Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ᨶᨾᩮᩣ ᨲᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩋᩁᩉᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔ

ᩋᨽᩥᨵᨾ᩠ᨾᨾᩣᨲᩥᨠᩣᨸᩣᩊᩥ

ᩑᨠᩴ ᩈᨾᨿᩴ ᨽᨣᩅᩤ ᨴᩮᩅᩮᩈᩩ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᨲᩣᩅᨲᩥᩴᩈᨽᩅᨶᩮ ᨸᩣᩁᩥᨧ᩠ᨨᨲ᩠ᨲᨠᨾᩪᩃᩮ ᨸᨱ᩠ᨯᩩᨠᨾ᩠ᨻᩃᩈᩥᩃᩣᨿᩴ᪨ ᨲᨲᩕ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩤ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ ᨲᩣᩅᨲᩥᩴᩈᩣᨶᩴ ᩋᨽᩥᨵᨾ᩠ᨾᨠᨳᩴ ᨠᨳᩮᩈᩥ᪨

᪑᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᩈᨦ᩠ᨣᨱᩦᨾᩣᨲᩥᨠᩣ

ᨲᩥᨠᨾᩣᨲᩥᨠᩣ

ᨠᩩᩈᩃᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ (ᨵ᪨ ᩈ᪨ ᨲᩥᨠᨾᩣᨲᩥᨠᩣ ᪑-᪒᪒), ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᩈᩩᨡᩣᨿ ᩅᩮᨴᨶᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨿ ᩅᩮᨴᨶᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩋᨴᩩᨠ᩠ᨡᨾᩈᩩᨡᩣᨿ ᩅᩮᨴᨶᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᩅᩥᨸᩣᨠᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩅᩥᨸᩣᨠᨵᨾ᩠ᨾᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨶᩮᩅᩅᩥᨸᩣᨠᨶᩅᩥᨸᩣᨠᨵᨾ᩠ᨾᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᩏᨸᩣᨴᩥᨶ᩠ᨶᩩᨸᩣᨴᩣᨶᩥᨿᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩋᨶᩩᨸᩣᨴᩥᨶ᩠ᨶᩩᨸᩣᨴᩣᨶᩥᨿᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩋᨶᩩᨸᩣᨴᩥᨶ᩠ᨶᩋᨶᩩᨸᩣᨴᩣᨶᩥᨿᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᩈᩴᨠᩥᩃᩥᨭ᩠ᨮᩈᩴᨠᩥᩃᩮᩈᩥᨠᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩋᩈᩴᨠᩥᩃᩥᨭ᩠ᨮᩈᩴᨠᩥᩃᩮᩈᩥᨠᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩋᩈᩴᨠᩥᩃᩥᨭ᩠ᨮᩋᩈᩴᨠᩥᩃᩮᩈᩥᨠᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᩈᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩈᩅᩥᨧᩣᩁᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩋᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩅᩥᨧᩣᩁᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩋᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩋᩅᩥᨧᩣᩁᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᨸᩦᨲᩥᩈᩉᨣᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩈᩩᨡᩈᩉᨣᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩏᨸᩮᨠ᩠ᨡᩣᩈᩉᨣᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᨴᩔᨶᩮᨶ ᨸᩉᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨽᩣᩅᨶᩣᨿ ᨸᩉᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨶᩮᩅ ᨴᩔᨶᩮᨶ ᨶ ᨽᩣᩅᨶᩣᨿ ᨸᩉᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᨴᩔᨶᩮᨶ ᨸᩉᩣᨲᨻ᩠ᨻᩉᩮᨲᩩᨠᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨽᩣᩅᨶᩣᨿ ᨸᩉᩣᨲᨻ᩠ᨻᩉᩮᨲᩩᨠᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨶᩮᩅ ᨴᩔᨶᩮᨶ ᨶ ᨽᩣᩅᨶᩣᨿ ᨸᩉᩣᨲᨻ᩠ᨻᩉᩮᨲᩩᨠᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᪨ ᩋᩣᨧᨿᨣᩤᨾᩥᨶᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩋᨸᨧᨿᨣᩤᨾᩥᨶᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨶᩮᩅᩣᨧᨿᨣᩤᨾᩥᨶᩣᨸᨧᨿᨣᩤᨾᩥᨶᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᩈᩮᨠ᩠ᨡᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩋᩈᩮᨠ᩠ᨡᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨶᩮᩅᩈᩮᨠ᩠ᨡᨶᩣᩈᩮᨠ᩠ᨡᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᨸᩁᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨾᩉᨣ᩠ᨣᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩋᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᨸᩁᩥᨲ᩠ᨲᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨾᩉᨣ᩠ᨣᨲᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩋᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᩉᩦᨶᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨸᨱᩦᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᨲ᩠ᨲᨶᩥᨿᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩈᨾ᩠ᨾᨲ᩠ᨲᨶᩥᨿᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩋᨶᩥᨿᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᨾᨣ᩠ᨣᩤᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨾᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲᩩᨠᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨾᨣ᩠ᨣᩤᨵᩥᨸᨲᩥᨶᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᩥᨶᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᩋᨲᩦᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩋᨶᩣᨣᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨸᨧ᩠ᨧᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᩋᨲᩦᨲᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩋᨶᩣᨣᨲᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨸᨧ᩠ᨧᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨻᩉᩥᨴ᩠ᨵᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᨻᩉᩥᨴ᩠ᨵᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨻᩉᩥᨴ᩠ᨵᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᨻᩉᩥᨴ᩠ᨵᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᩈᨶᩥᨴᩔᨶᩈᨸ᩠ᨸᨭᩥᨥᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩋᨶᩥᨴᩔᨶᩈᨸ᩠ᨸᨭᩥᨥᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩋᨶᩥᨴᩔᨶᩋᨸ᩠ᨸᨭᩥᨥᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ (ᨵ᪨ ᩈ᪨ ᨲᩥᨠᨾᩣᨲᩥᨠᩣ ᪑-᪒᪒)᪨

ᨴ᩠ᩅᩣᩅᩦᩈᨲᩥᨲᩥᨠᩴ᪨

ᨴᩩᨠᨾᩣᨲᩥᨠᩣ

ᩉᩮᨲᩩᨣᩮᩣᨧ᩠ᨨᨠᩴ

ᩉᩮᨲᩪ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨶ ᩉᩮᨲᩪ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᩈᩉᩮᨲᩩᨠᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩋᩉᩮᨲᩩᨠᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᩉᩮᨲᩩᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩉᩮᨲᩩᩅᩥᨸ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᩉᩮᨲᩪ ᨧᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩈᩉᩮᨲᩩᨠᩣ ᨧ, ᩈᩉᩮᨲᩩᨠᩣ ᨧᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨶ ᨧ ᩉᩮᨲᩪ᪨ ᩉᩮᨲᩪ ᨧᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩉᩮᨲᩩᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨧ, ᩉᩮᨲᩩᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨧᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨶ ᨧ ᩉᩮᨲᩪ᪨ ᨶ ᩉᩮᨲᩪ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩈᩉᩮᨲᩩᨠᩣᨸᩥ, ᩋᩉᩮᨲᩩᨠᩣᨸᩥ᪨ ᩉᩮᨲᩩᨣᩮᩣᨧ᩠ᨨᨠᩴ᪨

ᨧᩪᩊᨶ᩠ᨲᩁᨴᩩᨠᩴ

ᩈᨸ᩠ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩋᨸ᩠ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᩈᨦ᩠ᨡᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩋᩈᨦ᩠ᨡᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᩈᨶᩥᨴᩔᨶᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩋᨶᩥᨴᩔᨶᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᩈᨸ᩠ᨸᨭᩥᨥᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩋᨸ᩠ᨸᨭᩥᨥᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᩁᩪᨸᩥᨶᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩋᩁᩪᨸᩥᨶᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᨠᩮᨶᨧᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨠᩮᨶᨧᩥ ᨶ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᨧᩪᩊᨶ᩠ᨲᩁᨴᩩᨠᩴ᪨

ᩋᩣᩈᩅᨣᩮᩣᨧ᩠ᨨᨠᩴ

ᩋᩣᩈᩅᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨶᩮᩣ ᩋᩣᩈᩅᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᩈᩣᩈᩅᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩋᨶᩣᩈᩅᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᩋᩣᩈᩅᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩋᩣᩈᩅᩅᩥᨸ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᩋᩣᩈᩅᩣ ᨧᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩈᩣᩈᩅᩣ ᨧ, ᩈᩣᩈᩅᩣ ᨧᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨶᩮᩣ ᨧ ᩋᩣᩈᩅᩣ᪨ ᩋᩣᩈᩅᩣ ᨧᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᩣᩈᩅᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨧ, ᩋᩣᩈᩅᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨧᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨶᩮᩣ ᨧ ᩋᩣᩈᩅᩣ᪨ ᩋᩣᩈᩅᩅᩥᨸ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩈᩣᩈᩅᩣᨸᩥ, ᩋᨶᩣᩈᩅᩣᨸᩥ᪨ ᩋᩣᩈᩅᨣᩮᩣᨧ᩠ᨨᨠᩴ᪨

ᩈᨬ᩠ᨿᩮᩣᨩᨶᨣᩮᩣᨧ᩠ᨨᨠᩴ

ᩈᨬ᩠ᨿᩮᩣᨩᨶᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨶᩮᩣ ᩈᨬ᩠ᨿᩮᩣᨩᨶᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᩈᨬ᩠ᨿᩮᩣᨩᨶᩥᨿᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩋᩈᨬ᩠ᨿᩮᩣᨩᨶᩥᨿᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᩈᨬ᩠ᨿᩮᩣᨩᨶᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩈᨬ᩠ᨿᩮᩣᨩᨶᩅᩥᨸ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᩈᨬ᩠ᨿᩮᩣᨩᨶᩣ ᨧᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩈᨬ᩠ᨿᩮᩣᨩᨶᩥᨿᩣ ᨧ, ᩈᨬ᩠ᨿᩮᩣᨩᨶᩥᨿᩣ ᨧᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨶᩮᩣ ᨧ ᩈᨬ᩠ᨿᩮᩣᨩᨶᩣ᪨ ᩈᨬ᩠ᨿᩮᩣᨩᨶᩣ ᨧᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩈᨬ᩠ᨿᩮᩣᨩᨶᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨧ, ᩈᨬ᩠ᨿᩮᩣᨩᨶᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨧᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨶᩮᩣ ᨧ ᩈᨬ᩠ᨿᩮᩣᨩᨶᩣ᪨ ᩈᨬ᩠ᨿᩮᩣᨩᨶᩅᩥᨸ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩈᨬ᩠ᨿᩮᩣᨩᨶᩥᨿᩣᨸᩥ, ᩋᩈᨬ᩠ᨿᩮᩣᨩᨶᩥᨿᩣᨸᩥ᪨ ᩈᨬ᩠ᨿᩮᩣᨩᨶᨣᩮᩣᨧ᩠ᨨᨠᩴ᪨

ᨣᨶ᩠ᨳᨣᩮᩣᨧ᩠ᨨᨠᩴ

ᨣᨶ᩠ᨳᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨶᩮᩣ ᨣᨶ᩠ᨳᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᨣᨶ᩠ᨳᨶᩥᨿᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩋᨣᨶ᩠ᨳᨶᩥᨿᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᨣᨶ᩠ᨳᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨣᨶ᩠ᨳᩅᩥᨸ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᨣᨶ᩠ᨳᩣ ᨧᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨣᨶ᩠ᨳᨶᩥᨿᩣ ᨧ,

គន្ថនិយា ចេវ ធម្មា នោ ច គន្ថា។ គន្ថា ចេវ ធម្មា គន្ថសម្បយុត្តា ច, គន្ថសម្បយុត្តា ចេវ ធម្មា នោ ច គន្ថា។ គន្ថវិប្បយុត្តា ខោ បន ធម្មា គន្ថនិយាបិ, អគន្ថនិយាបិ។ គន្ថគោច្ឆកំ។

ឱឃគោច្ឆកំ

ឱឃា ធម្មា, នោ ឱឃា ធម្មា។ ឱឃនិយា ធម្មា, អនោឃនិយា ធម្មា។ ឱឃសម្បយុត្តា ធម្មា, ឱឃវិប្បយុត្តា ធម្មា។ ឱឃា ចេវ ធម្មា ឱឃនិយា ច, ឱឃនិយា ចេវ ធម្មា នោ ច ឱឃា។ ឱឃា ចេវ ធម្មា ឱឃសម្បយុត្តា ច, ឱឃសម្បយុត្តា ចេវ ធម្មា នោ ច ឱឃា។ ឱឃវិប្បយុត្តា ខោ បន ធម្មា ឱឃនិយាបិ, អនោឃនិយាបិ។ ឱឃគោច្ឆកំ។

យោគគោច្ឆកំ

យោគា ធម្មា, នោ យោគា ធម្មា។ យោគនិយា ធម្មា, អយោគនិយា ធម្មា។ យោគសម្បយុត្តា ធម្មា, យោគវិប្បយុត្តា ធម្មា។ យោគា ចេវ ធម្មា យោគនិយា ច, យោគនិយា ចេវ ធម្មា នោ ច យោគា។ យោគា ចេវ ធម្មា យោគសម្បយុត្តា ច, យោគសម្បយុត្តា ចេវ ធម្មា នោ ច យោគា។ យោគវិប្បយុត្តា ខោ បន ធម្មា យោគនិយាបិ, អយោគនិយាបិ។ យោគគោច្ឆកំ។

នីវរណគោច្ឆកំ

នីវរណា ធម្មា, នោ នីវរណា ធម្មា។ នីវរណិយា ធម្មា, អនីវរណិយា ធម្មា។ នីវរណសម្បយុត្តា ធម្មា, នីវរណវិប្បយុត្តា ធម្មា។ នីវរណា ចេវ ធម្មា នីវរណិយា ច, នីវរណិយា ចេវ ធម្មា នោ ច នីវរណា។ នីវរណា ចេវ ធម្មា នីវរណសម្បយុត្តា ច, នីវរណសម្បយុត្តា ចេវ ធម្មា នោ ច នីវរណា។ នីវរណវិប្បយុត្តា ខោ បន ធម្មា នីវរណិយាបិ, អនីវរណិយាបិ។ នីវរណគោច្ឆកំ។

បរាមាសគោច្ឆកំ

បរាមាសា ធម្មា, នោ បរាមាសា ធម្មា។ បរាមដ្ឋា ធម្មា, អបរាមដ្ឋា ធម្មា។ បរាមាសសម្បយុត្តា ធម្មា, បរាមាសវិប្បយុត្តា ធម្មា។ បរាមាសា ចេវ ធម្មា បរាមដ្ឋា ច, បរាមដ្ឋាចេវ ធម្មា នោ ច បរាមាសា។ បរាមាសវិប្បយុត្តា ខោ បន ធម្មា បរាមដ្ឋាបិ, អបរាមដ្ឋាបិ។ បរាមាសគោច្ឆកំ។

មហន្តរទុកំ

សារម្មណា ធម្មា, អនារម្មណា ធម្មា។ ចិត្តា ធម្មា, នោ ចិត្តា ធម្មា។ ចេតសិកា ធម្មា, អចេតសិកា ធម្មា។ ចិត្តសម្បយុត្តា ធម្មា, ចិត្តវិប្បយុត្តា ធម្មា។ ចិត្តសំសដ្ឋា ធម្មា, ចិត្តវិសំសដ្ឋា ធម្មា។ ចិត្តសមុដ្ឋានា ធម្មា, នោ ចិត្តសមុដ្ឋានា ធម្មា។ ចិត្តសហភុនោ ធម្មា, នោ ចិត្តសហភុនោ ធម្មា។ ចិត្តានុបរិវត្តិនោ ធម្មា, នោ ចិត្តានុបរិវត្តិនោ ធម្មា។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានា ធម្មា, នោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានា ធម្មា។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុនោ ធម្មា, នោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុនោ ធម្មា។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តិនោ ធម្មា, នោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តិនោ ធម្មា។ អជ្ឈត្តិកា ធម្មា, ពាហិរា ធម្មា។ ឧបាទា ធម្មា, នោ ឧបាទា ធម្មា។ ឧបាទិន្នា ធម្មា, អនុបាទិន្នា ធម្មា។ មហន្តរទុកំ។

ឧបាទានគោច្ឆកំ

ឧបាទានា ធម្មា, នោ ឧបាទានា ធម្មា។ ឧបាទានិយា ធម្មា, អនុបាទានិយា ធម្មា។ ឧបាទានសម្បយុត្តា ធម្មា, ឧបាទានវិប្បយុត្តា ធម្មា។ ឧបាទានា ចេវ ធម្មា ឧបាទានិយា ច, ឧបាទានិយា ចេវ ធម្មា នោ ច ឧបាទានា។ ឧបាទានា ចេវ ធម្មា ឧបាទានសម្បយុត្តា ច, ឧបាទានសម្បយុត្តា ចេវ ធម្មា នោ ច ឧបាទានា។ ឧបាទានវិប្បយុត្តា ខោ បន ធម្មា ឧបាទានិយាបិ, អនុបាទានិយាបិ។ ឧបាទានគោច្ឆកំ។

កិលេសគោច្ឆកំ

កិលេសា ធម្មា, នោ កិលេសា ធម្មា។ សំកិលេសិកា ធម្មា, អសំកិលេសិកា ធម្មា។ សំកិលិដ្ឋា ធម្មា, អសំកិលិដ្ឋា ធម្មា។ កិលេសសម្បយុត្តា ធម្មា, កិលេសវិប្បយុត្តា ធម្មា។ កិលេសា ចេវ ធម្មា សំកិលេសិកា ច, សំកិលេសិកា ចេវ ធម្មា នោ ច កិលេសា។ កិលេសា ចេវ ធម្មា សំកិលិដ្ឋា ច, សំកិលិដ្ឋា ចេវ ធម្មា នោ ច កិលេសា។ កិលេសា ចេវ ធម្មា កិលេសសម្បយុត្តា ច, កិលេសសម្បយុត្តា ចេវ ធម្មា នោ ច កិលេសា។ កិលេសវិប្បយុត្តា ខោ បន ធម្មា សំកិលេសិកាបិ, អសំកិលេសិកាបិ។ កិលេសគោច្ឆកំ។

បិដ្ឋិទុកំ

ទស្សនេន បហាតព្ពា ធម្មា, ន ទស្សនេន បហាតព្ពា ធម្មា។ ភាវនាយ បហាតព្ពា ធម្មា, ន ភាវនាយ បហាតព្ពា ធម្មា។ ទស្សនេន បហាតព្ពហេតុកា ធម្មា, ន ទស្សនេន បហាតព្ពហេតុកា ធម្មា។ ភាវនាយ បហាតព្ពហេតុកា ធម្មា, ន ភាវនាយ បហាតព្ពហេតុកា ធម្មា។ សវិតក្កា ធម្មា, អវិតក្កា ធម្មា។ សវិចារា ធម្មា, អវិចារា ធម្មា។ សប្បីតិកា ធម្មា, អប្បីតិកា ធម្មា។ បីតិសហគតា ធម្មា, ន បីតិសហគតា ធម្មា។ សុខសហគតា ធម្មា, ន សុខសហគតា ធម្មា។ ឧបេក្ខាសហគតា ធម្មា, ន ឧបេក្ខាសហគតា ធម្មា។ កាមាវចរា ធម្មា, ន កាមាវចរា ធម្មា។ រូបាវចរា ធម្មា, ន រូបាវចរា ធម្មា។ អរូបាវចរា ធម្មា, ន អរូបាវចរា ធម្មា។ បរិយាបន្នា ធម្មា, អបរិយាបន្នា ធម្មា។ និយ្យានិកា ធម្មា, អនិយ្យានិកា ធម្មា។ និយតា ធម្មា, អនិយតា ធម្មា។ សឧត្តរា ធម្មា, អនុត្តរា ធម្មា។ សរណា ធម្មា, អរណា ធម្មា។

បិដ្ឋិទុកំ.

អភិធម្មទុកមាតិកា.

សុត្តន្តិកទុកមាតិកា

វិជ្ជាភាគិនោ ធម្មា, អវិជ្ជាភាគិនោ ធម្មា; វិជ្ជូបមា ធម្មា, វជិរូបមា ធម្មា; ពាលា ធម្មា, បណ្ឌិតា ធម្មា; កណ្ហា ធម្មា , សុក្កា ធម្មា; តបនីយា ធម្មា, អតបនីយា ធម្មា; អធិវចនា ធម្មា, អធិវចនបថា ធម្មា; និរុត្តិ ធម្មា, និរុត្តិបថា ធម្មា; បញ្ញត្តិ ធម្មា, បញ្ញត្តិបថា ធម្មា; នាមញ្ច, រូបញ្ច; អវិជ្ជា ច, ភវតណ្ហា ច; ភវទិដ្ឋិ ច, វិភវទិដ្ឋិ ច; សស្សតទិដ្ឋិ ច, ឧច្ឆេទទិដ្ឋិ ច; អន្តវា ទិដ្ឋិ ច, អនន្តវា ទិដ្ឋិ ច; បុព្ពន្តានុទិដ្ឋិ ច, អបរន្តានុទិដ្ឋិ ច; អហិរិកញ្ច, អនោត្តប្បញ្ច; ហិរី ច, ឱត្តប្បញ្ច; ទោវចស្សតា ច, បាបមិត្តតា ច; សោវចស្សតា ច, កល្យាណមិត្តតា ច; អាបត្តិកុសលតា ច, អាបត្តិវុដ្ឋានកុសលតា ច; សមាបត្តិកុសលតា ច, សមាបត្តិវុដ្ឋានកុសលតា ច; ធាតុកុសលតា ច, មនសិការកុសលតា ច; អាយតនកុសលតា ច, បដិច្ចសមុប្បាទកុសលតា ច; ឋានកុសលតា ច, អដ្ឋានកុសលតា ច; អជ្ជវោ ច, មទ្ទវោ ច; ខន្តិ ច, សោរច្ចញ្ច; សាខល្យញ្ច, បដិសន្ថារោ ច; ឥន្ទ្រិយេសុ អគុត្តទ្វារតា ច, ភោជនេ អមត្តញ្ញុតា ច; ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារតា ច, ភោជនេ មត្តញ្ញុតា ច; មុដ្ឋស្សច្ចញ្ច, អសម្បជញ្ញញ្ច; សតិ ច, សម្បជញ្ញញ្ច; បដិសង្ខានពលញ្ច, ភាវនាពលញ្ច; សមថោ ច, វិបស្សនា ច; សមថនិមិត្តញ្ច, បគ្គាហនិមិត្តញ្ច; បគ្គាហោ ច, អវិក្ខេបោ ច; សីលវិបត្តិ ច, ទិដ្ឋិវិបត្តិ ច; សីលសម្បទា ច, ទិដ្ឋិសម្បទា ច; សីលវិសុទ្ធិ ច, ទិដ្ឋិវិសុទ្ធិ ច; ទិដ្ឋិវិសុទ្ធិ ខោ បន, យថាទិដ្ឋិស្ស ច បធានំ; សំវេគោ ច សំវេជនីយេសុ ឋានេសុ, សំវិគ្គស្ស ច យោនិសោ បធានំ; អសន្តុដ្ឋិតា ច កុសលេសុ ធម្មេសុ, អប្បដិវានិតា ច បធានស្មិំ; វិជ្ជា ច, វិមុត្តិ ច; ខយេ ញាណំ, អនុប្បាទេ ញាណន្តិ.

សុត្តន្តិកទុកមាតិកា.

ធម្មសង្គណីមាតិកា និដ្ឋិតា.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

២។ វិភង្គមាតិកា

ខន្ធវិភង្គោ

បញ្ចក្ខន្ធា – (វិភ។ ១) រូបក្ខន្ធោ វេទនាក្ខន្ធោ សញ្ញាក្ខន្ធោ សង្ខារក្ខន្ធោ វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ។ ខន្ធវិភង្គ៉។

អាយតនវិភង្គោ

ទ្វាទសាយតនានិ (វិភ។ ១៥៥) – ចក្ខាយតនំ រូបាយតនំ សោតាយតនំ សទ្ទាយតនំ ឃានាយតនំ គន្ធាយតនំ ជិវ្ហាយតនំ រសាយតនំ កាយាយតនំ ផោដ្ឋព្ពាយតនំ មនាយតនំ ធម្មាយតនន្តិ។ អាយតនវិភង្គ៉។

ធាតុវិភង្គោ

អដ្ឋារសធាតុយោ (វិភ។ ១៧២) – ចក្ខុធាតុ រូបធាតុ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ, សោតធាតុ សទ្ទធាតុ សោតវិញ្ញាណធាតុ, ឃានធាតុ គន្ធធាតុ ឃានវិញ្ញាណធាតុ, ជិវ្ហាធាតុ រសធាតុ ជិវ្ហាវិញ្ញាណធាតុ, កាយធាតុ ផោដ្ឋព្ពធាតុ កាយវិញ្ញាណធាតុ, មនោធាតុ ធម្មធាតុ មនោវិញ្ញាណធាតូតិ។ ធាតុវិភង្គ៉។

សច្ចវិភង្គោ

ចត្តារិ អរិយសច្ចានិ (វិភ។ ១៨៩) – ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ, ទុក្ខសមុទយំ អរិយសច្ចំ, ទុក្ខនិរោធំ អរិយសច្ចំ, ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា អរិយសច្ចន្តិ។ សច្ចវិភង្គ៉។

ឥន្ទ្រិយវិភង្គោ

ពាវីសតិន្ទ្រិយានិ (វិភ។ ២១៩) – ចក្ខុន្ទ្រិយំ សោតិន្ទ្រិយំ ឃានិន្ទ្រិយំ ជិវ្ហិន្ទ្រិយំ កាយិន្ទ្រិយំ មនិន្ទ្រិយំ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ បុរិសិន្ទ្រិយំ ជីវិតិន្ទ្រិយំ សុខិន្ទ្រិយំ ទុក្ខិន្ទ្រិយំ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ទោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ សទ្ធិន្ទ្រិយំ វីរិយិន្ទ្រិយំ សតិន្ទ្រិយំ សមាធិន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ អញ្ញិន្ទ្រិយំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយន្តិ។ ឥន្ទ្រិយវិភង្គ៉។

បដិច្ចសមុប្បាទវិភង្គោ

អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារា (វិភ. ២២៥), សង្ខារបច្ចយា វិញ្ញាណំ, វិញ្ញាណបច្ចយា នាមរូបំ, នាមរូបបច្ចយា សឡាយតនំ, សឡាយតនបច្ចយា ផស្សោ, ផស្សបច្ចយា វេទនា, វេទនាបច្ចយា តណ្ហា, តណ្ហាបច្ចយា ឧបាទានំ, ឧបាទានបច្ចយា ភវោ, ភវបច្ចយា ជាតិ, ជាតិបច្ចយា ជរាមរណំ សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសា សម្ភវន្តិ, ឯវមេតស្ស កេវលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស សមុទយោ ហោតិ. បដិច្ចសមុប្បាទវិភង្គោ.

សតិបដ្ឋានវិភង្គោ

ចត្តារោសតិបដ្ឋានា (វិភ. ៣៥៥) – ឥធ ភិក្ខុ អជ្ឈត្តំ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ, ពហិទ្ធា កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ, អជ្ឈត្តពហិទ្ធា កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ អាតាបី សម្បជានោ សតិមា វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ.

អជ្ឈត្តំ វេទនាសុ វេទនានុបស្សី វិហរតិ, ពហិទ្ធា វេទនាសុ វេទនានុបស្សី វិហរតិ, អជ្ឈត្តពហិទ្ធា វេទនាសុ វេទនានុបស្សី វិហរតិ អាតាបី សម្បជានោ សតិមា វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ.

អជ្ឈត្តំ ចិត្តេ ចិត្តានុបស្សី វិហរតិ, ពហិទ្ធា ចិត្តេ ចិត្តានុបស្សី វិហរតិ, អជ្ឈត្តពហិទ្ធា ចិត្តេ ចិត្តានុបស្សី វិហរតិ អាតាបី សម្បជានោ សតិមា វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ.

អជ្ឈត្តំ ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ, ពហិទ្ធា ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ, អជ្ឈត្តពហិទ្ធា ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ អាតាបី សម្បជានោ សតិមា វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ. សតិបដ្ឋានវិភង្គោ.

សម្មប្បធានវិភង្គោ

ចត្តារោ សម្មប្បធានា (វិភ. ៣៩០) – ឥធ ភិក្ខុ អនុប្បន្នានំ បាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ អនុប្បាទាយ ឆន្ទំ ជនេតិ វាយមតិ វីរិយំ អារភតិ ចិត្តំ បគ្គណ្ហាតិ បទហតិ.

ឧប្បន្នានំ បាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ បហានាយ ឆន្ទំ ជនេតិ វាយមតិ វីរិយំ អារភតិ ចិត្តំ បគ្គណ្ហាតិ បទហតិ.

អនុប្បន្នានំ កុសលានំ ធម្មានំ ឧប្បាទាយ ឆន្ទំ ជនេតិ វាយមតិ វីរិយំ អារភតិ ចិត្តំ បគ្គណ្ហាតិ បទហតិ.

ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩣᨶᩴ ᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᨮᩥᨲᩥᨿᩣ ᩋᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᩈᩣᨿ ᨽᩥᨿ᩠ᨿᩮᩣᨽᩣᩅᩣᨿ ᩅᩮᨷᩩᩃ᩠ᩃᩣᨿ ᨽᩣᩅᨶᩣᨿ ᨷᩣᩁᩥᨷᩪᩁᩥᨿᩣ ᨨᨶ᩠ᨴᩴ ᨩᨶᩮᨲᩥ ᩅᩣᨿᨾᨲᩥ ᩅᩦᩁᩥᨿᩴ ᩋᩣᩁᨽᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ ᨷᨴᩉᨲᩥ᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᨷ᩠ᨷᨵᩣᨶᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᩴ᪨

ᩍᨴ᩠ᨵᩥᨷᩣᨴᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᩮᩣ

ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩍᨴ᩠ᨵᩥᨷᩣᨴᩣ (ᩅᩥᨽ᪨ ᪄᪃᪁) – ᩍᨵ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨨᨶ᩠ᨴᩈᨾᩣᨵᩥᨷᨵᩣᨶᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩴ ᩍᨴ᩠ᨵᩥᨷᩣᨴᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ, ᩅᩦᩁᩥᨿᩈᨾᩣᨵᩥᨷᨵᩣᨶᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩴ ᩍᨴ᩠ᨵᩥᨷᩣᨴᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩣᨵᩥᨷᨵᩣᨶᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩴ ᩍᨴ᩠ᨵᩥᨷᩣᨴᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ, ᩅᩦᨾᩴᩈᩣᩈᨾᩣᨵᩥᨷᨵᩣᨶᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩴ ᩍᨴ᩠ᨵᩥᨷᩣᨴᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ᪨ ᩍᨴ᩠ᨵᩥᨷᩣᨴᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᩴ᪨

ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᩮᩣ

ᩈᨲ᩠ᨲ ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩣ (ᩅᩥᨽ᪨ ᪄᪆᪆) – ᩈᨲᩥᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩅᩥᨧᨿᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩮᩣ ᩅᩦᩁᩥᨿᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩮᩣ ᨷᩦᨲᩥᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩮᩣ ᨷᩔᨴ᩠ᨵᩥᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩮᩣ ᩈᨾᩣᨵᩥᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩮᩣ ᩏᨷᩮᨠ᩠ᨡᩣᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩮᩣ᪨ ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᩴ᪨

ᨾᨣ᩠ᨣᨦ᩠ᨣᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᩮᩣ

ᩋᩁᩥᨿᩮᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᨦ᩠ᨣᩥᨠᩮᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ (ᩅᩥᨽ᪨ ᪄᪈᪆)᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩥᨴᩴ – ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨦ᩠ᨠᨷ᩠ᨷᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩅᩣᨧᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨠᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩋᩣᨩᩦᩅᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩅᩣᨿᩣᨾᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾᩣᨵᩥ᪨ ᨾᨣ᩠ᨣᨦ᩠ᨣᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᩴ᪨

ᨫᩣᨶᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᩮᩣ

ᩍᨵ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨷᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩈᩴᩅᩁᩈᩴᩅᩩᨲᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ (ᩅᩥᨽ᪨ ᪅᪀᪈) ᩋᩣᨧᩣᩁᨣᩮᩣᨧᩁᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩋᨱᩩᨾᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᩅᨩ᩠ᨩᩮᩈᩩ ᨽᨿᨴᩔᩣᩅᩦ ᩈᨾᩣᨴᩣᨿ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᩮᩈᩩ ᩍᨶ᩠ᨴ᩠ᩁᩥᨿᩮᩈᩩ ᨣᩩᨲ᩠ᨲᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮᩣ ᨽᩮᩣᨩᨶᩮ ᨾᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨬᩪ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩁᨲ᩠ᨲᩣᨷᩁᩁᨲ᩠ᨲᩴ ᨩᩣᨣᩁᩥᨿᩣᨶᩩᨿᩮᩣᨣᨾᨶᩩᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩣᨲᨧ᩠ᨧᩴ ᨶᩮᨷᨠ᩠ᨠᩴ ᨻᩮᩣᨵᩥᨷᨠ᩠ᨡᩥᨠᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᨽᩣᩅᨶᩣᨶᩩᨿᩮᩣᨣᨾᨶᩩᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨

ᩈᩮᩣ ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩮ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩮ ᩈᨾ᩠ᨷᨩᩣᨶᨠᩣᩁᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᩣᩃᩮᩣᨠᩥᨲᩮ ᩅᩥᩃᩮᩣᨠᩥᨲᩮ ᩈᨾ᩠ᨷᨩᩣᨶᨠᩣᩁᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩈᨾᩥᨬ᩠ᨩᩥᨲᩮ ᨷᩈᩣᩁᩥᨲᩮ ᩈᨾ᩠ᨷᨩᩣᨶᨠᩣᩁᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩈᨦ᩠ᨥᩣᨭᩥᨷᨲ᩠ᨲᨧᩦᩅᩁᨵᩣᩁᨱᩮ ᩈᨾ᩠ᨷᨩᩣᨶᨠᩣᩁᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᩈᩥᨲᩮ ᨷᩦᨲᩮ ᨡᩣᨿᩥᨲᩮ ᩈᩣᨿᩥᨲᩮ ᩈᨾ᩠ᨷᨩᩣᨶᨠᩣᩁᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩏᨧ᩠ᨧᩣᩁᨷᩔᩣᩅᨠᨾ᩠ᨾᩮ ᩈᨾ᩠ᨷᨩᩣᨶᨠᩣᩁᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨣᨲᩮ ᨮᩥᨲᩮ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨩᩣᨣᩁᩥᨲᩮ ᨽᩣᩈᩥᨲᩮ ᨲᩩᨱ᩠ᩉᩦᨽᩣᩅᩮ ᩈᨾ᩠ᨷᨩᩣᨶᨠᩣᩁᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

សោ វិវិត្តំ សេនាសនំ ភជតិ អរញ្ញំ រុក្ខមូលំ បព្ពតំ កន្ទរំ គិរិគុហំ សុសានំ វនបត្ថំ អព្ភោកាសំ បលាលបុញ្ជំ អប្បសទ្ទំ អប្បនិគ្ឃោសំ វិជនវាតំ មនុស្សរាហស្សេយ្យកំ បដិសល្លានសារុប្បំ។

សោ អរញ្ញគតោ វា រុក្ខមូលគតោ វា សុញ្ញាគារគតោ វា និសីទតិ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា ឧជុំ កាយំ បណិធាយ បរិមុខំ សតិំ ឧបដ្ឋបេត្វា, សោ អភិជ្ឈំ លោកេ បហាយ វិគតាភិជ្ឈេន ចេតសា វិហរតិ, អភិជ្ឈាយ ចិត្តំ បរិសោធេតិ, ព្យាបាទបទោសំ បហាយ អព្យាបន្នចិត្តោ វិហរតិ សព្ពបាណភូតហិតានុកម្បី, ព្យាបាទបទោសា ចិត្តំ បរិសោធេតិ, ថិនមិទ្ធំ បហាយ វិគតថិនមិទ្ធោ វិហរតិ អាលោកសញ្ញី សតោ សម្បជានោ, ថិនមិទ្ធា ចិត្តំ បរិសោធេតិ, ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចំ បហាយ អនុទ្ធតោ វិហរតិ អជ្ឈត្តំ វូបសន្តចិត្តោ, ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចា ចិត្តំ បរិសោធេតិ, វិចិកិច្ឆំ បហាយ តិណ្ណវិចិកិច្ឆោ វិហរតិ អកថំកថី កុសលេសុ ធម្មេសុ, វិចិកិច្ឆាយ ចិត្តំ បរិសោធេតិ។

សោ ឥមេ បញ្ច នីវរណេ បហាយ ចេតសោ ឧបក្កិលេសេ បញ្ញាយ ទុព្ពលីករណេ វិវិច្ចេវ កាមេហិ វិវិច្ច អកុសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, វិតក្កវិចារានំ វូបសមា អជ្ឈត្តំ សម្បសាទនំ ចេតសោ ឯកោទិភាវំ អវិតក្កំ អវិចារំ សមាធិជំ បីតិសុខំ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, បីតិយា ច វិរាគា ឧបេក្ខកោ ច វិហរតិ សតោ ច សម្បជានោ សុខញ្ច កាយេន បដិសំវេទេតិ, យំ តំ អរិយា អាចិក្ខន្តិ "ឧបេក្ខកោ សតិមា សុខវិហារី"តិ, តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា បុព្ពេវ សោមនស្សទោមនស្សានំ អត្ថង្គមា អទុក្ខមសុខំ ឧបេក្ខាសតិបារិសុទ្ធិំ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។

សព្ពសោ រូបសញ្ញានំ សមតិក្កមា បដិឃសញ្ញានំ អត្ថង្គមា នានត្តសញ្ញានំ អមនសិការា "អនន្តោ អាកាសោ"តិ អាកាសានញ្ចាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, សព្ពសោ អាកាសានញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្ម "អនន្តំ វិញ្ញាណ"ន្តិ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, សព្ពសោ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្ម "នត្ថិ កិញ្ចី"តិ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, សព្ពសោ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្ម នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ ឈានវិភង្គំ។

អប្បមញ្ញាវិភង្គោ

ចតស្សោ អប្បមញ្ញាយោ (វិភ. ៦៤២) – ឥធ ភិក្ខុ មេត្តាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ ផរិត្វា វិហរតិ, តថា ទុតិយំ, តថា តតិយំ, តថា ចតុត្ថំ។ ឥតិ ឧទ្ធមធោ តិរិយំ សព្ពធិ សព្ពត្តតាយ សព្ពាវន្តំ លោកំ មេត្តាសហគតេន ចេតសា វិបុលេន មហគ្គតេន អប្បមាណេន អវេរេន អព្យាបជ្ជេន ផរិត្វា វិហរតិ។

ករុណាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ ផរិត្វា វិហរតិ, តថា ទុតិយំ, តថា តតិយំ, តថា ចតុត្ថំ។ ឥតិ ឧទ្ធមធោ តិរិយំ សព្ពធិ សព្ពត្តតាយ

ᩈᨻ᩠ᨻᩣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᨠᩁᩩᨱᩣᩈᩉᨣᨲᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩣ ᩅᩥᨸᩩᩃᩮᨶ ᨾᩉᨣ᩠ᨣᨲᩮᨶ ᩋᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩮᨶ ᩋᩅᩮᩁᩮᨶ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨸᨩ᩠ᨩᩮᨶ ᨹᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ᪨

ᨾᩩᨴᩥᨲᩣᩈᩉᨣᨲᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩣ ᩑᨠᩴ ᨴᩥᩈᩴ ᨹᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ, ᨲᨳᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ, ᨲᨳᩣ ᨲᨲᩥᨿᩴ, ᨲᨳᩣ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩴ᪨ ᩍᨲᩥ ᩏᨴ᩠ᨵᨾᨵᩮᩣ ᨲᩥᩁᩥᨿᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨵᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨲᩣᨿ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᨾᩩᨴᩥᨲᩣᩈᩉᨣᨲᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩣ ᩅᩥᨸᩩᩃᩮᨶ ᨾᩉᨣ᩠ᨣᨲᩮᨶ ᩋᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩮᨶ ᩋᩅᩮᩁᩮᨶ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨸᨩ᩠ᨩᩮᨶ ᨹᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ᪨

ᩏᨸᩮᨠ᩠ᨡᩣᩈᩉᨣᨲᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩣ ᩑᨠᩴ ᨴᩥᩈᩴ ᨹᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ, ᨲᨳᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ, ᨲᨳᩣ ᨲᨲᩥᨿᩴ, ᨲᨳᩣ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩴ᪨ ᩍᨲᩥ ᩏᨴ᩠ᨵᨾᨵᩮᩣ ᨲᩥᩁᩥᨿᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨵᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨲᩣᨿ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᩏᨸᩮᨠ᩠ᨡᩣᩈᩉᨣᨲᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩣ ᩅᩥᨸᩩᩃᩮᨶ ᨾᩉᨣ᩠ᨣᨲᩮᨶ ᩋᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩮᨶ ᩋᩅᩮᩁᩮᨶ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨸᨩ᩠ᨩᩮᨶ ᨹᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ᪨ ᩋᨸ᩠ᨸᨾᨬ᩠ᨬᩣᨣᩮᩣᨧ᩠ᨨᨠᩴ᪨

ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᨣᩮᩣᨧ᩠ᨨᨠᩮᩣ

ᨸᨬ᩠ᨧᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩣᨶᩥ (ᩅᩥᨽ᪨ ᪇᪀᪃) – ᨸᩣᨱᩣᨲᩥᨸᩣᨲᩣ ᩅᩮᩁᨾᨱᩦ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩴ, ᩋᨴᩥᨶ᩠ᨶᩣᨴᩣᨶᩣ ᩅᩮᩁᨾᨱᩦ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩴ, ᨠᩣᨾᩮᩈᩩᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨧᩣᩁᩣ ᩅᩮᩁᨾᨱᩦ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩴ, ᨾᩩᩈᩣᩅᩣᨴᩣ ᩅᩮᩁᨾᨱᩦ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩴ, ᩈᩩᩁᩣᨾᩮᩁᨿᨾᨩ᩠ᨩᨸᨾᩣᨴᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ ᩅᩮᩁᨾᨱᩦ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩴ᪨ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᨣᩮᩣᨧ᩠ᨨᨠᩴ᪨

ᨸᨭᩥᩈᨾ᩠ᨽᩥᨴᩣᨣᩮᩣᨧ᩠ᨨᨠᩮᩣ

ᨧᨲᩔᩮᩣ ᨸᨭᩥᩈᨾ᩠ᨽᩥᨴᩣ (ᩅᩥᨽ᪨ ᪇᪁᪈) – ᩋᨲ᩠ᨳᨸᨭᩥᩈᨾ᩠ᨽᩥᨴᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨸᨭᩥᩈᨾ᩠ᨽᩥᨴᩣ ᨶᩥᩁᩩᨲ᩠ᨲᩥᨸᨭᩥᩈᨾ᩠ᨽᩥᨴᩣ ᨸᨭᩥᨽᩣᨶᨸᨭᩥᩈᨾ᩠ᨽᩥᨴᩣ᪨ ᨸᨭᩥᩈᨾ᩠ᨽᩥᨴᩣᨣᩮᩣᨧ᩠ᨨᨠᩴ᪨

ᨬᩣᨱᨣᩮᩣᨧ᩠ᨨᨠᩮᩣ

ᩑᨠᩅᩥᨵᩮᨶ ᨬᩣᨱᩅᨲ᩠ᨳᩩ (ᩅᩥᨽ᪨ ᪇᪅᪁) – ᨸᨬ᩠ᨧ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩣ ᨶ ᩉᩮᨲᩩ, ᩋᩉᩮᨲᩩᨠᩣ, ᩉᩮᨲᩩᩅᩥᨸ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ, ᩈᨸ᩠ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ, ᩈᨦ᩠ᨡᨲᩣ, ᩋᩁᩪᨸᩣ, ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩣ, ᩈᩣᩈᩅᩣ, ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩥᨿᩣ, ᨣᨶ᩠ᨳᨶᩥᨿᩣ, ᩒᨥᨶᩥᨿᩣ, ᨿᩮᩣᨣᨶᩥᨿᩣ, ᨶᩦᩅᩁᨱᩥᨿᩣ, ᨸᩁᩣᨾᨭ᩠ᨮᩣ, ᩏᨸᩣᨴᩣᨶᩥᨿᩣ, ᩈᩴᨠᩥᩃᩮᩈᩥᨠᩣ, ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩣ, ᩈᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣ, ᩋᨧᩮᨲᩈᩥᨠᩣ, ᩅᩥᨸᩣᨠᩣ, ᩏᨸᩣᨴᩥᨶ᩠ᨶᩩᨸᩣᨴᩣᨶᩥᨿᩣ, ᩋᩈᩴᨠᩥᩃᩥᨭ᩠ᨮᩈᩴᨠᩥᩃᩮᩈᩥᨠᩣ, ᨶ ᩈᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩈᩅᩥᨧᩣᩁᩣ, ᨶ ᩋᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩅᩥᨧᩣᩁᨾᨲ᩠ᨲᩣ, ᩋᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩋᩅᩥᨧᩣᩁᩣ, ᨶ ᨸᩦᨲᩥᩈᩉᨣᨲᩣ, ᨶᩮᩅ ᨴᩔᨶᩮᨶ ᨶ ᨽᩣᩅᨶᩣᨿ ᨸᩉᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣ, ᨶᩮᩅ ᨴᩔᨶᩮᨶ ᨶ ᨽᩣᩅᨶᩣᨿ ᨸᩉᩣᨲᨻ᩠ᨻᩉᩮᨲᩩᨠᩣ, ᨶᩮᩅᩣᨧᨿᨣᩣᨾᩥᨶᩣᨸᨧᨿᨣᩣᨾᩥᨶᩮᩣ, ᨶᩮᩅᩈᩮᨠ᩠ᨡᨶᩣᩈᩮᨠ᩠ᨡᩣ, ᨸᩁᩥᨲ᩠ᨲᩣ, ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩣ, ᨶ ᩁᩪᨸᩣᩅᨧᩁᩣ, ᨶ ᩋᩁᩪᨸᩣᩅᨧᩁᩣ, ᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᩣ, ᨶᩮᩣ ᩋᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᩣ, ᩋᨶᩥᨿᨲᩣ, ᩋᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥᨠᩣ᪨

ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᩣ, ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣ, ᨸᩩᩁᩮᨩᩣᨲᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᩣ, ᨸᩩᩁᩮᨩᩣᨲᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣ, ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩥᨠᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᩣ, ᨻᩣᩉᩥᩁᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣ, ᩋᩈᨾ᩠ᨽᩥᨶ᩠ᨶᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᩣ, ᩋᩈᨾ᩠ᨽᩥᨶ᩠ᨶᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣ, ᨶᩣᨶᩣᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᩣ, ᨶᩣᨶᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣ, ᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩔ ᨣᩮᩣᨧᩁᩅᩥᩈᨿᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᨶᩩᨽᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶ ᩋᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᩉᩣᩁᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶ ᩋᨾᨶᩈᩥᨠᩣᩁᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶ

អព្វោកិណ្ណា ឧប្បជ្ជន្តិ, ន អបុព្វំ អចរិមំ ឧប្បជ្ជន្តិ, ន អញ្ញមញ្ញស្ស សមនន្តរា ឧប្បជ្ជន្តិ។

បញ្ច វិញ្ញាណា អនាភោគា, បញ្ចហិ វិញ្ញាណេហិ ន កញ្ចិ ធម្មំ បដិវិជានាតិ, អញ្ញត្រ អភិនិបាតមត្តា, បញ្ចន្នំ វិញ្ញាណានំ សមនន្តរាបិ ន កញ្ចិ ធម្មំ បដិវិជានាតិ, បញ្ចហិ វិញ្ញាណេហិ ន កញ្ចិ ឥរិយាបថំ កប្បេតិ, បញ្ចន្នំ វិញ្ញាណានំ សមនន្តរាបិ ន កញ្ចិ ឥរិយាបថំ កប្បេតិ, បញ្ចហិ វិញ្ញាណេហិ ន កាយកម្មំ ន វចីកម្មំ បដ្ឋបេតិ, បញ្ចន្នំ វិញ្ញាណានំ សមនន្តរាបិ ន កាយកម្មំ ន វចីកម្មំ បដ្ឋបេតិ, បញ្ចហិ វិញ្ញាណេហិ ន កុសលាកុសលំ ធម្មំ សមាទិយតិ, បញ្ចន្នំ វិញ្ញាណានំ សមនន្តរាបិ ន កុសលាកុសលំ ធម្មំ សមាទិយតិ, បញ្ចហិ វិញ្ញាណេហិ ន សមាបជ្ជតិ ន វុដ្ឋាតិ, បញ្ចន្នំ វិញ្ញាណានំ សមនន្តរាបិ ន សមាបជ្ជតិ ន វុដ្ឋាតិ, បញ្ចហិ វិញ្ញាណេហិ ន ចវតិ ន ឧប្បជ្ជតិ, បញ្ចន្នំ វិញ្ញាណានំ សមនន្តរាបិ ន ចវតិ ន ឧប្បជ្ជតិ, បញ្ចហិ វិញ្ញាណេហិ ន សុបតិ ន បដិពុជ្ឈតិ ន សុបិនំ បស្សតិ, បញ្ចន្នំ វិញ្ញាណានំ សមនន្តរាបិ ន សុបតិ ន បដិពុជ្ឈតិ ន សុបិនំ បស្សតិ, យាថាវកវត្ថុវិភាវនា បញ្ញា។ ឯវំ ឯកវិធេន ញាណវត្ថុ។

ទុវិធេន ញាណវត្ថុ – លោកិយា បញ្ញា, លោកុត្តរា បញ្ញា។ កេនចិ វិញ្ញេយ្យា បញ្ញា, កេនចិ ន វិញ្ញេយ្យា បញ្ញា។ សាសវា បញ្ញា, អនាសវា បញ្ញា។ អាសវវិប្បយុត្តា សាសវា បញ្ញា, អាសវវិប្បយុត្តា អនាសវា បញ្ញា។ សំយោជនិយា បញ្ញា, អសំយោជនិយា បញ្ញា។ សំយោជនវិប្បយុត្តា សំយោជនិយា បញ្ញា, សំយោជនវិប្បយុត្តា អសំយោជនិយា បញ្ញា។ គន្ថនិយា បញ្ញា, អគន្ថនិយា បញ្ញា។ គន្ថវិប្បយុត្តា គន្ថនិយា បញ្ញា, គន្ថវិប្បយុត្តា អគន្ថនិយា បញ្ញា។

ឱឃនិយា បញ្ញា, អនោឃនិយា បញ្ញា។ ឱឃវិប្បយុត្តា ឱឃនិយា បញ្ញា, ឱឃវិប្បយុត្តា អនោឃនិយា បញ្ញា។ យោគនិយា បញ្ញា, អយោគនិយា បញ្ញា។ យោគវិប្បយុត្តា យោគនិយា បញ្ញា, យោគវិប្បយុត្តា អយោគនិយា បញ្ញា។ នីវរណិយា បញ្ញា, អនីវរណិយា បញ្ញា។ នីវរណវិប្បយុត្តា នីវរណិយា បញ្ញា, នីវរណវិប្បយុត្តា អនីវរណិយា បញ្ញា។ បរាមដ្ឋា បញ្ញា, អបរាមដ្ឋា បញ្ញា។ បរាមាសវិប្បយុត្តា បរាមដ្ឋា បញ្ញា, បរាមាសវិប្បយុត្តា អបរាមដ្ឋា បញ្ញា។ ឧបាទិណ្ណា បញ្ញា, អនុបាទិណ្ណា បញ្ញា។ ឧបាទានិយា បញ្ញា, អនុបាទានិយា បញ្ញា។ ឧបាទានវិប្បយុត្តា ឧបាទានិយា បញ្ញា, ឧបាទានវិប្បយុត្តា អនុបាទានិយា បញ្ញា។

សំកិលេសិកា បញ្ញា, អសំកិលេសិកា បញ្ញា។ កិលេសវិប្បយុត្តា សំកិលេសិកា បញ្ញា, កិលេសវិប្បយុត្តា អសំកិលេសិកា បញ្ញា។ សវិតក្កា បញ្ញា, អវិតក្កា បញ្ញា។ សវិចារា បញ្ញា, អវិចារា បញ្ញា។ សប្បីតិកា បញ្ញា, អប្បីតិកា បញ្ញា។ បីតិសហគតា បញ្ញា, ន បីតិសហគតា បញ្ញា។ សុខសហគតា បញ្ញា, ន សុខសហគតា បញ្ញា។ ឧបេក្ខាសហគតា បញ្ញា, ន ឧបេក្ខាសហគតា បញ្ញា ។ កាមាវចរា បញ្ញា, ន កាមាវចរា បញ្ញា។ រូបាវចរា បញ្ញា, ន រូបាវចរា បញ្ញា។ អរូបាវចរា បញ្ញា, ន អរូបាវចរា បញ្ញា។ បរិយាបន្នា បញ្ញា, អបរិយាបន្នា បញ្ញា។ និយ្យានិកា បញ្ញា, អនិយ្យានិកា បញ្ញា។ និយតា បញ្ញា, អនិយតា បញ្ញា។ សឧត្តរា បញ្ញា, អនុត្តរា បញ្ញា។ អត្ថជាបិកា បញ្ញា, ជាបិតត្ថា បញ្ញា។ ឯវំ ទុវិធេន ញាណវត្ថុ។

តិវិធេន ញាណវត្ថុ – ចិន្តាមយា បញ្ញា, សុតមយា បញ្ញា, ភាវនាមយា បញ្ញា។ ទានមយា បញ្ញា, សីលមយា បញ្ញា, ភាវនាមយា

បញ្ហា។ អធិសីលេ បញ្ហា, អធិចិត្តេ បញ្ហា, អធិបញ្ញាយ បញ្ហា។ អាយកោសល្លំ, អបាយកោសល្លំ, ឧបាយកោសល្លំ។

វិបាកា បញ្ហា, វិបាកធម្មធម្មា បញ្ហា, នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មា បញ្ហា។ ឧបាទិន្នុបាទានិយា បញ្ហា, អនុបាទិន្នុបាទានិយា បញ្ហា, អនុបាទិន្នអនុបាទានិយា បញ្ហា។ សវិតក្កសវិចារា បញ្ហា, អវិតក្កវិចារមត្តា បញ្ហា, អវិតក្កអវិចារា បញ្ហា។ បីតិសហគតា បញ្ហា, សុខសហគតា បញ្ហា, ឧបេក្ខាសហគតា បញ្ហា។ អាចយគាមិនី បញ្ហា, អបចយគាមិនី បញ្ហា, នេវាចយគាមិនាបចយគាមិនី បញ្ហា។ សេក្ខា បញ្ហា, អសេក្ខា បញ្ហា, នេវសេក្ខានាសេក្ខា បញ្ហា។ បរិត្តា បញ្ហា, មហគ្គតា បញ្ហា, អប្បមាណា បញ្ហា។ បរិត្តារម្មណា បញ្ហា, មហគ្គតារម្មណា បញ្ហា, អប្បមាណារម្មណា បញ្ហា។ មគ្គារម្មណា បញ្ហា, មគ្គហេតុកា បញ្ហា, មគ្គាធិបតិនី បញ្ហា។ ឧប្បន្នា បញ្ហា, អនុប្បន្នា បញ្ហា, ឧប្បាទិនី បញ្ហា។ អតីតា បញ្ហា, អនាគតា បញ្ហា, បច្ចុប្បន្នា បញ្ហា។ អតីតារម្មណា បញ្ហា, អនាគតារម្មណា បញ្ហា, បច្ចុប្បន្នារម្មណា បញ្ហា។ អជ្ឈត្តា បញ្ហា, ពហិទ្ធា បញ្ហា, អជ្ឈត្តពហិទ្ធា បញ្ហា។ អជ្ឈត្តារម្មណា បញ្ហា, ពហិទ្ធារម្មណា បញ្ហា, អជ្ឈត្តពហិទ្ធារម្មណា បញ្ហា។

សវិតក្កសវិចារាបញ្ហា អត្ថិ វិបាកា, អត្ថិ វិបាកធម្មធម្មា, អត្ថិ នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មា។ អត្ថិ ឧបាទិន្នុបាទានិយា, អត្ថិ អនុបាទិន្នុបាទានិយា, អត្ថិ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយា។ អត្ថិ បីតិសហគតា, អត្ថិ សុខសហគតា, អត្ថិ ឧបេក្ខាសហគតា។ អត្ថិ អាចយគាមិនី, អត្ថិ អបចយគាមិនី, អត្ថិ នេវាចយគាមិនាបចយគាមិនី។ អត្ថិ សេក្ខា, អត្ថិ អសេក្ខា, អត្ថិ នេវសេក្ខានាសេក្ខា។ អត្ថិ បរិត្តា, អត្ថិ មហគ្គតា, អត្ថិ អប្បមាណា។ អត្ថិ បរិត្តារម្មណា, អត្ថិ មហគ្គតារម្មណា, អត្ថិ អប្បមាណារម្មណា។ អត្ថិ មគ្គារម្មណា, អត្ថិ មគ្គហេតុកា, អត្ថិ មគ្គាធិបតិនី។ អត្ថិ ឧប្បន្នា, អត្ថិ អនុប្បន្នា, អត្ថិ ឧប្បាទិនី។ អត្ថិ អតីតា, អត្ថិ អនាគតា, អត្ថិ បច្ចុប្បន្នា។ អត្ថិ អតីតារម្មណា, អត្ថិ អនាគតារម្មណា, អត្ថិ បច្ចុប្បន្នារម្មណា។ អត្ថិ អជ្ឈត្តា, អត្ថិ ពហិទ្ធា, អត្ថិ អជ្ឈត្តពហិទ្ធា។ អត្ថិ អជ្ឈត្តារម្មណា, អត្ថិ ពហិទ្ធារម្មណា, អត្ថិ អជ្ឈត្តពហិទ្ធារម្មណា។

អវិតក្កវិចារមត្តា បញ្ហា អត្ថិ វិបាកា, អត្ថិ វិបាកធម្មធម្មា, អត្ថិ នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មា។ អត្ថិ ឧបាទិន្នុបាទានិយា, អត្ថិ អនុបាទិន្នុបាទានិយា, អត្ថិ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយា។ អត្ថិ អាចយគាមិនី, អត្ថិ អបចយគាមិនី, អត្ថិ នេវាចយគាមិនាបចយគាមិនី។ អត្ថិ សេក្ខា, អត្ថិ អសេក្ខា, អត្ថិ នេវសេក្ខានាសេក្ខា។ អត្ថិ ឧប្បន្នា, អត្ថិ អនុប្បន្នា, អត្ថិ ឧប្បាទិនី។ អត្ថិ អតីតា, អត្ថិ អនាគតា, អត្ថិ បច្ចុប្បន្នា។ អត្ថិ អជ្ឈត្តា, អត្ថិ ពហិទ្ធា, អត្ថិ អជ្ឈត្តពហិទ្ធា។

អវិតក្កអវិចារា បញ្ហា អត្ថិ វិបាកា, អត្ថិ វិបាកធម្មធម្មា, អត្ថិ នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មា។ អត្ថិ ឧបាទិន្នុបាទានិយា, អត្ថិ អនុបាទិន្នុបាទានិយា, អត្ថិ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយា។ អត្ថិ បីតិសហគតា, អត្ថិ សុខសហគតា, អត្ថិ ឧបេក្ខាសហគតា។ អត្ថិ អាចយគាមិនី, អត្ថិ អបចយគាមិនី, អត្ថិ នេវាចយគាមិនាបចយគាមិនី។ អត្ថិ សេក្ខា, អត្ថិ អសេក្ខា, អត្ថិ នេវសេក្ខានាសេក្ខា។ អត្ថិ បរិត្តារម្មណា, អត្ថិ មហគ្គតារម្មណា, អត្ថិ អប្បមាណារម្មណា។ អត្ថិ មគ្គារម្មណា, អត្ថិ មគ្គហេតុកា, អត្ថិ មគ្គាធិបតិនី។ អត្ថិ ឧប្បន្នា, អត្ថិ អនុប្បន្នា, អត្ថិ ឧប្បាទិនី។ អត្ថិ អតីតា, អត្ថិ អនាគតា, អត្ថិ បច្ចុប្បន្នា។ អត្ថិ អតីតារម្មណា, អត្ថិ អនាគតារម្មណា, អត្ថិ បច្ចុប្បន្នារម្មណា។ អត្ថិ អជ្ឈត្តា,

អត្ថិ ពហិទ្ធា, អត្ថិ អជ្ឈត្តពហិទ្ធា។ អត្ថិ អជ្ឈត្តារម្មណា, អត្ថិ ពហិទ្ធារម្មណា, អត្ថិ អជ្ឈត្តពហិទ្ធារម្មណា។

បីតិសហគតា បញ្ហា, សុខសហគតា បញ្ហា អត្ថិ វិបាកា, អត្ថិ វិបាកធម្មធម្មា, អត្ថិ នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មា។ អត្ថិ ឧបាទិន្នុបាទានិយា, អត្ថិ អនុបាទិន្នុបាទានិយា, អត្ថិ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយា។ អត្ថិ សវិតក្កសវិចារា, អត្ថិ អវិតក្កវិចារមត្តា, អត្ថិ អវិតក្កអវិចារា។ អត្ថិ អាចយគាមិនី, អត្ថិ អបចយគាមិនី, អត្ថិ នេវាចយគាមិនាបចយគាមិនី។ អត្ថិ សេក្ខា, អត្ថិ អសេក្ខា, អត្ថិ នេវសេក្ខានាសេក្ខា។ អត្ថិ បរិត្តា, អត្ថិ មហគ្គតា, អត្ថិ អប្បមាណា។ អត្ថិ បរិត្តារម្មណា, អត្ថិ មហគ្គតារម្មណា, អត្ថិ អប្បមាណារម្មណា។ អត្ថិ មគ្គារម្មណា, អត្ថិ មគ្គហេតុកា, អត្ថិ មគ្គាធិបតិនី។ អត្ថិ ឧប្បន្នា, អត្ថិ អនុប្បន្នា, អត្ថិ ឧប្បាទិនី។ អត្ថិ អតីតា, អត្ថិ អនាគតា, អត្ថិ បច្ចុប្បន្នា។ អត្ថិ អតីតារម្មណា, អត្ថិ អនាគតារម្មណា, អត្ថិ បច្ចុប្បន្នារម្មណា។ អត្ថិ អជ្ឈត្តា, អត្ថិ ពហិទ្ធា, អត្ថិ អជ្ឈត្តពហិទ្ធា។ អត្ថិ អជ្ឈត្តារម្មណា, អត្ថិ ពហិទ្ធារម្មណា, អត្ថិ អជ្ឈត្តពហិទ្ធារម្មណា។

ឧបេក្ខាសហគតា បញ្ហា អត្ថិ វិបាកា, អត្ថិ វិបាកធម្មធម្មា, អត្ថិ នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មា។ អត្ថិ ឧបាទិន្នុបាទានិយា , អត្ថិ អនុបាទិន្នុបាទានិយា, អត្ថិ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយា។ អត្ថិ អាចយគាមិនី, អត្ថិ អបចយគាមិនី, អត្ថិ នេវាចយគាមិនាបចយគាមិនី។ អត្ថិ សេក្ខា, អត្ថិ អសេក្ខា, អត្ថិ នេវសេក្ខានាសេក្ខា។ អត្ថិ បរិត្តា, អត្ថិ មហគ្គតា, អត្ថិ អប្បមាណា។ អត្ថិ បរិត្តារម្មណា, អត្ថិ មហគ្គតារម្មណា, អត្ថិ អប្បមាណារម្មណា។ អត្ថិ មគ្គារម្មណា, អត្ថិ មគ្គហេតុកា, អត្ថិ មគ្គាធិបតិនី។ អត្ថិ ឧប្បន្នា, អត្ថិ អនុប្បន្នា, អត្ថិ ឧប្បាទិនី។ អត្ថិ អតីតា, អត្ថិ អនាគតា, អត្ថិ បច្ចុប្បន្នា។ អត្ថិ អតីតារម្មណា, អត្ថិ អនាគតារម្មណា, អត្ថិ បច្ចុប្បន្នារម្មណា។ អត្ថិ អជ្ឈត្តា, អត្ថិ ពហិទ្ធា, អត្ថិ អជ្ឈត្តពហិទ្ធា។ អត្ថិ អជ្ឈត្តារម្មណា, អត្ថិ ពហិទ្ធារម្មណា, អត្ថិ អជ្ឈត្តពហិទ្ធារម្មណា។ ឯវំ តិវិធេន ញាណវត្ថុ។

ចតុព្វិធេន ញាណវត្ថុ – កម្មស្សកតញាណំ, សច្ចានុលោមិកំ ញាណំ, មគ្គសមង្គិស្ស ញាណំ, ផលសមង្គិស្ស ញាណំ។ ទុក្ខេ ញាណំ, ទុក្ខសមុទយេ ញាណំ, ទុក្ខនិរោធេ ញាណំ, ទុក្ខនិរោធគាមិនិយា បដិបទាយ ញាណំ។ កាមាវចរា បញ្ញា, រូបាវចរា បញ្ញា, អរូបាវចរា បញ្ញា, អបរិយាបន្នា បញ្ញា។ ធម្មេ ញាណំ, អន្វយេ ញាណំ, បរិយេ ញាណំ, សម្មុតិ ញាណំ។ អត្ថិ បញ្ញា អាចយាយ, នោ អបចយាយ, អត្ថិ បញ្ញា អបចយាយ, នោ អាចយាយ, អត្ថិ បញ្ញា អាចយាយ ចេវ, អបចយាយ ច, អត្ថិ បញ្ញា នេវាចយាយ, នោ អបចយាយ។ អត្ថិ បញ្ញា និព្វិទាយ, នោ បដិវេធាយ, អត្ថិ បញ្ញា បដិវេធាយ, នោ និព្វិទាយ , អត្ថិ បញ្ញា និព្វិទាយ ចេវ, បដិវេធាយ ច, អត្ថិ បញ្ញា នេវ និព្វិទាយ, នោ បដិវេធាយ។ ហានភាគិនី បញ្ញា, ឋិតិភាគិនី បញ្ញា, វិសេសភាគិនី បញ្ញា, និព្វេធភាគិនី បញ្ញា។

ចតស្សោ បដិសម្ភិទា។ ចតស្សោ បដិបទា។ ចត្តារិ អារម្មណានិ។ ជរាមរណេ ញាណំ, ជរាមរណសមុទយេ ញាណំ, ជរាមរណនិរោធេ ញាណំ, ជរាមរណនិរោធគាមិនិយា បដិបទាយ ញាណំ។ ជាតិយា ញាណំ...បេ... ភវេ ញាណំ...បេ... ឧបាទានេ ញាណំ...បេ... តណ្ហាយ ញាណំ...បេ... វេទនាយ ញាណំ...បេ... ផស្សេ ញាណំ...បេ... សឡាយតនេ ញាណំ...បេ... នាមរូបេ ញាណំ...បេ... វិញ្ញាណេ ញាណំ...បេ... សង្ខារេសុ ញាណំ, សង្ខារសមុទយេ ញាណំ, សង្ខារនិរោធេ ញាណំ, សង្ខារនិរោធគាមិនិយា បដិបទាយ

ញាណំ។ ឯវំ ចតុព្ពិធេន ញាណវត្ថុ។

បញ្ចវិធេន ញាណវត្ថុ – បញ្ចង្គិកោ សម្មាសមាធិ, បញ្ចញាណិកោ សម្មាសមាធិ។ ឯវំ បញ្ចវិធេន ញាណវត្ថុ។

ឆព្ពិធេន ញាណវត្ថុ – ឆសុ អភិញ្ញាសុ បញ្ញា។ ឯវំ ឆព្ពិធេន ញាណវត្ថុ។

សត្តវិធេន ញាណវត្ថុ – សត្តសត្តតិ ញាណវត្ថូនិ។ ឯវំ សត្តវិធេន ញាណវត្ថុ។

អដ្ឋវិធេន ញាណវត្ថុ – ចតូសុ មគ្គេសុ, ចតូសុ ផលេសុ បញ្ញា។ ឯវំ អដ្ឋវិធេន ញាណវត្ថុ។

នវវិធេន ញាណវត្ថុ – នវសុ អនុបុព្ពវិហារសមាបត្តីសុ បញ្ញា។ ឯវំ នវវិធេន ញាណវត្ថុ។

ទសវិធេន ញាណវត្ថុ – ទស តថាគតស្ស តថាគតពលានិ, យេហិ ពលេហិ សមន្នាគតោ តថាគតោ អាសភំ ឋានំ បដិជានាតិ, បរិសាសុ សីហនាទំ នទតិ, ព្រហ្មចក្កំ បវត្តេតិ។ កតមានិ ទស? ឥធ តថាគតោ ឋានញ្ច ឋានតោ អដ្ឋានញ្ច អដ្ឋានតោ យថាភូតំ បជានាតិ, យម្បិ តថាគតោ ឋានញ្ច ឋានតោ អដ្ឋានញ្ច អដ្ឋានតោ យថាភូតំ បជានាតិ, ឥទម្បិ តថាគតស្ស តថាគតពលំ ហោតិ។ យំ ពលំ អាគម្ម តថាគតោ អាសភំ ឋានំ បដិជានាតិ, បរិសាសុ សីហនាទំ នទតិ, ព្រហ្មចក្កំ បវត្តេតិ។

បុន ចបរំ តថាគតោ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នានំ កម្មសមាទានានំ ឋានសោ ហេតុសោ វិបាកំ យថាភូតំ បជានាតិ។ យម្បិ តថាគតោ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នានំ កម្មសមាទានានំ ឋានសោ ហេតុសោ វិបាកំ យថាភូតំ បជានាតិ, ឥទម្បិ តថាគតស្ស តថាគតពលំ ហោតិ។ យំ ពលំ អាគម្ម តថាគតោ អាសភំ ឋានំ បដិជានាតិ, បរិសាសុ សីហនាទំ នទតិ, ព្រហ្មចក្កំ បវត្តេតិ។

បុន ចបរំ តថាគតោ សព្ពត្ថគាមិនិំ បដិបទំ យថាភូតំ បជានាតិ, យម្បិ តថាគតោ សព្ពត្ថគាមិនិំ បដិបទំ យថាភូតំ បជានាតិ, ឥទម្បិ តថាគតស្ស តថាគតពលំ ហោតិ។ យំ ពលំ អាគម្ម តថាគតោ អាសភំ ឋានំ បដិជានាតិ, បរិសាសុ សីហនាទំ នទតិ, ព្រហ្មចក្កំ បវត្តេតិ។

បុន ចបរំ តថាគតោ អនេកធាតុនានាធាតុលោកំ យថាភូតំ បជានាតិ, យម្បិ តថាគតោ អនេកធាតុនានាធាតុលោកំ យថាភូតំ បជានាតិ, ឥទម្បិ តថាគតស្ស តថាគតពលំ ហោតិ។ យំ ពលំ អាគម្ម តថាគតោ អាសភំ ឋានំ បដិជានាតិ, បរិសាសុ សីហនាទំ នទតិ, ព្រហ្មចក្កំ បវត្តេតិ។

បុន ចបរំ តថាគតោ សត្តានំ នានាធិមុត្តិកតំ យថាភូតំ បជានាតិ, យម្បិ តថាគតោ សត្តានំ នានាធិមុត្តិកតំ យថាភូតំ បជានាតិ,

ᩍᨴᨾ᩠ᨷᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᨲᨳᩣᨣᨲᨻᩃᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨿᩴ ᨻᩃᩴ ᩋᩣᨣᨾ᩠ᨾ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᩋᩣᩈᨽᩴ ᨮᩣᨶᩴ ᨷᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨷᩁᩥᩈᩣᩈᩩ ᩈᩦᩉᨶᩣᨴᩴ ᨶᨴᨲᩥ, ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᩥ

ᨷᩩᨶ ᨧᨷᩁᩴ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᨷᩁᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨷᩁᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩣᨶᩴ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᨷᩁᩮᩣᨷᩁᩥᨿᨲ᩠ᨲᩴ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᨷᩁᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨷᩁᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩣᨶᩴ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᨷᩁᩮᩣᨷᩁᩥᨿᨲ᩠ᨲᩴ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᩍᨴᨾ᩠ᨷᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᨲᨳᩣᨣᨲᨻᩃᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨿᩴ ᨻᩃᩴ ᩋᩣᨣᨾ᩠ᨾ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᩋᩣᩈᨽᩴ ᨮᩣᨶᩴ ᨷᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨷᩁᩥᩈᩣᩈᩩ ᩈᩦᩉᨶᩣᨴᩴ ᨶᨴᨲᩥ, ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᩥ

ᨷᩩᨶ ᨧᨷᩁᩴ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᨫᩣᨶᩅᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩈᨾᩣᨵᩥᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩦᨶᩴ ᩈᩴᨠᩥᩃᩮᩈᩴ ᩅᩮᩣᨴᩣᨶᩴ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᨫᩣᨶᩅᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩈᨾᩣᨵᩥᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩦᨶᩴ ᩈᩴᨠᩥᩃᩮᩈᩴ ᩅᩮᩣᨴᩣᨶᩴ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ , ᩍᨴᨾ᩠ᨷᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᨲᨳᩣᨣᨲᨻᩃᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨿᩴ ᨻᩃᩴ ᩋᩣᨣᨾ᩠ᨾ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᩋᩣᩈᨽᩴ ᨮᩣᨶᩴ ᨷᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨷᩁᩥᩈᩣᩈᩩ ᩈᩦᩉᨶᩣᨴᩴ ᨶᨴᨲᩥ, ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᩥ

ᨷᩩᨶ ᨧᨷᩁᩴ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶᩥᩅᩣᩈᩣᨶᩩᩔᨲᩥᩴ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶᩥᩅᩣᩈᩣᨶᩩᩔᨲᩥᩴ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᩍᨴᨾ᩠ᨷᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᨲᨳᩣᨣᨲᨻᩃᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨿᩴ ᨻᩃᩴ ᩋᩣᨣᨾ᩠ᨾ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᩋᩣᩈᨽᩴ ᨮᩣᨶᩴ ᨷᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨷᩁᩥᩈᩣᩈᩩ ᩈᩦᩉᨶᩣᨴᩴ ᨶᨴᨲᩥ, ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᩥ

ᨷᩩᨶ ᨧᨷᩁᩴ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨧᩩᨲᩪᨷᨷᩣᨲᩴ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨧᩩᨲᩪᨷᨷᩣᨲᩴ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᩍᨴᨾ᩠ᨷᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᨲᨳᩣᨣᨲᨻᩃᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨿᩴ ᨻᩃᩴ ᩋᩣᨣᨾ᩠ᨾ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᩋᩣᩈᨽᩴ ᨮᩣᨶᩴ ᨷᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨷᩁᩥᩈᩣᩈᩩ ᩈᩦᩉᨶᩣᨴᩴ ᨶᨴᨲᩥ, ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᩥ

ᨷᩩᨶ ᨧᨷᩁᩴ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᩋᩣᩈᩅᩣᨶᩴ ᨡᨿᩴ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᩋᩣᩈᩅᩣᨶᩴ ᨡᨿᩴ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᩍᨴᨾ᩠ᨷᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᨲᨳᩣᨣᨲᨻᩃᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨿᩴ ᨻᩃᩴ ᩋᩣᨣᨾ᩠ᨾ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᩋᩣᩈᨽᩴ ᨮᩣᨶᩴ ᨷᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨷᩁᩥᩈᩣᩈᩩ ᩈᩦᩉᨶᩣᨴᩴ ᨶᨴᨲᩥ, ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᩥ

ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨴᩈ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᨲᨳᩣᨣᨲᨻᩃᩣᨶᩥ ᨿᩮᩉᩥ ᨻᩃᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᩋᩣᩈᨽᩴ ᨮᩣᨶᩴ ᨷᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨷᩁᩥᩈᩣᩈᩩ ᩈᩦᩉᨶᩣᨴᩴ ᨶᨴᨲᩥ, ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᩥ ᩑᨠᩴ ᨴᩈᨷᩥᩈᩮᨭ ᨻᩣᩃᩅᨲ᩠ᨳᩩᩴ

ᨻᩣᩃᩅᩥᨠᨠ᩠ᨠᩴ

ᩃᩩᨴ᩠ᨴᨣᩅᨲ᩠ᨳᩩᩅᩥᨠᨠ᩠ᨠᩣ

ᩑᨣᨣᩴ

ຊາຕິມເທາ (ວິກ. ປັ໑໑), ເຄາຕ຺ຕມເທາ, ອາເຣາຄ຺ຍມເທາ, ເຍາພ຺ພນມເທາ, ຊີວິຕມເທາ, ລາພມເທາ, ສກ຺ກາຣມເທາ, ຄຣຸກາຣມເທາ, ປຸເຣກ຺ຂາຣມເທາ, ປຣິວາຣມເທາ, ເພາຄມເທາ, ວນ຺ຓມເທາ, ສຸຕມເທາ , ປຏິພານມເທາ, ຣຕ຺ຕຎ຺ຎຸມເທາ, ປິນ຺ຑປາຕິກມເທາ, ອນວຎ຺ຎາຕມເທາ, ອິຣິຍາປຖມເທາ, ອິທ຺ຘິມເທາ, ຍສມເທາ, ສີລມເທາ, ຌານມເທາ, ສິປ຺ປມເທາ, ອາເຣາຫມເທາ, ປຣິຓາຫມເທາ, ສນ຺ຐານມເທາ, ປາຣິປູຣິມເທາ, ມເທາ, ປມາເທາ, ຖມ຺ເພາ, ສາຣມ຺ເພາ, ອຕ຺ຣິຉ຺ຉຕາ, ມຫິຉ຺ຉຕາ, ປາປິຉ຺ຉຕາ, ສິງ຺ຄໍ, ຕິນ຺ຕິຓໍ, ຈາປລ຺ຍໍ, ອສພາຄວຸຕ຺ຕິ, ອຣຕິ, ຕນ຺ທີ, ວິຊມ຺ພິຕາ, ພຕ຺ຕສມ຺ມເທາ, ເຈຕເສາ ຈ ລີນຕ຺ຕໍ, ກຸຫນາ, ລປນາ, ເນມິຕ຺ຕິກຕາ, ນິປ຺ເປສິກຕາ, ລາເພນ ລາພໍ ນິຊິຄີສນຕາ, “ເສຍ຺ເຍາຫມສ຺ມີ”ຕິ ມາເນາ, “ສທິເສາຫມສ຺ມີ”ຕິ ມາເນາ, “ຫີເນາຫມສ຺ມີ”ຕິ ມາເນາ. ເສຍ຺ຍສ຺ສ “ເສຍ຺ເຍາຫມສ຺ມີ”ຕິ ມາເນາ, ເສຍ຺ຍສ຺ສ “ສທິເສາຫມສ຺ມີ”ຕິ ມາເນາ, ເສຍ຺ຍສ຺ສ “ຫີເນາຫມສ຺ມີ”ຕິ ມາເນາ, ສທິສສ຺ສ “ເສຍ຺ເຍາຫມສ຺ມີ”ຕິ ມາເນາ, ສທິສສ຺ສ “ສທິເສາຫມສ຺ມີ”ຕິ ມາເນາ, ສທິສສ຺ສ “ຫີເນາຫມສ຺ມີ”ຕິ ມາເນາ, ຫີນສ຺ສ “ເສຍ຺ເຍາຫມສ຺ມີ”ຕິ ມາເນາ, ຫີນສ຺ສ “ສທິເສາຫມສ຺ມີ”ຕິ ມາເນາ, ຫີນສ຺ສ “ຫີເນາຫມສ຺ມີ”ຕິ ມາເນາ, ມາເນາ, ອຕິມາເນາ, ມານາຕິມາເນາ, ເອາມາເນາ, ອຘິມາເນາ, ອສ຺ມິມາເນາ, ມິຉ຺ຉາມາເນາ, ຎາຕິວິຕກ຺ເກາ, ຊນປທວິຕກ຺ເກາ, ອມຣວິຕກ຺ເກາ, ປຣານຸທ຺ທຍຕາປຏິສໍຍຸຕ຺ເຕາ ວິຕກ຺ເກາ, ລາພສກ຺ກາຣສິເລາກປຏິສໍຍຸຕ຺ເຕາ ວິຕກ຺ເກາ, ອນວຎ຺ຎຕ຺ຕິປຏິສໍຍຸຕ຺ເຕາ ວິຕກ຺ເກາ (ວິກ. ປັ໑໑). ເອກກໍ.

ທຸກໍ

ເກາເທາ ຈ ອຸປນາເຫາ ຈ, ມກ຺ເຂາ ຈ ປຬາເສາ ຈ, ອິສ຺ສາ ຈ ມຉ຺ຉຣິຍຎ຺ຈ, ມາຍາ ຈ ສາເຐຍ຺ຍຎ຺ຈ, ອວິຊ຺ຊາ ຈ ພວຕນ຺ຫາ ຈ, ພວທິຏ຺ຐິ ຈ ວິພວທິຏ຺ຐິ ຈ, ສສ຺ສຕທິຏ຺ຐິ ຈ ອຸຉ຺ເຉທທິຏ຺ຐິ ຈ, ອນ຺ຕວາທິຏ຺ຐິ ຈ ອນນ຺ຕວາທິຏ຺ຐິ ຈ, ປຸພ຺ພນ຺ຕານຸທິຏ຺ຐິ ຈ ອປຣນ຺ຕານຸທິຏ຺ຐິ ຈ, ອຫິຣິກຎ຺ຈ ອເນາຕ຺ຕປ຺ປຎ຺ຈ, ເທາວຈສ຺ສຕາ ຈ ປາປມິຕ຺ຕຕາ ຈ, ອນຊ຺ຊເວາ ຈ ອມທ຺ທເວາ ຈ, ອກ຺ຂນ຺ຕິ ຈ ອເສາຣຈ຺ຈຎ຺ຈ, ອສາຂລ຺ຍຎ຺ຈ ອປ຺ປຏິສນ຺ຖາເຣາ ຈ, ອິນ຺ທ຺ຣິເຍສຸ ອຄຸຕ຺ຕທ຺ວາຣຕາ ຈ ເພາຊເນ ອມຕ຺ຕຎ຺ຎຸຕາ ຈ, ມຸຏ຺ຐສ຺ສຈ຺ຈຎ຺ຈ ອສມ຺ປຊຎ຺ຎຎ຺ຈ, ສີລວິປຕ຺ຕິ ຈ ທິຏ຺ຐິວິປຕ຺ຕິ ຈ, ອຌ຺ຌຕ຺ຕສໍເຍາຊນຎ຺ຈ ພຫິທ຺ຘາສໍເຍາຊນຎ຺ຈ. ທຸກໍ.

ຕິກໍ

ຕີຓິ ອກຸສລມູລານິ, ຕເຍາ ອກຸສລວິຕກ຺ກາ, ຕິສ຺ເສາ ອກຸສລສຎ຺ຎາ, ຕິສ຺ເສາ ອກຸສລຘາຕຸເຍາ, ຕີຓິ ທຸຈ຺ຈຣິຕານິ, ຕເຍາ ອາສວາ, ຕີຓິ ສໍເຍາຊນານິ, ຕິສ຺ເສາ ຕນ຺ຫາ, ອປຣາປິ ຕິສ຺ເສາ ຕນ຺ຫາ, ອປຣາປິ ຕິສ຺ເສາ ຕນ຺ຫາ, ຕິສ຺ເສາ ເອສນາ, ຕິສ຺ເສາ ວິຘາ, ຕີຓິ ພຍານິ , ຕີຓິ ຕມານິ, ຕີຓິ ຕິຕ຺ຖາຍຕນານິ, ຕເຍາ ກິນ຺ຈນາ, ຕີຓິ ອງ຺ຄຓານິ, ຕີຓິ ມລານິ, ຕີຓິ ວິສມານິ, ອປຣານິປິ ຕີຓິ ວິສມານິ, ຕເຍາ ອຄ຺ຄີ, ຕເຍາ ກສາວາ, ອປເຣປິ ຕເຍາ ກສາວາ.

ອສ຺ສາທທິຏ຺ຐິ ອຕ຺ຕານຸທິຏ຺ຐິ ມິຉ຺ຉາທິຏ຺ຐິ, ອຣຕິ ວິເຫສາ ອຘມ຺ມຈຣິຍາ, ເທາວຈສ຺ສຕາ ປາປມິຕ຺ຕຕາ ນານຕ຺ຕສຎ຺ຎາ, ອຸທ຺ຘຈ຺ຈໍ ເກາສຊ຺ຊໍ ປມາເທາ, ອສນ຺ຕຸຏ຺ຐິຕາ ອສມ຺ປຊຎ຺ຎຕາ ມຫິຉ຺ຉຕາ, ອຫິຣິກໍ ອເນາຕ຺ຕປ຺ປໍ ປມາເທາ, ອນາທຣິຍໍ ເທາວຈສ຺ສຕາ ປາປມິຕ຺ຕຕາ, ອສ຺ສທ຺ຘິຍໍ ອວທຎ຺ຎຸຕາ

កោសជ្ជំ, ឧទ្ធច្ចំ អសំវរោ ទុស្សីល្យំ, អរិយានំ អទស្សនកម្យតា សទ្ធម្មំ អសោតុកម្យតា ឧបារម្ភចិត្តតា, មុដ្ឋស្សច្ចំ អសម្បជញ្ញំ ចេតសោ វិក្ខេបោ, អយោនិសោ មនសិការោ កុម្មគ្គសេវនា ចេតសោ ច លីនត្តំ។ តិកំ។

ចតុក្កំ

ចត្តារោ អាសវា, ចត្តារោ គន្ថា, ចត្តារោ ឱឃា, ចត្តារោ យោគា, ចត្តារិ ឧបាទានានិ, ចត្តារោ តណ្ហុប្បាទា, ចត្តារិ អគតិគមនានិ, ចត្តារោ វិបរិយាសា, ចត្តារោ អនរិយវោហារា, អបរេបិ ចត្តារោ អនរិយវោហារា, ចត្តារិ ទុច្ចរិតានិ, អបរានិបិ ចត្តារិ ទុច្ចរិតានិ, ចត្តារិ ភយានិ, (អបរានិបិ ចត្តារិ ភយានិ,) ចតស្សោ ទិដ្ឋិយោ។ ចតុក្កំ។

បញ្ចកំ

បញ្ចោរម្ភាគិយានិ សំយោជនានិ, បញ្ចុទ្ធម្ភាគិយានិ សំយោជនានិ, បញ្ច មច្ឆរិយានិ, បញ្ច សង្គា, បញ្ច សល្លា, បញ្ច ចេតោខិលា, បញ្ច ចេតសោវិនិពន្ធា, បញ្ច នីវរណានិ, បញ្ច កម្មានិ អានន្តរិកានិ, បញ្ច ទិដ្ឋិយោ, បញ្ច វេរា, បញ្ច ព្យសនា, បញ្ច អក្ខន្តិយា អានិសំសា, បញ្ច ភយានិ, បញ្ច ទិដ្ឋធម្មនិព្ពានវាទា។ បញ្ចកំ។

ឆក្កំ

ឆ វិវាទមូលានិ, ឆ ឆន្ទរាគា ធម្មា, ឆ វិរោធវត្ថូនិ, ឆ តណ្ហាកាយា, ឆ អគារវា, ឆ បរិហានិយា ធម្មា, អបរេបិ ឆ បរិហានិយា ធម្មា, ឆ សោមនស្សុបវិចារា, ឆ ទោមនស្សុបវិចារា, ឆ ឧបេក្ខុបវិចារា, ឆ គេហសិតានិ សោមនស្សានិ, ឆ គេហសិតានិ ទោមនស្សានិ, ឆ គេហសិតា ឧបេក្ខា, ឆ ទិដ្ឋិយោ។ ឆក្កំ។

សត្តកំ

សត្ត អនុសយា, សត្ត សំយោជនានិ, សត្ត បរិយុដ្ឋានានិ, សត្ត អសទ្ធម្មា, សត្ត ទុច្ចរិតានិ, សត្ត មានា, សត្ត ទិដ្ឋិយោ។ សត្តកំ។

អដ្ឋកំ

អដ្ឋ កិលេសវត្ថូនិ, អដ្ឋ កុសីតវត្ថូនិ, អដ្ឋសុ លោកធម្មេសុ ចិត្តស្ស បដិឃាតោ, អដ្ឋ អនរិយវោហារា, អដ្ឋ មិច្ឆត្តា, អដ្ឋ បុរិសទោសា, អដ្ឋ អសញ្ញីវាទា, អដ្ឋ នេវសញ្ញីនាសញ្ញីវាទា។ អដ្ឋកំ។

នវកំ

នវ អាឃាតវត្ថូនិ, នវ បុរិសមលានិ, នវវិធា មានា, នវ តណ្ហាមូលកា ធម្មា, នវ ឥញ្ជិតានិ, នវ មញ្ញិតានិ, នវ ផន្ទិតានិ, នវ បបញ្ចិតានិ, នវ សង្ខតានិ។ នវកំ។

ទសកំ

ទស កិលេសវត្ថូនិ, ទស អាឃាតវត្ថូនិ, ទស អកុសលកម្មបថា, ទស សំយោជនានិ, ទស មិច្ឆត្តា, ទសវត្ថុកា មិច្ឆាទិដ្ឋិ, ទសវត្ថុកា អន្តគ្គាហិកា ទិដ្ឋិ។ ទសកំ។

អដ្ឋារស តណ្ហាវិចរិតានិ អជ្ឈត្តិកស្ស ឧបាទាយ, អដ្ឋារស តណ្ហាវិចរិតានិ ពាហិរស្ស ឧបាទាយ, តទេកជ្ឈំ អភិសញ្ញូហិត្វា អភិសង្ខិបិត្វា ឆត្តិំស តណ្ហាវិចរិតានិ ហោន្តិ , ឥតិ អតីតានិ ឆត្តិំស តណ្ហាវិចរិតានិ, អនាគតានិ ឆត្តិំស តណ្ហាវិចរិតានិ, បច្ចុប្បន្នានិ ឆត្តិំស តណ្ហាវិចរិតានិ, តទេកជ្ឈំ អភិសញ្ញូហិត្វា អភិសង្ខិបិត្វា អដ្ឋ តណ្ហាវិចរិតសតំ ហោតិ, យានិ ច ទ្វាសដ្ឋិ ទិដ្ឋិគតានិ ព្រហ្មជាលេ វេយ្យាករណេ វុត្តានិ ភគវតា។

ខុទ្ទកវត្ថុវិភង្គំ។

ធម្មហទយវិភង្គោ

កតិ ខន្ធា, កតិ អាយតនានិ, កតិ ធាតុយោ, កតិ សច្ចានិ, កតិ ឥន្ទ្រិយានិ, កតិ ហេតូ, កតិ អាហារា, កតិ ផស្សា, កតិ វេទនា, កតិ សញ្ញា, កតិ ចេតនា, កតិ ចិត្តានិ (វិភ។ ៩៧៨)?

បញ្ចក្ខន្ធា, ទ្វាទសាយតនានិ, អដ្ឋារស ធាតុយោ, ចត្តារិ សច្ចានិ, ពាវីសតិន្ទ្រិយានិ, នវ ហេតូ, ចត្តារោ អាហារា, សត្ត ផស្សា, សត្ត វេទនា, សត្ត សញ្ញា, សត្ត ចេតនា, សត្ត ចិត្តានិ (វិភ។ ៩៧៨)។

ធម្មហទយវិភង្គំ។

វិភង្គមាតិកា និដ្ឋិតា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៣។ ធាតុកថាមាតិកា

នយមាតិកា

សង្គហោ អសង្គហោ (ធាតុ ១)។ សង្គហិតេន អសង្គហិតំ។ អសង្គហិតេន សង្គហិតំ។ សង្គហិតេន សង្គហិតំ។ អសង្គហិតេន អសង្គហិតំ។ សម្បយោគោ វិប្បយោគោ។ សម្បយុត្តេន វិប្បយុត្តំ។ វិប្បយុត្តេន សម្បយុត្តំ។ សម្បយុត្តេន សម្បយុត្តំ។ វិប្បយុត្តេន វិប្បយុត្តំ។ សង្គហិតេន សម្បយុត្តំ វិប្បយុត្តំ។ សម្បយុត្តេន សង្គហិតំ អសង្គហិតំ។ អសង្គហិតេន សម្បយុត្តំ វិប្បយុត្តំ។ វិប្បយុត្តេន សង្គហិតំ អសង្គហិតំ។

អព្ភន្តរមាតិកា

បញ្ចក្ខន្ធា។ ទ្វាទសាយតនានិ។ អដ្ឋារស ធាតុយោ។ ចត្តារិ សច្ចានិ។ ពាវីសតិន្ទ្រិយានិ។ បដិច្ចសមុប្បាទោ។ ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា។ ចត្តារោ សម្មប្បធានា។ ចត្តារោ ឥទ្ធិបាទា ។ ចត្តារិ ឈានានិ។ ចតស្សោ អប្បមញ្ញាយោ។ បញ្ចិន្ទ្រិយានិ។ បញ្ច ពលានិ។ សត្ត ពោជ្ឈង្គា។ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ។ ផស្សោ វេទនា សញ្ញា ចេតនា ចិត្តំ អធិមោក្ខោ មនសិការោ។

នយមុខមាតិកា

តីហិ សង្គហោ។ តីហិ អសង្គហោ។ ចតូហិ សម្បយោគោ។ ចតូហិ វិប្បយោគោ។

លក្ខណមាតិកា

សភាគោ។ វិសភាគោ។

ពាហិរមាតិកា

សព្ពាបិ ធម្មសង្គណី ធាតុកថាយ មាតិកាតិ។

ធាតុកថាមាតិកា និដ្ឋិតា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪃᪨ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨾᩣᨲᩥᨠᩣ

᪁ ᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ (ᨷᩩ᪨ ᨷ᪨ ᨾᩣᨲᩥᨠᩣ ᪑) – ᨡᨶ᩠ᨵᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᨿᨲᨶᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᨵᩣᨲᩩᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᩈᨧ᩠ᨧᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ᪨

ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨾᩣᨲᩥᨠᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᭓᭟ ᬓᬣᬵᬯᬢ᭄ᬣᬸᬫᬵᬢᬶᬓᬵ

ᬧᬸᬕ᭄ᬕᬮᬓᬣᬵ

ᬲᬸᬤ᭄ᬥᬲᬘ᭄ᬘᬶᬓᬝ᭄ᬞᬅᬦᬸᬮᭀᬫᬧᬘ᭄ᬘᬦᬷᬓᬂ

ᬧᬸᬕ᭄ᬕᬮᭀ ᬉᬧᬮᬩ᭄ᬪᬢᬶ ᬲᬘ᭄ᬘᬶᬓᬝ᭄ᬞᬧᬭᬫᬢ᭄ᬣᬾᬦᬵᬢᬶ (ᬓᬣᬵ᭟ ᭑), ᬆᬫᬦ᭄ᬢᬵ᭟ ᬬᭀ ᬲᬘ᭄ᬘᬶᬓᬝ᭄ᬞᭀ ᬧᬭᬫᬢ᭄ᬣᭀ, ᬢᬢᭀ ᬲᭀ ᬧᬸᬕ᭄ᬕᬮᭀ ᬉᬧᬮᬩ᭄ᬪᬢᬶ ᬲᬘ᭄ᬘᬶᬓᬝ᭄ᬞᬧᬭᬫᬢ᭄ᬣᬾᬦᬵᬢᬶ? ᬦ ᬳᬾᬯᬂ ᬯᬢ᭄ᬢᬩ᭄ᬩᬾ᭟

ᬆᬚᬵᬦᬵᬳᬶ ᬦᬶᬕ᭄ᬕᬳᬂ – ᬳᬜ᭄ᬘᬶ ᬧᬸᬕ᭄ᬕᬮᭀ ᬉᬧᬮᬩ᭄ᬪᬢᬶ ᬲᬘ᭄ᬘᬶᬓᬝ᭄ᬞᬧᬭᬫᬢ᭄ᬣᬾᬦ, ᬢᬾᬦ ᬯᬢ ᬭᬾ ᬯᬢ᭄ᬢᬩ᭄ᬩᬾ “ᬬᭀ ᬲᬘ᭄ᬘᬶᬓᬝ᭄ᬞᭀ ᬧᬭᬫᬢ᭄ᬣᭀ, ᬢᬢᭀ ᬲᭀ ᬧᬸᬕ᭄ᬕᬮᭀ ᬉᬧᬮᬩ᭄ᬪᬢᬶ ᬲᬘ᭄ᬘᬶᬓᬝ᭄ᬞᬧᬭᬫᬢ᭄ᬣᬾᬦᬵ”ᬢᬶ᭟ ᬬᬂ ᬢᬢ᭄ᬣ ᬯᬤᬾᬲᬶ “ᬯᬢ᭄ᬢᬩ᭄ᬩᬾ ᬔᭀ ‘ᬧᬸᬕ᭄ᬕᬮᭀ ᬉᬧᬮᬩ᭄ᬪᬢᬶ ᬲᬘ᭄ᬘᬶᬓᬝ᭄ᬞᬧᬭᬫᬢ᭄ᬣᬾᬦ’, ᬦᭀ ᬘ ᬯᬢ᭄ᬢᬩ᭄ᬩᬾ ‘ᬬᭀ ᬲᬘ᭄ᬘᬶᬓᬝ᭄ᬞᭀ ᬧᬭᬫᬢ᭄ᬣᭀ, ᬢᬢᭀ ᬲᭀ ᬧᬸᬕ᭄ᬕᬮᭀ ᬉᬧᬮᬩ᭄ᬪᬢᬶ ᬲᬘ᭄ᬘᬶᬓᬝ᭄ᬞᬧᬭᬫᬢ᭄ᬣᬾᬦᬵ’”ᬢᬶ, ᬫᬶᬘ᭄ᬙᬵ᭟

ᬦᭀ ᬘᬾ ᬧᬦ ᬯᬢ᭄ᬢᬩ᭄ᬩᬾ “ᬬᭀ ᬲᬘ᭄ᬘᬶᬓᬝ᭄ᬞᭀ ᬧᬭᬫᬢ᭄ᬣᭀ, ᬢᬢᭀ ᬲᭀ ᬧᬸᬕ᭄ᬕᬮᭀ ᬉᬧᬮᬩ᭄ᬪᬢᬶ ᬲᬘ᭄ᬘᬶᬓᬝ᭄ᬞᬧᬭᬫᬢ᭄ᬣᬾᬦᬵ”ᬢᬶ, ᬦᭀ ᬘ ᬯᬢ ᬭᬾ ᬯᬢ᭄ᬢᬩ᭄ᬩᬾ “ᬧᬸᬕ᭄ᬕᬮᭀ ᬉᬧᬮᬩ᭄ᬪᬢᬶ ᬲᬘ᭄ᬘᬶᬓᬝ᭄ᬞᬧᬭᬫᬢ᭄ᬣᬾᬦᬵ”ᬢᬶ᭟ ᬬᬂ ᬢᬢ᭄ᬣ ᬯᬤᬾᬲᬶ “ᬯᬢ᭄ᬢᬩ᭄ᬩᬾ ᬔᭀ ‘ᬧᬸᬕ᭄ᬕᬮᭀ ᬉᬧᬮᬩ᭄ᬪᬢᬶ ᬲᬘ᭄ᬘᬶᬓᬝ᭄ᬞᬧᬭᬫᬢ᭄ᬣᬾᬦ’, ᬦᭀ ᬘ ᬯᬢ᭄ᬢᬩ᭄ᬩᬾ ‘ᬬᭀ ᬲᬘ᭄ᬘᬶᬓᬝ᭄ᬞᭀ ᬧᬭᬫᬢ᭄ᬣᭀ, ᬢᬢᭀ ᬲᭀ ᬧᬸᬕ᭄ᬕᬮᭀ ᬉᬧᬮᬩ᭄ᬪᬢᬶ ᬲᬘ᭄ᬘᬶᬓᬝ᭄ᬞᬧᬭᬫᬢ᭄ᬣᬾᬦᬵ’”ᬢᬶ, ᬫᬶᬘ᭄ᬙᬵ᭟

ᬅᬦᬸᬮᭀᬫᬧᬜ᭄ᬘᬓᬂ᭟

ᬧᬸᬕ᭄ᬕᬮᭀ ᬦᬸᬧᬮᬩ᭄ᬪᬢᬶ ᬲᬘ᭄ᬘᬶᬓᬝ᭄ᬞᬧᬭᬫᬢ᭄ᬣᬾᬦᬵᬢᬶ? ᬆᬫᬦ᭄ᬢᬵ᭟ ᬬᭀ ᬲᬘ᭄ᬘᬶᬓᬝ᭄ᬞᭀ ᬧᬭᬫᬢ᭄ᬣᭀ, ᬢᬢᭀ ᬲᭀ ᬧᬸᬕ᭄ᬕᬮᭀ ᬦᬸᬧᬮᬩ᭄ᬪᬢᬶ ᬲᬘ᭄ᬘᬶᬓᬝ᭄ᬞᬧᬭᬫᬢ᭄ᬣᬾᬦᬵᬢᬶ? ᬦ ᬳᬾᬯᬂ ᬯᬢ᭄ᬢᬩ᭄ᬩᬾ᭟

ᬆᬚᬵᬦᬵᬳᬶ ᬧᬝᬶᬓᬫ᭄ᬫᬂ – ᬳᬜ᭄ᬘᬶ ᬧᬸᬕ᭄ᬕᬮᭀ ᬦᬸᬧᬮᬩ᭄ᬪᬢᬶ ᬲᬘ᭄ᬘᬶᬓᬝ᭄ᬞᬧᬭᬫᬢ᭄ᬣᬾᬦ, ᬢᬾᬦ ᬯᬢ ᬭᬾ ᬯᬢ᭄ᬢᬩ᭄ᬩᬾ “ᬬᭀ ᬲᬘ᭄ᬘᬶᬓᬝ᭄ᬞᭀ ᬧᬭᬫᬢ᭄ᬣᭀ, ᬢᬢᭀ ᬲᭀ ᬧᬸᬕ᭄ᬕᬮᭀ ᬦᬸᬧᬮᬩ᭄ᬪᬢᬶ ᬲᬘ᭄ᬘᬶᬓᬝ᭄ᬞᬧᬭᬫᬢ᭄ᬣᬾᬦᬵ”ᬢᬶ᭟ ᬬᬂ ᬢᬢ᭄ᬣ ᬯᬤᬾᬲᬶ “ᬯᬢ᭄ᬢᬩ᭄ᬩᬾ ᬔᭀ ‘ᬧᬸᬕ᭄ᬕᬮᭀ ᬦᬸᬧᬮᬩ᭄ᬪᬢᬶ ᬲᬘ᭄ᬘᬶᬓᬝ᭄ᬞᬧᬭᬫᬢ᭄ᬣᬾᬦ’, ᬦᭀ ᬘ ᬯᬢ᭄ᬢᬩ᭄ᬩᬾ ‘ᬬᭀ ᬲᬘ᭄ᬘᬶᬓᬝ᭄ᬞᭀ ᬧᬭᬫᬢ᭄ᬣᭀ, ᬢᬢᭀ ᬲᭀ ᬧᬸᬕ᭄ᬕᬮᭀ ᬦᬸᬧᬮᬩ᭄ᬪᬢᬶ ᬲᬘ᭄ᬘᬶᬓᬝ᭄ᬞᬧᬭᬫᬢ᭄ᬣᬾᬦᬵ’”ᬢᬶ, ᬫᬶᬘ᭄ᬙᬵ᭟

ᬦᭀ ᬘᬾ ᬧᬦ ᬯᬢ᭄ᬢᬩ᭄ᬩᬾ “ᬬᭀ ᬲᬘ᭄ᬘᬶᬓᬝ᭄ᬞᭀ ᬧᬭᬫᬢ᭄ᬣᭀ, ᬢᬢᭀ ᬲᭀ ᬧᬸᬕ᭄ᬕᬮᭀ ᬦᬸᬧᬮᬩ᭄ᬪᬢᬶ ᬲᬘ᭄ᬘᬶᬓᬝ᭄ᬞᬧᬭᬫᬢ᭄ᬣᬾᬦᬵ”ᬢᬶ, ᬦᭀ ᬘ ᬯᬢ ᬭᬾ ᬯᬢ᭄ᬢᬩ᭄ᬩᬾ “ᬧᬸᬕ᭄ᬕᬮᭀ ᬦᬸᬧᬮᬩ᭄ᬪᬢᬶ ᬲᬘ᭄ᬘᬶᬓᬝ᭄ᬞᬧᬭᬫᬢ᭄ᬣᬾᬦᬵ”ᬢᬶ᭟ ᬬᬂ ᬢᬢ᭄ᬣ ᬯᬤᬾᬲᬶ “ᬯᬢ᭄ᬢᬩ᭄ᬩᬾ ᬔᭀ ‘ᬧᬸᬕ᭄ᬕᬮᭀ ᬦᬸᬧᬮᬩ᭄ᬪᬢᬶ ᬲᬘ᭄ᬘᬶᬓᬝ᭄ᬞᬧᬭᬫᬢ᭄ᬣᬾᬦ’, ᬦᭀ ᬘ ᬯᬢ᭄ᬢᬩ᭄ᬩᬾ

‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ, មិច្ឆា។

បដិកម្មចតុក្កំ

ត្វំ ចេ បន មញ្ញសិ “វត្តព្ពេ ខោ ‘បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’, នោ ច វត្តព្ពេ ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ។ តេន តវ តត្ថ ហេតាយ បដិញ្ញាយ ហេវំ បដិជានន្តំ ហេវំ និគ្គហេតព្ពេ, អថ តំ និគ្គណ្ហាម, សុនិគ្គហិតោ ច ហោសិ –

ហញ្ចិ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត រេ វត្តព្ពេ “យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ “វត្តព្ពេ ខោ ‘បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’, នោ ច វត្តព្ពេ ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ, មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ “យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ “បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ “វត្តព្ពេ ខោ ‘បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’, នោ ច វត្តព្ពេ ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ, ឥទំ តេ មិច្ឆា។

និគ្គហចតុក្កំ

ឯសេ ចេ ទុន្និគ្គហិតេ ហេវមេវ តត្ថ ទក្ខ, “វត្តព្ពេ ខោ ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’, នោ ច វត្តព្ពេ ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ, នោ ច មយំ តយា តត្ថ ហេតាយ បដិញ្ញាយ ហេវំ បដិជានន្តា ហេវំ និគ្គហេតព្ពា, អថ មំ និគ្គណ្ហាសិ, ទុន្និគ្គហិតា ច ហោម –

ហញ្ចិ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត រេ វត្តព្ពេ “យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ “វត្តព្ពេ ខោ ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’, នោ ច វត្តព្ពេ ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ, មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ “យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ, យំ តត្ថ វទេសិ “វត្តព្ពេ ខោ ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’, នោ ច វត្តព្ពេ ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ, ឥទំ តេ មិច្ឆា។

ឧបនយនចតុក្កំ

ន ហេវំ និគ្គហេតព្វេ, តេន ហិ យំ និគ្គណ្ហាសិ – ហញ្ចិ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត រេ វត្តព្វេ “យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ “វត្តព្វេ ខោ ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’, នោ ច វត្តព្វេ ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ, មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្វេ “យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ “វត្តព្វេ ខោ ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’, នោ ច វត្តព្វេ ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ , ឥទំ តេ មិច្ឆា។ តេន ហិ យេ កតេ និគ្គហេ, សេ និគ្គហេ ទុក្កដេ។ សុកតេ បដិកម្មេ។ សុកតា បដិបាទនាតិ។

និគ្គមនចតុក្កំ

បឋមោ និគ្គហោ

សុទ្ធសច្ចិកដ្ឋបច្ចនីកានុលោមំ

បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

អាជានាហិ និគ្គហំ – ហញ្ចិ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត រេ វត្តព្វេ “យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ “វត្តព្វេ ខោ ‘បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’, នោ ច វត្តព្វេ ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ, មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្វេ “យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ “បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ, យំ តត្ថ វទេសិ “វត្តព្វេ ខោ ‘បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’, នោ ច វត្តព្វេ ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ, មិច្ឆា។

បច្ចនីកបច្ចាកំ។

បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អាជានាហិ បដិកម្មំ – ហញ្ចិ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត រេ វត្តព្ពេ “យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ “វត្តព្ពេ ខោ ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’, នោ ច វត្តព្ពេ ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ, មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ “យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ “វត្តព្ពេ ខោ ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’, នោ ច វត្តព្ពេ ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ, មិច្ឆា។

បដិកម្មចតុក្កំ។

ត្វំ ចេ បន មញ្ញសិ “វត្តព្ពេ ខោ ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’, នោ ច វត្តព្ពេ ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ។ តេន តវ តត្ថ ហេតាយ បដិញ្ញាយ ហេវំ បដិជានន្តំ ហេវំ និគ្គហេតព្ពេ, អថ តំ និគ្គណ្ហាម, សុនិគ្គហិតោ ច ហោសិ –

ហញ្ចិ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត រេ វត្តព្ពេ “យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ “វត្តព្ពេ ខោ ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’, នោ ច វត្តព្ពេ ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ, មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ “យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ, យំ តត្ថ វទេសិ “វត្តព្ពេ ខោ ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’, នោ ច វត្តព្ពេ ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ, ឥទំ តេ មិច្ឆា។

និគ្គហចតុក្កំ។

ឯសេ ចេ ទុន្និគ្គហិតេ ហេវមេវំ តត្ថ ទក្ខ, “វត្តព្ពេ ខោ ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’, នោ ច វត្តព្ពេ ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ, នោ ច មយំ តយា តត្ថ ហេតាយ បដិញ្ញាយ ហេវំ បដិជានន្តា ហេវំ និគ្គហេតព្ពា, អថ មំ និគ្គណ្ហាសិ, ទុន្និគ្គហិតា ច ហោម –

ហញ្ចិ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត រេ វត្តព្ពេ “យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ “វត្តព្ពេ ខោ ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’, នោ ច វត្តព្ពេ ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ, មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ “យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ “វត្តព្ពេ ខោ ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’, នោ ច វត្តព្ពេ ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ, ឥទំ តេ មិច្ឆា។

ឧបនយនចតុក្កំ។

ន ហេវំ និគ្គហេតព្ពេ, តេន ហិ យំ និគ្គណ្ហាសិ – ហញ្ចិ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត រេ វត្តព្ពេ “យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ “វត្តព្ពេ ខោ ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’, នោ ច វត្តព្ពេ ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ, មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ “យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ “វត្តព្ពេ ខោ ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’, នោ ច វត្តព្ពេ ‘យោ សច្ចិកដ្ឋោ បរមត្ថោ, តតោ សោ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ , ឥទំ តេ មិច្ឆា, តេន ហិ យេ កតេ និគ្គហេ , សេ និគ្គហេ ទុក្កដេ។ សុកតេ បដិកម្មេ, សុកតា បដិបាទនាតិ។

និគ្គមនចតុក្កំ។

ទុតិយោ និគ្គហោ។

ឱកាសសច្ចិកដ្ឋអនុលោមបច្ចនីកំ

បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ សព្វត្ថ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

អាជានាហិ និគ្គហំ – ហញ្ចិ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត រេ វត្តព្វេ “សព្វត្ថ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ “វត្តព្វេ ខោ ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’, នោ ច វត្តព្វេ ‘សព្វត្ថ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ, មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្វេ “សព្វត្ថ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ “វត្តព្វេ ខោ ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’, នោ ច វត្តព្វេ ‘សព្វត្ថ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ, មិច្ឆា…បេ…

តតិយោ និគ្គហោ។

កាលសច្ចិកដ្ឋអនុលោមបញ្ចកំ

បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ សព្វទា បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ

អាជានាហិ និគ្គហំ – ហញ្ចិ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត រេ វត្តព្វេ “សព្វទា បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ “វត្តព្វេ ខោ ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’, នោ ច វត្តព្វេ ‘សព្វទា បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្វេ “សព្វទា បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ “វត្តព្វេ ខោ ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’, នោ ច វត្តព្វេ ‘សព្វទា បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ, មិច្ឆា…បេ…

ចតុត្ថោ និគ្គហោ។

អវយវសច្ចិកដ្ឋអនុលោមបញ្ចកំ

បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ សព្វេសុ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

អាជានាហិ និគ្គហំ – ហញ្ចិ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត រេ វត្តព្ពេ “សព្ពត្ថ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ “វត្តព្ពេ ខោ ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’, នោ ច វត្តព្ពេ ‘សព្ពត្ថ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ? មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ “សព្ពត្ថ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ “វត្តព្ពេ ខោ ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’, នោ ច វត្តព្ពេ ‘សព្ពត្ថ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ, មិច្ឆា…បេ…។

បញ្ចមោ និគ្គហោ។

ឱកាសសច្ចិកដ្ឋបច្ចនីកានុលោមំ

បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ សព្ពត្ថ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អាជានាហិ និគ្គហំ – ហញ្ចិ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត រេ វត្តព្ពេ “សព្ពត្ថ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ “វត្តព្ពេ ខោ ‘បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’, នោ ច វត្តព្ពេ ‘សព្ពត្ថ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ, មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្ពេ “សព្ពត្ថ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្ពេ “បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ “វត្តព្ពេ ខោ ‘បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’, នោ ច វត្តព្ពេ ‘សព្ពត្ថ បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ, មិច្ឆា…បេ…។

ឆដ្ឋោ និគ្គហោ។

កាលសច្ចិកដ្ឋបច្ចនីកានុលោមំ

បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ សព្ពទា បុគ្គលោ នុបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្ពេ។

អាជានាហិ និគ្គហំ – ហញ្ចិ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត រេ វត្តព្វេ “សព្វទា បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ “វត្តព្វេ ខោ ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’, នោ ច វត្តព្វេ ‘សព្វទា បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ, មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្វេ “សព្វទា បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ “វត្តព្វេ ខោ ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’, នោ ច វត្តព្វេ ‘សព្វទា បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ, មិច្ឆា…បេ…។

សត្តមោ និគ្គហោ។

អវយវសច្ចិកដ្ឋបច្ចនីកានុលោមំ

បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? អាមន្តា។ សព្វេសុ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ? ន ហេវំ វត្តព្វេ។

អាជានាហិ និគ្គហំ – ហញ្ចិ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន, តេន វត រេ វត្តព្វេ “សព្វេសុ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ “វត្តព្វេ ខោ ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’, នោ ច វត្តព្វេ ‘សព្វេសុ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ, មិច្ឆា។

នោ ចេ បន វត្តព្វេ “សព្វេសុ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ, នោ ច វត រេ វត្តព្វេ “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា”តិ។ យំ តត្ថ វទេសិ “វត្តព្វេ ខោ ‘បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន’, នោ ច វត្តព្វេ ‘សព្វេសុ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនា’”តិ, មិច្ឆា…បេ…។

អដ្ឋមោ និគ្គហោ។

កថាវត្ថុមាតិកា និដ្ឋិតា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

၉ˋ ឃយកយាតិកា

ယ្ទលឃយក៉ា

ក្យូសលបឆតឃឆត្យក្ក

ដេយ ពេកឱ ក្យូសលី ឆល្វា (ឃយˋ ០ˋយ្ទលឃយកˋ០ អាឆដេឃា), សដេ្ឋ ដេត ក្យូសលយ្ទលីˋ ដេឃ ចា បត ក្យូសលយ្ទលី, សដេ្ឋ ដេត ឆល្វា ក្យូសលីˋ

ដេយ ពេកឱ ក្យូសលី ឆល្វា, សដេ្ឋ ដេត ក្យូសលយ្ទដេលត ទ្យកយ្ទលីˋ ដេឃ ចា បត ក្យូសលយ្ទដេលត ទ្យកយ្ទលី, សដេ្ឋ ដេត ឆល្វា ក្យូសលីˋ

ដេយ ពេកឱ ក្យូសលយ្ទដេលត ទ្យកយ្ទលី ឆល្វា, សដេ្ឋ ដេត ក្យូសលយ្ទដេលត អដ្ឋាយដ្ឋាយ្ទលីˋ ដេឃ ចា បត ក្យូសលយ្ទដេលត អដ្ឋាយដ្ឋាយ្ទលី, សដេ្ឋ ដេត ឆល្វា ក្យូសលីˋ

ដេយ ពេកឱ ក្យូសលី ឆល្វា, សដេ្ឋ ដេត ក្យូសលយ្ទលយ្ទលីˋ ដេឃ ចា បត ក្យូសលយ្ទលយ្ទលី, សដេ្ឋ ដេត ឆល្វា ក្យូសលីˋ

ដេយ ពេកឱ ក្យូសលី ឆល្វា, សដេ្ឋ ដេត ក្យូសលយ្ទដេលត ទ្យកយ្ទលយ្ទលីˋ ដេឃ ចា បត ក្យូសលយ្ទដេលត ទ្យកយ្ទលយ្ទលី, សដេ្ឋ ដេត ឆល្វា ក្យូសលីˋ

ដេយ ពេកឱ ក្យូសលយ្ទដេលត ទ្យកយ្ទលយ្ទលី ឆល្វា, សដេ្ឋ ដេត ក្យូសលយ្ទដេលត អដ្ឋាយដ្ឋាយ្ទលយ្ទលីˋ ដេឃ ចា បត ក្យូសលយ្ទដេលត អដ្ឋាយដ្ឋាយ្ទលយ្ទលី, សដេ្ឋ ដេត ឆល្វា ក្យូសលីˋ

ដេយ ពេកឱ ក្យូសលី ឆល្វា, សដេ្ឋ ដេត ក្យូសលយ្ទលកាˋ ដេឃ ចា បត ក្យូសលយ្ទលកា, សដេ្ឋ ដេត ឆល្វា ក្យូសលីˋ

ដេយ ពេកឱ ក្យូសលី ឆល្វា, សដេ្ឋ ដេត ក្យូសលយ្ទដេលត ទ្យកយ្ទលកាˋ ដេឃ ចា បត ក្យូសលយ្ទដេលត ទ្យកយ្ទលកា, សដេ្ឋ ដេត ឆល្វា ក្យូសលីˋ

ដេយ ពេកឱ ក្យូសលយ្ទដេលត ទ្យកយ្ទលកា ឆល្វា, សដេ្ឋ ដេត ក្យូសលយ្ទដេលត អដ្ឋាយដ្ឋាយ្ទលកាˋ ដេឃ ចា បត ក្យូសលយ្ទដេលត អដ្ឋាយដ្ឋាយ្ទលកា, សដេ្ឋ ដេត ឆល្វា ក្យូសលីˋ

ដេយ ពេកឱ ក្យូសលី ឆល្វា, សដេ្ឋ ដេត ក្យូសលយ្ទលយ្ទលកាˋ ដេឃ ចា បត ក្យូសលយ្ទលយ្ទលកា, សដេ្ឋ ដេត ឆល្វា ក្យូសលីˋ

យេ កេចិ កុសលា ធម្មា, សព្ពេ តេ កុសលមូលេន ឯកមូលមូលកា។ យេ វា បន កុសលមូលេន ឯកមូលមូលកា, សព្ពេ តេ ធម្មា កុសលា។

យេ កេចិ កុសលមូលេន ឯកមូលមូលកា ធម្មា, សព្ពេ តេ កុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលកា។ យេ វា បន កុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលកា, សព្ពេ តេ ធម្មា កុសលា។

អកុសលបទនយចតុក្កំ

យេ កេចិ អកុសលា ធម្មា, សព្ពេ តេ អកុសលមូលា។ យេ វា បន អកុសលមូលា, សព្ពេ តេ ធម្មា អកុសលា។

យេ កេចិ អកុសលា ធម្មា, សព្ពេ តេ អកុសលមូលេន ឯកមូលា។ យេ វា បន អកុសលមូលេន ឯកមូលា, សព្ពេ តេ ធម្មា អកុសលា។

យេ កេចិ អកុសលមូលេន ឯកមូលា ធម្មា, សព្ពេ តេ អកុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលា។ យេ វា បន អកុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលា, សព្ពេ តេ ធម្មា អកុសលា។

យេ កេចិ អកុសលា ធម្មា, សព្ពេ តេ អកុសលមូលមូលា។ យេ វា បន អកុសលមូលមូលា, សព្ពេ តេ ធម្មា អកុសលា។

យេ កេចិ អកុសលា ធម្មា, សព្ពេ តេ អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលា។ យេ វា បន អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលា, សព្ពេ តេ ធម្មា អកុសលា។

យេ កេចិ អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលា ធម្មា, សព្ពេ តេ អកុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលា។ យេ វា បន អកុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលា, សព្ពេ តេ ធម្មា អកុសលា។

យេ កេចិ អកុសលា ធម្មា, សព្ពេ តេ អកុសលមូលកា។ យេ វា បន អកុសលមូលកា, សព្ពេ តេ ធម្មា អកុសលា។

យេ កេចិ អកុសលា ធម្មា, សព្ពេ តេ អកុសលមូលេន ឯកមូលកា។ យេ វា បន អកុសលមូលេន ឯកមូលកា, សព្ពេ តេ ធម្មា អកុសលា។

យេ កេចិ អកុសលមូលេន ឯកមូលកា ធម្មា, សព្ពេ តេ អកុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលកា។ យេ វា បន អកុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលកា, សព្ពេ តេ ធម្មា អកុសលា។

យេ កេចិ អកុសលា ធម្មា, សព្វេ តេ អកុសលមូលមូលកា។ យេ វា បន អកុសលមូលមូលកា, សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលា។

យេ កេចិ អកុសលា ធម្មា, សព្វេ តេ អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលកា។ យេ វា បន អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលកា, សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលា។

យេ កេចិ អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលកា ធម្មា, សព្វេ តេ អកុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលកា។ យេ វា បន អកុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលកា, សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលា។

អព្យាកតបទនយចតុក្កំ

យេ កេចិ អព្យាកតា ធម្មា, សព្វេ តេ អព្យាកតមូលា។ យេ វា បន អព្យាកតមូលា, សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតា។

យេ កេចិ អព្យាកតា ធម្មា, សព្វេ តេ អព្យាកតមូលេន ឯកមូលា។ យេ វា បន អព្យាកតមូលេន ឯកមូលា, សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតា។

យេ កេចិ អព្យាកតមូលេន ឯកមូលា ធម្មា, សព្វេ តេ អព្យាកតមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលា។ យេ វា បន អព្យាកតមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលា, សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតា។

យេ កេចិ អព្យាកតា ធម្មា, សព្វេ តេ អព្យាកតមូលមូលា។ យេ វា បន អព្យាកតមូលមូលា, សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតា។

យេ កេចិ អព្យាកតា ធម្មា, សព្វេ តេ អព្យាកតមូលេន ឯកមូលមូលា។ យេ វា បន អព្យាកតមូលេន ឯកមូលមូលា, សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតា។

យេ កេចិ អព្យាកតមូលេន ឯកមូលមូលា ធម្មា, សព្វេ តេ អព្យាកតមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលា។ យេ វា បន អព្យាកតមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលា, សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតា។

យេ កេចិ អព្យាកតា ធម្មា, សព្វេ តេ អព្យាកតមូលកា។ យេ វា បន អព្យាកតមូលកា, សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតា។

យេ កេចិ អព្យាកតា ធម្មា, សព្វេ តេ អព្យាកតមូលេន ឯកមូលកា។ យេ វា បន អព្យាកតមូលេន ឯកមូលកា, សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតា។

ᨿᩮ ᨠᩮᨧᩥ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᨾᩪᩃᩮᨶ ᩑᨠᨾᩪᩃᨠᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᨾᩪᩃᩮᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨾᩪᩃᨠᩣ? ᨿᩮ ᩅᩣ ᨸᨶ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᨾᩪᩃᩮᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨾᩪᩃᨠᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩣ?

ᨿᩮ ᨠᩮᨧᩥ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᨾᩪᩃᨾᩪᩃᨠᩣ? ᨿᩮ ᩅᩣ ᨸᨶ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᨾᩪᩃᨾᩪᩃᨠᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩣ?

ᨿᩮ ᨠᩮᨧᩥ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᨾᩪᩃᩮᨶ ᩑᨠᨾᩪᩃᨾᩪᩃᨠᩣ? ᨿᩮ ᩅᩣ ᨸᨶ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᨾᩪᩃᩮᨶ ᩑᨠᨾᩪᩃᨾᩪᩃᨠᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩣ?

ᨿᩮ ᨠᩮᨧᩥ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᨾᩪᩃᩮᨶ ᩑᨠᨾᩪᩃᨾᩪᩃᨠᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᨾᩪᩃᩮᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨾᩪᩃᨾᩪᩃᨠᩣ? ᨿᩮ ᩅᩣ ᨸᨶ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᨾᩪᩃᩮᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨾᩪᩃᨾᩪᩃᨠᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩣ?

ᨶᩣᨾᨸᨴᨶᨿᨧᨲᩩᨠ᩠ᨠᩴ

ᨿᩮ ᨠᩮᨧᩥ ᨶᩣᨾᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᨶᩣᨾᨾᩪᩃᩣ? ᨿᩮ ᩅᩣ ᨸᨶ ᨶᩣᨾᨾᩪᩃᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨶᩣᨾᩣ?

ᨿᩮ ᨠᩮᨧᩥ ᨶᩣᨾᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᨶᩣᨾᨾᩪᩃᩮᨶ ᩑᨠᨾᩪᩃᩣ? ᨿᩮ ᩅᩣ ᨸᨶ ᨶᩣᨾᨾᩪᩃᩮᨶ ᩑᨠᨾᩪᩃᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨶᩣᨾᩣ?

ᨿᩮ ᨠᩮᨧᩥ ᨶᩣᨾᨾᩪᩃᩮᨶ ᩑᨠᨾᩪᩃᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᨶᩣᨾᨾᩪᩃᩮᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨾᩪᩃᩣ? ᨿᩮ ᩅᩣ ᨸᨶ ᨶᩣᨾᨾᩪᩃᩮᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨾᩪᩃᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨶᩣᨾᩣ?

ᨿᩮ ᨠᩮᨧᩥ ᨶᩣᨾᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᨶᩣᨾᨾᩪᩃᨾᩪᩃᩣ? ᨿᩮ ᩅᩣ ᨸᨶ ᨶᩣᨾᨾᩪᩃᨾᩪᩃᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨶᩣᨾᩣ?

ᨿᩮ ᨠᩮᨧᩥ ᨶᩣᨾᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᨶᩣᨾᨾᩪᩃᩮᨶ ᩑᨠᨾᩪᩃᨾᩪᩃᩣ? ᨿᩮ ᩅᩣ ᨸᨶ ᨶᩣᨾᨾᩪᩃᩮᨶ ᩑᨠᨾᩪᩃᨾᩪᩃᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨶᩣᨾᩣ?

ᨿᩮ ᨠᩮᨧᩥ ᨶᩣᨾᨾᩪᩃᩮᨶ ᩑᨠᨾᩪᩃᨾᩪᩃᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᨶᩣᨾᨾᩪᩃᩮᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨾᩪᩃᨾᩪᩃᩣ? ᨿᩮ ᩅᩣ ᨸᨶ ᨶᩣᨾᨾᩪᩃᩮᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨾᩪᩃᨾᩪᩃᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨶᩣᨾᩣ?

ᨿᩮ ᨠᩮᨧᩥ ᨶᩣᨾᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᨶᩣᨾᨾᩪᩃᨠᩣ? ᨿᩮ ᩅᩣ ᨸᨶ ᨶᩣᨾᨾᩪᩃᨠᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨶᩣᨾᩣ?

ᨿᩮ ᨠᩮᨧᩥ ᨶᩣᨾᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᨶᩣᨾᨾᩪᩃᩮᨶ ᩑᨠᨾᩪᩃᨠᩣ᪨ ᨿᩮ ᩅᩣ ᨸᨶ ᨶᩣᨾᨾᩪᩃᩮᨶ ᩑᨠᨾᩪᩃᨠᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨶᩣᨾᩣ᪨

ᨿᩮ ᨠᩮᨧᩥ ᨶᩣᨾᨾᩪᩃᩮᨶ ᩑᨠᨾᩪᩃᨠᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᨶᩣᨾᨾᩪᩃᩮᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨾᩪᩃᨠᩣ᪨ ᨿᩮ ᩅᩣ ᨸᨶ ᨶᩣᨾᨾᩪᩃᩮᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨾᩪᩃᨠᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨶᩣᨾᩣ᪨

ᨿᩮ ᨠᩮᨧᩥ ᨶᩣᨾᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᨶᩣᨾᨾᩪᩃᨾᩪᩃᨠᩣ᪨ ᨿᩮ ᩅᩣ ᨸᨶ ᨶᩣᨾᨾᩪᩃᨾᩪᩃᨠᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨶᩣᨾᩣ᪨

ᨿᩮ ᨠᩮᨧᩥ ᨶᩣᨾᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᨶᩣᨾᨾᩪᩃᩮᨶ ᩑᨠᨾᩪᩃᨾᩪᩃᨠᩣ᪨ ᨿᩮ ᩅᩣ ᨸᨶ ᨶᩣᨾᨾᩪᩃᩮᨶ ᩑᨠᨾᩪᩃᨾᩪᩃᨠᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨶᩣᨾᩣ᪨

ᨿᩮ ᨠᩮᨧᩥ ᨶᩣᨾᨾᩪᩃᩮᨶ ᩑᨠᨾᩪᩃᨾᩪᩃᨠᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᨶᩣᨾᨾᩪᩃᩮᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨾᩪᩃᨾᩪᩃᨠᩣ᪨ ᨿᩮ ᩅᩣ ᨸᨶ ᨶᩣᨾᨾᩪᩃᩮᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨾᩪᩃᨾᩪᩃᨠᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨶᩣᨾᩣ᪨

ᨿᩮ ᨠᩮᨧᩥ ᨠᩩᩈᩃᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᨠᩩᩈᩃᩉᩮᨲᩪ...ᨸᩮ... ᨠᩩᩈᩃᨶᩥᨴᩣᨶᩣ...ᨸᩮ... ᨠᩩᩈᩃᩈᨾ᩠ᨽᩅᩣ...ᨸᩮ... ᨠᩩᩈᩃᨸ᩠ᨸᨽᩅᩣ...ᨸᩮ... ᨠᩩᩈᩃᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ...ᨸᩮ... ᨠᩩᩈᩃᩣᩉᩣᩁᩣ...ᨸᩮ... ᨠᩩᩈᩃᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣ...ᨸᩮ... ᨠᩩᩈᩃᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ...ᨸᩮ... ᨠᩩᩈᩃᩈᨾᩩᨴᨿᩣ...ᨸᩮ...᪨

ᨾᩪᩃᩴ ᩉᩮᨲᩩ ᨶᩥᨴᩣᨶᨬ᩠ᨧ, ᩈᨾ᩠ᨽᩅᩮᩣ ᨸᨽᩅᩮᨶ ᨧ;

ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᩉᩣᩁᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣ, ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩈᨾᩩᨴᨿᩮᨶ ᨧᩣᨲᩥ᪨

ᨾᩪᩃᨿᨾᨠᨾᩣᨲᩥᨠᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᨡᨶ᩠ᨵᨿᨾᨠᩴ

ᨸᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᩥᩅᩣᩁᩮᩣ

ᨸᨬ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣ (ᨿᨾ᪨ ᪒᪨ᨡᨶ᩠ᨵᨿᨾᨠ᪨᪑ ᩋᩣᨴᨿᩮᩣ) – ᩁᩪᨸᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ᪨

ᨸᨴᩈᩮᩣᨵᨶᩅᩣᩁᩮᩣ

អនុលោមំ

រូបំ រូបក្ខន្ធោ, រូបក្ខន្ធោ រូបំ៍

វេទនា វេទនាក្ខន្ធោ, វេទនាក្ខន្ធោ វេទនា៍

សញ្ញា សញ្ញាក្ខន្ធោ, សញ្ញាក្ខន្ធោ សញ្ញា៍

សង្ខារា សង្ខារក្ខន្ធោ, សង្ខារក្ខន្ធោ សង្ខារា៍

វិញ្ញាណំ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ, វិញ្ញាណក្ខន្ធោ វិញ្ញាណំ៍

បច្ចនីកំ

ន រូបំ ន រូបក្ខន្ធោ, ន រូបក្ខន្ធោ ន រូបំ៍

ន វេទនា ន វេទនាក្ខន្ធោ, ន វេទនាក្ខន្ធោ ន វេទនា៍

ន សញ្ញា ន សញ្ញាក្ខន្ធោ, ន សញ្ញាក្ខន្ធោ ន សញ្ញា៍

ន សង្ខារា ន សង្ខារក្ខន្ធោ, ន សង្ខារក្ខន្ធោ ន សង្ខារា៍

ន វិញ្ញាណំ ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ, ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ន វិញ្ញាណំ៍

បទសោធនមូលចក្កវារោ

អនុលោមំ

រូបំ រូបក្ខន្ធោ, ខន្ធា វេទនាក្ខន្ធោ៍

រូបំ រូបក្ខន្ធោ, ខន្ធា សញ្ញាក្ខន្ធោ៍

រូបំ រូបក្ខន្ធោ, ខន្ធា សង្ខារក្ខន្ធោ៍

រូបំ រូបក្ខន្ធោ, ខន្ធា វិញ្ញាណក្ខន្ធោ៍

វេទនា វេទនាក្ខន្ធោ, ខន្ធា រូបក្ខន្ធោ៍

វេទនា វេទនាក្ខន្ធោ, ខន្ធា សញ្ញាក្ខន្ធោ៍

វេទនា វេទនាក្ខន្ធោ, ខន្ធា សង្ខារក្ខន្ធោ៍

វេទនា វេទនាក្ខន្ធោ, ខន្ធា វិញ្ញាណក្ខន្ធោ៍

សញ្ញា សញ្ញាក្ខន្ធោ, ខន្ធា រូបក្ខន្ធោ៍

សញ្ញា សញ្ញាក្ខន្ធោ, ខន្ធា វេទនាក្ខន្ធោ៍

សញ្ញា សញ្ញាក្ខន្ធោ, ខន្ធា សង្ខារក្ខន្ធោ៍

សញ្ញា សញ្ញាក្ខន្ធោ, ខន្ធា វិញ្ញាណក្ខន្ធោ៍

សង្ខារា សង្ខារក្ខន្ធោ, ខន្ធា រូបក្ខន្ធោ៍

សង្ខារា សង្ខារក្ខន្ធោ, ខន្ធា វេទនាក្ខន្ធោ៍

សង្ខារា សង្ខារក្ខន្ធោ, ខន្ធា សញ្ញាក្ខន្ធោ៍

សង្ខារា សង្ខារក្ខន្ធោ, ខន្ធា វិញ្ញាណក្ខន្ធោ

វិញ្ញាណំ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ, ខន្ធា រូបក្ខន្ធោ

វិញ្ញាណំ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ, ខន្ធា វេទនាក្ខន្ធោ

វិញ្ញាណំ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ, ខន្ធា សញ្ញាក្ខន្ធោ

វិញ្ញាណំ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ, ខន្ធា សង្ខារក្ខន្ធោ

បច្ចនីកំ

ន រូបំ ន រូបក្ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន វេទនាក្ខន្ធោ

ន រូបំ ន រូបក្ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន សញ្ញាក្ខន្ធោ

ន រូបំ ន រូបក្ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន សង្ខារក្ខន្ធោ

ន រូបំ ន រូបក្ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ

ន វេទនា ន វេទនាក្ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន រូបក្ខន្ធោ

ន វេទនា ន វេទនាក្ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន សញ្ញាក្ខន្ធោ

ន វេទនា ន វេទនាក្ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន សង្ខារក្ខន្ធោ

ន វេទនា ន វេទនាក្ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ

ន សញ្ញា ន សញ្ញាក្ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន រូបក្ខន្ធោ

ន សញ្ញា ន សញ្ញាក្ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន វេទនាក្ខន្ធោ

ន សញ្ញា ន សញ្ញាក្ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន សង្ខារក្ខន្ធោ

ន សញ្ញា ន សញ្ញាក្ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ

ន សង្ខារា ន សង្ខារក្ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន រូបក្ខន្ធោ

ន សង្ខារា ន សង្ខារក្ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន វេទនាក្ខន្ធោ

ន សង្ខារា ន សង្ខារក្ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន សញ្ញាក្ខន្ធោ

ន សង្ខារា ន សង្ខារក្ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ

ន វិញ្ញាណំ ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន រូបក្ខន្ធោ

ន វិញ្ញាណំ ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន វេទនាក្ខន្ធោ

ន វិញ្ញាណំ ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន សញ្ញាក្ខន្ធោ

ន វិញ្ញាណំ ន វិញ្ញាណក្ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន សង្ខារក្ខន្ធោ

សុទ្ធខន្ធវារោ

អនុលោមំ

រូបំ ខន្ធោ, ខន្ធា រូបំ

វេទនា ខន្ធោ, ខន្ធា វេទនា៎

សញ្ញា ខន្ធោ, ខន្ធា សញ្ញា៎

សង្ខារា ខន្ធោ, ខន្ធា សង្ខារា៎

វិញ្ញាណំ ខន្ធោ, ខន្ធា វិញ្ញាណំ៎

បច្ចនីកំ

ន រូបំ ន ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន រូបំ៎

ន វេទនា ន ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន វេទនា៎

ន សញ្ញា ន ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន សញ្ញា៎

ន សង្ខារា ន ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន សង្ខារា៎

ន វិញ្ញាណំ ន ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន វិញ្ញាណំ៎

សុទ្ធខន្ធមូលចក្កវារោ

អនុលោមំ

រូបំ ខន្ធោ, ខន្ធា វេទនា៎

រូបំ ខន្ធោ, ខន្ធា សញ្ញា៎

ᩁᩪᨷᩴ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣ, ᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩘ᩠ᨡᩣᩁᩣ

ᩁᩪᨷᩴ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣ, ᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ

ᩅᩮᨴᨶᩣ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣ, ᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᩁᩪᨷᩴ

ᩅᩮᨴᨶᩣ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣ, ᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨬ᩠ᨬᩣ

ᩅᩮᨴᨶᩣ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣ, ᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩘ᩠ᨡᩣᩁᩣ

ᩅᩮᨴᨶᩣ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣ, ᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ

ᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣ, ᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᩁᩪᨷᩴ

ᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣ, ᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ

ᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣ, ᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩘ᩠ᨡᩣᩁᩣ

ᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣ, ᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ

ᩈᩘ᩠ᨡᩣᩁᩣ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣ, ᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᩁᩪᨷᩴ

ᩈᩘ᩠ᨡᩣᩁᩣ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣ, ᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ

ᩈᩘ᩠ᨡᩣᩁᩣ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣ, ᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨬ᩠ᨬᩣ

ᩈᩘ᩠ᨡᩣᩁᩣ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣ, ᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ

ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣ, ᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᩁᩪᨷᩴ

វិញ្ញាណំ ខន្ធោ, ខន្ធា វេទនា៍

វិញ្ញាណំ ខន្ធោ, ខន្ធា សញ្ញា៍

វិញ្ញាណំ ខន្ធោ, ខន្ធា សង្ខារា៍

បច្ចនីកំ

ន រូបំ ន ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន វេទនា៍

ន រូបំ ន ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន សញ្ញា៍

ន រូបំ ន ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន សង្ខារា៍

ន រូបំ ន ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន វិញ្ញាណំ៍

ន វេទនា ន ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន រូបំ៍

ន វេទនា ន ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន សញ្ញា៍

ន វេទនា ន ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន សង្ខារា៍

ន វេទនា ន ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន វិញ្ញាណំ៍

ន សញ្ញា ន ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន រូបំ៍

ន សញ្ញា ន ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន វេទនា៍

ន សញ្ញា ន ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន សង្ខារា។

ន សញ្ញា ន ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន វិញ្ញាណំ។

ន សង្ខារា ន ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន រូបំ។

ន សង្ខារា ន ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន វេទនា។

ន សង្ខារា ន ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន សញ្ញា។

ន សង្ខារា ន ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន វិញ្ញាណំ។

ន វិញ្ញាណំ ន ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន រូបំ។

ន វិញ្ញាណំ ន ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន វេទនា។

ន វិញ្ញាណំ ន ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន សញ្ញា។

ន វិញ្ញាណំ ន ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន សង្ខារា។

ខន្ធយមកមាតិកា និដ្ឋិតា។

អាយតនយមកំ

បណ្ណត្តិវារោ

ទ្វាទសាយតនានិ (យម។ ១។អាយតនយមក។១ អាទយោ) – ចក្ខាយតនំ សោតាយតនំ ឃានាយតនំ ជិវ្ហាយតនំ កាយាយតនំ រូបាយតនំ សទ្ទាយតនំ គន្ធាយតនំ រសាយតនំ ផោដ្ឋព្ពាយតនំ មនាយតនំ ធម្មាយតនំ។

បទសោធនវារោ

អនុលោមំ

ចក្ខុ ចក្ខាយតនំ, ចក្ខាយតនំ ចក្ខុ?

សោតំ សោតាយតនំ, សោតាយតនំ សោតំ?

ឃានំ ឃានាយតនំ, ឃានាយតនំ ឃានំ?

ជិវ្ហា ជិវ្ហាយតនំ, ជិវ្ហាយតនំ ជិវ្ហា?

កាយោ កាយាយតនំ, កាយាយតនំ កាយោ?

រូបំ រូបាយតនំ, រូបាយតនំ រូបំ?

សទ្ទោ សទ្ទាយតនំ, សទ្ទាយតនំ សទ្ទោ?

គន្ធោ គន្ធាយតនំ, គន្ធាយតនំ គន្ធោ?

រសោ រសាយតនំ, រសាយតនំ រសោ?

ផោដ្ឋព្ពោ ផោដ្ឋព្ពាយតនំ, ផោដ្ឋព្ពាយតនំ ផោដ្ឋព្ពោ?

មនោ មនាយតនំ, មនាយតនំ មនោ?

ធម្មោ ធម្មាយតនំ, ធម្មាយតនំ ធម្មោ?

បច្ចនីកំ

ន ចក្ខុ ន ចក្ខាយតនំ, ន ចក្ខាយតនំ ន ចក្ខុ’

ន សោតំ ន សោតាយតនំ, ន សោតាយតនំ ន សោតំ’

ន ឃានំ ន ឃានាយតនំ, ន ឃានាយតនំ ន ឃានំ’

ន ជិវ្ហា ន ជិវ្ហាយតនំ, ន ជិវ្ហាយតនំ ន ជិវ្ហា’

ន កាយោ ន កាយាយតនំ, ន កាយាយតនំ ន កាយោ’

ន រូបំ ន រូបាយតនំ, ន រូបាយតនំ ន រូបំ’

ន សទ្ទោ ន សទ្ទាយតនំ, ន សទ្ទាយតនំ ន សទ្ទោ’

ន គន្ធោ ន គន្ធាយតនំ, ន គន្ធាយតនំ ន គន្ធោ’

ន រសោ ន រសាយតនំ, ន រសាយតនំ ន រសោ’

ន ផោដ្ឋព្វោ ន ផោដ្ឋព្វាយតនំ, ន ផោដ្ឋព្វាយតនំ ន ផោដ្ឋព្វោ’

ន មនោ ន មនាយតនំ, ន មនាយតនំ ន មនោ’

ន ធម្មោ ន ធម្មាយតនំ, ន ធម្មាយតនំ ន ធម្មោ’

បទសោធនមូលចក្កវារោ

អនុលោមំ

ᨧᨠ᩠ᨡᩩ ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨿᨲᨶᩴ, ᩋᩣᨿᨲᨶᩣ ᩈᩮᩣᨲᩣᨿᨲᨶᩴ?

ᨧᨠ᩠ᨡᩩ ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨿᨲᨶᩴ, ᩋᩣᨿᨲᨶᩣ ᨥᩣᨶᩣᨿᨲᨶᩴ?

ᨧᨠ᩠ᨡᩩ ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨿᨲᨶᩴ, ᩋᩣᨿᨲᨶᩣ ᨩᩥᩅ᩠ᩉᩣᨿᨲᨶᩴ...ᨸᩮ...?

ᨧᨠ᩠ᨡᩩ ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨿᨲᨶᩴ, ᩋᩣᨿᨲᨶᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨿᨲᨶᩴ?

ᩈᩮᩣᨲᩴ ᩈᩮᩣᨲᩣᨿᨲᨶᩴ, ᩋᩣᨿᨲᨶᩣ ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨿᨲᨶᩴ?

ᩈᩮᩣᨲᩴ ᩈᩮᩣᨲᩣᨿᨲᨶᩴ, ᩋᩣᨿᨲᨶᩣ ᨥᩣᨶᩣᨿᨲᨶᩴ...ᨸᩮ...?

ᩈᩮᩣᨲᩴ ᩈᩮᩣᨲᩣᨿᨲᨶᩴ, ᩋᩣᨿᨲᨶᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨿᨲᨶᩴ?

ᨥᩣᨶᩴ ᨥᩣᨶᩣᨿᨲᨶᩴ, ᩋᩣᨿᨲᨶᩣ ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨿᨲᨶᩴ...ᨸᩮ...?

ᨥᩣᨶᩴ ᨥᩣᨶᩣᨿᨲᨶᩴ, ᩋᩣᨿᨲᨶᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨿᨲᨶᩴ...ᨸᩮ...?

ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨿᨲᨶᩴ, ᩋᩣᨿᨲᨶᩣ ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨿᨲᨶᩴ?

ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨿᨲᨶᩴ, ᩋᩣᨿᨲᨶᩣ ᩈᩮᩣᨲᩣᨿᨲᨶᩴ...ᨸᩮ...?

ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨿᨲᨶᩴ, ᩋᩣᨿᨲᨶᩣ ᨾᨶᩣᨿᨲᨶᩴ? (ᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᨻᨶ᩠ᨵᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ?)

ᨸᨧ᩠ᨧᨶᩦᨠᩴ

ᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩩ ᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨿᨲᨶᩴ, ᨶᩣᨿᨲᨶᩣ ᨶ ᩈᩮᩣᨲᩣᨿᨲᨶᩴ?

ᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩩ ᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨿᨲᨶᩴ, ᨶᩣᨿᨲᨶᩣ ᨶ ᨥᩣᨶᩣᨿᨲᨶᩴ...ᨸᩮ...?

ᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩩ ᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨿᨲᨶᩴ, ᨶᩣᨿᨲᨶᩣ ᨶ ᨩᩥᩅ᩠ᩉᩣᨿᨲᨶᩴ᪨

ᨶ ᩈᩮᩣᨲᩴ ᨶ ᩈᩮᩣᨲᩣᨿᨲᨶᩴ, ᨶᩣᨿᨲᨶᩣ ᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨿᨲᨶᩴ…ᨸᩮ…᪨

ᨶ ᩈᩮᩣᨲᩴ ᨶ ᩈᩮᩣᨲᩣᨿᨲᨶᩴ, ᨶᩣᨿᨲᨶᩣ ᨶ ᨩᩥᩅ᩠ᩉᩣᨿᨲᨶᩴ᪨

ᨶ ᨥᩣᨶᩴ ᨶ ᨥᩣᨶᩣᨿᨲᨶᩴ, ᨶᩣᨿᨲᨶᩣ ᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨿᨲᨶᩴ…ᨸᩮ…᪨

ᨶ ᨥᩣᨶᩴ ᨶ ᨥᩣᨶᩣᨿᨲᨶᩴ, ᨶᩣᨿᨲᨶᩣ ᨶ ᨩᩥᩅ᩠ᩉᩣᨿᨲᨶᩴ…ᨸᩮ…᪨

ᨶ ᨩᩥᩅ᩠ᩉᩣ ᨶ ᨩᩥᩅ᩠ᩉᩣᨿᨲᨶᩴ, ᨶᩣᨿᨲᨶᩣ ᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨿᨲᨶᩴ᪨

ᨶ ᨩᩥᩅ᩠ᩉᩣ ᨶ ᨩᩥᩅ᩠ᩉᩣᨿᨲᨶᩴ, ᨶᩣᨿᨲᨶᩣ ᨶ ᩈᩮᩣᨲᩣᨿᨲᨶᩴ…ᨸᩮ…᪨

ᨶ ᨩᩥᩅ᩠ᩉᩣ ᨶ ᨩᩥᩅ᩠ᩉᩣᨿᨲᨶᩴ, ᨶᩣᨿᨲᨶᩣ ᨶ ᨾᨶᩣᨿᨲᨶᩴ᪨ (ᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᨻᨶ᩠ᨵᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨)

ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩣᨿᨲᨶᩅᩣᩁᩮᩣ

ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᩴ

ᨧᨠ᩠ᨡᩩ ᩋᩣᨿᨲᨶᩴ, ᩋᩣᨿᨲᨶᩣ ᨧᨠ᩠ᨡᩩ᪨

ᩈᩮᩣᨲᩴ ᩋᩣᨿᨲᨶᩴ, ᩋᩣᨿᨲᨶᩣ ᩈᩮᩣᨲᩴ᪨

ᨥᩣᨶᩴ ᩋᩣᨿᨲᨶᩴ, ᩋᩣᨿᨲᨶᩣ ᨥᩣᨶᩴ᪨

ᨩᩥᩅ᩠ᩉᩣ ᩋᩣᨿᨲᨶᩴ, ᩋᩣᨿᨲᨶᩣ ᨩᩥᩅ᩠ᩉᩣ᪨

ᨠᩣᨿᩮᩣ ᩋᩣᨿᨲᨶᩴ, ᩋᩣᨿᨲᨶᩣ ᨠᩣᨿᩮᩣ᩼

ᩁᩪᨸᩴ ᩋᩣᨿᨲᨶᩴ, ᩋᩣᨿᨲᨶᩣ ᩁᩪᨸᩴ᩼

ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩋᩣᨿᨲᨶᩴ, ᩋᩣᨿᨲᨶᩣ ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ᩼

ᨣᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩋᩣᨿᨲᨶᩴ, ᩋᩣᨿᨲᨶᩣ ᨣᨶ᩠ᨵᩮᩣ᩼

ᩁᩈᩮᩣ ᩋᩣᨿᨲᨶᩴ, ᩋᩣᨿᨲᨶᩣ ᩁᩈᩮᩣ᩼

ᨹᩮᩣᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩋᩣᨿᨲᨶᩴ, ᩋᩣᨿᨲᨶᩣ ᨹᩮᩣᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ᩼

ᨾᨶᩮᩣ ᩋᩣᨿᨲᨶᩴ, ᩋᩣᨿᨲᨶᩣ ᨾᨶᩮᩣ᩼

ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩋᩣᨿᨲᨶᩴ, ᩋᩣᨿᨲᨶᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ᩼

ᨸᨧ᩠ᨧᨶᩦᨠᩴ

ᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩩ ᨶᩣᨿᨲᨶᩴ, ᨶᩣᨿᨲᨶᩣ ᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩩ᩼

ᨶ ᩈᩮᩣᨲᩴ ᨶᩣᨿᨲᨶᩴ, ᨶᩣᨿᨲᨶᩣ ᨶ ᩈᩮᩣᨲᩴ᩼

ᨶ ᨥᩣᨶᩴ ᨶᩣᨿᨲᨶᩴ, ᨶᩣᨿᨲᨶᩣ ᨶ ᨥᩣᨶᩴ᩼

ᨶ ᨩᩥᩅ᩠ᩉᩣ ᨶᩣᨿᨲᨶᩴ, ᨶᩣᨿᨲᨶᩣ ᨶ ᨩᩥᩅ᩠ᩉᩣ᩼

ᨶ ᨠᩣᨿᩮᩣ ᨶᩣᨿᨲᨶᩴ, ᨶᩣᨿᨲᨶᩣ ᨶ ᨠᩣᨿᩮᩣ᩼

ᨶ ᩁᩪᨸᩴ ᨶᩣᨿᨲᨶᩴ, ᨶᩣᨿᨲᨶᩣ ᨶ ᩁᩪᨸᩴ᩼

ន សទ្ទោ នាយតនំ, នាយតនា ន សទ្ទោ៍

ន គន្ធោ នាយតនំ, នាយតនា ន គន្ធោ៍

ន រសោ នាយតនំ, នាយតនា ន រសោ៍

ន ផោដ្ឋព្វោ នាយតនំ, នាយតនា ន ផោដ្ឋព្វោ៍

ន មនោ នាយតនំ, នាយតនា ន មនោ៍

ន ធម្មោ នាយតនំ, នាយតនា ន ធម្មោ៍

សុទ្ធាយតនមូលចក្កវារោ

អនុលោមំ

ចក្ខុ អាយតនំ, អាយតនា សោតំ...បេ...៍

ចក្ខុ អាយតនំ, អាយតនា ធម្មោ៍

សោតំ អាយតនំ, អាយតនា ចក្ខុ...បេ...៍

សោតំ អាយតនំ, អាយតនា ធម្មោ៍

ឃានំ អាយតនំ, អាយតនា ចក្ខុ...បេ...៍

ឃានំ អាយតនំ, អាយតនា ធម្មោ...បេ...៍

ធម្មោ អាយតនំ, អាយតនា ចក្ខុ។

ធម្មោ អាយតនំ, អាយតនា សោតំ...បេ...។

ធម្មោ អាយតនំ, អាយតនា មនោ។ (ចក្កំ ពន្ធិតព្ពំ)

បច្ចនីកំ

ន ចក្ខុ នាយតនំ, នាយតនា ន សោតំ...បេ...។

ន ចក្ខុ នាយតនំ, នាយតនា ន ធម្មោ។

ន សោតំ នាយតនំ, នាយតនា ន ចក្ខុ...បេ...។

ន សោតំ នាយតនំ, នាយតនា ន ធម្មោ។

ន ឃានំ នាយតនំ, នាយតនា ន ចក្ខុ...បេ...។

ន ឃានំ នាយតនំ, នាយតនា ន ធម្មោ...បេ...។

ន ធម្មោ នាយតនំ, នាយតនា ន ចក្ខុ។

ន ធម្មោ នាយតនំ, នាយតនា ន សោតំ...បេ...។

ន ធម្មោ នាយតនំ, នាយតនា ន មនោ។ (ចក្កំ ពន្ធិតព្ពំ)

អាយតនយមកមាតិកា និដ្ឋិតា។

ធាតុយមកំ

ᨷᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᩥᩅᩣᩁᩮᩣ

ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩁᩈᨵᩣᨲᩩᨿᩮᩣ (ᨿᨾᩴ ᨴᩴᨵᩣᨲᩩᨾᩮᨠᩴᨴ ᩋᩣᨣᩮᨿᩣ) – ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨵᩣᨲᩩ ᩈᩮᩣᨲᨵᩣᨲᩩ ᨥᩣᨶᨵᩣᨲᩩ ᨩᩥᩅ᩠ᩉᩣᨵᩣᨲᩩ ᨠᩣᨿᨵᩣᨲᩩ ᩁᩪᨷᨵᩣᨲᩩ ᩈᨴ᩠ᨴᨵᩣᨲᩩ ᨣᨶ᩠ᨵᨵᩣᨲᩩ ᩁᩈᨵᩣᨲᩩ ᨹᩮᩣᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᨵᩣᨲᩩ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨵᩣᨲᩩ ᩈᩮᩣᨲᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨵᩣᨲᩩ ᨥᩣᨶᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨵᩣᨲᩩ ᨩᩥᩅ᩠ᩉᩣᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨵᩣᨲᩩ ᨠᩣᨿᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨵᩣᨲᩩ ᨾᨶᩮᩣᨵᩣᨲᩩ ᨾᨶᩮᩣᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨵᩣᨲᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᨵᩣᨲᩩᩴ

ᨷᨴᩈᩮᩣᨵᨶᩅᩣᩁᩮᩣ

ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᩴ

ᨧᨠ᩠ᨡᩩ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨵᩣᨲᩩ, ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨵᩣᨲᩩ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩴ

ᩈᩮᩣᨲᩴ ᩈᩮᩣᨲᨵᩣᨲᩩ, ᩈᩮᩣᨲᨵᩣᨲᩩ ᩈᩮᩣᨲᩴ...ᨷᩮ...ᩴ

ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨵᩣᨲᩩ, ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨵᩣᨲᩩ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ...ᨷᩮ...ᩴ

ᨾᨶᩮᩣ ᨾᨶᩮᩣᨵᩣᨲᩩ, ᨾᨶᩮᩣᨵᩣᨲᩩ ᨾᨶᩮᩣᩴ

ᨾᨶᩮᩣᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ ᨾᨶᩮᩣᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨵᩣᨲᩩ, ᨾᨶᩮᩣᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨵᩣᨲᩩ ᨾᨶᩮᩣᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ

ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨵᩣᨲᩩ, ᨵᨾ᩠ᨾᨵᩣᨲᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᩴ

ᨷᨧ᩠ᨧᨶᩦᨠᩴ

ᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩩ ᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨵᩣᨲᩩ, ᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨵᩣᨲᩩ ᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩴ

ᨶ ᩈᩮᩣᨲᩴ ᨶ ᩈᩮᩣᨲᨵᩣᨲᩩ, ᨶ ᩈᩮᩣᨲᨵᩣᨲᩩ ᨶ ᩈᩮᩣᨲᩴ...ᨷᩮ...ᩴ

ន ចក្ខុវិញ្ញាណំ ន ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ, ន ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ ន ចក្ខុវិញ្ញាណំ…បេ…។

ន មនោ ន មនោធាតុ, ន មនោធាតុ ន មនោ។

ន មនោវិញ្ញាណំ ន មនោវិញ្ញាណធាតុ, ន មនោវិញ្ញាណធាតុ ន មនោវិញ្ញាណំ។

ន ធម្មោ ន ធម្មធាតុ, ន ធម្មធាតុ ន ធម្មោ។

បទសោធនមូលចក្កវារោ

អនុលោមំ

ចក្ខុ ចក្ខុធាតុ, ធាតូ សោតធាតុ…បេ…។

ចក្ខុ ចក្ខុធាតុ, ធាតូ ធម្មធាតុ។ (យថា អាយតនយមកេ ចក្កំ ពន្ធិតំ, ឯវមិធ ចក្កំ ពន្ធិតព្ពំ។)

បច្ចនីកំ

ន ចក្ខុ ន ចក្ខុធាតុ, ន ធាតូ ន សោតធាតុ។

ន ចក្ខុ ន ចក្ខុធាតុ, ន ធាតូ ន ឃានធាតុ…បេ…។

ន ចក្ខុ ន ចក្ខុធាតុ, ន ធាតូ ន ធម្មធាតុ…បេ…។

ន ធម្មោ ន ធម្មធាតុ, ន ធាតូ ន ចក្ខុធាតុ…បេ…។

ន ធម្មោ ន ធម្មធាតុ, ន ធាតូ ន មនោវិញ្ញាណធាតុ។ (ចក្កំ ពន្ធិតព្ពំ។)

សុទ្ធធាតុវារោ

អនុលោមំ

ចក្ខុ ធាតុ, ធាតូ ចក្ខុ...បេ...។

ចក្ខុវិញ្ញាណំ ធាតុ, ធាតូ ចក្ខុវិញ្ញាណំ...បេ...។

មនោវិញ្ញាណំ ធាតុ, ធាតូ មនោវិញ្ញាណំ។

ធម្មា ធាតុ, ធាតូ ធម្មា។

បច្ចនីកំ

ន ចក្ខុ ន ធាតុ, ន ធាតូ ន ចក្ខុ...បេ...។

ន ចក្ខុវិញ្ញាណំ ន ធាតុ, ន ធាតូ ន ចក្ខុវិញ្ញាណំ...បេ...។

ន មនោវិញ្ញាណំ ន ធាតុ, ន ធាតូ ន មនោវិញ្ញាណំ។

ន ធម្មា ន ធាតុ, ន ធាតូ ន ធម្មា។

សុទ្ធធាតុមូលចក្កវារោ

អនុលោមំ

ចក្ខុ ធាតុ, ធាតូ សោតំ...បេ...។

ចក្ខុ ធាតុ, ធាតូ ធម្មា...បេ...។

ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨵᩣᨲᩩ, ᨵᩣᨲᩪ ᨧᨠ᩠ᨡᩩ…ᨸᩮ…᪨

ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨵᩣᨲᩩ, ᨵᩣᨲᩪ ᨾᨶᩮᩣᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ᪨ (ᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᨻᨶ᩠ᨵᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨)

ᨸᨧ᩠ᨧᨶᩦᨠᩴ

ᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩩ ᨶ ᨵᩣᨲᩩ, ᨶ ᨵᩣᨲᩪ ᨶ ᩈᩮᩣᨲᩴ…ᨸᩮ…᪨

ᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩩ ᨶ ᨵᩣᨲᩩ, ᨶ ᨵᩣᨲᩪ ᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ…ᨸᩮ…᪨

ᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨶ ᨵᩣᨲᩩ, ᨶ ᨵᩣᨲᩪ ᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩩ…ᨸᩮ…᪨

ᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨶ ᨵᩣᨲᩩ, ᨶ ᨵᩣᨲᩪ ᨶ ᨾᨶᩮᩣᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ᪨ (ᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᨻᨶ᩠ᨵᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨)

ᨵᩣᨲᩩᨿᨾᨠᨾᩣᨲᩥᨠᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᩈᨧ᩠ᨧᨿᨾᨠᩴ

ᨸᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᩥᩅᩣᩁᩮᩣ

ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶᩥ (ᨿᨾ᪨ ᪑᪨ᩈᨧ᩠ᨧᨿᨾᨠ᪨᪑ ᩋᩣᨣᩮᨿᩣ) – ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩈᨧ᩠ᨧᩴ ᩈᨾᩩᨴᨿᩈᨧ᩠ᨧᩴ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨧ᩠ᨧᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩈᨧ᩠ᨧᩴ᪨

ᨸᨴᩈᩮᩣᨵᨶᩅᩣᩁᩮᩣ

ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᩴ

ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩈᨧ᩠ᨧᩴ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩈᨧ᩠ᨧᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ᪨

ᩈᨾᩩᨴᨿᩮᩣ ᩈᨾᩩᨴᨿᩈᨧ᩠ᨧᩴ, ᩈᨾᩩᨴᨿᩈᨧ᩠ᨧᩴ ᩈᨾᩩᨴᨿᩮᩣ᪨

និទោឆា និទោឆបច្ចិ, និទោឆបច្ចិ និទោឆា៍

យេក្កា យក្កបច្ចិ, យក្កបច្ចិ យេក្កា៍

បច្ចតីកំ

ត ទ្រក្លិ ត ទ្រក្លបច្ចិ, ត ទ្រក្លបច្ចិ ត ទ្រក្លិ៍

ត សយុតេឃា ត សយុតឃបច្ចិ, ត សយុតឃបច្ចិ ត សយុតេឃា៍

ត និទោឆា ត និទោឆបច្ចិ, ត និទោឆបច្ចិ ត និទោឆា៍

ត យេក្កា ត យក្កបច្ចិ, ត យក្កបច្ចិ ត យេក្កា៍

បតេយាឆតម្វុលឆក្កចាទោ

អត្ទុលេមិបំ

ទ្រក្លិ ទ្រក្លបច្ចិ, សច្ចា សយុតឃបច្ចិ៍

ទ្រក្លិ ទ្រក្លបច្ចិ, សច្ចា និទោឆបច្ចិ៍

ទ្រក្លិ ទ្រក្លបច្ចិ, សច្ចា យក្កបច្ចិ៍

សយុតេឃា សយុតឃបច្ចិ, សច្ចា ទ្រក្លបច្ចិ៍

សយុតេឃា សយុតឃបច្ចិ, សច្ចា និទោឆបច្ចិ៍

សមុទយោ សមុទយសច្ចំ, សច្ចា មគ្គសច្ចំ។

និរោធោ និរោធសច្ចំ, សច្ចា ទុក្ខសច្ចំ។

និរោធោ និរោធសច្ចំ, សច្ចា សមុទយសច្ចំ។

និរោធោ និរោធសច្ចំ, សច្ចា មគ្គសច្ចំ។

មគ្គោ មគ្គសច្ចំ, សច្ចា ទុក្ខសច្ចំ។

មគ្គោ មគ្គសច្ចំ, សច្ចា សមុទយសច្ចំ។

មគ្គោ មគ្គសច្ចំ, សច្ចា និរោធសច្ចំ។

បច្ចនីកំ

ន ទុក្ខំ ន ទុក្ខសច្ចំ, ន សច្ចា ន សមុទយសច្ចំ។

ន ទុក្ខំ ន ទុក្ខសច្ចំ, ន សច្ចា ន និរោធសច្ចំ។

ន ទុក្ខំ ន ទុក្ខសច្ចំ, ន សច្ចា ន មគ្គសច្ចំ។

ន សមុទយោ ន សមុទយសច្ចំ, ន សច្ចា ន ទុក្ខសច្ចំ។

ន សមុទយោ ន សមុទយសច្ចំ, ន សច្ចា ន និរោធសច្ចំ។

ន សមុទយោ ន សមុទយសច្ចំ, ន សច្ចា ន មគ្គសច្ចំ។

ន និរោធោ ន និរោធសច្ចំ, ន សច្ចា ន ទុក្ខសច្ចំ។

ន និរោធោ ន និរោធសច្ចំ, ន សច្ចា ន សមុទយសច្ចំ៍

ន និរោធោ ន និរោធសច្ចំ, ន សច្ចា ន មគ្គសច្ចំ៍

ន មគ្គោ ន មគ្គសច្ចំ, ន សច្ចា ន ទុក្ខសច្ចំ៍

ន មគ្គោ ន មគ្គសច្ចំ, ន សច្ចា ន សមុទយសច្ចំ៍

ន មគ្គោ ន មគ្គសច្ចំ, ន សច្ចា ន និរោធសច្ចំ៍

សុទ្ធសច្ចវារោ

អនុលោមំ

ទុក្ខំ សច្ចំ, សច្ចា ទុក្ខំ៍

សមុទយោ សច្ចំ, សច្ចា សមុទយោ៍

និរោធោ សច្ចំ, សច្ចា និរោធោ៍

មគ្គោ សច្ចំ, សច្ចា មគ្គោ៍

បច្ចនីកំ

ន ទុក្ខំ ន សច្ចំ, ន សច្ចា ន ទុក្ខំ៍

ន សមុទយោ ន សច្ចំ, ន សច្ចា ន សមុទយោ៍

ᨶ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ ᨶ ᩈᨧ᩠ᨧᩴ, ᨶ ᩈᨧ᩠ᨧᩣ ᨶ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ?

ᨶ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨶ ᩈᨧ᩠ᨧᩴ, ᨶ ᩈᨧ᩠ᨧᩣ ᨶ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ?

ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩈᨧ᩠ᨧᩅᩤᩁᩮᩣ

ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᩴ

ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩈᨧ᩠ᨧᩴ, ᩈᨧ᩠ᨧᩣ ᩈᨾᩩᨴᨿᩮᩣ?

ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩈᨧ᩠ᨧᩴ, ᩈᨧ᩠ᨧᩣ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ?

ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩈᨧ᩠ᨧᩴ, ᩈᨧ᩠ᨧᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ?

ᩈᨾᩩᨴᨿᩮᩣ ᩈᨧ᩠ᨧᩴ, ᩈᨧ᩠ᨧᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ...ᨸᩮ... ᩈᨧ᩠ᨧᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ?

ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ ᩈᨧ᩠ᨧᩴ, ᩈᨧ᩠ᨧᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ...ᨸᩮ... ᩈᨧ᩠ᨧᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ?

ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩈᨧ᩠ᨧᩴ, ᩈᨧ᩠ᨧᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ?

ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩈᨧ᩠ᨧᩴ, ᩈᨧ᩠ᨧᩣ ᩈᨾᩩᨴᨿᩮᩣ?

ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩈᨧ᩠ᨧᩴ, ᩈᨧ᩠ᨧᩣ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ?

ᨸᨧ᩠ᨧᨶᩦᨠᩴ

ᨶ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᨶ ᩈᨧ᩠ᨧᩴ, ᨶ ᩈᨧ᩠ᨧᩣ ᨶ ᩈᨾᩩᨴᨿᩮᩣ?

ᨶ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᨶ ᩈᨧ᩠ᨧᩴ, ᨶ ᩈᨧ᩠ᨧᩣ ᨶ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ?

ᨶ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᨶ ᩈᨧ᩠ᨧᩴ, ᨶ ᩈᨧ᩠ᨧᩣ ᨶ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ᪨

ᨶ ᩈᨾᩩᨴᨿᩮᩣ ᨶ ᩈᨧ᩠ᨧᩴ, ᨶ ᩈᨧ᩠ᨧᩣ ᨶ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ...ᨸᩮ... ᨶ ᩈᨧ᩠ᨧᩣ ᨶ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ᪨

ᨶ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ ᨶ ᩈᨧ᩠ᨧᩴ, ᨶ ᩈᨧ᩠ᨧᩣ ᨶ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ...ᨸᩮ... ᨶ ᩈᨧ᩠ᨧᩣ ᨶ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ᪨

ᨶ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨶ ᩈᨧ᩠ᨧᩴ, ᨶ ᩈᨧ᩠ᨧᩣ ᨶ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ᪨

ᨶ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨶ ᩈᨧ᩠ᨧᩴ, ᨶ ᩈᨧ᩠ᨧᩣ ᨶ ᩈᨾᩩᨴᨿᩮᩣ᪨

ᨶ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨶ ᩈᨧ᩠ᨧᩴ, ᨶ ᩈᨧ᩠ᨧᩣ ᨶ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ᪨

ᩈᨧ᩠ᨧᨿᨾᨠᨸᩣᩊᩥ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨿᨾᨠᩴ

ᨸᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᩥᩅᩣᩁᩮᩣ

ᨲᨿᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣ (ᨿᨾ᪨ ᪓᪨ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨿᨾᨠ᪨᪑ ᩋᩣᨴᨿᩮᩣ) – ᨠᩣᨿᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ ᩅᨧᩦᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ᪨ ᩋᩔᩣᩈᨸᩔᩣᩈᩣ ᨠᩣᨿᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ, ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩅᩥᨧᩣᩁᩣ ᩅᨧᩦᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ, ᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᨧ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᨧ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ, ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩅᩥᨧᩣᩁᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨸᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨠᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ᪨

ᨸᨴᩈᩮᩣᨵᨶᩅᩣᩁᩮᩣ

ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᩴ

ᨠᩣᨿᩮᩣ ᨠᩣᨿᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ, ᨠᩣᨿᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ ᨠᩣᨿᩮᩣ᪨

ᩅᨧᩦ ᩅᨧᩦᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ, ᩅᨧᩦᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ ᩅᨧᩦ᪨

ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ

ᨸᨧ᩠ᨧᨶᩦᨠᩴ

ᨶ ᨠᩣᨿᩮᩣ ᨶ ᨠᩣᨿᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ, ᨶ ᨠᩣᨿᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ ᨶ ᨠᩣᨿᩮᩣ

ᨶ ᩅᨧᩦ ᨶ ᩅᨧᩦᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ, ᨶ ᩅᨧᩦᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ ᨶ ᩅᨧᩦ

ᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ, ᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ ᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ

ᨸᨴᩈᩮᩣᨵᨶᨾᩪᩃᨧᨠ᩠ᨠᩅᩣᩁᩮᩣ

ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᩴ

ᨠᩣᨿᩮᩣ ᨠᩣᨿᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ, ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣ ᩅᨧᩦᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ

ᨠᩣᨿᩮᩣ ᨠᩣᨿᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ, ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ

ᩅᨧᩦ ᩅᨧᩦᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ, ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣ ᨠᩣᨿᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ

ᩅᨧᩦ ᩅᨧᩦᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ, ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ

ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ, ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣ ᨠᩣᨿᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ

ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ, ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣ ᩅᨧᩦᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ

ᨸᨧ᩠ᨧᨶᩦᨠᩴ

ន កាយោ ន កាយសង្ខារោ, ន សង្ខារោ ន វចីសង្ខារោ៍

ន កាយោ ន កាយសង្ខារោ, ន សង្ខារោ ន ចិត្តសង្ខារោ៍

ន វចី ន វចីសង្ខារោ, ន សង្ខារោ ន កាយសង្ខារោ៍

ន វចី ន វចីសង្ខារោ, ន សង្ខារោ ន ចិត្តសង្ខារោ៍

ន ចិត្តំ ន ចិត្តសង្ខារោ, ន សង្ខារោ ន កាយសង្ខារោ៍

ន ចិត្តំ ន ចិត្តសង្ខារោ, ន សង្ខារោ ន វចីសង្ខារោ៍

សុទ្ធសង្ខារវារោ

អនុលោមំ

កាយសង្ខារោ វចីសង្ខារោ, វចីសង្ខារោ កាយសង្ខារោ៍

កាយសង្ខារោ ចិត្តសង្ខារោ, ចិត្តសង្ខារោ កាយសង្ខារោ៍

វចីសង្ខារោ ចិត្តសង្ខារោ, ចិត្តសង្ខារោ វចីសង្ខារោ៍

បច្ចនីកំ

ន កាយសង្ខារោ ន វចីសង្ខារោ, ន វចីសង្ខារោ ន កាយសង្ខារោ៍

ន កាយសង្ខារោ ន ចិត្តសង្ខារោ, ន ចិត្តសង្ខារោ ន កាយសង្ខារោ៍

ន វចីសង្ខារោ ន ចិត្តសង្ខារោ, ន ចិត្តសង្ខារោ ន វចីសង្ខារោ៍

សង្ខារយមកមាតិកា និដ្ឋិតា.

អនុសយយមកំ

សត្តានុសយា (យម. ២.អនុសយយមក.១) – កាមរាគានុសយោ បដិឃានុសយោ មានានុសយោ ទិដ្ឋានុសយោ វិចិកិច្ឆានុសយោ ភវរាគានុសយោ អវិជ្ជានុសយោ.

អនុសយយមកមាតិកា និដ្ឋិតា.

ចិត្តយមកំ

សុទ្ធចិត្តសាមញ្ញំ

បុគ្គលវារោ

១. ឧប្បាទនិរោធកាលសម្ភេទវារោ

យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ន និរុជ្ឈតិ (យម. ២.ចិត្តយមក.១ អាទយោ), តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ. យស្ស វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ន និរុជ្ឈតិ.

យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ និរុជ្ឈតិ, តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ឧប្បជ្ជិស្សតិ. យស្ស វា បន ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ និរុជ្ឈតិ.

២. ឧប្បាទុប្បន្នវារោ

យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស ចិត្តំ ឧប្បន្នំ. យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បន្នំ, តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ.

យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ. យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ, តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ.

៧. និរោធុប្បន្នវារោ

យស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ, តស្ស ចិត្តំ ឧប្បន្នំ? យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បន្នំ, តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ?

យស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ, តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ? យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ, តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ?

៨. ឧប្បាទវារោ

យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ថ? យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ?

យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ថ? យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ?

យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ? យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ?

យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ? យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ?

យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ? យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ថ?

យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ? យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ថ?

៩. និរោធវារោ

យស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ, តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិត្ថ? យស្ស វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ?

យស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ, តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត្ថ? យស្ស វា បន ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ?

យស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ, តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ? យស្ស វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ, តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ?

ᨿᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ, ᨲᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨿᩔ ᩅᩣ ᨸᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ᪨

ᨿᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᨳ, ᨲᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨿᩔ ᩅᩣ ᨸᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᨳ᪨

ᨿᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᨳ, ᨲᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨿᩔ ᩅᩣ ᨸᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᨳ᪨

᪓᪨ ᩏᨷ᩠ᨸᩣᨴᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩅᩣᩁᩮᩣ

ᨿᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᨳ᪨ ᨿᩔ ᩅᩣ ᨸᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᨳ, ᨲᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨

ᨿᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᨳ᪨ ᨿᩔ ᩅᩣ ᨸᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᨳ, ᨲᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨

ᨿᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨿᩔ ᩅᩣ ᨸᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨

ᨿᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨿᩔ ᩅᩣ ᨸᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨

ᨿᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᨳ, ᨲᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨿᩔ ᩅᩣ ᨸᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᨳ᪨

ᨿᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᨳ, ᨲᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨿᩔ ᩅᩣ ᨸᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᨳ᪨

᪔᪨ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩅᩣᩁᩮᩣ

ᨿᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ᪨ ᨿᩔ ᩅᩣ ᨸᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ, ᨲᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨

ᨿᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ᪨ ᨿᩔ ᩅᩣ ᨸᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ, ᨲᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨

᪕᪨ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩩᨷ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩅᩣᩁᩮᩣ

ᨿᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩴ, ᨲᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩴ᪨ ᨿᩔ ᩅᩣ ᨸᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩴ, ᨲᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩴ᪨

យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជមានំ, តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ? យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ, តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជមានំ?

៩. និរុជ្ឈមានុប្បន្នវារោ

យស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈមានំ, តស្ស ចិត្តំ ឧប្បន្នំ? យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បន្នំ, តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈមានំ?

យស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈមានំ, តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ? យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ, តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈមានំ?

១០. ឧប្បន្នុប្បាទវារោ

យស្ស ចិត្តំ ឧប្បន្នំ, តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ថ? យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស ចិត្តំ ឧប្បន្នំ?

យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ, តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ថ? យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ?

យស្ស ចិត្តំ ឧប្បន្នំ, តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ? យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស ចិត្តំ ឧប្បន្នំ?

យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ, តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ? យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ?

១១. អតីតានាគតវារោ

យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ថ, នោ ច តស្ស ចិត្តំ ឧប្បន្នំ, តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ? យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, នោ ច តស្ស ចិត្តំ ឧប្បន្នំ, តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ថ?

យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ថ, នោ ច តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ, តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ? យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ, នោ ច តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ, តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ថ?

១២. ឧប្បន្នុប្បជ្ជមានវារោ

ឧប្បន្នំ ឧប្បជ្ជមានំ, ឧប្បជ្ជមានំ ឧប្បន្នំ។

ន ឧប្បន្នំ ន ឧប្បជ្ជមានំ, ន ឧប្បជ្ជមានំ ន ឧប្បន្នំ។

១២ និរុទ្ធនិរុជ្ឈមានវារោ

និរុទ្ធំ និរុជ្ឈមានំ, និរុជ្ឈមានំ និរុទ្ធំ។

ន និរុទ្ធំ ន និរុជ្ឈមានំ, ន និរុជ្ឈមានំ ន និរុទ្ធំ។

១៣ អតិក្កន្តកាលវារោ

យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជមានំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ, និរុជ្ឈមានំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ តស្ស ចិត្តំ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈមានំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ, ឧប្បជ្ជមានំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ តស្ស ចិត្តំ។

យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជមានំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ, ន និរុជ្ឈមានំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ តស្ស ចិត្តំ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ន និរុជ្ឈមានំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ, ន ឧប្បជ្ជមានំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ តស្ស ចិត្តំ។

សុទ្ធចិត្តសាមញ្ញំ

ធម្មវារោ

១ ឧប្បាទនិរោធកាលសម្ភេទវារោ

យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ន និរុជ្ឈតិ, តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ យំ វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ន និរុជ្ឈតិ។

យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ និរុជ្ឈតិ, តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ យំ វា បន ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ និរុជ្ឈតិ។

២ ឧប្បាទុប្បន្នវារោ

ᬬᬂ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬉᬧ᭄ᬧᬚ᭄ᬚᬢᬶ, ᬢᬂ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬉᬧ᭄ᬧᬦ᭄ᬦᬂ᭞ ᬬᬂ ᬯᬵ ᬧᬦ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬉᬧ᭄ᬧᬦ᭄ᬦᬂ, ᬢᬂ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬉᬧ᭄ᬧᬚ᭄ᬚᬢᬶ᭞

ᬬᬂ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬦ ᬉᬧ᭄ᬧᬚ᭄ᬚᬢᬶ, ᬢᬂ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬦ ᬉᬧ᭄ᬧᬦ᭄ᬦᬂ᭞ ᬬᬂ ᬯᬵ ᬧᬦ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬦ ᬉᬧ᭄ᬧᬦ᭄ᬦᬂ, ᬢᬂ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬦ ᬉᬧ᭄ᬧᬚ᭄ᬚᬢᬶ᭞

᭒᭞ ᬦᬶᬭᭀᬥᬸᬧ᭄ᬧᬦ᭄ᬦᬯᬵᬭᭀ

ᬬᬂ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬦᬶᬭᬸᬚ᭄ᬛᬢᬶ, ᬢᬂ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬉᬧ᭄ᬧᬦ᭄ᬦᬂ᭞ ᬬᬂ ᬯᬵ ᬧᬦ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬉᬧ᭄ᬧᬦ᭄ᬦᬂ, ᬢᬂ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬦᬶᬭᬸᬚ᭄ᬛᬢᬶ᭞

ᬬᬂ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬦ ᬦᬶᬭᬸᬚ᭄ᬛᬢᬶ, ᬢᬂ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬦ ᬉᬧ᭄ᬧᬦ᭄ᬦᬂ᭞ ᬬᬂ ᬯᬵ ᬧᬦ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬦ ᬉᬧ᭄ᬧᬦ᭄ᬦᬂ, ᬢᬂ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬦ ᬦᬶᬭᬸᬚ᭄ᬛᬢᬶ᭞

᭓᭞ ᬉᬧ᭄ᬧᬵᬤᬯᬵᬭᭀ

ᬬᬂ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬉᬧ᭄ᬧᬚ᭄ᬚᬢᬶ, ᬢᬂ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬉᬧ᭄ᬧᬚ᭄ᬚᬶᬢ᭄ᬣ᭞ ᬬᬂ ᬯᬵ ᬧᬦ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬉᬧ᭄ᬧᬚ᭄ᬚᬶᬢ᭄ᬣ, ᬢᬂ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬉᬧ᭄ᬧᬚ᭄ᬚᬢᬶ᭞

ᬬᬂ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬦ ᬉᬧ᭄ᬧᬚ᭄ᬚᬢᬶ, ᬢᬂ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬦ ᬉᬧ᭄ᬧᬚ᭄ᬚᬶᬢ᭄ᬣ᭞ ᬬᬂ ᬯᬵ ᬧᬦ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬦ ᬉᬧ᭄ᬧᬚ᭄ᬚᬶᬢ᭄ᬣ, ᬢᬂ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬦ ᬉᬧ᭄ᬧᬚ᭄ᬚᬢᬶ᭞

ᬬᬂ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬉᬧ᭄ᬧᬚ᭄ᬚᬢᬶ, ᬢᬂ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬉᬧ᭄ᬧᬚ᭄ᬚᬶᬲ᭄ᬲᬢᬶ᭞ ᬬᬂ ᬯᬵ ᬧᬦ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬉᬧ᭄ᬧᬚ᭄ᬚᬶᬲ᭄ᬲᬢᬶ, ᬢᬂ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬉᬧ᭄ᬧᬚ᭄ᬚᬢᬶ᭞

ᬬᬂ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬦ ᬉᬧ᭄ᬧᬚ᭄ᬚᬢᬶ, ᬢᬂ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬦ ᬉᬧ᭄ᬧᬚ᭄ᬚᬶᬲ᭄ᬲᬢᬶ᭞ ᬬᬂ ᬯᬵ ᬧᬦ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬦ ᬉᬧ᭄ᬧᬚ᭄ᬚᬶᬲ᭄ᬲᬢᬶ, ᬢᬂ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬦ ᬉᬧ᭄ᬧᬚ᭄ᬚᬢᬶ᭞

ᬬᬂ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬉᬧ᭄ᬧᬚ᭄ᬚᬶᬢ᭄ᬣ, ᬢᬂ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬉᬧ᭄ᬧᬚ᭄ᬚᬶᬲ᭄ᬲᬢᬶ᭞ ᬬᬂ ᬯᬵ ᬧᬦ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬉᬧ᭄ᬧᬚ᭄ᬚᬶᬲ᭄ᬲᬢᬶ, ᬢᬂ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬉᬧ᭄ᬧᬚ᭄ᬚᬶᬢ᭄ᬣ᭞

ᬬᬂ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬦ ᬉᬧ᭄ᬧᬚ᭄ᬚᬶᬢ᭄ᬣ, ᬢᬂ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬦ ᬉᬧ᭄ᬧᬚ᭄ᬚᬶᬲ᭄ᬲᬢᬶ᭞ ᬬᬂ ᬯᬵ ᬧᬦ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬦ ᬉᬧ᭄ᬧᬚ᭄ᬚᬶᬲ᭄ᬲᬢᬶ, ᬢᬂ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬦ ᬉᬧ᭄ᬧᬚ᭄ᬚᬶᬢ᭄ᬣ᭞

᭔᭞ ᬦᬶᬭᭀᬥᬯᬵᬭᭀ

ᬬᬂ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬦᬶᬭᬸᬚ᭄ᬛᬢᬶ, ᬢᬂ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬦᬶᬭᬸᬚ᭄ᬛᬶᬢ᭄ᬣ᭞ ᬬᬂ ᬯᬵ ᬧᬦ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬦᬶᬭᬸᬚ᭄ᬛᬶᬢ᭄ᬣ, ᬢᬂ ᬘᬶᬢ᭄ᬢᬂ ᬦᬶᬭᬸᬚ᭄ᬛᬢᬶ᭞

ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ, ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᨳ᪨ ᨿᩴ ᩅᩣ ᨷᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᨳ, ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ᪨

ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ, ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨿᩴ ᩅᩣ ᨷᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ᪨

ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ, ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨿᩴ ᩅᩣ ᨷᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ᪨

ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᨳ, ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨿᩴ ᩅᩣ ᨷᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᨳ᪨

ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᨳ, ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨿᩴ ᩅᩣ ᨷᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᨳ᪨

᪔᪨ ᩏᨷ᩠ᨸᩣᨴᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩅᩣᩁᩮᩣ

ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᨳ᪨ ᨿᩴ ᩅᩣ ᨷᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᨳ, ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨

ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᨳ᪨ ᨿᩴ ᩅᩣ ᨷᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᨳ, ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨

ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨿᩴ ᩅᩣ ᨷᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨

ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨿᩴ ᩅᩣ ᨷᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨

ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᨳ, ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨿᩴ ᩅᩣ ᨷᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᨳ᪨

ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᨳ, ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨿᩴ ᩅᩣ ᨷᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᨳ᪨

᪕᪨ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩅᩣᩁᩮᩣ

ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ᪨ ᨿᩴ ᩅᩣ ᨷᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ, ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨

ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ᪨ ᨿᩴ ᩅᩣ ᨷᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ, ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨

៨។ ឧប្បជ្ជមានុប្បន្នវារោ

យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជមានំ, តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ។ យំ វា បន ចិត្តំ ឧប្បន្នំ, តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជមានំ។

យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជមានំ, តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ។ យំ វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ, តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជមានំ។

៩។ និរុជ្ឈមានុប្បន្នវារោ

យំ ចិត្តំ និរុជ្ឈមានំ, តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ។ យំ វា បន ចិត្តំ ឧប្បន្នំ, តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈមានំ។

យំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈមានំ, តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ។ យំ វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ, តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈមានំ។

១០។ ឧប្បន្នុប្បាទវារោ

យំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ, តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ថ។ យំ វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ។

យំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ, តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ថ។ យំ វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ថ, តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ។

យំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ, តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ យំ វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ។

យំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ, តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ យំ វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ។

១១។ អតីតានាគតវារោ

យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ថ, នោ ច តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ, តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ យំ វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, នោ ច តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ, តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ថ។

យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ថ, នោ ច តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ, តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ យំ វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ, នោ ច តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ, តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ថ។

໑໒. ອຸປ຺ປນ຺ນຸປ຺ປຊ຺ຊມານວາເຣາ

ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊມານໍ, ອຸປ຺ປຊ຺ຊມານໍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ.

ນ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊມານໍ, ນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊມານໍ ນ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ.

໑໒. ນິຣຸທ຺ຘນິຣຸຊ຺ຌມານວາເຣາ

ນິຣຸທ຺ຘໍ ນິຣຸຊ຺ຌມານໍ, ນິຣຸຊ຺ຌມານໍ ນິຣຸທ຺ຘໍ.

ນ ນິຣຸທ຺ຘໍ ນ ນິຣຸຊ຺ຌມານໍ, ນ ນິຣຸຊ຺ຌມານໍ ນ ນິຣຸທ຺ຘໍ.

໑໓. ອຕິກ຺ກນ຺ຕກາລວາເຣາ

ຢໍ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊມານໍ ຂຓໍ ຂຓໍ ວີຕິກ຺ກນ຺ຕໍ ອຕິກ຺ກນ຺ຕກາລໍ, ນິຣຸຊ຺ຌມານໍ ຂຓໍ ຂຓໍ ວີຕິກ຺ກນ຺ຕໍ ອຕິກ຺ກນ຺ຕກາລໍ ຕໍ ຈິຕ຺ຕໍ. ຢໍ ວາ ປນ ຈິຕ຺ຕໍ ນິຣຸຊ຺ຌມານໍ ຂຓໍ ຂຓໍ ວີຕິກ຺ກນ຺ຕໍ ອຕິກ຺ກນ຺ຕກາລໍ, ອຸປ຺ປຊ຺ຊມານໍ ຂຓໍ ຂຓໍ ວີຕິກ຺ກນ຺ຕໍ ອຕິກ຺ກນ຺ຕກາລໍ ຕໍ ຈິຕ຺ຕໍ.

ຢໍ ຈິຕ຺ຕໍ ນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊມານໍ ຂຓໍ ຂຓໍ ວີຕິກ຺ກນ຺ຕໍ ອຕິກ຺ກນ຺ຕກາລໍ, ນ ນິຣຸຊ຺ຌມານໍ ຂຓໍ ຂຓໍ ວີຕິກ຺ກນ຺ຕໍ ອຕິກ຺ກນ຺ຕກາລໍ ຕໍ ຈິຕ຺ຕໍ. ຢໍ ວາ ປນ ຈິຕ຺ຕໍ ນ ນິຣຸຊ຺ຌມານໍ ຂຓໍ ຂຓໍ ວີຕິກ຺ກນ຺ຕໍ ອຕິກ຺ກນ຺ຕກາລໍ, ນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊມານໍ ຂຓໍ ຂຓໍ ວີຕິກ຺ກນ຺ຕໍ ອຕິກ຺ກນ຺ຕກາລໍ ຕໍ ຈິຕ຺ຕໍ.

ສຸທ຺ຘຈິຕ຺ຕສາມຍ຺ຍໍ

ປຸກ຺ຄລວາເຣາ

໑. ອຸປ຺ປາທນິເຣາທກາລສມ຺ເຠທວາເຣາ

ຢສ຺ສ ຢໍ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ນ ນິຣຸຊ຺ຌຕິ, ຕສ຺ສ ຕໍ ຈິຕ຺ຕໍ ນິຣຸຊ຺ຌິສ຺ສຕິ ນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິສ຺ສຕິ. ຢສ຺ສ ວາ ປນ ຢໍ ຈິຕ຺ຕໍ ນິຣຸຊ຺ຌິສ຺ສຕິ ນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິສ຺ສຕິ, ຕສ຺ສ ຕໍ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ນ ນິຣຸຊ຺ຌຕິ.

ᨿᩔ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨿᩔ ᩅᩣ ᨷᨶ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ᪨

᪁᪨ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩅᩣᩁᩮᩣ

ᨿᩔ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩴ᪨ ᨿᩔ ᩅᩣ ᨷᨶ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩴ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨

ᨿᩔ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩴ᪨ ᨿᩔ ᩅᩣ ᨷᨶ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩴ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨

᪂᪨ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩅᩣᩁᩮᩣ

ᨿᩔ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩴ᪨ ᨿᩔ ᩅᩣ ᨷᨶ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩴ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ᪨

ᨿᩔ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩴ᪨ ᨿᩔ ᩅᩣ ᨷᨶ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩴ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ᪨

᪃᪨ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᩅᩣᩁᩮᩣ

ᨿᩔ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᨳ᪨ ᨿᩔ ᩅᩣ ᨷᨶ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᨳ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨

ᨿᩔ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᨳ᪨ ᨿᩔ ᩅᩣ ᨷᨶ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᨳ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨

ᨿᩔ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨿᩔ ᩅᩣ ᨷᨶ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨

ᨿᩔ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨿᩔ ᩅᩣ ᨷᨶ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨

ᨿᩔ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᨳ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨿᩔ ᩅᩣ ᨷᨶ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᨳ᪨

ᨿᩔ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᨳ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨿᩔ ᩅᩣ ᨷᨶ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᨳ᪨

᪘᪨ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩅᩤᩁᩮᩣ

ᨿᩔ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᨳ᪨ ᨿᩔ ᩅᩤ ᨷᨶ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᨳ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ᪨

ᨿᩔ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᨳ᪨ ᨿᩔ ᩅᩤ ᨷᨶ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᨳ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ᪨

ᨿᩔ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨿᩔ ᩅᩤ ᨷᨶ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ᪨

ᨿᩔ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨿᩔ ᩅᩤ ᨷᨶ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ᪨

ᨿᩔ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᨳ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨿᩔ ᩅᩤ ᨷᨶ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᨳ᪨

ᨿᩔ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᨳ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨿᩔ ᩅᩤ ᨷᨶ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᨳ᪨

᪙᪨ ᩏᨷ᩠ᨷᩤᨴᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩅᩤᩁᩮᩣ

ᨿᩔ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᨳ᪨ ᨿᩔ ᩅᩤ ᨷᨶ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᨳ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨

ᨿᩔ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᨳ᪨ ᨿᩔ ᩅᩤ ᨷᨶ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᨳ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨

ᨿᩔ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨿᩔ ᩅᩤ ᨷᨶ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨

ᨿᩔ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨿᩔ ᩅᩤ ᨷᨶ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨

ᨿᩔ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᨳ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨿᩔ ᩅᩤ ᨷᨶ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᨳ᪨

ᨿᩔ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᨳ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨿᩔ ᩅᩤ ᨷᨶ ᨿᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᨳ᪨

៧។ ឧប្បជ្ជមាននិរោធវារោ

យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ។ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ, តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ។

យស្ស យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ។ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ, តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ។

៨។ ឧប្បជ្ជមានុប្បន្នវារោ

យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជមានំ, តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ។ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ, តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជមានំ។

យស្ស យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជមានំ, តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ។ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ, តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជមានំ។

៩។ និរុជ្ឈមានុប្បន្នវារោ

យស្ស យំ ចិត្តំ និរុជ្ឈមានំ, តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ។ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ, តស្ស តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈមានំ។

យស្ស យំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈមានំ, តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ។ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ, តស្ស តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈមានំ។

១០។ ឧប្បន្នុប្បាទវារោ

យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ, តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ថ។ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ។

យស្ស យំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ, តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ថ។ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ។

យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ, តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ។

យស្ស យំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ, តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ, យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ។

១១។ អតីតានាគតវារោ

យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ថ, នោ ច តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, នោ ច តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ថ។

យស្ស យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ថ, នោ ច តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ, នោ ច តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ថ។

១៧។ ឧប្បន្នុប្បជ្ជមានវារោ

ឧប្បន្នំ ឧប្បជ្ជមានំ, ឧប្បជ្ជមានំ ឧប្បន្នំ។

ន ឧប្បន្នំ ន ឧប្បជ្ជមានំ, ន ឧប្បជ្ជមានំ ន ឧប្បន្នំ។

១៨។ និរុទ្ធនិរុជ្ឈមានវារោ

និរុទ្ធំ និរុជ្ឈមានំ, និរុជ្ឈមានំ និរុទ្ធំ។

ន និរុទ្ធំ ន និរុជ្ឈមានំ, ន និរុជ្ឈមានំ ន និរុទ្ធំ។

១៩។ អតិក្កន្តកាលវារោ

យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជមានំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ, និរុជ្ឈមានំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ តស្ស តំ ចិត្តំ។ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ និរុជ្ឈមានំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ, ឧប្បជ្ជមានំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ តស្ស តំ ចិត្តំ។

យស្ស យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជមានំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ, ន និរុជ្ឈមានំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ តស្ស តំ ចិត្តំ។ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈមានំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ, ន ឧប្បជ្ជមានំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ តស្ស តំ ចិត្តំ។

សុត្តន្តចិត្តមិស្សកវិសេសោ

យស្ស សរាគំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ…បេ… យស្ស វីតរាគំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ។ យស្ស សទោសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ។ យស្ស វីតទោសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ។ យស្ស សមោហំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ។ យស្ស វីតមោហំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ។ យស្ស សំខិត្តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ។ យស្ស វិក្ខិត្តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ។ យស្ស មហគ្គតំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ។ យស្ស អមហគ្គតំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ។ យស្ស សឧត្តរំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ។ យស្ស អនុត្តរំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ។ យស្ស សមាហិតំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ។ យស្ស អសមាហិតំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ។ យស្ស វិមុត្តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ។ យស្ស អវិមុត្តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ។

អភិញ្ញចិត្តមិស្សកនិទ្ទេសោ

យស្ស កុសលំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ…បេ… យស្ស អកុសលំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ។ យស្ស អព្យាកតំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ។ យស្ស សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ។

(ឯកេក ឧបរិមេក យាវ សរណារណា ឧទ្ធរិតព្ពា។)

យស្ស អរណំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ន និរុជ្ឈតិ, តស្ស អរណំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ យស្ស វា បន អរណំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស អរណំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ន និរុជ្ឈតិ។

ចិត្តយមកមាតិកា និដ្ឋិតា។

ធម្មយមកំ

បណ្ណត្តិវារោ

បទសោធនវារោ

អនុលោមំ

កុសលា កុសលា ធម្មា (យម។ ២។ធម្មយមក។១ អាទយោ)។ កុសលា ធម្មា កុសលា។

អកុសលា អកុសលា ធម្មា។ អកុសលា ធម្មា អកុសលា។

ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩣ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᩼ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩣ᩼

ᨷᨧ᩠ᨧᨶᩦᨠᩴ

ᨶ ᨠᩩᩈᩃᩣ ᨶ ᨠᩩᩈᩃᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᩼ ᨶ ᨠᩩᩈᩃᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨶ ᨠᩩᩈᩃᩣ᩼

ᨶ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ ᨶ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᩼ ᨶ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨶ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ᩼

ᨶ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩣ ᨶ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᩼ ᨶ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨶ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩣ᩼

ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣᨵᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ

ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᩴ

ᨠᩩᩈᩃᩣ ᨠᩩᩈᩃᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᩼ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᩼

ᨠᩩᩈᩃᩣ ᨠᩩᩈᩃᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᩼ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᩼

ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᩼ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨠᩩᩈᩃᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᩼

ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᩼ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᩼

ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩣ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᩼ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨠᩩᩈᩃᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᩼

ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩣ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᩼ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᩼

ᨷᨧ᩠ᨧᨶᩦᨠᩴ

ᨶ ᨠᩩᩈᩃᩣ ᨶ ᨠᩩᩈᩃᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᩼ ᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨶ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᩼

ន កុសលា ន កុសលា ធម្មា? ន ធម្មា ន អព្យាកតា ធម្មា?

ន អកុសលា ន អកុសលា ធម្មា? ន ធម្មា ន កុសលា ធម្មា?

ន អកុសលា ន អកុសលា ធម្មា? ន ធម្មា ន អព្យាកតា ធម្មា?

ន អព្យាកតា ន អព្យាកតា ធម្មា? ន ធម្មា ន កុសលា ធម្មា?

ន អព្យាកតា ន អព្យាកតា ធម្មា? ន ធម្មា ន អកុសលា ធម្មា?

សុទ្ធធម្មវារោ

អនុលោមំ

កុសលា ធម្មា? ធម្មា កុសលា?

អកុសលា ធម្មា? ធម្មា អកុសលា?

អព្យាកតា ធម្មា? ធម្មា អព្យាកតា?

បច្ចនីកំ

ន កុសលា ន ធម្មា? ន ធម្មា ន កុសលា?

ន អកុសលា ន ធម្មា? ន ធម្មា ន អកុសលា?

ន អព្យាកតា ន ធម្មា? ន ធម្មា ន អព្យាកតា?

សុទ្ធធម្មមូលចក្កវារោ

អនុលោមំ

កុសលា ធម្មា? ធម្មា អកុសលា?

កុសលា ធម្មា? ធម្មា អព្យាកតា?

អកុសលា ធម្មា? ធម្មា កុសលា?

អកុសលា ធម្មា? ធម្មា អព្យាកតា?

អព្យាកតា ធម្មា? ធម្មា កុសលា?

អព្យាកតា ធម្មា? ធម្មា អកុសលា?

បច្ចនីកំ

ន កុសលា ន ធម្មា? ន ធម្មា ន អកុសលា?

ន កុសលា ន ធម្មា? ន ធម្មា ន អព្យាកតា?

ន អកុសលា ន ធម្មា? ន ធម្មា ន កុសលា?

ន អកុសលា ន ធម្មា? ន ធម្មា ន អព្យាកតា?

ន អព្យាកតា ន ធម្មា? ន ធម្មា ន កុសលា?

ន អព្យាកតា ន ធម្មា? ន ធម្មា ន អកុសលា?

ទសយមកមាតិកា ឋបិតា។

ឥន្ទ្រិយយមកំ

បណ្ណត្តិវារោ

ពាវីសតិន្ទ្រិយានិ (យម។ ៦។ឥន្ទ្រិយយមក។១ អាងោយា) – ចក្ខុន្ទ្រិយំ សោតិន្ទ្រិយំ ឃានិន្ទ្រិយំ ជិវ្ហិន្ទ្រិយំ កាយិន្ទ្រិយំ មនិន្ទ្រិយំ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ បុរិសិន្ទ្រិយំ ជីវិតិន្ទ្រិយំ សុខិន្ទ្រិយំ ទុក្ខិន្ទ្រិយំ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ទោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ សទ្ធិន្ទ្រិយំ វីរិយិន្ទ្រិយំ សតិន្ទ្រិយំ សមាធិន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ អញ្ញិន្ទ្រិយំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

បទសោធនវារោ

អនុលោមំ

ចក្ខុ ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ចក្ខុន្ទ្រិយំ ចក្ខុ។

សោតំ សោតិន្ទ្រិយំ, សោតិន្ទ្រិយំ សោតំ។

ឃានំ ឃានិន្ទ្រិយំ, ឃានិន្ទ្រិយំ ឃានំ។

ជិវ្ហា ជិវ្ហិន្ទ្រិយំ, ជិវ្ហិន្ទ្រិយំ ជិវ្ហា។

កាយោ កាយិន្ទ្រិយំ, កាយិន្ទ្រិយំ កាយោ។

មនោ មនិន្ទ្រិយំ, មនិន្ទ្រិយំ មនោ។

ឥត្ថី ឥត្ថិន្ទ្រិយំ, ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឥត្ថី។

បុរិសោ បុរិសិន្ទ្រិយំ, បុរិសិន្ទ្រិយំ បុរិសោ៍

ជីវិតំ ជីវិតិន្ទ្រិយំ, ជីវិតិន្ទ្រិយំ ជីវិតំ៍

សុខំ សុខិន្ទ្រិយំ, សុខិន្ទ្រិយំ សុខំ៍

ទុក្ខំ ទុក្ខិន្ទ្រិយំ, ទុក្ខិន្ទ្រិយំ ទុក្ខំ៍

សោមនស្សំ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ, សោមនស្សិន្ទ្រិយំ សោមនស្សំ៍

ទោមនស្សំ ទោមនស្សិន្ទ្រិយំ, ទោមនស្សិន្ទ្រិយំ ទោមនស្សំ៍

ឧបេក្ខា ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ, ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧបេក្ខា៍

សទ្ធា សទ្ធិន្ទ្រិយំ, សទ្ធិន្ទ្រិយំ សទ្ធា៍

វីរិយំ វីរិយិន្ទ្រិយំ, វីរិយិន្ទ្រិយំ វីរិយំ៍

សតិ សតិន្ទ្រិយំ, សតិន្ទ្រិយំ សតិ៍

សមាធិ សមាធិន្ទ្រិយំ, សមាធិន្ទ្រិយំ សមាធិ៍

បញ្ញា បញ្ញិន្ទ្រិយំ, បញ្ញិន្ទ្រិយំ បញ្ញា៍

អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិ អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ, អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិ៍

អញ្ញា អញ្ញិន្ទ្រិយំ, អញ្ញិន្ទ្រិយំ អញ្ញា៍

អញ្ញាតាវី អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ, អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ អញ្ញាតាវី៍

បច្ចនីកំ

ន ចក្ខុ ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ ន ចក្ខុ។

ន សោតំ ន សោតិន្ទ្រិយំ, ន សោតិន្ទ្រិយំ ន សោតំ។

ន ឃានំ ន ឃានិន្ទ្រិយំ, ន ឃានិន្ទ្រិយំ ន ឃានំ។

ន ជិវ្ហា ន ជិវ្ហិន្ទ្រិយំ, ន ជិវ្ហិន្ទ្រិយំ ន ជិវ្ហា។

ន កាយោ ន កាយិន្ទ្រិយំ, ន កាយិន្ទ្រិយំ ន កាយោ។

ន មនោ ន មនិន្ទ្រិយំ, ន មនិន្ទ្រិយំ ន មនោ។

ន ឥត្ថី ន ឥត្ថិន្ទ្រិយំ, ន ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឥត្ថី។

ន បុរិសោ ន បុរិសិន្ទ្រិយំ, ន បុរិសិន្ទ្រិយំ ន បុរិសោ។

ន ជីវិតំ ន ជីវិតិន្ទ្រិយំ, ន ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន ជីវិតំ។

ន សុខំ ន សុខិន្ទ្រិយំ, ន សុខិន្ទ្រិយំ ន សុខំ។

ន ទុក្ខំ ន ទុក្ខិន្ទ្រិយំ, ន ទុក្ខិន្ទ្រិយំ ន ទុក្ខំ។

ន សោមនស្សំ ន សោមនស្សិន្ទ្រិយំ, ន សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន សោមនស្សំ។

ន ទោមនស្សំ ន ទោមនស្សិន្ទ្រិយំ, ន ទោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ទោមនស្សំ។

ន ឧបេក្ខា ន ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ, ន ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧបេក្ខា។

ន សទ្ធា ន សទ្ធិន្ទ្រិយំ, ន សទ្ធិន្ទ្រិយំ ន សទ្ធា។

ន វីរិយំ ន វីរិយិន្ទ្រិយំ, ន វីរិយិន្ទ្រិយំ ន វីរិយំ។

ន សតិ ន សតិន្ទ្រិយំ, ន សតិន្ទ្រិយំ ន សតិ។

ន សមាធិ ន សមាធិន្ទ្រិយំ, ន សមាធិន្ទ្រិយំ ន សមាធិ។

ន បញ្ញា ន បញ្ញិន្ទ្រិយំ, ន បញ្ញិន្ទ្រិយំ ន បញ្ញា។

ន អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិ ន អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ, ន អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ន អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិ។

ន អញ្ញំ ន អញ្ញិន្ទ្រិយំ, ន អញ្ញិន្ទ្រិយំ ន អញ្ញំ។

ន អញ្ញាតាវី ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ, ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ន អញ្ញាតាវី។

បទសោធនមូលចក្កវារោ

អនុលោមំ

ចក្ខុ ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា សោតិន្ទ្រិយំ។

ចក្ខុ ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ឃានិន្ទ្រិយំ។

ចក្ខុ ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ជិវ្ហិន្ទ្រិយំ។

ចក្ខុ ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា កាយិន្ទ្រិយំ។

ចក្ខុ ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា មនិន្ទ្រិយំ

ចក្ខុ ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ឥត្ថិន្ទ្រិយំ

ចក្ខុ ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា បុរិសិន្ទ្រិយំ

ចក្ខុ ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ជីវិតិន្ទ្រិយំ

ចក្ខុ ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា សុខិន្ទ្រិយំ

ចក្ខុ ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ទុក្ខិន្ទ្រិយំ

ចក្ខុ ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា សោមនស្សិន្ទ្រិយំ

ចក្ខុ ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ទោមនស្សិន្ទ្រិយំ

ចក្ខុ ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ

ចក្ខុ ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា សទ្ធិន្ទ្រិយំ

ចក្ខុ ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា វីរិយិន្ទ្រិយំ

ចក្ខុ ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា សតិន្ទ្រិយំ

ចក្ខុ ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា សមាធិន្ទ្រិយំ

ចក្ខុ ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា បញ្ញិន្ទ្រិយំ

ចក្ខុ ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ។

ចក្ខុ ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា អញ្ញិន្ទ្រិយំ។

ចក្ខុ ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

សោតំ សោតិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ...។

សោតំ សោតិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

ឃានំ ឃានិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ...។

ឃានំ ឃានិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

ជិវ្ហា ជិវ្ហិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ...។

ជិវ្ហា ជិវ្ហិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

កាយោ កាយិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ...។

កាយោ កាយិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

មនោ មនិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ...។

មនោ មនិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

ឥត្ថី ឥត្ថិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ...។

ឥត្ថី ឥត្ថិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

បុរិសោ បុរិសិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ...។

បុរិសោ បុរិសិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

ជីវិតំ ជីវិតិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ...។

ជីវិតំ ជីវិតិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

សុខំ សុខិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ...។

សុខំ សុខិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

ទុក្ខំ ទុក្ខិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ...។

ទុក្ខំ ទុក្ខិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

សោមនស្សំ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ...។

សោមនស្សំ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

ទោមនស្សំ ទោមនស្សិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ...។

ទោមនស្សំ ទោមនស្សិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

ឧបេក្ខា ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ...។

ឧបេក្ខា ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

សទ្ធា សទ្ធិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ...។

សទ្ធា សទ្ធិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

វីរិយំ វីរិយិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ...។

វីរិយំ វីរិយិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

សតិ សតិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ...។

សតិ សតិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

សមាធិ សមាធិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ...។

សមាធិ សមាធិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

បញ្ញា បញ្ញិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ...។

បញ្ញា បញ្ញិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិ អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ...។

អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិ អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

អញ្ញា អញ្ញិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ...។

អញ្ញា អញ្ញិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

អញ្ញាតាវី អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ...។

អញ្ញាតាវី អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា អញ្ញិន្ទ្រិយំ៎

បច្ចនីកំ

ន ចក្ខុ ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន សោតិន្ទ្រិយំ៎

ន ចក្ខុ ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ឃានិន្ទ្រិយំ៎

ន ចក្ខុ ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ជិវ្ហិន្ទ្រិយំ៎

ន ចក្ខុ ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន កាយិន្ទ្រិយំ៎

ន ចក្ខុ ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន មនិន្ទ្រិយំ៎

ន ចក្ខុ ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ឥត្ថិន្ទ្រិយំ៎

ន ចក្ខុ ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន បុរិសិន្ទ្រិយំ៎

ន ចក្ខុ ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ជីវិតិន្ទ្រិយំ៎

ន ចក្ខុ ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន សុខិន្ទ្រិយំ៎

ន ចក្ខុ ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ទុក្ខិន្ទ្រិយំ៎

ន ចក្ខុ ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន សោមនស្សិន្ទ្រិយំ៎

ន ចក្ខុ ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ទោមនស្សិន្ទ្រិយំ៎

ន ចក្ខុ ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ។

ន ចក្ខុ ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន សទ្ធិន្ទ្រិយំ។

ន ចក្ខុ ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន វីរិយិន្ទ្រិយំ។

ន ចក្ខុ ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន សតិន្ទ្រិយំ។

ន ចក្ខុ ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន សមាធិន្ទ្រិយំ។

ន ចក្ខុ ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន បញ្ញិន្ទ្រិយំ។

ន ចក្ខុ ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ។

ន ចក្ខុ ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញិន្ទ្រិយំ។

ន ចក្ខុ ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

ន សោតំ ន សោតិន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ... ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

ន ឃានំ ន ឃានិន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ... ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

ន ជិវ្ហា ន ជិវ្ហិន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ... ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

ន កាយោ ន កាយិន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ... ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

ន មនោ ន មនិន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ... ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

ន ឥត្ថី ន ឥត្ថិន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ... ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

ន បុរិសោ ន បុរិសិន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ... ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

ន ជីវិតំ ន ជីវិតិន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ... ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

ន សុខំ ន សុខិន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ... ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

ន ទុក្ខំ ន ទុក្ខិន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ... ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

ន សោមនស្សំ ន សោមនស្សិន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ... ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

ន ទោមនស្សំ ន ទោមនស្សិន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ... ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

ន ឧបេក្ខា ន ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ... ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

ន សទ្ធា ន សទ្ធិន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ... ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

ន វីរិយំ ន វីរិយិន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ... ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

ន សតិ ន សតិន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ... ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

ន សមាធិ ន សមាធិន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ... ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

ន បញ្ញា ន បញ្ញិន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ... ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

ន អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិ ន អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ... ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

ន អញ្ញា ន អញ្ញិន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ... ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ។

ន អញ្ញាតាវី ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ...បេ... ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញិន្ទ្រិយំ។

សុទ្ធិន្ទ្រិយវារោ

អនុលោមំ

ចក្ខុ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុ។

សោតំ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា សោតំ។

ឃានំ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ឃានំ។

ជិវ្ហា ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ជិវ្ហា។

កាយោ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា កាយោ។

មនោ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា មនោ។

ឥត្ថី ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ឥត្ថី។

បុរិសោ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា បុរិសោ។

ជីវិតំ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ជីវិតំ។

សុខំ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា សុខំ។

ទុក្ខំ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ទុក្ខំ។

សោមនស្សំ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា សោមនស្សំ។

ទោមនស្សំ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ទោមនស្សំ’

ឧបេក្ខា ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ឧបេក្ខា’

សទ្ធា ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា សទ្ធា’

វិរិយំ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា វិរិយំ’

សតិ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា សតិ’

សមាធិ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា សមាធិ’

បញ្ញា ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា បញ្ញា’

អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិ’

អញ្ញា ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា អញ្ញា’

អញ្ញាតាវី ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវី’

បច្ចនីកំ

ន ចក្ខុ ន ឥន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្ខុ’

ន សោតំ ន ឥន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន សោតំ’

ន ឃានំ ន ឥន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ឃានំ’

ត ឌិច្ឆា ត ច្ចត្រ្តិយំ, ត ច្ចត្រ្តិយា ត ឌិច្ឆា៍

ត ពាវេយា ត ច្ចត្រ្តិយំ, ត ច្ចត្រ្តិយា ត ពាវេយា៍

ត យេភា ត ច្ចត្រ្តិយំ, ត ច្ចត្រ្តិយា ត យេភា៍

ត ច្ចត្តិ ត ច្ចត្រ្តិយំ, ត ច្ចត្រ្តិយា ត ច្ចត្តិ៍

ត បុទិសោ ត ច្ចត្រ្តិយំ, ត ច្ចត្រ្តិយា ត បុទិសោ៍

ត ឌីចិតាំ ត ច្ចត្រ្តិយំ, ត ច្ចត្រ្តិយា ត ឌីចិតាំ៍

ត ឃុពំ ត ច្ចត្រ្តិយំ, ត ច្ចត្រ្តិយា ត ឃុពំ៍

ត ក្សុល្ល ត ច្ចត្រ្តិយំ, ត ច្ចត្រ្តិយា ត ក្សុល្ល៍

ត សោយតស្សំ ត ច្ចត្រ្តិយំ, ត ច្ចត្រ្តិយា ត សោយតស្សំ៍

ត ទោយតស្សំ ត ច្ចត្រ្តិយំ, ត ច្ចត្រ្តិយា ត ទោយតស្សំ៍

ត ៤ុបេល្លា ត ច្ចត្រ្តិយំ, ត ច្ចត្រ្តិយា ត ៤ុបេល្លា៍

ត សដ្ឋា ត ច្ចត្រ្តិយំ, ត ច្ចត្រ្តិយា ត សដ្ឋា៍

ត ចីទិយំ ត ច្ចត្រ្តិយំ, ត ច្ចត្រ្តិយា ត ចីទិយំ៍

ត សតិ ត ច្ចត្រ្តិយំ, ត ច្ចត្រ្តិយា ត សតិ៍

ត សយាឆិ ត ច្ចត្រ្តិយំ, ត ច្ចត្រ្តិយា ត សយាឆិ៍

ន បញ្ញា ន ឥន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន បញ្ញា។

ន អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិ ន ឥន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិ។

ន អញ្ញំ ន ឥន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញំ។

ន អញ្ញាតាវី ន ឥន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវី។

សុទ្ធិន្ទ្រិយមូលចក្កវារោ

អនុលោមំ

ចក្ខុ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា សោតំ។

ចក្ខុ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ឃានំ។

ចក្ខុ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ជិវ្ហា។

ចក្ខុ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា កាយោ។

ចក្ខុ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា មនោ។

ចក្ខុ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ឥត្ថី។

ចក្ខុ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា បុរិសោ។

ចក្ខុ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ជីវិតំ។

ចក្ខុ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា សុខ៍

ចក្ខុ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ទុក្ខ៍

ចក្ខុ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា សោមនស្ស៍

ចក្ខុ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ទោមនស្ស៍

ចក្ខុ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ឧបេក្ខា៍

ចក្ខុ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា សទ្ធា៍

ចក្ខុ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា វីរិយំ៍

ចក្ខុ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា សតិ៍

ចក្ខុ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា សមាធិ៍

ចក្ខុ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា បញ្ញា៍

ចក្ខុ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិ៍

ចក្ខុ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា អញ្ញា៍

ចក្ខុ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវី៍

សោតំ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុ...បេ... ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវី៍

ឃានំ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុ...បេ... ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវី៍

ជិវ្ហា ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុ...បេ... ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវី

កាយោ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុ...បេ... ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវី

មនោ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុ...បេ... ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវី

ឥត្ថី ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុ...បេ... ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវី

បុរិសោ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុ...បេ... ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវី

ជីវិតំ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុ...បេ... ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវី

សុខំ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុ...បេ... ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវី

ទុក្ខំ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុ...បេ... ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវី

សោមនស្សំ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុ...បេ... ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវី

ទោមនស្សំ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុ...បេ... ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវី

ឧបេក្ខា ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុ...បេ... ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវី

សទ្ធា ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុ...បេ... ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវី

វីរិយំ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុ...បេ... ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវី

សតិ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុ...បេ... ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវី

សមាធិ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុ...បេ... ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិ៍

បញ្ញា ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុ...បេ... ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិ៍

អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុ...បេ... ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិ៍

អញ្ញំ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុ...បេ... ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិ៍

អញ្ញាតាវិ ឥន្ទ្រិយំ, ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុ...បេ... ឥន្ទ្រិយា អញ្ញំ៍

បច្ចនិកំ

ន ចក្ខុ ន ឥន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន សោតំ៍

ន ចក្ខុ ន ឥន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ឃានំ៍

ន ចក្ខុ ន ឥន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ជិវ្ហា៍

ន ចក្ខុ ន ឥន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន កាយោ៍

ន ចក្ខុ ន ឥន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន មនោ៍

ន ចក្ខុ ន ឥន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ឥត្ថី៍

ន ចក្ខុ ន ឥន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន បុរិសោ៍

ន ចក្ខុ ន ឥន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ជីវិតំ៍

ន ចក្ខុ ន ឥន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន សុខំ៍

ន ចក្ខុ ន ឥន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ទុក្ខំ

ន ចក្ខុ ន ឥន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន សោមនស្សំ

ន ចក្ខុ ន ឥន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ទោមនស្សំ

ន ចក្ខុ ន ឥន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ឧបេក្ខា

ន ចក្ខុ ន ឥន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន សទ្ធា

ន ចក្ខុ ន ឥន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន វីរិយំ

ន ចក្ខុ ន ឥន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន សតិ

ន ចក្ខុ ន ឥន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន សមាធិ

ន ចក្ខុ ន ឥន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន បញ្ញា

ន ចក្ខុ ន ឥន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិ

ន ចក្ខុ ន ឥន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញា

ន ចក្ខុ ន ឥន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវី

ន សោតំ ន ឥន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្ខុ...បេ... ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវី

ន ឃានំ ន ឥន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្ខុ...បេ... ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវី

ត ឌិប្យា ត ច្ចត្រ្កិយំ, ត ច្ចត្រ្កិយា ត ចក្ក្យ...េប... ត ច្ចត្រ្កិយា ត អញ្ញាតាវិ៍

ត ពារេយា ត ច្ចត្រ្កិយំ, ត ច្ចត្រ្កិយា ត ចក្ក្យ...េប... ត ច្ចត្រ្កិយា ត អញ្ញាតាវិ៍

ត ឃេភា ត ច្ចត្រ្កិយំ, ត ច្ចត្រ្កិយា ត ចក្ក្យ...េប... ត ច្ចត្រ្កិយា ត អញ្ញាតាវិ៍

ត ច្ចត្វិ ត ច្ចត្រ្កិយំ, ត ច្ចត្រ្កិយា ត ចក្ក្យ...េប... ត ច្ចត្រ្កិយា ត អញ្ញាតាវិ៍

ត បុទិរសា ត ច្ចត្រ្កិយំ, ត ច្ចត្រ្កិយា ត ចក្ក្យ...េប... ត ច្ចត្រ្កិយា ត អញ្ញាតាវិ៍

ត ឌិចិត៌ ត ច្ចត្រ្កិយំ, ត ច្ចត្រ្កិយា ត ចក្ក្យ...េប... ត ច្ចត្រ្កិយា ត អញ្ញាតាវិ៍

ត ឃុពំ ត ច្ចត្រ្កិយំ, ត ច្ចត្រ្កិយា ត ចក្ក្យ...េប... ត ច្ចត្រ្កិយា ត អញ្ញាតាវិ៍

ត ទ្សក្ខិ ត ច្ចត្រ្កិយំ, ត ច្ចត្រ្កិយា ត ចក្ក្យ...េប... ត ច្ចត្រ្កិយា ត អញ្ញាតាវិ៍

ត រសាយតឃ្សំ ត ច្ចត្រ្កិយំ, ត ច្ចត្រ្កិយា ត ចក្ក្យ...េប... ត ច្ចត្រ្កិយា ត អញ្ញាតាវិ៍

ត រឆាយតឃ្សំ ត ច្ចត្រ្កិយំ, ត ច្ចត្រ្កិយា ត ចក្ក្យ...េប... ត ច្ចត្រ្កិយា ត អញ្ញាតាវិ៍

ត ក្ខរបក្ខា ត ច្ចត្រ្កិយំ, ត ច្ចត្រ្កិយា ត ចក្ក្យ...េប... ត ច្ចត្រ្កិយា ត អញ្ញាតាវិ៍

ត ឃន្ធា ត ច្ចត្រ្កិយំ, ត ច្ចត្រ្កិយា ត ចក្ក្យ...េប... ត ច្ចត្រ្កិយា ត អញ្ញាតាវិ៍

ត ចិទិយំ ត ច្ចត្រ្កិយំ, ត ច្ចត្រ្កិយា ត ចក្ក្យ...េប... ត ច្ចត្រ្កិយា ត អញ្ញាតាវិ៍

ត ឃតិ ត ច្ចត្រ្កិយំ, ត ច្ចត្រ្កិយា ត ចក្ក្យ...េប... ត ច្ចត្រ្កិយា ត អញ្ញាតាវិ៍

ត ឃយាឌិ ត ច្ចត្រ្កិយំ, ត ច្ចត្រ្កិយា ត ចក្ក្យ...េប... ត ច្ចត្រ្កិយា ត អញ្ញាតាវិ៍

ន បញ្ញា ន ឥន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្ខុ...បេ... ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវី។

ន អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិ ន ឥន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្ខុ...បេ... ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវី។

ន អញ្ញំ ន ឥន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្ខុ...បេ... ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវី។

ន អញ្ញាតាវី ន ឥន្ទ្រិយំ, ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្ខុ...បេ... ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញំ។

ឥន្ទ្រិយយមកមាតិកា និដ្ឋិតា។

យមកមាតិកា និដ្ឋិតា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៧. បដ្ឋានមាតិកា

ហេតុបច្ចយោ អារម្មណបច្ចយោ អធិបតិបច្ចយោ អនន្តរបច្ចយោ សមនន្តរបច្ចយោ សហជាតបច្ចយោ អញ្ញមញ្ញបច្ចយោ និស្សយបច្ចយោ ឧបនិស្សយបច្ចយោ បុរេជាតបច្ចយោ បច្ឆាជាតបច្ចយោ អាសេវនបច្ចយោ កម្មបច្ចយោ វិបាកបច្ចយោ អាហារបច្ចយោ ឥន្ទ្រិយបច្ចយោ ឈានបច្ចយោ មគ្គបច្ចយោ សម្បយុត្តបច្ចយោ វិប្បយុត្តបច្ចយោ អត្ថិបច្ចយោ នត្ថិបច្ចយោ វិគតបច្ចយោ អវិគតបច្ចយោតិ (បដ្ឋា. ១.១.បច្ចយុទ្ទេស).

បដ្ឋានមាតិកា និដ្ឋិតា.

និគមនំ

សត្តប្បករណនាយេន , អភិធម្មមទេសយិ;

ទេវាតិទេវោ ទេវានំ, ទេវលោកម្ហិ តំ បុរេ.

តស្សាយំ មាតិកា សព្ពា, សកលស្សាបិ ឧទ្ធរា;

និរុត្តិតត្ថំ ធម្មស្ស, តំ បគ្គណ្ហន្តុ សាធវោ.

ទ្វាវីសតិ តិកា ចេវ, តថេវ ហេតុគោច្ឆកំ;

ចូឡន្តរទុកា សត្ត, គោច្ឆកា ច តតោ បរំ.

មហន្តរទុកា ចាបិ, តតោ ចុទ្ទស និទ្ទិសេ;

គោច្ឆកានិ ទុវេ បិដ្ឋិ-ទុកានិដ្ឋារសេវិមា.

ទ្វាចត្តាលីស សុត្តន្ត-ទុកា តេចត្តិ បញ្ចសា;

សត្តប្បករណិកា កិត្តា, ធម្មសង្គណិមាតិកា៍

អភិធម្មមាតិកាបាឡិឯត្ថ និដ្ឋិតា៍

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

មោហវិច្ឆេទនី

គន្ថារម្ភកថា

១៍ ការុញ្ញភាវិតំ យស្ស, ញាណាវចក្ក មហោទធិំ៍

អត្ថគ្វតស្ស លោកស្ស, ខាតំ នាមញ្ញលោចនំ៍

២៍ តំ ពុទ្ធំ សុគតំ ធីរំ, សសទ្ធម្មំ សសាវកំ៍

វន្ទិត្វាភុស្សទិត្វា ច, ឆោមេត្វា ច វិភាយកំ៍

៣៍ ទេវេ ច ធិរសីលាទិ-ក្រុណាលង្ការនេសាភិតេ៍

សាសត្រុន្ដោតគេ ធីរេ, បុព្ពគេ ចំសបាលគេ៍

៤៍ វិសុទ្ធិនេចនេចនេចា ឃំ, នេចាត់ តិទសាលនេយ៍

បញ្ញាយ ទេសឃីំ តស្ស, អភិធម្មស្ស មាតិកា៍

៥៍ ឃា តស្សា វិបុលត្ថាយ, ធម្មសង្គណិអានីហិ៍

អនេកេហិ បការេហិ, បញ្ញត្តអង្គកឆាហិ ច៍

៩៍ អនេត្វា ចិតិ្ឋឃោ ឆេច,

ចិកត្តោ ឃាកទ្វបយោ;

អភត្តភឃចោកិណ្ណោ,

ក្យក្លោកាហោ ឃតោ តតោ៍

លិ៍ ឃយាឃភាកិឆ្យុត្តិ, យាតិកាយុលតោលិល៍

ឆាត្យការយេហិ ឃ្យដ្ឋេហិ, អត្តេចាឃឹហិ ឃាឌិតោ៍

ប៉ ឃដ្ឋិ្ឍតាភ ភឃតោ, បញ្ញត្តអង្គកឆាកតិ៍

អត្តិ ចិតិ្ឋឃញ្ញោច, ឃយាឃភ តិទាក្យល៍

៨៍ ឃាយត្តិឃកតិ អត្តិ, តិកាឃត្តទតិស្យ៉ង៍

យហាចិហារចាឃឹត៌, កយាកតភឃាត្យក៌

១០៍ ឌឹបឃត្តោ ភឃញ្ញាត៌, ឃឆា ឃយោ្ឆកាទិតិ៍

យោហចិឆ្នេឆតិ ភាយ, កទិស្យាយត្តិចណ្ណាភត្តិ៍

កត្តារយ្ឃកឆា តិឌ្ឌិតា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១. ធម្មសង្គណីមាតិកា

តិកបទវណ្ណនា

តត្ថ អភិធម្មស្ស មាតិកាតិ ឯត្ថ កតមោ អភិធម្មោ? ធម្មាតិរេកធម្មវិសេសដ្ឋេន។ អតិរេកវិសេសត្ថទីបកោ ហិ ឯត្ថ អភិ-សទ្ទោ "ពាឡ្ហា មេ ទុក្ខា វេទនា អភិក្កមន្តិ, នោ បដិក្កមន្តិ" (សំ. និ. ៤.៨៧; ៥.១៩៥, ១០៣៣; ម. និ. ៣.៣៨៤, ៣៨៩), "អភិក្កន្តវណ្ណា"តិអាទីសុ (សំ. និ. ១.១; ខុ. បា. ៥.១; សុ. និ. មង្គលសុត្ត; វិ. វ. ៨៥៧) វិយ, តស្មា យថា សមុស្សិតេសុ ពហូសុ ឆត្តេសុ ចេវ ធជេសុ ច យំ អតិរេកប្បមាណំ, វិសេសវណ្ណសណ្ឋានញ្ច ឆត្តំ, តំ អតិច្ឆត្តំ, យោ អតិរេកប្បមាណោ, វិសេសវណ្ណសណ្ឋានោ ច ធជោ, សោ អតិទ្ធជោតិ ច វុច្ចតិ, ឯវមេវ អយម្បិ ធម្មោ ធម្មាតិរេកធម្មវិសេសដ្ឋេន "អភិធម្មោ"តិ វុច្ចតិ។ ភគវតា ហិ សុត្តន្តំ បត្វា ខន្ធាយតនធាតុសច្ចិន្ទ្រិយបច្ចយាការាទយោ ធម្មា ឯកទេសេន វិភត្តា, ន និប្បទេសេន, អភិធម្មំ បត្វា បន អនេកេហិ នយវិសេសេហិ និប្បទេសតោវ វិភត្តា។ ឯវំ ធម្មាតិរេកធម្មវិសេសដ្ឋេន "អភិធម្មោ"តិ វេទិតព្វោ។

កតមា មាតិកា? មាតុសមដ្ឋេន។ មាតា វិយាតិ ហិ មាតិកា យថា បទុមិកំ មុខន្តិ។ យថា ហិ មាតា នានាវិធេ បុត្តេ បសវតិ, តេ បាលេតិ, បោសេតិ ច, ឯវមយម្បិ នានាវិធេ ធម្មេ, អត្ថេ ច បសវតិ, តេ ច អវិនស្សមានេ បាលេតិ, បោសេតិ ច, តស្មា "មាតិកា"តិ វុច្ចតិ។ មាតិកំ ហិ និស្សាយ ធម្មសង្គណីអាទិសត្តប្បករណវសេន វិត្ថារិយមានា អនន្តាបរិមាណា ធម្មា, អត្ថា ច តាយ បសុតា, បាលិតា, បោសិតា វិយ ច ហោន្តិ។ តថា ហិ ធម្មសង្គណិប្បករណេ ចតស្សោ វិភត្តិយោ ចិត្តវិភត្តិ រូបវិភត្តិ និក្ខេបរាសិ អត្ថុទ្ធារោតិ។ តត្ថ នានានយេហិ ឯកូននវុតិចិត្តវិភាវិនី ចិត្តវិភត្តិ វិត្ថារិយមានា អនន្តាបរិមាណភាណវារា ហោតិ, តថេវ ឯកវិធាទិនា រូបវិភាវិនី រូបវិភត្តិ វិត្ថារិយមានា អនន្តាបរិមាណភាណវារា ហោតិ, តថេវ មូលខន្ធទ្វារាទីហិ និក្ខិបិត្វា ទេសិតោ និក្ខេបរាសិ វិត្ថារិយមានោ អនន្តាបរិមាណភាណវារោ ហោតិ, តថេវ តេបិដកស្ស ពុទ្ធវចនស្ស អដ្ឋកថាភូតោ អត្ថុទ្ធារោ វិត្ថារិយមានោ អនន្តាបរិមាណភាណវារោ ហោតិ។ ឯវមិទំ ធម្មសង្គណិប្បករណំ វាចនាមគ្គតោ អតិរេកតេរសមត្តភាណវារម្បិ សមានំ វិត្ថារិយមានំ អនន្តាបរិមាណភាណវារំ ហោតិ។

តថា វិភង្គប្បករណេ ខន្ធវិភង្គោ
អាយតនធាតុសច្ចិន្ទ្រិយបច្ចយាការសតិបដ្ឋានសម្មប្បធានិទ្ធិបាទពោជ្ឈង្គមគ្គឈានអប្បមញ្ញាសិក្ខាបទបដិសម្ភិទាញាណខុទ្ទកវត្ថុធម្មហទយវិភង្គាតិ អដ្ឋារស វិភង្គា វិភត្តា, តេ សុត្តន្តភាជនីយអភិធម្មភាជនីយាទិនានានយេហិ វិត្ថារិយមានា បច្ចេកំ អនន្តាបរិមាណភាណវារា ហោន្តិ។ ឯវមិទំ វិភង្គប្បករណំ វាចនាមគ្គតោ បញ្ចតិំសមត្តភាណវារម្បិ សមានំ វិត្ថារិយមានំ អនន្តាបរិមាណភាណវារំ ហោតិ។

តថា ធាតុកថាប្បករណំ "សង្គហោ អសង្គហោ"តិអាទិនា ចុទ្ទសវិធេន វិភត្តំ វាចនាមគ្គតោ អតិរេកឆភាណវារមត្តម្បិ សមានំ វិត្ថារិយមានំ អនន្តាបរិមាណភាណវារំ ហោតិ។

តថា បុគ្គលបញ្ញត្តិប្បករណំ ខន្ធបញ្ញត្តិ អាយតនធាតុសច្ចិន្ទ្រិយបុគ្គលបញ្ញត្តីតិ ឆព្ពិធេន វិភត្តំ វាចនាមគ្គតោ អតិរេកបញ្ចភាណវារមត្តម្បិ សមានំ វិត្ថារិយមានំ អនន្តាបរិមាណភាណវារំ ហោតិ។

តថា កថាវត្ថុប្បករណេ សកវាទេ បញ្ច សុត្តសតានិ, បរវាទេ បញ្ច សុត្តសតានីតិ សុត្តសហស្សំ សមោធានេត្វា វិភត្តំ វាចនាមគ្គតោ សង្គីតិអារោបិតនយេន ទីឃនិកាយប្បមាណម្បិ វិត្ថារិយមានំ អនន្តាបរិមាណភាណវារំ ហោតិ។

តថា យមកប្បករណេ មូលយមកំ ខន្ធាយតនធាតុសច្ចសង្ខារអនុសយចិត្តធម្មិន្ទ្រិយយមកន្តិ ទសវិធេន វិភត្តំ វាចនាមគ្គតោ វីសភាណវារសតម្បិ វិត្ថារិយមានំ អនន្តាបរិមាណភាណវារំ ហោតិ។

បដ្ឋានប្បករណេ ហេតុបច្ចយអារម្មណបច្ចយាទិចតុវីសតិបច្ចយេ គហេត្វា តិកបដ្ឋានាទិចតុវីសតិវិធេន វិភត្តំ បច្ចេកំ កតិបយភាណវារម្បិ វិត្ថារិយមានំ អនន្តាបរិមាណភាណវារំ ហោតិ។ ឯវំ អនន្តាបរិមាណានំ ធម្មានំ, អត្ថានញ្ច បសវនតោ, បាលនតោ, បោសនតោ ច “មាតា វិយាតិ មាតិកា”តិ វុច្ចតិ។ បាលនបោសនេ ញត្វា សមុដ្ឋានំ, វិរុឡ្ហានញ្ច បិណ្ឌអត្ថានំ មាតិកានុសារេន សល្លក្ខេត្វា សមានយនតោ, លក្ខណតោ ច វេទិតព្វា។ សា បនាយំ បរិច្ឆេទតោ ធម្មសង្គណីមាតិកា វិភង្គមាតិកា ធាតុកថាមាតិកា បុគ្គលបញ្ញត្តិមាតិកា កថាវត្ថុមាតិកា យមកមាតិកា បដ្ឋានមាតិកាតិ សត្តន្នំ បករណានំ អាទិម្ហិ ឋបិតា សត្តវិធា ហោតិ។

តត្ថ ធម្មសង្គណីមាតិកា អាទិ, សាបិ តិកមាតិកា ទុកមាតិកាតិ ទុវិធា។ តត្ថ ទ្វាវីសតិ តិកា តិកមាតិកា នាម។ ចត្តាលីសសតទុកា ទុកមាតិកា នាម, សា បុន អាហច្ចភាសិតា សាវកភាសិតាតិ ទុវិធា។ តត្ថ ទ្វាវីសតិ តិកា ចេវ, “ហេតូ ធម្មា ន ហេតូ ធម្មា…បេ… សរណា ធម្មា អរណា ធម្មា”តិ ឥមេ ច សតំ ទុកាតិ អយំ អាហច្ចភាសិតា សម្មាសម្ពុទ្ធទេសិតា សត្តន្នំ បករណានំ មាតិកា នាម, តទនន្តរា “វិជ្ជាភាគិនោ ធម្មា អវិជ្ជាភាគិនោ ធម្មា…បេ… ខយេ ញាណំ អនុប្បាទេ ញាណន្”តិ ទ្វាចត្តាលីស សុត្តន្តិកទុកា ធម្មសេនាបតិសារិបុត្តត្ថេរេន ឋបិតត្តា សាវកភាសិតា នាម។ ឥមេ ឋបេន្តោ បន ថេរោ ន សាមុក្កំសិកេន អត្តនោ ញាណេន ឋបេសិ, ឯកុត្តរិយំ បន ឯកកនិបាតទុកនិបាតសង្គីតិទសុត្តរសុត្តន្តេហិ សមោធានេត្វា អាភិធម្មិកត្ថេរានំ សុត្តន្តំ បត្វា អកិលមនត្ថំ ឋបេសិ។

សា បន សប្បទេសនិប្បទេសវសេន ទ្វេ កោដ្ឋាសា ហោន្តិ។ ឯត្ថ ហិ នវ តិកា, ឯកសត្តតិ ច ទុកា សប្បទេសានំ សាវសេសានំ នាមរូបានំ បរិគ្គហិតត្តា សប្បទេសា នាម, អវសេសា តេរស តិកា, ឯកសត្តតិ ច ទុកា និប្បទេសានំ និរវសេសានំ នាមរូបានំ គហិតត្តា និប្បទេសា នាម។ តេសំ វិភាគោ តត្ថ តត្ថេវ អាវិ ភវិស្សតិ។ តថា នាមលិង្គវសេន ទ្វិធា។ សព្ពេ ហិ ឯតេ តិកទុកា អាទិបទវសេន, សព្ពបទវសេន ចាតិ ទ្វិធា នាមំ លភន្តិ។ តត្ថ “កុសលា ធម្មា, អកុសលា ធម្មា, អព្យាកតា ធម្មា”តិ អយំ តាវ អាទិបទវសេន លទ្ធនាមោ កុសលត្តិកោ នាម។ “សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តា ធម្មា…បេ… ធម្មា”តិ អយំ សព្ពបទវសេន លទ្ធនាមោ វេទនាត្តិកោ នាម។ ឯវំ សព្ពេសម្បិ តិកទុកានំ នាមំ វេទិតព្វំ។

សា បនេសា បញ្ចទសហិ បរិច្ឆេទេហិ វវត្ថិតា។ តិកានំ ហិ ឯកោ បរិច្ឆេទោ, ទុកានំ ចុទ្ទស។ “ហេតូ ធម្មា នហេតូ ធម្មា”តិអាទយោ ហិ ឆ ទុកា គន្ថតោ ច អត្ថតោ ច អញ្ញមញ្ញសម្ពន្ធេន កណ្ណិកា វិយ, ឃដា វិយ ច ហុត្វា ឋិតត្តា “ហេតុគោច្ឆកោ”តិ វុច្ចតិ។ តតោ អបរេ “សប្បច្ចយា ធម្មា”តិអាទយោ សត្ត ទុកា អញ្ញមញ្ញំ អសម្ពន្ធា កេវលំ ទុកសាមញ្ញេន ឧច្ចិនិត្វា គោច្ឆកន្តរេ ឋបិតត្តា, អញ្ញេហិ ច អន្តរទុកេហិ ចូឡកត្តា “ចូឡន្តរទុកា”តិ វេទិតព្វា។ តតោ បរំ អាសវទុកាទីនំ ឆន្នំ ទុកានំ វសេន អាសវគោច្ឆកោ នាម។ តតោ សំយោជនទុកាទីនំ ឆន្នំ វសេន សំយោជនគោច្ឆកោ នាម។ តថា គន្ថឱឃយោគនីវរណទុកាទីនំ ឆន្នំ ឆន្នំ វសេន គន្ថឱឃយោគនីវរណគោច្ឆកា នាម។ បរាមាសទុកាទីនំ បញ្ចន្នំ វសេន បរាមាសគោច្ឆកោ នាម។ តតោ បរំ សារម្មណទុកាទយោ ចុទ្ទស ទុកា មហន្តរទុកា នាម។ តតោ បរំ ឧបាទានទុកាទយោ ឆ ទុកា ឧបាទានគោច្ឆកោ នាម។ តតោ កិលេសទុកាទយោ អដ្ឋ ទុកា កិលេសគោច្ឆកោ នាម។ តតោ បរំ ទស្សនេនបហាតព្វទុកាទយោ អដ្ឋារស ទុកា

ᩋᨽᩥᨵᨾ᩠ᨾᨾᩣᨲᩥᨠᩣᨿ ᨷᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩮ ᨮᨷᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨷᩥᨭ᩠ᨮᩥᨴᩩᨠᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨽᩣᨣᩥᨿᨴᩩᨠᩣᨴᨿᩮᩣ ᨷᨶ ᨴ᩠ᩅᩣᨧᨲ᩠ᨲᩣᩃᩦᩈ ᨴᩩᨠᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥᨠᨴᩩᨠᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᩑᩅᨾᩮᨲᩥᩔᩣ ᨷᨬ᩠ᨧᨴᩈᩉᩥ ᨷᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮᩉᩥ ᩅᩅᨲ᩠ᨳᩥᨲᩣᨿ ᨲᩣᩅ ᩋᨿᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ᪨

ᨠᩩᩈᩃᨲ᩠ᨲᩥᨠᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨲᩥᨠᨾᩣᨲᩥᨠᩣ ᩋᩣᨴᩥ, ᨲᨲ᩠ᨳᩣᨷᩥ ᨠᩩᩈᩃᨲ᩠ᨲᩥᨠᩮᩣ ᩋᩣᨴᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨠᩩᩈᩃᨲ᩠ᨲᩥᨠᩔ ᨲᩣᩅ –

ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨽᩪᨾᩥᨽᩮᨴᩣ ᨧ, ᨷᨴᩮᩈ᩠ᩅᨷᩥ ᩈᨾ᩠ᨷᨿᩮᩣᨣᨲᩮᩣ;

ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᨲᩮᩣ ᨧ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ, ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣᨴᩥᩅᩥᨽᩣᨣᨲᩮᩣ᪨

ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩣ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲᩮᩣ ᨧᩮᩅ, ᩅᩥᩈᨿᩣᨴᩥᨷ᩠ᨷᨽᩮᨴᨲᩮᩣ;

ᨿᨳᩣᨶᩩᩁᩪᨷᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ, ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨲᩣᩅ ᨠᩩᩈᩃᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨠᩩᩈᩃᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩋᩣᩁᩮᩣᨣ᩠ᨿᩣᨶᩅᨩ᩠ᨩᨨᩮᨠᩈᩩᨡᩅᩥᨷᩣᨠᩮᩈᩩ ᨴᩥᩔᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᩉᩥ “ᨠᨧ᩠ᨧᩥ ᨶᩩ ᨽᩮᩣᨲᩮᩣ ᨠᩩᩈᩃᩴ, ᨠᨧ᩠ᨧᩥ ᨽᩮᩣᨲᩮᩣ ᩋᨶᩣᨾᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨩᩣ᪨ ᪑᪨᪑᪕᪨᪑᪔᪖; ᪒᪨᪒᪐᪨᪑᪒᪙) ᩋᩣᩁᩮᩣᨣ᩠ᨿᩮ ᨴᩥᩔᨲᩥ᪨ “ᨠᨲᨾᩮᩣ ᨷᨶ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨠᩣᨿᩈᨾᩣᨧᩣᩁᩮᩣ ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ? ᨿᩮᩣ ᨡᩮᩣ, ᨾᩉᩣᩁᩣᨩ, ᨠᩣᨿᩈᨾᩣᨧᩣᩁᩮᩣ ᩋᨶᩅᨩ᩠ᨩᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪓᪖᪑) ᩋᨶᩅᨩ᩠ᨩᩮ᪨ “ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨲ᩠ᩅᩴ ᩁᨳᩔ ᩋᨦ᩠ᨣᨷᨧ᩠ᨧᨦ᩠ᨣᩣᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪘᪗) ᨨᩮᨠᩮ᪨ “ᨠᩩᩈᩃᩔ ᨠᨾ᩠ᨾᩔ ᨠᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩏᨷᨧᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨵ᪨ ᩈ᪨ ᪔᪓᪑) ᩈᩩᨡᩅᩥᨷᩣᨠᩮ᪨ ᩈ᩠ᩅᩣᨿᨾᩥᨵ ᩋᩣᩁᩮᩣᨣ᩠ᨿᩮᨷᩥ ᩋᨶᩅᨩ᩠ᨩᩮᨷᩥ ᩈᩩᨡᩅᩥᨷᩣᨠᩮᨷᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨ ᨿᨳᩮᩅ ᩉᩥ ᩁᩪᨷᨠᩣᨿᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨿᩣᨵᩥᨲᩣᨿ ᩋᩣᩁᩮᩣᨣ᩠ᨿᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᩑᩅᩴ ᩋᩁᩪᨷᨵᨾ᩠ᨾᩮᨷᩥ ᨠᩥᩃᩮᩈᨻ᩠ᨿᩣᨵᩥᨶᩮᩣ ᩋᨽᩣᩅᩮᨶ ᩋᩣᩁᩮᩣᨣ᩠ᨿᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨠᩥᩃᩮᩈᩅᨩ᩠ᨩᩔ ᨷᨶ ᩋᨽᩣᩅᩣ ᩋᨶᩅᨩ᩠ᨩᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᨠᩩᩈᩃᩴ᪨

ᨵᨾ᩠ᨾ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᨷᨶᩣᨿᩴ ᨷᩁᩥᨿᨲ᩠ᨲᩥᩉᩮᨲᩩᨣᩩᨱᨶᩥᩔᨲ᩠ᨲᨶᩥᨩ᩠ᨩᩦᩅᨲᩣᨴᩦᩈᩩ ᨴᩥᩔᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᩉᩥ “ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᩁᩥᨿᩣᨷᩩᨱᩣᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨣᩮᨿ᩠ᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪔᪨᪑᪐᪒) ᨷᩁᩥᨿᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᨴᩥᩔᨲᩥ᪨ “ᩉᩮᨲᩩᨾ᩠ᩉᩥ ᨬᩣᨱᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᨷᨭᩥᩈᨾ᩠ᨽᩥᨴᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᩅᩥᨽ᪨ ᪗᪒᪐) ᩉᩮᨲᩩᨾ᩠ᩉᩥ᪨ “ᨶ ᩉᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩋᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨧ, ᩏᨽᩮᩣ ᩈᨾᩅᩥᨷᩣᨠᩥᨶᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨳᩮᩁᨣᩣ᪨ ᪓᪐᪔) ᨣᩩᨱᩮ᪨ “ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩩᨷᩔᩦ ᩅᩥᩉᩁᨲᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪓᪗᪓) ᨶᩥᩔᨲ᩠ᨲᨶᩥᨩ᩠ᨩᩦᩅᨲᩣᨿᩴ, ᩈ᩠ᩅᩣᨿᨾᩥᨵᩣᨷᩥ ᨶᩥᩔᨲ᩠ᨲᨶᩥᨩ᩠ᨩᩦᩅᨲᩣᨿᨾᩮᩅ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩥ᪨

ᩅᨧᨶᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨷᨶᩮᨲ᩠ᨳ – ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩮ ᨷᩣᨷᨠᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩈᩃᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩃᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᨾ᩠ᨷᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨴ᩠ᨵᩴᩈᩮᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨠᩩᩈᩃᩣ᪨ ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩮᨶ ᩅᩣ ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᩈᨿᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨠᩩᩈᩣ, ᨲᩮ ᨠᩩᩈᩮ ᩃᩩᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨨᩥᨶ᩠ᨴᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨠᩩᩈᩃᩣ᪨ ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩣᨶᩴ ᩅᩣ ᩈᩣᨶᨲᩮᩣ ᨲᨶᩩᨠᩁᨱᨲᩮᩣ ᨬᩣᨱᩴ ᨠᩩᩈᩴ ᨶᩣᨾ, ᨲᩮᨶ ᨠᩩᩈᩮᨶ ᩃᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ ᨠᩩᩈᩃᩣ᪨ ᨿᨳᩣ ᩅᩣ ᨠᩩᩈᩣ ᩏᨽᨿᨽᩣᨣᨣᨲᩴ ᩉᨲ᩠ᨳᨷ᩠ᨷᨴᩮᩈᩴ ᩃᩩᨶᨶ᩠ᨲᩥ, ᩑᩅᨾᩥᨾᩮᨷᩥ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩣᨶᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᨽᩣᩅᩮᨶ ᩏᨽᨿᨽᩣᨣᨣᨲᩴ ᩈᩴᨠᩥᩃᩮᩈᨷᨠ᩠ᨡᩴ ᩃᩩᨶᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨠᩩᩈᩣ ᩅᩥᨿ ᩃᩩᨶᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨠᩩᩈᩃᩣ᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨷᨶ ᩈᨽᩣᩅᩴ ᨵᩣᩁᩮᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨵᩣᩁᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩉᩥ, ᨵᩣᩁᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ ᨿᨳᩣᩈᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᩋᩣᨵᩣᩁᩦᨿᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥᨷᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᨶ ᨠᩩᩈᩃᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ, ᨾᩥᨲ᩠ᨲᨷᨭᩥᨷᨠ᩠ᨡᩣ ᩋᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᨿ ᨠᩩᩈᩃᨷᨭᩥᨷᨠ᩠ᨡᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨶ

ព្យាកតាតិ អព្យាកតា, កុសលាកុសលភាវេន អកថិតាតិ អត្ថោ។ តេសុ អនវជ្ជសុខវិបាកលក្ខណា កុសលា, សាវជ្ជទុក្ខវិបាកលក្ខណា អកុសលា, អវិបាកលក្ខណា អព្យាកតា។

កិំ បនេតានិ កុសលាតិ វា ធម្មាតិ វាតិអាទីនិ ឯកត្ថានិ, ឧទាហុ នានត្ថានីតិ? កិញ្ចេត្ថ យទិ តាវ ឯកត្ថានិ, "កុសលា ធម្មា"តិ ឥទំ "កុសលា កុសលា"តិ វុត្តសទិសំ ហោតិ។ អថ នានត្ថានិ, តិកទុកានំ ឆក្កចតុក្កភាវោ អាបជ្ជតិ, បទានញ្ច អសម្ពន្ធោ "កុសលា រូបំ ចក្ខុមា"តិអាទីនំ វិយ។ អថាបិ យទិ ឯតានិ ឯកត្ថានិ, កុសលាកុសលាព្យាកតបទានំ តិណ្ណម្បិ ធម្មានំ ធម្មភាវេន ឯកត្តា កុសលាទីនម្បិ ឯកត្តំ អាបជ្ជតិ។ អថ "កុសលបទេន អកុសលាទិបទស្ស អញ្ញត្តំ សិយា"តិ ចេ ច, ន ឯតានិ ឯកត្ថានិ។ តទា ធម្មោ នាម ភាវោ។ ភាវតោ ច អញ្ញោ អភាវោតិ។ ឯវំ អញ្ញោញ្ញាបេក្ខាយ អភាវត្តាបត្តិ ធម្មេហិ អនញ្ញោ កុសលាទយោបិ អភាវា ឯវ សិយុន្តិ? សព្ពមេតំ អការណំ, កស្មា? យថានុមតិវោហារសិទ្ធិតោ, ន ហិ "កុសលា ធម្មា"តិអាទីនិ បទានិ យថា កុសលា កុសលាតិ, ឯវំ អត្ថវិសេសាភាវេន បណ្ឌិតេហិ អនុមតានិ, នាបិ កុសលា រូបំ ចក្ខុមា-សទ្ទា វិយ អញ្ញមញ្ញំ អនោលោកិតត្ថភាវេន, អថ ខោ អនវជ្ជសុខវិបាកត្ថាទិសង្ខាតស្ស អត្ថវិសេសស្ស, សភាវធារណាទិអត្ថសាមញ្ញស្ស ច ជោតកត្តេន យថាក្កមំ អនុមតានិ។ កុសល-សទ្ទោ ហិ ធម្ម-សទ្ទស្ស បុរតោ វុច្ចមានោ កុសលាកុសលាទិសព្ពសាធារណសាមញ្ញត្ថជោតកំ ធម្ម-សទ្ទំ អកុសលាទីហិ និវត្តេត្វា អត្តនោ អត្តនោ អត្ថវិសេសវិសិដ្ឋត្ថជោតកំ ករោតិ។ ឯវំ បច្ចេកំ ភិន្នវិសយាតោបិ តេសំ វិសេសនវិសេសិតព្ពភាវេន បវត្តិយំ ឯកត្ថតាយ បណ្ឌិតានុមតតាយ យថានុមតិវោហារសិទ្ធិតោ ការណំ វុត្តំ, សព្ពមេតំ អការណំ។ ឯវំ តតោ បរេសុបិ សព្ពត្ថ យថានុរូបតោ ញាតព្ពំ។ អយំ តាវ បទត្ថោ វិញ្ញេយ្យោ។

កុសលបទត្ថោ

ភូមិភេទាតិ តេសុ កុសលាកុសលាព្យាកតេសុ ធម្មេសុ កុសលា តាវ ធម្មា ភូមិភេទតោ ចតុព្ពិធា ហោន្តិ – កាមាវចរា រូបាវចរា អរូបាវចរា លោកុត្តរាតិ។ អយំ ភូមិភេទតោ វិញ្ញេយ្យោ។

សម្បយោគតោតិ ឯវំ ភូមិភេទតោ ចតុព្ពិធាសុបិ តេសំ បច្ចេកំ សម្បយោគតោ វិញ្ញេយ្យោ ភេទោ។ តត្ថ កាមាវចរា តាវ សម្បយោគតោ អដ្ឋវិធា ហោន្តិ។ សេយ្យថិទំ? សោមនស្សសហគតំ ញាណសម្បយុត្តំ អសង្ខារំ, តថា សសង្ខារំ។ ឧបេក្ខាសហគតំ ញាណសម្បយុត្តំ អសង្ខារំ, តថា សសង្ខារំ។ សោមនស្សសហគតំ ញាណវិប្បយុត្តំ អសង្ខារំ, តថា សសង្ខារំ។ ឧបេក្ខាសហគតំ ញាណវិប្បយុត្តំ អសង្ខារំ, តថា សសង្ខារន្តិ។ តត្ថ ឥដ្ឋារម្មណតា, សទ្ធាពហុលតា, វិសុទ្ធិទិដ្ឋិតា, អានិសំសទស្សាវិតា ច ឯកាទស បីតិសម្ពោជ្ឈង្គការណានិ ចាតិ ឥមេហិ តាវ ការណេហិ សោមនស្សសហគតភាវោ វេទិតព្ពោ។ ញាណសម្បត្តិ បន បវត្តា កតកម្មតោ, ព្យាបជ្ជុបបត្តិតោ, បញ្ញាទសកវសេន ឥន្ទ្រិយបរិបាកតោ, វិក្ខម្ភនេន កិលេសទូរីភាវតោ ច សត្តធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គការណតោ ច ញាណសម្បយុត្តតា វេទិតព្ពា។ អត្តនោ វា បរេសំ វា វសេន បវត្តោ បុព្វបយោគោ សង្ខារោ នាម។

តេន សហ ឧប្បន្នំ សសង្ខារំ, តទភាវា អសង្ខារន្តិ វេទិតព្ពំ។ ឯតេសុ ហិ យថាវុត្តសោមនស្សញាណហេតុំ អាគម្ម បហដ្ឋោ "អត្ថិ ទិន្ន"ន្តិ អាទិនយប្បវត្តំ សម្មាទិដ្ឋិំ បុរក្ខត្វា អសំសីទន្តោ, បរេហិ ច អនុស្សាហិតោ ទានាទីនិ បុញ្ញានិ ករោតិ, តទាស្ស សោមនស្សសហគតំ ញាណសម្បយុត្តំ បឋមំ កុសលំ ឧប្បជ្ជតិ។ យទា បន វុត្តនយេន ហដ្ឋតុដ្ឋោ សម្មាទិដ្ឋិំ បុរក្ខត្វា អមុត្តចាគិតាទិវសេន សំសីទមានោ, អត្តនោ បដិសង្ខារេន វា បរេហិ វា ឧស្សាហិតោ ករោតិ, តទាស្ស តទេវ សសង្ខារំ ទុតិយំ កុសលំ ហោតិ។ យទា បន ញាតិជនាទីនំ បដិបត្តិទស្សនេន ជាតបរិចយា ពាលទារកាទយោ

ភិក្ខុអាទិទស្សនេន សោមនស្សជាតា សហសា ទានវន្ទនាទីនិ ករោន្តិ, តទា ញាណវិប្បយុត្តំ តតិយំ កុសលំ ឧប្បជ្ជតិ។ យទា បន ញាតិអាទីហិ ឧស្សាហិតា ឯវំ បដិបជ្ជន្តិ, តទា តទេវ ចតុត្ថំ សសង្ខារិកំ ហោតិ។ យទា បន សោមនស្សហេតូនំ អភាវេន ឥមេសុ ចតូសុបិ វិកប្បេសុ សោមនស្សរហិតា ហោន្តិ, តទា សេសានិ ចត្តារិ ឧបេក្ខាសហគតានិ កុសលានិ ឧប្បជ្ជន្តិ។ ឯវំ បច្ចេកំ សម្បយោគតោ វិនិច្ឆយោ វេទិតព្ពោ។

ឧទ្ទេសតោ ច ធម្មានន្តិ ឯវំ សម្បយោគតោ អដ្ឋវិធេសុ កុសលេសុ បច្ចេកំ ធម្មានំ ឧទ្ទេសតោបិ វិនិច្ឆយោ វេទិតព្ពោ។ តត្ថ បឋមកុសលេ តាវ បាឡិយា សរូបេន អាគតា តិំស ធម្មា, យេវាបនកា នវាតិ ឯកូនចត្តាលីស ធម្មា ហោន្តិ។ សេយ្យថិទំ – ផស្សោ វេទនា សញ្ញា ចេតនា ចិត្តំ វិតក្កោ វិចារោ បីតិ វីរិយំ ចិត្តេកគ្គតា ជីវិតំ សទ្ធា សតិ ហិរី ឱត្តប្បំ អលោភោ អទោសោ អមោហោ កាយបស្សទ្ធិ ចិត្តបស្សទ្ធិ កាយលហុតា ចិត្តលហុតា កាយមុទុតា ចិត្តមុទុតា កាយកម្មញ្ញតា ចិត្តកម្មញ្ញតា កាយបាគុញ្ញតា ចិត្តបាគុញ្ញតា កាយុជុកតា ចិត្តុជុកតាតិ ឥមេ សរូបេន អាគតា តិំសធម្មា។ ឆន្ទោ អធិមោក្ខោ មនសិការោ តត្រមជ្ឈត្តតា ករុណា មុទិតា កាយទុច្ចរិតវិរតិ វចីទុច្ចរិតវិរតិ មិច្ឆាជីវវិរតីតិ ឥមេ យេវាបនកា នវាតិ។

បទភាជនីយេ បន –

"យស្មិំ សមយេ កាមាវចរំ កុសលំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ ហោតិ...បេ... តស្មិំ សមយេ ផស្សោ ហោតិ, វេទនា...បេ... សញ្ញា ចេតនា ចិត្តំ វិតក្កោ វិចារោ បីតិ សុខំ ចិត្តស្សេកគ្គតា សទ្ធិន្ទ្រិយំ វីរិយិន្ទ្រិយំ សតិន្ទ្រិយំ សមាធិន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ មនិន្ទ្រិយំ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ជីវិតិន្ទ្រិយំ សម្មាទិដ្ឋិ សម្មាសង្កប្បោ សម្មាវាយាមោ សម្មាសតិ សម្មាសមាធិ សទ្ធាពលំ វីរិយពលំ សតិពលំ សមាធិពលំ បញ្ញាពលំ ហិរិពលំ ឱត្តប្បពលំ អលោភោ អទោសោ អមោហោ អនភិជ្ឈា អព្យាបាទោ សម្មាទិដ្ឋិ ហិរី ឱត្តប្បំ កាយបស្សទ្ធិ ចិត្តបស្សទ្ធិ កាយលហុតា ចិត្តលហុតា កាយមុទុតា ចិត្តមុទុតា កាយកម្មញ្ញតា ចិត្តកម្មញ្ញតា កាយបាគុញ្ញតា ចិត្តបាគុញ្ញតា កាយុជុកតា ចិត្តុជុកតា សតិ សម្បជញ្ញំ សមថោ វិបស្សនា បគ្គាហោ អវិក្ខេបោ ហោតី"តិ (ធ· ស· ១) –

ឯវំ សរូបេន ឧទ្ទិដ្ឋា ឆបញ្ញាស ធម្មា "យេ វា បន តស្មិំ សមយេ អញ្ញេបិ អត្ថិ បដិច្ចសមុប្បន្នា អរូបិនោ ធម្មា"តិ (ធ· ស· ១) ឯវំ យេវាបនកវសេន សាមញ្ញតោ ឧទ្ទិដ្ឋា, អដ្ឋកថាយំ ចស្សា តេសុ តេសុ សុត្តបទេសុ អាគតេ គហេត្វា សរូបតោ និទ្ទិដ្ឋា ឆន្ទាទយោ នវាតិ បញ្ចសដ្ឋិ ធម្មា អាគតា។ យស្មា បន តេសុ សរូបេន អាគតា ឈានង្គិន្ទ្រិយមគ្គង្គពលមូលាទីនំ វសេន ឯកស្សេវ ពហុកិច្ចតាទស្សនត្ថំ បុនប្បុនំ គហេត្វា បរិយាយេន ឆបញ្ញាសវិធេន ទេសិតាបិ អគ្គហិតគ្គហណេន យថាវុត្តា សមតិំសេវ ធម្មា ហោន្តិ, តេ បន សវិតក្កា អវិតក្កាតិ ទុវិធា។ តត្ថ ផស្សាទយោ អដ្ឋាវីស ឯកកត្វា អវិតក្កា។ វេទនាទយោ ទ្វាទស ធម្មា អដ្ឋតិំសប្បភេទេន យថាយោគំ វិភត្តត្តា សវិតក្កា, យេវាបនកា បន អវិតក្កា ឯវំ។ តស្មា តេ សព្ពេបិ និប្បរិយាយេន ឯកូនចត្តាលីស ធម្មាវ ហោន្តិ។ ហោន្តិ ចេត្ថ –

ផស្សាទិបញ្ចកំ បញ្ចឈានង្គានិន្ទ្រិយដ្ឋកំ;

មគ្គង្គបញ្ចកំ សត្តពលំ មូលត្តិកម្បិ ច។

កម្មបថត្តិកញ្ចេវ, លោកបាលទុកំ តថា;

បស្សទ្ធិអាទី ឆ ទុកា, តីណិ បិដ្ឋិទុកានីតិ។

សត្តរសហិ រាសីហិ, ឆបញ្ញាសេច បិណ្ឌយំ;

វុត្តា សភាវតោ តឹស, ទ្វយា អគហិតគ្គហេ។

ផស្សោ ជីវិតសញ្ញា ច, ចេតនា ធារបីតិយោ;

ឆ ទុកា កាយបស្សទ្ធិ-បមុខាទ្វាទសេកកា។

ចិត្តំ វិតក្កោ សទ្ធា ច, ហិរិឱត្តប្បិយម្បិ ច;

អលោភោ ច អទោសោ ច, សត្ត ទ្វិសា វិភាវិតា។

ចេតនា តិវិធា វីរិយំ, សតិ ច ឆត្ថា មតា;

ឆន្ទោ ឯកគ្គតា បញ្ញា, សទ្ធាច វិភាវិតា។

វិរតី អប្បមញ្ញាយោ, មនក្ការោ ឆន្ទមត្តតា;

អធិមោក្ខោ យថាបនកា, នចេតេ បញ្ចេ មនោ។

បញ្ចវិញ្ញាណវិសេសេន, បរិយាយេន ទេសិតា;

នបាធិកា ច តេត្តិំស, ធម្មាច បរមត្ថតោតិ។

ឯត្ថ ច សង្ខេបត អាគតា តឹស ធម្មា, យេវាបនកេសុ ចត្តារោ ចាតិ ចតុត្តិំស ធម្មា ឯកក្ខណេ នយតា លព្ភន្តិ, សេសា បន កុសលាទយោ បញ្ច កុសលាបុញ្ញកាកាយុទិតាបុញ្ញកាកាចសេន, កាយទុច្ចរិតចជីទុច្ចរិតមិច្ឆាជីវេហិ វិរមណចសេន ច ចិត្តស្ស បវត្តិកាលេសុ ឯច ឧប្បជ្ជិត្វា អញ្ញមញ្ញំ ឧប្បជ្ជនតោ អនិយតា។ តេ ច ធម្មា ទុក្ខិតសុខិតសត្តចសេន, កាយទុច្ចរិតាទិត្តយចសេន ច បវេច្ចេកំ និត្តុចិសយត្តា ឯកតោ ន ឧប្បជ្ជន្តិ, តថា កុសលាបុញ្ញកាការិចសេន បវត្តេសុ បញ្ចសុ ចិត្តក្ខណេសុ នយតា ចតុត្តិំស, កុសលាទីសុ ឯកន្តិ បញ្ចតិំស ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ, កោចិ បន នានាទិចសេន បវត្តិយំ នយតា ចតុត្តិំសេវ ឧប្បជ្ជន្តីតិ វេទិតព្ពំ។ អយំ ធម្មុទ្ទេសតោ វិនិច្ឆយោ។

លក្ខណាទិចិកាកេតាតិ ឲចំ ្ងិដ្ឋាត់ ឩយ្ញាត់ លក្ខណាទេសាទិតោ ចិតិន្ធយោ ទេចិតទេន្តា៉ ឲ្យបតិតិ ឲទេយ្យា៉ ស្វាយំ ឲ្យនតលក្ខណោ, សណ្ណូតទេសោ, សត្តិបិតបច្ចុបដ្ឋាទេតា, អាបិធេកពចិនយបដ្ឋានេតា៉ អយំ ហិ អទ្វបឆទេយ្យាបិ សយាតោ អាទេម្ពណោ ឲ្យនតាកាទេត បចត្តតីតិ ឲ្យនតលក្ខណោ, សា ធយ្យ ឲ្យនតាការប្បចត្តិ អម្ពិលិទិងយ្យេត ទេញ្ញប្បាឌាទិតា ខាពត្តា៉ ឲកទេងទេសត បត អតល្លិយយាទេតាបិ ទ្វិបំ ចិយ ធក្កិ, សទេក្ខ ចិយ ធ ទេសាតំ ចិត្តយាទេម្ពណាត្ថា សណ្ឋូទេដ្ឋតីតិ សណ្ណូតទេសោ៉ ពិកសត្តិបិតសន្លាតយ្យ បត អត្តទេតា ការទេណយ្យ ចទេសត បទេចិតត្តា សត្តិបិតបច្ចុបដ្ឋាទេតា, ឲលទេដ្ឋត បច្ចុបដ្ឋាទេតត បទេតស ទេចឥតាបច្ចុបដ្ឋាទេតា តាយ ទេហាតិ៉ តឌ្ឍានយត្តាហាទេទត ទេចទ ឰក្ខិទេយត ធ បរិក្ខទេព ចិនទេយ អតត្តទាទេយត ខ្លប្បដ្ឋតទេតា អាបិធេកពចិនយបដ្ឋាទេតាតិ ចុក្ខតិ៉ ទេចតាឆិដ្ឋាតកាចទេតា បទេតស តិក្ខយ្យា កាចិ ចិយ ឌូទេន្តា៉ លក្ខណាទីស្ ធ ទេតសំ ទេតសំ ឩយ្ញាត់ សកាទេចា ចា សាយណ្ហោ ចា លក្ខណំ តាយ, កិច្ចំ ចា សម្បត្តិ ចា ទេសោ តាយ, ្ខបដ្ឋាតាកាទេរា ចា ឲលំ ចា បច្ចុបដ្ឋាត់ តាយ, អាសត្តការណំ បដ្ឋាត់ តាយ៉ ឲចំ ្ខបរិបិ សន្តត្ត លក្ខណាទីត់ តាតត្តំ ទេចិតន្ទ្ទា៉

ទេចងយតីតិ ទេចងតា, សា ទេចងយិតលក្ខណា, សកាចទេកឆទេតា បទេតសា បគ្គាចិឆា ទេហាតិ – ស្រាំ ទុក្ខំ ទេសាយតយ្យំ ទេខាយតយ្យំ ្ខបបក្កាតិ៉ តត្ត ឰក្ខទេឲាខ្លន្ធាត្រកចតលក្ខណំ ស្រាំ, សម្បយុត្តាត់ ្ខបត្ព្ហាហតទេសំ, កាយិកអយ្យាឌបច្ចុបដ្ឋាត់, កាយិត្ត្រិយបដ្ឋាត់៉ អតិដ្ឋទេឲាខ្លន្ធាត្រកចតលក្ខណំ ទុក្ខំ, សម្បយុត្តាត់ បិលិបតទេសំ, កាយិកាពាធបច្ចុបដ្ឋាត់, កាយិត្ត្រិយបដ្ឋាត់៉ ឰដ្ឋាទេម្ពណាត្រកចតលក្ខណំ ទេសាយតយ្យំ, យថា តថា ចា ឰដ្ឋាការសម្ភាទេសំ, សម្បយុត្តាត់ ្ខបត្ព្ហាហតទេសំ ចា, ទេចតសិកអយ្យាឌបច្ចុបដ្ឋាត់, ឰដ្ឋាការឌយ្យាតបដ្ឋាត់៉ អតិដ្ឋាទេម្ពណាត្រកចតលក្ខណំ ទេខាយតយ្យំ, យថា តថា ចា អតិដ្ឋាការសម្ភាទេសំ, សម្បយុត្តាត់ បិលិបតទេសំ ចា, ទេចតសិកាពាធបច្ចុបដ្ឋាត់, ឲកទេត្តត ហទយចត្ថុបដ្ឋាត់៉ បដ្ឋត្តឌទេចងយិតលក្ខណា ្ខបក្ខា, សម្បយុត្តាត់ តាតិ្ខបត្ព្ហាហតបិលិបតទេសា, សត្តកាចបច្ចុបដ្ឋាតា, តិប្បិពិកចិត្តបដ្ឋាតា៉ ឲត្ត ធ ស្រាំ, ទុក្ខក្ខា ឲកត្តបញ្ញាកតំ, ទេខាយតយ្យទេយកត្តយក្សលំ, ទេសាយតយ្យទេបក្ខា បត បិយា ក្សលិ, បិយា អក្សលិ, បិយា អញ្ញាកតា៉ ឰឆ បត ក្សលិ ទេសាយតយ្យទេចងតា អធិទេប្បតា៉

តិលិទិទេកឆំ អាទេម្ពណំ សញ្ញាតាតីតិ សញ្ញា៉ សា សញ្ញាតតលក្ខណា, បច្ចាភិញ្ញាណទេសា, បុតសញ្ញាតតបច្ចយតិមិត្តការណទេសា ចា ឌាទុអាទីស្ តច្ឆកាឌយោ ចិយ, យថាកហិតតិមិត្តចទេសត អភិតិទេចសកាណបច្ចុបដ្ឋាតា ហត្ថិឌយ្យកអន្ធា ចិយ, អាទេម្ពណោ អទេតាកាឲ្យហទុត្តិតាយ អចិទេដ្ឋាតបច្ចុបដ្ឋាតា ចា ចិជ្ជុ ចិយ, យថាឲ្ខបដ្ឋិតចិនយបដ្ឋាតា តិណប្បរិទេសស្ បិកទេបិតកាត់ ប្បរិសាតិ ្ខប្បត្តសន្ញា ចិយ៉

ទេចទេតតីតិ ទេចតតា, សទ្ធិ អត្តតា សម្បយុត្តធទេម្ម អាទេម្ពណោ អភិសត្ខហតីតិ អទេត្ថា៉ សា ទេចតាកាចលក្ខណា, អាយ្ហតទេសា, សា ធ ក្សលាក្សលេស្ ឲច ទេហាតិ៉ ឰតទេទេស្ បត តំសទឹនតាយ សំចិឯហតបច្ចុបដ្ឋាតា សកិច្ចបរកិច្ចសាឆកា ទេជដ្ឋសិស្សយហាចឌ្ឍកិអាឌយោ ចិយ៉ អច្ចាយិកកម្មាត្តុស្សរណាទីស្ បតាយំ សម្បយុត្តេស្ ្ខយ្យាហតការេចត បចត្តមាតា បិកដា ទេហាតិ៉

អាទេម្ពណំ មិទេន្តតីតិ មិត្តំ, មិជ្ជាណំ៉ មិត្តទេតា បតស្ស ធចតទេត្តា មិត្តទុទេក អាមិ កមិស្សតិ៉ តទេឩតំ មិឌាតតលក្ខណំ មិត្តំ, ប្បព្ពាក្ខយទេសំ, តិទេត្តទប្បចត្តិទេតា សន្ធានបច្ចុបដ្ឋាត់, តាយទ្វបបដ្ឋាត់៉

មិតទេក្កតិ ្ខាទេហតិ, មិតក្កតយត្តទេយច ចា ទេសាតិ មិតទេក្កា៉ ស្វាយយាទេម្ពណោ មិត្តស្ស អភិទេរាបតលក្ខណោ, អាហតតបរិយាហតតទេសោ, អាទេម្ពណោ មិត្តស្ស អាតយតបច្ចុបដ្ឋាទេតា៉

អារម្មណេ តេន ចិត្តំ វិចរតិ, វិចរណមត្តមេវ វា ហោតិ វិចារោ. ស្វាយារម្មណានុមជ្ជនលក្ខណោ, តត្ថ សហជាតានុយោជនរសោ, ចិត្តស្ស អនុប្បពន្ធនបច្ចុបដ្ឋានោ. អភិនិរោបនានុមជ្ជនេន បនេតេសំ យថាក្កមំ ឱឡារិកសុខុមតាយ ឃណ្ដាភិឃាតោ វិយ ចេតសោ បឋមាភិនិបាតោ វិតក្កោ, ឃណ្ដានុរវោ វិយ អនុប្បពន្ធោ វិចារោ. វិប្ផារវា ចេត្ថ វិតក្កោ អាកាសេ ឧប្បតិតុកាមបក្ខិនោ បក្ខវិក្ខេបោ វិយ, សន្តវុត្តិ វិចារោ អាកាសេ ឧប្បតិតស្ស បក្ខិនោ បក្ខប្បសារណំ វិយ. សោ បន នេសំ វិសេសោ បឋមទុតិយជ្ឈានេសុ បាកដោ ហោតិ. ឧភោបិ បនេតេ សម្បយុត្តធម្មបដ្ឋានា.

បីណយតីតិ បីតិ. សា សម្បិយាយនលក្ខណា, កាយចិត្តបីណនរសា, ផរណរសា វា, ឱទគ្យបច្ចុបដ្ឋានា, សោមនស្សសហគតចិត្តបទដ្ឋានា.

វីរានំ ភាវោ, កម្មំ វា វីរិយំ, វិធិនា វា ឦរយិតព្វំ បវត្តយិតព្វន្តិ វីរិយំ. តទេតំ ឧស្សាហលក្ខណំ, សហជាតានំ ឧបត្ថម្ភនរសំ, អសំសីទនភាវបច្ចុបដ្ឋានំ, “សំវិគ្គោ យោនិសោ បទហតី”តិ (អ. និ. ៤.១១៣) វចនតោ សំវេគបទដ្ឋានំ, វីរិយារម្ភវត្ថុបទដ្ឋានំ វា. ឥទំ បន កុសលបក្ខេ បទដ្ឋានំ, អកុសលាទិបក្ខេ បន សាធារណវសេន យថា តថា វា ទុក្ខវិនោទនកាមតាបទដ្ឋានំ, សម្បយុត្តធម្មបទដ្ឋានំ វា. តំ សម្មារទ្ធំ សព្វាសំ សម្បត្តីនំ មូលំ ហោតីតិ ទដ្ឋព្វំ.

ឯកោ អគ្គោ វិសយោ អស្សាតិ ឯកគ្គំ, ចិត្តំ, តស្ស ភាវោ ឯកគ្គតា, ចិត្តស្ស ឯកគ្គតា ចិត្តេកគ្គតា, សមាធិស្សេតំ នាមំ. សា អវិសារណលក្ខណា, សហជាតានំ សម្បិណ្ឌនរសា នហានីយចុណ្ណានំ ឧទកំ វិយ, ឧបសមបច្ចុបដ្ឋានា, ញាណបច្ចុបដ្ឋានា វា, សុខបទដ្ឋានា, អកុសលាទិសាធារណវសេន បនេត្ថាបិ បច្ចុបដ្ឋានបទដ្ឋានានិ វុត្តនយេន យោជេត្វា គហេតព្វានិ. និវាតេ ទីបច្ចិនំ ឋិតិ វិយ ចេតសោ ឋិតីតិ ទដ្ឋព្វា.

ឯត្ថ ច កិញ្ចាបិ អារម្មណំ គណ្ហិត្វា អនុបវិសន្តា វិយ កុសលបក្ខេ ចត្តារោ ធម្មា អារម្មណំ ឱគាហន្តិ សទ្ធា សតិ ឯកគ្គតា បញ្ញាតិ, តេនេវ សទ្ធា “ឱកប្បនា”តិ វុត្តា, សតិ ច “អបិលាបនា”តិ, ឯកគ្គតា “អវដ្ឋិតី”តិ, បញ្ញា “បរិយោគាហនា”តិ ច វុត្តា. អកុសលបក្ខេ ច តយោ តណ្ហា ទិដ្ឋិ អវិជ្ជាតិ. តេន តេ ឯវ “ឱឃា”តិ វុត្តា. តថាបិ នេសំ លក្ខណាទីនិ នានត្តម្បិ វិញ្ញេយ្យ. អកុសលបក្ខេ បន ឯកគ្គតា ទុព្វលភាវត្តា “ឱគាហតា”តិ ន វុត្តា. អកុសលធម្មា ហិ ឯកវិសយេ សម្បិណ្ឌនកិច្ចេន សមាធិតា យុត្តាបិ ឧទកសិត្តរដ្ឋានំ វិយ តង្ខណញ្ញេវ វិកិរណសភាវា ហោន្តិ. តេនេវ ហេត្ថ ឧបធារប្បតាប្បត្តិ ន ហោតិ, កុសលធម្មា បន យស្មា ឧទកំ អាសិញ្ចិត្វា អាសិញ្ចិត្វា អារកោដនយជ្ជតាទីនិ កត្វា ឧបលិត្តដ្ឋានំ វិយ សកលម្បិ ទិវសំ និច្ចលបវត្តនសមត្ថាតិ ឧបធារប្បតាប្បត្តាបិ ហោតិ, តស្មា តត្ថ ឱគាហនាតិ វុត្តាតិ គហេតព្វា.

ជីវន្តិ តេន, ជីវនមត្តំ វា តន្តិ ជីវិតំ, តំ សហជាតានុបាលនលក្ខណំ, តេសំ បវត្តនរសំ, តេសញ្ញេវ ឋបនបច្ចុបដ្ឋានំ, យាបយិតព្វធម្មបទដ្ឋានំ. អត្តនោ ឋិតិក្ខណេ ឯវ ចេតំ តេ ធម្មេ អនុបាលេតិ ឧទកំ វិយ ឧប្បលាទីនិ, ន ភង្គក្ខណេ. សយំ ភិជ្ជមានត្តា សយំ បវត្តិតធម្មសម្ពន្ធេនេវ បវត្តតិ និយាមកោ វិយាតិ ទដ្ឋព្វំ.

សទ្ទហន្តិ ឯតាយ, សយំ វា សទ្ទហតិ, សទ្ទហនមត្តំ វា ឯសាតិ សទ្ធា. សា សទ្ទហនលក្ខណា, ឱកប្បនលក្ខណា វា, បសាទនរសា ឧទកប្បសាទកមណិ វិយ, បក្ខន្ទនរសា វា ឱឃុត្តរណកវីរបុរិសោ វិយ, អកាលុស្សិយបច្ចុបដ្ឋានា, អធិមុត្តិបច្ចុបដ្ឋានា វា, សទ្ធេយ្យវត្ថុបទដ្ឋានា, សទ្ធម្មស្សវនាទិសោតាបត្តិយង្គបទដ្ឋានា វា, ហត្ថវិត្តពីជានិ វិយ ទដ្ឋព្វា.

សរន្តិ តាយ, សយំ វា សរតិ, សរណមត្តមេវ វា ឯសាតិ សតិ។ សា អបិលាបនលក្ខណា, អសម្មោសរសា, អារក្ខបច្ចុបដ្ឋានា, វិសយាភិមុខភាវបច្ចុបដ្ឋានា វា, ថិរសញ្ញាបទដ្ឋានា, កាយាទិសតិបដ្ឋានបទដ្ឋានា វា។ អារម្មណេ ទឡ្ហបតិដ្ឋិតត្តា បន ឯសិកា វិយ, ចក្ខុទ្វារាទិរក្ខណតោ ទោវារិកោ វិយ ច ទដ្ឋព្ពា។

កាយទុច្ចរិតាទីហិ ហិរីយតីតិ ហិរី, លជ្ជាយេតំ អធិវចនំ។ តេហិយេវ ឱត្តប្បតីតិ ឱត្តប្បំ, បាបតោ ឧព្ពេគស្សេតំ អធិវចនំ។ តត្ថ បាបតោ ជិគុច្ឆនលក្ខណា ហិរី, ឧត្តាសលក្ខណំ ឱត្តប្បំ។ លជ្ជនាការេន បាបានំ អករណរសា ហិរី, ឧត្តាសាការេន ឱត្តប្បំ។ អសុចិមក្ខិតស្ស, អគ្គិសន្តត្តស្ស ច អយោគុឡស្ស គហេតុំ អនិច្ឆនំ វិយ ឯតេសំ យថាក្កមំ ជិគុច្ឆនុត្តាសាការេហិ បាបបរិច្ចាគោ វេទិតព្ពោ។ វុត្តាការេនេវ ច បាបតោ សង្កោចនបច្ចុបដ្ឋានាតិ ឯតាតិ, អត្តបរគារវបទដ្ឋានាតិ កុលវធូវេសិយា ភាវោ វិយ, លោកបាលកាតិ ចាតិ ទដ្ឋព្ពាតិ។ វុត្តម្បិ បនេតំ សមុដ្ឋានំ អធិបតិ សភាវតោ លក្ខណតោ ចាតិ អាទិកំ ឋបេត្វា យថាក្កមំ អជ្ឈត្តពហិទ្ធាសមុដ្ឋានតា, អត្តលោកាធិបតិតា, លជ្ជាភយសភាវសណ្ឋិតតា, សប្បតិស្សវវជ្ជភយទស្សាវិតាលក្ខណតា ច អដ្ឋសាលិនិយំ (ធ. ស. អដ្ឋ. ១ ពលរាសិវណ្ណនា) វិត្ថារតោ វិភត្តា, អត្ថិកេហិ តំ តតោវ គហេតព្ពំ។

ន លុព្ភតិ ឯតេន, សយំ វា ន លុព្ភតិ, អលុព្ភនមត្តមេវ វា តន្តិ អលោភោ។ អទោសាមោហេសុបិ ឯសេវ នយោ។ តេសុ អលោភោ អារម្មណេ ចិត្តស្ស អគេធលក្ខណោ, អលគ្គភាវលក្ខណោ វា កមលទលេ ជលពិន្ទុ វិយ, អបរិគ្គហរសោ មុត្តភិក្ខុ វិយ, អនល្លីនភាវបច្ចុបដ្ឋានោ អសុចិម្ហិ បតិតបុរិសោ វិយ។

អទោសោ អចណ្ឌិក្កលក្ខណោ, អវិរោធលក្ខណោ វា អនុកូលមិត្តោ វិយ, អាឃាតវិនយរសោ, បរិឡាហវិនយរសោ វា ចន្ទនំ វិយ, សោម្មភាវបច្ចុបដ្ឋានោ បុណ្ណចន្ទោ វិយ។

អមោហោ យថាសភាវបដិវេធលក្ខណោ, អក្ខលិតបដិវេធលក្ខណោ វា កុសលិស្សាសខិត្តឧសុបដិវេធោ វិយ, វិសយោភាសនរសោ អន្ធការេ បទីបោ វិយ, អសម្មោហបច្ចុបដ្ឋានោ អរញ្ញគតសុទេសកោ វិយ។ តយោបិ ចេតេ សព្ពកុសលានំ មូលភូតាតិ ទដ្ឋព្ពា។

អបិច អលោភោ ចេត្ថ ទានហេតុ, អទោសោ សីលហេតុ, អមោហោ ភាវនាហេតុ។ តីហិបិ ចេតេហិ យថាបដិបាដិយា នេក្ខម្មសញ្ញា អព្យាបាទសញ្ញា អវិហិំសាសញ្ញា ហោន្តិ, តថា អធិកគ្គាហវិបរីតគ្គហណានំ អភាវោ, តថា បិយវិប្បយោគអប្បិយសម្បយោគទុក្ខិតាលិកទុក្ខានំ, ជាតិជរាមរណទុក្ខានំ, បេតតិរច្ឆានគតិទុក្ខានញ្ច អភាវោ, តថា កោបយិត្តអត្តសម្បត្តិបច្ចយភាវោ, តថា កាមសុខបរិច្ចាគអត្តកិលមថបរិច្ចាគមជ្ឈិមបដិបត្តីនំ សម្ភវោ, តថា អសុភអព្យាបាទអនត្តសញ្ញានំ, អនិច្ចទុក្ខអនត្តសញ្ញានំ, ទិព្ពព្រហ្មអរិយវិហារានញ្ច សម្ភវោ ហោតីតិ ឯវមាទីហិ នយេហិ តេសំ វិត្ថារោ វេទិតព្ពោ។

ឯត្ថ ច អមោហោ នាម បញ្ញា, សា បជាននលក្ខណា។ វិញ្ញាណំ វិជាននលក្ខណំ។ សញ្ញា សញ្ជាននលក្ខណា។ កិំ បនេតាសំ សញ្ញាវិញ្ញាណបញ្ញានំ នានត្តន្តិ? សញ្ជាននវិជាននបជាននមេវ។ ឯតាសំ ហិ សមានេបិ ជាននភាវេ សញ្ញាយ "នីលំ បីត"ន្តិអាទិនា បុន សញ្ញុប្បាទនមត្តេន អាការេន សញ្ជាននមត្តមេវ ហោតិ, អជាតពុទ្ធិទារកស្ស វិយ វិត្តវដ្ឋាទិភាវមត្តាការេន កហាបណាទីនំ, ន តតោ ឧទ្ធំ។ វិញ្ញាណស្ស បន យថាវុត្តេន ច តតោ វិសិដ្ឋេន ច អនិច្ចាទិនា អាការេន ជាននំ ហោតិ, គាមិកបុរិសស្ស វិយ យថាវុត្តេន ចេវ ឧបភោគារហតាទិនា ច អាការេន

កហាបណាទិទស្សនំ, ន តតោ ឧទ្ធំ។ បញ្ញាយ បន តេហិ ច យថាវុត្តេហិ នានប្បការេហិ ច យក្កបិត្យកាចាទីហេតូហិ វណ្ណេហិ អាការេហិ បជាននំ ហោតិ, ហេរញ្ញិកស្ស វិយ យថាវុត្តេហិ ចេវ ឆេកកូដអគ្ឃសារាទិវណ្ណេហិ អាការេហិ ច កហាបណាទិទស្សនំ។ បញ្ញាយ ហិ អជានិតព្វំ នាម នត្ថិ។ ឯវំ សញ្ជាននវិជាននបជាននាការេហិ ឯតាសំ នានត្តំ វេទិតព្វំ។ ឯត្ថ ច ចក្ខុវិញ្ញាណាទីនិ វិតក្កវីរិយាទិសហជាតបច្ចយវិរហតោ រូបាទីសុ សញ្ញាកិច្ចតោ អធិកវិជាននកិច្ចំ កាតុំ ន សក្កោន្តិ, ពលបរិណាយកានិ វិយ សេនង្គានិ បញ្ញាកិច្ចការេនេវ ហោន្តីតិ វេទិតព្វានិ។ តេនាហ ភគវា “បញ្ចហិ វិញ្ញាណេហិ ន កញ្ចិ ធម្មំ បដិវិជានាតិ អញ្ញត្រ អភិនិបាតមត្តា”តិអាទិ (វិភ· ៧៦៦)។

កាយបស្សម្ភនំ កាយបស្សទ្ធិ។ ចិត្តបស្សម្ភនំ ចិត្តបស្សទ្ធិ។ កាយោតិ បនេត្ថ វេទនាទយោ តយោ ខន្ធា។ ឧភោបិ បនេតា កាយចិត្តទរថវូបសមលក្ខណា, កាយចិត្តទរថនិម្មទ្ទនរសា, កាយចិត្តានំ អបរិប្ផន្ទសីតិភាវបច្ចុបដ្ឋានា, កាយចិត្តបទដ្ឋានា។ កាយចិត្តានំ អវូបសមករឧទ្ធច្ចាទិកិលេសបដិបក្ខភូតាតិ ទដ្ឋព្វា។

កាយលហុភាវោ កាយលហុតា។ ចិត្តលហុភាវោ ចិត្តលហុតា។ ឯវំ ឧបរិបិ បទត្ថោ ទដ្ឋព្វោ។ កាយចិត្តានំ គរុភាវវូបសមលក្ខណា កាយលហុតា, ចិត្តលហុតា ច, តេសំ គរុភាវនិម្មទ្ទនរសា, តេសំ អទន្ធតាបច្ចុបដ្ឋានា, តេសំ គរុភាវករថិនមិទ្ធាទិកិលេសបដិបក្ខភូតាតិ ទដ្ឋព្វា។

កាយចិត្តានំ ថទ្ធភាវវូបសមលក្ខណា កាយមុទុតា, ចិត្តមុទុតា ច, តេសំ ថទ្ធភាវនិម្មទ្ទនរសា, អប្បដិឃាតបច្ចុបដ្ឋានា, កាយចិត្តបទដ្ឋានា, តេសំ ថទ្ធភាវករទិដ្ឋិមានាទិកិលេសបដិបក្ខភូតាតិ ទដ្ឋព្វា។

កាយចិត្តានំ អកម្មញ្ញភាវវូបសមលក្ខណា កាយកម្មញ្ញតា, ចិត្តកម្មញ្ញតា ច, តេសំ អកម្មញ្ញភាវនិម្មទ្ទនរសា, កាយចិត្តានំ អារម្មណករណសម្បត្តិបច្ចុបដ្ឋានា, តេសំ អកម្មញ្ញភាវករាវសេសនីវរណបដិបក្ខភូតាតិ ទដ្ឋព្វា។ បសាទនីយវត្ថូសុ បសាទាវហា, ហិតកិរិយាសុ វិនិយោគក្ខមភាវាវហា សុវណ្ណវិសុទ្ធិ វិយាតិ ទដ្ឋព្វា។

កាយចិត្តានំ អគេលញ្ញភាវលក្ខណា កាយបាគុញ្ញតា, ចិត្តបាគុញ្ញតា ច, តេសំ គេលញ្ញនិម្មទ្ទនរសា, និរាទីនវបច្ចុបដ្ឋានា, តេសំ គេលញ្ញករអស្សទ្ធិយាទិកិលេសបដិបក្ខភូតាតិ ទដ្ឋព្វា។ កាយចិត្តានំ អជ្ជវលក្ខណា កាយុជុកតា, ចិត្តុជុកតា ច, តេសំ កុដិលភាវនិម្មទ្ទនរសា, អជិម្ហតាបច្ចុបដ្ឋានា, តេសំ កុដិលភាវករមាយាសាឋេយ្យាទិបដិបក្ខភូតាតិ ទដ្ឋព្វា។ សព្វេបេតេ បស្សទ្ធិអាទយោ ទ្វេ កាយចិត្តបទដ្ឋានាតិ វេទិតព្វា។

កិំ បនេត្ថ បស្សទ្ធាទយោ ទ្វេ ឧទ្ធច្ចាទី វិនោទេតុំ ន សក្កោន្តិ, យេន ឯកេ បស្សទ្ធាទយោ ទ្វេ ន វិសុំ វិភត្តាតិ? នោ ន សក្កោន្តិ, ឯកេ បន សហិតា ឯវ សក្កោន្តិ, ឯកតោ វា តេសំ សម្បត្តិយា ឯវ អសម្ភវតោ។ យថា ចា បស្សទ្ធាទីសុ វិជ្ជមានេសុ មោហាហិរិកាទីនំ ឧជុបដិបក្ខភាវេន អមោហហិរិអាទយោ ហោន្តិ, ឯវមេវេតេបិ ឧទ្ធច្ចាទិឧជុបដិបក្ខភាវេន ឋបិតព្វាតិ គហេតព្វា។ យស្មា ចេត្ថ ទ្វីហិ ទ្វីហិ ឯវ យថាសកំ បដិបក្ខា ហរិតព្វា, តស្មា តេ ឯតេ ឯវ ទ្វិធា វិភត្តា, ន អមោហាទយោតិ ញាតព្វា។

យេវាបនកេសុ ឆន្ទោតិ កត្តុកាមតាយេតំ អធិវចនំ, តស្មា សោ កត្តុកាមតាលក្ខណោ, អារម្មណបរិយេសនរសោ, អារម្មណេន អត្ថិកតាបច្ចុបដ្ឋានោ, តទេវស្ស បទដ្ឋានំ។ អារម្មណគ្គហណេ ចាយំ ចេតសោ ហត្ថប្បសារណំ វិយ ទដ្ឋព្វោ។ អយញ្ហិ យស្មា វិរជ្ជិតព្វាទីសុបិ

នេក្ខម្មាទិនា សហ លោភវិសេសេន កត្តុកាមតាការេន បវត្តតិ, តស្មា អនេសនាយបិ ឧប្បជ្ជតិ។ លោភោ បន សុភសុខាទិវិបល្លាសយុត្តេន អភិសង្គាការេនេវ បវត្តតីតិ អយមេតេសំ វិសេសោ។ ឯវំ មេត្តាករុណាទីនម្បិ លោភាទីហិ វិសេសោ យថានុរូបំ ញាតព្វោ។

អធិមុច្ចតិ អធិមោក្ខោ។ សោ សន្និដ្ឋានលក្ខណោ, អសំសប្បនរសោ, និច្ឆយបច្ចុបដ្ឋានោ, សន្និដ្ឋាតព្វធម្មបទដ្ឋានោ, អារម្មណេ និច្ចលភាវេន ឥន្ទខីលោ វិយ ទដ្ឋព្វោ។ ននុ ច សទ្ធាបិ អធិមោក្ខោតិ វុច្ចតិ។ តថា ហិ អធិមោក្ខលក្ខណេ ឥន្ទដ្ឋំ ការេតីតិ សទ្ធិន្ទ្រិយន្តិ វុច្ចតីតិ? សច្ចំ, សា ច ខោ បសាទនភាវេន អធិមោក្ខោ, អយំ បន យថា តថា វា និច្ឆយភាវេនាតិ ន កោចិ វិរោធោ។

កិរិយា ការោ, មនស្មិំ ការោ មនសិការោ, បុរិមមនតោ វិសទិសំ មនំ ករោតីតិបិ មនសិការោ, ស្វាយំ អារម្មណបដិបាទកោ វីថិបដិបាទកោ ជវនបដិបាទកោតិ តិប្បការោ, តត្ថ អារម្មណបដិបាទកោ ឥធ មនសិការោ។ សោ សារណលក្ខណោ, សម្បយុត្តានំ អារម្មណេ សំយោជនរសោ, អារម្មណាភិមុខភាវបច្ចុបដ្ឋានោ, អារម្មណបទដ្ឋានោ, សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នោ។ អារម្មណបដិបាទកត្តេន សម្បយុត្តានំ សារថិ វិយ ទដ្ឋព្វោ។ វីថិបដិបាទកោតិ បន បញ្ចទ្វារាវជ្ជនស្សេតំ អធិវចនំ។ ជវនបដិបាទកោតិ មនោទ្វារាវជ្ជនស្ស, ន តេ ឥធ អធិប្បេតា។ ឯត្ថ ចាយំ មនសិការោ សមន្នាហារមត្តាការេន អារម្មណេ សម្បយុត្តានំ បយោជកោ, ចេតនា ចេតនាកិរិយាភាវេន, វិតក្កោ បន សង្កប្បាការេន, ឧបនិជ្ឈាយនាការេន ច អភិនិរោបកោ។ តេនេវ ហេត្ថ បករណទ្វយេ "វិតក្កោ សង្កប្បោតិ ច, ឈានង្គ"ន្តិ ច វុច្ចតីតិ អយមេតេសំ វិសេសោ។

តេសុ តេសុ ធម្មេសុ មជ្ឈត្តតា តត្រមជ្ឈត្តតា។ សា ចិត្តចេតសិកានំ សមវាហិតលក្ខណា, ឩនាធិកតានិវារណរសា, បក្ខបាតុបច្ឆេទនរសា វា, មជ្ឈត្តភាវបច្ចុបដ្ឋានា, សមប្បវត្តសម្បយុត្តធម្មបទដ្ឋានា។ សម្បយុត្តធម្មានំ អជ្ឈុបេក្ខនតោ សមប្បវត្តានំ អាជានីយានំ អជ្ឈុបេក្ខកសារថិ វិយ ទដ្ឋព្វា។

បរទុក្ខេ សតិ សាធូនំ ហទយកម្បនំ ករោតីតិ ករុណា, កិណាតិ វា បរទុក្ខំ ហិំសតិ ច, កិរីយតិ វា ទុក្ខិតេសុ បសារីយតីតិ ករុណា។ សា បរទុក្ខាបនយនាការប្បវត្តិលក្ខណា, បរទុក្ខាសហនរសា, អវិហិំសាបច្ចុបដ្ឋានា, ទុក្ខាភិភូតានំ អនាថភាវទស្សនបទដ្ឋានា។ មោទន្តិ តាយ តំសមង្គិនោ, សយំ វា មោទតិ, មោទនមត្តមេវ វា តន្តិ មុទិតា។ សា បមោទលក្ខណា, អនិស្សាយនរសា, អរតិវិឃាតបច្ចុបដ្ឋានា, សត្តានំ សម្បត្តិទស្សនបទដ្ឋានា។

កស្មា បនេត្ថ មេត្តុបេក្ខា ន វុត្តាតិ? វុត្តេ គហិតត្តា។ អទោសោ ឯវ ហិ សត្តេសុ ហិតផរណវសេន បវត្តិយំ មេត្តា, តត្រមជ្ឈត្តតា ឯវ ច ឥដ្ឋានិដ្ឋសត្តេសុ មជ្ឈត្តាការេន បវត្តិយំ ឧបេក្ខា។ តេ ច ធម្មា និយតា, កោចិ បន តេសំ សត្តេសុ មេត្តុបេក្ខាភាវេន បវត្តិ អនិយតាតិ។ កាយទុច្ចរិតតោ វិរតិ កាយទុច្ចរិតវិរតិ។ សេសទ្វយេបិ ឯសេវ នយោ។ លក្ខណាទិតោ បនេតា តិស្សោបិ កាយទុច្ចរិតាទិវត្ថុំ អវីតិក្កមលក្ខណា, តតោ សង្កោចនរសា, តេសំ អកិរិយបច្ចុបដ្ឋានា, សទ្ធាហិរោត្តប្បអប្បិច្ឆតាទិគុណបទដ្ឋានា, បាបកិរិយតោ ចិត្តស្ស វិមុខភាវភូតាតិ ទដ្ឋព្វា។ ឯវំ លក្ខណាទិតោ វិនិច្ឆយោ វេទិតព្វោ។

សង្គហោតិ ឯវំ យេ ឥមេ ឥមស្មិំ កាមាវចរបឋមកុសលេ វិភត្តា ឯកូនចត្តាលីស ធម្មា, សង្ខេបតោ ខន្ធតោ ចតុព្ពិធា ហោន្តិ – វេទនាក្ខន្ធោ សញ្ញាក្ខន្ធោ សង្ខារក្ខន្ធោ វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ។ តត្ថ រាសដ្ឋេន សោមនស្សវេទនា វេទនាក្ខន្ធោ, តថា សញ្ញា សញ្ញាក្ខន្ធោ, ចិត្តំ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ, អវសេសា ផស្សាទយោ ឆត្តិំស ធម្មា សង្ខារក្ខន្ធោតិ វេទិតព្វា។

តត្ ច ឃទិ ទាសវេ្ត ឍវេត្ត, ឋស្សាឌីតំ ពាច អវេតកញ្ចា សប្លាទក្លត្ថា ឃុត្តា, ពធំ បត វេចឥតាឌីតំ ពិល្ហិ ឍត្តពាពិ? វ្ុបចារវេពា៍ បវេច្ឆកំ ហិ អពីពាឌិវេតឥកិវេត្ថុ វេចឥតាសញ្ញាចិញ្ញាវេណស្ុ តិវុឡូវេហាបិ ឍត្ត-សវេត្តា ពវេឥពវេឥវេសស្ុ ៦វេពពវេចឥតាឌីសុបិ សយុគាវេឃាបចារវេត វេចាហទីឃពីពិ ពវេឥពវេឥវេសបិ ពវេត្តាហារវេទា, ឃថា ទុក្លស្ស សាឍាឃ ល៊ិជ្ជយាតាឃ "ទុវេក្លា ល៊ិជ្ជពី"ពិអាឌីសុ ចិឃាពិ៍ ៦ចំ ឍត្តវេពា ចត្ថុត្តិឆា វេហាត្តិ៍

វេព បុត អាឃពតវេពា ទុចិឆា វេហាត្តិ – យតាឃពតំ ឆយ្ុាឃពតត្តិ៍ សញ្ជាពិសវេយាសវេឍដ្ឋាតវេដ្ឋត វេហត្ុ ចិត្តំ យតាឃពតំ, វេសសា បត អដ្ឋពិស ឆយ្ុា ឆយ្ុាឃពតត្តិ៍ ៦ចំ អាឃពតវេពា ទុចិឆា វេហាត្តិ៍ វេព បុត ឆាតុចវេសត ទុចិឆា យវេតាចិញ្ញាណឆាតុ ឆយ្ុឆាតុពិ៍ តិស្សត្តតិឌ្ឋីចវេដ្ឋត វេហត្ុ ចិត្តំ យវេតាចិញ្ញាណឆាតុ, វេសសា ឆយ្ុឆាតុពិ៍ ៦ចំ ឆាតុចវេសត ទុចិឆា៍

ពថា អាហារាតាហារចវេសត៍ ពត្ុ ឋវេស្សា វេចពតា ចិត្តត្តិ ឰវេយ ពវេឃា ឆយ្ុា ចិវេសសបច្ចឃវេត្តត ឃថាក្កយំ "ឋស្សាហារវេទា យវេតាសវេញ្ចតតាហារវេទា ចិញ្ញាណាហារវេទា"ពិ ទុច្ចត្តិ, អចវេសសា ត អាហារាពិ៍ កំ បវេតវេព បច្ចឃា ត វេហាត្តិ, វេឃ ត អាហារាពិ ទុវេច្ចយ្យត្តិ? វេតា ត វេហាត្តិ, ចិវេសសបច្ចឃា បត ត វេហាត្តិ, ឋស្សាឥវេឃា បត វេពសំ ឆយ្ុាតំ ចិវេសសបច្ចឃា វេហាត្តិ, ចិវេសសវេពា វេចឥតាឥវេឃា ច អាហវត្តិ៍ ឋស្សាហារវេទា ហិ ពិវេស្សា វេចឥតាវេឃា អាហវពិ, យវេតាសវេញ្ចតតាហារវេទា ពវេឃា កវេច, ចិញ្ញាណាហារវេទា បដិសត្ថិតាយទុបំ៍ តត្ ច វេសា ចិបាវេកា, ឰធំ បត ក្សលចិញ្ញាណត្តិ? កិញ្ចាបិ ៦ចំ, ពំសទិក្លពាឃ បត ចិញ្ញាណាហារវេទាវេត្វច ទុត្តំ៍ ឃស្មា ចា ឰវេយ "អទ្ុបិវេតា អាហារា សម្បយុត្តកាតំ ឆយ្ុាតំ ពំសមុដ្ឋាតាតច្ចា ទុបាតំ អាហារបច្ចវេឃត បច្ចវេឃា"ពិ (បដ្ឋា៍ ១៍១៍១៥) ចចតវេពា កពាឡត្រាការាហារវេទា ចិឃ ទុបកាឃស្ស វ្ុបត្ថម្ភកវេដ្ឋត តាយកាឃស្ស អាហារបច្ចឃា វេហាត្តិ, ពស្មា ឰវេយច "អាហារា"ពិ ទុត្តាពិ វេចឌិពត្ថា៍ ៦ចំ អាហារាតាហារចវេសត ទុចិឆា៍

ពថា ឰត្ត្រិឃាតិត្ត្រិឃវេពា៍ ពត្ុ សត្ថា ចិទិឃំ សពិ ៦កក្កពា អវេយាវេហា ចិត្តំ វេសាយតស្សវេចឥតា ឌីចិពត្តិ ឰវេយ អដ្ឋ ឆយ្ុា អធិបតិឃវេដ្ឋត ឃថាក្កយំ "សត្ថិត្ត្រិឃំ ចិទិឃិត្ត្រិឃំ សពិត្ត្រិឃំ សយាធិត្ត្រិឃំ បញ្ញិត្ត្រិឃំ យតិត្ត្រិឃំ វេសាយតស្សិត្ត្រិឃំ ឌីចិពិត្ត្រិឃ"ត្តិ ទុច្ចត្តិ, អចវេសសា ត "ឰត្ត្រិឃាតិ"ពិ៍ ៦ចំ ឰត្ត្រិឃាតិត្ត្រិឃវេពា ទុចិឆា៍

ពថា ឍាតក្កាឍាតក្កចវេសត៍ ពត្ុ ចិពវេក្កា ចិចារវេទា បីពិ វេសាយតស្ស ៦កក្កពាពិ ឰវេយ បច្ចា ឆយ្ុា វ្ុបតិជ្ឈាឃតវេដ្ឋត "ឍាតក្កាតិ"ពិ ទុច្ចត្តិ, ឰពវេទ "អឍាតក្កាតិ"ពិ៍ ៦ចំ ឍាតក្កាឍាតក្កចវេសត ទុចិឆា៍

ពថា យក្កក្កាយក្កក្កចវេសត៍ ពត្ុ អវេយាវេហា ចិពវេក្កា ចិទពិត្តឃំ ចិទិឃំ សពិ ៦កក្កពាពិ ឰវេយ អដ្ឋ ឆយ្ុា តិយ្យាតវេដ្ឋត, ចិវេយាក្លវេដ្ឋត ច ឃថាក្កយំ "សយ្ុាឌិដ្ឋិ សយ្ុាសក្កវេប្បា សយ្ុាចាចា សយ្ុាកយ្ុវេត្តា សយ្ុាអាឌីវេចា សយ្ុាចាឃាវេយា សយ្ុាសពិ សយ្ុាសយាធិ"ពិ តាវេយត "យក្កក្កាតិ"ពិ ទុច្ចត្តិ, ឰពវេទ "អយក្កក្កាតិ"ពិ៍ បិឡូឰឃំ បត វេលាកិឃចិវេត្តា ចិទពីតំ អតិឃពត្តា, វេឃចាបតកត្តា ច ពា ចវេជ្ជត្វា "បច្ចក្កិវេកា យវេក្កា វេហាពី"ពិ (ឆ៍ ស៍ ៥ប័, ១១១) ទុច្ចពិ៍ ៦ចំ យក្កក្កាយក្កក្កចវេសត ទុចិឆា៍

ពថា ឰលិឰលចវេសត៍ ពត្ុ សត្ថាចិទិឃំ សពិ សយាធិ បញ្ញា ហិទី ឱត្តប្បត្តិ ឰវេយ សត្ត ឆយ្ុា អកម្បិឃវេដ្ឋត ឰលិតិពិ ទុច្ចត្តិ, ឰពវេទ អឰលិតិពិ៍ ៦ចំ ឰលិឰលចវេសត ទុចិឆា៍

តធា ហេតុហេតុចេយត។ តត្ថ អលោភោ អទោសោ អមោហោតិ ព្ទេយ តយោ ធម្មា យូលេដ្ឋត ហេតុតិ ចុន្តិ, ព្វតេរ តហេតុតិ។ ឧចំ ហេតុហេតុចេយត ទុចិនា។ ឧចំ ឋប្បាឋប្បេចេតាចេតា បញ្ញាបញ្ញាចិត្តាចិត្តាឌិចេយតបិ ចុត្តតយាតុបារេត យឆាយោក៍ បក្កហចិកាកោ
ចេឌិតព្វោ។ អឃេយត្ថ បញ្ញេបិ, ចិត្តារោ បត បឥកាដតឹយបក្កហចាទេ (ឆ៉ ប៉ ១០០៧ អាឥណោ), តឥដ្ឋកធាឃញ្ញា (ឆ៉ ប៉ អដ្ឋ៉ ១២៦-១៦០)
កហេតព្វោ។ ឧចំ បក្កហតោ ចិតិន្នយោ ចេឌិតព្វោ។

ឋុញ្ញោតោ ចេចាតិ ឧចំ ឈត្តាឌីហិ បក្កហិតេតបុ តេបុ ឆម្មេបុ តក្តិតិយុតោ កាកេចេកាឌិបកាចា អត្ថា ចា បប្បេតា ចា កាចា ត ក្លបលក្កតិ។
ឋុញ្ញោ តេ ឆម្មា អត្តត ចា អត្តតិយេត ចា, ពេចលំ បដិច្ចបុប្បត្តា, បលក្ខណធារណតោ ឆម្មមត្តា, តិច្ចបុឈាឌិបារចិរហតោ អបារា,
បចត្តកតិឃាឃកាកាចតោ អបរិណាឃកា អតិច្ចា, ទុក្ខា, អតត្តា, អតត្តតិយា ច ហុត្វា បចត្តត្តីតិ អឃេយត្ថ បញ្ញេបិ, ចិត្តារោ បត
បឥកាដតឹយឋុញ្ញាតចាទេ, តឥដ្ឋកធាឃញ្ញា កហេតព្វោតិ។ ឧចំ ឋុញ្ញោតោ ចិតិន្នយោ ចេឌិតព្វោ។

តិដ្ឋិតា បដយក្យបលស្ស អត្ថចណ្ណនា។

ទុតិយាឌីបុបិ បដយក្យបេល ចុត្តតេយត ឆម្មេដ្ឋបាឌិតា បញ្ញោ ចិតិន្នយោ ចេឌិតព្វោ។ ត ពេចលញ្ញា ឧទេត្វច, ព្វតោ បទេបុបិ បញ្ញត្ថ ហេដ្ឋា
ចុត្តបឌិបាតំ បកាតំ, ឆម្មាតញ្ញា អត្ថោ, បញ្ញោ ច ចិតិន្នយោ ឧត្ថ ចុត្តតេយតេច ចេឌិតព្វោ។ ព្វតោ បទំ បត អបុព្វាយេច ចណ្ណឃិប្បាយ។ ទុតិយចិតេត្ត
តាច បបក្ខារកាចយត្តេយច បដយចិត្តតោ ចិតេបេបា, តេបំ តាឌិបេយច។ ទុតិយក្យបលំ។

តតិយេបិ ឆម្មេដ្ឋេប អយោហាកាចា ព្វត្រ្តិយយក្កពាលមូលបក្កហេបុ បញ្ញាត្រ្តិយបម្មាឌិដ្ឋិយក្កបញ្ញាពាលអយោហមូលាតំ បរិហាតិយា បត្តិត្រ្តិយាឌីតំ
កាចេចាច ចិតេបេបា, តេបំ តាឌិបេយច។ តធា ចតុទេត្វ បបក្ខារកាចយត្តេយច ចិតេបេបា។ តតិយចតុត្វាតិ។

បញ្ញាយលេដ្ឋបត្តយដ្ឋេយបុ បត បុលេបាយតប្បដ្ឋាតេបុ ក្លេបក្ខាកាចា, បីតិយា ច អកាចេចា។ តេតេច ឈាតក្កបក្កហចាទេ ចតុទេក្កញ្ញាតតាច
ចិតេបេបា, តេបំ បដយទុតិយតតិយចតុត្វចិត្តបឌិបេយច។ ក្លេបក្ខាបហកាតេបុ តេច ចតុបុ កាទុណាយុឌិតា ត ក្លប្បដ្ឋីតិ ពេចិ ចតន្តិ, បរិកាយូក្ខុតាតំ
បតេត្វ តាតំ ក្លប្បត្តិយា យហាអដ្ឋកធាយំ អតុញ្ញាតត្តា ក្លបចារប្បត្តា បត ក្លប្បដ្ឋន្តិ, ត ព្វតរាតិ កហេតព្វំ។ បញ្ញាយលេដ្ឋបត្តយដ្ឋយាតិ។

ចិបឃាឌិប្បកេតេតាតិ ឧចំ ឆម្មេដ្ឋបាឌិតា ចិកត្តាតិ អដ្ឋ កាយាចចេក្យបលាតិ អារម្មណចិកាកេតា បច្ចេកំ លព្វីឆាតិ ហោន្តិ ទុបារម្មណំ...បេ...
ឆម្មារម្មណន្តិ។ តត្ថ តិលិឌិកេតកិត្តា, អតីតាតាកតបច្ចុប្បន្នអជ្ឈត្តពហិទ្ធាទិរណៀអាទិកបុលុយាឌិកេតកិត្តា ច ចណ្ណធាតុ ទុបារម្មណំ តាយ។ ឧចំ
បក្ខារម្មណាឌីបុបិ យធាតុទុបំ កេតោ ចេឌិតព្វោ។

ឧត្ថ ច ចោដ្ឋព្វាតិ អារបិធាតុចន្តិតក្ខុតត្តយំ, ឆម្មារម្មណន្តិ បញ្ញារម្មណាតិ ចឌ្ឍត្វា អចេបេបា ទុបាទុបបញ្ញត្តិយោ ចេឌិតព្វា, តេបំ តាឌិបេយច
ពេចិ បតេត្វ “ចក្ខុចិញ្ញាណាឌីតយាបិធកតាតិ ឧតាភារម្មណាតិ ទុបារម្មណាឌិចោហារំ លកន្តិ, អតាបិធកតាតិ បត
អតីតាតាកតទុរបុលុយាឌិកេតកិត្តាតិ ឆម្មារម្មណាតេចា”តិ ចតន្តិ, តំ ត យុត្តំ ឌិព្វចក្ខាឌីតំ ទុបារម្មណតាឌិចចតតោ។

អតាបិធកតា ឧច ហិ តាតិ ឌិព្វចក្ខុអាឌីតំ អារម្មណំ, ត ច តាតិ ឆម្មារម្មណាតិ។ ទុបិឌេយា ហិ បញ្ញា បច្ចេកំ ក្លីបុ ក្លីបុ ក្លាទេបុ ឧកប្បិ ឈេណ

អាបាថយាកត្វា តំតំទ្វារិកជវនានំ, តេសត្តនេ មនោទ្វារិកាតច្ចា អបរភាគេ ច និដ្ឋ សុតានិចវេសាតុស្សរត្តស្ស សុទ្ធមនោទ្វារិកាតច្ចា អារម្មណានិ ហោន្តិ។ តថា ហិ នានាវណ្ណចិចិត្តចេតិយានិបស្សតំ ពេទាត្តស្ស, ធម្មំ សុណត្តស្ស, ភេរិសទ្ទាទីហិ ចា បូជានិ ពេទាត្តស្ស ច ពទ្ធមាលិនីតិ ឈាយិត្វា, ឍានតឹយភោជតឹយានិច្ចា សាយិត្វា, សុខរយ្យស្សាតិ អត្ថរណបិច្ចរណានីតិ ច ផុសិត្វា មតាបកាច់ ញាត្វា ទេវហិ ចេតិយបូជំ ពេទាត្តស្ស, តត្ថ តត្ថ អក្ុសលំ ចា ឧប្បាទេត្តស្ស, តល្លិំ តល្លិំ ឍេណ ពឃ្យាតាតិ រូបាទីនិបញ្ចារម្មណានិ រោឍាយ អក្កមតិ, បឆចិយំ ឍាយាឋរេណច្ចា ឲកក្កូណេ ក្ុរុយាតិ រូក្ខពេក្ក តិលិយមាតិ បក្ខិតោ រទីទំ ចិយ ឃចាធរក់ បរាតេច្ចា ឈេដ្ឋត្វា តល្លិំមេច ឍេណ កចក្កចលតបច្ចយភាវេច មនោទ្វារេបិ អាបាថមាកត្វា តេតោ កចក្កំ ចិន្ធិត្តិត្វា ឧប្បត្តាតំ អាចជ្ជតានិចោជជ្ជានបរិយោរាតាតិ, ចីចិចិត្តាតំ, តេសត្តរាតច្ចា ក្ុសលាក្ុសលានិជវនានំ អារម្មណំ ហុត្វា តេសត្តរារុ មនោទ្វារចីចីសុ ច អបរភាគេ តថាទ្វុបំ បច្ចយំ អាកម្ម អត្តតា បូជានិការណាការលសុ, និដ្ឋ សុតឈាយិតសាយិតផុដ្ឋចេរសាតុស្សរត្តស្ស, បច្ចក្ខតោ អត្តក្ឃយាតាតិ ចិយ មនោទ្វារេ ច អារម្មណានិ ហោន្តិ។

អថាបិ បញ្ចហិ ទ្វារេហិ អកហិតបុព្វានិ ព្ុទ្ធរូបាទីនិ, និព្វានរូបាទីនិ ច បញ្ចារម្មណានិ សចតចេសេត សលូទេក្ខត្វា ជចតក្កណេ ចា អបរភាគេ សុតចេសេតច អត្តុស្សរិត្វា ចា បរាធំ, កម្មផលសទ្ធាធំ, លោកានិច្ចា ឧប្បាទេត្តស្សាបិ មនោទ្វារេ អាបាថមាគច្ឆន្តិ។ អភិញ្ញាតំ បត សុទ្ធមនោទ្វារេ ឲច, តស្វា ឲចំ បញ្ចទ្វារេ, មនោទ្វារេ, សុទ្ធមនោទ្វារេ ច អាបាថកតានិ អតីតានិភេតភិត្តានិ សដ្ឋានិបិ បញ្ចារម្មណានិ ពតាចិបិ ធម្មារម្មណំ ត ហោន្តិ, តនិតរា នាមរូបបញ្ញត្តិយោ ធម្មារម្មណន្តិ កហេតព្វ។ តត្ថ ចេតានិ ព្ភដ្ឋកត្តមតាបិតិ អារម្មណានិ លោកស្ស ចត្ថ, ពថមេត្ថ ក្ុសលំ ឧប្បជ្ជតីតិ? តិយមានិការណតោ។ ចិត្តំ ហិ “ក្ុសលមេច មយា កត្តព្វ”ន្តិ បុព្វេ តិយមិតចេសេត សត្តត្ថ អក្ុសលបច្ចត្តិ តិចតេត្តត្វា ក្ុសលេ បរិណាមតចេសេត ច អភិណ្ហអាសេចិតក្ុសលសមុជាចារចេសេត ច សប្បទិរូបតិស្សយានិស្សិបតិស្សយចេសេត ច យោនិសោអាភុជិតចេសេត ចាតិ ព្រេហិ ការណេហិ ក្ុសលំ ហុត្វា ឧប្បជ្ជតីតិ ចេទិតព្វំ។ ឲចមេសុ ឍសុ អារម្មណេសុ ឧប្បជ្ជតតោ បច្ចក់ ឍព្វីឆាតិ ហោន្តិ។ អារម្មណចចត្ថាតកថា។

ឲចំ អារម្មណភេតភិត្តេសុ រូបារម្មណំ តាច ក្ុសលំ តរបុញ្ញកិរិយចត្ថុចេសេត តរចិធំ ហោតិ។ តត្ថ ឲកេកំ បត កាយកម្មំ ចចីកម្មំ មនោកម្មន្តិ តិចិធំ។ តត្ថ កាយទ្វារេ បចត្តំ កាយកម្មំ, ចចីទ្វារេ បចត្តំ ចចីកម្មំ, មនោទ្វារេ បចត្តំ មនោកម្មំ។ តត្ថ កាយទ្វារន្តិ កាយចិញ្ញត្តិ។ ចចីទ្វារន្តិ ចចីចិញ្ញត្តិ។ តាសំ ចិការោ រូបចិកត្តិយំ អាចិ កចិស្សតិ។ មនោទ្វារន្តិ សព្វំ ចេតានមយុត្តំ ចិត្តំ ព្ុច្ចតិ, ចិសេសតោ ក្ុសលាក្ុសលំ។ តំ ហិ សហជាតានំ ចេតនានំ, កាយក្កចាចក្កចោបនំ អសម្បាបុណិត្វា បចត្តានំ សុទ្ធមនោកម្មានំ បចត្តិឌ្ឍានរជាតតោ ទ្វារន្តិ ព្ុច្ចតិ, ព្រេមសុ បត តីសុ ទ្វារេសុ បចត្តា ចេតតា កាយកម្មាទយោ តាម។ អបិច បណាតិបាតាទយោ, បណាតិបាតាចេរមណិអាទយោ ច កាយកម្មំ តាម, មុសាចាទាទយោ, មុសាចាទាចេរមណិអាទយោ ច ចចីកម្មំ តាម, អភិជ្ឈាទយោ, អនភិជ្ឈាទយោ ច មនោកម្មំ តាម។

ក្ុសលបេក្ខ បត ទានាទិតរបុញ្ញកិរិយចត្ថូតិ ច យថារហំ កាយចចីមនោកម្មានិ ហោន្តិ។ ឲចំ មេក្ឃចុត្តិតោ ចេស កាយកម្មានិភាចោ ចុត្តោ បណាតិបាតានីតម្បិ ចចីទ្វារានីសុ បចត្តិតោ ពោសន្តិ បុរិសាតំ ចតធរកានិភាចោ ចិយ, ទ្វារាតច្ចា កាយកម្មទ្វារានិភាចោ ពោសន្តិ កាយាតំ ព្រាហ្មណកាយានិភាចោ ចិយ។ អក្ុសលេ តាច ឲត្ថ បណាតិបាតានិកាយកម្មំ កាយទ្វារេ, ចចីទ្វារេ ច យថារហំ សមុដ្ឋាតិ, តោ មនោទ្វារេ។ តថា មុសាចាទានិចចីកម្មំ។ បណាតិបាតានិតិបបាតត្ថំ ហិ មនោទ្វារេ ឲច ចិត្តេត្តស្ស ចេតនាញាបិតានីសុ កម្មបឆបត្តេសុ ចា កម្មបថំ អបត្តេសុ ចា មនោកម្មេសុ ឲច បចិសតោ កាយកម្មានិកាចំ ត បិបុណាតិ។ តត្ថ ចិជ្ជាមយោតាបិ ពេចលំ មនោកម្មេត បណាតិបាតនំ ពេទាន្តីតិ? ត អលោណភោជតក្កមមតមត្តបរិឌបត្តានិកាយចចីបយោក់ ចិតា តស្សាសិទ្ធតោ។ អភិជ្ឈានិមនោកម្មំ បត តីសុបិ ទ្វារេសុ សមុដ្ឋាតិ។ អភិជ្ឈាយ ហិ ការេមត បរភណ្ឌក្កាហានីតំ, ព្យាបាទេត ទណ្ឌបរាមសតានីតំ, មិច្ឆាទិដ្ឋិយា តិត្ថិយចក្កនានីតំ ពរណការេល, ចាចាយ បរមយត្តិបត្តាយ “ហញ្ញន្តុ ជាង្ឃន្តុ”តិ អភត្តបត្តាយ ច តិត្ថិយចត្តិតទត្តីបតានីតច្ចា យថាក្កម បចត្តិការេល ច តស្ស មនោកម្មស្ស កាយចាចាសុ បចត្តិ ចេទិតព្វា។

កាយាទេនរកុសលំ បន បិណាតិបិតាទេនយសិអាឌិកំ កាយចឌីយនោកយ៉ុ បនេ្ចកំ ក្ខានេត្តនេយបិ បចត្តតិ៍ ពត្ត បិណាតិបិតាឌីហិ

សយ្យប្យលិបបរិនេយាសានេតហិ សត្តហិ ចិនយត្តស្ស តាច ហត្ថយុក្ខ្ឍយ, ចឌីនេកនេត ច សយាឌិយតការេល, យតសា ចិនយណការេល ច ពេរសំ កាយចឌីកយ្វាត់

តឹសុ ក្ខានេសុ បចត្តិ នេចឌិតត្តា៍ អតកិត្ត្បាឌីហិ សហកនេពត នេចពសា ពជ្ចស្ស កាយបនេយាកស្ស, “បនចិត្តបករណំ ចិនដ្ឋិតិកំ ហោត្យ, សនេត្តា សត្តា អនេចរា

ហោត្ត្យ, នេសា កកចា អរហំ សយ្វាសត្តនេក្ខ”តិអាឌិតា ចឌីបនេយាកស្ស, នេកចលំ យនោបនេយាកស្ស ច ករណការេល យនោកយ្វស្ស តឹសុបិ ក្ខានេសុ បចត្តិ

នេចឌិតត្តា៍ ឡត្ត ច បញ្ចក្ខានេ ក្លប្បត្តាតិ ឌចតាតិ កាយចឌីកយ្វាតិ ត ហោត្តិ, យនោកយ្វាតិ ឡច៍ ពាតិ ច ត កយ្វបធប្បត្តាតិ, នេកចលំ កុសលិឌីតិ

ហោត្តិ៍ យនោក្ខានេ បក្យពនប្បចត្តាតិ ឡច ហិ កយ្វបធប្បត្តាតិ យនោកយ្វាតិ ហោត្តិ, រូបិរូបឌចតាតិ បត ឡកត្តិ កាចតាយយំ យនោកយ្វនេយច

យនោក្ខានេ ឡច ច បចត្តត្តិ៍

កិច្ចាបិ អកិត្តានោកាណាតិ ចិត្តាត្តិក្ខយឌតកាតិ, ពធាបិ កាយចឌីកយ្វនោហារ់ ត លកត្តិ, នេលិកុត្តនកុសលំ បត កាយចឌីក្ខានេសុ អត្យប្បជ្ជយាតយ្បិ

យិដ្ឋាចាចាកយ្វត្តាឌីចាត់ សយុនេច្ឆឌប្បហាតការិត់ ចិនពឹត់ ចនេសត កាយចឌីកយ្វយ្បិ ហោតិ, ពឌិពនយក្កដ្ឋចនេសត យនោកយ្វយ្បិតិ ឡកក្ខនេណ តឹសិបិ កយ្វាតិ

ហោត្តិ, ពញ្ចា កាចតាយយំ, ក្ខារ់ បតស្ស យនោក្ខានេយច៍ យធា ច បិណាតិបិតានេចរយសិយាឌីត់ ចនេសត កុសលស្ស ក្ខានេត្តនេយ បចត្តិ ទុត្តា, ឡច់

ឌសបុត្តាកិរិយចត្ថុតយ្បិ ចនេសត ចត្តត្តា៍ អដ្ឋកធាសុ បត ត ចិចារិតា, ពធាបិ តយពោ ឡច់ នេចឌិតត្តា៍

ពេសុ ឌាត់ កាយកយ្វនេយច, ចឌីកយ្វយ្បិ ចា៍ បត្តាត្យប្បឌាត់, អត្តត្យនេយាឌត់, នេឌសតា ចឌីកយ្វនេយច៍ សីលំ អបចិតិសហកពំ, នេចយ្យាចច្ចសហកពញ្ចា

កាយកយ្វយ្បិ អត្ថិ, ចឌីកយ្វយ្បិ អត្ថិ៍ ពត្ត សីលស្ស កាយចឌីកយ្វការនេចា សិនេទ្ធា ឡច៍ អបចិតិយា បត បុប្បប្បុឌាឌិតា, ចក្កាឌិតា ចា បចត្តិការេល

កាយកយ្វការនេចា, ទុតិយយប្បុឌាឌិតា បចត្តិការេល ចឌីកយ្វការនេចា ច នេចឌិតនេត្តា៍ នេចយ្យាចច្ចស្សាបិ សហត្តា ករណការេល កាយកយ្វការនេចា,

កិលិតាឌីត់ ចត្យបច្ចយសយាឌាបតាឌិចនេសត, ករូហិ អាណត្តសនេក្កត អានេរាចតបនេក្កាសតាឌិចនេសត ចឌីកយ្វការនេចា ច នេចឌិតនេត្តា៍ កាចតា, សចត់,

ឌិដ្ឋិទុកយ្វញ្ចា យនោកយ្វនេយច, អត្តត្យនេយាឌតយ្បិតិ នេកចិ៍ សចតយ្បិ ហិ នេសាតក្ខានាត្យសានេត យនោក្ខានេ ឡច ឆយ្វត្តសល្លក្ខណចនេសត បចត្តិការេល

យនោកយ្វនេយច៍

ពត្ត ឌាត់ អបចិតិ នេចយ្យាចច្ចំ បត្តាត្យប្បឌាត់ នេឌសតាតិ ត្តយាតិ បញ្ចា កាយចឌីក្ខានេសុ ឡច បចត្តត្តិ, ត យនោក្ខានេ៍ ឡត្ត ច

បត្តាត្យប្បឌាតនេឌសតាត់ កាយចិការេត បត្តិ នេឌត្តស្ស, ឆយ៉ុ នេឌនេសត្តស្ស ច កាយក្ខានេបិ បចត្តិ នេចឌិតត្តា៍ សីលំ កាចតា អត្តត្យនេយាឌត់ សចត់

ឌិដ្ឋិទុកយ្វត្តិ ត្តយាតិ បត បញ្ចា តឹសុបិ ក្ខានេសុ បចត្តត្តិ, “ត បុនេតចំ ករិស្សាយី”តិ នេចត្ត យតសាច ទុច្ចរិតនេពា ចិនយត្តស្ស, អត្តត្យនេយាឌត្តស្ស ច ចនេសត

សីលត្តត្យនេយាឌតាត់ យនោក្ខានេបិ បចត្តិ នេចឌិតត្តា៍ យំ បត អដ្ឋសាលិតិយំ “ឌាតយយំ កាយចឌីយនោកយ្វចនេសត តិចិធំ ហោតី”តិអាឌិ ទុត្តំ, ពំ

បុត្តានេចពាតាចនេសត យនោក្ខានេ បចត្តំ កនេហត្វា បរិយាយនេពា ទុត្តំ, តិប្បរិយាយនេពា កាយចឌីក្ខានប្បចត្តា សត្តិដ្ឋាតនេចពាតាច៍ ពេនេតច ហិ ពនេត្វច

ទុត្តំ “ចិតយបរិយាយំ បត្វា ហិ ‘ឌស្សាយិ ករិស្សាយី’តិ ចាចា កិត្តា ហោតីតិ៍ ត្តយិតា លក្ខនេណត ឌាត់ តាយ ហោតិ, អកិឆយ្វបរិយាយំ បត្វា បត

ចិជ្ជយាតកចត្ថុំ អារព្ភ យតសា ចិត្តិតការេនេពា បដ្ឋាយ កុសលំ ហោតិ៍ អបរការេក ការេយត ចា ចាចាយ ចា កត្តត្តំ ករិស្សតី”តិ (ឆ៍ ស៍ អដ្ឋ៍ ១)៍

ត្តពនធា “ឌស្សាយី”តិ ចិត្តិពយនេត្តតាបិ ឌាត់ តាយ កនេចយ្យ, ពធា ច ពាឌិសំ ចត្ថុំ យធាចិត្តិពតិយានេយត អនេឌត្តស្ស ឆុនតិនេក្ខប អឌិត្តាឌាតយ្បិ សិយា៍

ឡច់ យតសា បិណាតិបិតាឌនេយាបិ សិយុំ, ពញ្ចា ត យុត្តំ, ពស្មា ទុត្តតនេយនេតច កនេហពត្តា៍ អធ ចា “សត្តា សាបនេពយ្យំ ឌិត្តនេត្តាច ហនត្យ”តិ

បរិច្ចឌតសយ្ភចនេពា ឌាតស្ស យនោក្ខានេបិ បចត្តិ នេចឌិតត្តា៍

ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨧ ᨷᩣᨱᩣᨲᩥᨷᩣᨲᩣᨴᩥᨠᩣᨿᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩣᨿᨴ᩠ᩅᩤᩁᩮ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩣᨿᨠᨾ᩠ᨾᨾᩮᩅ, ᨴ᩠ᩅᩤᩁᨾ᩠ᨷᩥ ᨠᩣᨿᨴ᩠ᩅᩤᩁᨾᩮᩅ᪨ ᩅᨧᩦᨴ᩠ᩅᩤᩁᩮ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩣᨿᨠᨾ᩠ᨾᨾᩮᩅ, ᨴ᩠ᩅᩤᩁᩴ ᨷᨶ ᩅᨧᩦᨴ᩠ᩅᩤᩁᩴ᪨ ᨾᨶᩮᩣᨴ᩠ᩅᩤᩁᩮ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᨾ᩠ᨷᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩣᨿᨠᨾ᩠ᨾᩴ, ᨴ᩠ᩅᩤᩁᩴ ᨷᨶ ᨾᨶᩮᩣᨴ᩠ᩅᩤᩁᩴ᪨ ᨾᩩᩈᩣᩅᩤᨴᩣᨴᩥᩅᨧᩦᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩅᨧᩦᨴ᩠ᩅᩤᩁᩮ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᨾ᩠ᨷᩥ ᩅᨧᩦᨠᨾ᩠ᨾᩴ, ᨴ᩠ᩅᩤᩁᨾ᩠ᨷᩥ ᩅᨧᩦᨴ᩠ᩅᩤᩁᨾᩮᩅ᪨ ᨠᩣᨿᨴ᩠ᩅᩤᩁᩮ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᨾ᩠ᨷᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩅᨧᩦᨠᨾ᩠ᨾᨾᩮᩅ, ᨴ᩠ᩅᩤᩁᩴ ᨷᨶ ᨠᩣᨿᨴ᩠ᩅᩤᩁᩴ᪨ ᨾᨶᩮᩣᨴ᩠ᩅᩤᩁᩮ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᨾ᩠ᨷᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩅᨧᩦᨠᨾ᩠ᨾᩴ, ᨴ᩠ᩅᩤᩁᩴ ᨷᨶ ᨾᨶᩮᩣᨴ᩠ᩅᩤᩁᩴ᪨ ᩋᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᨴᩥᨾᨶᩮᩣᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨾᨶᩮᩣᨴ᩠ᩅᩤᩁᩮ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᨾ᩠ᨷᩥ ᨾᨶᩮᩣᨠᨾ᩠ᨾᩴ, ᨴ᩠ᩅᩤᩁᨾ᩠ᨷᩥ ᨾᨶᩮᩣᨴ᩠ᩅᩤᩁᨾᩮᩅ᪨ ᨠᩣᨿᨴ᩠ᩅᩤᩁᩮ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᨾ᩠ᨷᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨾᨶᩮᩣᨠᨾ᩠ᨾᨾᩮᩅ, ᨴ᩠ᩅᩤᩁᩴ ᨷᨶ ᨠᩣᨿᨴ᩠ᩅᩤᩁᩴ᪨ ᩅᨧᩦᨴ᩠ᩅᩤᩁᩮ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᨾ᩠ᨷᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨾᨶᩮᩣᨠᨾ᩠ᨾᨾᩮᩅ, ᨴ᩠ᩅᩤᩁᩴ ᨷᨶ ᩅᨧᩦᨴ᩠ᩅᩤᩁᩴ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩣᨱᩣᨲᩥᨷᩣᨲᩣᨴᩦᨶᩴ, ᨷᩣᨱᩣᨲᩥᨷᩣᨲᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᩋᩣᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨠᩣᨶᩥ, ᨴ᩠ᩅᩤᩁᨧᨠ᩠ᨠᩣᨶᩥ ᨿᨳᩣᨶᩩᩁᩪᨷᩴ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩈᨦ᩠ᨠᩁᨲᩮᩣ ᨬᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ᪨

ᨴ᩠ᩅᩤᩁᨠᨾ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨠᨠᨳᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᨴᩣᨶᩣᨴᩦᨶᩥ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨴᩈᩅᩥᨵᩣᨶᩥ ᨧᩮᨲᩣᨶᩥ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᨠᩥᩁᩥᨿᩅᨲ᩠ᨳᩪᨶᩥ ᨲᩦᩈᩩ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩴ ᨴᩣᨶᨾᨿᩮ ᩈᩦᩃᨾᨿᩮ ᨽᩣᩅᨶᩣᨾᨿᩮᨲᩥ᪨ ᨷᨲ᩠ᨲᩣᨶᩩᨷ᩠ᨷᨴᩣᨶᩴ ᩉᩥ ᨴᩣᨶᨾᨿᩮ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩴ, “ᩋᨲ᩠ᨲᩪᨷᨶᩣᨿᩥᨠᩴ”ᨲᩥ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪓᪓᪐᪕-᪓᪓᪐᪖ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᨠᩥᩁᩥᨿᩅᨲ᩠ᨳᩣᨴᩥᨠᨳᩣ) ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩴ᪨ ᩋᨷᨧᩥᨲᩥᩅᩮᨿ᩠ᨿᩣᩅᨧ᩠ᨧᩣᨶᩥ ᩈᩦᩃᨾᨿᩮ᪨ ᨴᩮᩈᨶᩣᩈᩅᨶᨴᩥᨭ᩠ᨮᩩᨩᩩᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶᩥ ᨽᩣᩅᨶᩣᨾᨿᩮ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩔ ᨠᩩᩈᩃᩔ ᨴᩣᨶᩈᩦᩃᨽᩣᩅᨶᩣᩅᩈᩮᨶ ᨴ᩠ᩅᩤᩁᨲ᩠ᨲᨿᨷ᩠ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨴᩈᩈ᩠ᩈᩣᨷᩥ ᨲᨴᨶᩩᩈᩣᩁᩮᨶ ᨴᩣᨶᩣᨴᩦᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶᩣᨷᩥ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲᩩᩴ᪨ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᩉᩥ ᨴᩣᨶᩅᩮᩃᩣᨿᩴ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩴ ᨴᩣᨶᩈᩦᩃᨽᩣᩅᨶᩣᩅᩈᩮᨶ ᨲᩦᩈᩩ ᨴ᩠ᩅᩤᩁᩮᩈᩩ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨ ᨠᨳᩴ? ᨿᨴᩣ ᩉᩥ ᨶᩥᨧ᩠ᨧᨽᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᨷᩩᨷ᩠ᨹᨧᨦ᩠ᨠᩮᩣᨭᨠᩮ ᨴᩮᨿ᩠ᨿᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩃᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ “ᨴᩔᩣᨾᩥ ᩅᩣ ᨠᩁᩥᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᨴᩔᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᩋᩅᨲ᩠ᨳᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩮᨿ᩠ᨿᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩉᨲ᩠ᨳᩮᨶ ᨴᩮᨲᩥ, ᨲᨴᩣ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨴᩣᨶᨾᨿᩴ ᨠᩣᨿᨴ᩠ᩅᩤᩁᩮ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨧᩮᨲᨶᩣ ᨾᩩᨬ᩠ᨧᨶᨧᩮᨲᨶᩣ ᩋᨷᩁᨧᩮᨲᨶᩣᨲᩥ ᨲᩥᩅᩥᨵᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣᨷᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨴᩣᨶᩮᩈᩩ ᨲᩥᩅᩥᨵᩣ ᨧᩮᨲᨶᩣ᪨ ᨿᨴᩣ ᨷᨶ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩅᨲ᩠ᨳᩩᩴ ᨴᩣᩈᨠᨾ᩠ᨾᨠᩁᩣᨴᩦᩉᩥ ᨴᩣᨷᩮᨲᩥ, ᨲᨴᩣ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨴᩣᨶᨾᨿᩴ ᩅᨧᩦᨴ᩠ᩅᩤᩁᩮ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨ ᨿᨴᩣ ᨷᨶ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᨠᩅᨲ᩠ᨳᩩᩴ “ᨴᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᩅᩣᨧᩴ ᨽᩥᨶ᩠ᨴᨲᩥ, ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨷᩮᨲᩥ, ᨿᨳᩣᩈᩩᨡᩴ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨴᩮᩔᨲᩥ, ᨲᨴᩣ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨧᩮᨲᨶᩣᩅᩈᩮᨶ ᨷᩁᩥᨿᩣᨿᨲᩮᩣ ᨴᩣᨶᨾᨿᩴ ᨾᨶᩮᩣᨴ᩠ᩅᩤᩁᩮ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ ᨶᩣᨾ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨴᩣᨶᨾᨿᩴ ᨴ᩠ᩅᩤᩁᨲ᩠ᨲᨿᩮ ᨲᩥᩅᩥᨵᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨿᨴᩣ ᨷᨶ ᨧᨲᩩᨷ᩠ᨷᨠᩣᩁᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨴᩮᨿ᩠ᨿᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩃᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ “ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨿᨳᩣᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩁᩥᨧ᩠ᨧᨩᩣᨾᩥ ᨲᩣᨿ ᨿᩥᩉᩣᨠᩩᩃᩅᩴᩈᩣᨶᩩᩁᩪᨷᨧᩣᩁᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ”ᨲᩥ ᩈᨾᩣᨴᩣᨿ ᨷᩪᩁᩮᨲᩥ, ᨲᩣᨶᩥᩈᨧᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨧ ᨷᩁᩥᨷᩪᩁᨱᩦᨿᨲᩮᩣᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨷᩁᩥᨷᩪᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩦᩃᩴ ᩁᨠ᩠ᨡᨲᩥ, ᨲᨴᩣ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᩈᩦᩃᩴ ᨠᩣᨿᨴ᩠ᩅᩤᩁᩮ ᨧ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨ ᨿᨴᩣ ᨷᨶ ᨧᨲᩩᨷ᩠ᨷᨠᩣᩁᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨴᩮᨿ᩠ᨿᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩩᩃᩅᩴᩈᩣᨶᩩᩁᩪᨷᩮᨶ ᨴᩣᨴᩣᨿ ᩋᩣᨱᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩁᩮᩉᩥ ᨴᩣᨷᩮᨲᩥ, ᨲᩣᨶᩥ ᨧ ᨷᩁᩥᨷᩪᩁᨱᩦᨿᩣᨶᩥ ᨴᩣᨴᩣᨿ ᩋᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩦᩃᩴ ᩁᨠ᩠ᨡᨲᩥ, ᨲᨴᩣ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᩈᩦᩃᩴ ᩅᨧᩦᨴ᩠ᩅᩤᩁᩮ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨ ᨿᨴᩣ ᨷᨶ ᨲᩣᨶᩥᨿᩮᩅ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᨠᩅᨲ᩠ᨳᩩᩴ ᨠᩩᩃᩅᩴᩈᩣᨶᩩᩁᩪᨷᩮᨶ “ᨴᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ, ᨲᩣᨶᩥᨿᩮᩅ ᨷᩁᩥᨷᩪᩁᨱᩦᨿᩣᨶᩥ ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ “ᩈᩦᩃᩴ ᩁᨠ᩠ᨡᩥᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᨧ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨲᩥ, ᨲᨴᩣ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᩈᩦᩃᩴ ᨾᨶᩮᩣᨴ᩠ᩅᩤᩁᩮ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᩈᩦᩃᨾᨿᩴ ᨴ᩠ᩅᩤᩁᨲ᩠ᨲᨿᩮ ᨲᩥᩅᩥᨵᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨿᨴᩣ ᨷᨶ ᨧᨲᩩᨷ᩠ᨷᨠᩣᩁᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨷᩥ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩴ ᨧ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨧᨦ᩠ᨠᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨶᩥᨲᩮᩣ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ, ᨲᨴᩣ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨽᩣᩅᨶᩣᨾᨿᩴ ᨠᩣᨿᨴ᩠ᩅᩤᩁᩮ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᩅᨧᩦᨽᩮᨴᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨩ᩠ᨫᩣᨿᨶ᩠ᨲᩔ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨽᩣᩅᨶᩣᨾᨿᩴ ᩅᨧᩦᨴ᩠ᩅᩤᩁᩮ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨠᩣᨿᨦ᩠ᨣᩅᩣᨧᨦ᩠ᨣᩴ ᩋᨧᩮᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨩ᩠ᨫᩣᨿᨶ᩠ᨲᩔ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨽᩣᩅᨶᩣᨾᨿᩴ ᨾᨶᩮᩣᨴ᩠ᩅᩤᩁᩮ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨽᩣᩅᨶᩣᨾᨿᩴ ᨴ᩠ᩅᩤᩁᨲ᩠ᨲᨿᩮ ᨲᩥᩅᩥᨵᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩍᨲᩥ ᨠᩩᩈᩃᩔ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩔ ᨲᩥᩅᩥᨵᨷᩩᨬ᩠ᨬᨠᩥᩁᩥᨿᩅᨲ᩠ᨳᩩᩅᩈᩮᨶ ᨶᩅᩈᩩ ᨠᨾ᩠ᨾᨴ᩠ᩅᩤᩁᩮᩈᩩ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᩅᩥᨽᩣᩅᨶᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᨠᩩᩈᩃᩔ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩔ ᨴᩈᨷᩩᨬ᩠ᨬᨠᩥᩁᩥᨿᩅᨲ᩠ᨳᩩᩅᩈᩮᨶᩣᨷᩥ ᨲᩥᩴᩈᩣᨿ ᨠᨾ᩠ᨾᨴ᩠ᩅᩤᩁᩮᩈᩩ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᩅᩥᨽᩣᩅᨶᩣ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨬᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨿᨳᩣ ᨧ ᨠᩩᩈᩃᩔ, ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨠᩩᩈᩃᩔᩣᨷᩥ ᨿᨳᩣᩃᩣᨽᩴ ᨠᩩᩈᩃᩮᨲᩥ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᨠᩥᩁᩥᨿᩅᨲ᩠ᨳᩩᨴ᩠ᩅᩤᩁᩮᩉᩥ ᩅᩥᨽᩣᩅᨶᩣ, ᨿᩮᩣᨩᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᨧ ᨿᨳᩣᨶᩩᩁᩪᨷᩴ ᨬᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨

អបិច សទ្ធិ តាយ ពត្ថុមុលំ ចិឃ ហទេត្វត ពទេហត្វា ទាតុំ ត សក្កា៑ ឃទា បត “សទ្ធទាតំ ទេយ”តិ អាកុឌិត្វា ទេកទិអាឌិត្យទិទេឃ តិណ្ហិ ទេតគាតំ ទេឌតិ, ទេតហិ ជ្ជបហារេ ចា ពទេរាតិ, ឆយុពឆិកាឌីតំ សទេកសជ្ជាឌិ ទេឌតិ, ឆយុស្សចតំ ទេឈាទេសតិ, សទេកឡ្ឋាឆយុពឆាឌិ ចា ពទេរាតិ, តទា កុសលំ សទ្ធារយុណំ ទេហាតិ៑ ឲចំ ពត្ថាឌិចត្វុបទិច្ចទេកបិ ពត្ថាឌិអារយុណំ៑ ឆយុារយុណំ បត ឰ្ខទាឌីចិតិត្រ្ទិឃតទាឃត្វាតំ ចទេសត ទាាតត្ថា៑ ឃទា ហិ ឰ្ខឌចត្តាតិ អត្ថុបិតសប្បិតចតីតាឌីតិ “ឰ្ខឌទាតំ ទេយ កចិស្សតី”តិ ទេឌតិ, កិលិតាតំ ទេកសជ្ជ៑ ចា ទេចជ្ជ៑ ចា ជ្ជបទេតត្វា, បិទេណាបទេរាឆកំ អាចុឆទាលកុយិតាឌិ ចិតាទេសត្វា ចា, ចឌ្ឍប្បទេត្វ បិលិទេតា ទេយាទេចត្វា ចា “ឌីចិតទាតំ ទេយ កចិស្សតិ ឌីចិតាឃត្វចុត្តិតាឃ, បច្ចាបសាឌទេសាឡអសបុលុយទ្ទបចិត្តទេចតសិកាតំ ចទេសត បសាទាឌិទាតំ ទេយ កចិស្សតី”តិ ច យតសិ ពទេរាតិ, តទា កុសលំ ឆយុារយុណំ ទេហាតិ៑ ទេសសំ តាឌិសទេយច៑

អឃំ តាតាចត្វុសុ ចិតារយុណាតំ ទេឃាឌតា៑ ឲពចត្វុសិំយំ លារយុណំ លត្កុទេតច៑ បិណ្ឌបិតសិំ ហិ យតាទេបិ ចទេណ្ណា, លាគតកាទេល ឃុវុយុទាឃតសទ្ធោ, ពទេន្ធា, ទេសា, ទេឃាជ្ជត្ថុំ, ឰ្ខឌា, តទាឃត្វា ចា ឌីចិតបសាទាឌទេឃា, តត្ថិសឃាតិ ច ចិឡ្ឋាណាឌីតិតិ លារយុណយំ ទេចឌីតត្ថា៑ ឲចំ ឌីចទាឌីសុ ទេចច ចត្វាឌីសុ ច ឃចាត្ថុវុបំ ទាាតត្ថា៑ ឲត្វុបិ ទាតសីលកាចតាយឃតា, កាឃចឌីយទេតាពយុកាទេចា ច ចុត្តតទេឃទេតច ទេចឌីតទេត្ថា៑ ឃចា ច កុសលិតំ, ឲចំ អកុសលិតយំ អារយុណពយុជ្ជារចចត្វាតំ, អបុឡ្ឋាកិទិឃចត្វុសុ ទេឃាឌតាតទេឃា ច ចុត្តាតុសារទេត ឃចាទេឃាកំ ទាាតទេត្ថា៑

ឲចំ អារយុណទេតា, បុឡ្ឋាកិទិឃចត្វទេតា, ពយុទេតា, ទ្វារទេតា ច អទេតកសហស្សប្បទេភទេឌសុ ទេចទេតសុ កុសទេលសុ ជ្ជបឌ្ឌាតិ បត ទាាណសយ្យុឃុត្តាតិ ចតុត្ថិ អឌិបតីតំ ចទេសត បទេច្ចកំ ចតុត្ថិឆាតិ, ទាាណចិប្យុឃុត្តាតិ បត ជ្ជបឌ្ឌាតិ ចិយំសាឌិបតិចឌ្ឌិតាឌិបតិត្វឃចទេសត បទេច្ចកំ តិចិឆាតិ, តទុកឃាតិ បុត ហិតត្តិពចទេសត បទេច្ចកំ តិចិឆាតិ, តាតិ បុត អបទិយាទេណាសុ បត ចក្កចាឡឲសុ បទេច្ចកំ អបទិយាទេណាសុ សទេត្វសុ ឲទេពពសិំ អតីតាតាពតបច្ចុប្បត្តឌ្ឍឡអារិកសុលុយតាឌីហិ អតទេត្តហិ បការទេហិ ជ្ជប្បឌ្ឌតទេតា អតត្តាបទិយាណាតិ ទេហាត្តិ៑ តាតិ សត្ថាតិ សឃ្លទេន្ធា អតទេត្តត ឡុទ្ធទាារទេណាត យហាតុលិឃ តុលឃយាទេតា ចិឃ, យហាតុទេឲ្យ បក្ខិបិត្វា យិតឃយាទេតា ចិឃ សត្ថាការទេតា បទិច្ឆិត្វា យហាពទុណាឃ ពាយាចចទេទ្ទត សទិក្ខតាឃ ឲពត្តំ ជ្ជបទេតត្វា, បុត ទេសាយតស្សទេបក្ខសហាតទេទ្ទត, ទាាណសយ្យុឃុត្តចិប្យុឃុត្តទេទ្ទត, អសខ្លារិកសសខ្លារិកទេទ្ទត ច ទោទ្ទាទេស ពត្វា ទេឌទេសសិ, ឃចា តំ ទេលិពចិត្ម សត្វា ទេឌចយតុស្សាតត្តិ៑ អឃទេយត្វ សទេខ្លទេបិ, ចិត្វាទេរា បត អាឌិទេតា បទ្ទាឃ ឆយុសក្កហិឃា (ឆ៑ ស៑ ១), តឌ្ទពចាឃ ច អដ្ឋសាលិតិឃា (ឆ៑ ស៑ អដ្ឋ៑ ១) សត្ថាការទេតា ទាាតទេត្ថាតិ៑ ឲចំ ចិសឃាឌិប្បទេភទេតា ចិតិច្ឆទេឃា ទេចឌីតទេត្ថា៑

ពាយាចចទេកុសលឆយុា តិដ្ឋិតា៑

ទ្វុបិចចទេឆយុា បត កុសលិ ឈាតត្កសយ្យទេឃាពទេភទេតា បច្ចាចិឆា ទេហាត្តិ៑ ទេសឃ្យុចិធំ – ចិតក្កចិចាទេបីតិសុទេលពក្កតាសយ្យុឃុត្តំ បឌមឡ្ឋាតិកំ, តទេតា ចុ្បសត្តំ អតិក្កត្តចិតក្កំ ចិចារបីតិសុទេលពក្កតាសយ្យុឃុត្តំ ទុតិឃឡ្ឋាតិកំ, តទេតា ចុ្បសត្តំ អតិក្កត្តចិចារេ បីតិសុទេលពក្កតាសយ្យុឃុត្តំ តតិឃឡ្ឋាតិកំ, តទេតា ចុ្បសត្តំ ចិទត្វបីតិកំ សុទេលពក្កតាសយ្យុឃុត្តំ ចតុត្ឋឡ្ឋាតិកំ, តទេតា ចុ្បសត្តំ អត្ថ្តដ្ឋតសុលំ ជ្ជទេបក្ខពក្កតាសយ្យុឃុត្តំ បច្ចាយឡ្ឋាតិកត្តិ៑ ឲចំ សយ្យទេឃាពទេភទេតា ចិតិច្ឆទេឃា ទេចឌីតទេត្ថា៑

ឆយុទ្ធសាឌិទេតា បត បឌមឡ្ឋាទេត តាច ពាយាចចទេបឌមកុសទេល ចុទេត្វសុ ឌទេបត្វា ចិទតិត្វឃំ ទេសសា លត្តិស ឆយុា ទេហាត្តិ៑ តត្វ លក្ខាទេឃា ចត្វារទេរា, ពទុណា, យុឌិតា ចាតិ ល ទេឃចាបតកា៑ ទេសសំ សុឡ្ឋាតចារបទិទេឃាសាតំ សត្ថំ ពាយាចចទេបឌមកុសទេល ចុត្វសឌិសទេយច៑ ទេពចលំ ហិ ចិទតីតំ អការទេចា, សក្កហចារេ បច្ចាយក្កក្ខការទេចា, កុ្យត្តទេចទេសត ទ្វុបិចចទេការទេចា ច ចិទេសទេសា, ទេសសំ តាឌិសទេយច៑ បឌមឡ្ឋាតំ៑

តថា ទុតិយជ្ឈានេបិ កេវលំ ឈានង្គេសុ វិតក្កាភាវេន, សង្គហវសេន ចតុរង្គិកជ្ឈានង្គសង្គហការេន ច វិសេសោ, សេសំ បឋមសទិសមេវ។ ទុតិយំ។

តថា តតិយជ្ឈានេបិ កេវលំ ឈានង្គេសុ វិចារាភាវេន, សង្គហវសេន តិវង្គិកជ្ឈានតា ច វិសេសោ, សេសំ ទុតិយសទិសមេវ។ តតិយំ។

តថា ចតុត្ថេ កេវលំ ឈានង្គេសុ បីតិយា អភាវេន, កោដ្ឋាសវសេន ទុវង្គិកជ្ឈានការេន ច វិសេសោ, សេសំ តតិយសទិសមេវ។ ចតុត្ថំ។

តថា បញ្ចមេ កេវលំ ឈានង្គេសុ ករុណាយុបិតាតីតំ អភាវេន, សោមនស្សដ្ឋានេ ឧបេក្ខាភាវេន, កោដ្ឋាសវសេន សុខិន្ទ្រិយស្ស ឧបេក្ខាវេទនាសង្ខាតការេន, ឧបេក្ខិន្ទ្រិយការេន ច វិសេសោ, សេសំ ចតុត្ថសទិសមេវ។ បញ្ចមំ។

បញ្ចកនយេ បន វិតក្កវិចារានំ វូបសមា ទុតិយំ, បីតិយា ច វិរាគា តតិយំ, សោមនស្សស្ស ច អត្ថង្គមា ចតុត្ថំ ចតុក្កនយោបិ អាគតោ, សោ តិក្ខបញ្ញានំ ឯកប្បហារេនេវ វិតក្កវិចារេ សមតិក្កមិតុំ សមត្ថានំ វសេន វុត្តោ។ តត្ថ ទុតិយាទីនិ សន្តោ បញ្ចកនយេ តតិយាទីនិ ហុត្វា តត្ថ វុត្តនយេនេវ សន្តោ វិតក្កទ្វយោ ទេសិតន្តោ តទេវ អត្ថាការេន នាម។ ចតុក្កនយោ។

វិសយាទិប្បភេទតោ បន វិតិទ្ធយំ បញ្ចកនយេនេវ វង្គាយ, ទសកុសលតោ ឯវ ចតុក្កនយវសេនាបិ សង្គហ នាមត្តំ។ ឯវំ រូបាវចរេ លោកុត្តរេបិ។ បញ្ចវិធាបិ ចេតំ រូបាវចរកុសលជ្ឈានំ កសិណារម្មណភេទតោ បវត្តំ អដ្ឋវិធំ ហោតិ បថវីកសិណំ អាបោតេជោវាយោនីលបីតលោហិតោទាតកសិណន្តិ, អាលោកាកាសកសិណេហិ សទ្ធិំ ទសវិធំ ហោតិ។ បញ្ចកនយេ (ធ។ ស។ ១០១) បន អាលោកកសិណស្ស ឱទាតកសិណេន សង្គហិតត្តា អគ្គហណំ វេទិតព្វំ, អាកាសកសិណស្ស បន រូបជ្ឈានភាវេន អនារុប្បញ្ញាណិកត្តា។ តំ ហិ អរូបប្បវត្តិ ឈានំ ឧប្បាទេតុម្បិ អាកាសេនេវ ហោតិ, តស្មា តត្ថុប្បន្នំ រូបាវចរជ្ឈានំ ភវវិសេសាយ, ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារាយ ច សំវត្តតិ, អភិញ្ញាយ, វិបស្សនាយ ច បាទកម្បិ ហោតិ, អនារុប្បត្តា បន និរោធបាទកំ ន ហោតិ។ សេសានិ បន នវ កសិណានិ និរោធបាទកានីបិ ហោន្តិ អយមេតេសំ វិសេសោ។ អាគតាបិ ឈានស្សាបិ បនេត្ថ ចារោ អាកាសេ សង្គហោ វេទិតព្វោតិ។ កសិណកថា។

ឯវំ កសិណវសេន អដ្ឋវិធា ចេតេ អភិភាយតនវសេន បន បវត្តំ អដ្ឋវិធា ហោន្តិ។ កថំ ហិ –

“អជ្ឈត្តំ អរូបសញ្ញី ពហិទ្ធា រូបានិ បស្សតិ បរិត្តានិ, តានិ អភិភុយ្យ...បេ... អប្បមាណានិ។ តានិ អភិភុយ្យ ...បេ... បរិត្តានិ សុវណ្ណទុព្ពណ្ណានិ...បេ... អប្បមាណានិ សុវណ្ណទុព្ពណ្ណានិ សុវិសុទ្ធំ នីលំ បីតំ លោហិតំ ឱទាត”ន្តិ (ធ។ ស។ ១១១ អាទយោ) –

អដ្ឋ អភិភាយតនានិ ទេសិតានិ, តានិ ច កសិណេស្វេវ អភិភវិត្វា សមាបជ្ជនវសេន ឈានុប្បត្តិវិសេសតោ, អនារម្មណវិសេសតោ។ តត្ថ ហិ អជ្ឈត្តំ អរូបសញ្ញីតិ អលាភិតាយ វា អនត្ថិកតាយ វា អជ្ឈត្តរូបេ បរិកម្មសញ្ញាវិរហិតោ។ ពហិទ្ធា រូបានិ បស្សតីតិ ពហិទ្ធា អដ្ឋ កសិណរូបានិ បរិកម្មវសេន ចេវ អប្បនាវសេន ច បស្សតិ។ បរិត្តានីតិ អវឌ្ឍិតានិ, តានិ អភិភុយ្យ បស្សន្តោ ច យថា នាម សម្បន្នគហណិកោ កដច្ឆុមត្តំ ភត្តំ លភិត្វា “កិំ ឯត្ថ ភុញ្ជិតព្វំ អត្ថី”តិ សង្កឌ្ឍិត្វា ឯកកពឡមេវ ករោតិ, ឯវមេវ ញាណុត្តរិកោ “កិំ ឯត្ថ បរិត្តកេ អារម្មណេ សមាបជ្ជិតព្វំ អត្ថិ, នាយំ មម ភារោ”តិ តានិ អភិភវិត្វា សហ និមិត្តុប្បាទេនេវ អប្បនំ និព្ពត្តេតីតិ, តស្មា តំ ឈានំ “អភិភាយតន”ន្តិ វុច្ចតិ។ អប្បមាណានីតិ វឌ្ឍិតប្បមាណានិ។ តានិ អភិភុយ្យាតិ វឌ្ឍិតប្បមាណានិ ឯកំ ភត្តវឌ្ឍិតកំ លភិត្វា ចិរំ ភោជនត្ថេរោ អប្បមាណំ លភិត្វា “ឯតំ វា ហោតុ អញ្ញំ វា, កិំ ឯត្ថ

សមាបជ្ជិតព្ពា”តិ អប្បនំ កិត្តេត្វា។ សុវណ្ណទុព្ពណ្ណានីតិ បរិសុទ្ធាបរិសុទ្ធវណ្ណានិ។ បរិសុទ្ធានិ ហិ នីលាទីនិ, អបរិសុទ្ធានិ ច សុវណ្ណទុព្ពណ្ណានីតិ ឥធ អធិប្បេតានិ, ឯតានិបិ “សុវណ្ណានិ វា ហោន្តុ ទុព្ពណ្ណានិ វា, បរិត្តអប្បមាណវសេនេវ អភិភាយតនានី”តិ អាគមដ្ឋកថាសុ (ទី॰ និ॰ អដ្ឋ॰ ២.១៧៣; ម॰ និ॰ អដ្ឋ॰ ៣.២៤៩; អ॰ និ॰ អដ្ឋ॰ ៣.៨.៦៥) វណ្ណិតានិ។ វណ្ណាភោគស្ស ហិ អត្ថិតាយ បរិយាយេន អភិភាយតនានិ វណ្ណាភោគរហិតតាយ ឯត្ថ កេវលតោ វិសេសសព្ភាវា ចតុធា វុត្តានិ, នីលាទីនិ បន ចត្តារិ សុវិសុទ្ធវណ្ណវសេន សុភាវហតាយ ពាលាលុត្តរិកោ អភិភវិត្វា អប្បនំ កិត្តេត្វា, តស្សា អារម្មណវិសេសាការេនបិ ឈានុប្បត្តិវិសេសតោ ឥមេសំ អដ្ឋន្នំ អភិភាយតនានំ វសេន បវត្តំ អដ្ឋវិធា ហោតីតិ វេទិតព្ពា។ អភិភាយតនកថា។

តានិ បន យថា ច អភិភាយតនវសេន, ឯវំ វិមោក្ខវសេនាបិ បវត្តំ តិវិធា ហោតិ។ កថិតា ហិ “រូបី រូបានិ បស្សតិ, អជ្ឈត្តំ អរូបសញ្ញី ពហិទ្ធា រូបានិ បស្សតិ, សុភន្តេវ អធិមុត្តោ ហោតី”តិ (ធ॰ ស॰ ២៤៨ អាទយោ; ទី॰ និ॰ ២.១២៩, ១៧៤; អ॰ និ॰ ៨.៦៦) តយោ វិមោក្ខា វុត្តា។ តេ ច និមិត្តេសុ ច អធិមុច្ចនវសេន ឈានុប្បត្តិវិសេសតោ, ភាវនារម្មណវិសេសតោ កិមិទំ អធិមុច្ចនំ នាម? បច្ចនីកធម្មេហិ សុដ្ឋុ វិមុច្ចនំ, អារម្មណេ ច សុដ្ឋុ អភិរតិ, បិតុ អង្កេ វិស្សដ្ឋង្គបច្ចង្គស្ស ទារកស្ស សយនំ វិយ អនិគ្គហិតាការេន និរាសង្កតាយ អារម្មណេ បវត្តីតិ វុត្តំ ហោតិ។ តត្ថ រូបីតិ អជ្ឈត្តំ កេសាទីសុ ឧប្បាទិតំ រូបជ្ឈានំ រូបំ នាម, តទស្ស អត្ថីតិ រូបី។ អជ្ឈត្តញ្ហិ កេសាទីសុ នីលំ, មេទាទីសុ បីតំ, មំសាទីសុ លោហិតំ, ទន្តាទីសុ ឱទាតញ្ច វណ្ណកសិណវសេន អាវជ្ជិត្វា បរិកម្មំ ករោន្តស្ស រូបជ្ឈានានិ, កសិណំ ឧគ្គហេត្វា ច អរូបជ្ឈានានិ ឧប្បជ្ជន្តេវ។ រូបានិ បស្សតីតិ ពហិទ្ធាបិ នីលកសិណាទិរូបានិ ឈានចក្ខុនា បស្សតិ, ឥមិនា អជ្ឈត្តពហិទ្ធវត្ថុកេសុ កសិណេសុ ឈានប្បដិលាភោ ទស្សិតោ។ អជ្ឈត្តំ អរូបសញ្ញីតិ អជ្ឈត្តំ កេសាទីសុ អនុប្បាទិតរូបាវចរជ្ឈានោ, ឥមិនា ពហិទ្ធា បដិលទ្ធជ្ឈានតា ទស្សិតា។ សុភន្តេវ អធិមុត្តោ ហោតីតិ ឥមិនា សុវិសុទ្ធេសុ នីលាទិវណ្ណកសិណេសុ “សុភ”ន្តិ អធិមុត្តិវសេន បដិលទ្ធជ្ឈានតា ទស្សិតា។ ឯវំ អារម្មណវិសេសាការេនបិ អធិមុត្តិវសេន ឈានុប្បត្តិវិសេសតោ ឥមេសំ តិណ្ណំ វិមោក្ខានំ វសេន បវត្តំ តិវិធា ហោតីតិ វេទិតព្ពា។ វិមោក្ខកថា។

យថា ច វិមោក្ខតោ, ឯវំ បដិបទាភេទតោបិ បវត្តំ ចតុព្ពិធា ហោតិ ទុក្ខបដិបទំ ទន្ធាភិញ្ញំ, ទុក្ខបដិបទំ ខិប្បាភិញ្ញំ, សុខបដិបទំ ទន្ធាភិញ្ញំ, សុខបដិបទំ ខិប្បាភិញ្ញន្តិ។ តត្ថ បឋមសមន្នាហារតោ បដ្ឋាយ យាវ ឧបចារំ ឧប្បជ្ជតិ, តាវ បវត្តា ឈានភាវនា “បដិបទា”តិ វុច្ចតិ។ សា ឯកច្ចស្ស ទុក្ខា នីវរណាទិបច្ចនីកសមុទាចារគហនតាយ អសុខសេវនា ហោតិ, ឯកច្ចស្ស តទភាវតោ សុខា។ ឧបចារតោ បន បដ្ឋាយ យាវ អប្បនា, តាវ បវត្តា បញ្ញា “អភិញ្ញា”តិ វុច្ចតិ។ សា ឯកច្ចស្ស ទន្ធា អសីឃប្បវត្តិនី, ឯកច្ចស្ស ខិប្បា។ អសប្បាយសេវិនោ ទុក្ខា បដិបទា ហោតិ ទន្ធា ច អភិញ្ញា, សប្បាយសេវិនោ សុខា បដិបទា ហោតិ ខិប្បា ច អភិញ្ញា។ បុព្ពាបរភាគេសុ សប្បាយាសប្បាយសេវនវសេន វោមិស្សតា ច វេទិតព្ពា។ តថា បលិពោធុបច្ឆេទាទិកំ បុព្ពកិច្ចំ អសម្បាទេន្តស្ស បដិបទា ទុក្ខា, សម្បាទេន្តស្ស សុខា បដិបទា។ អប្បនាកោសល្លំ អសម្បាទេន្តស្ស ទន្ធាភិញ្ញា, សម្បាទេន្តស្ស ខិប្បា។ កិលេសិន្ទ្រិយានំ វា តិក្ខមុទុតាយ បភេទា, វិបរិយាយេន ចតុត្ថា, វោមិស្សតាយ យថាយោគំ នេត្វា វេទិតព្ពា។ តណ្ហាវិជ្ជាភិភវនាភិភវនវសេន ច សមថវិបស្សនាសុ កតាធិការាកតាធិការវសេន ចាបិ ឯតាសំ បភេទោ វេទិតព្ពោ។ បឋមជ្ឈានាទិអាការវសេនាបិ ទុតិយាទីនំ បដិបទាភិញ្ញាភេទោ ហោតិ យេថាតិ ទដ្ឋព្ពំ។ ឯវំ បដិបទាវសេន បវត្តំ ចតុព្ពិធា ហោតីតិ វេទិតព្ពា។ បដិបទាកថា។

យថា ច បដិបទាហិ, ឯវំ អារម្មណភេទតោបិ បវត្តំ ចតុព្ពិធា ហោតិ បរិត្តំ បរិត្តារម្មណំ, បរិត្តំ អប្បមាណារម្មណំ, អប្បមាណំ បរិត្តារម្មណំ, អប្បមាណំ អប្បមាណារម្មណន្តិ។ តត្ថ យំ អប្បគុណំ, ឧបរិជ្ឈានស្ស បច្ចយោ ភវិតុំ ន សក្កោតិ, ឥទំ បរិត្តំ។ យំ បន អវឌ្ឍិតេ អារម្មណេ បវត្តំ, តំ បរិត្តំ អារម្មណំ អស្សាតិ បរិត្តារម្មណំ។ វិបរិយាយតោ អប្បមាណំ អប្បមាណារម្មណំ។ តទុភយវោមិស្សតាយ មិស្សកនយោ វេទិតព្ពោ។ ឯវំ

អារម្មណកេនេតា ចត្ថុត្តិឆា ទេហាត្តិតិ ទេចនិតត្ថា៉ អារម្មណកថា៉

យថា ច បដិបជារម្មណេហិ, ឲចំ អធិបតីភំ ចរេយត បច្ចេក៌ា ចត្ថុត្តិធតា, ហឹតត្តិកចរេយត បុត តិចិធតា ច ឃោរេឌត្វា ទេចនិតត្ថា៉

ឆេយកឃិលាម្ភលចិកាកកថា តិដ្ឋិតា៉

យថា កឃិលាម្ភលេឃុ, ឲចំ ព្រាហ្មចិហារម្ភលេឃុបិ យថាឃោក៌ា ចិការកោ ទេចនិតទេត្ថា – ទេយត្តាករុណាមុទិតាចរេយត ហិ អាឌិទេតា ចត្តារិ ឈាតាតិ បច្ចេក៌ា តិចិឆា ទេហាត្តិ ទេយត្តាឃហកតំ, ករុណាឃហកតំ, មុទិតាឃហកតត្តិ៉ បញ្ចាមជ្ឈាត៌ បត ្ខបេក្ខាព្រាហ្មចិហារចរេយត ឲកចិធំ ្ខបេក្ខាឃហកតត្តិ៉ បុរិមេឃុ ហិ តីឃុ បញ្ចាមជ្ឈាត៌ តុប្បជ្ជតិ៉ កឃ្មា? ទេឃាមតស្សាចិប្បឃោកទេតា, ទេឃាមតស្សឃមុដ្ឋិតាត៌ ញ្ញាបាឌិចិហិឃារតឹត៌ យថាក្កមំ តិឃ្សរណាត្តា, បច្ឆិមេ ច តិកចត្ថុក្កជ្ឈាត៌ តុប្បជ្ជតិ៉ កឃ្មា? ្ខបេក្ខាទេចតាឃមប្បឃោកទេតា, តឃ្សា ច បដិឈាតុតយតិឃ្សរណាទេតា មជ្ឈត្តាការេត បចត្តិទេតា, តាតិ បុត បដិបជារម្មណាធិបតីហឹតត្តិកកេធេហិ បុទេ្ឋ ទុត្តតទេយត ឃោរេឌត្វា ទេចនិតត្ថាតិ៉ ឲត្វ ច អប្បមត្តារម្មណចរេយត បរិត្តារម្មណតា, ពាហុមត្តារម្មណចរេយត អប្បមាណារម្មណតា ច ឲកឃ្មិ៍ មទេត្ត អប្បត៌ បិទេបត្វា អត្តក្កមេត ឲកាចាឃឲកចីធិកាមាឌិកតមទេត្តឃុ បិបតចរេយត ចដ្ឋតា ច ទេចនិតត្ថា៉ ឆម្មុទ្ទេមេ បទេត្វ ករុណាឃហកេត មុទិតាចិរហិតា បញ្ចាតិម ឆម្មា, ទេតឃុ លក្ខាធឃោ ចត្តារោ, ករុណា ចាតិ បទេញ្ចា ឃេចាបតកា, ករុណា ច តិយតាតិ ទេចនិតត្ថា៉ ឲចំ មុទិតាឃហកេតបិ៉ ទេកចល៌ ករុណាចិរហិតា មុទិតា តិយតា បចត្តាតិ អឃមេត្វ ចិមេមោ៉ អចមេមព្រាហ្មចិហារត្វមេ, បត កឃិលាឃុកាឌីឃុ ច មត្តត្វ ករុណាមុទិតាចិរហិតា ច ចត្តុត្តិម ឆម្មា, តត្វ ច លក្ខាធឃោ ចត្តារោច ឃេចាបតកា ទេចនិតត្ថាតិ៉ ព្រាហ្មចិហារម្ភលចិកាកកថា៉

អឃុកកេនេតា បត បធមជ្ឈាតមេចេក៌ា ធមចិធំ ទេហាតិ ្ខទ្ធមាតកឃត្តាឃហកតំ
ចិតិលកចិបុត្តកចិច្ឆិទ្ធកចិក្ខាយិតកចិក្ខិត្តកហតចិក្ខិត្តកលោហិតកបុឡវកអដ្ឋិកឃត្តាឃហកតត្តិ, ធមចិធេបិ ទេចតឃ្មិ៍ អឃុកេ បដិក្កូលត្តា, ទុត្តាលត្តា ច ចិតក្កពលេតេច ឈាត៌ តិដ្ឋតិ, ត ចិតា ចិតទេក្កត ឃីឈមោតាយ តឌិយា អរិត្តពលេតេច តាចា ចិយ, តឃ្មា បធមជ្ឈាតមេចេត្វ ្ខប្បជ្ជតិ, ឃមធចិបឃ្សតាឌិអាតិឃំឃធស្សាចិតាយ, បទេត្វ តិចរណប្បហាទេតត ច បីតិឃោមតឃ្ស ្ខប្បជ្ជតិ ពាហុចេតតលិកធឃ្សទេតត បុប្ស្សលឌ្ឋកឃ្ស គូធរាឃិមិព្យា ចិយ, ្ខបឃត្តញ្ញាធិទុក្ខឃ្ស ច ទោកិទេភា ចមតចិទេចតប្បចត្តិយំ ចិយាតិ ឥដ្ឋត្តា៉ តំ បត ធមចិធម្បិ បធមជ្ឈាត៌ បដិបជារម្មណាធិបតីហឹតត្តិកចរេយត បច្ចេក៌ា ឃោរេឌត្វា ទេចនិតត្ថា៉ ឲត្វ ច អឃុការម្មណឃ្ស អចឌ្ឍតិយតាយ ពុទ្ធេក ្ខទ្ធមាតកាឌិដ្ឋានេត ្ខប្បត្តិ តិមិត្ត បរិត្តារម្មណំ, មហទេត្ត អប្បមាណារម្មណំ ទេចនិតត្ថា៉ ឲទេតឃុ បត ធមឃុ អឃុកេឃុ ឃាមញ្ញាទេតា ទុត្តិមាការចរេយត, តចឃិចធិកបត្តចរេយត ច បចត្តា កាយកតាឃតិ ឃព្វហិតា, ចណ្ណកឃិលោឃុ ច ទេកឃាឌិត៌ ទេកាដ្ឋាឃាត៌ តិលិឌិចណ្ណារម្មណា, ចត្តុក្កបញ្ចាកជ្ឈាតចរេយត ្ខប្បត្តា កាយកតាឃតិ ច ឃព្វហិតា៉ បធកាឌតីមេ ចិឃុំ ត ទុត្តា, តឃ្មា ទេតមំ ចរេយតាបិ ចិការកោ ទេចនិតទេត្ថា៉ អឃុកម្ភលចិកាកកថា៉

ឲចំ អារម្មណាឌិកេធេតា ច តិត្តាត៌ រូបាចចរកុឃលធម្មាត៌ កាលទេធឃាឌិកេធេត អតត្តតា, កកចតា ច ឲកត្តំ ្ខបតេត្វា ធេឃិតការចា, ចិត្តារតយាតិធេមោ ច កាយាចចរកុឃលេ ទុត្តាតុឃារេត យថាតុរូបំ ពាតតទេត្ថា៉ ឰទេតា បរំ អរូបាចចរាឌីឃុបិ ចិមេឃមត្តមេច ចក្ខាម៉ ឲចំ ចិឃយាឌិប្បកេធេតា ចិតិច្ឆយោ ទេចនិតទេត្ថា៉

រូបាចចរកុឃលធម្មា តិដ្ឋិតា៉

អរូបាវចរា បន កុសលចិត្តា សម្បយោគតោ ន ភិន្នា, សព្វេបិ ឧបេក្ខេកគ្គតាសម្បយុត្តាវ, ឈានង្គាទិតោបិ សព្វសោ រូបាវចរបញ្ចមជ្ឈានសទិសា។ អរូបាវចរភាវោ ឯវ ហេត្ថ វិសេសោ។ វិសយាទិប្បភេទតោតិ ឯត្ថ បន អារម្មណតោ តេ ចតុព្ពិធា ហោន្តិ។ សេយ្យថិទំ – អាកាសានញ្ចាយតនំ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនន្តិ។ តត្ថ ហិ កសិណុគ្ឃាដិមាកាសេ "អនន្តោ អាកាសោ"តិ បវត្តំ បឋមំ, តស្មិំ បឋមារុប្បវិញ្ញាណេ "អនន្តំ វិញ្ញាណ"ន្តិ បវត្តំ ទុតិយំ, តស្ស បឋមារុប្បវិញ្ញាណស្ស អភាវេ "នត្ថិ កិញ្ចី"តិ បវត្តំ តតិយំ, តស្មិំ តតិយេ "សន្តមេតំ បណីតមេត"ន្តិ បវត្តំ ចតុត្ថំ។ បុរិមបុរិមេហិ បណីតបណីតំ សន្តសន្តតរសន្តតមន្តិ ច វេទិតព្ពំ។

តត្ថ រូបាវចរេសុ វិតក្កាទិអង្គសមតិក្កមតោ ឧបរូបរិឈានានំ សន្តតរាទិភាវោ វុត្តោ, អង្គាតិក្កមរហិតេសុ បន អារុប្បេសុ កថន្តិ? អារម្មណាតិក្កមតោ។ ឯតេសុ ហិ កសិណរូបសមតិក្កមតោ បឋមំ ឈានំ រូបាវចរបញ្ចមជ្ឈានតោ សន្តំ, តតោបិ កសិណុគ្ឃាដិមាកាសាតិក្កមតោ ទុតិយំ, តតោបិ អាកាសេ បវត្តវិញ្ញាណាតិក្កមតោ តតិយំ, តតោបិ អាកាសេ បវត្តវិញ្ញាណស្ស សមតិក្កមតោ ចតុត្ថន្តិ។ ឯវំ អង្គសមត្តេបិ ថូលថូលាតិក្កមេន សុខុមសុខុមារម្មណតាយ ឧបរូបរិឈានានំ សន្តតរាទិភាវោ វេទិតព្ពោ សមាយាមចិត្តការេហិ វត្ថានំ សុខុមសុខុមតរាទិភាវោ វិយ។ តត្ថ អភាវារម្មណតាយ តតិយារុប្បំ សន្តបណីតតោ យទិ ករោន្តស្ស ចតុត្ថារុប្បស្ស កថំ តត្ថ និកន្តិបរិយាទានំ, កថំ ច សមតិក្កមោ វា ហោតីតិ? អវសានប្បត្តតាយ, សា ច អត្តនោ សន្តបណីតតាយ។ យថា ហិ រាជា ទន្តការាទិសិប្បិកានំ អតិសុខុមតរសិប្បំ ទិស្វា "ឆេកា វតិមេ អាចរិយា"តិ តេសំ ឆេកតាយ តុស្សន្តោបិ ន តំ សិប្បិកភាវំ បត្ថេតិ, តំ សមតិក្កម្ម រាជភាវេ ឯវ តិដ្ឋតិ, ឯវំសម្បទមិទំ ទដ្ឋព្ពំ។ ឯវំ អារម្មណភេទតោ ចតុព្ពិធានមេតេសំ បុន បដិបទារម្មណាធិបតិហីនត្តិកភេទេហិ បុព្វេ វុត្តនយេនេវ បភេទា ភេទា វេទិតព្ពា។

ឯត្ថ ច រូបាវចរចតុត្ថជ្ឈានេ និកន្តិបរិយាទានទន្ធតាយ បឋមារុប្បស្ស, បឋមារុប្បាទិនិកន្តិបរិយាទានទន្ធតាយ ទុតិយារុប្បាទីនំ ទន្ធប្បដិបទតា, បរិយាទិន្នានិកន្តិកស្ស តទប្បនាបរិចយទន្ធតាយ ទន្ធាភិញ្ញតា, វិបរិយាយេន ខិប្បតា ច វេទិតព្ពា។ បរិត្តកសិណុគ្ឃាដិមាកាសមូលកានំ បន ចតុន្នំ បរិត្តារម្មណតា, វិបរិយាយតោ អប្បមាណារម្មណតា វេទិតព្ពា។ រូបារូបាវចរា បនេត្ថ អធិបតិសហិតាវ ឧប្បជ្ជន្តិ, ន វិនា អធិបតីហិ។ កាមាវចរាវ អធិបតិរហិតាបិ ឧប្បជ្ជន្តិ, តេ ច អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតីតិ ទ្វេបិ លព្ភន្តិ។ រូបារូបាវចរា បន សហជាតាធិបតិមេវ, នេតរំ។ តត្ថ ច ឆន្ទាធិបតិកា សហជាតា ធម្មា ឆន្ទាធិបតេយ្យា, ឆន្ទោ បន អធិបតិ ឯវ, ន ឆន្ទាធិបតេយ្យោ។ ឥតរេ បន អធិបតេយ្យាវ, នាធិបតយោ អញ្ញស្ស អត្តនា សហជាតស្ស ឆន្ទស្ស, ឥតរេសំ អធិបតិភូតស្ស អភាវា។ ឯកស្មិំ ហិ ចិត្តុប្បាទេ ឆន្ទាទីសុ ចតូសុបិ វិជ្ជមានេសុ យថាបច្ចយំ សហជាតាធិបតិ ឯកោវ លព្ភតិ។ ឯវំ វីរិយាធិបតិអាទីសុបិ យថារហំ ញាតព្ពំ។ ឯវំ វិសយាទិប្បភេទតោ វិភត្តិនយោ ញាតព្ពោ។

អរូបាវចរកុសលចិត្តា និដ្ឋិតា។

លោកុត្តរា បន កុសលា មគ្គសម្បយោគភេទតោ ចតុព្ពិធា។ សេយ្យថិទំ – សោតាបត្តិមគ្គសម្បយុត្តំ សកទាគាមិមគ្គសម្បយុត្តំ អនាគាមិមគ្គសម្បយុត្តំ អរហត្តមគ្គសម្បយុត្តន្តិ។ តត្ថ ចតូសុបិ ឯតេសុ មគ្គសម្បយោគោ សមានោ អដ្ឋន្នម្បិ មគ្គង្គានំ សព្វត្ថ ឧប្បត្តិតោ កថំ តត្ថ ភេទោតិ? អនុសយប្បហានសង្ខាតស្ស មគ្គកិច្ចស្ស ភេទតោ។ អនុសយេ មារេន្តោ គច្ឆតីតិ ហិ មគ្គោ។ មគ្គា ហិ យថាសកំ អនុសយេ បជហន្តិ ឯវ, និមិត្តា វុដ្ឋហតិ, បវត្តា ឆិន្ទតិ តាយាតិ វុច្ចតិ។ និមិត្តន្តិ ច បញ្ចក្ខន្ធា, បវត្តន្តិបិ តេ ឯវ។ តំ ទុវិធំ ឧបាទិន្នកំ, អនុបាទិន្នកញ្ចា។

តត្ថបិ សោតាបត្តិមគ្គោ ទិដ្ឋានុសយំ, វិចិកិច្ឆានុសយំ, តទេកដ្ឋេ ច កិលេសេ, តំសហជាតានិ ទិដ្ឋិសម្បយុត្តានិ, វិចិកិច្ឆាសម្បយុត្តញ្ចាតិ

បញ្ញាកុសលចិត្តានិ ច ឧប្បជ្ជមានានេវ សម្បយុត្តានិ, សម្បយុត្តានេវ ច អបិយមានេតា ចេច ឃុត្តិកចេតា ច ធេបត្តា សត្ត កេច តេចចយេបេតា ចុដ្ឋាតិ ៉ តត្ថ ឃតេត់ បធេយយក្កាតុប្បត្តិឃំ ឧប្បជ្ជមានានំ ខិខិចិខិកិច្ឆាសម្បយុត្តបញ្ញាចិត្តសម្បដ្ឋាន់ ទុប់, តំ ទុបក្កុតេត្តា, តានិ បញ្ញា ចិត្តានិ

ចិត្តាលាក្កុតេត្តា, តំសម្បយុត្តា តេចតាតេយា ខ្ពតេទ តេយា លត្ថា៉ ខ្ពុតេយ អតុបិឌិត្ថុបញ្ញាក្កុត្ថា អតុបិឌិត្ថុតិខិត្តំ, អតុបិឌិត្ថុប្បចត្តំ តាយ៉ តេតា

បធេយយក្កា ចុដ្ឋាតិ, តំ លិត្តុតិ តាយ៉ ឃតេត់ អបិយមេច, ឃុត្តិឃញ្ញា ធេបត្តា សត្ត កេច តេចចយេបេយ ច បធេយយក្កាតុប្បត្តិឃំ អាឃតិ

ឧប្បជ្ជមានានំ កម្ពុតក្កុតុបញ្ញាកំ, តំ ឧបិឌិត្ថុតិខិត្តំ, ឧបិឌិត្ថុប្បចត្តំ តាយ៉ តេតា បធេយយក្កា ចុដ្ឋាតិ, តញ្ញា លិត្តុតិ តាយ៉ តេតាច បធេយយក្កា អតុសឃំ

បឌេហតេត្តាច តិខិត្តា ចុដ្ឋហតិ, បចត្តញ្ញា លិត្តុតិ តាយាតិ តេចខិតត្ថា៉ ឲុចំ ខ្ពុតេយក្កុឃុបិ ឧបិឌិត្ថុតុបិឌិត្ថុតិខិត្តុប្បចត្តំ ចុដ្ឋាត់ លិត្តុត់ ឃធាតុទុប់

តោតត្ថា៉

សកតាកាយិយក្កា បត ឈ្ពាអានិកកាយរាកាតុសឃំ, បជិឈាតុសឃំ, តេឌកេដ្ឋ ច កិលេសេ, តំសហេតាតានិ ច តធា បចត្តានិ ចត្តារិ

ខិខិចិប្បយុត្តានិ, តេច្ច ច តោយគស្សហកតាតិតិ ៧ អកុសលចិត្តានិ ច ឧប្បជ្ជមានានេវ សម្បយុត្តានិ, សម្បយុត្តានេវ ច កាយឃុត្តិតោតា ធេបត្តា

ឲុកកចំ តេចចយេបេតា ចុដ្ឋាតិ, បតាតុក្កតាច តំសម្បក្កុតោ កាយរាកញ្ញាបិឌោ អឌិយត្តា, តេ ច កតាខិ ចិទោអាច ឧប្បជ្ជតិតិ តេចខិតត្ថា៉

អតាកាយិយក្កាបិ តាតេច តតុសហកតកាយរាកប្បជិឈាតុសឃចេយេត ឧប្បត្តានិ ៧ ចិត្តានិ ឧប្បជ្ជមានានេវ សម្បយុត្តានិ, សម្បយុត្តានេវ ច

កាយកចេតា ចុដ្ឋាតិ៉ អទេហត្តយក្កា បត ទុបរាកអទុបរាកយាតាចិត្តាតុសឃេ, ឧត្តត្ថំ, តេឌកេដ្ឋ សត្តា កិលេសេ ច តំសហេតាតានិ ចត្តារិ

ខិខិចិប្បយុត្តានិ, ឧត្តត្ថសហកតញ្ញាតិ បញ្ញាកុសលចិត្តានិ ច ឧប្បជ្ជមានានេវ សម្បយុត្តានិ, សម្បយុត្តានេវ ច ទុបិទុបេតា, សត្តាកចេតាបិ ចុដ្ឋាតិ៉

តេសំ បធេយយក្កេ ចុត្តាតុសាទេតា តេចខិតត្ថា៉ ឲុចំ អតុសឃប្បហាគសត្តាតកិច្ចេកចេតា ចតុត្ថ យក្កាត់ តេកេដា តេចខិតត្ថា៉

តេតេចំ យក្កសម្បយោគេកចេតា ចតុត្ថាតំ, ឃុត ឈាតក្កសម្បយោគេកចេតា បតេច្ចកំ បញ្ញាចិឆា តោហត្តិ៉ កចំ? បធេយយក្កសម្បយុត្តំ តាច

ចិតក្កុចិចានបីតិឃុលោកក្កុតាសម្បយុត្តំ បធេយញ្ញាតិកំ, ចិចានបីតិឃុលោកក្កុតាសម្បយុត្តំ ទុតិឃញ្ញាតិកំ, បីតិឃុលោកក្កុតាសម្បយុត្តំ តតិឃញ្ញាតិកំ,

ឃុលោកក្កុតាសម្បយុត្តំ ចតុត្ថញ្ញាតិកំ, ឧបេក្កាកក្កុតាសម្បយុត្តំ បញ្ចាយញ្ញាតិកញ្ញាតិ បញ្ញាចិឆំ តោហតិ៉ ឲុចំ ទុតិឃយក្កាឌិសម្បយុត្តា ចាតិ ខឹសតិចិឆា

តោហត្តិ, ឲុត្ត ច ចតុក្កុតឃចេយេត សោត្ថអសចិឌតាបិ ឃោតេឌតត្ថា៉ កិ បតេត្ត ឲុចំ ឈាតក្កយោគេកេស្ស តិឃាយកំ កាតេលាត្តិ? សក្កាទុបេក្កុតោកាលំ៉

តស្មិំ ហិ ចុដ្ឋាតកាយិតិចិបស្សតាក្ខតេ តេយាតស្សសហកតេ អទិឃយក្កា បញ្ចាយញ្ញាតិកា ត ឧប្បជ្ជតិ, តេយាតស្សសហកតា ចតុក្កុញ្ញាតិកាច ឧប្បជ្ជតិ,

ឧបេក្កុសហកតេ ច ចតុក្កុញ្ញាតិកា ត ឧប្បជ្ជតិ, ឧបេក្កុសហកតា បញ្ចាយញ្ញាតិកាច ឧប្បជ្ជតិ៉

តតុ តេចត្ត សក្កាទុបេក្កុតោកាលំ តេយាតស្សុបេក្កុសហកតត្តា ចតុក្កុបញ្ចាយញ្ញាតិកាត់ តេយាតស្សុបេក្កុសហកតកាចស្ស តិឃាយកតេហតុ,

ចិតក្កាឌិអក្កុសតិក្កុយតោ បត តេសំ ទុតិឃាឌិញ្ញាតកាចស្ស តិឃាយតេត អត្តោត កចិតត្ថា៉ ត ហិ សក្កាទុបេក្កុតោកាលំ ចិតក្កាឌិចិកលំ ឧប្បជ្ជតិ៉ តេឃត

តំ តិឃាយកំ កតេចយ្យ, កិ តំ តិឃាយកកាតេលាត្តិ? បិឌកញ្ញាត់, សម្ពុសិតញ្ញាត់ ចា៉ ទុបិទុបិចេតេទុ ហិ ឃំ ឃំ ឈាត់ សមាបត្តិត្វា តតុដ្ឋាយ តេយ តេតខិ

បកិណ្ណកសក្កាទេ សម្ពុសិត្វា តេយ យក្កេ ឧប្បាទេតិ, តេ សត្តា តំតំឈាតសឌិសាច តោហត្តិ៉ ឃំ ឃំ ចា បត ឈាត់, តំសម្បយុត្តេ ច អតិត្វាឌិតោតា ចិបស្សិត្វា

តេយ តេយ យក្កេ ឧប្បាទេតិ, តេ ច តំតំឈាតសឌិសាច តោហត្តិ ក្ខុទិចណ្ណសឌិសចណ្ណា តោកោតា ចិឃ៉ តត្ថ ច ឃុក្កុចិបស្សកាស្ស ឧប្បត្តុយក្កាបិ,

សមាបត្តិលិកិតា ឈាត់ បិឌកំ អកត្វា អសម្ពុសិត្វាច ឧប្បាឌិតយក្កាបិ បធេយញ្ញាត់ បិឌកំ កត្វា តំ តំ ចា សម្ពុសិត្វា ឧប្បាឌិតយក្កាបិ សត្តា ឲុកសឌិសា

បធេយញ្ញាតិកាច តោហត្តិ៉ ត ហិ តេលិកុត្តទេយក្កា អប្បត់ អប្បតេត្តា តាយ អត្ថិ ទុតិឃតតិឃចតុត្ថញ្ញាតាតិ បិឌកាតិ កត្វា ចា តត្ថ កេត ឆេយុ សម្ពុសិត្វា

ចា ឧប្បាឌិតយក្កា ឃធាក្កុមំ ចតុទក្កិកា, តិចក្កិកា, ទុចក្កិកា ច តោហត្តិ៉ បញ្ចាយញ្ញាត់, បត អាទុប្បញ្ញាតាតិ ច បិឌកំ កត្វា ចា តត្ថ កេត ឆេយុ

សម្មសិត្វា ច ឧប្បាទិតមគ្គា ឧបេក្ខេកគ្គតាវសេន ទុវង្គិកា ច ហោន្តិ។ ឯតេសញ្ច បញ្ចន្នំ ឈានិកានម្បិ បុព្វភាគេ វិបស្សនា សោមនស្សសហគតាបិ ហោតិ ឧបេក្ខាសហគតាបិ, វុដ្ឋានគាមិនី បន វិបស្សនា ចតុក្កជ្ឈានិកានំ សោមនស្សសហគតា ហោតិ។ បញ្ចមជ្ឈានិកានំ បន ឧបេក្ខាសហគតាតិ តេនេវ បាទកជ្ឈានំ, សម្មសិតជ្ឈានំ ច និយាមកការណន្តិ វេទិតព្ពំ។ ឯវំ សម្បយោគតោ វិសេសោ។

ធម្មុទ្ទេសាទិតោ បន បឋមជ្ឈានិកេសុ តាវ ចតូសុ កាមាវចរបឋមកុសលេ វុត្តធម្មេសុ ឋបេត្វា ករុណាមុទិតា សត្តតិំស ធម្មា ហោន្តិ។ វិរតិយោ បនេត្ថ និយតា, បរិបុណ្ណា (ធ· ស· ១៧៧) នវបទេន តិដ្ឋតិ, លក្ខណាទយោ ច ចត្តារោ វេយាបតការិ វេទិតព្វា។

សង្គហវារេ បន ពោធិបក្ខិយធម្មេសុ បុព្វេ សង្គហិតាទេសនាតំ សតិបដ្ឋានសម្មប្បធានិទ្ធិបាទពោជ្ឈង្គានំ វសេន អតិរេកា ចត្តារោ សង្គហា វេទិតព្វា។ បឋមជ្ឈានិកមគ្គសម្បយុត្តេសុ ហិ ធម្មេសុ សតិ សតិបដ្ឋានដ្ឋេន សតិបដ្ឋានំ, សា ចិសយភេទេន ចតុព្វិធា, តេនេវ អស្សតិបដ្ឋានាតិ សង្ខេបតោ ឯកាវ សា ហោន្តិ។ តថា វីរិយំ បធានដ្ឋេន សម្មប្បធានំ, តំ កិច្ចភេទេន ចតុព្វិធំ, តេនេវ អសម្មប្បធានាតិ។ តថា ឆន្ទោ វីរិយំ ចិត្តំ អមោហោតិ ចត្តារោ ធម្មា ឥទ្ធិបាទដ្ឋេន មហាបាឡិយំ “ឆន្ទិទ្ធិបាទោ វីរិយចិត្តវីមំសិទ្ធិបាទោ”តិ នាមេន “ឥទ្ធិបាទា”តិ វុត្តំ, តេនេវ “អតិទ្ធិបាទា”តិ។ តថា សតិ អមោហោ វីរិយំ បីតិ បស្សទ្ធិ សមាធិ ឧបេក្ខាតិ ឥមេ សត្ត ធម្មា ពុជ្ឈនដ្ឋេន មហាបាឡិយំ “សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គោ វីរិយបីតិបស្សទ្ធិសមាធិឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ”តិ វុត្តំ, តេនេវ អនេកពោជ្ឈង្គាតិ ឯវំ ចត្តារោ សង្គហា។

ឯវំ សព្វំ លក្ខណាទិតោ បដ្ឋាយ សុញ្ញតវារបរិយោសានំ កាមាវចរបឋមកុសលេ វុត្តនយេន , កេវលំ បន មគ្គង្គសង្គហេ “អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ ហោតី”តិ (ធ· ស· ១១៧) បទភាជនីយេ សម្មាទិដ្ឋិំ, ឥន្ទ្រិយសង្គហេ បញ្ញិន្ទ្រិយដ្ឋានេ អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ វេទិតព្វំ, ឥន្ទ្រិយដ្ឋានេ អញ្ញិន្ទ្រិយំ វេទិតព្វំ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយន្តិ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយតា, សព្វត្ថ លោកុត្តរតា ច វិសេសោ, សេសំ តាទិសមេវ។ បឋមជ្ឈានិកា ចត្តារោ មគ្គា។

តថា ទុតិយជ្ឈានិកេសុបិ កេវលំ ធម្មុទ្ទេសេ វិតក្កាភាវេន, សង្គហវារេ ចតុរង្គជ្ឈានតា, សត្តង្គមគ្គតា ច វិសេសោ, សេសំ បឋមជ្ឈានិកសទិសមេវ ទុតិយជ្ឈានិកមគ្គា។

តថា តតិយជ្ឈានិកេសុបិ កេវលំ ធម្មុទ្ទេសេ វិចារាភាវេន, សង្គហវារេ តិវង្គិកជ្ឈានតា ច វិសេសោ, សេសំ ទុតិយជ្ឈានិកសទិសមេវ តតិយជ្ឈានិកមគ្គា។

តថា ចតុត្ថជ្ឈានិកេសុបិ កេវលំ ធម្មុទ្ទេសេ បីតិយា អភាវេន, កោដ្ឋាសវារេ ទុវង្គិកជ្ឈានតា, ឆឡង្គិកពោជ្ឈង្គតា ច វិសេសោ, សេសំ តតិយជ្ឈានិកសទិសមេវ ចតុត្ថជ្ឈានិកមគ្គា។

តថា បញ្ចមជ្ឈានិកេសុបិ កេវលំ សព្វត្ថ វេទនាបរិវត្តនេនេវ វិសេសោ, សេសំ ចតុត្ថជ្ឈានិកសទិសមេវ បញ្ចមជ្ឈានិកមគ្គា។ ឯវំ ធម្មុទ្ទេសាទិតោ វិសេសោ។

វិសយាទិប្បភេទតោ បន សព្ពេបិ លោកុត្តរកុសលា អារម្មណតោ និព្ពានារម្មណាវ, តស្មា ន តតោ តេសំ ភេទោ, បដិបទាទិភេទតោ បន បុព្ពេ វុត្តនយេន បភេទំ ភេទោ វេទិតព្ពោ។ ឯត្ថ ច យោ នាមរូបបរិគ្គហតោ បដ្ឋាយ កិលេសេ វិក្ខម្ភេត្វា វិបស្សនំ អារភិត្វា ទុក្ខេន កសិរេន កិលេសេ

វិក្ខម្ភេតិ, តស្ស ទុក្ខា បដិបទា ហោតិ។ យោ បន វិក្ខម្ភិតកិលេសោ, សោ វិបស្សនាបរិវាសំ វាសេន្តោ ចិរេន មគ្គបាតុភាវំ បាបុណាតិ, តស្ស ទន្ធាភិញ្ញា ហោតិ។ ឥមិនា នយេន ឥតរា តិស្សោបិ បដិបទាភិញ្ញាយោ វេទិតព្វា។ យថា ច បដិបទាភេទេន, ឯវំ វិមោក្ខភេទេនាបិ បច្ចេកំ ភិន្នា ហោន្តិ – សុញ្ញតវិមោក្ខោ អប្បណិហិតវិមោក្ខោតិ។

តត្ថ សុញ្ញតន្តិ, អប្បណិហិតន្តិ ច លោកុត្តរមគ្គស្ស នាមំ។ សោ ហិ អាគមនតោ សគុណតោ អារម្មណតោតិ តីហិ ការណេហិ នាមំ លភតិ។ កថំ? ឥធ ភិក្ខុ វិបស្សនាកម្មដ្ឋានិកោ អាទិតោ បដ្ឋាយ "អនិច្ចំ ទុក្ខមនត្តា"តិ តិវិធំ អនុបស្សនំ អារោបេត្វា សម្មសន្តោ វិចរតិ, សចស្ស វុដ្ឋានគាមិនីវិបស្សនា តេភូមកេ សង្ខារេ អនត្តតោ វិបស្សតិ, អយំ អត្តសុញ្ញតាទស្សនដ្ឋេន សុញ្ញតា នាម ហោតិ។ សចេ ទុក្ខតោ វិបស្សតិ, អយំ តណ្ហាបណិធិវិរហិតដ្ឋេន អប្បណិហិតា នាម ហោតិ, តា ឧភោបិ អាគមនីយដ្ឋានេ ឋត្វា អត្តនោ អត្តនោ មគ្គស្ស យថាក្កមំ សុញ្ញតមគ្គោ អប្បណិហិតមគ្គោតិ នាមំ ទេន្តិ។ ឯវំ អាគមនតោ នាមលាភោ វេទិតព្វោ។ ននុ សុត្តន្តេសុ សចេ វុដ្ឋានគាមិនីវិបស្សនា អនិច្ចតោ បស្សតិ, តស្សា វសេន មគ្គោ អនិមិត្តវិមោក្ខោ ហោតីតិ កថា តយោ វិមោក្ខា កថិតាតិ? សច្ចំ, អបិ ច ខោ បរិយាយេន កថិតា, និប្បរិយាយេន បន សមថេ វិ អនិមិត្តា អត្តនោ មគ្គស្ស អនិមិត្តនាមំ ទាតុំ អសក្កុណេយ្យតាយ ទ្វេ ឯវ វិមោក្ខា ហោន្តីតិ។ តិស្សោបិ ហិ វិបស្សនា និច្ចនិមិត្តំ, សុខនិមិត្តញ្ច ឧគ្ឃាដេន្តិ អនិមិត្តវោហារំ លភន្តិ, តិស្សោបិ និមិត្តភូតេសុ ធម្មេសុ ចរណតោ សនិមិត្តាវ, តស្មា សយំ អាគមនីយដ្ឋានេ ឋត្វា អត្តនោ មគ្គស្ស និប្បរិយាយេន អនិមិត្តនាមំ ទាតុំ ន សក្កោន្តិ។ យស្មា បន មគ្គោ សយំ រាគាទីហិ សុញ្ញោ, រាគាទិនិមិត្តបណិធិរហិតោ ច, តស្មា សគុណតោ សុញ្ញតនាមំ, អប្បណិហិតនាមញ្ច លភតិ។ ឯវមស្ស សគុណតោ នាមលាភោ វេទិតព្វោ។ យស្មា បន និព្ពានំ រាគាទីហិ, សង្ខារេហិ ច សុញ្ញត្តា, រាគាទិនិមិត្តបណិធិរហិតត្តា ច "សុញ្ញតំ, អនិមិត្តំ, អប្បណិហិតំ"ន្តិ ច វុច្ចតិ, តស្មា តំ អារម្មណំ កត្វា ឧប្បន្នមគ្គោបិ "សុញ្ញតោ, អនិមិត្តោ, អប្បណិហិតោ"តិ ច នាមំ លភតិ។ ឯវំ អារម្មណតោ នាមលាភោ វេទិតព្វោ។

តេសុ ឥធ អាគមនតោវ មគ្គោ នាមំ លភតិ, ន សគុណតោ, នាបិ អារម្មណតោ, សគុណារម្មណតោ នាមលាភស្ស សុត្តន្តេសុ បរិយាយទេសិតត្តា។ តេនេវ ហេត្ថ មគ្គានំ សគុណារម្មណតោបិ អនិមិត្តវិមោក្ខំ អគ្គហេត្វា សុញ្ញតអប្បណិហិតវិមោក្ខាវ អាគមនតោ វុត្តា, តស្មា អាគមនំ ទុវិធំ វិបស្សនាគមនំ, មគ្គាគមនញ្ច។ តត្ថ វិបស្សនាគមនតោ មគ្គោ វ សុញ្ញតាទិនាមំ លភតិ, មគ្គាគមនតោ ច ផលេន, ឥធ បន មគ្គស្ស អធិប្បេតត្តា វិបស្សនាគមនេន វេទិតព្វំ។ ឯវំ វិមោក្ខភេទេនាបិ បច្ចេកំ ភិន្នា ហោន្តិ។ ឯវំ វិបស្សនាទិប្បភេទេនាបិ វិនិច្ឆយោ។

លោកុត្តរកុសលបទានិ និដ្ឋិតានិ។

និដ្ឋិតា ច លោកុត្តរវិភាវនា នាម

អភិធម្មត្ថសង្គហដីកាយ

"កុសលា ធម្មា"តិ បទស្ស អត្ថវណ្ណនា។

អកុសលបទានិ

ᩃᩮᩣᨽᨾᩪᩃᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᩋᨠᩩᩈᩃᩴ ᨷᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨽᩪᨾᩥᨲᩮᩣ ᩑᨠᩅᩥᨵᩣ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩣᩅ, ᩈᨾ᩠ᨷᨿᩮᩣᨣᨲᩮᩣ ᨷᨶ ᨾᩪᩃᨽᩮᨴᨲᩮᩣ ᨲᩥᩅᩥᨵᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᩃᩮᩣᨽᨾᩪᩃᩴ ᨴᩮᩣᩈᨾᩪᩃᩴ ᨾᩮᩣᩉᨾᩪᩃᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩃᩮᩣᨽᨾᩪᩃᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᩅᩥᨵᩣ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩈᩉᨣᨲᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨣᨲᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩴ, ᨲᨳᩣ ᩈᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩴ, ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩈᩉᨣᨲᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨣᨲᩅᩥᨷ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩴ, ᨲᨳᩣ ᩈᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩴ, ᩏᨷᩮᨠ᩠ᨡᩣᩈᩉᨣᨲᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨣᨲᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩴ, ᨲᨳᩣ ᩈᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩴ, ᩏᨷᩮᨠ᩠ᨡᩣᩈᩉᨣᨲᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨣᨲᩅᩥᨷ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩴ, ᨲᨳᩣ ᩈᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᩍᨭ᩠ᨮᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮ ᩃᩮᩣᨽᨻᩉᩩᩃᨲᩣᨴᩦᩉᩥ ᨠᩣᩁᨱᩮᩉᩥ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩈᩉᨣᨲᨲᩣ, ᩋᩈᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᩈᩅᨶᩋᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨾᩥᨲ᩠ᨲᨲᩣᨴᩦᩉᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᨲᩣ ᨧ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨿᨴᩣ ᩉᩥ “ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨠᩣᨾᩮᩈᩩ ᩌᨴᩦᨶᩅᩮᩣ”ᨲᩥᩌᨴᩥᨶᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᨷᩩᩁᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᨭ᩠ᨮᨲᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨠᩣᨾᩮ ᩅᩤ ᨷᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲᩥ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨾᨦ᩠ᨣᩃᩣᨴᩦᨶᩥ ᩅᩤ ᩈᩣᩁᨲᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨲᩥ ᩈᨽᩣᩅᨲᩥᨠ᩠ᨡᩮᨶᩮᩅ ᩋᨶᩩᩔᩣᩉᩥᨲᩮᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ, ᨲᨴᩣ ᨷᨮᨾᩴ ᩋᨠᩩᩈᩃᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨿᨴᩣ ᨾᨶ᩠ᨴᩮᨶ ᩈᩏᩔᩣᩉᩥᨲᩮᨶ, ᨲᨴᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ᪨ ᨿᨴᩣ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᩋᨷᩩᩁᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᩉᨭ᩠ᨮᨲᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨾᩮᨳᩩᨶᩴ ᩅᩤ ᩈᩮᩅᨲᩥ, ᨷᩁᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩅᩤ ᩋᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᨿᨲᩥ, ᨷᩁᨽᨱ᩠ᨯᩴ ᩅᩤ ᩉᩁᨲᩥ ᩈᨽᩣᩅᨲᩥᨠ᩠ᨡᩮᨶᩣᨶᩩᩔᩣᩉᩥᨲᩮᨶ, ᨲᨴᩣ ᨲᨲᩥᨿᩴ᪨ ᨿᨴᩣ ᨾᨶ᩠ᨴᩮᨶ ᩈᩏᩔᩣᩉᩥᨲᩮᨶ, ᨲᨴᩣ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩴ᪨ ᨿᨴᩣ ᨷᨶ ᨠᩣᨾᩣᨶᩴ ᩅᩤ ᩋᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩌᨣᨾ᩠ᨾ, ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩈᩴ ᩅᩤ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩉᩮᨲᩪᨶᩴ ᩋᨽᩣᩅᩮᨶ ᨧᨲᩪᩈᩩᨷᩥ ᩅᩥᨠᨷ᩠ᨷᩮᩈᩩ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩁᩉᩥᨲᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᨴᩣ ᩈᩮᩈᩣᨶᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩏᨷᩮᨠ᩠ᨡᩣᩈᩉᨣᨲᩣᨶᩥ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᩈᨾ᩠ᨷᨿᩮᩣᨣᨲᩮᩣ ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣ᪨

ᨵᨾ᩠ᨾᩩᨴ᩠ᨴᩮᩈᨲᩮᩣ ᨷᨶ ᨷᨮᨾᩣᨠᩩᩈᩃᩮ ᨲᩣᩅ ᨶᩥᨿᨲᩣ ᨷᩥᨱ᩠ᨯᩥᨿᩴ ᩈᩁᩪᨷᨽᩣᨣᨲᩣ ᩈᩮᩣᩊᩈ, ᨿᩮᩅᩣᨷᨶᨠᩅᩈᩮᨶ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᩅᩦᩈᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨠᨳᩴ? ᨹᩔᩮᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᨧᩮᨲᨶᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᩅᩥᨧᩣᩁᩮᩣ ᨷᩦᨲᩥ ᩅᩦᩁᩥᨿᩴ ᩑᨠᨣ᩠ᨣᨲᩣ ᨩᩦᩅᩥᨲᩴ ᩋᩉᩥᩁᩥᨠᩴ ᩋᨶᩮᩣᨲ᩠ᨲᨷ᩠ᨷᩴ ᩃᩮᩣᨽᩮᩣ ᨾᩮᩣᩉᩮᩣ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩦᨲᩥ ᩍᨾᩮ ᩈᩁᩪᨷᨽᩣᨣᨲᩣ ᩈᩮᩣᩊᩈ, ᨨᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᩋᨵᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᨾᨶᩈᩥᨠᩣᩁᩮᩣ ᩏᨴ᩠ᨵᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨾᩮ ᨿᩮᩅᩣᨷᨶᨠᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨷᨴᨽᩣᨩᨶᩦᨿᩮ ᨷᨶ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ “ᨹᩔᨷᨬ᩠ᨧᨠᩴ ᨩ᩠ᨫᩣᨶᨷᨬ᩠ᨧᨠᩴ ᩅᩦᩁᩥᨿᩈᨾᩣᨵᩥᨾᨶᩮᩣᩈᩮᩣᨾᨶᩔᨩᩦᩅᩥᨲᩅᩈᩮᨶ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨶᩥ ᨷᨬ᩠ᨧ, ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᨦ᩠ᨠᨷ᩠ᨷᩅᩣᨿᩣᨾᩈᨾᩣᨵᩥᩅᩈᩮᨶ ᨾᨣ᩠ᨣᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ, ᩅᩦᩁᩥᨿᩈᨾᩣᨵᩥᩋᩉᩥᩁᩥᨠᩣᨶᩮᩣᨲ᩠ᨲᨷ᩠ᨷᩅᩈᩮᨶ ᨻᩃᩣᨶᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ, ᩃᩮᩣᨽᩮᩣ ᨾᩮᩣᩉᩮᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨾᩪᩃᩣᨶᩥ, ᩋᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩦᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨠᨾ᩠ᨾᨷᨳᩣᨶᩥ, ᩋᩉᩥᩁᩥᨠᩴ ᩋᨶᩮᩣᨲ᩠ᨲᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨲᩥ ᩃᩮᩣᨠᨶᩣᩈᨠᩴ, ᩈᨾᨳᩮᩣ ᨷᨣ᩠ᨣᩣᩉᩮᩣ ᩋᩅᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᩮᩣᨷᩥ ᨧᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩈᩁᩪᨷᨽᩣᨣᨲᩣᨶᩴ ᨧᨲ᩠ᨲᩥᩴᩈᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩈᩮᩣᩊᩈᩈ᩠ᩅᩮᩅ ᩈᨾᩮᩣᨵᩣᨶᨲᩮᩣ, ᩈᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩥᨠᨽᩮᨴᩣ ᨧ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᨷᨮᨾᩣᨠᩩᩈᩃᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩩᩈᩣᩁᨲᩮᩣ ᨬᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᩋᨿᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩩᨴ᩠ᨴᩮᩈᨲᩮᩣ ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣ᪨

ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣᨴᩥᩅᩥᨽᩣᨣᨲᩮᩣ ᨷᨶ ᨶ ᩉᩥᩁᩦᨿᨲᩦᨲᩥ ᩋᩉᩥᩁᩥᨠᩮᩣ, ᩋᩉᩥᩁᩥᨠᩔ ᨽᩣᩅᩮᩣ ᩋᩉᩥᩁᩥᨠ᩠ᨠᩴ, ᨶ ᩒᨲ᩠ᨲᨷ᩠ᨷᩴ ᩋᨶᩮᩣᨲ᩠ᨲᨷ᩠ᨷᩴ᪨ ᨲᩮᩈᩩ ᩋᩉᩥᩁᩥᨠ᩠ᨠᩴ ᨠᩣᨿᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᩣᨴᩦᩉᩥ ᩋᨩᩥᨣᩩᨧ᩠ᨨᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ, ᩋᩃᨩ᩠ᨩᩣᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᩅᩤ, ᩋᨶᩮᩣᨲ᩠ᨲᨷ᩠ᨷᩴ ᨲᩮᩉᩮᩅ ᩋᩈᩣᩁᨩ᩠ᨩᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ, ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩣᩈᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᩅᩤ, ᩈᩮᩈᩴ ᩉᩥᩁᩥᩒᨲ᩠ᨲᨷ᩠ᨷᩣᨶᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨷ᩠ᨷᨭᩥᨷᨠ᩠ᨡᩅᩈᩮᨶ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᩃᩩᨻ᩠ᨽᨲᩥ ᨲᩮᨶ, ᩈᨿᩴ ᩅᩤ ᩃᩩᨻ᩠ᨽᨲᩥ, ᩃᩩᨻ᩠ᨽᨶᨾᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᩅᩤ ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩃᩮᩣᨽᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᩌᩁᨾ᩠ᨾᨱᨣ᩠ᨣᩉᨱᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮᩣ ᨾᨠ᩠ᨠᨭᩣᩃᩮᨷᩮᩣ ᩅᩥᨿ, ᩋᨽᩥᩈᨦ᩠ᨣᩁᩈᩮᩣ ᨲᨲ᩠ᨲᨠᨷᩣᩃᩮ ᨷᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᨾᩴᩈᨷᩮᩈᩥ ᩅᩥᨿ, ᩋᨷᩁᩥᨧ᩠ᨧᩣᨣᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᩣ ᨲᩮᩃᨬ᩠ᨩᨶᩁᩣᨣᩮᩣ ᩅᩥᨿ, ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩥᨿᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ ᩋᩔᩣᨴᨴᩔᨶᨷᨴᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᩣ᪨ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨶᨴᩦᨽᩣᩅᩮᨶ ᩅᨯ᩠ᨰᨾᩣᨶᩮᩣ ᩈᩦᨥᩈᩮᩣᨲᩣ ᨶᨴᩦ ᩅᩥᨿ ᨾᩉᩣᩈᨾᩩᨴ᩠ᨴᩴ ᩋᨷᩣᨿᨾᩮᩅ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩦᨲᩥ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

ᨾᩩᨿ᩠ᩉᨲᩥ ᨲᩮᨶ, ᩈᨿᩴ ᩅᩤ ᨾᩩᨿ᩠ᩉᨲᩥ, ᨾᩩᨿ᩠ᩉᨶᨾᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᩅᩤ ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩮᩣᩉᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᩁᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮᩣ, ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨱᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮᩣ ᩅᩤ, ᩋᩈᨾ᩠ᨷᨭᩥᩅᩮᨵᩁᩈᩮᩣ, ᩌᩁᨾ᩠ᨾᨱᩈᨽᩣᩅᨧ᩠ᨨᩣᨴᨶᩁᩈᩮᩣ ᩅᩤ, ᩋᩈᨾ᩠ᨾᩣᨷᨭᩥᨷᨲ᩠ᨲᩥᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᩣ, ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᩁᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᩣ ᩅᩤ, ᩋᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣᨾᨶᩈᩥᨠᩣᩁᨷᨴᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᨾᩪᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

យិន្នា បញ្ញត្តិ នាម, ឥធំ ចា យិន្នា បញ្ញាបេតិ, យិន្នាតស្សតយត្តេយេច ចា ឧបាទិ យិន្នាឌិដ្ឋិ៍ បា អបេយាតិបោ អកិតិបេចបលក្ខណា, បធាយាបធបា, យិន្នាកិតិបេចបបច្ចុបដ្ឋានា, អទិយាត់ អតស្សតកាយតាឌិបតដ្ឋានា, បធម់ ចឌ្ឍត្តិ តដ្ឋព្វា៍

វិច្ឆិកាបេចា វិច្ឆិច្ឆា៍ ចំ អច្ឆបបយលក្ខណំ, អតចដ្ឋានតរសំ, កត្តូតាបច្ចុបដ្ឋានំ, អបេយាតិបោមាយតសិការបដ្ឋានំ, ទិត្តូចិតេក្ខបេបិតិ តដ្ឋព្វា៍ បេបបា បតេត្វ
បុដ្ឋាតចារបេទិយោបាបេតា បធន្នាបិ ចិតិន្នបេយា ក្បលិឌិកាបេ ទុក្ខាត្បាបេតា បេចិតាបេន្នា៍ តេចលំ បដ្ឋហចាបេ បិញ្ញត្តយំ អាកេតចបេមត
បញ្ហិក្រិយតា, ចត្បទ្ធយក្កតា, ចត្យត្ថិឆពលតា, ចេខ្ញហត្យតា, បព្ព្វត្វ អក្បលកាបេចា ច ចិបេបបេបា, បេបន៍ តាឌិបបេច៍ បធយាក្បលំ តិដ្ឋិចំ៍

យចា ច បឆេយ, ឧចំ ទុតិយេបិ បបន្នាបេតា, បេយចាបតេកោបុ ចិតយិដ្ឋានំ បម្ពុបេចា, តិយតតា ច ចិបេបបេបា៍ តត្វ ចិតតតា ចិតំ, យិដ្ឋតតា យិដ្ឋិ, អត្បស្សាហតសំសិតតតា, បត្តិចិឈាបេតា ចាតិ អបេត្វ៍ តត្វ ចិតំ អត្បស្សាហលក្ខណំ, ចិទិយចិតោតតរសំ, សំសិតបច្ចុបដ្ឋានំ៍ យិដ្ឋិ អកឃុដ្ឋាតាលក្ខណំ,
ខ្លតហតរសំ, លិតតាបច្ចុបដ្ឋានំ, បចលាយិកាតិដ្ឋាបច្ចុបដ្ឋានំ ចា, វ្កឃយ្សិ អទតិតត្ថិចិឌម្ពិកាឌឹបុ អបេយាតិបោមាយតសិការបដ្ឋានំ៍ ទុតិយំ៍

តតិយេយ បធន្នាបិ ចិតិន្នបេយា បធយាក្បលេល ទុត្តតេយាច៍ តេចលំ ឌិដ្ឋិយា អកាបេចា, បេយចាបតេកោបុ យាតស្ស បម្ពុបេចា, អតិយតតា ច, បដ្ឋហចាបេ
តិចក្កិកយក្កតា ច ចិបេបបេបា, បេបន៍ តាឌិបបេច៍ តត្វ យដ្ឋាតិតិ យាតោ៍ បេបា វណ្ណតិលក្ខណា, បយ្យក្កហបេបា, តេតុកយ្យតាបច្ចុបដ្ឋានេតា,
ឌិដ្ឋិចិប្យយុត្តលោកបដ្ឋានេតា, វិយ្យាតោ ចិយ តដ្ឋព្វា៍ តតិយំ៍

យចា ច តតិយេយ, ឧចំ ចត្បេត្វបិ៍ ចិតយិដ្ឋម្ហោត្វ បបន្នាបេតា ច អតិកា, បេបន៍ តាឌិបបេច៍ ចត្បត្ថំ៍

បញ្ចមេបដ្ឋសត្វបេដ្ឋបេយបុ បោមាយតស្សដ្ឋានេត វ្កបក្ខាបម្ពុបេចា, ប៉ីតិយា ច អកាបេចា, តបេតា ឧច បដ្ឋហចាបេ ចត្បត្ថញ្ញាតតា ច ចិបេបបេបា, បេបន៍ បព្ពា
បធយទុតិយតតិយចត្បត្វចិត្តបឌិបបេច៍

លោកម្បលិ តិដ្ឋិតា៍

តោាបម្បលចណ្ណនា

តោាបម្បលិ បត ឌ្ចិឆា តោាយតស្សបហកេច់ បឌិឈបយ្យយុត្តំ អបន្នាទំ, តចា បបន្នាទំ៍ ឧចំ បយ្យេយាកេតា៍ ឆម្ពុត្ថបាឌិតោ បត បឆេយ តាច
បធយាក្បលេល ទុត្តតបុ ប៉ីតិលោកឌិដ្ឋិយោ ចឌ្ឍត្វា តោាន៍ , បេយចាបតេកោបុ អតិយតាតិ ព្ពស្សាយច្ឆទិយក្ខុត្តាតិ, បោមាយតស្សដ្ឋានេត តោាយតស្សញ្ញា
បក្ខិបិត្វា ឧកាឌឹបតិ ឆម្ពុ តេហាត្តិ៍ បេយចាបតកា តេចត្វ បត្តា៍ តត្វ ទុស្សត្តិ តោត, បធំ ចា ទុស្សតិ, ទុស្សតយត្តេយេច ចា តត្តិ តោាបេបា៍ បេបា
ចណ្ឌិក្កលក្ខណោ បហដាឞិចិបេបា ចិយ, ចិបឃ្យតបេបា ចិបតិបិតោតា ចិយ, អត្តតោ តិស្សយឆហតបេបា ចា ឌាចក្កិ ចិយ, ទុស្សតបច្ចុបដ្ឋានេតា
លតេដ្ឋាកាបេបា ចិយ បបេត្វា, អាឃាតចត្ថុបដ្ឋានេតា, ចិបមំបដ្ឋប្ញតិយុត្តំ ចិយ តដ្ឋព្វា៍ ព្ពស្សាយតា ព្ពស្សា៍ បា បធបយ្យត្តិត់ វិស្សយតលក្ខណា,
តេត្វច អតតិទតិបេបា, តបេតា ចិម្យុលកាចបច្ចុបដ្ឋានេតា, បធបយ្យត្តិបដ្ឋានេតា, បធន្នាឌតត្តិ តដ្ឋព្វា៍ យបេច្ឆកាបេចា យច្ឆទិយំ៍ ចំ លដ្ឋានំ ចា លកិតដ្ឋានំ
ចា អត្តតោ បយ្យត្តិត់ តិក្បហតលក្ខណំ, តាយបេព្ហាច បធេទហិ បាឆាបហកាចអក្ខុយតរសំ, បបេក្ខាចតបច្ចុបដ្ឋានំ, កេទុកព្ហាកតាបច្ចុបដ្ឋានំ ចា,

អត្ថុប្បត្តិបច្ចយាតិ, ឧចតឧយា ចិន្ទុបការឧចាតិ ឥច្ចត្ថោ៌ ក្យូចិត៌ កត៌ ក្យកត៌, តស្ស ការឧចា ក្យក្ខិ៌ ត៌ បច្ចាតុតាបលក្ខុណ៌, កតាកតាតុខយាធតខរ៌,

ចិប្បចិរយារបច្ចុបច្ចាតិ, កតាកតបច្ចយាតិ, ខារជ្ជបិច ឥច្ចត្ថោ៌ យក្ខហចាឧខ ឌុឧក្ខត យក្ខិ៌ ធត្យឧក្ខញ្ញាតតា, ឧខាយតឧស្សុត បញ្ហាក្រិយតា, តិចក្កិកយក្កតា,

ឧខាយឧយាហចឧយត ក្ខិឧហត្យកតា ធ ឧចឌិតត្ថា៌ ឧយឧយា បត យឧត្ថា ចិតិច្ឆឧយា បឌយាក្យឧលេ ឌុត្តយឌិឧយា ឲច៌ ឃចា ធ បឌឧយ, ឲចិ ឌុតិឧយបិ,

យយក្ខាឧតា បត ឌិតបិឧក្ខហិ យក្ខិ៌ តចឧឃចាបតកតា ធ ចិឧយឧយា, ឧយរ៌ តាឌិយឧបច៌

ឧខាយបុលិ តិក្ខិតា៌

ឧយាហបុលចណ្ណតា

ឧយាហបុលិបិ ក្ខិតា ក្ខុឧបក្ខាយហកត៌ ចិចិកិច្ឆាយប្បយុត្ត៌, តចា ក្ខុច្ចុយប្បយុត្តត្តិ៌ តត្ថ បឌឧយ ឌយុឧក្ខយឧតា តាច ឲស្សបញ្ចក៌ ចិតឧក្ខា ចិធាឧរា ឌីរិយ៌

ឲកក្កតា ឌីចិត៌ អហិរិក៌ អឧតាត្តប្ប៌ ឧយាឧហា ចិចិកិច្ឆាតិ យទ្ទុឧបតាកតា ឌុក្ខុយ , ក្ខុច្ចុ៌ យតយិការឧរាតិ ឧឃចាបតកា ឧក្ខ ចាតិ ឧយាឡអយ ឌយុា

ឧហាត្តិ, ឲកក្កតា ឧចត្ថ ចិតក្ខិតិយត្តា, ត្ថក្រិយក្កតលកាចំ ត យប្បាបុណាតិ៌ តឧតា ឲច យក្ខហចាឧខ យយាឌិ ធឧក្ខត្ថា ក្ខុឧបក្ខាយ យក្ខិ៌ ធត្តាទិ

ត្ថក្រិយាតិ, ឧក្ខ យក្កក្ខាតិ, តីហិ ឌាលិតិ ឧហាត្តិ៌ ឧយាឧហា បតឧត្ថ ឲឧកាច ឧហត្យ៌ ឧយឧយា បតឧត្ថ យឧត្ថា ចិតិច្ឆឧយា ឌុត្តតឧយា ឲច៌

តត្ថ ចិកតា ចិកិច្ឆា ឲតិស្សាតិ ចិចិកិច្ឆា៌ យា រ៌យឃលក្ខុណា, កប្បតឧយា, អតិច្ឆយបច្ចុបច្ចាតា, អឧតក៌យកាចបច្ចុបច្ចាតា ចា,

អឧយាតិឧយាយតយិការបច្ចយាតា, បដិបត្តិអត្តរាយករាតិ ឥច្ចត្ថា៌ ឃចា ធ ចិចិកិច្ឆាយប្បយុឧត្ត, ឲចិ ក្ខុច្ចុយប្បយុឧត្តបិ៌ ឧកចលំ ចិចិកិច្ឆាយ

អការចា, អឌិឧយាក្ខុស្ស ធ ការចា, តឧតា ឲច ឌាលចតឧយយាឌិតា, ឧតឧតច យក្ខហចាឧខ យយាឌិតា យក្ខិ៌ បញ្ហាក្រិយតា, តិចក្កិកយក្កតា, ធត្យក្ខាលតា

ធ ឧហាតិ៌ ក្ខុច្ចុឧក្ខុត្ថ យទ្ទុឧបតច តិក្ខិតំ, អឌិឧយាក្ខុតយិការា ឧក្ខ ឧឃចាបតកចឧយតាតិ អឃ៌ ចិឧយឧយា, ឧយរ៌ តាឌិយឧបច៌ ត្ថយាតិ បត ឧក្ខ

ចិត្តាតិ តាតាចិយឧឃ, ឲកចិយឧឃ ធ អយណ្ណហតឧតា បចក្ខុតកាតិ៌ ក្ខុច្ចុយហកត៌ ហិ លក្ខាឌិឧយាក្ខុតាឃ លក្ខបតិក្ខ៌ ឲការឧបុណាឧឃច បតិក្ខាឃ

បតិក្ខាឃ បចក្ខុតិ ធត្យឧស្សុយហិ ចិឃ, ត្ថតទំ តាតារឧបុណាបុ ចក្ខុយហិ ចិឃាតិ ឥច្ចត្ថា៌ ក្ខុច្ចុយហកតញ្ហ ឌឧបត្ថា ឧយយា ឲកាឌយ បដិយក្ខិ៌ ឌឧតត្តីតិ

ឧចឌិតត្ថា៌

ចិយឃាឌិប្បឧកឌឧតា បតឧត ក្ខាឌយបិ ធត្តារឧបុណចឧយត តាច លក្ខិឌា ឧហាត្តិ៌ ឧតាបុ ឧលិកឧយាហបុលិ បត ឌយ បញ្ហាក្ខាឧរ ហឌឃចត្ថ៌

តិស្សាឧឃច, យឧតាក្ខាឧរ តិស្សាឃ ចា អតិស្សាឃ ចា ឌចតកិច្ចំ យាឌឃយាតា លក្ខិឌា៌ តចា ឧខាយបុលិ តិស្សាឧឃច បត បចត្តត្តិ៌ ឧលិកបុលិ បត

អឌិក្ខាឌាតកាយបិច្ឆាធារឧបុយាចាឌឧបយុក្ខាយប្បប្បលិបិកិក្ខាយក្ខាតាត៌ លក្ខ៌ កប្បចធាត៌ ចឧយត លក្ខិឌា៌ ឌិក្ខិយប្បយុត្តា បតឧត្ថ បិច្ឆាឌិក្ខិចឧយតាបីតិ

យត្តចិឌា ឧហាត្តិ៌ ឧខាយបុលិ បត បិណាកិបិតាឌិក្ខាឌាតយុយាចាឌឧបយុក្ខាចទុយយប្បប្បលិបញ្ញាបិឌចឧយត យត្តចិឌា ឧហាត្តិ៌ ឌយត្ថប្បិ បតឧរ៌

ក្ខារកប្បចឧយត ឧចច ឌីឃំយាចក្ខិតាឌិបតិត្តឃចឧយត ធ ក្យយលេ ឌុត្តតឧឃត ចិការឧក ឧចឌិតឧត្ថា៌ ឲកក្ខហីតត្ថា ហីតត្តិកឧកឧខា តត្តិ៌

អារឧបុណាឌិបតិ បតឧត្ថ ឧលិកបុឧលបុ ឲច, ត ត្ថតឧរបុ, ឧយាហបុឧលបុ បត យហឌាតាឌិបតិបិ តត្តិ, តចា កប្បចឧកឧខាបិ៌ ត ហិ បចក្ខុយាត៌ កញ្ចិ

អឌិបតិ ករឧរាតិ៌ ឧខាឧយា ចា យចិយឃ៌, ចិចិកិច្ឆាចិត្តញ្ហ បដិបត្តិយត្តរាយការឧត្តត ឌុក្ខិតឧហត្យក្ខុតាយប្បិ បិណាតិបិតាឌីត៌ ឧខាយឧលិកបុលចិឧត្តឧហច

យត្តិក្ខាបតិឃឧតា កប្បចឧកឌំ ត កច្ឆតិ, បុត្តការឧក ឲច បត ឧហត្យ ឧហាតិ៌ ឧតឧតចស្ស អបិឃឧហត្យតា បឌយយក្កចក្ខុញ្ញាតិ ឥច្ចត្ថោ៌ អតីតាឌិឧកឌឧតា

បត ក្ខាឌយត្ថ៌ បច្ចុកយតត្តតា, ឧយឧយា ធ ចិតិច្ឆឧយា ក្យយលិឌិការឧខ ឌុត្តតឧឃឧតច ឧចឌិតឧត្ថាតិ៌

អកុសលំ ឆយុា តិដ្ឋិតា៑

អញ្ញាណតាបងធេត្វា

អទេហត្យកកុសលចិបិាកចណ្ហតា

អញ្ញាណតា បត ឆយុ៌ា ឌាតិទេតា ចត្យក្ខិឆា ចិបិាកកិទិយទ្វបតិគ្គាតចទេសត៑ តត្វ ចិបិាកាញ្ញាណតា ឆយុ៌ា ឌាតិទេតា ច ក្ខិឆា ទេហាត្តិ កុសលិកុសលចិបិាកចទេសត៑ តត្វ កុសលចិបិាកា ក្ខុមិទេតា ចត្យក្ខិឆា កាយទ្វបិទ្វបិចចទេលិកុត្តទចិបិាកចទេសត៑ តត្វ កាយាចចទចិបិាកា អទេហត្យកា សទេហត្យកាតិ ត្ចិឆា៑ តត្វ អទេលិកាឌិសហឌាតទេហត្យចិទហិតា អទេហត្យកា៑ ទេត សយ្យទេឃាកចត្វាទយុ៌ណាឌិទេកធទេតា អដ្ឋចិឆា៑ ទេសឃ្យមិធំ – ក្ខទេបក្ខាសហកតំ ចក្ខុចិញ្ញាណំ, តថា ទេសាតឈាតឌិច្បាចិញ្ញាណំ, ស្ចលសហកតំ កាយចិញ្ញាណំ, ក្ខទេបក្ខាសហកតា យទេតាធាត្យ, ទេសាយតស្សសហកតា យទេតាចិញ្ញាណធាត្យ, តថា ក្ខទេបក្ខាសហកតា ចាតិ៑ ចក្ខុចិញ្ញាណាឌីតិ ហិ ចត្តាទិ ចក្ខុបសាឌាឌីស្ ចត្យស្ ក្ខបិឌាយទ្វទេបស្ ក្ខបិឌាយទ្វបិតំ ឈដ្ឋតាតិឃំសស្ស បិច្បិទេណ្ឌ បិច្បិណ្ឌទេស្សចាតិក្ខត្តិលតាយ ក្ខទេបក្ខាទេចធតាសយ្យឃុត្តាទេតច ទេហាត្តិ៑ កាយចិញ្ញាណំ បត កាយិគ្រ្កិទេយ ទេឋាដ្ឋគ្ខតត្តយឈដ្ឋតាតិឃំសស្ស អឆិកទហិយត្វទេក ឌបិតបិច្បិទេណ្ឌ ក្ខុដបហាទទេស្សច ពលចតាយ បសាឌតិស្សទេយស្បិ ក្ខុទេតស្ បដិឈាតសម្គចទេតា ស្ចលសហកតំ ទេហាតិ, យទេតាធាត្យ អត្តទេតា កហណក្ខត្តលតាយ អតិត្ថទេដ្ឋបិ ក្ខទេបក្ខាសហកតាច, យទេតាចិញ្ញាណធាត្យ បត អតិត្ថទេដ្ឋ ទេសាយតស្សសហកតា, ត្ថដ្ឋយញ្ញទេត្ត ក្ខទេបក្ខាសហកតាតិ អយំ សយ្យទេឃាកទេតា ចិតិច្ឆទេយា៑

ឆយុទេដ្ឋសាឌិទេតា បត ចក្ខុចិញ្ញាណេណ តាច ឋស្សបញ្ហាក់, ឲកក្កតា, ឌិចិតក្ខិ សទ្វទេបតាកតា សត្ត, ទេយចាបតកចទេសត យតសិកាទេទា ឲទេកា ចាតិ អដ្ឋ ឆយុ៌ា ទេហាត្តិ៑ សក្កហទេតា បទេតត្វ ពក្ខាយតតធាត្យអាហាទិគ្រ្កិយចទេសត បទេញ្ហចសក្កហា៑ តត្វ ចក្ខុចិញ្ញាណធាត្យឆយុ៌ធាត្យចទេសត ធាត្យសក្កទេហា, យទេតា ក្ខទេបក្ខាឌិចិតិគ្រ្កិយចទេសត ត្ថគ្រ្កិយសក្កទេហា ច ទេចឌិតទេគ្គា៑ ទេសសំ ច្តុតតយទេច៑ ឲត្វ ច ចិដ្ឋយាតាបិ ទេចធតា ឍសាតក្កតំ ត កច្ឆតិ, ត្ថគ្រ្កិយំ បត ទេហាតិ៑ ឲកក្កតា ត្ថគ្រ្កិយយក្កក្កពលកាចយ្បិ ត កច្ឆតិ អតិក្ខត្តលត្តា៑ ចិតក្កបច្ឆិយកំ ហិ ឍសាតំ, ទេហត្យបច្ឆិយទេកា យទេក្កា, ពលច្ហា៑ យថា ទេចត្វ, ឲចំ ទេសាតឈាតឌិច្បាកាយចិញ្ញាណេណស្បិ៑ ទេកចលំ បត សក្កហចាទេទ ទេសាតចិញ្ញាណធាត្យអាឌិចទេសត ធាត្យសក្កទេហា, កាយចិញ្ញាណេណ ទេចធតាបទិចត្តតញ្ហា ចិទេសទេសា៑ យថា ទេចត្វ, ឲចំ យទេតាធាត្យយាបិ៑ ទេកចលំ បត ចិតក្កចិចាទា ទេក្ខ ទេយចាបតកា ច អឆិទេយាទេក្ខាតិ តទេយា ឆយុ៌ា អឆិកា៑ សក្កហចាទេទ យទេតាធាត្យឆយុ៌ធាត្យចទេសត ធាត្យសក្កទេហា, ចិតក្កចិចាទ្យទេបទេក្ខកក្កតាហិ ចត្យហិ ឍសាតក្កសក្កទេហា ច ចិទេសទេសា៑ បិញ្ញត្ថឃំ បទេតត្វ កិច្ហាបិ ឍសាតក្កសក្កទេហា ត ក្ខដ្ឋទេដា, តថាបិ សចិតទេក្កស្ តិយទេយត ឍសាតក្កតាសម្គចទេតា កទេហតទេគ្គាច៑ យថា ទេចត្វ, ឲចំ យទេតាចិញ្ញាណធាត្យក្ខទេយបិ៑ ទេសាយតស្សសហកតតាយ បទេតត្វ បិតិ អឆិកា, សក្កហចាទេទ ច បញ្ហាក្កញ្ញាតតា, ទេចធតាបទិចត្តតំ, ក្ខកយត្វាបិ យទេតាចិញ្ញាណធាត្យឆយុ៌ធាត្យចទេសត ធាត្យសក្កទេហា ច ចិទេសទេសា, ទេសសំ តាឌិសទេយច៑

ចិសយាឌិប្យទេកធទេតា បត ចក្ខុចិញ្ញាណាឌីតិ បញ្ហា យថាក្កមំ ចក្ខុឌិឲទេកកទេយច ចត្វុំ តិស្សាយ បច្ចុប្បទេត្ត, ត្ថទេដ្ឋ ច ទ្វបិឌិឲទេកកាទយុទេណ ឲច កិទិយយទេតាធាត្យអតត្តទំ អាទេលិកាកាសចាឃុឌលបចឋិសហកាទីតិ បសាឌកាឌីតិ ឌស្សតសចតឈាយតសាយតឋុសតកិច្ហាតិ សាឆយយាតាតិ ចក្ខុត្វាទាឌីស្ ឲទេកកស្មិំ ឲច ចិបច្ចត្តិ៑ ឲចទេយទេតសំ ចត្វុត្វាទាទយុ៌ណាកិច្ហាតិ ចិស្ំ តិយតាតិ៑ ដាតំ បត ទេតសំ បញ្ហាត្តយ្បិ ឲកទេយច, ទេតត ទេតសំ ត ទេកទេដា៑ យទេតាធាត្យ បត ហឌយចត្វុំ តិស្សាទេយច បច្ចុប្បទេត្តស្ ទ្វបិឌីស្ បញ្ហាស្បិ អាទយុទេណស្ បញ្ហាចិញ្ញាណាតត្តទំ សយ្យដិច្ឆតកិច្ចំ សាឆយយាតា បញ្ហាស្បិ ត្វាទេទស្ បចត្តតិ, ទេសាយតស្សសហកតា យទេតាចិញ្ញាណធាត្យ បត ហឌយចត្វុំ តិស្សាទេយច អតិត្ថទេដ្ឋ បច្ចុប្បទេត្ត បញ្ហាទយុទេណ ចិបិាកយទេតាធាត្យអតត្តទំ

ᩈᨶ᩠ᨲᩦᩁᨱᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ, ᨨᩈᩩᨷᩥ ᨴ᩠ᩅᩤᩁᩮᩈᩩ ᨨᩈᩩ ᨻᩃᩅᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᨩᩅᨶᩮᩈᩩ ᩋᨲᩦᨲᩣᨶᩦᩈᩩ ᨩᩅᨶᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᩴ ᨲᨴᩤᩁᨾ᩠ᨾᨱᨠᩥᨧ᩠ᨧᨬ᩠ᨧ ᩈᩣᨵᨿᨾᩣᨶᩣ ᩅᩥᨷᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᩍᨾᩥᩔᩣ ᨴ᩠ᩅᩤᩁᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨠᩥᨧ᩠ᨧᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᨶᩥ ᩋᨶᩥᨻᨴ᩠ᨵᩣᨶᩥ, ᨲᨲᩮᩣ ᨲᩮᩉᩥ ᨠᩮᨶᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩅᨲ᩠ᨳᩩ ᨷᨶ ᨲᩮᨴ᩠ᩅᨧ ᨶᩥᨻᨴ᩠ᨵᩴ, ᨲᨲᩮᩣ ᨶ ᨠᩮᨶᩣ, ᩏᨷᩮᨠ᩠ᨡᩣᩈᩉᨣᨲᩣᨿᨷᩥ᪨ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᨷᨶᩮᩈᩣ ᨴ᩠ᩅᩤᩁᩅᩥᨶᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩣᨷᩥ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩤ ᩈᩩᨣᨲᩥᨿᩴ ᨩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨵᨻᨵᩥᩁᨩᨧ᩠ᨧᩩᨾ᩠ᨾᨲ᩠ᨲᨠᩣᨴᩦᨶᩴ ᨷᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨠᩣᩃᩮ ᨷᩩᩁᩥᨾᨧᩩᨲᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᨻᩃᩮᨶᩮᩣᨷᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᨠᨾ᩠ᨾᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᨣᨲᩥᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩴ ᩋᨲᩦᨲᩣᨶᩥᨠᩮᨶᩴ ᨨᨶ᩠ᨶᨾ᩠ᨷᩥ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨾᩣᩁᨻ᩠ᨽ ᨷᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ, ᨲᨴᨶᨶ᩠ᨲᩁᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨿᩣᩅᨲᩣᨿᩩᨠᩴ ᨽᩅᨦ᩠ᨣᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ, ᩋᨶ᩠ᨲᩮ ᨧᩩᨲᩥᨠᩥᨧ᩠ᨧᨬ᩠ᨧ, ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᩈᨶ᩠ᨲᩦᩁᨱᨲᨴᩤᩁᨾ᩠ᨾᨱᨠᩥᨧ᩠ᨧᩣᨶᩥ ᨧ ᩈᩣᨵᨿᨾᩣᨶᩣ ᨻᩃᩮᨿᩈᩩ ᨷᨬ᩠ᨧᩈᩩ ᨮᩣᨶᩮᩈᩩ ᩅᩥᨷᨧ᩠ᨧᨲᩦᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᩅᩥᩈᩮᩈᩮᩣ, ᩈᩮᩈᩴ ᨲᩣᨴᩥᩈᨾᩮᩅ᪨

ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᩅᨶᨻᨶ᩠ᨵᩣᨶᩥᩅᩥᩈᨷ᩠ᨷᨧᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨲᩥᩍᨭ᩠ᨮᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮ ᨿᨲ᩠ᨳᩥᨷᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩣᨶᩣᨶᩥᩅᩈᩮᨶ ᨠᩩᩈᩃᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ ᨲᨲ᩠ᨳᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩣᨶᩴ ᨷᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᩋᩣᨴᩥᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩣᨶᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᨲᩥᩍᨭ᩠ᨮᩮ ᨷᨶ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩏᨷᩮᨠ᩠ᨡᩣᩅᩮᨴᨶᩦᨿᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩴ ᨠᩩᩈᩃᩅᩥᨷᩤᨠᩴ ᩋᨲᩥᩍᨭ᩠ᨮᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮᩈᩩ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᨠᩮᨶ ᨲᩮᨶ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ᪨ ᩅᩥᨧᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᨿᨳᩣ ᩋᩅᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᨳᩣ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩑᩅᩴ ᩈᨲᩥ ᩏᨷᩮᨠ᩠ᨡᩣᩈᩉᨣᨲᩣᨠᩩᩈᩃᨲᩮᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨷᩥ ᨷᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᩋᩣᨴᩥᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩣᨶᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨲᩣᨿ ᩋᩅᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ ᨩᩣᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨲᩦᨲᩣᨶᩥᨠᩮᩉᩮᨲᩣ ᨷᨶ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᨲᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨

ᩋᩉᩮᨲᩩᨠᨠᩩᩈᩃᩅᩥᨷᩤᨠᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᩈᩉᩮᨲᩩᨠᨠᩩᩈᩃᩅᩥᨷᩤᨠᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᩋᩃᩮᩣᨽᩣᨴᩥᩅᩥᨷᩤᨠᩉᩮᨲᩩᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨷᨶ ᩈᩉᩮᨲᩩᨠᩣ, ᨲᩮ ᩈᨾ᩠ᨷᨿᩮᩣᨣᨲᩮᩣ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᨠᩩᩈᩃᩣ ᩅᩥᨿ ᩋᨭ᩠ᨮᩅᩥᨵᩣ᪨ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᨬᩣᨱᩣᨴᩥᩈᨾ᩠ᨷᨿᩮᩣᨣᨲᩮᩣ ᨷᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᩣᨠᩣᩁᨶᩣᨶᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨲᩥᩉᩮᨲᩩᨠᩴ ᩉᩥ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᨠᩩᩈᩃᩴ ᨲᩥᩉᩮᨲᩩᨠᨴ᩠ᩅᩥᩉᩮᨲᩩᨠᨷᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨿᩮᩣ ᨴᨲ᩠ᩅᩤ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩮ ᨨᩈᩩ ᨴ᩠ᩅᩤᩁᩮᩈᩩ ᩈᩮᩣᩊᩈ ᩅᩥᨷᩤᨠᩣᨶᩥ ᨴᩮᨲᩥ, ᨴ᩠ᩅᩥᩉᩮᨲᩩᨠᩴ ᨷᨶ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨴ᩠ᩅᩥᩉᩮᨲᩩᨠᩣᩉᩮᨲᩩᨠᨷᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨿᩮᩣ ᨴᨲ᩠ᩅᩤ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩮ ᨨᩈᩩ ᨴ᩠ᩅᩤᩁᩮᩈᩩ ᨲᩥᩉᩮᨲᩩᨠᩁᩉᩥᨲᩣᨶᩥ ᨴ᩠ᩅᩤᨴᩈ ᩅᩥᨷᩤᨠᩣᨶᩥ ᨴᩮᨲᩥ᪨ ᩋᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩥᨠᩈᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩥᨠᨽᩣᩅᩮᩣ ᨷᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩅᩥᩈᩮᩈᨲᩮᩣᨷᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨻᩃᩅᨷᨧ᩠ᨧᨿᨲᩣᨷᩥ ᩉᩥ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩴ ᩋᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩥᨠᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨴᩩᨻ᩠ᨻᩃᨲᩣᨷᩥ ᨻ᩠ᨿᩣᨲᩴ᪨ ᨠᩥᩴ ᨷᨶ ᩋᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩥᨠᩮᨶ ᩈᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩅᩥᨷᩤᨠᩣᨶᩥ, ᩈᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩥᨠᩮᨶ ᨧ ᩋᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩥᨠᩣᨶᩥ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᨶᩮᨲᩣᨶᩥ ᨷᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨴᩣᨿᨠᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨶᩥᨷᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩩᨶᩣ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩮ ᩋᨠᩩᩈᩃᩅᩥᨷᩤᨠᩣᨶᩥ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ, ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨧ "ᩈᩉᩮᨲᩩᨠᩴ ᨽᩅᨦ᩠ᨣᩴ ᩋᩉᩮᨲᩩᨠᩔ ᨽᩅᨦ᩠ᨣᩔ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ"ᨲᩥ (ᨷᨭ᩠ᨮᩣ᪨ ᪃᪨᪁᪨᪁᪀᪂) ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩉᩮᨲᩩᨠᨷᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨠᩔ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩈᩩᨣᨲᩥᨿᩴ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᩉᩮᨲᩩᨠᩣᨶᩥᨷᩥ ᩅᩥᨷᩤᨠᩣᨶᩥ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩥᨿᩴ, ᨷᨶ ᩁᩪᨷᩣᩅᨧᩁᨽᩪᨾᩥᨿᨬ᩠ᨧ ᩋᩉᩮᨲᩩᨠᩣᨶᩮᩅ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮᩈᩩᨷᩥ ᩋᨲᩥᩍᨭ᩠ᨮᩮ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩈᩉᨣᨲᩣᨶᩥ, ᩍᨭ᩠ᨮᨾᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩮ ᩏᨷᩮᨠ᩠ᨡᩣᩈᩉᨣᨲᩣᨶᩦᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩋᩣᨠᩣᩁᨶᩣᨶᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨷᨿᩮᩣᨣᨲᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᨾᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥᨲᩮᩣ ᨷᨶ ᨿᩣᩅ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲᩣᨧᩣᩁᨷᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩣ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᨠᩩᩈᩃᩈᨶ᩠ᨶᩥᩔᨿ ᩈᨶ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩣ, ᨠᩮᩅᩃᩴ ᨷᨶ ᨿᩮᩅᩤᨷᨶᨠᩮᩈᩩ ᨠᩩᩈᩃᩣᨿᩩᨶᩦᨲᩣ ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᩑᨠᨲ᩠ᨲᨷᩁᩥᨲ᩠ᨲᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣ ᩉᩥ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩅᩥᨷᩤᨠᩣ᪨ ᩅᩥᩁᨲᩥᨿᩮᩣ ᨷᨶ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩮᩈᩩ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᨠᩩᩈᩃᩈᨽᩣᩅᨲ᩠ᨲᩣ ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᩥ᪨ "ᨷᨬ᩠ᨧᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᩣ ᨠᩩᩈᩃᩣ ᩑᩅᩤ"ᨲᩥ (ᩅᩥᨽ᪨ ᪕᪑᪘ ᩋᩣᨴᨿᩮᩣ) ᩉᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨾᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᩮᩣ ᩅᩮᨴ᩠ᨵ ᩅᩥᨷᩤᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᩈᩩ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨿ ᨶᩥᩁᩩᩔᩣᩉᩈᨶ᩠ᨲᩣ, ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨷᨶ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨿ ᩈᩏᩔᩣᩉᩣ᪨ ᩈᨦ᩠ᨡᩉᨧᩣᩁᩮ ᨧ ᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ ᨿᩮᨠ᩠ᨠᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᨿᩴ ᩅᩥᩈᩮᩈᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᨲᩣᨴᩥᩈᨾᩮᩅ᪨

ᩅᩥᩈᨿᩣᨴᩥᨷ᩠ᨷᨽᩮᨴᨲᩮᩣ ᨷᨶ ᩅᩥᨶᩣᩈᩴ ᨠᩩᩈᩃᩮᩈᩩ ᨠᨾ᩠ᨾᨴ᩠ᩅᩤᩁᨷᩩᨬ᩠ᨬᨠᩥᩁᩥᨿᩅᨲ᩠ᨳᩪᩉᩥ ᨽᩮᨴᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᨻ᩠ᨿᩣᨫ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨩᨶᨠᨲᩮᩣ, ᩋᩅᩥᨷᩤᨠᨵᨾ᩠ᨾᨲᩮᩣ, ᨿᨳᩣ ᩋᨷ᩠ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ ᨧ᪨ ᩉᩦᨶᨲ᩠ᨲᩥᨠᨽᩮᨴᩮᩣ ᨷᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᩉᩦᨶᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᨷ᩠ᨷᨱᩦᨲᩣᨶᩴ ᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᩅᩥᨷᩤᨠᨲ᩠ᨲᩣ , ᨿᨳᩣ ᨴ᩠ᩅᩤᩁᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣᨶᩥᨽᩮᨴᩮᩣ᪨ ᩏᨴᩮ ᩉᩥ ᩉᨴᨿᩅᨲ᩠ᨳᩩᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ

ទ្វារវិមុត្តា ហុត្វា ទេវមនុស្សេសុ ទ្វិហេតុកតិហេតុកានំ ហេដ្ឋា វុត្តនយេន បដិសន្ធិភវង្គចុតិកិច្ចានិ, ឆទ្វារេ ឆសុ អារម្មណេសុ តទារម្មណកិច្ចញ្ច សាធយមានា ឯវំ ចតូសុ ឋានេសុ វិបច្ចន្តិ។ ឯវមេតេសំ ទ្វារារម្មណកិច្ចដ្ឋានានិ អនិពទ្ធានិ, តតោ តេហិ ភេទោ ហោតិ។ វត្ថុ បន តត្ថេវ និពទ្ធំ, តតោ ន ភេទោ។ អតីតាទិភេទតោ បេត្វាបិ អនន្តា វុត្តនយា ឯវាតិ។

កាមាវចរសហេតុកកុសលវិបាកា និដ្ឋិតា។

រូបាវចរវិបាកវណ្ណនា

រូបាវចរវិបាកាបិ សម្បយោគភេទតោ អត្តនោ កុសលំ វិយ បញ្ចវិធា ហោន្តិ។ សន្តោ ចេត្ថ វិនិច្ឆយភេទោ កុសលេ វុត្តនយោ ឯវ។ វិបាកភាវតោ បនេត្ថ យថា ហត្ថិអាទីនំ ឆាយា តំសទិសា, ឯវំ កុសលានុមតោ ច ឈានង្គាទិសម្បយុត្តធម្មសមាយោគា, បដិបទាទិភេទា ច ហោតិ។ អបិចេត្ថ តិវិធាយ បឋមជ្ឈានភូមិយា បឋមជ្ឈានវិបាកា, តថា ទុតិយជ្ឈានភូមិយា ទុតិយជ្ឈានវិបាកា តតិយជ្ឈានវិបាកា ច, តតិយជ្ឈានភូមិយា ចតុត្ថជ្ឈានវិបាកា, វេហប្ផលបញ្ចសុទ្ធាវាសវសេន ឆព្វិធាយ ចតុត្ថជ្ឈានភូមិយា បញ្ចមជ្ឈានវិបាកា ច វុត្តនយេន បដិសន្ធិភវង្គចុតិកិច្ចានិ សាធយមានា ហទយវត្ថុំ និស្សាយ ទ្វារវិមុត្តាវ កម្មនិមិត្តសង្ខាតបញ្ញត្តារម្មណា ហុត្វា វិបច្ចន្តីតិ អយំ វិសេសោ, សេសំ តាទិសមេវ។

រូបាវចរវិបាកា និដ្ឋិតា។

អរូបាវចរវិបាកវណ្ណនា

ឯវំ អរូបាវចរវិបាកាបិ អារម្មណភេទតោ អត្តនោ កុសលំ វិយ ចតុព្វិធា ហោន្តិ។ វិនិច្ឆយោ ច នេសំ កុសលេ វុត្តនយោវ។ កុសលតោ ចេត្ថ វិសេសោ រូបាវចរវិបាកេ វុត្តនយេន វេទិតព្វោ។ កេវលំ បនេត្ថ កម្មនិមិត្តភូតបញ្ញត្តារម្មណោ អាកាសានញ្ចាយតនវិបាកោ បឋមារុប្បភូមិយំ, តថា មហគ្គតារម្មណោ វិញ្ញាណញ្ចាយតនវិបាកោ ទុតិយារុប្បភូមិយំ, កម្មនិមិត្តភូតបញ្ញត្តារម្មណោ អាកិញ្ចញ្ញាយតនវិបាកោ តតិយារុប្បភូមិយំ, មហគ្គតារម្មណោ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនវិបាកោ ចតុត្ថារុប្បភូមិយញ្ច អវត្វា វុត្តនយេន បដិសន្ធិភវង្គចុតិកិច្ចានិ សាធយមានាវ បវត្តន្តីតិ អយមេវ វិសេសោ។

អរូបាវចរវិបាកា និដ្ឋិតា។

លោកុត្តរវិបាកវណ្ណនា

តថា លោកុត្តរវិបាកាបិ អត្តនោ កុសលំ វិយ តំតំមគ្គផលត្តា ចតុព្វិធា, ឈានង្គយោគភេទតោ បច្ចេកំ បញ្ច បញ្ច កត្វា វីសតិវិធា ច ហោន្តិ។ វិនិច្ឆយោ ចេត្ថ កុសលេ វុត្តនយោវ។ កេវលំ សង្គហវារេ សោតាបត្តិមគ្គផលំ សកទាគាមិមគ្គផលំ អនាគាមិមគ្គផលន្តិ ឥមេសំ តិណ្ណំ អញ្ញិន្ទ្រិយំ, អរហត្តផលស្ស ច អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយដ្ឋានេ គហេត្វា អដ្ឋិន្ទ្រិយតា, ពោជ្ឈង្គមគ្គង្គាទិពោធិបក្ខិយធម្មា, បដិបទាទិភេទា ច

ยกฺกายตจรเสตจ เหาตีติ เจฎิตเฐฺา· อฉิปติเกเฉาเปตฺ ลฎฺกติ· เลิกฺุตฺตรกฺุยลิ หิ อตฺุเตา ဗလิต် อตตฺตฺรุปฺปตฺติเตา, ฆจตตุตฺติเตา จ อฉิปติ จิฉาตฺ่ ยเกฺกาตฺติ, เลิกิฆา ปต จิปรีตเตา ต ยเกฺกาตฺติ· เตตาหฺ เปิราฌา "จิปิเก อฉิปติ ตตฺติ ฉเปตฺา เลิกฺุตฺตร"ตฺติ (ฉ· ย· อฎฺ· ၁၀၃)· จิเยากฺลเกฆเตา ปเตเต ยกฺกายตเตา ติจิฉา เหาตฺติ ยุฏฺฐาตอติยิตฺตอปฺปฬิหิตจิเยากฺลจเยต· ยกฺกา หิ จิปยฺุตากายตเตา "ยุฏฺฐาเตา อปฺปฬิหิเตา"ติ เฉฺ ตายาติ ลกิตฺา ยกฺฬาเรยฺฬเตา ปริฆาเฆต อติยิตฺตาติปิ ฐุฐตฺติ, ตฺยฺา ยฆ် อากยตีฆฺฎาเต ฉตฺา อตฺุเตา อตฺุเตา อตตฺตรဗလิต် ติปฺปริฆาฆเตา ตีฬิปิ ตายาติ เฉตฺติ· อปเรกาเก ปต ဗลยยาปตฺติกฺุตาต် ต เฉตฺติ· ตตฺ จิปยฺุตากายตเตาจ ยเกฺ ฐุตฺตเฆต ฐุจิเฉา ตายลิเกา เจฎิตเฐฺา· เต จ ต ยกฺกา จิฆ ၉กจิตฺตฺกฺลฬิกา, ยกฺจีฉิฆ် ปต ฐฺตฺิกฺลตฺิ, ဗลยยาปตฺติจีฉิฆ် ยกลยฺิ ฉิจย် อปฺปตาฆจตจเยเตจ ติรตฺตฺ่ ยหกฺตฆจตาติ จิฆ ปจตฺตฺติ อฆ် จิเยเยา·

เลิกฺุตฺตรจิปิกา ตฎฺิตา·

อกฺุยลจิปิกา ปต กายาจจราจ, เลิกาฉิยฺยฺยฺตฺตเหตฺ อกาจเตา อเหตฺกา ၉จ จ เหาตฺติ· เต ยฺยฺเยากเตา ฐฺเปกฺลยหกติ จกฺุจิฏฺฐาณ่, ตฉา เยาตฌาตฉิฆฺจิฏฺฐาฌาติ, ตฉา ฐฺกฺลยหกติ กาฆจิฏฺฐาณ่, ฐฺเปกฺลยหกตา ยเตาฉาตฺ, ตฉา ยเตาจิฏฺฐาฬฉาตฺติ ยตฺจิฉา· จิติฐฺเฆา ปเตย ยฏฺฐาตฺ ตาฉิยาเหตฺกกฺุยลจิปิเกยฺ ฐุตฺตเฆา ၉จ· เกจลิ ปตาติฎฺฐาเรยฺฬตา, กาฆจิฏฺฐาณฺยฺ ฐฺกฺลยหกตตา, ฐฺเปกฺลยหกตยเตาจิฏฺฐาฬฉาตฺยา ฐฺฐฺฐฺจฐฺิตากฺุยลปฐฺยา จตฺยฺ อปิเฆยฺ ปฉิยฐฺิกจฐฺุติกิฐฺาติ, ยุกติฆฐฺา ยตฺิรฬตฉาเรยฺฬกิฐฺาติ จ ยาฉตจเยต ปจตฺติ จ จิเยเยา, เยย် ตาฉิยเยจ·

อกฺุยลจิปิกา ตฎฺิตา·

ตฎฺิตา จ จิปิกาฏฺยากตา·

อเหตฺกกิริฆาจฏฺฐตา

กิริฆาฏฺยากตา ปต กายรุปิรุปิจจรจเยต ติจิฉา· ตตฺ กายาจจรกิริฆา อเหตฺกา ยเหตฺกาติ ฐุจิฉา· ตตฺ ยหฆาตเหตฺจิรหิตา อเหตฺกา· ตา ยฺยฺเยากาฉิเตา ติจิฉา ฐฺเปกฺลยหกตา ยเตาฉาตฺ, เยายตฺยฺยหกตา ยเตาจิฏฺฐาฬฉาตฺ, ตฉา ฐฺเปกฺลยหกตาติ· กิริฆาติ กรฬยตฺ, กิฐฺยตฺตฺิ อเตฺ· ยเฏฺยุเฆจ หิ กิริฆจิเตฺยฺ ฆ် อาจฐฺตกิฐฺฐฺฆ่, ต่ อฆจตฐุตฺติเตา เยาฌปุปฺ จิฆ· ฆ် ฆจตฐุตฺติก่, ต่ ติราตฺยฆยตฺตาตปฺปจตฺติเตา ฬิตฺยฺลรุกฺลปุปฺ จิฆ อဗလ် เหาติ· ต่ต่อาจฐฺตฆจตกิฐฺยาฉตจเยต ปจตฺตฺตา ปต กิฐฺยตฺต่ ฐฺปิกาฆ "กิริฆา"ติ ฐุตฺ่· ตตฺ ยเตาฉาตฺยา จิปิกยเตาฉาตฺฆ่ ฐุตฺตเฆต ยเฏฺา จิติฐฺเฆา เจฎิตเฐฺา· เกจลิ ปต ปฏฺาฐฺาเร ฎฺเฐฺยฺ ฉา อติเฐฺยฺ ฉา ปฏฺาเรยฺเฬยฺ ปฏฺาปยาเฉ ฌฎฺิเตยฺ ฐฺปฺตฺตกจฐฺุปเฐฺฉาตตฺ่ ตเยจ ปฏฺาเรยฺฬยาเรฐฺ หฉฆจตฺ่ ติยฺยฺเฆจาจฐฺตกิฐฺ่ ยาฉฆยาตา ปฏฺายฺปิ ฐฺาเรยฺ ปจตฺตีติ อฆ် จิเยเยา·

ยเตาจิฏฺฐาฬฉาตฺฐฺฆยฺิ ฆฉากฺลย่ กฺุยลจิปิกาเรหตฺกยเตาจิฏฺฐาฬฉาตฺฐฺฆยฉิย่, จีริฆ် ปเตตฺ อฉิก่, จีริฆฺปตฺยฺราจ ยยาฉิ ฑลจา เหาติ· ตเตา ၉เจตฺ ยฐฺหจาเร จีริฆยยาฉิยเตาเยายตฺยฺฉีจิติฐฺิฆาต် ปฏฺาตฺ จเยต ฐฺฐฺิฆยฐฺเหา เหาติ, ฐฺฉาปิ ฑลยฐฺเหา

ឥទច្ចែច៉ ឃំ បទេត្ត បឥកាឌតឹទេយ ឯយាឌិខិរិឃាត់ តិទេ្កខ "ឯយាឌិពាល់ ខិរិឃពាល"ត្តិ (ឆ៉ ឯ៉ ៥៧ល០-៥៧ល៧) ពាលទេចចត់ ចុត្តិ, ចំ

ឱ្ពតទាទេហត្យកឌិត្តឯឍ្យយុទេត្តហិ ឱ្ពទេយ៉ំ ពាលចតទតាឥឃ្សតត្ត បរិឃាឃទេតា ចុត្តិ៉ តទេតា ៧ច ហិ ឯក្កហចាទេទ "ទេ្ឆ ពាលិតិ ទេហាត្តិ"តិ ត ចុត្តិ, តប្ឆា

អទេហត្យទេកាឯ តិប្យរិឃាឃទេតា ពាល់ តត្តិ ៧ចាតិ កទេហតត្តា៉

ខិឯឃាឌិប្យទេកឥទេតា បទេត្ត ទេឯាយតឃ្យឯហកតា តាច ហឥឃចត្តទេឡាច តិឃ្យាឃ បឡាខ្ចាទេទ ទេចាដ្ខត្តតកិច្ចាឃ ច, យទេតាខ្ចាទេទ អត្យាអាទេទឯ ឈឯ

កាយាចឆទាទេយ្តេលាឯ អាចឌ្គតកិច្ចាឃ ច យទេតាខិឡាកាលឆាត្យឃា អតត្តទ៉ ឌចតកិច្ចិ ឯាឍឃយាតា ពឹលាឯចាតទេឡាច ហសិតំ ក្ខប្យាទេគត្តិ បចត្តតិ៉

ហសិតំ ហិ ទេឯាយតឃ្យឯហកតកាយាចឆទេទេហច ឌចទេតហិ, ទេតឯ អទេឯលាត់ បឡាហិ កិរិឃាឌចទេតហិ, ទេឯលាត់ បត ក្យឯទេលហិ ទេចច

ឌិឌ្ឌិខិប្យឃុត្តទេលិកឃ្ឈទេលហិ ចាតិ ឈហិ, ប្យទ្ធឌ្ឍតាត់ ឌិឌ្ឌិឯយ្យយុទេត្តហិ ចាតិ អដ្ឌហិតិ ទេតទឯហិ ឌិទេត្តហិ ក្ខប្យឌ្ឍតិ៉ ក្ខទេបក្កាឯហកតា បត បឡាខ្ចាទេទ

ហឥឃចត្តទេឡាច តិឃ្យាឃ ឯត្តិទេលកិច្ចាឃ ខិបិកយទេតាខិឡាកាលឆាត្យឃា អតត្តទ៉ ទេចាដ្ខត្តតកិច្ចិ, យទេតាខ្ចាទេទ ឯទេត្តាឯ ឈឯបិ អាទេយ្តេលាឯ ឯចត្តកា,

អចត្តកា ចា កចក្កចលតាតត្តទ៉ អាចឌ្គតកិច្ចិ ឯាឍឃយាតា បចត្តតិ៉ អឃំ ហិ តឹឯ កទេចឯ កឃ្យខិ ឯខិត្តកប្យក្កលឃ្យ ត កិឡ្យិត្តិ ខិឯទេឃ ត ក្ខប្យឌ្ឍតិ,

ឯត្តាត្យាតត្តាលឯឌិឯំ យហាកយត់ តាទេយតំ ខិត្តត្តិ អឃំ ខិទេឯទេឯា, ទេឯ៉ំ តាឌិឯទេយច៉

អទេហត្យកកិរិឃា តិឌ្ឌិតា៉

ឯទេហត្យកកាយាចឆទកិរិឃាចណ្ឌតា

អទេលិកាឌិកិរិឃាទេហត្យឯយ្យឃុត្តា បត ឯទេហត្យកា, ទេត ឯយ្យទេឃាកទេតា ក្យឯលិ ខិឃ អដ្ឌខិឆា៉ ឯទេត្តាទេបត្ត ខិតិច្ឆទេឃា ក្យឯទេលឯ ចុត្តតទេឃា ៧ច៉

ទេកចល់ បទេត្ត ខិទតិទេឃា ត ឯត្តិ, ក្យឯលិ ច ទេឯលប្យទ្ធឌ្ឍតាត់ ចុត្តតទេឃត ឈឯ ខ្ចាទេទឯ ចត្តិ តិឃ្យាឃ ចា អតិឃ្យាឃ ចា ឌចតកិច្ចិ ឯាឍឃយាតា

បចត្តត្តិ, ឱ្ពទេយ បត អទេឯលាតត្តិ អឃំ ខិទេឯទេឯា៉ កាយាចឆទកិរិឃា៉

ទ្ធុបិចឆទកិរិឃាចណ្ឌតា

ទ្ធុបិចឆទកិរិឃា ច ក្យឯលិ ខិឃ បឡាខិឆា៉ ខិតិច្ឆទេឃា ច តត្ត ចុត្តតទេឃា ៧ច៉ ទេកចល់ ហិ ក្យឯលិ ទេឯលប្យទ្ធឌ្ឍតាត់ បត្តាត្តាទេយ្តេលា , អតិត្តាចទេឯត

បចត្តិ បឡាយត្យាត់ ឯត្តាទេយ្តេលាត្តា ហុត្វា យទេតាខ្ចាទេទ ហឥឃចត្តទេឡាច តិឃ្យាឃ ឌចតកិច្ចិ ឯាឍឃយាតា បចត្តត្តិ, ឱ្ពទេយ បត អទេឯលាតត្តិ អឃទេយច

ខិទេឯទេឯា៉ ទ្ធុបិចឆទកិរិឃា៉

អទ្ធុបិចឆទកិរិឃាចណ្ឌតា

អទ្ធុបិចឆទកិរិឃា ច ក្យឯលិ ខិឃ ចត្យត្តិឆា៉ ខិតិច្ឆទេឃា ច តត្ត ចុត្តតទេឃា ៧ច៉ ទេកចល់ ហិ ក្យឯលិ ទេឯលប្យទ្ធឌ្ឍតាត់ ឯចត្តកា, អចត្តកា ចា ទេហដ្ឋា

ចុត្តតទេឃត ឃឆាទេឃាក់ បត្តាត្តិយហក្កតាទេយ្តេលា យទេតាខ្ចាទេទ ឌចតកិច្ចិ ឯាទេឃយាតា បចត្តត្តិ, ឱ្ពទេយ បត អទេឯលាតត្តិ អឃំ ខិទេឯទេឯា៉

អទ្ធុបិចឆទកិរិឃា៉

កិរិយាញ្យាកតា តិដ្ឋិតា៉

បកិណ្ណកកធាចណ្ណគា

ឲត្ថ ជត្វា សព្ពេ ចិត្តុនេចតសិកធម្មេ ឌាតិសង្គហាឌិតោ សមោធានេត្វា បកិណ្ណកកថា ចត្តព្ពា៉ យធាទុត្តានិ ហិ ចិត្តានិ កុសលានិ ឲកចឹសតិ, អកុសលានិ ទ្វាទស, ចិបាកានិ ឆត្តឹស, កិរិយានិ ចឹសតិ ចាតិ សព្ពានិបិ ឲក្វតតទុតិចិធានិ, លោកុត្តរានិ ឈាតង្គយោគភេទតោ ចត្តាលីសចិធត្តា ឲកចឹសសតំ ចា ហោន្តិ៉ តេសុ កាមាចចរានិ ចតុបព្ញាស, រូបាចចរានិ បន្នរស, អរូបាចចរានិ ទ្វាទស, លោកុត្តរានិ អដ្ឋ, ចត្តាលីសំ ចា៉ កាមាចចរេសុ ច កុសលានិ អដ្ឋ, ចិបាកានិ តេចឹសតិ, កិរិយានិ ឲកាទស, អហេតុកានិ អដ្ឋារស៉ សេសានិ បន ចតុក្វុយកានិបិ សហេតុកានិ៉ តេសុ ច ឌាតិតោ ចិត្តកណនា បុព្ពេ ទុត្តាច ៍ ចេតសិកា បន សង្គ សតិ ហិរីឞត្តប្បំ អលោភោ អទោសោ កាយបស្សទ្ធាទយោ ទ្វាទស, ឥន្ទ្រិយជ្ឈត្តតា អមោហោ អប្បមញ្ញាទ្វយំ, ចិរតិត្តយញ្ចា មោហោ អហិរិកំ អនោត្តប្បំ ឧទ្ធច្ចញ្ចា លោភោ ទិដ្ឋិ មានោ ទោសោ ចិចិកិច្ឆា ច មោគោ ឥស្សា មច្ឆរិយំ កុក្កុច្ចំ ថិនំ មិទ្ធញ្ចា ផស្សោ ចេទនា សព្ញា ចេតនា ឲកក្គតា ឌីចិតិន្ទ្រិយញ្ចា មនសិការោ ច ចិតក្កោ ចិចារោ បីតិ ចីរិយំ ឆន្ទោ អធិមោក្ខោ ចាតិ ទ្វេបព្ញាស ហោន្តិ៉

តត្ថ ឥន្ទ្រិយជ្ឈត្តតា, អប្បមញ្ញាទ្វយំ, មានាឌីនិ ឆ, មនសិការោ ឆន្ទោ អធិមោក្ខោ ចាតិ ទ្វាទស ធម្មា យធាធានេ យេចាបនកា ឲច, ចិរតិត្តយំ, ឧទ្ធច្ចញ្ចា កត្វចិ យេចាបនកា៉ តេសុ ច ឥន្ទ្រិយជ្ឈត្តតា មនសិការោ ឆន្ទោ អធិមោក្ខោ ឧទ្ធច្ចំ ចិរតិយោតិ ឥមេ ជមបត្វា សេសា អដ្ឋ យធាធានេ អតិយតា ឲច, ចិរតិយោ បន កត្វចិ អតិយតា, ឥមេ បន ឲកាទស ជមបត្វា សេសា ឲកចត្តាលីស ធម្មា តិយតា ឲច៉ តត្ថ សទ្ធាទយោ បញ្ចចឹសតិ ធម្មា កុសលាញ្យាកតាយេច, មោហាទយោ ទុទ្ទស អកុសលា ឲច, ផស្សាទយោ តេរស កុសលាកុសលាញ្យាកតា តិឌាតិកា៉ ឲកន្តតោ ហិ កុសលា ចា អញ្យាកតា ចា ធម្មា តត្ថិ, កុសលចិត្តសម្បយុត្តសមយេ បន កុសលា, អញ្យាកតចិត្តសម្បយុត្តសមយេ អញ្យាកតា ច ហោន្តិ៉ មោហាទយោ បន សទ្ទុបេតច អកុសលា, ផ្លាតេរ ច ចំសម្បយោគេក សព្ពេបិ ចេតេ អត្ថតា សម្បយុត្តចិត្តភេទេត ភេទចន្តោច ហោន្តីតិ ចេទិតព្ពា៉

តេសុ ហិ សទ្ធាទយោ ឲក្វតចឹសតិ សព្ពេសុ កុសលេសុ ចេច សហេតុកាញ្យាកតេសុ ចាតិ ឲក្វតសដ្ឋិចិត្តេសុ ឧប្បជ្ជន្តិ, តតោ បរេសំ ឲក្វតសដ្ឋិប្បភេទា ច ហោន្តិ៉ ឲចមេវព្ពាបិ ខោតព្ពា ៍ អមោហោ តេសុ ញាណសម្បយុត្តានិ ទ្វាទស ជមបត្វា សេសេសុ, អប្បមញ្ញា បន កាមាចចរេសុ សហេតុកកិរិយកុសលេសុ ចេច បញ្ចមជ្ឈានចជ្ជិតរូបាចចរេសុ ចាតិ អដ្ឋចឹសតិចិត្តេសុ, ចិរតិយោ បន កាមាចចរកុសលេសុ, លោកុត្តរេសុ ចាតិ សោឡសសុ៉ ឲចមេតេ បញ្ចចឹសតិ ធម្មា កុសលាញ្យាកតេសុ ឧប្បជ្ជនតោ កុសលាញ្យាកតា តាម ឌាតា៉ អកុសលេសុ បន មោហាទយោ ចត្តារោ ទ្វាទសសុបិ អកុសលចិត្តេសុ ឧប្បជ្ជន្តិ, លោភោ អដ្ឋសុ លោភមូលេសុ, ទិដ្ឋិ តត្ថ ទិដ្ឋិសម្បយុត្តេសុ, មានោ ទិដ្ឋិចិប្បយុត្តេសុ, ទោសោ ឥស្សា មច្ឆរិយំ កុក្កុច្ចំ បដិឃសម្បយុត្តេសុ, ថិនមិទ្ធំ បញ្ចសុ សសង្ខារិកេសុ, ចិចិកិច្ឆា ចិចិកិច្ឆាសម្បយុត្តេ ឲចាតិ៉ ឲចមេតេ ទុទ្ទសបិ សមំ អកុសលត្តា, អកុសលេស្វេច ឧប្បជ្ជនតោ ច អកុសលា តាម៉

ផ្លាតេរសុ ច ផស្សាទយោ សត្ត ធម្មា សព្ពចិត្តេសុ, ត ហិ តំ ចិត្តមត្ថិ, យំ ផ្លេមេសុ ឲកេតាបិ ចិតា ឧប្បជ្ជតិ៉ សព្ពត្ថកា ហិ ឲតេ៉ ចិតក្កាទយោ បន យធាយោគិកា៉ តេសុ ហិ ចិតក្កោ តាច ទ្វិបញ្ចចិញ្ញាណចជ្ជិតកាមាចចរេសុ ចេច ឲកាទសសុ បធមជ្ឈានិកកូបាចចរលោកុត្តរេសុ ចាតិ បញ្ចបញ្ញាសចិត្តេសុ ឧប្បជ្ជតិ៉ ចិចារោ បន តេសុ ចេច តធា ទុតិយជ្ឈានិកចិត្តេសុ ចាតិ ឆសដ្ឋិចិត្តេសុ៉ បីតិ ចតុត្ថជ្ឈានិកចជ្ជិតសោមតស្សសហគតេសុ៉ ចីរិយំ ទ្វិបញ្ចចិញ្ញាណមនោធាតុសន្តីរណត្តិកចជ្ជិតេសុ៉ ឆន្ទោ អហេតុកមោមូហចជ្ជិតេសុ៉ អធិមោក្ខោ

ទ្វិបញ្ចវិញ្ញាណវិចិកិច្ឆាយុត្តវជ្ជិតេសុ។ ឯវមេតា តេរស កុសលាកុសលាព្យាកតេសុ ឧប្បជ្ជនតោ តិដ្ឋានិកា នាម ជាតា។ សម្បយុត្តចិត្តភេទេន តេសំ បភេទំ ពហុភាវេនាបិ វេទិតព្វោ។ យថា ហិ ចិត្តំ សលក្ខណតោ ឯកវិធម្បិ សម្បយោគាវត្ថាទិភេទេន ភិន្នំ, តថា ចេតសិកាបិ បភេទកត្តិ ញាតព្វា, វិសេសំ បន តេសំ វក្ខាម។

វត្ថុសង្គហេ បន តេសំ ចិត្តេសុ តាវ កាមាវចរវិបាកមនោធាតុហសិតានិ, ទោសសម្បយុត្តបដិឃរូបាវចរបឋមមគ្គានិ ចាតិ តេចត្តាលីស ចិត្តានិ ហេដ្ឋា វុត្តនយេន យថាសកំ វត្ថុំ និស្សាយេវ ឧប្បជ្ជន្តិ, អរូបាវចរវិបាកានិ បន អនិស្សាយេវ, សេសានិ ទ្វេចត្តាលីស និស្សាយបិ, អារុប្បេសុបិ ឧប្បជ្ជនតោ អនិស្សាយបិ។ អរូបីនំ ហិ ឆបិ វត្ថូនិ ន សន្តិ, រូបីនំ បន ឃាណាទីនិ តីណិ, សព្វត្ថ ច តំតំវត្ថុរហិតានំ សព្វត្ថ និយតវិញ្ញាណានិបិ, អសញ្ញីនំ បន សព្វានិបិ វត្ថុវិញ្ញាណានិ ន សន្តិ។ តេសំ ហិ ជីវិតនវកមេវ រូបំ បដិសន្ធិ, បវត្តិយំ ភវង្គំ, មរណកាលេ ចុតិ ច ហុត្វា បវត្តតិ។ យថា ចេត្ថ ចិត្តានំ, ឯវំ តំសម្បយុត្តចេតសិកានម្បិ វត្ថុតោ សង្គហភេទោ វេទិតព្វោ។ អយំ បន វិសេសោ – តេសុ ហិ ទោសោ ឥស្សា មច្ឆរិយំ កុក្កុច្ចញ្ច ហទយវត្ថុំ និស្សាយ កាមលោកេ ឯវ ឧប្បជ្ជតិ។ ករុណាមុទិតា បន រូបលោកេបិ, ន អរូបេ។ តត្ថ ហិ រូបាវចរបុព្វភាគានិបិ ន ឧប្បជ្ជន្តិ, សេសា បន សព្វេ និស្សាយបិ អនិស្សាយបិ តីសុបិ ភវេសុ ឧប្បជ្ជន្តិ។ តត្ថ ហិ ទស្សនាទយោ សត្ត ឆបិ វត្ថូនិ, ហទយវេវាតិ, សេសំ ចិត្តសមំ។

កិច្ចសង្គហេ បន តេសំ ចិត្តំ យថា ច ចុទ្ទសហិ កិច្ចេហិ ឆទ្វារិកទ្វារវិមុត្តភាវេន, ឯវំ បវត្តិក្កមោ វេទិតព្វោ។ យថា ហិ កុសលាកុសលពលេន តីសុ ភូមីសុ សត្តា និព្វត្តន្តិ, តទា តេសំ មរណកាលេ យេភុយ្យេន ឆន្នំ ទ្វារានមញ្ញតរស្មិំ បច្ចុបដ្ឋិតំ កម្មកម្មនិមិត្តគតិនិមិត្តានមញ្ញតរំ គហេត្វា ឧបេក្ខាសហគតវិបាកាហេតុកមនោវិញ្ញាណធាតុទ្វយញ្ចេវ អដ្ឋ មហាវិបាកានិ, នវ រូបារូបវិបាកានិ ចេតិ ឯកូនវីសតិ ចិត្តានិ ហេដ្ឋា វុត្តនយេន យថាសកភូមីសុ បដិសន្ធិ ហុត្វា ឧប្បជ្ជន្តិ, តានេវ ភវង្គចុតិវសេន ទ្វារវិមុត្តានិ នាម ហោន្តិ។ មរណកាលេ ហិ សត្តានំ អសញ្ញសត្តវិរហិតានំ ភវន្តរេ បដិសន្ធិជនកំ អតីតំ កម្មំ វា តំកម្មករណកាលេ វិសយោបករណាទិភូតំ រូបាទិលទ្ធម្បិ អតីតាទិភេទំ កាលវិនិមុត្តញ្ច កម្មនិមិត្តំ វា ឧបបជ្ជមានភវានុរូបំ កប្បរុក្ខមាតុកុច្ឆិនិរយគ្គិជាលាទិកំ គតិនិមិត្តំ វា កម្មពលេន យថារហំ ឆន្នំ ទ្វារានមញ្ញតរស្មិំ សាយន្ហេ បព្វតច្ឆាយា បថវិយំ វិយ ចិត្តសន្តានេ អល្លីយមានំ ឧបដ្ឋាតិ។ ឯវំ ឧបដ្ឋិតេ ច តស្មិំ អារម្មណេ កម្មពលេន និរន្តរំ បវត្តមានចិត្តសន្តានស្ស អាយុក្ខយកម្មក្ខយោភយក្ខយុបច្ឆេទកកម្មានមញ្ញតរេន បច្ចាសន្នមរណស្ស តស្ស តស្ស វីថិចិត្តភវង្គានន្តរំ ចុតិចិត្តំ ហោតិ, តទនន្តរំ កម្មកម្មនិមិត្តាទីសុ យថាគហិតំ អារព្ភ យថារហំ តីសុ ភវេសុ យំ កិញ្ចិ បដិសន្ធិចិត្តំ ភវន្តរេ បឋមចិត្តំ ហុត្វា ឧប្បជ្ជតិ។

តត្ថ ច ទុហេតុកាហេតុកចុតិយានន្តរំ ទស កាមាវចរបដិសន្ធិយោវ ហោន្តិ, ន ឧត្តរា, កាមាវចរតិហេតុកាយ ចុតិយា សព្វាបិ ហោន្តិ, រូបាវចរាយ បន ចុតិយាបិ អហេតុកបដិសន្ធិរហិតា, អរូបាវចរាយ ចុតិយា ហេដ្ឋិមវជ្ជិតារុប្បបដិសន្ធិយោ ចេវ កាមាវចរតិហេតុកបដិសន្ធិយោ ច, អសញ្ញីនំ បន រូបចុតិតោ ភវន្តរេ គហិតបុព្វំ កម្មាទិមេវារព្ភ អហេតុករហិតា កាមាវចរបដិសន្ធិយោវ ហោន្តិ, ន ឧត្តរា។ បុថុជ្ជនានំ បន សោតាបន្នសកទាគាមីនញ្ច ចុតិយា សុទ្ធាវាសេសុ បដិសន្ធិ ន ហោតិ, សេសានំ ទ្វិហេតុកាហេតុកាសញ្ញីបដិសន្ធិយោ, អសេសានំ បន សព្វាបិ បដិសន្ធិយោ ន ហោន្តិ។ តេ ហិ ចុតិតោ និរុបធិសេសនិព្វានេន អនុបាទាបរិនិព្វានប្បត្តា នាម ហោន្តិ។ ឯវំ គហិតបដិសន្ធិនិរោធតោ បរំ តទេវ ចិត្តំ តស្មិំយេវារម្មណេ ភវង្គំ ហុត្វា ចុតិបរិយោសានំ អសតិ វីថិចិត្តុប្បាទេ សុបិនម្បិ អទិស្វា និទ្ទោក្កមនកាលាទីសុ អបរិមាណសង្ខម្បិ នទីសោតំ វិយ និរន្តរំ បវត្តតិ។ ឯវំ ឯកូនវីសតិវិញ្ញាណានំ បដិសន្ធិភវង្គចុតិវសេន បវត្តិក្កមោ វេទិតព្វោ។

ឯវំ បន វត្តមានេ ភវង្គសន្តានេ យទា ឥន្ទ្រិយបរិបាកមាគម្ម សហការីបច្ចយន្តរសហិតំ អតិមហន្តំ រូបារម្មណំ ចក្ខុទ្វារេ ឃដ្ដេតិ, តទា

ឈដ្ឋគាត្ការេចត ខ្ចិក្ខត្តុំ ពត្ថ កចក្ខចលត់ ហោតិ, ពងតត្តាទ់ កចក្ខុំ ចោឝ្ឆិតិ្តា ពស្ម៊ិ ទ្វបិរេយ្ឌេហ កិរិឃយតោឆាត្យ អាចឌ្ឍគកិច្ចំ ឞាឆឃយាគា ក្ខប្យឌ្ឌិត្វា គិទ្ធ័ឌ្ឍតិ, ពឆា ពងតត្តាទ់ ចក្ខុចិឌ្ឍាណក្ខខេឃ ឃឆារហយេក់ ងស្សគកិច្ចំ, ពងតត្តាទ់ ចិបិកយតោឆាត្យក្ខឃា អឌ្ឍាពទ់ ឞប្យដិឆ្នគកិច្ចំ, ពងតត្តាទ់ ចិបិកយតោចិឌ្ឍាណឆាត្យត្តឃា អឌ្ឍាពទ់ ឞត្តិទេណកិច្ចំ, ពងតត្តាទ់ ក្ខេបក្ខាឞហកពកិរិឃារហេត្យកយតោចិឌ្ឍាណឆាត្យ ចោដ្ឋគកិច្ចំ, ពងតត្តាទ់ ៧ក្ខតពិឞកាយាចចេរឌចតេស្ង ឃំ កិច្ចិ ឃឆារឃំ ឞត្តក្ខត្តុំ, លក្ខត្តុំ, យេណកាលឹជិស្វ បញ្ញក្ខត្តុយេច ចា ឌចគកិច្ចំ ឞាឆឃយាគ់, ពងតត្តាទ់ ៧កាងឞស្វ ពងារេយ្ឌណកិច្ចេស្ង យហាចិបិកឞត្តិទេណស្វ ឃឆារហយេក់ ឞកិ, ខ្ចិក្ខត្តុំ ចា ពងារេយ្ឌណកិច្ចំ ឞាឆឃយាគ់ ក្ខប្យឌ្ឌិត្វា គិទ្ធ័ឌ្ឍតិ, ពងតត្តាទ់ កចក្ខឞត្តតិ ៧ច បចត្តតិ៍ ៧ចំ ចក្ខុក្ខារេទ ឞត្តកិច្ចាគិ លចត្តាលឹឞ ចិត្តាគិ ឞឃ្កចត្តិ៍

ឃគា បត ចុត្តគេឃត ឞក្ខារេយ្ឌណាឌិតិ ឆោពក្ខារាឌិស្វ ឈេដ្ឋត្តិ, ពគាបិ ចក្ខុក្ខារេទ ចិឃ បច្ចេកញ្ញ លចត្តាលឹឆេច កចត្តិ៍ រកចលំ ហេត្ថ អាចឌ្ឍគាតត្តាទ់ ចក្ខុចិឌ្ឍាណដ្ឋាគេត ឆោពចិឌ្ឍាណាឌិក្ខឃាគិ ឃឆាក្កយំ ឞចគាឌិកិច្ចាគិ ឞាឆឃយាគាគិ ក្ខប្យឌ្ឍត្តិតិ៍ ៧ចំ បញ្ញក្ខារេទ អតិយហេត្ត បញ្ញារេយ្ឌេហ ចត្យបញ្ញាឞ កាយាចចេរចិត្តាគេច ឞឃ្កចត្តិ៍ រកចិ បគេត្ថ "ឞឞក្ខារិកឌចគាគិ បញ្ញក្ខារេទ គ ក្ខប្យឌ្ឍត្តិ ប្វត្តប្យឃាកាឞឃ្កចា, យតោក្ខារេទឃចេតាគិ ក្ខប្យឌ្ឍត្តិ"តិ ចងត្តិ៍

យហេត្ត បត ពងារេយ្ឌណចឌ្ឍិតាគិ៍ ចិឞឃស្ស ឌចតឞយកាលយេច អតិពត្តា ឌចតាចឞាគេត កចក្ខុំ ហោតិ៍ បទិទេត្ត បត ឌចតយ្យិ គត្តិ៍ ចោដ្ឋគត់ ហេត្ថ ឌចតដ្ឋាគេត ងត្វា ក្ខត្តិក្ខត្តុំ បចត្តិត្វា គិទ្ធ័ឌ្ឍតិ, ពតោ បទ់ កចក្ខុំ ហោតិ៍ អឃំ បត ចារេរា "ឌិដ្ឋំ ចិឃ រយ , ស្វតំ ចិឃ រយ"តិអាឌិកឆតកាលេ លក្ខតិ៍ អតិបទិទេត្ត បត ចោដ្ឋគប្យាគា អឞណ្ឌហគតោ កចក្ខចលគយត្តយេច, គ អាចឌ្ឍគាឌិតិ៍ អាចឌ្ឍគេត ហិ កចក្ខេ អាចដ្ឋិតោ ចោដ្ឋគត់ អប្យត្វា អត្តរា ចក្ខុចិឌ្ឍាណាគត្តាទ់ ចិត្តំ កចក្ខុំ ឌ្វតិស្សតីតិ គេតំ ឆាគំ ចិឌ្ឍតិ, គាបិ អប្យចត្តយាគេត ចិឞឃេ បញ្ញក្ខារិកចិចិចិត្តាគិ បចត្តត្តិតិ៍ អឃំ បញ្ញក្ខារេទ ចិឞឃប្យចត្តិគេងេគ ចិត្តប្យចត្តិគិឃយោ៍

យតោក្ខារេទ បត លស្វ អារេយ្ឌណេស្វ អាបាឆកតោស្វ ចុត្តគេឃត កចក្ខចលគយតោក្ខារាចឌ្ឍគាតត្តាទ់ ក្យឞលិក្យឞលផលគាចឌ្ឍគកិរិឃចិទេត្តស្វ បញ្ញបញ្ញាឞឌចតកិច្ចេស្វ ឃំ កិច្ចិ កាយាចចេរារេយ្ឌណយារព្ភ បចត្តតិ, ពតោ បក្យតិ កាយាចចេរារេយ្ឌណេ ពងារេយ្ឌណំ ហោតិ៍ អប្យគាឌចគេ អឃំ បចត្តិក្កយោ – ឞយឆចិបស្សគាកយ្ឌដ្ឋាគិកាត់ ហិ ឃឆាឞកចិឞយេ ក្ខប្យាឌិតបុព្វកាកាចគាត់ "ព្វគាគិ អប្យគា ក្ខប្យឌ្ឍិស្សតី"តិ កចក្ខចលគាចឌ្ឍគាចឞាគេត ឆាណឞយ្យឃុត្តកាយាចចេរឌចតេស្វ អឌ្ឍាពទស្មិំ ឃឆារឃំ បទិកេយ្យាបចារាគុលោមយកោត្រកុគាយេត ចត្យក្ខត្តុំ, តិក្ខត្តុយេច ចា ក្ខប្យឌ្ឌិត្វា គិទ្ធ័ឌ្ឍេ ចត្យត្ថំ, បញ្ញមំ ចា យហក្កតឌចតេស្វ ឃំ កិច្ចិ បឆយកប្យគាគិឌ្ឍាក្ខតំ ៧កចារេយេច, ឆោគឞយាបត្តិក្ខតំ អគត្តចារេយ្យិ ឌចតិ៍ លេកិក្យត្តរឌចតេស្វ បត ក្យឞលិគិ ៧កឞត្តាគេត ៧កចារេយេច ឌចត្តិ, ពងតត្តាទ់ ឃឆាឞកំ ផលចិត្តញ្ញ ក្ខត្តិចារ់, ផលឞយាបត្តិចិចិឃំ ផលយេច អគត្តចារេយ្យិ ឌចតិ, គិទោឆឞយាបត្តិឃំ បត អត្យបុព្វគិទោឆចេឞេត បឆយឌ្ឍាគតោ ឃាចាកិច្ចញ្ញាឃតគា ឃឆាក្កយំ អាចឌ្ឍគបទិកេយ្យាឌិចេឞេគេច ឞយាបឌ្ឌិត្វា ចុដ្ឋិតស្ស កោត្រកុតោ អគត្តាទ់ ចត្យត្វារុប្យឌចគេ ខ្ចិក្ខត្តុំ ឌចិត្វា គិទ្ធេឆ្ធ ឃឆាបទិច្ឆិត្តកាលញ្ញ ចិត្តំ គ ក្ខប្យឌ្ឍតិ, ចុដ្ឋាគកាលេ ច អាចឌ្ឍគបទិកេយ្យចិត្តគិឃាយេត អគាកាយិផលំ, អទហត្តផលំ ចា ឃឆារហយេកចារេយេច ក្ខប្យឌ្ឍតិ៍ ពត្ថ ច ក្យឞលកោត្រកុតោ អគត្តាទ់ ក្យឞលឆ្នោច អាឌិតោ ផលត្តឃញ្ញ អប្យេតិ, កិរិឃាកោត្រកុតោ កិរិឃំ, អទហត្តផលញ្ញ៍ ពត្ថាបិ ឆោយគស្សឞហកពតោ ឆោយគស្សឞហកពយេច, ក្ខេបក្ខាឞហកពតោ ច ក្ខេបក្ខាឞហកពយេច អប្យេតិ៍ អឆេឆាគយេច ចេត្ថ អទហត្តផលកិរិឃាឌចគាគិ, ឃឆាឞកំ ឆេឆាគយេច ឆេឞលេកិក្យត្តរាគិ, ឆេលប្យុឌ្ឍគាគយេច ក្យឞលិក្យឞលិគិ, តិហេត្យកាគយេច អប្យគា ហោត្តិ, អឃំ ឌចគគិឃយោ៍

អប្យគាឌចគតោ បទ់ បត ពងារេយ្ឌណំ គត្តិ៍ ឌចតារេយ្ឌណេស្វ ហិ កាយាចចេរក្ខតេឆ្វច កាយាចចេរបដិឞត្តិកាគយេច អតិយហេត្ត, ចិក្ខតោ ច ចិឞយេ

តទារម្មណុប្បជ្ជតិ។ អតិឥដ្ឋេ បនារម្មណេ សន្តីរណកិរិយាជវនតទារម្មណានិ សោមនស្សសហគតានិ, ឥដ្ឋមជ្ឈត្តេ, អនិដ្ឋេ ច ឧបេក្ខាសហគតានិ ហោន្តិ។ យទា បន ទោមនស្សានន្តរំ សោមនស្សស្ស បដ្ឋានេ បដិក្ខិត្តត្តា សោមនស្សបដិសន្ធិកស្ស អតិឥដ្ឋាទីសុ បដិឃេ ជវិតេ តទារម្មណភវង្គានិ ន ឧប្បជ្ជន្តិ, តទា អញ្ញំ បរិចិតបុព្វំ បរិត្តារម្មណមារព្ភ អនាវជ្ជនម្បិ និទោធតោ វុទ្ធហត្ថស្ស សាមណ្ហាផលំ វិយ អត្តនា ឧបេក្ខាសហគតសន្តីរណំ ឧប្បជ្ជតិ, តមនន្តរិត្វា ភវង្គំ ហោតីតិ អយំ តទារម្មណនិយមោ។

ឯវំ បន ភវង្គានន្តរំ ឆទ្វារេ អាវជ្ជនាទីនិ វីថិចិត្តានិ។ ឥតិ យាវតាយុកំ ឥមិនាវ កមេន ចិត្តនិយាមតោ វិញ្ញាណានិ បវត្តន្តិ។ វីថិចិត្តានន្តរំ, បន ភវង្គានន្តរំ វា សព្ពបច្ឆិមំ តំ ឯកូនវីសតិវិធំ ភវង្គមេវ តស្មិញ្ញេវារម្មណេ ចុតិកិច្ចំ សាធយមានំ បវត្តតិ, តស្មិំ និរុទ្ធេ សត្តោ ចុតោ នាម ហោតិ។ តតោបិ ចុតិតោ បុន បដិសន្ធិភវង្គវីថិចុតិយោតិ ឯវំ បុនប្បុនំ ចិត្តសន្តានំ យន្តយុត្តគោណោ វិយ ភវាទីសុ យាវានុបាទាយ អាសវេហិ ន វិមុច្ចតិ, តាវាវិច្ឆិន្នំ បវត្តតិ ឯវ។ ឯវំ បវត្តមានេ ច ចិត្តសន្តានេ “ត្វំ ភវង្គំ នាម ហោតិ, ត្វំ តទនន្តរំ អាវជ្ជនំ...បេ... ត្វំ តទនន្តរំ តទារម្មណំ នាម ហោតិ, ត្វំ បន ភវង្គ”ន្តិអាទិនា និយាមកោ កត្តា នាម នត្ថិ, ចិត្តនិយាមេនេវ បវត្តតិ។

បញ្ចវិធោ ហិ និយាមោ – ពីជនិយាមោ ឧតុនិយាមោ កម្មនិយាមោ ធម្មនិយាមោ ចិត្តនិយាមោតិ, តត្ថ អង្កុរបណ្ណទណ្ឌបុប្ផផលនិក្កមេន តេសំ តេសំ ពីជានំ អញ្ញាញ្ញវិសទិសរុក្ខតិណគច្ឆលតាទិសន្តានេ អត្តនា សទិសផលទានំ ពីជនិយាមោ នាម។ តស្មិំ តស្មិំ សមយេ តេសំ តេសំ រុក្ខានំ ឯកប្បហារេន បុប្ផផលបល្លវាទិគហណំ ឧតុនិយាមោ នាម។ តស្ស តស្ស វា កុសលាកុសលកម្មស្ស តំតំសទិសានុរូបវិបាកទានំ, កម្មសរិក្ខកវិបាកទានត្តា កម្មនិយាមោ នាម។ ពោធិសត្តានំ បដិសន្ធិគហណេ, មាតុកុច្ឆិតោ អភិនិក្ខមនេ, អភិសម្ពោធិធម្មចក្កប្បវត្តនាទីសុ ច ទ្វត្តិំស បុព្វនិមិត្តានិ ធម្មនិយាមោ នាម។ យថាវុត្តេន ភវង្គាទិកិច្ចក្កមេនេវ ចិត្តប្បវត្តិ ចិត្តនិយាមោ នាម។ ឥមិនា បន ចិត្តនិយាមេន យថាក្កមំ កិច្ចវន្តេសុ ចេតេសុ ចិត្តេសុ ទ្វិបញ្ចវិញ្ញាណមនោធាតុវជ្ជិតានិ យថាសម្ភវំ ឯកកិច្ចដ្ឋានិកានិ, សេសានិ បន ទ្វិតិចតុបញ្ចកិច្ចដ្ឋានិកានិ, តានិ ច បុព្វេ វុត្តានិ, សុវិញ្ញេយ្យានិ ច។ ឯវំ ឯកទ្វារិកាទីនិ ច។ យថា ច ចិត្តានំ, ឯវំ តំសម្បយុត្តចេតសិកានម្បិ កិច្ចទ្វារភេទេន សង្គហោ វេទិតព្វោ។ អយំ បន វិសេសោ – កិច្ចតោ ហិ សព្ពត្ថកា តាវ សត្ត ចិត្តំ វិយ ចុទ្ទស កិច្ចានិ ករោន្តិ។ វិតក្កវិចារាធិមោក្ខា បន តយោ ទស្សនាទិបញ្ចកិច្ចានិ វជ្ជេត្វា នវ, វីរិយំ តតោ សម្បដិច្ឆនសន្តីរណានិ វជ្ជេត្វា សត្ត, បីតិ វោដ្ឋព្ពនាវជ្ជនានិបិ វជ្ជេត្វា សន្តីរណេន សទ្ធិំ ឆ, វិរតិអប្បមញ្ញាវជ្ជិតា បន វីសតិ កុសលាព្យាកតា ចេវ ឆន្ទោ ច សន្តីរណម្បិ វជ្ជេត្វា បញ្ច, តតោ អប្បមញ្ញា តទារម្មណម្បិ វជ្ជេត្វា ចត្តារិ, វិរតិយោ បន កុសលា ជវនកិច្ចមេវ ករោន្តិ។ ទ្វារតោ ច វិរតិយោ មនោទ្វារិកា ឯវ, តថា ករុណាមុទិតា, ទ្វារវិនិមុត្តា ច បន ហោន្តិ។ មនោទ្វារេ ឯវ ហិ ទុច្ចរិតវិរមណំ សត្តបញ្ញត្តិគ្គហណត្តា ហោតិ។ អកុសលា បន ឆទ្វារិកា, តត្ថាបិ មានិស្សាមច្ឆរិយកុក្កុច្ចានិ មនោទ្វារិកានេវាតិ កេចិ។ អវសេសា ឆទ្វារិកា ចេវ ទ្វារវិនិមុត្តា ច។ សេសំ ចិត្តសមំ។ អារម្មណសង្គហោ បន តេសំ បរិត្តារម្មណត្តិកេ អាវិ ភវិស្សតីតិ។ អយំ បកិណ្ណកកថា។

ចិត្តុប្បាទកណ្ឌវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

អព្យាកតបទំ បន ហេដ្ឋា តាវ និដ្ឋិតំ។ អព្យាកតេសុ ហិ វិបាកាព្យាកតំ, កិរិយាព្យាកតញ្ច ចិត្តំ, រូបាព្យាកតំ, បន និព្វានាព្យាកតញ្ច អវសិដ្ឋំ។ តត្ថ រូបាព្យាកតំ តាវ ភូមិតោ កាមាវចរមេវ, ន កិញ្ចិ, តថា សម្បយោគតោបិ អសម្បយុត្តំ ឯវ។ សារម្មណធម្មានមេវ ហិ អញ្ញមញ្ញសម្បយោគកា, ន ហោន្តិ។ ធម្មុទ្ទេសតោ បនេតំ អដ្ឋវីសតិវិធំ ហោតិ។ សេយ្យថិទំ – បថវីធាតុ អាបោធាតុ តេជោធាតុ វាយោធាតុ ចក្ខុ សោតំ ឃានំ ជិវ្ហា កាយោ រូបំ សទ្ទោ គន្ធោ រសោ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ បុរិសិន្ទ្រិយំ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ហទយវត្ថុ កាយវិញ្ញត្តិ វចីវិញ្ញត្តិ អាកាសធាតុ រូបស្ស លហុតា មុទុតា កម្មញ្ញតា រូបស្ស ឧបចយោ សន្តតិ ជរតា អនិច្ចតា កពឡីការោ អាហារោតិ។ បាឡិនយេ បនេត្ថ កិញ្ចាបិ ហទយវត្ថុ ន អាគតំ, ឧបរិ បន

បដ្ឋានបាឡិយញ្ច “យំ រូបំ និស្សាយ មនោធាតុ ច មនោវិញ្ញាណធាតុ ច វត្តន្តី”តិ អាគតា (បដ្ឋា· ១·១·៨) សង្ខេបតោវ អាគមិស្សតីតិ តំ ឯវ គហិតំ· កេចិ បន មិទ្ធរូបំ ពលរូបំ សម្ភវរូបំ ជាតិរូបំ រោគរូបន្តិ ឥមានិបិ បញ្ច គហេត្វា “តេត្តឹស រូបានិ ហោន្តី”តិ វទន្តិ, តេ តេសំ អភាវំ, អដ្ឋកថាចរិយា វត្វា បដិក្ខិបិតព្វា· ឯវមេវ ហិ មិទ្ធំ រូបមេវ ន ហោតិ អរូបត្តា នីវរណានំ· មិទ្ធេនេវ ហិ បចលាយិកាការេន រូបប្បវត្តិ ហោតិ, ពលរូបំ បន វាយោធាតុយា អនញ្ញំ តំសភាវត្តា, សម្ភវរូបំ អាបោធាតុយា, ជាតិរូបំ ឧបចយសន្តតីសុ, រោគរូបញ្ច ជរតាអនិច្ចតាសុ បវិសតិ សប្បច្ចយសប្បដិឃរូបវិការេកទេសេសុ រោគព្យបទេសតោតិ សព្ពំ រូបំ អដ្ឋវីសតិវិធមេវ ហោតិ· អយំ សមុទ្ទេសតោ វិនិច្ឆយោ·

លក្ខណាទិតោ បនេត្ថ កក្ខឡត្តលក្ខណា បថវីធាតុ, បតិដ្ឋានរសា, សម្បដិច្ឆនបច្ចុបដ្ឋានា· បគ្ឃរណលក្ខណា អាបោធាតុ, ព្រូហនរសា, សង្គហបច្ចុបដ្ឋានា· ឧណ្ហត្តលក្ខណា តេជោធាតុ, បរិបាចនរសា, មទ្ទវានុប្បទានបច្ចុបដ្ឋានា· វិត្ថម្ភនលក្ខណា វាយោធាតុ, សមុទីរណរសា, អភិនីហារបច្ចុបដ្ឋានា· ចតស្សោបិ ចេតា សេសភូតត្តយបទដ្ឋានា· រូបាភិឃាតារហភូតប្បសាទលក្ខណំ, ទដ្ឋុកាមតានិទានកម្មសមុដ្ឋានភូតប្បសាទលក្ខណំ វា ចក្ខុ, រូបេសុ អាវិញ្ឆនរសំ, ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស អាធារភាវបច្ចុបដ្ឋានំ, ទដ្ឋុកាមតានិទានកម្មជភូតបទដ្ឋានំ· ឯតំ បន យទេតំ អក្ខិកូបកេ បតិដ្ឋិតំ នហារុសុត្តកេន មត្ថលុង្គេន អាពទ្ធមំសមុត្តំ, យត្ថ សេតម្បិ អត្ថិ កណ្ហម្បិ លោហិតម្បិ ចត្តារិបិ មហាភូតានិ, យញ្ច សេម្ហុស្សទត្តា សេតំ, បិត្តុស្សទត្តា កណ្ហំ, រុហិរុស្សទត្តា លោហិតកំ, បថវុស្សទត្តា បត្ថិណ្ណំ ហោតិ, អាបុស្សទត្តា បគ្ឃរតិ, តេជុស្សទត្តា បរិឌយ្ហតិ, វាយុស្សទត្តា បរិព្ភមតិ, យញ្ច លោកោ នីលបលាសសន្និកាសំ កណ្ហតារកមណ្ឌលវិចិត្តំ នីលុប្បលទលសន្និភំ ទីឃំ បុថុលំ ចក្ខូតិ វុច្ចតិ, តស្ស សសម្ភារចក្ខុនោ សេតមណ្ឌលបរិក្ខិត្តស្ស កណ្ហមណ្ឌលស្ស មជ្ឈេ អភិមុខេ ឋិតានំ សរីរសណ្ឋានុប្បត្តិទេសេ សត្តសុ បិចុបដលេសុ អាសិត្តតេលំ បិចុបដលានិ វិយ សត្ត អក្ខិបដលានិ ព្យាបេត្វា ធារណន្ហាបនមណ្ឌនពីជនកិច្ចាហិ ចតូហិ ធាតីហិ ខត្តិយកុមារោ វិយ សន្ធារណាពន្ធនបរិបាចនសមុទីរណកិច្ចាហិ ចតូហិ ធាតូហិ កតូបការំ អាយុនា អនុបាលិយមានំ វណ្ណគន្ធរសាទីហិ បរិវុតំ ឧតុចិត្តាហារេហិ ឧបត្ថម្ភិយមានំ បមាណតោ ឩកាសិរមត្តំ ចក្ខុវិញ្ញាណាទីនំ យថារហំ វត្ថុទ្វារភាវំ សាធយមានំ តិដ្ឋតិ· វុត្តម្បិ ចេតំ ធម្មសេនាបតិនា –

“យេន ចក្ខុប្បសាទេន, រូបានិ សមនុបស្សតិ;

បរិត្តំ សុខុមំ ឯតំ, ឩកាសិរសមូបម”ន្តិ·

សទ្ទាភិឃាតារហភូតប្បសាទលក្ខណំ, សោតុកាមតានិទានកម្មសមុដ្ឋានភូតប្បសាទលក្ខណំ វា សោតំ, សទ្ទេសុ អាវិញ្ឆនរសំ, សោតវិញ្ញាណស្ស អាធារភាវបច្ចុបដ្ឋានំ, សោតុកាមតានិទានកម្មជភូតបទដ្ឋានំ· ឯតំ បន សសម្ភារសោតពិលស្ស អន្តោ តនុតម្ពលោមាចិតេ អង្គុលិវេធកសណ្ឋានេ បទេសេ វុត្តប្បការាហិ ធាតុអាទីហិ កតូបការានុបាលនបរិវារោបត្ថម្ភំ សោតវិញ្ញាណាទីនំ យថារហំ វត្ថុទ្វារភាវំ សាធយមានំ តិដ្ឋតិ·

គន្ធាភិឃាតារហភូតប្បសាទលក្ខណំ, ឃាយិតុកាមតានិទានកម្មសមុដ្ឋានភូតប្បសាទលក្ខណំ វា ឃានំ, គន្ធេសុ អាវិញ្ឆនរសំ, ឃានវិញ្ញាណស្ស អាធារភាវបច្ចុបដ្ឋានំ, ឃាយិតុកាមតានិទានកម្មជភូតបទដ្ឋានំ· ឯតញ្ច សសម្ភារឃានពិលស្ស អន្តោ អជបទសណ្ឋានេ បទេសេ វុត្តប្បការោបការានុបាលនបរិវារោបត្ថម្ភំ ឃានវិញ្ញាណាទីនំ យថារហំ វត្ថុទ្វារភាវំ សាធយមានំ តិដ្ឋតិ·

រសាភិឃាតារហភូតប្បសាទលក្ខណា, សាយិតុកាមតានិទានកម្មសមុដ្ឋានភូតប្បសាទលក្ខណា វា ជិវ្ហា, រសេសុ អាវិញ្ឆនរសា, ជិវ្ហាវិញ្ញាណស្ស អាធារភាវបច្ចុបដ្ឋានា, សាយិតុកាមតានិទានកម្មជភូតបទដ្ឋានា· ឯសា ច សសម្ភារជិវ្ហាមជ្ឈស្ស ឧបរិ ឧប្បលទលគ្គសណ្ឋានេ បទេសេ

ចុត្តូបបត្តិការោបការោគុបិលតបរិចារេរាបត្តុម្ភា ឌិច្បាចិត្តាណាឌឹត់ យឆាេហំ ចតូដ្ឋារកាច់ បានយាតា ពិដ្ឋតិ៍

ខេមាដ្ឋត្ថាកិឃាតារេហក្នុតប្បបានលក្ខណោ, ចុរិពុកាយតាតិដាតកេប្ញុវប្ញ្ញាតក្នុតប្បបានលក្ខណោ ចា កាណេយា, ខេមាដ្ឋទ្ធាឝ្ញុ អាចិង្ហាតនរេសា, កាយចិត្តាណាស្ស អាងារកាចបក្ខបញ្ញាេតា, ចុរិពុកាយតាតិដាតកេប្ញុឌក្នុតបឌ្ឋាេតា៍ អយំ បត ត្ថលយ៉ិ កាណេយ យាចតា ប្បិងិត្តា បឆចឹអារបរិកោដ្ឋាឝា ហោត្តិ, ពត្ថ ឝទ្ធាត្ថ កប្បាឝបដល េសុ្តហោ ចិយ អត្មុកេតា ចុត្តូបបត្តិការោបការោគុបិលតបរិចារេរាបត្តុម្ភា កាយចិត្តាណាឌឹត់ យឆាេហំ ចតូដ្ឋារកាច់ បានយាតា ពិដ្ឋតិ៍ ខេពជិ (ឆ៍ ឝ៍ អដ្ឋ៍ ៩០០) បត “ខេពឌាឆិកាត់ ក្នុតាត់ បឝារេដា ចក្ខុ, ចិចេរចាឃុអាបបឆចិអឆិកាត់ ខេរាតឈាតឌិច្បាកាយា”តិ ចងត្តិ៍ អបខេរ (ឆ៍ ឝ៍ អ៍ ៩០០) “ខេពខេឌាឝកាច់ ចក្ខុ, អាកាឝបឆចិអាបចាឃុឝកាចា ខេរាតឈាតឌិច្បាកាយា”តិ ចងត្តិ៍ “ខេពឌាឌិឝហកាទិត្តា, ខេពឌាឌិក្បុណទ្នុបិឌិចិឝយត្តា ចា”តិ ការណាជ្ឈា យឆាក្កយំ ចងត្តិ៍ ខេព ច ចត្តាត្ថា – ខេកា បខេតចយាហ “ឝហកាទិឝការេចខេហច ត្ថត្ថ្រិយហិ កចិតត្ថា”ត្តិ, “ទ្នុបិងេយា ចា ខេពឌាឌឹត់ ក្បុណា”តិ៍ អចិតិត្កុខាេកាឝ្ញុ ហិ ក្នុខេតាឝ្ញុ “អយំ ត្ថលយស្ស ក្បុណោ, អយំ ត្ថលយស្ស ក្បុណោ”តិ ត លត្តា ចត្តុត្តិ៍ អឆាបិ ចខេងយ្ញុំ “ខេពឌាឌិអឆិកោឝ្ញុ ឝម្ភាេរឝ្ញុ ទ្នុបិឌឹត់ អឆិកកាចងស្សតេតា ត្ថត្ថិតត្ថាខេយត់ ‘ទ្នុបិងេយា ខេពឌាឌឹត់ ក្បុណា’”តិ, ខេព ចត្តាត្ថា ត្ថខេទ្ធឃ្យាយ, យដិ អាបិងិកស្ស អាឝចស្ស កត្ថេតា បឆចិអឆិកោ កប្បារេឝ កខេត្ថ អឆិកពេខេរា ឝិយា, ខេពឌាឆិកស្ស ច ប្បេណ្យាងកស្ស ចណ្ណខេតាបិ ឝឹតុងកស្ស ចណ្ណា បរិហារេយឆ៍ យប្ថា បខេតត់ ប្បកយប្បិ តត្ថិ, តប្ថា បហារេយឆ តខេយខេតាឝំ តិស្សយក្នុតាត់ ចិខេឝឝកប្បត់៍ យឆា អចិខេឝខេឝបិ ឲកោកលិខេប ក្នុតាត់ ទ្នុបខេរាងេយា អត្តាយត្តា ចិឝឌិឝា ហោត្តិ, ឲចំ ចក្ខុបឝាកាងេយាឝឹតិ កខេហតត្ថាខេយត់៍ កិំ បខេតឝំ ចិខេឝឝការេណំ តត្ថិតិ? ខេតា តត្ថិ៍ កិំ បត តត្ថិ? កេប្ញុខេយច ខេតឝំ អឝាឆារេណំ ការេណំ ឌតកតល្យាឌតិតាត់ ក្នុតាត់ ចិខេឝឝខេតា៍ ក្នុតចិខេឝខេឝ ហិ ឝតិ បឝារេដាច តុប្បជ្ជតិ៍ ឝយាតាត់ ហិ ក្នុតាត់ បឝារេដា, ត ចិឝយាតាតត្តិ ខេបិទាណា៍ ឲចំ កេប្ញុចិខេឝឝខេតា ចិខេឝឝចខេត្តឝ្ញុ ខេចខេតាឝ្ញុ ចក្ខុខេរាតាតិ អឝប្បត្តចិឝយក្កាហកាតិ អត្តខេតា តិស្សយំ អតល្លិតតិស្សខេយច ចិឝេយ ចិត្តាណាខេហតុត្តា៍ ឈាតឌិច្បាកាយា បត ឝប្បត្តចិឝយក្កាហកា តិស្សយចខេឝត ខេចច ឝយត្តា អត្តខេតា តិស្សយំ អល្លិខេត ឲច ចិឝេយ ចិត្តាណាខេហតុត្តា៍

ខេពជិ បត “ចក្ខុខេរាតាតិបិ ឝប្បត្តចិឝយក្កាហការេតច, ក្នុខេរ ជិខេតាឝ្ញុបិ ចត្តុទ្នុបិឌឹឝ្ញុ ឝឹឈយាឃិតយតទំឝិឝខេត្តារេកត, ឝត្តាតត្តា បខេប្បទាយាកត្តា ខេរាតពិលេ ឈដ្ឋខេតត ចិត្តាណុប្បត្តិខេតា៍ ខេពខេតច ហិ ក្បុដ្ឋាឌិអត្តទិខេពឝ្ញុ, ចិត្តិដ្ឋបត្ថាតលេណាឌិកេពឝ្ញុ ច ទ្នុបឝខេត្តឝ្ញុ ចិត្តាណំ ត ប្បប្បជ្ជតី”តិ ចងត្តិ៍ ខេពឝយ៉ិ ហិ ចក្ខុខេតា ក្នុរាឝខេត្តឝ្ញុ ចត្តុទ្នុត្តាឌឹឝ្ញុ អត្មុបលក្ខុតកាលខេកខេងត ទំឝិឝយារេយាឌតឝាយតុ្តិយំ, ឝត្តាតយ៉ិ ក្នុរាឝត្តាត់ អចិឌិពតាខេកដ៌ អាកត្តា ខេរាតពិលឈដ្ឋតឝាយតុ្តិយំ ចិត្តាណុប្បត្តិខេហតុក្នុត់ ប្បបកត្តត្តា៍ តខេតា បទំ តខេតុ្តច ជិតាតខេត្តាច ចិត្តាណុប្បាងតឝាយតុ្តិយាបកយត់៍ ក្បុដ្ឋលេណាឌិអត្តទិតាតត្តា ទ្នុបឝត្តាត់ ឝហកាទិបត្ថយចិខេហខេតា អតាបិឆកយត់៍ ត្ថតខេរឆា ខេពឝយ៉ិ តាឌិខេឝឝ្ញុ ត្ថត្ថ្រិយឝខេត្តាកំ ត ឆាចិតត្ថា៍ កយតតិចារេណយ៉ិ ប្បប្បត្តិតិចារេណខេយច, តខេឆច ឝហកាទិបត្ថយចិខេហខេតា យាឌិខេឝច ខេពឝំ ត្ថត្ថ្រិយឝខេត្តារេកា ហោតិ, តាឌិខេឝ ចិត្តាណុប្បត្តិ ហោតីតិ កខេហតត្ថា៍

ចក្ខុ តាច ក្នុខេរ ជិតាត់ ចត្តាឌឹតយ៉ិ កហណេតា អឝប្បត្តក្កាហកំ ហោតុ, ខេរាតំ បត ក្នុខេរ ទ្នុត្តុ លិត្តត្តាត់, ចតុ្ត ខេឆាចត្តាតត្តា ក្នុខេពាច បត្តាយយាតកាយចិការាឌិតា ឝត្តិ ឝត្តិ កខេហតុំ អឝយត្តុតាយ កឆំ ឝណិកំ ចចត្តុបយាត់ តំ អឝប្បត្តក្កាហកំ ហោតីតិ? តត្ថាបិ ច ក្បុផាទិចត្តុឌឹត់ បងេយតិបិតឝត្តាត់ យត្តតាយ យឆា ហតុ្តលិជ្ជយាតឝាលាបលិឝចលតាឌិឝប្បដ្ឋិតយត្តឝត្តាត់ បខេប្បទាយាកយត់ តត្ថិ, តឆា អតាបិឆកយតយ៉ិ, បច្ឆា បត ឈដ្ឋតាតិឃំឝស្ស ពាលចតាយ ប្បប្បត្តុយហាឝត្តាត់ អាកយត់ ចិយ តខេតុ្តច ជិតាតខេត្តាច អាបិឆកយត់ ហោតិ, ត្ថតខេរឆា ក្នុរាឝត្តាឌិចចត្តាតាតិ ត ឝិឃំ កត្តាឌឹត់ ចិយ, តប្ថា អឝប្បត្តកោចរាខេតចខេតាតិ, ឈាតាឌិតិ ច ឝប្បត្តកោចរាតីតិ ខេចឌិតត្ថាតិ៍

អហិសុំសុមារបក្ខិកុក្កុរសិង្គាលបដិសាតិ ចេតាតិ។ យថា ហិ អហិ នាម ពាហិរសិត្តសម្មដ្ឋដ្ឋានេ នាភិរមតិ, តំ ចិហាយ តិណបណ្ណគហនចម្មិកានិចិសយន្តេយ្យសយោច ហោតិ, ឯវំ ចក្ខុបិ សម្មដ្ឋកិត្តិអាទិ ចិហាយ ឱត្តិប្បុរិសបុប្ផលតាចិត្តាទិចិសយន្តេយ្យសយំ ហោតិ។ យថា ច សុំសុមារោបិ ពាហិ ចរណំ ចិហាយ ឯតេក ពិលន្តេយ្យសយោ ហោតិ, ឯវំ សោតម្បិ ចាតបរិតន្និង្គាទិពិលន្តេយ្យសយំ ហោតិ។ យថា ហិ បក្ខិបក្ខីបិ រុក្ខិរុក្ខាទិ ចិហាយ អាកាសេ បក្ខន្តន្តេយ្យសយោ ហោតិ, ឯវំ ឃានម្បិ ឯន្ធំ ហុត្វា គន្ធបរិចេសកចាតាកន្ធតត្វំ អាកាសន្តេយ្យសយំ ហោតិ។ យថា កុក្កុរោ ពាហិកាយនារំ ចិហាយ អាមិសកេចរឹ កាយន្តេយ្យសយោ យហាតសាទិតិត្តធិតេត្វា ហោតិ, ឯវំ ជិព្ហាបិ អាបន្តេយ្យសយា ហោតិ។ យថា ច សិង្គាលោ ពាហិសុសានចារំ ចិហាយ មំសកេចរឹ សុសានន្តេយ្យសយោ ហោតិ, ឯវំ កាយោបិ អត្ថុបាទិន្នំ សុលសម្បយុត្តសយតាទិ លភិត្វាបិ ឯបាទិន្នន្តេយ្យសយោ ហោតិ។ អញ្ញា ហិ ឯបាទិន្នកំ អលភមានា សត្តា អត្តនោ ឌណ្ណុកាតិ ឯរន្តរំ បចេសេត្វា ហត្ថតលេ សីសំ កត្វាបិ តិបជ្ជន្តិ។ អាលោកចិចរចាយុឌលបឆចិបច្ចយាតិ ចេតាតិ ចិញ្ញាណុប្បាទកាតិ។ ឯចមេតេសំ បច្ចុត្តំ បសាទាតំ លក្ខណរសបច្ចុបដ្ឋានបទេសតិស្សយកោចរន្តេយ្យសយបច្ចយគេធេត ចចត្វាតំ ចេដិតព្ពំ។

ចក្ខុបដិហតតលក្ខណំ រូបំ, ចក្ខុចិញ្ញាណស្ស ចិសយកាចរសំ, តស្សេច កោចរកាចបច្ចុបដ្ឋានំ, ចតុមហាភូតបទដ្ឋានំ, យថា ចេតស្ស, ឯវំ សទ្ទាទម្បិ ឯបាទារូបានំ បទដ្ឋានំ ចេដិតព្ពំ, ចិសេសំ បន ចក្ខាម។ តយិទំ រូបំ នីលបីតលោហិតោទាតាទាតកាទ្ធអយឌ្ឍិដ្ឋសាយចាយាតបអាលោកន្ធការាទិចសេន អនេកចិធំ។ កោចិ បន "អន្ធការោ នាម អាលោកាភាចមត្តោ ឯច, តតោ ឯច តត្ថ គតរូបាតិ ន ទិស្សន្តី"តិ ចទន្តិ, តំ ន យុត្តំ។ យថា ហិ នីលមេឃយលិអាទីនំ ឈាយា អាលោកចិសទិសា ចណ្ណាយតនភូតា ហោតិ, ឯវំ កិត្តិឆ្នគតភូបិបត្តាទិច្ឆាយា ច ឈតិភូតា ឈដរូបាទិច្ឆាគតតោ អាលោកចិសទិសោ អន្ធការោតិ ឌដ្ឋព្ពោ, សោតបដិហតតលក្ខណោ សទ្ទោ, សោតចិញ្ញាណស្ស ចិសយកាចរសោ, តស្សេច កោចរកាចបច្ចុបដ្ឋានោ។ សោ ភិតកេរិសទ្ទាទិចសេន អនេកចិធោ។ ឃានបដិហតតលក្ខណោ គន្ធោ, ឃានចិញ្ញាណស្ស ចិសយកាចរសោ, តស្សេច កោចរកាចបច្ចុបដ្ឋានោ។ សោ មូលគន្ធសារគន្ធាទិចសេន អនេកចិធោ។ ជិព្ហាបដិហតតលក្ខណោ រសោ, ជិព្ហាចិញ្ញាណស្ស ចិសយកាចរសោ, តស្សេច កោចរកាចបច្ចុបដ្ឋានោ។ សោ មូលរសតចរសាទីនំ ចសេន អនេកចិធោ។

ឱត្តិភាចលក្ខណំ ឱត្តិន្ទ្រិយំ, ឱត្តីតិ បកាសនរសំ, ឱត្តិលិង្គតិមិត្តកុត្តាកប្បានំ ការណភាចបច្ចុបដ្ឋានំ។ បុរិសភាចលក្ខណំ បុរិសិន្ទ្រិយំ, បុរិសោតិ បកាសនរសំ, បុរិសលិង្គតិមិត្តកុត្តាកប្បានំ ការណភាចបច្ចុបដ្ឋានំ។ ឯតិត្តម្បេសំ ឱត្តិបុរិសលិង្គាទីនំ ការណភាចោ ន សេសតោ អត្ថិ កោតចិ បច្ចយេន តេសំ បច្ចយភាចស្ស បដ្ឋានេ អនាគតត្តា, អត្តនោ បន ឌតកបច្ចយភូតអាកយតតោច។ ឱត្តិបុរិសានំ បដិតិយតលិង្គតិមិត្តកុត្តាកប្បកាចាភុកុណរូបិតម្បិ តិយមេត ឯប្បជ្ជនតោ, លិង្គតិមិត្តាទិចោហារាតច្ចា តប្បឆាតតោ បច្ចយភាចោ, ឱត្ថ្រិយភាចោ ច បរិយាយតោ ចុត្តោ។ តេនេច ហិ ឱត្តិន្ទ្រកតោញ្ញោគកស្ស បុរិសិន្ទ្រិយាភាចេបិ បុរិសលិង្គតិមិត្តាទិញ្ញោគំ, បុរិសិន្ទ្រកតោញ្ញោគកស្ស ឱត្តិន្ទ្រិយាភាចេបិ ឱត្តិលិង្គតិមិត្តាទិញ្ញោគច្ចា បុរិមកម្មតោ ឯច ឯប្បជ្ជតិ។ យទិ ហិ តេសំ តំតំឱត្ថ្រិយមេតេច បដិតិយតញ្ញោគាតិ ឯប្បជ្ជេយ្យុំ, ទុតិយញ្ញោគស្ស អភាចោ អាបជ្ជតិ។ ន ហិ តេសំ ភាចទ្វយំ អត្ថិ។ យទិ សិយា, សព្ពទាបិ ញ្ញោគទ្វយស្ស ភាចប្បសង្គោ សិយា។ ឱត្តិន្ទ្រកតោញ្ញោគកស្ស ហិ ឱត្ថ្រិយមេច ចិជ្ជតិ, ន ឱតាទំ។ តស្ស បន យទា ឱត្តិយំ រាគចិត្តំ ឯប្បជ្ជតិ, តទា បុរិសញ្ញោគំ បិតុភចតិ, ឱត្តិញ្ញោគំ បដិច្ឆន្នំ ហោតិ។ តថា ឱតាទស្ស ឱតាទំ។ យស្មា បនេសំ ឯកមេច ឱត្ថ្រិយំ តិយតំ, តស្មា ឱត្តិន្ទ្រកតោញ្ញោគកោ សយម្បិ គព្ភំ គណ្ហាតិ, បរម្បិ គណ្ហាបេតិ។ បុរិសិន្ទ្រិយាភាចោញ្ញោគកោ បរំ គណ្ហាបេតិ, សយំ បន ន គណ្ហាតិ។ យថា តេសំ ឯភតោញ្ញោគកានំ កម្មសហាយំ រាគចិត្តមេច ញ្ញោគការណំ, ន ការណំ, ឯវំ បកតិឱត្តិបុរិសានម្បិ កាចទ្វយឌតកកម្មាទិបច្ចយោ ឯច តំតំលិង្គតិមិត្តាទិការណត្តំ គតេហតព្ពំ។ ឯតយម្បិ ចេតំ បឆមកប្បិកានំ បចត្តេ សមុដ្ឋាតិ, តតោ អបរកាលេ បដិសន្ធិយមេច, សព្ពេសំ បន បចត្តេ ឯច បរិចត្តតិ។ ឱត្តមេវ ច បុរិសលិង្គំ ឯត្តមំ, ឱត្តិលិង្គំ ហីនំ, តស្មា បុរិសលិង្គំ ពលចអកុសលេន អន្តរធាយតិ, ឱត្តិលិង្គំ ទុព្ពលកុសលេន បតិដ្ឋាតិ។ ឱត្តិលិង្គំ បន អន្តរធាយន្តំ ទុព្ពលាកុសលេន អន្តរធាយតិ, ឱតាទំ ពលចកុសលេន បតិដ្ឋាតិ។ ឯវំ ឯកយម្បិ សុកតិយំ អកុសលេនេច អន្តរធាយតិ, កុសលេនេច បតិដ្ឋាតិ។ កាយប្បសាទោ ចិយ ច

ᩈᨠᩃᩈᩁᩦᩁᨻ᩠ᨿᩣᨷᨠᨾᩮᩅ, ᨶ ᨧ ᨠᩣᨿᨷ᩠ᨷᩈᩣᨴᩣᨴᩦᨶᩴ ᨮᩥᨲᩮᩣᨠᩣᩈᩮ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ᪨

ᨿᨴᩥ ᩑᩅᩴ ᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᨠᩣᨿᨽᩣᩅᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨶᩦᨲᩥ? ᨶᩮᩅᩴ ᨷᩁᨾᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ, ᩅᩥᨶᩥᨻ᩠ᨽᩩᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨶᩮᨲᩴ ᩒᨠᩣᩈᩮᨠᨴᩮᩈᩴ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᩮᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᩁᩪᨷᩁᩈᩣᨴᩦᨶᩴ ᩅᩥᨿ᪨ ᨶ ᩉᩥ ᨷᩁᨾᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᩁᩪᨷᩮ ᩁᩈᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᨿᨴᩥ ᩈᩥᨿᩣ, ᩁᩪᨷᨣ᩠ᨣᩉᨱᩮᨶᩮᩅ ᨣᩉᨱᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᩑᩅᩴ ᨠᩣᨿᨽᩣᩅᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨶᩥ ᨷᩁᨾᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ, ᨶ ᨧ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩅᩥᩅᩮᨧᩮᨲᩩᩴ ᩋᩈᨠ᩠ᨠᩩᨱᩮᨿ᩠ᨿᨲᩣᨿ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣᨴᩥᩅᩅᨲ᩠ᨳᩣᨶᨲᩮᩣᨷᩥ ᨲᩮᩈᩴ ᩋᩈᨾ᩠ᨾᩥᩔᨲᩣ ᨽᩮᨴᨲᩮᩣ ᨶ ᩅᩥᩅᩮᨧᨠᩣᨠᩣᩁᩮᨶᨷᩥ᪨ ᨶ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᨬᩣᨿᨲᩮᩣᩅ, ᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩥᨷᩥ ᩁᩪᨷᩣᨶᩥ ᩋᩈᨾ᩠ᨾᩥᩔᩣᨶᩮᩅ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨿᨳᩣ ᩉᩥ ᨷᨬ᩠ᨧᩅᨱ᩠ᨱᩮᨶ ᨠᨷ᩠ᨷᩣᩈᩮᨶ ᩅᨭ᩠ᨭᩥᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩦᨷᩮ ᨩᩃᩥᨲᩮ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨷᩥ ᨩᩣᩃᩣ ᩑᨠᩣᨻᨴ᩠ᨵᩣ ᩅᩥᨿ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩔ ᨲᩔ ᨷᨶ ᩋᩴᩈᩩᨲᩮᩣ ᨷᨽᩥᨶ᩠ᨶᩣ ᨩᩣᩃᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩣ ᩋᩈᨾ᩠ᨾᩥᩔᩣᩅ᪨ ᩑᩅᩴ ᨠᩣᨿᨽᩣᩅᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨶᩦᨲᩥ ᩑᨠᨲ᩠ᨳ ᨮᩣᨶᩮ ᩈᨾᩮᩣᨵᩣᨶᨣᨲᩣᨶᩥᨷᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᩈᩩ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣᨷᩁᩥᨿᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᨲᨲ᩠ᨳ, ᨲᩣᨶᩥᨷᩥ ᩋᩈᨾ᩠ᨾᩥᩔᩣᨶᩮᩅ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩈᩉᨩᩁᩪᨷᩣᨶᩴ ᩋᨶᩩᨷᩣᩃᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᨩᩦᩅᩥᨲᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩴ, ᨲᩮᩈᩴ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨶᩁᩈᩴ, ᨲᩮᩈᩴᨿᩮᩅ ᨮᨷᨶᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ, ᨿᩣᨷᨿᩥᨲᨻ᩠ᨻᨽᩪᨲᨷᨴᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᩑᩅ ᨲᩴ ᩈᩉᨩᩁᩪᨷᩣᨶᩥ ᩋᨶᩩᨷᩣᩃᩮᨲᩥ ᩏᨴᨠᩴ ᩅᩥᨿ ᩏᨷ᩠ᨷᩃᩣᨴᩦᨶᩥ, ᨶ ᨽᩘ᩠ᨣᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᩈᨿᩴ ᨽᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᨲ᩠ᨲᩣ, ᨿᨳᩣᩈᨠᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᨷᩥ ᨧ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨷᩣᩃᩮᨲᩥ ᨵᩣᨲᩦ ᩅᩥᨿ ᨠᩩᨾᩣᩁᩴ, ᩈᨿᩴᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲᨵᨾ᩠ᨾᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᨶᩮᩅ ᨧ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ ᨶᩥᨿᩣᨾᨠᩮᩣ ᩅᩥᨿᩣᨲᩥ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᨾᨶᩮᩣᨵᩣᨲᩩᨾᨶᩮᩣᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨵᩣᨲᩪᨶᩴ ᨶᩥᩔᨿᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᩉᨴᨿᩅᨲ᩠ᨳᩩ, ᨲᩣᩈᨬ᩠ᨬᩮᩅ ᨵᩣᨲᩪᨶᩴ ᩋᩣᨵᩣᩁᨱᩁᩈᩴ, ᩏᨻ᩠ᨻᩉᨶᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᨶ ᩉᨴᨿᩅᨲ᩠ᨳᩩ ᨿᨴᩮᨲᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᩈᩁᩦᩁᩮ ᨮᩥᨲᩴ ᨳᨶᩣᨶᩴ ᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᨻᩣᩉᩥᩁᨷᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᩋᨷᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨵᩮᩣᨾᩩᨡᨮᨷᩥᨲᩁᨲ᩠ᨲᨷᨴᩩᨾᨾᨠᩩᩃᩈᨱ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨻᩉᩥ ᨾᨭ᩠ᨮᩴ, ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᩮᩣᩈᩣᨲᨠᩦᨹᩃᩔ ᩋᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩁᩈᨴᩥᩈᩴ, ᨷᨬ᩠ᨬᩅᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨳᩮᩣᨠᩴ ᩅᩥᨠᩈᩥᨲᩴ, ᨾᨶ᩠ᨴᨷᨬ᩠ᨬᩣᨶᩴ ᨾᨠᩩᩃᩥᨲᩴ, ᩉᨴᨿᨾᩴᩈᩴ ᨿᩴ ᨷᩁᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᨠ᩠ᨠᨿᨠᨶᨠᩥᩃᩮᩣᨾᨠᨷᩥᩉᨠᩣᨴᨿᩮᩣ ᨮᩥᨲᩣ᪨ ᨲᩔ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩉᨴᨿᨾᩴᩈᩔ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨷᩩᨶ᩠ᨶᩣᨣᨭ᩠ᨮᩥᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᨾᨲ᩠ᨲᩮ ᩋᩣᩅᩣᨭᨠᩮ ᩈᨱ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᩋᨯ᩠ᨰᨷᩈᨲᨾᨲ᩠ᨲᩃᩮᩣᩉᩥᨲᩴ ᩈᨱ᩠ᨮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨬ᩠ᨧ ᩁᩣᨣᨧᩁᩥᨲᩔ ᩁᨲ᩠ᨲᩴ, ᨴᩮᩣᩈᨧᩁᩥᨲᩔ ᨠᩣᩊᨠᩴ, ᨾᩮᩣᩉᨧᩁᩥᨲᩔ ᨾᩴᩈᨵᩮᩣᩅᨶᩏᨴᨠᩈᨴᩥᩈᩴ, ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᨧᩁᩥᨲᩔ ᨠᩩᩃᨲ᩠ᨳᨿᩪᩈᩅᨱ᩠ᨱᩴ, ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨧᩁᩥᨲᩔ ᨠᨱᩥᨠᩣᩁᨷᩩᨷ᩠ᨹᩅᨱ᩠ᨱᩴ, ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨧᩁᩥᨲᩔ ᩋᨧ᩠ᨨᩴ ᩅᩥᨷ᩠ᨷᩈᨶ᩠ᨶᩴ ᩋᨶᩣᩅᩥᩃᩴ ᨷᨱ᩠ᨯᩁᩴ ᨷᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᨶᩥᨵᩮᩣᨲᨩᩣᨲᩥᨾᨱᩥ ᩅᩥᨿ ᨩᩩᨲᩥᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨻ᩠ᨿᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᩁᨱᩣᨴᩥᨠᩥᨧ᩠ᨧᩮᩉᩥ ᨽᩪᨲᩮᩉᩥ ᨠᨲᩩᨷᨠᩣᩁᩴ ᩋᩣᨿᩩᨶᩣ ᩋᨶᩩᨷᩣᩃᩥᨿᨾᩣᨶᩴ ᩅᨱ᩠ᨱᩣᨴᩥᨷᩁᩥᩅᩩᨲᩴ ᩏᨲᩩᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᩉᩣᩁᩮᩉᩥ ᩏᨷᨲ᩠ᨳᨾ᩠ᨽᩥᨿᨾᩣᨶᩴ ᨾᨶᩮᩣᨵᩣᨲᩩᨾᨶᩮᩣᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨵᩣᨲᩪᨶᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᨲᩴᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨽᩣᩅᩴ ᩈᩣᨵᨿᨾᩣᨶᩴ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ᪨

ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨾᩣᨴᩥᨷ᩠ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨠᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩅᩣᨿᩮᩣᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᩈᩉᨩᩁᩪᨷᨠᩣᨿᨳᨾ᩠ᨽᨶᩈᨶ᩠ᨵᩣᩁᨱᨧᩃᨶᩔ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣᨠᩣᩁᩅᩥᨠᩣᩁᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣ ᨠᩣᨿᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ, ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᨷ᩠ᨷᨠᩣᩈᨶᩁᩈᩣ, ᨠᩣᨿᩅᩥᨷ᩠ᨹᨶ᩠ᨴᨶᩉᩮᨲᩩᨽᩣᩅᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ , ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩅᩣᨿᩮᩣᨵᩣᨲᩩᨷᨴᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ᪨ ᩅᨧᩦᨽᩮᨴᨷ᩠ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨠᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᨷᨳᩅᩦᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᩏᨷᩣᨴᩥᨶ᩠ᨶᨥᨭ᩠ᨭᨶᩔ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣᨠᩣᩁᩅᩥᨠᩣᩁᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣ ᩅᨧᩦᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ, ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᨷ᩠ᨷᨠᩣᩈᨶᩁᩈᩣ, ᩅᨧᩦᨥᩮᩣᩈᩔ ᩉᩮᨲᩩᨽᩣᩅᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᨷᨳᩅᩦᨵᩣᨲᩩᨷᨴᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ᪨ ᩏᨷᩣᨿᩮᨶ ᨠᩣᨿᩅᩥᨷ᩠ᨹᨶ᩠ᨴᨶᩅᨧᩦᨥᩮᩣᩈᩮᩉᩥ ᩈᨿᩴ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲ᩠ᨲᩣ, ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨷᨶᨲᩮᩣ ᨧ “ᨠᩣᨿᩅᨧᩦᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩈᩮᩣᨲᨷᨳᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩉᩥ ᨮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩮᨶᨧᩥ ᩉᨲ᩠ᨳᩅᩥᨠᩣᩁᩈᩦᩈᩩᨠ᩠ᨡᩮᨷᨶᩣᨴᩥᨠᩣᨿᩅᩥᨠᩣᩁᩮ, ᩈᨴ᩠ᨴᩮ ᨧ ᨠᨲᩮ ᨲᨳᩣᨷᩅᨲ᩠ᨲᩁᩪᨷᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩣᨶᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩈᩮᩣᨲᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥ, ᨶ ᨲᩣᨶᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᨠᩃᩣᨷᨣᨲᩣᨿ ᨷᨶ ᩅᩣᨿᩮᩣᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᩈᩉᨩᩣᨲᩁᩪᨷᨠᩣᨿᩈᨶ᩠ᨵᩣᩁᨱᨧᩃᨶᩣᨶᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᨽᩪᨲᩮᩣ ᩅᩥᨠᩣᩁᩮᩣ ᨠᩣᨿᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ, ᨲᨳᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᨷᨳᩅᩦᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᩏᨷᩣᨴᩥᨶ᩠ᨶᨥᨭ᩠ᨭᨶᩔ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᨽᩪᨲᩮᩣ ᩋᩣᨠᩣᩁᩅᩥᨠᩣᩁᩮᩣ ᩅᨧᩦᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᨶ ᨧ ᨲᩣ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩈᩮᩣᨲᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩣ, ᨲᩣ ᨷᨶ ᨾᨶᩮᩣᨴ᩠ᩅᩣᩁᩥᨠᨩᩅᨶᩮᩉᩥ ᨲᩣᩃᨷᨱ᩠ᨱᩣᨴᩥᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩏᨴᨠᩣᨴᩦᨶᩥ ᩅᩥᨿ ᨿᨳᩣᨣᩉᩥᨲᨠᩣᨿᩅᩥᨠᩣᩁᩅᨧᩦᨥᩮᩣᩈᩣᨶᩩᩈᩣᩁᩮᨶ ᨲᩥᩁᩮᩣᨽᩪᨲᩣᨷᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩣ, ᨲᨴᨶᩩᩈᩣᩁᩮᨶᩮᩅ “ᩍᨴᨬ᩠ᨧᩥᨴᨬ᩠ᨧ ᩑᩈ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᩅᨴᨲᩥ ᨧᩣ”ᨲᩥ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩮᩣ ᨧ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᨿᩴ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᨲᩮᩣ, ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨷᨶᨲᩮᩣ ᨧ “ᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ᪨

តត្ថ ច យតោទ្វារិកជចនចិធិយំ សត្តសុ កាយាចចរចចតេសុ កាយចិញ្ញត្តិជនកេសុ បុរិមេហិ ឆហិ ជចនេហិ សមុដ្ឋិតចាវេឃាឆាតុយោ ខ្ចបត្ថម្ភនសន្ធារណកិច្ចមេច កាតុំ សក្កោន្តិ, អភិក្កមាទិំ បន និប្ផាទេតុំ ន សក្កោន្តិ។ សត្តមជចនសមុដ្ឋិតា បន ហេដ្ឋា ឆហិ ជចនេហិ សមុដ្ឋិតចាវេឃាឆាតុវេឃាបត្ថម្ភំ លភិត្វា សត្តហិ ឃុគេហិ អាកឌ្ឍិតព្ពភារំ សកដំ សត្តមឃុគឃុត្តគោណោ ចិឃ ឧត្តរេឃុគឃុត្តគោណោបត្ថម្ភំ លភិត្វា ទូបកាឃស្ស អភិក្កមបដិក្កមាទិំ កាតុំ សក្កោតិ, ឯចំ ចឩិចិញ្ញត្តិជនកេហិបិ សត្តជចនេហិ សមុដ្ឋិតាឃ បចឹឆាតុឃាបិ ឧបាទិន្នឃដ្ដនស្ស បច្ចឃការោ ចេទិតព្វោ។ ឪ្ចឈ បន បុរិមជចនសមុដ្ឋិតាឃ ឧបត្ថម្ភកត្តំ, សត្តមជចនសមុដ្ឋិតាឃ ចលនបច្ចឃត្តញ្ច តត្ថ ចេតំ ចាវេឃាឆាតុកិច្ចត្តា, បុរិមសហកតា បន បចឹឃា បចឹឆាតុ ឧបាទិន្នឃដ្ដនសមត្ថា ហោតិ, ឯវំ តាឌិសេ ចេ។ ចិត្តសមុដ្ឋិតការេ បន ចាវេឃាឆាតុឃា ចលនត្ថ តទុបត្ថម្ភិតាឃ សមុដ្ឋានិកាឃបិ ចលនតោ សកលកាឃស្ស អភិក្កមាទេឃោ ហោន្តិ ឧទកេ កដ្ឋត្ថ តត្ថ បតិតតិលបណ្ណានិ ចិឃាតិ ទដ្ឋព្វំ។

ទូបបរិច្ឆេទលក្ខណា អាកាសឆាតុ, ទូបបរិយន្តប្បកាសនរសា, ទូបមរិយាទបច្ចុបដ្ឋានា, អសម្ផុដ្ឋភាចបច្ចុបដ្ឋានា, ឆិទ្ទចិចរភាចបច្ចុបដ្ឋានា ចា, បរិច្ឆិន្នទូបបទដ្ឋានា, ឃាឃ បរិច្ឆិន្នេសុ ទូបេសុ “ឥទមិតោ ឧទ្ធំ, អធោ, តិរិឃ”ន្តិ ច ហោតិ។

អទន្ធតាលក្ខណា ទូបស្ស លហុតា, ទូបានំ គរុភាចចិនោទនរសា, លហុបរិចត្តិតាបច្ចុបដ្ឋានា, លហុទូបបទដ្ឋានា។ អថទ្ធតាលក្ខណា ទូបស្ស មុទុតា, ទូបានំ ថទ្ធភាចចិនោទនរសា, សព្វកិរិឃាសុ អចិរោធិតាបច្ចុបដ្ឋានា, មុទុទូបបទដ្ឋានា។ សរីរកិរិឃានុកូលកម្មញ្ញភាចលក្ខណា ទូបស្ស កម្មញ្ញតា, អកម្មញ្ញតាចិនោទនរសា, អទុព្វលភាចបច្ចុបដ្ឋានា, កម្មញ្ញតាទូបបទដ្ឋានា។ ឯតា បន តិស្សោបិ អញ្ញមញ្ញំ ន ចិជហន្តិ, គរុថទ្ធអកម្មញ្ញទូបបដិបក្ខការេន ច សមុដ្ឋិតានំ ឧតុចិត្តាហារជានំ លហុមុទុកម្មញ្ញភូតានំ ទូបានំ ចិការភាឃ ច បរិឃាឃតោ គរុថទ្ធាកម្មញ្ញភាចចិនោទនកិច្ចា ចុត្តា, ន បន សភាចតោ សឃំ អចិជហិតត្តា។

អាចឃលក្ខណោ ទូបស្ស ឧបចឃោ, បុព្វន្តតោ ទូបានំ ឧម្មុជ្ជាបនរសោ, និឃ្យាតនបច្ចុបដ្ឋានោ, បរិបុណ្ណភាចបច្ចុបដ្ឋានោ ចា, ឧបចិតទូបបទដ្ឋានោ។ បចត្តិលក្ខណា ទូបស្ស សន្តតិ, អនុប្បពន្ធនរសា, អនុបច្ឆេទបច្ចុបដ្ឋានា, អនុប្បពន្ធកទូបបទដ្ឋានា។ ឧភឃម្បេតំ ជាតិទូបស្សេវាធិវចនំ។ សម្បិណ្ឌិតានំ ហិ ចតុសមុដ្ឋានិកទូបានំ បឋមុប្បត្តិ ឧបចឃោ នាម, ឧបទូបរុប្បត្តិ សន្តតិ នាម។ តេនេវ តានំ បទភាជនីឃេ “ឃោ អាយតនានំ អាចឃោ, សោ ទូបស្ស ឧបចឃោ, ឃោ ទូបស្ស ឧបចឃោ, សា ទូបស្ស សន្តតី”តិ (ធ៍ ស៍ ៦៤១) ចុត្តំ, អាការនានត្តតោ បន ចិសុំ ឧទ្ទិដ្ឋា។

ទូបបរិបាកលក្ខណា ទូបស្ស ជរតា, ឧបនឃនរសា, សភាចានបគមេបិ នចភាចាបគមបច្ចុបដ្ឋានា ចីហិបុរាណភាចោ ចិឃ, បរិបច្ចមានទូបបទដ្ឋានា។ ទន្តាទីសុ ខណ្ឌិច្ចាទិភាចទស្សនតោ បាកដជរា, អទូបធម្មេសុ អបាកដជរា ច ហោន្តិ, ឯកសមុដ្ឋានទ្ធានិតោ ចណ្ណចិការាទិភាចោ ច អន្តរន្តរា ច ទុចិញ្ញេឃ្យចិការត្តា “បាកដជរា, សចីចិជរា”តិ ច ចុច្ចតិ, មណិកនកចន្ទសូរិឃាទីសុ ទុចិញ្ញេឃ្យត្តា, និរន្តរត្តា ច “អបាកដជរា, អចីចិជរា”តិ ចុច្ចតិ។ ឥមេសុ ហិ កប្បចិនាសាទិកាលេ ចិការតោ ជរា បញ្ញាយតិ។ សព្វទាបិ បន អបញ្ញាឃមានចិការត្តា អទូបធម្មេសុ ជរា បដិច្ឆន្នជរា នាម។ ន ច តត្ថ ចណ្ណចិការាទយោ ជរា តេសំ ចក្ខុចិញ្ញេយ្យតោ។ ន ហិ ជរា ចក្ខុចិញ្ញេយ្យា, មនោចិញ្ញេឃ្យា បន ហោតិ។ ឃថា ឆូមេន បរិកិត្តុំ អគ្គិស្សេតត អគ្គិទ្ធាបិ ឆូមោ សុចិញ្ញេឃ្យោ ហោតិ, ឯវំ ចិការទស្សនេន ជរាតិ គហេតព្វំ។

បរិភេទលក្ខណា ទូបស្ស អនិច្ចតា, សំសីទនរសា, ខឃចឃបច្ចុបដ្ឋានា, បរិភិជ្ជមានទូបបទដ្ឋានា។ ន គោចលទ្ធោតានិ ឧបចឃាទិចតុហិ គហិតានិ ជាតិជរាមរណានិ ទូបធម្មានមេច, អទូបធម្មានម្បិ ហោន្តិយេច។ ឯតានិ ច ទ្ធេយំ សត្តានំ អទញ្ញាប្បវេសកបឋិទ្ធបរិបាតកបតិតឃាតកចោរេហិ ឃថាក្កមំ សទិសានីតិ ទដ្ឋព្វានិ។

ឱជាលក្ខណោ កពឡីការោ អាហារោ, រូបាហរណរសោ, ឧបត្ថម្ភនបច្ចុបដ្ឋានោ, កពឡំ កត្វា អាហរិតព្ពវត្ថុបទដ្ឋានោ។ អយំ លក្ខណាទិតោ វិនិច្ឆយោ។

សង្គហតោ បន សព្ពម្បេតំ រូបំ ខន្ធតោ ឯកវិធំ រូបក្ខន្ធោវ ហោតិ, តថា អហេតុកំ សប្បច្ចយំ សង្ខតំ លោកិយំ សាសវំ សញ្ញោជនិយំ ឱឃនិយំ យោគនិយំ នីវរណិយំ បរាមដ្ឋំ សំកិលេសិកំ អនារម្មណំ អប្បហាតព្ពត្តិអាទិនា ច ឯកវិធំ, តំ បន ភូតោបាទាយភេទេន ទុវិធំ, តថា និប្ផន្នានិប្ផន្នាទិភេទេន ច។ តត្ថ បថវីអាទីនិ ចត្តារិ យថាភូតានិ ភូតរូបំ នាម, សេសំ ឧបាទារូបំ នាម។ បថវីអាទយោ សត្តរស, កពឡីការោ អាហារោ ចេតិ អដ្ឋារសវិធម្បិ បរមត្ថតោ វិជ្ជមានត្តា និប្ផន្នរូបំ នាម, ឥតរំ អនិប្ផន្នរូបំ នាម។ ចក្ខាទយោ បញ្ច បសាទា, ភាវទ្វយំ, ជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ អដ្ឋវិធម្បិ ឥន្ទ្រិយរូបំ នាម, ឥតរំ អនិន្ទ្រិយំ។ តានិ ឥន្ទ្រិយានិ ចេវ ហទយញ្ចាតិ នវវិធម្បិ ឧបាទិន្នំ, ឥតរំ អនុបាទិន្នំ, បញ្ច បសាទា, ចត្តារោ រូបសទ្ទគន្ធរសា, អាបោធាតុវិវជ្ជិតភូតត្តយញ្ចាតិ ទ្វាទសវិធម្បិ ឱឡារិករូបំ, សន្តិកេរូបំ, សប្បដិឃរូបញ្ច, សេសំ សុខុមរូបំ, ទូរេរូបំ, អប្បដិឃរូបញ្ច។ បសាទា, ហទយញ្ច វត្ថុរូបំ, ឥតរំ អវត្ថុរូបំ។ បសាទា, វិញ្ញត្តិទ្វយញ្ច ទ្វាររូបំ, ឥតរំ អទ្វារំ។ បសាទា អជ្ឈត្តិករូបំ, គោចរគ្គាហិករូបញ្ច, ឥតរំ ពាហិរំ, អគោចរគ្គាហិករូបញ្ច។ ចត្តារិ ភូតរូបានិ, រូបគន្ធរសោជា ចាតិ ឥទំ សុទ្ធដ្ឋកំ អវិនិព្ភោគរូបំ នាម, ឥតរំ វិនិព្ភោគរូបំ។

ចក្ខុ នចក្ខូតិ ឯវមាទិភេទេន ច ទុវិធំ ហោតិ។ បុន តំ សនិទស្សនត្តិកាទិភេទេន តិវិធំ ហោតិ។ តត្ថ រូបាយតនំ សនិទស្សនសប្បដិឃំ, សេសមោឡារិករូបំ អនិទស្សនសប្បដិឃំ, សព្ពម្បិ សុខុមរូបំ អនិទស្សនអប្បដិឃំ។ តថា កម្មជាទិត្តិកាទិភេទេន។ តត្ថ នវវិធំ ឧបាទិន្នរូបំ, សុទ្ធដ្ឋកំ, អាកាសោ ច កម្មជំ នាម, វិញ្ញត្តិទ្វយំ, លហុតាទិត្តយញ្ច សទ្ទោ ច អកម្មជំ នាម, ឧបចយាទិចតុក្កំ លក្ខណរូបំ អជំ នាម។ សុទ្ធដ្ឋកំ, អាកាសោ, វិញ្ញត្តិទ្វយំ, លហុតាទិត្តយំ, សទ្ទោ ច ចិត្តជំ នាម, តទវសេសំ លក្ខណរូបវិរហិតំ អចិត្តជំ នាម, លក្ខណរូបំ អជំ នាម។ សុទ្ធដ្ឋកំ, អាកាសោ, លហុតាទិត្តយញ្ច អាហារជំ នាម, សេសំ លក្ខណវជ្ជិតំ អនាហារជំ នាម, លក្ខណំ អជំ នាម។ សុទ្ធដ្ឋកំ, អាកាសោ, លហុតាទិត្តយំ, សទ្ទោ ច ឧតុជំ នាម, សេសំ លក្ខណវិរហិតំ អនុតុជំ នាម, លក្ខណំ អជំ នាម។ លក្ខណានិ ហិ ជាយមានជីយមានបរិភិជ្ជមានធម្មានំ សភាវតាយ កុតោចិ ជាតិវោហារំ ន លភន្តិ កេនចិ ជាតិអាទិប្បសង្គតោ។ ន ហិ “ជាតិ ជាយតិ, ជរា ជីរតិ, មរណំ មីយតី”តិ វោហរិតុំ យុត្តំ អនវដ្ឋានតោ។ តទវសេសានំ បន អាកាសវិញ្ញត្តាទិអនិប្ផន្នានំ យទិបិ បរមត្ថតោ អវិជ្ជមានតាយ ន កុតោចិ ឧប្បត្តិ អត្ថិ, តថាបិ តថា តថា បវត្តរូបំ ឧបាទាយ តេសំ វិជ្ជមានវោហារស្សេវ ហេតុសមុប្បន្នវោហារស្សាបិ វិរោធាភាវតោ សហេតុកតា វុត្តា។ យំ បន បាឡិយំ “រូបាយតនំ...បេ... រូបស្ស ឧបចយោ រូបស្ស សន្តតិ កពឡីការោ អាហារោ។ ឥមេ ធម្មា ចិត្តសមុដ្ឋានា”តិអាទីសុ (ធ។ ស។ ១២០១) ជាតិយាបិ កុតោចិ ជាតត្តំ វុត្តំ, តំ រូបជនកបច្ចយានំ កិច្ចានុភាវលក្ខណេ ទិដ្ឋត្តា រូបុប្បត្តិក្ខណេ វិជ្ជមានតំ សន្ធាយ វុត្តំ, ជរាមរណានំ បន រូបុប្បត្តិក្ខណេ អភាវតោ ន វុត្តំ។ “ជរាមរណំ, ភិក្ខវេ, អនិច្ចំ សង្ខតំ បដិច្ចសមុប្បន្ន”ន្តិ (សំ។ និ។ ២។២០) ឥទំ បន ជរាមរណសីសេន តថាបវត្តវិញ្ញាណនាមរូបាទីនមេវ គហិតត្តា វុត្តន្តិ វេទិតព្ពំ។ យំ តំ រូបំ អជ្ឈត្តិកំ, តំ ឧបាទា, យំ តំ រូបំ ពាហិរំ, តំ អត្ថិ ឧបាទា, អត្ថិ នោ ឧបាទាតិ ឯវមាទិនា នយេនាបិ តិវិធំ ហោតិ។

បុន តំ សព្ពំ ទិដ្ឋសុតមុតវិញ្ញាតភេទេន ចតុព្ពិធំ ហោតិ។ តត្ថ រូបាយតនំ ទិដ្ឋំ នាម, សទ្ទោ សុតំ នាម, គន្ធរសផោដ្ឋព្ពានិ បត្វាវ គហេតព្ពតោ មុតំ នាម, សេសំ មនសា វិញ្ញាតព្ពតោ វិញ្ញាតំ នាម។ តថា រូបរូបចតុក្កាទិភេទេន ចតុព្ពិធំ, តត្ថ អដ្ឋារសវិធំ និប្ផន្នំ រូបរូបំ នាម, អាកាសោ បរិច្ឆេទរូបំ នាម, វិញ្ញត្តិទ្វយំ, លហុតាទិត្តយញ្ច វិការរូបំ នាម, ឧបចយាទិចតុក្កំ លក្ខណរូបំ នាម។ តថា ហទយវត្ថុ វត្ថុ, ន ទ្វារំ នាម, វិញ្ញត្តិទ្វយំ ទ្វារំ, ន វត្ថុ នាម, ចក្ខាទយោ បញ្ច បសាទា វត្ថុ ចេវ ទ្វារញ្ច នាម, សេសំ នេវ វត្ថុ ន ទ្វារំ នាមាតិ ឯវមាទិនា នយេន ចតុព្ពិធំ។

តំ បុត ឧកដាឌិចសេត បញ្ចចិធំ។ តចចិធំ ហិ រូបំឌិតន្តរូបំ កសេមុតេច, ចិត្តាតិក្ខុយញ្ញា ចិតេត្តុតេច ក្ខប្បន្នូតតោ ឧកដំ តាយ, សេទ្ធា ក្ខុចិចត្តហិ ក្ខប្បន្នូតតោ ទ្វំ តាយ, លហុតាឌិត្តយំ ក្ខុចិត្តាហាទេហិ ក្ខប្បន្នូតតោ តិដំ តាយ, សុទ្ធដ្ឋកំ, អាកាសោ ច ចតុហិបិ ក្ខប្បន្នូតតោ ចតុដ្ឋំ តាយ, លក្ខណាតិ អដំ តាយ។ ឧចយាឌិតា បញ្ចចិធំ ហោតិ។

តំ បុត ចក្ខុសោតឃាតជិវ្ហាកាយបទ៌តត្រៃយចិញ្ញាណ្យធាតុចសេត លក្ខិធំ។ សត្តចិញ្ញាណធាតុចិញ្ញាណ្យធាតុចសេត សត្តចិធំ។ តទេច យនោចិញ្ញាណធាតុចិញ្ញាណ្យំ ក្ខុតោបិតាយធាតុចសេត ទ្វិធា កត្វា អដ្ឋចិធំ ហោតិ។ តត្ថ ហិ អាបោធាតុ យនោចិញ្ញាណេតេច ចិញ្ញាណ្យំ ក្ខុតរូបំ តាយ, ឌ្ញតទំ បសាទសហិតសុខុមរូបំ យនោចិញ្ញាណចិញ្ញាណ្យធាតុបិតាយរូបំ តាយ។ តទេច បុត យនោចិញ្ញាណចិញ្ញាណ្យធាតុបិតាយរូបំ ឌ្ញត្រៃយាតិត្រៃយចសេត ទ្វិធា កត្វា តចចិធំ ហោតិ។ តំ បុត បសាទចិសយអាបោធាតុកាចហទយវត្ថុចិតបរិច្ឆេទចិការលក្ខណអាហារចសេត ទសចិធំ ហោតិ។

តទេច បុត ចក្ខាយតតំ សោតាយតតំ ឃាតាយតតំ ជិវ្ហាយតតំ កាយាយតតំ រូបាយតតំ សទ្ទាយតតំ គន្ធាយតតំ រសាយតតំ ផោដ្ឋព្វាយតតំ ឆប្បាយតតន្តិ ឧចំ អាយតតតោ ឧកាទសចិធំ ហោតិ, តថា ធាតុចសេត។ តត្ថ អាបោធាតុចិចន្ខិតក្ខុតត្តយំ ផោដ្ឋព្វាយតតំ ផោដ្ឋព្វធាតុ “កាយចិញ្ញាណ្យំ, កាយចិញ្ញាណចិញ្ញាណ្យ”ន្តិ ច ចុច្ចតិ, សុក្ខុមរូបំ ឆប្បាយតតំ ឆប្បធាតុតិ, តទេច បសាទសហិតំ “យនោចិញ្ញាណ្យំ, យនោចិញ្ញាណចិញ្ញាណ្យ”ន្តិ ច ចុត្តំ។ សេសំ សុចិញ្ញាណ្យមេច។

កស្មា បនេត្ថ អាបោធាតុចិចន្ខិតាតញ្ញោច ក្ខុតាតំ ផោដ្ឋព្វតា ចុត្តា, តតុ អាបោធាតុបិ សីតចសេត ផុសិត្វា វេទិយត្តាតិ? ត សីតស្សាបិ តេជោធាតុត្តា។ ក្ខុណ្ហមេច ហិ សីតត្តិ ញ្ញុបតិស្សតិ។ កថំកាកថំតំ ក្ខុបិតាយ រុក្ខាឌិចិទេឡអន្តាយា ចិយ, តំ ចា ក្ខុបិតាយ សត្តន្តាយាឌិ, អញ្ញថា កស្សតំ សីតត្តំ សកាចំ សិយា។ “អាបោធាតុយា” ឌ្ញតិ ចេ។ យឌិ ឧចំ ក្ខុណ្ហោតកាឌីសុ អាបត្តំ ត សិយា អាបោតេជោនញ្ញ សហបចត្តាតំ ចិរុទ្ធលក្ខណត្តា, ត ច សា តេជោសន្តិធានេ សីតត្តំ ចិហាយ តិដ្ឋតិ។ ត ហិ សកាចា ពេតថិ សហការេចត អញ្ញកាចំ ជហត្តិ អកាចាបត្តិតោ, តាបិស្សា សីតកាចំ យុញ្ញិត្វា អបរសការចា អត្ថិ, យេត សហការចា យុជ្ជេយ្យ។ យឌិ សិយា “អាបោ សីតត្ត”ន្តិ, កាចត្តយំ សិយា អញ្ញោញ្ញចិលក្ខណសកាចត្តា កាចស្ស, អថាបិ ត សីតត្តំ, អាបោធាតុយា សត្ថំ សីតគ្គុណោ, សោ ច ក្ខុណ្ហុសន្តិធានេ ចិកច្ឆតិ, គុណីរូបមេច តិដ្ឋតីតិ ចេ? តថា តហិ សយំ អផោដ្ឋព្វាច អាបោធាតុ, ត តិយតផស្សចតីតិ ច សិយា, ឃេា ច សីតផស្សា គុណោតិ សុចុត្តោ, សោ អសេយ្យំ តេជោធាតុចិសេសោតិ។

អយមេច ចិសេសោតិ ចេ, តត្ថ សីតត្តំ, ក្ខុណ្ហត្តញ្ញា អញ្ញោញ្ញចិរុទ្ធំ, កថំ តេជោធាតុយា សកាចំ សិយាតិ? នាយំ ទោសោ ឧកកលាបេ តេជំ សម្ភូតាកាចតោ, ភិន្នកលាបេសុ បត បចត្តិយំ អាលោកន្ធការតិលបីតាឌីនំ ចណ្ណាយតតតោ ចិយ តេជោធាតុត្តំ ត ចិរុជ្ឈតីតិ។ យឌិ អាបោធាតុយា ត សីតត្តំ សរូបំ, កិំ បតស្សា សរូបន្តិ? ទ្រវតា។ យឌិ ឧចំ ទ្រវតាបិ ផុសិត្វា ញាតព្វតោ ផោដ្ឋព្វំ សិយាតិ? ត សីតាឌិ ផុសិត្វា យតសាច ចណ្ណំ ជិស្វា ញាតព្វតោ។ អន្ធការេ សយន្តា ហិ អតិសីតលតាយ បត្តាឌិ ផុសិត្វា “ក្ខុទកំ ឧត្ត”តិ អាសង្កិតា ហោន្តិ, ក្ខុទកំ ចា ផុសិត្វា សប្បាឌិសង្កិនោ, តស្មា អផោដ្ឋព្វមេច អាបោធាតុ, ឌ្ញតទក្ខុតត្តយមេច ផោដ្ឋព្វន្តិ កហេតព្វំ។

កិំ បនេតំ ក្ខុតត្តយំ ឧកតោ អារម្មណំ កត្វា កាយចិញ្ញាណំ ក្ខុប្បន្ខិតុំ សក្កោតិ, ត សក្កោតីតិ? ត សក្កោតិ។ កស្មា? អាភុជិតចសេត ចា ក្ខស្សទចសេត ចា តេសុ ឧកមេចារម្មណំ កត្វា ក្ខុប្បន្នូតតោ។ អាភុជិតចសេត ហិ ខ្ញុតតចាលិយំ សិត្ថំ កហេត្វា ចទ្ធព្យក្សាចំ ចិមំសន្តស្ស, ក្ខុណ្ហោតកាកាឌេនេ ចា ហត្ថំ ខ្ញុតាទេត្វា ក្ខុណ្ហកាចំ ចិមំសន្តស្ស, ក្ខុណ្ហសមយេ ចា ចាតបាតំ ចិចរិត្វា ចាទេតេ សរីរំ បហរាបេន្តស្ស ច តត្ថ តត្ថ កិញ្ចាបិ ឌ្ញតទំ ក្ខុតត្តយម្បិ អត្ថិ,

ឃធាកុឌិតាំ បត តាំតាំបចឌឹះតាះឌោចាះឃោឆាត្យះចេ ឃធាក្កូយំ អារទ្ធ កាឃចិន្ទ្បាលាំ ជ្ញប្បឌ្ឌតិ៍ ឲចំ អាកុឌិតចះចេត អារឃ្ញលាំ កះទាតិ គាឃ៍ ជ្ញប្បងចះចេត បត កុទ្ឋាតបេះឃ បក្តូទំ ដំបត្តប្បុ, ឃះក្កុ ចា អក្កុំ អក្កូបត្តប្បុ, ខាលចចាះតាត ចា កណ្ហបក្កូលិឃប៉្បិ បចាះត្តប្បុ ច តត្ត តត្ត កិទ្ទ្បាបិ ទ្ទតាទក្ខតត្តឃប៉្បិ អត្តិ, ឃធាជ្ញប្បងំ បត តាំតាំបចឌឹះតាះឌោចាះឃោឆាត្យះចេចារទ្ធ ឃធាក្កូយំ កាឃចិន្ទ្បាលាំ ជ្ញប្បឌ្ឌតិ៍ អក្កុំបឹ ឲ្ជា គិប្បក្កុបកាលបទឹទប្បុ ឃឌីបិ ឲកាប្បុតាះទេត អក្កុគា កាះឃោ ឈជ្ជ៏ឃតិ, ឃទ្ធុំ ឃទ្ធុំ បត ជាះត កាឃប្បុឋាះគា ជ្ញប្បុះគត្ថ ះចាតិ, ឃត្ត ឃត្ត ចា បត ចិបឃឈជ្ជតាគិឈំះឃា ខាលចា ះចាតិ, តត្ត តះត្តច បឆយំ កាឃចិន្ទ្បាលាំ ជ្ញប្បឌ្ឌតិ, បទ្ឋា ទ្ទតាទក្ខាតេប៉្ស៍ ពលាបទិត្តតាឃ បត បចាឋា បទិចត្តិត្វា ជ្ញប្បឌ្ឌតចះចេត ឲកាប្បុតាះទេត បកាលបទឹទំ ដឃ្សោតិ ចិឃ ពាឃតិ៍ ត ហិ ឲកាទ្ធុំ ពះណ ខាហ្វតិ ចិន្ទ្បាលាតិ ជ្ញប្បឌ្ឌត្តិ, ឲ្យាះបត្វា ចា ឲកាំ៍ ឲះកាកាទ្ធុំ បត អចិតិគ្គទាះក កាឃងបះក ឲកាះចេ កាឃចិន្ទ្បាលាំ ជ្ញប្បងចះចេត ជ្ញប្បឌ្ឌតិ, ឲចំ ទ្ទតាទចត្វុបុបិ ចិន្ទ្បាលាតំ អចិតិគ្គទាះក បះឆះប ឲះកាកាតះចេ ជ្ញប្បត្តិ ះចឌិតត្ថា៍ ឲចំ ជ្ញប្បងចះចេត អារឃ្ញលាំ កះទាតិ គាឃ៍

ះកត បត ចិត្តប្បុ អារឃ្ញលាបក្កត្តិ ះចាតីតិ? អន្ទ្បាបឃះតា, ចិបឃាឆិឃត្តះតា ចា៍ គាគាជាះតប៉្ស ហិ ចិត្តបដ៏ឃាឌីតិ បប្បុិត្យកាឃប្បុ បឆយំ ឲកាជ្ជាះត ឌិទ្ធា តះតា ទ្ទតាទក្ខាតេប៉្ស ច ទ្វុបិតិ បប្បុិតាំ បទះបតាចឌ្ឌតំ ជ្ញប្បឌ្ឌតិ៍ ឲចំ អន្ទ្បាបឃះតា បក្កត្តិ ះចាតិ៍ ទ្វុបិះឃ្ញលាំ បត ឃចត្តប៉្បិ បប្បុត្តប្បុ បទ្ទត្វុទិឃតិះឈ្លោះប ជ្ជុ៏ះត តំ ចា ប៉ុលត្តប្បុ ឃតុទ្ទាឃតុះទ្ទា អឆិឃត្តាកន្ទះបចោជ្ជះទ្ទា ទ្ទគ្គ្រិះឃប៉្ស ឈជ្ជ៏ះត ទ្ទតាទិតះះ ចិត្តំ បក្កុឃតិ, ឲចំ ចិបឃាឆិឃត្តះតា បក្កត្តិ ះចាតីតិ អឃះឃត្ត បក្កុចះតា ចិគិទ្ធះឃា៍ ប៉ុទ្ទ្បាះតា, បត អតីតាឌិចះចេត បះទ្ធុំ អគត្តប្បុះកឆះតា ច ចិតិទ្ធះឃា ចិត្តចិកត្តិឃំ ទុត្តតឃាតុឋាះទេត ឃធាតុទ្វុបំ ះចឌិតះត្ថា៍

បប្បុជ្ជាតះតា, បះគត្ត កចះឃាតិប៉្ស បចត្តិក្កូយះតា ច បកិណ្ហកាកចា ះចឌិតត្ថា – ចត្យបប្បុជ្ជាតិកាតិ ហិ ទ្វុបិតិ ជ្ញប្បឌ្ឌយាគាតិ ខ្វឹប៉្ស កចះប៉្ស ចត្យប៉្ស ះឃាតិប៉្ស ងបកាឌិកាលិបចះបះតច បដ៏បត្តិប្បុចត្តិប៉្ស ឃធាបឃ្ចំ បឃ្យប្បឌ្ឌតិ៍ តត្ត កឃ្ចុះប៉្ស តាច ចឹបតិឃា កាយាចចទក្យបលិក្យបលេហិ កាយលោះកាះឃច ធំះបងះឌាតំ, ឌូបបិតិកាគទ្ទ្ហា ល ចត្វុតិ, កាចច្វុះឃ អន្ទាតទំ, ឌិចិតទ្ទ្ហាតិ អជ្ជ ទ្វុបិតិ ឃធាបឃ្គុំ បដ៏បត្តិះតា បជ្ជាឃ បិត្យកចត្តិ៍ តាតិ ច ប៉ុទ្ឋកាំ, ឌិចិតទ្ទ្ហា ឌិចិតតចកាំ, តះងច គចកាំ ចក្ខុគា បហ ចក្ខុងបកាំ, ះបាះតាត ះបាតងបកាំ, ឈាះគត ឈាគងបកាំ, ឌិច្យាឃ ឌិច្យាងបកាំ, កាះឃត កាឃងបកាំ, ហងឃចត្វុគា ចត្វុងបកាំ, កាចន្ទាតះទេត កាចងបកាទ្ទ្ហាតិ គច កាលិបិ ហុត្វា ជ្ញប្បឌ្ឌត្តិ៍ គប៉ុំបកាតំ បះគត្ត កាចងបកាំ គត្តិ, តធា ឌទ្ធុគ្គាឌឹតំ ចក្ខុះបាតឈាគងបកាតិ៍ ឲចំ អណ្ហុឌឌលិត្យឌាគប៉្បិ, ះតធំ បត បដ៏បត្តិចិះត្តត បហ កាឃចត្វុកាចងបកាះតច ជ្ញប្បឌ្ឌត្តិ, តះតា បចត្តិកាលេ ឌិចិតតចកាចក្ខុងបកាឌីតិ ឃធាតុទ្វុបំ ជ្ញប្បឌ្ឌត្តិ៍ ទ្វុបកះច បត ឈាគងបកាឌិត្តឃំ, កាចងបកាច្វុឃំ, ជ្ញងក្កុតចកាទ្ទ្ហា គត្តិ, ះបះឋាតិ បទ្ទ្ហាហិ ទ្វុបិចចទក្យបលកះឃ្ញហិ បដ៏បត្តិះតា បកុតិ ជ្ញប្បឌ្ឌត្តិ៍ អន្ទ្បាទ្ទ្បាតំ បត បទ្ទ្ហាឃទ្ទ្បាតក្យបលេត ឌិចិតតចកាះឃច៍ ឲចំ កាឃទ្វុបិចចទកាឃ្ញុបប្បុជ្ជតា គច ទ្វុបកាលិបិ ខ្វឹប៉្ស កចះប៉្ស ចត្យប៉្ស ះឃាតិប៉្ស ឃធាបឃ្គុំ បដ៏បត្តិះតា បជ្ជាឃ ឃាច ទុតិចិះត្តាបទិបត្តទបចិត្តប្បុ ឌិតិ, តាច ចិត្តប្បុ ជ្ញប្បាងឌិតិកក្កុបក្កាះតប៉្ស តីប៉្ស ពះណប៉្ស គិទត្តទំ អន្ទ្បាបត្តាះត ឲច ជ្ញប្បឌ្ឌត្តិ, តះតា បកុតិ អតុប្បឌ្ឌិត្វា ទុតិចិះត្តត បហ គិទុទ្ធត្តិ៍

ចិត្តឌាតិ បត បទ្ទ្ហាះចាកាទកះច ខ្វឹបទ្ទ្ហាចិន្ទ្បាលអារុប្បចិបិកចឌ្ឌិតបទ្ទ្ហាបត្តតិចិះត្តហិ អត្តះគា អត្តះគា ជ្ញប្បត្តិក្កូះណ ឲច បប្បុជ្ជាបិតាតិ បឆយកចក្កុប្បុបិឝាឃ ទុតិចិត្តបទិះឃាឋាតំ អន្ទ្បាបត្តាះត ឲច ប៉ុទ្ឋកាំ, តះងច កាឃចិន្ទ្បាត្តិឃា បហ កាឃចិន្ទ្បាត្តិគចកាំ, ចឌីចិន្ទ្បាត្តិបទ្ទ្ហហិ ចឌីចិន្ទ្បាត្តិងបកាំ, លហុតាឌិត្តះឃត លហុតាះងកាងបកាំ, កាឃចិន្ទ្បាត្តិលហុតាឌីហិ ទ្វាងបកាំ, ចឌីចិន្ទ្បាត្តិបទ្ទ្ហលហុតាឌីហិ ះតាទបកាទ្ទ្ហាតិ ល កាលិបិ ហុត្វា ឃធាះឃាកំ បចត្តត្តិ៍ ទ្វុបឌគកាចិះត្តប៉្ស ះចត្ត ះបាឃគប្បុបហាកាតកាយាចចទះឌចគាតិ ទ្ទាទិឃាបចចិន្ទ្បាត្តិហបគបហិតំ បទ្ទ្ហំ ចិត្តឌទ្វុបំ បប្បុជ្ជាះបត្តិ, ះបះបកាយាចចទះឌចគាកិទ្ទ្បាះចាជ្ជត្តាតាតិ ហបគចឌ្ឌំ, អប្បុគាឌចគាតិ ច ទ្ទាទិឃាបចាឌីចិះទហិតះឃច, ឃធាបចត្តំ បត ទ្ទាទិឃាបចំ អចិតប្បុឃាតំ ជ្ញបត្តឃុក្កត្តិ៍ ះបះឋាតិ បត ទ្វុបិចចទចិបិកឃះគាឆាត្យតងាះឃ្ញលាតិ ឲក្បុតចឹបតិ តឃ្សិ គ កះទាត្តិ, ប៉ុទ្ឋកាំ, បទ្ទ្ហតចកាំ,

លហុតាទេកាទេសកំ, សព្វលហុតាទីក្ខាទេសកញ្ញាតិ ចត្តារោ កលាបេ ឧប្បាទេត្តិ, តត្ថាបិ សន្តានេបិ បដិសន្ធិចិត្តាតិ, អរហត្តាតំ ចុតិចិត្តាតិ, អទ្ធបកច្ចុបបន្នាតិ ច ត កិញ្ចិ ទូបំ សមុដ្ឋាបេត្តិ, អារុប្បចិបាកខ្ខិបញ្ចចិញ្ញាណាតិ សព្ពថា ត ឧប្បាទេត្តីតិ៕

អាហារជាតិ បន កាយកេច ១ច អជ្ឈោហដាហារេ ជិនេតន ជិតិប្បត្តេន ឱជាយដ្ឋានេតន អាហារេន សមុដ្ឋិតាតិ អដ្ឋញ្ញាសន្តានេត ១ច សុទ្ធដ្ឋកំ, លហុតាទេកាទេសកញ្ញាតិ ទ្វេ កលាបា ហុត្វា យាចតាយុកំ បចត្តន្តិ, ត ទូបក្ខយិយំ៕ ឧតុជាតិ អដ្ឋញ្ញាកគាហិទេន តេជោធាតុសដ្ឋានេតន ជិតិប្បត្តេន ឧតុតា អដ្ឋញ្ញាសន្តានេត សមុដ្ឋិតាតិ សុទ្ធដ្ឋកំ, សទ្ទតចកំ, លហុតាទេកាទេសកំ, សទ្ទលហុតាទេកាទេសកំ, សទ្ទលហុតាទីក្ខាទេសកញ្ញាតិ ចត្តារោ កលាបា ហុត្វា យាចតាយុកំ, ពាហិទ្ធា បន បចជីបត្តានេចព្រហ្មចិយាតាជីសុ សុទ្ធដ្ឋកំ, សមុទ្ទឈាយាជិសទ្ទតចកញ្ញាតិ ទ្វេ កលាបាច ហុត្វា បចត្តន្តិ៕ អាកាសលក្ខណាតិ ចេត្ថ សព្ពកលាបេសុ ចិជ្ជយាតាតិបិ កលាបសង្ខេហ ចោហារាគាចា ត កហីយន្តិ៕ បដិសន្ធិក្ខណេ ចេត្ថ ឧតុចិត្តាហារជាតិ ត ហោន្តិ, ត សព្វត្ថាបិ ឧប្បត្តិក្ខណេ ជរាយរណានីតិ ១ចំ ចតុសមុដ្ឋាតិកទ្ធបស្ស កចយោតីសុ, បដិសន្ធិប្បចត្តីសុ ច បចត្តិក្កមោ ចេជិតព្ពោ៕

អបិច ក្ខាចត្តាលីសាយ កោដ្ឋាសាតំ ចសេតាបិ ចេត្ថ តស្ស អដ្ឋព្ពា, យហាក្មតាជិចសេត ពាហិទ្ធា ច បចត្តិ ១ចំ ចេជិតព្ពា – អដ្ឋព្ពិកា ហិ កេសា លោមា...បេ...ករីសំ មត្ថលុង្គន្តិ ឥមេ ជីសតិ បធចាធិកកោដ្ឋាសា, បិត្តំ...បេ... មុត្តន្តិ ឥមេ ក្ខាទស អាបោធិកកោដ្ឋាសា, យេត ច សន្តប្បតិ, យេត ច ជីរតិ, យេត ច បរិទយ្ហតិ, យេត ច អសិតបីតខាយិតសាយិតំ សម្មាបរិណាមំ កច្ឆតីតិ ឥមេ ចត្តារោ តេជោធិកកោដ្ឋាសា, ឧទ្ធង្គមា អធោគមា កុច្ឆិសយា កោដ្ឋាសយា អង្គមង្គានុសារី អស្សាសបស្សាសោ ចាតិ ឥមេ ឆ ចាយុអធិកកោដ្ឋាសាតិ ទ្វេចត្តាលីស កោដ្ឋាសា ហោន្តិ៕ តេសុ ឧទរិយំ ករីសំ បុព្វោ មុត្តន្តិ ឥមេ ចត្តារោ កោដ្ឋាសា ឧតុជា៕ ១ចមេវតេសុ ១តោកំ ឧតុជដ្ឋកមេច ហោតិ, សេទោ អស្សុ ខេឡោ សិង្ឃាណិកាតិ ឥមេ ចត្តារោ ឧតុចិត្តជា, តេសុ ១តោកស្មិំ ទ្វេ ទ្វេ អដ្ឋកា ហោន្តិ៕ អសិតាជិបរិបាចកោ តេជោ កម្មជោច, តត្ថ ជីចិតតចកមេច៕ អស្សាសបស្សាសោ បន ចិត្តជោច, តត្ថ ចិត្តជសទ្ទតចកមេច៕ ឥមេ ជស កោដ្ឋាសេ ធបេត្វា សេសា ទ្វត្តឹស ចតុជា៕

តត្ថ អដ្ឋសុ តេជោចាយោយាកោដ្ឋាសេសុ ១តោកស្មិំ ជីចិតតចកទ្វេច តីណិ ច ឧតុចិត្តាហារជដ្ឋកាតិ ហោន្តិ, ចាយោយាកោដ្ឋាសេសុ ចេត្ថ ឧតុចិត្តជសទ្ទតចកម្បិ ហោតិ, សេសេសុ ចតុជីសតិយា កោដ្ឋាសេសុ កាយសោលេយតលកន្តាតំ ម៉ំសចិតិម្ពុដ្ឋាតំ ធបេត្វា សព្ពត្ថ ទ្វេ កាយភាចជសកាតិ, តីណិ ច អដ្ឋកាតិ, ម៉ំសមុទ្ធេសុ បន កេសាជីសុ ឧតុជដ្ឋកមេច ហោតិ៕ តាតិ ច យថាចុត្តជសកតចកដ្ឋកាតិ សកលសរីរព្យាបីសុ តចម៉ំសរុហិរាជីសុ, អព្យាបីសុ ច កេសាជីសុ កោដ្ឋាសេសុ អចិតិគ្គហោក ១កស្មិំ អត្ថបទេស ហោន្តីតិ បទេចំ អតក្កាបរិយាណា, អតក្កធាតុបច្ចយត្តា តេសំ សរីរស្មិំ ហិ បរមាណុភេទសញ្ចុណ្ណាតិ អតក្កាតិ ចត្តារិ យហាក្មតាតិ ចេច ទីឃាបិធាទ្ធបាតិ ច អនេញ្ញាញ្ញាបច្ចយក្មតាតិ អដ្ឋព្ពា ក្ខាចត្តាលីសកោដ្ឋាសសរីរាទោហបរិណាហសណ្ឋាតាជិតា, ពាហិទ្ធា ច បចជីបត្តាជិតា ច អាកាទេត យថាបច្ចយំ សមុប្បត្តាតិ៕ យាយាកាទាទេយា ចិយ ត ពាលជតប្បទោធកាតិ ហោន្តិ៕

បចជីធាតុ ចេត្ថ សុលុយសញ្ចុណ្ណា ទេក្មតា ១ច អាបោធាតុយា សង្គហិតា, តេជោធាតុយា អនុបាលិតា, ចាយោធាតុយា ចិត្ថម្ភិតា, ចណ្ណាជីហិ បរិចារិតា ត ចិកិរិយយាតា អដ្ឋព្ពា ធាតុព្វុរិសមិកបក្ខិបេចព្រហ្មាជិសរីរកាចំ, ពាហិទ្ធា ច បចជីបត្តាទ្ធក្ខបេចព្រហ្មលោកចក្កស្សុរិយតក្កត្តយលិកតកាជិកាចញ្ចា ឧបកច្ឆតិ, ឃ្មសកាតា ពាន្ធតក្មតា បទេត្ថ អាបោធាតុ បចជីបតិដ្ឋិតា៕ អចទេសាតុបាលតចិត្ថម្ភតបរិបាចតបរិចារិតា ត បគ្ឃរតិ, អបគ្ឃរយាតា បីណិតកាចំ ជស្សេតិ, ឧស្មុយត្តកាតា តេជោធាតុ ទេសធាតុបតិដ្ឋាតសង្គហចិត្ថម្ភតបរិចារិតា ធាតុំ កាយំ បរិបាចេតិ, ចណ្ណសម្បត្តិញ្ចស្ស អមុតិកាចញ្ចា សាទេតិ, ចាយោធាតុ ចិត្ថម្ភតសមុជីរណសកាចា ទេសធាតុបតិដ្ឋាតសង្គហាតុបាលតបរិចារិតា ចិត្ថម្ភេតិ ចាលេតិ, សរីរចិយាតាជីតំ កយតាជិបជីតិហរណាជីតំ ជិតិញ្ចា

សព្យារេធតិ៍ ចតវេស្សាបិ វេចតា សម្ពុ្កយ បឆចឹអឌិពតាឃ ពេសាឌិកាចំ, បឆចឹបត្តាតាឌិកាចញ្ញា, អាបិឌិពតាឃ បិត្តាឌិកាចំ, សឃុទ្ទេឌលិឌិកាចញ្ញា, ចាឃុអឌិពតាឃ ក្ខេណ្ណយចាតាឌិកាចំ, បឆចឹសត្តារពចាតាឌិកាចញ្ញា, វេតឌាឌិពតាឃ បរិបិចពក្កិអាឌិកាចំ, តរពក្កិអាឌិកាចញ្ញា សារេឆត្តិ, ឃាសំ បវេការេបត វេរាពឌរាយវេលវេញ្ចច ពព្យចិតាសាឌវេឃា ច វេហាត្តិ៍ ឲចវេយតាសំ ទុណ្ណចិទុណ្ណាត៌ ឆាតុត៌ សញ្ញាឃត្តា បវេច្ចក៌ អតត្តាបរិយាណា ពលិបិ ឲច អត្ថញ្ញពេកាក្តោសា វេហាត្តិ, តឆា ឥហិទាតិ ទុបិតិ៍ តាតិ ច វេតត វេតត បច្ចវេឃត តឆាតឆាការេទត សឃុឌិតាច ក្បជ្ជត្តិ វេចច ក្បជ្ជិស្សត្តិ ច៍

ឃឌិ បធយំ ឆាតុវេឃា អញុទ្ធបេត ធត្វា បន្ធា សំឃុជ្ជត្តិ, តឆា ធាវេត ចិតិវេឃាកាកាចវេតា អបវេទតាបិ បរិឃារេឃត វេចត្ត កម្ពុជំ កម្ពុបច្ចយំ កម្ពុបច្ចរិឃាតុសឃុទ្ទាត៌, អាហារជំ អាហារបច្ចយំ អាហារបច្ចរិឃាតុសឃុទ្ទាត៌, ក្តុជំ ក្តុបច្ចយំ ក្តុបច្ចរិឃាតុសឃុទ្ទាត៌, ចិត្តជំ ចិត្តបច្ចយំ ចិត្តបច្ចរិឃាតុសឃុទ្ទាតត្តិ ឲចំ សឃុទ្ទាតវេកវេឌា វេចឌិតវេត្តា៍ តត្ថ ក្បិឌិត្តទ្បំ កម្ពុជំ តាយ, យំសឃុត្តពេកសវេលិយឥត្តសិញ្ញាលិកាឌិ កម្ពុបច្ចយំ តាយ, សព្យត្តិពេយហារេយឈបឆចឹបត្តាតាឌិ, ចក្កុទតតេធចចិយាតាឌិ ច កម្ពុបច្ចរិឃាតុសឃុទ្ទាត៌ តាយ៍ អាហារវេតា សឃុទ្ទិតំ ស្ទុទ្ធក៌ អាហារជំ តាយ, ពតាញព្រាការេទា អាហារេទា អាហារជស្ស ឌតពេកា ហុត្វា កម្ពុជស្ស អតុបិលវេកា វេហាតីតិ តធតុបិលិតំ កម្ពុជទ្បំ អាហារបច្ចយំ តាយ, ចិសកាកាហារំ វេសចិត្វា អាតវេប កន្ធត្តស្ស កាញអក្ខាឌឹតិ ក្បជ្ជត្តិ, ត្ថធំ អាហារបច្ចរិឃាតុសឃុទ្ទាត៌ តាយ៍ កម្ពុរិជាតុវេតា សឃុទ្ទិតំ ស្ទុទ្ធក៌ ក្តុជំ តាយ, តស្មិំ ក្តុ អញ្ញា អត្ថក៌ សឃុទ្ទាវេបតិ, ត្ថធំ ក្តុបច្ចយំ តាយ, តស្មិំយិ ក្តុ អញ្ញា អត្ថក៌ សឃុទ្ទាវេបតិ, ត្ថធំ ក្តុបច្ចរិឃាតុសឃុទ្ទាត៌ តាយ៍ ឲចំ ក្បិឌិត្តពេក តិវេស្សា ឲច សត្តតិវេឃា ឈវេត្តុ សវេក្កាត្តិ, អតុបិឌិត្តពេក បត ចលិហវេកា ក្តុជំ តាយ, តុទ្ធិឆារា ក្តុបច្ចយំ តាយ, វេធវេច បត តុវេទ្ទ បឆចឹ កន្ធិ យុញ្ញាតិ, ពឹឌាតិ ចិទុហត្តីតិ ឲចំ ឃំ អតត្តិ សត្តតិចវេសត បចត្តំ, ឲតំ ក្តុបច្ចរិឃាតុសឃុទ្ទាត៌ តាយ៍ ចិត្តវេតា សឃុទ្ទិតំ ស្ទុទ្ធកាឌិ ចិត្តជំ តាយ, ចិវេត្តត បច្ឆាជាតបច្ចយការេចត ក្បត្តម្ពិវេតា ការេឃា ចិត្តបច្ចយំ តាយ, អកិញ្ញាចិវេត្តត ពាហិទ្ធា សឃុទ្ទាបិតហត្ថិអស្សាឌិកំ ចិត្តបច្ចរិឃាតុសឃុទ្ទាត៌ តាយ៍ បកិណ្ណកកចា៍

ទ្បបិញ្ញាកតំ តិដ្ឋិតំ៍

តិញ្ញាតាញ្ញាកតចណ្ណតា

តិញ្ញាតាញ្ញាកតំ បត ក្បវេតា វេលិកុត្តរេយច, ឆយុវេតាបិ ច ឲកវេយច, វេកវេឌា តត្តិ, លក្ខណាឌិវេតា បត សត្តិលក្ខណំ តិញ្ញាត៌, តិចត្តិលក្ខណំ, អសង្ខតលក្ខណំ ចា, អច្ចុតិរសំ , អតិមិត្តបច្ចុបទ្ទាត៌, អសង្ខតតាឃ បតស្ស ការេកវេហតុចិទវេហវេតា បឌទ្ទាត៌ តត្តិ, បិបកវេហតុចវេសត បវេតតំ “ទុក្ខតិវេរាធកាមិតិបដិបឌា”តិអាឌិចធតវេតា (ចិក៍ ១០៩) “អរិឃមក្កបឌទ្ទាត”ត្តិ ចត្តុំ ចដ្ឋតិ៍ សក្កហវេតា បត វេកឌាកាចា លវេត្តន្ធ សក្កហំ ត កន្ធតិ, អាឃតតាឌឹស្ន ឆម្ពាឃតតឆម្ពុឆាតុស្ន សក្កហំ កន្ធតិ៍ ស្ញ្ញារេតា បត អត្តស្ញ្ញា, សលក្ខណឆារេណវេតា អតត្តក៌ ឆម្ពុមត្តំ, អសង្ខតតាឃ ចា អច្ចុត្តតា ច អតិច្ចតាស្ញ្ញា, ទុក្ខតាស្ញ្ញា, រាកាឌិស្ញ្ញា, តិមិត្តស្ញ្ញាតត្តិ បចត្តំ ស្ញ្ញាត្តិ កវេហតត្តា៍

វេកឌវេតា បត សត្តិលក្ខណាឌិសកាចវេតា ឲកចិធម្មិ ការេណបរិឃាឃវេតា រិសាបិឌិវេសសតិញ្ញាតឆាតុ, អតុបិឌិវេសសតិញ្ញាតឆាតុ វេចតិ ទុចិធំ វេហាតិ៍ សវេសចវេសត បត បរិកប្បិតាការេកឌវេតា ស្ញ្ញាតំ អតិមិត្តំ អប្បណិហិតត្តិ តិចិធំ វេហាតិ៍ សង្ខតឆម្ពុវេកឌបិកាឃ បដិក្ខិបិតញ្ញាការេតា ត ចិត្តំ, ត វេចតសិក៌, ត ទ្បបំ, ត អតីតំ, ត អតាកតំ, ត បច្ចុប្បត្តំ, ត យវេក្កា, ត ឋលត្តិអាឌិតា អតត្តប្បការំ វេហាតិ៍

តិញ្ញាតាញ្ញាកតំ តិដ្ឋិតំ៍

ᩑᩅᩴ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩩᩈᩃᨲ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᩋᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨽᩣᩅᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᩋᩈᨽᩣᩅᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᨷᨶᩮᨲᩔ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨷᩥ ᩁᩪᨷᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᨷᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩣᨠᩣᩁᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣᨶᩥ ᩑᩅ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ, ᨠᩈᩥᨱᩣᨴᩥᨷᨭᩥᨽᩣᨣᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᨷᨶ ᨠᩈᩥᨱᩩᨣ᩠ᨥᩣᨭᩥᨾᩣᨠᩣᩈᩮᩣ, ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩣᨽᩣᩅᩮᩣ, ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥ, ᨲᩥᩔᩮᩣ ᨶᩣᨾᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩣᨴᩥᨠᩣ ᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ, ᩋᩁᩪᨷᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨲᩣᨴᩥᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣᨴᨿᩮᩣ ᨧ ᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ, ᨲᨳᩣᨷᩥ ᨲᩮᩈᨾ᩠ᨷᩥ ᩈᨽᩣᩅᨵᨾ᩠ᨾᨻ᩠ᨿᨲᩥᩁᩮᨠᩣᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᨣᩉᨱᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨿᩴ ᨲᩥᨠᩮᩣ ᨶᩥᨷ᩠ᨷᨴᩮᩈᨲ᩠ᨲᩥᨠᩮᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨿᨳᩣ ᨧᩮᨲ᩠ᨳ, ᩑᩅᩴ ᩍᨲᩮᩣ ᨷᩁᩮᩈᩩᨷᩥ ᨲᩥᨠᨴᩩᨠᩮᩈᩩ ᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨣ᩠ᨣᩉᨱᩣᨽᩣᩅᩮᨷᩥ ᨶᩥᩁᩅᩈᩮᩈᨷᩁᨾᨲ᩠ᨳᨣ᩠ᨣᩉᨱᩮᨶᩮᩅ ᨶᩥᨷ᩠ᨷᨴᩮᩈᨲᩣ, ᩅᩥᨷᩁᩥᨿᩣᨿᩮᨶ ᩈᨷ᩠ᨷᨴᩮᩈᨲᩣ ᨧ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨿᨲ᩠ᨳ ᨷᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨲᩥᨣ᩠ᨣᩉᨱᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᨠ᩠ᨡᩣᨾ᪨

ᩁᩪᨷᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨠᨱ᩠ᨯᩮᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ᪨

ᩍᨲᩥ ᨾᩮᩣᩉᩅᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᨶᩥᨿᩣ

ᩋᨽᩥᨵᨾ᩠ᨾᨾᩣᨲᩥᨠᨲ᩠ᨳᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣᨿ

ᨠᩩᩈᩃᨲ᩠ᨲᩥᨠᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᩅᩮᨴᨶᩣᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨠᩩᩈᩃᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᩴ ᩅᩮᨴᨶᩣᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᨴᩦᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩣ, ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᨶ ᩍᨾᩣᨿᩴ ᨠᩩᩈᩃᨲ᩠ᨲᩥᨠᩔ –

“ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨽᩪᨾᩥᨽᩮᨴᩣ ᨧ, ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᩴ ᩈᨾ᩠ᨷᨿᩮᩣᨣᨲᩮᩣ;

ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᨲᩮᩣ ᨧ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ, ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣᨴᩥᩅᩥᨽᩣᨣᨲᩮᩣ”ᨲᩥ –

ᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨾᩣᨲᩥᨠᩴ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᩥᨲ᩠ᩅᩣ “ᨠᩩᩈᩃᩣ ᨲᩣᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨽᩪᨾᩥᨲᩮᩣ ᨧᨲᩩᨻ᩠ᨻᩥᨵᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩣ...ᨷᩮ... ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩣ”ᨲᩥᩑᩅᨾᩣᨴᩥᨶᩣ ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᨶᨿᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᩑᩅ ᩈᩮᩈᨲ᩠ᨲᩥᨠᨴᩩᨠᩣᨶᨾ᩠ᨷᩥ ᨿᨳᩣᨿᩮᩣᨣᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨿᨳᩣ ᩉᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ, ᩑᩅᩴ “ᩈᩩᨡᩣᨿ ᩅᩮᨴᨶᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᩣᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨽᩪᨾᩥᨲᩮᩣ ᨲᩥᩅᩥᨵᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩣ ᩁᩪᨷᩣᩅᨧᩁᩣ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᩋᨶᩩᨠ᩠ᨠᨾᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥᨠᨴᩩᨠᩮᩈᩩᨷᩥ ᨷᨱ᩠ᨯᩥᨲᩮᩉᩥ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᨶᨿᩴ ᩈᩃ᩠ᩃᨠ᩠ᨡᩮᨲᩩᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩴ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᨶᨿᩴ ᩅᨩ᩠ᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᨠᨱ᩠ᨯᩮ, ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨠᨱ᩠ᨯᩮ ᨧ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩩᩈᩣᩁᩮᨶ ᨶᩣᨲᩥᩈᨦ᩠ᨡᩮᨷᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᨶᨿᩮᨶ ᩅᩮᨴᨶᩣᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᨴᩦᨶᩴ ᨲᩥᨠᨴᩩᨠᩣᨶᩴ –

ᨷᨴᨲ᩠ᨳᩣ ᨲᩴᩈᩁᩪᨷᩥ ᨧ, ᨶᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩅᩥᨽᩣᨣᨲᩮᩣ;

ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣ ᩅᩥᨩᩣᨶᨿᩮᩣ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᨳᩣᩁᩉᩴ᪨

តត្ថ ឧទកតាត្ថិនេ បឥត្ថនេតា តាច “ឃុតាឃ ឧទកតាឃា”តិអាឌឹឃុ ឃុត-ឃឧទ្ធា

ឃុតឧទកតាឃុតឃ្មុលឃុតារឃ្ញលាឃុតឧហេតុឃុតបច្ចុយដ្ឋាតអញ្ញាពត្ថុត្តិគ្គាតាឌឹឃុ ឌិឃ្សុតិ៉ អឃំ ហិ “ឃុតឃ្សុ ច បហាតា”តិអាឌឹឃុ (ឌី៉ តិ៉ ១៉១១១; ឆ៉ ឃ៉ ១៩៥; ខិក៉ ៥៨៣) ឃុតឧទកតាឃ ឌិឃ្សុតិ៉ “ឃុឧតា ឮទ្ធាតឃុប្បាឧតា”តិអាឌឹឃុ (ឆ៉ ប៉ ១៨៣) ឃុតឃ្មុឧល៉ “ឃឃ្ញា ច ឧតា, ឃហាលិ, ទ្វុំ ឃុតំ ឃុតាត្ថុបតិតំ ឃុតាចក្កត្ត”ត្តិអាឌឹឃុ (ឃំ៉ តិ៉ ១៉៩០) ឃុតារឃ្ញឧលា៉ “ឃុតឧឃ្សុតំ, កិក្លួឧច, អឆិចឆត៌, ឃឌិធំ បុត្តុតាតិ”តិអាឌឹឃុ (អ៉ តិ៉ លិ៉៩១; ពួតិតុ៉ ១១) ឃុតឧហេតុឃិក្យា“ឃាចត្ថិឌំ, កិក្លួឧច, ត ឃុកទំ អក្លួតឧតត បិឃុហិតុំ, ឃាច ឃុតា ឃក្កា (ឃ៉ តិ៉ ១៉១៥៥)៉ ត ឧត ឃុតំ បឌាតត្តិ, ឧឃ ត បឃ្សុត្តិ តត្ថត”ត្តិ (ឃំ៉ តិ៉ ១៉១១) អាឌឹឃុ ឃុតបច្ចុយដ្ឋាឧតា៉ “ឌិដ្ឋឆឃ្ញឃុតចិហារា ឲឧត ឆឃ្ញា”តិអាឌឹឃុ (ឃ៉ តិ៉ ១៉ប័១) អញ្ញាពឧត្ត្ញ “តិគ្គាត៌ បឧឃំ ឃុត”ត្តិអាឌឹឃុ (ឆ៉ ប៉ ១០១-១០៣; ឃ៉ តិ៉ ១៨៥, ១៨លិ) តិគ្គាឧតា៉ ពួឆ បតាឃំ ឃុតឧទកតាឃឧឃច ឌដ្ឋឧគ្គា៉

ឧទកតា-ឃឧទ្ធា “ខិឌិតា ឧទកតា ដ្ឋុបញ្ញុត្តិ”តិអាឌឹឃុ (ឃ៉ តិ៉ ១៉១០ប័) ឧទកឃិតឃ្ញិ ឧឃច ចត្តតិ៉ ទុក្លួ-ឃឧទ្ធា

ទុក្លួឧទកតាទុក្លួចត្ថុទុក្លួារឃ្ញលាទុក្លួបច្ចុយទុក្លួបច្ចុយដ្ឋាតាឌឹឃុ ឌិឃ្សុតិ៉ អឃំ ហិ “ទុក្លួឃ្សុ ច បហាតា”តិអាឌឹឃុ (ឌី៉ តិ៉ ១៉១១១; ឆ៉ ឃ៉ ១៩៥; ខិក៉ ៥៨៣) ទុក្លួឧទកតាឃំ ឌិឃ្សុតិ៉ “ឌាតិបិ ទុក្លា”តិអាឌឹឃុ (ឌី៉ តិ៉ ១៉១ប័លិ; ខិក៉ ១៨០) ទុក្លួចត្ថុឃ្ញិ៉ “ឃឃ្ញា ច ឧតា, ឃហាលិ, ទ្វុំ ទុក្លួំ ទុក្លួាត្ថុបតិតំ ទុក្លួាចក្កត្ត”ត្តិអាឌឹឃុ (ឃំ៉ តិ៉ ១៉៩០) ទុក្លួារឃ្ញឧលា៉ “ទុឧក្លួា បិឃឃ្សុ ដ្ឋឧច្ចុឃា”តិអាឌឹឃុ (ឆ៉ ប៉ ១១លិ) ទុក្លួបច្ចុឃ៉ “ឃាចត្ថិឌំ, កិក្លួឧច, ត ឃុកទំ អក្លួតឧតត បិឃុហិតុំ, ឃាច ទុក្លួា តិឧឃា”តិអាឌឹឃុ (ឃ៉ តិ៉ ១៉១៥០) ទុក្លួបច្ចុយដ្ឋាឧតា៉ ពួឆ បតាឃំ ទុក្លួឧទកតាឃឧឃច ឌដ្ឋឧគ្គា៉

ចទកឧត្តា បឧត្ត – ឃុតឃតិ ឃត្តំ, ឃុដ្ឋ ចា តាឧតិ, តតតិ ច កាឃចិត្តាឌាឆត្តិ ឃុតា, កាឃិកឧចតឃិកាត៌ ឃុតឧឃាឃតឃ្សាតឧឃតំ អឆិចឆត៌ ទុក្លួឃតិតិ ទុក្លួា, កាឃិកឧចតឃិកាត៌ ទុក្លួឧឌាឃតឃ្សាតឧឃតំ អឆិចឆត៌ ត ទុក្លួា ត ឃុតាតិ អទុក្លួឃុតា, ដ្ឋុឧបក្លួាឧឃតំ អឆិចឆត៌ ឃ-កាឧរា បឥឃត្តិកឧរា៉ ឲចំ តីហិ បឥឧហិ បត្ថុចិឆាបិ ឧទកតា កហិតា៉ ឃគ្គាបិ អារឃ្ញលាឧឃំ ឧទកឌិឃត្តិ អត្ថុកចត្តិតិ ឧទកតា៉ ឧឃា បតាឃំ តិឃុបិ បឥឧឃុ ឃឃ្យឃុត្ត-ឃឧទ្ធា, តឃ្សុឧត្តា – ឃឃំ បកាឧរហិ ឃុត្តាតិ ឃឃ្យឃុត្តា, កតាឧរហិ បកាឧរហីតិ? “អត្តិ ឧកទិ ឆឃ្ញ ឧកហិខិ ឆឧឃ្ញហិ ឃហកតា ឃហឌាតា ឃំឃដ្ឋា ឲកុប្បាតា ឲកតិឧរាឆា ឲកចត្ថុកា ឲការឃ្ញលា”តិ (កទា៉ ៣លិ១) ឲចំ ទុឧត្តហិ ពួឧឃហិ ឲកុប្បាឧតាឌឹហិ ចតុហិ បកាឧរហិ៉ ដ្ឋក្កដ្ឋតិឧទ្ធឧឃា ឧទឃ៉ អាទុឧឃ្យ ហិ ខិតាបិ ឲកចត្ថុកាចំ ឃឃ្យឧឃាឧកា លឆ្កុតីតិ៉ ឧឃឃំ ទុត្តត្ថុឧឃច៉ អឃំ តាឧចត្ត បឥត្ថនេតា ខិតិឆ្ញុឧឃា៉

តំឃទ្វុបិតិ តឃ្សុ បឥត្ថុឃ្សុ ឃទ្វុបឃត្តឥឃ្សុតឧតា៉ តត្ត ឃុតឃហកតំ កាឃចិត្តាឃំ, ឧឃាឃតឃ្សុឃហកតាតិ អដ្ឋារឃ កាឃាចឧរខិត្តាតិ, បឧឃទុតិឃតតិឃចតុត្ថជ្ញាតិកាតិ ចតុចត្តាលឹឃ ទ្វុបិចឧរឧលិកុត្តរខិត្តាតិ ចាតិ ឧតឃដ្ឋិ ខិត្តាតិ ឃុតាឃ ឧទកតាឃ ឃឃ្យឃុត្តា តាឃ៉ តចា ទុក្លួឃហកតំ កាឃចិត្តាឃំ, ឧទ្វ ឧឌាឃតឃ្សុឃហកតាតិ ចាតិ តីណិ ខិត្តាតិ ទុក្លួាឃ ឧទកតាឃ ឃឃ្យឃុត្តា តាឃ៉ ឧឃឃាតិ ដ្ឋុឧបក្លួាឃហកតាតិ បត្ថុបគ្គាឃ ខិត្តាតិ អទុក្លួឃុតាឃ ឧទកតាឃ ឃឃ្យឃុត្តា តាឃ៉ ឃចា ច ខិត្តាត៌ ឃុតាឌិឃឃ្យឧឃាឧកា, ឲចំ តំខិត្តឃឃ្យឃុត្តាត៌ ឧចតឃិកាតឃិ៉ ត ឧកចលត្ថុ ឲឧត្តច, ពួឧតា បឧឧឃុបិ តិកទុកាឃុ ខិត្តចឧឃឧតច តំឃឃ្យឃុត្តឧចតឃិកាតឃិ ឃក្កឧហា ឧទឌិតឧគ្គា៉ ឃត្ត បត ខិឧឃឧឃា ឧហាតិ, តត្ត ចក្លួាឃ៉ ពួឆ បត ឧចតឃិឧកាឃុ ឃឃ្យិតិកាតិ ឧទកតាចឌ្ឍិតាតិ ល ឧចតឃិកាតិ ឲច បត្ថុហិបិ ឧទកតាហិ ឃឃ្យឃុត្តាតិ, ពួតឧរាតិ បត កាឃិកឃុតទុក្លួចឌ្ឍិតាហិ តីឧហច៉ ឧតាឃុ ច បីតិចឌ្ឍិតា បត្ថុ ឃចាឧឃាកិកា ឧទច ឧឃាឧហា អហិរិកំ អឧតាត្តប្បំ ដ្ឋុឆ្កុំ ខិតំ ឃិឆ្កុតាតិ ពួឧឃ ឲកាឥឃ ឃចាឧឃាកំ តីហិបិ៉ តត្តាបិ ខិតក្កចិឧរា ឃហក្កតឧលិកុត្តទុតាឃ ឃុតាឃ ឲច, បីតិ បត ឃគ្គាត្ត ឃុតាឃ ឲច, ឧទាឧឃឃ្សាឃឧត្ថុរកុក្កុច្ចាតិ ទុក្លួាឃ ឲច, ខិខិកិច្ឆា ដ្ឋុឧបក្លួាឃ ឲច, ឧឃឃាតិ អដ្ឋឌឹឃតិឧឃាឃតឃ្សុឧបក្លួាហិ ឲច ឧទកតាហិ ឃឃ្យឃុត្តាតិ, តត្តាបិ កទុលាឃុតិតា ឃហក្កតទុតាឃ ឃុតាឃ ឲចាតិ អឃំ ខិឧឃឧឃា៉ ឧឃឃំ ខិត្តឃឃ្យឧឃាកឃឌិឃំ អឃំ ឃទ្វុបឧតា ខិតិឆ្ញុឧឃា៉

ຕຈຕຸຕ຺ຖຈິກາການເຕາຕິ ອິມສ຺ມິໍ ຕິເກ ສພ຺ພາ ເວທນາ ສພ຺ພໍ ຣູປໍ ນິພ຺ພານໍ ສມ຺ປຍຸຕ຺ໂຕຕິ ອິເມ ທມ຺ມາ "ສຸຂາຍ ເວທນາຍ ສມ຺ປຍຸຕ຺ຕາ"ຕິ ຈ "ທຸກ຺ຂາຍ ເວທນາຍ ສມ຺ປຍຸຕ຺ຕາ"ຕິ ຈ "ອທຸກ຺ຂມສຸຂາຍ ເວທນາຍ ສມ຺ປຍຸຕ຺ຕາ"ຕິ ຈ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພາ. ນ ຫິ ເວທນາ ເວທນາຍ ສມ຺ປຍຸຕ຺ຕາ ໂຫຕິ ຣູປິໂນ ຈ, ຕສ຺ມາ ອິເມ ອິມສ຺ມິໍ ຕິເກ ນ ລພ຺ພນ຺ຕີ. ອຍຍ຺ຈ ສປ຺ປເທສຕ຺ຕິໂກ ໂຫຕີ. ຍຖາ ເຈຕ຺ຖ, ເອວໍ ປເຣສຸປິ ຕິເກສຸ ຕຈຕຸຕ຺ຖໂຍຄຕາ. ຍໍ ຍສ຺ມິໍ ນ ວຸຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຖິ, ຕສ຺ສ ສປ຺ປເທສຕາ ເວທິຕພ຺ພາ. ຍໂຕ ປທໍ ປນ ຍຕ຺ຖ ອສງ຺ຄຫິຕາ ທມ຺ມາ ໂຫນ຺ຕິ, ຕຕ຺ຖ ເຕສໍ ວິກາປໍ ຄເຫຕ຺ວາ "ອິເມ ຕຈຕຸຕ຺ຖາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕກເມວ ຈຕ຺ຕາຍ, ເຕນສ຺ສ ສປ຺ປເທສຕາປິ ຍາຕພ຺ພາ. ຍຕ຺ຖ ປນ ອສງ຺ຄຫິຕາ ນຕ຺ຖິ, ຕໍ ນິປ຺ປເທສນ຺ຕິ ຈຕ຺ຕາຍ. ເຕນ ຕຕ຺ຖ ຕຈຕຸຕ຺ຖາກາເຣາປິ ວິຍ຺ຍາຕພ຺ພາ. ສພ຺ພຕ຺ຖ ປນ ຍາທິກໍ ອຕ຺ຖຸທ຺ທີປນໍ ປທຕ຺ຖໍ, ຕໍ ສຣູປວິກາກຍ຺ຈ ຈຕ຺ຕາຍ. ອຍໍ ຕຈຕຸຕ຺ຖຈິກາການເຕາ ວິນິຈ຺ໂຉ.

ເວທນາຕ຺ຕິກໍ ນິຏ຺ຐິຕໍ.

ວິປາກຕ຺ຕິເກ ອຍ຺ຍມຍ຺ຍວິສິຏ຺ຐານໍ ກຸສລາກຸສລານໍ ປາກາຕິ ວິປາກາ, ວິປກ຺ກພາວມາປນ຺ນານໍ ອຣູປທມ຺ມານເມຕໍ ອທິວຈນໍ. ກິຍ຺ຈາປິ ອຣູປທມ຺ມາ ວິຍ ຣູປທມ຺ມາປິ ກມ຺ມສມຸຏ຺ຐານາ ອຕ຺ຖິ, ອນາຣມ຺ມຓຕ຺ຕາ ປນ ເຕ ກມ຺ມສຣິກ຺ຂກາ ນ ໂຫນ຺ຕີຕິ ສາຣມ຺ມຓາ ອຣູປທມ຺ມາວ ກມ຺ມສຣິກ຺ຂຕ຺ຕາ ວິປາກາຕິ ວຸຕ຺ຕາ ພີຊສຣິກ຺ຂກໍ ຜລໍ ວິຍ. ຍຖາ ຫິ ສາລິພີຊໂຕ ນິພ຺ພຕ຺ຕສີເສສຸ ສາລິຜລນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ນ ອງ຺ກຸຣາທີນິ, ຕານິ ປນ "ສາລິຊາຕານິ, ສາລິນິພ຺ພຕ຺ຕານີ ຈາ"ຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ, ເອວໍ ກມ຺ມສທິສາ ອຣູປທມ຺ມາວ "ວິປາກາ"ຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ, ຣູປທມ຺ມາ ປນ ກມ຺ມຊາ "ອຸປາທິນ຺ນາ"ຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ. ວິປາກທມ຺ມທມ຺ມາຕິ ວິປາກສພາວທມ຺ມາ. ຍຖາ ຫິ ຊາຕິຊຣາສພາວາ ສຕ຺ຕາ "ຊາຕິທມ຺ມາ ຊຣາທມ຺ມາ"ຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ, ເອວໍ ວິປາກຊນກຏ຺ເຐນ ວິປາກສພາວາ ວິປາກປກຕິກາ ທມ຺ມາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຕຕິຍປທໍ ອຸພຍສພາວປຏິກ຺ເຂປວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ, ອຍໍ ປທຕ຺ໂຖ.

ຕຕ຺ຖ ຈຕູສຸ ພູມີສຸ ຉຕ຺ຕິໍສ ວິປາກຈິຕ຺ຕານິ ວິປາກາ ນາມ, ຕຖາ ເອກວີສຕິ ກຸສລານິ, ທ຺ວາທສ ອກຸສລານີ ຈາຕິ ເຕຕ຺ຕິໍສ ວິປາກທມ຺ມທມ຺ມາ ນາມ, ຕີສຸ ພູມີສຸ ວີສຕິ ກິຣິຍຈິຕ຺ຕານິ, ສພ຺ພຍ຺ຈ ຣູປໍ, ນິພ຺ພານຍ຺ຈາຕິ ອິເມ ເນວວິປາກນວິປາກທມ຺ມທມ຺ມາ ນາມ. ເຕພູມເກສຸ ປນ ທ຺ວາທສ ອກຸສລາ ວິປາກທມ຺ມທມ຺ມາ ເອວ, ວິຣຕິໂຍ ສິຍາ ວິປາກາ, ສິຍາ ວິປາກທມ຺ມທມ຺ມາ, ຕທວເສສາ ປນ ສິຍາ ວິປາກາ, ສິຍາ ວິປາກທມ຺ມທມ຺ມາ, ສິຍາ ເນວວິປາກນວິປາກທມ຺ມທມ຺ມາຕິ ຈິຕ຺ຕໍ ວິຍ ຕິວິທາ ໂຫນ຺ຕີຕິ ອຍໍ ວິເສໂສ, ເສສໍ ຈິຕ຺ຕສມໍ, ສພ຺ພຖາ ນິປ຺ປເທສຕ຺ຕິກຕາ ເວທິຕພ຺ພາ.

ວິປາກຕ຺ຕິກໍ ນິຏ຺ຐິຕໍ.

ອາຣມ຺ມຓກຣຓວເສນ ຕຓ຺ຫາທິຏ຺ຐີຫິ ອຸເປເຕນ ກມ຺ມຸນາ ອາທິນ຺ນາ ຜລພາເວນ ຄຫິຕາຕິ ອຸປາທິນ຺ນາ, ອາຣມ຺ມຓພາວໍ ອຸປຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸປາທານສມ຺ພນ຺ເທນ ອຸປາທານານໍ ຫິຕາຕິ ອຸປາທານິຍາ, ອຸປາທານສ຺ສ ອາຣມ຺ມຓປຈ຺ຈຍພູຕານເມຕໍ ອທິວຈນໍ. ອຸປາທິນ຺ນາ ຈ ເຕ ອຸປາທານິຍາ ຈາຕິ ອຸປາທິນ຺ນຸປາທານິຍາ, ສາສວກມ຺ມນິພ຺ພຕ຺ຕານໍ ຣູປາຣູປທມ຺ມານເມຕໍ ອທິວຈນໍ. ອິມິນາ ນເຍນ ເສສປທທ຺ວເຍປິ ປຏິເສທສຫິໂຕ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ.

ຕຕ຺ຖ ທ຺ວຕ຺ຕິໍສ ໂລກິຍວິປາກຈິຕ຺ຕານິ, ຕໍ ຈ ກມ຺ມຊຣູປມ຺ປິ ຈ ອຸປາທິນ຺ນຸປາທານິຍາ ນາມ. ອວເສສໂລກິຍຈິຕ຺ຕານິ ເຈວ ອກມ຺ມຊຣູປມ຺ປິ ຈ ອນຸປາທິນ຺ນຸປາທານິຍາ ນາມ. ໂລກຸຕ຺ຕຣຈິຕ຺ຕນິພ຺ພານານິ ອນຸປາທິນ຺ນອນຸປາທານິຍາ ນາມ. ກິຍ຺ຈາປິ ຂີຓາສວານໍ ຂນ຺ທາ "ອມ຺ຫາກໍ ມາຕຸລຕ຺ເຖໂຣ"ຕິອາທິນາ ວຈນໂຕ ປເຣສໍ ອຸປາທານສ຺ສ ອາຣມ຺ມຓປຈ຺ຈຍາ ໂຫນ຺ຕິ, ມຄ຺ຄຜລນິພ຺ພານານິ ປນ ຂິຈໍ ສນ຺ຕຕ຺ຕອໂຍຄຸລໍ ວິຍ ມກ຺ຂິກາຫິ ເຕຊຸສ຺ສທຕ຺ຕາ ອຸປາທາເນຫິ ອນຸປາທິນ຺ນາເນວ. ອສໍກິລິຏ຺ຐອສໍກິເລສິເກສຸປິ ເອເສວ ນໂຍ. ເຈຕສິເກສຸ ປນ ກຸສລາ ອນຸປາທິນ຺ນຸປາທານິຍາ ເອວ, ກຣຸຓາມຸທິຕາ ສິຍາ ອຸປາທິນ຺ນຸປາທານິຍາ, ສິຍາ ອນຸປາທິນ຺ນຸປາທານິຍາ, ວິຣຕິໂຍ ປນ ສິຍາ ອນຸປາທິນ຺ນຸປາທານິຍາ, ສິຍາ ອນຸປາທິນ຺ນອນຸປາທານິຍາ,

សេសា វត្ថុ វិយ វិវិធា ហោន្តិ, ឥច្ចា តិប្បភេទត្តិកន្តិ វេទិតព្វំ។ ឧបាទិន្នុបាទានិយត្តិកំ។

សំកិលេសេន្តីតិ សំកិលេសា, វិពាធេន្តិ ឧបតាបេន្តីតិ អត្ថោ។ សំកិលេសេន សម្បយុត្តា សំកិលិដ្ឋា, សំកិលេសសមាគតាតិ អត្ថោ។ អត្តានំ អារម្មណំ កត្វា បវត្តនេន សំកិលេសំ អរហន្តិ, សំកិលេសេ វា និយុត្តា តស្ស អារម្មណភាវំ អនតិក្កមនតោតិ សំកិលេសិកា, សំកិលេសស្ស អារម្មណបច្ចយភូតានមេតំ អធិវចនំ។ សំកិលិដ្ឋា ច តេ សំកិលេសិកា ចាតិ សំកិលិដ្ឋសំកិលេសិកា។ សេសបទទ្វយំ បុរិមត្តិកេ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្វំ។

តត្ថ ទ្វាទស អកុសលចិត្តុប្បាទា សំកិលិដ្ឋសំកិលេសិកា នាម។ សាសវលោកិយចិត្តានិ ចេវ សព្វញ្ច រូបំ អសំកិលិដ្ឋសំកិលេសិកា នាម។ លោកុត្តរចិត្តានិ, និព្វានញ្ច អសំកិលិដ្ឋអសំកិលេសិកា នាម។ ចេតសិកេសុ បន អកុសលា សំកិលិដ្ឋសំកិលេសិកាវ, ករុណាមុទិតា អសំកិលិដ្ឋសំកិលេសិកាវ, សេសកុសលាព្យាកតា សិយា សំកិលិដ្ឋសំកិលេសិកា, សិយា អសំកិលិដ្ឋសំកិលេសិកា, សិយា អសំកិលិដ្ឋអសំកិលេសិកាតិ តិវិធាបិ ហោន្តិ, ឥច្ចា តិប្បភេទត្តិកំ សំកិលិដ្ឋសំកិលេសិកត្តិកំ។

សម្បយោគវសេន វត្តមានេន សហ វិតក្កេន សវិតក្កា, តថា សហ វិចារេន សវិចារា, សវិតក្កា ច តេ សវិចារា ចាតិ សវិតក្កសវិចារា។ ឧភយរហិតា អវិតក្កអវិចារា។ វិតក្កវិចារេសុ វិចារោវ មត្តា បមាណមេតេសន្តិ វិចារមត្តា, វិចារតោ ឧត្តរិ វិតក្កេន សទ្ធិំ សម្បយោគំ ន គច្ឆន្តីតិ អត្ថោ។ អវិតក្កា ច តេ វិចារមត្តា ចាតិ អវិតក្កវិចារមត្តា។

តត្ថ ទ្វិបញ្ចវិញ្ញាណវជ្ជិតកាមាវចរចិត្តានិ ចេវ ឯកាទស មហគ្គតលោកុត្តរបឋមជ្ឈានិកចិត្តានិ ច តំសម្បយុត្តេសុ វិតក្កវិចារេ ឋបេត្វា សេសា ច សវិតក្កសវិចារា នាម។ តេសុ វិតក្កោ ឯកាទស ទុតិយជ្ឈានិកមហគ្គតលោកុត្តរានិ ច តំសម្បយុត្តេសុ វិចារំ ឋបេត្វា សេសា ច អវិតក្កវិចារមត្តា នាម។ ទុតិយជ្ឈានិកេសុ វិចារោ, សេសា បញ្ចចត្តាលីស មហគ្គតលោកុត្តរចិត្តានិ, ទ្វិបញ្ចវិញ្ញាណានិ, តំសម្បយុត្តា ច សព្វញ្ច រូបំ, និព្វានញ្ច អវិតក្កអវិចារា នាម។ អបិច កុសលចេតសិកា សវិតក្កសវិចារាវ, វិតក្កោ អវិតក្កវិចារមត្តោវ, វិចារោ បន ទុតិយជ្ឈានិកេសុ សិយា អវិតក្កអវិចារោ, សវិតក្កចិត្តេសុ សិយា ន វត្តព្វោ, អវសេសា បន សព្វេ ចេតសិកា ឆព្វា តិវិធាបិ ហោន្តិ។ ទ្វយម្បិ បន តិកេ វិតក្កសហជាតោ វិចារោ ច ន វត្តព្វោ។ វិតក្កត្តិកំ។

បីតិយា សហ ឯកុប្បាទាទិភាវំ គតាតិ បីតិសហគតា, បីតិសម្បយុត្តាតិ អត្ថោ។ សេសបទទ្វយេបិ ឯសេវ នយោ។ ឧបេក្ខាតិ ចេត្ថ អទុក្ខមសុខា វេទនា វុត្តា។ សា ហិ សុខទុក្ខាការប្បវត្តិំ ឧបេក្ខតិ មជ្ឈត្តាការសណ្ឋិតត្តា តេនាការេន បវត្តតីតិ ឧបេក្ខា។ ឥតិ វេទនាត្តិកតោ បទទ្វយមេវ គហេត្វា និប្បីតិកសុខស្ស សប្បីតិកសុខតោ វិសេសទស្សនវសេន អយំ តិកោ វុត្តោ។

តត្ថ បីតិ បញ្ចវិធា ខុទ្ទិកា ខណិកា ឱក្កន្តិកា ឧព្វេគា ផរណាតិ។ តត្ថ ខុទ្ទិកា បីតិ សរីរេ លោមហំសនមត្តមេវ កាតុំ សក្កោតិ។ ខណិកា បីតិ ខណេ ខណេ វិជ្ជុប្បាទសទិសា ហោតិ។ ឱក្កន្តិកា បីតិ សមុទ្ទតីរំ វីចិ វិយ កាយំ ឱក្កមិត្វា ឱក្កមិត្វា ភិជ្ជតិ។ ឧព្វេគា បីតិ ពលវតី ហោតិ កាយំ ឧទ្ធគ្គំ កត្វា អាកាសេ លង្ឃាបនប្បមាណប្បត្តា។ ផរណាយ បីតិយា បន ឧប្បន្នាយ សកលសរីរំ ធមិត្វា បូរិតវត្ថិ វិយ, មហតា ឧទកោឃេន បក្ខន្ទបព្វតកុច្ឆិ វិយ ច អនុបរិប្ផុដំ ហោតិ។ តត្ថ ផរណា រូបាវចរលោកុត្តរាវ, សេសា កាមាវចរាវ។

សុខំ បន កាយិកំ, ចេតសិកន្តិ ទុវិធំ ហោតិ។ សតិបិ ច តេសំ កត្ថចិ អវិប្បយោគេ ឥដ្ឋារម្មណបដិលាភតុដ្ឋិ បីតិ, បដិលទ្ធរសានុភវនំ សុខំ។ យត្ថ

បីតិ, តត្ថ សុខំ។ យត្ថ សុខំ, តត្ថ ន និយមតោ បីតិ។ សង្ខារក្ខន្ធសង្គហិតា បីតិ, វេទនាក្ខន្ធសង្គហិតំ សុខំ។ កន្តារខិន្នស្ស វនន្តោទកទស្សនសវនេសុ វិយ បីតិ, វនច្ឆាយាបវេសនឧទកបរិភោគេសុ វិយ សុខំ។ តស្មិំ តស្មិំ សមយេ បាកដភាវតោ ចេតំ វុត្តន្តិ វេទិតព្ពំ។

តត្ថ សុខសហគតា, ឧបេក្ខាសហគតា ច វេទនាត្តិកេ វុត្តាវ, សុខសហគតំ បន កាយវិញ្ញាណំ, មហគ្គតលោកុត្តរចតុត្ថជ្ឈានិកចិត្តេ ច វជ្ជេត្វា សេសា បីតិសហគតា នាម, តត្ថ បីតិ ន បីតិសហគតា, សុខសហគតាវ ហោតិ , សុខំ បន បីតិសហគតំ នាម សិយា ន បីតិសុខសហគតា។ ឥមស្មិំ តិកេ ទ្វេ ទោមនស្សសហគតចិត្តុប្បាទា, ទុក្ខសហគតំ កាយវិញ្ញាណំ, ទ្វយំ, និទ្ធារណតោ នវត្តព្ពា។ ចេតសិកេសុ បន បីតិ សុខសហគតាវ, វិចិកិច្ឆា ឧបេក្ខាសហគតាវ, លោភទិដ្ឋិមានា, បញ្ចវីសតិ កុសលាព្យាកតា ច តិធាបិ ហោន្តិ, ចេតសិកសុខំ សិយា បីតិសហគតំ, បឋមទុតិយតតិយជ្ឈានិកេសុ ចតុត្ថជ្ឈានិកេសុ សិយា នវត្តព្ពំ, កាយិកំ បន សុខំ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ សព្ពា ច ឧបេក្ខា ទោមនស្សា ឋបេត្វា មហាទិដ្ឋិ? ញាណុទ្ធច្ចា នវត្តព្ពាវ, សេសា សព្ពេស សិយា ហោន្តិ នវត្តព្ពាបិ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។ បីតិត្តិកំ។

ទស្សនេនាតិ សោតាបត្តិមគ្គេន។ សោ ហិ បឋមំ និព្ពានទស្សនតោ “ទស្សន”ន្តិ វុត្តោ។ គោត្រភុ បន កិញ្ចាបិ បឋមតរំ បស្សតិ, យថា បន រញ្ញោ សន្តិកំ កេនចិទេវ ករណីយេន អាគតោ បុរិសោ ទូរតោវ រថិកាយ ចរន្តំ ហត្ថិក្ខន្ធគតំ រាជានំ ទិស្វាបិ “ទិដ្ឋោ តេ រាជា”តិ បុដ្ឋោ ទិស្វាបិ កាតព្ពកិច្ចស្ស អកតត្តា “ន បស្សាមី”តិ វទតិ, ឯវមេវ និព្ពានំ ទិស្វា កត្តព្ពស្ស កិលេសប្បហានស្ស អភាវា “ទស្សន”ន្តិ ន វុច្ចតិ។ តំ ហិ ញាណំ មគ្គស្ស អាវជ្ជនដ្ឋានេ តិដ្ឋតិ។ ភាវនាយាតិ សេសមគ្គត្តយេន។ សេសមគ្គត្តយំ ហិ បឋមមគ្គេន ទិដ្ឋស្មិំយេវ ធម្មេ ភាវនាវសេន ឧប្បជ្ជតិ, អទិដ្ឋបុព្ពំ កិញ្ចិ ន បស្សតិ, តស្មា “ភាវនា”តិ វុច្ចតិ។ តតិយបទំ ឧភយបដិក្ខេបវសេន វុត្តំ។

តត្ថ ចត្តារោ ទិដ្ឋិគតសម្បយុត្តចិត្តុប្បាទា, វិចិកិច្ឆាសហគតោ ចាតិ បញ្ច ទស្សនេន បហាតព្ពាវ, ឧទ្ធច្ចសហគតោ ភាវនាយ ឯវ បហាតព្ពោ, អវសេសា ៦ អកុសលចិត្តុប្បាទា អបាយគមនីយភាវេន បវត្តិតោ, អប្បវត្តិតោ ច សិយា ទស្សនេនបហាតព្ពា, សិយា ភាវនាយបហាតព្ពា, អកុសលវជ្ជិតា បន សព្ពេ ចិត្តុប្បាទា, រូបំ, និព្ពានញ្ច នេវទស្សនេនភាវនាយបហាតព្ពា។ ចេតសិកេសុ បន ទិដ្ឋិ វិចិកិច្ឆា ឧភោ? ឧទ្ធច្ចំ ទស្សនេនបហាតព្ពាវ, សេសា អកុសលា សិយា ទស្សនេនបហាតព្ពា, សិយា ភាវនាយបហាតព្ពាតិ វិភាគំ លភន្តិ, វុត្តាវសេសា នេវទស្សនេនភាវនាយបហាតព្ពាវ។ យំ បន “សោតាបត្តិមគ្គញាណេន អភិសង្ខារវិញ្ញាណស្ស និរោធេន សត្ត ភវេ ឋបេត្វា អនមតគ្គេ សំសារេ យេ ឧប្បជ្ជេយ្យុំ នាមញ្ច រូបញ្ច, ឯត្ថេតេ និរុជ្ឈន្តី”តិអាទិនា (ចូឡនិ. អជិតមាណវបុច្ឆានិទ្ទេស ៦) នយេន កុសលាព្យាកតានម្បិ បហានំ អនុញ្ញាតំ, តំ តេសំ មគ្គានំ អភាវិតត្តា យេ ឧប្បជ្ជេយ្យុំ, តេ ឧបនិស្សយបច្ចយានំ កិលេសានំ បហីនត្តា បហីនាតិ ឥមំ បរិយាយំ សន្ធាយ វុត្តំ, ឥធ ន និប្បរិយាយតោ។ ទស្សនេនបហាតព្ពត្តិកំ។

ទស្សនេន បហាតព្ពោ ហេតុ ឯតេសន្តិ ទស្សនេនបហាតព្ពហេតុកា។ ទុតិយបទេបិ ឯសេវ នយោ។ តតិយបទេ បន នេវទស្សនេនភាវនាយបហាតព្ពោ ហេតុ ឯតេសន្តិ ឯវមត្ថំ អគ្គហេត្វា នេវទស្សនេនភាវនាយ បហាតព្ពោ ហេតុ ឯតេសំ អត្ថីតិ ឯវមត្ថោ គហេតព្ពោ។ ឥតរថា ហិ អហេតុកានំ អគ្គហណំ ភវេយ្យ។ ហេតុ ឯវ ហិ តេសំ នត្ថិ, យោ ទស្សនភាវនាហិ បហាតព្ពោ សិយា។ សហេតុកេសុបិ ហេតុវជ្ជានំ បហានំ អាបជ្ជតិ, ន ហេតូនំ។ ហេតុយេវ ហិ ឯតេសំ នេវទស្សនេនភាវនាយបហាតព្ពោតិ វុត្តោ, ន តេ ឯវ។ ឧភយម្បិ ចេតំ អនធិប្បេតំ, តស្មា វុត្តនយេន អត្ថោ គហេតព្ពោ។ ឋបេតា បនំ? សព្ពោ វិចិកិច្ឆាយ អនន្តរត្តិកសម្បយោគ? វេទលំ? ចេតសិកេសុ វិចិកិច្ឆុទ្ធច្ចសម្បយុត្តោ មោហោ ទស្សនភាវនាហិ បហាតព្ពហេតុកេសុ ន បវិសតិ សហជាតស្ស អញ្ញស្ស ហេតុនោ អភាវា, នេវទស្សនេនភាវនាយបហាតព្ពហេតុកេសុ បន បវិសតិ។ លោភទោសមូលចិត្តេសុ បន ហេតូសុ មោហោ លោភេន វេទ ទោសេន ច

សហេតុកា, លោកកោរា ច យោហេតចាតិ ខ្ពួយ បហាតត្ថហេតុកបទេ បចិដ្ឋាតិ អយំ ចិយេយា, សេសំ តាឌិសយេចាតិ។

ឥស្សេតតបហាតត្ថហេតុកត្តិកំ។

កយ្ចកិលេសេហិ អាចីយតីតិ អាចយោ, បដិសន្ធិចុតិកតិបចត្តិសង្ខាតានំ ខ្ចបាទិក្ខន្ធានយេតំ អធិចចនំ។ តស្ស ការណំ ហុត្វា តិបក្ខាឥតការេចត តំ អាចយំ កច្ឆន្តិ, យស្ស ចា បចត្តន្តិ, តំ បុក្កលំ យថាចុត្តយេច អាចយំ កយេន្តីតិ អាចយកាមិនោ។ តតោ ឲច អាចយសង្ខាតា ចយា អបេតត្តា តិព្វានំ អបេតំ ចយាតិ អបចយោ, តំ អារម្មណំ កត្វា បចត្តនតោ អបចយំ កច្ឆន្តីតិ អបចយកាមិនោ។ អបិច បាការំ ខ្ពដ្ឋកចដ្ឋកី ចិយ បចត្តិ អាចិតន្តា កច្ឆន្តីតិ អាចយកាមិនោ។ តេនេច ចដ្ឋកិតា ចិតំ ចិតំ ចិទ្ធំសយយាតោ បុរិសោ ចិយ តទេច បចត្តិ អបចិតន្តា កច្ឆន្តីតិ អបចយកាមិនោ។ តតិយបទំ ខ្ពុកយបដិក្ខេបេត ចុត្តំ។

តត្ថ លោកិយកុសលាកុសលានិ អាចយកាមិនោ តាយ, ចត្តារិ យក្កានិ អបចយកាមិនោ តាយ , សេព្ពានិ ចិបាកចលកិរិយានិ, រូបំ, តិព្វានញ្ច តេចអាចយកាមិនោ ត អបចយកាមិនោ តាយ។ ទេចតសិកេសុ បត អកុសលា អាចយកាមិនោ ឲច, កេរុណា មុទិតា សិយា អាចយកាមិនោ, សិយា តេចាចយកាមិនោ ត អបចយកាមិនោ តាយ, សេសា តិធាបិ ហោន្តិ, ខ្ពុឥញ្ច តិប្បទេសត្តិកំ អាចយកាមិត្តិកំ។

តីសុ សិក្ខាសុ ឌាតា, សត្តន្នំ ចា សេលានំ ឲតេតិបិ សេលា, អបរិយោសិតសិក្ខត្តា សយមេច សិក្ខន្តីតិបិ សេលា។ ខ្ចបរិ សិក្ខិតព្វាភាចតោ ត សេលាតិ អសេលា, ចុឌ្ឍិប្បត្តា ចា សេលាតិបិ អសេលា។ តតិយបទំ ខ្ពុកយបដិក្ខេបេត ចុត្តំ។

តត្ថ ចត្តារិ លោកុត្តរកុសលានិ, ហេដ្ឋិមានិ ច តីណិ សាមញ្ញចលានីតិ សត្ត សេលា តាយ, អរហត្តចលំ អសេលា តាយ, លោកិយចិត្តានិ, រូបំ, តិព្វានញ្ច តេចសេលា តាសេលា តាយ។ ទេចតសិកេសុ បត អកុសលា ច អប្បមញ្ញា ច តេចសេលា តាសេលា ឲច, សេសា តិធាបិ ហោន្តិ, ខ្ពុឥញ្ច តិប្បទេសត្តិកំ សេលត្តិកំ។

សមន្តតោ ខណ្ឌិតត្តា អប្បមត្តកំ បរិត្តន្តិ ចុច្ចតិ “បរិត្តំ កោមយបិណ្ឌ”ន្តិ (សំ៊ តិ៊ ១៊៥៩) អាឌីសុ ចិយ។ កាមាចចរធម្មា ហិ អប្បានុភាចតាយ បរិត្តា ចិយាតិ បរិត្តា។ កិលេសចិក្ខម្ភតសមត្ថតាយ, មហត្តចិបុលចលតាយ, ឌីឃសន្តានតាយ ច មហត្តភាចំ កតា, មហន្តេហិ ចា ខ្ចឡារច្ឆន្ទចិរិយចិត្តបញ្ញាហិ កតា បដិបន្នាតិបិ មហក្កតា។ បមាណករា ធម្មា រាកាឥយោ បមាណំ តាយ, អារម្មណតោ ចា សម្បយោកតោ ចា តត្ថិ ឲតេសំ បមាណំ, បមាណស្ស ច បដិបក្ខាតិ អប្បមាណា។

តត្ថ ចតុបញ្ញាស កាមាចចរចិត្តានិ, រូបញ្ច បរិត្តា តាយ, សត្តចីសតិ រូបារូបាចចរចិត្តានិ មហក្កតា តាយ, លោកុត្តរចិត្តានិ, តិព្វានញ្ច អប្បមាណា តាយ។ ទេចតសិកេសុ បត អកុសលា បរិត្តា ឲច, អប្បមញ្ញា បរិត្តមហក្កតា ឲច, ចិរតិយោ បរិត្តអប្បមាណា ឲច, សេសា តិធាបិ ហោន្តិ, ខ្ពុឥញ្ច តិប្បទេសត្តិកំ បរិត្តត្តិកំ។

បរិត្តំ អារម្មណំ ឲតេសន្តិ បរិត្តារម្មណា។ សេសបទទ្វយេបិ ឲសេច តយោ។ សយំ បរិត្តា ចា ហោន្តុ មហក្កតា ចា, បរិត្តាឌិធម្មេ អារព្ភ បចត្តា តការម្មណាតិ ចុច្ចន្តិ។

តត្ថ តេវីសតិ កាមាវចរវិបាកា, កិរិយាមនោធាតុអហេតុកជវនញ្ច បរិត្តារម្មណាវ, វិញ្ញាណញ្ចាយតននេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនកុសលវិបាកកិរិយានិ មហគ្គតារម្មណាវ, អដ្ឋ លោកុត្តរចិត្តានិ អប្បមាណារម្មណាវ, អកុសលចិត្តានិ ច អដ្ឋ ញាណវិប្បយុត្តជវនានិ ច សិយា បរិត្តារម្មណា, សិយា មហគ្គតារម្មណា, សិយា នវត្តព្វារម្មណតាយ ន វត្តព្វា, ន កទាចិ អប្បមាណារម្មណា, អដ្ឋ ញាណសម្បយុត្តកាមាវចរជវនានិ, អភិញ្ញា, មនោទ្វារាវជ្ជនញ្ចាតិ ឯកាទស តិធាបិ ហោន្តិ នវត្តព្វាបិ។ តេសុ ច កុសលានិ បញ្ច អរហត្តមគ្គផលវជ្ជិតសព្វារម្មណានិ។ តត្ថាបិ តំតំសេខានមេវ យថាសកំ មគ្គផលានិ អារម្មណានិ ហោន្តិ, កិរិយានិ ឆ សព្វថាបិ សព្វារម្មណានិ, អភិញ្ញាវជ្ជិតរូបាវចរានិ ចេវ ឆ អាកាសានញ្ចាយតនាកិញ្ចញ្ញាយតនចិត្តានិ ច និយមេន បញ្ញត្តារម្មណតាយ, រូបនិព្វានានញ្ច អនារម្មណតាយ សព្វថា នវត្តព្វាតិ។ ចេតសិកេសុ បន អកុសលា អកុសលចិត្តសទិសាវ, វិរតិយោ សិយា បរិត្តារម្មណា, សិយា អប្បមាណារម្មណា, ករុណាមុទិតា នវត្តព្វាវ, សេសា តិធាបិ ហោន្តិ សិយា នវត្តព្វាតិ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។ បរិត្តារម្មណត្តិកំ។

ហីនាតិ លាមកា, អកុសលា ធម្មា។ ហីនបណីតានំ មជ្ឈេ ភវាតិ មជ្ឈិមា, អវសេសា តេភូមកា រូបារូបធម្មា។ ឧត្តមដ្ឋេន, អតប្បកដ្ឋេន ច បណីតា, លោកុត្តរចិត្តនិព្វានានិ។ ចេតសិកេសុ បន អកុសលា ហីនាវ, ករុណាមុទិតា មជ្ឈិមាវ, សេសកុសលាព្យាកតា មជ្ឈិមបណីតាវ, សេសា តិធាបិ ហោន្តិ, ឥទញ្ចា និប្បទេសត្តិកំ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។ ហីនត្តិកំ។

“ហិតសុខាវហា មេ ភវិស្សន្តី”តិ ឯវំ អាសីសិតាបិ តថា អភាវតោ, អសុភាទីសុយេវ សុភន្តិអាទិវិបរីតប្បវត្តិតោ ច មិច្ឆាសភាវាតិ មិច្ឆត្តា, វិបាកទានេ សតិ ខន្ធភេទានន្តរមេវ វិបាកទានតោ និយតា, មិច្ឆត្តា ច តេ និយតា ចាតិ មិច្ឆត្តនិយតា។ វុត្តវិបរីតេន អត្ថេន សម្មាសភាវាតិ សម្មត្តា, សម្មត្តា ច តេ និយតា ចាតិ សម្មត្តនិយតា។ ឧភយថាបិ ន និយតាតិ អនិយតា។

អានន្តរិកភាវេន បវត្តិយំ សិយា មិច្ឆត្តនិយតា, អញ្ញថា បវត្តិយំ សិយា អនិយតា។ អហេតុកអកិរិយនត្ថិកទិដ្ឋីសុ ហិ អញ្ញតរា ទិដ្ឋិ យស្ស និយតា, តំ ពុទ្ធសតម្បិ វិនោទេតុំ ន សក្កោតិ។ យេន ច អនន្តរេ ឯវ អត្តភាវេ ផលទានតោ អានន្តរិកេសុ មាតុឃាតកបិតុឃាតកអរហន្តឃាតកសង្ឃភេទកលោហិតុប្បាទកសង្ខាតេសុ បញ្ចសុ កម្មេសុ ឯកម្បិ កម្មំ បដិឃចិត្តេន កតំ ហោតិ, សោ សិនេរុប្បមាណេបិ សុវណ្ណថូបេ កត្វា សកលចក្កវាឡំ បូរេត្វា និសិន្នពុទ្ធប្បមុខសង្ឃ យាវជីវំ ចតុហិ បច្ចយេហិ ឧបដ្ឋហិត្វាបិ តេន កុសលេន អានន្តរិកស្ស វិបាកំ បដិពាហិតុំ ន សក្កោតិ, អានន្តរិកេន បន អធិកេន អានន្តរិកំ បដិពាហតិ, តស្មា និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ អានន្តរិកា ច មគ្គផលានិ, មហគ្គតានត្ថា បដិពាហកតាយ អនន្តរមេវ និរយេ វិបាកទានតោ មិច្ឆត្តនិយតា ច ជាតា, ចត្តារោ បន មគ្គា សម្មត្តនិយតា នាម, សេសចិត្តរូបនិព្វានានិ អនិយតា នាម។ ចេតសិកេសុ បន មោហោ អហិរិកំ អនោត្តប្បំ ឧទ្ធច្ចំ លោភោ ទិដ្ឋិ ទោសោ ថិនំ មិទ្ធំ ឥមេ នវ សិយា មិច្ឆត្តនិយតា, សិយា អនិយតា, សេសអកុសលា, ករុណា, មុទិតា ច អនិយតា ឯវ, សេសកុសលាព្យាកតា សិយា សម្មត្តនិយតា, សិយា អនិយតា, តិជាតិកា បន តិធាបិ ហោន្តិ, ឥទញ្ចា និប្បទេសត្តិកន្តិ។ មិច្ឆត្តត្តិកំ។

និព្វានំ មគ្គតិ, កិលេសេ វា មារេន្តោ គច្ឆតីតិ មគ្គោ, អរិយមគ្គោ, សោ អារម្មណមេតេសន្តិ មគ្គារម្មណា។ លោកិយោ អដ្ឋង្គិកោបិ មគ្គោ បច្ចយដ្ឋេន ហេតុ ឯតេសំ អត្ថីតិ មគ្គហេតុកា, មគ្គសម្បយុត្តា ធម្មា។ មគ្គោ វា ហេតូតិ មគ្គហេតុ, អលោភាទយោ។ តេ ឯតេសំ ហេតូតិ មគ្គហេតុកា។ សម្មាទិដ្ឋិ សយំ មគ្គោ ចេវ ហេតុ ច, ឥតិ មគ្គភូតោ ហេតុ ឯតេសន្តិ មគ្គហេតុកា, លោកុត្តរា ច។ អភិភវិត្វា បវត្តនដ្ឋេន មគ្គោ អធិបតិ អារម្មណភូតោ, សហជាតោ វា ឯតេសន្តិ មគ្គាធិបតិនោ, តទុភយំ។

ຕຕ຺ຖ ຣູປາວຈຣຈຕຸຕ຺ຖຌ຺ຌານກຸສລກິຣິຍາ ຈ ອຠິຎ຺ຎາຠູຕາ, ມເນາທ຺ວາຣາວຊ຺ຊນຎ຺ຈ ສິຍາ ມຄ຺ຄາຣມ຺ມຓາ, ສິຍາ ນວຕ຺ຕພ຺ພາ, ອຣິຍານໍ ຫິ ເຈເຕາບຣິຍອນາຄຕໍສຎາຓານິ ບເຣສຎ຺ຈ ມຄ຺ຄຈິຕ຺ຕສ຺ສ ຊານນກາເລ ມຄ຺ຄາຣມ຺ມຓານິ, ບຸພ຺ເພນິວາສຎາຓມເນາທ຺ວາຣາວຊ຺ຊນານິ ບນ ອຕ຺ຕເນາ, ບເຣສຎ຺ຈາບິ ຕທຎ຺ຎາຣມ຺ມຓກາເລ ບນ ນວຕ຺ຕພ຺ພານິ, ເຈເຕາບຣິຍຎາຓສ຺ສ ບນ ນິຍເມນ ບຣຈິຕ຺ຕວິສຍຕ຺ຕາ ເຕນ ອຕ຺ຕນາ ອຘິຄຕມຄ຺ຄໍ ອຣິຍາ ອາລມ຺ພິຕຸໍ ນ ສກ຺ເການ຺ຕິ, ອນາຄຕໍສຎາເຓນ ບນ ອຕ຺ຕເນາ ອນາຄເຕ ອຸບ຺ບຊ຺ຊນກສ຺ສ ອຸບຣິມຄ຺ຄສ຺ສ ອວິສຍຕ຺ຕາ ນ ສກ຺ເການ຺ຕິ. ອຣິຍາ ຫິ ຍຖາສກໍ, ເຫຏ຺ຐິມໍ ມຄ຺ຄຜລໍ ຊານິຕຸໍ ສກ຺ເການ຺ຕິ, ນ ອຸບຣິມໍ. ຕານິ ບນ ອຠິຎ຺ຎາບາທການິ ມເຄ຺ຄນ ອສຫຊາຕຕ຺ຕາ ນ ມຄ຺ຄເຫຕຸການິ. ມຄ຺ຄໍ ຄຣຸໍກຕ຺ວາ ອບ຺ບວຕ຺ຕນເຕາ ນ ມຄ຺ຄາຘິບຕີນິ. ນ ຫິ ຕານິ ກິຎ຺ຈິ ອາຣມ຺ມຓໍ ອຘິບຕິໍ ກເຣານ຺ຕິ, ອຕ຺ຕເຍາ ເລາກຸຕ຺ຕຣມ຺ບິ. ກສ຺ມາ? ອຕ຺ຕເນາ ມຫຄ຺ຄຕຕາຍ ຣາຊານໍ ທິສ຺ວາ ຕສ຺ສ ມາຕາບິຕເຣາ ວິຍ, ມເນາທ຺ວາຣາວຊ຺ຊນໍ ບນ ອຕ຺ຕເນາ ອເຫຕຸກຕາຍ ຣາຊານໍ ທິສ຺ວາ ຂຸຊ຺ຊເຈຏກາທເຍາ ວິຍ. ຈຕ຺ຕາຣິ ມຄ຺ຄຈິຕ຺ຕານິ ສພ຺ພທາ ມຄ຺ຄເຫຕຸກາ ເອວ, ຕາເນວ ຈ ວີມໍສາວີຣິຍານໍ ອຘິບຕິກາເລ ບວຕ຺ຕິຍໍ ສິຍາ ມຄ຺ຄາຘິບຕີເນາ, ອິຕເຣສໍ ຉນ຺ທຈິຕ຺ຕານໍ ອຘິບຕິກາເລ ບວຕ຺ຕິຍໍ ສິຍາ ນວຕ຺ຕພ຺ພາ, ອຏ຺ຐ ຎາຓສມ຺ບຍຸຕ຺ຕກາມາວຈຣຊວນານິ ສິຍາ ມຄ຺ຄາຣມ຺ມຓາ, ສິຍາ ມຄ຺ຄາຘິບຕີເນາ, ສິຍາ ນວຕ຺ຕພ຺ພາ. ຕານິ ຫິ ອຕ຺ຕນາ, ບເຣຫິ ຈ ບຏິວິທ຺ຘມຄ຺ຄບຈ຺ຈເວກ຺ຂຓກາເລ ມຄ຺ຄາຣມ຺ມຓາ, ອຕ຺ຕເນາ ມຄ຺ຄໍ ຄຣຸໍກຕ຺ວາ ບຈ຺ຈເວກ຺ຂຓກາເລ ມຄ຺ຄາຘິບຕີເນາ ຈ ຕທາອບ຺ບວຕ຺ຕິຍໍ ນວຕ຺ຕພ຺ພາ ຈ ເຫານ຺ຕິ. ອຣິຍາ ຫິ ບເຣສໍ ມຄ຺ຄຜລໍ ບຈ຺ຈເວກ຺ຂນ຺ຕາ ຄຣຸໍ ກເຣານ຺ຕາບິ ອຕ຺ຕເນາ ມຄ຺ຄຜລໍ ວິຍ ຄຣຸໍ ນ ກເຣານ຺ຕິ, ອບິ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘໍ. ເຕສຸ ເສາຕາບເນ຺ນາ ເສາຕາບນ຺ນສ຺ເສວ ມຄ຺ຄຜລໍ ຊານິຕຸໍ ສກ຺ເກາຕິ, ນາຎ຺ເຎສໍ, ສກທາຄາມີ ບນ ສກທາຄາມິເນາບິ, ນ ອນາຄາມິອຣຫຕ຺ຕານໍ, ອນາຄາມີ ບນ ອນາຄາມິເນາບິ, ນ ອຣຫຕ຺ຕານໍ, ອຣຫາ ບນ ສພ຺ເພສມ຺ບິ ມຄ຺ຄຜລໍ ຊານາຕິ, ເສກ຺ຂເລາກິຍຈິຕ຺ຕຸບ຺ບຕ຺ຕິກາລານິ ນວຕ຺ຕພ຺ພາເນວ. ເຈຕສິເກສຸ ບນ ວິຣຕິເຍາ ເລາກຸຕ຺ຕຣກຸສເລ ມຄ຺ຄສທິສາວ, ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ນວຕ຺ຕພ຺ພາ, ກຣຸຓາ, ມຸທິຕາ, ອກຸສລາ ຈ ນວຕ຺ຕພ຺ພາ, ເສສາ ຕິຘາບິ ເຫານ຺ຕິ ນວຕ຺ຕພ຺ພາ ຈ. ເສສໍ ສຸວິຎ຺ເຎຍ຺ຍເມວາຕິ. ມຄ຺ຄາຣມ຺ມຓຕ຺ຕິກໍ.

ອຸບ຺ບນ຺ນາຕິ ເອຕ຺ຖ ວຕ຺ຕມານຠູຕາບຄຕໂອກາສກຕຠູມິລທ຺ຘວເສນ ອຸບ຺ບນ຺ນາ ອເນກບ຺ບເຠທາ ເຫານ຺ຕິ. ຕຕ຺ຖ ສພ຺ພມ຺ບິ ອຸບ຺ບາທຊຣາຠງ຺ຄສມງ຺ຄີສງ຺ຂາຕໍ ສງ຺ຂຕໍ ວຕ຺ຕມານຸບ຺ບນ຺ນໍ ນາມ, ອາຣມ຺ມຓຣສໍ ອນຸຠວິຕ຺ວາ ນິຣຸທ຺ຘໍ ອນຸຠູຕາບຄຕສງ຺ຂາຕໍ ກຸສລາກຸສລໍ, ອຸບ຺ບາທາທິຕ຺ຕຍໍ ອນຸບຕ຺ວາ ນິຣຸທ຺ຘໍ ຠູຕາບຄຕສງ຺ຂາຕໍ, ເສສສງ຺ຂຕຎ຺ຈ ຠູຕາບຄຕຸບ຺ບນ຺ນໍ ນາມ, “ຍານິສ຺ສ ຕານິ ບຸພ຺ເພ ກຕານິ ກມ຺ມານີ”ຕິ ເອວມາທິນາ ນເຍນ ວຸຕ຺ຕໍ ກມ຺ມໍ ອຕີຕມ຺ບິ ສມານໍ ອຎ຺ຎໍ ວິບາກໍ ບຏິພາຫິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕເນາ ວິບາກສ຺ເສາກາສໍ ກຕ຺ວາ ຐິຕຕ຺ຕາ, ຕຖາກເຕາກາສຎ຺ຈ ວິບາກໍ ອນຸບ຺ບນ຺ນມ຺ບິ ເອວໍ ກເຕ ໂອກາເສ ເອກນ຺ເຕນ ອຸບ຺ບຊ຺ຊນເຕາ ໂອກາສກຕຸບ຺ບນ຺ນໍ ນາມ, ຕາສຸ ຕາສຸ ຠູມີສຸ ອສມູຫຕໍ ອກຸສລໍ ຠູມິລທ຺ຘຸບ຺ບນ຺ນໍ ນາມ. ເອຕ຺ຖ ຈ ວິບສ຺ສນາຍ ອາຣມ຺ມຓຠູຕາ ເຕຠູມກາ ບຎ຺ຈກ຺ຂນ຺ຘາ ຠູມິ ນາມ, ເຕສຸ ອຸບ຺ບຕ຺ຕາຣຫກິເລສຊາຕໍ ຠູມິລທ຺ຘໍ ນາມ, ເຕຫິ ກິເລເສຫິ ສາ ຠູມິ ລທ຺ຘາ ເຫາຕີຕິ ເອວເມເຕສຸ ອຸບ຺ບເນ຺ນສຸ ອິຘ ວຕ຺ຕມານຸບ຺ບນ຺ນາ ອຘິບ຺ເບຕາ.

ຕຕິຍໍ ວຈນເຕ຺ຖາ – ບຸພ຺ພນ຺ຕເຕາ ອຸບ຺ບາທເຕາ ບຏ຺ຐາຍ ຍາວ ຠງ຺ຄາ ບນ຺ນາ ຄຕາ ບວຕ຺ຕາຕິ ອຸບ຺ບນ຺ນາ, ບຈ຺ຈຸບ຺ບນ຺ນາຕິ ອເຕ຺ຖາ. ນ ອຸບ຺ບນ຺ນາຕິ ອນຸບ຺ບນ຺ນາ. ບຣິນິຏ຺ຐິຕກາຣເຓກເທສຕ຺ຕາ ອວສ຺ສໍ ອຸບ຺ບຊ຺ຊິສ຺ສນ຺ຕີຕິ ອຸບ຺ບາທິເນາ, ອຸບ຺ເບຍນາບິ ອນາຄຕາວ ອິຉ຺ຉິຕາ. ອຍໍ ຫິ ຕິເກາ ທ຺ວິນ຺ນໍ ອນ຺ຕານໍ ວເສນ ພຸທ຺ເທວາ ອິຉ຺ຉິເຕາ. ລທ຺ເຘາກາສສ຺ສ ຫິ ກມ຺ມສ຺ສ ວິບາເກາ ອຸບ຺ບາທີ ນາມ. ຍທິ ບນ ອາຍູຫິຕກຸສລາກຸສລໍ ກມ຺ມໍ ສພ຺ພໍ ວິບາກໍ ທເທຍ຺ຍ, ອສ຺ສ ໂອກາເສາ ນ ຠເວຍ຺ຍ. ຕໍ ບນ ທ຺ວິຘໍ ເຫາຕິ ຘຸວວິບາກໍ, ອທ຺ຘຸວວິບາກຎ຺ຈ. ຕຕ຺ຖ ບຎ຺ຈານນ຺ຕຣິກອຏ຺ຐສມາບຕ຺ຕິຈຕຸມຄ຺ຄາທິ ຘຸວວິບາກໍ ນາມ. ຕໍ ບນ ກມ຺ມໍ ອຸບ຺ບຕ຺ຕມ຺ບິ ອຕ຺ຖິ ອບ຺ບຕ຺ຕມ຺ບິ. ຕຕ຺ຖ ອຸບ຺ບຕ຺ຕໍ ອຸບ຺ບນ຺ນໍ ນາມ, ອບ຺ບຕ຺ຕໍ ອນຸບ຺ບນ຺ນໍ ນາມ. ຕສ຺ສ ຘຸວສ຺ສ ຈ ວິບາເກາ ຘຸເວາ ເຫາຕິ ອຸບ຺ບເຕ຺ຕາ ຈ ອບ຺ບເຕ຺ຕາ ຈ. ຕຕ຺ຖ ອຸບ຺ບເຕ຺ຕາ ອຸບ຺ບເນ຺ນາ ນາມ, ອບ຺ບເຕ຺ຕາ ຈິຕ຺ຕານນ຺ຕເຣ ວາ ອຸບ຺ບຊ຺ຊຕຸ, ກບ຺ບສຕສຫສ຺ສາຕິກ຺ກເມ ວາ ຘຸວບຈ຺ຈຍເຏ຺ຐນ ອຸບ຺ບາທີ ນາມ ເຫາຕິ. ເມຕ຺ເຕຍ຺ຍສ຺ສ ເພາຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ມເຄ຺ຄາ ອນຸບ຺ບເນ຺ນາ ນາມ ເຫາຕິ, ຜລໍ ອຸບ຺ບາທີ ນາມ. ຕຕ຺ຖ ຈຕູສຸ ຠູມີສຸ ວິບາເກາ, ກຏຕ຺ຕາຣູບຎ຺ຈ ວຕ຺ຕມານຸບ຺ບນ຺ນາ ນາມ, ອຸບ຺ບຊ຺ຊນາຣຫາ ອຸບ຺ບາທິເນາ ນາມ, ນ ບນ ວຕ຺ຕພ຺ພາ “ອນຸບ຺ບນ຺ນາ”ຕິ. ກຸສລາກຸສລກິຣິຍາ, ກຏຕ຺ຕາຣູບຎ຺ຈ ສິຍາ ອຸບ຺ບນ຺ນາ, ສິຍາ ອນຸບ຺ບນ຺ນາ, ນ ບນ ວຕ຺ຕພ຺ພາ “ອຸບ຺ບາທິເນາ”ຕິ. ເຈຕສິເກສຸ ບນ ອກຸສລາ ອກຸສລຈິຕ຺ຕສທິສາວ, ເສສາ ທ຺ວິຘາບິ ເຫານ຺ຕິ, ອຕີຕາ, ບເນຕ຺ຖ ນິຍ຺ຍາຕພ຺ພາ. ເສສໍ ສຸວິຎ຺ເຎຍ຺ຍເມວາຕິ.

ឧប្បន្នត្តិកំ

អត្ថតោ សង្ខតំ, ឧប្បាទាទិក្ខណំ វា បត្វា តំ អតិក្កមិត្វា ឥតា គតា បត្តាតិ អតីតា។ តទុភយម្បិ ន អាគតាតិ អនាគតា។ តំ តំ ការណំ បដិច្ច ឧប្បន្នាតិ បច្ចុប្បន្នា, សព្វេ សង្ខតា នាមរូបធម្មា។ ន សង្ខតធម្មេសុ តេកាលិកភាវំ អប្បត្តោ នាម អត្ថិ, សព្វេបិ តេ តិធា ហោន្តិ។ និព្វានំ បនេត្ថ នវត្តព្វន្តិ។ អតីតត្តិកំ។

អតីតំ អារម្មណំ ឯតេសន្តិ អតីតារម្មណា។ សេសបទទ្វយេបិ ឯសេវ នយោ។

តត្ថ កុសលវិបាកកិរិយាភេទេន លព្ភមានានិ វិញ្ញាណញ្ចាយតននេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនានិ ហេដ្ឋា អតីតសមាបត្តិំ អារព្ភ បវត្តិតោ អតីតារម្មណានិ, ទ្វិបញ្ចវិញ្ញាណមនោធាតុយោ បច្ចុប្បន្នារម្មណាវ, សេសា ឯកាទស កាមាវចរវិបាកា, អហេតុកហសនចិត្តញ្ច តិធាបិ ហោន្តិ, សេសកាមាវចរកិរិយកុសលាកុសលា ច អភិញ្ញាភូតរូបាវចរចតុត្ថជ្ឈានកុសលកិរិយា ច តិធាបិ ហោន្តិ នវត្តព្វា ច។ តេសុ កាមាវចរានំ អតីតាទីសុ ឆសុ អារម្មណេសុ បវត្តិវិការោ ហេដ្ឋា វុត្តោវ។ នវត្តព្វតា បន តេសុ ញាណវិប្បយុត្តជវនកុសលានំ បណ្ណត្តារម្មណវសេន, ន និព្វានារម្មណវសេន, តេសុបិ តិហេតុកជវនាវជ្ជនានំ មគ្គផលរូបារូបជ្ឈានានំ, បុរេចារិកភាវេនាបិ និព្វានចតុក្កជ្ឈានវិសយានញ្ច បច្ចវេក្ខណភាវេនាបិ នវត្តព្វតា វេទិតព្វា, អភិញ្ញានំ បន ឥទ្ធិវិធញាណស្ស តាវ កាយវសេន ចិត្តំ បរិណាមេត្វា កាយសន្និស្សិតំ កត្វា ទិស្សមានេន កាយេន គច្ឆន្តស្ស អតីតំ បាទកជ្ឈានចិត្តំ អារព្ភ បវត្តនតោ អតីតារម្មណំ, "អនាគតេសុ រូបានិ ឯវំ ហោន្តូ"តិ អធិដ្ឋហន្តស្ស អនាគតារម្មណំ, កាយំ បន ចិត្តសន្និស្សិតំ កត្វា អទិស្សមានេន កាយេន គមនកាលេ, អជ្ឈត្តំ កុមារវណ្ណាទិកំ, ពហិទ្ធាបិ នាគសុបណ្ណាទិកញ្ច បច្ចុប្បន្នានំ និម្មានកាលេ ច បច្ចុប្បន្នារម្មណញ្ច តាវ ហោតីតិ ឯវំ ឥទ្ធិវិធស្ស លព្ភមានម្បិ អជ្ឈត្តិកំ, ពាហិរញ្ច តេកាលិកំ អារម្មណំ ហោតីតិ វេទិតព្វំ។

ទិព្វសោតស្ស កុច្ឆិគតំ អជ្ឈត្តិកំ, ពាហិរញ្ច បច្ចុប្បន្នំ សទ្ទាយតនមេវារម្មណំ។ ចេតោបរិយញាណស្ស អតីតេ សត្តទិវសព្ភន្តរេ, អនាគតេ សត្តទិវសព្ភន្តរេ ច បវត្តមានំ ចិត្តំ អតីតញ្ច អនាគតញ្ចារម្មណំ ហោតិ។ សត្តទិវសាតិក្កមេ បនេតំ បរចិត្តំ ជានិតុំ ន សក្កោតិ។ អតីតំសអនាគតំសញាណានំ ហិ ឯស វិសយោ, ន ឯតស្ស។ បច្ចុប្បន្នចិត្តជាននកាលេ បនស្ស បច្ចុប្បន្នមារម្មណំ ហោតិ។

បច្ចុប្បន្នញ្ច នាមេតំ តិវិធំ ខណបច្ចុប្បន្នំ សន្តតិបច្ចុប្បន្នំ អទ្ធាបច្ចុប្បន្នញ្ចាតិ។ តត្ថ ឧប្បាទដ្ឋិតិភង្គប្បត្តំ ខណបច្ចុប្បន្នំ នាម។ សន្តតិបច្ចុប្បន្នំ បន ទុវិធំ រូបារូបភេទេន។ តត្ថ អាតបដ្ឋានា អាគន្ត្វា គព្ភំ បវិដ្ឋស្ស យាវ អន្ធការភាវោ ន វិគច្ឆតិ, អន្តោគព្ភេ វា និសីទិត្វា ទិវា អាតបដ្ឋានំ ឱលោកេន្តស្ស យាវ អក្ខីនំ ផន្ទនភាវោ ន វូបសម្មតិ, អយំ រូបសន្តតិ នាម។ ទ្វេ តយោ ជវនវារា អរូបសន្តតិ នាម, តទុភយំ សន្តតិបច្ចុប្បន្នន្តិ វេទិតព្វំ។ ឯកភវបរិច្ឆិន្នំ អទ្ធាបច្ចុប្បន្នំ នាម។ ឥមស្មឹ បន ចេតោបរិយញាណវិសយេ កតិបយជវនវារា អទ្ធាបច្ចុប្បន្នំ នាម។ តត្ថ ខណបច្ចុប្បន្នំ ចិត្តំ ចេតោបរិយញាណស្ស អារម្មណំ ន ហោតិ អាវជ្ជនេន សទ្ធិំ និរុជ្ឈនតោ។ ន ហិ អាវជ្ជនជវនានំ ឯត្ថ ភិន្នារម្មណតា យុត្តា។ រូបសន្តតិបច្ចុប្បន្នំ បន កតិបយជវនវារបរិច្ឆិន្នំ អទ្ធាបច្ចុប្បន្នំ អស្ស អារម្មណំ ហោតិ។ ឥទ្ធិមា ហិ បរស្ស ចិត្តំ ជានិតុកាមោ អាវជ្ជតិ, តំ អាវជ្ជិតក្ខណេ បច្ចុប្បន្នចិត្តមារម្មណំ កត្វា តេនេវ សហ និរុជ្ឈតិ។ តតោ តទេវ និរុទ្ធំ ចិត្តមាលម្ពិត្វា ចត្តារិ, បញ្ច វា ជវនានិ ឧប្បជ្ជន្តិ, តេសំ បច្ឆិមំ ឥទ្ធិចិត្តំ, សេសានិ កាមាវចរជវនានិ។ តេសញ្ច ឯការម្មណត្តេបិ ឥទ្ធិចិត្តមេវ បរស្ស ចិត្តំ ជានាតិ, ន ឥតរានិ។ យថា ចក្ខុទ្វារវីថិយំ ចក្ខុវិញ្ញាណមេវ រូបំ បស្សតិ, ន ឥតរានិ, តេសុ ច អាវជ្ជនមេវ និប្បរិយាយតោ បច្ចុប្បន្នារម្មណំ, ឥតរានិ បន អទ្ធាសន្តតិវសេន បរិយាយតោតិ គហេតព្វំ,

ឯវមេតស្ស អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នំ ចិត្តមេវារម្មណំ ហោតិ, តញ្ច ខោ បរស្សេវ, ន អត្តនោ។

បុព្វេនិវាសញាណំ បន នាមគោត្តកសិណបញ្ញត្តាទិអនុស្សរណេ, និព្វានានុស្សរណេ ច នវត្តព្វារម្មណំ, ខន្ធាទិអនុស្សរណេ អតីតារម្មណមេវ។ តស្ស ហិ អតីតេសុ សាសវានាសវេសុ, អជ្ឈត្តិកពាហិរេសុ ច ធម្មេសុ អនារម្មណំ នាម នត្ថិ, តេនស្ស សព្វញ្ញុតញ្ញាណសទិសំ ហោតិ។ យថាកម្មូបគញាណស្ស អជ្ឈត្តិកំ, ពាហិរញ្ច អតីតំ កុសលាកុសលចេតនាមត្តមេវ។ “ចេតោបរិយញាណស្ស ចិត្តមេវារម្មណំ ហោតិ, ន តំសម្បយុត្តធម្មា”តិ អដ្ឋកថាសុ វុត្តំ, បដ្ឋានេ បន “កុសលា ខន្ធា ឥទ្ធិវិធញាណស្ស ចេតោបរិយញាណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញាណស្ស យថាកម្មូបគញាណស្ស អនាគតំសញាណស្ស អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ (បដ្ឋា· ១·១·៤០៤) វុត្តត្តា ចេតោបរិយញាណយថាកម្មូបគញាណានំ ចិត្តសម្បយុត្តាបិ ចេតសិកសម្បយុត្តាបិ ចត្តារោ ខន្ធា អារម្មណំ ហោន្តិ ឯវាតិ ទដ្ឋព្វំ។

ទិព្វចក្ខុញាណស្ស បន អជ្ឈត្តិកំ, ពាហិរញ្ច បច្ចុប្បន្នំ វណ្ណាយតនមេវារម្មណំ។ អនាគតំសញាណស្ស លព្ភមានម្បិ អនាគតមេវ អជ្ឈត្តពហិទ្ធារម្មណំ, ពុទ្ធម្បិ បុព្វេនិវាសញាណំ វិយ អនាគតេ សព្វញ្ញុតញ្ញាណសទិសន្តិ។ ឯវំ អភិញ្ញានំ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នេសុ, នវត្តព្វេសុ ច អជ្ឈត្តិកពាហិរេសុ លព្ភមានេសុ អារម្មណេសុ យថាយោគំ បវត្តិ វេទិតព្វា។ សេសានិ បន្នរស រូបាវចរចិត្តានិ, អាកាសានញ្ចាយតនអាកិញ្ចញ្ញាយតនកុសលវិបាកកិរិយានិ, អដ្ឋ លោកុត្តរចិត្តានិ, រូបនិព្វានានិ ច នវត្តព្វានិ។ ចេតសិកេសុ បន អប្បមញ្ញា នវត្តព្វាវ។ ឯវំ វិចិន្តេយ្យមេវ អតីតារម្មណត្តិកំ។

“ឯវំ បវត្តមានា មយំ អត្តាតិ គហណំ គមិស្សាមា”តិ ឥមិនា វិយ អធិប្បាយេន អត្តានំ អធិការំ កត្វា បវត្តាតិ អជ្ឈត្តា។ អជ្ឈត្ត-សទ្ទោ បនាយំ គោចរជ្ឈត្តេ និយកជ្ឈត្តេ អជ្ឈត្តជ្ឈត្តេ វិសយជ្ឈត្តេតិ ចតូសុ អត្ថេសុ ទិស្សតិ។ “អជ្ឈត្តរតោ សមាហិតោ”តិអាទីសុ (ធ· ប· ៣៦២) ហិ អយំ គោចរជ្ឈត្តេ ទិស្សតិ។ “អជ្ឈត្តំ វា ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតី”តិអាទីសុ (ទី· និ· ២·៣៧៣) និយកជ្ឈត្តេ, “ឆ អជ្ឈត្តិកានិ អាយតនានី”តិអាទីសុ (ម· និ· ៣·៣០៤) អជ្ឈត្តជ្ឈត្តេ, “អជ្ឈត្តំ សុញ្ញតំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតី”តិអាទីសុ (ម· និ· ៣·១៨៧) វិសយជ្ឈត្តេ, ឥស្សរិយដ្ឋានេតិ អត្ថោ។ ផលសមាបត្តិ ហិ ពុទ្ធានំ ឥស្សរិយដ្ឋានំ នាម។ ឥធ បនាយំ និយកជ្ឈត្តេ វត្តតិ, តស្មា អត្តនោ សន្តានេ បវត្តា បាដិបុគ្គលិកា រូបារូបធម្មា ឥធ អជ្ឈត្តាតិ វេទិតព្វា។ តតោ ពហិភូតា ឥន្ទ្រិយពទ្ធា វា អនិន្ទ្រិយពទ្ធា វា រូបារូបបញ្ញត្តិយោ ពហិទ្ធា នាម, តតិយបទំ តទុភយវសេន វុត្តំ។

តត្ថ សព្វានិ ចិត្តចេតសិកានិ ឥន្ទ្រិយពទ្ធរូបញ្ច តិធា ហោន្តិ, អនិន្ទ្រិយពទ្ធរូបំ, និព្វានបញ្ញត្តិយោ ច ពហិទ្ធាវ។ ឥមស្មិំ ហិ តិកេ កុសលត្តិកេ អលព្ភមានា បញ្ញត្តិយោបិ លព្ភន្តិ ឋបេត្វា អាកិញ្ចញ្ញាយតនារម្មណំ, តទេវ ឥធ នវត្តព្វំ។ តេនេវ ហិ ភគវតា អជ្ឈត្តត្តិកេ “កសិណាទិបញ្ញត្តារម្មណានិ កាមរូបាវចរាទិចិត្តានិ ពហិទ្ធារម្មណានិ, អាកិញ្ចញ្ញាយតនញ្ច នវត្តព្វ”ន្តិ វុត្តំ, ឥទញ្ច និប្បទេសត្តិកំ អជ្ឈត្តត្តិកំ។

យថាវុត្តេ អជ្ឈត្តាទិកេ អារម្មណំ កត្វា បវត្តានំ វសេន អយំ តិកោ វុត្តោ។ តត្ថ វិញ្ញាណញ្ចាយតននេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនចិត្តានិ អជ្ឈត្តារម្មណានេវ, អាកាសានញ្ចាយតនត្តយំ, រូបាវចរលោកុត្តរចិត្តានិ ច ពហិទ្ធារម្មណានេវ, វោដ្ឋព្វនវជ្ជិតា អហេតុកមហាវិបាកា តិធាបិ ហោន្តិ, អវសេសា បន អាកិញ្ចញ្ញាយតនវជ្ជិតានិ អាវជ្ជនជវនានិ, អភិញ្ញា ច សិយា តិធាបិ ហោន្តិ, អាកិញ្ចញ្ញាយតនារម្មណស្ស អាវជ្ជនបរិកម្មបច្ចវេក្ខណាទិកាលបវត្តិយំ សិយា នវត្តព្វាតិ។ ឯវំ អជ្ឈត្តាទិអារម្មណតា អជ្ឈត្តត្តិកេ, ហេដ្ឋា ច វុត្តនយានុសារេន ញាតព្វា, អាកិញ្ចញ្ញាយតនត្តយំ, បន រូបនិព្វានានិ ច នវត្តព្វានិ។ ចេតសិកេសុ បន អប្បមញ្ញាវិរតី ពហិទ្ធារម្មណាវ, សេសា តិធាបិ ហោន្តិ នវត្តព្វា ច។ ឯវំ វិចិន្តេយ្យមេវ អជ្ឈត្តារម្មណត្តិកំ។

ទដ្ឋព្វភាវសង្ខាតេន សហ និទស្សនេនាតិ សនិទស្សនា, បដិហននភាវសង្ខាតេន សហ បដិឃេនាតិ សប្បដិឃា, សនិទស្សនា ច តេ សប្បដិឃា ចាតិ សនិទស្សនសប្បដិឃា, រូបាយតនស្សេវ។ នីលាទិភេទាបេក្ខាយ បន ពហុវចននិទ្ទេសោ។ នត្ថិ ឯតេសំ ទដ្ឋព្វសង្ខាតំ និទស្សនន្តិ អនិទស្សនា, អនិទស្សនា ច តេ វុត្តនយេន សប្បដិឃា ចាតិ អនិទស្សនសប្បដិឃា, សេសាតិ ចក្ខុអាទិករូបានិ។ តតិយបទំ ឧភយបដិក្ខេបេន វុត្តំ, សុខុមរូបចិត្តចេតសិកនិព្ពានានិ អនិទស្សនអប្បដិឃា នាម, ឥទញ្ច និប្បទេសត្តិកន្តិ វេទិតព្វំ។ សនិទស្សនត្តិកំ។

តិកមាតិកបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

អភិធម្មទុកមាតិកបទវណ្ណនា

ទុកមាតិកាយ បន ហេដ្ឋា អនាគតបទវណ្ណនំយេវ ករិស្សាម។ ហេតុគោច្ឆកេ តាវ ហេតូ ធម្មាតិ ឯត្ថ ហេតុហេតុ បច្ចយហេតុ ឧត្តមហេតុ សាធារណហេតូតិ ចតុព្ពិធា ហេតូ។ តត្ថ អលោភាទយោ ឆ ធម្មា ហេតុហេតុ នាម, ឧបាទារូបានំ មហាភូតាទយោ បច្ចយហេតុ នាម, វិបាកុប្បត្តិយំ កុសលាកុសលំ, ឥដ្ឋានិដ្ឋារម្មណញ្ច ឧត្តមហេតុ នាម, សង្ខារាទីនំ អវិជ្ជាទយោ សាធារណហេតុ នាម។ ឥធ បន ហេតុហេតុ អធិប្បេតោ។ ហេតូ ធម្មាតិ មូលដ្ឋេន ហេតុសង្ខាតា ធម្មា, “ហេតុធម្មា”តិបិ បាឋោ, សោ យេវត្ថោ។ ន ហេតូតិ តេសញ្ញេវ បដិក្ខេបវចនំ។

តត្ថ អលោភោ អទោសោ អមោហោតិ កុសលាព្យាកតា តយោ, លោភោ ទោសោ មោហោតិ អកុសលា តយោ ចាតិ ឥមេ ឆ ធម្មា ហេតូ នាម។ ឥមេ ធម្មេ ឋបេត្វា អវសេសា សព្វេ ចេតសិកា, សព្វានិ ច ចិត្តានិ, រូបនិព្ពានានិ ចាតិ ឥមេ ធម្មា ន ហេតូ នាម, ឥទញ្ច និប្បទេសទុកន្តិ វេទិតព្វំ។ ហេតុទុកំ បឋមំ។

សម្បយោគតោ បវត្តេន សហ ហេតុនាតិ សហេតុកា។ តថេវ បវត្តោ នត្ថិ ឯតេសំ ហេតូតិ អហេតុកា។

តត្ថ អហេតុកចិត្តវជ្ជិតានិ ឯកសត្តតិ ចិត្តានិ សហេតុកា នាម។ តេសុ ទ្វេ មោហមូលានិ មោហេនេវ សហេតុកានិ, អដ្ឋ លោភមូលានិ លោភមោហេហិ ទ្វីហិ, ទ្វេ ទោសមូលានិ ទោសមោហេហិ, ទ្វាទស ញាណវិប្បយុត្តកុសលាព្យាកតានិ អលោភាទោសេហិ, សេសានិ សត្តចត្តាលីស អលោភាទីហិ តីហិបិ សហេតុកានីតិ, មោហមូលេសុ បន មោហោ, ទ្វិបញ្ចវិញ្ញាណំ, មនោធាតុ, សន្តីរណត្តយំ, វោដ្ឋព្វនំ, ហសិតុប្បាទកានិ អដ្ឋារស ចិត្តានិ, រូបនិព្ពានានិ ចាតិ ឥមេ ធម្មា អហេតុកា នាម។ ចេតសិកេសុ បន លោភទោសា, វិចិកិច្ឆា ច មោហេនេវ សហេតុកា, ទិដ្ឋិមានា លោភមោហេហិ ទ្វីហិ, ឥស្សាមច្ឆរិយកុក្កុច្ចានិ ទោសមោហេហិ, មោហោ បន សិយា លោភេន, សិយា ទោសេនាតិ ទ្វីហិ សហេតុកោបិ មោហមូលេសុ អហេតុកោបិ, ថិនមិទ្ធានិ សិយា លោភមោហេហិ, សិយា ទោសមោហេហីតិ តីហិបិ សហេតុកានិ, អហិរិកានោត្តប្បុទ្ធច្ចានិ តថា ច កេវលមោហេន ច, អមោហោ បន អលោភាទោសេហេវ ទ្វីហិ, អលោភោ សិយា អទោសាមោហេហិ, សិយា អទោសេនាតិ ទ្វីហិ, អទោសោ សិយា អលោភាមោហេហិ, សិយា អលោភេនាតិ ទ្វីហិ, សេសា បន ទ្វាវីសតិ កុសលាព្យាកតា សិយា តីហិ, សិយា ទ្វីហិបិ ហេតូហិ សហេតុកា, ឆន្ទោ បន យថាយោគំ តីហិ, បីតិ ទោសវជ្ជិតេហិ បញ្ចហិ សិយា សហេតុកាបិ អហេតុកាបិ, សេសា ឯកាទស [illegible] ឆហិ ហេតូហិ សហេតុកាបិ អហេតុកាបិ, វេទនា ចេត្ថ ទោមនស្សភូតា ទ្វិហេតុកាវ, សោមនស្សវេទនា យថាយោគំ ទោសវជ្ជិតេហិ បញ្ចហិ សហេតុកាបិ អហេតុកាបិ, សុខទុក្ខភូតា អហេតុកាវ, ឥទញ្ច និប្បទេសទុកន្តិ។ ទុតិយំ។

ឯកុប្បាទាទិតាយ ហេតុនា សម្បយុត្តាតិ ហេតុសម្បយុត្តា។ ហេតុនា វិប្បយុត្តាតិ ហេតុវិប្បយុត្តា។ អយំ ហេតុសម្បយុត្តទុកោ អនន្តរេ វុត្តសហេតុកទុកេន អត្ថតោ និន្នានាករណោ។ សហេតុកទុកោ ឯវ ហិ ភគវតា ទេសនាវិលាសេន, តថា ពុជ្ឈនកបុគ្គលានំ វា អជ្ឈាសយវសេន ហេតុសម្បយុត្តទុកាការេនាបិ វុត្តោ។ ឯវំ ឧបរិបិ សមានត្ថទុកានំ វចនេ ការណំ វេទិតព្ពំ។ តតិយំ។

ចតុត្ថាទយោ បន យស្មា បឋមទុកំ ទុតិយតតិយទុកេហិ បឋមបទេន យោជេត្វា ទ្វេ ទុកា, បឋមទុកេ ច បច្ឆិមបទំ ទុតិយទុកេន យោជេត្វា ឯកំ ទុកន្តិ តយោ ទុកា ទេសិតា, តស្មា តេសំ បទត្ថោ វុត្តនយោវ។

តត្ថ ច យស្មា “ហេតូ ចេវ ធម្មា សហេតុកា ច, សហេតុកា ចេវ ធម្មា ន ច ហេតូ”តិ អយំ ទុកោ សម្ភវតិ, តថា “ហេតូ ចេវ ធម្មា អហេតុកា ច, អហេតុកា ចេវ ធម្មា ន ច ហេតូ”តិ អយម្បិ សម្ភវតិ។ ឥមិនា នយេន ហេតុសម្បយុត្តទុកេន យោជនាយបិ ទុកោ លព្ភតិ។ យថា ច “ន ហេតូ ខោ បន ធម្មា សហេតុកាបិ, អហេតុកាបី”តិ អយំ លព្ភតិ, តថា “ហេតូ ខោ បន ធម្មា សហេតុកាបិ, អហេតុកាបី”តិ អយម្បិ។ យថា ចេត្ថ សហេតុកទុកេ ទ្វេ ទុកា, ឯវំ ហេតុសម្បយុត្តទុកេបិ “ន ហេតូ ខោ បន ធម្មា ហេតុសម្បយុត្តាបិ, ហេតុវិប្បយុត្តាបី”តិ ច “ហេតូ ខោ បន ធម្មា ហេតុសម្បយុត្តាបិ, ហេតុវិប្បយុត្តាបី”តិ ច ទ្វេ ទុកា លព្ភន្តីតិ អបរេបិ បញ្ច ទុកា ហេតុគោច្ឆកេ យោជេតុំ សក្កា។ តេ បន ភគវតា វុត្តានុសារេន សក្កា ញាតុន្តិ ឆសុ ឯវ សង្ខិតាតិ វេទិតព្ពា។ តត្ថ យេ តាវ ឯកស្មិំ ចិត្តេ ទ្វេ តយោ ហេតូ ឯកតោ ឧប្បជ្ជន្តិ, តេ ហេតូ ចេវ អញ្ញោញ្ញាបេក្ខាយ សហេតុកា ច នាម។ សហេតុកចិត្តេសុ បន ហេតុំ ឋបេត្វា សេសា ចិត្តចេតសិកា ធម្មា សហេតុកា ចេវ ន ច ហេតូ នាម។ ឥមស្មិំ ទុកេ សព្ពេ អហេតុកធម្មា ន វត្តព្ពា។ ចេតសិកេសុ បន ហេតុវជ្ជិតា អកុសលា ចេវ កុសលាព្យាកតា ច, ឆន្ទោ ច សហេតុកោ ចេវ ន ហេតុ ឯវ, សេសា តិឌាតិកា, តថា ន វត្តព្ពា ច, សេសា បន ហេតូ ចេវ សហេតុកា ច ន វត្តព្ពា ច។ ចតុត្ថំ។

អនន្តរទុកោបិ ឥមិនា ទុកេន សព្ពថាបិ សទិសោវាតិ។ បញ្ចមំ។

សហេតុកចិត្តេសុ ហេតុវជ្ជិតា ចិត្តចេតសិកា ធម្មា នហេតូ សហេតូ នាម, អហេតុកចិត្តុប្បត្តិវជ្ជានាតិ នហេតូ អហេតុកា នាម។ ឥមស្មិំ បន ទុកេ ឆ ហេតូ ន វត្តព្ពា។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ។ ឆដ្ឋំ។

ហេតុគោច្ឆកំ និដ្ឋិតំ។

សត្តសុ ចូឡន្តរទុកេសុ អត្តនោ និប្ផាទកេន សហ បច្ចយេនាតិ សប្បច្ចយា, ចិត្តចេតសិករូបានិ។ នត្ថិ ឯតេសំ ឧប្បាទេ វា ឋិតិយំ វា បច្ចយោ អហុត្វា ភវនស្សាភាវាតិ អប្បច្ចយា, និព្ពានមេវ។ ទេសនាយ បនេត្ថ បរិយាយេន សោតបតិតវសេន ពហុវចននិទ្ទេសោ កតោ។ ឯវំ សនិទស្សនាទីសុបិ។ ឥទម្បិ ឥតោ បរានិ ឆ ច និប្បទេសទុកានីតិ វេទិតព្ពានិ។ តតោ បរម្បិ យត្ថ “ឥមេ ន វត្តព្ពា”តិ ន វត្តព្ពំ, តំ និប្បទេសន្តិ គហេតព្ពំ។ សប្បច្ចយទុកំ។

បច្ចយេហិ សមាគន្ត្វា កតាតិ សង្ខតា។ ន សង្ខតាតិ អសង្ខតា។ ឥទម្បិ សព្ពថា សប្បច្ចយទុកេន សទិសោវ។ សប្បច្ចយសង្ខតាទិកទុកំ សព្ពថា សទិសោវ។ សង្ខតទុកំ។

រូបាយតនំ សនិទស្សនំ នាម។ សេសរូបចិត្តចេតសិកនិព្ពានានិ អនិទស្សនា នាម។ សនិទស្សនទុកំ។

បសាទវិសយរូបានិ ទ្វាទស សប្បដិឃា នាម។ សេសរូបចិត្តចេតសិកនិព្ពានានិ អប្បដិឃា នាម។ សប្បដិឃទុកំ។

អវិនិព្ភោគវសេន រូបំ ឯតេសំ អត្ថីតិ រូបិនោ, រុប្បនលក្ខណំ វា រូបំ, តំ ឯតេសំ អត្ថីតិ រូបិនោ, ភូតោបាទាយរូបភេទំ។ ន រូបិនោ អរូបិនោ, ចិត្តចេតសិកនិព្ពានានិ។ រូបិទុកំ។

លោកោ វុច្ចតិ លុជ្ជនបលុជ្ជនដ្ឋេន វដ្ដំ, តស្មិំ បរិយាបន្នភាវេន លោកេ និយុត្តាតិ លោកិយា, បញ្ចុបាទានក្ខន្ធា។ តតោ លោកតោ តត្ថ អបរិយាបន្នភាវេន ឧត្តិណ្ណាតិ លោកុត្តរា, អរិយមគ្គផលនិព្ពានានិ។ ចេតសិកេសុ បនេត្ថ យំ វត្តព្ពំ, តំ អនន្តរត្តិកេ វុត្តនយេន វេទិតព្ពំ។ លោកិយទុកំ។

កេនចិវិញ្ញេយ្យាតិ ចក្ខុវិញ្ញាណាទីសុ កេនចិ ឯកេន ចក្ខុវិញ្ញាណេន វា សោតវិញ្ញាណាទីនំ វា វិជានិតព្ពា។ កេនចិ ន វិញ្ញេយ្យាតិ តេនេវ ចក្ខុវិញ្ញាណេន វា សោតវិញ្ញាណាទីនំ វា ន កេនចិ វិជានិតព្ពា។ ឯវំ ហិ សតិ ទ្វិន្នម្បិ បទានំ អត្ថនានត្តតោ ទុកោ ហោតិ។ បាឡិយម្បិ "យេ តេ ធម្មា ចក្ខុវិញ្ញេយ្យា, ន តេ ធម្មា សោតវិញ្ញេយ្យា"តិ (ធ. ស. ១១០១) វុត្តំ ឯកទុកត្តំ អគ្គហេត្វា "យេ តេ ធម្មា ចក្ខុវិញ្ញេយ្យា, ន តេ ធម្មា សោតវិញ្ញេយ្យា, យេ វា បន តេ ធម្មា សោតវិញ្ញេយ្យា, ន តេ ធម្មា ចក្ខុវិញ្ញេយ្យា"តិ (ធ. ស. ១១០១) អយមេកោ ទុកោតិ វេទិតព្វោ។ តស្ស បន រូបំ ចក្ខុវិញ្ញេយ្យំ, សទ្ទោ ន ចក្ខុវិញ្ញេយ្យោតិ អយមត្ថោ។ ឯវំ សេសេសុបិ ទុកបរិច្ឆេទោ ញាតព្វោ។ តត្ថ រូបាយតនំ ចក្ខុនា ច ចក្ខុវិញ្ញាណេន ច វិញ្ញេយ្យំ នាម។ សេសរូបារូបធម្មា តេនេវ ចក្ខុនា ច ចក្ខុវិញ្ញាណេន ច កេនចិ នវិញ្ញេយ្យា។ ឯវំ សោតឃានជិវ្ហាកាយវិញ្ញេយ្យាលម្ពនិកាសុបិ ចតូសុ យោជនាសុ វិចារោ យថារូបំ ញាតព្វោ។ រូបាទយោ បន បញ្ចវិសយា មនោធាតុយា កេនចិ វិញ្ញេយ្យា។ សេសរូបារូបធម្មា តេនេវ មនោធាតុយា កេនចិ នវិញ្ញេយ្យា។ កិញ្ចាបិ សាមញ្ញតោ មនោវិញ្ញាណេន អវិញ្ញេយ្យស្ស អភាវតោ បរិច្ឆិន្នំ មនោវិញ្ញាណវិញ្ញេយ្យវសេន ទុកោ ន វុត្តោ, តថាបិ វិសេសតោ វត្តព្ពោវ។ តថា ហិ ឥទ្ធិយាបិ កាមាវចរកុសលា កាមាវចរវិបាកាទិកា មនោវិញ្ញាណេន កេនចិ វិញ្ញេយ្យា, រូបារូបាវចរលោកុត្តរបណ្ណត្តិយោ តេនេវ កេនចិ នវិញ្ញេយ្យា។ តថា កាមរូបារូបាវចរបណ្ណត្តិយោ អកុសលាទិកា កេនចិ វិញ្ញេយ្យា, លោកុត្តរា តេនេវ កេនចិ នវិញ្ញេយ្យា។ តថា និព្ពានំ លោកុត្តរេន កេនចិ វិញ្ញេយ្យំ, សេសលោកិយលោកុត្តរា តេនេវ កេនចិ នវិញ្ញេយ្យាតិ ទស្សិតា តេនេវ រូបារូបាទិភេទេន មនោវិញ្ញាណេន កេនចិ វិញ្ញេយ្យាវិញ្ញេយ្យវសេន យថាយោគំ យោជេតព្វា។ ឯវំ សព្វេ ធម្មា កេនចិ វិញ្ញេយ្យា, កេនចិ ន វិញ្ញេយ្យា នាម។ ទស្សិតា ហេត្ថ បណ្ណត្តិយោបិ លព្ភន្តីតិ វេទិតព្វាតិ។ កេនចិវិញ្ញេយ្យទុកំ។

ចូឡន្តរទុកា និដ្ឋិតា។

អាសវគោច្ឆកេ អាសវន្តីតិ អាសវា, ចក្ខុតោបិ...បេ... មនតោបិ សន្ទន្តិ, បវត្តន្តីតិ វុត្តំ ហោតិ។ ធម្មតោ យាវ គោត្រភុំ, ឱកាសតោ យាវ ភវគ្គំ សវន្តីតិ វា អាសវា, ឯតេ ធម្មេ ឯតញ្ច ឱកាសំ អន្តោករិត្វា បវត្តន្តីតិ អត្ថោ។ អន្តោករណត្ថោ ហិ អយំ អា-ការោ។ ចិរបារិវាសិយដ្ឋេន មទិរាទិអាសវា វិយាតិបិ អាសវា។ យទិ ច ចិរបារិវាសិយដ្ឋេន អាសវា, ឯតេ ឯវ ភវិតុំ អរហន្តិ។ អនាទិត្តា អាយតំ វា សំសារទុក្ខំ សន្ទន្តិ បសវន្តីតិបិ អាសវា។ តតោ អញ្ញេ នោ អាសវា នាម។

ពត្ថ កាយាយតនេចា កចាយតនេចា ជិដ្ឋាយតនេចា អចិន្ត្រាយតនេចាតិ ត្ថនេយ ចត្តារោ អាយចា តាយ៉ ពត្ថ អដ្ឋស្ស លោកយហកពចិនេត្តស្ស ស្តប្បនេត្តា យនេត្តាបិ

នេលានេកា កាយាយតនេចា តាយ៉ អដ្ឋយាលិតិយំ បត "បត្ថាកាយក្យហិនេកា ទានេកា កាយាយតនេចា"តិ (ឆ៉ យ៉ អដ្ឋ៉ ១១០៣) ច, "ជិដ្ឋិយហឌានេតា ទានេកា

កាយាយតនេចា ត នេហាតិ, ជិដ្ឋិទានេកា តាយ នេហាតី"តិ (ឆ៉ យ៉ អដ្ឋ៉ ១១០៥) ច, "នេឃា ព្រាហ្មាត់ ចិយាតកប្បទុក្ខាកទនេលាស្ស លត្ថទានេកា ស្តប្បជ្ជតិ, នេយា

កាយាយតនេចា ត នេហាតិ បត្ថាកាយក្យហិកស្ស ទាកស្ស ត្ថនេឆច បហីតត្តា"តិ ច ចុត្តិ៉ បិឡត្ថយំ បត "កាយាយតនេចា អដ្ឋស្ស លោកយហកនេពស្ស ចិត្តប្បានេគស្ស

ស្តប្បជ្ជតី"តិ (ឆ៉ យ៉ ១៣៩៥) ច, "កាយាយចំ បជិច្ច ជិដ្ឋាយតនេចា អចិន្ត្រាយតនេចា"តិ (បដ្ឋា៉ ១៉១៉១) ច ចុត្តត្តា កចាយចំ ធនេបត្វា អចនេយនេយា យនេត្តាបិ

នេលានេកា កាយាយតនេចាតិ បត្តាឃតិ ជិដ្ឋិយប្បយុត្តទាកស្ស, ព្រាហ្មាត់ ចត្តាកទនេលាឌឹស្ស ទាកស្ស ច កចាយចត្តាកាចា៉ ជិដ្ឋិចិប្បយុត្តទានេកា ៤ច ហិ

ទ្វាបិទ្វាបកចបត្តាតាចនេយត បចត្តិយំ កចាយតនេចា នេហាតិ "ទ្វាបឆាតុឃា អទ្វាបឆាតុឃា ៤ត្ត កចទាកាត្យនេឃា អត្យនេយតី"តិអាឌិចចតនេតា (ឃយ៉ ១៉

អត្យយឃឃយក៉១), ត ច កាយាយចកចាយចចិតិយុនេត្តា នេលានេកា អត្តិ៉ ឃជិ យិឃា, "នេលានេកា យិឃា អាយតនេចា, យិឃា នេតា អាយតនេចា"តិ បិឡត្ថយំ

ចត្តនេត្តា កនេចឃ្យ, "ជិដ្ឋិចិប្បយុត្តនេលានេកត យប្បយុនេត្តា អចិន្ត្រាយតនេចា យិឃា អាយចយប្បយុនេត្តា, យិឃា អាយចចិប្បយុនេត្តា"តិ ច ចត្តនេត្តា យិឃា៉

បឥកាឌតិនេយ ច កាយាយចតិនេត្តនេយ អាកពស្ស "កានេយស្ស កាយច្ឆនេត្តា"តិ (ឆ៉ យ៉ ១១០៣) ត្ថយស្ស បឥស្ស អដ្ឋយាលិតិយំ "បត្ថាកាយក្យនេលាស្ស

កាយច្ឆនេត្តា"តិ (ឆ៉ យ៉ អ៉ ១១០៣) អនេត្វា ចុនេត្តា, ពស្ស បត បឥស្ស ចត្តកានេយស្ស កិនេលយកានេយាតិបិ អត្ថនេឃាឌតា យក្កា កាពំ នេពក្យកស្ស ឆយ្ទស្ស

ចត្តកាយត្តា, ពត្ថ យត្តត្ថ ទាកស្ស ច កិនេលយកាយត្តា៉ ចុត្តិ នេហពំ ឆយ្ទនេយតាបតិតា យហាតិនេត្តនេយ –

"កពនេយ ចត្តកាយា? យតាបិកា ទ្វាបិ...នេប... យនេត្តាបិ កាយាចធទា ឆយ្ទា, យនេត្តាបិ ទ្វាបិចធទា ឆយ្ទា, យនេត្តាបិ អទ្វាបិចធទា ឆយ្ទា...នេប... ត្ថនេយ ចុច្ចតិ

ចត្តកាយា៉

"កពនេយ កិនេលយកាយា? លនេត្ថា កានេយា ទានេកា កានេយា...នេប... នេឃា កានេយស្ស កាយច្ឆនេត្តា កាយទានេកា កាយតត្តិ កាយពល្យា កាយនេស្នហា

កាយបទិឡអានេហា កាយយុច្ឆា កាយនេត្តាយាត់ កានេយានេឈា កាយនេឃានេកា កាយុបិដាត់ កាយច្ឆត្តីចនេលំ...នេប... ត្ថនេយ ចុច្ចតិ កិនេលយកាយា"តិ (យហាតិ៉

១)៉

អបិនេចត្ត "កានេយានេឈា កាយនេឃានេកា"តិអាឌិតា កិនេលយកាយស្ស កានេយាឈាឌិកាចំ ចឥតា ឆយ្ទនេយតាបតិតា ចត្តកាយត្តចិយឃស្ស ទាកស្ស

អាយចាឌិកានេចា អត្យត្តានេតា, ត បត្ថាកអាយក្យហិកនេស្សច ទាកស្ស៉ ត ច ឌ្ឈាយនេចស្ស នេកាឌិ ចិនេយនេយា អត្តិ៉ អដ្ឋយាលិតិយម្បិ ហិ

ស្តបិដាតនេកាច្ឆកស្ស បឥកាឌតិនេយ "កានេយស្ស កាយច្ឆនេត្តា"តិ (ឆ៉ យ៉ ១១១០) ត្ថយស្ស "ចត្តកានេយស្ស កាយច្ឆនេត្តា"តិ (ឆ៉ យ៉ អ៉ ១១១០)

អឃនេយចនេត្វា ចុនេត្តា៉ ពនេតា អនេត្តាស្ស នេហត្យកត្តកិនេលយនេកាច្ឆនេកាស្ស នេលាកនេស្សច អតចនេយយបទិយាឌាត់ ចុត្តិ, ត ត្ថពនេកាច្ឆនេកាស្ស៉ ពនេយ ច នេលាកស្ស

បិឡត្ថអត្យយានេតា ឌ្ឌនេលាកិយយានេត កិនេលយកាយយត្តនេកា៉ អតចនេយយនេលាកបទិយាឌាត់ បត្តាឃតិ៉ ឌិយំយិត្វា កនេហពត្តា៉

ចត្យស្ស បត ជិដ្ឋិកពចិប្បយុត្តចិនេត្តស្ស ស្តប្បនេត្តា ទ្វាបិទ្វាបកនេចស្ស លត្ថទាកកានេចត, កាយនេត្តាយាតតិកត្តិកានេចត ច បចនេត្តា នេលានេកា កចាយតនេចា តាយ៉

អដ្ឋយាលិតិយំ បត "យស្សពជិដ្ឋិយហឌានេតា ទានេកា កចាយតនេចា"តិ (ឆ៉ យ៉ អដ្ឋ៉ ១១០៣) ចុត្តិ៉ បិឡត្ថយំ បត "កចាយតនេចា ចត្យស្ស

ជិដ្ឋិកពចិប្បយុត្តនេលាកយហកនេពស្ស"តិ (ឆ៉ យ៉ ១៣៩៥) តិឃបិពត្តា ត យក្កា កនេហពំ, អធិប្បានេឃា បត កនេចយិពនេត្តា៉ ត្វាយជ្ជិបនេភា យនេត្តាបិ ជិដ្ឋិ

ជិដ្ឋាយតនេចា តាយ៉ អដ្ឋចត្តនេកា យនេត្តាបិ នេយានេហា អចិន្ត្រាយតនេចា តាយ៉ នេពស្ស ជិដ្ឋាយតនេចា បឥនេយត យនេក្កត បហីឃតិ, កាយាយតនេចា ចត្យហិបីតិ ចត្តិ

ឃុត្តិ, "ពតិនេឃតា"តិ បត ចុត្តិ៉ កចាយតនេចា, អចិន្ត្រាយតនេចា ច ចត្យនេត្តត បហីឃតិ៉ ត្ថនេយយត្ថា កាយាយចកចាយចាត់ នេលាកយកាចត្តា យកាចនេតា

តយោ ធម្មា វិភាគតោ ចត្តារោ អាសវា នាម ជាតា។ ឥមេ ឋបេត្វា សេសា លោកិយលោកុត្តរា សព្វេ ធម្មា នោ អាសវា នាម។ អាសវទុកំ បឋមំ។

អត្តានំ អារម្មណំ កត្វា បវត្តេហិ សហ អាសវេហីតិ សាសវា, សព្វេ លោកិយធម្មា។ ឯវំ បវត្តមានា នត្ថិ ឯតេសំ អាសវាតិ អនាសវា, តេ ច លោកុត្តរធម្មាវ។ ចេតសិកា បនេត្ថ លោកិយទុកេ វុត្តសទិសាវ។ សាសវទុកំ ទុតិយំ។

តតិយាទីនិ ចតុក្កទុកានិ បឋមទុកេ វុត្តនយេវ សេសមេត្ថ ហេតុគោច្ឆកេ វុត្តនយេន វេទិតព្វំ។ អយំ បន វិសេសោ – យថា តត្ថ "ន ហេតូ ខោ បន ធម្មា សហេតុកាបិ, អហេតុកាបី"តិ អយំ ទុកោ បឋមទុកេ ទុតិយបទំ ទុតិយទុកេន យោជេត្វា វុត្តោ, ឯវមិធ "នោ អាសវា ខោ បន ធម្មា សាសវាបិ, អនាសវាបី"តិ ន វុត្តោ។ អយម្បិ តត្ថ តត្ថ វុត្តនយេន ពហុ សង្គហិតោតិ វេទិតព្វោ។ យថា ចេត្ថ, ឯវំ សេសគោច្ឆកាទីសុបិ យថានុរូបំ ញាតព្វំ។

តត្ថ ទ្វាទស អកុសលចិត្តុប្បាទា អាសវសម្បយុត្តា នាម។ ទោសមោហមូលចិត្តេសុ មោហោ, កុសលាព្យាកតចិត្តុប្បាទា ច អាសវវិប្បយុត្តា នាម។ ចេតសិកេសុ បន មោហំ ឋបេត្វា សេសា អកុសលា អាសវសម្បយុត្តាវ, មោហោ បន ទិដ្ឋាទិកា ច ទ្វិធាបិ ហោតិ, សេសា អាសវវិប្បយុត្តា ឯវាតិ។ តតិយំ។

ចត្តារោ អាសវា អាសវា ចេវ សាសវា ច នាម។ តទវសេសា លោកិយធម្មា សាសវា ចេវ នោ ច អាសវា នាម។ កេវលំ បន លោកុត្តរា ន វត្តព្វា។ ចេតសិកេសុ បន អាសវាតិ វុត្តេហិ សេសា អកុសលា, ករុណាមុទិតា ច សាសវា ចេវ នោ ច អាសវា ឯវ, សេសា តថា ច ន វត្តព្វា ចាតិ។ ចតុត្ថំ។

យេ បន លោភមូលេសុ លោភមោហា, លោភទិដ្ឋិមោហា វាតិ ទ្វេ តយោ ឯកតោ កត្វា ឧប្បជ្ជន្តិ, តេ អាសវា ចេវ អាសវសម្បយុត្តា ច នាម។ ទ្វាទស អកុសលចិត្តានិ ចេវ អាសវវជ្ជិតា តំសម្បយុត្តា ច អាសវសម្បយុត្តា ចេវ នោ ច អាសវា នាម។ កេវលំ បន អាសវវិប្បយុត្តា ន វត្តព្វា។ ចេតសិកេសុ បន អាសវវជ្ជិតា អកុសលា អាសវសម្បយុត្តា ចេវ នោ ច អាសវា ឯវ, មោហោ សិយា អាសវោ ចេវ អាសវសម្បយុត្តោ ច, សិយា ន វត្តព្វោ, ទិដ្ឋាទិកា សិយា អាសវសម្បយុត្តា ចេវ នោ ច អាសវា, សិយា ន វត្តព្វា, កុសលាព្យាកតា ន វត្តព្វាវ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។ បញ្ចមំ។

លោកុត្តរវជ្ជិតា អាសវវិប្បយុត្តា សាសវា នាម។ លោកុត្តរា អាសវវិប្បយុត្តា អនាសវា នាម។ កេវលំ បន អាសវសម្បយុត្តា ន វត្តព្វាវ។ ចេតសិកេសុ បន ករុណាមុទិតា អាសវវិប្បយុត្តា សាសវា ឯវ, មោហោ តថា ច ន វត្តព្វោ ច, សេសកុសលាព្យាកតា ទ្វិធាបិ ហោន្តិ, ទិដ្ឋាទិកា ទ្វិធាបិ ន វត្តព្វាវ, មោហវជ្ជិតា បន អកុសលា ន វត្តព្វាវ។ ឆដ្ឋំ។

អាសវគោច្ឆកំ និដ្ឋិតំ។

សំយោជនគោច្ឆកេ យស្ស សំវិជ្ជន្តិ, តំ បុគ្គលំ វដ្ដស្មិំ សំយោជេន្តិ ពន្ធន្តីតិ សំយោជនា។ តតោ អញ្ញេ នោ សំយោជនា។

តត្ថ កាមរាគសំយោជនំ ភវរាគបដិឃមានទិដ្ឋិវិចិកិច្ឆាសីលព្វតបរាមាសឥស្សាមច្ឆរិយអវិជ្ជាសំយោជនន្តិ ឥមេ ទស ធម្មា សំយោជនា នាម។ តេសុ កាមភវទិដ្ឋិអវិជ្ជាសំយោជនានិ អាសវគោច្ឆកេ វុត្តនយានេវ។ “អនត្ថំ មេ អចរិ, ចរតិ, ចរិស្សតិ, បិយស្ស មេ អនត្ថំ អចរិ, ចរតិ, ចរិស្សតិ, អប្បិយស្ស មេ អត្ថំ អចរិ, ចរតិ, ចរិស្សតី”តិ (ធ។ ស។ ១០៩៩) ឯវំ វុត្តេហិ នវហិ អាការេហិ សត្តេសុ, អដ្ឋានកោបេន វា សង្ខារេសុ វា ឧប្បជ្ជមានោ សព្វោបិ ទោសោ បដិឃសំយោជនំ នាម។

“សេយ្យោហមស្មិ , សទិសោហមស្មិ, ហីនោហមស្មី”តិ ឯវំ តីហិ អាការេហិ បវត្តោ សព្វោ មានោ មានសំយោជនំ នាម។ តត្ថ សេយ្យស្សេវ សតោ បុគ្គលស្ស “សេយ្យោហមស្មិ, សទិសោ, ហីនោ”តិ ច តិធា មានោ ឧប្បជ្ជតិ, តថា សទិសហីនានម្បិ។ តត្ថ សេយ្យស្ស សេយ្យមានោវ យាថាវមានោ។ តថា សទិសស្ស សទិសមានោ, ហីនស្ស ហីនមានោ ច។ តិណ្ណម្បិ វុត្តេ ឆ ឆ មានា អយាថាវមានាតិ ញាតព្ពា។

សត្ថុធម្មសង្ឃសិក្ខាសុ, បុព្ពន្តាបរន្តតទុភយបដិច្ចសមុប្បន្នេសុ ច អដ្ឋាការេន បវត្តា សព្វាបិ វិចិកិច្ឆា វិចិកិច្ឆាសំយោជនំ នាម។

គោសីលគោវតាទីហិ សុទ្ធីតិ គហណាការប្បវត្តា ទិដ្ឋិ ឯវ សីលព្វតបរាមាសសំយោជនំ នាម។

តទវសេសា ទិដ្ឋិ ទិដ្ឋិសំយោជនន្តិ គហេតព្ពា។

បរលាភសក្ការគរុការមាននវន្ទនបូជនាទីសុ ឧសូយនាការេន បវត្តា ឥស្សា ឥស្សាសំយោជនំ នាម។ អាវាសមច្ឆរិយំ កុលលាភវណ្ណធម្មមច្ឆរិយន្តិ បញ្ចវិធំ មច្ឆរិយំ មច្ឆរិយសំយោជនំ នាម។ សកលាវាសេបិ ហិ បរិវេណោវរកាទីសុ វា វសន្តោ តត្ថ អញ្ញស្ស វត្តសម្បន្នស្ស បេសលស្ស ភិក្ខុនោ អាគមនំ ន ឥច្ឆតិ, អាគតស្សាបិ ខិប្បំ គមនមេវ ឥច្ឆតិ, ឥទំ អាវាសមច្ឆរិយំ នាម។ កលហការកាទីនំ បន តត្ថ វាសំ អនិច្ឆតោ អាវាសមច្ឆរិយំ នាម ន ហោតិ។

អត្តនោ បន ឧបដ្ឋាកកុលេ វា ញាតិកុលេ វា អញ្ញស្ស បេសលស្ស ឧបសង្កមនំ អនិច្ឆតោ កុលមច្ឆរិយំ ហោតិ, បាបបុគ្គលស្ស អនិច្ឆតោ បន ន ហោតិ។ សោ ហិ តេសំ បសាទភេទាយ បដិបជ្ជតីតិ។

អត្តនា លភនដ្ឋានេ ចតុប្បច្ចយំ លភន្តេ សីលវន្តេ ទិស្វា “មា លភន្តូ”តិ ចិន្តេន្តស្ស លាភមច្ឆរិយំ ហោតិ។ យោ បន សទ្ធាទេយ្យំ វិនិបាតេតិ, បូតិភាវម្បិ គច្ឆន្តំ អញ្ញស្ស ន ទេតិ , តំ លភន្តំ ទិស្វា “សចេ ឥមំ អញ្ញោ សីលវា លភេយ្យ, បរិភោគំ គច្ឆេយ្យា”តិ ចិន្តេន្តស្ស មច្ឆរិយំ នាម នត្ថិ។

វណ្ណោ នាម អត្តនា សទិសោ សរីរវណ្ណោបិ គុណវណ្ណោបិ។ តត្ថ “រូបវា បាសាទិកោ”តិ បរស្ស សរីរវណ្ណំ, “សីលវា, ធុតវា”តិអាទិនា គុណវណ្ណញ្ច អត្តនោ វណ្ណភណនដ្ឋានេ វុច្ចមានំ អសហន្តស្ស វុចិនំ វណ្ណមច្ឆរិយំ នាម ហោតិ, អវសេសំ បន វិបត្តិំ បសំសិត្វា បរិសាសុ ឧបត្ថម្ភេន្តេ ទិស្វា បាបគរហិតាយ អសហន្តស្ស ន ហោតិ។

ធម្មោតិ បរិយត្តិធម្មោ, ន បដិវេធោ អរិយានំ តត្ថ មច្ឆរិយាភាវា។ បរិយត្តិំ បន គុយ្ហគន្ថំ អញ្ញេសំ អទាតុកាមស្ស ធម្មមច្ឆរិយំ នាម ហោតិ, ធម្មានុគ្គហេន បន លោលស្ស , កាលេន សមណោ, កាលេន និគណ្ឋាទិ ច ហុត្វា វិចរន្តស្ស បវេណិអាគតំ តន្តិំ “សណ្ហសុខុមំ ធម្មន្តរំ ភិន្ទិត្វា

អាលុញ្ចន្តស្សតិ, អយ្យាកំ នយឃំ កិត្តិស្សតី”តិ ច ត ឥតន្តស្ស, បុក្កលិត្តុក្កេហត ចា បកតិយា នដស្ស យាឃាចិតោ “នញ្ញុស្សលុយឆ្ចុំ ក្កុសិប្ផា អន្តា ញ្យាកទិត្វា តស្សិស្សតី”តិ ត ឥតន្តស្ស ច ឆយុយឆ្ចុទិឃំ ត ហោតិ៍ ឃឆា ច កិក្លុត៌, ៩ចំ កហដ្ឋាតយ្យិ បញ្ចាចិឆំ យឆ្ចុទិឃំ ឃឆាត្ត្វុបំ ខាតាតន្តា៍ នេទ្ធបតោ បត កហដ្ឋបន្តាឌិតាត៌ អត្តនយ្យត្តិតិក្វហតលក្ខលំ យឆ្ចុទិឃំ តាយាតិ កហេតន្តា៍

ញ្ញូយេសុ ច និឃោឌតេសុ ឌិដ្ឋិចិចិកិច្ឆាឃឹលន្តាតបរាយាទែនស្សាយឆ្ចុទិឃាតិ ឥសាតាបត្តិយេក្កត បហឹឃត្តិ, បដិឈោ អតាកាយិយេក្កត, កាយរាកោ ចត្វហិបឹតិ ចត្តន្តាំ, “តតិយេឃតា”តិ បត ចុត្តិ៍ យាតកចរាកអចិដ្ឋា អនហត្តយេក្កត៍ តត្វ ច អឃាឆាចយាតោ បផយយេក្កត បហឹឃតីតិ ឥដ្ឋេន្តា, ញ្ញូយេសំ កាយរាកកចរាកាត៌ លោកសកាចត្តា ឌិដ្ឋិឃឹលន្តាតបរាយាសាត៌ យិច្ឆាឌិដ្ឋិសកាចត្តា សកាចតោ អដេ្ឋច ឆយ្ញា ឥស និឃោឌតា តាយ ឌាតា៍ ញ្ញូយ ឥស ផេបត្វា សេសា លោកិឃលោក្យត្តុរឆយ្ញា តោ និឃោឌតា តាយ៍ សេសំ អាសចក្យកសឌិសំ៍ និឃោឌតក្យកំ បផយំ៍

អារយ្យុលាកាចំ ក្កុបកន្តា និឃោឌតនិចឆ្ចតត និឃោឌតាត៌ ហិតាតិ និឃោឌតិឃា, សាសចឆយ្ញា ៩ច៍ តឆា តឹចរលិឃាតិ ៩ត្វាបិ៍ ត និឃោឌតិឃា អនិឃោឌតិឃា, អតាសចា៍ សេសំ សាសចក្យកសឌិសយេច៍ ក្យតិយំ៍

តតិឃាឥឃោបិ អាសចកោច្ឆកេ តតិឃាឌិសឌិសា ៩ច, ចិសេសយត្តយេចត្វ ចក្ខាយ៍ តត្វ ហិ ក្ខាឥសាក្យសលចិត្តាតិ និឃោឌតសយ្យឃុត្តា តាយ, ក្កុឆ្ចុសហកតោ យោហា, សេសចិត្តុបតិន្តាតាតិ និឃោឌតចិប្យឃុត្តា តាយ៍ សេសំ សយេច៍ តតិយំ៍

ឥស និឃោឌតាតិ និឃោឌតា ចេច និឃោឌតិឃា ច តាយ៍ តឥចសេសលោកិឃឆយ្ញា និឃោឌតិឃា ចេច តោ ច និឃោឌតា តាយ៍ សេសំ សុចិណ្ណាឃ្យយេច៍ ចត្វត្វិ៍

ឃេ បត ក្កុឆ្ចុចិទហិតេសុ ៩កាឥសសុ អក្យសលចិត្តេសុ ចិចិកិច្ឆាយោហា ឥកាសយោហា ឥកាទែនស្សាយោហា ឥកាសយឆ្ចុទិឃយោហា លោកយាតយោហា លោកឌិដ្ឋិយោហា ចាតិ ធេ្វ តយោ ៩កតោ ក្កុប្យឌ្ជត្តិ, តេ និឃោឌតា ចេច និឃោឌតសយ្យឃុត្តា ច តាយ៍ ក្ខាឥសាក្យសលចិត្តាតិ ចេច និឃោឌតចឌ្ជិតតំសយ្យឃុត្តា ច និឃោឌតសយ្យឃុត្តា ចេច តោ ច និឃោឌតា តាយ៍ សេសយិឆ អតត្តរក្យកញ្ចា អាសចកោច្ឆកេ បញ្ចាយលដ្ឋក្យកសឌិសយេច៍ កេចលំ អាសចបដ្ឋាកេត និឃោឌតបឥយេច ចិសេសោ៍ បញ្ចាយលដ្ឋក្យកាតិ៍

និឃោឌតកោច្ឆកំ តិដ្ឋិតំ៍

កន្ទកោច្ឆកេ ឃស្ស និចិឌ្ជត្តិ, តំ ក្យតិបដិសន្ទិចសេត ចដ្ឋិ៩ កេន្ទត្តិ ឈេដត្តីតិ កន្ទា៍ តតោ អញ្ញោ តោ កន្ទា៍

តត្វ អកិជ្ឈាកាឃកន្ទោ, ញ្យាបិទោ, ឃឹលន្តាតបរាយាសោ, ញ្ញូឥំសច្ចាកិតិចេសោ កាឃកន្ទោតិ ញ្ញូយ ចត្តាទោ ឆយ្ញា កន្ទា តាយ៍ តត្វ អកិជ្ឈា ៩ច តាយកាឃំ ចុត្តតឃេត កន្ទតីតិ អកិជ្ឈាកាឃកន្ទោ៍ ៩ចំ សេសេសុបិ៍ សន្តាញ្ញុកាឃិតយ្យិ បដិក្ខិបិត្វា “សស្សតោ លោកោ, ញ្ញូឥយេច សច្ចំ, យោឈយញ្ញា”ន្តិ ញ្ញូយិតា អាកាទេត អកិតិចិសតតោ ឃឹលន្តាតបរាយាសចិទហិតា សន្តាបិ ឌិដ្ឋិ ញ្ញូឥំសច្ចាកិតិចេសោ តាយ៍ សេសា ចុត្តត្វាច៍ ញ្ញូយេសុ ច បច្ឆិយា ធេ្វ កន្ទា បផយេត យេក្កត បហឹឃត្តិ, ញ្យាបិទោ តតិយេត, អកិជ្ឈា ចត្វហិបិ៍ ញ្ញូយ ច សកាចតោ តយោ ឆយ្ញា ចត្តាទោ កន្ទា តាយ ឌាតា៍ ញ្ញូយ បត ផេបត្វា សេសា សន្តោ ឆយ្ញា តោ កន្ទា តាយ៍ កន្ទក្យកំ បផយំ៍

អារម្មណករណវសេន គន្ថេហិ គន្ថិតព្ពាតិ គន្ថនិយា។ ន គន្ថនិយា អគន្ថនិយា។ សេសំ សាសវចតុក្កនយេនេវ។ ទុតិយំ។

មោហមូលវជ្ជិតានិ ទស អកុសលចិត្តានិ, ទិដ្ឋិវិប្បយុត្តចិត្តេសុ លោភំ, ទោសមូលេសុ ច ទោសំ ឋបេត្វា តំសម្បយុត្តា ច គន្ថសម្បយុត្តា នាម។ យថាវុត្តា លោភោ, ទោសោ, មោហមូលានិ, កុសលាព្យាកតានិ ចិត្តានិ, រូបនិព្វានានិ ច គន្ថវិប្បយុត្តា នាម។ ចេតសិកេសុ បន ទិដ្ឋិមានិស្សាមច្ឆរិយកុក្កុច្ចថិនមិទ្ធានិ គន្ថសម្បយុត្តា ឯវ។ ទោសវិចិកិច្ឆា, កុសលាព្យាកតា ច គន្ថវិប្បយុត្តា ឯវ, សេសា ទ្វិធាបិ ហោន្តិ។ តតិយំ។

ចត្តារោ គន្ថា គន្ថា ចេវ គន្ថនិយា ច នាម។ តទវសេសា លោកិយា គន្ថនិយា ចេវ នោ ច គន្ថា នាម។ តថា ចេតសិកេសុ គន្ថវជ្ជិតា អកុសលា, អប្បមញ្ញា ច, សេសា ចេតសិកា បន តថា ច ន វត្តព្ពា ច, ឥធ បន លោកុត្តរា ន វត្តព្ពា។ ចតុត្ថំ។

ទិដ្ឋិ គន្ថោ ចេវ គន្ថសម្បយុត្តា ច នាម។ លោភោ តថា ច ន វត្តព្ពោ ច, គន្ថសម្បយុត្តេសុ គន្ថេ ឋបេត្វា សេសា គន្ថសម្បយុត្តា ចេវ នោ ច គន្ថា នាម។ ឥធ បន គន្ថវិប្បយុត្តា ន វត្តព្ពា។ ចេតសិកេសុ បន មានិស្សាមច្ឆរិយកុក្កុច្ចថិនមិទ្ធានិ គន្ថសម្បយុត្តា ចេវ នោ ច គន្ថា ឯវ, មោហាហិរិកានោត្តប្បុទ្ធច្ចានិ តិជាតិកា ច សិយា, តថា ន វត្តព្ពា ច, សេសា ន វត្តព្ពា។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។ បញ្ចមំ។

លោកុត្តរវជ្ជិតា គន្ថវិប្បយុត្តា គន្ថនិយា នាម។ លោកុត្តរា បន គន្ថវិប្បយុត្តា អគន្ថនិយា នាម។ ឥធ បន គន្ថសម្បយុត្តា ន វត្តព្ពា។ ចេតសិកេសុ បន ទោសោ វិចិកិច្ឆា ករុណា មុទិតា គន្ថវិប្បយុត្តា គន្ថនិយា ឯវ, មោហាហិរិកានោត្តប្បុទ្ធច្ចលោភា តថា ន វត្តព្ពា ច, សេសា កុសលាព្យាកតា ទ្វិធាបិ ហោន្តិ, តិជាតិកា បន ទ្វិធាបិ ន វត្តព្ពា ច, សេសា អកុសលាបិ ន វត្តព្ពា ច។ ឆដ្ឋំ។

គន្ថគោច្ឆកំ និដ្ឋិតំ។

ឱឃយោគគោច្ឆកានិ សព្ពថា អាសវគោច្ឆកសទិសានិ។ បទត្ថមត្តមេវ, ហេត្ថ នាមមត្តញ្ញេវ វិសេសោ។ តត្ថ យស្ស សំវិជ្ជន្តិ, តំ វដ្ដស្មឹ ឱហនន្តិ ឱសីទាបេន្តីតិ ឱឃា។ អារម្មណំ កត្វា អតិក្កមនីយតោ ឱឃេហិ អតិក្កមិតព្ពាតិ ឱឃនិយា។ តថា យោគនិយាតិ វុត្តាបិ។ វដ្ដស្មឹ យោជេន្តីតិ យោគា។ សេសំ តាទិសមេវ។

ឱឃយោគគោច្ឆកានិ និដ្ឋិតានិ។

នីវរណគោច្ឆកេ ចិត្តំ នីវរន្តិ បរិយោនន្ធន្តីតិ នីវរណា។ តត្ថ កាមច្ឆន្ទនីវរណំ ព្យាបាទនីវរណំ ថិនមិទ្ធនីវរណំ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចនីវរណំ វិចិកិច្ឆានីវរណំ អវិជ្ជានីវរណន្តិ ឥមេ ឆ នីវរណា នាម។ តត្ថ ថិនន្តិ សប្បិបិណ្ឌោ វិយ អវិប្ផារិកតាយ ចិត្តស្ស ឃនភាវោ, ថទ្ធតាតិ អត្ថោ។ មេធតីតិ មិទ្ធំ, អកម្មញ្ញភាវោ, បចលាយិកាការករណោតិ អត្ថោ។ ឧភយំ សេខបុថុជ្ជនានំ និទ្ទាយ បុព្ពភាគេ, អបរភាគេ ច បចលាយនហេតុកំ ឧប្បជ្ជតិ, ន និទ្ទោក្កមនការណំ។ ខីណាសវានម្បិ ហិ ករជកាយស្ស ទុព្ពលភាវេន អសម្មិស្សកចក្កបត្តិវសេន និទ្ទោក្កមនំ ហោតិ, តំ បន តេសំ មិទ្ធហេតុកំ ន ហោតិ, ភវង្គវសេនេវ ហោតិ។

ខេកថិ បត ទ្វបខេច "យិដ្ឋ"ត្តិ ចឥត្តិ, ថាំ ត ឃុត្តំ, "ទិតយិដ្ឋតិចទលាំ អចិដ្ឋាតិចទណេត តិចទលាខេប្ចូច តិចទលាឋយ្យឃុត្តប្ចុា"ថិ អទ្វុបឥខេ្វុហិ ឋយ្យខេឃាកចចតខេថា អទ្វុបខេយច៉ អក្យុឋលប្ចុា "ទិតយិដ្ឋតិចទលាឋ្យ បហឹតត្តា"ថិអាឌិបហាតចចតខេថា៉ អក្យុឋលិ ឲច ហិ បហាថត្តា, ថឋ្ងុា អាទុខេប្យបិ ខេចថាំ ប្តប្យដ្ឋូថិ៉ "តិចទលាំ ឆខ្ញុំ បដិច្ច តិចទខេណា ឆខេ្វា ប្តប្យដ្ឋូថិ ត បុខេឌាថបច្ចុឃា"ថិ (បដ្ឋា៉ ៦៉ប៉៉ប៉) ឲថឋ្យ ចិកខេក្ក "អាទុខេប្យ កាយដ្ឋតតិចទលាំ បដិច្ច ទិតយិទ្ទិដ្ឋាដ្ឋដ្ឋអចិដ្ឋាតិចទលា"ត្តិ (បដ្ឋា៉ ៦៉ប៉៉ប៉) ឋត្តុំ ចិត្តាខេថត្តុំ៉ "ខេឋាប្ញុំ បចលិឃិកា"ថិ (ឆ៉ ឋ៉ ១១៩១) បឥកាឌតិខេឃ បតឋ្យ ឋលុបចាខេទត ទុត្តត្តិ ខេចឌិថត្តុំ៉ ទិតំ យិដ្ឋដ្ឋាថិ ឰាឌំ ក្ខឃំ តិចទលាដ្ឋាខេត ឲកតិចទលាំ ទុត្តំ, ថឆា ប្តដ្ឋដ្ឋក្យក្កដ្ឋដ្ឋាថិ ឰាឌំ ក្ខឃំ៉ ថត្ត ក្យក្កដ្ឋតិ "អកថាំ ចថ ខេយ កល្យាលាំ, កថាំ បិប"ត្តិអាឌិតា ប្តប្យដ្ឋូយាខេតា ចិប្យដិឋាខេទា៉ ខេថខេតចឋ្យ បឥកាឌតិខេឃ "ខេចថខេឋា ចិប្យដិឋាខេទា យខេតាចិខេលខេថា"ថិ ច ទុត្តំ៉ "អកប្យិខេឃ កប្យិឃឋត្តិថា"ថិអាឌិ បត ក្យក្កដ្ឋប្តុលឥឋ្យតត្តុំ ឲចំឋត្តិថាឃ ហិ កខេថ ចីថិក្កខេយ បដ្ឋា "ក្ខដ្ឋ យឃា កថ"ត្តិ ឋុឌិត្តាឌីតំ ចិឃ ចិប្យដិឋាខេទា ប្តប្យដ្ឋូថិ៉ ឃំ បត ចិតខេឃ "អឆ ខេថា អាឃឋ្ងុា ឋាទិបុខេត្តា...ខេប... ក្យក្កដ្ឋាឃខេត្តា ត បដិក្កខេហឋិ"ថិ (បិចិ៉ ១០៣) ក្យក្កដ្ឋំ អាកថាំ, ថាំ តិចទលាក្យក្កដ្ឋំ ៉ ត ហិ អខេហខេថា តិចទលាំ អត្តិ, តិចទលាចថិទ្វុបកាំ បត "កប្យថិ, ត កប្យថី"ថិ ចីឃំឋតឋត្តាថាំ ចិតឃក្យក្កដ្ឋំ តាខេយថត្តិ ខេចឌិថត្តុំ៉ ខេឋឋតិចទលាតិ ទុត្តត្តាតិ ឲច៉ ឰាខេយឃុ ច ក្យក្កដ្ឋចិចិកិដ្ឋា បឆខេយត យខេក្កត បហឹឃត្តិ, ញ្យាបិខេឆា ថថិខេឃត, ទិតយិដ្ឋដ្ឋដ្ឋាចិដ្ឋា ចត្យុខេត្តត, កាយដ្ឋខេត្តា ចត្យុហិបីថិ ចត្តត្តុំ, "ថថិខេឃតា"ថិ បត ទុត្តំ៉ ឰាខេយ ច ឋកាចខេថា អដ្ឋ ឆខេ្វា ៧ តិចទលា តាយ ឌាថា, ឰាខេយ បត ឆខេបត្តា ខេឋឋា ខេតា តិចទលា តាយ៉ តិចទលាទ្យាំ បឆយំ៉

ទ្យថិឃំ ឋាឋចទ្យាកឋឌិឋខេយច៉ ក្ខាឥឋ អក្យុឋលចិត្តាតិ តិចទលាឋយ្យឃុត្តា តាយ៉ ខេឋឋចិត្តទ្វុបតិត្តាតាតិ តិចទលាចិប្យឃុត្តា តាយ៉ ខេចថឋិខេកឃុ អក្យុឋលិ តិចទលាឋយ្យឃុត្តាច, ក្យុឋលិញ្យាកថា តិចទលាចិប្យឃុត្តាច, ខេឋឋា ក្ខឆាបិ ខេហាត្តិ៉ ថថិឃំ៉

៧ តិចទលា តិចទលា ខេចច តិចទលិឃា ច តាយ៉ ខេឋឋា ខេលិកិឃា តិចទលិឃា ខេចច ខេតា ច តិចទលា តាយ៉ ខេលិក្យុត្តទា ត ចត្តត្តា៉ ខេឋឋំ អាឋចខេកាដ្ឋខេក ចត្យុត្តឋឌិឋខេយច៉ ចត្យុត្តុំ៉

៧ តិចទលា តិចទលា ខេចច តិចទលាឋយ្យឃុត្តា ច តាយ៉ ថឥខេត្តា តិចទលាឋយ្យឃុត្តា បត តិចទលាឋយ្យឃុត្តា ខេចច ខេតា ច តិចទលា តាយ៉ ថឆា ខេចថឋិខេកឃុ តិចទលាចិទហិថា អក្យុឋលិ, ថិឌាថិកា បត ថឆា ច ត ចត្តត្តា ច, ក្យុឋលិញ្យាកថា ត ចត្តត្តាច៉ ឰាឆ បត តិចទលាចិប្យឃុត្តា ឋខេត្តា ត ចត្តត្តា៉ បដ្ឋាយំ៉

ខេលិក្យុត្តទចដ្ឋិថា តិចទលាចិប្យឃុត្តា តិចទលិឃា តាយ៉ ខេលិក្យុត្តទា តិចទលាចិប្យឃុត្តា អតិចទលិឃា តាយ៉ ឰាឆ បត តិចទលាឋយ្យឃុត្តា ត ចត្តត្តា៉ ខេចថឋិខេកឃុ បត កទុលាយុឌិថា តិចទលាចិប្យឃុត្តា តិចទលិឃាច, ក្យុឋលិញ្យាកថា ក្ខឆាបិ ខេហាត្តិ, ថិឌាថិកា ថឆា ច ត ចត្តត្តា ច, អក្យុឋលិ បត ត ចត្តត្តាច៉ ៧ដ្ឋិ៉

តិចទលាខេកាដ្ឋកាំ តិដ្ឋិថាំ៉

បទាយាឋខេកាដ្ឋខេក ឆខេ្វាតំ ឃឆាក្ខថាំ អតិដ្ឋាឌិអាកាទំ អថិក្កយិត្តា "តិច្ច"ត្តិអាឌិចខេឋត បចត្តយាតា បខេខថា អាយឋត្តិថិ បទាយាឋា៉ យិដ្ឋាឌិដ្ឋិ៉ ឋាហុចចតតិខេក្ខខេឋ កាទលាំ ទុត្តខេយច៉ ថឥខេត្តា ឋខេត្តា ឆខេ្វា ខេតា បទាយាឋា តាយ៉ បទាយាឋទ្យាំ បឆយំ៉

បរាមាសេហិ អារម្មណករណវសេន បរាមដ្ឋត្តា បរាមដ្ឋា។ សេសំ អារម្មណទុកានុសារេន ទុតិយំ។

ទិដ្ឋិសម្បយុត្តចិត្តេសុ ទិដ្ឋិវិរហិតា ធម្មា បរាមាសសម្បយុត្តា នាម។ សេសចិត្តុប្បាទគតានិ បរាមាសវិប្បយុត្តា នាម។ ឥធ បន ទិដ្ឋិ ន វត្តព្វា, សេសចេតសិកេសុ បន មានទោសិស្សាមច្ឆរិយកុក្កុច្ចវិចិកិច្ឆា, កុសលាព្យាកតា ច បរាមាសវិប្បយុត្តា ឯវ, សេសា ទ្វិធាបិ ហោន្តិ។ តតិយំ។

ទិដ្ឋិ ឯវ បរាមាសា ចេវ បរាមដ្ឋា ច នាម។ សេសលោកិយា បរាមដ្ឋា ចេវ នោ ច បរាមាសា នាម។ ឥធ បន លោកុត្តរា ន វត្តព្វា។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។ ចតុត្ថំ។

ឥមស្មិំ បន គោច្ឆកេ "បរាមាសា ចេវ ធម្មា បរាមាសសម្បយុត្តា ចា"តិ អយំ ទុកោ ន លព្ភតិ។ ន ហិ ទិដ្ឋិ ទិដ្ឋិយា សម្បយុជ្ជតិ។ បច្ឆិមទុកេ លោកុត្តរវជ្ជិតា បរាមាសវិប្បយុត្តា បរាមដ្ឋា នាម។ លោកុត្តរា បរាមាសវិប្បយុត្តា អបរាមដ្ឋា នាម។ ឥធ បន បរាមាសោ, តំសម្បយុត្តា ច ន វត្តព្វា។ សេសំ វុត្តនយមេវ។

បរាមាសគោច្ឆកំ និដ្ឋិតំ។

មហន្តរទុកេសុ អារម្មណំ អគ្គហេត្វា អប្បវត្តិតោ សហ អារម្មណេនាតិ សារម្មណា, ចិត្តចេតសិកា។ នត្ថិ អារម្មណមេតេសន្តិ អនារម្មណា, រូបនិព្វានានិ។ សារម្មណទុកំ។

ចិន្តនដ្ឋេន ចិត្តំ, ចិត្តតាយ វា ចិត្តំ។ តំ ហិ ចតុទ្វារារម្មណកិច្ចាទិភេទតោ, អតីតាទិភេទតោ ច អត្តនោ វិចិត្តតាយ ចិត្តន្តិ វុច្ចតិ, ចិត្តករណតាយ វា។ លោកស្មិំ ហិ ចិត្តកម្មតោ ឧត្តរិតរំ ចិត្តំ នាម នត្ថិ, តស្មិម្បិ ចរណំ នាម ចិត្តំ អតិចិត្តំ ហោតិ។ យំ វា បនញ្ញម្បិ លោកេ និប្ផាទិតំ, សព្ពំ តំ ចិត្តេនេវ ករីយតិ។ ឯវំ តស្ស តស្ស ចិត្តស្ស និប្ផាទកំ ចិត្តម្បិ តថេវ ចិត្តំ ហោតិ។ យថា ចិត្តិតស្ស វា អនេកសេសស្ស អភិប្បជ្ជនតោ តតោបិ ចិត្តមេវ ចិត្តតរំ, តថា យមេតំ ទេវមនុស្សនិរយតិរច្ឆានភេទាសុ គតីសុ កុសលាកុសលកម្មនានត្តំ, តេន តាសុ គតីសុ អបទទ្វិបទាទិវុត្តតាទិនានត្តំ, តស្មិំ តស្មិំ អត្តភាវេ ទីឃរស្សថូលកិសសុវណ្ណទុព្វណ្ណាទិលិង្គាលិង្គាទិ ចាតិ ឯវមាទិ អត្ថតោ ចិត្តំ, ពាហិរេ ច បឋវីបព្ពតតិណរុក្ខលតាទិភេទព្រហ្មវិមានកប្បរុក្ខាទិកំ កម្មបច្ចយំ ចិត្តំ, តម្បិ ចិត្តេនេវ កតំ, តតោ ចិត្តមេវ ចិត្តតរំ ចិត្តិតនិយាមេន សញ្ញាការស្ស អសម្មុគ្គតោ។ ឯវំ ចិន្តនដ្ឋេន, ចិត្តវិចិត្តដ្ឋេន, ចិត្តករណដ្ឋេន ច "ចិត្ត"ន្តិ វិញ្ញាណំ វេទិតព្វំ, តទេវ វិញ្ញាណំ ចិត្តំ នាម។ ចេតសិករូបនិព្វានានិ នោ ចិត្តា នាម។ ចិត្តទុកំ។

អវិប្បយោគវសេន ចេតសិ និយុត្តា ចេតសិកា, ផស្សាទយោ ទ្វិបញ្ញាស ធម្មា។ ចិត្តរូបនិព្វានានិ អចេតសិកា នាម។ ចេតសិកទុកំ។

ចេតសិកា ឯវ ចិត្តសម្បយុត្តា នាម។ រូបនិព្វានានិ ចិត្តវិប្បយុត្តា នាម, ឥធ បន ចិត្តំ ន វត្តព្វំ។ ចិត្តសម្បយុត្តទុកំ។

និរន្តរភាវូបគមនតាយ ឧប្បាទតោ យាវ ភង្គា ចិត្តេន សំសដ្ឋាតិ ចិត្តសំសដ្ឋា។ ឯកតោ វត្តមានាបិ និរន្តរភាវំ អនុបគមនតាយ ចិត្តេន វិសំសដ្ឋាតិ ចិត្តវិសំសដ្ឋា។ សេសំ អនន្តរទុកានុសារេន ចិត្តសំសដ្ឋទុកំ។

សមុដ្ឋហន្តិ ឯតេនាតិ សមុដ្ឋានំ, ចិត្តំ សមុដ្ឋានំ ឯតេសន្តិ ចិត្តសមុដ្ឋានា, ចេតសិកានិ ចេវ ចិត្តជរូបកលាបា ច។ ចិត្តំ, បន អចិត្តជរូបកលាបា, និព្វានញ្ច នោ ចិត្តសមុដ្ឋានា នាម។ ចិត្តសមុដ្ឋានទុកំ។

សហ ភវន្តីតិ សហភុនោ, ចិត្តេន សហភុនោ ចិត្តសហភុនោ, ចេតសិកានិ ចេវ កាយវចីវិញ្ញត្តិយោ ច។ ចិត្តំ, បន វិញ្ញត្តិវជ្ជិតរូបនិព្វានានិ ច នោ ចិត្តសហភុនោ នាម។ ចិត្តសហភុទុកំ។

អនុបរិវត្តន្តីតិ អនុបរិវត្តិនោ, កិំ អនុបរិវត្តន្តិ? ចិត្តំ, ចិត្តស្ស អនុបរិវត្តិនោ ចិត្តានុបរិវត្តិនោ។ សេសំ អនន្តរទុកសទិសមេវ។ ចិត្តានុបរិវត្តិទុកំ។

ឥតោ បរេ បន តយោ ទុកា ចេតសិកទុកសទិសា, កេវលំ បទត្ថយោជនេ វិសេសោ។ តត្ថ ចិត្តសំសដ្ឋា ច តេ ចិត្តសមុដ្ឋានា ចាតិ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានា។ ចិត្តសំសដ្ឋា ច តេ ចិត្តសមុដ្ឋានា ច ចិត្តសហភុនោ ចាតិ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុនោ, ចិត្តសំសដ្ឋា ច តេ ចិត្តសមុដ្ឋានា ច ចិត្តានុបរិវត្តិនោ ចាតិ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តិនោ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។

តទនន្តរេ បន អជ្ឈត្តិកទុកេ អជ្ឈត្តជ្ឈត្តំ អជ្ឈត្តត្តិកេ វុត្តនយេន អជ្ឈត្តាវ អជ្ឈត្តិកា។ បសាទរូបចិត្តសង្ខាតានិ ឆ អជ្ឈត្តិកានិ អាយតនានិ។ តតោ ពហិភូតា ពាហិរា។ សេសរូបចេតសិកនិព្វានបញ្ញត្តិសង្ខាតានិ ឆ ពាហិរាយតនានិ, ឥធ បន បញ្ញត្តិយោបិ លព្ភន្តិ។ អជ្ឈត្តិកទុកំ។

ឧបាទិយន្តេវ ភូតានិ, ន ភូតា វិយ ឧបាទិយន្តីតិ ឧបាទា, ចតុវីសតិ ឧបាទារូបានិ ឯវ។ ន ឧបាទិយន្តីតិ នោ ឧបាទា, ចតុមហាភូតចិត្តចេតសិកនិព្វានានិ។ ឧបាទាទុកំ។

ទ្វត្តិំស លោកិយវិបាកចិត្តានិ, កម្មជរូបញ្ច ឧបាទិន្នា នាម។ សេសលោកិយលោកុត្តរានិ, និព្វានញ្ច អនុបាទិន្នា នាម។ សេសំ ឧបាទិន្នុបាទានិយត្តិកេ វុត្តានុសារេន ញាតព្វំ។ ឧបាទិន្នទុកំ។

មហន្តរទុកា និដ្ឋិតា។

ឧបាទានគោច្ឆកេ ភុសំ អាទិយន្តីតិ ឧបាទានា, ទឡ្ហគ្គាហំ គណ្ហន្តីតិ អត្ថោ។ ទឡ្ហត្ថោ ហិ ឯត្ថ ឧប-សទ្ទោ "ឧបាយាសោ"តិអាទីសុ វិយ។ តតោ អញ្ញេ នោ ឧបាទានា។ តត្ថ កាមុបាទានំ ទិដ្ឋុបាទានំ សីលព្វតុបាទានំ អត្តវាទុបាទានន្តិ ឥមេ ឧបាទានា នាម។ តត្ថ វត្ថុកាមេសុ ឧប្បន្នោ កិលេសកាមោ ច វុត្តនយេន ឧបាទានន្តិ កាមុបាទានំ។ ឯវំ សេសេសុបិ។ តត្ថ វីសតិវត្ថុកា សក្កាយទិដ្ឋិ អត្តវាទុបាទានំ នាម។ សេសានិ បុព្វេ វុត្តានេវ។ បដ្ឋិយាតិ បនេត្ថ តីណិ ឧបាទានានិ តថាបវត្តទិដ្ឋិ ឯវ។ តានិ ច បឋមេន មគ្គេន បហីយន្តិ, កាមុបាទានំ ចតូហិបិ។ ឥមេ ច សភាវតោ ទ្វេ ធម្មា វិភាគតោ ចតុរុបាទានា នាម ជាតា។ ឥមេ បន ឋបេត្វា សេសា សព្ពេ ធម្មា នោ ឧបាទានា នាម។ ឧបាទានទុកំ បឋមំ។

ឧបាទានិយទុកោ សំយោជនិយទុកសទិសោ។ ទុតិយំ។

អដ្ឋលោកសហាគតចិត្តានិ, តំសម្បយុត្តេសុ ដិដ្ឋិចិប្បយុត្តលោកំ ធបេត្វា សេសា ច វិបាកសម្បយុត្តា តាយ៉ ដិដ្ឋិចិប្បយុត្តលោកកោសមោហម្ចូលានិ, ក្សលាញាណតានិ ច ចិត្តានិ, ទុបតិន្នាតានិ ច វិបាកចិប្បយុត្តា តាយ៉ ចេតសិកេសុ បត ដិដ្ឋិយាតា វិបាកសម្បយុត្តាច, កោរ៍សម្បាយធ្វិយក្កុធ្វចិចិកិច្ឆា, ក្សលាញាណតា ច វិបាកចិប្បយុត្តា ឲច៉ សេសា ក្ចិឆាបិ ហោត្តិ៉ តតិយំ៉

ចត្តារិ វិបាកាតានិ វិបាកា ចេច វិបាកតិយា ច តាយ៉ តគចសេសា លោកិយា វិបាកតិយា ចេច តោរ៍ចាបិកាតា តាយ៉ ត្តូឆ បត លោក្យត្តរា ត ចត្តុត្តា៉ សេសំ ក្ចត្តតយយេច៉ ចត្តុត្ថំ៉

បញ្ចាយឈ្ជក្យកា បិធតោ ពត្តកោធ្វកោ បញ្ចាយឈ្ជក្យកសងិសាច, កោចលំ បញ្ចាយក្យកោ “ចេតសិកេសុ យាតោ វិបាកសម្បយុត្តោ ចេច តោ ច វិបាកោតោ ឲច, យោហាហិរិកាតោត្តរ៍ប្បាធ្វចុមិតយិទ្ធានិ តិឌាតិកានិ តចា ច ត ចត្តុត្តា ចា”តិ ត្តូគច្ចា, ឈ្ជក្យកោ “ចេតសិកេសុ កោរ៍សម្បាយធ្វិយក្កុធ្វចិចិកិច្ឆា អប្បយញ្ញា វិបាកចិប្បយុត្តា វិបាកតិយា ឲច, យោហាហិរិកាតោត្តរ៍ប្បាធ្វចុលោកមិតយិទ្ធានិ តចា ច ត ចត្តុត្តានិ ចា”តិ ឲត្តកយេច បិធតោ ចិសេសោ, អត្តតោ បត តាយបត្តកោច ចិសេសោ៉ សេសោ ឃុចិត្តោក្យោច៉ បញ្ចាយឈ្ជានិ៉

វិបាកកោធ្វកំ តិដ្ឋិតំ៉

កិលេសកោធ្វកេ សំកិលិដ្ឋត្តិកេ ក្ចត្តកយេត បគត្តោ ចេឌិតត្តោ៉ លោភោ កោសោ មោហោ យាតោ ដិដ្ឋិ ចិចិកិច្ឆា ចិតំ វិទ្ធច្ចំ អហិរិកំ អតោត្តប្បត្តិ ត្តូយ គស ឆយ្ហ កិលេសា តាយ៉ ត្តូយ ច ក្ចត្តត្តា ឲច, ត្តូឆ បត លោភោ, ហេត្យកត្តតឹចរ៍ណាបិកាតកោធ្វកេសុ លោភោ ច តិប្បគសតោ ចត្យយក្កចន្លោបិ ឲកោតច កោជ្ជាសត ជិតោ, សេសកោធ្វកេសុ សោ សត្តោបិ លោភោ “កាយាសចោ កចាសចោ”តិអាឌិតា ទ្វេ ទ្វេ កោជ្ជាសា ហុត្វា ជិតោ, ត្តូយិតា បត អដ្ឋកចាចចតតាបិ កចាសចាឌិញ្ញតិរិត្តោ សត្តោ ចត្យយក្កចន្លោបិ វាកោ កាយាសចាឌឹសុ សក្កហិតោ៉ កាយឆ្ឆតឹចរណំ បត កចរាកោបិ ត បញ្ចកាយក្យលិកកាកយត្តោចាតិ បញ្ញាយតិ, “អារុប្បេ កាយឆ្ឆតឹចរណំ បដិច្ច មិតយិទ្ធតឹចរណ”ត្តិអាឌិបាឡិត្តូតោ (បដ្ឋ៉ ឲ៉ប៉ ប៉) ចេតំ ឌដ្ឋត្តំ បញ្ចកាយក្យលិកកាកស្ស ទុបិទុបក្ខឹសុ អត្យប្បដ្ឋតតោ៉ ត្តូយេសុ ច កិលេសេសុ ដិដ្ឋិចិចិកិច្ឆា បធយេត យក្កេត បហីយត្តិ, កោសោ តតិយេត, លោកាគយោ ចត្យហិបិ៉ ត្តូយ បត គស ឆយ្ហ ធបេត្វា សេសា តោ កិលេសា តាយ៉ កិលេសក្យកំ បធមំ៉

សំកិលេសិកក្យកោ សាសចក្យកសងិសោច៉ ក្យតិយំ៉

សំកិលិដ្ឋក្យកោ, កិលេសសម្បយុត្តក្យកោ ចាតិ ទ្វេបិ សយាតត្តច៉ តេ ច តឹចរណកោធ្វកេ តតិយក្យកសងិសាច៉ តតិយចត្យត្តានិ៉

គស កិលេសា កិលេសា ចេច សំកិលេសិកា ច តាយ៉ សេសា លោកិយឆយ្ហា សំកិលេសិកា ចេច តោ ច កិលេសា តាយ៉ ត្តូឆ បត លោក្យត្តរា ត ចត្តុត្តា៉ សេសំ តឹចរណកោធ្វកេ ចត្យត្តក្យកសងិសយេច៉ បញ្ចមំ៉

ឈ្ជសត្តយក្យកានិបិ អញ្ញាយញ្ញា សយាតត្តាតេច៉ តានិ ឈ្ជសត្តយានិ តឹចរណកោធ្វកេ យចាក្កមំ បិធតោ បញ្ចាយឈ្ជក្យកសងិសានិ, អត្តតោ បត តាយបត្តកោច ចិសេសោ៉ សេសោ ឃុចិត្តោក្យោ៉ ឈ្ជសត្តយអដ្ឋយានិ៉

កិលេសគោច្ឆកំ និដ្ឋិតំ។

បិដ្ឋិទុកេសុ អាទិតោ ចត្តារោ ទុកា ទស្សនេនបហាតព្ពត្តិកេ, ទស្សនេនបហាតព្ពហេតុកេ ច ទុត្តិកនយេន វេទិតព្ពា។ កេវលំ បន តត្ថ បឋមត្តិកេ ទុតេត្តសុ ទស្សនេនបហាតព្ពា ធម្មេ ឋបេត្វា សេសា ធម្មា បឋមទុកស្ស ទុតិយបទេ ទស្សនេនបហាតព្ពេសុ បវិសន្តិ, ភាវនាយបហាតព្ពេ ឋបេត្វា សេសា ធម្មា ទុតិយទុកេ នភាវនាយបហាតព្ពេសុ បវិសន្តិ។ តត្ថ ច ទុតិយត្តិកេ ទុតេត្តសុ ទស្សនេនបហាតព្ពហេតុកេ ឋបេត្វា សេសា ធម្មា តតិយទុកេ នទស្សនេនបហាតព្ពហេតុកេ, ភាវនាយបហាតព្ពហេតុកេ ច ឋបេត្វា សេសា ធម្មា ចតុត្ថទុកេ នភាវនាយបហាតព្ពហេតុកេសុ បវិសន្តិ។

បញ្ចមេ ច ទស្សនេន បហាតព្ពោ ហេតុ ឯតេសំ អត្ថីតិ ទស្សនេនបហាតព្ពហេតុកា។ ឯវំ ភាវនាយបហាតព្ពហេតុកាតិ ឯត្ថាបិ អត្ថោ វេទិតព្ពោ។ ឯវំ ហិ សតិ អហេតុកានំ អគ្គហណំ សិយាតិ ឯត្តកេនេវ វិសេសោ។ តិកច្ឆេនេវ ហិ ភវោ នេសោ ចិលវេសន ចត្តារោ ទុកេ កត្វា ទេសេសិ។ សេសំ តាទិសមេវ។ ចត្តារោ ទុកា និដ្ឋិតា។

បញ្ចមទុកេ សវិតក្កចិត្តេសុ វិតក្កវិរហិតា ចិត្តចេតសិកា ធម្មា សវិតក្កា នាម។ វិតក្កោ, បន សេសចិត្តសម្បយុត្តោ ច អវិតក្កា នាម។ បញ្ចមំ។

ឆដ្ឋេ វិចារចិត្តេសុ វិចារវិរហិតា ធម្មា សវិចារា នាម។ វិចារោ, បន សេសចិត្តសម្បយុត្តោ ច អវិចារា នាម។ សេសំ ធម្មា, អនន្តរេ ទុត្តទុកេ ច វិតក្កត្តិកេ ទុត្តានុសារេន ញាតព្ពំ។ ឆដ្ឋំ។

ឥតោ បរេសុ សប្បីតិកទុកោ, បីតិសហគតទុកោ ច សុខសហគតទុកោ, តេ ច ឧបេក្ខាសហគតទុកោ ចាតិ ចត្តារោបិ ទុកា បីតិត្តិកេ ទុត្តនយេន។ កេវលំ បនេតេសំ ទុកានំ បឋមំ បទំ តត្ថ បវិសតិ, បីតិត្តិកេ ឥតរោ បដិសេធបទេន សង្គហិតា, អសង្គហិតា ច សន្តោ អត្ថា ហេដ្ឋា ទុត្តនយេនេវ ទុកានំ ទុតិយបទេសុ អត្ថតោ សង្គហិតា, ធម្មា ច តិប្បភេទទុកាតិ អយមេវ វិសេសោ។ សត្តមអដ្ឋមនវមទសមា។

ឯកាទសមេ កាមាវចរាតិ ឯត្ថ "ហេដ្ឋតោ អវីចិនិរយំ បរិយន្តំ ករិត្វា ឧបរិតោ បរនិម្មិតវសវត្តី ទេវេ អន្តោ ករិត្វា យំ ឯតស្មិំ អន្តរេ ឯត្ថាវចរា ឯត្ថ បរិយាបន្នា"តិ ឯវំ (ធ· ស· ១៦៣៥) វិភង្គេ វុត្តំ បរិច្ឆិន្នានំ ចតុន្នំ អបាយានំ, មនុស្សានំ, ឆន្នំ ទេវលោកានញ្ច វសេន ឧបកាមវតោ ឯកាទសវិធោ កាមភវោ "កាមោ"តិ វុច្ចតិ ឧត្តរបទលោបេន យថា "រូបូបបត្តិយា"តិអាទីសុ រូបភវោ "រូប"ន្តិ។ តស្មិំ កាមេ អវចរន្តិ បវត្តន្តីតិ កាមាវចរា។ យេភុយ្យេន ហេតំ ទុត្តំ រូបារូបេសុ វេនេតព្ពា ធម្មា បវត្តិតោ "វលវរា"តិអាទីសុ វិយ។ កាមភវសង្ខាតេ វា កាមេ បដិសន្ធិំ អវចារេន្តីតិបិ កាមាវចរា, កុសលាកុសលានិ។ ឧច្ចូសហគតចិត្តំ បន អញ្ញាកតចិត្តសទិសំ។ តទាយត្តតាយ, អារម្មណករណវសេន វា កិលេសកាមោ ឯត្ថ អវចរតីតិបិ កាមាវចរំ។ កាមញ្ចេស រូបារូបាវចរេសុបិ អវចរតិ, រុឡ្ហិតោ បន "វនចរោ"តិអាទីសុ វិយ ធម្មោ ឯវ "កាមាវចរា"តិ វុច្ចន្តិ។ អបិច កាមតណ្ហា រូបតណ្ហា អរូបតណ្ហាតិ ឯត្ថ វុត្តកាមតណ្ហាសង្ខាតោ កាមោ ឯត្ថ អវចរតីតិបិ កាមាវចរា។ ឯវំ ពាហុល្លំ វិយាតាករណាទីសុ លទ្ធាវកាសាបិ កាមតណ្ហាភវោ សិទ្ធោ, រូបតណ្ហាវិសយាតព្វិ ច ពាហុល្លំ កម្មជរូបាទីនំ កាមតណ្ហាយបិ វិសយតាយ កាមាវចរតា សិទ្ធា ហោតិ។ ន រូបារូបាវចរានំ តទវកាសតោ តទញ្ញោ ន កាមាវចរា។ ព្រហ្មានំ នវេន រូបាវចរាទិទុកាតព្វិ បនេត្ថ យថារហំ ញាតព្ពោ។ តត្ថ ចតុបញ្ញាស កាមាវចរចិត្តានិ, អដ្ឋវីសតិ រូបំ កាមាវចរា នាម។ សេសចិត្តានិ ន កាមាវចរា នាម។ ចេតសិកេសុ ចត្តាឡីស បរិយាបន្នតោ ឯវ អាទិ គហេតព្ពំ។ ឯកាទសមំ។

បន្នរស រូបាវចរចិត្តានិ រូបាវចរា នាម។ សេសចិត្តរូបនិព្វានានិ ន រូបាវចរា នាម។ ទ្វាទសមំ។

ទ្វាទស អរូបាវចរចិត្តានិ អរូបាវចរា នាម។ សេសចិត្តរូបនិព្វានានិ ន អរូបាវចរា នាម។ តេរសមំ។

តេភូមកេសុ បរិយាបន្នា អន្តោគធាតិ បរិយាបន្នា, លោកិយធម្មា។ តត្ថ ន បរិយាបន្នាតិ អបរិយាបន្នា, លោកុត្តរា។ ចេតសិកេសុ បន កាមាវចរាទិទុកានំ ចតុន្នម្បិ សាធារណោ វិនិច្ឆយោ ឯវំ វេទិតព្វោ – អកុសលចេតសិកា កាមាវចរាវ, អប្បមញ្ញា កាមរូបាវចរា, វិរតិយោ បន កាមាវចរបរិយាបន្នា, វិតក្កវិចារបីតិយោ បន កាមរូបាវចរបរិយាបន្នា, សេសា ចតុភូមកាតិ។ ចុទ្ទសមំ។

វដ្ដមូលំ ឆិន្ទន្តា និព្វានំ អារម្មណំ កត្វា វដ្ដតោ និយ្យន្តីតិ និយ្យានិកា, ចត្តារិ លោកុត្តរមគ្គចិត្តានិ។ ឥមិនា លក្ខណេន ន និយ្យន្តីតិ អនិយ្យានិកា, សេសចិត្តរូបនិព្វានានិ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។ បញ្ចទសមំ។

ចុតិយា វា អត្តនោ វា បវត្តិយា អនន្តរំ ផលទានេ និយតត្តា និយតា, មិច្ឆត្តនិយតា, សម្មត្តនិយតា ច។ តថា អនិយតត្តា អនិយតា, សេសធម្មា។ សេសំ វុត្តនយមេវ។ សោឡសមំ។

អញ្ញេ ធម្មេ ឧត្តរន្តិ អតិក្កមន្តីតិ ឧត្តរា, អត្តានំ ឧត្តរិតុំ សមត្ថេហិ សហ ឧត្តរេហីតិ សឧត្តរា, លោកិយធម្មា។ នត្ថិ ឯតេសំ ឧត្តរាតិ អនុត្តរា, លោកុត្តរា។ សត្តរសមំ។

រណន្តិ កន្ទន្តិ ឯតេហីតិ រណា, យេហិ អភិភូតា សត្តា នានប្បការតោ បរិទេវន្តិ, តេសំ អកុសលមូលានំ ឯតំ អធិវចនំ, តេហិ សម្បយោគវសេន, បហាតព្វតាវសេន ច សហ រណេហីតិ សរណា។ ឯតេនាការេន នត្ថិ ឯតេសំ រណាតិ អរណា។

តត្ថ ទ្វាទស អកុសលចិត្តានិ សរណា នាម។ សរណធម្មេសុ ចេត្ថ លោភទោសមោហា រណា ចេវ សរណា ច, តេសុ លោភទោសា មោហេនេវ សម្បយោគតោ សរណា, តថា វិចិកិច្ឆុទ្ធច្ចសហគតចិត្តេ, តំសម្បយុត្តា ច។ មោហោ បន តេសុ សម្បយោគតោ សរណោ, ទិដ្ឋិសម្បយុត្តរាគេន, បន ភវរាគេន ច រណភូតេន បហាតព្វតាវសេនេវ សរណោ។ លោភទោសមោហមូលសម្បយុត្តេសុ បន មោហោ លោភេន ចេវ ទោសេន ច, សេសា លោភមោហេន ចេវ ទោសមោហេន ច សម្បយោគតោ សរណាតិ វេទិតព្វា។ សព្វានិ កុសលាព្យាកតចិត្តានិ, រូបនិព្វានានិ ច អរណា នាម។ ចេតសិកេសុ បន អកុសលា សរណាវ, កុសលាព្យាកតា អរណាវ, មិស្សកា បន ឧភយាបិ ហោន្តីតិ។ អដ្ឋារសមំ។

បិដ្ឋិទុកា និដ្ឋិតា។

អភិធម្មទុកមាតិកត្ថវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

សុត្តន្តិកទុកមាតិកត្ថវណ្ណនា

សុត្តន្តិកទុកេសុ វេទេតិ, វិវិធេន វា អាការេន ជានាតីតិ វិជ្ជា, វិបស្សនាញាណមនោមយិទ្ធិអភិញ្ញាវសប្បវត្តា បញ្ញា, តស្មិំ វិជ្ជាភាគេ វិជ្ជាកោដ្ឋាសេ វិជ្ជាសភាវេ វត្តន្តីតិ វិជ្ជាភាគិនោ។ តា ឯវ វិជ្ជា, តំ វា វិជ្ជំ សម្បយោគវសេន ភជន្តីតិបិ វិជ្ជាភាគិនោ, អដ្ឋវិធវិជ្ជាសម្បយុត្តធម្មា។ តាសុ យា កាចិ ឯកា វិជ្ជា វិជ្ជា, សេសា វិជ្ជាភាគិនោតិ ឯវំ វិជ្ជាបិ វិជ្ជាសម្បយុត្តធម្មាបិ វិជ្ជាភាគិនោត្វេវ វេទិតព្វា, ឥធ បន វិជ្ជាសម្បយុត្តា ធម្មាវ អធិប្បេតា។ ន វិជានាតីតិ អវិជ្ជា, ចតុសច្ចច្ឆាទនវសេន ចតុព្ពិធោ មោហោ, តស្មិំ អវិជ្ជាភាគេ អវិជ្ជាកោដ្ឋាសេ អវិជ្ជាសភាវេ វត្តន្តីតិ អវិជ្ជាភាគិនោ។ តា ឯវ អវិជ្ជា, តំ វា អវិជ្ជំ សម្បយោគវសេន ភជន្តីតិបិ អវិជ្ជាភាគិនោ, អវិជ្ជាសម្បយុត្តធម្មា។ ឯវំ អវិជ្ជាបិ អវិជ្ជាសម្បយុត្តធម្មាបិ អវិជ្ជាភាគិនោត្វេវ វេទិតព្វា, ឥធ បន អវិជ្ជាសម្បយុត្តធម្មាវ អធិប្បេតា។

តត្ថ អរហត្តមគ្គចិត្តំ, បញ្ញាវិរហិតតំសម្បយុត្តា ច វិជ្ជាភាគិនោ ច ញាណសម្បយុត្តកាមាវចរជវនានិ, ញាណវិរហិតតំសម្បយុត្តា ច វិបស្សនាការេន បវត្តិយំ វិជ្ជាភាគិនោ, អញ្ញទា ន វត្តព្វា។ រូបាវចរចតុត្ថជ្ឈានិកជវនចិត្តានិ, បញ្ញាវិរហិតតំសម្បយុត្តា ច មនោមយិទ្ធិការេន ច បញ្ចាភិញ្ញាការេន ច បវត្តិយំ វិជ្ជាភាគិនោ, អញ្ញទា ន វត្តព្វា។ តត្ថ ទ្វាទសាកុសលចិត្តានិ, អវិជ្ជាវិរហិតតំសម្បយុត្តា ច អវិជ្ជាភាគិនោវ, ឥធ បន អវិជ្ជា, សេសចិត្តុប្បន្នានិ ច ន វត្តព្វាវ។ ចេតសិកេសុ បន មោហអប្បមញ្ញា ន វត្តព្វាវ, សេសា កុសលាព្យាកតា និយមា វិជ្ជាភាគិនោ, និយមា ន វត្តព្វា, តិជាតិកា ទ្វិធាបិ ន វត្តព្វា វ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។ បឋមំ។

បុន អជ្ឈោត្ថរណវសេន កិលេសន្ធការំ វិទ្ធំសេតុំ អសមត្ថតាយ វិជ្ជុ ឧបមា ឯតេសន្តិ វិជ្ជូបមា, អាទិតោ តីសុ មគ្គេសុ ញាណំវ។ និស្សេសំ វិទ្ធំសនសមត្ថតាយ វជិរំ ឧបមា ឯតេសន្តិ វជិរូបមា, អរហត្តមគ្គេ ញាណំ។ យថា ហិ មេឃន្ធការេ មគ្គបដិបន្នស្ស បដិច្ឆាទកអន្ធការំ វិធមិត្វា វិជ្ជុយា ឧប្បន្នក្ខណេ ចាតុទិសា មគ្គា បាកដា ហោន្តិ, វិជ្ជុយា និរុទ្ធាយ បុន អន្ធការោ ឱត្ថរិត្វា មគ្គំ បដិច្ឆាទេតិ, ឯវំ វិបស្សនាយានិកស្ស យថាសកំ បដិច្ឆាទកកិលេសន្ធការំ វិធមិត្វា តីសុ មគ្គេសុ យថាក្កមំ ឧប្បន្នេសុ ចត្តារិ សច្ចានិ បាកដានិ ហោន្តិ, តេសុ និរុទ្ធេសុ បុន អវសិដ្ឋកិលេសន្ធការោ ចតុសច្ចំ បដិច្ឆាទេតិ, តស្មា តីសុ មគ្គេសុ បញ្ញា វិជ្ជូបមា វុត្តា។ យថា បន វជិរស្ស អភេជ្ជោ បាសាណោ នាម នត្ថិ, តថា និស្សេសតោ វជិរំ ខេបេតិ, វជិរេន ច គតមគ្គេ បាសាណស្ស បុន បាកតិកភាវោ នត្ថិ, ឯវំ អរហត្តមគ្គញាណស្ស អវជ្ឈកិលេសោ នាម នត្ថិ, តថា និស្សេសតោ អរហត្តមគ្គញាណំ ខេបេតិ, តេន ច ខេបិតេ កិលេសេ អវសិដ្ឋកិលេសាភាវតោ តស្ស បុន បច្ចុទាវត្តនំ នាម នត្ថិ, តស្មា ចតុត្ថមគ្គេ បញ្ញា វជិរូបមា វុត្តា។ បញ្ញា ឯវ ហេត្ថ និយមា វិជ្ជូបមា, និយមា ន វត្តព្វា ច ហោតិ។ សេសចេតសិកចិត្តុប្បន្នានិ បន វត្តព្វានិ ន វត្តព្វានេវ។ ទុតិយំ។

ពាលេសុ ឋិតត្តា, យត្ថ ឋិតា តទុបចារេន ពាលា, ពាលករណត្តា វា ពាលា, ទ្វាទសាកុសលចិត្តានិ។ ឥធ បន អហិរិកញ្ច អនោត្តប្បញ្ច ពាលា នាម។ បណ្ឌិតេសុ ឋិតត្តា បណ្ឌិតា, បណ្ឌិតករណត្តា វា បណ្ឌិតា, ឯកវីសតិ កុសលចិត្តានិ។ ឥធ បន ហិរី ច ឱត្តប្បញ្ច បណ្ឌិតា នាម។ សេសចិត្តុប្បន្នានិ ន វត្តព្វានិ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។ តតិយំ។

កណ្ហាតិ កាឡកា, ចិត្តស្ស អបភស្សរភាវករណា។ សុក្កាតិ ឱទាតា, បភស្សរភាវករណា។ សេសំ សព្វំ ពាលទុកសទិសមេវ។ ចតុត្ថំ។

ឥធ ចេវ សម្បរាយេ ច តបេន្តីតិ តបនីយា។ ន តបនីយា អតបនីយា។ សេសំ ពាលទុកសទិសមេវ។ បញ្ចមំ។

“សិរិវឌ្ឍកោ ធនវឌ្ឍកោ”តិអាទយោ វិយ វចនមត្តមេវ អធិការំ កត្វា បវត្តា អធិវចនា នាម។ នាមធេយ្យន្តិ តេសំ តេសំ ធម្មានំ នាមានិ។ តានិ

ចតុត្ថិឆាតិ ឃាយញ្ញាភាយំ ក្យាភាយំ កិត្តិយភាយំ ឧបបាទិកភាយន្តិ៍ តត្ថ បឆយកប្បិកេសុ យថាដេតេន សមុដ្ឋិតត្តា ឆបិតត្តា “យថាសមុដ្ឋេតា”តិ វុត្តំ។ តាយន្តិ ឲចទ្ទុំ ឃាយញ្ញាភាយំ ភាយ៍ “ឆយុកឆិកោ បំស្សុក្សលិកោ កាញ្ចុ ទេស្សា”តិ ឲចទ្ទុំ ក្យាតោ អាកាតំ, “កកចា អទត៌ សយុាសព្ទេ្ឋា”តិអាឌីតិបិ

តឆាកាតស្ស អភេកាតិ ភាយសតាតិ ក្យាភាយំ ភាយ៍ ឃំ បត ឌាតស្ស ក្យាទស្ស ឆាតតកា កបេ្យត្វា បកបេ្យត្វា “អឃំ អឃុកោ ភាយា”តិ ភាយំ កទោត្តិ, ឡាឆំ កិត្តិយភាយំ ភាយ៍ ឃា បត បុទិយបញ្ញត្តិ អបទបញ្ញត្តិឃំ តិបតតិ, សេឃ្យឆិឆំ – បុទិយកបេ្យបិ ចទេ្ឋា ចទេ្ឋា ឲច, ឲតាទហិបិ អភាកោតបិ ចទេ្ឋា ឲច៍ តឆា “ស្សុទិយោ សយុទេ្ឋា បឆចី រូបំ ទេចឆភា សញ្ញា សង្ខារា ចិញ្ញាណំ តិញ្ញាត”ន្តិឲចយាឌិ ឧបបាទិកភាយំ ភាយ៍ តាតិ បុត ចិន្ចយាតបញ្ញត្តិ អចិន្ចយាតបញ្ញត្តិ ចិន្ចយាតេតតអចិន្ចយាតបញ្ញត្តិ អចិន្ចយាតេតតចិន្ចយាតបញ្ញត្តិ ចិន្ចយាតេតតចិន្ចយាតបញ្ញត្តិ អចិន្ចយាតេតតអចិន្ចយាតបញ្ញត្តីតិ ឲចំ ភាយបញ្ញត្តិចសេត លព្ភីឆាតិ ហោត្តិ៍

តត្ថ បទយត្ថតោ រូបលក្ខយាតា យឆាចុត្តក្ខាសត្តិតិចិឆា ភាយទ្ទុបឆយុា ចិន្ចយាតា ភាយ, តេឃំ បការេហិ ញាបតតោ បញ្ញត្តិ ចិន្ចយាតបញ្ញត្តិ ភាយ, “ចិត្តំ ចទេស្សា បចឆី រូបំ តិញ្ញាត”ន្តិអាឌយោ បទយត្ថចាចកា សទ្ទា៍ រូបិឌិន្នភាយទ្ទុបឆយេុ បត រូបិតាឃ បញ្ញត្តា សត្តបុក្កុទិលត្តិបុទិសេឌចយតុស្សតិទន្ធាភាឌិកេឌា, អតុបិឌិន្នទ្ទុបឆយេុ រូបិតាឃ បញ្ញត្តា ក្សុមិបត្តតទ្ទុក្កសកដចត្តុស្សុទិយភក្កត្តឌិសាកាលកសិណាឌិកេឌា ច បទយត្ថតោ អតុបលក្ខយាតា អចិន្ចយាតា ភាយ, តេឃំ បញ្ញត្តិ អចិន្ចយាតបញ្ញត្តិ ភាយ៍ តឆា “អត្តា ក្សុមី”តិអាឌយោ អត្តបញ្ញត្តិចាចកា សទ្ទា ច ចិត្តសត្តតិចល្ហុបាត្តិអាឌិ ចិន្ចយាតត្តចាចកា សទ្ទា ចិន្ចយាតេតតអចិន្ចយាតបញ្ញត្តិ ភាយ៍ “បុទិសស្ស ចិត្តំ, ទេឃឆចណ្ណោ”តិអាឌីសុ អចិន្ចយាតេតតចិន្ចយាតបញ្ញត្តិ ភាយ៍ “ចិត្តលហុតា បឆចីកទេ្ឋា”តិអាឌិ ចិន្ចយាតេតតចិន្ចយាតបញ្ញត្តិ ភាយ៍ “យតុស្សសទិទំ ទុក្កសាលា”តិអាឌិ អចិន្ចយាតេតតអចិន្ចយាតបញ្ញត្តិ ភាយ៍ ឲចំ លព្ភីឆាបិ ចេតា អឆិប្បាឃំ ចិញ្ញាបេតុកាយតាចិត្តសមុដ្ឋាបិតសចិញ្ញត្តិសទ្ទាតុសាទេត ញាតសទ្ទេកតស្ស សោតចិញ្ញាណចីថិអតត្តទំ រូប្បទេ្ឋហិ មតោទ្វារិកចិញ្ញាណេហិ “ឡាមស្សេឆំ ភាយ”ន្តិ អភេកសទេ្ទសុ ឲកត្តមាទោបេត្វា ចចត្វាបិតា អត្ថាតិម្យុតំ តយតតោ បកាទេហិ អត្ថស្ស ញាបតតោ “ភាយបញ្ញត្តី”តិ ចុច្ចន្តិ, តេឃំ អឆិចចតាតំ បឆា អត្ថ អឆិចចតបឆា, សមុតិបទយត្ថកេឌា សទ្ទោ ឆយុា សទ្ទចចតីឃសកាចា៍ លព្ភ៍

ឡាតោ បទំ ទេ្វ ទុកា អឆិចចតទុកសឌិសាច, កោចល់ បឌត្តមត្តមេច ចិសេសោ៍ តត្ថ អភិសច្ចទោត្តីតិ សច្ចារាតិ ឲចំ តិទ្ធាទេត្វា សទេហតុកំ កត្វា ចុច្ចយាតា តិទុត្តិ ភាយ, “តទេក្កា ចិតទេក្កា សក្កេបេ្យា”តិ ឲចំ តេត តេត បការេត ញាបតតោ បញ្ញត្តិ ភាយ, យឆាចុត្តភាយបញ្ញត្តិយោច៍ ត ហិ អឆិចចតតិទុត្តិបញ្ញត្តីសុ អត្តតោ កោចិបិ ភេទោ អត្ថិ, តិញ្ញត្តិតិមិត្តភេឌស្សតត្តំ បត តេឃំ ចិការេត បឌត្វា ឌស្សិតោ៍ ឡាមេសុ ច តីសុ ទុកេសុ បញ្ញត្តិសហិតា សទ្ទោ ឆយុា លព្ភន្តិ, អភត្តទេ ភាយទ្ទុបទុកេ បញ្ញត្តិទហិតាតិ ឡាមេ ចត្តារោ ទុកា ឡាមេសុ ស្សុត្តន្តិកទុកេសុ តិប្បេឌសា, សេសា បត អដ្ឋតិសាបិ សប្បេឌសាតិ ទេឌិតព្វា៍ សត្តមដ្ឋមាតិ៍

ភាយករណដ្ឋេត, តយតដ្ឋេត, ភាយតដ្ឋេត ច ភាយំ, អទ្ទុបក្ខន្ធតិញ្ញាតាតិ៍ តាតិ ហិ សព្វាបិ ទេចឆតា សញ្ញា សង្ខារា ចិញ្ញាណំ តិញ្ញាតន្តិ ឧបបាទិកភាយចសេត អត្ថតោ ភាយំ កទោត្តាច បចត្តត្តិ ចត្តុស្សុទិយាឌយោ ចិឃ៍ ត ហិ តេឃំ ឃាយញ្ញាក្យាកិត្តិយចសេត ភាយករណកិច្ចំ អត្ថីតិ៍ ឲចំ ភាយករណដ្ឋេត ភាយំ ទេឌិតព្វំ៍ អាទម្មណាតិម្យុតំ បត តយតដ្ឋេត, អញ្ញាមញ្ញំ តត្ថ ភាយតដ្ឋេត ច ចត្តារោ អទ្ទុបក្ខន្ធាច ភាយំ៍ តិញ្ញាតំ បត អាទម្មណាឆិបតិបច្ចយតាឃ អត្តតិ អតចជ្ជឆយុាតំ ភាយតដ្ឋេតេច ភាយំ ទេឌិតព្វំ៍ រូប្បតដ្ឋេត រូបំ, ទ្ទុបក្ខទេ្ឋា៍ តចមំ៍

អចិជ្ជាតិ ទុក្កាឌិបដិច្ឆាឌកោ សទ្ទោ មោហោ៍ កចតញ្ហាតិ កចបត្តាចសេត បចត្តា លោភោ៍ តឆា អប្បចត្តា បតេត្ត លោភោ, សេសចេតសិកចិត្តទ្ទុបតិញ្ញាតាតិ ច ត ចត្តត្តាតិ៍ ឡាតោ បទំ បត ឲចំ តចត្តព្វចិកាកំ អឌស្សេត្វា បឌត្តសទ្ទុបមត្តមេច ឌស្សិយស្សាយ, ឌស្សិតាចសេសា

ន វត្តព្ពាតិ គហេតព្ពា។ ឯសនយោ។

ភវោ វុច្ចតិ សស្សតំ។ “ភវិស្សតិ អត្តា ច លោកោ ចា”តិ សស្សតវសេន ឧប្បជ្ជនកទិដ្ឋិ ភវទិដ្ឋិ នាម។ វិភវោ វុច្ចតិ ឧច្ឆេទោ។ “ន ភវិស្សតិ អត្តា ច លោកោ ចា”តិ ឧច្ឆេទវសេន ឧប្បជ្ជនកទិដ្ឋិ វិភវទិដ្ឋិ នាម។ ឧភយតោបិ មិច្ឆាទិដ្ឋិ គហិតា។ តថា អនន្តវាទេសុបិ តីសុ ទ្វេកោសុ។ ឯកាទសមំ។

ឧត្តមបញ្ហេ “អត្តា ច លោកោ ចា”តិ គហេត្វា “សស្សតោ អត្តា ច លោកោ ចា”តិ បវត្តា ទិដ្ឋិ សស្សតទិដ្ឋិ នាម។ តថា “ឧច្ឆិជ្ជិស្សតី”តិ បវត្តា ទិដ្ឋិ ឧច្ឆេទទិដ្ឋិ នាម។ “អន្តវា”តិ បវត្តា អន្តវាទិដ្ឋិ នាម។ “អនន្តវា”តិ បវត្តា អនន្តវាទិដ្ឋិ នាម។ បុព្ពន្តំ អនុគតា (ព្រហ្មជាលេ វុត្តនយេន អតីតកោដ្ឋាសំ អារព្ភ គតា) បវត្តា អដ្ឋារសវិធា បុព្ពន្តានុទិដ្ឋិ នាម។ អបរន្តំ អនុគតា តថេវ អនាគតនយេន អនាគតកោដ្ឋាសំ អារព្ភ គតា បវត្តា ចតុចត្តាលីសវិធា អបរន្តានុទិដ្ឋិ នាម។ អយមេត្ថ សង្ខេបោ, វិត្ថារោ បន (ព្រហ្មជាលេ (ទី។ និ។ ១។១៧ប៉), តដ្ឋកថាយ (ទី។ និ។ អដ្ឋ។ ១។១៧ប៉) ច វេទិតព្ពោ។ ទ្វាទសមតេរសមចុទ្ទសមានិ។

អហិរិកតា, ហិរិតាកញ្ច សុវិញ្ញេយ្យមេវ។ បញ្ចទសមសោឡសមានិ។

ទុក្ខំ វចោ ឯតស្មិំ វិប្បដិកូលគាហិម្ហិ វិបច្ចនីកសាតេ អនាទរេ បុគ្គលេតិ ទុព្ពចោ, តស្ស កម្មំ ទោវចស្សំ, តស្ស ភាវោ ទោវចស្សតា, អនាទរវសេន បវត្តា ចេតនា បដិឃចិត្តា, តំ សម្បយុត្តា វា។ បាបា អស្សទ្ធាទយោ បុគ្គលា ឯតស្ស មិត្តាតិ បាបមិត្តោ, តស្ស ភាវោ បាបមិត្តតា, បាបបុគ្គលេសុ ទឡ្ហភត្តិវសេន, កាយចិត្តេហិ តំសេវនាតន្និន្នតាវសេន ច បវត្តានំ អដ្ឋ លោភចិត្តានំ សត្តរសមំ។

សោវចស្សតា, កល្យាណមិត្តតា ច វុត្តបដិបក្ខវសេន វេទិតព្ពា។ អត្ថតោ បន តថាបវត្តានិ សហេតុកកាមាវចរកុសលកិរិយចិត្តានិ។ អដ្ឋារសមំ។

បញ្ចសុ, សត្តសុ វា អាបត្តីសុ កុសលភាវោ អាបត្តិកុសលតា, សហ វត្ថុនា តាសំ អាបត្តីនំ អាបត្តិបរិច្ឆេទជាននវសេន បវត្តា កាយវចីទ្វារប្បវត្តា បញ្ញា។ អាបត្តីហិ វុដ្ឋានេ កុសលភាវោ អាបត្តិវុដ្ឋានកុសលតា, វុដ្ឋានវិធានេន សទ្ធិំ អាបត្តិវុដ្ឋានបរិច្ឆេទជាននវសេន បវត្តា យថាវុត្តចិត្តសម្បយុត្តបញ្ញាវ។ ឯកូនវីសតិមំ។

សមាបជ្ជិតព្ពតោ សមាបត្តិ, តាសុ លោកិយលោកុត្តរាសុ សវិតក្កសវិចារាទីសុ សមាបត្តីសុ កុសលតា សមាបត្តិកុសលតា, សហ បរិកម្មេន អប្បនាបរិច្ឆេទជាននវសេន បវត្តា បញ្ញា។ សមាបត្តីហិ វុដ្ឋានេ កុសលភាវោ សមាបត្តិវុដ្ឋានកុសលតា, យថាបរិច្ឆិន្នកាលវសេន តាហិ វុដ្ឋានកបញ្ញា កាយវចីទ្វារប្បវត្តបញ្ញាវ។ វីសតិមំ។

អដ្ឋារសសុ ធាតូសុ កុសលភាវោ ធាតុកុសលតា, សវនធារណបដិវេធបច្ចវេក្ខណបញ្ញា។ តាសញ្ញេវ ធាតូនំ មនសិការេ កុសលភាវោ មនសិការកុសលតា, តាសំ សម្មសនបដិវេធបច្ចវេក្ខណបញ្ញា។ ឯស នយោ អាយតនកុសលតាយបិ។ តត្ថ ហិ សវនធារណបច្ចវេក្ខណា កាមាវចរាវ, បដិវេធោ លោកុត្តរោវ, សម្មសនំ កាមាវចរលោកុត្តរំ។ អញ្ញមញ្ញំ បដិច្ច សហិតំ ផលំ ឧប្បាទេតីតិ បដិច្ចសមុប្បាទោ, អវិជ្ជាទីហិ តិវិដ្ឋា បច្ចយសមូហោ, តស្មិំ ទ្វាទសង្គេ អនុលោមបដិច្ចសមុប្បាទេ កុសលភាវោ បដិច្ចសមុប្បាទកុសលតា, “ឋានំ បច្ចយេន ឋានំ ហោតី”តិ

ឌាភភចេរេភ បចត្វា លោកិយជ្ឈានបញ្ញាច៑ ឯកចិំសតិមទ្វាចិំសតិមានិ៑

តិដ្ឋតិ ឯត្ថ ឋលំ តទាយត្តវុត្តិតាយាតិ ឋានំ, ការណំ, តស្មិំ ឋានេ កុសលតា ឋានកុសលតា៑ ន ឋានេ កុសលតា អដ្ឋានកុសលតា៑ តេតិំសតិមំ៑

វ្ជុការោ អជ្ជវោ៑ មុទុការោ មទ្ទវោ៑ កាយចិត្តជុកតាមុទុកតាទ្វយំ៑ ចតុចិំសតិមំ៑

អធិវាសនសង្ខាតា ខមនំ ខន្តិ, តទាបចត្តកាយាចរវាចេតានិ៑ បិបរោតា វុទ្ធ ឌូររោតា ចិររោតាតិ សោរោតា, តស្ស ការោ សោរច្ចំ៑ កាយចេនិយតោរំចរសីលសង្ខាតានិ លោកិយលោកុត្តរជ្ចតានិ៑ បញ្ចចិំសតិមំ៑

សម្មោទកបិយចាទិតាសង្ខាតោ សខិលការោ សាខល្យំ, យថា បរេហិ សទ្ធិ អត្តនោ ឋិទ្ទំ ចិចរំ ន ហោតិ, ឯចំ ធម្មាមិសេហិ បដិសន្ថារណំ បដិឋ្ឋានំ បដិសន្ថារោ៑ អាកត្តុកស្ស ហិ បច្ចុយកបត្តចីចរបដិក្កហណអាសនឋានចីឌកបាឋឆោចនយក្តានាទិនា, បាតិសោយន អាបុច្ឆនេន, ការេ អាកតស្ស យាកុអាទីនំ, ចិការេ បានកាទីនញ្ច ទានេន, បុគ្គីចរេ បិណ្ឌាយ ចរណដ្ឋានឌស្សនបចេសនតិក្ខមនកាលាចេទាចនាទិនា ច បន្តូឌីតា, កហដ្ឋានញ្ច ចិតយោ អាកតនសោន យថាធុទ្ធបំ អាមិសបដិសន្ថារោ កាតព្ពោ៑ អាកត្តុកំ បន វ្បសង្កមិត្វា “តុម្ហេ ក្រាតរកាណកា”តិ អបុច្ឆិត្វា “អាចរិយុបជ្ឈាយា ចោ កតរំ កត្ថំ ចឡអជ្ឈាត្តី”តិ បុច្ឆិត្វា តស្ស ចិសយេ បញ្ហាបុច្ឆនេន សចេ ន សក្កោតិ, សយំ ករេចត្វា ទានេន, ធម្មកថាបញ្ចសិស្សជ្ជកធម្មដ្ឋានកាចកក្កុច្ចុជិដ្ឋចិនោទនាទិនា, បរិចារាទីចិកយកម្មករណោន, បព្ពាជេត្វាបរម្បរាទិនា ច ធម្មបដិសន្ថារោ កាតព្ពោ៑ អយមេត្ថ សង្ខេបោ, ចិត្ថារតោ បនាយំ សទ្ធិំ អានិសំសេហិ បកចត្ថុហិ អដ្ឋសាលិនិយំ (ធ៑ ស៑ អដ្ឋ៑ ១៣៥១) ចេទិតព្ពោ៑ ឯតស្មិំ ទុចិធេ បដិសន្ថារេ កុសលការោ បដិសន្ថារកុសលតា, តទាបចត្តកាយាចរវាចេតានិ ឯច៑ ឆត្តឹសតិមំ៑

ឆ្នួ ្រិយេសុ មនច្ឆដ្ឋេសុ អាបាថកតរូបាទីសុ អារម្មណេសុ និមិត្តកាហណាទិនា ឆ្នួ ្រិយសំចរភេទសង្ខាតោ អគុត្តទ្វារការោ ឆ្នួ ្រិយេសុ អគុត្តទ្វារតា៑ បដិក្កហណបរិភោកចសេន ភោជនេ មត្តំ អជានកការោ ភោជនេ អមត្តញ្ញុតា, តទាបចត្តអកុសលចិត្តានិ៑ សត្តចិំសតិមំ៑

អតន្តរទ្វេបិ វុត្តបដិបក្ខចសេន កាយាចរសហេតុកកុសលកិរិយចិត្តានិ ចេទិតព្ពានិ៑ អដ្ឋចិំសតិមំ៑

សតិចិប្បចាសសង្ខាតោ មុដ្ឋសតិការោ មុដ្ឋស្សច្ចំ, សម្ពន្ធ អកុសលឹ ធម្មា, អសម្បជាតកការោ អសម្បជញ្ញំ, មោហោ៑ ឯកូនតិំសតិមំ៑

អតន្តរទ្វេ ចតុក្ខមិកា សតិបញ្ញាច ចុត្តា៑ តិំសតិមំ៑

អប្បដិសង្ខានេ អប្បដិចាតសង្ខាតេ អកម្បិយដ្ឋេន សោតិសោភាឌស្សនសង្ខាតំ បដិសង្ខានពេច ពលត្តំ បដិសង្ខានពលំ, កាយាចរបញ្ញាច៑ សត្តទោវិជ្ជាទិកាចកាចេសេន បចត្វា ចតុក្ខមកធម្មា កាចតាពលំ៑ ឯកតិំសតិមំ៑

បច្ចនីកធម្មេ សមេតីតិ សមថោ, សោ តិចិធោ ចិត្តសមថោ អធិករណសមថោ សព្ពសង្ខារសមថោតិ៑ តត្ថ ច បុព្ពភាកាសុ អដ្ឋសមាបត្តីសុ ឯកក្កតា ចិត្តសមថោ នាម, សម្មុខាចិនយាទិ សត្តចិធោ អធិករណសមថោ នាម, និព្ពានំ សព្ពសង្ខារសមថោ នាម៑ ឥធ បន ចតុក្កមកោ សមាធិ អធិប្បេតោ៑

អតិក្កន្តេឥចសេត ចិចិឆេតាការេទត បស្សតីតិ ចិបស្សតា, លោកិយលោកុត្តរា ចិបស្សតាបញ្ញាធៈ ឆាត្តិសតិ៍

សយធោច ចំ អាការទំ ករេហត្វា បុត បចេត្តតញ្ញស្ស សយឆស្ស តិមិត្តត្តិ សយឆតិមិត្តៈ បក្កាហតិមិត្តេបិ ឧសេច តយោៈ ចតុក្ខុយកសយាឌិចិរិយាតិ ឧចៈ តេតត្តិសតិ៍

អតត្តទរុកេបិ ចិរិយសយាឌិ ឧច ចុត្តាៈ ចតុត្តិសតិ៍

សីលចិតាសិកា អសំចទសព្ហាតា សីលស្ស ចិបត្តីតិ សីលចិបត្តិ, តធាបចត្តា អកុសលឆមា្មៈ សមា្មឌិដ្ឋិយា ចិបត្តិ ឌិដ្ឋិចិបត្តិ, មិច្ឆាឌិដ្ឋិ ឧចៈ បញ្ចតិសតិ៍

សោរច្ចមេច សីលស្ស សម្បាទតតោ សីលបរិបូរណតោ សីលស្ស សម្បទាតិ សីលសម្បទាៈ ឌិដ្ឋិបារិបូរិក្ខំ ញាណមេច ឌិដ្ឋិយា សម្បទាតិ ឌិដ្ឋិសម្បទាៈ ចតុក្ខុយកា សីលបញ្ញាធៈ តធា អតត្តទរុកេបិៈ ឆត្តិសតិ៍

ចិសុទ្ធិភាធំ សម្បត្តា សីលសព្ហាតា សីលស្ស ចិសុទ្ធិ សីលចិសុទ្ធិៈ តិព្វាតសព្ហាតំ ចិសុទ្ធិ បាបេតុំ សមត្ថា ឌស្សតសព្ហាតា ឌិដ្ឋិយា ចិសុទ្ធិ ឌិដ្ឋិចិសុទ្ធិៈ សត្តត្តិសតិ៍

កមុស្សកតាសច្ចាតុលោមិកមក្កផលសម្បយុត្តបញ្ញា ឌិដ្ឋិ ចិសុទ្ធិ តាមៈ យធាឌិដ្ឋិស្ស តឌត្តរុបំ បធាតំ យធាឌិដ្ឋិស្ស ច បធាតំ តាមៈ អដ្ឋតិសតិ៍

សំចេកឌតកាតិ ឌាតិឌរាព្យាធិមរណាសព្ហាតាតិ ការណាតិ សំចេឌតីយដ្ឋាតាតិ តាម, តេសុ ឌាតិអាឌិបដិច្ចសមុប្បត្តភយសព្ហាតំ សំចិឌតំ សំចេកោ តាម, តធាបចត្តកុសលាឌិ ឧចៈ ឧចំ សំចេកឌាតស្ស យោតិសោ ដ្ឋបាយេត បធាតំ សំចិក្កស្ស យោតិសោ បធាតំ, លោកិយលោកុត្តរចិរិយមេចៈ ឧក្កុតចត្តាលីសតិ៍

កុសលឆមោ្មបុរណោ អសត្តុដ្ឋិភាវោ អសត្តុដ្ឋិតាៈ យោ បត ឌាតំ ឌត្វា តតោ តេត អសត្តុដ្ឋោ ហុត្វា សរណាកមតំ អាកដ្ឋតិ, តតោ បញ្ចសីលានិ, បព្វជ្ជំ, ពុទ្ធចចតាតំ ឋក្កាឈតំ, សមឆចិបស្សតំ, តតោ តេតាបិ អសត្តុដ្ឋោ អតុក្កមេត អរហត្តំ កណ្ហាតិ, អយំ អសត្តុដ្ឋិតា កុសលេសុ ធម្មេសុៈ អឌិកុសលឆមា្មតំ ភាចតាយ ឋក្កណ្ហយាតោ បធាតំ បដិចារបតិ តិចត្តារបតីតិ បដិចាតិ, ត បដិចាតិ អប្បដិចាតិ, តស្ស ភាចោ អប្បដិចាតិតាៈ អរហត្តំ អប្បត្វា បធាតស្មិ អតិចត្តតតា អតោសក្កតតា, តធាបចត្តលោកិយលោកុត្តរកុសលំ ឆមោ្មៈ ចត្តាលីសតិ៍

ចិឌាតតតោ ចិជ្ជា, បុព្វេតិចាសចុត្តបបាតអាសចក្ខយញាណាតិៈ ចិមុច្ចតតោ ចិមុត្តិ, អដ្ឋ សមាបត្តិយោ, តិព្វាតញ្ចៈ អដ្ឋ សមាបត្តិយោ ហិ អារម្មណោ អធិមុច្ចតតោ, សយំ ចិក្ខម្ភិតកិលេសេហិ ចិមុច្ចតដ្ឋេត ច ចិមុត្តីតិ ចុត្តា, តិព្វាតំ បត សព្វកិលេសេហិ អច្ចត្តចិមុច្ចតដ្ឋេតៈ ឧកចត្តាលីសតិ៍

កិលេសក្ខយករេសុ ចតូសុ អរិយមគ្គេសុ ញាណំ ខយេ ញាណំ តាមៈ បដិសន្ធិចសេត អតុប្បាឌត្តេ ចំចំមក្កចជ្ឈកិលេសាតំ អតុប្បាឌបរិយោសាតេ ឋប្បត្តអរិយផលេ ញាណំ អតុប្បាទេ ញាណំ តាមៈ សេសំ សព្វត្ថ សុចិញ្ញេយ្យមេចៈ ទ្វាចត្តាលីសតិ៍

ឃុត្តត្តិកទុកយាតិកត្ទចណ្ណភា ភិដ្ឋិតា៍

ទេាទបិទេភ្ជភតិឃា អកិឆយុយាតិកត្ទចណ្ណភាឃ

ឆយុឃក្កហិយាតិកត្ទចណ្ណភា ភិដ្ឋិតា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១. វិភង្គមាតិកា

ឥទានិ ធម្មសង្គណីមាតិកានន្តរំ វិភង្គមាតិកាយ អត្ថវណ្ណនា អនុប្បត្តា. តស្សា បន –

អត្ថោ ធម្មភេទេន, វិភង្គនយទស្សនា;

បាឡិយុត្តនយា ចាបិ, ហោតិ សំវណ្ណនានយោ.

យា បនេសា អដ្ឋារសន្នំ វិភង្គានំ អាទិម្ហិ ឋបិតា អដ្ឋារសវិធា ហោតិ – ខន្ធវិភង្គមាតិកា-អាយតន-ធាតុ-សច្ច-ឥន្ទ្រិយ-បច្ចយាការ-សតិបដ្ឋាន-សម្មប្បធាន-ឥទ្ធិបាទ-ពោជ្ឈង្គ-មគ្គង្គ-ឈាន-អប្បមញ្ញា-សិក្ខាបទ-បដិសម្ភិទា-ញាណ-ខុទ្ទកវត្ថុ-ធម្មហទយវិភង្គមាតិ

ខន្ធវិភង្គមាតិកាវណ្ណនា

តត្ថ អាទិភូតាយ ខន្ធវិភង្គមាតិកាយ អត្ថោ តាវ – បញ្ចក្ខន្ធាតិ ឯត្ថ បញ្ចាតិ គណនបរិច្ឆេទោ, តេន ន តតោ ហេដ្ឋា, ន ឧទ្ធន្តិ ទស្សេតិ. ខន្ធាតិ បរិច្ឆិន្នធម្មនិទស្សនំ. តត្រាយំ ខន្ធ-សទ្ទោ សម្ពហុលេសុ ឋានេសុ ទិស្សតិ រាសិម្ហិ គុណេ បណ្ណត្តិយំ រូឡ្ហិយន្តិ. តត្ថ “មហាឧទកក្ខន្ធោ”តិអាទីសុ (សំ. និ. ៥.១០៣៧; អ. និ. ៤.៥១; ៦.៣៧; ៨.៣៩) ហិ រាសិតោ ខន្ធោ នាម. “សីលក្ខន្ធោ សមាធិក្ខន្ធោ”តិអាទីសុ (ទី. និ. ៣.៣៥៥) គុណតោ. “អទ្ទសា ខោ ភគវា មហន្តំ ទារុក្ខន្ធ”ន្តិអាទីសុ (សំ. និ. ៤.២៤១) បណ្ណត្តិតោ. “វិញ្ញាណំ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ”តិអាទីសុ (ធ. ស. ៦៣) ឯកម្បិ ចិត្តំ រូឡ្ហិតោ ខន្ធោ នាម, ស្វាយមិធ រាសិតោ អធិប្បេតោ. រាសដ្ឋោ ហិ ខន្ធ-សទ្ទោ, កោដ្ឋាសដ្ឋោតិបិ វត្តុំ វដ្ដតិ. លោកស្មិំ ហិ ឥណំ គហេត្វា ចោទិយមានា “ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ទស្សាម, តីហិ ខន្ធេហិ ទស្សាមា”តិ វទន្តិ, តស្មា ខន្ធាតិ កោដ្ឋាសាតិ វុត្តំ ហោតិ. រូបក្ខន្ធាតិ ឯត្ថ រុប្បតីតិ រូបំ, សីតុណ្ហាទីហិ បសិទ្ធាការេន រុប្បតិ ឃដ្ដីយតិ, បីឡីយតីតិ អត្ថោ. វុត្តំ ហេតំ ភគវតា –

“រុប្បតីតិ ខោ, ភិក្ខវេ, តស្មា រូបន្តិ វុច្ចតិ. កេន រុប្បតិ? សីតេនបិ រុប្បតិ, ឧណ្ហេនបិ រុប្បតិ, ជិឃច្ឆាយបិ រុប្បតិ, បិបាសាយបិ រុប្បតី”តិអាទិ (សំ. និ. ៣.៧៩).

រូបញ្ច តំ ខន្ធោ ចាតិ រូបក្ខន្ធោ, រូបរាសិ រូបកោដ្ឋាសោតិ អត្ថោ. វេទនាក្ខន្ធាទីសុបិ ឯសេវ នយោ. អយំ តាវេត្ថ អត្ថតោ សំវណ្ណនានយោ.

ᬥᬫ᭄ᬫᬪᬾᬤᬢᭀ ᬧᬦᬾᬢ᭄ᬣ ᬳᬾᬝ᭄ᬞᬵ ᬓᬸᬲᬮᬢ᭄ᬢᬶᬓᬾ ᬯᬶᬪᬢ᭄ᬢᬵ ᬅᬢᬷᬢᬵᬤᬶᬪᬾᬤᬪᬶᬦ᭄ᬦᬵ ᬲᬩ᭄ᬩᬾ ᬭᬹᬧᬥᬫ᭄ᬫᬵ ᬭᬹᬧᬓ᭄ᬔᬦ᭄ᬥᭀ ᬦᬵᬫ᭞ ᬢᬣᬵ ᬘᬢᬸᬪᬹᬫᬓᬵ ᬯᬾᬤᬦᬵᬲᬜ᭄ᬜᬵᬬᭀ ᬯᬾᬤᬦᬵᬓ᭄ᬔᬦ᭄ᬥᭀ ᬦᬵᬫ, ᬲᬜ᭄ᬜᬵᬓ᭄ᬔᬦ᭄ᬥᭀ ᬦᬵᬫ᭞ ᬯᬾᬤᬦᬵᬲᬜ᭄ᬜᬵ ᬧᬦ ᬞᬧᬾᬢ᭄ᬯᬵ ᬲᬾᬲᬵ ᬨᬲ᭄ᬲᬵᬤᬬᭀ ᬧᬜ᭄ᬜᬵᬲ ᬘᬾᬢᬲᬶᬓᬵ ᬲᬗ᭄ᬔᬵᬭᬓ᭄ᬔᬦ᭄ᬥᭀ ᬦᬵᬫ᭞ ᬧᬜ᭄ᬘᬲᬸ ᬔᬦ᭄ᬥᬾᬲᬸ ᬦᬶᬩ᭄ᬩᬵᬦᬫᬾᬯ ᬅᬲᬗ᭄ᬕᬳᬶᬢᬂ, ᬉᬧᬵᬤᬵᬦᬓ᭄ᬔᬦ᭄ᬥᬾᬲᬸ ᬧᬦ ᬲᬩ᭄ᬩᬾ ᬮᭀᬓᬸᬢ᭄ᬢᬭᬥᬫ᭄ᬫᬵ᭞ ᬅᬬᬫᬾᬯ ᬳᬶ ᬔᬦ᭄ᬥᬾᬳᬶ ᬉᬧᬵᬤᬵᬦᬓ᭄ᬔᬦ᭄ᬥᬵᬦᬂ ᬯᬶᬲᬾᬲᭀ᭞ ᬔᬦ᭄ᬥᬵ ᬅᬯᬶᬲᬾᬲᬢᭀ ᬯᬸᬢ᭄ᬢᬵ, ᬉᬧᬵᬤᬵᬦᬓ᭄ᬔᬦ᭄ᬥᬵ ᬲᬵᬲᬯᭀᬧᬵᬤᬵᬦᬶᬬᬪᬵᬯᬾᬦ ᬯᬶᬲᬾᬲᬾᬢ᭄ᬯᬵ᭞ ᬇᬥ ᬧᬦ ᬅᬯᬶᬲᬾᬲᬾᬦ ᬯᬸᬢ᭄ᬢᬢ᭄ᬢᬵ ᬦᬶᬩ᭄ᬩᬵᬦᬂ ᬞᬧᬾᬢ᭄ᬯᬵ ᬅᬯᬲᬾᬲᬵ ᬲᬩ᭄ᬩᬾ ᬥᬫ᭄ᬫᬵ ᬲᬗ᭄ᬕᬳᬂ ᬕᬘ᭄ᬙᬦ᭄ᬢᬷᬢᬶ ᬅᬬᬂ ᬥᬫ᭄ᬫᬪᬾᬤᬢᭀ ᬲᬂᬯᬡ᭄ᬡᬦᬵᬦᬬᭀ᭞

ᬯᬶᬪᬗ᭄ᬕᬦᬬᬯᬡ᭄ᬡᬦᬵᬢᬶ ᬯᬶᬪᬗ᭄ᬕᬧᬵᬮ᬴ᬶᬬᬵ ᬆᬕᬢᬦᬬᬯᬡ᭄ᬡᬦᬢᭀ᭞ ᬯᬶᬪᬗ᭄ᬕᬧᬵᬮ᬴ᬶᬬᬂ ᬳᬶ ᬲᬸᬢ᭄ᬢᬦ᭄ᬢᬪᬵᬚᬦᬷᬬᬂ ᬅᬪᬶᬥᬫ᭄ᬫᬪᬵᬚᬦᬷᬬᬂ ᬧᬜ᭄ᬳᬵᬧᬸᬘ᭄ᬙᬓᬦ᭄ᬢᬶ ᬢᬷᬳᬶ ᬦᬬᬾᬳᬶ ᬔᬦ᭄ᬥᬯᬶᬪᬗ᭄ᬕᭀ ᬯᬶᬪᬢ᭄ᬢᭀ᭞ ᬢᬣᬵ ᬆᬬᬢᬦᬯᬶᬪᬗ᭄ᬕᬵᬤᬬᭀ᭞ ᬓᬾᬯᬮᬂ ᬳᬶ ᬇᬦ᭄ᬤ᭄ᬭᬶᬬᬯᬶᬪᬗ᭄ᬕᬾ, ᬲᬶᬓ᭄ᬔᬵᬧᬤᬯᬶᬪᬗ᭄ᬕᬾ ᬘ ᬲᬸᬢ᭄ᬢᬦ᭄ᬢᬪᬵᬚᬦᬷᬬᬂ ᬦᬢ᭄ᬣᬶ᭞ ᬧᬘ᭄ᬘᬬᬵᬓᬵᬭᬯᬶᬪᬗ᭄ᬕᬾ ᬧᬜ᭄ᬳᬵᬧᬸᬘ᭄ᬙᬓᬂ ᬦᬢ᭄ᬣᬶ᭞ ᬜᬵᬡᬯᬶᬪᬗ᭄ᬕᬵᬤᬷᬲᬸ ᬧᬦ ᬢᬷᬲᬸ ᬢᬬᭀᬧᬶ ᬦᬬᬵ ᬦ ᬲᬦ᭄ᬢᬶ᭞ ᬢᬾᬲᬸ ᬳᬶ ᬜᬵᬡᬯᬶᬪᬗ᭄ᬕᭀ ᬏᬓᬯᬶᬥᬾᬦ ᬧᬝ᭄ᬞᬵᬬ ᬬᬵᬯ ᬤᬲᬯᬶᬥᬵ ᬯᬶᬪᬢ᭄ᬢᭀ, ᬔᬸᬤ᭄ᬤᬓᬯᬢ᭄ᬣᬸᬯᬶᬪᬗ᭄ᬕᭀ ᬏᬓᬯᬶᬥᬾᬦ ᬧᬝ᭄ᬞᬵᬬ ᬬᬵᬯ ᬤ᭄ᬯᬵᬲᬝ᭄ᬞᬶᬧᬪᬾᬤᬵ ᬯᬶᬪᬢ᭄ᬢᭀ, ᬥᬫ᭄ᬫᬳᬤᬬᬯᬶᬪᬗ᭄ᬕᭀ ᬧᬦ ᬲᬩ᭄ᬩᬲᬗ᭄ᬕᬳᬵᬤᬷᬳᬶ ᬤᬲᬳᬶ ᬯᬵᬭᬾᬳᬶ ᬯᬶᬪᬢ᭄ᬢᭀ, ᬢᬲ᭄ᬫᬵ ᬢᬾᬲᬂ ᬢᬾᬲᬂ ᬦᬬᬵᬦᬂ ᬫᬸᬔᬫᬢ᭄ᬢᬤᬲ᭄ᬲᬦᬯᬲᬾᬦ ᬢᬢ᭄ᬣ ᬢᬢ᭄ᬣ ᬲᬂᬯᬡ᭄ᬡᬦᬵ ᬪᬯᬶᬲ᭄ᬲᬦ᭄ᬢᬶ᭞ ᬇᬤᬵᬦᬶ ᬔᬦ᭄ᬥᬯᬶᬪᬗ᭄ᬕᬾ ᬢᬶᬡ᭄ᬡᬂ ᬦᬬᬵᬦᬂ ᬫᬸᬔᬫᬢ᭄ᬢᬤᬲ᭄ᬲᬦᬂ᭞ ᬲᬾᬬ᭄ᬬᬣᬶᬤᬂ – ᬲᬸᬢ᭄ᬢᬦ᭄ᬢᬪᬵᬚᬦᬷᬬᬾ ᬢᬵᬯ ᬭᬹᬧᬓ᭄ᬔᬦ᭄ᬥᭀ –

"ᬢᬢ᭄ᬣ ᬓᬢᬫᭀ ᬭᬹᬧᬓ᭄ᬔᬦ᭄ᬥᭀ? ᬬᬂ ᬓᬶᬜ᭄ᬘᬶ ᬭᬹᬧᬂ ᬅᬢᬷᬢᬵᬦᬵᬕᬢᬧᬘ᭄ᬘᬸᬧ᭄ᬧᬦ᭄ᬦᬂ ᬅᬚ᭄ᬛᬢ᭄ᬢᬂ ᬯᬵ ᬩᬳᬶᬤ᭄ᬥᬵ ᬯᬵ ᬑᬮ᬴ᬵᬭᬶᬓᬂ ᬯᬵ ᬲᬸᬔᬸᬫᬂ ᬯᬵ ᬳᬷᬦᬂ ᬯᬵ ᬧᬡᬷᬢᬂ ᬯᬵ ᬬᬂ ᬤᬹᬭᬾ ᬲᬦ᭄ᬢᬶᬓᬾ ᬯᬵ, ᬢᬤᬾᬓᬚ᭄ᬛᬂ ᬅᬪᬶᬲᬜ᭄ᬜᬹᬳᬶᬢ᭄ᬯᬵ ᬅᬪᬶᬲᬗ᭄ᬔᬶᬧᬶᬢ᭄ᬯᬵ ᬅᬬᬂ ᬯᬸᬘ᭄ᬘᬢᬶ ᬭᬹᬧᬓ᭄ᬔᬦ᭄ᬥᭀ"ᬢᬶ (ᬯᬶᬪ᭞ ᭑) –

ᬏᬯᬂ ᬉᬤ᭄ᬤᬶᬲᬶᬢ᭄ᬯᬵ ᬯᬶᬢ᭄ᬣᬵᬭᬢᭀ ᬯᬶᬪᬢ᭄ᬢᭀ, ᬢᬣᬵ ᬯᬾᬤᬦᬵᬓ᭄ᬔᬦ᭄ᬥᬵᬤᬬᭀᬧᬶ᭞ ᬢᬢ᭄ᬣ ᬦᬶᬬᬓᬚ᭄ᬛᬢ᭄ᬢᬂ ᬦᬵᬫ ᬅᬚ᭄ᬛᬢ᭄ᬢᬭᬹᬧᬂ ᬅᬚ᭄ᬛᬢ᭄ᬢᬂ ᬦᬵᬫ, ᬢᬢᭀ ᬅᬜ᭄ᬜᬂ ᬧᬭᬧᬸᬕ᭄ᬕᬮᬕᬢᬂ, ᬅᬯᬶᬜ᭄ᬜᬵᬡᬜ᭄ᬘ ᬩᬳᬶᬤ᭄ᬥᬵ ᬦᬵᬫ, ᬢᬣᬵ ᬯᬾᬤᬦᬵᬤᬬᭀᬧᬶ᭞ ᬧᬲᬵᬤᬯᬶᬲᬬᬭᬹᬧᬂ ᬧᬦ ᬑᬮ᬴ᬵᬭᬶᬓᬂ ᬦᬵᬫ, ᬲᬾᬲᬂ ᬲᬸᬔᬸᬫᬂ ᬦᬵᬫ᭞ ᬅᬦᬶᬝ᭄ᬞᬭᬹᬧᬂ ᬳᬷᬦᬂ ᬦᬵᬫ, ᬇᬝ᭄ᬞᬭᬹᬧᬂ ᬧᬡᬷᬢᬂ ᬦᬵᬫ᭞

ᬢᬢ᭄ᬣ ᬇᬝ᭄ᬞᬵᬦᬶᬝ᭄ᬞᬂ ᬦᬵᬫ ᬧᬵᬝᬾᬓ᭄ᬓᬂ ᬧᬝᬶᬯᬶᬪᬢ᭄ᬢᬂ ᬦᬵᬫ ᬦᬢ᭄ᬣᬶ, ᬏᬓᬂ ᬏᬓᬲ᭄ᬲ ᬇᬝ᭄ᬞᬂ ᬳᭀᬢᬶ ᬫᬦᬵᬧᬂ, ᬢᬤᬾᬯ ᬅᬜ᭄ᬜᬲ᭄ᬲ ᬘ ᬅᬦᬶᬝ᭄ᬞᬂ ᬳᭀᬢᬶ᭞ ᬯᬘ᭄ᬘᬵᬤᬷᬦᬶ ᬳᬶ ᬲᬹᬓᬭᬵᬤᬷᬦᬂ ᬦᬧ᭄ᬧᬶᬬᬵᬦᬶ ᬳᭀᬦ᭄ᬢᬶ, ᬦ ᬫᬦᬸᬲ᭄ᬲᬵᬦᬂ, ᬢᬾᬲᬜ᭄ᬘ ᬯᬢ᭄ᬣᬵᬪᬭᬡᬵᬤᬷᬦᬶ ᬧᬶᬬᬵᬦᬶ, ᬦ ᬲᬹᬓᬭᬵᬤᬷᬦᬦ᭄ᬢᬶ, ᬢᬲ᭄ᬫᬵ ᬭᬸᬘᬶᬯᬲᬾᬦᬾᬯ ᬇᬝ᭄ᬞᬵᬦᬶᬝ᭄ᬞᬢᬵ ᬕᬳᬾᬢᬩ᭄ᬩᬵ? ᬦ, ᬇᬝ᭄ᬞᬵᬦᬶᬝ᭄ᬞᬵᬦᬶ ᬧᬵᬝᬾᬓ᭄ᬓᬂ ᬯᬶᬪᬢ᭄ᬢᬢ᭄ᬢᬵ᭞ ᬓᬸᬲᬮᬓᬫ᭄ᬫᬚᬂ ᬳᬶ ᬓᬸᬲᬮᬯᬶᬧᬵᬓᬯᬶᬲᬬᭀᬯ ᬇᬝ᭄ᬞᬂ ᬦᬵᬫ, ᬅᬓᬸᬲᬮᬓᬫ᭄ᬫᬚᬂ ᬅᬓᬸᬲᬮᬯᬶᬧᬵᬓᬯᬶᬲᬬᭀᬯ ᬅᬦᬶᬝ᭄ᬞᬂ ᬦᬵᬫ, ᬲᬜ᭄ᬜᬵᬯᬶᬧᬮ᭄ᬮᬵᬲᬾᬦ ᬧᬦ ᬓᭀᬘᬶ ᬇᬝ᭄ᬞᬫᬾᬯ ᬲᬸᬕᬦ᭄ᬥᬭᬹᬧᬵᬤᬶᬂ ᬚᬯᬦᬓ᭄ᬔᬡᬾ ᬅᬦᬶᬝ᭄ᬞᬢᭀ ᬫᬦᬲᬶ ᬓᬭᭀᬢᬶ, ᬅᬦᬶᬝ᭄ᬞᬫ᭄ᬧᬶ ᬦᬶᬭᬬᬕ᭄ᬕᬶᬲᬢ᭄ᬣᬯᬶᬲᬵᬤᬶᬂ ᬇᬝ᭄ᬞᬢᭀ ᬫᬦᬲᬶ ᬓᬭᭀᬢᬶ᭞ ᬚᬯᬦᬾᬳᬶ ᬏᬯ ᬯᬶᬧᬮ᭄ᬮᬵᬲᬓᬵᬭᬓᭀ, ᬦ ᬯᬶᬧᬵᬓᬾᬳᬷᬢᬶ ᬯᬶᬧᬵᬓᬯᬲᬾᬦ ᬇᬝ᭄ᬞᬵᬦᬶᬝ᭄ᬞᬂ ᬦᬶᬬᬢᬂ ᬯᬾᬤᬶᬢᬩ᭄ᬩᬂ᭞

ᬲᬫ᭄ᬫᭀᬳᬯᬶᬦᭀᬤᬦᬶᬬᬵ ᬧᬦ ᬯᬶᬪᬗ᭄ᬕᬝ᭄ᬞᬓᬣᬵᬬ –

“សុខសម្ផស្សំ ហិ ក្ុចកលល់ ចក្ខុទ្វារឃាតទ្វារេសុ អនិដ្ឋំ, កាយទ្វារេ ឥដ្ឋំ ហោតិ៑ ចក្កចត្តិតោ យលិវេតេត វេបលិធិយជាតស្ស, សុចណ្ណសូលេ ក្រុត្តាសិយជាតស្ស ច យលិវេតសុចណ្ណសូលាតិ ចក្ខុទ្វារេ ឥដ្ឋាតិ ហោន្តិ, កាយទ្វារេ អនិដ្ឋាតី”តិ (ចិក៑ អដ្ឋ៑ ១) –

ឯចំ ទ្វារចសេត ឯកស្សេច ចត្ថុតោ ឥដ្ឋតា, អនិដ្ឋតា ច ចុត្តា៑ សា ច ឯកក្តេណ ត យុត្តា ឯកកលិបាកក្ខតាបិកាឃត្ថុបិតំ ឯកសាបក្កិយមុប្បត្តិតោ៑ ត ហិ ភូតេសុ អក្ុសលចសេត អនិដ្ឋេសុ ឧប្បជ្ជន្តេសុ តក្ខុបិកាឃត្ថុបិកុសលេត ឥដ្ឋាតិ ឧប្បជ្ជន្តិ, កិត្តក្កណ បត ឥដ្ឋាតិ យលិវេតតាឌីតិ តេហិ វេបលិធិយជាតស្ស អក្ុសលបច្ចយេត ក្រុតា អនិដ្ឋាតិ ចិបរិណាមន្តិ, ក្ុសលបច្ចយេត អនិដ្ឋាតិ ក្ុចកលលាឌីតិ ឥដ្ឋាតីតិ, អយំ នោ អត្តតោមតិ៑ ឯចំ ចិកត្តេសុ ច ឥដ្ឋានិដ្ឋេសុ តំ តំ ក្ខុបំ ក្រុបិកាឃុបិកាឃ ហីតំ, បណីតញ្ច ឥដ្ឋញ្ញំ៑ សុខុមំ បត ក្ខុបំ ក្ខុទេក្ខុបំ តាយ, ឱឡារិកំ សត្តិពេក្ខុបំ តាយ៑ តំ តំ ចា បត ក្ខុបំ ក្រុបិកាឃុបិកាឃ ក្ខុបំ ក្ខុទេ សត្តិពេ ឥដ្ឋញ្ញំ៑ សេសំ ចុត្តតយមេច៑

ចេទតាឌីសុ បត អក្ុសលា ចេទតា ឱឡារិកា, ក្ខុតរា សុខុមា៑ ក្ុសលាក្ុសលា ឱឡារិកា, អព្យាកតា សុខុមា៑ ទុក្ខា ចេទតា ឱឡារិកា, ក្ខុតរា សុខុមា៑ សុខទុក្ខា ចា ឱឡារិកា, ក្ខុតរា សុខុមា៑ អសមាបន្នស្ស ចា ចេទតា ឱឡារិកា, សមាបន្នស្ស សុខុមា៑ សាសចា ឱឡារិកា , អតាសចា សុខុមា៑ តំ តំ ចា បត ចេទតំ ក្រុបិកាឃុបិកាឃ ឱឡារិកសុខុមតា ឥដ្ឋញ្ញា៑ អក្ុសលា ចេទតា ក្ុសលាព្យាកតាហិ ក្ខុទេ, តា ច តាយ ក្ខុទេតិ ឯចំ ជាតិសភាចបុក្កលក្ខុមិតេតោ ចុត្តតយេត ក្ខុទេចេទតា ឥដ្ឋញ្ញា, ក្ុសលា ចេទតា ក្ុសលាយ សត្តិពេតិ ឯចំ ជាតិអាឌិសាមញ្ញតោ សត្តិពេចេទតា ឥដ្ឋញ្ញា៑ តំ តំ ចា បត ចេទតំ ក្រុបិកាឃុបិកាឃ ចេទតា ក្ខុទេសត្តិពេ ឥដ្ឋញ្ញា៑ ឯចំ សញ្ញាក្កន្ធាឌីសុបិ មថាក្ខុបំ ឱឡារិកសុខុមតាគយោ ចេឌិតព្វាតិ៑ អយមេត្ថ សង្ខេបោ, ចិត្ថារោ បត ចិកក្កបិឡាអដ្ឋកថាសុ (ចិក៑ ប័ អាគយោ; ចិក៑ អដ្ឋ៑ ប័ អាគយោ) កហេតព្វោតិ អយំ សុត្តន្តភាជនីយតយោ៑

អភិធម្មភាជនីយតយេ ក្ខុបក្កន្ធស្ស តាច ឯកចិធាឌិតោ មាច ឯកាទសចិធា ក្ខុបភេទំ ចុត្តតយេត ចេឌិតព្វោ៑ ចេទតាក្កន្ធោ បត ឯកចិធោ ផស្សសម្បយុត្តោ, ទុចិធោ សហេតុកាហេតុកចសេត, តិចិធោ ក្ុសលត្តិកចសេត, ចតុព្វិធោ ចតុក្ខុមកចសេត, បញ្ចចិធោ សភាចភេទេត, ឆព្វិធោ ឆទ្វារិកចសេត, សត្តចិធោ សត្តចិញ្ញាណសម្បយោគចសេត, អដ្ឋចិធោ តេសុ កាយចិញ្ញាណសម្បយុត្តំ សុខទុក្ខចសេត ទ្វិធា កត្វា, តចចិធោ តេសុ មតោចិញ្ញាណសម្បយុត្តំ ក្ុសលត្តិកចសេត តិធា កត្វា, ឥសចិធោ តេសុ កាយចិញ្ញាណសម្បយុត្តំ ទុចិធា, មតោចិញ្ញាណសម្បយុត្តញ្ច តិធា កត្វាតិ ឯចំ សហេតុកទុកមូលំ បឋមចារំ ចត្វា បុត ក្ុសលត្តិកដ្ឋាតេ ចេទតាត្តិកបីតិត្តិកសតិឥស្សតត្តិកចត្ថិតេ សត្តត្តិពេ យោជេត្វា មាច ឥសចិធា, អបរេបិ អដ្ឋាទស ចារា ចុត្តា៑ មថា ចេត្ត សហេតុកទុកមូលិកា សត្តត្តិកយោជតា, ឯចំ ហេតុសម្បយុត្តទុកាឌីសុ អត្ថុបទុកមូលិកាបិ សទិសទុកបទិយោជតា បច្ចេកំ សត្តត្តិកយោជតាបិ ចេឌិតព្វាតិ អយំ ទុកមូលកោ យោជតាតយោ៑ មថា ច ឯកេកទុកេត សត្តត្តិកយោជតាចសេត ទុកមូលកោ តយោ ចុត្តោ, ឯចំ ឯកេកត្តិកេត មថាក្ខុបំ សត្តទុកយោជតាចសេត តិកមូលកោ, តទុភយមិស្សកចសេត ក្ខុភតោចឌ្ឍតកោ ច តយោ ចេឌិតព្វោ៑ មថា ចេត្ត ចេទតាក្កន្ធេ, ឯចំ សញ្ញាក្កន្ធាឌីសុបិ មថារហំ ទុកមូលកាឌិតយា ចេឌិតព្វាតិ អយំ អភិធម្មភាជនីយតយោ៑

បញ្ហាបុច្ឆកតយេ បត បញ្ចន្នំ ខន្ធានំ កតិ ក្ុសលា, កតិ អក្ុសលា, កតិ អព្យាកតា, កតិ សុខាយ ចេទតាយ សម្បយុត្តា...បេ... កតិ

សរណា, កតិ អរណាតិ? រូបក្ខន្ធោ អព្យាកតោ, ចត្តារោ ខន្ធា សិយា កុសលា, សិយា អកុសលា, សិយា អព្យាកតា, រូបំ, វេទនា ច វេទនាត្តិកេ ន វត្តព្វា, សេសា តិធាបិ ហោន្តិ, រូបំ នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មំ, សិយា ឧបាទិន្នុបាទានិយំ, សិយា អនុបាទិន្នុបាទានិយំ, អសំកិលិដ្ឋសំកិលេសិកំ, សេសា ចត្តារោ ខន្ធា តីហិ តិកេហិ តិធាបិ ហោន្តិ។ រូបំ អវិតក្កអវិចារំ, តយោ ខន្ធា តិធាបិ ហោន្តិ, សង្ខារក្ខន្ធោ តិធា ច ន វត្តព្វោ ច។ រូបំ ន វត្តព្វំ, វេទនា សិយា បីតិសហគតា, ន វត្តព្វា, តយោ តិធា ច ន វត្តព្វា ច។ រូបំ នេវទស្សនេននភាវនាយបហាតព្វំ, នេវទស្សនេននភាវនាយបហាតព្វហេតុកំ, នេវាចយគាមិនាបចយគាមិ, នេវសេក្ខនាសេក្ខំ, បរិត្តំ, សេសា តិធាបិ ហោន្តិ។ បរិត្តារម្មណត្តិកេ រូបំ អនារម្មណំ, សេសា តិធា ច ន វត្តព្វា ច។ រូបំ មជ្ឈិមំ, អនិយតំ, សេសា តិធាបិ។ មគ្គារម្មណត្តិកេ ច រូបំ អនារម្មណំ, សេសា តិធាបិ វា ន វត្តព្វា។ ឧប្បន្នាតីតត្តិកេសុ បញ្ចាបិ តិធា ហោន្តិ។ អតីតារម្មណត្តិកេ រូបំ អនារម្មណំ, សេសា តិធា ច ន វត្តព្វា ច។ អជ្ឈត្តត្តិកេ បញ្ចាបិ តិធា ហោន្តិ។ អជ្ឈត្តារម្មណត្តិកេ រូបំ អនារម្មណំ, សេសា តិធាបិ ន វត្តព្វា ច។ ចត្តារោ ខន្ធា អនិទស្សនអប្បដិឃា, រូបក្ខន្ធោ តិធាបិ ហោតិ។

ចត្តារោ ខន្ធា នហេតូ, សង្ខារក្ខន្ធោ សិយា ហេតុ, សិយា ន ហេតុ។ រូបំ អហេតុកំ, ហេតុវិប្បយុត្តំ, សេសា ទ្វិធាបិ។ តយោ ខន្ធា សិយា សហេតុកា ចេវ ន ច ហេតូ, សិយា ន វត្តព្វា ច, សង្ខារក្ខន្ធោ ទ្វិធា ច ន វត្តព្វោ ច, រូបំ ន វត្តព្វមេវ។ តថា អនន្តរទុកេបិ។ រូបំ នហេតុអហេតុកំ, តយោ ទ្វិធាបិ, សង្ខារក្ខន្ធោ ទ្វិធា ច ន វត្តព្វោ ច។ បញ្ចាបិ សប្បច្ចយា, សង្ខតា, ចត្តារោ អនិទស្សនា, អប្បដិឃា, រូបំ ទ្វិធាបិ។ រូបំ រូបី, សេសា អរូបិនោ។ រូបំ លោកិយំ, សេសា ទ្វិធាបិ។ បញ្ចាបិ កេនចិ វិញ្ញេយ្យា, ន ច កេនចិ វិញ្ញេយ្យា ច។ ចត្តារោ នោ អាសវា, សង្ខារោ ទ្វិធាបិ, ន វត្តព្វា ច។ រូបំ សាសវោ, អាសវវិប្បយុត្តោ , សេសា ទ្វិធាបិ។ រូបំ សាសវា ចេវ នោ ច អាសវា, តយោ តថា ច ន វត្តព្វា ច។ សង្ខារោ ទ្វិធា ច ន វត្តព្វោ ច។ រូបំ ន វត្តព្វមេវ, តយោ សិយា អាសវសម្បយុត្តា ចេវ នោ ច អាសវា, សិយា ន វត្តព្វា, សង្ខារោ ទ្វិធា ច ន វត្តព្វោ ច។ រូបំ អាសវវិប្បយុត្តំ សាសវំ, សេសា ទ្វិធា ច ន វត្តព្វា ច។ ឥមិនា នយេន សំយោជនគោច្ឆកាទីសុបិ យោជនា វេទិតព្វា។ កេវលំ ហិ បរាមាសសម្បយុត្តទុកេ រូបំ បរាមាសវិប្បយុត្តំ, តយោ ទ្វិធាបិ, សង្ខារោ ទ្វិធាបិ, ទិដ្ឋិវសេន ន វត្តព្វោ ច។ តតិយេ ឯត្តកមេវ វិសេសោ។ រូបំ អនារម្មណំ, សេសា សារម្មណា។ វិញ្ញាណំ ចិត្តំ, សេសា នោ ចិត្តា។ តយោ ចេតសិកា, ទ្វេ អចេតសិកា។ តយោ ចិត្តសម្បយុត្តា, រូបំ ចិត្តវិប្បយុត្តំ។ វិញ្ញាណំ ន វត្តព្វំ។ តថា ចិត្តសំសដ្ឋទុកេបិ។ តយោ ចិត្តសមុដ្ឋានា, វិញ្ញាណំ នោ ចិត្តសមុដ្ឋានំ។ រូបំ ទ្វិធាបិ។ តថា អនន្តរទុកទ្វយេបិ។ តយោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានា, ទ្វេ នោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានា។ តថា អនន្តរទុកទ្វយេបិ។ វិញ្ញាណំ អជ្ឈត្តិកំ, តយោ ពាហិរា, រូបំ ទ្វិធាបិ។ ចត្តារោ នោ ឧបាទា។ រូបំ ទ្វិធាបិ។ បញ្ចាបិ សិយា ឧបាទិន្នា, សិយា អនុបាទិន្នា, នោ ឧបាទានា។

កិលេសគោច្ឆកោ វុត្តនយោវ។ រូបំ នេវទស្សនេននភាវនាយ បហាតព្វំ, សេសា ទ្វិធាបិ។ ឯវំ យាវ បីតិទុកា យោជនា វេទិតព្វា។

រូបំ ន វេទនា, ន សុខា, ន សុខសហគតា, សេសា ទ្វិធាបិ។ តថា អនន្តរទុកេបិ។ រូបំ កាមាវចរំ, សេសា ទ្វិធាបិ។ ឯវំ យាវ សរណទុកា យោជនា វេទិតព្វា។ អយំ បញ្ហាបុច្ឆកនយោ។

ឥមេ ឯវ ភយា វិត្ថារតោ បរិញ្ញដ្ឋកថាហិ ញាតព្ពា។ អត្ថវិនិច្ឆយោ ច តេសំ ធម្មសង្គណិយាទិកត្ថសំវណ្ណនាយ វុត្តានុសារេន ញាតព្ពា។ ឥតោ បនំ អតិរេកំ អវត្វា អបុព្ពមេវ វណ្ណយិស្សាមាតិ អយំ វិកប្បនយទស្សនតោ សំវណ្ណនានយោ។

ឥទានិ បនេត្ថ –

កមតោត្ថានិកតោ, ឧទ្ទេសភេទតោ;

បរិញ្ញាយុត្តតោ ទោសេយ្យា, ពន្ធកោសល្លមិច្ឆតា។

តត្ថ កមតោតិ ឯត្ថ ឧប្បត្តិក្កមោ បហានក្កមោ បដិបត្តិក្កមោ ភូមិក្កមោ ទេសនាក្កមោតិ ពហុវិធេសុ កមេសុ ពន្ធានំ ទេសនាក្កមោវ យុជ្ជតិ, ន ឥតរេ, អសម្មោហា។ អនេកភេទេន ហិ បទានំ ពន្ធេសុ អត្ថក្ខាហបតិតំ ទេវេតយ្យជនំ សម្មោហឈតវិកិច្ឆាវាទស្សនេន អត្ថក្ខាហតោ មោវេត្យការយា ភាវនា ហិតការយា តស្ស តស្ស ជនស្ស សុពក្ខហណត្ថំ ចក្ខុអាទីនំ វិសយភូតំ ឆ្លឹអាទិកំ បឋមំ រូបក្ខន្ធំ ទេសេសិ, តតោ

ឥដ្ឋានិដ្ឋវិសយសំវេទកំ ឆ្លឹអាទិកំ វេទនំ, យំ វេទេតិ, តំ សញ្ញាកាតីតិ ឧបំ វេទនាវិសយស្ស អាការគ្គាហិកំ សញ្ញំ, សញ្ញាវសេនាភិសង្ខារកេ សង្ខារេ, តេសំ វេទនាទីនំ និស្សយាធិបតិភូតំ វិញ្ញាណន្តិ អយំ តាវេត្ថ កមោ។

អត្ថានិកតោតិ កស្មា បន ភគវតា បញ្ចេវ ពន្ធា វុត្តា អនូនា អនធិកាតិ? សព្ពសង្ខតសភាគេកសង្គហតោ, អត្តត្តនិយគ្គាហវត្ថុស្ស ឧតប្បរមតោ, អញ្ញេសញ្ច តទវរោធតោ។ អនេកប្បភេទេសុ ហិ សង្ខតធម្មេសុ សភាគវសេន សង្គយ្ហមានេសុ រូបំ រូបសភាគេកសង្គហវសេន ឯកោ ពន្ធោ ហោតិ, វេទនា វេទនាសភាគេកសង្គហវសេន ឯកោ ពន្ធោ ហោតិ។ ឯស នយោ សញ្ញាទីសុបិ, តស្មា សព្ពសង្ខតសភាគេកសង្គហតោ បញ្ចេវ វុត្តា។ ឯតបរមញ្ចេតំ អត្តត្តនិយគ្គាហវត្ថុ, យទិទំ រូបាទយោ បញ្ច, តស្មា អត្តត្តនិយគ្គាហវត្ថុស្ស ឯតបរមតោបិ បញ្ចេវ វុត្តា។ យេបិ ចញ្ញេ សីលាទយោ បញ្ច ធម្មក្ខន្ធា វុត្តា, តេបិ សង្ខារក្ខន្ធបរិយាបន្នត្តា ឯត្ថេវ អវរោធំ គច្ឆន្តិ, តស្មា អញ្ញេសំ តទវរោធតោបិ បញ្ចេវ វុត្តាតិ អយំ អត្ថានិកតោ។

ឧទ្ទេសភេទតោតិ ឧទ្ទេសតោ, វិបរីតភេទតោ ច។ តត្ថ ឧទ្ទេសភេទតោ តាវ បញ្ចុបាទានក្ខន្ធា ឧបាទានតោ

វុត្តត្តានិកបច្ចត្តិកតោ, ការតោ, ហារកតោ, អតិច្ចទុក្ខអនត្តសង្ខាតវសកតោ ច ឧទ្ទេសា។ វិសេសតោ បន ខេឡបិណ្ឌំ វិយ រូបំ ឧទ្ទេសំ, ឧទកពុព្ពុឡអយរីចិកាកទលិក្ខន្ធមាយា វិយ យថាក្កមំ វេទនាទយោ ឧទ្ទេសា។ យថា ហិ ខេឡបិណ្ឌោ វិមទ្ទាសហោ, ឯវា ច

បត្តថាលកាទិអត្ថំ គហិតោបិ តមត្ថំ ន សាធេតិ, ភិជ្ជតិ, ឯវំ រូបម្បិ វិមទ្ទាសហំ, តញ្ច សុភាទិវសេន គហិតម្បិ ន តថា តិដ្ឋតិ,

អសុភាទិមេវ ហោតិ។

យថា ចា ខេឡបិណ្ឌោ អនេកសន្ធិឃដិតោ ពហុត្តំ ឧទកសម្បាទិបិលិកាតំ អាវាសោ, អាទិតោ ឯវ ពន្ធបក្កមត្តា ហុត្វា

អត្ថុប្បត្តចន្ទតកោ វុឌ្ឍិតាយទេត្តាបិ ទេស កិច្ចតិ, ទោកំ កក្ខាបិ, សម្ពន្ធ បត្វា បត អចស្សទេច កិច្ចតិ , ឲចំ ទ្វបម្បិ លិក្ខាចលិត្ថ

អទេតកសត្តិឈដិតំ អសីតិកិមិក្យលទោកិល្ហិ, អាឌិទេតា ទេចតំ កលលយត្តិ ហុត្វា អត្ថុប្បត្តចន្ទតកំ, កលលយទេត្តបិ ទេចតំ កិច្ចតិ,

អត្ថុងាឌិកាទេចបិ អាឃុក្ខឃំ បត្វា អចស្សទេច កិច្ចតិ· ឲចំ ទេមកបិណ្ឌសឌិសំ ងដ្ឋត្តំ·

ឃតា បត ឮត្ថុឮឮ យុហុត្តទេយលឹទេឃា អកឃុបទេកា ត ចិទេដ្ឋិតិទេកាច, ឲចំ ទេចងតាបិ· ឃតា ច ឮត្ថុឮឮ វុងកតល់, វុងកឌាត៌, វុងកឌល្លកំ

សដ្ឋេត្វា បុដំ កត្វា កហកចាតត្ថាតិ ចត្តាទិ កាទកាតិ បដិច្ច វុប្បជ្ជតិ, ឲចំ ទេចងតាបិ ចត្តុំ, អាទម្មកំ, កិទេលសឌល្លំ,

ឋស្សសញ្ញត្ថាតិ ចត្តាទិ កាទកាតិ បដិច្ច វុប្បជ្ជតីតិ សា ឮត្ថុអសឌិសា ងដ្ឋត្តា·

ឃតា បត យទឹចិកា ឌលិសឃាឌិកាទេចត ចិប្យលម្ពិកា, ឲចំ សញ្ញាបិ គិច្ចាឌិកាទេចតាតិ យទឹចិសឌិសា ងដ្ឋត្តា· ឃតា បត កងលិក្ខទេគ្គា

អកឃុបទេកា ឌាហុចដ្ឋិសទេយាឆាទេតា, ឲចំ សង្ខារក្ខទេគ្គាបិ អកឃុបទេកាគិច្ចាឌិសាទចិទហិទេតា, ឋស្សាឌិឌាហុឆម្ពសទេយាឆាទេតា ច ទេហាតីតិ

ទេសា កងលិក្ខគ្គសឌិទេសា ងដ្ឋត្តា· ឃតា បត យាឃា អម្ពចណ្ហទេឌតាឌិទ្វបិតិបិ តចា កាហាទេបត្វា យហាឌតំ ចទេក្ខតិ, ឲចំ ចិញ្ញាណម្បិ

អតិច្ចាឌិទ្វបំ ទេតទេតច ចិទេត្តត អាកច្ឆត្តិ ចិឃ គិច្ចាឌិទេតា ច កាហាទេបត្វា ចទេក្ខតីតិ តំ យាឃាសឌិសំ ងដ្ឋត្តំ· ទុត្តត្ថ –

“ទេមកបិណ្ឌបមំ ទ្វបំ, ទេចងតា ឮត្ថុឮប្បមា;

យទឹចិក្យបមា សញ្ញា, សង្ខារា កងល្យបមា;

មាឃុបមញ្ញ ចិញ្ញាណំ, ទេឌសិតាឌិច្ចពន្ធុនា”តិ· (សំ· និ· ១·៥៥);

អឃទេយត្វ ងដ្ឋត្តទេកងោ·

វុបមាទេកងទេតា ច បត កិលិតសាល្យបមោ ទ្វបុបិងាតក្ខទេគ្គា, ទេលញ្ញបទេមា ទេចងត្យបិងាតក្ខទេគ្គា, ទេលញ្ញាសម្ពដ្ឋាត្យបទេមា

សញ្ញាបិងាតក្ខទេគ្គា, អសប្បាឃទេសចត្យបទេមា សង្ខារុបិងាតក្ខទេគ្គា , កិលិត្យបទេមា ចិញ្ញាណុបិងាតក្ខទេគ្គា· អបិច

ចាទកកាទកអបទាឆកាទកកាទកអបទាឆិក្យបមា ឲទេត កាឌតទេកាឌតឮព្វញ្ញតបទិទេចសកត្ថញ្ញក្យបមា ចាតិ អឃទេយត្វ វុបមាទេកងោ·

ឲចំ បិឮព្វយុត្តកចិតិច្ឆឃតទេឃា ទេគាទេឃ្យា·

ពត្ថចិកប្បយាតិកត្វចណ្ហតា គិដ្ឋិតា·

អាឃតតចិកប្បយាតិកត្វចណ្ហតា

អាយតនវិភង្គមាតិកាយ បន អត្ថតោ តាវ – ទ្វាទសាយតនានីតិ ឯត្ថ អាយតនតោ, អាយានំ តននតោ, អាយតស្ស ច នយនតោ អាយតនានិ។ ចក្ខុរូបាទីសុ ហិ តំតំទ្វារារម្មណា ចិត្តចេតសិកា ធម្មា សេន សេន អនុភវនាទិនា កិច្ចេន អាយតន្តិ ឧដ្ឋហន្តិ ឃដេន្តិ វាយមន្តិ, តេ ច បន អាយភូតេ ធម្មេ ឯតានិ តនោន្តិ វិត្ថារេន្តិ, ឥទញ្ច អតីវ អាយតំ សំសារទុក្ខំ នយន្តេវ, បវត្តយន្តីតិ វុត្តំ ហោតិ, តស្មា “អាយតនានី”តិ វុច្ចន្តិ។

អបិច និវាសដ្ឋានដ្ឋេន, អាករដ្ឋេន, សមោសរណដ្ឋានដ្ឋេន, សញ្ជាតិទេសដ្ឋេន, ការណដ្ឋេន ច សាសនេ, លោកេ ច “អាយតន”ន្តិ វុច្ចតិ។ ចក្ខុអាទីសុ ហិ តេ តេ ចិត្តចេតសិកា ធម្មា តទាយត្តវុត្តិតាយ និវសន្តិ, តេសុ ច អាករភូតេសុ អាកិណ្ណា វត្ថារម្មណវសេន ច សមោសរន្តិ, ចក្ខាទយោ ច នេសំ សញ្ជាតិទេសោ, ការណញ្ច, តស្មា និវាសដ្ឋានាទិនា អត្ថេន ចក្ខាទីនិ អាយតនានីតិ វេទិតព្ពានិ។

ចក្ខាយតនន្តិអាទីសុ ចក្ខតីតិ ចក្ខុ, រូបំ អស្សាទេតិ, វិភាវេតិ ចាតិ អត្ថោ។ រូបយតីតិ រូបំ។ វណ្ណវិការំ អាបជ្ជមានំ ហទយង្គតភាវំ បកាសេតីតិ អត្ថោ។ សុណាតីតិ សោតំ។ សបតីតិ សទ្ទោ, ឧទាហរីយតីតិ អត្ថោ។ ឃាយតីតិ ឃានំ។ គន្ធយតីតិ គន្ធោ, អត្តនោ វត្ថុំ សូចយតីតិ អត្ថោ។ ជីវិតំ អវ្ហាយតីតិ ជិវ្ហា។ រសន្តិ តំ សត្តាតិ រសោ, អស្សាទេន្តីតិ អត្ថោ។ កុច្ឆិតានំ សាសវធម្មានំ អាយោតិ កាយោ, ឧប្បត្តិទេសោ។ ផុសីយតីតិ ផោដ្ឋព្ពំ។ មុនាតីតិ មនោ។ អត្តនោ លក្ខណំ ធារេន្តីតិ ធម្មា។ ចក្ខុ ច តំ អាយតនញ្ចាតិ ចក្ខាយតនំ...បេ... ធម្មា ច តេ អាយតនញ្ចាតិ ធម្មាយតនំ។ ឯវំ តាវេត្ថ អត្ថតោ វេទិតព្ពោ។

ធម្មភេទតោ បនេត្ថ សព្ពម្បិ វិញ្ញាណំ មនាយតនំ នាម។ ចេតសិកសុខុមរូបនិព្ពានានិ ធម្មាយតនំ នាម។ សេសានិ សុវិញ្ញេយ្យានិ។ ឥមេសុ ច អាយតនេសុ អតីតាទិភេទភិន្នា, កាលវិនិមុត្តា ច លោកិយលោកុត្តរា សព្ពេ នាមរូបធម្មា, បណ្ណត្តិយោ ច សង្គហិតាតិ វេទិតព្ពា។ “ជាតិ ទ្វីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតា”តិអាទិវចនតោ (ធាតុ· ៧១) ហិ រូបារូបលក្ខណានំ ជាតិជរាភង្គានំ សង្ខារក្ខន្ធធម្មាយតនធម្មធាតូសុ សង្គហិតត្តា ឥតរាសម្បិ បណ្ណត្តីនំ យថារហំ តត្ថ សង្គហិតការោ វេទិតព្ពោតិ អយមេត្ថ ធម្មភេទោ។

វិភង្គនយតោ បនេត្ថ សុត្តន្តភាជនីយេ តាវ “ចក្ខុំ អនិច្ចំ ទុក្ខំ អនត្តា វិបរិណាមធម្មំ។ រូបា អនិច្ចា ទុក្ខា អនត្តា វិបរិណាមធម្មា...បេ... ធម្មា អនិច្ចា ទុក្ខា អនត្តា វិបរិណាមធម្មា”តិ (វិភ· ១៥៥) ឯវំ វិបស្សនាយតនវសេន អាយតនានិ វុត្តានីតិ អយំ សុត្តន្តភាជនីយនយោ។

អភិធម្មភាជនីយេ បន បសាទវិសយាយតនានិ តាវ “តត្ថ កតមំ ចក្ខាយតនំ? យំ ចក្ខុ ចតុន្នំ មហាភូតានំ ឧបាទាយ បសាទោ”តិអាទិនា (វិភ· ១៥៩) រូបកណ្ឌេ (ធ· ស· ៥៩៧) វុត្តនយេន វិភត្តានិ។ មនាយតនំ បន ឯកវិធេន បដ្ឋាយ យាវទសវិធា វេទនាក្ខន្ធេ វុត្តនយេន វិភត្តំ។ ធម្មាយតនំ បន “តត្ថ កតមំ ធម្មាយតនំ? វេទនាក្ខន្ធោ សញ្ញាក្ខន្ធោ សង្ខារក្ខន្ធោ, យញ្ច រូបំ អនិទស្សនអប្បដិឃំ ធម្មាយតនបរិយាបន្នំ អសង្ខតា ច ធាតុ”តិ (វិភ· ១៦៧) និទ្ទិសិត្វា “តត្ថ កតមោ វេទនាក្ខន្ធោ”តិអាទិនា (វិភ· ១៦៧)

ចេចតាក្ខន្ធាឌីសុ ចុត្តតយេត ចិភត្តំ។ សុខុមរូបតិដ្ឋាតានិ រូបកណ្ឌេ ចុត្តតយាតេតចាតិ អយំ អភិធម្មភាជតីយតយោ។

បញ្ហាបុច្ឆកតយំ បត ព្ទេតា បទំ ចិត្តារទេតា អតទេស្សត្វា ពិកន្ទុកាតំ អាតិអត្តេហិ ទេចច ចិទេសទត្វឹបទេកហិ ច ពិកន្ទុទេកហិ ទេយាទេដត្វា តស្សយិស្សាយ, ទេសទេសហិបិ ពិកន្ទុទេកហិ ទេយាដតាតទេយា លទេន្ធ ចុត្តតទេយត សក្កា ទោពត្តិ្ត។ កតំ ទ្វាតសត្ថំ អាយពតាតំ កពិ កុសលា...ទេប... កពិ អទេលាពិ? តសាយពតា អព្យាកពា, ទ្វាយពតា សិយា កុសលា, សិយា អកុសលា, សិយា អព្យាកពា។ ទេចតាត្តិទេក តសាយពតាតិ ត ចត្តព្វាតិ, យតាយពតំ ពិធាបិ, ធម្មាយពតំ ពិធា ត ចត្តព្វា...ទេប... រូបាយពតំ សតិតស្សតសប្បដិឃំ, តចាយពតាតិ អតិតស្សតសប្បដិឃាតិ, យតាយពតធម្មាយពតាតិ អតិតស្សតអប្បដិឃាតិ, ទកាតសាយពតាតិ ត ទេហតុ, ធម្មាយពតំ សិយា ទេហតុ, សិយា ត ទេហតុ...ទេប... ទកាតសាយពតាតិ សប្បច្ចយាតិ, ធម្មាយពតំ សិយា សប្បច្ចយំ, សិយា អប្បច្ចយំ...ទេប... តសាយពតាតិ រូបំ, យតាយពតំ អរូបំ, ធម្មាយពតំ ទ្វិធាបិ...ទេប... តសាយពតាតិ អទេលាតិ, ទ្វាយពតាតិ សិយា សទេលាតិ, សិយា អទេលាតីតិ អយំ បញ្ហាបុច្ឆកតយោ។

ព្ទតាតិ បត –

ពយទេតា ពាចត្តទេតា ច, ទេពសំ តដ្ឋព្វទេកតទេតា;

បិញ្ញព្វយុត្តតទេយទេតត្វ, ចិញ្ញាពទេព្វា ចិតិច្ឆយោ។

ពត្វ ពយទេតាពិ ព្ទធាបិ ទេតសតាក្កទេយាច យុជ្ជពិ។ អជ្ឈត្តិទេកសុ ហិ អាយពតទេតសុ សតិតស្សតសប្បដិឃចិសយត្តា ចក្ខាយពតំ បាកដត្តិ បឋមំ ទេតសិពំ, ពទេពា អតិតស្សតសប្បដិឃចិសយាតិ សោពាយពតាតីតិ។ អថ ចា តស្សតាត្យុត្តទិយសចតាត្យុត្តទិយទេហតុភាចទេពា ពហូបការត្តា ចក្ខុសោពាយពតាតិ បឋមំ ទេតសិពាតិ, ពទេពា ឃាតាយពតាតីតិ ពីណិ, បញ្ចន្នម្បិ បត ទេកាចទចិសយត្តា អទេត្ត យតាយពតំ, ចក្ខាយពតាតីតំ ទេកាចទត្វា ទេពសំ អតត្តទំ រូបាយពតាតីតិ។ អបិច ចិញ្ញាលុប្បត្តិការលចចត្ថាតទេពាបិ អយទេយទេពសំ ពទេយា ទេចតិពទេព្វា។ ចុត្តំ ទេហតំ “ចក្ខុញ្ច បដិច្ច រូទេប ច ឧប្បជ្ជពិ ចក្ខុចិញ្ញាណំ...ទេប... យតញ្ច បដិច្ច ធទេម្ម ច ឧប្បជ្ជពិ យទេតាចិញ្ញាណ”ត្តិ (ម។ តិ។ ១។៣១៧; សំ។ តិ។ ៣។៩០, ១១៣; មហាតិ។ ១០សិ) អយំ ពាទេចត្វ ពទេយា។

ពាចត្តទេតាពិ ពាចភាចទេពា។ ព្ទធំ ចុត្តំ ទេហាពិ – ចក្ខាតទេយាបិ ហិ ធម្មា ទេច, ទេចចំ សពិ ធម្មាយពតមិទេច្ចច អចត្វា កស្មា ទ្វាតសាយពតាតិ ចុត្តាតីតិ ទេច? លចិញ្ញាណកាយុប្បត្តិយា ទ្វារារម្មណចចត្ថាតទេពា អយទេយទេពសំ ទេភទោ ទេហាពីតិ ទ្វាតស ចុត្តាតិ។ ចក្ខុចិញ្ញាណចិចិបរិយាបត្តស្ស ហិ ចិញ្ញាណកាយស្ស ចក្ខាយពតទេមច ឧប្បត្តិទ្វារំ, រូបាយពតទេមចារម្មណំ។ ពថា ព្ទពរាតិ ព្ទពទេរសំ។ លដ្ឋស្ស បត ភចដ្គមតសក្ខាទេពា យតាយពតទេតកទេតទេសាច ឧប្បត្តិទ្វារំ, អសាធារណញ្ច ធម្មាយពតំ អារម្មណត្តិ។ ព្ទពិ លត្តំ ចិញ្ញាណកាយាតំ ឧប្បត្តិទ្វារារម្មណចចត្ថាតទេពា ទ្វាតស ចុត្តាតីតិ អយទេមត្វ ពាចត្តពា។

ទដ្ឋព្វតោតិ ឯត្ថ បន សព្វានិ ចេតានិ អាយតនានិ អនាគមនតោ, អនិគ្គមនតោ ច ទដ្ឋព្វានិ។ ន ហិ តានិ បុព្វេ ឧទយា កុតោចិ អាគច្ឆន្តិ, នបិ ឧទ្ធំ វយា កុហិញ្ចិ គច្ឆន្តិ, អថ ខោ បុព្វេ ឧទយា អប្បដិលទ្ធសភាវានិ ឧទ្ធំ វយា បរិភិន្នសភាវានិ, បុព្វន្តាបរន្តវេមជ្ឈេ បច្ចយាយត្តវុត្តិតាយ អវសានិ បវត្តន្តិ, តស្មា អនាគមនតោ, អនិគ្គមនតោ ច ទដ្ឋព្វានិ។ តថា និរីហកតោ, អព្យាបារតោ ច។ ន ហិ ចក្ខុរូបាទីនំ ឯវំ ហោតិ "អហោ វត អម្ហាកំ សាមគ្គិយំ វិញ្ញាណំ នាម ឧប្បជ្ជេយ្យា"តិ, ន ច តានិ វិញ្ញាណុប្បាទនត្ថំ ទ្វារភាវេន, វត្ថុភាវេន, អារម្មណភាវេន វា ព្យាបារមាបជ្ជន្តិ, អថ ខោ ធម្មតាវេសា យំ ចក្ខុរូបាទិសាមគ្គិយំ ចក្ខុវិញ្ញាណាទីនិ សម្ភវន្តិ, តស្មា និរីហកតោ, អព្យាបារតោ ច ទដ្ឋព្វានិ។ អបិច អជ្ឈត្តិកានិ សុញ្ញោ គាមោ វិយ ទដ្ឋព្វានិ ធុវសុភសុខត្តភាវវិរហិតត្តា, ពាហិរានិ គាមឃាតកចោរា វិយ។ តថា អជ្ឈត្តិកានិ ឆប្បាណកា វិយ ទដ្ឋព្វានិ, ពាហិរានិ តេសំ គោចរា វិយាតិ អយមេត្ថ ទដ្ឋព្វតោ វិនិច្ឆយោ។ បិញ្ញុយុត្តនយេនេត្ថ វិញ្ញាតព្វោ វិនិច្ឆយោ។

អាយតនវិភង្គមាតិកត្ថវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ធាតុវិភង្គមាតិកត្ថវណ្ណនា

ធាតុវិភង្គមាតិកាយ បន អត្ថតោ តាវ – អដ្ឋារស ធាតុយោតិ ឯត្ថ វិទហតិ, ធីយតេ, វិធានំ, វិធីយតេ ឯតាយ, ឯត្ថ វា ធីយតីតិ ធាតុ។ លោកិយា ហិ ធាតុយោ ការណភាវេន វវត្ថិតា អនេកប្បការំ សំសារទុក្ខំ វិទហន្តិ និប្ផាទេន្តិ, សត្តេហិ ច ធីយន្តេ ធារិយន្តិ, ទុក្ខវិធានមត្តមេវ ចេតា, ឯតាហិ ច ការណភូតាហិ សំសារទុក្ខំ សត្តេហិ អនុវិធីយតិ, យថាវិហិតញ្ច ទុក្ខំ ឯតាស្វេវ ធីយតិ ឋបីយតីតិ ឯតេហិ អត្ថេហិ យថាសម្ភវំ "ធាតុយោ"តិ វុច្ចន្តិ។

យថា វា សរីរសង្ខាតស្ស សមុទាយស្ស អវយវភូតេសុ រសសោណិតាទីសុ អញ្ញមញ្ញំ វិសភាគលក្ខណបរិច្ឆិន្នេសុ ធាតុសមញ្ញា, ឯវមេវេតេសុបិ បញ្ចក្ខន្ធសង្ខាតស្ស អត្តភាវស្ស ចក្ខាទីសុ ធាតុសមញ្ញា វេទិតព្វា។ លោកិយលោកុត្តរសាធារណវចនេន បន អត្តនោ សភាវំ ធារេន្តីតិ ធាតុយោ។ និជ្ជីវមត្តានមេតំ អធិវចនំ, តស្មា យថាវុត្តនយេន ចក្ខុ ច តំ ធាតុ ចាតិ ចក្ខុធាតុ។ ឯវំ សេសេសុបីតិ អយំ តាវេត្ថ បទត្ថោ។

ធម្មភេទតោ បនេត្ថ អាយតនេសុ វុត្តនយេន វេទិតព្វោ។ អបិច បញ្ចទ្វារាវជ្ជនសម្បដិច្ឆនទ្វយចិត្តានំ មនោធាតុ នាម។ បញ្ចវិញ្ញាណមនោធាតុវជ្ជិតំ បន សព្វម្បិ វិញ្ញាណំ មនោវិញ្ញាណធាតុ នាម។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។

វិភង្គនយតោ បនេត្ថ សុត្តន្តភាជនីយេ តាវ – "បថវីធាតុ អាបោ តេជោ វាយោ អាកាសវិញ្ញាណធាតុ"តិ ឆ ធាតុយោ ឧទ្ទិសិត្វា អាទិតោ បញ្ច អជ្ឈត្តិកពាហិរវសេន, បច្ឆិមា ច ឆ វិញ្ញាណវសេន វិភត្តា, អបរាបិ "សុខធាតុ ទុក្ខសោមនស្សទោមនស្សុបេក្ខាអវិជ្ជាធាតុ"តិ ឆ ធាតុយោ ឧទ្ទិសិត្វា តថា តថា វិភត្តា, បុន អបរាបិ "កាមធាតុ

ព្យាបាទវិហិំសានេក្ខម្មអព្យាបាទអវិហិំសាធាតូ”តិ ឆ ធាតុយោ ឧទ្ទិសិត្វា, ឯវំ តីហិ ឆក្កេហិ បច្ចេកំ តេភូមកា អដ្ឋារស ធាតុយោ សរូបតោ, លក្ខណាហារតោ, និស្សយវិសយបយោគវិភាគាការាទិតោ ច វុត្តាតិ វេទិតព្វាតិ អយំ សុត្តន្តភាជនីយនយោ។

អភិធម្មភាជនីយេ បន សរូបេនេវ អដ្ឋារស ធាតុយោ ឧទ្ទិសិត្វា បសាទវិសយធាតុយោ អាយតនេ វុត្តនយេន វិភត្វា, សត្ត វិញ្ញាណធាតុយោ បន –

“តត្ថ កតមា ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ? ចក្ខុញ្ច បដិច្ច រូបេ ច ឧប្បជ្ជតិ ចិត្តំ...បេ... ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ។ អយំ វុច្ចតិ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ...បេ... កាយវិញ្ញាណធាតុ។

“តត្ថ កតមា មនោធាតុ? ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុយា...បេ... កាយវិញ្ញាណធាតុយា...បេ... និរុទ្ធសមនន្តរា ឧប្បជ្ជតិ ចិត្តំ...បេ... សព្វធម្មេសុ វា បន បឋមសមន្នាហារោ ឧប្បជ្ជតិ ចិត្តំ...បេ... អយំ វុច្ចតិ មនោធាតុ។

“តត្ថ កតមា ធម្មធាតុ? វេទនាក្ខន្ធោ សញ្ញាក្ខន្ធោ សង្ខារក្ខន្ធោ, យញ្ច រូបំ អនិទស្សនំ អប្បដិឃំ ធម្មាយតនបរិយាបន្នំ, អសង្ខតា ច ធាតុ...បេ... អយំ វុច្ចតិ ធម្មធាតុ។

“តត្ថ កតមា មនោវិញ្ញាណធាតុ...បេ... មនោធាតុយាបិ ឧប្បជ្ជិត្វា និរុទ្ធសមនន្តរា ឧប្បជ្ជតិ ចិត្តំ...បេ... មនញ្ច បដិច្ច ធម្មេ ច ឧប្បជ្ជតិ ចិត្តំ...បេ... អយំ វុច្ចតិ មនោវិញ្ញាណធាតូ”តិ (វិភ· ១៨៣) –

ឯវំ វិភត្តា។ តត្ថ សព្វធម្មេសុ វា បន បឋមសមន្នាហារោតិ ឯត្ថ បញ្ចវិញ្ញាណវិសយេសុ សព្វធម្មេសូតិ ឯវំ អត្ថោ គហេតព្វោ។ មនោធាតុយាបិ ឧប្បជ្ជិត្វា និរុទ្ធសមនន្តរាតិ ឯត្ថ បន បិ-ការោ សម្បិណ្ឌនត្ថោ, តស្មា មនោធាតុយាបិ សន្តីរណវោដ្ឋព្ពនាទិមនោវិញ្ញាណធាតុយាបីតិ ឯវមេត្ថ អត្ថោ គហេតព្វោ។ មនញ្ច បដិច្ចាតិអាទីសុ មនោតិ ភវង្គមនំ ចតុភូមកធម្មារម្មណា បដិច្ច សហាវជ្ជនកជវនំ និព្ពត្តតីតិ អត្ថោ។ អយំ អភិធម្មភាជនីយនយោ។

បញ្ហាបុច្ឆកនយេ បន អដ្ឋារសន្នំ ធាតូនំ កតិ កុសលា...បេ... កតិ អរណាតិ? សោឡស ធាតុយោ អព្យាកតា, ទ្វេ ធាតុយោ តិធាបិ ហោន្តិ...បេ... ទស ធាតុយោ នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មា, បញ្ច ធាតុយោ វិបាកា, មនោធាតុ សិយា វិបាកា, សិយា នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មា, ទ្វេ ធាតុយោ តិធាបិ ហោន្តិ។ ទស ធាតុយោ ឧបាទិន្នុបាទានិយា, សទ្ទធាតុ អនុបាទិន្នុបាទានិយា, បញ្ច ធាតុយោ សិយា ឧបាទិន្នុបាទានិយា, សិយា អនុបាទិន្នុបាទានិយា, ទ្វេ ធាតុយោ តិធាបិ...បេ... ទស ធាតុយោ សិយា ឧប្បន្នា, សិយា ឧប្បាទិនោ, សទ្ទធាតុ សិយា ឧប្បន្នា, សិយា អនុប្បន្នា, សិយា ន វត្តព្វា ឧប្បាទិនោតិ, ឆ ធាតុយោ តិធាបិ។ ធម្មធាតុ តិធាវ...បេ... រូបធាតុ សនិទស្សនសប្បដិឃា, នវ ធាតុយោ អនិទស្សនសប្បដិឃា, អដ្ឋ ធាតុយោ អនិទស្សនអប្បដិឃា។ សត្តរស ធាតុយោ ន

ហេតុ, ធម្មធាតុ ខន្ធានេ...បេ... សោឡស ធាតុយោ អទណា, តេន ធាតុយោ ខន្ធាបីតិ អយំ បញ្ហាបុច្ឆកនយោ។

ព្គាតិ បភេតាសំ –

កមតោចត្តតោ ភេដ្ឋា, បច្ចយានំ ចិភាគតោ;

ធាតុភមិធ ចិភេញ្ញេយ្យា, បរិញ្ញាមុត្តចិភិច្ឆយោ។

តត្ថ កមតោ តាច ព្គធាបិ ភេសតាក្កុយោច យុជ្ជតិ។ សោ ច បភាយំ ហេតុផលត្ថុប្បត្តិចចក្ខាភចសេត ចុតេត្ថា។ ចក្ខុធាតុ រូបធាតុតិ ព្គធំ ហិ ខ្វយំ ហេតុ, ចក្ខុចិញ្ញាណធាតុតិ ព្គធំ ផលំ។ ខុចំ សព្ពត្ថ។ អយំ តាចេត្ថ កមយោ។

តាចត្តតោ បភ យា ព្គធ ឃុត្តត្តការដតិយេ តីហិ លេក្ខហិ ចុត្តា ធាតុយោ ចេច, តេឃុ តេឃុ ឃុត្តាភិធម្មបទេសេឃុ “អាភាធាតុ...បេ... អតេកធាតុភាភាធាតុលេកា”តិអាឌិភា អាកតា ចាតិ អញ្ញាបិ ឆាហុធាតុយោ ឌិស្សត្តិ, តាសម្បិ ចសេភ បរិច្ឆេទំ អចត្វា កស្មា អដ្ឋារសេច ចុត្តាតិ? តាសម្បិ តភេត្តាកធត្តា។

អបិច ចិឌាភភសភាចេច ចិញ្ញាណេណ ឌីចសញ្ញិភំ តស្សា ចក្ខុចិញ្ញាណាឌិភេឌេភ អភេកចាំ, ចក្ខុរូបាឌិបច្ចយាយត្តចុត្តិតាយ អភិច្ចតញ្ច បកាសេត្វា តស្មិំ ឌីឃរត្តាត្ថុសយិតឌីចសញ្ញាសមុហតតត្ថញ្ច អដ្ឋារសេច ចុត្តា។ កិញ្ច ភិយ្យោ – ចេចេភយ្យជ្ជានយចសេភ ច។ ចេចេភយ្យា ហិ អរូបមុឡ្ហោ រូបមុឡ្ហោ ឧភយមុឡ្ហោតិ តិចិធា ហោត្តិ។ តេសំ តិណ្ណម្បិ យធាក្កមំ ភាតិសង្ខេបចិត្ថារតោ អរូបភេឌចិភាចិតី លក្ខភេសភា, រូបភេឌចិភាចិតី អាយតភេសភា, ឧភយភេឌចិភាចិតី ធាតុភេសភា សប្បាយាតិ ចេចេភយ្យជ្ជាសយចសេភ អដ្ឋារសេច ចុត្តាតិ។ ចុត្តញ្ច –

“សង្ខេបចិត្ថារភយេភ តធា តធា ហិ,

ធម្មំ បកាសយតិ ឯស យធា យធាស្ស;

សទ្ធម្មតេជចិហតំ ចិលយំ ខណេភ,

ចេចេភយ្យសត្តហឌយេឃុ តមោ បយាតី”តិ។ (ចិភ។ អដ្ឋ។ ១៨៦);

អយមេត្ថ តាចត្តតា៑

ឥដ្ឋត្ថតោ បទេតា សព្ពាបិ សព្ពតា ឆាតុយោ ប្អព្ភត្ថាបទត្ថចិចិត្តតោ, ឆុចប្អុកប្អុលត្តកាចប្អព្ពាទោ, បច្ចយាយត្តចុត្តិទោ ច ឥដ្ឋព្ពា៑ ចិទេសនទោ បទេត្ថ ទេកទិតលំ ចិយ ចក្ខុឆាតុ ឥដ្ឋព្ពា, ឥណ្ហោ ចិយ ទូ្ទបឆាតុ, សន្ធោ ចិយ ចក្ខុចិញ្ញាណឆាតុ៑ តឆា តិទេស្សាបិ ទេចតា យឆាក្កយំ អាឥាសតលយុលយុលតិមិត្តាតិ ចិយ៑ តឆា តិលយត្តចក្កោតលិតិ ចិយ, អឆទាទេលិក្ខត្តទាទេលិអក្កិ ចិយ ច ឥដ្ឋព្ពា៑ ឲុស តទេយា ទេសាតឆាតុអាឌីស្ទបិ៑ យទេតាឆាតុ បត យឆាសម្ពុចទោ ចក្ខុចិញ្ញាណឆាតុអាឌីតំ ប្អុទេចទាតុចទា ចិយ ឥដ្ឋព្ពា៑ ឆម្ពុឆាតុយំ បត ទេចឥតា សល្លស្អុលមិច , សព្ពា ទិត្តម្ពជ្ជី ចិយ, សព្ពាទា ចិសទុក្ខមិច, ស្ទុលុមទូ្ទបំ លុទចក្កំ ចិយ, អសព្ពតា ឆាតុ ទេលយត្តក្ខុមិ ចិយ ច ឥដ្ឋព្ពា, យទេតាចិញ្ញាណឆាតុ បត យក្កទេដ៏ ចិយ, អស្សាលញ្ញិទេក្កា ចិយ, យត្ថកាយតិបិតិទោ ទេចហាសក្កិត្តឥណ្ហោ ចិយ, ទជ្ជតទេដ៏ ចិយ ច ឥដ្ឋព្ពា៑ អយមេត្ថ ឥដ្ឋព្ពតា៑

បច្ចយាតំចិកាកទោ បទេត្ថ ចក្ខុចិញ្ញាណឆាតុយា ចក្ខុ តិស្សយបច្ចទេយា, ទូ្ទបំ អាទម្ពុណបច្ចទេយា, កិទិយាយទេតាឆាតុ អតត្តទបច្ចទេយា, តទេយា អទូ្ទបិទេតា លក្ខ សហឌាតបច្ចទេយា៑ ឲុចំ ទេសាតចិញ្ញាណាឌីស្ទបិ៑ យទេតាចិញ្ញាណឆាតុយា បត យទេតាឆាតុ អតត្តទបច្ចទេយា, ឆម្ពុឆាតុ អាទម្ពុណបច្ចទេយា, សម្ពយុត្តតិស្សយសហឌាតាឌីបច្ចទេយាតិ អយំ បច្ចយចិកាទកោ៑ ឲុចំ ចិទេព្ពាទេយ្យា បិញ្ញាយុត្តចិតិច្ឆទេយា៑

ឆាតុចិកដ្ឋយាតិកាត្ថចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៑

សច្ចចិកដ្ឋយាតិកាត្ថចណ្ណតា

សច្ចចិកដ្ឋយាតិកាយ បត អត្ថតោ តាច – ចត្តាទិ អទិយសច្ចាតីតិ ឲុត្តាយំ សច្ច-សទ្ធោ អតេកេកាស្ទុ អទេត្ថស្ទុ ឌិស្សតិ៑ ទេសយ្យចិតំ – “សច្ចំ កទេណ ត កុទ្ធេយ្យា”តិអាឌីស្ទុ (ឆ៑ ប៑ ១១៦) ចាចាសទេច្ច៑ “សទេច្ច ឋិតា សមណព្រាហ្មណា”តិអាឌីស្ទុ (ឌា៑ ១៑១៧៑៦១១) ចិទតិសទេច្ច៑ “កស្មា ត្ទុ សច្ចាតិ ចឥត្តិ តាតា, បចាឌីយាទេស កុសលាចឥាតា”តិអាឌីស្ទុ (ស្ទុ៑ តិ៑ ប័ង១) ឌិដ្ឋិសទេច្ច៑ “ឲុកំ ហិ សច្ចំ, ត ទុតិយមត្ថិ”តិអាឌីស្ទុ (ស្ទុ៑ តិ៑ ប័ង០) បទមត្ថសទេច្ច, តិព្ពាទេត ទេចច យទេក្ក ច៑ “ចតុត្តំ អទិយសច្ចាតំ កតិ កុសលា”តិអាឌីស្ទុ (ចិក៑ ១០៩) អទិយសទេច្ច៑ ស្វាយមិឆាបិ អទិយសទេច្ច ចត្តតិ៑ ទេកតទេដ្ឋត សច្ចាតិ? តឆទេដ្ឋត៑ ទេកាយំ តឆទេដ្ឋា តាយ? ទេយា បញ្ញាចក្ខុតា ដ្ឋបបទិក្ខយាតាតំ យាយាច ចិបទីទោ, យទីឌីច ចិសំចាឥទោកា, តិត្តិយាតំ អត្ថា ចិយ អតុបលព្ភយាតសកាទេចា ច ត ទេហាតិ, អឆ ទេលា ឌាឆេតប្បកចសត្តិតិយ្យាតក្ខុទេតត តច្ឆាចិបទីតក្ខុតកាទេចត អទិយញាណស្ស ទេកាចទេទា ទេហាតិ៑ អយំ តឆទេដ្ឋា សច្ចទេដ្ឋាតិ ទេចឌិតព្ពា៑ ចុត្តញ្ច –

“ត្ថតិ តច្ឆាចិបល្លាសក្ខុតកាចំ ចតុស្ទុបិ;

ទុក្ខាឌីស្វចិទេសទេសត, សច្ចដ្ឋំ អាហុ បណ្ឌិតា”តិ (ចិក៑ អដ្ឋ៑ ០ប័ង; សាទត្ថ៑ ឌី៑ យហាចក្ក ១៑០៦)៑

អរិយានិ ច តានិ សច្ចានិ ចាតិ អរិយសច្ចានិ។ អរិយានីតិ តច្ឆានិ, អវិសំវាទកានីតិ អត្ថោ។ អរិយេហិ វា ពុទ្ធាទីហិ បដិវិជ្ឈិតព្វានិ សច្ចានិ, អរិយស្ស វា សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស សន្តកានិ សច្ចានិ តេន ឧប្បាទិតត្តា, បកាសិតត្តា ច, អរិយភាវករានិ វា សច្ចានិ តេសំ អភិសម្ពុទ្ធត្តា អរិយភាវសិទ្ធិតោតិ អរិយសច្ចានិ។ “ទុក្ខំ អរិយសច្ច”ន្តិអាទីសុ បន ទុ-ឥតិ អយំ សទ្ទោ កុច្ឆិតេ ទិស្សតិ។ កុច្ឆិតំ ហិ បុត្តំ “ទុប្បុត្តោ”តិ វទន្តិ។ ខំ-សទ្ទោ បន តុច្ឆេ។ តុច្ឆំ ហិ អាកាសំ “ខ”ន្តិ វុច្ចតិ។ ឥទញ្ច បឋមសច្ចំ កុច្ឆិតំ អនេកោបទ្ទវាធិដ្ឋានតោ, តុច្ឆំ ពាលជនបរិកប្បិតធុវសុភសុខត្តភាវវិរហិតតោ, តស្មា កុច្ឆិតត្តា, តុច្ឆត្តា ច “ទុក្ខ”ន្តិ វុច្ចតិ។ សំ-ឥតិ ច អយំ សទ្ទោ “សមាគមោ, សមេត”ន្តិអាទីសុ សំយោគំ ទីបេតិ។ ឧ-ឥតិ អយំ សទ្ទោ “ឧប្បន្នំ ឧទិត”ន្តិអាទីសុ ឧប្បត្តិំ។ អយ-សទ្ទោ បន ការណំ ទីបេតិ។ ឥទញ្ច ទុតិយសច្ចំ អវសេសបច្ចយសមាយោគេ សតិ ទុក្ខស្សុប្បត្តិការណន្តិ “ទុក្ខសមុទយោ”តិ វុច្ចតិ។

តតិយសច្ចំ បន យស្មា និ-សទ្ទោ អភាវំ, រោធ-សទ្ទោ ចារកំ ទីបេតិ, តស្មា អភាវោ ឯត្ថ, ឯតស្មិំ វា អធិគតេ សំសារចារកសង្ខាតស្ស ទុក្ខនិរោធស្ស សព្វគតិសុញ្ញត្តា, តប្បដិបក្ខត្តា វាតិ “ទុក្ខនិរោធ”ន្តិ វុច្ចតិ, ទុក្ខស្ស វា អនុប្បាទនិរោធបច្ចយត្តា។ ចតុត្ថំ បន យស្មា ឯតំ ទុក្ខនិរោធំ គច្ឆតិ, សត្តំ វា តំ គមយតិ អារម្មណវសេន តទភិមុខត្តា, បដិបទា ច ហោតិ ទុក្ខនិរោធប្បត្តិយា, តស្មា “ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា”តិ វុច្ចតិ។

អបិច ទុក្ខាទីនំ ចត្តារោ ចត្តារោ អត្ថា វិភត្តា តថា អវិតថា អនញ្ញថា, តេ ទុក្ខាទីនិ អភិសមេតព្វេហិ អភិសមេតព្វា។ យថាហ –

“ទុក្ខស្ស បីឡនដ្ឋោ សង្ខតដ្ឋោ សន្តាបដ្ឋោ វិបរិណាមដ្ឋោ, ឥមេ ចត្តារោ ទុក្ខស្ស ទុក្ខដ្ឋា តថា អវិតថា អនញ្ញថា។ សមុទយស្ស អាយូហនដ្ឋោ និទានដ្ឋោ សំយោគដ្ឋោ បលិពោធដ្ឋោ ...បេ... និរោធស្ស និស្សរណដ្ឋោ វិវេកដ្ឋោ អសង្ខតដ្ឋោ អមតដ្ឋោ...បេ... មគ្គស្ស និយ្យានដ្ឋោ ហេតុដ្ឋោ ទស្សនដ្ឋោ អាធិបតេយ្យដ្ឋោ...បេ... អនញ្ញថា”តិ (បដិ។ ម។ ១។៨)។

ឯវំ វិភត្តានំ ចតុន្នំ ចតុន្នំ អត្ថានំ វសេន ទុក្ខាទីនិ វេទិតព្វានិ។ អយំ តាវេត្ថ បទត្ថោ។

ធម្មនយតោ បន តណ្ហាវជ្ជិតា សព្វេ លោកិយធម្មា, សកិលេសិកវជ្ជិតា វា ទុក្ខសច្ចំ នាម, តណ្ហា បន សព្វា អកុសលា វា លោកិយកុសលា វា ធម្មា សមុទយសច្ចំ នាម, និព្វានំ និរោធសច្ចំ នាម, លោកុត្តរកុសលចិត្តសម្បយុត្តានិ អដ្ឋង្គានិ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា អរិយសច្ចំ នាម។ ឥមេហិ បន អង្គេហិ សម្បយុត្តា ចិត្តចេតសិកា ធម្មា ចេវ សាមញ្ញផលានិ ចេត្ថ អសង្គហិតានីតិ វេទិតព្វានិ។ តានិ ហិ “យទនិច្ចំ តំ ទុក្ខ”ន្តិ (សំ។ និ។ ១។១៥) វចនតោ សង្ខារទុក្ខសង្គហិតានិបិ។ យាយ បរិញ្ញាយ ភគវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ តទេត្ថ ន ហោន្តិ, ទុក្ខំ អរិយសច្ចន្តិ ន វុច្ចន្តិ, តានិ ឋបេត្វា សព្វេ លោកិយលោកុត្តរធម្មា សង្គហិតាតិ ទដ្ឋព្វា។ អយំ ធម្មនយោ។

វិភង្គនយតោ បនេត្ថ សុត្តន្តភាជនីយេ ទុក្ខសច្ចំ តាវ –

“ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨲᨾᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩋᩁᩥᨿᩈᨧ᩠ᨧᩴ? ᨩᩣᨲᩥᨷᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ, ᨩᩁᩣᨷᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ, ᨾᩁᨱᨾ᩠ᨷᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ, ᩈᩮᩣᨠᨷᩁᩥᨴᩮᩅᨴᩩᨠ᩠ᨡᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩩᨷᩣᨿᩣᩈᩣᨷᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ, ᩋᨷ᩠ᨷᩥᨿᩮᩉᩥ ᩈᨾ᩠ᨷᨿᩮᩣᨣᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮᩣ, ᨷᩥᨿᩮᩉᩥ ᩅᩥᨷ᩠ᨷᨿᩮᩣᨣᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮᩣ, ᨿᨾ᩠ᨷᩥᨧ᩠ᨨᩴ ᨶ ᩃᨽᨲᩥ, ᨲᨾ᩠ᨷᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ, ᩈᩴᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨷᨬ᩠ᨧᩩᨷᩣᨴᩣᨶᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ”ᨲᩥ (ᩅᩥᨽ᩺ ᪁᪉᪀) –

ᩏᨴ᩠ᨴᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲ᩺ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᨲᩥᩅᩥᨵᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩅᩥᨷᩁᩥᨱᩣᨾᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨴᩩᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ᩺ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᨴᩩᩅᩥᨵᩴ ᨷᩁᩥᨿᩣᨿᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᨶᩥᨷ᩠ᨷᩁᩥᨿᩣᨿᨴᩩᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ᩺ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩣᨿᩥᨠᨧᩮᨲᩈᩥᨠᨴᩩᨠ᩠ᨡᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩅᩮᨴᨶᩣ ᨶᩥᨷ᩠ᨷᩁᩥᨿᩣᨿᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᨶᩣᨾ, ᨲᨴᩅᩈᩮᩈᩣ ᨷᨶ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨽᩪᨲᩣ ᨷᨬ᩠ᨧᩩᨷᩣᨴᩣᨶᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣ ᨷᩁᩥᨿᩣᨿᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᨶᩣᨾ᩺ ᩈᩩᨡᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩅᩮᨴᨶᩣ ᩅᩥᨷᩁᩥᨱᩣᨾᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᨶᩣᨾ᩺ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨷᨶ ᨷᨬ᩠ᨧᩩᨷᩣᨴᩣᨶᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩈᨦ᩠ᨡᨲᩣ ᩅᩣ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᨶᩣᨾ᩺ ᩍᨾᩮᩈᩴ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᨿᨳᩣᨿᩮᩣᨣᩴ ᨲᩦᩈᩩ ᨽᩅᩮᩈᩩ ᨩᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᨶᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨴᩩᨠ᩠ᨡᨲᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᩺ ᨠᩣᨾᨽᩅᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩉᩥ ᨩᩣᨲᩥ ᨲᩣᩅ ᩈᨿᩴ ᨶ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ, ᩋᨷᩣᨿᨣᨲᩥᨾᨶᩩᩔᨣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨷᨶ ᨶᩥᩁᨿᨣ᩠ᨣᩥᩈᨶ᩠ᨲᩣᨷᩣᨴᩥᨾᩪᩃᨠᩴ, ᨣᨻ᩠ᨽᩮᩣᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩥᨠᩣᨴᩥᨾᩪᩃᨠᩴ, ᨩᩥᨥᨧ᩠ᨨᩣᨷᩥᨷᩣᩈᩣᨴᩥᨾᩪᩃᨠᨬ᩠ᨧ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᨲᩔ ᩈᨲ᩠ᨲᩔ ᨠᩣᨿᩥᨠᨧᩮᨲᩈᩥᨠᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨽᩣᩅᩮᨶ ᨷᩁᩥᨿᩣᨿᨲᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ᩺ ᨲᨳᩣ ᨩᩁᩣᨾᩁᨱᩣᨴᨿᩮᩣᨷᩥ᩺ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᨩᩁᩣ ᨠᩣᨿᨴᩩᨻ᩠ᨻᩃᨲᩣᨾᩪᩃᨠᩔ, ᨷᩩᨲ᩠ᨲᨴᩣᩁᩣᨴᩥᨷᩁᩥᨽᩅᨾᩪᩃᨠᩔ ᨧ, ᨾᩁᨱᩴ ᨷᨶ ᨾᩣᩁᨱᨶ᩠ᨲᩥᨠᩅᩮᨴᨶᩣᨽᩪᨲᩔ, ᨶᩥᩁᨿᩣᨴᩥᨣᨲᩥᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᨴᩔᨶᨾᩪᩃᨠᩔ ᨧ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨽᩣᩅᨲᩮᩣ, ᩈᩮᩣᨠᩣᨴᨿᩮᩣ ᩈᩮᩣᨠᩣᨴᩥᨾᩪᩃᨠᩔ ᨠᩣᨿᩥᨠᨧᩮᨲᩈᩥᨠᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨽᩣᩅᨲ᩠ᨲᩣ ᨧᩮᩅ ᩈᨿᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩣ ᨧ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᩺ ᩅᩥᨷᩁᩥᨱᩣᨾᨴᩩᨠ᩠ᨡᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨴᩩᨠ᩠ᨡᨲᩣ ᨧᩮᩈᩴ ᨷᩈᩥᨴ᩠ᨵᩣᨿᩮᩅ᩺ ᩑᩅᩴ ᨠᩣᨾᨽᩅᩮ ᨩᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᨶᩥ ᨲᩦᩉᩥᨷᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮᩉᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨲᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᩺ ᩁᩪᨷᩣᩁᩪᨷᨽᩅᩮᩈᩩ ᨷᨶ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩮᩣᨠᨷᩁᩥᨴᩮᩅᨴᩩᨠ᩠ᨡᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩩᨷᩣᨿᩣᩈᩣ ᨶ ᩈᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨩᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᨶᩴ ᩅᩥᨷᩁᩥᨱᩣᨾᨴᩩᨠ᩠ᨡᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨴᩩᨠ᩠ᨡᩅᩈᩮᨶ ᨧ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨲᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ, ᨶ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨴᩩᨠ᩠ᨡᩅᩈᩮᨶᩣᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩈᨧ᩠ᨧᩮ ᨶᨿᩮᩣ᩺

ᩈᨾᩩᨴᨿᩈᨧ᩠ᨧᩴ ᨷᨶ “ᨠᩣᨾᨲᨱ᩠ᩉᩣ ᨽᩅᨲᨱ᩠ᩉᩣ ᩅᩥᨽᩅᨲᨱ᩠ᩉᩣ”ᨲᩥ (ᩅᩥᨽ᩺ ᪂᪀᪃) ᨲᨲ᩠ᨳᨠᨾᩮᩅ ᩏᨴ᩠ᨴᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ “ᩈᩣ ᨡᩮᩣ ᨷᨶᩮᩈᩣ ᨲᨱ᩠ᩉᩣ ᨠᨲ᩠ᨳ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩦ”ᨲᩥ (ᩅᩥᨽ᩺ ᪂᪀᪃) ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩴ ᨨᩊᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩅᩥᩈᨿᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨹᩔᩅᩮᨴᨶᩣᩈᨬ᩠ᨬᩣᨧᩮᨲᨶᩣᨲᨱ᩠ᩉᩣᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩅᩥᨧᩣᩁᩣᨶᩴ ᩅᩥᩈᨿᨽᩪᨲᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨿ “ᩑᨲ᩠ᨳᩮᩈᩣ ᨲᨱ᩠ᩉᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩦ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨷᨠᩣᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᨲᩮᩣ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲ᩺

ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨧ᩠ᨧᩴ ᨷᨶ “ᨲᩔᩣ ᩑᩅ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨿ ᩋᩈᩮᩈᩅᩥᩁᩣᨣᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ ᨧᩣᨣᩮᩣ ᨷᨭᩥᨶᩥᩔᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᩣᩃᨿᩮᩣ”ᨲᩥ (ᩅᩥᨽ᩺ ᪂᪀᪄) ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩩᨶ “ᩈᩣ ᨡᩮᩣ ᨷᨶᩮᩈᩣ ᨲᨱ᩠ᩉᩣ ᨠᨲ᩠ᨳ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨾᩣᨶᩣ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩦ”ᨲᩥ (ᩅᩥᨽ᩺ ᪂᪀᪄) ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨾᩩᨴᨿᩈᨧ᩠ᨧᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨴᩦᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᨷᨭᩥᩃᩮᩣᨾᨲᩮᩣ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨿ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩴ ᨷᨠᩣᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᨲᩮᩣ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲ᩺ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᩈᩮᩈᩅᩥᩁᩣᨣᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᨶᩥ ᨷᨴᩣᨶᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩅᩮᩅᨧᨶᩣᨶᩥ᩺ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᩉᩥ ᩋᩣᨣᨾ᩠ᨾ ᨲᨱ᩠ᩉᩣ ᩋᩈᩮᩈᩣ ᩅᩥᩁᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ, ᨧᨩᩦᨿᨲᩥ, ᨷᨭᩥᨶᩥᩔᨩ᩠ᨩᩦᨿᨲᩥ, ᨾᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨶ ᩋᩃ᩠ᩃᩦᨿᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ “ᩋᩈᩮᩈᩅᩥᩁᩣᨣᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ ᨧᩣᨣᩮᩣ ᨷᨭᩥᨶᩥᩔᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᩣᩃᨿᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᩺ ᩑᨠᨾᩮᩅ ᩉᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ, ᨶᩣᨾᩣᨶᩥ ᨷᨶᩔ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᨦ᩠ᨡᨲᩣᨶᩴ ᨶᩣᨾᨷᨭᩥᨷᨠ᩠ᨡᩅᩈᩮᨶ ᩋᨶᩮᨠᩣᨶᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᩺

ᨶᨶᩩ ᨷᩥᨭᨠᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨠᩥᩃᩮᩈᨠ᩠ᨡᨿᨾᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ, ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨧ ᨲᩣᩈᩩ ᨲᩣᩈᩩ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨽᩥᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩣᩈᩩ “ᩁᩣᨣᨠ᩠ᨡᨿᩮᩣ ᨴᩮᩣᩈᨠ᩠ᨡᨿᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ (ᩈᩴ᩺ ᨶᩥ᩺ ᪄.᪃᪁᪄) ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩮ? ᨶ, ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩣᨶᩴ ᩑᨠᨲᩣᨷᨩ᩠ᨩᨶᨲᩮᩣ᩺ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨷᩥ ᩉᩥ “ᨿᩮᩣ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩁᩣᨣᨠ᩠ᨡᨿᩮᩣ ᨴᩮᩣᩈᨠ᩠ᨡᨿᩮᩣ ᨾᩮᩣᩉᨠ᩠ᨡᨿᩮᩣ, ᩍᨴᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᩈᩴ᩺ ᨶᩥ᩺ ᪄.᪃᪁᪄) ᩁᩣᨣᩣᨴᩦᨶᩴ ᨷᩁᩥᨠ᩠ᨡᨿᨶ᩠ᨲᩮ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᩏᨷᨧᩣᩁᩮᨶ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ

រាគក្ខយាទិការណេន វុច្ចតិ, យថា រាគាទីនំ ខយហេតុត្តា និព្ពានម្បិ រាគក្ខយាទិការណេន វុត្តន្តិ គហេតព្ពំ. ឥតរថា និព្ពានស្ស ពហុត្តំ អាបជ្ជតិ រាគាទីនំ ពហុត្តា ខយស្សាបិ ពហុត្តា. សព្ពកិលេសានម្បិ ខយស្ស ឯកត្តេន បឋមមគ្គេន ទិដ្ឋិអាទីនំ ខយេ សព្ពកិលេសក្ខយោ អាបជ្ជតិ, ឌួញអាទិកត្តព្ពស្ស សិយា តិរច្ឆានានម្បិ ឧប្បន្នរាគក្ខយស្ស បីឡនត្តេន និព្ពានប្បត្តិតោ, គោត្រភុក្ខណេបិ ច រាគាទិក្ខយោ ហោតិ គោត្រភុនោ និព្ពានវិសយត្តា, មគ្គស្ស បន និព្ពានារម្មណតាអប្បសង្គោ. ន ហិ អត្តនា ខេបិយមានកិលេសក្ខយមារព្ភ មគ្គោ ឧប្បជ្ជតិ, អការណោ ចស្ស អាបជ្ជតិ រាគាទិក្ខយភូតស្ស បន អការណស្ស បគ្គណេសន តុច្ឆរូបត្តា, តស្សាបិ ការណត្តាការណាន វិវេកលក្ខណំ ន សិយា, សង្ខតតា ចស្ស សិយា. ន ហិ កទាចិ ឧបលព្ភមានំ អសង្ខតំ ន វត្តុមរហតិ សព្ពសម្បិ អហេតុកត្តាបត្តិតោ, សង្ខតត្តេបិ ចស្ស ន និព្ពានត្តំ ឧប្បត្តិនិរោធក្ខណសមង្គិតាយ វុត្តត្តា, យថា ច អការណស្សាបិ អការណោ, អនវដ្ឋានត្តា ឋិតានម្បិ រាគាទីនំ បុន ឧប្បជ្ជនំ ខយំ តេសមេវ អការណោ អការណស្ស វិនដ្ឋត្តា.

អបិច ការណត្តេន វា ការណំ ឧប្បន្នំ រាគាទីនំ ន កទាចិ ហានិ ហោតិ. ន ហិ អញ្ញស្សុប្បត្តិយំ អញ្ញំ និរុជ្ឈតិ. អការណោ វាស្ស និរោធោ, និរោធសន្តិវាទេន ច ឯតំ និរុជ្ឈតីតិ ចេ? កិមិទំ និរោធំ នាម. យទិ តម្បិ ការណរូបំ, សមានកោសតា ចស្ស សិយា អនវដ្ឋានត្តា, ន ច អត្ថិសិទ្ធិ. យទិ តុច្ឆរូបំ, កិំ បរិយេសនស្ស តុច្ឆរូបតាយ ឧបកតាយ ភូមិម្បិ គន្ត្វា ឧបគត្តព្ពាតិ សិទ្ធំ, រាគាទិក្ខយភូតស្ស និព្ពានស្ស តុច្ឆរូបតាយ អការណោ, ន ច អការណោ ឯវ និព្ពានំ. អតីតានាគតកោសានមការណ និព្ពានប្បត្តិយា អការណតោ វត្តមានានំ អការណោ នាម. អការណោ នាម ន កិលេសវិគមេតព្ពា, អបិ តុ អនុប្បត្តិការណំ. អច្ចន្តវិគមោ និព្ពានេនាបិ សម្បាទីយតីតិ ចេ? ន, តស្ស ការណការោ. វិបស្សនា ការណមិតិ ចេ? ន, អត្តាទិវិគមប្បជននសង្ខតធម្មទស្សនេន វិនា អនត្តាទិវិគមប្បត្តាយ វិបស្សនាយ អនុប្បត្តិតោ. យទិ ហិ ឧប្បជ្ជេយ្យ, តាយ សព្ពេបិ សត្តា វិមុត្តា ឯវ សិយុំ, នោ ច កទាចិ ន មុច្ចេយ្យ វិមុត្តធម្មទស្សនាការណា. ន ហិ ទស្សនំ វិនា វិគមោ សម្ភវតិ, ន ច អត្តាតិ វិគមប្បជននរូបាទិទស្សនេនេវ តព្ពិមុត្តិវិគមប្បជននំ ហោតិ. វុទ្ធានត្តា បរមោបជននេន រូបាទីសុ វិបស្សនាវិគមោ ឧប្បជ្ជតីតិ ចេ? ន, តេនបិ វិមុត្តទស្សនាការណេន វិបស្សនាវិគមប្បានុប្បត្តិតោ. ន ហិ មានានាយ ការណនាយកិយា មានីនំ កាទិយំ ឧប្បជ្ជតិ, នានានាយ ឯវ តព្ពិមុត្តំ ឧប្បជ្ជតិ អហេតុកត្តប្បសង្គតោ. ន ច វិមុត្តទស្សនាការណេន ឯកស្ស វិបស្សនាវិគមប្បជននាយត្តិយាការណតោ នានានានំ បរិយាយបិ ន ហោតិ, នានាបរាមាសា ច សម្ភវតិ. មិលក្ខុរូបរាមាសាតត្តាទិកតាយ បន វុទ្ធានំ និព្ពានសន្និហិតិយា សិទ្ធំ, តេនេវស្ស កិលេសានមច្ចន្តប្បហានស្ស, វិបស្សនោបរាមាសនាយត្តិយស្ស ច សិទ្ធីតិ និព្ពានមេវ នានាភយការណំ, នាញ្ញន្តិ គហេតព្ពំ.

កស្មា បន និព្ពានទស្សនេន រាគាទីនំ អច្ចន្តប្បហានំ, វិលក្ខណត្តា ហោតិ. ន ហិ អញ្ញស្ស ទស្សនេន ឥតររាគប្បហានំ, វិលក្ខណភាវតា យុត្តន្តិ? ន, អសង្ខតទស្សនេន សង្ខតស្ស វា ទោសស្ស វា បីឡនត្តា. ទិដ្ឋអច្ចន្តសុខានំ ហិ វិញ្ញូនំ, តត្ថិយារម្មណាទីសុ ច សុខាភិមានោ, វិញ្ញាភិរតិ ច បហីយតិ ទិដ្ឋបរតីរស្ស នាវិកស្ស នាវាភិមានោ វិយ សុខាភិមានាភិរតិយោ វិយ. អបិច សង្ខតធម្មេសុ អល្លីនា រាគាទយោ អសង្ខតធម្មេ សណ្ឋាតុំ ន សក្កោន្តិ អគ្គិក្ខន្ធេ វិយ មក្ខិកា, ជលេ វិយ ច ខលចរា, និព្ពានទស្សនេន បហីនទោសស្ស វិត្តស្ស យាថាវតោ តេសុ សង្ខតេសុ វិលក្ខណទស្សនំ សម្ភវតិ គេសញ្ញាលេបន វិហតការណវិបរិយាទិទោសស្ស ចក្ខុនោ ឈាបិតរូបទស្សនំ វិយ, ទិដ្ឋទោសេសុ ចស្ស សង្ខារេសុ ន បុន រាគាទិតប្បវត្តិ ភាវិតា សុនិការេន វិយ វត្ថុក្ខេបតិ វេទិតព្ពំ.

កស្មា បត ពេសន្តិ សត្តាត់ ឲច តិព្ពាតសច្ឆិកិរិយាសមត្ថេចា, ត សច្ឆោសត្តិ? អតាឌិព្យទ្ធបរយ្យេទាបឌេសសាសេបក្ខត្តា, តេសញ្ចា ្ចបឌេសពាត់ សព្ពត្វ សព្ពេកា អកាចតោ, សោត្វតញ្ចា ឍលាសយ្យត្តិយា អច្ចត្តក្លសកត្តា, ចក្កចាទ្យអាតញ្ចា អតត្តត្តា, តស្មា ពេឌិ ឲច ព្យទ្ធប្បាឌការេល តិលក្ខណោបឌេសលិវេកត តិព្ពាត់ សច្ឆិពេទាត្តិ, ត សច្ឆោតិ កេហតត្ថ៊ា

ពធំ បតេត្វ ទាកាឌឹត៌ អច្ចត្តចិកយោ តិព្ពាតេតត សាឌឹយតីតិ? ត តាច សោ, អតីតាតាកតាត់ តេសយិឌាតិ អកាចា, បុច្ឆោ ច តស្ស ចិន្តយាតត្តា, ចត្តយាតាត់ សរសតិទោឈតោ៊ា ពធញ្ចាស្ស ព្យឆ្ឆទ្វបស្ស តិព្ពាតស្ស ហេតុភេត្ត យឆាចុត្តឌោសាតយចសទោតិ ចេ? ត, តស្ស កាចទ្វបត្តា៊ា បុព្ពាកាកបដិបត្តិយា ហិ តិព្ពាតយាទក្ខ អតុសយាឌតតការេចត ្ចប្បត្តយក្កា ឲច កិលេសាតយតុប្បាឌតិទោឈា តត្ប្បត្តិយា អាយតិ ្ចប្បជ្ជតារហាត់ អតុប្បត្តិតោ អក្កិសត្តិឆាទេត អក្កទោឌតពការេចត ្ចប្បត្តសាលិក្ខត្ថស្ស ពីឌតាកាចទ្វបតា ចិយ៊ា ត ហិ អការេចា តាយ ពេកាឌិ បរយត្វតោ អត្ថិ, ឃោ ការលោត ឌតឹយតិ តព្ពិទ្វទ្ធក្ខល្យប្បាឌតការេចាចុប្បាឌត៌ អតេតកក្ខល្យប្បាឌតេតត ឍត្ថការាកាចុប្បាឌត៌ ចិយ, តស្មា កិលេសាត៌ អតុប្បត្តិតិទោឈសច្ឆាតស្ស អរិយមក្កស្ស ្ចបតិស្សយត្តា ្ចបតិស្សេយាបចាទេត តិព្ពាត៌ “អសេសចិទាកតិទោឈា”តិអាឌិតា ចុត្ត៊ា សទ្វបេតច ពស្មា ត ចុត្តត្តិ ចេ? អកិសុល្យត្តា, អតុបលទ្ធបុព្ពត្តា ច, សុល្យតា ចស្ស កាចតោ អប្បោស្សុក្កតាចចតតោ, អរិយេត ចក្ខុតា បស្សិតព្ពតោ ច ចេឌិតព្ពា៊ា

ឲត្វ បត បចចាឌី អាហ – “តេត្វច តិព្ពាត៌ អតុបលព្ភតីយតោ”តិ៊ា ត អតុបលព្ភតីយំ តស្ស សិទ្ធត្តា៊ា ្ចបលព្ភតិ ហិ តំ តឌត្វទ្វបបដិបត្តិយា អរិយេហិ៊ា អបិច តិព្ពាត៌ តត្ថិតិ ត ចត្តត្ថំ សព្ពសត្តាត៌ ចិទ្វទ្ធឆយ្ឡាត៌ ការេចត អបចក្កាកាចប្បសក្កតោ៊ា ត ច តំ យុត្តំ ្ចល្យាឌិបដិបក្ខស្ស សីតាឌិតោ ចិយ កចបដិបក្ខស្ស តិព្ពាតស្សបិ អចស្សំកាចា៊ា ចុត្តញ្ចា –

“យឆាបិ ្ចល្យេឆិន្តេត្ត, អបរំ ចិន្ជតិ សីតលំ;

ឲចំ តិចិឆក្កិ ចិន្តេត្ត, តិព្ពាត៌ ព្ចច្ឆិតព្ពក”ត្តិ៊ា (ព្យ៊ា ចំ៊ា ១៊ា១១) –

អាឌិ៊ា អច្ចត្តតិទោឈហេតុតោ ចិបស្សតោបឌេសស្ស ឌស្សតតោ ច អតេត្វច តិព្ពាត៌ តំ ចិតា តស្សាសមុច្ចតោតិ ចុទេត្តាចាយតេត្វ៊ា តេតេតំ បុរិយាឃ ពេកាឌិយា អកាចតោ អប្បកចំ, តតោច អឌទាយតលំ, តិច្ចញ្ចា ហោតីតិ អល្យអាឌីតយ្យិ តិច្ចកាចបត្តិ តិព្ពាតស្សច តិច្ចត្តាតិ ចេ? ត, កិត្តាឌិកេលតេត្តត ហេតុលក្ខលស្សាតុបបត្តិតោ៊ា អល្យអាឌីតយ្យិ អសង្ខតតា ព្ពតិ ចេ? ត, អសង្ខតតាសិទ្ធិតោ អសង្ខតាតញ្ចាតេតកត្តាតុបបត្តិតោ៊ា យឌិ ហិ អសង្ខតំ តាយ កចេឃ្យ, ឲពេតេច កចិតត្ថំ ឌេសកាលសកាចកេឌស្ស កាលោកេឌកត្តា, កិត្តសកាចាតយ្យិ អហេតុកេត្ត អតិប្បសក្កតោ៊ា

សក្ខតេហិ សកាចកិត្តស្ស តិព្ពាតស្ស ពធំ អហេតុកតាតិ ចេ? អសង្ខតសការេចត សង្ខតសការេចហិ កិត្តស្ស កាលោតេបក្ខត្តា៊ា អសង្ខតេត្វ

ហិ ឯយាតេ កចឯកាចកេឌា ពារលាកេឌ៌ ឃូចយតិ , តឯ្វា ឲពកេយច តិដ្ឋំ កចិត្យេវហតិ, តឡ្វា ឃឆាទុត្តឃុត្តិតោ, ឯញ្ញាញ្ញាចចតតោ ច បវេយត្តុតោ ចិជ្ជយាតំ តិដ្ឋាតេយច។ ទុត្តំ ហេតំ កពចតា “អត្ថិ, កិក្ខវេច, អឌាតំ អក្ជុតំ អពតំ អឯង្ខត”ន្តិ (ឧតិទុ។ ៣៧)។ អយំ ទុក្ខតិរោឆឯច្ចេ តេយា។

ឰតទំ បត “ឯខ្ញាតិដ្ឋិ…េប… ឯខ្ញាឯយាឆី”តិ ហ្គុំសិត្វា ចិត្វារតោ ចិកត្តំ។ ចិតិច្ឆេយា បតេតត្វ យក្កក្ខុចិកេក្ក អាចិ កចិឃ្យាតិតិ អយំ ឃុត្តត្តកាឌតិយតេយា។

អភិឆម្ភកាឌតិយេ បត –

“ចត្តារិ ឯច្ចានិ ទុក្ខំ ទុក្ខឯមុទេយា ទុក្ខតិរោឆោ ទុក្ខតិរោឆកាមិតី បដិបទា។ តត្ថ តណ្ហា ទុក្ខឯមុទេយា។ អចេឯឃា ឃាឯចឆម្មា…េប… ទុក្ខំ។ តណ្ហាយ បហាតំ ទុក្ខតិរោឆោ។ អដ្ឋង្គិកោ យេក្កា ទុក្ខតិរោឆកាមិតី បដិបទា”តិ (ចិក។ ១០៩) –

ចត្វា អដ្ឋ យក្កង្គាតិ ចិត្វារតោ តិដ្ឋិសិត្វា “អចេឯឃា ឆម្មា ទុក្ខតិរោឆកាមិតិយា បដិបទាយ ឯមុឃុត្តា”តិ (ចិក។ ១០៩ អាទេយា) ឲច៌ បឆេយចារេ ចត្តារិ ឯច្ចានិ ចិកត្តានិ។ តានិ បុត អបរេហិបិ “តណ្ហា, អចេឯឃា ច កិលេឃា ឯមុទេយា, តថា តណ្ហា, អចេឯឃា ច កិលេឃា, អចេឯឃា ច អកុឃលា ឯមុទេយា, តថា តណ្ហា, អចេឯឃា ច កិលេឃា, អចេឯឃា ច អកុឃលា, តីណិ ច កុឃលមូលានិ, ឃាឯចានិ ឯមុទេយា, តថា តណ្ហា, អចេឯឃា ច កិលេឃា, អចេឯឃា ច អកុឃលា, តីណិ ច កុឃលមូលានិ, ឃាឯចានិ, អចេឯឃា ច ឃាឯចកុឃលឆម្មា ឯមុទេយា។ អចេឯឃា ឃាឯចឆម្មា ទុក្ខំ, តឃ្ស តឃ្ស ឯមុទយឃ្ស បហាតំ តិរោឆោ, អដ្ឋង្គិកោ យេក្កា បដិបទា”តិ ឰញ្ចហិ ចារេហិ ចិកត្តានិ។ តត្ថ “អរិយឯច្ចានី”តិ អចត្វា តិប្បទេឯតោ បច្ចយឯង្ខាតំ ឯមុទយំ ទេឃ្សេត្វ “ឯច្ចានី”តិ ទុត្តំ។ អរិយឯច្ចេឃុ ហិ តណ្ហាច ឯមុទេយា, ត ឰតទេ។ ត ច ពេចលំ តណ្ហាច ទុក្ខំ ឯមុទាតេតិ, អចេឯឃា កុឃលាកុឃលាបិ បច្ចយំ ឯមុទាតេត្តិយេចាតិ តេបិ ឯមុទយតោ ទេឃ្សេត្វ “ឯច្ចានិ”ត្វេច ទុត្តំ។ តេតោ បទំ ឃម្មា អដ្ឋង្គិកោ យេក្កោច បដិបទាតិ។ ឯម្ប្យុត្តា បត ឆម្មាទេយា ឯត្តេបិ ឆម្មា បដិបទា ឲច, តឃ្មា តំ តយំ ទេឃ្សេត្វា ឯត្តឯង្គាហិពចារេបិ ឯត្តានិ ចិកត្តានិ ។ ឲត្ថ ហិ អរិយឆតាតេច ឯង្គហិតានិ។ េឯឃំ ឯតិឯេយចាតិ អយំ អភិឆម្ភកាឌតិយតេយា។

បញ្ហាបុច្ឆកតេយ បត ចតុន្នំ អរិយឯច្ចាតំ ពតិ កុឃលា…េប… ពតិ អវ្យាកតា? ឯមុទយឯច្ចំ អកុឃលំ, តិរោឆឯច្ចំ អព្យាកតំ, ទុក្ខឯច្ចំ ឃិយាបិ។ ឯមុទេយា ឯចិតក្កឯចិចារោ, តិរោឆោ អចិតក្កអចិចារោ, យេក្កា ឃិយាបិ, ទុក្ខំ ឃិយាបិ, ត ចត្តព្វំ ច។ តីណិ ឯច្ចានិ អតិទឃ្សតអប្បដិឃានិ, ទុក្ខំ ឃិយាបិ។ ឯមុទេយា េហតុ, តិរោឆោ ត េហតុ, េឯឃា ឃ្វិយាបិ។ ឃ្វេ ឯច្ចានិ លោកិយានិ, យក្កតិរោឆា លោកុត្តរា។ ឯមុទយឯច្ចំ ឯរណំ, ឃ្វេ ឯច្ចានិ អរណានិ, ទុក្ខំ ឃុចិយាបិ។ អយំ បញ្ហាបុច្ឆកតេយា។ ឰទានិ បតេតត្វ –

ពយេតាត្ថាឆិពតោ, លក្ខណាទីហិ ឃុញ្ញតោ;

ញាណកិច្ចាបយា ចោយ្យោ, បរិញ្ញាយុត្តចិតិច្ឆេយោ។

តត្ថ កមតោ តាវ ញាណាបិ ទេសនាក្កមេន យុជ្ជតិ។ ឯត្ថ ឱឡារិកត្តា, សព្វសត្តសាធារណត្តា ច សុវិញ្ញេយ្យន្តិ ទុក្ខសច្ចំ បឋមំ វុត្តំ, តតោ តស្សេវ ហេតុទស្សនត្ថំ សមុទយសច្ចំ, តតោ "ហេតុនិរោធា ផលនិរោធោ"តិ ញាបនត្ថំ និរោធសច្ចំ, តទធិគមុបាយទស្សនត្ថំ អន្តេ មគ្គសច្ចំ។ ភវសុខស្សាទគធិតានំ វា សត្តានំ សំវេគជននត្ថំ បឋមំ ទុក្ខមាហ, តតោ "តំ នេវ អកតំ អាគច្ឆតិ, ន ឥស្សរនិម្មានាទិតោ ហោតិ, ឥតោ បន ហោតី"តិ ញាបនត្ថំ សមុទយំ, តតោ សហេតុកេន ទុក្ខេន អភិភូតត្តា សំវិគ្គមានសានំ តន្និស្សរណទស្សនេន អស្សាសជននត្ថំ និរោធំ, តតោ និរោធសម្បាបកំ មគ្គន្តិ អយមេត្ថ កមោ។

អនូនាធិកតោ បន កស្មា ចត្តារិ ឯវ សច្ចានីតិ ចេ? តតោ អញ្ញស្ស អសម្ភវតោ, អញ្ញតរស្ស ច អនបនេយ្យតោ។ អបិច បវត្តិមាទិក្ខន្តោ ភគវា សហេតុកំ អាទិក្ខតិ, និវត្តិញ្ច សឧបាយំ។ ឥតិ បវត្តិនិវត្តិតទុភយហេតូនំ ឯតបរមតោ ចត្តារិ ឯវ វុត្តានីតិ អយមេត្ថានូនាធិកតោ។

លក្ខណាទីហិ បនេត្ថ លក្ខណតោ ពាធនលក្ខណំ ទុក្ខសច្ចំ, សន្តាបនរសំ, បវត្តិបច្ចុបដ្ឋានំ។ បភវលក្ខណំ សមុទយសច្ចំ, អនុបច្ឆេទករណរសំ, បលិពោធបច្ចុបដ្ឋានំ។ សន្តិលក្ខណំ និរោធសច្ចំ, អច្ចុតិរសំ, អនិមិត្តបច្ចុបដ្ឋានំ។ និយ្យានលក្ខណំ មគ្គសច្ចំ, កិលេសបហានករណរសំ, វុដ្ឋានបច្ចុបដ្ឋានំ។ អបិច បវត្តិបវត្តកនិវត្តិនិវត្តកលក្ខណានិ បដិបាដិយា, តថា សង្ខតតណ្ហាអសង្ខតទស្សនលក្ខណានិ ចាតិ ឯវមេត្ថ លក្ខណានិ។

សុញ្ញតោ បនេតានិ យថាក្កមំ វេទកការកនិព្វុតគមកាភាវតោ សុញ្ញានិ។ វុត្តញ្ហិ –

"ទុក្ខមេវ ហិ, ន កោចិ ទុក្ខិតោ,

ការកោ ន, កិរិយាវ វិជ្ជតិ;

អត្ថិ និព្វុតិ, ន និព្វុតោ បុមា,

មគ្គមត្ថិ, គមកោ ន វិជ្ជតី"តិ។ (វិភ។ អដ្ឋ។ ១៨៩);

អថ វា –

ឆុចសុកសុលត្តសុញ្ញា,

បុទិយច្ឆយត្តសុញ្ញាយយតបឆំ;

ឆុចសុកសុលអត្តចិទហិតោ,

យក្កោ ឡតិ សុញ្ញាតោ តេសុ៍ (ចិក៍ អដ្ឋ៍ ១ប័ឋ);

តិនោឆសុញ្ញាតិ ចា តីលិ៍ តិនោឆោ ច សេសត្តយសុញ្ញោ៍ ឋលសុញ្ញោ ចា ហេត្វ ហេតុ សមុឆយក្កេសុ ទុក្លតិនោឆាតំ អកាចា បកតិចាឌីតំ បកតិ ចិឃ៍ ហេតុសុញ្ញាទ្ជា ឋលំ ទុក្លសមុឆយាតំ, តិនោឆយក្កាតទ្ជា អសយចាឃា, ត ហេតុសយចេតំ ហេតុឋលំ៍ ហេតុឋលសយចាឃចាឌីតំ ខ្ចុអល្យុកាឌីតិ ចិឃាតិ អឃយេត្វ សុញ្ញាតា៍

ធាលាកិច្ចតោតិ ៤ត្វ ទុចិធំ សច្ចធាលាំ អគុចៅឆធាលាំ, បជិចេឆធាលាទ្ជា៍ តត្វ អគុចៅឆធាលាំ លោកិយំ, តំ អគុស្សចាឌីចសេត តិនោឆ, យក្កេ ច បចត្តតិ៍ បជិចេឆធាលាំ លោក្យត្តទំ, តំ សច្ចាចចៅឆបជិបក្លកិលេសេ ឆេបត្តិ តិនោឆយាទម្លាំ កាតួា កិច្ចតោ ចត្តាទិបិ សច្ចាតិ បជិចិញ្ញតិ៍ ឃំ បតេតំ លោកិយំ, តត្វ ទុក្លធាលាំ បទិឃដ្ឋាភាកិកចតចសេត បចត្តយាតំ សក្កាឃឌិដ្ឋិ តិចត្តតិ, សមុឆយធាលាំ ខ្ចេច្ឆឌិដ្ឋិ, តិនោឆធាលាំ សស្សតឌិដ្ឋិ, យក្កធាលាំ អកិទិឃឌិដ្ឋិ៍ ទុក្លធាលាំ ចា តេសុ ឆុចសុកសុលត្តកាចទហិតេសុ លេន្ធសុ ឆុចសុកសុលត្តកាចសញ្ញាសក្លាតំ ឋលេ ចិប្បជិបត្តិ, សមុឆយធាលាំ "ឡស្សទបឆាតកាលសកាចាឌីហិ លោកោ បចត្តតី"តិ អកាទេលា កាទលាកិយាតប្បចត្តិ ហេតុបិ ក្រចិប្បជិបត្តិ, តិនោឆធាលាំ អទ្ធបលោកាឌីសុ អបចក្កក្កាហក្ខតំ តិនោឆ ចិប្បជិបត្តិ, យក្កធាលាំ កាយសុលល្លិកអត្តកិលយឆាតុយោកប្បកេឆ អចិសុទ្ធិយក្កេ ចិសុទ្ធិយក្កក្កាហចសេត បចត្តិ ខ្ចបិឃេ ចិប្បជិបត្តិ តិចត្តតិ៍ ឡុតយេត្វ ធាលាកិច្ចិ៍

ខ្ចបយាតោ បតេត្វ កាទោ ចិឃ ហិ ទុក្លសច្ចិ ធដ្ឋត្តំ, កាទាធាតយិច សមុឆយសច្ចិ, កាទតិក្លេបតយិច តិនោឆសច្ចិ, កាទតិក្លេបតុបិឃោ ចិឃ យក្កសច្ចិ៍ អបិច ទោកាតត្តិធាតតទុបសយកេសឌ្ឍហិ, ឆ្លទិយតីទយហោឈបិទិយតីទតំសយ្យាបកោបិឃេហិ ធាតិ ៤ចយាឌីហិ ឃឆាក្កយំ ឃោឌេត្តាបិ ៤តាតិ ខ្ចបយាតោ ចេឌិតព្ពាតិ៍ អឃយេត្វ ខ្ចបយា៍ ៤ចំ ធោឃ្យា បិឡាឡយុត្តចិតិច្ឆឃោ៍

សច្ចចិកក្កយាតិកត្វចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

ឡត្រឹយចិកក្កយាតិកត្វចណ្ណតា

ឥន្ទ្រិយវិភង្គមាតិកាយ បន អត្ថតោ តាវ – ទ្វាវីសតិ ឥន្ទ្រិយានីតិ ឯត្ថ ឥន្ទ្រិយដ្ឋសម្ភវតោ ឥន្ទ្រិយានិ៍ កោ បនេស ឥន្ទ្រិយដ្ឋោ នាមាតិ? ឥន្ទលិង្គដ្ឋោ, ឥន្ទទេសិតដ្ឋោ, ឥន្ទទិដ្ឋដ្ឋោ, ឥន្ទសិដ្ឋដ្ឋោ, ឥន្ទជុដ្ឋដ្ឋោ ច, សោ សព្វោបិ ឥធ យថាយោគំ យុជ្ជតិ៍ កុសលាកុសលំ កម្មំ ឥន្ទោ នាម កម្មេសុ កស្សចិ ឥស្សរិយាភាវតោ, តេនេវេត្ថ កម្មសញ្ជនិតានិ តាវ ឥន្ទ្រិយានិ អត្តនោ ជនកកម្មំ ឧល្លិង្គេន្តិ, តេន ច សិដ្ឋានីតិ ឥន្ទលិង្គដ្ឋេន, ឥន្ទសិដ្ឋដ្ឋេន ច ឥន្ទ្រិយានិ៍ សម្មាសម្ពុទ្ធោ បន បរមិស្សរិយភាវតោ ឥន្ទោ, តេន សព្វានិបេតានិ ឥន្ទ្រិយានិ ភគវតា យថាភូតតោ បកាសិតានិ, អភិសម្ពុទ្ធានិ ចាតិ ឥន្ទទេសិតដ្ឋេន, ឥន្ទទិដ្ឋដ្ឋេន ច ឥន្ទ្រិយានិ៍ តេនេវ ភគវតា កានិចិ គោចរាសេវនាយ, កានិចិ ភាវនាសេវនាយ សេវិតានីតិ ឥន្ទជុដ្ឋដ្ឋេនបិ ឥន្ទ្រិយានិ៍ អបិច អាធិបច្ចសង្ខាតេន ឥស្សរិយដ្ឋេនាបិ ឯតានិ ឥន្ទ្រិយានិ៍

ចក្ខុន្ទ្រិយន្តិអាទីសុ ចក្ខាទីនំ បទត្ថោ ហេដ្ឋា បកាសិតោ៍ បច្ឆិមេសុ បន តីសុ បុព្ពភាគេ អនញ្ញាតំ អមតំ បទំ, ចតុសច្ចធម្មំ វា ជានិស្សាមីតិ ឯវំ បដិបន្នស្ស ឧប្បជ្ជនតោ, ឥន្ទ្រិយដ្ឋសម្ភវតោ ច អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ៍ អាជាននតោ អញ្ញា ឯវ ឥន្ទ្រិយន្តិ អញ្ញិន្ទ្រិយំ៍ អញ្ញាតាវិនោ ចតូសុ សច្ចេសុ និដ្ឋិតញាណកិច្ចស្ស ខីណាសវស្ស ឥន្ទ្រិយន្តិ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ៍ តត្ថ ច បមាទិន្ទ្រិយានន្តរំ ចក្ខុវិញ្ញាណាទិវីថិចិត្តប្បវត្តិយំ រូបាទីនំ និយតភាវស្ស, អត្តនោ ពិក្លុមក្ខតាត្ថចិនាតស្ស ច អាបាទតោ អាធិបច្ចំ វេទិតព្វំ៍ មនិន្ទ្រិយានីតិ បន អត្តតោ អត្តនោ វិជាននាទិលក្ខណេ អាធិបច្ចំ វេទិតព្វំ៍ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវ៍ អយំ តាវេត្ថ បទត្ថោ៍

ធម្មភេទតោ បនេត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ រូបារូបវសេន ទ្វិធា៍ សុខិន្ទ្រិយាទីនិ បញ្ច វេទនាភាវតោ ឯកធេវ, តថា បញ្ញិន្ទ្រិយាទីនិ ចត្តារិ អមោហភាវតោ៍ សេសានិ បន ឥន្ទ្រិយានិ ឯកេកធម្មា ឯវាតិ ឯវំ បរមត្ថតោ សោឡស ធម្មា ទ្វាវីសតិន្ទ្រិយភាវេន ទេសិតានិ៍ សេសានិ បនេត្ថ ចេតសិកទ្វិបតិដ្ឋានានិ អសង្គហិតានីតិ អយំ ធម្មភេទោ៍

វិភង្គនយតោ បនេត្ថ សុត្តន្តភាជនីយំ នាម ន លព្ភតិ៍ កស្មា? សុត្តន្តេ ឥមាយ បដិបាដិយា ទ្វាវីសតិយា ឥន្ទ្រិយានំ អនាគតត្តា៍ សុត្តន្តស្មិំ ហិ កត្ថចិ ទ្វេ ឥន្ទ្រិយានិ កថិតានិ, កត្ថចិ តីណិ, កត្ថចិ បញ្ច, ឯវំ បន និរន្តរំ ទ្វាវីសតិ អាគតានិ នាម នត្ថិ៍ អភិធម្មភាជនីយេបិ វិសេសោ នត្ថិ៍

បញ្ហាបុច្ឆកនយេ បន ទ្វាវីសតិយា ឥន្ទ្រិយានំ កតិ កុសលា...បេ... កតិ អរណាតិ? អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ កុសលំ, ទោមនស្សិន្ទ្រិយំ អកុសលំ, សទ្ធាសតិបញ្ញាអញ្ញិន្ទ្រិយានិ ចត្តារិ កុសលាព្យាកតានិ, មនជីវិតសោមនស្សុបេក្ខាវីរិយសមាធិន្ទ្រិយានិ ៦ តិធាបិ, សេសានិ ទស អព្យាកតានិ៍ ៦ ឥន្ទ្រិយានិ សិយា សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តា, សិយា អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តាតិ, តីណិ តិធាបិ, ជីវិតំ តិធា ច ន ច វត្តព្វំ, ទ្វាទសិន្ទ្រិយានិ ន វត្តព្វានិ ឯវ៍ តីណិ វិបាកានិ, ទ្វេ វិបាកធម្មធម្មានិ, រូបិន្ទ្រិយានិ សត្ត នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មានិ, អញ្ញិន្ទ្រិយំ សិយា វិបាកំ, សិយា វិបាកធម្មធម្មំ, នវិន្ទ្រិយានិ តិធាបិ៍ នវិន្ទ្រិយានិ ឧបាទិន្នុបាទានិយានិ, ទោមនស្សិន្ទ្រិយំ អនុបាទិន្នុបាទានិយំ, តីណិ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយានិ, នវ តិធាបិ៍ ទោមនស្សិន្ទ្រិយំ សវិតក្កសវិចារំ, ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ តថា

ធ អចិតក្កអចិធារទ្ធា, តច អចិតក្កអចិធារាតិ, ឲកាគយ ពិឆាបិ៑ យត្ត ទ្វបិត្រ្កិយាតិ ឥធច ឫលន្ហ្លធោយតស្សិត្រ្កិយាតិ ធាពិ គយ បរិត្តាតិ, បន្ថិយាតិ ពីលិ អប្បយាណាតិ, ឥយយាតិ តច ពិឆាច៑ ពត្ត ធ ឥយាយតស្សិត្រ្កិយំ ទ្វបិចធរចឥយតេច យពក្កពំ, ពគធឥយយាតិ អទ្វបិចធរចឥយតាបឹពិ ឥចឌិពត្តា៑ បត្ថិត្រ្កិយាតិ អតិគស្សតយប្បខិឈាតិ, យត្តរយ អតិគស្សតអប្បខិឈាឥតច៑

បត្ថិត្រ្កិយាឌីតិ ធត្តាទិ ឥពត្យ, ឥយយា ត ឥពត្យ...ឥយ... ឥធាយតស្សិត្រ្កិយំ យរល៉ា, យតឌីចិពឥយាយតន៍ស្សាឥបក្លាឌីទិឃយយាឥត្រ្កិយាតិ ត្វិឆាបិ, ឥយយាតិ បត្ថរយ អរណាឥតធាពិ អយំ បញ្ញាបុទ្ធកតឥយា៑

ព្ពត្រ្កិឥយឫ បគេពឫ, បិត្យព្ពុត្តចិតិន្ធឃយា;

កយឥពា គាតិ ចិឥត្តាឥយ្យា, ពត្ត ឥកាឃល្លបិន្ធពា៑

កយឥពាពិ អឃយ្យិ ឥគឃតាក្កឥយាច៑ ពត្ត អឌ្ឍាឆឥយ្ញុ បរិត្តាឃ អរិឃក្វមិបខិលិឥកា ឥហាពីពិ អត្តកាចបរិឃាបត្វាតិ ធក្លត្រ្កិយាឌីតិ បជយំ ឥគឃិពាតិ៑ ឥយា យត្យស្សត្តការឥចា ឃំ ឆយ៉ុ ក្តបិគាឃ “ព្ពត្តិ”ពិ ចា “បុរិឥយា”ពិ ចា យត្ថ គន្ធពិ, “អឃំ ឥយា”ពិ តិគស្សតត្តំ ពឥពា ព្ពត្តិត្រ្កិយំ, បុរិឃិត្រ្កិយត្ថា៑ ឥយា ទ្យចិឥឆាបិ ឌីចិពិត្រ្កិយបខិពន្ធទ្យត្តីពិ ធាាបតត្តំ ពឥពា ឌីចិពិត្រ្កិយំ៑ ឃាច ពស្ស បចត្តិ, ពាច ឲឥពឃំ ឥចគឃិពាតិ អតិចត្តិ៑ ឃត្ថា កិត្តិ ឥចគឃិពំ, យត្ថា ពំ ឫលំ ទ្យក្លត្តិ ធាាបតត្តំ ពឥពា ឫលិត្រ្កិយាឌីតិ៑ ពត្តិឥរាឆត្តំ បត ឲឥព ឆយ៉ា ការឥចពត្តាពិ បខិបត្តិគស្សតត្តំ ពឥពា យគ្គាឌីតិ៑ “ព្ពយាឃ បខិបត្តិឃា ឲយ ឆឥយ៉ា បជយំ អត្តតិ បិពក្ចពី”ពិ បខិបត្តិឃា អឥយាឈកាចគស្សតត្តំ ពឥពា អតត្តាពត្តាស្សាឃីពិត្រ្កិយំ៑ ពឥស្សច ចលត្តា, ពឥពា អតត្តទ៑ ការឥចពត្តាត្តា ធ ពឥពា អត្តិត្រ្កិយំ៑ ព្ពឥពា បទ៑ កាចតាឃ ព្ពយស្ស អឌិកឥយា, អឌិកឥព ធ បត ព្ពយស្ហិ តត្តិ កិត្តិ ក្តត្តទិ កររីឃត្តិ ធាាបតត្តំ អឥត្ត បឥយស្សាយក្វពំ អត្តាពាចិត្រ្កិយំ ឥគឃិពត្តិ ឲចំ កយឥពា បិត្យព្ពុត្តចិតិន្ធឃតឥយា ចិឥត្តាឥយ្យា៑

ព្ពត្រ្កិយចិកក្ខយាពិកពធណ្ណតា តិខ្ទិពា៑

បត្ថយាការចិកក្ខយាពិកពធណ្ណតា

បត្ថយាការចិកក្ខយាពិកាឃ បត អត្តឥពា ពាច – អចិត្តាបត្ថយាពិអាឌីឫ អចិត្តិយំ កាឃទ្យត្ថទិពាគ៏ ចិត្តពិ បខិលកពិ, ចិត្តិយំ ចា កាឃឫធទិពាគ៏ ត ចិត្តពិ, ឆយ៉ាតំ ចា ឃធាយកាចំ អចិឌិពំ កឥរាពិ, អត្តចិរហិឥព ចា ឃំយាឥរ យឥត្ត ឌធាឥបពិ, អចិត្តាយាឥតឫ ចា ឌចពិ, ចិត្តាយាឥតឫ ចា ត ឌចពីពិ អចិត្តា៑ បខិត្ថ ចលឥយពិ ឲពយ្ហាពិ បត្ថឥយា, ឆយ៉ាតំ ក្តប្បត្តិឃា, ជិពិឃា ធ ក្តបការឥកា ឆឥយ៉ា៑ អចិត្តា ធ យា បត្ថឥយា ធាពិ អចិត្តាបត្ថឥយា, ពយ្ហា អចិត្តាបត្ថយា៑ យត្តពយកិយត្តឥរាត្តីពិ យត្តារា៑

ឥតោ បរំ សង្ខារបច្ចយា វិញ្ញាណន្តិអាទីសុ វុត្តំ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្វំ។ អវុត្តេសុ បន វិជានាតីតិ វិញ្ញាណំ។ នមតីតិ នាមំ, រុប្បតីតិ រូបំ, នាមញ្ច រូបញ្ច នាមរូបញ្ច នាមរូបន្តិ ឯកទេសសរូបេកសេសនយេន វេទិតព្វំ។ អាយេ តនោតិ, អាយតញ្ច នយតីតិ អាយតនំ, ឆដ្ឋាយតនញ្ច សឡាយតនញ្ច សឡាយតនន្តិ ឯកសេសនយេន វេទិតព្វំ។ ផុសតីតិ ផស្សោ។ វេទយតីតិ វេទនា។ បរិតស្សតីតិ តណ្ហា។ ឧបាទិយតីតិ ឧបាទានំ។ ភវតិ, ភាវយតិ វាតិ ភវោ។ ជននំ ជាតិ។ ជីរណំ ជរា។ មរន្តិ ឯតេនាតិ មរណំ។ សោចនំ សោកោ។ បរិទេវនំ បរិទេវោ។ ទុក្ខយតីតិ, ឧប្បាទដ្ឋិតិវសេន ទ្វិធា ខណតីតិបិ ទុក្ខំ។ ទុម្មនស្ស ភាវោ ទោមនស្សំ។ ភុសោ អាយាសោ ឧបាយាសោ។ សម្ភវន្តីតិ និព្វត្តន្តិ។ ន កេវលញ្ច សោកាទីហេវ, អថ ខោ អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារា សម្ភវន្តីតិអាទិនា សព្វបទេហិបិ សម្ភវន្តិ-សទ្ទស្ស យោជនា កាតព្វា។ ឯវំ ហិ បច្ចយបច្ចយុប្បន្នវវត្ថានំ កតំ ហោតិ។

ឯវន្តិ និទ្ទិដ្ឋនយនិទស្សនំ, តេន អវិជ្ជាទីហេវ ការណេហិ, ន ឥស្សរនិម្មានាទីហីតិ ទស្សេតិ។ ឯតស្សាតិ យថាវុត្តស្ស។ កេវលស្សាតិ អសម្មិស្សស្ស, សកលស្ស វា, ទុក្ខក្ខន្ធស្សាតិ ទុក្ខរាសិស្ស, ន សត្តស្ស, ន សុភសុខាទីនំ។ សមុទយោ ហោតីតិ និព្វត្តិ សម្ភវតិ។ អយំ តាវេត្ថ បទត្ថោ។

ធម្មភេទតោ បនេត្ថ អវិជ្ជាតិ សុត្តន្តបរិយាយេន ទុក្ខាទីសុ ចតូសុ, អភិធម្មបរិយាយេន បុព្ពន្តាទីហិ សទ្ធិំ អដ្ឋសុ ឋានេសុ អញ្ញាណំ។ សង្ខារា បន បុញ្ញាបុញ្ញានេញ្ជាភិសង្ខារា តយោ, កាយវចីចិត្តសង្ខារា តយោ ចាតិ ឆព្ពិធា។ តត្ថ អដ្ឋ កាមាវចរកុសលចេតនា, បញ្ច រូបាវចរកុសលចេតនា ចេតិ តេរស ចេតនា បុញ្ញាភិសង្ខារោ នាម។ ទ្វាទស អកុសលចេតនា អបុញ្ញាភិសង្ខារោ នាម។ ចតស្សោ អរូបាវចរកុសលចេតនា អានេញ្ជាភិសង្ខារោ នាម។ ឥមេសំ បន តិណ្ណំ សង្ខារានំ ឯវ ទ្វារតោ បវត្តិទស្សនត្ថំ អយំ សង្ខារាទិត្តិកោ វុត្តោ។

អដ្ឋ កាមាវចរកុសលចេតនា ទេវ ទ្វាទសាកុសលចេតនា ច កាយទ្វារេ បវត្តិយំ កាយសង្ខារោ, វចីទ្វារេ បវត្តិយំ វចីសង្ខារោ, ឯតា ឯវ មនោទ្វារេ បវត្តិយំ, មនោទ្វារេ ឯវ បវត្តនកា រូបារូបកុសលចេតនា ច ចិត្តសង្ខារោតិ វុច្ចន្តិ។ អភិញ្ញាចេតនា, បនេត្ថ ឧទ្ធច្ចចេតនា ច បរតោ បដិសន្ធិវិញ្ញាណបច្ចយភាវេ អបនេតព្វាបិ អវិជ្ជាបច្ចយា សម្ភវតោ ឥធ គហេតព្វាវាតិ អយំ តិកោ បុរិមត្តិកមេវ បវិសតីតិ អត្ថតោ លោកិយកុសលាកុសលចេតនាវ អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារាតិ វេទិតព្វំ។ ឥទញ្ច សុត្តន្តភាជនីយនយេន, អភិធម្មភាជនីយនយេន បន លោកិយលោកុត្តរេ ឯកេកចិត្តក្ខណេ ទ្វាទសង្គស្ស បដិច្ចសមុប្បាទស្ស គហណតោ សព្វាបិ ចេតនា សង្ខារាតិ វេទិតព្វំ។ ឯវំ វិញ្ញាណនាមរូបាទីសុបិ សព្វចិត្តសម្បយុត្តវសេន ច ធម្មភេទោ វេទិតព្វោ។ សុត្តន្តភាជនីយនយេនេវ បន ទស្សយិស្សាម។

សង្ខារបច្ចយា វិញ្ញាណញ្ច ចក្ខុវិញ្ញាណាទិលក្ខិតំ ទ្វត្តិំសលោកិយវិបាកវិញ្ញាណមេវ ហោតិ, លោកុត្តរានិ បន វដ្ដកថាយ ន យុជ្ជន្តីតិ ន គហិតានិ។ វិញ្ញាណបច្ចយា នាមរូបំ បន សព្វលោកិយវិញ្ញាណសម្បយុត្តា តយោ អរូបិនោ ខន្ធា, រូបំ សព្វានិ ភូតុបាទាយរូបានិ។ សឡាយតនំ មនច្ឆដ្ឋានិ ឥន្ទ្រិយានិ។ ផស្សោ ចក្ខុសម្ផស្សាទិកោ ឆវិបាកផស្សោ, តថា វេទនាបិ។ តណ្ហា រូបតណ្ហាទិភេទតោ

ឆព្វិធោ លោភោ. ឧបាទានំ កាមុបាទានាទិតោ ចតុព្វិធំ លោភទិដ្ឋិយោវ. ភវោ បន ទុវិធោ កម្មភវោ, ឧបបត្តិភវោតិ. តត្ថ កម្មភវោ តេភូមកកុសលាកុសលចេតនា ច តំសម្បយុត្តា អភិជ្ឈាទយោ ច. ឧបបត្តិភវោ បន កម្មាភិនិព្វត្តា បញ្ចាបិ ខន្ធា. សោ បភេទតោ កាមរូបារូបភវា តយោ, សញ្ញា អសញ្ញា នេវសញ្ញានាសញ្ញា ភវា តយោ, ឯកចតុបញ្ចវោការភវា តយោតិ នវវិធោ និទ្ទិដ្ឋោ. ជាតិអាទីនិ បុព្វេ វុត្តានិ. តេសុ ជាតិគ្គហណេន វិញ្ញាណនាមរូបសឡាយតនផស្សវេទនា ច គហិតា តព្វិការភាវតោ. តថា ជរាមរណគ្គហណេនាបិ តេសញ្ញេវ បិកភេទត្តា. សោកាទយោ បន ជរាមរណេន ខ្លាទសមេន អង្គេន ឯកសង្ខេបំ កត្វា វុត្តា, ន វិសុំ អង្គភាវេន. កិមត្ថំ ចេ? ភវចក្កស្ស អវិច្ឆេទទស្សនត្ថំ. សោកាទិតោ ហិ អវិជ្ជា សិទ្ធា ហោតិ អវិជ្ជាវិប្បយោគតោ ,
អវិជ្ជាសម្បយុត្តតោ ច. ជរាមរណព្ភាហតស្ស ហិ ពាលស្សេវ តេ សម្ភវន្តិ, តេហិ ច អវិជ្ជាយ សិទ្ធាយ បុន អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារាតិ ឯវំ ហេតុផលបរម្បរាយ ភវចក្កំ អវិច្ឆិន្នំ, អនាទិកំ, អបរិយន្តំ, អបរិយោសានញ្ច ហោតិ.

យទិ ឯវំ, កស្មា អវិជ្ជា អាទិតោ វុត្តាតិ? បធានធម្មត្តា បន អាទិតោ វុត្តា. តិណ្ណំ ហិ វដ្ដានំ អវិជ្ជា បធានា ហោតិ តស្សា ភាវេ ភាវតោ, និរោធេន ច និរុជ្ឈនតោ. ឯវំ អវិជ្ជាទីហិ ទ្វាទសហិ អង្គេហិ សុត្តន្តភាជនីយនយេន សព្វេ លោកិយធម្មា បច្ចយបច្ចយុប្បន្នភាវេន វុត្តាតិ វេទិតព្វា. អភិធម្មបរិយាយេន បន លោកុត្តរាបីតិ អយមេត្ថ ធម្មភេទោ.

វិភង្គនយតោ បនេត្ថ បញ្ហាបុច្ឆកនយោ នត្ថិ, សុត្តន្តភាជនីយនយោបិ ធម្មភេទេ វុត្តនយេនេវ វិត្ថារតោ វិភត្តោតិ វេទិតព្វោ. អភិធម្មភាជនីយេ បន –

“អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារា, សង្ខារបច្ចយា វិញ្ញាណំ, វិញ្ញាណបច្ចយា នាមំ, នាមបច្ចយា ឆដ្ឋាយតនំ, ឆដ្ឋាយតនបច្ចយា ផស្សោ, ផស្សបច្ចយា វេទនា, វេទនាបច្ចយា តណ្ហា, តណ្ហាបច្ចយា ឧបាទានំ, ឧបាទានបច្ចយា ភវោ, ភវបច្ចយា ជាតិ, ជាតិបច្ចយា ជរាមរណំ, ឯវមេតស្ស កេវលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស សមុទយោ ហោតិ.

“អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារា…បេ… វិញ្ញាណបច្ចយា នាមំ, នាមបច្ចយា ផស្សោ…បេ… សមុទយោ ហោតិ.

“អវិជ្ជាបច្ចយា…បេ… វិញ្ញាណបច្ចយា នាមរូបំ, នាមរូបបច្ចយា ឆដ្ឋាយតនំ, ឆដ្ឋាយតនបច្ចយា ផស្សោ…បេ… សមុទយោ ហោតិ.

“អវិជ្ជាបច្ចយា …បេ… វិញ្ញាណបច្ចយា នាមរូបំ, នាមរូបបច្ចយា សឡាយតនំ, ឆដ្ឋាយតនបច្ចយា ផស្សោ…បេ… សមុទយោ ហោតី”តិ (វិភ. ២៤៣) –

ឯវំ បច្ចយចតុក្កំ, បុន “អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារា អវិជ្ជាហេតុកា”តិអាទិនា (វិភ. ២៤៤) វុត្តនយេន ហេតុចតុក្កំ, បុន “អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារា អវិជ្ជាសម្បយុត្តា”តិអាទិនា (វិភ. ២៤៥) សម្បយុត្តចតុក្កំ, បុន “អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារា, សង្ខារបច្ចយាបិ

ອວິຊ຺ຊາ”ຕິອາທິນາ (ວິຠ. ໒໓໙) ອຎ຺ຎມຎ຺ຎປຈ຺ຈຍຈຕຸກ຺ກນ຺ຕິ ເອວໍ ອວິຊ຺ຊາມູລການິ ຈຕ຺ຕາຣິ ຈຕຸກ຺ການິ ວຸຕ຺ຕານິ. ເອວໍ “ສງ຺ຂາຣປຈ຺ຈຍາ ອວິຊ຺ຊາ”ຕິອາທິນາ ສງ຺ຂາຣາທິມູລການິ ອຸປາທານມູລກປຣິເຍາສານານິ ອຏ຺ຐສຸ ປເທສຸ ຈຕ຺ຕາຣິ ຈຕ຺ຕາຣິ ຈຕຸກ຺ການີຕິ ທ຺ວຕ຺ຕິໍສ ຈຕຸກ຺ການິ ມາຕິກໍ ກຕ຺ວາ ນິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປຸນ ອກຸສລກຸສລວິປາກກິຣິຍຈິຕ຺ເຕສຸ ເລາກິຍເລາກຸຕ຺ຕເຣສຸ ເອເກກສ຺ມິໍ ຈິຕ຺ເຕ ຍຖານິກ຺ຂິຕ຺ເຕຫິ ຉຕ຺ຕິໍສທ຺ວຕ຺ຕິໍສມາຕິກາຈຕຸກ຺ເກຫິ ວິຕ຺ຖາຣເຕາ ຍຖານຸຣູປໍ ປຈ຺ຈຍາກາເຣາ ວິຠຕ຺ເຕາ. ກສ຺ມາ ຍສ຺ມາ ນ ເກວລໍ ອຍໍ ປຈ຺ຈຍາກາເຣາ ນານາຈິຕ຺ເຕສຸ ເອວ ເຫາຕິ, ເອກຈິຕ຺ເຕປິ ເຫາຕິເຍວ. ນາປິ ວຏ຺ຏຈິຕ຺ເຕ ເອວ ເຫາຕິ, ກລ຺ຍາຓເຈຕາ ວິວຏ຺ຏຈິຕ຺ເຕປິ, ຕສ຺ມາ ຕໍ ນິປ຺ປເທສເຕາ ເອກຈິຕ຺ຕກ຺ຂຓິກໍ ປຈ຺ຈຍາກາຣໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ເຕເນວ ເອຕ຺ຖ “ອວິຊ຺ຊາປຈ຺ຈຍາ ສງ຺ຂາຣາ”ຕິ ອວຕ຺ວາ “ອວິຊ຺ຊາປຈ຺ຈຍາ ສງ຺ຂາເຣາ”ຕິ ເອກວຈເນນ ວຸຕ຺ຕໍ ເອກຈິຕ຺ຕກ຺ຂເຓ ພຫຸເຈຕນາຠາວາ. ຕຕ຺ຖ ຍເທຕໍ ປຐມຈກ຺ກໍ, ຕຕ຺ຖ ປຐມວາເຣ ນາມຣູປຏ຺ຐາເນ ນາມໍ, ສຬາຍຕນຏ຺ຐາເນ ຉຏ຺ຐາຍຕນຎ຺ຈ ຄເຫຕ຺ວາ ຣູປາຣູປີສພ຺ພກວສາຘາຣຓວເສນ, ເອກຈິຕ຺ຕກ຺ຂຓປຣິຍາປນ຺ນຘມ຺ມຄຫຓວເສນ ຈ ຣູປໍ ຉຑ຺ຑເຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕໍ, ຣູປສ຺ສ ສພ຺ພກວາສາຘາຣຓຕ຺ຕາ, ພຫຸຈິຕ຺ຕກ຺ຂຓິກຕ຺ຕາ ຈ. ທຸຕິເຍາ ນາມຣູປຏ຺ຐາເນ ນາມໍ, “ນາມປຈ຺ຈຍາ ຜສ຺ເສາ”ຕິ ສຬາຍຕນຏ຺ຐາເນ ຜສ຺ສເມວ ຄເຫຕ຺ວາ ຜສ຺ສສ຺ສ ສຬາຍຕນໍ ວິນາປິ ປຈ຺ຈຍວິເສສສມ຺ຠວທສ຺ສນວເສນ ເຈວ ມຫານິທານສຸຕ຺ຕນຍທສ຺ສນວເສນ (ທີ. ນິ. ໒.໕໔ ອາທເຍາ) ຈ ວຸຕ຺ເຕາ. ຕຕິເຍາ ສຬາຍຕນຏ຺ຐາເນ ຉຏ຺ຐາຍຕນເມວ ຄເຫຕ຺ວາ ຄພ຺ຠເສຍ຺ຍການໍ ອປຣິປຸຓ຺ຓາຍຕນານໍ, ຣູປຠວິການຎ຺ຈ ວເສນ ວຸຕ຺ເຕາ. ຈຕຸຕ຺ເຖາ “ນາມປຈ຺ຈຍາ ສຬາຍຕນໍ, ສຬາຍຕນປຈ຺ຈຍາ ຜສ຺ເສາ”ຕິ ເອວໍ ອິຕຣາຍຕເນຫິປິ ສຬາຍຕນສ຺ສ ວິເສສເຕາ ຜສ຺ສປຈ຺ຈຍຕ຺ຕໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ເອາປປາຕິການໍ, ປຣິປຸຓ຺ຓາຍຕນານໍ ກາມຠວິການໍ ວເສນ ວຸຕ຺ເຕາ. ເອວໍ ທຸຕິຍຈຕຸກ຺ກາທີສຸປິ

ສພ຺ພຕ຺ຖາປິ ເອຕ຺ຖ ຍສ຺ມາ ເສາກາທເຍາ ສພ຺ເພ ເອກຈິຕ຺ຕກ຺ຂເຓ ນ ສມ຺ຠວນ຺ຕິ, ສພ຺ພສ຺ມິໍ ຈິຕ຺ເຕ, ເກເຈ ຈ ນ ລພ຺ຠນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ນ ຄຫິຕາ. ຊາຕິຊຣາມຣຓານິ ປເນຕ຺ຖ ອຣູປຘມ຺ມານໍ ລກ຺ຂຓມຕ຺ຕານິ, ຕານິ ຈ ອຈິຕ຺ຕກ຺ຂຓມຕ຺ຕານິປິ ສມານານິ ຈິຕ຺ຕກ຺ຂເຓ ອນ຺ເຕາຄຘຕ຺ຕາ ປຣິຍາຍເຕາ ປຈ຺ຈຍຸປ຺ປເນ຺ເນ ກຕ຺ວາ ອງ຺ຄປຣິປູຣຓຕ຺ຖໍ ຄຫິຕານິ. ຠເວາຕິ ເອຕ຺ຖ ອຸປາທານາທິປຈ຺ຈຍວິຣຫິຕາ ຈຕ຺ຕາເຣາ ອງ຺ຄິເຕາ ວຸຕ຺ຕາ, ຕຓ຺ຫາປຈ຺ຈຍາ ອຸປາທານນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ກາມຸປາທານໍ ວຊ຺ເຊຕ຺ວາ ຕີຫິ ອຸປາທາເນຫິ ເອວ ຠເວາຕິ. ທິຏ຺ຐິປິ ເອກລກ຺ຂຓານິ ຉນ຺ທານິ ເອກກ຺ຂເຓ ອສມ຺ຠວາ ເລາຠມູລວິຣຫິເຕສຸ ເທາສເມາຫມູເລສຸ ເຈວ ກຸສລາພ຺ຍາກເຕສຸ ຈ ຈິຕ຺ເຕສຸ ເວທນາປຈ຺ຈຍາ ປຏິຆໍ ວິຈິກິຈ຺ຉາ ອຸທ຺ຘຈ຺ຈນ຺ຕິ ເອວໍ ຕຓ຺ຫາຐາເນ ຍຖາເຍາຄໍ ປຏິຆາທເຍາ ຕເຍາ. ເຕສຸ ວິຈິກິຈ຺ຉາວຊ຺ຊິເຕສຸ ເຈວ ທິຏ຺ຐິວິປ຺ປຍຸຕ຺ເຕສຸ ຈ ອຸປາທານຏ຺ຐາເນ ອຘິເມາກ຺ເຂາ ຄຫິເຕາ. ວິຈິກິຈ຺ຉາຍ ປນ ສທ຺ຘິໍ ອຘິເມາກ຺ຂສ຺ສາປິ ອຠາວາ ວິຈິກິຈ຺ຉາປຈ຺ຈຍາ ຠເວາຕິ ຈ ຄຫິເຕາ. ອຸປາທານຏ຺ຐາເນ ຈ ອຘິເມາກ຺ເຂາ ຈ ຄຫິເຕາ. ເລາກິຍານໍ ກຸສລາພ຺ຍາກຕານໍ ອຸປນິສ຺ສຍວເສນ ອວິຊ຺ຊາປຈ຺ຈຍຕາ ວຸຕ຺ຕາ. ເລາກຸຕ຺ຕຣານໍ ປນ ຍສ຺ມາ ອປ຺ປຫີນາວິຊ຺ເຊາ ອວິຊ຺ຊາຍ ປຫານຕ຺ຖໍ, ປຏິປ຺ປສ຺ສມ຺ຠນຕ຺ຖໍ ເລາກຸຕ຺ຕຣໍ ຠາເວຕິ, ຕສ຺ມາ ສມຕິກ຺ກມວເສນ ອວິຊ຺ຊາປຈ຺ຈຍຕາ ວຸຕ຺ຕາ, ນ ສຫຊາຕວເສນ. ເຕເນວ ເຕສໍ ນິທ຺ເທສວາເຣສຸ “ຕຕ຺ຖ ກຕມາ ອວິຊ຺ຊາ”ຕິ ອວິຠຊິຕ຺ວາ “ຕຕ຺ຖ ກຕເມາ ອວິຊ຺ຊາປຈ຺ຈຍາ ສງ຺ຂາເຣາ”ຕິ (ວິຠ. ໒໓໐) ວິຠຕ຺ຕໍ. ກິຣິຍາພ຺ຍາກຕານິ ປນ ເກນຈິ ປຣິຍາເຍນ ອວິຊ຺ຊາມູລກຕ຺ຕໍ ນຕ຺ຖີຕິ “ສງ຺ຂາຣປຈ຺ຈຍາ ວິຎ຺ຎາຓ”ນ຺ຕິອາທິນາ ສງ຺ຂາຣມູລກາເນວ ນຍາ ວຸຕ຺ຕາ, ນ ອວິຊ຺ຊາມູລກາ. ອປິຈ ເລາກິຍກຸສລາທີສຸ ເຕສໍ ຘມ຺ມານໍ ທຸກ຺ຂສຈ຺ຈປຣິຍາປນ຺ນຕ຺ຕາ “ເອວເມຕສ຺ສ ເກວລສ຺ສ ທຸກ຺ຂກ຺ຂນ຺ຘສ຺ສ ສມຸທເຍາ ເຫາຕີ”ຕິ (ວິຠ. ໒໒໔) ເອວໍ ອປ຺ປນາ ກຕາ, ເລາກຸຕ຺ຕຣກຸສເລສຸ “ເອວເມເຕສໍ ຘມ຺ມານ”ນ຺ຕິ. ອຍໍ ເລາກິຍເຕາ ເລາກຸຕ຺ຕຣານໍ ເທສນາຍ ວິເສເສາຕິ ອຍໍ ອຠິຘມ຺ມຠາຊນີເຍ ນເຍາ

ឥទាតិ បច្ចយតាយ, ការកាទីហិ សុញ្ញតោ;

មូលទ្ធសន្ធិសង្ខេបាការវដ្ដវិភាគតោ។

ចារណោបមតោ ចេវ, គម្ភីរនយភេទតោ;

យថារហំ វិជានីយោ, បរិញ្ញាយុត្តិវិនិច្ឆយោ។

តត្ថ បច្ចយតាយ សាមញ្ញតោ, វិសេសតោ ចាតិ ទុវិធោ ហោតិ។ តត្ថ តព្ភាវភាវិមត្តតាបកាសតោ សាមញ្ញតោ បច្ចយតាយ។ វិសេសតោ បន បដ្ឋានេ អាគតេសុ ហេតុបច្ចយាទិចតុវីសតិយា បច្ចយេសុ យថាសម្ភវំ បច្ចយវិសេសុប្បត្តិមត្តតាបកាសតោ។ សា ច នេសំ ចតុវីសតិយា បច្ចយានំ វិភាគតា បដ្ឋានមាតិកត្ថសំវណ្ណនាយ អាវិ ភវិស្សតិ។ តត្ថ សាមញ្ញតោ សង្ខារានំ អវិជ្ជាទិបច្ចយភាវេ ឯវ ភាវិតោតិ វេទិតព្ពា។ យស្ស ហិ ចតូសុ សច្ចេសុ, បុព្ពន្តាទីសុ ច អវិជ្ជា អប្បហីនា ហោតិ, សោ ទុក្ខេ តាវ បុព្ពន្តាទីសុ ច អញ្ញាណេន តីសុ ភវេសុ ជាតិជរារោគមរណាទិអនេកាទីនវវោកិណ្ណំ បុញ្ញផលសង្ខាតំ សង្ខារវិបរិណាមទុក្ខំ ទុក្ខតោ អជានន្តោ សុខសញ្ញាយ បត្ថេត្វា តីហិ ទ្វារេហិ បុញ្ញានេញ្ជាភិសង្ខារេ អារភតិ។ សមុទយេ អញ្ញាណេន ទុក្ខហេតុភូតេសុបិ តណ្ហាបរិក្ខារេសុ ទុក្ខហេតុកំ អាបាយិកាទិទុក្ខំ, ទុក្ខហេតុភូតេសុ កាមូបសេវនាទីសុ ច អាទីនវំ អបស្សន្តោ សុខហេតុសញ្ញាយ ចេវ កិលេសាភិភូតតាយ ច តិវិធេបិ សង្ខារេ អារភតិ។ និរោធេ, បន មគ្គេ ច អញ្ញាណេន អនិរោធភូតេ គតិវិសេសេ និរោធសញ្ញី, និរោធស្ស ច វា អមគ្គភូតេសុបិ យញ្ញាមរតបាទីសុបិ និរោធមគ្គសញ្ញី ហុត្វា តិវិធេបិ សង្ខារេ អារភតិ។ ឥទប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បន្នេសុ ធម្មេសុ អញ្ញាណេន "អហេតូ អប្បច្ចយា សត្តា ឧប្បជ្ជន្តិ, ន ហោន្តិ បរំ មរណា"តិ វា "អត្តា ច ជានាតិ វា ន ជានាតិ វា, សោវ សង្ខារេ សង្ខរោតិ, សោវ បដិសន្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស អណុឥស្សរាទយោ កលលាទិភាវេន សរីរំ សណ្ឋាបេត្វា ឥន្ទ្រិយានិ សម្បាទេន្តិ, សោ ឥន្ទ្រិយសម្បន្នោ ផុសតិ, វេទយតិ, តណ្ហិយតិ, ឧបាទានាទីនិ ច ករោតី"តិ វា "សព្វេ សត្តា និយតិសង្គតិភាវបរិណតា"តិ វា វិកប្បេតិ។ សោ ឯវំ អវិជ្ជាយ អន្ធីកតោ –

"យថាបិ នាម ជច្ចន្ធោ, នរោ អបរិណាយកោ;

ឯកទា យាតិ មគ្គេន, ឧម្មគ្គេនាបិ ឯកទា។

"សំសារេ សំសរំ ពាលោ, តថា អបរិណាយកោ;

ករោតិ ឯកទា បុញ្ញំ, អបុញ្ញមបិ ឯកទា"តិ។ (វិភ· អដ្ឋ· ២២៦ សង្ខារបទនិទ្ទេស) –

វុត្តនយេន វិវិធេ សង្ខារេ អភិសង្ខរោតីតិ។ កិំ បនេត្ថ ឯកាវ អវិជ្ជា សង្ខារានំ បច្ចយោ ហោតិ, តត្ថ ឯកម្ហា ការណា ឯកំ វា ការិយំ ឧប្បជ្ជតិ, អនេកំ ការិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ, អនេកម្ហា ច ឯកន្តិ, អនេកម្ហា ការណា អនេកំ ការិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ? សច្ចំ, បធានត្តបាកដត្តអសាធារណត្តទីបនត្ថំ បនេត្ថ អនេកេសុ ការណេសុបិ ឯកា អវិជ្ជា ឯវ បច្ចយភាវេន និទ្ទិដ្ឋា “ផស្សបច្ចយា វេទនា (ឧទា. ១), សេម្ហសមុដ្ឋានា អាពាធា”តិអាទីសុ (អ. និ. ១០.៦០; មហានិ. ៥; ចូឡនិ. ខគ្គវិសាណសុត្តនិទ្ទេស ១៦ប៉) វិយ។ អវិជ្ជា ហិ បធានោ ហេតុ, សង្ខារានំ បាកដោ, អសាធារណោ ច តណ្ហាទីនម្បិ ហេតុត្តា, ន វត្ថារម្មណាទីនិ ខីណាសវស្ស តេសំ សព្ភាវេបិ សង្ខារានំ អភាវាតិ។ ឯវំ តាវេត្ថ ចតុ សង្ខារានំ អវិជ្ជាយ ឯវ ការណេ ការណតា វេទិតព្ពា។ តថា វិញ្ញាណស្សាបិ ឧបនិស្សយាការេន អភាវតោ, សព្ពត្ថ សព្ពេសម្បិ សព្ពវិបាកវិញ្ញាណុប្បត្តិប្បសង្គតោ ច សង្ខារានំ ឯវ ការណេ ការណតា វេទិតព្ពា។ យថា ចេត្ថ, ឯវំ ឧបរិបិ នាមរូបាទីនំ វិញ្ញាណាទិការណេ ការណតា យថានុរូបំ អនុកូលយុត្តីហិ ញាតព្ពាតិ អយំ សាមញ្ញតោ បច្ចយនយោ។

វិសេសតោ បន អវិជ្ជា បុញ្ញាភិសង្ខារានំ តាវ អារម្មណបច្ចយេន, ឧបនិស្សយបច្ចយេន ចាតិ ទ្វេធា បច្ចយោ ហោតិ។ សា ហិ អវិជ្ជំ អារព្ភ សម្មសនាទិវសេន ឧប្បត្តិយំ កាមាវចរានំ, អភិញ្ញាចិត្តេន សមោហចិត្តស្ស ជាននកាលេ រូបាវចរានញ្ច បុញ្ញាភិសង្ខារានំ តាវ អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ ហោតិ, អវិជ្ជាសមតិក្កមត្ថាយ បន អវិជ្ជាសម្មូឡ្ហតាយ កាមរូបភវសម្បត្តិយោ បត្ថេត្វាន កាមរូបាវចរបុញ្ញានិ ករោន្តស្ស ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ ហោតិ។ អបុញ្ញាភិសង្ខារានំ បន សា អវិជ្ជំ អារព្ភ រាគាទីនំ ឧប្បជ្ជនកាលេ អារម្មណាទិបច្ចយេន អវិជ្ជាសម្មូឡ្ហតាយ បាណាតិបាតាទីនិ ករោន្តស្ស ឧបនិស្សយបច្ចយេន, ទុតិយជវនាទីនំ អនន្តរសមនន្តរានន្តរូបនិស្សយាសេវននត្ថិវិគតបច្ចយេហិ, យំ កិញ្ចិ អកុសលំ ករោន្តស្ស ហេតុសហជាតអញ្ញមញ្ញនិស្សយសម្បយុត្តអត្ថិអវិគតបច្ចយេហីតិ អនេកធា បច្ចយោ ហោតិ, អានេញ្ជាភិសង្ខារានំ បន ឯកេន ឧបនិស្សយបច្ចយេនេវ បច្ចយោ ហោតិ។

សង្ខារបច្ចយា វិញ្ញាណបទេ បន តយោបិ សង្ខារា វិញ្ញាណស្ស យថារហំ តីសុ ភវេសុ បដិសន្ធិបវត្តីសុ កម្មបច្ចយេន ចេវ ឧបនិស្សយបច្ចយេន ចាតិ ទ្វេធា បច្ចយា ហោន្តិ។ អភិឆម្ភាជនីយនេន សហជាតស្ស វិញ្ញាណស្ស សហជាតអញ្ញមញ្ញនិស្សយសម្បយុត្តកម្មអត្ថិអវិគតាទិបច្ចយេហិ បច្ចយា ហោន្តិ។

វិញ្ញាណបច្ចយា នាមរូបបទេ បន វិញ្ញាណំ វិបាកភូតំ, អវិបាកភូតញ្ច នាមស្ស កេវលស្ស ច រូបមិស្សកស្ស ច បដិសន្ធិបវត្តីសុ សហជាតអញ្ញមញ្ញនិស្សយសម្បយុត្តវិបាកអាហារិន្ទ្រិយអត្ថិអវិគតបច្ចយេហិ យថារហំ នវធា, អដ្ឋធា ច បច្ចយោ ហោតិ។ បដិសន្ធិយំ វិបាកវិញ្ញាណំ វត្ថុរូបស្ស សហជាតអញ្ញមញ្ញនិស្សយវិបាកអាហារិន្ទ្រិយវិប្បយុត្តអត្ថិ អវិគតបច្ចយេហិ នវធា បច្ចយោ ហោតិ។ ឋបេត្វា បន វត្ថុរូបំ សេសរូបស្ស ឥមេសុ អញ្ញមញ្ញបច្ចយំ ហិត្វា អដ្ឋហិ បច្ចយោ ហោតិ។ អភិសង្ខារវិញ្ញាណំ បន ឯកវោការបញ្ចវោការភវេសុ កម្មរូបស្ស សុត្តន្តិកបរិយាយេន ឧបនិស្សយវសេន បច្ចយោ ហោតិ។ បវត្តេ បន សព្ពម្បិ វិញ្ញាណំ តស្ស តស្ស នាមរូបស្ស យថារហំ បច្ចយោ ហោតិ។ តត្ថ អរូបភវេ វិញ្ញាណំ នាមស្សេវ, អសញ្ញភវេ រូបស្សេវ, បញ្ចវោការភវេ

តាយទ្បបស្ស បច្ចយោ ហោតីតិ ចេឌិតព្ពំ៍ តេនេច តាយប្ចា ទ្បបប្ចា តាយទ្បបប្ចា តាយទ្បបត្តិ គិព្ពចត៌ គតត្តិ៍

តាយទ្បបបច្ចយា សព្វអាយតតបរេ៏ បត តាយំ ចិបិាកក្ខតំ, អចិបិាកក្ខតប្ចា អទ្បបករេច លដ្ឋាយតតស្ស អចក៌សតោ សហឌាតអញ្ញាយញ្ញាតិស្សយសយ្យយុត្តចិបិាកអត្ថិអចិកាតចសេត យធាទេហំ សព្វធា បច្ចយោ ហោតិ៍ ឰតទេសំ បតេតំ បញ្ចាត្ថ ចក្ខាយតតាឌីតំ បញ្ចចោពាទេករេច បដិសន្ធិយំ ចត្យហាក្ខតសហាយំ ហុត្វា សហឌាតតិស្សយចិបិាកចិប្បយុត្តអត្ថិអចិកាតចសេត លធា បច្ចយោ ហោតិ៍ កិត្តិ បតេត្ថ ហេតុបច្ចយេត, កិត្តិ អាហារបច្ចយេត ចាតិ តេសំ ចសេត សព្វចាទេស្ស ក្ខត្តិសាចក៌សោ ចេឌិតព្វោ៍ បចទេត្ត បត ចក្ខាឌីតំ បញ្ចាត្ថ ចិបិាកយចិបិាកយ្យិ តាយំ បច្ឆាឌាតចិប្បយុត្តអត្ថិអចិកាតចសេត ចត្យធា បច្ចយោ ហោតីតិ៍ ឲចំ តាច តាយរេច សព្វអាយតតស្ស បច្ចយោ ហោតីតិ ចេឌិតព្ពំ៍

ទ្បបំ បត ចត្តក្ខតំ បដិសន្ធិយំ លដ្ឋាយតតស្ស សហឌាតអញ្ញាយញ្ញាតិស្សយចិប្បយុត្តអត្ថិអចិកាតចសេត លធា បច្ចយោ ហោតិ៍ ចត្យហាក្ខតទ្បបំ ចក្ខាឌីតំ បញ្ចាត្ថ បដិសន្ធិយំ, បចទេត្ត ច សហឌាតតិស្សយអត្ថិអចិកាតបច្ចយេហិ ចត្យធា បច្ចយោ ហោតិ៍ ទ្បបឌីចិតិត្ថិយំ បត ឰត្ថិយអត្ថិអចិកាតចសេត តិចិធា៍ តធា អាហារោ អាហារត្ថិអចិកាតចសេត៍ សោ ច អាហារទ្បបឌីចិតំ បចទេត្តរេយច, តោ បដិសន្ធិយំ៍ តាតិ បត បញ្ចា ចក្ខាយតតាឌីតិ បញ្ចាចិញ្ញាណសញ្ញាតស្ស លដ្ឋស្ស យតាយតតស្ស តិស្សយបុរេឌាតិតត្ថិយចិប្បយុត្តអត្ថិអចិកាតចសេត លធា បច្ចយា ហោត្តិ បចទេត្តរេយច, តោ បដិសន្ធិយំ៍ តធា បញ្ចាចិញ្ញាណចិទហិតយតាយតតស្ស ចត្តទ្បបំ តិស្សយបុរេឌាតចិប្បយុត្តអត្ថិអចិកាតចសេត បញ្ចធា បច្ចយោ ហោតីតិ៍ ឲចំ ទ្បបរេយច លដ្ឋាយតតស្ស, សព្វអាយតតស្ស ច បច្ចយោ ហោតីតិ ចេឌិតព្ពំ៍ លត្តត្តយចត្តទ្បបសញ្ញាតំ បត តាយទ្បបំ លដ្ឋាយតតស្ស បដិសន្ធិយំ សហឌាតអញ្ញាយញ្ញាតិស្សយសយ្យយុត្តចិប្បយុត្តចិបិាកអត្ថិអចិកាតាឌិចសេត យធាទេហំ បច្ចយោ ហោតីតិ៍ ឲចំ តាយប្ចា ទ្បបប្ចា តាយទ្បបប្ចា យធាទេហំ លដ្ឋាយតតស្ស, សព្វអាយតតស្ស ច បច្ចយោ ហោតីតិ ចេឌិតព្ពំ៍

សព្វអាយតតបច្ចយា ផស្សបរេ៏ បត លដ្ឋាយតតំ ចិបិាកំ, អចិបិាកប្ចា សព្វត្ត សយ្យយុត្តផស្សស្ស សហឌាតាឌិចសេត តចធា, អដ្ឋធា ចា បច្ចយោ ហោតិ៍ ចក្ខាយតតាឌីតិ បញ្ចា យធាក្កមំ បចទេត្ត ចក្ខុសយ្យស្សាឌីតំ បញ្ចាត្ថ តិស្សយបុរេឌាតិតត្ថិយចិប្បយុត្តអត្ថិអចិកាតចសេត លធា, ទ្បបាយតតាឌីតិ បញ្ចា តេសំ អារម្មណបុរេឌាតអត្ថិអចិកាតចសេត តិធា៍ យតោសយ្យស្សស្ស បត តាតិ, ឆព្វារម្មណប្ចា តធា ច អារម្មណាធិបតិយទេត្តត ចាតិ ពាហុធា បច្ចយា ហោត្តិ៍ ឲចំ លដ្ឋាយតតប្ចា សព្វអាយតតប្ចា លព្ពិឆស្សាបិ ផស្សស្ស បច្ចយោ ហោតីតិ ចេឌិតព្ពំ៍

ផស្សបច្ចយា ចេឌតាបរេ៏ សព្វោបិ ផស្សោ សហឌាតាតំ ចេឌតាតំ សហឌាតអញ្ញាយញ្ញាតិស្សយចិបិាកអាហារសយ្យយុត្តអត្ថិអចិកាតចសេត អដ្ឋធា, សព្វធា ចា បច្ចយោ ហោតិ, អសហឌាតាតំ ក្ខបតិស្សយចសេតេតចាតិ៍

វេទនាបច្ចយា តណ្ហាបទេ វិបាកវេទនា អនុសយបតិតាយ តណ្ហាយ ឧបនិស្សយវសេន, សហជាតាទិវសេន ច បច្ចយោ ហោតិ. យថា បន –

ទុក្ខី សុខំ បត្ថយតិ, សុខី ភិយ្យោបិ ឥច្ឆតិ;

ឧបេក្ខា បន សន្តត្តា, សុខមិច្ចេវ ភាសិតា;

តណ្ហាយ បច្ចយា តស្មា, ហោន្តិ តិស្សោបិ វេទនាតិ. (វិសុទ្ធិ. ២.៤៣៣);

តណ្ហាបច្ចយា ឧបាទានបទេ តណ្ហា អសហជាតា ចតុន្នម្បិ ឧបាទានានំ ឧបនិស្សយវសេន ចេវ អនន្តរាទិវសេន ច, សហជាតា បន កាមុបាទានវជ្ជិតានំ តិណ្ណំ ហេតុសហជាតអញ្ញមញ្ញនិស្សយសម្បយុត្តអត្ថិអវិគតវសេន សត្តធា បច្ចយោ ហោតិ.

ឧបាទានបច្ចយា ភវបទេ ចតុព្ពិធម្បិ ឧបាទានំ អសហជាតស្ស សព្ពកម្មភវស្ស ចេវ ឧបបត្តិភវស្ស ច ឧបនិស្សយវសេនេវ បច្ចយោ ហោតិ, សហជាតស្ស បន កម្មភវស្ស ហេតុសហជាតាទិវសេន បច្ចយោ ហោតិ.

ភវបច្ចយា ជាតិបទេ ភវោតិ កម្មភវោវ អធិប្បេតោ, សោ ច ជាតិយា កម្មបច្ចយោបនិស្សយបច្ចយវសេន ទ្វិធា បច្ចយោ ហោតិ.

ជាតិបច្ចយា ជរាមរណាទិបទេ ជាតិ បន ជរាមរណានំ, សោកាទីនញ្ច តព្ភាវភាវីភាវមត្តតោ សុត្តន្តិកនយេន ឧបនិស្សយកោដិយាវ បច្ចយោ ហោតីតិ អយំ តាវេត្ថ បច្ចយនយោ.

ការកាទីហិ សុញ្ញតោ បនេត្ថ អវិជ្ជាទយោ ទ្វាទស ធម្មា យថា ឯវំ បច្ចយបច្ចយុប្បន្នភាវេន អញ្ញមញ្ញំ បដិពទ្ធា អញ្ញនិរបេក្ខា ហុត្វា អវិច្ឆិន្នា អនាទិកា បវត្តន្តិ, តស្មា តតោ អញ្ញេន ព្រហ្មាទិនា ការកេន, បកតិអណុកាលាទិហេតុនា វា ការកវេទករូបេន បរិកប្បិតេន អត្តនា វា រហិតា. ន ចេតេ អត្តា, ន អត្តនិ, ន អត្តវន្តោ, សុញ្ញា ឯតេ អត្តេន វា អត្តនិយេន វា ធុវភាវេន វា សុភភាវេន វា សុខភាវេន វាតិ អយំ ការកាទីហិ សុញ្ញតា.

មូលទ្ធសន្ធិសង្ខេបាការង្គវិភាគតោតិ ឯត្ថ មូលតោ តាវ អវិជ្ជា, តណ្ហា ចាតិ ទ្វេ ធម្មា មូលន្តិ វេទិតព្ពា. អទ្ធតោ បនេត្ថ អវិជ្ជា, សង្ខារាតិ ទ្វេ អង្គានិ អតីតោ អទ្ធា, វិញ្ញាណាទីនិ ភវាវសានានិ អដ្ឋ បច្ចុប្បន្នោ អទ្ធា, ជាតិ ចេវ ជរាមរណញ្ចាតិ ទ្វេ អនាគតោ អទ្ធាតិ តយោ អទ្ធា វេទិតព្ពា. សន្ធិតោ បន សង្ខារានំ, បដិសន្ធិវិញ្ញាណស្ស ច អន្តរា ឯកោ ហេតុផលសន្ធិ, វេទនាយ ច តណ្ហាយ ច អន្តរា ឯកោ ផលហេតុសន្ធិ, ភវស្ស ច ជាតិយា ច អន្តរា ឯកោ ហេតុផលសន្ធីតិ តយោ សន្ធី វេទិតព្ពា. សង្ខេបតោ បន សន្ធីនំ

អាទិបរិយោសានវវត្ថិតតោ ចត្តារោ សង្ខេបា ហោន្តិ។ សេយ្យថិទំ – អវិជ្ជាសង្ខារា ឯកោ សង្ខេបោ, វិញ្ញាណនាមរូបសឡាយតនផស្សវេទនា ទុតិយោ, តណ្ហុបាទានភវា តតិយោ, ជាតិជរាមរណានិ ចតុត្ថោតិ ឯវំ ចត្តារោ សង្ខេបា វេទិតព្វា។

អាការតោ បនេត្ថ –

អតីតេ ហេតវោ បញ្ច, ឥទានិ ផលបញ្ចកំ;

ឥទានិ ហេតវោ បញ្ច, អាយតិំ ផលបញ្ចកន្តិ –

ឯវំ វីសតិ អាការា ហោន្តិ។

ឯត្ថ ហិ សរូបតោ វុត្តា អវិជ្ជាសង្ខារា, តេសំ គហណេន តទវិនាភាវតោ គហិតា តណ្ហុបាទានភវាតិ ឥមេ បញ្ច ធម្មា អតីតេ ហេតវោ នាម, សរូបតោ វុត្តា វិញ្ញាណាទយោ បញ្ច ធម្មា ឥទានិ ផលបញ្ចកំ នាម, សរូបតោ បន វុត្តា តណ្ហុបាទានភវា, តេសំ គហណេន តទវិនាភាវតោ គហិតា អវិជ្ជាសង្ខារាតិ ឥមេ បញ្ច ឥទានិ ហេតវោ នាម។ ជាតិអាទិអបទេសេន វុត្តា វិញ្ញាណាទយោ បញ្ច ធម្មា អាយតិំ ផលបញ្ចកំ នាមាតិ ឯវំ វីសតិ អាការា វេទិតព្វា។ វដ្ដតោ បនេត្ថ សង្ខារភវា កម្មវដ្ដំ, អវិជ្ជាតណ្ហុបាទានា កិលេសវដ្ដំ, សេសានិ វិបាកវដ្ដន្តិ តីណិ វដ្ដានិ ហោន្តិ។ យាវ ច តេសុ កិលេសវដ្ដំ អរិយមគ្គេន ន ឧបច្ឆិជ្ជតិ, តាវ ឥទំ ភវចក្កំ អនុបច្ឆិន្នំ បវត្តតីតិ ឯវមេត្ថ មូលទ្វយសន្ធិសង្ខេបាការវដ្ដវិភាគោ។

វាចនាមយតោតិ ឯត្ថ វាចនតោ តាវ – “អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារា”តិ ឥទមហេតុកវិសមហេតុកនយស្សតតិវាចនំ, “សង្ខារបច្ចយា វិញ្ញាណ”ន្តិ ឧច្ឆេទអត្តសង្កន្តិនយស្សតតិវាចនំ, “វិញ្ញាណបច្ចយា នាមរូប”ន្តិ អត្តាតិ បរិកប្បិតវត្ថុភេទនយស្សតោ ឃនសញ្ញាតិវាចនំ, “នាមរូបបច្ចយា សឡាយតន”ន្តិអាទិ អត្តា បស្សតិ…បេ… វិជានាតិ ផុសតិ, វេទយតិ, តណ្ហិយតិ, ឧបាទិយតិ, ភវតិ, ជាយតិ, ជីយតិ, មីយតីតិ ឯវមាទិនយស្សតតិវាចនន្តិ ឥទមេត្ថ មិច្ឆានយស្សតតិវាចនំ។

ឧបមាតោ បនេត្ថ អន្ធោ វិយ អវិជ្ជា, តស្ស ឧបក្ខលនំ វិយ សង្ខារា, បតនំ វិយ វិញ្ញាណំ, តេន គណ្ឌបិឡកាភវោ វិយ នាមរូបំ, តស្ស គណ្ឌភេទបីឡកា វិយ សឡាយតនំ, តស្ស សង្ឃដ្ដនំ វិយ ផស្សោ, តន្និទានទុក្ខំ វិយ វេទនា, ទុក្ខស្ស បដិការាភិលាសោ វិយ តណ្ហា, អសប្បាយគ្គហណំ វិយ ឧបាទានំ, អសប្បាយាលេបនំ វិយ ភវោ, តេន គណ្ឌវិការបាតុភាវោ វិយ ជាតិ, តត្តិការភេទោ វិយ ជរាមរណំ។ យថាសកាចកស្សតតិវាចនាទិតោ វា ឯតេ អវិជ្ជាទយោ អក្ខិបដលាទិ ឧបមាហិបិ វេទិតព្វាតិ ឯវមេត្ថ ឧបមា។

កម្ពីទភយកេឆទតាតិ ឲត្ត កម្ពីទកេឆា តាច ឰុយេំ អចិន្តាឌិតំ បច្ចុកំ ឆយុត្តេងាេរតាបដិច្ចឆកម្ពីទតា ចេឌិតព្ឋា៑ ឰុយេ ហិ អចិន្តាឆេយា ឆយុា េយភាកាេទភ យឆចត្តា ច សល្លារាឌិតំ ឲលិតំ បច្ចយា េហាត្តិ, េសា េតសំ បច្ចយេដ្ឋា ក្ទចេពាឆេតា កម្ពីទាតិ អយេយត្ត ឆយុកម្ពីទតា៑ ឆេយុាតិ េហតុ "េហតុយិគោកាណំ ឆយុបដិសម្ពិធា"តិ (ចិភ៑ ល៌១០) ចចភេតា៑ ឌរាយទណាឌិតំ ឲលិតំ ឌាតិអាឌិហិ បច្ចេយហិ សម្ពតសមុធាកតេដ្ឋា ក្ទចេពាឆេតា កម្ពីទាតិ អយំ អត្តកម្ពីទតា៑ អេត្តាតិ ឲលំ "េហតុឲេល ពាណំ អត្តបដិសម្ពិធា"តិ (ចិភ៑ ល៌១០) ចចភេតា៑ េតសំ បភ េហតុតំ, ឲលិតព្វា េតភ េតភាកាេទភ អចិបរិតេតា េឆេសតាបិ សព្ពញ្ញុតញ្ញាណស្សេច េកាចទេតា កម្ពីទាតិ អយំ េឆេសតាកម្ពីទតា៑ េយា បេតសំ អចិន្តាសល្លារាឌិតំ អឆស្សតាឃ្វហតាឌិសកាេចា, េសា យគ្គបញ្ញោហិ ក្បទិេយាកាហត្តា កម្ពីទាតិ អយំ បដិច្ចឆកម្ពីទតាតិ អយេយត្ត កម្ពីទេកឆា៑

តយេកេឆា បតេត្ត ឲកត្តភេយា ភាភត្តភេយា អញ្ញាបាទភេយា ឲចំឆយុតាភេយាតិ ឰុយេំ ចតុត្តិ អត្តតយាតំ ចេសភ េចឌិតព្ឋា៑ តត្ត ហិ "អចិន្តាបច្ចយា សល្លារា, សល្លារបច្ចយា ចិញ្ញាណ"ត្តិ ឲចំ ពឺឌស្ស អក្កុរាឌិកាេចភ ទុក្ខភាចប្បត្តិ ចិយ សត្តាភាតុបេច្ឆឆា ឲកត្តភេយា ភាយ៑ យំ សយុា បស្សេត្តា េហតុឲលសម្ពត្ថ្លភ សត្តាភាតុបេច្ឆឆាចេពាឆេតា ក្ថច្ឆឌិដ្ឋិំ បឆហតិ, មិច្ឆា បស្សេត្តា េហតុឲលសម្ពត្ថ្លភ បចត្តយាភស្ស សត្តាភាតុបេច្ឆឆស្ស ឲកត្តក្កហណេតា សស្សតឌិដ្ឋិំ ក្ថបាឌិយតិ៑

អចិន្តាឌិតំ បភ យធាសកំ លក្ខណចចត្ថាតំ ភាភត្តភេយា ភាយ៑ យំ សយុា បស្សេត្តា ភចភចាតំ ក្ថប្បាឆឆស្សភេតា សស្សតឌិដ្ឋិំ បឆហតិ, មិច្ឆា បស្សេត្តា ឲកសត្តាភបតិតស្ស កិត្តសត្តាភេស្សច ភាភត្តក្កហណេតា ក្ថេច្ឆឆឌិដ្ឋិំ ក្ថបាឌិយតិ៑

អចិន្តាយ បភ "សល្លារា យធា ក្ថប្បាេឆតព្វា, សល្លារាតំ ចា ចិញ្ញាណំ អេយត្តិ"តិ ឲចយាឌិញ្ញាបារាកាេចា អញ្ញាបារភេយា ភាយ៑ យំ សយុា បស្សេត្តាកាទកស្ស អកាចាចេពាឆេតា អត្តឌិដ្ឋិំ បឆហតិ, មិច្ឆា បស្សេត្តា េយា អសតិបិ ញ្ញាបារ អចិន្តាឌិតំ សភាចតិយមិទ្ធ្វា េហតុកាេចា, តស្ស អក្កហណេតា អកិរិយឌិដ្ឋិំ ក្ថបាឌិយតិ៑

អចិន្តាឌិហិ បភ កាទេណហិ សល្លារាឌិតំេយច សម្ពុចា ឧិទាឌិហិ ឌឌិអាឌិតំ ចិយ, ភ អេញ្ញាសត្តិ អយំ ឲចំឆយុតាភេយា ភាយ៑ យំ សយុា បស្សេត្តា បច្ចយាក្ទុបេតា ឲលិចេពាឆេតា អេហតុកឌិដ្ឋិំ, អកិរិយឌិដ្ឋិញ្ចា បឆហតិ, មិច្ឆា បស្សេត្តា បច្ចយាក្ទុបំ ឲលប្បចត្តិំ អក្កេហត្តា យេតា កុេតាចិ យស្ស កស្សចិ អសម្ពុចក្កហណេតា អេហតុកឌិដ្ឋិំ េចច តិយតចាឆព្វា ក្ថបាឌិយតីតិ អយេយត្ត តយេកេឆាតិ ឲចំ ចិឌាតីេយា បិញ្ញុព្វុត្តចិតិន្នេយា៑

បច្ចយាការចិភក្កយាតិកាតុចណ្ណនា និដ្ឋិតា៑

សតិបដ្ឋានចិភក្កយាតិកាតុចណ្ណនា

ᩈᨲᩥᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᨾᩣᨲᩥᨠᩣᨿ ᨷᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨲᩣᩅ – ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᨣᨱᨶᨷᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮᩣ, ᨲᩮᨶ ᨶ ᨲᨲᩮᩣ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ, ᨶ ᩏᨴ᩠ᨵᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩦᨷᩮᨲᩥ᪨ ᩈᨲᩥᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩈᨲᩥᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ ᩈᨲᩥᨣᩮᩣᨧᩁᩮᩣᨷᩥ ᩈᨲᩥᨷᩥ᪨ “ᨧᨲᩩᨶ᩠ᨶᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᨲᩥᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᨶᩴ ᩈᨾᩩᨴᨿᨬ᩠ᨧ ᩋᨲ᩠ᨳᨦ᩠ᨣᨾᨬ᩠ᨧ ᨴᩮᩈᩮᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪕᪨᪔᪐᪘) ᩉᩥ ᩈᨲᩥᨣᩮᩣᨧᩁᩮᩣ “ᩈᨲᩥᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨲᩔᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ, ᨠᩣ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ? ᩈᨲᩥ᪨ ᩈᨲᩥᨿᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩈᨲᩥᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ᪨ ᨷᨵᩣᨶᩴ ᨮᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ, ᩈᨲᩥᨿᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩈᨲᩥᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ᪨ “ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩈᨲᩥᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ ᨽᩣᩅᩥᨲᩣ ᨻᩉᩩᩃᩦᨠᨲᩣ ᩈᨲ᩠ᨲ ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩮ ᨷᩁᩥᨷᩪᩁᩮᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪓᪨᪑᪔᪗) ᨷᨶ ᩈᨲᩥ᪨ ᨲᩔᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ, ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ ᩒᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩈᨲᩥᨿᩮᩅ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩈᨲᩥᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ᪨ ᩋᨳ ᩅᩣ ᩈᩁᨱᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩈᨲᩥ, ᩈᩣ ᨧ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨲᩥᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ, ᩍᨴᨾᩥᨵ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩮᨲᩴ᪨ ᨿᨴᩥ ᩑᩅᩴ, ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᨲᩥᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᨲᩥ ᨻᩉᩩᩅᨧᨶᩴ ᨠᨲᩴ? ᩈᨲᩥᨿᩣ ᨻᩉᩩᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨽᩮᨴᩮᨶ ᩉᩥ ᨻᩉᩩᨠᩣ ᨲᩣ ᩈᨲᩥᨿᩮᩣ᪨

ᩍᨵᩣᨲᩥ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᩣᩈᨶᩮ, ᨲᩮᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᨷ᩠ᨷᨠᩣᩁᨧᨲᩩᨧᨲ᩠ᨲᩣᩃᩦᩈᩅᩥᨵᩈᨲᩥᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨠᩔ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᨶᩥᩔᨿᨽᩪᨲᩴ ᩈᩣᩈᨶᨾᩮᩅ, ᨶᩣᨬ᩠ᨬᩴ ᩈᩣᩈᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩦᨷᩮᨲᩥ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᨲᩴ “ᩍᨵᩮᩅ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᨾᨱᩮᩣ...ᨷᩮ... ᩈᩩᨬ᩠ᨬᩣ ᨷᩁᨷ᩠ᨷᩅᩣᨴᩣ ᩈᨾᨱᩮᩉᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩉᩦ”ᨲᩥ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪒᪑᪔; ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪑᪓᪙; ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪔᪨᪒᪔᪑)᪨

ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨲᩥ ᩈᩴᩈᩣᩁᩮ ᨽᨿᩴ ᩍᨠ᩠ᨡᨶᨠᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨷᩥ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᩮ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨲᩥᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨴᩮᩈᩮᨶ᩠ᨲᩔ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᨴᩮᩅᨣᨱᩴ ᨿᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨷᩥ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᨳᩣᨷᩥ ᨴᩮᩅᩣ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩩ ᨾᨶᩩᩔᩣ ᨧ ᨣᩉᨭ᩠ᨮᩣ ᨧ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣ ᨧ, ᩈᩴᩈᩣᩁᩮ ᨽᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩍᨠ᩠ᨡᨾᩣᨶᩮᩣ ᨿᨳᩣᨶᩩᩈᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᨷᨭᩥᨷᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩣᩅ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶᩣᨬ᩠ᨬᩮᩣᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ ᨿᨳᩣᩉ “ᩋᩃᨦ᩠ᨠᨲᩮᩣ ᨧᩮᨷᩥ”ᨲᩥ (ᨵ᪨ ᨷ᪨ ᪑᪔᪒)᪨

ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᨿᨠᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨠᩣᨿᩮᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩋᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᨿᩮᩣ᪨ ᨠᩮ ᩋᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ? ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩣ ᨠᩮᩈᩣᨴᨿᩮᩣ, ᩍᨲᩥ ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩣᨶᩴ ᩋᩣᨿᩮᩣᨲᩥ ᨠᩣᨿᩮᩣ᪨ ᩋᨳ ᩅᩣ ᩋᨦ᩠ᨣᨷᨧ᩠ᨧᨦ᩠ᨣᩣᨶᩴ, ᨠᩮᩈᩣᨴᩦᨶᨬ᩠ᨧ ᩈᨾᩪᩉᨭ᩠ᨮᩮᨶᨷᩥ ᨠᩣᨿᩮᩣ, ᩁᩪᨷᨠᩣᨿᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨠᩣᨿᩮᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨠᩣᨿᩣᨶᩩᨷᩔᩦᨲᩥ ᨠᩣᨿᩴ ᩋᨶᩩᨷᩔᨶᩈᩦᩃᩮᩣ᪨ “ᨠᩣᨿᩮ”ᨲᩥ ᨧ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩩᨶ “ᨠᩣᨿᩣᨶᩩᨷᩔᩦ”ᨲᩥ ᨴᩩᨲᩥᨿᨠᩣᨿ-ᨣ᩠ᨣᩉᨱᩴ “ᩑᩅᩴ ᨶ ᨠᩣᨿᩮ ᩋᨦ᩠ᨣᨷᨧ᩠ᨧᨦ᩠ᨣᩅᩥᨶᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩑᨠᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩩᨷᩔᩦ, ᨶᩣᨷᩥ ᨠᩮᩈᩃᩮᩣᨾᩣᨴᩥᩅᩥᨶᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩍᨲ᩠ᨳᩥᨷᩩᩁᩥᩈᩣᨶᩩᨷᩔᩦ, ᨶ ᨧ ᨽᩪᨲᩩᨷᩣᨴᩣᨿᩅᩥᨶᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩑᨠᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩩᨷᩔᩦ, ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩁᨳᩈᨾ᩠ᨽᩣᩁᨶᨣᩁᩣᩅᨿᩅᨠᨴᩃᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩅᩥᨠᩣᨠᩣᨶᩩᨷᩔᨠᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨿᨳᩣᨠ᩠ᨠᨾᩴ ᩋᨦ᩠ᨣᨷᨧ᩠ᨧᨦ᩠ᨣᨠᩮᩈᩣᨴᩥᨽᩪᨲᩩᨷᩣᨴᩣᨿᩈᨾᩪᩉᩣᨶᩩᨷᩔᩦ ᩑᩅᩣ”ᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ ᨠᨲᩴ᪨ ᨲᨳᩣ ᩉᩮᨲ᩠ᨳ ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᨵᨾ᩠ᨾᩈᨾᩪᩉᩅᩥᨶᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨷᩩᩁᩥᩈᩣᨴᩥᨠᩮᩣ, ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩅᩣ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨶ ᨴᩥᩔᨲᩥ, ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᨵᨾ᩠ᨾᩈᨾᩪᩉᨾᨲ᩠ᨲᩮᨿᩮᩅ ᨷᨶ ᨻᩣᩃᩣ ᨲᨳᩣ ᨲᨳᩣ ᩈᩩᨽᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᨧ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨽᩥᨶᩥᩅᩮᩈᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨿᩴ ᨷᨶ ᨿᩮᩣᨣᩦ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩣᨿᩣᨶᩩᨷᩔᩦ ᩑᩅ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨴᩩᨠ᩠ᨡᩋᨶᨲ᩠ᨲᩣᩈᩩᨽᩣᨶᩩᨷᩔᩦ ᩑᩅᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᩅᩣ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨾᩉᩣᩈᨲᩥᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᩋᩔᩣᩈᨷᩔᩣᩈᩣᨴᩥᨠᩮᩣ ᨧᩩᨱ᩠ᨱᩈᩅᩥᩈᩮᩣ ᨠᩣᨿᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᨲᩔ ᩈᨻ᩠ᨻᩔ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴᨿᩮᩅ ᨠᩣᨿᩮ ᩋᨶᩩᨷᩔᨶᨲᩮᩣ “ᨠᩣᨿᩮ ᨠᩣᨿᩣᨶᩩᨷᩔᩦ”ᨲᩥ ᩑᩅᨾᩣᨴᩥᨶᩣᨷᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

ᩅᩥᩉᩁᨲᩦᨲᩥ ᩍᩁᩥᨿᨲᩥ, ᨧᨲᩪᩈᩩ ᩍᩁᩥᨿᩣᨷᨳᩮᩈᩩ ᩑᨠᩮᨶᩣᨣᨲᩴ ᩈᩁᩦᩁᨻᩣᨵᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᨶ ᩍᩁᩥᨿᩣᨷᨳᩮᨶ ᩅᩥᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨷᨲᨾᩣᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩴ ᩉᩁᨲᩥ, ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨻᩉᩥᨴ᩠ᨵᩣ ᨠᩣᨿᩮᨲᩥ ᨷᩁᩔ ᨠᩣᨿᩮ᪨ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᨻᩉᩥᨴ᩠ᨵᩣ ᨠᩣᨿᩮᨲᩥ ᨠᩣᩃᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ, ᨠᩣᩃᩮᨶ ᨷᩁᩔ ᨠᩣᨿᩮ᪨ ᨠᩣᩃᩮᨶ ᩉᩥ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᨻᩉᩥᨴ᩠ᨵᩣᨠᩣᨿᩮᩈᩩᨷᩥ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨡᨱᩮ ᨠᩣᨿᩣᨶᩩᨷᩔᨶᩣ ᨶ ᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ, ᨷᨣᩩᨱᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩔ ᨷᨶ ᩋᨷᩁᩣᨷᩁᩴ ᩈᨬ᩠ᨧᩁᨱᨠᩣᩃᩮᩣ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨠᨳᩥᨲᩮᩣ᪨

អាតាបីតិ កាយបរិគ្គាហកវីរិយេន វីរិយវា។ សោ ហិ យស្មា កិលេសានំ អាតាបនតោ អាតាបោតិ វុច្ចតិ វីរិយំ, សោ ចស្ស អត្ថិ, តស្មា អាតាបីតិ វុច្ចតិ។ សម្បជានោតិ កាយបរិគ្គាហកេន សម្បជញ្ញេន សមន្នាគតោ។ សតិមាតិ កាយបរិគ្គាហិកាយ សតិយា សមន្នាគតោ។ អយំ បន យស្មា សតិយា អារម្មណំ បរិគ្គហេត្វា បញ្ញាយ អនុបស្សតិ, វីរិយេន ច អន្តរា វោសានំ នាបជ្ជតិ, តស្មា ឯវំ ធម្មានំ អានុភាវេន តំ សតិបដ្ឋានំ សម្បជ្ជតិ, តេនំ ទស្សនត្ថំ “អាតាបី សម្បជានោ សតិមា”តិ ឥទំ វុត្តន្តិ វេទិតព្វំ។

ឥតិ កាយានុបស្សនាសតិបដ្ឋានំ, សម្បយោគង្គញ្ច ទស្សេត្វា ឥទានិ បហានង្គំ ទស្សេតុំ “វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្ស”ន្តិ វុត្តំ។ តត្ថ វិនេយ្យាតិ តទង្គវិនយេន វា វិក្ខម្ភនវិនយេន វា វិនយិត្វា។ លោកេតិ យ្វាយំ អជ្ឈត្តាទិភេទោ កាយោ វុត្តោ, ស្វេវ ឥធ លុជ្ជនបលុជ្ជនដ្ឋេន លោកោ នាម។ វិភង្គេ បន យស្មា រូបកាយេ បហីនអភិជ្ឈាទោមនស្សោ វេទនាទីសុបិ បហីយត្តិ ឯវ, តស្មា បញ្ចបិ ឧបាទានក្ខន្ធា “លោកោ”តិ វុត្តំ។ តស្មិំ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សបទានំ កាយច្ឆន្ទព្យាបាទំ វិនេយ្យាតិ សម្ពន្ធោ។ ញាយស្ស ច នីវរណេសុ ពលវធម្មទ្វយស្ស បហានទស្សនេន សេសនីវរណានម្បិ បហានំ វុត្តន្តិ វេទិតព្វំ។ វិសេសេន ចេត្ថ អភិជ្ឈាទោមនស្សវិនយេន យថាក្កមំ កាយសម្បត្តិវិបត្តិមូលានំ អនុរោធវិរោធានំ, អត្តអភិរតិអរតីនំ, អភូតាភូតាសុភាទិពាលភាវនាបរិច្ចាគានំ បហានំ វុត្តំ, តេន យោគាវចរស្ស យោគានុភាវោ យោគសមត្ថតា ច ទីបិតា ហោតិ។

អជ្ឈត្តំ វេទនាសូតិអាទីសុបិ អជ្ឈត្តាទីនិ វុត្តនយេន វេទិតព្វានិ។ ឯត្ថ បន វេទនាតិ តិស្សោ វេទនា លោកិយា, តថា ចិត្តំ, ធម្មា ច, តេសំ វិភាគោ វិភង្គេ អាវិ ភវិស្សតិ។ កេវលំ បនេត្ថ យថា វេទនា អនុបស្សិតព្វា វេទនានុបស្សី នាម ហោតិ, សោ នយោ ទស្សេតព្វោ។ សេយ្យថិទំ – វេទនាសុ តាវ សុខា វេទនា ទុក្ខតោ, ទុក្ខា សល្លតោ, អទុក្ខមសុខា ច អនិច្ចតោ អនុបស្សិតព្វា។ យថាហ –

“យោ សុខំ ទុក្ខតោ អទ្ទ, ទុក្ខមទ្ទក្ខិ សល្លតោ;

អទុក្ខមសុខំ សន្តំ, អទ្ទក្ខិ នំ អនិច្ចតោ”តិ (សំ។ និ។ ៤.២៥៣; ឥតិវុ។ ៥៣)។

សព្វា ឯវ ឯតា ទុក្ខតោ អនុបស្សិតព្វា “យំ កិញ្ចិ វេទយិតំ, តំ ទុក្ខស្មិន្តិ វទាមី”តិ (សំ។ និ។ ៤.២៥៨) វចនតោ។ ឯវំ អនុបស្សន្តោ បន អនិច្ចាទិសត្តានុបស្សនាវសេន វា អនុបស្សន្តោបិ “ការំ វេទនំ កោ វេទយតិ, កស្សាយំ វេទនា, កិំ ការណាយំ វេទនា”តិ ឯវំ បរិគ្គហេត្វា “ន កោចិ សត្តោ វា បុគ្គលោ វា វេទយតិ, ន កស្សចិ សត្តស្ស វេទនា, វត្ថារម្មណាទិការណា បនាយំ វេទនា ឧប្បជ្ជតី”តិ អនុបស្សន្តោបិ វេទនានុបស្សី នាម ហោតិ។ អថ វា សុខាទីនំ ឧប្បត្តិក្កមេ ទុក្ខាទីនំ អសម្មុខា អនិច្ចា អទ្ធុវា វិបរិណាមធម្មាតិ ឯវំ វា អនុបស្សន្តោ វេទនានុបស្សី នាម ហោតិ។ ចិត្តធម្មេសុបិ ចិត្តំ តាវ អារម្មណាធិបតិសហជាតភូមិកម្មវិបាកកិរិយាទិនានត្តភេទានំ អនិច្ចាទិអនុបស្សនានំ សរាគាទីនញ្ច វសេន អនុបស្សិតព្វំ។ ធម្មា សលក្ខណសាមញ្ញលក្ខណានំ សុញ្ញតធម្មស្ស អនិច្ចាទិសត្តានុបស្សនានំ សន្តាសន្តាទីនញ្ច វសេន អនុបស្សិតព្វា។ ឯវំ បនេត្ថ ចិត្តេសុ អនិច្ចតាទិវសេន, ធម្មេសុ អនត្តតាទិវសេន ច អនុបស្សន្តោ ចិត្តានុបស្សី, ធម្មានុបស្សី ច នាម ហោតីតិ វេទិតព្វំ។ សេសំ

សុវិញ្ញេយ្យមេវ។ អយំ តាវេត្ថ បភេទោ។

ធម្មភេទោ បនេត្ថ នត្ថិ, សរណវសេន ច ឯកោវ សតិ អារម្មណវសេន “ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា”តិ វុត្តាតិ។

វិភង្គនយតោ បនេត្ថ សុត្តន្តភាជនីយេ តាវ អជ្ឈត្តពហិទ្ធាតទុភយកាយេ កេសាទិកោដ្ឋាសភាវនាវសេន បឋមំ សតិបដ្ឋានំ វិត្ថារិតំ។ តថា អជ្ឈត្តាទីសុ បច្ចេកំ សាមិសនិរាមិសវសេន ទុវិធានំ សុខទុក្ខអទុក្ខមសុខវេទនានំ វសេន ទុតិយំ, សរាគវីតរាគសទោសវីតទោសសមោហវីតមោហសំខិត្តវិក្ខិត្តមហគ្គតអមហគ្គតសឧត្តរានុត្តរសមាហិតាសមាហិតវិមុត្តាវិមុត្តភេទតោ សោឡសវិធេហិ ចិត្តប្បភាគានំ វសេន តតិយំ, បញ្ចនីវរណានំ, សត្តពោជ្ឈង្គានញ្ច សម្ភវាសម្ភវុប្បាទបហានបហីនានុប្បត្តិការណភាវនាបារិបូរិហេតុញ្ញាណវសេន ចតុត្ថំ សតិបដ្ឋានំ វិត្ថារិតំ។ អយំ សុត្តន្តភាជនីយនយោ។

អភិធម្មភាជនីយេ បន តាវ “ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា។ ឥធ ភិក្ខុ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ វេទនាសុ...បេ... ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតី”តិ (វិភ។ ៣៥០) ឯវំ មាតិកំ ឧទ្ទិសិត្វា ធម្មសង្គណិយំ វុត្តនយស្ស វិត្ថារេន អដ្ឋសុ លោកុត្តរចិត្តេសុ សម្បយុត្តសតិវសេនេវ វិត្ថារិតា វិភត្តា។

បញ្ហាបុច្ឆកនយេបិ ចតុន្នំ សតិបដ្ឋានានំ កតិ កុសលា...បេ... កតិ អរណា? សិយា កុសលា, សិយា អព្យាកតា...បេ... អនុបាទិន្នអនុបាទានិយាវ, អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកាវ...បេ... អនិទស្សនអប្បដិឃាវ។ ន ហេតូ សហេតុកាវ...បេ... អនុត្តរា អរណាយេវាតិ លោកុត្តរវសេនេវ វិភត្តា។ សម្មាសម្ពុទ្ធេន ហិ សុត្តន្តភាជនីយស្មិញ្ញេវ លោកិយលោកុត្តរមិស្សកា សតិបដ្ឋានា កថិតា, អភិធម្មភាជនីយបញ្ហាបុច្ឆកេសុ បន លោកុត្តរាយេវ។ តេសុ ច លោកិយា នានាចិត្តេសុ ឯវ លព្ភន្តិ។ អញ្ញេនេវ ហិ ចិត្តេន កាយំ បរិគ្គណ្ហន្តិ, អញ្ញេន វេទនាទយោតិ។ លោកុត្តរា បន ចត្តារោបិ ឯកក្ខណេ ឯកចិត្តេយេវ លព្ភន្តិ។ ឯកស្មិញ្ហិ មគ្គចិត្តក្ខណេ អារម្មណតោ និព្ពានារម្មណា ឯកោវ សតិ កាយាទីសុ សុភសុខនិច្ចអត្តវិបល្លាសសមុច្ឆេទកតាយ ចតុកិច្ចសាធនដ្ឋេន ចត្តារិបិ នាមានិ លភតីតិ។ អយមេត្ថ វិភង្គនយោ។

កមតោ សតិបដ្ឋានេ, អត្ថាធិកតោបិ ច;

វិញ្ញាតព្ពោ ទោយ្យោ, តត្ថ កោសល្លមិច្ឆតា។

តត្ថ កមតោ តាវ អយម្បិ ទេសនាក្កមោវ, សោបិ ឱឡារិកោឡារិកវសេន វុត្តោ។ ឱឡារិកត្តា ហិ រូបកាយដ្ឋានំ ឱឡារិកន្តិ បឋមំ កាយានុបស្សនា វុត្តា។ តតោ អរូបកាយដ្ឋានំ។ តត្រាបិ អារម្មណំ អនុភវន្តី ឧប្បជ្ជមានា វេទនា បាកដាតិ អនន្តរា វេទនានុបស្សនា, តតោ អារម្មណំ វិជានន្តំ វិញ្ញាណំ បាកដន្តិ ចិត្តានុបស្សនា, ចិត្តេ បាកដេ តន្និស្សិតា សុខុមាបិ ធម្មា បាកដា ហោន្តីតិ អន្តេ

ឆយ្ទាត្បស្សតា ចុត្តា អយំ តាវេចត្ថ ពវយា

អត្ថានិកេតាតិ ឲត្ថ បត ពស្ថា កពចតា ចត្តារោច សតិបដ្ឋាតា ចុត្តា, អត្ថា អតនិពាតិ?
តណ្ហាចរិតទិដ្ឋិចរិតសមថយានិកចិបស្សតាយានិកាតំ មន្ទតិក្ខចវសេត ទ្វិឆា បចត្តាតំ ចិសុទ្ធិមគ្គចវសេត យត្ថស្ស ហិ តណ្ហាចរិតស្ស
ថ្លូឡូអារិក៌ កាយាត្បស្សតាសតិបដ្ឋាតំ ចិសុទ្ធិមគ្គោ, តិក្ខស្ស សុចុមំ ចេឆតាត្បស្សតាសតិបដ្ឋាតំ, ទិដ្ឋិចរិតស្សាបិ យត្ថស្ស តាតិប្យភេទកាតំ
ចិត្តាត្បស្សតាសតិបដ្ឋាតំ, តិក្ខស្ស អតិប្យភេទកាតំ ឆយ្មាត្បស្សតាសតិបដ្ឋាតំ ចិសុទ្ធិមគ្គោ សមថយានិកស្ស ច យត្ថស្ស អកិច្ឆេត
អធិកត្តព្ពតិមិត្តំ បឋមំ សតិបដ្ឋាតំ ចិសុទ្ធិមគ្គោ, តិក្ខស្ស ទុតិយំ, ចិបស្សតាយានិកស្សាបិ យត្ថស្ស តតិយំ, តិក្ខស្ស ចតុត្ថំ ចិសុទ្ធិមគ្គោតិ
ចេចតេយ្ឃ្លា្សយតោ ចត្តារោ ចុត្តា សុភសុខតិច្ចអត្តភាចចិបល្លាសប្បហាតត្ថំ ចា
ចតុរោឃយោគាសចកន្ថាបាទាតអគតិប្បហាតត្ថម្បិ ចតុព្ពិធាហារបរិញ្ញាតត្ថញ្ច ចត្តារោច ចុត្តា, អត្ថា អតនិពាតិ អយមេត្ថ
អត្ថានិកតា ឲចំ បញ្ញត្តិមុត្តកយោ ខោរេយ្យា

សតិបដ្ឋាតចិក្ខយាតិកត្ថចណ្ណតា ត្តិដ្ឋិតា

សម្មប្បឆាតចិក្ខយាតិកត្ថចណ្ណតា

សម្មប្បឆាតចិក្ខយាតិកាយ បត អត្ថតោ តាច – សម្មប្បឆាតាតិ ការណប្បឆាតា ឧបាយប្បឆាតា យោតិសោ បឆហតតោ បទមំ ឆាតំ
បឆាតំ, បឆាតចីរិយាតីតិ អចេត្ថា ព្ទឆ កិក្ខុតិ ព្ទមស្មិ សាសតេ បដិបត្តតោ កិក្ខុ អត្បប្បត្តាតត្តិ អតិព្វត្តាតំ បាបកាតត្តិ លាមកាតំ
អកុសលាតំ ឆយ្មាតត្តិ អកោសល្លសម្ភូតាតំ ឆយ្មាតំ អត្បប្បាទាយាតិ ត ឧប្បាទតត្ថាយ លន្ទំ ជតេតីតិ កត្តុកម្យតាសន្ទាតំ កុសលច្ឆន្ទំ ជតេតិ
ឧប្បាទេតិ ចាយមតីតិ បយោគំ បរក្កមំ ករោតិ ចីរិយំ អារកតីតិ កាយិកចេតសិកចីរិយំ ករោតិ ចិត្តំ បគ្គណ្ហាតីតិ តេតេច
សហជាតចីរិយេយត ចិត្តំ ឧក្ខិបតិ បឆហតីតិ បឆាតចីរិយំ ករោតិ បដិបាដិយា បតេតាតិ ចត្តារិបិ បទាតិ ចីរិយស្សេច
អាសេចតាកាចតាតាពហុលីកម្មសាតច្ចកិរិយាហិ យោជេតព្ពាតិ

ឧប្បត្តាតត្តិ អត្បប្បត្តាតិ អចត្តព្ពតំ អាបត្តាតំ បហាតាយាតិ បជហតត្ថាយ អត្បប្បត្តាតំ កុសលាតំ ឆយ្មាតត្តិ អតិព្វត្តាតំ កោសល្លសម្ភូតាតំ
ឆយ្មាតំ ឧប្បាទាយាតិ ឧប្បាទតត្ថាយ ឧប្បត្តាតត្តិ តិព្វត្តាតំ ឋិតិយាតិ ឋិតត្ថាយ អសម្មោសាយាតិ អតស្សតត្ថំ កិយ្យោកាចាយាតិ
បុតប្បុតំ កចតាយ ចេបុល្លាយាតិ ចិបុលកាចាយ កាចតាយាតិ ចឌ្ឍិយា បរិបូរិយាតិ បរិបូរណត្ថាយ សេសំ បុព្វេ ឧត្តាតមេច

អត្ថតោ បតេត្ថ “អត្បប្បត្តាតំ បាបកាត”ត្តិអាទីសុ អសមុទាចារចសេត ចា អតត្កូតារម្មណចសេត ចា កិលេសាតំ អត្បប្បត្តិ ចេទិតព្វា
អញ្ញថា ហិ អតមតគ្គេ សំសារេ អត្បប្បត្តា អកុសលឆយ្មា តាម តត្ថិ កុសលឆយ្មេសុ បត
ចេតត្តយប្បសាទចិបស្សតាទិចិចដ្ឋបតិស្សយកុសលាទិចសេត អត្បប្បត្តាបិ អត្ថិ ចេសម្បិ ឧប្បត្តបុព្វាចេត្ថ សតិ សព្វសត្តាតំ ព្ទតោ បុព្វេ ច

អារចក្ខុយប្បរក្ខុតោ ទុក្ខាប្បចត្តបាគុកា តេហិ តត្ថ ទុក្ខស្ស ចត្តាត្តស្សតក្ខុរយាឌិចិបស្សតាតចកខេយុ អញ្ញាតាវុត្តិ តិច្ចប្បយុត្តស្ស, ឈដតោ, ចាឃយតោ ច ព្រាហ្មលោកោ អាកាតត្តា កចចតេត កិលេសេប អលង្ខារេបចតស្ស បត្តស្ស កិលេសា ត បយុគាឆតត្តិ, អបទកាតេក បតស្ស ចត្តាឌីតិ ចិស្សមេជ្ជត្តា ក្យូតស្ស ធនតោ តេច អកល្យាណយិត្តាឌិតោ កិលេសេប លង្ខារេបចតស្ស ច អយោតិសោយតរិកោរ, បតិចោស្សក្កុញ្ញា អាកយ្ហ ដ្ឋប្បជ្ជត្តិ ទុចំ តាច អបយុគាធារចតេត កិលេសាតិ អត្ថប្បត្តិ ចេឌិតត្ថា

ទុក្ខស្ស បត តប្បិ អត្តការេច អតត្តក្ខាតប្បត្តិ ឌិត្ថាឌិតេកឌិ យតាបិឃំ អារេយ្យ លកិត្វា តត្ត អយោតិសោយតរិការបតិចោស្សក្កេ អាកយ្ហ កិលេសា ដ្ឋប្បជ្ជត្តិ, អលកិត្វា ទុចំ អតត្តក្ខារេយ្យចតេត កិលេសាតិ អត្ថប្បត្តិ ចេឌិតត្ថា

“ដ្ឋប្បត្តាតំ បិបកាត”ត្តិ ទុត្ត បត ចត្តត្តិឆំ ដ្ឋប្បត្តិ ចត្តយាតក្ខាបកតច្ចាការកតក្ខយិលក្ខចតេត, តេហិ ចិការកោ ដ្ឋប្បត្តត្តិតេ ទុទេត្តាច អបរយ្យ ចត្តត្តិឆំ ដ្ឋប្បត្តិ បយុគាធារអារេយ្យហាឌិក្កហិតអចិក្ខុប្បិតអបយុញ្ញុតិតចតេត តត្ត បយ្យតិ ចត្តយាតំតេឃច បយុគាធារុប្បត្តិ តាយ តេរហិ បិរោដតេច យប្បា បតេត្ត ព្លយេប ដ្ឋប្បត្តេប ចត្តយាតក្ខាបកតច្ចាការកតបយុគាធារបត្តាតំ ចត្តត្តិឆំ ដ្ឋប្បត្តិ ត យក្កាឌិចន្ទ្រ តប្បា ក្ខយិលក្ខអារេយ្យហាឌិក្កហិតអបយុញ្ញុតិតបត្តាតំ ចត្តត្តិឆំ ដ្ឋប្បត្តិ បត្តារេយត្ត “ដ្ឋប្បត្តាតំ បិបកាតំ បហាតាយា”តិ ទុត្តិ

កាឆំ បត យក្កុក្កលេ អត្ថប្បត្តាតំ ក្យបលិតំ ដ្ឋប្បាគាឃ ចាឃាតេយា តោហាតិ, កាឆញ្ញា ដ្ឋប្បត្តាតំ ឌិតិឃាតិ? យក្កប្បចត្តិឃា ទុច យតេក្កា ហិ បចត្តយាតោ បុទ្ធោ អត្ថប្បត្តប្បុត្តត្តា អត្ថប្បតេត្តា តាយ ទុក្ខតិ ឃា ធស្ស បចត្តិ, អឃតេច ឌិតិ តាយាតិ អឃំ តាតេចត្ត បឆតេត្វា

ឆយ្យតេកតោ បតេត្វាបិ ទុកេស្សច ចិទិឃស្ស កិច្ចតេកតោ ចត្តគា ទុត្តាតិ អឃតេត្វ បិញ្ញព្លយុត្តចិតិច្ឆយោ

ចិកក្កតយតោ បត ប្បុត្តត្តកាឌតិយេ តាច ចត្តាតោ បយ្យប្បគាតា លោកិយលោក្យុត្តកក្យុបលចិត្តបយ្យយុត្តចិទិឃចតេត អក្យុបលិឌិបតេហិ បង្គិ ចិត្តាតោ ចិកត្តា អកិធយ្យកាឌតិយបញ្ញាបុច្ឆកាប បតេតោ លោក្យុត្តកក្យុបលចិត្តបយ្យយុត្តចតេតច ចិកត្តា, ឋលចិត្តបយ្យយុត្តា បត ត កហិតា តោតេច បញ្ញាបុច្ឆកេ “ក្យុបលិ ទុច, ចិបិកឆយ្យឆយ្យា ទុច, អបចឃកាយិតោច, តេហាចា”តិអាឌិតា ទុត្តា តេតេយា បតេត្វ ចិតិច្ឆយោ បតិបដ្ឋតេត ទុត្តតឃាត្យបាតេត ចេឌិតត្តា

បយ្យប្បគាតចិកក្កយាតិកត្វចណ្ណតា តិដ្ឋិតា

ព្លង្គិបិឌចិកក្កយាតិកត្វចណ្ណតា

ព្លង្គិបិឌចិកក្កយាតិកាឃ បត ចត្តាតោ ព្លង្គិបិគាតិ ទុត្ត ព្លន្ទ្យាតិ ព្លង្គិ, បឞិន្ទ្យាតិ តិប្បជ្ជតីតិ អតេត្វា, ព្លង្គិ ទុច បិតេគា ព្លង្គិបិតេគា, ព្លង្គិតេកាដ្ឋាតេបាតិ អតេត្វា ព្លន្ទ្យត្តិ ចា ទុតាឃ បត្តា ព្លង្គា ទុង្គា ដ្ឋក្កិបកាតា តោហាត្តិតិបិ ព្លង្គិ, បន្ទ្យត្តិ ទុតេតាតិ បិតេគា, បតិដ្ឋា

អធិគមូបាយោតិ អត្ថោ, ឥទ្ធិយា បាទោ ឥទ្ធិបាទោ។ ឆន្ទសមាធិបធានសង្ខារសមន្នាគតន្តិ ឯត្ថ ឆន្ទហេតុកោ, ឆន្ទាធិកោ វា សមាធិ ឆន្ទសមាធិ, កត្តុកម្យតាឆន្ទំ អធិបតិំ ករិត្វា បដិលទ្ធសមាធិស្សេតំ អធិវចនំ។ បធានភូតា សង្ខារា បធានសង្ខារា, ចតុកិច្ចសាធកស្ស សម្មប្បធានវីរិយស្សេតំ អធិវចនំ។ សមន្នាគតន្តិ តេហិ ឆន្ទសមាធិនា, បធានសង្ខារេហិ ច ឧបេតំ។ ឥទ្ធិបាទន្តិ យថាវុត្តេន "ឥទ្ធិ"តិ សង្ខ្យាគតានំ ឧបចារជ្ឈានាទិកុសលចិត្តសម្បយុត្តានំ ឆន្ទសមាធិបធានសង្ខារានំ អធិដ្ឋានដ្ឋេន បាទភូតសេសចិត្តចេតសិករាសឹ។ ភាវេតីតិ វឌ្ឍេតិ, អត្តនោ សន្តានេ បុនប្បុនំ ជនេតីតិ អត្ថោ។ ឥមិនា នយេន សេសេសុបិ អត្ថោ វេទិតព្ពោ។ តត្ថ វីមំសាតិ បញ្ញា។ សេសំ បនេត្ថ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។

អត្ថតោ បនេត្ថ តេន កិំ កថិតំ? ចតុន្នំ ភិក្ខូនំ មត្ថកប្បត្តំ កម្មដ្ឋានំ កថិតំ។ យថា ហិ ចតូសុ អមច្ចបុត្តេសុ ឋានន្តរំ បត្ថេត្វា វិចរន្តេសុ ឯកោ ឧបដ្ឋានេន, ឯកោ សូរភាវេន, ឯកោ ជាតិសម្បត្តិយា, ឯកោ មន្តពលេនាតិ ឯវំ តេ បច្ចេកការណេន រាជានំ អារាធេត្វា ឋានន្តរំ បាបុណន្តិ, ឯវំ ភិក្ខូបិ ឆន្ទវីរិយចិត្តវីមំសាសុ ឯកេកំ ធុរំ បុព្វង្គមំ កត្វា លោកុត្តរធម្មនិព្វត្តកា ហោន្តិ។ ឯត្ថ ច ឆន្ទោ សមាធិ បធានសង្ខារោតិ តយោ ធម្មា ឥទ្ធីបិ ហោន្តិ ឥទ្ធិបាទាបិ, សេសា បន សម្បយុត្តា ចត្តារោ ខន្ធា ឥទ្ធិបាទា ឯវ។ ឯវំ សេសាធិបតិយុត្តចិត្តេសុបិ ឥទ្ធិបាទាតិ វេទិតព្ពា។

អបិច ឈានវិបស្សនាសុ បុព្វភាគោ ឥទ្ធិបាទោ។ យោ បដិលាភោ, សា ឥទ្ធិ។ បឋមជ្ឈានាទីនំ ហិ បុព្វភាគបរិកម្មានិ ឥទ្ធិបាទោ នាម, បឋមជ្ឈានាទយោ ឥទ្ធិ នាម។ បឋមមគ្គាទីនំ បុព្វភាគវិបស្សនា ឥទ្ធិបាទោ នាម, បឋមមគ្គាទយោ ឥទ្ធិ នាម។ បដិលាភវសេនាបិ ទីបេតុំ វដ្ដតិ។ បឋមជ្ឈានាទយោ ហិ បឋមមគ្គាទយោ ច ឥទ្ធិបាទោ នាម, ទុតិយជ្ឈានាទយោ, ទុតិយមគ្គាទយោ ច ឥទ្ធិ នាមាតិ អយំ តាវេត្ថ បទត្ថោ។

ធម្មភេទោ បនេត្ថ វិភង្គនយេនេវ បាកដោ ភវិស្សតិ។ តត្ថ ហិ សុត្តន្តភាជនីយេ តាវ ឆន្ទាទីនំ បទានំ វិភង្គំ វត្វា ឯត្ថ "ឥទ្ធិបាទោតិ តថាភូតស្ស វេទនាក្ខន្ធោ...បេ... វិញ្ញាណក្ខន្ធោ។ ឥទ្ធិបាទំ ភាវេតីតិ តេ ធម្មេ អាសេវតិ ភាវេតិ ពហុលីករោតិ, តេន វុច្ចតិ ឥទ្ធិបាទំ ភាវេតី"តិ (វិភ. ៤៣៤) ឯវំ សន្តេ លោកិយលោកុត្តរធម្មា ឥទ្ធិបាទោតិ វុត្តា។

អភិធម្មភាជនីយេ បន ឆន្ទាទីនិ បធានានិ វិភជិត្វា អាហ "ឥទ្ធិបាទោតិ តថាភូតស្ស ផស្សោ...បេ... បគ្គាហោ អវិក្ខេបោ"តិ (វិភ. ៤៤៥) ឯវំ សន្តេ លោកុត្តរកុសលធម្មា ឥទ្ធិបាទោតិ វត្វា បុន "ឆន្ទិទ្ធិបាទោ វីរិយិទ្ធិបាទោ ចិត្តិទ្ធិបាទោ វីមំសិទ្ធិបាទោ"តិ (វិភ. ៤៤៦) មាតិកំ ឋបេត្វា "តត្ថ កតមោ ឆន្ទិទ្ធិបាទោ? ឥធ ភិក្ខុ យស្មិំ សមយេ លោកុត្តរំ ឈានំ ភាវេតិ...បេ... យោ តស្មិំ សមយេ ឆន្ទោ ឆន្ទិកតា...បេ... អយំ វុច្ចតិ ឆន្ទិទ្ធិបាទោ"តិអាទិនា លោកុត្តរកុសលចិត្តសម្បយុត្តឆន្ទវីរិយចិត្តវីមំសា ឯវ ឥទ្ធិបាទោតិ វុត្តា។ តថា បញ្ហាបុច្ឆកេបិ កុសលា ឯវ, អនិទស្សនអប្បដិឃា ឯវ, វីមំសិទ្ធិបាទោ ហេតុ, សេសា ន ហេតូ...បេ... ចិត្តិទ្ធិបាទោ ន វត្តព្ពោ, សេសា ចិត្តសម្បយុត្តា...បេ... អនុត្តរាច, អរណាចាតិ។ សេសមេត្ថ សតិបដ្ឋានេ វុត្តនយេនេវ។ បាឡិមុត្តកនយោ បនេត្ថាបិ ន ឧទ្ធដោតិ។

ព្ពន្តិបរិឌចិកក្ខយាតិកត្វចណ្ណភា ភិដ្ឋិតា៊

ទេពា្ឋ្កចិកក្ខយាតិកត្វចណ្ណភា

ទេពា្ឋ្កចិកក្ខយាតិកាយ បត អត្វទេតា តាច – សត្ត ទេពា្ឋ្កាតិ ឲត្វ ទេពាធិយា, ទេពាធិស្ស ចា អក្កាតិ ទេពា្ឋ្កា៊ ព្ពធំ ទុត្តំ ទេហាតិ – ឃាយ ឲច ឆយ្ចសាយក្កិយា យក្កក្ខលោ ក្តប្បឌ្ឋយាតាយ លិភ្ជឋ្ឋាឌិអតេតកាសំ ក្តបឌ្ចាតំ បជិបក្ខក្ខតាយ សតិឆយ្ចចិចយាឌិសត្តចិឆាយ ឆយ្ចសាយក្កិយា អទិយសាចទេកា ព្ពឋ្ឋិ, កិលេសតិភ្ជាយ ក្ដឌ្ឋហតិ, សច្ចាតិ ចា បជិចិឋ្ឋិ, តស្សា ឆយ្ចសាយក្កិសក្ខាតាយ ទេពាធិយា អក្កាតិ ទេពា្ឋ្កា ឈាតក្ខយក្កក្ខាតិ ចិយ៊ ទេយា បទេតស យធាទុត្តប្បការាយ ឲតាយ ឆយ្ចសាយក្កិយា ព្ពឋ្ឋីតិ កត្វា អទិយសាចទេកា “ទេពាធិ”តិ ទុច្ចតិ, តស្ស ទេពាធិស្ស អក្កាតិ ទេពា្ឋ្កា ទេសតក្ខទចក្កាឌទេយា ចិយ៊ អបិច “ទេពាឆាយ សំចត្តត្តីតិ ទេពា្ឋ្កា”តិអាឌិតា បជិសម្ភិទាភទេយតាបិ ទេពា្ឋ្កទេត្វា ទេចឌិតទេក្ខា៊ បសទេត្វា, ស្ពត្តទេទា ចា ទេពា្ឋ្កក្កា សទេយ្ឋាឋ្ក្កា, សតិទេយច សទេយ្ឋាឋ្ក្កា សតិសទេយ្ឋាឋ្ក្កា៊ ឲចំ ទេសទេសស្ដបិ៊ តត្វ ឆយ្ច ចិចិតាតិ អតិច្ចាឌិទេតា បរិចឹយំសតិ ឌាតាតិ, ឆយ្ច ចា ឲទេតត សត្ថា ចិចិតត្តីតិ ឆយ្ចចិចទេយា, បក្កា៊ ក្តបក្ខតិ សយទសាតំ ឆយ្ចាតំ ហាបតចឌ្ឋទេត អចាចឌតាយ បជិសក្ខាតាកាទេត យត្តត្វា ទេហាតីតិ ក្តបក្ខា, តតិយត្តត្វាតា៊ បជិសក្ខាតលក្ខណោ ហិ ក្តបក្ខាសទេយ្ឋាឋ្ក្កាតិ៊ ទេសសំ ស្តចិទេត្តាឃ្យទេយច៊ អឃំ តាទេចត្វ បឥទេត្វា៊ ឆយ្ចកទេតាទេបត្វ ស្តចិទេត្តាទេឃ្យាច៊

ចិកក្ខតយទេតា បទេតត្វ ស្ពត្តត្តកាឌតិទេយ តាច ទេលាកិយទេលាកុត្តរចទេសត ទេសទេសស ទេលាកុត្តរក្សលចិបាកចទេសត ចិកត្វា៊ បញ្ញាបុច្ឆទេកា បត សិយា ក្សលា, សិយា អញ្ញាកតា, បីតិសទេយ្ឋាឋ្ក្កា ស្ពតាយ ទេចឥតាយ សយ្យឃុទេត្វាច, ទេសសា ទ្វិហិ...ទេប... បីតិសទេយ្ឋាឋ្ក្កា ស្ពលសហាទេតាច, ទេសសា តិឆាបិ, អតិឌស្សតអប្បឌិឃា, ឆយ្ចចិចយសទេយ្ឋាឋ្ក្កា ទេហត្វ, ទេសសា ត ទេហត្វ...ទេប... ទ្វបិចចទាច, អទលាចាតិ៊ ទេសសំ សតិបដ្ឋាទេត ទុត្តតយទេយច៊ អយទេយត្វ ចិកក្ខតទេយា៊

ព្ពនាតិ បត –

កយទេតា តាចត្តទេតា ច, ទេហត្វក្ខបិចិកាកទេតា;

ចិទេចកទេតា ច ចិទេត្តាទេឃ្យា, បិត្វព្ពឃុត្តចិតិច្ចទេយា៊

តត្វ កយទេតា តាច អយយ្បិ ឌេសតាក្ខទេយាច៊ សទេត្តាសំ ហិ ទេពា្ឋ្កាតំ ក្តបការទេត្វា សតិសទេយ្ឋាឋ្ក្កា បឥយំ ទុទេត្វា, តទេតា យស្វា ក្តបដ្ឋិតសតិកោ ឆយ្ច បក្កាយ បចិចិតាតិ, បចិចិតឆយ្ចា ចិទិយំ អាទកតិ, អាទទ្ធចិទិយស្ស បីតិ ក្តប្បឌ្ឋតិ, បីតិយតស្ស កាទេយាបិ ចិត្តប្បិ បស្សម្ភតិ, បស្សទ្ធកាយស្ស ស្ពលិតោ ចិត្តំ សយាធិយតិ, សយាហិតចិទេត្តា តំ ចិត្តំ សាធុកំ អឌ្ឋ្យបក្ខិតា ទេហាតិ, តស្វា

ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គាទយោ យថាក្កមំ វុត្តាតិ អយំ តាវេត្ថ កមោ.

តាវត្តតោ បន កស្មា តេ សត្តេវ វុត្តា, អនូនា អនធិកាតិ? លីនុទ្ធច្ចបដិបក្ខតោ, សព្ពត្ថិកតោ ច. ឯត្ថ ហិ តយោ ពោជ្ឈង្គា លីនស្ស បដិបក្ខា. យថាហ – “យស្មិំ ច ខោ, ភិក្ខវេ, សមយេ លីនំ ចិត្តំ ហោតិ, កាលោ តស្មិំ សមយេ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ភាវនាយ, កាលោ វីរិយ...បេ... បីតិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ភាវនាយា”តិ (សំ. និ. ៥.២៣៤). តយោ ឧទ្ធច្ចស្ស បដិបក្ខា. យថាហ – “យស្មិំ ច ខោ, ភិក្ខវេ, សមយេ ឧទ្ធតំ ចិត្តំ ហោតិ, កាលោ តស្មិំ សមយេ បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ភាវនាយ, កាលោ សមាធិ...បេ... ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ភាវនាយា”តិ (សំ. និ. ៥.២៣៤). ឯកោ បនេត្ថ លោណធូបនំ វិយ សព្ពព្យញ្ជនេសុ សព្ពពោជ្ឈង្គេសុ ឥច្ឆិតព្ពោ. យថាហ – “សតិញ្ច ខ្វាហំ, ភិក្ខវេ, សព្ពត្ថិកំ វទាមី”តិ (សំ. និ. ៥.២៣៤). ឯវំ លីនុទ្ធច្ចបដិបក្ខតោ ច សព្ពត្ថិកតោ ច សត្តេវ វុត្តាតិ អយំ តាវត្តតោ.

ហេតុភូមិវិភាគតោតិ ឯត្ថ ហេតុវិភាគតោ តាវ – ចត្តារោ សតិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ សំវត្តន្តិ សតិសម្បជញ្ញំ មុដ្ឋស្សតិបុគ្គលបរិវជ្ជនតា ឧបដ្ឋិតស្សតិបុគ្គលសេវនតា តទធិមុត្តតាតិ. តថា សត្ត ធម្មា ទុតិយស្ស បរិបុច្ឆកតា វត្ថុវិសទកិរិយា ឥន្ទ្រិយសមត្តបដិបាទនា ទុប្បញ្ញបុគ្គលបរិវជ្ជនា បញ្ញវន្តបុគ្គលសេវនា គម្ភីរញាណចរិយបច្ចវេក្ខណតា តទធិមុត្តតាតិ. តត្ថ អជ្ឈត្តិកពាហិរានំ សរីរបរិក្ខារភូតានំ វត្ថូនំ វិសទភាវករណំ វត្ថុវិសទកិរិយា នាម. តថា ឯកាទស ធម្មា តតិយស្ស អបាយភយគមនវីថិទាយជ្ជមហត្តសត្ថុមហត្តជាតិមហត្តសព្រហ្មចារិមហត្តានំ បច្ចវេក្ខណតា អានិសំសទស្សាវិតា បិណ្ឌបាតាបចាយនតា កុសីតបុគ្គលបរិវជ្ជនតា អារទ្ធវីរិយបុគ្គលសេវនតា តទធិមុត្តតាតិ. តត្ថ “ពុទ្ធាទីហិ គតមគ្គោ មយា គន្តព្ពោ”តិ បច្ចវេក្ខណា វីថិបច្ចវេក្ខណា នាម. “ទាយកេហិ ទិន្នបិណ្ឌបាតស្ស មហប្ផលតំ សម្បាទេស្សាមី”តិ អត្តានំ ទមនំ បិណ្ឌបាតាបចាយនំ នាម. តថា ឯកាទស ធម្មា ចតុត្ថស្ស ពុទ្ធធម្មសង្ឃសីលចាគទេវតោបសមានុស្សតិយោ សត្ត, លូខបុគ្គលបរិវជ្ជនតា សិនិទ្ធបុគ្គលសេវនតា បសាទនីយសុត្តន្តបច្ចវេក្ខណតា តទធិមុត្តតាតិ. តថា សត្ត ធម្មា បញ្ចមស្ស បណីតភោជនសេវនតា, ឧតុសុខឥរិយាបថសុខសេវនតា មជ្ឈត្តប្បយោគតា សារទ្ធកាយបុគ្គលបរិវជ្ជនតា បស្សទ្ធកាយបុគ្គលសេវនតា តទធិមុត្តតាតិ. ឯកាទស ធម្មា ឆដ្ឋស្ស វត្ថុវិសទកិរិយា ឥន្ទ្រិយសមត្តបដិបាទនតា និមិត្តកុសលតា សមយេ ចិត្តស្ស បគ្គហនិគ្គហសម្បហំសនជ្ឈុបេក្ខនា ចតស្សោ, អសមាហិតសមាហិតបុគ្គលានំ បរិវជ្ជនសេវនតា ទ្វេ, ឈានវិមោក្ខបច្ចវេក្ខណតា តទធិមុត្តតាតិ. តត្ថ កសិណាទិនិមិត្តានំ ឧគ្គហណកុសលតា និមិត្តកុសលតា នាម. បញ្ច ធម្មា សត្តមស្ស សត្តសង្ខារកេលាយនបុគ្គលានំ បរិវជ្ជនសេវនតា ទ្វេ ទ្វេ, តទធិមុត្តតាតិ. អយមេត្ថ សង្ខេបោ, វិត្ថារោ បន សម្មោហវិនោទនិយា វិភង្គដ្ឋកថាយ គហេតព្ពោតិ អយមេត្ថ ហេតុវិភាគោ.

ភូមិវិភាគតោ បនេតេ កាមាវចរា, លោកុត្តរា វា ហោន្តិ, កាមាវចរេសុ ពលវវិបស្សនាទីសុ ឯវ ពោជ្ឈង្គា លព្ភន្តិ, ន ទុព្ពលេសុ. លោកុត្តរេសុ បន សព្ពត្ថ លព្ភន្តិ, រូបាវចរារូបាវចរចិត្តេសុ សព្ពថា ន លព្ភន្តិ អពោធិបក្ខិកត្តា. កេចិ បន ថេរា វិបស្សនាបាទកេសុ កសិណាសុភព្រហ្មវិហារជ្ឈានេសុបិ ពោជ្ឈង្គេ ឥច្ឆន្តិ, ន ច តេ បដិសិទ្ធា អដ្ឋកថាចរិយេហិ, តស្មា តេសំ មតេន រូបាវចរាបិ ហោន្តិ, ន កេនចិ បរិយាយេន អរូបាវចរាតិ អយមេត្ថ ភូមិវិភាគោ.

ចិនេចកេតាតិ ឲត្ថ ចិនេចនេកាតិ ចិចិត្តតា, ហ្វាឈំ បញ្ចាចិនេឆា តឥក្ខចិក្លូក្ខតសមុនេ្ឆឥបដិបស្សទ្ធិតិស្សរេលាចិនេចកេចនេសត៍ តឥក្ខចិនេចនេកាតិ ចិបស្សតា, ចិក្លូក្ខតចិនេចនេកាតិ អដ្ឋ សមាបត្តិនេឃា, សមុនេ្ឆឥចិនេចនេកាតិ មនេក្កា, បដិបស្សទ្ធិចិនេចនេកាតិ ផលំ, តិស្សរេលាចិនេចនេកាតិ សព្ពតិមិត្តតិស្សដំ តិព្ពាតំ៍ ពព្រិនេម តឥក្ខសមុនេ្ឆឥបដិបស្សទ្ធិតិស្សរេលាចិនេចកតិស្សិតា នេហាត្តិ៍ ពឆា នេហនេព ចិបស្សតាក្លូនេលា កិច្ចនេតា តឥក្ខចិនេចកតិស្សិតា, អព្ទាសឃនេតា តិស្សរេលាចិនេចកតិស្សិតា៍ មក្កកានេល បត កិច្ចនេតា សមុនេ្ឆឥចិនេចកតិស្សិតា, អារេមុលានេតា តិស្សរេលាចិនេចកតិស្សិតា, ផលក្លូនេលា កិច្ចនេតា បដិបស្សទ្ធិចិនេចកតិស្សិតា៍ អារេមុលានេតា តិស្សរេលាចិនេចកតិស្សិតា ច នេហាត្តិ៍ នេកាសច្ចិ នេឆទាតំ មនេព ចិបស្សតាបរិឥកាទ្វបិចឥទព្ទាតក្លូនេលា ចិក្លូក្ខតចិនេចកតិស្សិតាចាតិ បញ្ចាចិនេចកតិស្សិតាបិ នេហាត្តីតិ អឃនេមត្ថ ចិនេចនេកា៍ ឲចំ ចិនេព្ពានេយ្យា បរិញ្ញាមុត្តចិតិច្ឆនេឃា៍

នេពាំក្ខក្ខចិកក្ខមាតិកពូចណ្ណតា តិក្ខិតា៍

មក្កក្ខចិកក្ខមាតិកពូចណ្ណតា

មក្កក្ខចិកក្ខមាតិកាឃ បត អពូនេតា ពាច – អទិនេឃាតិ ព៌ព៌មក្កចព្ទាកិនេលនេសហិ អារេកត្តា , អទិឃកាចកេត្តា ច អទិនេឃា, អដ្ឋ អក្ខាតិ អស្សាតិ អដ្ឋក្ខិនេកា, តិព្ពាតត្ថិនេកាហិ មក្កិឃតិ, តិព្ពាតំ ចា មក្កតិ, កិនេលនេស ចា មានេទនេ្តា កច្ឆតីតិ មនេក្កា៍ នេសឃ្យមិឥត្តិ នេសា កពនេមាតិ នេឥ, ព្ពឥាតិ ហ្វាឈំ មនេក្កា ចព្យេក្ខិតី ចិឃ នេសតា អក្ខមត្តនេមច នេហាតិ, អក្ខចិតិមុនេត្តា តត្វីតិ ឥនេស្សនេ្តា "សម្មាទិដ្ឋិ...នេប... សម្មាសមាធិ"តិ អាហ៍ ពត្ថ សម្មា បស្សតីតិ សម្មាទិដ្ឋិ, បញ្ញា៍ សម្មា សព្ពនេប្បតិ ពនេក្កតីតិ សម្មាសព្ពនេប្បា, ចិពនេក្កា៍ នេសសំ ស្វចិនេព្ពាឃ្យនេមច៍ ពនេតា ឆមូនេកនេកាបិ ចិកក្ខតនេឃាបិ នេពាំក្ខក្ខស្វ ច្វត្តសឥនេសា៍

អកិឆមូកាឌតីនេឃ បត ចិទេពិត្តឃចព្ទិនេតា បញ្ចក្ខិនេកាបិ មនេក្កា ចិកនេត្តា, ពច្ចា បញ្ចាត្ត អក្ខាតំ កិច្ចាឆិកព៌, ចិទេពីតច្ចា អច្វត្តសិទ្ធព៌ សត្ថាឃ, ចិទេពិចព្ទិពស្ស បត នេលាក្យត្តរេមក្កស្ស អកាចា នេសាបិ អដ្ឋក្ខិនេកាចាតិ នេចឥិពនេព្ពា៍

បញ្ញាបុច្ឆនេកាបិ សម្មាសព្ពនេប្បា ស្វលាឃ នេចឥតាឃ សម្បឃុនេត្តាច, នេសសា ទ្វីហិ៍ សម្មាសព្ពនេប្បា អចិពក្កចិចានេមនេត្តា, បីពិសហកនេតា ស្វលសហកនេតាច, ត ្កនេបក្លាសហកនេតា, នេសសា ពិឆាបិ៍ សម្មាទិដ្ឋិ នេហព្យ, នេសសា តនេហព្វតិ អឃំ ចិនេសនេសា៍ នេសសំ សមនេមច៍ ព្ពឥាតិ បត

–

កមនេតា កិច្ចនេកឥនេតា, ក្វមិនេកឥចិនេចកនេតា;

មក្កនេក្កស្វ ចិឌាតិនេឃា, បរិញ្ញាមុត្តចិតិច្ឆនេឃា៍

តត្ថ កយតោ តាច អឃម្បិ ឆេឥភាក្កទោយាច៑ ឥកចតា ហិ ភិន្ទាភាឆិកយាឃ បដិបត្តុស្ស បញ្ញាបឌ្ឍោតបញ្ញាឥត្ថតាឃ

អចិន្តុត្តការចិឆយភតោ ពហុប្បការត្តា បឆយំ នម្មាឥឌ្ឌិ ឆេឥសិតា៑ តតោ ទេហទ្ឋាកស្ស កហាបលបរិចត្តកហទ្ថោ ចិឃ

ឃឆានភាចឥស្សភស្ស នម្មាឥឌ្ឌិឃា ពហុប្បការត្តា នម្មានក្កទោប្បា៑ ឥទ្ធាឃំ ឃឆា នម្មាឥឌ្ឌិឃា, ឲចិ នម្មាចាចាឃបិ រូបការទោកា៑ ឃឆាហ

“ឫទ្ធោ ភោ, កហបតិ, តរុក្កទ្ធា ចិចាទេត្វា បច្ឆា ចាឆំ កិត្តិតី”តិ (ម៑ និ៑ ១៑៣៩១), តស្មា តឥតត្ថំ នម្មាចាចា៑ ឃស្មា បភ ចាចាឃ

ឥំចិឥហិត្វា ទេហិរេក កម្មទេត្ត បទេឃារេឌត្តិ, តស្មា តឥតត្ថំ នម្មាកម្មទេត្តា៑ កាឃចឌិកុច្ចរិតំ បហាឃ ប្តកឃឥុចរិតំ ឫទេត្តទោស្សេច ឃស្មា

អាឌីចទ្ទេមកំ ឃិលំ ឫទេតិ, ភ ព្ទាតទោស្ស, តស្មា តឥកុឃាភត្តំ នម្មាអាឌីទោចា ក្ខទោត្តា៑ ឲចិ “ចិឥុទ្ធិឥទ្ធិ ឃិទេលភាបិ ឲត្តាចតា បរិទោតាឥំ

អកត្វា ព្ទាឆំ ចិរិឃំ អារភិតព្ទា”ត្តិ ឥទេស្សត្តំ តឥតត្ថំ នម្មាចាឃារទោយា៑ អារទ្ធចិរិយេឃភាបិ កាឃាឌីឥុ ឥតិ ឥុប្បដ្ឋិតា កាតព្ទាតិ ឥទេស្សភត្តំ

តឥតត្ថំ នម្មានតិ៑ ឥុប្បដ្ឋិតាឃ ឥតិឃា ឲកត្តារម្មណេ ចិត្តំ ឥមាធាត្តំ ឥក្កាតិ តឥតត្ថំ នម្មានមាធិ ក្ខទោត្តាតិ អឃំ តាទេចត្ថ កទោមា៑

កិច្ចតោ បទេភឥំ ឲទេកកស្ស តីលិ តីលិ កិច្ចាភិ, ទេឃយ្យចិឆំ – នម្មាឥឌ្ឌិ តាច អទេញ្ញហិបិ អត្តទោភា បច្ចភិកកិទេលទេឥហិ ឥទ្ធិ មិច្ឆាឥឌ្ឌិ

បឌហតិ, អារម្មណទោតា ភិទោរាធឥច្ចំ ឥច្ឆិកទោរាតិ, អឥទោម្មាហទោតា ទេឥឥច្ចាភិ បដិចិច្ឆតិ៑ ឲចិ នម្មានក្កប្បាឌីភំ

មិច្ឆានក្កប្បបឌហភាឌិចទេឥភ ឃឆាក្កុប្បត្តិ កិច្ចតា ទេចឌិតព្ទា៑ ចិទេឥឥទោតា បទេតត្ថ នម្មានក្កទោប្បា ឥហឌាតឆទេម្ម អភិភិទោរាទេបតិ,

នម្មាចាចា បរិក្កណ្ហាតិ , នម្មាកម្មទេត្តា នមុដ្ឋាទេបតិ, នម្មាអាឌីទោចា ទោចាភាទេបតិ, នម្មាចាឃារទោយា បក្កណ្ហាតិ, នម្មានតិ រូបដ្ឋាទេបតិ,

នម្មានមាធិ ឥមាឥហតីតិ ព្ទាឥទេមត្ថ កិច្ចំ៑

ទេភឥទោតា បភ ឫព្ទាភាទេក នម្មាឥឌ្ឌិ “ក្ខទេក្ក ខាណល”ត្តិអាឌិភា ចត្តុឥុ ឥទេច្ចឥុ ខាណលចទេឥភ ភាភក្កណ្ណា ភាភារម្មណា ភាភាភាយា ទោហាតិ,

ក្ខតិទោឃា បភ ទេភក្កម្មអញ្ញាបិឥអចិហិឥារនក្កប្បចទេឥភ, ចិរតិទោឃា

ចត្តិក្កិឆចឌីកុច្ចរិតតិចិឆកាឃកុច្ចរិតមិច្ឆាឌីចចិរមណឥក្កាតទេចតាចទេឥភបិ ចិរតិចទេឥភបិ, ណដ្ឋឥត្តមា

ចត្តិក្កិឆនម្មប្បឆាភឥតិបដ្ឋាភចទេឥភ ភាភក្កណ្ណា ភាភារម្មណា ភាភាភាយា ទោហាត្តិ៑ មក្កការទេល បទេភទេត នម្មាឥឌ្ឌិអាឥទោឃា ឲកក្កណ្ណា

ឲការម្មណា៑ កិច្ចតោ បភ តាភិ ឫព្ទាភាទេក ភាភាភាយាភិ លភត្តិ, នម្មានមាធិ បភ ឫព្ទាភាទេកបិ មក្កក្កទេណបិ ចត្តក្កបច្ចាកក្ខាភចទេឥភ

ភាភក្កទេណា ភាភាភារទោយា, មក្កក្កទេណ បភ ឲការម្មណា ទោហាតិ៑ ឲកស្ស ហិ បឆមទេក្កា បិឥកក្ខាភាឌិភិឃមតោ បឆមក្ខាភាឌិទោកា ចា

ក្ខតិឃក្ខាភាឌីឥុ អញ្ញតរក្ខាភិទោកា ចា, ក្ខតិឃមក្កាឥទោឃាបិស្ស បឆមមក្កនឌិឥក្ខាភិកា ចា ចិឥឌិឥក្ខាភិកា ចាតិ ទេឃា មក្កការទេលបិ

ភាភក្កទេណា ភាភាភារទោយា ចាតិ អឃទេមត្ថ ទេភឥទោ៑

ក្ខមិតោ ច ចិទេចកតោ ច ចិភិច្ឆទោឃា ទោញ្ញក្កនុឥុ ក្ខត្តាក្ខរាទេភ ទេចឌិតទេព្ទាតិ ឲចិ ចិឌាភីទោឃា បិញ្ញព្ទមុត្តចិភិច្ឆទោឃា៑

មក្កនចិភក្កឃាតិកាត្តចណ្ណភា ភិដ្ឋិតា៑

ឥឃាភចិភក្កឃាតិកាត្តចណ្ណភា

ຍສາສຊິກ຺ກຍາຕິກາຍ ປນ ອຕ຺ຖໂຕ ຕາວ – ປາຕິໂມກ຺ຂສໍວຣສໍວຸໂຕຕິອາທີສຸ ປາຕິໂມກ຺ຂນ຺ຕິ ສິກ຺ຂາປທສີລໍ. ຕໍ ຫິ ໂຍ ນໍ ປາຕິ ຣກ຺ຂຕິ, ຕໍ ໂມກ຺ເຂຕິ ໂມເຈຕິ ອາປາຍິກາທີຫິ ທຸກ຺ເຂຫິ, ຕສ຺ມາ “ປາຕິໂມກ຺ຂ”ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ. ສໍວຣນໍ, ສໍວຣຕິ ວາ ເຕນາຕິ ສໍວໂຣ, ປາຕິໂມກ຺ເຂນ ສໍວໂຣ ປາຕິໂມກ຺ຂສໍວໂຣ, ກາຍວາຈາປຣິໂຍສາເນ ຍຸຊ຺ຊນກສ຺ສ ອຕ຺ຖໂຕ ເຈຕນາທິທ຺ວຍສ຺ສ ປາຕິໂມກ຺ຂສໍວຣສີລສ຺ເສຕໍ ອທິວຈນໍ. ເຕນ ສໍວຸໂຕ ປິຫິຕກາຍວຈີປໂຍໂຄຕິ ປາຕິໂມກ຺ຂສໍວຣສໍວຸໂຕ. ວິຫຣຕີຕິ ອິຣິຍຕິ ປວຕ຺ຕຕິ. ອາຈາຣໂຄຈຣສມ຺ປນ຺ໂນຕິ ເອຕ຺ຖ ອາຈຣິຕພ຺ພໂຕ ອາຈາໂຣ, ຄາໂວ ຈຣນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາຕິ ໂຄຈໂຣ, ຍຸຕ຺ຕໍ ຈຣຕ຺ຸຈາຕໍ. ຕໍສທິສຕາຍ ປນ ສເພ຺ພາປິ ປວຕ຺ຕິທິສໂຍ ໂຄຈໂຣຕິ ເວທິຕພ຺ໂພ. ເຕສໍ ທ຺ວິການໍ ອາຈາໂຣ ຍຸຕ຺ຕໂຄຈເຣນ ເວທິຕພ຺ໂພ.

ອາຈາເຣ ຫິ –

“ອາຈາຣໂຄຈຣສມ຺ປນ຺ໂນຕິ ອຕ຺ຖິ ອາຈາໂຣ, ອຕ຺ຖິ ອນາຈາໂຣ. ຕຕ຺ຖ ກຕໂມ ອນາຈາໂຣ? ກາຍິໂກ ວີຕິກ຺ກໂມ, ວາຈສິໂກ ວີຕິກ຺ກໂມ, ກາຍິກວາຈສິໂກ ວີຕິກ຺ກໂມ, ອຍໍ ວຸຈ຺ຈຕິ ອນາຈາໂຣ, ສພ຺ພມ຺ປິ ທຸສ຺ສີລ຺ຍໍ ອນາຈາໂຣ, ອິເທກເຈ຺ໂຈ ເວຬຸທາເນນ ວາ ປຕ຺ຕ…ເປ…ປຸປ຺ຜຟລສິນານທນ຺ຕກຏ຺ຐທາເນນ ວາ ຈາຕຸກມ຺ຍຕາຍ ວາ ມຸຄ຺ຄສູປ຺ຍຕາຍ ວາ ປາຣິພຕ຺ຍຕາຍ ວາ ຊງ຺ຆເປສນິເກນ ວາ ອຍ຺ຍຕຣອຍ຺ຍຕເຣນ ວາ ພຸທ຺ຘປຕິກຸຏ຺ເຐນ ມິຈ຺ຉາອາຊີເວນ ຊີວິກໍ ກເປ຺ປຕິ, ອຍໍ ວຸຈ຺ຈຕິ ອນາຈາໂຣ.

“ຕຕ຺ຖ ກຕໂມ ອາຈາໂຣ? ກາຍິໂກ ອວີຕິກ຺ກໂມ”ຕິອາທິນາ (ວິພ. ໕໑໓) –

ວຸຕ຺ຕວິປຣິຍາເຍນ ອາຈາໂຣ ເວທິຕພ຺ໂພ.

“ໂຄຈໂຣຕິ ອຕ຺ຖິ ໂຄຈໂຣ, ອຕ຺ຖິ ອໂຄຈໂຣ. ຕຕ຺ຖ ກຕໂມ ອໂຄຈໂຣ? ອິເທກເຈ຺ໂຈ ເວສິຍາໂຄຈໂຣ ວາ ໂຫຕິ, ວິທວາ…ເປ… ທຸຣາຊາຣີປຸຣຸກັຕຸຕສີປຸາການໍ ໂຄຈໂຣ ວາ, ສໍສຏ຺ໂຐ ວິຫຣຕິ ຣາຊູຫິ ຣາຊມຫາມເຕ຺ຕຫິ ຕິຕ຺ຖິເຍຫິ ຕິຕ຺ຖິຍສາວເກຫິ ອນນຸໂລມິເກນ ສໍສເຄ຺ຄນ, ຍານິ ວາ ປນ ຕານິ ກຸລານິ ອສ຺ສທ຺ຘານິ ອປ຺ປສນ຺ນານິ…ເປ… ຕຖາຣູປານິ ກຸລານິ ເສວຕິ ຠຊຕິ ປຍິຣຸປາສຕິ, ອຍໍ ວຸຈ຺ຈຕິ ອໂຄຈໂຣ.

“ຕຕ຺ຖ ກຕໂມ ໂຄຈໂຣ? ອິເທກເຈ຺ໂຈ ນ ເວສິຍາໂຄຈໂຣ ໂຫຕີ”ຕິອາທິນາ (ວິພ. ໕໑໓) –

ວຸຕ຺ຕວິປຣິຍາເຍນ ໂຄຈໂຣ ເວທິຕພ຺ໂພ.

ອປິເຈຕ຺ຖ ເຈຣາຕັ ຫິກ຺ຣັ ປຸຣເຕາ ກເຣຕິສີເສນຈຕ຺ກຍຕຜ຺ໂຊ ຕາກິກຈຕາທິກາຍິກາຊິຕ຺ຕິການກິຣິຍາເຖ຺ໂຕນ ເຈເຣ ຫິກ຺ຣັ ອຕາປຸພ຺ພາ

ឆព្ពឧភតព្ធិសភាឌិចាធនិកាឌិត្តិការកិរិយាភព្ទា អភាចារាតំ បដិបក្ខធរេសភ កាឃិកចាធនិរកា អាចារេរា រចឌិតរទ្លា៉ អបិធ កិក្ខុ សការរចា សប្បតិរស្សា ហិរទាត្តប្បសប្បរត្កា សុតិចរតួ្វ សុបិទុរតា បិសាឌិរកាភ អកិក្កត្តាឌិតា ឲក្លិត្តចក្ខុ ឍ្ពរិយាបឌសប្បរត្កា អាកិសយាចាទិរកាសុ សក្កុ្ចកាឪ កទុឌិត្តិការពាហុរលិ ឌិហរតិ, អយំ ចុច្ចតិ អាចារេរា៉ ពោធរោ បភ ពិចិឆោ ៗ្គបតិស្សយពោធរោ អារក្ខពោធរោ ៗ្គបតិតត្ថពោធរោតិ៉ តត្ថ ឥសកឆាចត្ត្វេក្ខហសយត្ថាកតោ កល្យាហយិរត្តា ៗ្គបតិស្សយពោធរោ ភាយ៉ អត្តទឈរាឌឹសុ ឲក្លិត្តចក្ខុតាឌឹហិ ឌិសា ចិឌិសា អរភារលិរកតួ្វា កយតំ អារក្ខពោធរោ ភាយ៉ ចត្តារោ បភ សតិបដ្ឋាភា ៗ្គបតិតត្ថពោធរោ ភាយ៉ ឃត្ថ ឌិត្តំ ៗ្គបតិតត្ថតិ, អយំ ពិចិឆោបត្ត្វ ពោធរោតិ រចឌិតរទ្លា៉ ឍ្ពយិភាតិ ឍ្ពយិភា អាចារេភ, ពោធរេភ ធ សយត្ថាកតោ អាចារពោធរសប្បរត្កា ភាយ៉

អហុយរត្តសុ ធរឌ្ឍសុតិ អហុប្បយារហោសុ ឆោរសសុ៉ កឃឥស្សាឌិតិ កឃឥស្សភឹរលិ, អហុយត្តំ ទរហុំ និរតទុសឌិសំ បស្សរត្តា ឌិឃ សត្តុលហុកយ្យិ ទុក្កដទុក្កដនិតយត្តំ បិទាឌិកសឌិសំ កត្វា ធឌ្ឍរតា កឃរតា ឥស្សភឹរលិតិ អរត្វា៉ សយាគាឃ និក្ខតិ និក្ខាបរឥសុតិ ឃំ កិច្ចិ និក្ខាបរឥសុ និក្ខុតត្តំ, តំ សុដ្ឋ អាគាឃ ករហត្វា និក្ខតិ៉

ឍ្ពត្រ្តឹរឃសុ កត្តក្ខារោតិ យតច្ឆរដ្ឋសុ ឍ្ពត្រ្តឹរឃសុ ទុបិឌិអារឧហតិយិត្តាឌឹតំ អក្កហហសក្ខាតសតិសំធរេភ បិហិតក្ខារោ៉ រកាឌរភ យត្តញ្ញាតិ បិណ្ឌបិរត បដិក្កហហបរិរការរកសុ បច្ចរចក្ខហភាហធរសភ រធធ អប្បិច្ឆតាឌឹហិ ធ យត្តឌាភភរកា, បិណ្ឌបិតធរសភ រធត្វ ធត្តុត្ថ បច្ចឃាតំ កហហំ រចឌិតត្លំ៉ អឆ ចា កុឌ្ឍិតត្លរតា រកាឌភត្តិ ធត្តុត្ថ បច្ចឃាតំ កហហំ រចឌិតត្លំ៉ បុត្លរត្តាបរទត្តត្តិ ឲត្វ អត្ឋរត្តិសក្ខាតាឃ រត្តិឃា បុរត្ល បុត្លរត្តំ, ឍ្ពយិភា បឍយឃាយរញ្ចធ បច្ឆាកត្តញ្ចា កហ្យាតិ៉ រត្តិឃា បច្ឆា អបរទត្តំ, ឍ្ពយិភា បច្ឆិយឃាយរញ្ចធ បុររកត្តញ្ចា កហ្យាតិ៉ បច្ឆិយឃារយា បភស្ស កិក្ខុរភា តិដ្ឋាកិលយឆចិរភាឥរភាការសាតិ ភ កហិរតា៉

ឌាកទិឃាតុរឃាកយតុឃុរត្តាតិ អសុកកាចភាសក្ខាតស្ស កាចភារាយស្ស អតុរឃាកសក្ខាតំ អារសចភកាចតំ អតុឃុរត្តា ធក្កយតតិសឌ្ឍាហិ រឃាតិរសាយតនិការេភ អាចរហឹរឃហិ ឆរឧហិ ឌិត្តបរិរសាឆរភ ឃុត្តប្បឃុរត្តាតិ អរត្វា៉ សាតច្ចំ រតបក្កត្តិ សតតំ បចត្តឃិតត្លរតា សាតច្ចសក្ខាតំ ឌិទិយំ, បទិបិកកតត្តា រតបក្កសក្ខាតញ្ចា បញ្ញា អតុឃុរត្តាតិ សត្លរត្ឋា៉ ឍ្ពយិភា ឌិទិយបញ្ញាហិ ឃុត្តរស្សធ ឌាកទិឃាតុរឃាកនិឌ្ឋិតិ ឥរស្សតិ៉

ឍ្ពឥាតិ តំ ឌាកទិឃាតុរឃាកំ សទុបរតា ឥរស្សរត្តា “រពាធិបក្ខិកាតំ ឆព្ពាភ”ត្តិអាឌិយាហ៉ រពាធិបក្ខិកាតំ ឆព្ពាភត្តិ ធត្តុសច្ចាធរពាធសក្ខាតស្ស យក្កញាហស្ស បក្ខេ កចាតំ ធត្តុសច្ចសតិបដ្ឋាភាឌិសត្តតិសឆព្ពាតំ៉ តិរឌ្ឍស បភស្ស រលិកិឃកាចភាឃ ឌិរសសរពាធិបក្ខិឃឆព្ពុ ឲការឧរហា បចត្តភសយត្ត្វតាឃ សត្ត រពាឍ្ពញ្ញា ឲធ តិឌ្ឍដ្ឋា៉ រតាសំ កហរហាភ បភ រសសាភយ្យិ តត្វ កហហំ រចឌិតត្លំ៉ រសា អកិក្កត្តេ បដិក្កត្តេតិអាឌិសុ អកិក្កត្តំ ចុច្ចតិ បុររតា កយតំ, បដិក្កត្តំ តិចត្តតំ, តទុកឃញ្ចា ឍាភតិសឌ្ឍាសឃរភសុបិ បុររតា, បច្ឆរតា ធ កាឃស្ស អកិកយភអបកយភធរសភ លព្ភតិ៉ សប្បឌាភការី រហាតីតិ សប្បឌរញ្ញាភ សត្លកិច្ចការី, សប្បឌញ្ញារស្សធ ចា ការី, សប្បឌញ្ញា-ក្កហរហាភ រធត្វ អឌិប្បរឃាករតា សតិបិ កហិតាធ រហាតិ៉ រតារតធស្ស តិរឌ្ឍស “សរតា សប្បឌារភា អកិក្កយតី”តិអាឌិ ចុត្តំ៉

អាលោកិតេតិអាទីសុ អាលោកិតំ នាម បុរតោ បេក្ខនំ។ វិលោកិតំ នាម អនុទិសាបេក្ខនំ។ ឥមេសំ បន ទ្វិន្នំ គហណេន ហេដ្ឋា ឧបរិ បច្ឆតោ បេក្ខនសង្ខាតានិ ឱលោកិតុល្លោកិតាបលោកិតានិបិ គហិតានីតិ វេទិតព្វានិ។

សមិញ្ជិតេបសារិតេតិ បព្វានំ សមិញ្ជនេ, បសារណេ ច។ សង្ឃាដិបត្តចីវរធារណេតិ ឯត្ថ សង្ឃាដិចីវរានំ និវាសនបារុបនវសេន, បត្តស្ស ភិក្ខាបដិគ្គហណាទិវសេន ច បរិភោគោ ធារណំ នាម។ អសិតេតិ បិណ្ឌបាតភោជនេ។ បីតេតិ យាគុអាទិបានេ។ ខាយិតេតិ បិដ្ឋខជ្ជាទិខាទនេ។ សាយិតេតិ មធុផាណិតាទិសាយនេ។ ឧច្ចារបស្សាវកម្មេតិ ឧច្ចារស្ស ច បស្សាវស្ស ច ករណេ។ គតេតិ គមនេ។ ឋិតេតិ ឋានេ។ និសិន្នេតិ និសជ្ជាយ។ សុត្តេតិ សយនេ។ ជាគរិតេតិ ជាគរណេ។ ឯត្ថ ច ភិក្ខាចារគមនាទិវសេន "អភិក្កន្តេ"តិ វុត្តំ។ វិហារេ បន ចង្កមនាទិឥរិយាបថវសេនេវ "គតេ"តិអាទិ វុត្តន្តិ វេទិតព្វំ។ ភាសិតេតិ កថនេ។ តុណ្ហីភាវេតិ អកថនេ។

សព្វេសុ បន ឯតេសុ អភិក្កន្តាទីសុ បទេសុ សាត្ថកសម្បជញ្ញំ សប្បាយសម្បជញ្ញំ គោចរសម្បជញ្ញំ អសម្មោហសម្បជញ្ញន្តិ ចតុព្វិធំ សម្បជញ្ញំ វេទិតព្វំ។ តត្ថ អភិក្កមិតុកាមតាទិចិត្តេ ឧប្បន្នេ ចិត្តវសេនេវ គមនាទិំ អកត្វា "កិំ នុ មេ ឯត្ថ គតេន អត្ថោ"តិ បរិគ្គណ្ហិត្វា ចេតិយទស្សនាទិនោ តស្ស តស្ស អត្ថស្ស បរិគ្គណ្ហនំ សាត្ថកសម្បជញ្ញំ នាម។ សាត្ថកេសុ បនេតេសុ គមនាទីសុ ឱចិតព្រហ្មចរិយត្ថាវហានេវ សល្លេខបដិបត្តិវិឃាតករានំ កាយិកចេតសិកបរិក្កិលេសានញ្ច សព្វេសានំ សព្វាវាការំ បរិគ្គហេត្វា សប្បាយបរិគ្គណ្ហនំ សប្បាយសម្បជញ្ញំ នាម។ ឯវំ បរិគ្គហិតសាត្ថកសប្បាយស្ស បន អដ្ឋតិំសាយ កម្មដ្ឋានេសុ, វិបស្សនាយ វា អត្តនោ អភិរុចិតំ កម្មដ្ឋានសង្ខាតំ គោចរំ អវិស្សជ្ជេត្វាវ អភិក្កមាទីនំ ករណំ គោចរសម្បជញ្ញំ នាម។ អភិក្កមាទីសុ បន អន្ធពាលបុថុជ្ជនា "អត្តា អភិក្កមាទីនិ ករោតិ, អហំ ករោមី"តិ វា សម្មុយ្ហន្តិ, តថា អសម្មុយ្ហិត្វា "អភិក្កមិតុកាមតាទិចិត្តកិរិយវាយោធាតុវិប្ផារាទិការណសាមគ្គិយា អយំ កាយសង្ខាតោ អដ្ឋិសង្ឃាតោ អភិក្កមាទីនិ ករោតិ, តតោ អញ្ញោ អព្ភន្តរេ អត្តា វា សត្តោ វា អភិក្កមន្តោ វា បដិក្កមន្តោ វា...បេ... តុណ្ហីភវន្តោ វា នត្ថី"តិ ឯវមាទិនា យាថាវតោ ជាននវសេន បញ្ញាយ បវត្តំ អសម្មោហសម្បជញ្ញំ នាម។ អយមេត្ថ សង្ខេបោ, វិត្ថារោ បន សម្មោហវិនោទនិយំ (វិភ។ អដ្ឋ។ ២០៦) គហេតព្វោ។

ឥទានិ យស្មា យស្ស អព្ភន្តរេ យថាវុត្តា ឯត្តកា គុណា នត្ថិ, តស្ស អរញ្ញវាសោ បន មក្កដីនំ វិយ អត្ថាវហោ ន ហោតិ, ឧបចារមត្តម្បិស្ស ឈានំ ន ឧប្បជ្ជតិ។ យស្ស បន អត្ថិ, តស្ស អរញ្ញវាសោ អត្ថាវហោ ហោតិ។ សោ ហិ តត្ថ សត្តប្បការញ្ញាណំ និដ្ឋាបេតុំ សក្កោតិ, អរញ្ញវាសេនេវ អារញ្ញកោ ច ឧបសោភតិ, សកលញ្ច សាសនំ បសាទេតិ, តស្មា ឯវរូបស្ស ភិក្ខុនោ ឧបនិសដ្ឋានយោគបថំ សប្បាយសេនាសនំ ទស្សេន្តោ "សោ វិវិត្តំ សេនាសនំ ភជតី"តិអាទិមាហ។ តត្ថ វិវិត្តន្តិ សុញ្ញំ។ សេតិ ចេវ អាសតិ ច ឯត្ថាតិ សេនាសនំ, មញ្ចាទិ, វិហារាទិ ច។ តេនេវស្ស និទ្ទេសេ "មញ្ចោ បីឋ"ន្តិអាទិ វុត្តំ។

ឥទានិ អញ្ញម្បិស្ស បភេទំ ទស្សេតុំ "អរញ្ញ"ន្តិអាទិ វុត្តំ។ តត្ថ អរញ្ញន្តិ វិនយបរិយាយេន តាវ ឋបេត្វា គាមញ្ច គាមូបចារញ្ច អវសេសំ, សុត្តន្តបរិយាយេន ច អារញ្ញកំ ភិក្ខុំ សន្ធាយ បញ្ចធនុសតិកំ បច្ឆិមំ អរញ្ញន្តិ វុត្តំ, អភិធម្មបរិយាយេន បន គាមទ្វារស្ស

ឥន្ទខីលតោ ពហិ សព្ពំ “អរញ្ញ”ន្តិ គហេតព្ពំ “និក្ខមិត្វា ពហិ ឥន្ទខីលា”តិ (វិភ. ៥២៩) ហិ វុត្តំ. កន្ទរន្តិ កំ វុច្ចតិ ឧទកំ, តេន ទារិតំ ឧទកេន ភិន្នំ បព្ពតបទេសំ, យំ “និតម្ព”ន្តិបិ “នទីកុញ្ជ”ន្តិបិ វទន្តិ. តត្ថ ហិ រជតបដ្ដសទិសវាលិកាបុលិនេ មណិវិតានសទិសេ សន្ទច្ឆាយេ វនគហនេ និសីទិត្វា មណិក្ខន្ធសទិសេ ឧទកេ សន្ទមានេ សីតេន វាតេន ពីជិយមានស្ស សមណធម្មំ ករោតោ ចិត្តំ ឯកគ្គំ ហោតិ. គិរិគុហន្តិ ទ្វិន្នំ បព្ពតានមន្តរំ, ឯកស្មិំយេវ វា ឧមង្គសទិសំ មហាវិវរំ. វនបត្ថន្តិ គាមន្តំ អតិក្កមិត្វា មនុស្សានំ អនុបចារដ្ឋានំ, យត្ថ ន កសន្តិ ន វបន្តិ. តេនេវស្ស និទ្ទេសេ “វនបត្ថន្តិ ទូរានមេតំ សេនាសនានំ អធិវចន”ន្តិអាទិ វុត្តំ.

អព្ភោកាសន្តិ អច្ឆន្នំ. អាកង្ខមានោ បនេត្ថ ចីវរកុដិំ កត្វា វសតិ. បលាលបុញ្ជន្តិ បលាលរាសិំ. មហាបលាលបុញ្ជតោ ហិ បលាលំ និក្កឌ្ឍិត្វា បព្ភារលេណសទិសេ អាលយេ ករោន្តិ, គច្ឆគុម្ពាទីនម្បិ ឧបរិ បលាលំ បក្ខិបិត្វា ហេដ្ឋា និសីទន្តិ, តំ សន្ធាយេតំ វុត្តំ. អប្បសទ្ទន្តិអាទីសុ វចនសទ្ទេន វិរហិតត្តា អប្បសទ្ទំ. នគរនិគ្ឃោសសទ្ទេន ចេវ មិគបក្ខិនិគ្ឃោសេន ច វិរហិតត្តា អប្បនិគ្ឃោសំ. វិជនវាតន្តិ អនុសញ្ចរណជនស្ស សរីរវាតេន វិរហិតត្តា វិជនវាតំ, “វិជនវាទ”ន្តិបិ បាឋោ. សេនាសនស្ស អន្តោ ជនវាទេន រហិតន្តិ អត្ថោ. មនុស្សានំ រហស្សកិរិយារហត្តា មនុស្សរាហស្សេយ្យកំ, តតោ តតោ បដិនិវត្តិត្វា សមុទេវ កម្មដ្ឋានេ ចិត្តស្ស លីយនតោ បដិសល្លានសង្ខាតស្ស វិវេកស្ស ភាវនារាមស្ស អនុរូបត្តា បដិសល្លានសារុប្បំ. ភជតីតិ សម្ពន្ធោ. អរញ្ញគតោតិអាទីសុ អរញ្ញំ, រុក្ខមូលញ្ច ឋបេត្វា អវសេសំ សព្ពម្បិ សេនាសនំ សុញ្ញាគារេន សង្គហិតំ.

បល្លង្កំអាភុជិត្វាតិ សមន្តតោ ឩរុពទ្ធាសនំ ពន្ធិត្វា. ឧជុំ កាយំ បណិធាយាតិ ឧបរិមកាយំ ឧជុំ ឋបេត្វា, អដ្ឋារស បិដ្ឋិកណ្ដកេ កោដិយា កោដិំ បដិបាទេត្វា. ឯវំ និសិន្នស្ស ហិ ចម្មមំសន្ហារូនិ ន បណមន្តិ, អថស្ស តេសំ អបណមនបច្ចយា ខណេ ខណេ វេទនា ន ឧប្បជ្ជន្តិ, តតោ ចិត្តំ ឯកគ្គំ ហោតិ, កម្មដ្ឋានំ វុឌ្ឍិំ ឧបគច្ឆតិ. បរិមុខំ សតិំ ឧបដ្ឋបេត្វាតិ កម្មដ្ឋានាភិមុខំ សតិំ បដ្ឋបេត្វា, មុខសមីបេ វា កត្វា. តេនេវស្ស និទ្ទេសេ “អយំ សតិ ឧបដ្ឋិតា ហោតិ សូបដ្ឋិតា, នាសិកគ្គេ វា មុខនិមិត្តេ វា”តិ (វិភ. ៥៣៧) វុត្តំ. មុខនិមិត្តន្តិ ចេត្ថ ឧត្តរោដ្ឋស្ស វេមជ្ឈប្បទេសោ, យត្ថ នាសិកាវាតោ បដិហញ្ញតិ. អថ វា “បរីតិ បរិគ្គហដ្ឋោ, មុខន្តិ និយ្យានដ្ឋោ, សតីតិ ឧបដ្ឋានដ្ឋោ, តេន វុច្ចតិ បរិមុខំ សតិ”ន្តិ (បដិ. ម. ១.១៦៤) ឯវំ បដិសម្ភិទាយំ វុត្តនយេនបេត្ថ អត្ថោ ទដ្ឋព្ពោ. តត្រាយំ សង្ខេបោ “បរិគ្គហិតនិយ្យានំ សតិំ កត្វា”តិ.

អភិជ្ឈំលោកេតិអាទីសុ អភិមុខំ ឈាយតិ ចិន្តេតីតិ អភិជ្ឈា, រាគោ. លុជ្ជនបលុជ្ជនដ្ឋេន លោកោ, បញ្ចុបាទានក្ខន្ធា. តេសុ កាមច្ឆន្ទំ វិក្ខម្ភេត្វាតិ អត្ថោ. វិក្ខម្ភនវសេនេវ វិគតាភិជ្ឈេន, ន ចក្ខុវិញ្ញាណាទិសទិសេនាតិ អត្ថោ. ចេតសាតិ ចិត្តេន, ឥត្ថម្ភូតោ វិហរតីតិ អត្ថោ. អភិជ្ឈាយាតិ អភិជ្ឈាតោ. ចិត្តំ បរិសោធេតីតិ យថា តំ សា មុញ្ចិត្វា ន បុន គណ្ហាតិ, ឯវំ បរិមោចេតីតិ អត្ថោ. ព្យាបជ្ជតិ ឥមិនា ចិត្តំ បូតិកុម្មាសាទយោ វិយ បកតិំ ជហាតីតិ ព្យាបាទោ. វិការាបត្តិយា បទុស្សតិ, បរំ វា បទូសេតិ វិនាសេតីតិ បទោសោ, ឧភយមេតំ កោធស្សេវាធិវចនំ. យស្មា នេតំ សព្ពកម្មដ្ឋានសាធារណវសេន ជហីយតិ, តស្មា “សព្ពបាណភូតហិតានុកម្បី”តិ ឯវំ វត្តព្ពានេន អវត្វា “អព្យាបន្នចិត្តោ”តិ ឯត្តកេន វុត្តំ.

ឆិត ចិត្តស្ស ពេលញ្ញា, យិន្ត្ត ចេតសិកាត៌ អារលោកសញ្ញីតិ រត្តិឃម្បិ ឌិចាបិ ឌិដ្ឋអារលោកសញ្ជានតសញ្ញាយ សមន្នាគេតា, តាយ បត អារលោកសញ្ញាយ ឆិតមិន្ត្តចិតោគតស្ស ចិសេសតោ សតិសម្បជញ្ញា ឮន្ទិតព្វត្តិ អាហ “សតោ សម្បជានោ”តិ៑

អត្ថន្តតោតិ អចិក្កិតោ្វា តឆា ឧច អញ្ញត្តិ ចុបសត្តចិតោ្វា៑ តិហ្គចិចិកិត្ថាតិ ចិចិកិត្ថំ អតិក្កមិត្វា ឋិតោ៑ អកថំកថី កុសលេសុ ធម្មេស្វតិ អតចជ្ជធម្មេសុ “កថំ ឮេម, កថំ ឮេម”តិ ឧចំ បចត្តតោ កថំកថីសន្លាតាយ ចិចិកិច្ឆាយ ចិរហិតោ៑ ឧចំ បញ្ចានីចរណប្បហានំ ធស្សេត្វា ឮធានិ យស្មា អប្បហីតនីចរណស្ស ឈានំ ត ឧប្បជ្ជតិ, ត ហិ កាយឆ្ផត្តាឌីហិ តាតាចិសយចិក្កិត្តចិត្តំ ឧកត្តារម្មណេ សមាធិយតិ, ត កាយធាតុសមតិក្កមតាយ ចា បដិបជ្ជតិ, តស្មា “សោ ឮេម បញ្ចនីចរណេ បហាយា”តិអាឌិ ចុត្តំ៑ តត្ថ សោតិ សោ យថាចុត្តឃឹលិងិកុណេ បតិដ្ឋាយ អរញ្ញាឌិអត្តុបសេនាសនតោ អត្តនោ ចរិយាតុកុលកម្មដ្ឋានេ លិត្ថន្តរហិតាយ សាតច្ចកិរិយាយ ឧប្បាឌិតុបចារជ្ឈានេន បហីនបញ្ចនីចរណោ បធម្មជ្ឈានាធិកមាយ ចាឃមតិ, សោតិ អតោ្ថ៑

ចេតសោ ឧបក្កិលេសេតិ ចិត្តស្ស អប្បគស្សករាចករណេ៑ បញ្ញាយ ឌុព្ពលីករណេតិ យស្មា ឮមេ នីចរណា ឧប្បជ្ជមានា អតុប្បត្តាយ លោកិយលោកុត្តរាយ បញ្ញាយ ឧប្បជ្ជិតុំ ត ឌេន្តិ, ឧប្បត្តាយ បត លោកិយអដ្ឋសមាបត្តិយា, អភិញ្ញាក្ខតាយ ចា មូលំ ឧបច្ឆិន្ទិត្វា បិឌេតិ, តស្មា “បញ្ញាយ ឌុព្ពលីករណា”តិ ចុច្ចន្តិ៑ ចិចិច្ចេច កាមេហីតិអាឌីសុ កាមេហីតិ ចត្ថុកាមេហិ កិលេសកាមេហិ៑ ចិចិច្ចចាតិ ចិចិច្ចិត្វា ចិតា ហុត្វា, អបក្កមិត្វាតិ អតោ្ថ៑ តិឃមេត្វេត បតេត្ថ ឧច-ការេត ឈាតបដិបក្ខក្ខតាត៌ កាមាត៌ បរិច្ចាគេតច បធម្មជ្ឈានាធិកមោ,

អត្ថការបរិច្ចាគេតច ឌីបប្បចត្តិ ចិយាតិ ធស្សេតិ៑ ឧត្តរបធេបិ ចេស ឧច-ការោ អានេត្វា “ចិចិច្ចេច អកុសលេហិ ធម្មេហី”តិ សម្ពន្ធិតព្វោ៑ ត ហិ សក្កា កាមតោ អញ្ញេហិ នីចរណសន្លាតេហិ អកុសលធម្មេហិ អចិចិច្ចាបិ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ ចិហរិតុំ៑ បធន្ទេយបិ បត “ចិចិច្ចា”តិ ឮមិនា កាយចិវេចកាឌីសុ, តធង្គចិវេចកាឌីសុ ច តធង្គតិស្សរណចិវេកចជ្ជិតា សព្វេបិ ចិវេកា ឮធ អធិប្បេតា៑ ចត្តកាយចិវេកចចតេតា ហិ កាយចិវេកោ ចុតោ្វា, កិលេសកាមេហិ បត សេសាកុសលេហិ ច ចិវេកចចតេតា ចិទ្ថិត្តាបធិចិវេកា, ចិក្ខម្ភតាឌិចិវេកា ច ចុត្តា៑ លោកុត្តរជ្ឈាតម្បិ សង្កហិតត្តា ឌដ្ឋព្វា៑ ឧចមេតេត បធន្ទេយត យថាក្កមំ កាយច្ឆត្តនីចរណសេសនីចរណចិក្ខម្ភតាឌីកោ ចុតោ្វា៑ ឧចំ ឃ្លឈាឌីសុបិ យថារហំ សោរោចតព្វំ៑

ឧត្តាចតា ច បធមស្ស ឈាតស្ស បហាតង្គំ ធស្សេត្វា ឮធានិ សម្បយោគង្គំ ធស្សេតុំ “សចិតក្កំ សចិចារ”ត្តិអាឌិ ចុត្តំ ៑ តត្ថ ចិតក្កេត ច ចិចារេត ច សហ ចត្តតិ រុក្ខោ្ល ចិយ បុប្ផេត, ផលេត ចាតិ ឮធំ ឈានំ “សចិតក្កំ សចិចារ”ត្តិ ចុច្ចតិ៑ ចិវេចកាជត្តិ ឧត្ថ ចិចិត្តិ ចិវេកោ, នីចរណចិគមោតិ អតោ្ថ៑ ចិចិតោ្វាតិ ចា ចិវេកោ, នីចរណចិចិតោ្វា ឈាតសម្បយុត្តធម្មរាសីតិ អតោ្ថ, តស្មា ចិវេកតោ, តស្មិំ ចា ចិវេកេ ឌាតត្តិ ចិវេកជំ៑ បីតិសុខត្តិ ឧត្ថ បីតីតិ អប្បាតប្បត្តា ផរណាបីតិ, សុខញ្ចា តំសម្បយុត្តំ, ឮតិ អយញ្ចា បីតិ ឮធញ្ចា សុខំ អស្ស ឈាតស្ស, អស្មិំ ចា អត្ថីតិ ឮធំ ឈានំ “បីតិសុខ”ត្តិ ចុច្ចតិ៑ អថ ចា បីតិ ច សុខញ្ចា បីតិសុខំ, ចិវេកជំ បីតិសុខំ អស្ស, អស្មិំ ចាតិ ចិវេកជំ បីតិសុខំ, ឧចំ ឧកបធចសេត “ចិវេកជបីតិសុខ”ត្តិ ចត្តព្វេ តិក្កហីតាកមំ កត្វា “ចិវេកជំ បីតិសុខ”ត្តិបិ ចត្តុំ យុជ្ជតិ៑ យថេឆ ហិ ឈាតំ, ឧចំ បីតិសុខម្បិ ចិវេកជមេច ហោតីតិ៑ បធមំ ឈាតត្តិ គណតាតុបុព្វតោ បធមំ, បធមំ ឧប្បត្តិតោបិ បធមំ៑ អារម្មណូបតិជ្ឈាតតោ, បច្ចតីកឈាបតតោ ចា ឈានំ, ឮមិនា តយេត ឧបរិ “ទុតិយំ ឈាត”ត្តិអាឌីសុ អតោ្ថ ចេឌិតព្វោ៑ ឧបសម្បជ្ជ ចិហរតីតិ ឧចំ

បញ្ចក្ខចិប្បហិតំ បញ្ចក្ខសមន្តាកតំ តិចិឆកល្យាណំ ឥសលក្ខណសមន្តំ បឋមំ ឈានំ អធិកត្វា តឥត្ថុរេបត ព្ទាទិយាបឆចិហានេទត បចត្តតីតិ អទេត្វាៈ ឲត្វ ច ចិទេត្តកក្កតា កិច្ចាបិ “សចិតក្កសចិចារ”ត្តិ ព្ទាយម្ពុំ បរិទេឆ ត តិម្ពិដ្ឋា, តឆាបិ ចិកទេក្ខ “ឈានត្តិ ចិតទេក្កា ចិចារទេរា បីតិ សុខំ ចិត្តទេឃ្សកក្កតា”តិ (ចិកៈ ៦៩៨) ចុត្តត្តា អក្ខទេបចៈ

ឲចំ បឋមជ្ឈានាធិកំ ឥសេប្បត្វា ព្ទឥាតិ តឥតត្តទំ អធិកតបឋមជ្ឈានស្ស តំ អាចជ្ជតសយាបជ្ជតចុដ្ឋានាធិដ្ឋានបច្ចចេក្ខណសក្ខាតាហិ បញ្ចាហិ ចសីហិ ចសីកុតំ កត្វា តទេតា ចុដ្ឋាយ តត្ថ អាសត្តតិចទេលាបច្ចត្តិកតាយ ទេចច ឱឡ្យអាទិកចិតក្កចិចារទេក្ខាកសមក្ខិតាយ ច ទេគាសំ ឱម្យា តិកត្តិ បរិយាគាយ ចិតក្កាឱទេកទេគាឡ្យអាទិកក្ខប្បហានាតាយ, បីតិអាឱសត្តក្ខបជិលិកាយ ច តទេឆច កយ្យដ្ឋានំ បុតប្បុតំ យតសិកទេរាទេតា ទុតិយំ ឈានំ ក្ខប្បជ្ជតិ, តប្បាឥកញ្ចា ទេលិក្យត្តទេទ្ឋានំ បុក្កលិឌិដ្ឋានេតត ឥទេស្សតុំ “ចិតក្កចិចារានំ ចុបសមា”តិអាឱយាហៈ តត្ថ ចុបសមាតិ សមតិក្កមា, ទុតិយជ្ឈានក្ខណេ អបាតុភាចាតិ ចុត្តំ ទេហាតិៈ អឌ្ឍាត្តិ អត្តតិ ឌាតំ, អត្តសត្តានេត តិឌ្ឍាតត្តិ អទេត្វាៈ សម្បសាទនត្តិ សទ្ធាសក្ខាតសម្បសាទតទេយាកទេតា ឈានម្បិ សម្បសាទនំ តីលចណ្ណទេយាកទេតា តីលចត្ថំ ចិយៈ ឲទេកាឱភាចត្តិ ឲត្វ ចិតក្កចិចារទេហិ អនជ្ឈារុឡ្ហត្វា ឲទេកា អទេក្កា ទេសដ្ឋោ ក្ខទេឥតីតិ ឲទេកាឱ, សមាធិៈ តំ ភាទេចតិ ចទ្ធេតីតិ ទុតិយជ្ឈានំ ឲទេកាឱភាចៈ ទេសា បនាយំ ឲទេកាឱ យស្មា ទេចតទេសា, ន សត្តស្ស, ន ឱចស្ស, តស្មា ឲតំ “ទេចតទេសា ឲទេកាឱភាច”ត្តិ ចុត្តំៈ

តត្ថ ចាយំ សទ្ធា បឋមជ្ឈានេបិ អត្ថិ, អយញ្ច ឲទេកាឱនាមទេកា សមាធិ, អថ កស្មា ព្ទឥទេមច ឲចំ ចុត្តត្តិ? ចុច្ចទេត – ព្ទាយម្ពុំតញ្ហិឈានេត ចិតក្កចិចារទេក្ខាភាភាទេចត ឥលចតី សទ្ធា, សមាធិ ច, តស្មា ព្ទឥទេមច ឲចំ ចុត្តត្តិៈ អចិតក្កំ អចិចារត្តិ ភាចនាយ បហីនត្តា ឥត្ថិ ឲតម្ហិ, ឲតស្ស ចា ចិតទេក្កា ចិចារទេរា, ន តតិយជ្ឈានាឱ ចិយ, ចក្ខុចិញ្ញាណាឱ ចិយ ច អភាចប្បត្តិទេតា, តស្មា ព្ទាយស្ស “ចិតក្កចិចារានំ ចុបសមា”តិ ព្ទាឥំ ការទេណចចនត្តិ ឥដ្ឋញ្ញាៈ សមាធិឌត្តិ បឋមជ្ឈានសមាធិទេតា, សម្បយុត្តសមាធិទេតា ចា ឌាតំ, ចិតក្កាឱទេក្ខាភាភាទេចត ទេចតស្ស ចណ្ណកលាតត្ថំ ព្ទឥទេមច “សមាធិឌ”ត្តិ ចុត្តំ ក្ខបសម្បជ្ជ ចិហទេតីតិ ឲចំ ទុចក្ខចិប្បហិតំ តិចក្ខសមន្តាកតំ តិចិឆកល្យាណាឱយុត្តំ ទុតិយំ ឈានំ អធិកត្វា ចុត្តនេយត ចត្តតីតិ អទេត្វាៈ

ឲចំ ទុតិយជ្ឈានាធិកំ ឥសេប្បត្វា ព្ទឥាតិ តឥតត្តទំ អធិកតទុតិយជ្ឈានស្ស តំ ចុត្តនេយទេតច ចសីកុតំ កត្វា តត្ថ អាសត្តចិតក្កចិចារបច្ចត្តិកតាយ ទេចច ឱឡ្យអាទិកបីតក្ខសមក្ខិតាយ ច ទេគាសំ ឱម្យា តិកត្តិ បរិយាគាយ តទេគាឡ្យអាទិកក្ខប្បហានាតាយ ទេសសសត្តក្ខបជិលិកាយ តទេឆចារម្មណំ បុតប្បុតំ យតសិកទេរាទេតា តតិយំ ឈានំ ក្ខប្បជ្ជតិ, តប្បាឥកញ្ចា ទេលិក្យត្តទំ, តំ ឥទេស្សតុំ “បីតិយា ច ចិរាកា”តិអាឱយាហៈ តត្ថ ចិរជ្ជតំ ចិរាទេកា, សមតិក្កទេយា, តស្មា ចិរាកាៈ ច-ការទេត ចិតក្កចិចារានំ ចុបសមំ សម្បិណ្ឌេតិ “បីតិយា ច ចិរាកា, ចិតក្កចិចារានញ្ច ចុបសមា”តិៈ ព្ទឥទេញ្ចាតស្ស អាកយតយក្កបរិឌីបតត្ថំ, ចណ្ណកលាតត្ថញ្ចា ចុត្តំៈ ក្ខទេបក្ខទេកា ចិហទេតីតិ ឲត្វ ក្ខបបត្តិទេតា ព្ទាក្ខតិ អបក្ខបតិតា ហុត្វា បស្សតីតិ ក្ខទេបក្ខា, តត្រមជ្ឈត្តតាៈ តាយ ចិសឥាយ បីតិចិរាកបឥដ្ឋានាតាយ ឆាយកតាយ សមន្តាកតត្តា តតិយជ្ឈានសមក្ខី “ក្ខទេបក្ខទេកា”តិ ចុច្ចតិ, ចិតក្កាឱទេក្ខាភាភាទេចត បទេតសា ឲទេត្តច បរិឡ្យត្តកិច្ចា ឌាតា, ន បឋមជ្ឈានាឱស្វតិៈ សទេតា ច សម្បជានោតិ បុក្កលិឌិដ្ឋានេតត សតិ ច សម្បជញ្ញញ្ចា ចុត្តំ, ព្ទឥញ្ចា សតិសម្បជញ្ញាឥលេនេតច ឱតំ តំបីតិសហចរិតំ សុខំ, តទេតា អបគីតំ ចទេច្ឆា ចិយ ឥត្តតឥលេត ទេឆតុំ បីតិ ត ក្ខបកច្ឆតិ, ព្ទាយម្ពុញ្ចា សតិ អតិមធុរេ សុខេ ទេយាកិទេតា ត

សារជ្ជតិ, នោ អញ្ញថាតិ ឥមម្បិ អត្ថវិសេសំ ទស្សេតុំ ឥធេវ វុត្តន្តិ វេទិតព្ពំ។ សុខញ្ច កាយេន បដិសំវេទេតីតិ ឯត្ថ កិញ្ចាបិ តតិយជ្ឈានសមង្គិនោ សុខបដិសំវេទនាភោគោ នត្ថិ, ឯវំ សន្តេបិ យស្មា តស្ស នាមកាយេន សម្បយុត្តំ អតិបណីតំ សុខំ, តំសមុដ្ឋិតេន តស្ស អតិបណីតេន រូបេន រូបកាយោ ផុដ្ឋោ, យស្ស ផុដ្ឋត្តា ឈានា វុដ្ឋិតោបិ កាយិកសុខំ បដិសំវេទេយ្យ, តស្មា ឯតមត្ថំ ទស្សេន្តោ “សុខញ្ច កាយេន បដិសំវេទេតី”តិ អាហ។ យំ តន្តិអាទីសុ យន្តិ យស្មា, យំ ឈានហេតូតិ អត្ថោ។ តន្តិ តំ តតិយជ្ឈានសមង្គិបុគ្គលំ ពុទ្ធាទយោ អរិយា អាចិក្ខន្តិ បសំសន្តិ។ កិន្តិ? “ឧបេក្ខកោ សតិមា សុខវិហារី”តិ។ ឯវំ ឯកង្គវិប្បហីនំ ទុវង្គសមន្នាគតំ តិវិធកល្យាណាទិយុត្តំ តតិយំ ឈានំ អធិគន្ត្វា បវត្តតីតិ អត្ថោ។ យំ បន ឈានំ វិភង្គេ “ឈានន្តិ ឧបេក្ខា សតិ សម្បជញ្ញំ សុខំ ចិត្តស្សេកគ្គតា”តិ (វិភ. ៥៩១) វុត្តំ, តំ សបរិក្ខារំ ឈានំ ទស្សេតុំ បរិយាយេន វុត្តំ។ ឧបនិជ្ឈានលក្ខណានំ បន សុខចិត្តេកគ្គតានំ វសេន ទុវង្គិកមេវេតំ វេទិតព្ពំ។ យថាហ – “ទុវង្គិកំ ឈានំ ហោតី”តិអាទិ (វិភ. ៦២៤)។

ឯវំ តតិយជ្ឈានាធិគមំ ទស្សេត្វា ឥទានិ តទនន្តរំ អធិគតតតិយជ្ឈានស្ស តំ វសីភូតំ កត្វា តតោ វុដ្ឋាយ តត្ថ វុត្តនយេន ទោសំ ទិស្វា និកន្តិំ បរិយាទាយ ឱឡារិកសុខប្បហានាយ, ឧបេក្ខេកគ្គតាសន្តានេសសន្តង្គបដិលាភាយ ច តទេវ និមិត្តំ មនសិករោតោ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧប្បជ្ជតិ, តប្បាទកញ្ច លោកុត្តរន្តិ, តំ បុគ្គលាធិដ្ឋានេន ទស្សេន្តោ “សុខស្ស ច បហានា”តិអាទិមាហ។ តត្ថ សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានាតិ កាយិកស្ស សុខស្ស, ទុក្ខស្ស ច បហានា។ បុព្វេវាតិ តញ្ច ខោ បុព្វេវ, ន ចតុត្ថជ្ឈានក្ខណេតិ អត្ថោ។ សោមនស្សទោមនស្សានំ អត្ថង្គមាតិ ចេតសិកស្ស សុខស្ស, ទុក្ខស្ស ច បុព្វេវ បហានា។ កទា បន នេសំ បហានំ ហោតីតិ? ចតុន្នំ ឈានានំ ឧបចារក្ខណេ។ ទុក្ខទោមនស្សសុខសោមនស្សានិ ហិ យថាក្កមំ បឋមាទិចតុន្នំ ឈានានំ ឧបចារក្ខណេ ឯវ បហីយន្តិ។ យទិ ឯវំ, កស្មា បនេត “វិវិច្ចេវ...បេ... បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, ឯត្ថុប្បន្នំ ទុក្ខិន្ទ្រិយំ អបរិសេសំ និរុជ្ឈតិ...បេ... ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, ឯត្ថុប្បន្នំ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ អបរិសេសំ និរុជ្ឈតី”តិ (សំ. និ. ៥.៥១០) ឯវំ ឈានេស្វេវ និរោធោ វុត្តោតិ? អតិសយនិរោធស្ស វុត្តត្តា។ ឧបចារក្ខណេសុ ហិ យោ និរោធោ, សោ និរោធោ ឯវ, នាតិសយនិរោធោ, សោ បន ឈានក្ខណេសុ ឯវ។ តតោ ឯវ ហិ តត្ថ តត្ថ អបរិសេសគ្គហណំ កតន្តិ, តត្ថ តត្ថ បន បហីនាបិ ឯតា វេទនា ឯត្ថ ទុវិញ្ញេយ្យលក្ខណាយ អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ ទុក្ខាទិប្បតិទេសេន សុខគ្គហណត្ថំ, វណ្ណកថនត្ថញ្ចស្ស ឈានស្ស សមាហដា, បច្ចយទស្សនត្ថញ្ចស្ស។ យថាហ – “ចត្តារោ ខោ, អាវុសោ, បច្ចយា អទុក្ខមសុខាយ ចេតោវិមុត្តិយា សមាបត្តិយា, ឥធាវុសោ, ភិក្ខុ សុខស្ស ច បហានា”តិអាទិ (ម. និ. ១.៤៥៨)។

ឧបេក្ខាសតិបារិសុទ្ធិន្តិ តត្រមជ្ឈត្តតាសង្ខាតាយ ឧបេក្ខាយ ជនិតសតិយា បារិសុទ្ធិំ។ និប្បរិក្លេសតាយ ហិ តំ បរិសុទ្ធត្តំ។ ន កេវលញ្ចេត្ថ ឧបេក្ខាយ សតិ ឯវ បរិសុទ្ធា, អបិច ខោ សព្ពេបិ សម្បយុត្តធម្មា, សតិសីសេន បនាយំ ទេសនា កតាតិ។ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតីតិ ឯវំ ឯកង្គវិប្បហីនំ ទុវង្គសមន្នាគតំ តិវិធកល្យាណាទិយុត្តំ ចតុត្ថំ ឈានំ អធិគន្ត្វា តទនុរូបេន ឥរិយាបថវិហារេន វិហរតីតិ អត្ថោ។

ឯវំ រូបាវចរចតុក្កជ្ឈានំ ទស្សេត្វា ឥទានិ អរូបាវចរជ្ឈានំ ទស្សេន្តោ យំ តត្ថ បឋមំ, ឯវំ អធិគតរូបាវចរចតុត្ថជ្ឈានស្ស ករជរូបេ ទណ្ឌាទានាទីនញ្ច ចក្ខុរោគាទិអាពាធានញ្ច វសេន ទិដ្ឋាទីនវស្ស ករជរូបស្ស សមតិក្កមាយ អាកាសកសិណវិវជ្ជិតេសុ នវសុ កសិណេសុ អញ្ញតរស្មិំ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧប្បាទេត្វា តស្សារម្មណភូតំ កសិណបដិភាគរូបម្បិ ករជរូបបដិភាគតាយ, អរេញ្ញា

សប្បានុពន្ធស្ស ភយេន បលាយតោ រជ្ជុតាលបណ្ណាទិំ សប្បបដិភាគតាយ វិយ សមតិក្កមិតុកាមស្ស បញ្ចហាការេហិ តំ ឈានំ វសីភូតំ កត្វា តតោ វុដ្ឋាយ តត្ថ និព្ពោជនីយរូបបដិភាគារម្មណតាយ, អាសន្នសោមនស្សបច្ចត្ថិកតាយ ច ទោសំ ទិស្វា និកន្តិំ បរិយាទាយ អង្គេសុ សមតិក្កមិតព្ពាការេន អារម្មណសមតិក្កមនំ អាកាសានញ្ចាយតនំ សន្តតោ មនសិករិត្វា ចក្កវាឡបរិយន្តំ វា យត្តកំ វា ឥច្ឆតិ, តត្តកំ កសិណំ បត្ថរិត្វា វា កសិណំ អមនសិករិត្វា តេន ផុដ្ឋោកាសំ “អាកាសោ អាកាសោ”តិ វា “អនន្តោ អាកាសោ”តិ វា មនសិការេន កសិណំ ឧគ្ឃាដេត្វា វា តំ កសិណុគ្ឃាដិមាកាសនិមិត្តំ “អាកាសោ”តិ បុនប្បុនំ មនសិករោតោ អាកាសានញ្ចាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ, តំ តាវ ទស្សេតុំ “សព្ពសោ រូបសញ្ញានំ សមតិក្កមា”តិអាទិមាហ។

តត្ថ សព្ពសោតិ សព្ពាការេន, សព្ពាសំ វា អនវសេសានន្តិ អត្ថោ។ រូបសញ្ញានន្តិ សញ្ញាសីសេន វុត្តានំ កុសលវិបាកកិរិយវសេន បញ្ចទសរូបាវចរជ្ឈានានញ្ចេវ តទារម្មណានញ្ច។ រូបជ្ឈានម្បិ ហិ “រូបេ សញ្ញា រូបសញ្ញា”តិ ឯវំ សញ្ញាសីសេន វុច្ចតិ, តទារម្មណកសិណម្បិ រូបន្តិ សញ្ញា នាមមស្សាតិ “រូបសញ្ញ”ន្តិ វុច្ចតិ។ សមតិក្កមាតិ វិរាគា, និរោធា ច។ វិភង្គេ បន សញ្ញាសុ សមតិក្កន្តាសុ អារម្មណំ សមតិក្កន្តមេវ ហោតីតិ “សមាបន្នស្ស វា ឧបបន្នស្ស វា ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារិស្ស វា”តិអាទិនា (វិភ° ៦០២) សញ្ញានមេវ សមតិក្កមោ វុត្តោ, អារម្មណេ អវិរត្តស្ស សញ្ញាសមតិក្កមោ នត្ថេវាតិ តំ សមតិក្កមេនាបិ អត្ថវណ្ណនា កាតព្ពា។

បដិឃសញ្ញានំ អត្ថង្គមាតិ ចក្ខាទីនំ វត្ថូនំ, រូបាទីនញ្ច អារម្មណានំ បដិឃាតេន សមុប្បន្នា ទ្វិបញ្ចវិញ្ញាណសញ្ញា បដិឃសញ្ញា, តាសំ អត្ថង្គមា។ កិញ្ចាបិ តា រូបាវចរជ្ឈានសមាបន្នស្សាបិ ន សន្តិ, អថ ខោ ន បហីនត្តា ន សន្តិ។ ន ហិ រូបវិរាគាយ រូបាវចរភាវនា សំវត្តតិ, រូបាយត្តាវ ឯតាសំ បវត្តិ, អយំ បន ភាវនា រូបវិរាគាយ សំវត្តតិ, តស្មា តា ឯត្ថ បហីនាតិ វត្តុំ វដ្ដតិ។ នានត្តសញ្ញានំ អមនសិការាតិ នានត្តេ គោចរេ បវត្តានំ, នានត្តានំ វា មនោវិញ្ញាណធាតុវសេន បវត្តានញ្ច ចតុចត្តាលីសកាមាវចរសញ្ញានំ អមនសិការា អនាវជ្ជនា។ ឯត្ថ ច រូបបដិឃសញ្ញានំ ឥមិនា ឈានេន និព្ពត្តភវេបិ អនុប្បត្តិតោ “សមតិក្កមា អត្ថង្គមា”តិ ឯវំ អភាវោ ឯវ វុត្តោ។ “នានត្តសញ្ញានំ អមនសិការា”តិ អដ្ឋកាមាវចរកុសលានំ នវកិរិយានំ ទសាកុសលានំ វសេន សត្តវីសតិសញ្ញានំ អរូបភវេបិ មនសិការេន ឧប្បត្តិសព្ភាវតោ តាសំ អមនសិការា ឥធេវ វុត្តន្តិ វេទិតព្ពំ។

អនន្តោ អាកាសោតិ ឯត្ថ នាស្ស ឧប្បាទន្តោ វា វយន្តោ វា បញ្ញាយតីតិ អនន្តោ។ អាកាសោតិ កសិណុគ្ឃាដិមាកាសោ វុច្ចតិ, មនសិការវសេនបេត្ថ អនន្តតា វេទិតព្ពា។ តេនេវ វិភង្គេ វុត្តំ “តស្មិំ អាកាសេ ចិត្តំ ឋបេតិ...បេ... អនន្តំ ផរតិ, តេន វុច្ចតិ អនន្តោ អាកាសោ”តិ (វិភ° ៦០៥)។ ឥទំ បនស្ស ភាវនាការទស្សនំ។ អាកាសានញ្ចាយតនន្តិ ឯត្ថ នាស្ស អន្តោតិ អនន្តំ, អាកាសមេវ អនន្តំ អាកាសានន្តំ, អាកាសានន្តមេវ អាកាសានញ្ចំ, តទេវ អាកាសានញ្ចំ អធិដ្ឋានដ្ឋេន, សញ្ជាតិសមោសរណដ្ឋេន ច អាយតនំ, តំ អារម្មណមស្ស សសម្បយុត្តធម្មស្ស ឈានស្សាតិ អាកាសានញ្ចាយតនំ។ តំ ឧបសម្បជ្ជ វុត្តនយេន វិហរតីតិ អត្ថោ។

ឯវំ អាកាសានញ្ចាយតនាធិគមំ ទស្សេត្វា ឥទានិ យំ តទនន្តរំ អធិគន្តុកាមស្ស តំ វសីភូតំ កត្វា តត្ថ អាសន្នរូបជ្ឈានបច្ចត្ថិកតាយ, រូបបដិភាគាកាសារម្មណតាយ ច ទោសំ ទិស្វា និកន្តិំ បរិយាទាយ តំ សមតិក្កមាយ អាកាសំ ផរិត្វា បវត្ត

ចិន្នាណំ “អនន្តំ ចិន្នាណ”ន្តិ ឋុតប្បុត់ យតសិកទេរទតា ចិន្នាណញ្ចាឃតត់ ្កប្បន្ថតិ, ត់ ឥទស្សត៌ “សន្តទសា អាកាសាតញ្ចាយតត់ សយតិក្កម្មា”តិអាឌិ ទុត្តំ៍ តត្ថ ឋុទន្ត ទុត្តតយេត ឥសាតប្បិ អាកាសាតញ្ចាឃតត់ អាទម្មណប្បិ៍ អាទម្មណប្បិ ហិ ឋុទិមេតយេត អាកាសាតញ្ចាញ្ចា ត់ បឍយាទុប្បស្ស អាទម្មណត្តា ទុត្តតយេត អាឃតតញ្ចាតិ “អាកាសាតញ្ចាឃតត”ន្តិ ទុទ្ចតិ៍ ញ្ចតិ ្កកឃស្សាបិ អប្បចត្តិកទលោត, អយតសិកទលោត ច ឲកន្លាកតូា “អាកាសាតញ្ចាឃតត់ សយតិក្កម្មា”តិ ញ្ចាគំ ទុត្តន្តិ ទេឌិតន្តា៍

អតន្តំចិន្នាណន្តិ តទន្នាច បឍយាទុប្បចិន្នាណំ អាកាសំ អតន្តទេតា ផទិត្វា បចត្តំ “អនន្តំ ចិន្នាណ”ន្តិ ឲចំ យតសិកទេរទតាតិ ទុត្តំ ទេហាតិ, យតសិការចសេត ចា អនន្តំ៍ ចិកប្តប្បិ ហិ “អនន្តំ ផទតី”តិ (ចិក៍ ៩១០) ទុត្តំ៍ ចិន្នាណញ្ចាឃតតន្តិ ឲត្ថ ទុត្តតយេត អតន្តមេច អាតញ្ចាំ, ចិន្នាណញ្ចាំ ត់ អាតញ្ចាញ្ចាតិ ចិន្នាណាតន្តន្តិ ចត្តទន្ត ទុឲ្យហិទេតា “ចិន្នាណញ្ចា”ន្តិ ទុត្តំ, តទេច អាឃតតយាទម្មណយស្សាតិ ចិន្នាណញ្ចាឃតត់៍ សេសំ ទុត្តតយេច៍

ឲចំ ចិន្នាណញ្ចាឃតត់ ឥទស្សត្វា ញ្ចឌាតិ ឃំ តឌតត្ថទំ អធិកតឲតិឃាទុប្បស្ស ត់ ចសីក្ខតំ កត្វា តត្ថ អាសន្ននាកាសាតញ្ចាឃតតបច្ចត្ថិកតាឃ, តឌាទម្មណតាឃ ច ទោរសំ ឌិស្វា តិកត្តិ បទិឃាឌាឃ ត់ សយតិក្កមាឃ បឍយាទុប្បចិន្នាណាកាចំ “តត្ថិ តត្ថិ”តិ ចា “ឃុន្នា ឃុន្នា”ន្តិ ចា “ចិចិត្តំ ចិចិត្ត”ន្តិ ចា ឋុតប្បុត់ យតសិកទេរទតា អាកិញ្ចាញ្ញាឃតត់ ្កប្បន្ថតិ, ត់ ឥទស្សត៌ “សន្តទសា”តិអាឌិយាហ៍ ញ្ចឌាបិ ទុត្តតយេត ឥសាតស្ស, តឌាទម្មណស្ស ច ចិន្នាណញ្ចាឃតតស្ស សយតិក្កមោច ទេឌិតន្តា៍ តត្ថិ កិញ្ចីតិ “តត្ថិ តត្ថិ, ឃុន្នាំ ឃុន្នាំ, ចិចិត្តំ ចិចិត្ត”ន្តិ ឲចំ យតសិកទេរទតាតិ អទត្វា៍

អាកិញ្ចាញ្ញាឃតតន្តិ ឲត្ថ តាស្ស កិញ្ចាតន្តិ អកិញ្ចាត់, អន្តមសោ កប្តយត្តប្បិស្ស អចសិដ្ឋំ តត្ថីតិ ទុត្តំ ទេហាតិ, អកិញ្ចាតស្ស កាទេចា អាកិញ្ចាញ្ញាំ, អាកាសាតញ្ចាឃតតចិន្នាណាបាយស្សេតំ អធិចចត់, អាកិញ្ចាញ្ញាំ អាឃតតយាទម្មណយស្សាតិ អាកិញ្ចាញ្ញាឃតត់៍ សេសំ ឃុចិទន្តឃ្យមេច៍

ឲចំ អាកិញ្ចាញ្ញាឃតតាឌិកប់ ឥទស្សត្វា ញ្ចឌាតិ ឃំ តឌតត្ថទំ អធិកតតតិឃាទុប្បស្ស ត់ ចសីក្ខតំ កត្វា តត្ថ អាសន្នចិន្នាណញ្ចាឃតតបច្ចត្ថិកតាឃ ទោរសំ ឌិស្វា តិកត្តិ បទិឃាឌាឃ ត់ សយតិក្កមាឃ តទេច អាកិញ្ចាញ្ញាឃតត់ “សន្តំ សន្ត”ន្តិ ឋុតប្បុត់ យតសិកទេរទតា នេចសញ្ញាតាសញ្ញាឃតត់ ្កប្បន្ថតិ, ត់ ឥទស្សត៌ “សន្តទសា”តិអាឌិយាហ៍ តត្ថ នេចសញ្ញាតាសញ្ញាឃតតន្តិ ឍ្យអាទិកាឃ សញ្ញាឃ អភាចទេតា, ឃុក្ខមាឃ ច ភាចទេតា នេចស្ស សសម្បយុត្តឌម្មស្ស ឥសាតស្ស សញ្ញា តាសញ្ញាតិ នេចសញ្ញាតាសញ្ញំ, តទេច ឌម្មាឃតតយតាឃតតបទិឃាបន្នត្តា អាឃតតន្តិ នេចសញ្ញាតាសញ្ញាឃតត់៍

អថ ចា ឃាឃមេត្ថ សញ្ញា, សា បដុសញ្ញាកិច្ចំ កាតុំ អសមត្ថតាឃ នេចសញ្ញា, សង្ខារាចសេសសុក្ខមភាទេត ចិជ្ជមាតត្តា តាសញ្ញាតិ នេចសញ្ញាតាសញ្ញា, នេចសញ្ញាតាសញ្ញា ច សា សយ្យយុត្តឌម្មាតំ អធិដ្ឋាតដ្ឋេត អាឃតតញ្ចាតិ នេចសញ្ញាតាសញ្ញាឃតត់៍ ត ទេកចលទេញ្ញត្ថ សញ្ញាច ឲឌីសី, អបិ ត្យ ផទស្សាបិ នេចផទស្សា តាផទស្សា, ចិត្តប្បិ នេចចិត្តំ តាចិត្តំ, ឲចំ សេសសយ្យយុត្តឌម្មាបិ,

សញ្ញាសីសេត បកាយំ ទេសតា ពតាតិ ទេឌិតព្វា។ តត្ថ សញ្ញារាទេសេសសុចុយការេចតាតិ អដ្ឋត្តសុចុយកាចប្បត្តសញ្ញារការេត។ សេសំ ចុត្តតយមេច។

អយំ បតេត្ថ អាឌិតោ បដ្ឋាយ បិណ្ឌត្ថប្បកាសតា – “ឥធ កិក្ខុ បាតិមោក្ខសំចរសំចុតោ”តិអាឌិតា តយេត លោកិយលោកុត្តរញ្ញាតតិក្ខុត្តកបុគ្គលស្ស បតិដ្ឋាភូតសីលេសុ បាតិមោក្ខសំចរសីលមេច ឧទ្ទិដ្ឋំ រូបជិតតិ។ “ចិហរតី”តិ វុត្តតា តតតុរូបចិហារសមង្គិតាចំ។ “អាចារគោចរសម្បន្តោ”តិ វុត្តតា អាទិចបរិរុទ្ធិសីលំ, តពុបការកេ ច ធម្មេ។ “អណុមត្តេសុ”តិអាឌិតា យថាចុត្តសីលេហិ អចចតំ, តេសញ្ច អតចសេសតោ សមាធាតំ។ “ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារោ”តិ វុត្តតា ឥន្ទ្រិយសំចរសីលំ។ “កោជតេ មត្តញ្ញូ”តិ វុត្តតា បច្ចយសត្តិស្សិតសីលំ, សត្តោ វាធិគុណញ្ញូ “បុព្វរត្តាបររត្ត”ន្តិអាឌិតា សីលធុតង្គេសុ បតិដ្ឋិតស្ស ការកតារាយស្ស តពុបការកេ ធម្មេ។ “ជាគរិយានុយោគ”ន្តិអាឌិតា បដិបត្តិយា តិក្ខេបកាវំ។ “សោ អភិក្កន្តេ”តិអាឌិតា យថាចុត្តាគុណាតំ អបរិហាតាយ, ចក្កយាតាតញ្ញ បដិលាភាយ សតិសម្បជញ្ញយោគំ។ “សោ ចិចិត្ត”ន្តិអាឌិតា ការកតារូបសេតាសនបរិក្ខេបំ។ “សោ អរញ្ញគតោ”តិអាឌិតា ឈាតការតារម្ភប្បការំ។ “សោ អភិញ្ញ”ន្តិអាឌិតា ឈាតការតាភិយោគេត បហីតបច្ចត្តិចរណស្ស រូបចាររញ្ញាតុប្បត្តិំ។ “សោ វិវេក បច្ចុ តិចរេណ”តិអាឌិតា តស្ស រូបរូបមិ ចាយមតោ រូបារូបញ្ញាតុប្បត្តិក្កមំ រូបជិតតិ។ អយំ តាវេត្ថ បតេត្តា។

ធម្មេកេធា បតេត្ថ ចិភង្គេទេ បាកដៅ ភចិស្សតិ។ តីសុ ហិ តេយេសុ មហគ្គតលោកុត្តរា កុសលចិបាកកិរិយចិត្តសម្បយុត្តា ចិតក្កចិចារបីតិសុខចិត្តេកគ្គតាសង្ខាតា ឈាតធម្មា តាតាតេយេហិ ចិភត្តា, ឈាតសម្បយុត្តា បត សេសការាយាចនធម្មាច ឥធ សង្គហិតា។ កិញ្ចាបិ បតេត្ថ បាតិមោក្ខសំចរសីលាទយោបិ ចុត្តា, តថាបិ តេ ឈាតាតំ បុព្វកាកប្បដិបត្តិទស្សតចសេត ចេច ឈាតសម្បយុត្តធម្មចសេត ច ចុត្តា, ឥធ បត ត សង្គហិតាតិ ទេឌិតព្វា។

បញ្ហាបុច្ឆកេ បត សិយា កុសលា, សិយា អព្យាកតា, តីណិ ឈាតាតិ ឌ្វីសុ ទេចតាសុ សម្បយុត្តា, ចតុត្ថំ អទុក្ខមសុខាយ ទេចតាយ សម្បយុត្តំ, រូបកាច បតេត្ថ ទេចតា ត ចត្តព្វា, សិយា ចិបាកា, សិយា ចិបាកធម្មធម្មា, បឋមជ្ឈាតំ ចិតក្កចិចារចន្តិតំ សចិតក្កសចិចារំ, ចិតក្កា បតេត្ថ អចិតក្កចិចារមត្តា, ចិចារោ ត ចត្តព្វោ, តីណិ ឈាតាតិ អចិតក្កអចិចារា, ឌ្វេ ឈាតាតិ បីតិចន្តិតាតិ បីតិសហគតាតិ, តីណិ សុខចន្តិតាតិ សុខសហគតាតិ, ចតុត្ថំ រូបក្ខាចន្តិតំ រូបក្ខាសហគតំ, តតិយញ្ញាតេ សុខំ, រូបក្ខា ច ឥធ ត ចត្តព្វា... បេ... សិយា មហគ្គតា, សិយា អប្បមាណា, តីណិ សិយា អប្បមាណារម្មណា, សិយា ត ចត្តព្វា, ចតុត្ថំ តីណាបិ ត ចត្តព្វាតិ, តីណិ សិយា មគ្គហេតុកា, សិយា មគ្គាធិបតិតោ, សិយា ត ចត្តព្វា, ចតុត្ថំ តីណាបិ ត ចត្តព្វាតិ...បេ... បីតិ ពាហិទ្ធារម្មណាតិ, ចតុត្ថំ តីណាបិ ត ចត្តព្វាតិ...បេ... អតិទស្សតអប្បដិឃា ត ហេតុ...បេ... តោចិត្តចេតសិកា អរណាតិ។ សេសំ សុចិញ្ញេយ្យមេច។ បិញ្ញុត្តុតោ បតេត្ថ តត្ថិ, ឥតោ បរំ បត ឌុត្តកមេវ អចត្វា ចិភូយាតដ្ឋាតេ ឌុច ចក្កាម។

ឈាតចិភង្គយាតិកត្ថចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

អប្បយញ្ញាចិកក្ខយាតិកត្ថចណ្ណតា

អប្បយញ្ញាចិកក្ខយាតិកាយ បត អត្ថទេតា តាច – ចតេស្សា អប្បយញ្ញាទេឃាតិអាឌីសុ ឞទលអប្បយាលចទេរត អប្បយញ្ញាទេឃា៍ ៧តា ហិ អារទ្ទលចទេរត អប្បយាទេល ចា រទេត្ត ឞទត្តិ, ៧ករត្តយិ្បចា អតចទេរទេរឞទលចទេរត អប្បយាលទេតា ឞទត្តិតិ ៧ចំ

ឞទលអប្បយាលចទេរត “អប្បយញ្ញាទេឃា”តិ ចុច្ចត្តិ, រត្ត អប្បយាលចទេរតាបិ ចត្តិ ចដ្ឋតិ៍ ទេយត្តារហកទេតតាតិ ទេយត្តាឃ រយត្តាកទេតត៍ ៧កំ ឌិរត្តិ បុទត្តិយាឌីសុ ចត្សុ ឌិរាសុ ឃំ កិត្តិ ៧កំ ឌិរំ, តំឌិរាបទិឃាបត្តរត្តឞទលចទេរត ទេចតំ ចុត្តិ៍ ឞទិត្តាតិ ឞុរិត្តា អារទ្ទលំ កត្តា៍ ចិហទតីតិ បចទេត្តតិ៍ តចា ចុតិឃត្តិអាឌីសុ៍ ឃចា ៧កំ ឌិរំ ឞទិត្តា, តទេចច តគតត្តទំ ចុតិឃំ, តតិឃំ, ចតុត្ថត្តាតិ អទេត្តា៍ ត្តតិ ជ្ជយទេឆា តិទិឃត្តិ ៧ទេតទេតច តទេឃត ជួបទិយំ ឌិរំ, ទេហដ្ឋិយំ ឌិរំ, អតុឌិរត្តា អតុក្កទេយត ទេយត្តារហកទេតត ទេចតរា ឞទិត្តា ចិហទតីតិ អទេត្តា៍ ៧ត្តាចតា ៧កទេយកំ ឌិរំ បទិក្កទេហត្តា ឌ្ឌឆិទេរា ទេយត្តាឞទលតំ គស្សិតំ៍

រត្តាឆិតិអាឌិ បត អទេតាឆិទេរា គស្សតត្តំ ចុត្តិ៍ តត្ត រត្តាឆិតិ រត្តាត្ត៍ រត្តាត្តតាឃាតិ រទេត្តាសុ ហឹតយត្ថិយក្កដយិត្តរបត្តយញ្ញាឌិប្បទេគទេគសុ អត្តតាឃ, ទេតសុ ចិកាកំ អកត្តា អត្តរយតាឃាតិ ចុត្តិ ទេហាតិ៍ អឆ ចា រត្តាត្តតាឃាតិ រទេត្តាត ចិត្តកាទេចត, ច្រាវកយ្យិ ឌាហិ អចិទេក្កបយាទេតាតិ អទេត្តា៍ រត្តាចត្តត្តិ រត្តារត្តចត្តិ, រត្តារត្តឃុត្តត្តិ អទេត្តា៍ ទេលិកត្តិ រត្តទេលិកំ៍ បុត “ទេយត្តារហកទេតតា”តិ ត្តាចំ “ចិបុទេលតា”តិអាឌីហិ ចិទេរទេតហិ រត្តត្ថគស្សតចទេរត ចា ចុត្តិ, តិកយតចទេរត ចា៍ តត្ត ឞទលចទេរត ចិបុលតា ទេចឌិតត្តា៍ ក្នុមិចទេរត បត យហក្កតតា៍ បកុលចទេរត, អប្បយាលរត្តារទ្ទលចទេរត ច អប្បយាលតា៍ ព្យាបិឌបត្តិកប្បហាទេតត អទេចទតា៍ ទេគាយតស្សប្បហាទេតត តិត្តក្កតា, រក្កតតា, អព្យាបញ្ចតា ច គដ្ឋត្តា៍ ៧ចំ កទុលារហកទេតតាតិអាឌីសុបិ អទេត្តា ទេចឌិតទេត្តាតិ អឃំ តាទេចត្ត បគទេត្តា៍

ឆទ្ទទេគទេគា បទេតត្ត សុចិទេត្តាទេឃ្យាច៍ ចិកក្ខតទេឃត បត តឹសុ ត្នបិចចទកុរលចិបិកកិទិឃាចិទេត្តសុ រយ្យឃុត្តា រទេត្តសុ ទេយត្តាឌិព្រហ្មចិហារក្នុតា អទេគាទេរា កទុលា យុឌិតា តព្រាយត្តតាតិ ចត្តាទេទា ឆទ្ទ តាតាតទេឃហិ ចិកត្តា, តំរយ្យឃុត្តា បត កាយាចចទក្នុតា ច ៧តា ត្តាឆ ត កហិតា៍ អត្នបិចចទទេលិកុត្តទេទសុ បទេតតា អប្បយញ្ញា តទេត្តចាតិ៍ បញ្ញាបុច្ឆទេក បទេតតា តាច រិឃា កុរលិ, រិឃា អព្យាកតា៍ តិទេស្សា សុតាឃ, ចតុត្តា អក្កុយសុតាឃ ទេចគតាឃ រយ្យឃុត្តា៍ ចិបិកត្តិទេក តិឆាបិ, ជួបក្កា អចិតក្កអចិចាទា, ទេរឞា តិឆាបិ, យហក្កតាច, បទិត្តារទ្ទលអតឹតារទ្ទលត្តិទេកសុ ត ចត្តព្ធាច, ឌាហិទ្ធារទ្ទលាច, អតិគស្សតអប្បជិឈាច, ទេយត្តា ទេហតុ, ទេរឞា ត ទេហតុ, ទេតា ចិត្តា, ទេចតរិកា, ត្នបិចចទា, ទ័រាត្តទាច៍ ទេរំ សុចិទេត្តាឃ្យទេយចាតិ៍

អប្បយញ្ញាចិកក្ខយាតិកត្ថចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

រិក្កាបគចិកក្ខយាតិកត្ថចណ្ណតា

និក្លាបឥចិកក្ខយាតិកាឃ បត អត្ថតោ តាច – និក្លាបឥាតីតិ និក្លិតត្ពាបឥាតិ, និក្លារកាដ្ឋាឃាតិ អតេត្វា៝ អបិច ឃតេ្ពាបិ ក្យឃលិ ឈយ្មា និក្លិតត្ពាតោ និក្លា, តាឃំ បតិដ្ឋាតដ្ឋេត បឥំ, បត្ថាឃ្ បត ឃិលេក្ខឃ្ ឃំ កិត្តិា អក្ខ៝ បិណាតិបិតាឌីឃ្ បិណាឃ្ស អតឹច បិតោ បិណាតិបិតោ, បិណាចតេឆាតិ អតេត្វា៝ បិតេណាតិ តេចត្ថ តេចាហារតោ ឃតេត្ថា, បរយត្ថតោ ឌីចិតិត្រ្តិយំ, តឃ្វិ បត បិតោណ បិណាឃត្ថាតោ ឌីចិតិត្រ្តិយ្យបតេឆ្លតិកាបក្ខយឃយដ្ឋាបិកា កាឃចឌីក្ខារាតំ អត្ថាតរក្ខារប្យចត្ថា ចឆកតេចតតា បិណាតិបិតោ, តឃ្វា បិណាតិបិតា៝ តេចរយណីតិ ចិរតិ, ឃា ឲច ចុត្តតតេឃត និក្លាបឥត្តិ តេចរយណិនិក្លាបឥំ៝ អឥិត្ថត្តិ ត ឥិត្ថំ, បរបរិក្កហិតំ, បរបរិក្កហិតឃ្ស អឥិត្ថឃ្ស អាឥាតំ អឥិត្តាឥាតំ៝ បរឃ្ស ហរណំ តេឆយ្យំ តេចារិកាតិ ចុត្តិ តេហាតិ៝ អត្ថតោ បត បរបរិក្កហិតេត តឆាឃត្ថាតោ តឥាឥាឃតិកាបក្ខយឃយដ្ឋាបិកា តេឆយ្យតេចតតា អឥិត្តាឥាតំ៝ កាតេយឃ្តិ ចត្ថកាតេយឃ្៝ យិច្ឆាចារាតិ កិតេលឃកាយចតេឃត លិយកាចារា, ឃុរិឃឃ្ស យាត្យក្លិតាឌិឃត្លាតាឃ្, ឌ្ឋត្តិយា អត្ថតោ តិឃយិតឃុរិឃតោ បរឃុរិឃឃត្លាតេតឃ្ ច អកយតឹឃដ្ឋាតេតឃ្ ឌីតិក្កយាចារាតិ ចុត្តិ តេហាតិ៝ អត្ថតោ បត អកយតឹឃចត្ថឃ្ យតេក្កតយក្កប្យឌិបិឥតោបក្ខយឃយដ្ឋាបិកា, អឆិចាឃតាកាតប្យចត្ថា ចា តេយតុតតេចតតា កាតេយឃ្យិច្ឆាចារតេរា៝ យុឃាតិ អក្ខតំ អតឆ្និ ចត្ថ, ចារតេឥាតិ តឃ្ស អក្ខតតំ ឥាតត្វាច ក្ខតោ តច្ឆតោ ចិត្តាបតំ៝ លក្លណតោ បត អតធំ ចត្ថំ ឥាតត្វា តឆតោ បរំ ចិត្តារបត្យកាយឃ្ស អត្ថកត្ថាកកាឃចឌីបតេយាកឃយដ្ឋាបិកា តេចតតា យុឃាចារតេឥា៝ ឃុរាតិ បិដ្ឋឃុរា បួចឃុរា ត្វឥតឃុរា កិណ្ហបក្លិត្តា ឃយ្ភារឃំយុត្តាតិ បត្ថា ឃុរា៝ តេយរឃត្តិ ឃុបប្យាឃតេចា ឫលិឃតេចា ក្យឥុអាឃតេចា យច្ឆាឃតេចា ឃយ្ភារឃំយុតេត្តាតិ បត្ថា អាឃចា៝ តត្ថកឃយ្យិ យតឹឃដ្ឋេត យជ្ជំ, ឃាឃ តេចតតាឃ តំ យជ្ជំ បិចតិ, ឃា បយាឥកាតណត្ថា បយាឥដ្ឋាតំ, តឃ្វា ឃុរាតេយរឃយជ្ជបយាឥដ្ឋាតា៝ តេឃំ ឃុចិតេត្តាយ្យតេយចាតិ អឃំ តាតេចត្ថ បឥតេត្វា៝

ឈយ្មតេកតេឥា បត ចិកក្ខតេឃ បិកតេដា កចិឃ្សតិ៝ ឲចំ ក្ខបរិបិ៝ ចិកក្ខតេឃឃ្ តេចត្ថ ឃុត្តត្តកាឌតឹឃំ តត្តិ, អកិឈយ្មកាឌតឹតេឃ បតេតតាតិ បត្ថា និក្លាបឥាតិ កាយាចចរក្យឃលចិត្តឃយ្យយុត្តាតំ ចិរតីតំ ចតេឃត តាតប្យកាតតោ បឈយចាតេរ ចិកត្តាតិ, តធា ត្យតិឃចាតេរ តេចតតាចតេឃត, ចិរតិតេចតតាឃយ្យយុត្តា បតេតត្ថ ឈយ្មា ត និក្លាបឥាតិ, និក្លាបឥឃយ្យយុត្តា បត តេហាត្តិ, តធា តតិឃតតេឃ ឫឃ្សាឌីតំ ឃតេត្ពាឃំ ឈយ្មាតំ ចតេឃត តាតប្យកាតតោ ចិកត្តាតិ៝

បត្ថាប្យឆ្លកោ បត តេចតតាឃ, ឫឃ្សាឌីតត្ថា បរិឃាឃនិក្លាបឥត្ថា តិប្យរិឃាឃនិក្លាបឥក្ខតាតំ ចិរតីតំ ចតេឃតេច ចិកត្តាតិ៝ តត្ថ ហិ បត្ថា និក្លាបឥាតិ ក្យឃលិ ឲច, និឃា ឃ្ឃាឃ, និឃា អត្យក្លយឃ្ឃាឃ ឃយ្យយុត្តា…តេប… បរិត្តារយ្មណាច, បត្ថប្យត្តារយ្មណាច, ឥាហិត្តារយ្មណាច, អតិឥឃ្សតអប្យឌិឈាច, ត តេហត្យ, ឃតេហត្យកា, តោ ចិត្តា, តេចតនិកា, កាយាចចរា , តិឃាត្តរាច, អរណាចាតិ៝ ឲត្ថ ច ឃាតិ និក្លាបឥាតិ ឃត្តារយ្មណាតិ ចុត្តាតិ, តាតិ ច ចិរតិឃកាចត្ថា ឃឃ្វា “ឃតេត្តា”តិ ឃត្លិ កតេត បរិត្តឈតេយ្ម ឲច បត្ថប្យតេត្ត ឲច ឈតេយ្ម អារយ្មណំ កតេរាត្តិ, តឃ្វា បរិត្តារយ្មណាតិ ច ចុត្តាតិ តេចឥិតត្ពា៝ ឌ្ឋឥាតិ ចិរយិតត្ពាបិណាតិបិតាឌីតំ –

ឈយ្មកយ្មបឆាលត្ពា-តេចឥតាយ្មលកយ្មតោ;

សាចជ្ជក្កាឌិតោ ទោសេយ្យា, បិញ្ញព្ពបុត្តចិតិន្ធ្លយោ៍

តត្ថ ឆព្ទុតោ តាច – បញ្ចេបតេ បិលោតិបិតាឌេយោ ទេតតាសកាចាច ហោត្តិ៍ កព្ទុបឆតោ បញ្ច កព្ទុបឆាច៍ អាទព្ទុលោតោ បត បិលោតិបិតោ ឌីចិតិត្រ្កិយាទព្ទុណោ, អឌិត្តាឌាត៌ សត្តាទព្ទុល៌, សត្តាទាទព្ទុល៌ ចា, តឆា យុសាចាទោ, យិន្ធាចាទោ ព្ចត្តិបុទិសាទព្ទុណោ, ស្វុទាបិត៌ សត្តាទាទព្ទុល៌ ទេចឌតាតោ បត បិលោតិបិតោ ឌ្យក្ខទេចឌតោ, អឌិត្តាឌាត៌ តិទេចឌត៌, តឆា យុសាចាទោ, យិន្ធាចាទោ បត ស្វុលយញ្ញាចទេសត ក្ខិទេចឌតោ, តឆា ស្វុទាបិត៌ យុលតោ បត បឆេយា ទោសទេយាហព្ទុលិ, គ្យតិឃំ សិយា ទេលិកទេយាហព្ទុលំ, សិយា ទោសទេយាហព្ទុលំ, តឆា យុសាចាទោ, យិន្ធាចាទោ បត ទេលិកទេយាហព្ទុលិច, តឆា ស្វុទាបិត៌ កព្ទុតោ បទេតត្ថ យុសាចាទោ ចឌីកព្ទុំ, ទេសសា កាឃកព្ទុយេច៍

សាចជ្ជតោ បត បិលោតិបិតោ តាច អយត្យុស្សេក បិណេ អប្បសាចជ្ជោ, យត្យុស្សេក យហាសាចជ្ជោ៍ ទេតស្វុ ច ល្យុក្ខការសីទេ អប្បសាចជ្ជោ, យហាសរីទេ យហាសាចជ្ជោ៍ កស្វា? បយោគយហត្តតាយ៍ បយោគសយត្តេបិ អប្បគុណេ អប្បសាចជ្ជោ, យហាគុណេ យហាសាចជ្ជោ៍ សរីរគុណានំ សយកាទេ សតិ កិលេសានំ, ឧបក្កយានញ្ច យុទុតិព្ពតាយ អប្បយហាសាចជ្ជោ ហោតិ, តិណាសទេ បត យហាសាចជ្ជតទោតិ៍ អឌិត្តាឌាត៌ ចត្តុទោ តីតប្យត្តិតតាយ ទេច គុណចិទហិតតព្ពត្តសត្តកតាយ ច៍ តត្តាបិ តំ តំ ឧបិឌាឃុបិឌាយ ច អប្បយហាសាចជ្ជំ, តិណាសចសត្តកេ យហាសាចជ្ជតទត្តិ ទេចឌិតព្ពំ៍ យិន្ធាចាទោ ឌ្យស្សិលសីលចត្តចត្តុឌីតិក្កយទេត៍ តត្តាបិ តំ តំ ឧបិឌាឃុបិឌាយ ច អប្បយហាសាចជ្ជោ, តិណាសចចត្តុឌីតិក្កយទេ យហាសាចជ្ជតទោតិ ច ទេចឌិតព្ពោ៍ យុសាចាទោ ឃយត្តំ កញ្ញាតិ, តស្ស អប្បយហត្តតំ, ចត្តុសាយិតោ គុណចិទហិតតំ, តព្ពត្តតញ្ច ឧបិឌាឃុបិឌាយ អប្បយហាសាចជ្ជោ ហោតិ៍ អបិច អត្តតោ សត្តកំ អឌាត្យុកាយតាយ, ហសាឌិប្បាទេឃត ចា “តទេត្តត”ត្តិអាឌិតយប្បចទេត្តា អប្បសាចជ្ជោ, អឌិដ្ឋំ “ឌិដ្ឋ”ត្តិអាឌិតា គូដសក្ខិអាឌិការទេចត ចា បទេត្តា យហាសាចជ្ជោ, យុសា ចត្តា បត សឃ្ឃុកឌេត យហាសាចជ្ជតទោ៍ ស្វុទាបិត៌ ឌីត្វុយត្តតោ បដ្ឋាយ តំ តំ ឧបិឌាឃុបិឌាយ អប្បសាចជ្ជំ, ពហុកេ យហាសាចជ្ជំ, កាយចិកាទឌតតបទេហាតកបិទេត បត យហាសាចជ្ជតទេយេច៍

អង្គាឌិតោ បត បិលោតិបិតស្ស បិណោ បិណសញ្ញិតា ចឌកចិត្តំ ឧបក្កទេយា ទេតត យទណត្តិ បញ្ច អង្គានិ៍ សាហត្ថិកោ អាណត្តិកោ តិស្សគ្គិកោ ឆាចទោ ចិជ្ជាយទេយា ព្ចឌ្ឍិយទេយាតិ ៤ បទេយាគា៍ អឌិត្តាឌាតស្ស បទបទិគ្គហិតតតា តឆាសញ្ញិតា ទេឆយ្យចិត្តំ ឧបក្កទេយា ទេតត ហទណត្តិ បញ្ច អង្គានិ៍ សាហត្ថិកាឌេយោ ៤ ខុច បទេយាគា៍ ទេត ច ទេតា ឃឆាត្យុរូបំ ទេឆយ្យាចហាទាឌីត៌ ចទេសត បចត្តា៍ យិន្ធាចាទស្ស អកយតីយចត្តុតា ទេសចតចិត្តំ យទេក្កត យក្កប្បដិបត្តិតិ តីណិ អង្គានិ៍ សាហត្ថិកោ ខុទេកាច បទេយាទេកា៍ ខុចំ ទេសសាតយ្បិ បទេយាទេកា ទេចឌិតទេព្ពា៍ យុសាចាទស្ស អតចំ ចត្តុ, ចិសំចាឌតចិត្តំ, តទេជ្ជា ចាយាទេយា, បទស្ស តឌត្តុចិជាតតត្តិ ចត្តាទិ អង្គានិ៍ ស្វុទាបិតស្ស ស្វុទាឌីត៌ អញ្ញាតទេតា អទេជ្ឈាហទណត្តិ ទេទ្វ អង្គានីតិ៍

ខុចំ បិលោតិបិតាឌីត៌ ឆព្ទុាឌិតោ ចិតិន្ធ្លយំ ឌាត្វា ព្ចឌាតិ បិលោតិបិតាទេចទេយលិអាឌីត៌ បញ្ចត្តព្បិ –

ធម្មកម្មបថាលម្ព-សមាទានបយោគតោ;

ខណ្ឌតោ ច វិជាតិយោ, បរិញ្ញាយុត្តវិនិច្ឆយោ។

តត្ថ ធម្មកម្មបថតោ វិនិច្ឆយោ វុត្តនយោវ។ អារម្មណតោ បនេតានិ ជីវិតិន្ទ្រិយាទិតំតំវីតិក្កមិតព្ពវត្ថារម្មណានិ។ សមាទានតោ ឯកស្ស សន្តិកេ វា សយមេវ វា “បញ្ច សីលានិ អធិដ្ឋហាមី”តិ ឯកតោ វា បាដេក្កំ វា សមាទិយន្តេន ឯតានិ សមាទិន្នានេវ ហោន្តិ។ បយោគតោ បន សព្ពានិបិ សាហត្ថិកបយោគានេវ។ ខណ្ឌតោ គហដ្ឋា យំ យំ វីតិក្កមន្តិ, តំ តទេវ ខណ្ឌំ ហោតិ, នេតរេ។ គហដ្ឋា អនិពទ្ធសីលា ហោន្តិ, យំ យំ សក្កោន្តិ, តំ តទេវ គោបេន្តិ។ សាមណេរានំ បន ឯកស្មិំ វីតិក្កន្តេ សព្ពានិបិ ភិជ្ជន្តីតិ ឯវំ វិជាតិយោ បរិញ្ញាយុត្តវិនិច្ឆយោ។

សិក្ខាបទវិភង្គមាតិកាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

បដិសម្ភិទាវិភង្គមាតិកា

បដិសម្ភិទាវិភង្គមាតិកាយ អត្ថតោ តាវ – ចតស្សោ បដិសម្ភិទាតិ ចត្តារោ បភេទា។ និទ្ទេសេ បន “អត្ថេ ញាណំ អត្ថប្បដិសម្ភិទា”តិអាទិនា (វិភ॰ ៧១៨) ញាណមេវ និទ្ទិដ្ឋត្តា ញាណស្សេវ, ន អញ្ញស្ស កស្សចីតិ វេទិតព្ពំ។ អត្ថបដិសម្ភិទាតិ អត្ថវិសយញាណប្បភេទោ, អត្ថប្បភេទសល្លក្ខណវិភាវនវវត្ថានករណសមត្ថតាទេន អត្ថេ បភេទគតំ ញាណន្តិ អត្ថោ។ សេសបទេសុបិ ឯសេវ នយោ។ ឯត្ថ ច អត្ថោតិ ហេតុផលំ។ សោ ហិ ហេតុវសេន អរណីយតោ គន្តព្ពតោ, ឧប្បាទេតព្ពតោ ច “អត្ថោ”តិ វុច្ចតិ។ បភេទតោ បនេសោបិ បញ្ចវិធោ ហោតិ យំ កិញ្ចិ បច្ចយុប្បន្នំ, និព្ពានំ, ភាសិតត្ថោ, វិបាកោ, កិរិយាតិ។

ធម្មោតិ បច្ចយោ, សោ ហិ ផលំ វិទហតិ បវត្តេតិ ឧប្បាទេតិ ចេវ បាបេតិ ចាតិ “ធម្មោ”តិ វុច្ចតិ។ បភេទតោ បនេសោបិ បញ្ចវិធោ ហោតិ យោ កោចិ ផលនិព្ពត្តកោ ហេតុ, អរិយមគ្គោ, ភាសិតំ, កុសលំ, អកុសលន្តិ។

និរុត្តីតិ យថាវុត្តានំ ធម្មានំ, អត្ថានញ្ច វាចកោ សភាវនិរុត្តិសង្ខាតោ សទ្ទោ។ តាយ ធម្មត្ថនិរុត្តិយា អារម្មណំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តស្ស តត្ថ តត្ថ បភេទគតំ ញាណំ និរុត្តិបដិសម្ភិទា នាម។

ឯត្ថ ច និរុត្តិបដិសម្ភិទា សទ្ទារម្មណា, ន បញ្ញត្តារម្មណា, បដិសម្ភិទាបត្តោ ហិ “ផស្សោ វេទនា”តិអាទិកំ សទ្ទំ សុត្វា “អយំ សភាវនិរុត្តី”តិ ជានាតិ, “ផស្សា វេទនោ”តិអាទិកំ បន “ន សភាវនិរុត្តី”តិ ជានាតិ។ សភាវនិរុត្តីតិ (វិភ॰ អដ្ឋ॰ ៧១៨) ច មាគធិកា ភាសា, យាយ សម្មាសម្ពុទ្ធា តេបិដកំ ពុទ្ធវចនំ តន្តិំ អារោបេន្តិ, ព្រហ្មានោ ច អកាយកេ អរញ្ញេ កិញ្ចិ វចនំ អសុត្វា វឌ្ឍិតទារកា ច

អត្តនោ ធម្មតាយ ភាសន្តិ, យា ច អបាយេសុ មនុស្ស ទេវលោកេ ចេវ មាគធភាសា ឧស្សន្នា, បច្ឆា ច តតោ អន្ធកយោនកទមិឡាទិទេសភាសា ចេវ សក្កតាទិអដ្ឋារសមហាភាសា ច និព្ពត្តា, សា ហិ យស្មា ឥតរាសុ ភាសាសុ បរិវត្តន្តាសុបិ ន បរិវត្តតិ, សព្ពកាលំ អត្តនោ សភាវេ ឯវ តិដ្ឋតិ, តស្មា “សភាវនិរុត្តី”តិ វុច្ចតិ។ យា ព្រហ្មវោហារោ, អរិយវោហារោតិ ច វុច្ចតិ, តាយ បន មាគធភាសាយ តន្តិំ អារុឡ្ហស្ស ពុទ្ធវចនស្ស បដិសម្ភិទាបត្តានំ សោតបថាគមនមេវ បបញ្ចោ។ សោតេ បន សង្ឃដ្ដិតមត្តេ ឯវ នយសតេន នយសហស្សេន អត្ថោ ឧបដ្ឋាតិ។ អញ្ញាយ បន ភាសាយ តន្តិំ អារុឡ្ហំ តំ តេសំ ចិត្តំ សហសា នារោហតិ, កិច្ឆេន ឧគ្គហេតព្ពំ ហោតិ, បុថុជ្ជនានញ្ច សកលំ ពុទ្ធវចនំ ឧគ្គហេត្វាបិ បដិសម្ភិទាបត្តិ នាម នត្ថិ, អរិយសាវកោ នោ បដិសម្ភិទាបត្តោ នាម នត្ថិ, បដិសម្ភិទាបត្តោ អញ្ញំ សទ្ទំ នាមាខ្យាតោបសគ្គនិបាតភេទតោ ជានាតិ, ន ជានាតីតិ? យទគ្គេន សទ្ទំ សុត្វា “អយំ សភាវនិរុត្តិ, អយំ ន សភាវនិរុត្តី”តិ ជានាតិ, តទគ្គេន ឯតម្បិ ជានិស្សតិ, ន ចេតំ បដិសម្ភិទាកិច្ចន្តិ វេទិតព្ពំ។

បដិភានន្តិ ធម្មត្ថាទិវិសយំ សព្ពត្ថកញាណំ, តំ ញាណំ អារម្មណំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តស្ស បភេទគតំ ញាណំ បដិភានបដិសម្ភិទា នាម, ឥមា ចតស្សោបិ បដិសម្ភិទា អធិគមេន បរិយត្តុគ្គហណេន សក្កច្ចធម្មស្សវនេន អត្ថបរិបុច្ឆាយ បុព្វយោគេនាតិ បញ្ចហិ ការណេហិ វិសទា ហោន្តិ, សេក្ខភូមិយំ, អសេក្ខភូមិយញ្ចាតិ ទ្វីសុ ឋានេសុ បភេទំ គច្ឆន្តីតិ វេទិតព្ពា។ អយំ តាវេត្ថ បភេទោ។

ធម្មភេទោ បនេត្ថាបិ វិភង្គេ បាកដោ ភវិស្សតិ។ វិភង្គេសុ ហិ តីសុបិ ធម្មនិរុត្តិបដិភានបដិសម្ភិទា តិស្សោបិ កាមាវចរកុសលញាណសម្បយុត្តានំ វសេន តត្តិសម្បយុត្តេន សទ្ធិំ នានប្បការតោ វិភត្តា។ អត្ថបដិសម្ភិទា បន តេសំ ញាណានញ្ចេវ អដ្ឋលោកុត្តរចិត្តសម្បយុត្តានញ្ច វសេន តត្តិសម្បយុត្តេន សទ្ធិំ។ លោកុត្តរញាណានិបិ ហិ មគ្គប្បត្តត្តាយ អត្ថក្ខតិដ្ឋានារម្មណត្តា “អត្ថបដិសម្ភិទា”តិ វុច្ចតិ។

បញ្ហាបុច្ឆកេ បន សិយា កុសលា, សិយា អព្យាកតា, តិស្សោ បដិសម្ភិទា សិយា វិបាកធម្មធម្មា, សិយា នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មា, អត្ថបដិសម្ភិទា តិធាបិ, តិស្សោ បដិសម្ភិទា បរិត្តា, អត្ថបដិសម្ភិទា សិយា បរិត្តា, សិយា អប្បមាណា , និរុត្តិបដិសម្ភិទា បរិត្តារម្មណា, ពហិទ្ធារម្មណា ច, សេសា តិធាបិ, និរុត្តិបដិសម្ភិទា បច្ចុប្បន្នារម្មណាវ, អត្ថបដិសម្ភិទា តិធាបិ ន វត្តព្ពា ច, អនិទស្សនអប្បដិឃា, ហេតូ, សហេតុកា, តិស្សោ បដិសម្ភិទា សឧត្តរា, អត្ថបដិសម្ភិទា ទ្វិធាបិ, អរណា ចាតិ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។

បដិសម្ភិទាវិភង្គមាតិកត្ថវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ញាណវិភង្គមាតិកត្ថវណ្ណនា

ញាណវិភង្គមាតិកាយ បន អត្ថោ តាវ – ឯកវិធេនាតិ ឯកប្បការេន, ឯកកោដ្ឋាសេន វា។ ញាណវត្ថុ ឯត្ថ បន ញាណញ្ច តំ វត្ថុ ច នានប្បការានំ សម្បត្តីនន្តិ ញាណវត្ថុ។ បញ្ច វិញ្ញាណាតិ ចក្ខុវិញ្ញាណាទីនិ បញ្ច។ ន ហេតុ អហេតុកាតិអាទីសុ ហេដ្ឋា

ហេតុក្រាឌីសុ ចុត្តតឃាត្យសារេទត សន្តាតូ អតេត្វា ចេឌិតន្តោ៉ា អបិច ហេតុក្រាឌីសុ បញ្ចា ចិន្ញាណា ហេតុ ឆយ្ហាតិ ចា សហេតុកា ឆយ្ហាតិ ចា ត ចត្តត្តា, ទុកន្តេត បត ត ហេតុ ទុច, អហេតុកា ទុចាតិ៉ ទុចំ "ឃាធាចកចត្តុចិកាចតា បញ្ញា"តិ ត្ញយិតា ក្ញបទិ ទុកចិឆបទិច្ឆេកាចសារេត ចក្លយារេតត សន្តូត្តោតិ៉ ត្ញយិតា តយេត សន្តាតូ ឃធាត្សុបំ អតេត្វា ចេឌិតន្តោ៉ា ពត្តូ ច អចេតសិកាតិ ចិត្តាតិ ទុច បញ្ចាចិន្ញាណាសយ្យឃុត្តាត់ ត្ញឆ អបរាយដ្ឋត្តា៉

ក្ញប្បត្តចត្តុកា ក្ញប្បត្តារេយ្ញណាតិ ពណបក្កប្បត្តចសេត អភាកពបដិក្លេបេិ៉ ត ហិ ពាតិ អភាកេពសុ បញ្ញាសុ ចត្តារេយ្ញលោសុ ក្ញប្បជ្ជត្តិ៉ ប្ញេទាតចត្តុកា ប្ញេទាតារេយ្ញណាតិ សហុប្បត្តិបដិក្លេបេិ៉ ត ហិ ពាតិ សហុប្បត្តិ ចត្តារេយ្ញណ៌ បដិច្ច ក្ញប្បជ្ជត្តិ៉ អញ្ញត្តិកចត្តុកាតិ អញ្ញត្តញ្ញត្តក្សេព បញ្ចា បសាេឌ ចត្តុំ កត្វា ក្ញប្បជ្ជតកា៉ ទុត្តូ ច បញ្ចា ចិន្ញាណា សឃយ្បិ អញ្ញត្តិកា, អញ្ញត្តិកចត្តុកា ច, យេតាចិន្ញាណ៌ ហេឃតិឃ្សិត់ អញ្ញត្តិក់, ឌាហិរចត្តុក់, បញ្ចាចិន្ញាណាសយ្យឃុត្តា ពេឃា ពត្ថា ឌាហិរា, អញ្ញត្តិកចត្តុកា, យេតាចិន្ញាណាសយ្យឃុត្តា ពេឃា ពត្ថា ឌាហិរា, ឌាហិរចត្តុកាតិ ទុចំ ចត្យក្លា ចេឌិតព្វា៉

អសយ្បិត្តចត្តុកា អសយ្បិត្តារេយ្ញណាតិ អតិរុទ្ធចត្តារេយ្ញណា៉ ត ហិ ពាតិ តិរុទ្ធចត្តារេយ្ញណ៌ បដិច្ច ក្ញប្បជ្ជត្តិ៉ តាតាចត្តុកា តាតារេយ្ញណាតិ ពាតិ ឃធាក្លយំ ចក្លុរុបាឌិតិឃពេកេកចត្តារេយ្ញណាពាឃ អញ្ញាយញ្ញា តិត្តចត្តុកា, តិត្តារេយ្ញណា ច៉ ត ហិ ចក្លុចិន្ញាណ៌ ចក្លុំ ឃុត្តិត្វា សោតាឌីសុ អញ្ញាពរ៉ែ ចត្តុំ កត្វា រុបំ ឃុត្តិត្វា សទ្ធាឌីសុ អញ្ញាពរារេយ្ញណ៌ បដិច្ច ក្ញប្បជ្ជតិ, ត ត្ញពរាតិ ចេពរាតិ៉ ត អញ្ញាយញ្ញាស្ស កោចេរចិសយំ បច្ចត្យកោត្តិតិ ត្ញយិតា ច តេសំ តាតារេយ្ញណពំឃេច ចិកាចេតិ៉ ត អសយត្តាហារា ក្ញប្បជ្ជត្តិតិ អតាចជ្ជេត ត ក្ញប្បជ្ជត្តិ, បញ្ចាទ្វារាចជ្ជេតត អតាចជ្ជិតេព ចិសយេ ត ក្ញប្បជ្ជត្តិតិ អតេត្វា៉ ត អយតសិការាតិ ពេយេចេតូ បរិឃាឃត្តទេត ចិកាចេតិ៉ ត អតន្តាកិល្លាតិ អញ្ញាយញ្ញា តិទត្តរា ហុត្វា ត ក្ញប្បជ្ជត្តិ៉ ត អបុត្តំ អចទិយត្តិ ទុកក្លលោបិ សហ ត ក្ញប្បជ្ជត្តិ៉ ត កេចលព្ចា ទុពាតិ, អញ្ញាតិបិ ចិន្ញាណាតិ ទេ្វ ចា ពក្សត្តទិ ចា ទុកពោ ត ក្ញប្បជ្ជត្តិ, ទុកេកេយេច បត ចិន្ញាណ៌ ក្ញប្បជ្ជតិតិ ចេឌិតព្វា៉ ឃធាហ – "អញ្ញា ក្ញប្បជ្ជេព ចិត្តំ, អញ្ញា ចិត្តំ តិរុជ្ឈតិ"តិអាឌិ (ឌិ៉ តិ៉ អដ្ឋ៉ ១៉ ១៣; ឃ៉ តិ៉ អដ្ឋ៉ ១៉ ១០៥; សំ៉ តិ៉ អដ្ឋ៉ ១៉ ៣៉ ១៩ប័; ចិក៉ អដ្ឋ៉ ៣១១)៉ ត អញ្ញាយញ្ញាស្ស សយតត្តរាតិ ត្ញយិតា អតន្តាកិល្លាពាឃ ទុច ចិកាចតា៉

អតារេកាកាតិ អតាចជ្ជតក្សពា អាចជ្ជតដ្ឋារេត ឆត្វា អាចជ្ជតកិច្ចំ កាពុំ ត សយព្វាតិ អតេត្វា៉ ត កញ្ចិ ឆម្មំ បដិចិឌាតាតីតិ "យេតាបុត្តក្កយា ឆម្មា"តិ (ឆ៉ ប៉ ១-១) ទុចំ ចុត្តំ ទុកយ្បិ ក្យសលាក្យសល់ ឆម្មំ កោឌិបិ ប្ញក្កេលា ត បដិចិឌាតាតិ, ពេហិ ចិន្ញារេណហិ ត សារេឆតីតិ អតេត្វា៉ អញ្ញាពអកិតិបាពយត្តាតិ ឆេបត្វា រុបាឌិអារេយ្ញណាត់ អកិតិបាពយត្តំ អាបាធកាយតយត្តំ, ឮត្តពរោបិ ប្ញក្កេលា បញ្ចាចិន្ញារេណហិ អាបាធកពារេយ្ញណបដិចិឌាតតយត្តេពា អញ្ញា ក្យសលាក្យសលបដិចិឌាតត់ កាពុំ ត សក្កោតីតិ អតេត្វា៉

បញ្ចាត្តំ ចិន្ញាណាត់ សយតត្តរាបិតិ យេតាឆាត្យឃាបិ៉ អបិ-សទ្ទោ ចេតូ សម្បិណ្ឌតេត្វា, ពេត ត កេចល់ យេតាឆាត្យឃាច, ពេពា បរេហិបិ បញ្ចាទ្វារិកចិន្ញារេណហិ ពគារេយ្ញណបរិឃោសារេតហិ ត កិញ្ចិ ក្យសលាក្យសល់ ឆម្មំ បដិចិឌាតាតីតិ អឃយេត្វា ឆស្សិតេពាតិ កេហេពន្តោ៉ា កិញ្ចាបិ បញ្ចាទ្វារេ ក្យសលាក្យសលាឌីតិ ឌចតាតិ ក្ញប្បជ្ជត្តិ, ពធាបិ ពាតិ យោឈប្បប្បាតិ ចិឃ អន្តោហារិកាតីតិ ដដ្ឋព្វាតិ៉

ត កញ្ចិ ត្ថរិយាបថំ កប្បេតីតិអាឌីសុបិ ឧសេច តយោ៑ ត ហិ បញ្ចទ្វារិកចិត្តានេហិ កយតាឌីសុ កញ្ចិ ត្ថរិយាបថំ កប្បេតិ, ត កាយចឌីកម្ពំ បដ្ឋេបតិ, ត ចិត្តាត្តិំ ចា ឃដ្ឋាបេតិ, ត ក្សលាក្សលំ ធម្មំ ឃមាឌិយតិ, ត លោកិយលោកុត្តរំ ឃមាធិ ឃមាបជ្ជតិ, ត តទោ ចុដ្ឋាតិ, ត កចទោ ឆចតិ, ត កចត្តទេ ដ្ឋបជ្ជតិ, ឃព្ពេច្បត់ កិច្ចំ ឃតោទ្វារិកចិទេត្តតេច ហោតិ៑ យថា ទេទតេឃំ ឧតាតិ កិច្ចាតិ តព្វិ, ឧចំ តិឃាទយាក្កយតាឌីតិបិ៑ ត ហិ ពោធិ បញ្ចទ្វារិកដេចតេហិ មិច្ឆត្តតិឃាមំ, ឃម្មត្តតិឃាមំ ចា ឱក្កមតិ, ត ចេតាតិ តាមកោត្តំ ចា កឃិលាឌិបត្តាត្តិំ ចា តិលក្កលាឌិ ចា អារទ្ធ កចត្តិ៑ ត សុបតីតិអាឌីសុ ឃព្ពោហិ បញ្ចទ្វារិកចិទេត្តហិ ត តិដ្ឋំ ឱក្កមតិ, ត កិញ្ចិ សុបិតំ បឃ្សតិ៑ តិដ្ឋាឃត្តឃ្ស ហិ ព្ពត្តិយេឃុ មហាបឌីបត្វិឃឃ្ដាឌិឍ្ឈូអារិកេហិបិ ទ្បឃាឌិបញ្ចារម្ពណេហិ ឈដ្ឋិតេឃុ បធមំ បញ្ចទ្វារិកានិ អាចដ្ឋនាតិ កចដ្ឋិ អាចដ្ឋេតុំ ត ឃក្កោត្តិ, ឃតោទ្វារិកមេច អាចដ្ឋតំ ឃក្កោតិ, តឃ្មិញ្ចា ដ្ឋបេទ្ឋ ឃតោទ្វារិកដេចតំ ឌចិត្វា កចដ្ឋិ ឱ្យតទតិ៑ ទ្យតិយចាទេទ បត បញ្ចទ្វារិកអាចដ្ឋតេឃុ ឃំ កិញ្ចិ យថារហំ កចដ្ឋិ អាចដ្ឋេតិ, តទោតា តឌាទម្ពណបរិយោឃាតាតិ តំតំទ្វារិកចីធិចិត្តាតិ យថាក្កមំ បចត្តិត្វា កចដ្ឋិ ឱ្យតទត្តិ៑ តតិយចាទេទ បត ឃតោទ្វារិកាចដ្ឋតដេចតាតិ បចត្តត្តិ, តឃ្មិំ ខណេ ទ្បឃាឌិបញ្ចារម្ពណចត្តាតំ ហោតិ, ឃទេត្តា ច តិដ្ឋាយ បដិព្យទ្ធោតិ, ឧចំ ឃតោទ្វារិកចិទេត្តតេច បដិព្យជ្ឈតិ៑

សុបិតម្បិ ហិ ទេតតេច បឃ្សតិ, ត បញ្ចទ្វារិកេត, តញ្ចា បទេតំ សុបិតំ បឃ្សទេត្តា ចត្វហិ ការណេហិ បឃ្សតិ ធាតុក្ខោភតោ ចា អត្តភ្ធតបុព្ពតោ ចា ទេចតោបឃំហារតោ ចា បុព្ពតិមិត្តតោ ចា៑ ត្ថទេមំ បត ឃំឃក្កឃត្តិបិាតទោតាបិ ពាហុធា បបញ្ចេត្តិ៑ តត្ត្រ ឃំ ចាតបិត្តាឌិធាតុក្ខោភតោ, អត្តភ្ធតបុព្ពតោ ច សុបិតំ បឃ្សតិ, ត តំ ឃច្ចំ៑ ឃំ ទេចតោបឃំហារតោ បឃ្សតិ, តំ ឃច្ចំ ចា ហោតិ អលិកំ ចា៑ ក្សទ្ធា ហិ ទេចតា ចិបរីតម្បិ កត្វា ធឃ្សេត្តិ៑ ឃំ បុព្ពតិមិត្តតោ បឃ្សតិ, តំ ឧកត្តឃច្ចមេច ទៅឌិឃត្តកោឃលទាឌាឌីតំ បញ្ចមហាឃ្បិនអឃយហាសុបិតាតិ ចិយ៑ តញ្ចា បទេតំ ចត្វត្តិំធំ សុបិតំ ទេឃឃបុថុជ្ជតាច បឃ្សត្តិ, ត អទេឃខា បហីតចិបល្លាឃត្តា៑ កិំ បទេតំ បឃ្សទេត្តា សុទេត្តា បឃ្សតិ បដិព្យទ្ធោ ចា? កិញ្ចេត្ថ, យឌិ សុទេត្តា បឃ្សតិ, សុបិតឃ្ស ក្សលាឌិឃកាចទោតា, កចដ្ដឃ្ស ច តឌកាចា អភិធម្មចិទោធោ អាបជ្ជតិ៑ អថ បដិព្យទ្ធោ, សុបិតំ បឃ្សទេត្តត កតឃ្ស អព្ពោហារិកឃ្សាបិ ឌីតិក្កមឃ្ស ឃព្ពោហារិកទេឃ្សច ឧកត្តឃាចដ្ឋត្វា អតាបត្តិំ ត មិយាតិ ចិតយចិទោធោ អាបជ្ជតិ៑ បការត្តទោ ច តព្វិ, ទេយត សុបិតំ បទេឃ្សយ្យាតិ សុបិតឃ្ស អកាទេចាច អាបជ្ជតីតិ? តាបជ្ជតិ៑ កឃ្មា? យឃ្មា កបិមិទ្ធបទេទតោ បឃ្សតិ “កបិមិទ្ធបទេទតោ ខោ, មហារាជ, សុបិតំ បឃ្សតី”តិ (មិ៑ ប៑ ៥៑៣៑៥) ចចតតោ, ឃា បត តិដ្ឋា មក្កដតិដ្ឋា ចិយ បុតប្បុតំ ក្សលាឌិចិត្តទោកិណ្ណត្វា លហុបរិចត្តា, តំ កបិមិទ្ធំ, ទេតត សុទេត្តា សុបិតំ បឃ្សតិ, តឃ្មា សុបិតោ ក្សលោបិ ហោតិ អក្សលោបិ, អាចដ្ឋតតឌាទម្មណចឃេត អព្យាកតោតាបិ, សុបិតេ ច កតំ ក្សលាក្សលទ្ធព្ពលតាយ បដិឃត្តិំ អាកឌ្ឌិតុំ ត ឃក្កោតិ, បចទេត្ត ទេចធតីឃំ បត ហោតិ៑ “ឃាធាចកចត្ថចិកាចតា បញ្ញា”តិ ឧត្ត ឃោ បញ្ចាត្ថំ ចិញ្ញាណាតំ យថាក្ខទេត្តា ត ហេត្វកដ្ឋោ, អហេត្វកដ្ឋោ...បេ... ត សុបិតំ បឃ្សតដ្ឋោ, ឃោ ឃាធាចដ្ឋោ, តំតំឃាធាចត្ថំ ចិកាទេចតីតិ ឃាធាចកចត្ថចិកាចតា បញ្ញា៑ ឧចំ ឧកចិធេត ពាលាចត្ថតិ ឧចំ ក្ខទេត្តត ឧទេកត បការទេត ឧទេកត អាការទេត, ឧកទេកាដ្ឋាទេឃត ពាលាចត្ថ ហោតីតិ៑

ឧកកំ តិដ្ឋិតំ៑

ទុទេកាសុ អត្ថជាបិកាតិ ឧត្ត អត្ថបដិសម្ភិទាចិកទេ្គ ទុទេត្តសុ បច្ចាសុ អទេត្តសុ ឃធាត្ទុបំ អត្ថំ ជាទេបតិ ជទេតិ បធទេត្តតីតិ អត្ថជាបិកា, ធត្យក្ខយកក្យុសលធិទេត្តសុ ទេធធ អទេសលាតំ អភិញ្ញាសយាបត្តិតំ បរិកម្មាទិក្ខុតកាយាធទេកិរិយាធិទេត្តសុ ធ សម្បយុត្តា បញ្ញា។ តាសុ ហិ ឃម្ពា ក្យុសលសម្បយុត្តាច បញ្ញា អត្តទេភា អត្តទេភា ក្ខុមិបរិយាបត្តំ ចិបិកសត្ថាតំ អត្ថំ ជាទេបតិ ជទេតិ។ កាយាធទេកិរិយាសម្បយុត្តា បត បរិកម្មាទិក្ខុតា អភិញ្ញាសយាបត្តិកិរិយា អទេហត្តផលសត្តាតំ អត្ថំ ជាទេបតិ ជទេតិ, តម្ពា ឧតា អត្ថជាបិកាតិ ទុត្តា។ អដ្ឋកធាសុ បត បិច្ចត្ថយំ អទុត្តាបិ តីសុ ក្ខុមីសុ កិរិយជធតបញ្ញា អតត្តទាទិបច្ចយធទេសត អត្តទេភា អតត្តទេ កិរិយត្ថំ ជាទេបតីតិ "អត្ថជាបិកា"ទេត្វធ ទុត្តា។ ជាបិតត្វា បញ្ញាតិ សទេជាតំ ចិបិកត្ថំ ជាទេបត្វា ធិតា, អត្តទេភា ធា កាទេណោហិ ជាបិតា ជតិតា បធត្តិតា សម្មេ អត្ថក្ខុតាតិ ជាបិតត្វា។ ធត្យក្ខយកចិបិទេកាសុ ធ កិរិយាភិញ្ញាសយាបត្តីសុ ធ សម្បយុត្តា បញ្ញា។ អដ្ឋកធាសុ បត បិច្ចត្ថយំ អទុត្តា ទេសសកិរិយាសម្បយុត្តាបិ បញ្ញា ឃធាសតំ កាទេណោហិ ជាបិតា, សម្មេ អត្ថក្ខុតាតិ "ជាបិតត្វា"ទេត្វធ ទុត្តា។ ទេសសំ សុចិទេញ្ញយ្យទេមធ។

ទុកំ តិដ្ឋិតំ។

តិទេកាសុ បត ចិន្តាមយត្តិទេក បទទេតា អជិម្ពា អសុត្វាធ អត្តទេភា ធម្មតាយ "ឧធំ សតិ ឧធំ ភចិស្សតី"តិ ឧធំ ចិន្តាយឃត្យញ្ញិយា ក្ខប្បាទិតា អតធឌ្ឍកម្មាយតតសិប្បាយតតចិជ្ជាដ្ឋាទេតសុ បញ្ញា ទេធធ កម្មស្សកតញាណំ, សច្ចានុទេលាមិកញាណញ្ចា ចិន្តាមយា តាម បញ្ញា។ តត្ថ ធទ្ធកិកម្មបុប្ផឆ្ឆកកម្មាទិ ហីតទេញ្ញធ កសិធាណិជ្ជាទិ ក្ខឡក្ខញ្ចា កម្មទេមធ កម្មាយតតំ។ តទ្យអកាទេបសកាទសិប្បាទិ ហីតទេញ្ញធ មុទ្ធាគណតាទេលខាទិ ក្ខឡក្ខញ្ចា សិប្បទេមធ សិប្បាយតតំ។ តាកយណ្ហលបរិត្តាទិ ឆម្មិកចិជ្ជាធ ចិជ្ជាដ្ឋាតំ។ ទេតសុ ចិន្តាពទេលតេធ ក្ខប្បន្នា បញ្ញា។ ទេពាធិសត្តាតទេយា ហិ សត្តហិតាយ អជិដ្ឋំ អសុតំ តំតំអតធឌ្ឍកម្មសិប្បតទុបកទេលាកទេលាប្បកាទេញ្ចា ញាណពទេលត ចិទេត្តត្វា តិប្បាទេធត្តិ។ តាកយណ្ហលបរិត្តាទិចិជ្ជម្បិ ក្ខប្បាទេធត្តិ, ឧធំ កតានិបិ តានិ បុទេព្ព ក្ខក្កហិប្បា កទេទាទេត្តហិ កតសិប្បសិមាទេតធ ទេហាត្តិ។ កម្មស្សកតញាណំ តាម ក្យុសលកម្មំ សត្តានំ សកំ, អក្យុសលំ ទេភា សកត្តំ ឧធំ ជាតតបញ្ញា។ អធ ធា ក្យុសលកម្មទេមធ សត្តានំ សកំ, តទេធាយត្វទុត្តិតាយ, តាញ្ញាត្តិ ឧធំ ជាតតបញ្ញាបិ។ សច្ចានុទេលាមិកំ ញាណត្តិ ចិបស្សតាញាណំ។ តំ ហិ មក្កសច្ចស្ស បទេមត្ថសច្ចស្ស អត្យុទេលាមតទេតា "សច្ចានុទេលាមិក"ត្តិ ទុច្ចតិ។ ត្តទេម្បិ ហិ ញាណទ្ធយំ បទទេតា អសុត្វា ចិន្តាពទេលត ក្ខប្បាទិតំ ចិន្តាមយញាណទេមធ ទេហាតិ។ ត្តទេញ្ញ ត ទេឃសំ ពេកសត្តំ សត្តាតំ ក្ខប្បជ្ជតិ, អភិញ្ញាតាតំ បត បុញ្ញាធត្តាតំ យហាសត្តាតទេមធ ក្ខប្បជ្ជតិ។ តត្វាបិ សច្ចានុទេលាមិកញាណំ បច្ចិយកចិកាតំ ក្ខិន្នទេញ្ញធ ទេពាធិសត្តាតំ ក្ខប្បជ្ជតីតិ ទេធទិតត្វំ។ សុតមយា បញ្ញាតិ បទទេតា សុត្វា សុតធទេសត ក្ខប្បាទិតា ឃធាទុត្តកម្មាយតតាទិបញ្ញាធ។ បទទេត អសុត្វា បត កម្មាយតតាទិ បទេត កាឃិទេមាតំ, កតំ ធា ទិម្ពា ក្ខក្កទេហត្វា ធា បជិលទ្ធាបិ បញ្ញា "សុតមយា"ទេត្វធ ទុច្ចតិ។ តទុភយាបិ ចិន្តាមយា, សុតមយា ធ កាយាធធទេាធ។ ភាធតាមយា បត បញ្ញា ចិន្តាមយធទេសត, សុតមយធទេសត ធា បធត្តិតកាយាធធទេបុព្វាភាកភាធតាតិប្បត្តិយា សម្មប្បត្តា យហក្កតទេលាក្យត្តទេជធតបញ្ញា។

ជាតមយត្តិទេក ទេឃម្យុឆម្មបរិច្ចាកធទេសត បធត្តា ជាតមយា, សីលប្ចុទេណធទេសត បធត្តា សីលមយា, តទុភយាបិ កាយាធធទេាធ។ ភាធតាមយា បទេតត្វ សមធចិបស្សតាធទេសត បធត្តា ធត្យក្ខយកបញ្ញា។ តិទេក្ខទេស បតស្ស កិញ្ចាបិ "សមាបត្តស្ស បញ្ញា"តិ (ចិភ។ ៧៦៩) ឧធំ យហក្កតទេលាក្យត្តទេបញ្ញាធ ទុត្តា, តទាបិ តំ ក្ខឡក្ខធទេសត ទុត្តំ។ កាយាធទេាតំ បត បុព្វភាកភាធតាតំ, អត្យុស្សតិក្ខបធាទេភាធតាតញ្ចា

ភាវនាមយេ សង្គហោតិ ទដ្ឋព្វំ។ បុរិមត្តិកេ បនេតាសំ ចិន្តាមយេ សង្គហិតត្តា ភាវនាមយេ អសង្គហោ, តត្ថាបិ ភាវនាពលនិព្វត្តភាវេន សង្គហោ ទដ្ឋព្វោ។

អធិសីលត្តិកេ បាតិមោក្ខសំវរសីលំ វិបស្សនាហេតុត្តា សេសសីលតោ អធិកំ សីលន្តិ អធិសីលំ, តស្មិំ សម្បយុត្តា បញ្ញា អធិសីលេ បញ្ញា។ វិបស្សនាបាទកា បន អដ្ឋ សមាបត្តិយោ សេសចិត្តេហិ អធិកត្តា អធិចិត្តំ, តស្មិំ បញ្ញា អធិចិត្តេ បញ្ញា, ចិត្តសីសេន ហេត្ថ សមាធិ និទ្ទិដ្ឋោ។ សវិបស្សនា បន មគ្គផលបញ្ញា សេសាហិ អធិកត្តា អធិបញ្ញា នាម។ សា ច អធិបញ្ញាយ បញ្ញាតិ ទេសនាយ សមេរសតាយ វុត្តា។ សីលាទយោ “សីលំ ចិត្តំ បញ្ញា, អធិសីលំ អធិចិត្តំ អធិបញ្ញា”តិ បច្ចេកំ ទុវិធា ហោន្តិ។ តេសុ បុរិមា បញ្ចសីលទសសីលានិ, វដ្ដបាទកអដ្ឋសមាបត្តិយោ, ភវគាមិកម្មស្សកតបញ្ញា ច យថាក្កមំ ហោន្តិ។ តា ច ខលុ អនុប្បន្នេបិ តថាគតេ ពោធិសត្តានំ, តាបសបរិព្វាជកានំ, ចក្កវត្តិរាជាទីនញ្ច ញាណេន បវត្តន្តិ, បច្ឆិមា បន វុត្តានេវ ឧប្បន្នេ ឯវ តថាគតេ ឧប្បត្តិកា ហោន្តិ, នោ អនុប្បន្នេតិ វេទិតព្វា។ ឯត្ថ ច រតនត្តយេ ទានាបចាយនាទិវសេន, សរណាគមនសទ្ធម្មស្សវនាទិវសេន ច បវត្តា វិវដ្ដូបនិស្សយកតា កុសលធម្មាបិ អធិសីលអធិបញ្ញាសុ គហិតា ឯវាតិ គហេតព្វា។

អាយកោសល្លត្តិកេ អាយោតិ វុឌ្ឍិ, សា អកុសលធម្មានំ ហានិតោ, កុសលធម្មុប្បត្តិតោ ច ទុវិធា។ អបាយោតិ អវុឌ្ឍិ, សាបិ កុសលធម្មានំ ហានិតោ, អកុសលធម្មុប្បត្តិតោ ច ទុវិធា។ តេសុ កោសល្លំ, កុសលភាវោ បញ្ញា។ អបាយកោសល្លំ បញ្ញាវតោ ឯវ “ឯវំ មនសិការាទិប្បវត្តិយំ អវុឌ្ឍិ ឧប្បជ្ជតិ, វុឌ្ឍិ បរិហាយតី”តិ ញត្វា តទុភយបដិបត្តិសម្ពន្ធតោ។ ឧបាយកោសល្លន្តិ អថ ឧបាយោ អច្ចាយិកកិច្ចាទីសុ ឋានុប្បត្តិការណជាននបញ្ញា, តិវិធាបិ ចេតា ការណការបញ្ញាតិ វេទិតព្វា។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។

តិកំ និដ្ឋិតំ។

ចតុក្កេសុ បន បឋមេ កម្មស្សកតញាណំ សច្ចានុលោមិកំ ញាណញ្ច វុត្តមេវ, ឋានំ បន ឋបេត្វា សច្ចានុលោមិកញាណំ សព្វាបិ សាសវា កុសលា បញ្ញា កម្មស្សកតញាណន្តិ វេទិតព្វំ។ មគ្គេសុ, ផលេសុ ច បញ្ញាវ មគ្គសមង្គិស្ស ញាណំ, ផលសមង្គិស្ស ញាណន្តិ។

សច្ចចតុក្កេ អរិយមគ្គផលបញ្ញាវ ចតុសុ សច្ចេសុ ឯកបដិវេធវសេន “ទុក្ខេ ញាណ”ន្តិអាទិនា ចតុសុ ឋានេសុ គហិតា។ កិញ្ចាបិ ហិ ការណការញាណម្បិ ចតុសុ សច្ចេសុ អារម្មណវសេន បវត្តតិ, បដិវេធកិច្ចវសេន បន តទាការប្បវត្តត្តា បរិញ្ញាយំ តំ ន គហិតន្តិ វេទិតព្វំ។

ទុក្ខចតុក្កេ មគ្គផលេសុ បញ្ញា ទុក្ខេ ញាណំ នាម។ តេសុ ហិ មគ្គញាណំ តាវ ចតុសច្ចទុក្ខតំ បដិវិជ្ឈន្តំ ជាតតោ “ទុក្ខេ ញាណ”ន្តិ វុច្ចតិ។ ផលញាណំ បន និរោធសច្ចវសេន ទុក្ខេ ញាណន្តិ វេទិតព្វំ។ មគ្គានុការេន តិដ្ឋតិ បន អតីតាការេតសុ សច្ចបដិវេធសមង្គហណវសេន បវត្តំ បច្ចវេក្ខណញាណំ អត្ថិ ញាណំ នាម។ តស្ស ច យេហិ ភេទេហិ អរិយា អតីតមទ្ធានំ

ចតុសច្ចឆយំ ញាតិសុ, ខេបិ ព្ហុយខ្លោច ចតុសច្ចំ ឲចខយច ញាតិសុ, អភាកបយទ្ធ្លាតយ្យិ ញាតិសុត្តិ្តិ ឲចំ ញាគគចខយគ បចត្តិ អាកាខរា ខចឌិតខ្ពា៍ សខាកាឌិចខយគ បខធិត្តបរិខច្ឆទខាលាំ បរិខយ ខាលាំ គាយ៍ ឆយ្ហត្ថយបរិយខាលាលាតិ បគ ផខបត្វា សព្ហខលិកិយបរិយន្នាខាលាត្តិ សយ្យុតត្វា សយ្យុតិយិ្យខាលាត្តិ សយ្យុតិខាលាំ គាយ៍

អាធយចតុខក្កា កាយាចធខក្ឋុសខល បញ្ញា អាធយាយ ខគា អបធយាយ៍ សា ហិ ក្ខុតិបដិសក្តិ អាធិខគាតិ ឲច, ខគា អបធិខគាតិ៍ យក្កបញ្ញា បគ អបធយាយ ខគា អាធយាយ៍ ទ្ធុបិទ្ធុបក្ខុសលបញ្ញា អាធយាយ ខធច អបធយាយ ធ៍ សា ហិ ចិក្កុយុគចខយគ កិខលខស ធ តយ្ហុលខកា ធ ចិបិកឆខយុ អបធិខគាតិ៍ ខសសា អញ្ញាកតា បញ្ញា ខគចាធយាយ ខគា អបធយាយ៍

តិក្ខិដាចតុខក្កា ទ្ធុបិចធខបផយន្ឋាគបញ្ញា តិក្ខិដាយ ខគា បដិខចឆាយ៍ សា ហិ កាយចិខចខកាគ បត្តន្តត្វា កិខលសតិក្ខិដាយ បចត្តតិ, អកិន្នាបិដកាកាចំ បគ អប្បត្តតាយ ខគចាកិន្នាបដិខចឆាយ សំចត្តតិ៍ ចតុត្ថន្ឋាគបញ្ញា បដិខចឆាយ ខគា តិក្ខិដាយ៍ សា ហិ អកិន្នាបិដកាខចតាបិ អកិន្នាកាចប្បត្តិយាបិ បដិខចឆាយ សំចត្តតិ៍ បផយន្ឋាគក្កខលា ឲច តិចខលាតិក្ខិគ្គត្វា ខគា តិក្ខិដាយ៍ ក្ខុតិយតតិយន្ឋាគបញ្ញា បគ ខសាយគស្សសហកាតតាយ បផយន្ឋាគសត្តិស្សិតា ចា អចិតក្កតាយ ចតុត្ថន្ឋាគសត្តិស្សិតា ចា កាតខ្ពា៍ យក្កបញ្ញា បគ តិក្ខិដាយ ខធច បដិខចឆាយ ធ៍ ឲត្ត ហិ ចតុសច្ចបដិខចឆចខយគ តិក្ខិដាយ ខធខចតាសំ លញ្ញអកិន្នាប្បត្តិយា បដិខចឆាយ ធ សំចត្តតំ ខចឌិតព្ពំ៍ ខសសា ខលិកិយខលិក្កុត្តខា បញ្ញា ខគច តិក្ខិដាយ ខគា បដិខចឆាយ៍

ហាគកាកិយចតុខក្កា ហាគំ កឌតីតិ ហាគកាកិតី, ឲចំ ខសខសសុបិ៍ តិខព្ហឆាតិ ខធត្ត អរិយបក្កោ តត្តិព្ហត្តកចិបស្សគាបិដកត្វា៍ តិខព្ហឆកាកិតីតិ ចតុសុបិ ផាខគសុ ទ្ធុបិទ្ធុបក្ខុសលបញ្ញាធ ក្ខុត្វា៍ តាតិ ហិ អត្តខគា សកាចា បរិហាយិត្វា ខហដ្ឋា ព្ហខរាហលបច្ចយក្ខុតា ហាគកាកិតី៍ ដ្ឋបតិន្ឋាគបច្ចយក្ខុតា ចិខសសកាកិតី, តំ បគ ឈាគតិកត្តិយា ខាលចតាយ ចិខសសំ, ហាតិ ចា អត្តស្សក្តិត្វា ឋិតិខកាដ្ឋាសិកា ឋិតិកាកិតី, អរិយបក្កបដ្ឋាគចិបស្សគាបិដកក្ខុតាច តិខព្ហឆកាកិតី ធ ខហាត្តីតិ ខចឌិតព្ពា៍

ចតខស្សា បដិសម្ភិដាតិ អត្ថធម្មតិរុត្តិបដិកាគបដិសម្ភិដាធ៍ ចតខស្សា បដិបដាតិ ក្ខុក្កបដិបដាដព្វាកិន្នាដយា ខហដ្ឋា ក្ខុត្តាធ៍ ចត្តារិ អារម្មណាតីតិ បរិត្តា, បរិត្តារម្មណាតិអាឌិកា ខហដ្ឋា ក្ខុត្តគយាធ៍ ឌខាយខលាឌិចតុខក្កាសុបិ យក្កខាលាធខយខគច ចតខស្សា ខយាឌគា ក្ខុត្តា៍ ខសសំ សុចិខញ្ញាយ្យខយធ៍

ចតុក្កំ តិដ្ឋិតំ៍

បច្ចខកាសុ បគ បច្ចង្គិខកា សយ្យាសយាធីតិ បីតិផខលាតា សុខផខលាតា ខធខតាផខលាតា អាខលិកផខលាតា បច្ចខចក្កលាតិយិត្តត្តិ ឲចំ បិញ្ញព្ពឈំ ក្ខុខត្តហិ បច្ចាហិ ខាលាខក្កោហិ សយត្តាខគា សយាធិ៍ តត្ត បីតិ ផខយាគា ដ្ឋប្បដ្ឋតីតិ ក្ខីសុ ឈាខគសុ បញ្ញា បីតិផខលាតា គាយ, សុខំ ផខយាគា ដ្ឋប្បដ្ឋតីតិ តីសុ ឈាខគសុ បញ្ញា សុខផខលាតា គាយ៍ បខខសំ ខធខតាផខយាគា ដ្ឋប្បដ្ឋតីតិ ខធខតាបរិយខាលាំ

ᨧᩮᨲᩮᩣᨹᩁᨱᨲᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᩋᩣᩃᩮᩣᨠᨹᩁᨱᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨧᨠ᩠ᨡᩩᨬᩣᨱᩴ ᩋᩣᩃᩮᩣᨠᨹᩁᨱᨲᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨸᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨱᨬᩣᨱᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨱᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩣᨾ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨸᩦᨲᩥᨹᩁᨱᨲᩣ, ᩈᩩᨡᨹᩁᨱᨲᩣ ᨧ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨸᩣᨴᩣ ᩅᩥᨿ, ᨧᩮᨲᩮᩣᨹᩁᨱᨲᩣ, ᩋᩣᩃᩮᩣᨠᨹᩁᨱᨲᩣ ᨧ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩉᨲ᩠ᨳᩣ ᩅᩥᨿ, ᨸᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨱᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᩦᩈᩴ ᩅᩥᨿ, ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨸᩣᨴᨠᨩ᩠ᨫᩣᨶᩴ ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᨠᩣᨿᩮᩣ ᩅᩥᨿ᪨ ᩍᨲᩥ ᨽᨣᩅᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᩘᨣᩥᨠᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾᩣᨵᩥᩴ ᩋᩘᨣᨸᨧ᩠ᨧᩘᨣᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᨸᩩᩁᩥᩈᩴ ᩅᩥᨿ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨧ ᩈᨾᩣᨵᩥᨶᩣ ᩋᩘᨣᩣᨶᩥ ᨸᨬ᩠ᨧ ᨬᩣᨱᩘᨣᩣᨶᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩦᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ᪨

ᨸᨬ᩠ᨧᨬᩣᨱᩥᨠᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾᩣᨵᩦᨲᩥ –

“‘ᩋᨿᩴ ᩈᨾᩣᨵᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩈᩩᨡᩮᩣ ᨧᩮᩅ ᩋᩣᨿᨲᩥᨬ᩠ᨧ ᩈᩩᨡᩅᩥᨸᩣᨠᩮᩣ’ᨲᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩴᨿᩮᩅ ᨬᩣᨱᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ‘ᩋᨿᩴ ᩈᨾᩣᨵᩥ ᩋᩁᩥᨿᩮᩣ ᨶᩥᩁᩣᨾᩥᩈᩮᩣ’ᨲᩥ... ᨸᩮ... ‘ᨾᩉᩣᨸᩩᩁᩥᩈᩈᩮᩅᩥᨲᩮᩣ’ᨲᩥ...ᨸᩮ... ‘ᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᨱᩦᨲᩮᩣ ᨸᨭᩥᨸ᩠ᨸᩔᨴ᩠ᨵᩥᩃᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩑᨠᩮᩣᨴᩥᨽᩣᩅᩣᨵᩥᨣᨲᩮᩣ ᨶ ᩈᩈᩘᨡᩣᩁᨶᩥᨣ᩠ᨣᨿ᩠ᩉᩅᩣᩁᩥᨲᨣᨲᩮᩣ’ᨲᩥ...ᨸᩮ... ‘ᩈᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᨸᨶᩣᩉᩴ ᩍᨾᩴ ᩈᨾᩣᨵᩥᩴ ᩈᨲᩮᩣᩅ ᩈᨾᩣᨸᨩ᩠ᨩᩣᨾᩥ, ᩈᨲᩮᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩉᩣᨾᩦ’ᨲᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩴᨿᩮᩅ ᨬᩣᨱᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩦ”ᨲᩥ (ᩅᩥᨽ᪨ ᪈᪀᪄) –

ᩑᩅᩴ ᨸᩣᩊᩥᨿᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨱᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨹᩃᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩮᩣ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨹᩃᩈᨾᩣᨵᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᩉᩥ ᩋᨸ᩠ᨸᩥᨲᨸ᩠ᨸᩥᨲᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᩈᩩᨡᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩈᩩᨡᩮᩣ, ᨸᩩᩁᩥᨾᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᨾᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᩔ ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᩔ ᩈᨾᩣᨵᩥᩈᩩᨡᩔ ᨧᩮᩅ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩣ ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨸᩥᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᨱᩦᨲᩁᩪᨸᨹᩩᨭ᩠ᨮᩈᨠᩃᨠᩣᨿᨲᩣᨿ ᨹᩃᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᨠᩣᩃᩮ ᩋᨲᩥᨸᨱᩦᨲᩴ ᨠᩣᨿᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩈᩩᨡᩔ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩣᨿᨲᩥᩴ ᩈᩩᨡᩅᩥᨸᩣᨠᩮᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᩍᨾᩥᨶᩣᨸᩥ ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᨶ ᩋᩣᨿᨲᩥᩴ ᩈᩩᨡᩅᩥᨸᩣᨠᩮᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩋᩘᨣᩴ, ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩉᩥ ᩋᩣᩁᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩁᩥᨿᩮᩣ ᨠᩣᨾᩣᨾᩥᩈᩅᨭ᩠ᨭᩣᨾᩥᩈᩃᩮᩣᨠᩣᨾᩥᩈᩣᨶᩴ ᩋᨽᩣᩅᩣ ᨶᩥᩁᩣᨾᩥᩈᩮᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ, ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨴᩦᩉᩥ ᨾᩉᩣᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩉᩥ ᩈᩮᩅᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨠᩣᨸᩩᩁᩥᩈᩈᩮᩅᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ, ᩋᩘᨣᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮ ᩈᨶ᩠ᨲᨲᩣᨿ, ᩈᨻ᩠ᨻᨠᩥᩃᩮᩈᨴᩁᨳᩈᨶ᩠ᨲᨲᩣᨿ ᨧ ᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨲᨸ᩠ᨸᨶᩦᨿᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᨸᨱᩦᨲᩮᩣ ᨠᩥᩃᩮᩈᨸᨭᩥᨸ᩠ᨸᩔᨴ᩠ᨵᩥᨽᩣᩅᩔ ᩃᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨭᩥᨸ᩠ᨸᩔᨴ᩠ᨵᩃᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩑᨠᩮᩣᨴᩥᨽᩣᩅᩮᨶ ᨧ ᩋᨵᩥᨣᨲᩮᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᨣᩩᨱᩈᩣᩈᩅᩈᨾᩣᨵᩥ ᩅᩥᨿ ᩈᩈᩘᨡᩣᩁᩮᨶ ᩈᨸ᩠ᨸᨿᩮᩣᨣᩮᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᨶᩦᨠᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨶᩥᨣ᩠ᨣᨿ᩠ᩉ ᨠᩥᩃᩮᩈᩮ ᩅᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᨵᩥᨣᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨶ ᩈᩈᩘᨡᩣᩁᨶᩥᨣ᩠ᨣᨿ᩠ᩉᩅᩣᩁᩥᨲᨣᨲᩮᩣ᪨ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔᩣᨿᩴ ᩈᨾᩣᨵᩦᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩔ ᩈᨲᩥᩅᩮᨸᩩᩃ᩠ᩃᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨿᨳᩣᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨶᨠᩣᩃᩅᩈᩮᨶ ᩍᨾᩴ ᩈᨾᩣᨵᩥᩴ ᩈᨲᩮᩣᩅ ᩈᨾᩣᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩉᨲᩥ ᨧᩣᨲᩥ ᩑᨠᨾᨣ᩠ᨣᨲ᩠ᨲᩥ ᨬᩣᨱᩮᩉᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᩋᩘᨣᩮᩉᩥ ᩈᨭ᩠ᨮᩣᨠᩣᩁᨲᩮᩣ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ “ᨸᨬ᩠ᨧᨬᩣᨱᩥᨠᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾᩣᨵᩦ”ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨

ᨸᨬ᩠ᨧᩘᨣᩥᨠᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ᪨

ᨨᨠ᩠ᨠᩮ ᨨᩈᩩ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᩈᩩ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ ᩍᨴ᩠ᨵᩥᩅᩥᨵᩮ ᨬᩣᨱᩴ, ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣᨲᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᨬᩣᨱᩴ, ᨧᩮᨲᩮᩣᨸᩁᩥᨿᩮ ᨬᩣᨱᩴ, ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶᩥᩅᩣᩈᩣᨶᩩᩔᨲᩥᨿᩴ ᨬᩣᨱᩴ, ᨧᩩᨲᩪᨸᨸᩣᨲᩮ ᨬᩣᨱᩴ, ᩋᩣᩈᩅᩣᨶᩴ ᨡᨿᩮ ᨬᩣᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᨨᩊᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᨬᩣᨱᩣᨶᩥ᪨ ᨲᩮᩈᩩ ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᩴ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ, ᩈᩮᩈᩣᨶᩥ ᩁᩪᨸᩣᩅᨧᩁᨸᨬ᩠ᨧᨾᨩ᩠ᨫᩣᨶᩥᨠᩣᨶᩦᨲᩥ᪨

ᨨᨠ᩠ᨠᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ᪨

សត្តកេ សត្តសត្តតិ ញាណចត្ថូនីតិ "អចិដ្ឋាបច្ចយា សង្ខារា"តិ បច្ចេកព្ពហញាណំ ឲក់, "អសតិ អចិដ្ឋាយ តត្ថិ សង្ខារា"តិ ឲកត្ថិ ផ្ទេ ញាណាតិ, ឲចំ អតីតេបិ ផ្ទេ, អតាគតេបិ ផ្ទេតិ ល, តំ លត្ថិឆយ្យិ ញាណំ "ឍយឆខ្ញុ"ត្តិអាឌិតា បច្ចេកព្ពហញាតេលោត សដ្ឋិ សត្ត ញាណាតិ៍ ឲចំ សេសេសុបិ ឌាតិបរិយោសាតេសុ ចាតិ ឲចំ ឲកាឝសសុ បដិច្ចសមុប្បាឝង្គេសុ បច្ចេកំ កាលត្តយេបិ អត្ថយញ្ញតិទេកញាណំ តេឈំ ចយឝស្សតញាណស្ស ច ចសេត សត្ត សត្ត កត្វា សត្តសត្តតិ ញាណាតិ៍

សត្តកំ តិដ្ឋិតំ៍

អដ្ឋកំ សុចិតេញ្ញាយ្យយេច៍

តចកេ តចសុ អតុប្បុព្ពចិហារសមាបត្តីសុ បញ្ញាតិ តិតោឝសមាបត្តិ សមាបដ្ឋត្តស្ស អតុបដិបាដិយា ចិហាតព្ពតោ ក្លប្បាឝេតព្ពតោ អតុប្បុព្ពចិហារសង្ខាតាសុ ទ្ធបិទ្ធបសមាបត្តីសុ សយ្យយុត្តា អដ្ឋ បញ្ញា តេចច តឝតត្តទំ តិតោឝំ ផុសិត្វា ចុដ្ឋិតស្ស តិតោឝំ សត្តតោ បច្ចេកព្ពហញាណច្ចាតិ តច៍

តចកំ តិដ្ឋិតំ៍

ឝសកេ តឆាគតស្សាតិ យឆា ចិបស្សីអាឝយោ បុព្ពកា ឰសយោ អាកតា, តឆា អាកតស្ស សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស៍ តឆាគតពលានីតិ អញ្ញេហិ អសាឆារណាតិ តឆាគតស្សេច ពលាតិ, យឆា ចា បុព្ពពុទ្ធាតំ ពលាតិ បុញ្ញុស្សយសម្បត្តិយា អាកតាតិ, តឆា អាកតាតិ ពលានីតិពិ អត្ថោ៍ តត្ថ ទុចិឆំ តឆាគតស្ស ពលំ កាយពលំ, ញាណពលញ្ច៍ តេសុ កាយពលំ ហត្ថិកុលាតុសារេត ចេឌិតព្ពំ៍ ចុត្តំ ហេតំ បោរាណេហិ –

"កាឡាអាចកញ្ច កង្គេយ្យំ, បណ្ឌរំ តម្ពបិង្គលំ;

កន្ធមង្គលហេមញ្ច, ក្លុបោសឆទ្ទន្តិមេ ឝសា"តិ៍ (ចិភ៍ អដ្ឋ៍ ២៩០; ម៍ តិ៍ អដ្ឋ៍ ១៎១៤៨; សំ៍ តិ៍ អដ្ឋ៍ ១៎១៎១១; អ៍ តិ៍ ១០៎១១; ក្លឆា៍ អដ្ឋ៍ ២៥; ញា៍ ចំ៍ អដ្ឋ៍ ១៎១៥; បដិ៍ ម៍ អដ្ឋ៍ ១៎១៎៣៣; ក្ខុញអតិ៍ អដ្ឋ៍ ៥១);

ឰយាតិ ហិ ឝស ហត្ថិកុលានិ៍ តត្ថ កាឡាអាចកត្តិ បកតិហត្ថិកុលំ, យំ ឝសត្តំ បុរិសាតំ កាយពលំ, តំ ឲកស្ស កាឡាអាចកហត្ថិតោ ពលំ, យំ តេឈំ ឝសត្តំ ពលំ, តំ ឲកស្ស កង្គេយ្យស្ស, តេឈំ ឝសត្តំ បណ្ឌរស្ស, តេឈំ ឝសត្តំ តម្ពស្ស, តេឈំ ឝសត្តំ បិង្គលស្ស, តេឈំ ឝសត្តំ កន្ធហត្ថិតោ, តេឈំ ឝសត្តំ មង្គលស្ស, តេឈំ ឝសត្តំ ហេមស្ស, តេឈំ ឝសត្តំ ក្លុបោសឆស្ស, តេឈំ ឝសត្តំ ពលំ ឆទ្ទន្តស្ស, យំ ឝសត្តំ ឆទ្ទន្តាតំ ពលំ, តំ តឆាគតស្ស តារាយណពលត្តិ ចុច្ចតិ៍ តឝេតំ បកតិហត្ថិគណតាយ ហត្ថីតំ កោដិសហស្សំ, បុរិសគណតាយ ឝសត្តំ បុរិសកោដិសហស្សាតំ

ខាល់ ហោតិ។ ញ្ញដំ តាច តឆាគតស្ស កាយខាល់។ ឃាតិ បត ឯវខាលចត្រូចៃវារដ្ឋាឌីតិ អនេកាតិ ខាណាវហស្សាតិ, ឲ្យតំ ខាណាខាល់ តាយ។ ញ្ញឆាបិ ខាណាខាលេយច អឆិបេ្យតំ។ ខាណាតិក្យាអកយ្យើយេដ្ឋេត, ក្តុបត្វយ្យកេដ្ឋេត ច ខាលត្តិ ចុត្តំ។

ឃេហិខាលេហិ វយត្ថាគតាតិ ឃេហិ ឯវហិ ខាណាខាលេហិ ក្តុបេតា។ អាវកណ្ឌាតត្តិ វេដ្ឋដ្ឋាគំ។ អបិច គចវតេឌេដ្ឋេកា ក្តុវកោ, គចវហស្សេឌេដ្ឋេកា ចវកោ។ ចឌវតេឌេដ្ឋេកា ចា ក្តុវកោ, ចឌវហស្សេឌេដ្ឋេកា ចវកោ, វត្តាគចវេដ្ឋា តិវកោ, វេវតា បិវាឌិកោ យហាការចហោ វត្តបរិស្សឃវហោ អវតិវតវេដ្ឋហិបិ អកយ្យតិឃោ តិវកោ, វោ ញ្ញឆ ក្តុវកាតិ អឆិបេ្យតា។ ញ្ញឥយ្យិហិ តស្ស បរិឃាឃចចគំ ក្តុវកស្ស ញ្ញឥត្តិ អាវក។ ផាតត្តិ តស្ស តិវកខាលវយត្ថាគតស្ស ចត្វហិ បិឥហិ បឆចិ ក្តុប្បីត្វឲ្យត្វា អចលដ្ឋាគំ, ញ្ញដំ បត អាវកំ ចិឃាតិ អាវក។ ឃេឆច ហិ តិវកវត្ថាតា ក្តុវកោ ក្តុវកខាលេត វយត្ថាគតា ចត្វហិ បិឥហិ បឆចិ ក្តុប្បីត្វឲ្យត្វា អចលដ្ឋាគត ចិដ្ឋតិ, ឲ្យចំ តឆាគតាបិ ហិ ឯវខាលវយត្ថាគតា ចត្រូចៃវារដ្ឋបិឥហិ អដ្ឋបរិវបឆចិ ក្តុប្បីត្វឲ្យត្វា វឥចេកោ លោកោ កោតចិ អប្បឆិវិឃោ អចលេត ផាគត ចិដ្ឋតិ, តេច្ចោវ បឌិឌាតាតិ ក្តុបកន្តិ ត បច្ចក្តតិ អត្ថតិ អាវាវបតិ, តេត ចុត្តំ “អាវកំ ផាគំ បឌិឌាតាតី”តិ (ចិក។ លិ៩០)។

បរិវាស្តតិ អដ្ឋស្ស បរិវាស្ស។ សីហតាឌំ តឥតីតិ វេដ្ឋតាឌំ អភីតតាឌំ, សីហតាឌវឌិវំ ចា តាឌំ តឥតិ។ អឃយេត្វា សីហតាឌស្ស៊េត្តត ឌីបេតត្តា។ ឃឆា ចា សីហោ វហតោ ច ហតតោ ច “សីហោ”តិ ចុច្ចតិ, ឲ្យចំ តឆាគតាបិ លោកឆយ្យាគំ វហតោ, បរប្បចាឌាតច្ចា ហតតោ “សីហោ”តិ ចុច្ចតិ, តស្ស តាឌំ តឥតិ។

ព្រហ្មចក្កត្តិអាឌីស្ស ព្រហ្មត្តិ ក្តុត្តយំ ចិស្សដ្ឋំ។ ចក្ក-វេដ្ឋា បតាឃំ “ចត្តារិយាតិ, ភិក្ខវេ, ចក្កាតិ, ឃេហិ វយត្ថាគតាគំ ឥេចយតុស្សាត”ត្តិអាឌីស្ស (អ។ តិ។ ៤។១១) វយត្តិឃំ ឌិស្សតិ។ “បិឥតលេស្ស ចក្កាតិ ឌាតាតី”តិអាឌីស្ស (ឌី។ តិ។ ១។១៥; ១។១០៤; ម។ តិ។ ១។១ប៩) លក្ខណោ។ “ចក្កំច ចហតោ បឥ”ត្តិ (ឆ។ ប។ ១) ឲ្យត្វ វថេដ្ឋោ។ “ចត្រូចក្កំ តចត្វារ”ត្តិ (វំ។ តិ។ ១។១៥) ឲ្យត្វ ញ្ញរិឃាបឆេ។ “ចក្កំ បចត្តយ វត្តបិលិត”ត្តិ (ឌា។ ១។លិ។៨៤៥) ឲ្យត្វ ឥាគោ។ “ឌិត្តំ ចក្កវតគំ បិត្រូវហោវិ”តិ (ឌី។ តិ។ ១។ប៥) ឲ្យត្វ វតេតចក្កោ។ “ញ្ញត្ថាហតស្ស បេវិវស្ស, ចក្កំ ភយតិ យត្វកោ”តិ (ឌា។ ១។១។១០៤; ១។៥។១០១) ឲ្យត្វ ក្តុវចក្កោ។ “ឲ្យបរិឃេត្តត ចេបិ ចក្កតា”តិ (ឌី។ តិ។ ១។១៩៩) ឲ្យត្វ បហវណចក្កោ។ “អវតិចក្ក”ត្តិ (ឌី។ តិ។ ១។៩១; វំ។ តិ។ ១។១៩១) ឲ្យត្វ អវតិយណ្ឌលោ។ “យឃា បចត្តិតំ ចក្ក”ត្តិ (ស្ស។ តិ។ ៥៩១) ឲ្យត្វ ឆយ្យចក្កោ។ ញ្ញឆ បត ឆយ្យចក្កំ បចត្តតិ។

ឆយ្យចក្កញ្ច ក្តុចិឆំ ហោតិ បឌិវេចឆខាណាញ្ច ឥេវតាខាណាញ្ច។ តត្វ បញ្ញាបកាចិតំ អត្តតោ អរិឃផលិចហំ លោកុត្តរំ បឌិវេចឆខាណំ, ករុណាបកាចិតំ វាចកាគំ អរិឃផលិចហំ កាយាចចរំ ឥេវតាខាណំ, ក្តុកឃយ្យិ បតេតំ អវេត្តាហិ អវាឆារណំ ញាត្ថាគវេត្តាច ញ្ញុរវខាណំ, តំ បចវេត្តតិ ក្តុប្បាឥេតិ ចិការេចតិ ចិត្វារិកំ ករោតីតិ អវេត្វា។

ញ្ញឥាតិ ឃាតិ ឯវ ខាណាតិ អាឌិតោ “តឆាគតខាលាតី”តិ តិក្ខិត្តាតិ, តាតិ ចិត្វារេតំ “កតយាតិ ឯវ? ញ្ញឆ តឆាគតោ”តិអាឌិយាហ។ តត្វ ផាតញ្ចា ផាតតោតិ ការណញ្ចា ការណតោ។ ការណំ ហិ ឃស្មា តត្វ ផលំ តិដ្ឋតិ តឌាឃត្តចុត្តិតាឃ ក្តុប្បជ្ជតិ ចេច បចត្តតិ ច, តស្មា

ឋានន្តិ វុច្ចតិ។ អដ្ឋានញ្ច អដ្ឋានតោតិ អការណញ្ច អការណតោ។ យម្បីតិ យេន ញាណេន យថាភូតំ បជានាតិ, តម្បិ ឋានាឋានកោសល្លំ តថាគតស្ស តថាគតពលំ នាម ហោតីតិ អត្ថោ។ ឯវំ ឧបរិបិ សព្ពត្ថ យោជនា វេទិតព្ពា។ កថំ បនេត្ថ ភគវា ឋានញ្ច ឋានតោ, អដ្ឋានញ្ច អដ្ឋានតោ យថាភូតំ បជានាតីតិ? អដ្ឋានមេតំ អនវកាសោ, យំ ទិដ្ឋិសម្បន្នោ បុគ្គលោ កញ្ចិ សង្ខារំ និច្ចតោ ឧបគច្ឆេយ្យ…បេ… កញ្ចិ ធម្មំ អត្តតោ ឧបគច្ឆេយ្យ, មាតរំ ជីវិតា វោរោបេយ្យ, បិតរំ…បេ… អរហន្តំ ជីវិតា វោរោបេយ្យ, បទុដ្ឋចិត្តេន តថាគតស្ស លោហិតំ ឧប្បាទេយ្យ, សង្ឃំ ភិន្ទេយ្យ, អញ្ញំ សត្ថារំ ឧទ្ទិសេយ្យ, អដ្ឋមំ ភវំ និព្ពត្តេយ្យ, នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ, បុថុជ្ជនោ បនេតំ សព្ពំ ករេយ្យាតិ ឋានមេតំ វិជ្ជតីតិ បជានាតិ, តថា យំ ឯកិស្សា លោកធាតុយា ទ្វេ អរហន្តោ សម្មាសម្ពុទ្ធា អបុព្ពំ អចរិមំ ឧប្បជ្ជេយ្យុំ, តថា ទ្វេ រាជានោ ចក្កវត្តី ឧប្បជ្ជេយ្យុំ, នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ, ឯកោ បន ឧប្បជ្ជតិ, ឋានមេតំ វិជ្ជតីតិ បជានាតិ, តថា យំ កាយទុច្ចរិតាទីនំ តិណ្ណំ ទុច្ចរិតានំ ឥដ្ឋោ វិបាកោ, សុចរិតានញ្ច អនិដ្ឋោ វិបាកោ និព្ពត្តេយ្យាតិ នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ, វិបរីតោ បន នេសំ វិបាកោ និព្ពត្តេយ្យាតិ ឋានមេតំ វិជ្ជតីតិ, យេ យេ ធម្មា យេសំ យេសំ ធម្មានំ ហេតូ បច្ចយា ឧប្បាទាយ, តំ តំ ឋានំ, ឥតរេ អដ្ឋានន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ, ឯត្ថ បនាយំ សង្ខេបតោ អដ្ឋកថាវិនិច្ឆយោ។ “សុខតោ ឧបគច្ឆេយ្យា”តិ ឥទំ “ឯកន្តសុខី អត្តា”តិអាទិនា (ម॰ និ॰ ៣.២១) ទិដ្ឋិវិបល្លាសវសេន សុខតោ គាហំ សន្ធាយ វុត្តំ, សញ្ញាចិត្តវិបល្លាសវសេន បន អរិយសាវកោបិ កិលេសបរិឡាហាភិភូតោ មត្តហត្ថិបរិតាសិតោ វិយ, សុចិកាមោ គូថំ វិយ កញ្ចិ សង្ខារំ សុខតោ ឧបគច្ឆតិ, អត្តតោ ឧបគមនវារេ កសិណាទិបណ្ណត្តិយា, និព្ពានស្ស ច សង្គហត្ថំ “សង្ខារ”ន្តិ អវត្វា “កញ្ចិ ធម្ម”ន្តិ វុត្តំ។

មាតរន្តិអាទីសុ កិញ្ចាបិ អរិយសាវកោ សីសច្ឆេទំ បាបុណន្តោបិ កុន្តកិបិល្លិកំ ឧបាទាយ បាណាតិបាតំ, អទិន្នាទានាទីសុ វា យំកិញ្ចិ ទុច្ចរិតំ អបាយហេតុភូតំ កាតុំ ភវន្តរេបិ ន សក្កោតិ, បុថុជ្ជនភាវស្ស បន មហាសាវជ្ជតាទស្សនត្ថមេតំ បញ្ចានន្តរិយានេវ ឧទ្ធដានិ។ សាវជ្ជោ ហិ បុថុជ្ជនភាវោ, យត្រ ហិ នាម អានន្តរិយានិបិ ករិស្សតីតិ។ ឯត្ថ ច មនុស្សភូតស្សេវ មនុស្សភូតំ ជនកំ មាតរំ, បិតរំ វា អបិ បរិវត្តលិង្គំ ជីវិតា វោរោបេន្តស្ស កម្មំ អានន្តរិយំ ហោតិ។ តិរច្ឆានភូតំ បន មាតរំ, បិតរំ វា សយំ វា តិរច្ឆានភូតោ មនុស្សភូតំ, តិរច្ឆានភូតំ វា ជីវិតា វោរោបេន្តោ អានន្តរិយំ ន ផុសតិ, កម្មំ បន ភារិយំ, អានន្តរិយំ អាហច្ចេវ តិដ្ឋតិ។ អរហន្តម្បិ មនុស្សភូតមេវ ឃាតេន្តោ អានន្តរិយំ ផុសតិ។ តស្ស ច បុថុជ្ជនកាលេ បហារំ ទត្វា អរហត្តំ បត្តោ តស្មិំ តេនេវ រោគេន មតេបិ អរហន្តឃាតកោ ហោតិ, ន យក្ខភូតំ អរហន្តំ, សេសអរិយបុគ្គលេ វា មនុស្សភូតេបិ ឃាតេន្តោ, កម្មំ បន អានន្តរិយសទិសំ ហោតិ។ យំ បន បុថុជ្ជនកាលេ ទិន្នំ ទានំ អរហត្តំ បត្វា បរិភុញ្ជតិ, បុថុជ្ជនស្សេវ តំ ទិន្នំ ហោតិ, សេសអរិយបុគ្គលេ មារេន្តស្ស អានន្តរិយំ នត្ថិ, កម្មំ បន គរុកំ ហោតិ។ ឯត្ថ ច ឯឡកចតុក្កំ វេទិតព្ពំ – “ឯឡកំ មារេមី”តិ ហិ អភិសន្ធិនា ឯឡកដ្ឋានេ និបន្នំ មាតរំ, បិតរំ, អរហន្តំ វា មារេន្តោ អានន្តរិយំ ផុសតិ, ឯឡកាភិសន្ធិនា វា មាតាទិអភិសន្ធិនា វា ឯឡកំ មារេន្តោ អានន្តរិយំ ន ផុសតិ, មាតាទិអភិសន្ធិនា តេ ឯវ មារេន្តោ ផុសតេវ។ ឯស នយោ ចោរចតុក្កាទីសុបិ។

លោហិតុប្បាទេ តថាគតស្ស អភេជ្ជកាយតាយ កុទ្ធចិត្តស្ស បរស្ស ឧបក្កមេន ចម្មច្ឆេទោ, លោហិតបគ្ឃរណំ វា នត្ថិ, ទេវទត្តេន បន បវិទ្ធសិលាតោ ភិជ្ជិត្វា គតសក្ខលិកប្បហារេន វិយ សរីរស្ស អន្តោយេវ ឯកស្មិំ ឋានេ យថា ឆុទ្ធិកាយគ្គិកាបិ ចេតយត្តម្បិ លោហិតំ វិសមំ សមោសរតិ, តថា ករោន្តស្ស អានន្តរិយំ ហោតិ, ន បន ជីវកស្សេវ ហិតចិត្តេន ទុដ្ឋលោហិតំ នីហរិត្វា ផាសុកំ ករោន្តស្ស, បុញ្ញមេវ

បតស្ស ហោតិ, បរិតិត្ថោតេ កាចតិ ចេតិយំ កិត្តត្តស្ស, ទោឌិ លិត្តត្តស្ស, ឆាត្យុ ុបក្កយត្តស្ស ច អាតត្តទិយំ ត ហោតិ, ពយ៉ុ បត អាតត្តទិយសជិសំ ហោតិ៉ ទោឌិទុក្លស្ស បត ធ្យុបំ ចា សឆាត្យកំ បជិយំ ចា ឌាឆេយយាតំ សាចំ, ចេតិយចត្វុំ កិត្តិត្វា ពន្ធត្តិ ទោឌិម្យលត្ថា លិត្តិត្វា ហរិត្យំ ចដ្ឋតិ៉ សចេបិ សាលាយ តិលិតា សក្យលា ចេតិយេ ចត្ថំ បិតេតត្តិ, លិត្តិត្យំ ចដ្ឋតិ៉ បរិកោពចេតិយតោ ហិ សទឹរចេតិយយេច យហត្តតទំ៉ ឆាត្យតិឆាតរហិតំ បជិយាឈទំ ចា ទោឌិឈទំ ចា ឌាឆេត្តំ សាចំ លិត្តិត្យំ ត ចដ្ឋតិ, ឈ្វេខាហរលាសាចំ, បតស្ស ប្វតិដ្ឋាតំ ចា លិត្តិត្យំ ចដ្ឋតិ, សទឹរបជិឌក្កតេ ចិយ ប្វុឌ្ឋាយេច ហោតិ៉

សឈ្ឈរកេឆ សយាតសំចាសឹយាយ សយាតសំចាសកេ សឈ្ឈ ៦ពតោ ជំតេ ចិស្ទំ ចក្កសឈ្ឈ ពហេត្វា បច្ចាហិ ពារលាហិ សឈ្ឈ កិត្តត្តស្ស សឈ្ឈរកេឆា ហោតិ អាតត្តទិយពយ្វុត្ថា៉ ចុត្តំ ហេតំ "បច្ចាហិ, ុបិលិ, អាពារេហិ សឈ្ឈា កិឌ្ឍតិ៉ ពតយេហិ បច្ចាហិ? ពយ្វុត ុច្ឆេសេត ចោហរេត្តា អត្យុស្សាចេតេត សលិពក្កហេតា"តិ (បរិ៉ ៣៥ប)៉ តត្ថ ពយ្វុតាតិ អបលេិពតាឌឹស្ទ ចត្យុ អញ្ញាតរេត ពយ្វុត៉ ុច្ឆេសេតាតិ បិតិយោក្ចុច្ឆេសេត៉ ចោហរេត្តា ពចយេត្តា តាហិ តាហិ ុបបត្តិហិ "អឆយ៉ុ ឆយ្វុ"តិអាឌឹតិ អដ្ឋារស កេឌពរចត្វុតិ ជីវបេត្តា៉ អត្យុស្សាចេតតាតិ "តត្យ ត្យុយេ្យខាតាឆ យឃ្យិាឌាហ្យុស្សុតាឌិកាចំ, ពឆំ ហិ តាយ យាឌិសោ ុច្ឆ្វ៉ុ ុឆ្តិតយំ សត្វុសាសតំ ពារហេយ្យ, កិយហំ អបិយតោ ត កាឃាឌី"តិអាឌិតា តរេយត ពណ្ហុយ្វុលេ ចឌឹកេជំ ពត្វា អត្យុស្សាចេតត៉ សលិពក្កហេតាតិ ៦ចំ ចោហារាត្យុស្សាចេតហិ តេសំ ជិត្តំ ុបត្វុយ្កត្វា អតិចត្តិឆយ៉ុ ពត្វា "ពឃ្យូឆ ថ្នុយំ សលិព"ត្តិ សលិពក្កហេត៉

៦ត្ថ ច ពយ្វុយេច ុច្ឆេសោ ចា បយាឃំ, ចោហារាត្យុស្សាចតសលិពក្កាហា បត ប្វុត្ថកាកា៉ តេស្ទ តិបេ្យត្ត្កស្ទបិ អកិត្តាច ហោតិ សឈ្ឈា៉ យកា បត ចោហារាត្យុស្សាចេតហិ ចត្តារោ ចា អតិរេក ចា កិក្លុ សលិពំ ពារហេត្វា ចក្កិ សឈ្ឈ ពហេត្វា ជំស្ទំ ពយ៉ុ ចា ុច្ឆេសំ ចា ពរោតិ, តកា សឈ្ឈា កិត្តា តាយ ហោតិ៉ អកេឌប្វុរក្លារស្ស បត សយក្កសញ្ញាយ ចដ្ឋតិ៉ សយក្កសញ្ញាយ ហិ ពរោត្តស្ស តេច កេកា ហោតិ, ត អាតត្តទិយំ, តឆា តតោ ្លាតបរិសាយ ពរោត្តស្ស៉ ចុត្តំ ហេតំ "៦ពតោ, ុបិលិ, ចត្តារោ ហោត្តិ ៦ពតោ ចត្តារោ, តចយោ អត្យុស្សារេចតី"តិអាឌិ (ធ្វ្យអច៉ ៦៣៨)៉

ថ្នយេស្ទ បត បច្ចាស្ទ អាតត្តទិយេស្ទ សឈ្ឈរកេកា ចឌឹពយ៉ុ, សេសាតិ ពាយពយ្វុតិ, សព្ថាតេច សោ តាតិ ពាយទ្វារតោបិ ចឌឹទ្វារតោបិ សយ្វុដ្ឋហត្តិ៉ សឈ្ឈរកេកាបិ ហិ ហត្វុយ្វុច្ឆាយ កេជំ ពរោត្តស្ស ពាយទ្វារតោបិ សយ្វុដ្ឋាតិ, សឈ្ឈរកេកា ចេត្វ ពប្យុដ្ឋិតិយោ៉ ពប្យចិតាសេ ៦ច ហិ សឈ្ឈរកេតោ យ្វុច្ចតិ, សេសាតំ បត តឆា តិយយោ តត្វិ៉ យេត ច បច្ចាបេតាតិ ពយ្វុតិ ពតាតិ ហោត្តិ, តស្ស សឈ្ឈរកេកាច តិរយេ ចិបច្ចតិ, សេសាតិ "អហោសិ ពយ៉ុ តាហោសិ ពយ្វុចិបាកោ"តិ ៦ចយាឌឹស្ទ សង្យ្ហពន្ធត្តិ៉ សឈ្ឈរកេកាកាចេ លោហិត្យុប្បាកោ, តកេកាចេ អរហត្តឈាតោ, តកេកាចេ យាត្យុឈាតោ, បិត្យុឈាតោ ចា, តស្ទិយ្យិ ឹសលសយ្យត្តតេរ៉ ប្យុរិយាតិ ចេត្វ ចត្តារិ សត្ថាសំ ពហដ្ឋបត្ថាឌិតាតំ សាឆារលាតិ, សឈ្ឈរកេកា បត បពតត្តស្ស កិក្លុតាច, អសាឆារលោ អត្ថាសំ, កិក្លុតីបិ ហិ សឈ្ឈ ត កិត្តតិ, បពោច ថ្នុតទេ៉ បច្ចាបិ ចេតាតិ ទុក្លចេឆតាសយ្យឃ្យុត្តាតិ, ជោសយ្វុលិតិ ចាតិ ចេឌិតត្ថាតិ៉

អដ្ឋយំ កចំ តិត្ថាតេត្តឃ្យាតិ ៦ត្ថ អរិយសាចពស្ស អដ្ឋយកចាពហឃំ ពោត តិឃាយិតត្តិ? ចិបស្សតាយ៉ យស្ស ហិ សា តិក្លា, សោ ៦ពំ ៦ច កចំ

និដ្ឋិតត្តា អរហត្តំ បត្វា ឯកពីជី នាម ហោតិ។ យស្ស មគ្គា, សោ ទុតិយោ...បេ... ឆដ្ឋេ វា ភវេ អរហត្តំ បត្វា កោលំកោលោ នាម ហោតិ។ យស្ស បន អដ្ឋមគ្គា, សោ សត្តមំ ភវំ នាតិក្កមតិ, តត្ថ និយមេន អរហត្តំ បាបុណិត្វា សត្តក្ខត្តុបរមោ នាម ហោតិ។ សព្ពេបិ ហិស្ស សត្តមេ ភវេ និដ្ឋំ ឧក្កដ្ឋស្ស មគ្គេន អយតិ ចា បដ្ឋាយក្ខេដោ ចា បវេសេយ្យ, តស្មិំយេវ កាលេ អរហត្តំ បត្វាន បរិនិព្ពាតិ។ ឧត្តមកោដិយា ហិ សត្តមភវាតិក្កមនំ្ឋាន សត្តាមេន “និយតោ សម្ពោធិបរាយណោ”តិ (ម॰ និ॰ ១॰១១; ២॰១១៨; សំ॰ និ॰ ៥॰៨៨៨) វុត្តាតិ។

ឯកិស្សា លោកធាតុយា ទ្វេ អរហន្តោ សម្មាសម្ពុទ្ធាតិអាទីសុ ទសសហស្សចក្កវាឡសង្ខាតំ ជាតិខេត្តំ ឯកា លោកធាតុ នាម អាណាខេត្តយេវ វា ពុទ្ធុប្បត្តិនិយមោ ឯវាការេន។ តត្ថ ទ្វិន្នំ ពុទ្ធានំ ឧប្បត្តិបដិសេធំ អកត្វា ជាតិខេត្តេ ឯវ កតោ។ ធម្មតោ ហិ ចក្កវាឡំ អញ្ញស្មិំ ចក្កវាឡេ ពុទ្ធា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ពុទ្ធក្ខេត្តំ អនាទិពុទ្ធបរម្បរាទីនំ តថាភាវា។ តតោ ឯវ ហិ សត្តា និរវសេសតោ និព្ពុតិំ ន បាបុណន្តិ។ យទិ ហិ សព្ពចក្កវាឡេសុ ពុទ្ធា ឧប្បជ្ជេយ្យុំ, សព្ពេ សត្តា ពលតោ បុព្ពេ និរវសេសតោ និព្ពុតិំ បាបុណេយ្យុំ, ន ច តំ អត្ថិ, តស្មា អនាទិពុទ្ធបរម្បរាយ វិវដ្ដបរិយោសានមជ្ឈេនាតំ និវារណតោ ព្រហ្មស្មិំ ចក្កវាឡេ ឯវ ឧប្បជ្ជន្តីតិ វេទិតព្ពា។ តេ វេត្វាបិ ទសសហស្សេ, តេសំ ទសសហស្សា ឯកេត្ត កប្បាតំ អសមេយ្យេបិ ពុទ្ធុប្បាទរហិតំ ហោតិ។ យទិ ច តេ សុលភា ភវេយ្យុំ, ឯកស្មិំ

វិវដ្ដដ្ឋាយិអសង្ខេយ្យេ ពហូបិ ពុទ្ធាតេបិ ឧប្បជ្ជិតុំ សក្កា ភវេយ្យ អត្ថរកប្បស្ស ពុទ្ធន្តរត្តា។ ភទ្ទកប្បេសុ ហេត្វ បញ្ច ពុទ្ធា ឯវ ឧប្បជ្ជន្តិ។ កថំ បនេត្វាបិ ទសសហស្សា ចក្កវាឡន្តរេសុ ឧប្បជ្ជេយ្យុំ, ពុទ្ធានញ្ច ទសសហស្សា ការណាទសសហស្សាយ, តស្មា ព្រហ្មស្មិំយេវ ចក្កវាឡេ ពុទ្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ? ឯត្តាបិ ន ចេតិយោព្រហ្មលោកេសុ, មនុស្សលោកេ ឯវ បន ឧប្បជ្ជន្តិ ឯវេត្វ សព្ពសោ តិវិធសម្បត្តិទានស្ស សម្ពុទ្ធានស្ស

បិតុភាវតោ, ព្រហ្មលោកេសុ និរវសេសតោ បការាសម្ភវតោ ច។

យទិ ហិ ពុទ្ធា ទេវព្រហ្មលោកាទីសុ ឧប្បជ្ជេយ្យុំ, មនុស្សា ភវេយ្យ ឧបសង្កមិតុមេវ ន សក្កោន្តិ, បគេវ ធម្មទេសនាបដិគ្គហណំ កាតុំ, តេវទេវ អម្ហាកំ ទោសឹសេត្វា អត្តនោ ទុក្ករានុភាវាទីសម្បត្តិយា ឧប្បត្តិមនុស្សសង្គាហុតុហលំ ជនំ និន្នាសេតុំ ឧត្តានសេយ្យការិកិរិយាមេវ ទស្សេត្វា ជាតបរិក្ខារាទិ អកាសិ, ឯវំ កត្វា បដ្ឋមំ ចយិ តំ វាជគេហ បិណ្ឌាយ បវិសិត្វា បណ្ឌបដ្ឋាបនេយ្យ និសីទិត្វា បិណ្ឌបាតំ បរិភុញ្ជន្តំ ពិម្ពិសារោ នាគរបរិការតោ មនុស្សភាវំ ខិនិតិត្វាន ឧបសង្កមិតុំ ជិនហិ, តតោ អញ្ញថា។ លោកនិត្វាវណត្វាយ ហិ ពុទ្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ, ន អត្តនោ សក្ការាទីអត្ថាយ, តស្មា មនុស្សេសុ ឯវ ឧប្បជ្ជន្តីតិ វេទិតព្ពោ។ តត្វាបិ ព្រហ្មស្មិំ ជម្ពុទីបេ ឯវ, តត្វាបិ ព្រហ្មស្មិំ មជ្ឈិមបទេសេ ឯវ។ ន គោចលញ្ច ពុទ្ធាន, បច្ចេកពុទ្ធា, អគ្គសាវកមហាសាវកា ច ចក្កវត្តិអាទយោ ច អញ្ញេបិ បុញ្ញវន្តសត្តា ឯត្ថេវ ឧប្បជ្ជន្តិ។

អបុព្ពំ អចរិមន្តិ ឯត្ថ មាតុកុច្ឆិស្មិំ បដិសន្ធិគ្គហណតោ បុរេ បុព្ពំ នាម, ធាតុអន្តរធានតោ បច្ឆា ចរិមំ នាម, វុកិត្តមត្តរា អបុព្ពំ អចរិមំ នាម។ ឯត្តន្តរេ អញ្ញស្ស ពុទ្ធស្ស ឧប្បត្តិ និវារិតា, ធាតុអន្តរធានេ បន ជាតេ អញ្ញស្ស ឧប្បត្តិ ន និវារិតា។ កិញ្ចាបិ ន និវារិតា, អន្តរកប្បំ បន សេសបត្វាន ឧប្បជ្ជន្តីតិ វេទិតព្ពំ។

បញ្ច ហិ អន្តរធានានិ នាម អធិគមអន្តរធានំ បដិបត្តិអន្តរធានំ បរិយត្តិអន្តរធានំ លិង្គអន្តរធានំ ធាតុអន្តរធានន្តិ។ តត្ថ អធិគមោតិ មគ្គផលាភិញ្ញាបដិសម្ភិទាយោ, សោ បរិហាយមានោ បដិសម្ភិទាតោ បដ្ឋាយ បរិហាយតិ។ បរិនិព្ពានតោ ហិ វស្សសហស្សមេវ

បដិសម្ភិទា និព្ពត្តេតុំ សក្កោន្តិ, តតោ បរំ អភិញ្ញា, តាបិ និព្ពត្តេតុំ អសក្កោន្តា សុក្ខវិបស្សកខីណាសវា ហោន្តិ, តតោ អនាគាមិនោ, តតោ សកទាគាមិនោ, សោតាបន្នា ច ហោន្តិ, តេសុ ធរន្តេសុបិ អធិគមោ អនន្តរហិតោវ ហោតិ, បច្ឆិមកស្ស បន សោតាបន្នស្ស ជីវិតក្ខយេន អធិគមោ អន្តរហិតោ នាម ហោតិ។ ឥទំ អធិគមអន្តរធានំ។

តតោ មគ្គផលានិ និព្ពត្តេតុំ អសក្កោន្តា "នត្ថិ ទានិ នោ អរិយធម្មបដិវេធោ"តិ ឈានវិបស្សនាសុ វោសានំ អាបជ្ជិត្វា កោសជ្ជពហុលា ចតុបារិសុទ្ធិសីលមត្តំ រក្ខន្តា អញ្ញមញ្ញំ ន ចោទេន្តិ, ន សារេន្តិ, អកុក្កុច្ចកា ហោន្តិ, តតោ បដ្ឋាយ ខុទ្ទានុខុទ្ទកានិ មទ្ទន្តិ, តតោ គរុកាបត្តឹ អាបជ្ជន្តិ, បារាជិកមត្តមេវ រក្ខន្តិ, តេសុ ធរន្តេសុបិ បដិបត្តិ អនន្តរហិតាវ ហោតិ, បច្ឆិមកស្ស បន ភិក្ខុនោ សីលភេទេន វា ជីវិតក្ខយេន វា បដិបត្តិ អន្តរហិតា នាម ហោតិ។ ឥទំ បដិបត្តិអន្តរធានំ នាម។

បរិយត្តីតិ សាដ្ឋកថំ តេបិដកំ ពុទ្ធវចនំ, គច្ឆន្តេ គច្ឆន្តេ កាលេ អធម្មិកេហិ កលិយុគរាជូហិ វិបន្នសស្សាទិសម្បត្តិតាយ បច្ចយទាយកា ទុក្ខិតា ហោន្តិ, ភិក្ខូ ច បច្ចយេហិ កិលមន្តា អន្តេវាសិកេ គហេតុំ ន សក្កោន្តិ។ តតោ អដ្ឋកថា បរិហាយតិ, បាឡិមត្តវសេនេវ បរិយត្តឹ ធារេន្តិ, តតោ បាឡិម្បិ សកលំ ធារេតុំ ន សក្កោន្តិ, បឋមំ អភិធម្មបិដកំ បរិហាយតិ, តញ្ចស្ស បរិហាយន្តំ មត្ថកតោ បដ្ឋាយ។ បដ្ឋានមេវ ហិ មហាបករណំ បរិហាយតិ, តតោ យមកំ កថាវត្ថុ បុគ្គលបញ្ញត្តិ ធាតុកថា វិភង្គោ ធម្មសង្គហោ ច អនុក្កមេន បរិហាយន្តិ, តតោ មត្ថកតោ បដ្ឋាយ សុត្តន្តបិដកំ បរិហាយតិ, បឋមំ ហិ អង្គុត្តរនិកាយោ ឯកាទសកនិបាតតោ បដ្ឋាយ យាវ ឯកកនិបាតា បរិហាយតិ, តតោ មត្ថកតោ បដ្ឋាយ សំយុត្តនិកាយោ, បឋមំ ហិ មហាវគ្គោ បរិហាយតិ, តតោ សឡាយតនវគ្គោ ខន្ធកវគ្គោ និទានវគ្គោ សគាថាវគ្គោតិ, ឯវំ មជ្ឈិមនិកាយទីឃនិកាយាទយោ ច មត្ថកតោ បដ្ឋាយ បរិហាយន្តិ, តតោ វិនយបិដកមេវ តិដ្ឋតិ, តម្បិ បរិវារតោ បដ្ឋាយ យាវ មហាវិភង្គា បរិហាយតិ, តតោ ឧបោសថក្ខន្ធកតោ មាតិកាមត្តមេវ ធារេន្តិ, តទាបិ យាវ ចតុប្បទិកាបិ គាថា មនុស្សេសុ បវត្តតិ, តាវ បរិយត្តិ អនន្តរហិតាវ ហោតិ, តាយ អន្តរហិតាយ បរិយត្តិ អន្តរហិតា នាម ហោតិ។ ឥទំ បរិយត្តិអន្តរធានំ នាម។

គច្ឆន្តេ គច្ឆន្តេ កាលេ បត្តចីវរគ្គហណាទិអាកប្បំ ន បាសាទិកំ ហោតិ, និគណ្ឋានំ វិយ អលាពុបត្តាទិំ អគ្គពាហាយ បក្ខិបិត្វាបិ ឱលម្ពិត្វាបិ សិក្កាយ ឱលគ្គេត្វាបិ វិចរន្តិ, ចីវររជនម្បិ ន សារុប្បំ, ឱដ្ឋដ្ឋិកវណ្ណំ កត្វា ធារេន្តិ, តតោ រជនម្បិ ឱវដ្ដិកវិជ្ឈនម្បិ ន ហោតិ, ទសា ឆេត្វា បរិព្ពាជកា វិយ កាសាវមត្តមេវ ធារេន្តិ, តតោ បច្ឆិមេ កាលេ ខុទ្ទកកាសាវខណ្ឌំ ហត្ថេ វា គីវាយ វា ពន្ធិត្វា កសិកម្មាទីនិ កត្វា ទារភរណាទិំ ករោន្តិ, តទា ទក្ខិណំ ទេន្តោ ជនោ សង្ឃុទ្ទិស្ស ឯតេសំ ទេតិ, ឥទំ សន្ធាយ ភគវតា វុត្តំ "ភវិស្សន្តិ ខោ បនានន្ទ, អនាគតមទ្ធានំ គោត្រភុនោ កាសាវកណ្ឋា ទុស្សីលា បាបធម្មា, តេសុ ទុស្សីលេសុ សង្ឃុទ្ទិស្ស ទានំ ទស្សន្តិ, តទាបហំ, អានន្ទ, សង្ឃគតំ ទក្ខិណំ អសង្ខ្យេយ្យំ អប្បមេយ្យំ វទាមី"តិ (ម. និ. ៣.៣៨០)។ តតោ "បបញ្ចោ ឯស, កិំ ឥមិនា អម្ហាក"ន្តិ តំ កាសាវខណ្ឌំ ឆឌ្ឌេត្វា អរញ្ញេ ខិបន្តិ, ឯតស្មិំ កាលេ លិង្គំ អន្តរហិតំ នាម ហោតិ។ ឥទំ លិង្គអន្តរធានំ នាម។

តតោ តត្ថ តត្ថ សក្ការសម្មានំ អលភមានា ធាតុយោ ពុទ្ធានំ អធិដ្ឋានពលេន សក្ការសម្មានលព្ភមានកដ្ឋានំ គមិស្សន្តិ, តតោ សព្ពត្ថ

ᩋᩃᨽᨾᩣᨶᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨵᩣᨲᩩᨿᩮᩣ ᨾᩉᩣᨻᩮᩣᨵᩥᨾᨱ᩠ᨯᨾᩮᩅ ᨣᨾᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ. ᩈᩣᩈᨷᨾᨲ᩠ᨲᩣᨷᩥ ᩉᩥ ᨵᩣᨲᩩ ᨶ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣ ᨶᩔᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩣ ᨷᨶ ᨻᩮᩣᨵᩥᨾᨱ᩠ᨯᩮ ᨷᩃ᩠ᩃᨦ᩠ᨠᩮᨶ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᨻᩩᨴ᩠ᨵᩈᩁᩦᩁᩈᩥᩁᩥᩴ, ᨿᨾᨠᨷᩣᨭᩥᩉᩣᩁᩥᨿᩴ ᨠᩁᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᨲᩮᩣ ᨵᩣᨲᩩᩈᩁᩦᩁᨲᩮᩣ ᨲᩮᨩᩮᩣ ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨲᩴ ᩈᩁᩦᩁᩴ ᩋᨷᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᩥᨠᨽᩣᩅᩴ ᨣᨾᩮᨲᩥ, ᨲᨴᩣ ᨴᩈᩈᩉᩔᨧᨠ᩠ᨠᩅᩣᩊᩮ ᨴᩮᩅᨲᩣ ᨷᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨴᩥᩅᩈᩮ ᩅᩥᨿ ᨷᩁᩥᨴᩮᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩪᨩᩣᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨠ᩠ᨠᨾᨶ᩠ᨲᩥ. ᩍᨴᩴ ᨵᩣᨲᩩᩋᨶ᩠ᨲᩁᨵᩣᨶᩴ ᨶᩣᨾ.

ᩍᨾᩔ ᨷᨬ᩠ᨧᩅᩥᨵᩔ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᨵᩣᨶᩔ ᨷᩁᩥᨿᨲ᩠ᨲᩥᩋᨶ᩠ᨲᩁᨵᩣᨶᨾᩮᩅ ᨾᩪᩃᩴ. ᨷᩁᩥᨿᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᩉᩥ ᩈᨲᩥ ᨷᨭᩥᩅᩮᨵᩣᨴᨿᩮᩣᨷᩥ ᨶᨭ᩠ᨮᩣ ᨶᩣᨾ ᨶ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᩈᨲᩥ ᨶᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ. ᨿᨳᩣ ᨧ ᨶᩥᨵᩥᨠᩩᨾ᩠ᨽᩥᨿᩣ ᨩᩣᨶᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨷᩣᩈᩣᨱᨷᩥᨭ᩠ᨮᩮ ᩏᨷᨶᩥᨻᨴ᩠ᨵᩋᨠ᩠ᨡᩁᩮᩈᩩ ᨵᩁᨶ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᨶᩥᨵᩥᨠᩩᨾ᩠ᨽᩥ ᨶᨭ᩠ᨮᩣ ᨶᩣᨾ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᨠ᩠ᨡᩁᩮᩈᩩ ᨷᨶ ᨶᨭ᩠ᨮᩮᩈᩩ ᨶᨭ᩠ᨮᩣ, ᩑᩅᩴ ᩈᨾ᩠ᨷᨴᨾᩥᨴᩴ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ. ᨿᨳᩣᩉ –

“ᨿᩣᩅ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩣ,

ᩅᩥᨶᨿᩮᩣ ᨿᩣᩅ ᨴᩥᨷ᩠ᨷᨲᩥ;

ᨲᩣᩅ ᨴᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩃᩮᩣᨠᩴ,

ᩈᩪᩁᩥᨿᩮ ᩋᨻ᩠ᨽᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮ ᨿᨳᩣ.

“ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᩋᩈᨶ᩠ᨲᩮᩈᩩ,

ᨷᨾᩩᨭ᩠ᨮᩮ ᩅᩥᨶᨿᨾ᩠ᩉᩥ;

ᨲᨾᩮᩣ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ ᩃᩮᩣᨠᩮ,

ᩈᩪᩁᩥᨿᩮ ᩋᨲ᩠ᨳᨦ᩠ᨣᨲᩮ ᨿᨳᩣ.

“ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩮ ᩁᨠ᩠ᨡᩥᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨲᩮ,

ᨷᨭᩥᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩁᨠ᩠ᨡᩥᨲᩣ;

ᨷᨭᩥᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᨮᩥᨲᩮᩣ ᨵᩦᩁᩮᩣ,

យោគក្ខេមា ន ធំសតី”តិ; (អ។ និ។ អដ្ឋ។ ១។១។១៧០; សារត្ថ។ ដី។ បាចិត្តិយ ៣។៣៦៩);

ឯវបិយេសុ បញ្ចសុ អន្តរធានេសុ ធាតុអន្តរធានតោ បច្ឆា ចរិមំ នាមាតិ វេទិតព្វំ។

កស្មា បន ទ្វេ សម្មាសម្ពុទ្ធា អបុព្វំ អចរិមំ ន ឧប្បជ្ជន្តីតិ? និរត្ថកតោ ច។ ឯកោវ ហិ សម្មាសម្ពុទ្ធោ អនន្តេសុ ចក្កវាឡេសុ សព្វសត្តានម្បិ យទិ ឧបនិស្សយោ ភវេយ្យ, ឯកក្ខណេ សប្បាដិហារិយំ សត្ថាកុសលំ ធម្មំ ទេសេត្វា តេ វិនេតុំ សក្កោតិ, កិមង្គំ បន នានាក្ខណេសុ, តស្មា ឯកស្មិំ កាលេ អនេកេសំ សម្មាសម្ពុទ្ធានំ ឧប្បត្តិ និរត្ថិកាវ។ អនត្ថកតា បន អច្ឆរិយអការវចិចារាទិទោសតោ ចេវ យថាបច្ចិយា ទ្វិន្នំ ពុទ្ធានំ ធារណេ អសមត្ថតាយ វិកិរណាទិទោសតោ ច វេទិតព្វា។ ចក្កវត្តិនោ បន ឯកស្មិំ ចក្កវាឡេ ទ្វេ ឯកតោ ន ឧប្បជ្ជន្តិ, ឯកោវ ឧប្បជ្ជតិ។ នានាចក្កវាឡេសុ បន ពហូបិ ឯកតោ ឧប្បជ្ជន្តីតិ វេទិតព្វា។ ឯត្ថ ហិ “ឯកិស្សា លោកធាតុយា”តិ ឯតស្ស ឯកស្មិំ ចក្កវាឡេតិ អត្ថោ គហេតព្វោ។ អបុព្វំ អចរិមន្តិ ចក្ករតនបាតុភាវតោ អន្តរធានានំ ចេយញ្ញវេទិតព្វំ។ អន្តរធានញ្ហិស្ស ចក្កវត្តិនោ កាលកិរិយតោ, បព្វជ្ជាតោ វា សត្តមេ ទិវសេ ហោតិ, តស្ស ច អាគុការេន ទ្វិន្នំ ឯកតោ សហឧប្បត្តិ ច វេទិតព្វា។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។ ឋានាឋានកណ្ឌពាលំ បឋមំ។

ទុតិយេ កម្មសមាទានានន្តិ សមាទិយិត្វា កតានំ កុសលាកុសលានំ, កម្មមេវ វា កម្មសមាទានំ។ ឋានសោ ហេតុសោតិ បច្ចយតោ ចេវ ហេតុសង្ខាតការណតោ ច។ តត្ថ គតិឧបធិកាលបយោគា វិបាកស្ស បច្ចយា, កម្មំ ហេតុ។ តទុភយតោ កម្មវិបាកំ យថាភូតំ បជានាតិ។ កថំ? ភគវា ហិ “ឯកច្ចស្ស ពហូនិ បាបកម្មានិ គតិឧបធិកាលបយោគានំ សម្បត្តិយា បដិពាហិតានិ ន វិបច្ចន្តិ, តេសំ វិបត្តិំ អាគម្ម វិបច្ចន្តិ, ឯកច្ចស្ស ពហូនិ កល្យាណកម្មានិ តេសំ វិបត្តិយា បដិពាហិតានិ ន វិបច្ចន្តិ, តេសំ សម្បត្តិំ អាគម្ម វិបច្ចន្តី”តិ បជានាតិ។

តត្ថ គតិវិបត្តីតិ ចត្តារោ អបាយា។ គតិសម្បត្តីតិ មនុស្សទេវគតិយោ។ ឧបធីតិ អត្តភាវោ។ តស្ស សមិទ្ធិ សម្បត្តិ នាម, អសមិទ្ធិ វិបត្តិ នាម។ កាលសម្បត្តីតិ សុរាជសុមនុស្សកាលសង្ខាតោ សម្បន្នកាលោ, តប្បដិបក្ខោ កាលវិបត្តិ នាម។ តស្ស តស្ស បន កម្មស្ស សម្មាបយោគោ បយោគសម្បត្តិ, មិច្ឆាបយោគោ បយោគវិបត្តិ នាម។ តត្ថ ហិ ឯកច្ចស្ស កុសលកម្មេន ទេវគតិអាទីសុ គតិយំ និព្វត្តស្ស តំ គតិសម្បត្តិំ អាគម្ម កុសលានិ ឯវ វិបច្ចន្តិ។ តាយ បន គតិសម្បត្តិយា បដិពាហិតានិ អកុសលានិ តត្ថ វិបច្ចិតុំ ន សក្កោន្តិ។ តានិ បន និរយាទីសុ អបាយេសុ និព្វត្តស្ស តំ គតិវិបត្តិំ អាគម្ម យថារហំ វិបច្ចន្តិ។ តាយ បន គតិវិបត្តិយា បដិពាហិតានិ កុសលានិ តត្ថ វិបច្ចិតុំ ន សក្កោន្តិ។ ឯកច្ចស្ស ទស្សនីយតាទិរូបេន កាយេន សមន្នាគតស្ស យទិបិ សោ ទាសោ វា ហោតិ ហីនជច្ចោ វា, តំ ឧបធិសម្បត្តិំ អាគម្ម កុសលានិ ឯវស្ស វិបច្ចន្តិ។ តាទិសំ ហិ សុត្វាបិ “អយំ កិលិដ្ឋកម្មស្ស នានុច្ឆវិកោ”តិ ឧច្ចេសុ អមច្ចាទិដ្ឋានេសុ ឋបេន្តិ, ចណ្ឌាលិម្បិ សុត្វា អគ្គមហេសិអាទិដ្ឋានេសុ ឋបេន្តិ។ តាយ បន ឧបធិសម្បត្តិយា បដិពាហិតានិ អកុសលានស្ស វិបច្ចិតុំ ន សក្កោន្តិ។ តានិ បន ឧបធិវិបត្តិយំ ច ឋិតស្ស យថារហំ វិបច្ចន្តិ។ ទាសកុលាទីសុ ហិ ឧប្បន្នម្បិ ទុរូបំ ហីនេសុ ឋបេន្តិ។ ឯកច្ចស្ស បន បឋមកប្បិកានំ វា ចក្កវត្តិរញ្ញោ វា ពុទ្ធានំ វា សុរាជសុមនុស្សានំ សម្បន្នេ កាលេ និព្វត្តស្ស តំ កាលសម្បត្តិំ អាគម្ម កុសលានិ ឯវ វិបច្ចន្តិ, ន អកុសលានិ។

តានិ បុន ទុរាជទុម្មនុស្សានំ វិបន្នេ កាលេ តំ កាលវិបត្តិំ អាគម្ម វិបច្ចន្តិ, ន បន កុសលានិ តាយ កាលវិបត្តិយា បដិពាហិតត្តា។ ឯកច្ចស្ស បន សីលសំយមាទិអនវជ្ជបយោគេន ចេវ សាវជ្ជេន វា អនវជ្ជេន វា ទេសកាលិកុសលានេន អាយុហនសិប្បាទិបយោគសាមត្ថិយេន ច សមត្ថាគតស្ស តំ បយោគសម្បត្តិំ អាគម្ម កុសលានិ ឯវ វិបច្ចន្តិ, ន អកុសលានិ។ តានិ បុន យថាវុត្តវិបរីតបយោគវិបត្តិំ អាគម្ម វិបច្ចន្តិ, ន បន កុសលានិ តាយ បដិពាហិតត្តា។ យុទ្ធាទីសុ ហិ បាណាតិបាតាទិអកុសលំ ករោន្តាបិ តំតំអាយុហនសិប្បាទិបយោគសម្បត្តិំ និស្សាយេវ សេនាបតិដ្ឋានាទិយសសម្បត្តិំ លភន្តិ, ន បន តំ អកុសលំ និស្សាយ។ យថា ទានវេយ្យាវច្ចាទីសុ កុសលំ ករោន្តាបិ អសមត្ថវាយាមាទិបយោគវិបត្តិំ និស្សាយ អនត្ថព្យសនម្បិ បាបុណន្តិ, ន បន តំ កុសលំ និស្សាយ។ ឯវមេតាហិ ចតូហិ សម្បត្តីហិ, វិបត្តីហិ ច កុសលាកុសលានំ វិបច្ចនាវិបច្ចនវិភាគំ ភគវា យថាភូតំ បជានាតិ។ អយំ តាវេត្ថ វិភង្គនយេន ទុតិយពលស្ស វិភាវនា។

អបរេន ចស្ស –

“អហោសិ កម្មំ អហោសិ កម្មវិបាកោ, អហោសិ កម្មំ នាហោសិ កម្មវិបាកោ, អហោសិ កម្មំ អត្ថិ កម្មវិបាកោ, អហោសិ កម្មំ នត្ថិ កម្មវិបាកោ, អហោសិ កម្មំ ភវិស្សតិ កម្មវិបាកោ, អហោសិ កម្មំ ន ភវិស្សតិ កម្មវិបាកោ, អត្ថិ កម្មំ អត្ថិ កម្មវិបាកោ, អត្ថិ កម្មំ នត្ថិ កម្មវិបាកោ, អត្ថិ កម្មំ ភវិស្សតិ កម្មវិបាកោ, អត្ថិ កម្មំ ន ភវិស្សតិ កម្មវិបាកោ, ភវិស្សតិ កម្មំ ភវិស្សតិ កម្មវិបាកោ , ភវិស្សតិ កម្មំ ន ភវិស្សតិ កម្មវិបាកោ”តិ (បដិ។ ម។ ១។២៣៤) –

ឥមិនា បដិសម្ភិទាយំ វុត្តេនាបិ នយេន វិភាវនា វេទិតព្វា។ តត្ថ យំ អតីតត្តភាវេ អាយូហិតំ កម្មំ វុត្តំ, ហេតុបច្ចយំ អាគម្ម តត្ថេវ វិបាកំ អទាសិ។ ឥទំ សន្ធាយ “អហោសិ កម្មំ អហោសិ កម្មវិបាកោ”តិ បឋមំ បទំ វុត្តំ។ យំ អតីតេសុ បន ទិដ្ឋធម្មវេទនីយាទីសុ ពហូសុ ឯកំ ទិដ្ឋធម្មវេទនីយំ លទ្ធបច្ចយំ វិបាកំ ទេតិ, សេសានិ អវិបាកានិ, ឯកំ ឧបបជ្ជវេទនីយំ បន បដិសន្ធិំ អាកឌ្ឍតិ, ឯកំ អានន្តរិយំ និរយបដិសន្ធិំ ទេតិ, សេសានិ អវិបាកានិ។ អដ្ឋសុ សមាបត្តីសុ ឯកាយ ព្រហ្មលោកេ និព្ពត្តតិ, សេសា អវិបាកា។ ឥទំ សន្ធាយ “អហោសិ កម្មំ នាហោសិ កម្មវិបាកោ”តិ ទុតិយំ បទំ វុត្តំ។ យំ អតីតំ កម្មំ ឯតរហិ វិបាកំ ទេតិ, ឥទំ សន្ធាយ តតិយំ។ យំ បរិយាទានេន ន វិបច្ចតិ, ឥទំ សន្ធាយ ចតុត្ថំ។ យំ អនាគតេ វិបាកំ ទស្សតិ, ឥទំ សន្ធាយ បញ្ចមំ។ យំ ន វិបច្ចតិ, ឥទំ សន្ធាយ ឆដ្ឋំ។ យំ ឯតរហិ អាយូហិតំ កម្មំ ឯតរហេវ វិបាកំ ទេតិ, ឥទំ សន្ធាយ សត្តមំ។ យំ ន វិបច្ចតិ, ឥទំ សន្ធាយ អដ្ឋមំ។ ឥមិនា នយេន សេសបទានម្បិ អត្ថោ វេទិតព្វោ។ ឥទំ តថាគតស្សាតិ ឥទំ សព្វេហិ ឯវេហិ បការេហិ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នានំ កម្មន្តរវិបាកន្តរានំ យថាភូតតោ ជាននញាណន្តិ អត្ថោ។ ទុតិយពលំ។

តតិយេ សព្វត្ថគាមិនិន្តិ សព្វគតិគាមិនិញ្ច អគតិគាមិនិញ្ច បដិបទន្តិ មគ្គំ។ យថាភូតំ បជានាតីតិ ពហូសុបិ មនុស្សេសុ បាណាតិបាតាទីសុ ឯកមេវ អកុសលំ ឯកតោ ករោន្តេសុ ឥមស្ស ចេតនា និរយគាមិនី ភវិស្សតិ, ឥមស្ស តិរច្ឆានយោនិគាមិនី, ឥមស្ស បេត្តិវិសយគាមិនី, និរយាទីសុបិ បនេសា ឯវរូបេ ឯវរូបេ ឋានេ ឯវំវណ្ណំ វិបាកំ ទស្សតិ, ឥមស្ស បដិសន្ធិំ អាកឌ្ឍិតុំ ន សក្កោតិ, អញ្ញេន កម្មេន

ចិត្តបរិបន្ថិកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិធេបក្ខំ កថេស្សតិ។ ពហុស្ស វា ឯកតោ នានាកុសលំ, វិបស្សំ វា បដ្ឋបេត្តស្ស ពលស្ស ទេវតា យក្ខស្សាតិការិកំ កថេស្សតិ, ពលស្ស ទេវាតិការិកំ, តត្ថាបិ ឯកចេតនាចេតនា វិបាកំ ទស្សតិ, ពលស្ស វា វិបស្សនា ឯកំ វា ទ្វេ វា តយោ វា វា ចត្តារោ វា បរិនិព្វានហេតុ វា ហេតុ វា ភវិស្សតិ, ពលស្ស ន កិញ្ចិ បរិនិព្វានសម្បត្តិអាទីនំ អនន្តេហិ អាការេហិ ឯកវត្ថុស្មិម្បិ ឧប្បន្នំ កុសលាកុសលសង្ខាតំ សព្វត្ថគាមិនិបដិបទំ អវិបរីតតោ បជានាតីតិ តតិយពលំ។

ចតុត្ថេ អនេកធាតុន្តិ ចក្ខុធាតុអាទីហិ, កាមធាតុអាទីហិ វា ពហុធាតុំ។ នានាធាតុន្តិ តាសំយេវ ធាតូនំ វិលក្ខណតាយ នានប្បការំ ធាតុំ។ លោកន្តិ ខន្ធាយតនធាតុលោកំ។ យថាភូតំ បជានាតីតិ តាសំ តាសំ ធាតូនំ ខន្ធាយតនធាតុវិកប្បាទីសុ វុត្តនយេន អនន្តប្បភេទំ នានត្តំ អវិបរីតតោ បជានាតិ។ ន កេវលញ្ច ឧបាទិន្នកសង្ខារលោកស្សេវ នានត្តំ បជានាតិ, អថ ខោ អនុបាទិន្នកសង្ខារលោកស្សាបិ បច្ចេកពុទ្ធាទីហិ បរិច្ឆិន្ទិតុំ អសក្កុណេយ្យំ នានត្តំ បជានាតិយេវ។ តេហិ ឧបាទិន្នកលោកស្សាបិ នានត្តំ ឯកទេសតោវ ជានន្តិ, អនុបាទិន្នស្ស បន នេវ ជានន្តិ, សព្វញ្ញុពុទ្ធស្សេវ ឯតំ វិសយោ។ ឯកំ ហិ ពលាយ នាម ធាតុយា ឧស្សន្នាយ ពីជំ រុក្ខគច្ឆលតាទីនំ, ខន្ធទណ្ឌវល្លិតចបត្តបុប្ផផលាទីនំ វណ្ណគន្ធរសផស្សាទីហិ, ភេទការណេហិ ច អនន្តប្បភេទំ នានត្តំ, បច្ចេកពុទ្ធាទីនញ្ច នានត្តំ ហោតីតិ អនន្តេហិ អាការេហិ ជានិតុំ សក្កោតិ, នានាតីតិ ចតុត្ថពលំ។

បញ្ចមេ នានាធិមុត្តិកន្តិ ហីនាទីហិ អធិមុត្តីហិ នានាធិមុត្តិកភាវំ។ យថាភូតំ បជានាតីតិ តីសុបិ កាលេសុ ហីនាធិមុត្តិកា ហីនាធិមុត្តិកេ វ សេវន្តិ, បណីតាធិមុត្តិកា ច បណីតាធិមុត្តិកេ។ តត្ថាបិ អស្សទ្ធា អស្សទ្ធេ, ទុស្សីលា ទុស្សីលេ, មិច្ឆាទិដ្ឋិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកេ, សទ្ធា សទ្ធេ, សីលសុតចាគបញ្ញាទិសម្បន្នា ច តេ តេ វ សេវន្តីតិ នានប្បការតោ ជានាតិ។ សទ្ធាសីលាទិសម្បន្នា ហិ តទ្ធិរហិតេ អត្តនោ អាចរិយុបជ្ឈាយេបិ ន សេវន្តិ, តេបិ ពលវេ, អត្តនា អត្តនា បន សទិសេ វ សេវន្តីតិ បញ្ចមពលំ។

ឆដ្ឋេ បរសត្តានន្តិ បធានសត្តានំ។ បរបុគ្គលានន្តិ តតោ បរេសំ ហីនសត្តានំ។ ឯកត្តេន វា ឯតំ បទទ្វយំ វេនេយ្យវសេន ទ្វិធា កត្វា វុត្តំ។ ឥន្ទ្រិយបរោបរិយត្តន្តិ សទ្ធាទីនំ ឥន្ទ្រិយានំ បរភាវញ្ច អបរភាវញ្ច, វុឌ្ឍិញ្ច ហានិញ្ចាតិ អត្ថោ។ យថាភូតន្តិ សទ្ធាទីនំ សត្តានំ អាសយានុសយចរិតាធិមុត្តិអាទីហិ សទ្ធឹ ឥន្ទ្រិយបរោបរិយត្តំ សព្វាការតោ ជានាតិ។ តត្ថ អាសយោតិ និវាសដ្ឋានំ, យត្ថ សត្តានំ ចិត្តសន្តានំ និពទ្ធំ វសតិ។ សោ ទុវិធោ វដ្ដាសយោ វិវដ្ដាសយោ ច។ តត្ថ សស្សតុច្ឆេទវសេន បវត្តំ សត្តំ ទិដ្ឋិគតំ វដ្ដាសយោ នាម; សប្បច្ចយនាមរូបបរិគ្គហតោ បដ្ឋាយ សត្តា វិបស្សនាញាណំ, មគ្គញាណញ្ច វិវដ្ដាសយោ នាម។ មគ្គញាណម្បិ ហិ “ទសយិមេ, ភិក្ខវេ, អរិយាវាសា, យទរិយា អាវសិំសុ”តិអាទិវចនតោ (អ. និ. ១០.១៩) អាសយោ ច។ ឥមំ បន ភគវា សត្តានំ អាសយំ ជានន្តោ ឧក្កិដ្ឋទិដ្ឋិគតានំ អប្បវត្តិក្ខណេបិ ជានាតិ ឯវ។ កាមរាគាទិកិលេសានុសយុត្តម្បិ ហិ បុគ្គលំ ភគវា តទេវ ជានាតិ “អយំ នេក្ខម្មាទិអភិរតោ វិវដ្ដាសយោ”តិ នេក្ខម្មាទិំ សេវន្តម្បិ ជានាតិ, “អយំ កាមាទិអភិរតោ វដ្ដាសយោ”តិ អនុសយចរិតាទិជាននេបិ ឯសេវ នយោ។ តត្ថ អនុសយោ កាមរាគានុសយាទិតោ សត្តវិធោ។ ចរិតន្តិ តីហិ ទ្វារេហិ អភិសង្ខតកុសលាកុសលំ។ អធិមុត្តីតិ អជ្ឈាសយោ។ ឯវមេវ អាសយានុសយញាណំ, ឥន្ទ្រិយបរោបរិយត្តញាណញ្ចាតិ ទ្វេ ញាណានិ ឯកតោ ហុត្វា ឯកំ ពលញាណំ នាម ជាតន្តិ ឆដ្ឋពលំ។

នត្តេយ ឈាតចិខេយាក្លូនយាឌិនយាបត្តិតត្តិ បឩយាឌិត៌ ចត្បុត្ថ ឈាតាត៌, “ទ្វបិ ទ្វបិតិ បឃ្យតិ”តិអាឌិត៌ អដ្ឋត្ថ ចិខេយាក្លាត៌,

នចិតក្កនចិចារាឌិត៌ តិណ្ហ នយាឌិត៌, បឩយញ្ញាតនយាបត្តិអាឌិត៌ តចត្ថ អត្បុប្ផនយាបត្តិត៌ ន៌កិលេនត្តិ ហាតកាកិឃឆម្ប៉ិ ខេចាគាតត្តិ

ចិខេនកាកិឃ៌ ឆម្ប៉ិ ចុដ្ឋាតត្តិ ខេឃត កាខេលោត ឈាតាឌីហិ ចុដ្ឋហត្តិ, ត៌ កាខេល៌ ត៌ បត ត្វចិឆំ ខេចាគាតឃ្យិ កចក្កយ្យិ៌ ខេហដ្ឋិយ៌ ហិ បក្យល៌

ឈាត៌ អត្តខេតា ខេចាគាតចខេនត ក្ចបរិយឃ្យ ឈាតឃ្យ បកដ្ឋាតខេតា “ចុដ្ឋាត”ត្តិ ចុក្ខតិ, តយ្យាតយ្យាបត នយាឌិយ្យាកចក្កចខេនខេតច

ចុដ្ឋាតខេតា កចក្កយ្យិ៌ តិខេរាឆខេតា បត ឋលនយាបត្តិឃាច ចុដ្ឋហត្តិ៌ ឍ្គឆំ បិតុឍ្គុត្តកចុដ្ឋាត៌ តាយ, ត៌ នត្ថិ ករចា ឃចាក្ទត៌

នត្ថាកាខេត បឌាតាតិ៌ នត្តយពល៌

អដ្ឋមេ បុខេត្តិតិចានាត្បុឃ្យតិតិ បុខេត្តិតិចុត្តក្ខត្ថាត្បុឃ្យខេល៌, ត៌ តាយខេកាត្តចណ្ហាហាខេនុឍក្លឌឹហិ តត្ត តត្ត កខេច ចិឌ្ឍយាខេតហិ អតខេត្តហិ

អាកាខេទហិ ឃចាក្ទត៌ បឌាតាតីតិ៌ អដ្ឋយពល៌

តចមេ ទុឍ្វុបបិតត្តិ ទុតិឍ្ញា ក្ចបបិតឍ្ញា, ត៌ ចចយារ៍តាបបឌ្ឍយាតហិតបល៌តនុចណ្ហាឍ្ញាណ្ហាឌិខេតា អតត្តបកេឆ ឃចាកយ្ញុបកេ នខេត្ត

ឌិខ្ពាចក្កូខាកាខេលាត ចណ្ហាឃតកក្កហលាបុខេលត ឌិឍ្ញា នត្ថាកាខេតា បឌាតាតិតិ៌ តចយពល៌

ឆនមេ អានចាត៌ លឃត្តិ អានចតិខេរាឆំ តិត្ថាត៌, ត៌ អខេហត្តយក្កខាកាលាត ចតុនុក្ខបឌិខេចឆខេតា បឌាតាតិតិ៌ ឆនយពល៌

ឍ្គយាតិតិ ឃាតិ ខេហដ្ឋា “តចាកតឃ្យ ឆន តចាកតពលានិ”តិ អខេចាច, ឍ្គយាតិ តាតិតិ អប្បត៌ កខេរាតិ៌ ឃម្ពា ខេចខេតាបរិឃពាលាឌិតិ

នាចកាឌិតឃ្យិ ឃចាខេហ៌ ចិឌ្ឍយាតាតិបិ នចិនឃ៌ កិឍ្ញិខេចច ខាតត្តិ, ត ច នត្ថាកាខេតា៌ ពុដ្ឋាត៌ បត នត្ថញ្ញាតញ្ញាល៌ ចិឃ នត្ថាឆខេយ្យុ

ឃចានក៌ ចិនខេឃ នត្ថត្ត នត្ថាកាខេតា ខុកក្លូខេលា អប្បឌិហត៌ បចត្តតិ, តម្ពា “តចាកតពលានិ”តិ ចុក្ខត្តិ៌ ឃឌិ ខុច៌

នត្ថញ្ញាតញ្ញាលាខេឃ្យចាឃ៌ បខេកខេគា ខេហាតិ, កម្ពា បត “ឆនពលពាលាតិ”តិ ចិឃុំ ចិកត្តាតិតិ? ចិនឃកិច្ចក្ខុយិខេកឆខេតា ខេត៌ អញ្ញាតត្តា៌

ឆនពលពាខេលាយ្យុ ហិ បឌម៌ កាខេលាកាខេលាខេយច ខាតាតិ, ត្វុតិឃ៌ កម្មត្តខចិបាកត្តខេយច ខាតាតិ, តតិឃ៌ កម្មុបរិច្ឆេឆខេយច, ចត្បុត្ថំ

តាតត្តកាខេលាខេយច, បញ្ចមំ នត្តាត៌ អជ្ឈាឃយាឌិបុត្តិខេយច, ឆដ្ឋំ ឍ្គត្រិឃាត៌ តិក្លុបុក្ខាចខេយច, នត្តមំ ឈាតាឌីហិ នឌ្គិ ខេតាន៌

ន៌កិលេនាឌិខេយច, អដ្ឋម៌ បុខេត្តិតិចុត្តក្ខនត្តតិខេយច, តចម៌ នត្តាត៌ ទុតិបឌិនត្ថិខេយច, ឆនម៌ នក្ខបរិច្ឆេឆខេយច, តាឌ្ញា៌

នត្ថញ្ញាតញ្ញាល៌ បត ខុខេតហិ ខាតិតត្ថឍ្ញា តខេតា ក្ចត្តិរិឍ្ញា នត្ថិ អតីតាឌិខេកឆំ ខុកក្លូខេលា នត្ថាកាខេតា ខាតាតិ, ខុខេត៌ បត កិច្ចំ ត នត្ថិ

កខេរាតិ៌ ត៌ ហិ ឈាត៌ ហុត្វា អខេប្បត្វ, ឍ្គឌ្ឍិ ហុត្វា ចិក្បត្តិត្វ, ឃខេក្កា ហុត្វា កិលេនខេ ខេលខេបត្វ ត នខេក្កាតិ៌ ឆនពលពាលាតិ បត ត៌ នត្ថិ

ឃចាខេហ៌ កាត្វ នខេក្កាត្តិ៌ ខេតាន្វ ច បឌិបិឌិឃា នត្ត ពាលាតិ កាយាចចខេរាតិ, តខេតា ខេក្វ ទ្វបិចចខេរាតិ, អចនាខេត ខុក៌ ខេលិក្យត្តខេ៌

នត្ថញ្ញាតញ្ញាល៌ បត កាយាចចខេរខេយចាតិ ខុច៌ ចិនឃកិច្ចក្ខុយិខេកឆខេតា អញ្ញាខេយច ឆនពលពាល៌ អញ្ញា នត្ថញ្ញាតញ្ញាលត្តិ៌ អឃ៌ តាច

បឆត្តក្បុនាខេតា ចិតិច្ឆឃា៌ ឆម្ប៉ខេកឆាឌិខេតា បត នខេត្តាបិ ចិតិច្ឆឃា ខុកចិឆខេកាដ្ឋានខេតា បដ្ឋាឃ ខុត្ត ចុត្តាត្បុនាខេតាច

ទោមនស្សា, សុត្តន្តកថានយេន ហិ ចិត្តុប្បាទកថា ឯត្ថ, ឥធ បន សុខ ច ចិត្តស្ស ឥតិ។

ទោមនស្សាទិកច្ចវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ទុក្ខសច្ចនិទ្ទេសវណ្ណនា

ទុក្ខសច្ចនិទ្ទេសកាយ បឋមំ និទ្ទេសបរិច្ឆេទេន សទ្ធិំ អត្ថតោ និទ្ទេសោ។ យាតិកាយ ហិ អាទិតោ បាច – ជាតិជរាទិអាទយោ ទ្វាទសត្តិ ឯកកា និក្ខិត្តា, តតោ សោកោ ច ឧបាយាសោ ចាតិអាទយោ អដ្ឋារស ទុកា, អកុសលមូលាទយោ បញ្ចតិំស តិកា, អាសវចតុក្កាទយោ ចុទ្ទស ចតុក្កា, ឧបាទានក្ខន្ធាទយោ បន្នរស បញ្ចកា, វិវាទមូលាទយោ ចុទ្ទស ឆក្កា, អនុសយាទយោ សត្ត សត្តកា, កិលេសវត្ថុអាទយោ អដ្ឋ អដ្ឋកា, អាឃាតវត្ថុអាទយោ នវ នវកា, កិលេសវត្ថុអាទយោ សត្ត ទសកា, ឆត្តិំ អដ្ឋារសកានំ ចមេន អដ្ឋសតតណ្ហាវិចរិតានិ ច យថាក្កមំ និក្ខិបិត្វា អនេក្ខាសដ្ឋិ ឥដ្ឋិកតានិ (ទាហុខាលសុទ្ធ អតិទស្សិតានីតិ សដ្ឋានិបិ តោសដ្ឋិអធិកានិ អដ្ឋកិលេសសតានិ និក្ខិត្តានីតិ វេទិតព្ពានិ។ អយំ តាច និទ្ទេសបរិច្ឆេទោ។

អត្ថតោ បន "ជាតិមទោ"តិអាទីសុ ជាតិំ្ឧបក្កមលិតតំ និស្សាយ "លត្តិយាទីនំ ចតុន្នម្បិ វណ្ណានំ អហំ ឧត្តមជាតិកោ, ឥមេ ន ឧត្តមជាតិកា"តិ ឯវំ អត្តុក្កំសនបវត្តមទេន ឧប្បន្នោ មជ្ជនាការប្បវត្តោ មានោ ជាតិមទោ នាម។ សេសបទេសុបិ ឯសេវ នយោ។ តត្ថ អាទិច្ចគោត្តកស្សបគោត្តាទិឧត្តមគោត្តំ និស្សាយ គោត្តមទោ។ និរាពាធតំ, យោព្ពញ្ញំ, "ចិរំ សុខំ ជីវិំ ជីវាមិ ជីវិស្សាមី"តិ ឯវំ ជីវិតំ, ពាហុលិកត្តំ និស្សាយ យថាក្កមំ អារោគ្យមទាទយោ ចុត្តា។ សុគតមហិតមច្ចមលិកំ, មាតុតបត្តតាទិការុការំ មព្ពញ្ញ បមុខំ គត្វា បតិរូបត្តិ, បរិវារេត្វា គច្ឆតីតិ ឯវំ បុព្ពង្គមំ, មហាបរិវារំ, សុចិបរិវារត្តំ និស្សាយ យថាក្កមំ សក្ការមទាទយោ ច វេទិតព្ពា។ ភោគោ បន កិញ្ចាបិ លាភគ្គហណេនេវ គហិតោ, និធិគតធនេន បនេត្ថ លាភោ វេទិតព្ពោ, "អត្តុបនិតមត្វាការលាសាលាភត្តាទិឧបភោគសម្ពន្ធិមេនាបិ ចត្តុំ ចដ្ឋតី"តិបិ ចទន្តិ។ សរីរវណ្ណំ, គុណវណ្ណញ្ច និស្សាយ វណ្ណមទោ។ ពាហុសច្ចំ, បដិភានំ, "វណ្ណំ ពុទ្ធវចនំ រាជវចនំ ជនបទវចនំ កាយវចនំ រត្តិន្ទិវបរិច្ឆេទំ និក្ខត្តមុហុត្តយោគំ ជានាមី"តិ ឯវំ រត្តញ្ញុតំ ចា និស្សាយ យថាក្កមំ សុតមទាទយោ ច វេទិតព្ពា។ ជាតិបិណ្ឌបាតិកតំ, អនវញ្ញាតតំ, ឥរិយាបថបាសាទិកតំ, មហិទ្ធិកតញ្ញា និស្សាយ យថាក្កមំ បិណ្ឌបាតិកមទាទយោ។ កិញ្ចាបិ បរិវារ-គ្គហណេន យសោ គហិតោ។ បរិវារស្ស បន សមសត្តកការេន មត្តុដំ កិត្តិយសញ្ញោច ចា និស្សាយ យសមទោ។ បរិសុទ្ធសីលំ, ឧបចារប្បនាឈានំ, សិប្បគោវសល្លំ, សរីរស្ស អារោហសម្បទំ, បរិណាហសម្បទំ, អត្តភិរឌ្ឍនអក្កបច្ចក្កតាយ សរីរបារិបូរិំ្ញ និស្សាយ សីលមទាទយោ វេទិតព្ពា។

ឥមិនា ឯត្តកេន ធានេន សមត្តំ យាតំ ទស្សេត្វា ឥទានិ អមត្តកមេច សាមញ្ញតោ យាតំ ទស្សេន្តោ "មទោ"តិ អាហ។ បមាទោតិអាទីសុ បញ្ចកាមគុណេសុ ចិត្តវោស្សគ្គសង្ខាតោ សុចរិតាវេសចនាយ, ទុច្ចរិតវេសចនាយ ច ហេតុត្វតោ បមជ្ជនាការប្បវត្តោ អកុសលចិត្តុប្បាទោ បមាទោ នាម, ស្វាយំ សតិវោស្សគ្គលក្ខណោ។ ចាតករិតកត្តា ចិយ យាតាបិតុស្សុបិ អគោរវតកាចសព្ពតោ

ពក្ខិប្បអយានេតា ចមុក្ខា តាយ, ហ្វាឃំ ចិត្តស្ស ក្ខេ្ឋយាតកាចលក្ខណោ៓ អនេញ្ញាស់ រេកហាឌិ្បកនេលាសយ្យជំ, ចិឌ្ឍាសយ្យជំ ចា ឌិហ្វា តឌ្ឌិក្យលាសយាន្របុក្ខតចសប្បចនេត្តា អក្យសលចិត្តប្បានេកា សារបុក្ខា តាយ៓ កនេត្តាបិ ហិ សារបុក្ខចនេសត ក្គក្កេហត្យំ ត ចដ្ឋតិ, អក្យសលនេយច នេហាតិ៓ ហ្វាឃំ ករលាត្តូវិឃលក្ខណោ៓

អត្រ អត្រ ចិសនេឃ ពាន្ឋា អស្សាតិ អត្រិនេឋ្ឋា, បុក្កនេលិ, តស្ស ការនេចា អត្រិឋ្ឋតា៓ ឲចំ យហិឋ្ឋតាឌឹស្វបិ អនេត្វា រេចឌិតនេត្តា៓ តត្វ ឃំ ឃំ លឌ្ឋិ, នេតត នេតត អសត្តូស្សិត្វា អបរស្ស អបរស្ស បត្វតាចនេសត បចនេត្តា នេលិនេកា អត្រិឋ្ឋតា៓ ឃាឃ អត្តតា លឌ្ឋិ បលិតយ្យិ លិយកំ ចិឃ លាឃតិ, បនេនត លឌ្ឋិ លិយកយ្យិ បលិតំ ចិឃ លាឃតិ៓ សាឃំ អបរាបរលិកបត្វតាលក្ខណា៓ សត្តក្យលចិកាចតាចសប្បចនេត្តា នេចច តទ្បុប្បនេត្តិ អតិយហនេត្តហិបិ ចត្វហិ អសត្តស្សតាការប្បចនេត្តា ច នេលិនេកា យហិឋ្ឋតា៓ ឃាឃ សយត្ថាកនេតា បុក្កនេលិ បដ្ឋនេឃហិ ទុប្បុនេរា អក្កិ ចិឃ ក្ខបិនោនេតត, សយុនេទ្ធា ចិឃ ច ក្ខទនេពត៓ ឃា ចាឃំ សត្តក្យលាសយ្ហាចតតា, បដិក្កហនេលា ច បរិនេការនេក ច អយត្តញ្ញាតា, ឲតំ យហិឋ្ឋតាលក្ខណំ៓

អសត្តាតំ បត សទ្ធាឃឹលិតំ, យក្កចលិឌឹតញ្ញា នេលិកិឃនេលិកត្តទារតំ ក្យលាតំ ចិកាចតាចសប្បចនេត្តា នេចច តទ្បុប្បនេត្តិ អតិយហនេត្តហិបិ បដ្ឋនេឃហិ អសត្តស្សតាការប្បចនេត្តា ច នេលិនេកា បិបិឋ្ឋតា៓ ឃា ចាឃំ អសត្តក្យលាសយ្ហាចតតា, បដិក្កហនេលា ច បរិនេការនេក ច អយត្តញ្ញាតា ឲតំ បិបិឋ្ឋតាលក្ខណំ៓

សិក្កត្តិ ចិន្ឋាតនេដ្ឋត សិក្កំ, តាកទិកកាចសក្ខាតស្ស កិលេសសិក្កនេស្សតំ អឌិចចតំ, តំ អត្វនេតា សិក្ការកនេលាចសប្បចនេត្តា នេលិនេកាច៓ តិត្តិលត្តិ លិឃតំ, តំ អត្វនេតា តិចាសដ្ឋានេត ស្យតលាតំ ចិឃ អញ្ញាយញ្ញា សត្តាតំ "តច សត្តកំ, យយ សត្តកា"ត្តិ លិឃ្យតាការប្បចនេត្តា នេកានេសាច៓ ចាបល្យត្តិ ចបលតា, តំ បត្តឌឹចរាឌិបរិក្ខារាតំ, អត្តកាចស្ស ច យល្ឋតចិក្ខសតនេពប្បអាឃតចសប្បចនេត្តា រានេកាច, នេឃត សយត្ថាកនេតា ឌិនេណ្ណាបិ ឌហនេរា ចិឃ នេហាតិ៓ អសកាកច្ចត្តិតិ ចិសកាកច្ចត្តិ ចិសកាកកិរិឃា, សា កន្ទ្រដ្ឋាតិនេឃស្វបិ អតាឌរចនេសត ចិបឋ្ឋតឹកក្កាហិតាចសប្បចនេត្តា នេកានេសាច , ឃាឃ សយត្ថាកនេតា កិលិនេតបិ យាតាបិត្យអាចទិឃ្យបញ្ញាឃាឌិនេពត ត ឆ្លនេលិនេកតិ, នេតហិ សឌ្ឋិ លិកសក្ការការនេលា ពលហំ ករទាតិ, នេតស្ម ហិនេរាត្តប្បំ, នេចតិឃាឌឹស្ម ចិត្តិការន្ទ្បា ត បច្ចុបដ្ឋនេបតិ៓ អរតីតិ បនេត្តស្ម នេសតាសនេតស្ម, សយឆចិបស្សតាស្ម ច អតកិរយលា ក្ខក្កល្ហិតតា, សា តចាបចនេត្តា អក្យសលចិត្តប្បានេកា៓ តត្ថិតិ អាលស្យំ៓ ចិឌម្ភិតាតិ កាឃស្ស អាតយតាឌិអាកានេរត ឲត្តតា ចិឌម្ភតា៓ កត្តសយ្វនេកាតិ កត្តប្បច្ឆាឃ កាឃស្ស អកម្មញ្ញតា៓ នេចតនេសា ច លីតត្តត្តិ ចិត្តសនេក្កានេចា៓ អត្វនេតា បនេតតាតិ សព្ពាតិបិ ចិតយិទ្ធចនេសត ចិត្តស្ស កិលិតាការនេរាច៓

ក្យហតាតិអាឌឹស្ម លិកសក្ការសិនេលិកសត្តស្សិតស្ស បិបិឋ្ឋស្ស នេតត នេតត ក្ខបិនេឃត ចិយ្យបតា ក្យហតា តាយ៓ សា តិចិឌា បដ្ឋឃបដិនេសចតសាយត្តឌប្បទិតរិឃាបចសណ្ឋាបតចនេសត៓ តត្វ ឌឹចរាឌឹហិ តិយត្តិតស្ស តឌត្ថិពនេស្សច សនេតា បិបិឋ្ឋតំ តិស្សាឃ បដិក្ខិបនេតត, នេត ច កហបតិនេក អត្តតិ ស្វប្បតិដ្ឋិតសនេទ្ធ ញាត្វា បុត នេតសំ "អនេហា អនេយ្យា អប្បិនេឋ្ឋា ត កិញ្ចិ បដិក្កល្ហិហ្ញា ពាឋ្ឋតិ, ស្វលឌ្ឋិ ចត នេតា អស្ស, សនេច អប្បយត្តកំ កិញ្ចិ បដិក្កនេលាឃ្យា"តិ តាតាចិនេឆហិ ក្ខបិនេឃហិ បលិតាតិ ឌឹចរាឌឹតិ ក្ខបតានេយត្តាតំ

តេនត្ថក្កមកាយតេន្ថោច អាចិកត្វា បដិក្កមនេណត ច តេតា បកុតិ អបិ សកេដការេហិ ក្តបតាយតហេតុក្ខំ ចិម្ហាបនំ បច្ចយបដិសេវនសង្ខាតា កុហនា នាម។ បាបិច្ឆស្សេវ បន សតោ “យោ ឯវរូបំ ចីវរំ ធារេតិ, សោ សមណោ មហេសក្ខោ”តិអាទិនា ឧត្តរិមនុស្សធម្មាធិគមបរិទីបនវាចាយ តថា តថា ចិម្ហាបនំ សាមន្តជប្បនសង្ខាតា កុហនា នាម។ បាបិច្ឆស្សេវ បន សតោ សមាហិតស្សេវ សម្ភាវនាធិប្បាយកតេន ឥរិយាបថេន សព្វមិតេន កិរិយាបថេន ចិម្ហាបនំ ឥរិយាបថសន្និស្សិតសង្ខាតា កុហនា នាម។

អាលបនាតិអាទិនា បន ចតុប្បច្ចយបដិសំយុត្តា វាចាយេវ ទស្សិតា។ អនុប្បិយភាណិតា, ចាដុកម្យតា, មុគ្គសូប្យតា, បារិភដយតា ច អាលបនា នាម។ តត្ថ អាលបនាតិអាទិតោវ លបនា។ អនុប្បិយភាណិតាតិ សច្ចានុរូបំ, ធម្មានុរូបំ វា អនបលោកេត្វា បុនប្បុនំ បិយភណនំ។ ចាដុកម្យតាតិ នីចវុត្តិតា, អត្តានំ ហេដ្ឋតោ ឋបេត្វា បវត្តនំ។ មុគ្គសូប្យតាតិ មុគ្គសូបសទិសតា, អបក្កមុគ្គសទិសេន អប្បសច្ចេន សយត្ថាកតវចនតា។ បារិភដយតាតិ កុលទារកានំ អង្កេន បរិហរណាទិនា បរិភដស្ស កិច្ចំ។ ឧទយំ សព្វាបិ កិរិយាភេទា “លបនា”ត្វេវ វុត្តាតិ។ បទេសំ បន បច្ចយទានសញ្ញាជននំ កាយវចីកម្មំ នេមិត្តិកតា នាម, យា “បរិកថោភាសនិមិត្តកម្ម”ន្តិ វុត្តា។ អក្កោសនធម្មកោហនាទីហិ យថា ទាយកោ អទត្វា ភាយតិ, ឯវំ តំ និប្បីឡនំ និប្បេសិកតា នាម។ អយំ ហិ យស្មា វេឡុបេសិកាយ វិយ អព្ភង្គំ ឋានំ បរស្ស គុណំ និប្បេសេតិ និបុញ្ឆតិ, យស្មា វា គន្ធជាតំ បិសិត្វា គន្ធមគ្គនា វិយ បរគុណេ និប្បិសិត្វា វិចុណ្ណេត្វា ឯសា លាភមគ្គនា ហោតិ, តស្មា “និប្បេសិកតា”តិ វុត្តា។ ឯកស្មិំ បន កុលេ លទ្ធាមិសំ អញ្ញត្ថ ទានវសេន លាភេន លាភស្ស បត្ថនា លាភេន លាភំ និជិគីសនតា នាម។ សេសំ ច កុហនាទយោ បញ្ចបិ តថា តថា បវត្តា លោកាទិអកុសលចិត្តុប្បាទាតិ វេទិតព្ពា។

“សេយ្យោហមស្មី”តិអាទយោ ធាតុស យានា ហេដ្ឋា សំយោជនកោដ្ឋាសេ វុត្តានុសារេន សុវិញ្ញេយ្យាវ។ តត្ថ ច អាទិតោ តយោ យានា បុគ្គលំ អភិស្សាយ ជាតិគោត្តរូបភោគាទិនិមិត្តបវត្តិវសេន វុត្តា, តតោ បរំ បន តេ យានា សេយ្យាទិសហីនបុគ្គលំ អភិស្សាយ វុត្តា។

ឧទយព្ពយេហិ ធាតុសហិ បទេហិ សចត្តុកោ យានោ វុត្តោ, តេនាហ អចត្តុកំ ទស្សេតុំ “យានោ”តិអាទិ វុត្តំ។ តតោ បរំ អតិមានោតិអាទីសុ “ជាតិអាទីហិ មយា សទិសោ នត្ថី”តិ អតិក្កមិត្វា មញ្ញនាវសេន បវត្តោ មានោ អតិមានោ នាម។ “បុព្វេ មយា សទិសោ, ឥទានិ អហំ សេដ្ឋោ, ឥមេ ហីនតរា”តិ ឧប្បន្នោ មានោ មានាតិមានោ វិយ មានាតិមានោ នាម។ អត្តានំ បន អវមញ្ញនាវសេន បវត្តោ មានោ ឱមានោ នាម, សោ “ហីនោហមស្មី”តិ បវត្តហីនមានសទិសោ។ អនធិគតេសុ អរិយធម្មេសុ “អធិគតា មយា”តិ ឧប្បន្នោ មានោ អធិគតត្តា អធិមានោ នាម, អយំ បន សោតាបន្នាទិអរិយសាវកានំ “អហំ សកទាគាមី”តិអាទិនា ន ឧប្បជ្ជតិ សោតំ មគ្គផលនិព្ពានបហីនកិលេសាវសិដ្ឋកិលេសបច្ចវេក្ខណេន អរិយគុណបដិវេធេ និក្កង្ខត្តា។ ទុស្សីលស្ស បន ន ឧប្បជ្ជតេវ, សីលវតោបិ បរិច្ចត្តកម្មដ្ឋានស្ស ន ឧប្បជ្ជតិ, បរិសុទ្ធសីលស្សេវ បន សុទ្ធសមថលាភិនោ, សុទ្ធវិបស្សនាលាភិនោ, តទុភយលាភិនោ វា ឧប្បជ្ជតិ។ សោបិ តទុភយលាភី អរហត្តេ ឧប អនធិគន្ត្វា បតិដ្ឋាតិ សុវិក្ខម្ភិតកិលេសត្តា, បរិយាទិណ្ណសង្ខារត្តា ច, តថេវ សោតាបន្នាទីសុបីតិ វេទិតព្ពោ។ បដ្ឋាសុ បន ទន្តេសុ “អហមស្មី”តិអាទិនា បវត្តោ មានោ អស្មិមានោ នាម។ មិច្ឆាវេន បន បាបកេន កម្មុនា តេន អភិប្បាយតេន ឧជ្ជាដ្ឋានាទិនា អត្តានំ សម្ភាវេត្វា ឧប្បន្នេន បវត្តោ មានោ មិច្ឆាមានោ នាម។

ញាតិវិតក្កោតិអាទីសុ “មយ្ហំ ញាតកា សុខជីវិនោ សម្បត្តិយុត្តា”តិ ឯវំ គេហស្សិតបេមេន ញាតកេ អារព្ភ ឧប្បន្នោ វិតក្កោ ញាតិវិតក្កោ នាម, “ញាតកា ខយំ គតា វយំ គតា សទ្ធា បសន្នា”តិអាទិនា បន នេក្ខម្មស្សិតោ ញាតិវិតក្កោ នាម ន ហោតិ។ ឯវំ ជនបទវិតក្កេបិ, តស្ស បន “អម្ហាកំ ជនបទោ សុភិក្ខោ សុន្ទរោ”តិអាទិនា បវត្តិអាការោ វេទិតព្ពោ។ អមរត្ថាយ វិតក្កោ, អមរោ វា វិតក្កោតិ អមរវិតក្កោ។ តត្ថ យោ ឧក្កុដិកប្បធានាទីហិ ទុក្ខេ និជ្ជិណ្ណេ សម្បរាយេ អត្តា សុខី អមរោ ហោតីតិ ឯវំ បវត្តោ, សោ អមរត្ថាយ វិតក្កោ នាម។ យោ បន ទិដ្ឋិគតិកស្ស ឯកស្មិំ បទេ អសណ្ឋហិត្វា “ឯវម្បិ មេ នោ, តថាបិ មេ នោ, អញ្ញថាបិ មេ នោ”តិអាទិនា អមរមច្ឆោ វិយ គហេតុំ អសក្កុណេយ្យតាយ បវត្តោ, សោ អមរោ វិតក្កោ នាម។ តំ ទុវិធម្បិ ឯកតោ កត្វា ឥធ “អមរវិតក្កោ”តិ វុត្តោ។

អនុទ្ទយតា បតិរូបកេន បន គិហីហិ សហសោកិសហនន្ទិតាទិវសេន គេហស្សិតបេមេន យុត្តោ បរានុទ្ទយតាបដិសំយុត្តោ វិតក្កោ នាម។ លាភេន ចេវ សក្ការេន ច កិត្តិសទ្ទេន ច សទ្ធិំ អារម្មណករណវសេន យុត្តោ គេហស្សិតោ វិតក្កោ លាភសក្ការសិលោកបដិសំយុត្តោ វិតក្កោ នាម, តស្ស បន “អហោ វត មេ លាភាទយោ ឧប្បជ្ជេយ្យុ”ន្តិអាទិនា បវត្តិអាការោ វេទិតព្ពោ។ “អហោ វត មំ បរេ ន អវជានេយ្យុ”ន្តិ ឧប្បន្នោ គេហស្សិតោ វិតក្កោ អនវញ្ញត្តិបដិសំយុត្តោ វិតក្កោ នាម។ ឯកកំ។

ទុកាទីសុ កោធាទយោ ហេដ្ឋា វុត្តត្ថេ វជ្ជេត្វា អវសេសានញ្ច វណ្ណនា ហោតិ។ តត្ថ ទុកេសុ តាវ ឧបនាហោតិអាទីសុ បុព្ពកាលេ កោធោ “អក្កោច្ឆិ ម”ន្តិអាទិនា អាសេវនេន អបរកាលេ វេរចិត្តេ ទឡ្ហតរំ អាពទ្ធោ ឧបនាហោ នាម, យេន សមន្នាគតោ វេរំ និស្សជ្ជិតុំ ន សក្កោតិ វសាតេលមក្ខិតបិលោតិកា វិយ, សោធិយមានម្បិស្ស ចិត្តំ ន បរិសុជ្ឈតិ, ស្វាយំ វេរុបនិពន្ធនលក្ខណោ។

បរគុណំ បន វិនាសេត្វា តត្ថ ទោសមក្ខនវសេន បវត្តោ កោធោ មក្ខោ នាម។ អយំ ហិ បឋមតរំ អត្តនោ ចិត្តំ គូថោ វិយ គូថក្ខេបកំ ហត្ថំ មក្ខេតិ, បច្ឆា បរន្តិ “មក្ខោ”តិ វុត្តោ, ស្វាយំ បរគុណមក្ខនលក្ខណោ។ បឡាសតីតិ បឡាសោ, បរស្ស គុណេ ទស្សេត្វា អត្តនោ គុណេហិ សមេ ករោតីតិ អត្ថោ។ តថាបវត្តោ លោភោ, ស្វាយំ យុគគ្គាហលក្ខណោ។

ទ្វារត្តយេបិ វិជ្ជមានស្សេវ ទោសស្ស បដិច្ឆាទនតោ ចក្ខុមោហនមាយា វិយាតិ មាយា, សា កតទោសបដិច្ឆាទនលក្ខណា។ សឋស្ស ភាវោ, កម្មំ វា សាឋេយ្យំ, កេរាដិយំ, តំ អវិជ្ជមានគុណប្បកាសនលក្ខណំ។

អនជ្ជវាទយោ ហេដ្ឋា វុត្តអជ្ជវាទិបដិបក្ខអកុសលវសេន វេទិតព្ពា។ អជ្ឈត្តសំយោជនន្តិអាទីសុ អជ្ឈត្តន្តិ កាមភវោ, តត្ថ សត្តេ ពន្ធនវសេន បវត្តានិ បញ្ចោរម្ភាគិយសំយោជនានិ អជ្ឈត្តសំយោជនំ នាម។ ពហិទ្ធាតិ រូបារូបភវោ។ តត្ថ ពន្ធនវសេន បវត្តានិ បញ្ចុទ្ធម្ភាគិយសំយោជនានិ ពហិទ្ធាសំយោជនំ នាម។ កាមភវេ ហិ សត្តានំ អាលយោ ពហុកោ, ន ឥតរេសុ, តស្មា សោ អជ្ឈត្តំ ឥតរោ ច ពហិទ្ធាតិ វេទិតព្ពា។ ទុកំ។

ពិនេកឃុ បត ទេលិកាឌីតិ ពីហិ អក្យុបលប្ញលិតិ តាយ៉ កាយញ្យាបិឌចិហិឋាឋយ្យឃុត្តា ចិតក្កា តនេយា អក្យុបលចិតក្កា តាយ៉ នេត ៦ច ឋឌ្ឍាឃឹនេឋត ពិនេឃ្យា អក្យុបលឋឌ្ឍា៉ ឋកាចឌេ្ណត ពិនេឃ្យា អក្យុបលឆាត្យនេយាតិ ច ទុច្ចត្តិ៉ កាឃចឌីយនេតាគ្ទុច្ចរិតាតិ ពីហិ គ្ទុច្ចរិតាតិ តាយ, តាតិ ក្លារត្តឃបរ្យចត្តាត៌ បិលាតិបិតាឌីត៌, ឋឌ្ឍាក្យុបលិត៌ ចា ចនេឋត នេយានេឌតឌ្ឍាតិ៉ ឃុត្តត្តបរិឃានេយត បត ឌិដ្ឋាឋចចឌ្ឍីតា កាយាឋចាឌនេយា តនេយា អាឋចា តាយ៉ ឋក្កាឃឌិដ្ឋិចិចិកិច្ឆាឃឹលឌ្ឍាតបរាយាឋា ពីហិ ឋិនេយាឌតាតិ តាយ៉

កាយតល្យា កចតល្យា ចិកចតល្យា ច ពិនេឃ្យា តល្យា តាយ៉ តត្ថ ឋឃ្យតឌិដ្ឋិឋហកនេតា រានេកា កចតល្យា, ដ្ឋនេឆ្ជឌិដ្ឋិឋហកនេតា រានេកា ចិកចតល្យា, អចនេឋឋា បត ឋឌ្ឍាបិ តល្យា កាយតល្យា៉ កាយឆាត្យបឌិឋិឃុនេត្តា ចា រានេកា កាយតល្យា, ទ្វុបិទ្វុបឆាត្យបឌិឋិឃុនេត្តា កចតល្យា, ដ្ឋនេឆ្ជឌិដ្ឋិឋហកនេតា ចិកចតល្យាតិ នេចឌិតឌ្ឍា៉ កាយតល្យា ទ្វុបតល្យា អទ្វុបតល្យា ច អបរាបិ ពិនេឃ្យា តល្យា តាយ៉ ទ្វុបតល្យា អទ្វុបតល្យា តិនេរាឆតល្យា ច បុត អបរាបិ ពិនេឃ្យា តល្យា តាយ៉ តត្ថ តិនេរាឆតល្យាតិ ដ្ឋនេឆ្ជឌិដ្ឋិឋហកនេតា៉ កានេយឋតា កចនេឋតា ច្រាហ្មចរិនេយឋតា ច ពិនេឃ្យា ៦ឋតា តាយ៉ តត្ថ ច្រាហ្មចរិនេយឋតាតិ ឋឃ្យត្យនេឆ្ជឌិដ្ឋិឋឌ្ឍាតច្រាហ្មចរិយឃ្យ កនេចឋតា៉ "នេឋនេឃ្យាហយឃ្វិតិ ចិឆា, ឋឌិនេឋាហយឃ្វិតិ ចិឆា, ហិនេតាហយឃ្វិតិ ចិឆា"តិ ៦ចំ ចុត្តយាតចិឆា ពិនេឃ្យា ចិឆា តាយ៉ យានេតា ហិ នេឋឃ្យាឌិចនេឋត ចិឌហតនេតា យឌ្ឍាតនេតា "ចិឆា"តិ ចុច្ចតិ៉ ឌាតិឌរាយរណាតិ បឌិច្ច ដ្ឋប្យត្តាតិ កឃាតិ ពីហិ កឃាតិ តាយ៉ "អតីតំ ចា អឌ្ឍាតំ អានេឌ្ឍា"តិអាឌិតា ចុត្តាតិ ពីហិ, ត្យុឌ្ឍាឌីឃុ កឌ្ឍតចិចិកិច្ឆតចនេឋត បចត្តា ពិនេឃ្យា អចិឌ្ឍា ពីហិ តយាតិ តាយ៉ ចិចិកិច្ឆាឃឹនេឋត តឃ្យ ចិកនេក្ក តំឋយ្យឃុត្តា អចិឌ្ឍាច ចុត្តា, តឃ្យា ៦ច បឌិច្ឆាឌកនេត្តតបិ តយកាចនេតាតិ ឌដ្ឋឌ្ឍា៉

ឃំ កិច្ចិ បត ឋត្តឃ្យ ឃុតាឌិកំ ដ្ឋប្យច្ចតិ, តំ ឋឌ្ឍា បុនេឌ្ឍាកតនេហត្យតិ ៦កំ ពិត្តាឃតត៌, ឌ្ឍឃ្យនេតិយ្ខាតនេហត្យតិ ទុតិយំ, អនេហត្យអប្បច្ចយាតិ តតិយត្តិ ឌ្ឍយាតិ ពីហិ ពិត្តាឃតតាតិ តាយ៉ តត្ថ បឌយចាឌី ក្យុបលិក្យុបលកិរិទិយាត្យចិត្តាហារាឌិកំ, កតិដ្ឋបឌិអាឌិកំ, ឋប្យុទិឃុបតិឃ្យឃឋឌ្ឍឃ្យចតាឌិកច្ចា ឋឌ្ឍា បច្ចយបច្ចយុប្បត្ត បឌិក្លិបិត្វា ៦កំ កមុចិបិកានេយច ឋយ្យឌិច្ឆតិ, ឌ្ឍតនេទ បត នេច្វបិ ឋឌ្ឍា នេហត្យំ បឌិក្លិបិត្វា ឌ្ឍឃ្យនេហត្យកំ, អនេហត្យកច្ចា ឋយ្យឌិច្ឆត្តិ, នេតឋំ ពិល្លិ ចាឌាត៌ ចនេឋនេតច បនេយាឌតាកាចាឌិនេតា ឃឆាត្យទ្វុបំ នេឆានេឋា ឆាតនេឌ្ឍា៉ កត្ថចិត្តារកនេយត បនេតត្ថ ត ចិត្តារឃិយ្យា

រាកនេឆាឋនេយាហា បត តនេយា បលិនេឆាឆឌេ្ណត កិច្ចាតា តាយ៉ នេត ៦ច ហិ កិនេលឋឌេ្ណត អក្កលាតិ, យលឹតកាចកនេលឌេ្ណត យលិតិ, បក្លលតបិតនេហត្យនេតា ចិឋយាតិ ច នេហាត្តិ៉ បិលាតិបិតាឌីតិ កាឃចឌីយនេតាចិឋយាតិ អបរាតិបិ ពីហិ ចិឋយាតិ តាយ៉ រាកនេឆាឋនេយាហា អត្យឌហតឌេ្ណត តនេយា អក្កិ, កឋឌតិនេរាឌឌេ្ណត កឋាចា ច នេហាត្តិ៉ បិលាតិបិតាឌីតិ កាឃកឋាចាឌនេយា បត អបនេទបិ តនេយា កឋាចា តាយ៉ អឃ្យាឌឌិដ្ឋិត្តិនេក កាយបរិនេកានេក "តត្ថិ កានេយឃុ នេឆានេឋា"តិ ៦ចំ បចត្តា ឋឃ្យតឌិដ្ឋិ អឃ្យាឌឌិដ្ឋិ តាយ៉ ចីឋតិចត្តកា បត អត្តឌិដ្ឋិ អត្តាត៌ អត្យាតត្តា អត្តាត្យឌិដ្ឋិ តាយ៉ តឃ្យា បត "ទ្វុបំ អត្តនេតា ឋយត្យបឃ្យតិ, ទ្វុបចត្តិ ចា អត្តាត៌, អត្តតិ ចា ទ្វុបំ, ទ្វុបឃ្វិ ចា អត្តាត៌ ឋយត្យបឃ្យតី"តិ ៦ចំ ទ្វុបក្លនេត្ត ចតនេឃ្យា ឌិដ្ឋិនេយា៉ ៦ចំ នេឋឋក្លនេត្តឃុបិតិ ចីឋតិចត្តកតា នេចឌិតឌ្ឍា៉

តត្ថ ច ទុវិធំ អត្តតោភិអាភិតា បញ្ញាក្ខន្ធេ អត្តតោ ពហលចរេន បចត្តា បញ្ញា រូបក្ខន្ធាទីនិ ធម្មា, ទេវទា បត សព្វេតទីនិ ធម្មាតិ វេទិតព្វា៉

“ភត្តិ ទិត្ត”ន្តិអាទិភយបច្ចត្តា បត ភត្តិកទីនិ ឋិត្ថាទីនិ ភាយ, លិយកទីនីតិ អទេត្វា៉ អទតិត្តិកេ បាលិយាលេន្ទិដ្ឋានីហិ សត្តានំ ចិហិសតា

ចិទេហសា ភាយ៉ ក្ខាទត្តយបច្ចត្តអកុសលធម្មស្ស ចរិយា អធម្មចរិយា ភាយ៉ ទោចធម្មតាតិកេ សាច កាយញ្ញាបិទចិហិសាសញ្ញា

ភាភាទម្មលោហុ បចត្តិតោ, ភាភាក្ខតត្តា ច ភាភត្តសញ្ញា ភាយ៉ ខន្ធត្តិកេ កុម្មិតស្ស ការេចា កោសង្ខំ, បយាទោច៉ អភាទិយត្តិកេ

ឍូចាទស្ស អភាទិយភចសបច្ចតេត្វា កោទេធា អភាទិយំ ភាយ៉ អស្សង្គិយត្តិកេ ទតភត្តយកម្មផលិតំ អសង្គហភចសបច្ចត្តា អកុសលធម្មា

អស្សង្គិយំ ភាយ៉ បញ្ញាចិធយន្ធិយចរេន “ទេហិ”តិ ចចភស្ស អញាភតា អចទញ្ញាតា ភាយ៉

ខន្ធត្តិកេ យភន្ធេង្គសុ ញាត្តិកេយសុ អកុត្តក្ខាទតា អសំចទោ ភាយ៉ កាយិកចាចសិកចិតិក្កយោ ទុស្សីល្យំ ភាយ៉ អទិយត្តិកេ

ញាន្តបទេច្ចកញាន្តសាចកានំ ធម្មទោបាសភានីសុ អតិន្ថា អទិយានំ អធម្មភកម្មតា ភាយ៉ ទេធនិបត្តិកសន្តម្មស្ស សចភធាទណានីសុ អតិន្ថា

សន្តម្ម អសោតុកម្មតា ភាយ៉ បទស្ស ទោសាទោបទេ ទន្តិរេចធិតាសក្ខាទតា រូបទម្មខាច រូបទម្មចិត្តតា ភាយ៉ មុដ្ឋស្សច្ចត្តិកេ ខន្ធន្តំ

ទេចតេសា ចិទេក្លុបិ ភាយ៉ អយោនិសោមនសិការត្តិកេ “អនិច្ចេ និច្ច”ន្តិអាទិភា, សច្ចុបដិបក្ខចរេន ចា អត្តុបាយមនសិការសង្ខាតំ

អាចជ្ជនចិត្តំ អយោនិសោមនសិការោ ភាយ៉ ឋិត្ថាទីនិ ឋិត្ថាសង្ខាបាទយោ អដ្ឋ ឋិត្ថាមក្កា កុម្មក្កា ភាយ, ឋិត្ថាមក្កស្ស អាទេសចភា

កុម្មក្កទេសចភា ភាយ៉ ទិភមិន្ទិ ទេចតេសា ច លីភត្តំ ភាយ៉ តិកំ៉

ចតុក្កេសុ ទីចរាទីសុ ចតុសុ បច្ចយេសុ “កត្តិ មភាមំ លភិស្សាមី”តិ តណ្ហាយ រូប្បាទោ ចត្តារោ តណ្ហុប្បាទា ភាយ៉ ភ កន្តិ ឧតាហិ

អទិយាតិ អកតិយោ, ឈន្ទាទោសភយមោហមយា៉ តា ហិ អកត្តព្វមក្កាយភាតិ អកត្តព្វការណាតិ ចត្តារិ អកតិកមភាតិ ភាយ៉ តត្ថ ឈន្ទោតិ

បក្ខបាតរាគោ៉ ភមត្តិ តចាបចេត្វា ទោសោ៉ អតិន្ថានីសុ “តិច្ចំ សុខំ អត្តា សុភ”ន្តិ ឧចំ បចត្តា ចត្តារោ ចិបរិយាសា ចិបរីតតោ ធម្ម

ឧសភតោ៉ តេសុ ចា អាសភតោ បចិសភតោ ចត្តារោ ចិបរិយាសា ភាយ៉ តេ សញ្ញាចិត្តទីនីចិបរិយាសចរេន បទេច្ចំ តយោ តយោ

ហុត្វា ក្ខាទស ហោន្តិ៉ តេសុ អតិច្ចេ តិច្ចំ, អភត្តតិ អត្តាតិ សញ្ញាចិត្តទីនីចិបរិយាសា ឍ, ទុក្ខេ សុខំ, អសុភេ សុភន្តិ ទីនីចិបរិយាសា ទេ្វ

ចាតិ អដ្ឋ សោតាបត្តិមគ្គេន បហីយន្តិ, អសុភេ សុភន្តិ សញ្ញាចិត្តចិបរិយាសា ទេ្វ អភាកាមិមគ្គេន, ទុក្ខេ សុខន្តិ សញ្ញាចិត្តចិបរិយាសា

ទេ្វ អទហត្តមគ្គេនាតិ វេទិតព្វា៉

អទិច្ចេ ទិច្ចំ, អសុភេ សុភំ, អមុខេ មុខំ, អចិញ្ញាណេ ចិញ្ញាណត្តិ ឧចំ បចត្តា ចត្តារោ អភទិយចោហារា ភាយ៉ ទិដ្ឋាទីសុ បត អទិច្ចំ អសុភំ

អមុខំ អចិញ្ញាណត្តិ ឧចំ បចត្តា អបទេបិ ចត្តារោ អភទិយចោហារា ភាយ៉ ឌ្ឋមេ ច ឋុទិមេហិ សទ្ធិំ អដ្ឋ អភទិយចោហារាតិបិ ទុត្តន្តិ៉

បិលាតិបិតអទិត្តាទាភការយេហុឋិត្ថាចារមុសាចាទា ចត្តារិ ទុច្ចរិតាតិ ភាយ៉ មុសាចាទាទិចធីទុច្ចរិតាតិ អបរាតិបិ ចត្តារិ

ចធីទុច្ចរិតាតិ ភាយ៉ ញាតិទោគាធិយោលភយាតិ ចត្តារិ ភយាតិ ភាយ៉ ទាជទោទអក្តិឧទកភយាតិ ចត្តារិ, សមុទ្ទេ ឌូទោទហត្ថស្ស បត

រូបជ្ជនកាតិ ក្ខាមិកុម្ភិលអាចដ្ដសុសុកាភយាតិ ច ចត្តារិ, អត្តាតុចាទបរាតុចាទទណ្ឌទុក្កតិភយាតិ ចត្តារិ ចាតិ ឌ្ឋយាតិ ចា អបរាតិ ឌ៏លិ

ចតុក្កាតិ ចត្តារិ ភយាតិ ភាយ៉ តត្ថ សុសុកាតិ ចណ្ឌមន្ថា៉ សត្តាតិបិ ទេចតាតិ ភយាតិ បដិឈចិត្តាតីតិ វេទិតព្វាតិ៉ សត្តំ សុខទុក្ខាទិកំ

សយំកតំ បទំកតំ រូកយកតំ អធិច្ចសមុប្បន្នត្តិ ឧចំ រូបជ្ជមានា ឌ្ឋយា ចតស្សោ ទីនីយោ ភាយ៉ ចតុក្កំ៉

បញ្ចកេសុ បញ្ចោការេក្ខកិយាតិអាទីសុ ឯកំ ចុទ្ទតិ កាយធាតុ ទេហង្គាកាចតោ, តត្ថ ប្បបត្តិតិបញ្ហាឥតតោ តំ ឯកំ កឌត្តីតិ សក្កាយឌិដ្ឋិចិចិកិច្ឆាសីលព្វតបរាយាសកាយរាកបដិឃា បញ្ចា ឯកទក្ខកិយសំយោជនាតិ តាយ៉ ឋាឆ្ណិ ទូបារូបធាតុ ប្បបរិកាចតោ, តំ ចុត្តតយេត កឌត្តីតិ ទូបរាកអទូបរាកយាទ៏តាឝ្គុអចិជ្ជា បញ្ចា ឋាឝ្កកិយសំយោជនាតិ តាយ៉ រាកទេាសទោហយាតឌិដ្ឋិយោ បញ្ចា លក្កតង្គេត សក្កា តាយ៉ ទេ ខុច បញ្ចា អតុបចិសតង្គេត, ឮឝតង្គេត ធ បញ្ចា សល្លា តាយ៉ សត្ថុឆមូសញ្ឈិក្ខាសុ កង្ខតាតិ ធត្តារិ, សព្រាហ្មចារីសុ កុបិតចិត្តតា ធាតិ ឮទេយ បញ្ចា ចិត្តស្ស ឆត្តកធចទលាហុកកាចកទលត្តា ទេចទោតាលិលិ តាយ៉ កាមេយសុ អចឹតរាគោ៉ កាមេយ...បេ... ទូបេ...បេ... យាចឝត្ថំ កុឌ្ឌិត្វា សេយ្យសុខំ បស្សសុខំ មិទ្ធសុខំ អតុយុទ្តត្តា ចិហទតិ, អញ្ញតរំ ទេឝចតិកាយំ បណិធាយ ព្រហ្មចរិយំ ចរតីតិ ខុចំ បចត្តា បញ្ចា ឆម្ពា ចិត្តំ ពត្ថិត្វា មុដ្ឋិយំ កត្វា ចិយ កហណទោ ទេចតយោចិតិពន្ធា តាយ៉ តត្ថ កាមេយតិ អជ្ឈត្តិកេ កាមេយ, ទូបេតិ ពហិទ្ធាទូបេ៉ សត្ថិ អត្តា, អសត្ថិ អត្តា, តេចសត្ថិតាសត្ថិ អត្តា, សំចិជ្ជាទតោ បត អត្តា ឋដ្ឋិជ្ជតិ, ឌិដ្ឋិឆមុតិត្ថាតំ ចា បិបុណាតីតិ ខុចំ បចត្តា បញ្ចា ឌិដ្ឋិយោ តាយ៉

បិណាតិបិតាឌិមជ្ឈបិតបរិយោសាតា បញ្ចា ទេចរកទលង្គេត ទេចរា តាយ៉ ឝាតិកោកទោកសីលឌិដ្ឋិព្យសតាតិ បញ្ចា ព្យសតា តាយ៉ តត្ថ ព្យសតាតិ ចិតាសសហឌាតា, តទោ ឋប្បត្តា អក្ខុសលិ៉ ពាហុឌតស្ស អប្បិយតា, ទេចរពាហុលតា, ធឌ្ឈពាហុលតា, សមុទ្ទហយទណំ, អបិយកាយតត្ថិ ឮទេយ បញ្ចា អក្ខត្តិយា អាឌឹតចា, អតឆិចាសតាយ ទោសាតិ អទេត្វា៉ អាឌឹចកកឃំ អសិទេលិកកឃំ បរិសសារជ្ជកឃំ មទណកឃំ ឝក្កតិកឃត្តិ ឮយាតិ បញ្ចា កយាតិ តាយ៉ យាចឝត្ថំ បញ្ចាកាយក្ខុណបរិកោរកេត ទេច បឆមុញ្ញាតាឌីហិ ធព្វហិ ធសោតហិ ចាតិ បញ្ចាហិ កាទលាហិ អត្តា បទមឌិដ្ឋិឆមុតិត្ថាតប្បទេត្វា ទេហាតីតិ បចត្តា ចាឝា បញ្ចា ឌិដ្ឋិឆមុតិត្ថាតចាឝា តាយ៉ បញ្ចាកំ៉

លទេក្ខសុ បត ទោកាទេសា មទេក្ខ ឮស្សា សាទេឆយ្យំ បិបិច្ឆតា សត្តិដ្ឋិបរាយាសិតាតិ ឮយាតិ ល ចិចាឝមូលិតិ៉ មតាបិទេយសុ ទូបាឌីសុ លសុ អាទមុទោសុ លត្តរាទោកាតិ ឮទេយ ល លត្តរាកា ទោហសិតា ឆមុា តាយ៉ អមតាបិទេយសុ លសុ អាទមុទោសុ បដិឃោ ល ចិទោរាឆចត្តុតិ តាយ៉ ចិទោរាទេសា ខុច ធត្តុ ចិទោរាឆចត្តុ៉ លសុ អាទមុទោសុ តណ្ហាច ល តណ្ហាកាយា តាយ៉ សត្ថុឆមូសញ្ឈិក្ខាសុ, អប្បយាទេឝ, បដិសត្ថាទេ ធ អការចា ល អការចា តាយ៉ កមូរាយតា, កស្សតិដ្ឋាសក្កណិកសំសក្កបបញ្ចារាយតា ធ ល បរិហាតិយា ឆមុា តាយ, បរិហាតិកទាតិ អទេត្វា៉ តត្ថ សចតឝស្សតសមុល្លបតបរិកោកកាយសំសក្កុសុ បញ្ចាសុ យុត្តបយុត្តតា សំសក្កាទាយតា៉ តណ្ហាយាតឌិដ្ឋិបបញ្ចាសុ យុត្តបយុត្តតា បបញ្ចារាយតាតិ ទេចឌិតព្វា៉ កមូកស្សតិដ្ឋាសក្កណិការាយតា ធត្តាទេរា, ទោចធស្សតា, បិបមិត្តតា ទេហ្ចុ ចាតិ ឮទេយ អបទេបិ ល បរិហាតិយា ឆមុា តាយ៉

ទេសាយតស្សដ្ឋាតិទេយសុ ទូបាឌីសុ លសុ អាទមុទោសុ ប្បប្បត្តា ទោកហសិតទេសាយតស្សសមប្បយុត្តា ចិធារា ទេសាយតស្សុបចិធារា តាយ, ចិតក្កាឝទេយា ឆមុា, តំសមប្បយុត្តា ចាតិ កទេហតព្វា៉ ខុស តទេយា ឮតទេហ្ចុទេយបិ៉ អញ្ញាណសហិតា បទេតត្ថ ទេចឝតុបេក្ខា ប្បបេក្ខាតិ ទេចឌិតព្វា, យា “អញ្ញាណុបេក្ខា”តិបិ ចុទ្ទតិ៉ ឮដ្ឋាតិដ្ឋមញ្ញត្តសុ លសុ អាទមុទោសុ យធាក្កមំ ប្បប្បត្តា ទេចឝតា “ល ទោកហសិតាតិ ទេសាយតស្សាតី”តិអាឌិតា លក្កត្តតយេត ចុត្តា៉ “អត្ថិ ខេ អត្តា”តិ ចា, “តត្ថិ ខេ អត្តា”តិ ចា, “អត្តតា ចា អត្តាតំ សញ្ជាតាមី”តិ ចា,

“អត្តតា ចា អភត្តាភិ ឃញ្ញាភាយឹ”តិ ចា, “អត្តតា ចា អត្តាភិ ឃញ្ញាភាយឹ”តិ ចា, “ឯឃា ឯយ អឃំ អត្តា កោរកោ ឯចឯកោ ភិច្ចោ ឆុឯចា”តិ ឲចំ ឱប្បញ្ញយាភា ញ្ចយា ល ឌិដ្ឋិឯឃា ភាយ៌ ឋត្ត អត្តិតិ ឃឃ្សឋឌិដ្ឋិ៌ ភត្តិតិ ឱឯច្ឆឌឌិដ្ឋិ៌ បញ្ចាបិ លឯត្ត “អត្តា”តិ កឯហត្វា ឃញ្ញាក្កឯត្តភ ឯឃឃាភិ ឌាភភចឯឃភ អត្តតា ចា អត្តាភិ ឃញ្ញាភាយឹតិ ឌិដ្ឋិ, ឃញ្ញាក្កត្ថិ បភ “អត្តា”តិ, ញ្ចឋឯឧ ច “អភត្តា”តិ កឯហត្វា អត្តតា ចា អភត្តាភិ ឃញ្ញាភាយឹតិ ឌិដ្ឋិ, ឃញ្ញាក្កត្ថិ បភ “អភត្តា”តិ, ញ្ចឋឯឧ ច “អត្តា”តិ កឯហត្វា អភត្តតា ចា អត្តាភិ ឃញ្ញាភាយឹតិ ឌិដ្ឋិ ច ឯចឌិតព្ពា៌ លក្កិ៌

ឃត្តឯកឃុ បភ កាយរាកបដិឈយាភឌិដ្ឋិចិចិកិច្ឆាកចរាកអចិជ្ជា ឃត្ត ឆាយកឋឯដ្ឋភ, អប្បហឹភឯដ្ឋភ ច ចិត្តឃត្តាឯភ អត្ថ អត្ថ ឃឃភឯឋា អត្ថឃឃា ភាយ៌ ឯឋ ឲច ឃឯត្ត ចដ្ឋិ ឃំឯឃាឌភឯឋា ឃំឯឃាឌភាតិ៌ ឃឃុភាចាឧចឯឃភ បរិឃុដ្ឋាភឯឋា បរិឃុដ្ឋាភាតិ ឯចឌិតព្ពា៌ អឃ្សទ្ធិឃំ អហិរិកំ អឯភាត្តប្បំ អប្បឃ្សឋឋា ឯកាឃជ្ជ យដ្ឋឃ្សទ្ធិ ទុប្បញ្ញាឋាតិ ញ្ចឯយ ឃត្ត អឃឋំ អឃប្បុរិឃាភិ, អឃត្តា ចា លិយកា ឆយ្ហាតិ អឃដ្ឋយ្ហា ភាយ៌ បិលាតិបិឋាឌឯឃា កាឃចឌឹទុច្ចរិតាភិ ឃត្ត ទុច្ចរិតាភិ ភាយ៌ យាឯភា អតិយាឯភា យាភាតិយាឯភា ឆ្នាយាឯភា អឆិយាឯភា អប្បិយាឯភា យិច្ឆាយាឯភាតិ ញ្ចឯយ ឃត្ត យាភា ភាយ៌ “យត្ថឃ្សឯលិឯក យាឋាឯបត្តិកឃយ្ហឯចា អត្តា ឱច្ឆិជ្ជតិ, ឋចា លឃុ ឯឌចឯលិឯកឃុ ឌិឯព្ពា កាឋព្វច្រាកាឯកឯក្កា អត្តា, ទ្វុបឯលិឯក ទ្វុបឹ យឯភាយឯឃា អត្តា, ចត្ថុ អទ្វុបកឯចឃុ ចត្ថុត្តិឯឆា អទ្វុបឹ អត្តា ឋត្ត ឋត្ត ឱច្ឆិជ្ជតិ ចិភឃ្សតិ ភ ឯហាតិ បរំ យឯលា”តិ ឲចំ បចត្តា ឃត្ត ឱឯច្ឆឌឌិដ្ឋិឯឃា ឃត្ត ឌិដ្ឋិឯឃា ភាយ៌ ឲត្ត ច អាឌិឯឋា តិឯឃ្សា ឌិដ្ឋិឯឃា ទ្វុបក្កត្ថិ អត្តឯឋា កឯហត្វា បចត្តា ឱឯច្ឆឌឌិដ្ឋិឯឃា, ឯឃឃា ចឋឯឃ្សា អទ្វុបក្កឯត្តតិ ឌោឋព្ពា៌ ឃត្តកំ៌

អដ្ឋឯកឃុ បភ ឯលិឯកា ឯឆាឯឃា ឯយាឯហា យាឯភា ឌិដ្ឋិ ចិចិកិច្ឆា ថិភំ ឱឌ្ឋច្ចញ្ញាតិ អដ្ឋ កិឯលឃចត្ថុតិ ភាយ៌ “ឃំ កិច្ចិ កយុំ កត្តព្វំ ឯយ”តិ ឲកំ, ឋចា “កឋំ ឯយ”តិ, “យឯក្កា ឯយ កត្តឯព្ពា”តិ, “កឯឋា”តិ, “អប្បកំ ឯយ ភុត្តា”ត្តិ, “ឃ្សុភុត្តា”ត្តិ, “អាឌាធឯឆា ឯយ ឱប្បឯគ្គា”តិ, “អចិរចុដ្ឋិឯឋា ឯកលព្ហា”តិ ឲកត្តិ ញ្ចយាតិ អដ្ឋ ក្សឹតចត្ថុតិ ភាយ, ក្សឹតឃ្សា ឯកាឃជ្ជការឯលាតិតិ អឯត្ត៌ លិឯក អលិឯក ច ឃឯឃ អឃឯឃ ច បឃំឃាឃ ភិត្តាឃ ច ឃុឯខ ទុក្ខ ច ឃចាក្កយំ រាកឯឆាឯឃហិ ចិត្តឃ្សា បដិហតភំ អដ្ឋឃុ ឯលិកឆឯយ្សឃុ ចិត្តឃ្សា បដិឈាឯឋា ភាយ៌ ឯហដ្ឋា ទ្វិហិ ចត្ថុក្កហិ ចុត្តា អដ្ឋ អភរិឃឯចាហារា ភាយ៌ យិច្ឆាឌិដ្ឋិយិច្ឆាឃង្កប្បាឌឯឃា អដ្ឋ យិច្ឆត្តា ភាយ៌ កិក្កហិ ចិជ្ជយាភាឃ អាបត្តិឃា ឯចាឌិឃយាភឃ្សា “ភ ឃរាឃឹ”តិ ភិឯព្ពឆភំ ឲកំ, “ត្វំ ធាឯលិ”តិអាឌិភា ឯចាឌកបដិប្បឯលំ ឲកំ, ឋចា “ត្ថចំ ឯចឋយាបឯគ្គា”តិ ឯចាឌកឃ្សា បច្ចាឯរាបភំ, អឯព្ពាភញ្ញា បដិចឯលំ, ឃឃ្ឈធាហិហាចិឯក្កបកលាភំ, ត្ថុលុ្ហាឯចភ ចិឯហឆភំ, ឃដ្ឋុ ឯចាឌកព្វា អភាឌិឃិត្វា បក្កយភំ, ឯចាឌភាកឃា ឃិក្កាបច្ចក្កាភត្តិ ញ្ចឯយ អដ្ឋ បុរិឃឯឆាឃា ភាយ៌ អឃញ្ញី អត្តា ទ្វុបឹ, អទ្វុបឹ , ទ្វុបឹ ច អទ្វុបឹ ច, ឯភចទ្វុបឹភាទ្វុបឹ, អត្តចា, អភត្តចា, អត្តចា ច អភត្តចា ច, ឯភចត្តចាភាភត្តចាតិ ឲចំ បចត្តា អដ្ឋ អឃញ្ញីចាឌា ភាយ៌ ឯភចឃញ្ញីភាឃញ្ញី អត្តា ទ្វុបឹ អទ្វុបឹតិអាឌិភា បចត្តា អដ្ឋ ឯភចឃញ្ញីភាឃញ្ញីចាឌា ភាយ៌ អដ្ឋកំ៌

ភចឯកឃុ បភ “អភត្ថំ ឯយ អចរិ, ចរតិ, ចរិឃ្សតិ, បិយឃ្សា ឯយ អភត្ថំ អចរិ, ចរតិ, ចរិឃ្សតិ, អប្បិយឃ្សា ឯយ អត្ថំ អចរិ, ចរតិ, ចរិឃ្សតី”តិ ឲចំ បចត្តា ភច អាឈាឋា ឲច អាឈាឋចត្ថុតិ ភាយ៌ ឯកាឯឆា យឯក្កា ញ្ចឃ្សា យច្ឆរិយំ យាឃា ឃាឯឆយ្យំ ឃុឃាចាឯឆា បាបិច្ឆតា យិច្ឆាឌិដ្ឋិតិ ញ្ចយាតិ ភច បុរិឃយលិភិ ភាយ៌ “ឯឃឃ្សឃ្សា ឯឃឯឃ្សាហឃ្សិ”តិអាឌឯឃា ភចចិឆា យាភា ភាយ៌ “ឋលំ្សាបដិច្ច បរិឯឃឃភា,

បរិយេសនំ បដិច្ច លាភោ, តំ បដិច្ច វិនិច្ឆយោ, តំ បដិច្ច ឆន្ទរាគោ, តំ បដិច្ច អជ្ឈោសានំ, តថា បរិគ្គហោ, មច្ឆរិយំ, អារក្ខោ, អារក្ខាធិករណំ ទណ្ឌាទានសត្ថាទានកលហវិគ្គហវិវាទាទិអនេកេ បាបកា ធម្មា"តិ ឯវំ វុត្តា ឥមេ នវ តណ្ហាមូលកា ធម្មា នាម; តត្ថ វិនិច្ឆយោតិ ញាណតណ្ហាទិដ្ឋិវិតក្កវសេន ចតូសុ វិនិច្ឆយេសុ វិតក្កវិនិច្ឆយោ ឥធ អធិប្បេតោ; លាភំ ហិ លភិត្វា "ឥទំ រូបារម្មណត្ថាយ, ឥទំ សទ្ទារម្មណាទិអត្ថាយា"តិ ឯវំ វិតក្កេន វិនិច្ឆយោ; ឆន្ទរាគោ ទុព្ពលរាគោ, អជ្ឈោសានន្តិ ពលវសន្និដ្ឋានំ; បរិគ្គហោតិ តណ្ហាទិដ្ឋិវសេន បរិគ្គហករណន្តិ វេទិតព្ពំ; "អស្មី"តិ, "អហមស្មី"តិ, "អយមហមស្មី"តិ, "ភវិស្ស"ន្តិ, "រូបី ភវិស្ស"ន្តិ, "អរូបី ភវិស្ស"ន្តិ, "សញ្ញី ភវិស្ស"ន្តិ, "អសញ្ញី ភវិស្ស"ន្តិ, "នេវសញ្ញីនាសញ្ញី ភវិស្ស"ន្តិ ឯវំ វុត្តានិ ឥមានិ នវ ចលនដ្ឋេន ឥញ្ជិតានិ នាម; ឥមានេវ មញ្ញនដ្ឋេន មញ្ញិតានិ, វិប្ផន្ទនតោ វិប្ផន្ទិតានិ, បបញ្ចនតោ បបញ្ចិតានិ, តានេវ តេហិ តេហិ ការណេហិ សង្ខតត្តា សង្ខតានិ ច នាម ហោន្តិ; សព្ពេហិ តេហិ បញ្ចហិ នវកេហិ មានោ ឯវ កថិតោ; សោបិ ហិ "អស្មី"តិអាទីហិ សញ្ញីហិ ច អាការេហិ ឥញ្ជំ វិយ បវត្តតីតិ; នវកំ;

ទសកេសុ បន លោភោ ទោសោ មោហោ មានោ ទិដ្ឋិ វិចិកិច្ឆា ថិនំ ឧទ្ធច្ចំ អហិរិកំ អនោត្តប្បន្តិ ឥមេ ទស កិលេសា ឯវ កិលេសវត្ថូនិ នាម; "អនត្ថំ មេ អចរី"តិអាទយោ នវ ខាណុកណ្ដកាទីសុ អដ្ឋានអាឃាតេន សទ្ធិំ ទស អាឃាតវត្ថូនិ នាម; បាណាតិបាតាទយោ ទស អកុសលកម្មបថា នាម; កាមរាគសំយោជនំ បដិឃមានទិដ្ឋិវិចិកិច្ឆាសីលព្វតបរាមាសភវរាគឥស្សាមច្ឆរិយអវិជ្ជាសំយោជនន្តិ ឥមានិ ទស សំយោជនានិ នាម; មិច្ឆាទិដ្ឋិមិច្ឆាសង្កប្បាទយោ អដ្ឋ, មិច្ឆាញាណមិច្ឆាវិមុត្តីហិ សទ្ធិំ ទស មិច្ឆត្តា នាម; តត្ថ មិច្ឆាញាណន្តិ បាបកិរិយាសុ ឧបាយចិន្តាវសេន ចេវ បាបកំ កត្វា "សុកតំ មយា"តិ បច្ចវេក្ខណាការេន ច បវត្តោ មោហោ; មិច្ឆាវិមុត្តីតិ អវិមុត្តស្សេវ សតោ វិមុត្តសញ្ញិតា; "នត្ថិ ទិន្នំ, នត្ថិ យិដ្ឋ"ន្តិអាទីហិ ទសហិ អាការេហិ បវត្តា នត្ថិកទិដ្ឋិ ទសវត្ថុកា មិច្ឆាទិដ្ឋិ នាម; "សស្សតោ លោកោ, តថា អសស្សតោ, អន្តវា, អនន្តវា, តំ ជីវំ តំ សរីរ"ន្តិ វា, "អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរីរ"ន្តិ វា, "ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា"តិ វា, "ន ហោតិ...បេ... ហោតិ ច ន ច ហោតិ, នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរំ មរណា"តិ វា ឯវំ បវត្តា ទសវត្ថុកា អន្តគ្គាហិកា ទិដ្ឋិ នាម; តត្ថ លោកោតិ អត្តភាវោ, "អន្តវា"តិ ឥទំ បរិត្តំ កសិណលាភិំ សន្ធាយ វុត្តំ; "អនន្តវា"តិ ឥទំ វិបុលន្តិ គហេតព្ពំ; តថាគតោតិ សត្តោ; ទសកំ;

អដ្ឋារសកេសុ តណ្ហាវិចរិតានីតិ តណ្ហាសមុទាចារា តណ្ហាបវត្តិយោ; អជ្ឈត្តិកស្សុបាទាយាតិ អជ្ឈត្តិកំ ខន្ធបញ្ចកំ ឧបាទាយ; ឥទំ ហិ ឧបយោគត្ថេ សាមិវចនំ; តត្ថ "អស្មីតិ ហោតិ, ឥត្ថស្មីតិ ហោតិ, ឯវស្មីតិ ហោតិ, អញ្ញថាស្មីតិ ហោតិ, តថា ភវិស្សន្តិ, ឥត្ថំ ភវិស្សន្តិ, ឯវំ ភវិស្សន្តិ, អញ្ញថា ភវិស្សន្តិ ហោតិ, តថា អស្មីតិ, សាតស្មីតិ ហោតិ, តថា សិយន្តិ, ឥត្ថំ សិយន្តិ, ឯវំ សិយន្តិ, អញ្ញថា សិយន្តិ ហោតិ, តថា អបាហំ សិយន្តិ, អបាហំ ឥត្ថំ សិយន្តិ, អបាហំ ឯវំ សិយន្តិ, អបាហំ អញ្ញថា សិយន្តិ ហោតី"តិ ឯវំ វុត្តានិ ឥមានិ អជ្ឈត្តិកស្សុបាទាយ អដ្ឋារស តណ្ហាវិចរិតានិ នាម;

តត្ថ អស្មីតិ ហោតីតិ អជ្ឈត្តិកស្ស ខន្ធបញ្ចកស្ស សមូហតោ "អហមស្មី"តិ គហណំ ហោតីតិ អត្ថោ; ឯវំ បន គហណេ សតិ តតោ បរំ អនុបនិធាយ, ឧបនិធាយ ចាតិ ទ្វិធា គហណំ ហោតិ; តត្ថ អនុបនិធាយាតិ អញ្ញំ អាការំ អនុបនិធាយ អនុបគម្ម សកភាវមេវារម្មណំ

កត្វា ឥត្ថស្មីតិ ហោតិ។ តស្ស “ខត្តិយាទីសុ ឥទំបការោ អហ”ន្តិ តណ្ហាមានទិដ្ឋិវសេន គហណំ ហោតីតិ អត្ថោ។ ឧបនិធាយ គហណំ បន ទុវិធំ ហោតិ សមតោ ច អសមតោ ច។ តត្ថ សមតោ គហណំ ឯវស្មីតិ ឥទំ, តស្ស យថា អយំ ខត្តិយោ, ព្រាហ្មណោ វា វេស្សសុទ្ទបីឡទ្ទបិអាទយោ វា, ឯវមហម្បីតិ អត្ថោ។ អញ្ញថាស្មីតិ ឥទំ បន អសមតោ គហណំ, តស្ស យថា ឥទំ ខត្តិយាទយោ, តតោ អញ្ញថា អហំ ហីនោ វា អធិកោ វាតិ អត្ថោ។ ឥមានិ តាវ បច្ចុប្បន្នវសេន ចត្តារិ តណ្ហាវិចរិតានិ, ភវិស្សន្តិអាទីនិ បន ចត្តារិ អនាគតវសេន វុត្តានិ។ តេសំ បុរិមចតុក្កេ វុត្តនយេនេវ អត្ថោ វេទិតព្វោ។ តត្ថ អស្មីតិអាទិទ្វយំ សស្សតុច្ឆេទគ្គាហវសេន វុត្តំ។ តត្ថ ហិ អស្មីតិ សស្សតំ, សីតមីតិ សាតំ, អសស្សតំ, ឥតោ បរានិ សិយន្តិអាទីនិ ចត្តារិ សំសយបរិវិតក្កវសេន វុត្តានិ។ អបាហំ សិយន្តិអាទីនិ ចត្តារិ “អបិ នាមាហំ ភវេយ្យ”ន្តិ ឯវំ បវត្តបត្ថនាកប្បនវសេន វុត្តានីតិ វេទិតព្វា។ អដ្ឋារសកំ បឋមំ។

ទុតិយេ ពាហិរស្សុបាទាយាតិ ពាហិរំ ខន្ធបញ្ចកំ ឧបាទាយ។ តត្ថ “ឥមិនា អស្មីតិ ហោតិ, ឥមិនា ឥត្ថស្មីតិ ហោតិ, ឥមិនា ឯវស្មីតិ ហោតិ, ឥមិនា អញ្ញថាស្មីតិ ហោតី”តិអាទិនា អនន្តរេ វុត្តនយេន ពាហិរស្សុបាទាយ អដ្ឋារស តណ្ហាវិចរិតានីតិ វេទិតព្វានិ។ “ឥមិនា”តិ បទមត្តមេវ ហេត្ថ បុរិមេហិ វិសេសោ។ តត្ថ ឥមិនាតិ ឥមិនា ពាហិរេន រូបេន វា…បេ… វិញ្ញាណេន វាតិ អត្ថោ។ តត្ថ ច ខត្តខក្កឹដតិអន្តបិតសតសញ្ញាទិឧបករណវសេន ពាហិរំ រូបំ វេទិតព្វំ។ គាវគាវិកាទិបរិវារហត្ថិអស្សាទិឧបករណវសេន វេទនាទយោ វេទិតព្វា។ ឥមេហិ ពាហិរេហិ រូបាទីហិ “ឥត្ថស្មីតិ ឯវស្មី”តិអាទិនា សព្វត្ថ យោជនា វេទិតព្វា។ អដ្ឋារសកំ ទុតិយំ។

ឥតរេសុ បន តទេកដ្ឋអភិសំឃុហិត្វាតិអាទីសុ តទុភយំ អដ្ឋារសកំ ឯកតោ យោជេត្វា ឆត្តិំសតណ្ហាវិចរិតានិ ហោន្តិ, ឯវំ ឯកេកស្ស បុគ្គលស្ស អតីតកាលេ ឆន្នំ អដ្ឋារសកានំ វសេន ឆត្តិំស, តថា អនាគតេ ឆត្តិំស ហោន្តិ។ បច្ចុប្បន្នេ បន ឯកស្ស យថាលាភវសេន តានិបិ លព្ភន្តិ, សព្ពសត្តានំ វសេន បច្ចុប្បន្នេបិ ឆត្តិំស លព្ភន្តិ។ ឥតិ ឯវំ អនេកេន បការេន តំ សព្ពំ ឯកតោ កត្វា សព្ពសត្តានំ កាលត្តយេបិ ឆន្នំ អដ្ឋារសកានំ វសេន អដ្ឋសតំ តណ្ហាវិចរិតានិ ហោន្តីតិ អត្ថោ។ អដ្ឋតណ្ហាវិចរិតសតំ ហោតីតិ ឯត្ថាបិ ឯសេវ អត្ថោ ទដ្ឋព្វោ។

តណ្ហាវិចរិតានិ និដ្ឋិតានិ។

យានិ ចាតិអាទីសុ យានិ ចេវ ទ្វាសដ្ឋិ ទិដ្ឋិគតានិ វុត្តានិ, តានិ ព្រហ្មជាលេ ទីឃនិកាយស្ស បឋមសុត្តេ (ទី. និ. ១.២៨ អាទយោ) សត្ថារា សយំ អាហច្ច ភាសិតានីតិ អត្ថោ។ ព្រហ្មជាលេ ហិ ចត្តារោ សស្សតវាទា, ចត្តារោ ឯកច្ចសស្សតិកា, ចត្តារោ អន្តានន្តិកា, ចត្តារោ អមរាវិក្ខេបិកា, ទ្វេ អធិច្ចសមុប្បន្និកា, សោឡស សញ្ញីវាទា, អដ្ឋ អសញ្ញីវាទា , អដ្ឋ នេវសញ្ញីនាសញ្ញីវាទា, សត្ត ឧច្ឆេទវាទា, បញ្ច ទិដ្ឋធម្មនិព្វានវាទាតិ ឥមានិ ទ្វាសដ្ឋិ ទិដ្ឋិគតានិ សនិទានានិ នានានយតោ វុត្តានិ, តត្ថ វុត្តនយេនេវ នេសំ វិត្ថារោ វេទិតព្វោ។ អយំ តាវេត្ថ បទត្ថានុសារតោ វិនិច្ឆយោ, សេសោបេត្ថ វិនិច្ឆយោ បនេត្ថ វុត្តានុសារេនេវ សុវិញ្ញេយ្យោតិ។

ខុទ្ទកវត្ថុវិភង្គមាតិកត្ថវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ធម្មហទយវិភង្គមាតិកត្ថវណ្ណនា

ធម្មហទយវិភង្គមាតិកាយ បន បទត្ថាទិតោ វិនិច្ឆយោ បុព្វេ វុត្តោវ។ យស្មា បន ភគវតា ហេដ្ឋា នានានយតោ វិភត្តានេវ ខន្ធាយតនាទីនំ ទ្វាទសន្នំ ធម្មកោដ្ឋាសានំ បុន សព្វសង្គាហិកឧប្បត្តានុប្បត្តិបរិយាបន្នាទីហិ ទសហិ វារេហិ អបុព្ពនយសហស្សវិភាវកេហិ សព្វធម្មាធិប្បាយសន្តានេហិ ធម្មហទយេហិ វិភាគទស្សនត្ថមេវាយំ វិភង្គោ វុត្តោ, តស្មា វិភង្គនយតោ ចេត្ថ វិនិច្ឆយោ ហោតិ។ វិភង្គេ ហិ បឋមំ “កតិ ខន្ធា”តិអាទិនា សបុច្ឆកំ ទ្វាទសបទិកំ មាតិកំ និក្ខិបិត្វា ហេដ្ឋា វុត្តានុសារេន ចតុក្កមកសាមញ្ញតោ សព្វសង្គាហិកវារោ តាវ វិភត្តោ, តត្ថ សត្ត ផស្សាទយោ សត្តន្នំ វិញ្ញាណធាតូនំ វសេន វេទិតព្វា។

ទុតិយោ បន វារោ តេសំ ចតូសុ ភូមីសុ ចតូហិ កោដ្ឋាសេហិ ឧប្បត្តានុប្បត្តិទស្សនវសេន បវត្តោ។ តត្ថ បឋមកោដ្ឋាសេ តាវ –

“កាយធាតុយា កតិ ខន្ធា...បេ... កតិ ចិត្តានិ? កាយធាតុយា បញ្ចក្ខន្ធា, ទ្វាទសាយតនានិ, អដ្ឋារស ធាតុយោ, តីណិ សច្ចានិ, ពាវីសតិន្ទ្រិយានិ, នវ ហេតូ, ចត្តារោ អាហារា, សត្ត ផស្សា, វេទនា, សញ្ញា, ចេតនា, ចិត្តានី”តិ –

មាតិកំ និក្ខិបិត្វា វិភត្តោ។ តត្ថ យស្មា ចតុក្ខន្ធកាបិ ធម្មា ឯកច្ចេ កាមាវចរសត្តានំ ឧប្បជ្ជន្តិ, ន កាមាវចរានំ តេនេត្ថ “បញ្ចក្ខន្ធា”តិអាទិនា ចតុក្ខន្ធកាបិ វុត្តា។ តត្ថុប្បជ្ជនកធម្មា ហេត្ថ អធិប្បេតា, ន តំភូមិបរិយាបន្នា។ រូបធាតុអាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។

ឯត្ថ ច តីណិ សច្ចានីតិ ឥទំ និរោធសច្ចស្ស ទេសវិនិមុត្តតាយ កត្ថចិ ទេសេ អនិទ្ទិសិតព្វតោ តំ វជ្ជេត្វា វុត្តំ។ ការណសាបេក្ខា ហិ ធម្មា អត្តនោ និស្សយការណភូតំ ទេសំ សមាវសន្តិ អការណស្ស អនិស្សយត្តា, យថា វា គតានិ ឧបលព្ភមានា ធម្មា កាលនិយតតាយ អត្តនោ សន្តតិត្តំ ច ភជន្តិ។ អញ្ញថា ពាហិរការណស្សាបិ កាលស្ស ច បសង្គតោ, ន តេហិបិ វា អកាលស្ស, ន ច កត្ថចិ ទេសេ ឧបលព្ភមានាបីតិ គហេតព្វា។ សព្វទេសព្យាបិតា បន អសង្ខតស្ស, សង្ខតស្ស វា អសម្ភវតោ ន ចោបបជ្ជតិ, តស្មា ទេសកាលវិនិមុត្តមេវ អសង្ខតន្តិ គហេតព្វំ។

ទុតិយកោដ្ឋាសេ បន –

“រូបធាតុយា បញ្ចក្ខន្ធា, ឆ អាយតនានិ, នវ ធាតុយោ, តីណិ សច្ចានិ, ចុទ្ទសិន្ទ្រិយានិ, អដ្ឋ ហេតូ, តយោ អាហារា, ចត្តារោ ផស្សា...បេ... ចត្តារិ ចិត្តានី”តិ –

យាតិកំ តិក្ខិបិត្វា ចិភត្តា៎ ឃស្មា បត ទ្វបឹតំ ឈាតាឌឹតំ អភាចេត ចិឌ្ឋយាតាតិបិ កន្តាឃតតាឌឹតិ អាឃតតាឌិកិច្ចំ ត កេទាត្តិ, តស្មា ទេត ចេឌ្ឋត្វា “ឞ អាឃតតាតិ, តច ឆាតុយោ”តិអាឌិ ទុត្តំ ត ទេតសំ អភាចា៎ ទេកឌិ បត “ទ្វបទេលិទេក កន្តទសា កពាញ្ញ្រាកាទោ អាហាទោ ច យហាក្ខតាតច្ចា ទេឋាដ្ឋញ្ញកិច្ចតា តត្ថិ, ទេតតេច បញ្ញត្តយំ ត ប្លុង្គដា”តិ ចត្វា តំ សារេឆតុំ ឌាហុំ ទេហតុបឌិទ្វបកំ ចត្វា បបទេច្ចាត្តិ, តំ ទេតសំ យតិយត្តទេយចាតិ ត កេហតត្តា៎ កន្តាឌឹតំ អចិតិត្ថទោកត្តា, ទេឋាដ្ឋញ្ញត្តា, ឆាតុសភាចត្តា ច ឈាតាឌិត្តឃភាចទ្ធឃសុលទុក្ខទោយតស្សិន្ទ្រិយាតិ, បត ទេោយតស្សទេហតុកពាញ្ញ្រាកាទាហារទឈាតាឌិត្តឃសយ្យស្សាឌឹតិ ច ចេឌ្ឋត្វា ទុដ្ឋសិន្ទ្រិយាឌិភាទេចា ទេចឌិតទេព្វា៎

តតិយទេកាដ្ឋាទេស បត –

“អទ្វបឆាតុយា ចត្តាទោ លន្ធា, ទេទ្វ អាឃតតាតិ, ទេទ្វ ឆាតុយោ, តឹណិ សច្ចាតិ, ឲកាឌសិន្ទ្រិយាតិ, អដ្ឋ ទេហតុ, តយោ អាហារា, ឲទេកា ឋទេស្សា…ទេប… ឲកំ ចិត្តន្តិ –

យាតិកំ តិក្ខិបិត្វា ចិភត្តា៎ ឲត្ត ច ចក្ខុទេសាតអតញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយាតយ្បិ អភាចា ឲកាឌសិន្ទ្រិយាតិ ទេចឌិតព្វាតិ៎

ចតុត្ថទេកាដ្ឋាទេស បត –

“អបរិយាបទេន្ន ចត្តាទោ លន្ធា, ទេទ្វ អាឃតតាតិ, ទេទ្វ ឆាតុយោ, ទេទ្វ សច្ចាតិ, ទ្វាឌសិន្ទ្រិយាតិ, ឞ ទេហតុ, តយោ អាហារា, ឲទេកា ឋទេស្សា…ទេប… ឲកំ ចិត្តន្តិ –

យាតិកំ តិក្ខិបិត្វា ចិភត្តា៎ ឃស្មា ច ឡកាសចទេសត ចា សត្តប្បត្តិចទេសត ចា អបរិយាបន្នឆាតុ តាយ តត្ថិ, តស្មា “អបរិយាបន្នឆាតុយា”តិ អចត្វា តិព្ពត្តិតទេលាក្ខុត្តរទេយច ឆទេស្សតុំ “អបរិយាបទេន្ន ចត្តាទោ លន្ធា”តិអាឌិ ទុត្តំ៎ ឲចំ ចតូហិ ទេកាដ្ឋាទេសហិ ទុតិទេយា ចាទោ ទេចឌិតព្វា៎

តតិទេយា បត ចាទោ –

“ទ្វបក្ខន្ធា កាយឆាតុបរិយាបទេន្នា, ចត្តាទោ លន្ធា សិយា កាយឆាតុបរិយាបន្នា, សិយា ត កាយឆាតុបរិយាបន្នា”តិអាឌិតា –

ចតូសុ ភ្ជូមីសុ ចតូហិ ទេកាដ្ឋាទេសហិ តំតំភ្ជូមិបរិយាបន្នឆម្មុឆទេស្សតចទេសត បចទេត្តា, ទេសា ច ទេហដ្ឋា ទុត្តាតុសាទេត សក្កា ញាតុត្តិ ត

ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨠᩣᨾᨵᩣᨲᩩᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᩣᨲᩥ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᨣᨵᩣ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩈᩮᩈᩩᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨

ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨸᨶ ᩅᩣᩁᩮᩣ ᨲᩦᩈᩩ ᨽᩪᨾᩦᩈᩩ ᨧᨲᩪᩉᩥ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩮᩉᩥ ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨶᨠᩣᨶᩩᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨶᨠᨵᨾ᩠ᨾᨴᩔᨶᩅᩈᩮᨶ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᨮᨾᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩮ ᨲᩣᩅ –

“ᨠᩣᨾᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨸᨬ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣ ᨸᩣᨲᩩᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ, ᨠᩔᨧᩥ ᩑᨠᩣᨴᩈᩣᨿᨲᨶᩣᨶᩥ ᨸᩣᨲᩩᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ, ᨠᩔᨧᩥ ᨴᩈᩣᨿᨲᨶᩣᨶᩥ ᨸᩣᨲᩩᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ, ᨠᩔᨧᩥ ᩋᨸᩁᩣᨶᩥ ᨴᩈ, ᨠᩔᨧᩥ ᨶᩅ, ᨠᩔᨧᩥ ᩈᨲ᩠ᨲ, ᨠᩔᨧᩥ ᩑᨠᩣᨴᩈ ᨵᩣᨲᩩᨿᩮᩣ...ᨸᩮ... ᩈᨲ᩠ᨲ ᨵᩣᨲᩩᨿᩮᩣ᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩑᨠᩴ ᩈᨧ᩠ᨧᩴ ᨸᩣᨲᩩᨽᩅᨲᩥ᪨ ᨠᩔᨧᩥ ᨧᩩᨴ᩠ᨴᩈᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨶᩥ, ᨠᩔᨧᩥ ᨲᩮᩁᩈ, ᨠᩔᨧᩥ ᩋᨸᩁᩣᨶᩥ ᨲᩮᩁᩈ, ᨠᩔᨧᩥ ᨴ᩠ᩅᩤᨴᩈ, ᨠᩔᨧᩥ ᨴᩈ, ᨠᩔᨧᩥ ᨶᩅ, ᨠᩔᨧᩥ ᩋᨸᩁᩣᨶᩥ ᨶᩅ, ᨠᩔᨧᩥ ᩋᨭ᩠ᨮ, ᨠᩔᨧᩥ ᩋᨸᩁᩣᨶᩥ ᩋᨭ᩠ᨮ, ᨠᩔᨧᩥ ᩈᨲ᩠ᨲ , ᨠᩔᨧᩥ ᨸᨬ᩠ᨧ, ᨠᩔᨧᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨶᩥ ᨸᩣᨲᩩᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ, ᨠᩔᨧᩥ ᨲᨿᩮᩣ ᩉᩮᨲᩪ ᨸᩣᨲᩩᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ, ᨠᩔᨧᩥ ᨴ᩠ᩅᩮ, ᨠᩔᨧᩥ ᩋᩉᩮᨲᩩᨠᩣ ᨸᩣᨲᩩᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩋᩣᩉᩣᩁᩣ, ᩑᨠᩮᩣ ᨹᩔᩮᩣ...ᨸᩮ... ᩑᨠᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩣᨲᩩᨽᩅᨲᩦ”ᨲᩥ –

ᨾᩣᨲᩥᨠᩴ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩣᨶᩴ ᩒᨸᨸᩣᨲᩥᨠᩣᨶᩴ, ᩋᩣᨸᩣᨿᩥᨠᩣᨶᩴ, ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩣᨶᩴ ᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᩣᨿᨲᨶᩣᨶᩴ ᩈᨴ᩠ᨴᩣᨿᨲᨶᩅᨩ᩠ᨩᩥᨲᩣᨶᩥ ᩑᨠᩣᨴᩈᩣᨿᨲᨶᩣᨶᩥ ᨸᩣᨲᩩᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩣᨶᩮᩅ ᩑᨠᩣᨴᩈ ᨵᩣᨲᩩᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩉᩥ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨿᩴ ᨶ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩮᩈᨬ᩠ᨬᩮᩅ ᨸᨶ ᨩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᨴᩈ, ᨩᨧ᩠ᨧᨻᨵᩥᩁᩣᨶᩴ ᩋᨸᩁᩣᨶᩥ ᨴᩈ, ᨩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨵᨻᨵᩥᩁᩣᨶᩴ ᨶᩅ, ᨣᨻ᩠ᨽᩈᩮᨿ᩠ᨿᨠᩣᨶᩴ ᩁᩪᨸᨣᨶ᩠ᨵᩁᩈᨠᩣᨿᨹᩮᩣᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᨵᨾ᩠ᨾᩅᩈᩮᨶ ᩈᨲ᩠ᨲ ᩋᩣᨿᨲᨶᨵᩣᨲᩩᨿᩮᩣ ᨸᩣᨲᩩᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩒᨸᨸᩣᨲᩥᨠᩣᨶᩴ ᨲᩥᩉᩮᨲᩩᨠᩣᨶᩴ ᨾᨶᨧ᩠ᨨᨭ᩠ᨮᩣᨶᩥ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨶᩥ, ᨽᩣᩅᨴ᩠ᩅᨿᩮ ᩑᨠᩴ, ᨩᩦᩅᩥᨲᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩴ, ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩩᨸᩮᨠ᩠ᨡᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩮᩈᩩ ᩑᨠᩴ, ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨴᩦᨶᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩣᨲᩥ ᨧᩩᨴ᩠ᨴᩈᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨶᩥ, ᨲᩮᩈᩴ ᨴ᩠ᩅᩥᩉᩮᨲᩩᨠᩣᨶᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩴ ᩅᨩ᩠ᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮᩁᩈ, ᨸᨮᨾᨠᨸ᩠ᨸᩥᨠᩣᨶᩴ ᨾᨶᩩᩔᩣᨶᩴ ᨲᩥᩉᩮᨲᩩᨠᩣᨶᩴ ᨽᩣᩅᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩴ ᩅᨩ᩠ᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨸᩁᩣᨶᩥᨸᩥ ᨲᩮᩁᩈ, ᨲᩮᩈᨬ᩠ᨬᩮᩅ ᨴ᩠ᩅᩥᩉᩮᨲᩩᨠᩣᨶᩴ ᨴ᩠ᩅᩤᨴᩈ, ᨣᨻ᩠ᨽᩈᩮᨿ᩠ᨿᨠᩣᨶᩴ ᨸᨶ ᨲᩥᩉᩮᨲᩩᨠᩣᨶᩴ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩈᩩ ᩍᨲ᩠ᨳᩦᩈᩩ ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨴᩦᨶᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩅᨩ᩠ᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩈ, ᨲᩮᩈᩴ ᨴ᩠ᩅᩥᩉᩮᨲᩩᨠᩣᨶᩴ ᨶᩅ, ᩒᨸᨸᩣᨲᩥᨠᩣᨶᩴ ᩋᩉᩮᨲᩩᨠᩣᨶᩴ ᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᩣᨿᨲᨶᩣᨶᩴ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩈᩩ ᩍᨲ᩠ᨳᩦᩈᩩ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨴᩦᨶᩥ ᩅᨩ᩠ᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨸᩁᩣᨶᩥ ᨶᩅ, ᨲᩮᩈᨬ᩠ᨬᩮᩅ ᨩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᩋᨭ᩠ᨮ, ᨲᨳᩣ ᨻᨵᩥᩁᩣᨶᩴ, ᩋᨶ᩠ᨵᨻᨵᩥᩁᩣᨶᩴ ᨸᨶ ᩈᨲ᩠ᨲ, ᨣᨻ᩠ᨽᩈᩮᨿ᩠ᨿᨠᩣᨶᩴ ᨸᨶ ᩋᩉᩮᨲᩩᨠᩣᨶᩴ ᨠᩣᨿᨾᨶᩮᩣᨽᩣᩅᨩᩦᩅᩥᨲᩮᩣᨸᩮᨠ᩠ᨡᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨶᩥ ᨸᨬ᩠ᨧ, ᨲᩮᩈᨬ᩠ᨬᩮᩅ ᨶᨸᩩᩴᩈᨠᩣᨶᩴ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᨸᩣᨲᩩᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᩉᩮᨲᩩᨠᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᩉᩥ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣᨸᩥ ᩑᨠᨣ᩠ᨣᨲᩣ ᩈᨾᩣᨵᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᨲᩴ ᨶ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨾᨶᩮᩣᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨵᩣᨲᩩᩅᩈᩮᨶ ᨸᨶ “ᩑᨠᩮᩣ ᨹᩔᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᨿᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨

ᨴᩩᨲᩥᨿᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩮ ᨸᨶ –

“ᩁᩪᨸᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩈᨬ᩠ᨬᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ ᨸᨬ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣ ᨸᩣᨲᩩᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨸᨬ᩠ᨧᩣᨿᨲᨶᩣᨶᩥ, ᨸᨬ᩠ᨧ ᨵᩣᨲᩩᨿᩮᩣ, ᩑᨠᩴ ᩈᨧ᩠ᨧᩴ, ᨴᩈᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨶᩥ, ᨲᨿᩮᩣ ᩉᩮᨲᩪ, ᨲᨿᩮᩣ ᩋᩣᩉᩣᩁᩣ, ᩑᨠᩮᩣ ᨹᩔᩮᩣ...ᨸᩮ... ᩑᨠᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ –

ᨾᩣᨲᩥᨠᩴ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩁᩪᨸᩈᩮᩣᨲᨾᨶᩮᩣᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᨸᨬ᩠ᨧᩣᨿᨲᨶᨵᩣᨲᩩᨿᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨸᩥ ᨣᨶ᩠ᨵᩁᩈᨹᩮᩣᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᩉᨱᩮ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ᪨ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩈᩮᩣᨲᨾᨶᩮᩣᨩᩦᩅᩥᨲᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨶᩥ, ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩩᨸᩮᨠ᩠ᨡᩣᨶᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩴ, ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨴᩦᨶᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩣᨲᩥ ᨴᩈᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨶᩥ

ចេជិតព្ពាតិ៍

តតិយកោដ្ឋាសេ បន –

“អសញ្ញសត្តានំ ដេចានំ ឧបបត្តិក្ខណេ ឯកោ លខន្ធោ បាតុភចតិ រូបក្ខន្ធោ, ទ្វេ អាយតនានិ រូបាយតនំ ឆម្មាយតនំ, ទ្វេ ឆាតុយោ រូបឆាតុ ឆម្មឆាតុ, ឯកំ ទុក្ខសច្ចំ, ឯកំ រូបជីចិតិន្ទ្រិយំ, អសញ្ញសត្តា ដេចា អហេតុកា, អនាហារា, អផស្សកា…បេ… អចិត្តកា”តិ –

សតិន្ទ្រិយាតិកា តិក្ខិត្តា៍ ឯត្ថ ច រូបម្បិ កិច្ចាបិ តេសំ អាយតនានិកិច្ចំ ន ករោតិ, សចិញ្ញាណកេរូបឹសុ បន កតិតត្តា ធ្លឆាបិ កតិតំ៍ កន្ធាឆយោ បន តត្ថ ន កតិតត្តា ធ្លឆាបិ ន កតិតា, តោ អចិជ្ជមានតាយ៍ ឯកតលចានិកានំ ចា សេសព្រាហ្មានំ ចក្ខុចិសយត្តា ធ្លឆាបិ រូបាយតនំ ឧទ្ធដំ, អសញ្ញីនំ បន បញ្ចាយតនានិ, ឯកោ អាហារោ ឧប្បជ្ជតីតិ ចេជិតព្ពំ៍

ចតុត្ថកោដ្ឋាសេ –

“អរូបឆាតុយា ឧបបត្តិក្ខណេ ចត្តារោ លន្ធា, ទ្វេ អាយតនានិ, ទ្វេ ឆាតុយោ, ឯកំ សច្ចំ, អដ្ឋិន្ទ្រិយានិ , តយោ ហេតូ, តយោ អាហារា, ឯកោ ផស្សោ…បេ… ឯកំ ចិត្ត”ន្តិ –

យាតិកាបឆានិ តិក្ខិបិត្វា ចិកត្តា៍ ឯត្ថ ច យតោឌិចិទិតារបក្ខិន្ទ្រិយានិ, សន្ធាឌិតិ បញ្ចាតិ អដ្ឋិន្ទ្រិយានិ ចេជិតព្ពានិ៍ សេសំ ឃុចិញ្ញេយ្យមេច៍ ឯចំ ចតូហិ កោដ្ឋាសេហិ ចតុទ្ទេ ចារោ ចេជិតព្ពោ៍

បញ្ចមេ បន ចារោ តេសំ ឆម្មានំ ភូមន្តរចសេន “កាមាចចរឆម្មា, ន កាមាចចរា…បេ… បរិយាបន្នា”តិ ចត្តារោ ភូមេ យាតិកាចសេន តិក្ខិបិត្វា ចិកឌនចសេន បចត្តោ, សោ ហេដ្ឋា ចុត្តនេយ្យច៍

លដ្ឋេ បន ចារោ សព្វុតិឌេទ៍ចាបបត្តិចេចចិសុទ្ធិចេច តិដ្ឋិសិត្វា យតុស្សចេចកាតីសុ ឧប្បាឌកកម្មអាយុប្បមាណឆស្សនចសេន ចុត្តោ៍ តត្រាយំ សង្ខេបទ្ទោ – សត្តា ហិ ឆានសីលាឌិកាមាចចរកុសលំ កត្វា យតុស្សលោកេ លត្តិយមហាសាលាឌិកុលេសុ ចេច ចាតុមហារាឌិកតាចតិំសយាមតុសិតនិម្មានរតិបរតិម្មិតចសចត្តិសន្លាតេសុ លសុ ចេចលោកេសុ ច ឧប្បជ្ជន្តិ, តត្ថ សិនេរុបព្វតចេមជ្ឈេបរិកណ្ឌបព្វតតោ បដ្ឋាយ ហេដ្ឋា យាច ភូមិ តិរិយំ ចក្កចាឡអបព្វតំ អាហច្ច ឯត្ថន្តរេ បព្វតអាកាសរុក្ខបចចិតិស្សិតា ចាតុមហារាជចន្ទសុរិយា សព្វេ ចាតុមហារាឌិកា៍ តតោ ឧទ្ធំ ចក្កចាឡអបរិយន្តំ តាចតិំសាឆយោ យចាក្កមំ ឧបរូបរិ ឋិតាតិ ចេជិតព្ពា៍ ចេចលោកោបិ បរេយ្យចក្កចាឡអបព្វតំ អប្បត្វា ភាម តត្វិ៍

បឍយ្ឈ្លាត់ បត បរិត្តំ ការេចត្វា ព្រាហ្មបរិរិសជ្ជេសុ ៗប្បជ្ជត្តិ, យឌ្លិយំ ការេចត្វា ព្រាហ្មបុរោហិតេសុ, បឈឹតំ ការេចត្វា យហាព្រាហ្មេសុ, ត្ថរេយ តេឃាបិ ឌតា បឍយ្ឈ្លាតក្ខយិឃំ ខុកតេល ចរត្តិ៍ អាឃុអាការិកេឆត បតេរំ កេឆា, ខុចំ ៗបរិបិ៍

ចត្បក្កតេយ បត ក្មតិឃ្ឈ្លាត់, បញ្ចកតេយ ក្មតិឃតតិឃ្ឈ្លាតញ្ចា បរិត្តំ, យឌ្លិយំ, បឈឹតញ្ចា ការេចត្វា បរិត្តាការអប្បយាលាការអាកឃ្យរេសុ ៗប្បជ្ជត្តិ៍ តតិឃ្ឈ្លាត់ បរិត្តាឌិចសេត ការេចត្វា បរិត្តសុកអប្បយាលសុកសុកកិល្យាសុ៍ ចត្តឈ្លាត់ បត ការេចត្វា អារេប្ពូលាយតរិការលត្ថាឌិប្បត្តិអាឌិតាតត្តូតេតា តេកឌិ អរញ្ញាសុ, តេកឌិ ចេហប្បលេសុ, តេកឌិ អចិហេសុ, អតេប្បេសុ, សុងេឃ្យសុ, សុងឃ្សឹសុ, តេកឌិ អកតិដ្ឋេសុ, អាកាសាតញ្ចាឃតតាឌីសុ ចត្វសុ ច ឃចាក្កយំ ៗប្បជ្ជត្តិ៍ តត្ត ហិ ខុកេច្ឆ តិត្តិឃា "ចិត្តំ តិឃ្យាឃ រេជ្ជតក្មឃ្យតាឆេឃា, តត្តិជាតាតិ ច ក្មក្លាតិ រយុប្បជ្ជត្តឹ"តិ ចិតេត្ត តោរំ ឌិល្វា "ឌិដ្ឋឆយុតិត្តាតេយត"ត្តិ រញ្ញាចិរាក៍ ឌតេត្វា តព្វាបបត្តិឃា ឍរាត់ ការេចត្វា ក្ខបកាឃយត្តា ជិតា ចា តិរិត្វា ចា តិបត្វា ចា ហ្វត្វា តិត្តាតិត្វា តេតេ្តច បញ្ចកប្បរតាតិ តិដ្ឋត្តិតិ ចេជិតត្តា៍

អដ្ឋ រយាបត្តិលិកឹត់ កតរំ ឍរាត់ ចិបច្ចតីតិ? បក្យាលំ, រតេត្តសុ បក្យលេសុ ឃឃ្យ ចិបិកក្ខយិ បតេត្តតិ, តំបត្តតាឃ ច អរតិ ឃំ យរេលារយេឃ រយាបជ្ជតិ, តំ, តស្មិំយ្បិ អរតិ ៗត្តយចេរត តេចរញ្ញាតាររញ្ញាឃតត់ ចិបច្ចតិ៍ សុន្ធាចារេរសុ ច អចិហាឌីសុ អតាកាយិចឌ្ឌិតា រត្តា ត ៗប្បជ្ជត្តិ, អតាកាយិតេតា បត អរញ្ញាចឌ្ឌិតព្រាហ្មលោកេសុ រត្តាត្ត ៗប្បជ្ជិត្យំ លកត្តិ៍ រតេត្តរយ្បិ ច អរិឃាត់ តព្វាបបត្តិតេតា ៗបក្ខបបត្តិបិ, ត តេហដ្ឋបបត្តិ៍ តេត ហិ បឍយ្ឈ្លាតក្ខយិឃំ តិត្តាត្វា អតាកាយិតេតា តច ព្រាហ្មលោកេ តេរាឆេត្វា យត្តកេ ចេហប្បលេសុ ជិតា បរិតិត្តាត្តិ, ត តិចត្តត្តិ អរិឃាត់ តេហដ្ឋបបត្តិអការចា៍ ចេហប្បលអកតិដ្ឋតេចរញ្ញាតាររញ្ញាឃតតកចា តេឃាបិ តេរដ្ឋកចា តាយ៍ ត្ថេយសុ តឹសុ ជាតេសុ តិត្តាត្វា អតាកាយិតេតា តេច ៗដ្ឋិ កច្ឆត្តិ, ត អឆេ៍ តេតេ្តច បរិតិត្តាឃត្តិ៍ យត្យ្សលោកេ ច តេលា កិហិការេច ឃាចឌីចំ តិដ្ឋត្តិ, ត អតេលា៍ តេត ហិ អរហត្តំ បត្តឌិចេរ បត្តាឌត្តិ ចា, បរិតិត្តាត្តិ ចា៍ ក្យូតេឆចេសុ បត លឹលារចាបិ ឃាចឌីចំ តិដ្ឋត្តិ៍ លសុ កាយាចចរឆេចេសុ តោតាបត្កកតាកាយិតោច តិដ្ឋត្តិ, អតាកាយិតោ បត តឆេហេច ក្ខបកចំ កត្តំ ចដ្ឋតិ លឹលារចេត បរិតិត្តាត្តិ កេហតត្តា៍ ខុចំ ត្ថយាសុ រត្តឌឹរតិឃា ក្ខឹសុ បរិឃាបត្តយត្យ្សឆេចព្រាហ្មលោកេសុ តិត្តាត្តរតេត្តសុ យត្យ្សាត់ តាច ត្ថយស្មិ ព្វន្ធប្បាឆេច ចឃ្សរតំ អាឃុប្បយាលំ, អប្បំ ចា កិតេឃ្យា៍ អាបិឃិកាត់, ក្យូតេចាតញ្ចា កតាឌិ អាឃុបរិច្ឆេឆា តត្តិ, កយូតេច បយាលំ៍ តេត ហិ រត្តាតេហតបិ យរត្តិ, កប្បយ្បិ តិដ្ឋត្តិតិ៍

ចាត្បយហារាឌិកាត់ បត យាត្យរកាតិ បត្តារ ចឃ្យាតិ ខុកំ រត្តិត្តិចំ, តាឃ រត្តិឃា តិរ រត្តិឃោ យាតេរា, តេតត យាតេរត ត្វាឆរយារិតេឃា រំចច្ឆេរា, តេតត រំចច្ឆេរត ឌិត្តាតិ បញ្ចចឃ្យរតាតិ អាឃុប្បយាលំ៍ តាតិ យត្យ្សកលាតាឃ តក្មតិចឃ្យរតរហឃ្យាតិ តេហាត្តិ៍ តាចតិរាត់ យាត្យរកំ ចឃ្យរតំ ខុកំ រត្តិត្តិចំ កត្វា ខុចយាកតំ ឌិត្តា ចឃ្យរហឃ្យំ៍ ខុចំ ឃាយាឌីត់ ចឃ្យកលាតញ្ចា ឌិក្យលំ កត្វា តេហដ្ឋិយតេតា ឌិក្យលចត្បក្កលំ អាឃុប្បយាលំ ចេជិតត្តា៍

ព្រាហ្មេសុ បត ព្រាហ្មបរិរិសជ្ជាត់ កប្បឃ្យ តតិយោ ការេកា អាឃុប្បយាលំ, ព្រាហ្មបុរោហិតាត់ ៗបឌ្ឍកេប្បា , យហាព្រាហ្មាត់ ខុកោ កេប្បា, បរិត្តាកាត់ ខេ្វ កប្បាតិ ខុចំ ៗបក្ខបរិ ឌិក្យលំ កត្វា ឃាច សុកកិល្យា ឃោឌេតត្តា៍ សុកកិល្យាត់ ហិ ចត្បរដ្ឋិកប្បំ អាឃុប្បយាលំ, អរញ្ញាត់,

ᩅᩮᩉᨷ᩠ᨹᩃᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨷᨬ᩠ᨧᨠᨷ᩠ᨷᩈᨲᩣᨶᩥ, ᩋᩅᩥᩉᩣᨶᩴ ᨠᨷ᩠ᨷᩈᩉᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨷᩁᩪᨷᩁᩥ ᨴᩥᨣᩩᨱᩅᩈᩮᨶ ᨿᩣᩅ ᩋᨠᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩋᨠᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩉᩥ ᩈᩮᩣᩊᩈᨠᨷ᩠ᨷᩈᩉᩔᩣᨶᩥ, ᩋᩁᩪᨷᩦᨶᩴ ᨧᨲᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᨿᨳᩣᨠ᩠ᨠᨾᩴ ᩅᩦᩈᨲᩥ, ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ, ᩈᨭ᩠ᨮᩥ, ᨧᨲᩩᩁᩣᩈᩦᨲᩥ ᨠᨷ᩠ᨷᩈᩉᩔᩣᨶᩥ ᩋᩣᨿᩩᨷ᩠ᨷᨾᩣᨱᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩏᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᨲᩮᨩᩮᨶ, ᨠᩣᨾᩁᩪᨷᨣᨲᩥᩴ ᨣᨲᩣ;

ᨽᩅᨣ᩠ᨣᨲᨾ᩠ᨷᩥ ᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩣ, ᨷᩩᨶᩣᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩥᩴ᪨

ᨲᩣᩅ ᨴᩦᨥᩣᨿᩩᨠᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ, ᨧᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᨿᩩᩈᨦ᩠ᨡᨿᩣ;

ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᨽᩅᩮᩣ ᨶᩥᨧ᩠ᨧᩮᩣ, ᩍᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨾᩉᩮᩈᩥᨶᩣ᪨

ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩉᩥ ᨵᩦᩁᩣ ᨶᩥᨷᨠᩣ, ᨶᩥᨷᩩᨱᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᨧᩥᨶ᩠ᨲᨠᩣ;

ᨩᩁᩣᨾᩁᨱᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩣᨿ, ᨽᩣᩅᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᨾᩩᨲ᩠ᨲᨾᩴ᪨

ᨽᩣᩅᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩩᨧᩥᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩮᩣᨣᨵᨣᩤᨾᩥᨶᩴ;

ᩈᨻ᩠ᨻᩣᩈᩅᩮ ᨷᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿ, ᨷᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᩣᩈᩅᩣᨲᩥ (ᩅᩥᨽ᪨ ᪁᪀᪂᪄);

ᩋᨿᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᩅᩣᩁᩮ ᨶᨿᩮᩣ᪨

ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨷᨶ ᩅᩣᩁᩮᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨴᩦᨶᩴ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩣᨴᩥᨽᩣᩅᩅᩥᨽᩣᩅᨶᩅᩈᩮᨶ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩉᩥ –

“ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ, ᨷᩁᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ, ᨶ ᨷᩉᩣᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ, ᨶ ᨽᩣᩅᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ, ᨶ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨡᨶ᩠ᨵᩣ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᨷᩁᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩣ, ᩈᩥᨿᩣ ᨷᩉᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣ, ᩈᩥᨿᩣ ᨽᩣᩅᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ, ᩈᩥᨿᩣ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣ, ᩈᩥᨿᩣ ᨶ ᨷᩉᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᨶ ᨽᩣᩅᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᨶ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ –

ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨴᩦᩈᩩᨷᩥ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩣ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᨲᩮᩣ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᨷᩁᩥᨣ᩠ᨣᩉᩥᨠᩣᨿ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨴᨿᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩣ᪨ ᨬᩣᨲᨲᩦᩁᨱᨷᩉᩣᨶᨷᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᩈᩩ ᨿᨳᩣᨿᩮᩣᨣᩴ ᨿᩣᨿ ᨠᩣᨿᨧᩥ ᨷᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩅᩈᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨷᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨷᩁᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩣ᪨ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᨵᨾ᩠ᨾᩣᨷᩥ ᨬᩣᨲᨷᩁᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᩋᨠᩩᩈᩃᩴ ᨷᨶ ᨷᩉᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨽᩣᩅᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ, ᨹᩃᩴ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᨬᩣᨲᨲᩦᩁᨱᩅᩈᩮᨶ

បរិញ្ញេយ្យា៍ ចិបយ្សតាចិរេយ ហិ រញ្ញុ ពឹរហបរិញ្ញាយ បរិញ្ញេយ្យត្តិ៍ ញ្ញុយិតា តេយត រញ្ញត្ត អកិញ្ញេយ្យាឌិការេចា េចឌិតេញ្ញា៍

អដ្ឋេយា បត ចារេរា េពសំ សារេយុ្ហតាចិការចតចេរសត បចេត្តា, តចេយា បេតសំ ឌិដ្ឋ ស្តុតយុតចិញ្ញារេពស្តុ សក្កហគយ្សតចេរសត៍ គសេយា ក្យុសលត្តិកាឌិហិ សេរហក្សុកបរិេឃាសារេតហិ ពិកក្សេកហិ ចិការគយ្សតចេរសត បចេត្តា, េពបិ េហដ្ឋា ក្សុត្តតឃាចាតិ អឃេយត្ត សេព្ទេបិ, ចិត្តារេរា បេតត្ត េហដ្ឋា ក្សេត្តារេឃច៍ អាឌិេពា បដ្ឋាឃ សញ្ញត្ត ចិកក្កបិញ្ញញ្ញអដ្ឋកទាស្តុ (ចិក៍ ដ៍លិប៍ អាគេឃា; ចិក៍ អដ្ឋ៍ ដ៍លិប៍ អាគេឃា) កេហពេញ្ញាតិ៍

គយុហគឃចិកក្កយាតិកត្តចណ្ហតា តិដ្ឋិពា៍

េយាហចិេឆ្នតតិឃា អកិគយុយាតិកត្តចណ្ហតាឃ

ចិកក្កយាតិកត្តចណ្ហតា តិដ្ឋិពា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៦។ ធាតុកថាមាតិកា

ឥទានិ វិភង្គមាតិកានន្តរំ –

អយំ ធាតុកថាទីនំ, សម្បត្តា អត្ថវណ្ណនា;

មាតិកានំ យតោ តស្មា, បញ្ចន្នម្បិ យថាក្កមំ។

អនុត្តានត្ថតោ ចេវ, សង្ខេបត្ថវិនិច្ឆយា;

វិភង្គនយតោ ចេវ, ហោតិ សំវណ្ណនានយោ។

តត្ថ ធាតុកថាមាតិកាយ តាវ សំវណ្ណនា ហោតិ។ សា បនេសា និក្ខេបតោ បញ្ចធា ឋិតា – នយមាតិកា អព្ភន្តរមាតិកា នយមុខមាតិកា លក្ខណមាតិកា ពាហិរមាតិកាតិ។ តត្ថ “សង្គហោ, អសង្គហោ…បេ… វិប្បយុត្តេន សង្គហិតំ អសង្គហិត”ន្តិ អយំ ចុទ្ទសហិ បទេហិ និក្ខិត្តា សង្គហាទិភេទេន នយេន ធាតុកថាយ ធម្មា វិភត្តាតិ ទស្សេតុំ ឋបិតត្តា នយមាតិកា នាម, សា “មូលមាតិកា”តិបិ វុច្ចតិ។

“បញ្ចក្ខន្ធា…បេ… មនសិការោ”តិ អយំ បញ្ចវីសាធិកេន បទសតេន និក្ខិត្តា សង្គហាទិនយេន វិភជិតព្ពាការេន ធាតុកថាយ អព្ភន្តរេ ឋបិតត្តា អព្ភន្តរមាតិកា នាម, សា “ធាតុកថាមាតិកា”តិបិ វុច្ចតិ។

“តីហិ សង្គហោ, តីហិ អសង្គហោ, ចតូហិ សម្បយោគោ, ចតូហិ វិប្បយោគោ”តិ អយំ ចតូហិ បទេហិ និក្ខិត្តា ខន្ធាទីសុ ច កុសលត្តិកាទីសុ ច មាតិកាបទេសុ តីហិ ខន្ធាយតនធាតុបទេហេវ សង្គហោ អសង្គហោ ច, តថា ចតូហិ អរូបក្ខន្ធេហិ សម្បយោគោ, វិប្បយោគោ ចាតិ ឯវំ សង្គហាសង្គហាទីនំ នយានំ មុខានីតិ ទស្សេតុំ ឋបិតត្តា នយមុខមាតិកា នាម។

“សភាគោ វិសភាគោ”តិ អយំ ទ្វីហិ បទេហិ និក្ខិត្តា សភាគវិសភាគលក្ខណវសេន សង្គហាសង្គហនយា ចេវ សម្បយោគវិប្បយោគនយា ច ហោន្តីតិ ទស្សេតុំ ឋបិតត្តា លក្ខណមាតិកា នាម។ សព្ពាបិ ធម្មសង្គណី ធាតុកថាយ មាតិកាតិ អយំ ឆសដ្ឋិ តិកបទានិ, ទ្វេ ច ទុកបទសតានិ សង្ខិបិត្វា និក្ខិត្តា ធាតុកថា មាតិកាតោ ពហិ ឋបិតត្តា ពាហិរមាតិកា នាម។ ឥទានេតិស្សា បញ្ចវិធាយ មាតិកាយ អយមត្ថវណ្ណនា។

ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩉᩥ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣ ᨲᩣᩅ ᨩᩣᨲᩥᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᩥᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨣᨱᨶᩅᩈᩮᨶ ᨧᨲᩩᨻ᩠ᨻᩥᨵᩮᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ “ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩩ, ᨿᩣ ᨧᩣᩅᩩᩈᩮᩣ ᩅᩥᩈᩣᨡ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩅᩣᨧᩣ, ᨿᩮᩣ ᨧ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨠᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣ, ᨿᩮᩣ ᨧ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩋᩣᨩᩦᩅᩮᩣ, ᩍᨾᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩈᩦᩃᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩣ”ᨲᩥ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪁᪨᪄᪆᪂) ᩋᨿᩴ ᨩᩣᨲᩥᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ “ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨠᩮᩣᩈᩃᨠᩣ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩩ, ᨿᩮᩣ ᨧᩣᩅᩩᩈᩮᩣ ᩅᩥᩈᩣᨡ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩅᩣᨿᩣᨾᩮᩣ, ᨿᩣ ᨧ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨲᩥ, ᨿᩮᩣ ᨧ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾᩣᨵᩥ, ᩍᨾᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩈᨾᩣᨵᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩣ”ᨲᩥ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪁᪨᪄᪆᪂) ᩋᨿᩴ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᩥᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣ ᨶᩣᨾ, ᩑᨠᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨩᩣᨲᩥᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᨽᩣᩅᩮᨶ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ “ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᩉᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᩣᩉᩣ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩩ, ᨿᩣ ᨧᩣᩅᩩᩈᩮᩣ ᩅᩥᩈᩣᨡ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ, ᨿᩮᩣ ᨧ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨦ᩠ᨠᨸ᩠ᨸᩮᩣ, ᩍᨾᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩣ”ᨲᩥ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪁᪨᪄᪆᪂) ᩋᨿᩴ ᨠᩥᩁᩥᨿᩣᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ “ᩉᨬ᩠ᨧᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨿᨲᨶᩴ ᩁᩪᨸᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨣᨱᨶᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨲᩮᨶ ᩅᨲ ᩁᩮ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩮ ‘ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨿᨲᨶᩴ ᩁᩪᨸᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᨶ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲ’”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᨠᨳᩣ᪨ ᪄᪇᪁) ᩋᨿᩴ ᨣᨱᨶᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣ ᨶᩣᨾ, ᩋᨿᨾᩥᨵ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩮᨲᩮᩣ᪨ ᨲᨸ᩠ᨸᨭᩥᨸᨠ᩠ᨡᩮᨶ ᩋᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨲᩮᩈᩴ ᩅᩥᨠᨸ᩠ᨸᨲᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩮᨶ ᩋᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩣᨴᩦᨶᩥ, ᩑᨠᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮᨠᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩑᨠᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᩑᨠᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨲᩣᩅᩈᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩮᩣᨣᩮᩣ, ᨲᨸ᩠ᨸᨭᩥᨸᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨿᩮᩣᨣᩮᩣ, ᨲᩮᩈᩴ ᩅᩥᨠᨸ᩠ᨸᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩦᨶᩥ, ᨲᨴᩩᨽᨿᩴᩈᨣ᩠ᨣᩅᩥᨠᨸ᩠ᨸᨲᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᨶᩥ ᨧ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅ᪨ ᩋᨿᩴ ᨲᩣᩅᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᨸᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩣᩈᨦ᩠ᨣᩉᨸᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᨲᩮᩣ ᨸᨶ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩁᨾᩣᨲᩥᨠᩣᨿ ᩁᩪᨸᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨴᩦᨶᩥ, ᨻᩣᩉᩥᩁᨾᩣᨲᩥᨠᩣᨿ ᨠᩩᩈᩃᩣᨴᩦᨶᩥ ᨧ “ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣ ᩋᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩮᩉᩥ ᨶᨿᨾᩣᨲᩥᨠᩣᨸᨴᩮᩉᩥ “ᨲᩦᩉᩥ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣ, ᨲᩦᩉᩥ ᩋᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᨿᨾᩩᨡᨾᩣᨲᩥᨠᩣᩅᩈᩮᨶ ᨿᨳᩣᩁᩉᩴ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᨮᨸᩥᨲᩣᨶᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨴᩦᨶᩴ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩣᨴᩦᨶᩴ ᨸᩣᩊᩥᨿᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩩᩈᩣᩁᩮᨶᩮᩅ ᩈᩴᨡᩮᨸᨲᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨮᨸᩥᨲᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᨶᨿᩮᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᨬᩣᨲᩩᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩴ ᩅᩥᩈᩩᩴ ᨶ ᩅᨠ᩠ᨡᩣᨾ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩣᩈᨦ᩠ᨣᩉᩅᩣᩁᩮ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᨲᩣᩅ ᩋᨿᩴ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈ ᨶᨿᩮᩣ – ᩁᩪᨸᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩑᨠᩮᨶ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᨶ ᩑᨠᩣᨴᩈᩉᩥ ᩋᩣᨿᨲᨶᩮᩉᩥ ᩑᨠᩣᨴᩈᩉᩥ ᨵᩣᨲᩪᩉᩥ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨧᨲᩪᩉᩥ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩉᩥ ᩑᨠᩮᨶᩣᨿᨲᨶᩮᨶ ᩈᨲ᩠ᨲᩉᩥ ᨵᩣᨲᩪᩉᩥ ᩋᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩑᨠᩣᨴᩈᩉᩦᨲᩥ ᨾᨶᩣᨿᨲᨶᩅᨩ᩠ᨩᩮᩉᩥ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨿᨲᨶᩮᨶᩣᨸᩥ ᩉᩥ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᩁᩪᨸᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩣ᪨ ᩑᨠᩣᨴᩈᩉᩦᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨵᩣᨲᩩᩅᨩ᩠ᨩᩣᩉᩥ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩈᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᨾᩮᩅ᪨

ᩅᩮᨴᨶᩣᨴᨿᩮᩣ ᨲᨿᩮᩣ ᨡᨶ᩠ᨵᩣ ᨿᨳᩣᩈᨠᩴ ᩑᨠᩮᨶ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᨶ ᩑᨠᩮᨶᩣᨿᨲᨶᩮᨶ ᩑᨠᩣᨿ ᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩣ, ᨧᨲᩪᩉᩥ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩉᩥ ᩑᨠᩣᨴᩈᩉᩥ ᩋᩣᨿᨲᨶᩮᩉᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩁᩈᩉᩥ ᨵᩣᨲᩪᩉᩥ ᩋᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩣ, ᨲᨳᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣᨸᩥ᪨ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᨲ᩠ᨲᩉᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨵᩣᨲᩪᩉᩥ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩮᩣ, ᩑᨠᩣᨴᩈᩉᩥ ᨵᩣᨲᩪᩉᩥ ᩋᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨲᨠᨾᩮᩅ ᩅᩥᩈᩮᩈᩮᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩉᩥ ᩅᩮᨴᨶᩣᨴᩦᨶᩴ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᩑᨠᩮᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨿᨲᨶᩮᨶ ᨧ ᩑᨠᩣᨿ ᨵᨾ᩠ᨾᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᨧ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᨲᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨸᩣᩊᩥᨿᩴ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨡᨶ᩠ᨵᨸᨴᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮ, ᩏᨸᩁᩥ ᩋᩣᨿᨲᨶᩣᨴᩥᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᩈᩩ ᨧ “ᩁᩪᨸᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᨧ ᩅᩮᨴᨶᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᨧ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩉᩥ ᩑᨠᩣᨴᩈᩉᩣᨿᨲᨶᩮᩉᩥ ᩑᨠᩣᨴᩈᩉᩥ ᨵᩣᨲᩪᩉᩥ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ (ᨵᩣᨲᩩ᪨ ᪁᪅) ᨴ᩠ᩅᩥᨾᩪᩃᨠᩣᨴᩥᨶᨿᩮᨶᩣᨸᩥ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᨶᨿᩮᩣ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᩈᩮᩣᨸᩥ ᨮᨸᩥᨲᩣ ᩑᨠᨾᩪᩃᨶᨿᩣᨶᩩᩈᩣᩁᩮᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᩈᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨶ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᨿᩥᨾ᩠ᩉᩣ ᩋᨿᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᨸᨴᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᨶᨿᩮᩣ᪨

ᩋᩣᨿᨲᨶᨵᩣᨲᩩᨷᨴᩣᨶᨾ᩠ᨷᩥ ᨡᨶ᩠ᨵᨷᨴᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩩᩈᩣᩁᩮᨶᩮᩅ ᨲᩦᩉᩥ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣ, ᨲᩦᩉᩥ ᩋᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣ ᨧ ᨿᨳᩣᨿᩮᩣᨣᩴ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨬᩣᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᨷᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨿᨲᨶᨵᨾ᩠ᨾᨵᩣᨲᩪᩈᩩ ᩋᩈᨦ᩠ᨡᨲᩔ ᨡᨶ᩠ᨵᩈᨦ᩠ᨣᩉᩣᨽᩣᩅᩣ ᨲᩴ ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩈᩣᨶᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩈᩩ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

ᩈᨧ᩠ᨧᩮᩈᩩ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩈᨧ᩠ᨧᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩉᩥ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨿᨲᨶᨵᩣᨲᩪᩉᩥ᪨ ᩈᨾᩩᨴᨿᨾᨣ᩠ᨣᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶᩥ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᨶ, ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨿᨲᨶᨵᨾ᩠ᨾᨵᩣᨲᩪᩉᩥ ᨧ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩣᨶᩥ᪨ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨧ᩠ᨧᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᨶ ᩋᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩴ, ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨿᨲᨶᨵᨾ᩠ᨾᨵᩣᨲᩪᩉᩥ ᩑᩅ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩴ᪨

ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩮᩈᩩ ᨩᩦᩅᩥᨲᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩴ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩉᩥ᪨ ᩈᩩᨡᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨴᩦᨶᩥ ᨷᨬ᩠ᨧ ᩅᩮᨴᨶᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᨶ , ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨴᩦᨶᩥ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᨶ, ᩈᩮᩈᩣᨶᩥ ᩅᩮᨲᩣᨶᩥ ᨩᩦᩅᩥᨲᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨴᩦᨶᩥ, ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᨷᩩᩁᩥᩈᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨴᩦᨶᩥᨷᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨿᨲᨶᨵᨾ᩠ᨾᨵᩣᨲᩪᩉᩥ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩣᨶᩥ᪨ ᩈᩮᩈᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨶᩥ ᩈᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥ᪨

ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧᩈᨾᩩᨷ᩠ᨷᩣᨴᩮᩈᩩ ᨶᩣᨾᩁᩪᨷᩴ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩅᨩ᩠ᨩᩮᩉᩥ ᨧᨲᩪᩉᩥ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩉᩥ, ᩑᨠᩣᨴᩈᩉᩥ ᩋᩣᨿᨲᨶᨵᩣᨲᩪᩉᩥ ᨧ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩴ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩉᩥ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᨶᩣᨾᩁᩪᨷᩔᩣᨷᩥ ᨣᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩊᩣᨿᨲᨶᨾ᩠ᨷᩥ ᨣᩉᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩈᩊᩣᨿᨲᨶᩴ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩉᩥ, ᨷᩈᩣᨴᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩉᩥ ᨨᩉᩥ ᩋᩣᨿᨲᨶᩮᩉᩥ, ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈᩉᩥ ᨵᩣᨲᩪᩉᩥ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩴ᪨ ᩏᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨽᩅᩮᩣ ᨷᨶ ᨠᩣᨾᨽᩅᨲᩮᩣ ᨷᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩉᩥ, ᩈᨴ᩠ᨴᩣᨿᨲᨶᩅᨩ᩠ᨩᩮᩉᩥ ᩑᨠᩣᨴᩈᩉᩥ ᩋᩣᨿᨲᨶᩮᩉᩥ, ᩈᨲ᩠ᨲᩁᩈᩉᩥ ᨵᩣᨲᩪᩉᩥ᪨ ᩁᩪᨷᨽᩅᩮᩣ ᨷᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩉᩥ, ᩈᨴ᩠ᨴᩣᨴᩥᨧᨲᩩᨠ᩠ᨠᨥᩣᨶᩣᨴᩥᨲ᩠ᨲᨿᨲᨻ᩠ᨻᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩅᨩ᩠ᨩᩮᩉᩥ ᨷᨬ᩠ᨧᩉᩣᨿᨲᨶᩮᩉᩥ, ᩋᨭ᩠ᨮᩉᩥ ᨵᩣᨲᩪᩉᩥ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩮᩣ᪨ ᩋᩈᨬ᩠ᨬᩦᨽᩅᩮᩣ ᩑᨠᩮᨶ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᨶ, ᩁᩪᨷᨵᨾ᩠ᨾᩅᩈᩮᨶ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᩋᩣᨿᨲᨶᨵᩣᨲᩪᩉᩥ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨥᩣᨶᩣᨴᩥᨲ᩠ᨲᨿᩴ ᨷᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᩣᨿᨲᨶᩣᨴᩥᨠᩥᨧ᩠ᨧᩣᨠᩁᨱᨲᩮᩣ ᩋᩣᨿᨲᨶᨵᩣᨲᩪᩉᩥ ᩋᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᨾ᩠ᨷᩥ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᨶ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨽᩅᩔ ᨧ ᩑᨠᨲ᩠ᨲᩩᨷᩥᨱ᩠ᨯᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᩅᩥᨷᩣᨠᩴ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩣᨴᩦᨶᩴ ᨣᩉᨱᩮᨷᩥ ᩋᨶᩩᨷᩣᨴᩥᨶ᩠ᨶᩈᩊᩣᨿᨲᨶᩔ ᨷᩩᨶ ᩋᨣ᩠ᨣᩉᨱᩴ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᩁᩪᨷᨽᩅᩮᩣ ᨧᨲᩪᩉᩥ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩉᩥ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᩋᩣᨿᨲᨶᨵᩣᨲᩪᩉᩥ᪨ ᨩᩣᨲᩥᨩᩁᩣᨾᩁᨱᩣᨶᩥ ᨶᩣᨾᩁᩪᨷᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᨲ᩠ᨲᩣ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩉᩥ᪨ ᩈᩮᩣᨠᨴᩩᨠ᩠ᨡᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩣᨶᩥ ᩅᩮᨴᨶᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᨶ᪨ ᩏᨷᩣᨿᩣᩈᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᨶ, ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨿᨲᨶᨵᨾ᩠ᨾᨵᩣᨲᩪᩉᩥ ᨧ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨷᩁᩥᨴᩮᩅᩮᩣ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩈᨴ᩠ᨴᩣᨿᨲᨶᩈᨴ᩠ᨴᨵᩣᨲᩪᩉᩥ᪨ ᩈᩮᩈᩣᨶᩥ ᨷᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧᩈᨾᩩᨷ᩠ᨷᩣᨴᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ, ᩈᨲᩥᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩈᨾ᩠ᨾᨷ᩠ᨷᨵᩣᨶᩣ ᨧ ᩈᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩣᩅ᪨

ᩍᨴ᩠ᨵᩥᨷᩣᨴᩣ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩉᩥ, ᩋᩣᨿᨲᨶᩮᩉᩥ, ᨵᩣᨲᩪᩉᩥ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩣ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩥᨴ᩠ᨵᩥᨷᩣᨴᩔ ᨵᨾ᩠ᨾᨵᩣᨲᩩᨿᨲᩮᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨵᩣᨲᩩᨲᩥᨿᨲᩮᩣ ᩈᩮᩣᩊᩈᩉᩥ ᨵᩣᨲᩪᩉᩥ ᩋᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨫᩣᨶᩣᨶᩥ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᩅᩮᨴᨶᩣᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩉᩥ, ᩑᨠᩮᨶᩣᨿᨲᨶᩮᨶ, ᩑᨠᩣᨿ ᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᨧ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩣᨶᩥ᪨ ᩋᨷ᩠ᨷᨾᨬ᩠ᨬᩣ ᩑᨠᩮᨶ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᨶ, ᩑᨠᩮᨶ ᩋᩣᨿᨲᨶᩮᨶ, ᩑᨠᩣᨿ ᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᨷᨬ᩠ᨧᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨴᩦᨶᩥᨷᩥ᪨ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᨷᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᩉᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨵᩣᨲᩪᩉᩥ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨲᨠᨾᩮᩅ ᩅᩥᩈᩮᩈᩮᩣ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳᨷᩥ ᨧᩮᩅ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᩅᩈᩮᩈᩮᩉᩥ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨿᨲᨶᨵᩣᨲᩪᩉᩥ ᩋᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩣᨠᩣᩁᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᨴᩩᨠᨾᩣᨲᩥᨠᩣᨿᨷᩥ “ᨠᩩᩈᩃᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨧᨲᩪᩉᩥ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩉᩥ, ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᩋᩣᨿᨲᨶᩮᩉᩥ, ᨵᩣᨲᩪᩉᩥ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩣ᪨ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩣ ᨷᨶ ᩋᩈᨦ᩠ᨡᨲᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᨲᩮᩣ ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩉᩥ ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈᩉᩥ ᩋᩣᨿᨲᨶᩮᩉᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩁᩈᩉᩥ ᨵᩣᨲᩪᩉᩥ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩣᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣ ᨬᩣᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣᨲᩥ ᩋᨿᨾ᩠ᨷᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᨦ᩠ᨡᩮᨷᩮᩣ, ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᩣ ᨷᨶ ᨵᩣᨲᩩᨠᨳᩣᨷᩣᩊᩥᨿᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿ (ᨵᩣᨲᩩ᪨ ᩃᩥᩃᩥ ᩋᩣᨴᨿᩮᩣ; ᨵᩣᨲᩩ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᩃᩥᩃᩥ) ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ “ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣ ᩋᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣ”ᨲᩥ ᨷᨴᩔ

អត្ថចិតិន្ធយោ·

សង្កហិតេតអសង្កហិតបទត្ថចណ្ណតា

សង្កហិតេតអសង្កហិតបទេ សទ្ធេសំ ទ្វបក្ខន្ធាឌិបងាត់ តិរន្តរេសា ត សម្មចតិ· ឃាតិ បទេត្ថ បងាតិ ទ្វេបពេងសំ, អទ្វេបត អសម្ពិស្សំ ចិញ្ញាណេលពេងសញ្ចា អទ្ធោត អសម្ពិស្សំ ឌឹបេត្តិ, តេសមិឆ តិរន្តរេសា· ទាតិ បត យតាឃតតឆម្ពាឃតតចន្ទិតាត់ ឥសាឃតតាត់, ឆម្ពធាតុចន្ទិតាត់ សត្តរសត្តិ ធាតុត់, សត្តទ្វបិត្ថ្រិយាតញ្ចា ចរសត រចឌិតព្ទាតិ, ត ទ្វបក្ខន្ធាឌិត់· តេតេច បិញ្ញត្តយំ –

“ងសាឃតតា សត្តរស ធាតុយោ,

សត្តិត្ថ្រិយា អសញ្ញាករចា ឲពរចាពារករចា;

បរិរេងរចា សតិឥស្សតសប្បឌិឈំ,

អតិឥស្សត់ បុតរេងច សប្បឌិឈំ ក្ខបិងា”តិ· (ធាតុ· ១លិប័) –

ឲចំ ក្ខត្តាតកាធា ចុត្តា· ទ្វបក្ខរេន្ទត ហិ ទ្វបក្ខរេន្ទាច សង្កហិតោ, ឲចំ រេចឥតាក្ខន្ធាឌឹហិ ច រេចឥតាក្ខន្ធាឥរេយាច· តេបិ ច រេយហិ ពេហិចិ អាឃតតធាតុហិ អសង្កហិតា តាយ តត្ថិតិ តេសំ សង្កហិតេត អសង្កហិតត្តាកាចា ឃធាចុត្តាឃតតាត់ ចរេសតេចេត្ថ អត្ថចិតិន្ធយោ

រេហាតិ· ទ្ចក់ រេហត្ថ លក្ខណំ – ឃំ ពន្ធបរេងត សង្កហិតំ ហុត្វា អាឃតតធាតុបរេងហិ អសង្កហិតំ, ពន្ធាឃតតបរេងហិ ចា សង្កហិតំ ហុត្វា ធាតុបរេងត អសង្កហិតំ, តស្ស ពន្ធាឃតតធាតុហិ អសង្ករេហា ចុច្ចតិ· ពចំ? ចក្ខាឃតរេតត រេយ ធម្មា ពន្ធសង្ករេហត សង្កហិតោ, អាឃតតសង្ករេហត, ធាតុសង្ករេហត ច អសង្កហិតា, តេ ធម្មា ពតិហិ ពរេន្ធហិ, អាឃតរេតហិ, ធាតុហិ អសង្កហិតា? តេ ធម្មា ចតុហិ ពរេន្ធហិ ទ្ធិហិ អាឃតរេតហិ អដ្ឋហិ ធាតុហិ អសង្កហិតា· ឲចំ ទ្វបិឃតតាឌឹសុបិ បសាឥចិសឃក្ខរេតសុ ធាតុសុ, ទ្វបិត្ថ្រិយាឌឹសុ ច រេយាឌតក្កេយា រេចឌិតព្ទោ·

តក្រាយំ តរេយា – ចក្ខាឃតរេតត រេយ ទ្វបធម្មា ពន្ធសង្ករេហត ទ្វបក្ខរេន្ធាតិ សង្កហិតា, អាឃតតធាតុសង្ករេហត ចក្ខាឃតរេតត អសង្កហិតា, ចក្ខុធាតុយា អសង្កហិតា, ចក្ខាឃតតចក្ខុធាតុហិ ឲពរេស្សរេចតស្ស ចក្ខុស្ស ចិសុំ អាឃតតធាតុសុ សង្កហិតត្តា តេ ចក្ខាឃតតចិរហិតា សរេទ្ធា ទ្វបធម្មា ចតុហិ អទ្វបក្ខរេន្ធហិ ចក្ខាឃតត់ យតាឃតតត្តិ ទ្ធិហិ អាឃតរេតហិ ចក្ខុធាតុ សត្តចិញ្ញាណធាតុតិ អដ្ឋហិ ធាតុហិ អសង្កហិតា· ក្ខបរិ ទ្វបិឃតតាឌឹសុបិ ឲរេសច តរេយា· ទ្ចយស្មិំ ហិ ចារេរ ចក្ខាឃតតស្ស អត្ថរេតា តីហិបិ

ខន្ធាយតនធាតុសង្គហេហិ សង្គហិតតាយ អសង្គហិតត្តាភាវា ខន្ធសង្គហេន សង្គហិតំ, អាយតនសង្គហេន អសង្គហិតំ, ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតន្តិ ឯវំ តីហិបិ សង្គហិតាសង្គហិតវិសេសនេហិ វិសិដ្ឋស្សេវ “កតិហិ ខន្ធេហី”តិអាទិនា ខន្ធាទីហិ អសង្គហស្ស វុច្ចមានត្តា ច អនុបក្ខន្ធេហិ សហ ពាហិរត្តា វេទិតព្វា។ យថា ចេត្ថ ចក្ខាយតនេន ឧបលក្ខិតានំ រូបធម្មានំយេវ សង្គហិតេន អសង្គហិតតា, ន ចក្ខាយតនស្ស, ឯវំ ឧបរិ រូបាយតនាទីហិ ឧបលក្ខិតវារេបិ យថារហំ ញាតព្វា។

សេសេសុ បន ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុយា យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន សង្គហិតា, អាយតនសង្គហេន សង្គហិតា, ធាតុសង្គហេន អសង្គហិតា, តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហិ អាយតនេហិ ទ្វាទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា។ ឯវំ សេសវិញ្ញាណធាតូសុបិ។ បដិច្ចសមុប្បាទង្គេសុ អសញ្ញីភវេន យេ ធម្មា...បេ... តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ទសហាយតនេហិ សោឡសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតា។ ឧបាទាធម្មេហិ យេ ធម្មា...បេ... តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកាទសហាយតនេហិ សត្តរសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតាតិ ឯវំ ចត្តារោ វារា អបុព្ពវិសេសា សមាយេវ។ តត្ថ ចក្ខុវិញ្ញាណវារេ ទ្វាទសហីតិ ឆ វិញ្ញាណធាតុយោ វជ្ជេត្វា អវសេសាហិ ធាតូហិ សេសា ឆ វិញ្ញាណធាតុយោ ច ខន្ធាយតនសង្គហេហិ សង្គហិតា, ធាតុសង្គហេនេវ អសង្គហិតា។ អវសេសាហិ ទ្វាទសហិ ធាតូហិ អសង្គហិតាតិ។ ឯស នយោ សេសវិញ្ញាណធាតូសុបិ។

ទុតិយេ តីហាយតនេហីតិ រូបាយតនធម្មាយតនមនាយតនេហិ។ អសញ្ញព្រហ្មលោកេ ហិ រូបាយតនធម្មាយតនវសេន ទ្វេ អាយតនានិ ឧបបត្តិភវភាវេន បាឡិយំ អាគតានិ, តេ បន ខន្ធេហិ សង្គហិតានិ, អាយតនធាតូសុ អសង្គហិតានិ។ តទវសេសានិ នវ រូបាយតនានិ, តានិ តេហេវ ច ទ្វីហិ មនាយតនធម្មាយតនេហិ ច អសង្គហិតានិ នាម ហោន្តិ។ នវហិ ធាតូហីតិ រូបធាតុធម្មធាតូហិ សទ្ធិំ សត្តហិ វិញ្ញាណធាតូហិ។

តតិយេ ទសហីតិ រូបាយតនធម្មាយតនវជ្ជេហិ។ សោឡសហីតិ រូបធាតុធម្មធាតុវជ្ជាហិ។ អនិទស្សនសប្បដិឃានិ នាម នវ ចក្ខ្វាទិកាយតនានិ, តានិ តេហិ ខន្ធសង្គហេន សង្គហិតានិ, អាយតនធាតុសង្គហេហិ ច អសង្គហិតានិ, រូបាយតនធម្មាយតនានិ ទ្វេបិ សេសេហិ អាយតនធាតូហិ អសង្គហិតានិ នាម ហោន្តិ។

ចតុត្ថេ ឯកាទសហីតិ ផោដ្ឋព្វាយតនវជ្ជេហិ ផោដ្ឋព្វាយតនស្ស ឧបាទាធម្មេហិ អាយតនាទីសុ អសង្គហិតត្តា។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។

អយំ សង្គហិតេនអសង្គហិតបទេ នយោ។

អសង្គហិតេនសង្គហិតបទត្ថវណ្ណនា

អសង្គហិតេនសង្គហិតបទេ បន យានិ បទានិ វិញ្ញាណេន វា ចក្ខ្វាទិករូបេន វា អសម្មិស្សំ ធម្មាយតនេកទេសំ ទីបេន្តិ, តានេវ និទ្ទិសីយន្តិ, តានិ បន វេទនាទីនំ តិណ្ណំ ខន្ធានំ, ទុក្ខសច្ចវជ្ជិតានំ តិណ្ណំ សច្ចានំ, បសាទាយតនវជ្ជិតានំ សោឡសន្នំ ឥន្ទ្រិយានំ,

អវិជ្ជាសង្ខារផស្សវេទនាតណ្ហុបាទានកម្មភវជាតិជរាមរណសោកទុក្ខទោមនស្សុបាយាសវសេន ចុទ្ទស បច្ចយាការបទានញ្ច វសេន វេទិតព្ពានិ, ន រូបក្ខន្ធាទីនំ។ តេនេវ អដ្ឋកថាយំ –

“តយោ ខន្ធា តថា សច្ចា, ឥន្ទ្រិយានិ ច សោឡស;

បទានិ បច្ចយាការេ, ចុទ្ទសូបរិ ចុទ្ទស។

“សមតិំស បទា ហោន្តិ, គោច្ឆកេសុ ទសស្វថ;

ទុវេ ចូឡន្តរទុកា, អដ្ឋ ហោន្តិ មហន្តរា”តិ។ (ធាតុ។ អដ្ឋ។ ១៧៥) –

ឯវំ ឧទ្ទានគាថា វុត្តា។ ឥទំ ហេត្ថ លក្ខណំ – យំ ខន្ធបទេន អសង្គហិតំ, អាយតនធាតុបទេហិ សង្គហិតំ, តស្សេវ តីហិ វិសេសនេហិ វិសិដ្ឋស្ស ខន្ធាទីហិ សង្គហោ វុច្ចតិ។ កថំ? វេទនាក្ខន្ធេន យេ ធម្មា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា, អាយតនធាតុសង្គហេហិ សង្គហិតា, តេ ធម្មា កតិហិ ខន្ធេហិ, អាយតនេហិ, ធាតូហិ សង្គហិតា? តេ ធម្មា អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា សង្គហិតាតិ។

តត្រាយំ នយោ – វេទនាក្ខន្ធេន ហិ និព្ពានំ, សុខុមរូបំ, សញ្ញាសង្ខារា ច ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា ហុត្វា ធម្មាយតនធម្មធាតុសង្គហេន សង្គហិតា។ តេសុ និព្ពានំ ខន្ធសង្គហំ ន គច្ឆតិ, សេសា តីហិ រូបសញ្ញាសង្ខារក្ខន្ធេហិ សង្គហំ គច្ឆន្តិ, អាយតនធាតុយោ បនេត្ថ ធម្មាយតនធម្មធាតុំ វសេនេវ សព្ពត្ថ វេទិតព្ពា ឥតរានំ អសម្ភវា, ឥតរេសុ ច និព្ពានម្បិ សង្គហំ គច្ឆតិ។ តេនេវ ហិ “អសង្ខតំ ខន្ធតោ ឋបេត្វា”តិ វុត្តំ។ តស្សាយមត្ថោ – ខន្ធសង្គហេ ឯវ អសង្ខតំ ឋបេត្វា, ន ឥតរសង្គហេសូតិ ឯវំ សញ្ញាក្ខន្ធាទីសុបិ យោជនា វេទិតព្ពា។ អយំ បន វិសេសោ – ជីវិតិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា…បេ… តេ ធម្មា ទ្វីហិ វេទនាសញ្ញាក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា, រូបារូបជីវិតិន្ទ្រិយេហិ និព្ពានវេទនាសញ្ញាវិញ្ញាណក្ខន្ធា ខន្ធសង្គហេន អសង្គហិតា, តេសុ ច និព្ពានវេទនាសញ្ញា អាយតនធាតុសង្គហេន សង្គហិតាតិ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។ អយំ អសង្គហិតេនសង្គហិតបទេ នយោ។

សង្គហិតេនសង្គហិតបទវណ្ណនា

សង្គហិតេនសង្គហិតបទេ បន យានិ បទានិ សង្ខារេកទេសំ អញ្ញេន អសម្មិស្សំ ទីបេន្តិ វេទនេកទេសំ វា សុខុមរូបំ វា សច្ចេកទេសំ វា, តានេវ និទ្ទិសិយន្តិ។ ខន្ធាយតនធាតូសុ ឯកម្បិ កោដ្ឋាសំ សកលេន គហេត្វា ឋិតបទានិ ន យុជ្ជន្តិ។ តានិ បន ទ្វិន្នំ សមុទយមគ្គសច្ចានំ, បន្នរសិន្ទ្រិយានំ, ឯកាទសបដិច្ចបទាទីនញ្ច វសេន វេទិតព្ពានិ។ ឥទំ ហេត្ថ លក្ខណំ – យំ អត្តនា ខន្ធាទិវសេន សង្គហិតេហិ ខន្ធាទិតោ

ឍង្គហិតំ, តស្មា ច បនេទំ ខ្ពដ្ឋបឥម្ឍ បុត ឍម្ពេហិ ឍង្គហោ ទុច្ចតិ៑

តត្រាយំ អាឌិបនេ គយោ – ឍមុឥយឍទ្ធេត ខេយ ឆឡុា ឍម្ពេហិ តីហិ ឍង្គហេហិបិ ឍង្គហិតា, ខេតហិ ឆឡេហិ ខេយ ឆឡុា ឍម្ពេហិ តីហិបិ ឍង្គហិតា, ខេត ឆឡុា ឲខេកត ឍខេទ្ធត ឲខេកតាឃតគេត ឲកាឃ ឆាតុឃា ឍង្គហិតាតិ៑ ឍមុឥយឍទ្ធេត ហិ តណ្ឌាចន្ទា ខេឃឃា ឍន្ទារា ឍម្ពេហិ ឍង្គហេហិ ឍង្គហិតា, បុត ខេតហិ ច តណ្ឌាច ឍង្គហិតា, ឃា ច បុត ឍន្ទារកន្ទឍឡុាឃតគឆឡុឆាតុហិ ឍង្គហិតា៑ ខេឃខេឃឃុបិ ឲខេឃច គយោ៑ អយំ ឍង្គហិតេតឍង្គហិតបនេ គយោ៑

អឍង្គហិតេតអឍង្គហិតបឥត្ថចណ្ឌតា

អឍង្គហិតេតអឍង្គហិតបនេ បត ឃាតិ បឥាតិ បញ្ចកន្ទកាហខេកហិ ទក្ខឍច្ចាឌីហិ, ចិន្តាខេលាត ឍទ្ធិ ឃុលុឃទ្វបកាហខេកហិ អខេចតឃិកាឌីហិ ច បនេហិ ចិចន្ទិតាតិ ទ្វបកន្ទាឌីតិ, តាខេតច តិទ្ធិឃិឃត្តិ៑ ត្អត់ ខេហត្វ លក្ខណំ – ឃំ បនេទំ ខ្ពដ្ឋខេគ ទ្វបកន្ទាឌិបខេត ឍម្ពាឌខេតា អឍង្គហិតំ, ឃំ ខេតហិ អឍង្គហិតំ, តស្មា ច បុត ឍម្ពេហិ អឍង្គហោ ទុច្ចតិ៑

តត្រាយំ ឲកាបឥយោឌតា – ទ្វបក្ខខេន្ធត ខេយ ឆឡុា ឍម្ពេហិ តីហិបិ អឍង្គហេហិ អឍង្គហិតា, ខេតហិ ឆឡេហិ ខេយ ឆឡុា ឍម្ពេហិ តីហិ អឍង្គហិតា, ខេត ឆឡុា ឲខេកត ឍខេទ្ធត ឲខេកតាឃតគេត ឍត្តហិ ឆាតុហិ អឍង្គហិតា៑ ទ្វបក្ខខេន្ធត ហិ ចត្វាខេរា ឍម្ពា, តិន្តាតច្ចា ឍម្ពឍង្គហេត អឍង្គហិតា, អាឃតតាឌីហិ បត ចិន្តាលខេយច ឥខេបត្វា ខេចឥតាឥយោ ឆឡុាឃតគេត ទ្វបក្ខខេន្ធកាឥខេឃត ឍង្គហិតាតិ ចិន្តាលខេយច តីហិបិ ឍម្ពឍង្គហាឌីហិ ទ្វបក្ខខេន្ធត អឍង្គហិតំ តាយ៑ ខេតត បុត ចិន្តាខេលាត ឍទ្ធិ ឍតិន្តាតា ចត្វាខេរា ឍម្ពា ឍម្ពេហិ អឍង្គហិតា, ខេត ឍខេន្តាបិ បុត ចិន្តាលក្ខេតត ឲខេកត ឍខេទ្ធត ឲខេកតាឃតគេត ឍត្តហិ ឆាតុហិ អឍង្គហិតាតិ៑ អយំ អឍង្គហិតេតអឍង្គហិតបនេ គយោ៑

ឍម្បខេយាកចិប្បខេយាកបឥត្ថចណ្ឌតា

ឍម្បខេយាកចិប្បខេយាកបនេ បត ឃាតិ បឥាតិ តិន្តាខេតត, ទ្វខេបត ចា ឃិខេឍ្ឍឃុ ឍត្តឃុ ចិន្តាលឆាតុឃុ ឲកាឃបិ អចិប្បឃុត្តេ អទ្វបឆឡេ បកាខេឍត្តិ, ខេតឃំ ឆឡុាឃតឥក្ខឍច្ចាឌីតំ តិខេឌ្ឍឃោ ត ឍម្ពុចតិ៑ កាហិចិ បត ចិន្តាលឆាតុហិ ចិប្បឃុត្តាតំ ទ្វបឃិឍ្ឍាទ្វបឆឡុាតំ, ខេកចលិតារឡុលាតំ ចា ឍកាលទ្វបកន្ទាតំ ចា បកាឍកាតំ ទ្វបកចទ្វបកន្ទក្ខឍលិឌិបឥាតំ ឍម្បខេយាកបនេ ឲច តិខេឌ្ឍឃោ ត ឍម្ពុចតិ, ចិប្បខេយាកបនេ បត ឍម្ពុចតិ៑ អទ្វបកន្ទាតំ បត បខេទ្ធកំ, ខ្ចិត្តំ, តិណ្ឌំ, តខេឥកខេឥឍាតំ ចា តទុកខេយបិ ឍម្ពុចតិ៑ “ចតុហិ ឍម្បខេយាខេកា, ចតុហិ ចិប្បខេយាខេកា, ឍកាខេកា ចិឍកាខេកា”តិ ហិ ចចតខេតា ចតុហិ អទ្វបក្ខខេន្ធហេច ឍកាកាតំ ឲកាឍត្តាខេត ឲកាក្ខខេលាច ខ្ពប្បត្តាតំ អទ្វបកន្ទាតំ ឲច អញ្ញាឃញ្ញំ ឍម្បខេយាខេកា លព្ភតិ៑ ទ្វបឆឡុាតំ បត ទ្វខេបត, តិន្តាខេតត ចា, តិន្តាតឍ្ឍ ច ទ្វខេបត ឍទ្ធិ ឍម្បខេយាខេកា តាយ តត្ថិ, តថា ទ្វបតិន្តាតាតំ អទ្វបក្ខខេន្ធហិ៑ ចិឍកាកា ហិ ខេត ខេតឃំ ឃថា អទ្វបកន្ទាតំ ទ្វបតិន្តាខេតហិ, ឲចំ កិន្តឍត្តាតិខេកហិ តាតក្ខលិខេកហិ

អរូបធម្មេហិបិ សទ្ធិំ នត្ថិយេវ។ តេបិ ហិ តេសំ សន្តានក្ខណវិសភាគតាយ វិសភាគា ឯវ។ អយំ បន វិសភាគតា ឧធ សាមញ្ញតោ ន គហិតា តេសំ អវិសេសេន សម្បយោគស្សាបិ សម្ភវា។ យត្ថ បន វិសេសេត្វា ចក្ខុវិញ្ញាណតំសម្បយុត្តាទយោ និក្ខិត្តា, តត្ថាយម្បិ វិសភាគតា គហិតា។ យត្ថ បន យេ អនិទ្ធារិតវិសេសតា, តត្ថាបិ សព្ពថា សម្បយោគលក្ខណំ ន សម្ភវតិ។ សោ ច តស្ស ឯកន្តេន វិសភាគោតិ ឧធ គច្ឆតិ។

តត្រាយំ នយោ – រូបក្ខន្ធោ កេនចិ សម្បយុត្តោតិ? នត្ថិ។ កតិហិ វិប្បយុត្តោ? ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តោ, ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តោ។ ឯស នយោ ចក្ខាយតនាទីអនារម្មណេសុបិ។ អនារម្មណេសុ បន វេទនាក្ខន្ធោ តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តោ, ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តោ។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហិ អាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តោ, ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តោ។ ឯស នយោ សញ្ញាក្ខន្ធាទីសុបិ។

តត្ថ ឯកេនាតិ ធម្មាយតនេន។ សត្តហីតិ វិញ្ញាណធាតូហិ។ កេហិចីតិ ធម្មាយតនធម្មធាតុបរិយាបន្នេហិ វេទនាសញ្ញាសង្ខារេហិ។ ទុតិយនយេ តីហីតិ អត្តានំ ឋបេត្វា សេសេហិ អរូបក្ខន្ធេហិ។ កេហិចិ វិប្បយុត្តោតិ ធម្មាយតនធម្មធាតូសុ សញ្ញាសង្ខារេហិ។ កេហិចិ វិប្បយុត្តោតិ រូបនិព្វានេហិ។ ឯវំ ឧបរិបិ សព្ពត្ថ យថានុរូបំ ញាតព្ពំ។ តេសំ ឧត្តនយេវ។ អយំ បន វិសេសោ “សមុទយក្ខន្ធាទយោ ឯកាយ មនោវិញ្ញាណធាតុយា សម្បយុត្តា, អនិយោគោ បន មនោធាតុមនោវិញ្ញាណធាតូហិ ទ្វីហេវា”តិ។ អយំ សម្បយោគវិប្បយោគបទេ នយោ។

សម្បយុត្តេនវិប្បយុត្តបទត្ថវណ្ណនា

សម្បយុត្តេនវិប្បយុត្តបទេ បន សម្បយោគារហបទេសុ យានិ បទានិ ធម្មធាតុយា សម្បយុត្តេ ធម្មេ, វិញ្ញាណញ្ច អញ្ញេន អសម្មិស្សំ ឋបេន្តិ, តេសមេវ និទ្ទេសោ។ តានិ បន ចតុន្នំ អរូបក្ខន្ធបទានំ, មនាយតនស្ស, សត្តន្នំ វិញ្ញាណធាតូនំ, យេតុបេក្ខាវសេន ទ្វិន្នំ ឥន្ទ្រិយានំ, វិញ្ញាណផស្សចេតនានំ តិណ្ណំ បដិច្ចសមុប្បាទបទានំ, ផស្សសត្តកស្ស, អទុក្ខមសុខសវិតក្កសវិចារុបេក្ខាសហគតានំ វសេន តិណ្ណំ តិកបទានំ, សត្តមហន្តរទុកបទានិគច្ឆា វសេន វេទិតព្ពានិ, ន ហេតេសំ អសម្ភវា។ តេនេវ អដ្ឋកថាយំ –

“ចត្តារោ ខន្ធាយតនញ្ច ឯកំ,

ទ្វេ ឥន្ទ្រិយា ធាតុបទានិ សត្ត;

តយោ បដិច្ចា អថ ផស្សសត្តកំ,

ពិនេក ពេយោ សព្ព យហត្តនេ ច;

ឲក៌ សចិពក្ក សចិចារេយក៌,

យុត្តំ ឌ្គេបក្លាយ ច ឲកេយចា”ពិ៍ (ឆាព្យ៍ អដ្ឋ៍ ១០៩) –

ឌ្គាតកាឆា ចុត្តា៍ ឡាដំ ទេហត្វ លក្ខណំ – យេ ធម្មា បធយំ ឌ្គូដបនេធត សម្បយុត្តា, តេហិ យេ ធម្មា ចិប្បយុត្តា, តេសំ ពន្ធាឌីហិ ចិប្បយោគោ ចុត្តោ៍

ព(ព្រាយំ នយោ – ចេធតាក្លុឌ្ធេត យេ ធម្មា សម្បយុត្តា, តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិប្បយុត្តា, តេ ធម្មា ចតុហិ ពន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សព្វហិ ធាតុហិ ចិប្បយុត្តា, ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ ចិប្បយុត្តា៍ ចក្ខុចិញ្ញាណធាតុយា យេ ធម្មា សម្បយុត្តា, តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា ចិប្បយុត្តា, តេ ធម្មា ត កេហិចិ ពន្ធាយតនេហិ ចិប្បយុត្តា, ឯកាយ បត ធាតុយា ចិប្បយុត្តាពិ ឲចំ សព្វត្ថ យោជនា ចេទិតព្វា៍

ពត្ថ តេ ធម្មាពិ រូបតិព្វាតធម្មា, តេ ចេធតាយ សម្បយុត្តេហិ ចិប្បយុត្តា៍ ឯកេនាពិ យតាយតនេត៍ ទុតិយតេយ តេ ធម្មាពិ សប្បីពិកា តេ ធម្មា៍ ត កេហិចីពិ បធយំ ឌ្គូដំ ចក្ខុចិញ្ញាណធាតុំ ធេបត្វា សេសា លចិញ្ញាណធាតុ, ពំសម្បយុត្តា, រូបំ, តិព្វាតញ្ចា៍ តេហិ សព្វាសំ ពន្ធាយតនានំ សង្គហិតត្តា ត កេហិចិ ពន្ធេហិ, អាយតនេហិ ចា ចិប្បយុត្តា៍ ត ហិ សយំ អត្តនា ចិប្បយុជ្ជតិ, សម្បយុជ្ជតិ ចាពិ៍ ឯកាយាពិ ចក្ខុចិញ្ញាណធាតុយា៍ សេសំ សុចិញ្ញេយ្យមេច៍ អយំ សម្បយុត្តេតចិប្បយុត្តបទេ តយោ៍

ចិប្បយុត្តេតសម្បយុត្តបទត្វចណ្ណតា

ចិប្បយុត្តេតសម្បយុត្តបទេ បត ចិប្បយុត្តេត សម្បយុត្តា តាម ធម្មា តត្ថិ, ធេសតាសម្បទយត្តាយ បត យោឈយេ្យពំ បទំ ឌ្គូដំ, តេតេច បាឡិយំ សព្វចារេសុបិ “តត្ថិ តត្ថិ” ឡាតេ្ថច ចុត្តំ៍ រូបក្ខន្ធាទិអតារម្មណធម្មេហិ ចិប្បយុត្តា ចត្តារោ ពន្ធា, តេសញ្ចា អញ្ញេហិ សម្បយោគោ តត្ថិ៍ ចេធតាឌីហិបិ រូបតិព្វាតាឌីតិ ចិប្បយុត្តាតិ, តេសញ្ចា កេតចិ សម្បយោគោច តត្ថីពិ៍ អយំ ចិប្បយុត្តេតសម្បយុត្តបទេ តយោ៍

សម្បយុត្តេតសម្បយុត្តបទត្វចណ្ណតា

សម្បយុត្តេនសម្បយុត្តបទេ បន យានិ បទានិ រូបេន អសម្មិស្ស អរូបក្ខន្ធេកទេសមេវ ទីបេន្តិ, តេសមេវ និទ្ទេសោ, ន រូបារូបសម្មិស្សានិ, សព្ពារូបក្ខន្ធទីបកានិ តេសំ សម្បយុត្តតាយោគាភាវា។ សព្ពារូបក្ខន្ធាបិ ហិ កុសលាទិនា អញ្ញា សម្បយុត្តា នាម នត្ថិ។ ឥទំ ហេត្ថ លក្ខណំ – យេ ធម្មា បចយំ ឧទ្ធដិ, អត្តនា សម្បយុត្តេន បុន សម្បយុត្តា, តេសញ្ញេវ ខន្ធាទីហិ សម្បយោគោ វុច្ចតិ។

តត្រាយំ នយោ – វេទនាក្ខន្ធេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា, តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា, តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តា, ឯកេនាយតនេន...បេ... កេហិចិ សម្បយុត្តា។ សមុទយសច្ចេន យេ ធម្មា សម្បយុត្តា, តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា សម្បយុត្តា, តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន ឯកាយ មនោវិញ្ញាណធាតុយា សម្បយុត្តា, ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តាតិ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។ អយំ សម្បយុត្តេនសម្បយុត្តបទេ នយោ។

វិប្បយុត្តេនវិប្បយុត្តបទវណ្ណនា

វិប្បយុត្តេនវិប្បយុត្តបទេ បន សម្បយោគបទេ វុត្តបទានេវ និទ្ទិសិយន្តិ។ ឥទំ ហេត្ថ លក្ខណំ – យេ ធម្មា បចយំ ឧទ្ធដបទេន វិប្បយុត្តេហិ បុន វិប្បយុត្តា, តេសំ ខន្ធាទីហិ វិប្បយោគោ វុច្ចតិ។

តត្រាយំ នយោ – រូបក្ខន្ធេន យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា, តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា, តេ ធម្មា ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា, ឯកេនាយតនេន...បេ... កេហិចិ វិប្បយុត្តា។ វេទនាក្ខន្ធេន យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា, តេហិ ធម្មេហិ យេ ធម្មា វិប្បយុត្តា, តេ ធម្មា ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនេហិ ទសហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា, ឯកេន...បេ... កេហិចិ វិប្បយុត្តាតិ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។ អយំ វិប្បយុត្តេនវិប្បយុត្តបទេ នយោ។

សង្គហិតេនសម្បយុត្តវិប្បយុត្តបទវណ្ណនា

សង្គហិតេនសម្បយុត្តវិប្បយុត្តបទេ បន សង្គហិតេនសង្គហិតបទេ និទ្ទិដ្ឋានិ សមុទយសច្ចាទិបទានិ និទ្ទិសិយន្តិ។ ឥទំ ហេត្ថ លក្ខណំ – យេ ធម្មា បចយំ ឧទ្ធដបទេន ខន្ធាទីហិ តីហិបិ សង្គហិតា, តេសំ ខន្ធាទីហិ សម្បយោគោ, វិប្បយោគោ ច វុច្ចតិ។

តត្រាយំ នយោ – សមុទយសច្ចេន យេ ធម្មា ខន្ធាទីហិ តីហិបិ សង្គហេហិ សង្គហិតា, តេ ធម្មា តីហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ សម្បយុត្តា, ឯកេន ខន្ធេន ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ សម្បយុត្តា។ ឯកេន ខន្ធេន ទសហាយតនធាតូហិ វិប្បយុត្តា, ឯកេនាយតនេន ឯកាយ ធាតុយា កេហិចិ វិប្បយុត្តា។ ឥត្ថិន្ទ្រិយេន យេ ធម្មា ខន្ធាទីហិ តីហិបិ សង្គហិតា, តេ ធម្មា ន កេហិចិ សម្បយុត្តា, ចតូហិ ខន្ធេហិ ឯកេនាយតនេន សត្តហិ ធាតូហិ វិប្បយុត្តា, ឯកេន...បេ... កេហិចិ វិប្បយុត្តាតិ។

តត្ថ ឲុកោតាតិ យតាឃតនេត៍ ឲុកោត ពនេត្ថតាតិ បឆ្លាកេក្ខនេត្ថត៍ រោហិធីតិ បឆ្លាកេក្ខនេត្ថ ពហ្យាឃ ឆឡាឃតតឆឡឆាតុស្ស ពហ្យាេចឧតាបឆ្ញាហិ៍ េបរំ ស្ុចិេឆ្ញាឃ្យេបច៍ អយំ បឆ្កហិេពតបប្យឃុត្តចិប្យឃុត្តបេឆ តេឃា៍

បប្យឃុេត្តតបឆ្កហិតាបឆ្កហិតបឆត្តចល្លតា

បប្យឃុេត្តតបឆ្កហិតាបឆ្កហិតបេឆ បត បប្យឃុេត្តតបប្យឃុត្តបេឆ តិឝ្ល៍្ហាតិ េចឧតាក្ខត្ថាឌិបឆាេតច តិឝ្កិឹឃត្តិ៍ ឮាឆំ េហត្ថ លក្ខហំ – េឃ ឆឡ្វា បេឆំ ហ្ថូឌបេឆត បប្យឃុត្តា, េពរំ ពត្ថាឌីហិ បឆ្កេហា, អបឆ្កេហា ច ចុត្តិ៍

តត្រាយំ តេឃា – េចឧតាក្ខេត្តត េឃ ឆឡ្វា បប្យឃុត្តា, េព ឆឡ្វា តីហិ ពនេត្ថហិ ឌ្វីហិ អាឃតនេហិ អដ្ឋហិ ឆាតុហិ បឆ្កហិតា, េបេបហិ អបឆ្កហិតា៍ ចិឆ្ញាណក្ខេត្តត េឃ ឆឡ្វា បប្យឃុត្តា, េព ឆឡ្វា តីហិ ពនេត្ថហិ ឲុកោតាឃតនេត ឲុកាឃ ឆាតុឃា បឆ្កហិតា, េបេបហិ អបឆ្កហិតាតិ៍

តត្ថ តីហីតិ បឆ្ញាក្ខត្ថាឌីហិ តីហិ៍ េពហិ េចឧតាឃ បប្យឃុត្តា៍ ឌ្វីហីតិ ឆឡាឃតតយតាឃតនេហិ៍ េបរំ ស្ុចិេឆ្ញាឃ្យេបច៍ អយំ បប្យឃុេត្តតបឆ្កហិតាបឆ្កហិតបេឆ តេឃា៍

អបឆ្កហិេពតបប្យឃុត្តចិប្យឃុត្តបឆត្តចល្លតា

អបឆ្កហិេពតបប្យឃុត្តចិប្យឃុត្តបេឆ បត ឃាតិ បឆាតិ ស្ុពុបទ្វុបំ អចិឆ្ញាណំ, អទ្វុបំ បចិឆ្ញាណំ ចា, រោចលំ អទ្វុបំ ចា ធ្វុលទ្វុបស្សបិ រោចលំ ចា, ស្ុពុបទ្វុបំ ឌីេបត្តិ, េពបេបច តិេឆ្កេបា ៍ ឮាឆំ េហត្ថ លក្ខហំ – េឃ ឆឡ្វា បេឆំ ហ្ថូឌឆេឡ្វហិ ពត្ថាឌីហិ តីហិបិ អបឆ្កហិតា, េពរំ ពត្ថាឌីហិ បប្យេឃាេកា, ចិប្យេឃាេកា ច ចុត្តិ៍

តត្រាយំ តេឃា – ទ្វុបក្ខេត្តត េឃ ឆឡ្វា ពត្ថាឌីហិ អបឆ្កហិតា, េព ឆឡ្វា តីហិ ពនេត្ថហិ បប្យឃុត្តា, ឲុកោតាឃតនេត ឲុកាឃ ឆាតុឃា រោហិធី បប្យឃុត្តា, ឲុកោត ពនេត្ថត ឌបហិ អាឃតតឆាតុហិ ចិប្យឃុត្តា, ឲុកោតាឃតនេត ឲុកាឃ ឆាតុឃា រោហិធី ចិប្យឃុត្តា៍ ឲុចំ ឆឡាឃតតែតត្តិត្រ្កឃាឌីស្ុបិ េឃាឌតា៍

អទ្វុបកេចត េឃ ឆឡ្វា ពត្ថាឌីហិ អបឆ្កហិតា, េព បប្យឃុត្តាតិ តត្ថិ៍ េព ចត្ុហិ ពនេត្ថហិ ឲុកោតាឃតនេត បត្តហិ ឆាតុហិ ចិប្យឃុត្តា, ឲុកោតាឃតនេត ឲុកាឃ ឆាតុឃា រោហិធី ចិប្យឃុត្តា៍ ឲុចំ ឮត្ថិបិឆក្យុបលិឌិបេឆស្ុបិ េឃាឌតា៍

តត្ថ ទ្វុបក្ខេត្តត ចិឆ្ញាណេស្សច តីហិបិ អបឆ្កហិតត្តា តស្ស តីហិ េចឧតាឌីហិ បប្យេឃាេកា, ឮតេទហិ ច ចិប្យេឃាេកា ឌាតេឆ្ញា៍

សេសំ សុចិញ្ញេយ្យមេច៑ អយំ អសង្គហិតេនសម្បយុត្តចិប្បយុត្តបទេ នយោ៑

ចិប្បយុត្តេនសង្គហិតាសង្គហិតបទវណ្ណនា

ចិប្បយុត្តេនសង្គហិតាសង្គហិតបទេ បន យានិ បទានិ ខេកចលិតំ សារទូលាតំ, អភារទូលាតំ ចា ធម្មាតំ បការសកាតិ ច សកាចខាតិក្ខុយិកាលសត្តានចសេន កិត្តតាយ ខេកហិចិ អរូបក្ខន្ធេហិ ចិប្បយុត្តានំ អភារទូលធម្មយិស្សារូបក្ខន្ធានំ បការសកាតិ រូបក្ខន្ធអព្យាកតបទិត្តអតីតអជ្ឈត្តានិបទានិ, តេសសេច និទ្ទេសោ ឮតខេសំ ធម្មាយតនឌីចិតិត្ថិយភាយរូបសព្វអាយតនខាតិខរាយទលអជ្ឈត្តាពាហិទ្ធាអតិទស្សនអប្បដិឃនហេតុអាឌីនំ តេសំ ខេកនចិ ចិប្បយោគាការសម្ភចា៑ ឮគំ ហេត្វ លក្ខណំ – យេ ធម្មា បធម្មំ វុទ្ធដបទេន ចិប្បយុត្តា, តេសំ ពត្តានីហិ សង្គហោ, អសង្គហោ ច ចុត្តិ៑

តព្រាយំ ភយោ – រូបក្ខន្ធេន យេ ធម្មា ចិប្បយុត្តា, តេ ធម្មា ចត្វហិ ពន្ធេហិ ឌ្វិហាយតនេហិ អដ្ឋហិ ធាតូហិ សង្គហិតា, ឲកេន ពន្ធេន ទសហិ អាយតនធាតូហិ អសង្គហិតា៑ រូបសង្ខេន យេ ធម្មា ចិប្បយុត្តា, តេ ធម្មា ចត្វហិ ពន្ធេហិ ឌ្វិហាយតនេហិ ឌ្វិហិ ធាតូហិ សង្គហិតា៑ តត្វ រូបសង្ខេន ចិប្បយុត្តា ភាយ លោកុត្តរចិត្តចេតសិកានិ, តេ ច ធម្មា ចេឝភាក្ខន្ធានិចតុក្ខន្ធេហិ មនោចិញ្ញាណធម្មធាតូចសេន ឌ្វិហិ ធាតូហិ សង្គហិតាតិ៑ សេសំ សុចិញ្ញេយ្យមេច៑ អយំ ចិប្បយុត្តេនសង្គហិតាសង្គហិតបទេ ភយោ៑ អយមេត្វ សង្ខេបតោ ចិភង្គភយេន សន្និដ្ឋានយោ, ចិត្ថារោ បន ធាតុកថាបាឡិព្ពអដ្ឋកថាសុ (ធាតុ៑ ១៧; ធាតុ៑ អដ្ឋ៑ ១-១៧) គហេតព្វោតិ៑

យោហចិទ្ធេឥនិយា អភិធម្មាតិកត្វចណ្ណភាយ

ធាតុកថាយាតិកត្វចណ្ណភា និដ្ឋិតា៑

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៣. បុគ្គលបញ្ញត្តិមាតិកា

ឯកកមាតិកត្ថវណ្ណនា

ឥទានិ បុគ្គលបញ្ញត្តិមាតិកាវណ្ណនានយោ ហោតិ។ តត្ថ ឧត្តានត្ថតោ តាវ ឆ បញ្ញត្តិយោតិ ឯត្ថ "អាចិក្ខតិ ទេសេតិ បញ្ញបេតិ បដ្ឋបេតី"តិ (សំ. និ. ២.២០) អាគតដ្ឋានេ សន្ទស្សនា បកាសនា បញ្ញត្តិ នាម។ "សុបញ្ញត្តំ មញ្ចបីឋ"ន្តិ (បារា. ២៩៨) អាគតដ្ឋានេ ឋបនា និក្ខិបនា បញ្ញត្តិ នាម, ឥធ ឧភយម្បិ វដ្ដតិ។ ឆ បញ្ញត្តិយោតិ ហិ ឆ បញ្ញាបនា ឆ សន្ទស្សនា បកាសនាតិបិ, ឆ ឋបនា និក្ខិបនាតិបិ វុត្តំ ហោតិ។ នាមបញ្ញត្តិយេវ ហិ តេ តេ វិជ្ជមានាវិជ្ជមានេ ធម្មេ សន្ទស្សេតីតិបិ។ តេន តេន កោដ្ឋាសេន ឋបេតីតិបិ។ ខន្ធបញ្ញត្តីតិអាទិ បន សង្ខេបតោ តាសំ បញ្ញត្តីនំ សរូបទស្សនំ។ តត្ថ ខន្ធានំ "ខន្ធា"តិ បញ្ញាបនា សន្ទស្សនា បកាសនា ច ឋបនា និក្ខិបនា ច ខន្ធបញ្ញត្តិ នាម...បេ... បុគ្គលានំ "បុគ្គលា"តិ បញ្ញាបនា សន្ទស្សនា បកាសនា ច ឋបនា និក្ខិបនា ច បុគ្គលបញ្ញត្តិ នាម។ ឥមា ឯវ ឆ បញ្ញត្តិយោ វិជ្ជន្តិ។ អញ្ញាសម្បិ សម្មុតិបរមត្ថកថានំ បញ្ញត្តីនំ អនន្តតា, រូបលក្ខណវសេន បន បធានកាវតោ ច ឯតាវ វុត្តា។ បាឡិមុត្តកនយេន បន សព្ពសង្គាហិកា វិជ្ជមានបញ្ញត្តិអាទយោ ឆ នាមបញ្ញត្តិយោ អដ្ឋកថាសុ (បុ. ប. អដ្ឋ. មាតិកាវណ្ណនា ១) អាគតា, តា ច ហេដ្ឋា វុត្តាតិ ឥធ ន វុត្តា។ តាសុ ឥធ បុគ្គលបញ្ញត្តិបទេន អវិជ្ជមានបញ្ញត្តិ, សេសេហិ វិជ្ជមានបញ្ញត្តិ វាតិ ទ្វេ ឯវ លព្ភន្តិ។

អដ្ឋកថាមុត្តកេន បន អាចរិយនយេន អបរាបិ ឆ បញ្ញត្តិយោ – ឧបាទាបញ្ញត្តិ ឧបនិធាបញ្ញត្តិ សមោធានបញ្ញត្តិ ឧបនិក្ខិត្តបញ្ញត្តិ តជ្ជាបញ្ញត្តិ សន្តតិបញ្ញត្តីតិ, យា "អត្ថបញ្ញត្តី"តិ វុច្ចតិ។ តត្ថ យា ខន្ធបញ្ចកំ ឧបាទាយ និស្សាយ សម្មុតា សត្តាទិកា, អក្ខានិ ឧបាទាយ រថាទិកា, ចន្ទាទិបរិវត្តនាទយោ ឧបាទាយ កាលទិសាទិកា, តំតំភូតនិមិត្តំ, ភាវនាវិសេសញ្ច ឧបាទាយ កសិណាទិឧគ្គហបដិភាគនិមិត្តាទិកាតិ អយំ ឯវរូបា សភាវធម្មេហិ ឯកត្តេន វា សន្និកដ្ឋបរមត្ថេន អនុបលព្ភសភាវា ឧបាទាបញ្ញត្តិ នាម។ បញ្ញាបេតព្ពដ្ឋេន ចេសា បញ្ញត្តិ វុត្តា, ន បន បញ្ញាបនដ្ឋេន។ យា តស្ស តស្សត្ថស្ស បញ្ញាបនា, សា អវិជ្ជមានបញ្ញត្តិយេវ។

យា បន អញ្ញំ បឋមាទិំ ឧបនិធាយ អបេក្ខិត្វា ទុតិយំ រស្សំ ទីឃំ ថូលំ សត្តិកត្តិអាទិកា តទញ្ញាបេក្ខូបនិធា, ឆត្តបាណីតិអាទិកា ហត្ថគតូបនិធា, កុណ្ឌលីតិអាទិកា សម្បយុត្តូបនិធា, ធញ្ញសកដន្តិ អាទិកា សមារោបិតូបនិធា, ឥន្ទសាលគុហាតិអាទិកា អវិទូរគតូបនិធា, សុវណ្ណវណ្ណោតិអាទិកា បដិភាគូបនិធា, ពាហុលការោតិអាទិកា តព្ពហុលូបនិធា, មណិកដកន្តិអាទិកា តព្ពិសិដ្ឋូបនិធាតិ ឯវមាទិ អនេកប្បការា បញ្ញាបនា, អយំ ឧបនិធាបញ្ញត្តិ នាម។

ធញ្ញរាសីតិអាទិកា បន សមោធានបញ្ញត្តិ នាម។ បុរិមស្ស បុរិមស្ស ឧបនិក្ខិបិត្វា ទ្វេ តីណីតិអាទិកា ឧបនិក្ខិត្តបញ្ញត្តិ នាម។ តំតំសភាវនិស្សិតា បថវីអាទិកា តជ្ជាបញ្ញត្តិ នាម។ អាសីតិកោតិអាទិកា បន សន្តតិបញ្ញត្តិ នាម។

ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨾᩩᨲ᩠ᨲᨠᩮᨶᩮᩅ ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᨶᨿᩮᨶ ᩋᨷᩁᩣᨷᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨠᨳᩥᨠᩣᨴᩥᨠᩣ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ, ᨠᩥᩈᨳᩪᩃᩣᨴᩥᨠᩣ ᩈᨱ᩠ᨮᩣᨶᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ, ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨷᩩᩁᩥᩈᩣᨴᩥᨠᩣ ᩃᩥᨦ᩠ᨣᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ, ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩣᨴᩥᨠᩣ, ᨠᩮᩣᩈᩃᨠᩣᨴᩥᨠᩣ ᨧ ᨽᩪᨾᩥᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ, ᨲᩥᩔᩮᩣ ᨶᩣᨣᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ, ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩣᨴᩥᨠᩣ ᩋᩈᨦ᩠ᨡᨲᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᨧᩣᨲᩥ ᨨ ᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ᪨

ᩑᨲᩣᩈᩩ ᨷᨶ ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈᩈᩩ ᨲᨩ᩠ᨩᩣᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ, ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩣ ᨽᩪᨾᩥᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ, ᩋᩈᨦ᩠ᨡᨲᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᨧ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩣ ᨶᩣᨾᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ, ᨲᨴᨬ᩠ᨬᩣ ᨷᩁᨾᨲ᩠ᨳᩣᩅᩈᩮᩈᩣ, ᨷᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨴᩦᨷᩥᨲᩣ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣᨴᩥᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᨧᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᨲᩣᩅᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᩈᩴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨠᨲ᩠ᨳᨿᩮᩣ ᨷᨶᩮᨲ᩠ᨳᩣᨷᩥ ᨷᩥᨱ᩠ᨯᨲ᩠ᨳᨿᩮᨶᩮᩅ ᩈᨶ᩠ᨵᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᩅᩥᨶᩣ ᨷᩥᨱ᩠ᨯᨲ᩠ᨳᩴ ᨲᩔ ᩅᨲ᩠ᨲᩩᨾᩈᨠ᩠ᨠᩩᨱᩮᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨷᩥᨱ᩠ᨯᨲ᩠ᨳᨾᨲ᩠ᨲᩴ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᨷᨬ᩠ᨧ ᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ, ᨲᨴᨲ᩠ᨳᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣᨴᨿᩮᩣ ᨧ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᨷ᩠ᨷᨠᩁᨱᩮ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᨲᩮᩣ ᨠᨳᩥᨲᩣᨲᩥ ᨲᩣ ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩣᩅᨲᩣ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ, ᨿᩣᩅᨲᩣ ᨷᨬ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᩈᨦ᩠ᨡᩮᨷᩮᨶᩮᩅ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣ, ᨲᩣ ᨧᩮᨲ᩠ᨳᩣᨷᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᨷᨶ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ “ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩣᩅᨲᩣ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩣᨶᩴ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ? ᩈᨾᨿᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᩋᩈᨾᨿᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᩑᨠᨠᩣᨴᩥᨽᩮᨴᩮᨶ ᨿᩣᩅ ᨴᩈᨠᩣ ᨴᩈᨵᩣ ᨾᩣᨲᩥᨠᩴ ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨶ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩣ, ᩈᩣ ᨧ ᨶᩣᨶᨸ᩠ᨷᨽᩮᨴᨲᩮᩣ ᩋᨻᩩᨴ᩠ᨵᨾᨲᩣ ᨴᩩᨩ᩠ᨩᩣᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩑᩅ ᨧᩮᨲ᩠ᨳ ᨷᩥᨱ᩠ᨯᨲ᩠ᨳᨿᩣᨳᩣᩅᩈᩣᩁᩮᨶ ᩈᨦ᩠ᨡᩮᨷᨲᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨠᨲ᩠ᨳᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᨧᩮᨲ᩠ᨳ ᨾᩣᨲᩥᨠᩣᨿᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲ ᩈᨻ᩠ᨻᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮ ᩋᨶᩩᨴ᩠ᨵᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩣᨶᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨴᩩᨩ᩠ᨩᩣᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣᨶᩴ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩣᨶᩴ ᩑᨠᨠᩣᨴᩥᨽᩮᨴᨲᩮᩣᩅ ᨾᩣᨲᩥᨠᩴ ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨽᨩᨶᩅᩈᩮᨶ ᩈᨦ᩠ᨡᩮᨷᨲᩮᩣᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨠᨳᩴ? “ᩈᨾᨿᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩈᨾᨿᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᨠᩩᨷ᩠ᨷᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩋᨠᩩᨷ᩠ᨷᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ, ᨧᩮᨲᨶᩣᨽᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩋᨶᩩᩁᨠ᩠ᨡᨱᩣᨽᨻ᩠ᨻᩮᩣ, ᨽᨿᩪᨷᩁᨲᩮᩣ ᩋᨽᨿᩪᨷᩁᨲᩮᩣ, ᨽᨻ᩠ᨻᩣᨣᨾᨶᩮᩣ ᩋᨽᨻ᩠ᨻᩣᨣᨾᨶᩮᩣ, ᨶᩥᨿᨲᩮᩣ ᩋᨶᩥᨿᨲᩮᩣ, ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᨠᩮᩣ ᨹᩃᩮ ᨮᩥᨲᩮᩣ, ᩈᨾᩈᩦᩈᩦ ᨮᩥᨲᨠᨷ᩠ᨷᩦ, ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᨷᩁᨾᩮᩣ ᨠᩮᩣᩃᩴᨠᩮᩣᩃᩮᩣ ᩑᨠᨻᩦᨩᩦ, ᩈᨠᨴᩣᨣᩤᨾᩦ, ᩋᨶᩣᨣᩤᨾᩦ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨷᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᩦ ᩏᨷᩉᨧ᩠ᨧᨷᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᩦ ᩋᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨷᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᩦ ᩈᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨷᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᩦ ᩏᨴ᩠ᨵᩴᩈᩮᩣᨲᩮᩣ ᩋᨠᨶᩥᨭ᩠ᨮᨣᩤᨾᩦ, ᩋᩁᩉᩣ”ᨲᩥ ᩑᨠᨠᨾᩣᨲᩥᨠᩣ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩮᩣ ᩋᨷ᩠ᨷᨶᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᨷᨲ᩠ᨲᨠᩣᩃᩮ ᩁᩪᨷᩣᩁᩪᨷᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩮᩉᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᩉᩥ ᩅᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᩉᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᨶᩦᨠᨵᨾ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᩅᩥᨾᩩᨧ᩠ᨧᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩦᩈᩩ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩈᩩ ᨿᩮᨶ ᨠᩮᨶᨧᩥ ᨿᨳᩣᩈᨠᩴ ᩋᩣᩈᩅᩮ ᨡᩮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ, ᩋᨿᩴ ᩈᨾᨿᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ “ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᩋᩣᩈᩅᩣ ᨷᩁᩥᨠ᩠ᨡᩦᨱᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᩅᨧᨶᨲᩮᩣ (ᨷᩩ᩺ ᨷ᩺ ᪑) ᩉᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᩃᩣᨽᩦ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩮᩣ ᩅᩤ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩮᩣ ᩅᩤ ᩍᨵ ᨶ ᨣᩉᩥᨲᩮᩣ, ᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᩃᩣᨽᩥᨶᩮᩣ ᨷᨶ ᨹᩃᨭ᩠ᨮᩮᩈᩮᩅ ᨣᩉᩥᨲᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᩈᩩᨠ᩠ᨡᩅᩥᨷᩔᨠᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩮᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨷᩥ ᨧ ᩋᩁᩥᨿᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩅᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩈᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᩋᩈᨾᨿᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨴᩦᨥᩁᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨶᩴ ᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩦᨶᩴ ᩈᨾᩣᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩔ ᨷᨭᩥᩅᩮᨠ᩠ᨡᨶᨠᩃᩥᨠᩣᨴᩥᩈᨾᨿᩮᩣᨷᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᩅᨲ᩠ᨲᨠᩁᨱᨠᩣᩃᩣᨴᩥᩋᩈᨾᨿᩮᩣᨷᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᨾᨣ᩠ᨣᩅᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᨶ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᨷᨶ ᨲᩣᨴᩥᩈᩮᩣ ᩈᨾᨿᩮᩣ ᩅᩤ ᩋᩈᨾᨿᩮᩣ ᩅᩤ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨿᩔ ᩈᨴ᩠ᨵᩤ ᨻᩃᩅᨲᩦ, ᩅᩥᨷᩔᨶᩣ ᨧ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩤ, ᨲᩔ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩔ ᩅᩤ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩔ ᩅᩤ ᨾᨣ᩠ᨣᨹᩃᨷᨭᩥᩅᩮᨵᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᩋᩁᩥᨿᩣ ᩋᩁᩥᨿᩅᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᨶ ᩋᩈᨾᨿᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨷᩩᩁᩥᨾᨷᨴᩮᨷᩥ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᩅᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᨶ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨾᨿᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩣᨾ ᨩᩣᨲᩣ᪨

ᩋᩅᩈᩥᨠᩣᩅᩤ ᩋᨭ᩠ᨮᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᩃᩣᨽᩦ ᨷᨶ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩮᩣ, ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨶ᩠ᨶᩈᨠᨴᩣᨣᩤᨾᩥᨶᩮᩣ ᩅᩣ ᩈᩮᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᨠᩩᨷ᩠ᨷᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨

បរិហាតឆមោ្មតិបិ ទុចិនា ឲច់ អតាកាមិអាគមោ សុប្បហីតសមាធិបារិបន្ថិកត្តា ចនិកាចា សមាបត្តិលាភី បុថុជ្ជនោ, អរិយា ច លោកុត្តរធម្មេបិ សន្តាយ អកុប្បធម្មោ តាម់ អបរិហាតធម្មោតិ ទេ ឲច់ ចេតតាករន្តោតិ ចេតតាយន្តាទេតត ឈាតសមាបត្តិចយ្យអន្តោតត អបរិហានិ អាបន្ជិត្វា កន្តោ់ មោ ហិ ទុបារុបន្តោតេសុ អាធិល្លាចសិតាយ ចេតតាយន្តាតាយ ឈាតសមាបត្តិយា តិរន្តរំ ចយ្យអន្តោយាតោ ទេហិ ត បរិហាយតិ, អចយ្យអន្តោយាតោ ច បរិហាយតិ, អយំ ចយ្យអន្តោយាតោ ចេតតាករន្តោ តាម់ អតុរក្ខណាករន្តោតិ ឈាតស្ស ហ្មបកាទាតុបការធម្មេ ជាតិត្វា អតុរក្ខណាយ អចយ្យអន្តោយាតោបិ អបរិហានិ អាបន្ជិត្វា កន្តោ, ឲមោ ច បុរិមតោ ពលចតរោ, អាធិល្លាចសិតោ បញ្ញាសមជ្ជាយ ហ្មបកាទាតុបការធម្មេ ជាតិត្វា តធតុរូបំ បដិបន្ជតតោតិ ចេជិតន្តោ់

កម្មុបរតោតិ កមេត បិបតោ ហ្មបរតោ ចិរតោ មសតោ, កល្យាណបុថុជ្ជនោ ច់ តេសុ បឋមោ ទុក្កតិចន្ទកិលេសាបចាគសន្តាទេតហិ ចតូហិ កមេហិ បិបតោ ឱ្ទរមតិ, មសតោ ទុក្កតិចន្ជហិ, អបាយេហិ មុត្តត្តា់ ឥណាសចា បត អកម្មុបរតោ តាម សមុច្ឆិន្តកយត្តា, ហ្មបចាគតោ បត ឱ្ទរមិតន្តោ់

អកន្តាកាមតោតិ សមុត្តតិយាយាកាមតស្ស អកន្តោ, មេ អាតត្តុរិយសន្តាទេតត កម្មាចរលោត, តិយតមិន្ឆ្ទាជិដ្ឋិសន្តាទេតត កិលេសាចរលោត, អហេតុកទុហេតុកបដិសន្ធិសន្តាទេតត ចិបាកាចរលោត ច សមន្នាកតា, ត្យន្ទ្ធាធឹសុ ច សទ្ធារហិតា, មក្កកាចតាយ ច ហ្មត្តុរក្សុរកាគមោ ចិយ អច្ឆត្តិកា, បុត្តបតិស្សយរហិតា ច, សមន្តទេ អកន្តាកាមតា តាម់ ចិបរីតា កន្តាកាមតា តាម់ បច្ចាតត្តុរិយតិយតមិន្ឆ្ទាជិដ្ឋិកា តិរមកាមតេ, អដ្ឋ អរិយបុក្កលា អតុបាទាបរិតិន្តាតាធឹសុ តិយតា តាម់ អចមេសបុក្កលា អតិជាន្ទកតិកតាយ អតិយតា តាម, ហ្មត្តុរក្សុរកា បត សុកតិតិយតាបិ មិច្ឆត្តសមុត្តតិយាមស្សច ឡាឆាធិប្បេតត្តា "តិយតា"តិ ត វុត្តា់ មក្កសមង្គី បុក្កលោ មក្កត្ថោ ផលត្ថាយ បដិបន្នកោ តាម, ផលសមង្គី ផលិតុប្បត្តិយមុ្ប ផលេ ជិតោ តាម់

យស្ស បត អបុន្តាចរិមំ អាសចបរិយាទាតន្តា ហោតិ ឌីចិតបរិយាទាតន្តា, អយំ សមសីសី តាម់ សោ ច តិចិធោ ហោតិ ត្តុរិយាបធសមសីសី រោកសមសីសី ឌីចិតសមសីសីតិ់ តត្ត មោ ចតូសុ ត្តុរិយាបធេសុ ឲកស្មិំ ចិបស្សតំ បដ្ឋបេត្វា អរហត្តំ បត្វា តស្មិំយេវ ត្តុរិយាបធេ បរិតិន្តាតិ, អយំ ត្តុរិយាបធសមសីសី តាម់ មោ បត ឲកំ រោកំ បត្វា អន្តោរោកេ ឲច ចិបស្សតំ បដ្ឋបេត្វា អរហត្តំ បត្វា តេតេច រោកេត បរិតិន្តាតិ, អយំ រោកសមសីសី តាម់ យស្ស បត កិលេសសីសបរិយាទាតា អចិន្តា, អរហត្តមក្កត បចត្តសីសន្តាតំ ឌីចិតិន្ទ្រិយន្តា ចុតិចិត្តេត សមំ បរិយាទាតំ កច្ឆតិ, អយំ ឌីចិតសមសីសី តាម់ កថមិទំ សមំ ហោតីតិ? ចារសមតាយ់ យស្មិំ ហិ ចារេ មក្កត កិលេសេ ទេបិទេ បច្ចវេក្ខណញាណាតិ បចត្តន្តិ, តស្សាតន្តរមេច បរិតិន្តាយតោ ឡាមាយ ចារសមតាយ ឡាតំ ហ្មកយសីសបរិយាទាតម្បិ សមំ ហោតិ តាម, អយមេច ឌីចិតសមសីសី ឡាឆាធិប្បេតោ់

ជិតកប្បីតិ ជិតោ កប្បោ ជិតកប្បោ, ហ្វាស្ស អត្ថីតិ ជិតកប្បី, កប្បមិចិតស្សុយាតមិ កប្បំ ធបេត្វា សមត្វាតិ អត្ថោ់

សចេ ហិ យេសំ មគ្គសមង្គិក្ខណេ កប្បវិនាសោ ភវេយ្យ, នេវ តាវ កប្បោ វិនស្សេយ្យ, យាវាយំ យថាសកំ ផលំ ន សច្ឆិករោតីតិ តេ វិនស្សមានេបិ កប្បំ ឋបេន្តីតិ ឋិតកប្បិនោ នាម ជាតាតិ។ កិញ្ចាបិ កប្បវិនាសកាលេ សាសនំ នត្ថិ, គតកោដិកេ ហិ កាលេ កប្បវិនាសោ ហោតិ, ឯវំ សន្តេបិ មគ្គានន្តរផលស្ស អនន្តរាយំ ទីបេតុំ ឥទំ អភូតម្បិ កាណំ អាហដំ។

សោតាបន្នោតិ និព្ពានសមុទ្ទនិន្នតាយ សោតសង្ខាតស្ស មគ្គស្ស បឋមសមង្គី វុច្ចតិ, ឥធ បន ផលដ្ឋោ អធិប្បេតោ។ តស្សេវ ច បភេទទស្សនត្ថំ “សត្តក្ខត្តុបរមោ”តិអាទិ វុត្តំ។ សត្តវារា បរមា អស្ស ភវូបបត្តីតិ សត្តក្ខត្តុបរមោ, តតោ បរំ អដ្ឋមំ ភវំ នាទិយតីតិ អត្ថោ។ សោតាបន្នោ ហិ យោ សត្តក្ខត្តុំ ទេវេសុ, មនុស្សេសុ ច បដិសន្ធិំ គហេត្វា សត្តមេ ភវេ ទុក្ខស្សន្តំ ករោតិ, អយំ សត្តក្ខត្តុបរមោ នាម។ កុលតោ កុលំ ភវតោ ភវំ គច្ឆតីតិ កោលំកោលោ។ សោ ហិ ទេវមនុស្សេសុ ទ្វេ តយោ ភវេ សំសរិត្វា ទុក្ខស្សន្តំ ករោតិ, អយំ កោលំកោលោ នាម។ កម្មបដិសន្ធិយា ឯកំ កម្មំ កិលេសពីជំ អស្សាតិ ឯកពីជី។ សោ ហិ ឯកស្មិំយេវ ភវេ ខីណាសវោ ហោតិ។ កិំ បនស្ស ភេទស្ស និយាមកន្តិ? វិបស្សនាភិញ្ញាភេទា។ សោតាបន្នស្ស ហិ យោ វិបស្សនាយ បមត្តោ, សោ សត្តក្ខត្តុបរមោ ហោតិ។ យោ កិញ្ចិ អប្បមត្តោ, សោ កោលំកោលោ។ យោ បន វិបស្សនាយ អតិវិយ អប្បមត្តោ, សោ ឯកពីជី ហោតិ។ យេ បន អតិវិយ បមត្តា វដ្ដជ្ឈាសយា អនាថបិណ្ឌិកវិសាខាសក្កាទយោ, តេ បុនប្បុនំ វដ្ដស្មិំយេវ វិចរន្តា អាទិតោ បដ្ឋាយ ឆ ទេវលោកេ ឱសាបេត្វា ព្រហ្មលោកេសុបិ យថាក្កមំ និព្ពត្តិត្វា អកនិដ្ឋេ ឋត្វា បរិនិព្ពន្តិ, ន តេ ឥធ គហិតា។ តេ ហិ មនុស្សគតិំ បុនប្បុនំ អាទិយន្តិ។ យេ បន មនុស្សគតិយម្បិ ភវំ អាទិយន្តិ, តេសំ វសេន សត្តក្ខត្តុបរមោ កោលំកោលោ មានុសិកភវនិព្ពត្តកោ ឯវ ឯកពីជី គហិតោ។ តេ បន សទ្ធាធុរេន អាគតា តយោ, បញ្ញាធុរេន អាគតា តយោតិ សោតាបន្នា ឆព្វិធា ហោតីតិ វេទិតព្វា។

បដិសន្ធិវសេន បន សកិំ ឥមំ មនុស្សគតិំ អាគច្ឆតីតិ សកទាគាមី, ទុតិយមគ្គផលសមង្គី។ ឥមិនា បញ្ចសុ សកទាគាមីសុ ចត្តារោ វជ្ជេត្វា ឯកោវ គហិតោ។ ឯកច្ចោ ហិ សកទាគាមិផលេ ឋត្វា បុន ទុតិយភវេ ឥធេវ បរិនិព្ពាតិ, ឯកច្ចោ ឥធ បត្វា ទេវលោកេ បរិនិព្ពាតិ, ឯកច្ចោ ទេវលោកេ បត្វា ទុតិយភវេ តត្ថេវ បរិនិព្ពាតិ, ឯកច្ចោ ទេវលោកេ បត្វា ឥធូបបជ្ជិត្វា បរិនិព្ពាតិ, ឥមេ ចត្តារោបិ ឥធ ន គហិតា។ យោ បន ឥធ បត្វា ទេវលោកេ និព្ពត្តិត្វា បុន ឥធូបបជ្ជិត្វា បរិនិព្ពាតិ, អយមេកោវ ឥធ គហិតោ។ ឥមស្ស ច ទ្វេ បដិសន្ធិយោ, ឯកពីជិស្ស បន ឯកាវាតិ ឥទំ តេសំ នានាករណន្តិ វេទិតព្វំ។

បដិសន្ធិវសេន កាមភវំ នាគច្ឆតីតិ អនាគាមី, តតិយមគ្គផលសមង្គី។ តស្សេវ បន បភេទទស្សនត្ថំ “អន្តរាបរិនិព្ពាយី”តិអាទិ វុត្តំ។ តត្ថ អន្តរាបរិនិព្ពាយីតិ អាយុវេមជ្ឈស្ស អន្តរា ឯវ អរហត្តមគ្គំ ឧប្បាទេត្វា កិលេសបរិនិព្ពានេន បរិនិព្ពាយនសីលោ ឯកោ អនាគាមី។ សោ ច ឧប្បន្នសមនន្តរា បរិនិព្ពាយី, អាយុវេមជ្ឈំ អប្បត្វា បរិនិព្ពាយី, អាយុវេមជ្ឈំ បត្វា បរិនិព្ពាយីតិ តិវិធោ ហោតិ។ ឧបហច្ចបរិនិព្ពាយីតិ អាយុវេមជ្ឈំ ឧបហច្ច អតិក្កមិត្វា, មរណសមយំ វា ឧបហច្ច ឧបគន្ត្វា បរិនិព្ពាយី, អាយុវេមជ្ឈំ អតិក្កមិត្វា យាវ មរណសមយា បរិនិព្ពាយីតិ អត្ថោ។ អសង្ខារបរិនិព្ពាយីតិ អសង្ខារេន អប្បទុក្ខេន អធិមត្តប្បយោគំ អកត្វា បរិនិព្ពាយនសីលោ។ សសង្ខារបរិនិព្ពាយីតិ សសង្ខារេន ទុក្ខេន កសិរេន អធិមត្តប្បយោគេន បរិនិព្ពាយនសីលោ។ ឧទ្ធំសោតោតិ ឧទ្ធំវាហិភាវេន ឧទ្ធមស្ស តណ្ហាសោតំ វដ្ដសោតំ វា, ឧទ្ធំ វា គន្ត្វា បដិលភិតព្ពតោ ឧទ្ធំ មគ្គសោតមស្សាតិបិ ឧទ្ធំសោតោ។ អកនិដ្ឋំ គច្ឆតីតិ អកនិដ្ឋគាមី។ ឥមេសំ បន

អនាគាមីនំ បនេកច្ចស្ស តត្ថេវេត្ថ ឧទ្ធំសោតោ អកនិដ្ឋគាមីតិអាទិ ចតុក្កំ វេទិតព្ពំ។

តត្ថ យោ អវិហតោ បដ្ឋាយ ចតូសុ យថាក្កមំ ឧប្បជ្ជិត្វា យាវតាយុកំ ឋត្វា ឥតោ អកនិដ្ឋេ ឧប្បជ្ជិត្វា បរិនិព្ពាយតិ, អយំ ឧទ្ធំសោតោ អកនិដ្ឋគាមី នាម។ យោ បន អកនិដ្ឋំ អប្បត្វា អន្តរា បរិនិព្ពាយតិ, អយំ ឧទ្ធំសោតោ ន អកនិដ្ឋគាមី នាម។ យោ មនុស្សលោកា អកនិដ្ឋមេវ គន្ត្វា បរិនិព្ពាយតិ, អយំ ន ឧទ្ធំសោតោ អកនិដ្ឋគាមី នាម។ យោ បន ហេដ្ឋា ចតូសុ សុទ្ធាវាសេសុ អញ្ញតរស្មិំ ឧប្បជ្ជិត្វា តត្ថេវ បរិនិព្ពាយតិ, អយំ ន ឧទ្ធំសោតោ ន អកនិដ្ឋគាមី នាម ។ ឯវមេតេ អនាគាមិនោ អដ្ឋចត្តាលីសវិធា ហោន្តិ។ កថំ? អវិហេសុ តាវ តយោ អន្តរាបរិនិព្ពាយិនោ, ឯកោ ឧបហច្ចបរិនិព្ពាយី, ឯកោ ឧទ្ធំសោតោតិ បញ្ច, តេ អសង្ខារបរិនិព្ពាយិសសង្ខារបរិនិព្ពាយិវសេន ទស ហោន្តិ, ឯវំ អតប្បសុទស្សសុទស្សីសូតិ ចត្តាលីសំ, អកនិដ្ឋេ បន ឧទ្ធំសោតោ នត្ថិ, តស្មា តត្ថ តំ សសង្ខារាសង្ខារវសេន ទុវិធំ ឧទ្ធំសោតំ វជ្ជេត្វា អដ្ឋ ចាតិ អដ្ឋចត្តាលីស ហោន្តិ។

អរហាតិ កិលេសារីនំ ហតត្តាទិនា ខីណាសវោ អរហា នាម។ សោ សុញ្ញតាទិវិមោក្ខត្តយវសេន តិវិធោ ហុត្វា បុន បច្ចេកំ បដិបទាចតុក្កវសេន ទ្វាទសវិធោ ហោន្តិ។ យថា ច អរហា ទ្វាទសវិធោ, ឯវំ ទ្វាទសវិធោ សកទាគាមិនោ, ចតុវីសតិ សោតាបន្នា អដ្ឋចត្តាលីស អនាគាមិនោ ច បច្ចេកន្តិ វេទិតព្ពា។ ឥមេ ច សព្ពេ អរិយា ឥមស្មិំ សាសនេ ឯវ ឧប្បជ្ជន្តិ, នេតោ ពហិទ្ធាតិ។ ឯកកនយោ។

ទុកាទិមាតិកត្ថវណ្ណនា

ទុកាទីសុ “ទ្វេ បុគ្គលា – កោធនោ ច ឧបនាហី ច មក្ខី ច បឡាសី ចា”តិអាទិកា ទុកា, “តយោ បុគ្គលា – និរាសោ អាសំសោ វិគតាសោ”តិអាទិកា តិកា, “ចត្តារោ បុគ្គលា – អសប្បុរិសោ, អសប្បុរិសេនអសប្បុរិសតរោ, សប្បុរិសោ, សប្បុរិសេនសប្បុរិសតរោ”តិអាទិកា ចតុក្កា, “បញ្ច បុគ្គលា – អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ អារភតិ ច វិប្បដិសារី ច ហោតិ, តញ្ច ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ យថាភូតំ នប្បជានាតិ។ យត្ថស្ស តេ ឧប្បន្នា បាបកា អកុសលា ធម្មា អបរិសេសា និរុជ្ឈន្តិ, អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ អារភតិ ន វិប្បដិសារី ច ហោតិ...បេ... អបរិសេសា និរុជ្ឈន្តិ, អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ នារភតិ វិប្បដិសារី ច ហោតិ...បេ... អបរិសេសា និរុជ្ឈន្តិ។ អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ នារភតិ ន វិប្បដិសារី ហោតិ...បេ... អបរិសេសា និរុជ្ឈន្តី”តិអាទិកា បញ្ចកញ្ច វិត្ថារតោ មាតិកំ និក្ខិបិត្វា សព្ពេបិ តេ បុគ្គលា និទ្ទិដ្ឋា, ពហូ បន តេ កត្ថចិ វិត្ថារនយេន សព្ពេ ន ឧទ្ទិដ្ឋា, វិញ្ញូហិ ឯវ ញាតព្ពាតិ។

តត្ថ តិកេ និរាសោតិ អរហត្តាសាយ វិរហិតោ ទុស្សីលោ។ តស្ស ហិ អត្តនោ អភព្ពតាយ ភព្ពសភាវស្ស សីលវតោ អរហត្តប្បត្តិំ សុត្វា, ចណ្ឌាលបុត្តស្ស វិយ កស្សចិ រាជបុត្តស្ស រជ្ជាភិសេកំ សុត្វា អភិសេកប្បត្តិយំ, “កុទាស្សុ នាមាហម្បិ អរហត្តំ បាបុណេយ្យ”ន្តិ អរហត្តប្បត្តិយំ បត្ថនាបិ ន ឧប្បជ្ជតិ។ អាសំសោតិ អរហត្តំ អាសីសមានោ បត្ថយមានោ សីលវា។ តស្ស ហិ អរហត្តបត្ថនាយ សីលវប្បត្តិយា ឋិតត្តា កស្សចិ អរហត្តប្បត្តិំ សុត្វា, ឧភតោសុជាតស្ស រាជកុមារស្ស វិយ តាទិសស្ស កស្សចិ រជ្ជាភិសេកំ សុត្វា អភិសេកប្បត្តិយំ, អរហត្តប្បត្តិយំ បត្ថនា ឧប្បជ្ជតិ។ វិគតាសោតិ អរហា។ សោ ហិ បត្តអរហត្តតាយ តត្ថ វិគតាសោ ហោតិ

បត្តាភិសេកោ វិយ ខត្តិយោ អភិសេកប្បត្តិយន្តិ វេទិតព្វោ។

ចតុក្កេ បន បាណាតិបាតាទិអកុសលកម្មបថសមន្នាគតោ អសប្បុរិសោ នាម។ សោ បន សយម្បិ បាណាតិបាតាទីនិ កត្វា បរេ ច តត្ថ សមាទបេតិ, អយំ អសប្បុរិសេនអសប្បុរិសតរោ, អសប្បុរិសតោបិ អសប្បុរិសតរោតិ អត្ថោ។ វុត្តបដិបក្ខវសេន សប្បុរិសោ, សប្បុរិសេនសប្បុរិសតរោ ច វេទិតព្វោ។

បញ្ចមេ អារភតិ ច វិប្បដិសារី ច ហោតីតិ ឯត្ថ អារម្ភ-សទ្ទោ អាបត្តិវីតិក្កមេ វត្តតិ, តស្មា អាបត្តិវីតិក្កមវសេន អារភតិ ចេវ តប្បច្ចយា ច វិប្បដិសារី ហោតីតិ អត្ថោ។ ចេតោវិមុត្តិន្តិ ផលសមាធិំ។ បញ្ញាវិមុត្តិន្តិ ផលញាណំ។ យថាភូតំ នប្បជានាតីតិ អនធិគតត្តា យថាសភាវតោ នប្បជានាតិ។ យត្ថស្សាតិ យស្មិំ អរហត្តផលសង្ខាតេ ឋានេ អធិគតេ អស្ស បុគ្គលស្ស ឧប្បន្នា បាបកា អកុសលា ធម្មា និរវសេសា និរុជ្ឈន្តិ, តេ នប្បជានាតីតិ សម្ពន្ធោ។ កិញ្ចាបិ តេ មគ្គក្ខណេ ឯវ និរុជ្ឈន្តិ នាម, ផលក្ខណេ បន និរុទ្ធា នាម ហោន្តិ, ឥធ បន មគ្គកិច្ចវសេន “ផលក្ខណេ និរុជ្ឈន្តី”តិ វុត្តាតិ វេទិតព្វា។

អារភតិ ន វិប្បដិសារី ច ហោតីតិ អាបត្តិំ អាបជ្ជតិ, តំ បន ទេសេតុំ សភាគបុគ្គលំ បរិយេសតិ, វុដ្ឋាបេតិ វា, តស្មា ន វិប្បដិសារី ហោតិ។ នារភតិ វិប្បដិសារី ច ហោតីតិ អាបត្តិំ នាបជ្ជតិ, វិនយបញ្ញត្តិយំ បន អកោវិទត្តា អនាបត្តិយា អាបត្តិសញ្ញិតាយ វុដ្ឋិតាយបិ តំ អាបត្តិយា វិប្បដិសារំ វិនោទេតុំ អសក្កុណេយ្យតាយ វិប្បដិសារី ហោតិ។ នារភតិ ន វិប្បដិសារី ហោតីតិ នារភតិ នេវ អាបត្តិំ អាបជ្ជតិ, ន វិប្បដិសារី ហោតិ។ អរហត្តញ្ច ន បាបុណាតិ។ កតរោ បនេស បុគ្គលោតិ? សីលវា ឱស្សដ្ឋវីរិយោ បុគ្គលោ។ សោ ហិ “កិំ មេ ឥមស្មិំ ពុទ្ធកាលេ បរិនិព្ពានេន, អនាគតេ មេត្តេយ្យសម្មាសម្ពុទ្ធកាលេ បរិនិព្ពាយិស្សាមី”តិ វិសុទ្ធសីលោបិ បដិបត្តិំ ន បូរេតិ។ ឥមេ ចត្តារោបិ បុគ្គលា តថា តថា ឱវទិត្វា អាសវក្ខយេ បតិដ្ឋាបេតព្វា។ ឯវំ ហិ តេបិ ស្វាយំ បញ្ចមោ បុគ្គលោ នារភតិ ន វិប្បដិសារី អារទ្ធវីរិយោ អរហត្តំ បាបុណាតិ, តេន សមសមាវ កថិស្សន្តីតិ។

ឆក្កាទីសុ –

“ឆ បុគ្គលា – អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ បុព្ពេ អននុស្សុតេសុ ធម្មេសុ សាមំ សច្ចានិ អភិសម្ពុជ្ឈតិ, តត្ថ ច សព្ពញ្ញុតំ បាបុណាតិ ពលេសុ ច វសីភាវំ។ អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ...បេ... អភិសម្ពុជ្ឈតិ, ន ច តត្ថ សព្ពញ្ញុតំ បាបុណាតិ, ន ច ពលេសុ វសីភាវំ។ អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ...បេ... អនភិសម្ពុជ្ឈតិ, ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ, សាវកបារមិញ្ច បាបុណាតិ។ អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ...បេ... ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ, ន ច សាវកបារមិំ បាបុណាតិ។ អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ...បេ... អនភិសម្ពុជ្ឈតិ, ន ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ, អនាគាមី ហោតិ អនាគន្តា ឥត្ថត្តំ។ អត្ថេកច្ចោ បុគ្គលោ...បេ... អនភិសម្ពុជ្ឈតិ, ន ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ, អាគាមី ហោតិ អាគន្តា ឥត្ថត្ត”ន្តិ –

លក្ក៌, “សត្ត បុក្កលិ – សត្ត ក្ខុកក្ខបយា បុក្កលិ សកិ តិយុក្កោ តិយុក្កោច ហោតិ, ក្ខុយុជ្ជិត្វា តិយុជ្ជតិ, ក្ខុយុជ្ជិត្វា ជិតោ ហោតិ, ក្ខុយុជ្ជិត្វា ចិបស្សតិ ចិលោកេតិ, ក្ខុយុជ្ជិត្វា បតរតិ, ក្ខុយុជ្ជិត្វា បដិកាធប្បត្តោ ហោតិ, ក្ខុយុជ្ជិត្វា តិណ្ណោ ហោតិ បារង្គតោ, ថលេ តិដ្ឋតិ ព្រាហ្មណោ”តិអាគតា សត្តក៌, “អដ្ឋ បុក្កលិ – ចត្តារោ យក្កសមង្គិតោ, ចត្តារោ ផលសមង្គិតោ បុក្កលិ”តិ អដ្ឋក៌, “តច បុក្កលិ – សម្មាសម្ពុទ្ធោ បច្ចេកសម្ពុទ្ធោ ក្ខុភតោភាកចិមុត្តោ បញ្ញាចិមុត្តោ កាយសក្ខី ទិដ្ឋិប្បត្តោ សទ្ធាចិមុត្តោ ធម្មាតុសារី សទ្ធាតុសារី”តិ តចក៌, “ទស បុក្កលិ – បញ្ចន្នំ ព្លធ តិដ្ឋា, បញ្ចន្នំ ព្លធ ចិហាយ តិដ្ឋា”តិ ទសកញ្ច យាតិក៌ តិក្ខិបិត្វា បិត្យព្លឃំ តិទ្ទេសោ កតោ៉ តត្ថ លក្កេ បធមេត បទេត សម្មាសម្ពុទ្ធោ ទដ្ឋព្វោ៉ សោ ហិ អតាចរិយកោ អត្តតា ក្ខុប្បាទិតេត សព្ពញ្ញុតញ្ញាណបទដ្ឋានេត អរហត្តយក្កញាណេត សព្ពាការតោ សច្ចាតិ អភិសម្ពុជ្ឈិត្វា សព្ពញ្ញុតំ បិបុណិ, ទសពាលាញាលេសុ ច ចសិភាចត្តិ៉ ទុតិយេត បត បច្ចេកសម្ពុទ្ធោ ទដ្ឋព្វោ៉ តតិយេត អក្កសាចកោ, ចតុត្ថេត អចសេសា អរហន្តោ , បញ្ចមេត អតាកាមី, ឆដ្ឋេត សោតាបន្នសកទាកាមិតោ ទដ្ឋព្វា៉ តេ ហិ “អាកន្ត្វា ព្លត្តត្ត”ន្តិ ចុត្តាតិ៉

សត្តកេ បធមេត បទេត សាសតេ អតិចិដ្ឋសទ្ធោ តិយតមិច្ឆាទិដ្ឋិធម្មេហិ ឧកត្តកាត្យអកេហិ សមន្នាកតោ កហិតោ៉ សោ ហិ សមុទ្ទេ ក្ខុកកឹទ្រកបុរិសោ ចិយ សំសារេ អបិយេ តិយុក្កោ តិយុក្កោច ហោតិ, ត បុត ភចតោ ចុដ្ឋាតិ, អតត្តប្បិ កាលំ ភចេ ឧច ចិចរតិ សាសតសមាយោកាភាចា៉ ទុតិយេត បទេត សាសតេ បដិលទ្ធសទ្ធោបិ ទេចទត្តាទយោ ចិយ សទ្ធាទិបរិហាតិយំ ជិតោ ទុស្សីលោ កហិតោ៉ សោ ហិ សមុទ្ទេ កោតចិ ការណេត ក្ខុយុជ្ជិត្វា បុត តិយុក្កោ ចិយ សាសតសទ្ធាយ ក្ខុយុជ្ជិត្វាបិ អបិយេ តិយុជ្ជតិ ឧច, អយំ បត ចិរកាលំតិក្កូមេត ព្យទ្ធាឌិហិ, អត្តតា ឧច ចា បច្ចេកទោធិញាណេត ភចតោ ក្ខុទ្ធរណិយោ ហោតិ សាសតេ សកិ ក្ខុប្បន្នាយបិ សទ្ធាយ មោក្ខភាចេត តិយមេត តិព្ពាតាចហត្តា៉ អយមេច ហិស្ស បុរិមបុក្កលតោ ចិសេសោ, ព្លតរធា តស្ស ចិសុំ កហណេ បយោជតមេច ត សិយាតិ កហេតព្វំ៉ តតិយេត សាសតេ ក្ខុប្បន្នសទ្ធោ ជិតិកាកិយេហិ សីលាទិក្យណេហិ សមន្នាកតោ កហិតោ៉ សោ ហិ ក្ខុយុជ្ជិត្វា តីរំ អធិដ្ឋាច សមុទ្ទមជ្ឈេតាចាទិអាកមតំ ព្លលោកេត្តោ បុត អតិមុជ្ជិត្វា ក្ខុណ្ណតប្បទេសេ ជិតោ ចិយ សាសតសទ្ធាយ ក្ខុយុជ្ជិត្វា តិព្ពាតំ អធិដ្ឋាច ព្យទ្ធាទិ ព្លលោកយមាតោ សទ្ធេ, សីលាទិមិ ព្រតិតោ ហោតិ៉ ចតុត្ថេត បត សោតាបន្នោ កហិតោ៉ សោ ហិ ក្ខុយុជ្ជិត្វា ជិតោ តីរំ ទិដ្ឋា ក្ខុត្តរណូបាយំ ចិលោកយមាតោ ចិយ លោកុត្តរសទ្ធាយ ក្ខុយុជ្ជិត្វា តិព្ពាតតីរំ ទិដ្ឋា ក្ខុត្តរណោបាយំ ចិលោកេតិ៉ បញ្ចមេត សកទាកាមី កហិតោ៉ សោ ហិ សមុទ្ទេ តីរំ ទិដ្ឋា តទភិមុខំ បតរមាតោ ចិយ បធមមក្កេត តិព្ពាតតីរំ ទិដ្ឋា តទភិមុខំ ទុតិយមក្កេត បតរតិ តាម៉ ឆដ្ឋេត អតាកាមី កហិតោ៉ សោ ហិ បតរិត្វា តីរំ ក្ខុបក្កម្ម កដិប្បមាណេ ក្ខុទកេ ជិតោ ចិយ អរហត្តសមីបេ សតិកចាដបតិត្ថេ អតាចត្តិធម្មតាយ តតិយមក្កេត តិដ្ឋតិ៉ សត្តមេត បត អរហា កហិតោ, សោ ហិ តរិត្វា បរំ បត្វា ជិតបុរិសោ ចិយ ចត្តារោ ព្លឃេ តរិត្វា តិព្ពាតត្ថលេ ជិតោ ពីណាសចព្រាហ្មណោ តាម ហោតីតិ៉

តចកេ ក្ខុភតោភាកចិមុត្តោតិ ទ្វីហិ ទ្វបសមាបត្តិយា ចិក្ខម្ភតចិមោក្ខេត, អរិយមក្កេត សមុច្ឆេទចិមោក្ខេត កិលេសតោ ចិមុត្តោ, អទ្វបសមាបត្តិយា ចា ទ្វបកាយតោ, មក្កេត ច តាមកាយតោតិ ព្លភយេហិ ក្ខុភតោភាកេហិ ចិមុត្តោតិបិ ក្ខុភតោភាកចិមុត្តោ, សោ ចតុន្នំ អទ្វបសមាបត្តីតំ ឧកេកកតោ ចុដ្ឋាយ សង្ខារេ សម្មសិត្វា អរហត្តប្បត្តាតំ ចតុន្នំ, តិរោធា ចុដ្ឋាយ អរហត្តប្បត្តអតាកាមិតោ ច ចសេត បញ្ចចិធោ, តេតស្ស បន្និមោច តិប្បរិយាយតោ ក្ខុភតោភាកចិមុត្តោ តាម, សេសា បរិយាយេត៉ ឧត្ថ ច ទ្វបិចចរចតុត្ថជ្ឈាតំ កិលេសកាយតោ ចិមុត្តម្បិ ទ្វបកាយតោ អចិមុត្តំ, អទ្វបិចចរំ បត តទេកយតោបិ ចិមុត្តំ, តស្មា តទេច បាទក៌ កត្វា អរហត្តប្បត្តោច

ឧភតោភាគវិមុត្តោ ហោតិ, ន រូបាវចរន្តិ វេទិតព្វំ។ បញ្ញាវិមុត្តោតិ អរហត្តមគ្គបញ្ញាយ អាសវេហិ វិមុត្តោ។ សោ ហិ សុក្ខវិបស្សកោ, ចតូហិ រូបាវចរជ្ឈានេហិ វុដ្ឋាយ អរហត្តប្បត្តា ចត្តារោ ចាតិ បញ្ចវិធោ។ អរូបាវចរជ្ឈានេសុ ហិ ឯកស្មិម្បិ សតិ ឧភតោភាគវិមុត្តោច នាម ហោតិ។

កាយសក្ខីតិ រូបារូបជ្ឈានលាភី អរិយោ។ សោ ហិ សោតាបត្តិមគ្គដ្ឋាទីនំ ឆន្នំ សេខានំ វសេន ឆព្ពិធោ។ តេនេវ ហិស្ស "ឯកច្ចេ អាសវា បរិក្ខីណា"តិ និទ្ទេសេ វុត្តំ។ សោតាបត្តិមគ្គដ្ឋស្ស ច ន កេចិបិ អាសវា បរិក្ខីណាតិ វត្តព្វា, បរិក្ខីយិស្សន្តីតិ បន វត្តព្វា, អរហតោ បន សព្វេបិ អាសវា បរិក្ខីណា, ន ឯកច្ចេតិ។ សោ ហិ ផុដ្ឋន្តំ សច្ឆិករោតីតិ កាយសក្ខី, ផុដ្ឋានំ បដិលទ្ធានំ ឈានានំ អនន្តរំ នាមកាយេន និរោធំ សច្ឆិករោតីតិបិ កាយសក្ខី, កាយេនាតិ ចេត្ថ "នាមកាយេន ចេវ បរមសច្ចំ សច្ឆិករោតិ, បញ្ញាយ ច អតិវិជ្ឈ បស្សតី"តិ វចនតោ អរហត្តផលំ ផុសេត្វា សេសមគ្គផលីនំ អធិវចនំ, តេន កាយេន បដិលទ្ធានន្តរំ និព្វានស្ស សច្ឆិករណតោបិ កាយសក្ខីតិ កេចិ។ ទិដ្ឋិប្បត្តោតិ សុក្ខវិបស្សកោ, រូបជ្ឈានលាភី ច យថាវុត្តោ ឆព្ពិធោ សេខោ ច, អយំ ទិដ្ឋន្តប្បត្តោតិ ទិដ្ឋិប្បត្តោ។ ទស្សនំ ទិដ្ឋិ, បឋមមគ្គោ, តស្ស អនន្តរំ និរោធប្បត្តោតិ អត្ថោ។ ទិដ្ឋប្បត្តោតិបិ បាឋោ, តស្ស បឋមមគ្គេន ទិដ្ឋំ និព្វានំ បុន បត្តោតិ អត្ថោ។

សទ្ធាវិមុត្តោតិ សុក្ខវិបស្សកោ, រូបជ្ឈានលាភី ច យថាវុត្តោ ឆព្ពិធោ សេខោ ច។ អយំ ហិ សទ្ទហន្តោ វិមុត្តោតិ សទ្ធាវិមុត្តោ។ កថំ បនេតស្ស ទិដ្ឋិប្បត្តេន នានត្តន្តិ? អាគមនីយបដិបទាយ។ ទិដ្ឋិប្បត្តោ ហិ បញ្ញាសមាធាយ បុព្ពភាគេ វិបស្សនាយ កិលេសេ អប្បទុក្ខេន វិក្ខម្ភេន្តោ អាគតោ, សទ្ធាវិមុត្តោ បន សទ្ធាពហុលតាយ កិលេសេ ទុក្ខេន វិក្ខម្ភេន្តោ អាគតោ។ ឯតមេវ ហិ ភេទំ សន្ធាយ និទ្ទេសេ "ឯកច្ចេ អាសវា បរិក្ខីណា ហោន្តិ, នោ ច ខោ យថាទិដ្ឋិប្បត្តស្សា"តិ វុត្តំ។

ធម្មានុសារីតិ យស្ស សោតាបត្តិមគ្គក្ខណេ បញ្ញិន្ទ្រិយំ អធិមត្តំ ហោតិ, អយំ បញ្ញាសង្ខាតេន ធម្មេន សរតិ អនុស្សរតីតិ ធម្មានុសារី, សោតាបត្តិមគ្គដ្ឋស្សេតំ នាមំ។ ផលេ បន បត្តេ ទិដ្ឋិប្បត្តោ នាម ហោតិ។ សទ្ធានុសារីតិ យស្ស សោតាបត្តិមគ្គក្ខណេ សទ្ធិន្ទ្រិយំ អធិមត្តំ ហោតិ, អយំ សទ្ធាយ សរតិ អនុស្សរតីតិ សទ្ធានុសារី, សោតាបត្តិមគ្គដ្ឋស្សេតំ នាមំ។ ផលេ បន បត្តេ សទ្ធាវិមុត្តោ នាម ហោតិ។

លោកុត្តរធម្មំ ហិ និព្វត្តេន្តានំ ទ្វេ ធុរានិ នាម, ទ្វេ អភិនិវេសា នាម, ទ្វេ សីសានិ នាម។ តត្ថ សទ្ធាធុរំ បញ្ញាធុរន្តិ ទ្វេ ធុរានិ នាម។ ឯកោ បន សមថាភិនិវេសោ, ឯកោ វិបស្សនាភិនិវេសោតិ ទ្វេ អភិនិវេសា។ ឯកោ ច អរហត្តមត្ថកំ បាបុណន្តោ ឧភតោភាគវិមុត្តោ ហោតិ, ឯកោ បញ្ញាវិមុត្តោតិ ទ្វេ សីសានិ នាម។ យេ ហិ កេចិ លោកុត្តរំ ធម្មំ និព្វត្តេន្តិ, សព្វេ តេ ទ្វេ ធុរេ ធម្មេ ធុរំ កត្វា ធុរេសុ ទ្វីសុ ឋានេសុ អភិនិវិសិត្វា ធុរេហិ ទ្វីហិ ឋានេហិ វិមុច្ចន្តិ។ តេសុ យោ ភិក្ខុ អដ្ឋសមាបត្តិលាភី បញ្ញំ ធុរំ កត្វា សមថវសេន អភិនិវិដ្ឋោ អញ្ញតរំ អរូបសមាបត្តិំ បទដ្ឋានំ កត្វា វិបស្សនំ បដ្ឋបេត្វា អរហត្តំ បាបុណាតិ, អយំ សោតាបត្តិមគ្គក្ខណេ ធម្មានុសារី នាម។ បរតោ បន ឆសុ ឋានេសុ កាយសក្ខី នាម។ អរហត្តផលេ បត្តេ ឧភតោភាគវិមុត្តោ នាម។

ອປເຣາ ປຎ຺ຎາເຍວ ຘຸຣໍ ກຕ຺ວາ ວິປສ຺ສນາມຄ຺ເຄນ ອຠິນິວິເຏ຺ຐາ ສຸທ຺ຘສງ຺ຂາເຣ ວາ ຣູປາວຈຣຊ຺ຌາເນສຸ ວາ ອຎ຺ຎຕຣໍ ສມ຺ມສິຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓາຕິ, ອຍມ຺ປິ ເສາຕາປຕ຺ຕິມຄ຺ຄກ຺ຂເຓ ຘມ຺ມານຸສາຣີ ນາມ. ປຣເຕາ ຉສຸ ຐາເນສຸ ທິຏ຺ຐິປ຺ປເຕ຺ຕາ ນາມ, ອຣຫຕ຺ຕໍ ປເຕ຺ຕ ປຎ຺ຎາວິມຸເຕ຺ຕາ ນາມ.

ອປເຣາ ປນ ອຏ຺ຐສມາປຕ຺ຕິລາຠີ ສທ຺ຘໍ ຘຸຣໍ ກຕ຺ວາ ສມາຘິວເສນ ອຠິນິວິເຏ຺ຐາ ອຎ຺ຎຕຣໍ ອຣູປສມາປຕ຺ຕິໍ ປທຏ຺ຐານໍ ກຕ຺ວາ ວິປສ຺ສນໍ ປຏ຺ເຐປຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓາຕິ, ອຍໍ ເສາຕາປຕ຺ຕິມຄ຺ຄກ຺ຂເຓ ສທ຺ຘານຸສາຣີ ນາມ, ປຣເຕາ ຉສຸ ຐາເນສຸ ກາຍສກ຺ຂີເຍວ ນາມ. ອຣຫຕ຺ຕໍ ປເຕ຺ຕ ອຸຠເຕາຠາຄວິມຸເຕ຺ຕາເຍວ ນາມ. ອປເຣາ ສທ຺ຘາເຍວ ຘຸຣໍ ກຕ຺ວາ ວິປສ຺ສນາມຄ຺ເຄນ ອຠິນິວິເຏ຺ຐາ ສຸທ຺ຘສງ຺ຂາເຣ ວາ ຣູປາວຈຣຊ຺ຌາເນສຸ ວາ ອຎ຺ຎຕຣໍ ສມ຺ມສິຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓາຕິ, ອຍມ຺ປິ ເສາຕາປຕ຺ຕິມຄ຺ຄກ຺ຂເຓ ສທ຺ຘານຸສາຣີ ນາມ, ປຣເຕາ ຉສຸ ຐາເນສຸ ສທ຺ຘາວິມຸເຕ຺ຕາ ນາມ. ອຣຫຕ຺ຕປ຺ປເຕ຺ຕາ ປຎ຺ຎາວິມຸເຕ຺ຕາ ນາມ. ອິເມ ສຕ຺ຕ ປຸຄ຺ຄລາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘປເຈ຺ຈກສມ຺ພຸທ຺ເຘຫິ ສທ຺ຘິໍ ນວ ເລາເກ ອຄ຺ຄທກ຺ຂິເຓຍ຺ຍາ ນາມາຕິ.

ທສເກ ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ອິຘ ນິຏ຺ຐາຕິ ສຕ຺ຕກ຺ຂຕ຺ຕຸປຣເມາ, ເກາລໍເກາເລາ, ເອກພີຊີ, ສກທາຄາມີ ກາມາວຈຣປຏິສນ຺ຘິເກາ, ອຣຫາ ຈາຕິ ອິເມສໍ ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ອິຘ ກາມາວຈຣຠູມິຍເຎ຺ຎວ ອນຸປາທິເສສນິພ຺ພານສງ຺ຂາຕາ ນິຏ຺ຐາຕິ ອເຕ຺ຖາ. ກາມາວຈຣຕ຺ຕຠາເວ ເອວ ຫິ ເອເຕ ປຣິນິພ຺ພາຍນ຺ຕິ, ນາຎ຺ຎສ຺ມິໍ. ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ອິຘ ວິຫາຍ ນິຏ຺ຐາຕິ ອນ຺ຕຣາປຣິນິພ຺ພາຍີ ອຸປຫຈ຺ຈປຣິນິພ຺ພາຍີ ອສງ຺ຂາຣປຣິນິພ຺ພາຍີ ສສງ຺ຂາຣປຣິນິພ຺ພາຍີ ອຸທ຺ຘໍເສາເຕາ ອກນິຏ຺ຐຄາມີ ຈາຕິ ອິເມສໍ ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ອິຘ ກາມາວຈເຣ ອຕ຺ຕຠາວໍ ວິຫາຍ ວິຊຫິຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມຕ຺ຕຠາເວ ຐິຕານເຎ຺ຎວ ນິຏ຺ຐາຕິ ອເຕ຺ຖາ. ເສສເມຕ຺ຖ ອຸຕ຺ຕານຕ຺ຖເມວາຕິ. ອຍເມຕ຺ຖ ສງ຺ເຂປເຕາ ປາຬິນເຍນ ສທ຺ຘິໍ ອຕ຺ຖວິນິຈ຺ຉເຍາ, ວິຕ຺ຖາເຣາ ປນ ປຸຄ຺ຄລປຎ຺ຎຕ຺ຕິປາຬິອຏ຺ຐກຖາສຸ (ປຸ. ປ. ມາຕິກາ ໑ ອາທເຍາ; ປຸ. ປ. ອຏ຺ຐ. ມາຕິກາວຓ຺ຓນາ ໑) ຄເຫຕພ຺ພາຕິ.

ເມາຫວິເຈ຺ຉທນີຍາ ອຠິຘມ຺ມມາຕິກຕ຺ຖວຓ຺ຓນາຍ

ປຸຄ຺ຄລປຎ຺ຎຕ຺ຕິມາຕິກຕ຺ຖວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪑᪨ ᨠᨳᩣᩅᨲ᩠ᨳᩩᨾᩣᨲᩥᨠᩣ

ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨠᨳᩣᩅᨲ᩠ᨳᩩᨾᩣᨲᩥᨠᩣᨿ ᩋᨲ᩠ᨳᩈᩴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣᨶᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨲᩣᩅ “ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩏᨸᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ ᩈᨧ᩠ᨧᩥᨠᨭ᩠ᨮᨸᩁᨾᨲ᩠ᨳᩮᨶᩣ”ᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ, “ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ᪨ ᨠᩔ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ, ᨠᩔ ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ? “ᩋᩈᩩᨠᩔᩣ”ᨲᩥ ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨶ ᩉᩥ ᨽᨣᩅᩣ ᨸᩁᩅᩣᨴᩦᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩅᩥᨣ᩠ᨣᩣᩉᩥᨠᨠᨳᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩍᨾᩴ ᨾᩣᨲᩥᨠᩴ ᨮᨸᩮᩈᩥ, ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨴᩮᩈᨶᩴ ᨸᨶ ᨶᩥᩔᩣᨿ “ᨸᩁᨾᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩣᨾ ᩋᨲ᩠ᨳᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᩋᨶᩮᨠᩮᩉᩥ ᩅᩥᨸᩃ᩠ᩃᩣᩈᨣᩣᩉᩥᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨶᩴ, ᨸᩁᩅᩣᨴᩦᨶᨬ᩠ᨧ ᨶᩣᨶᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩅᩥᩈᩮᩣᨵᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᨾᩮᩣᨣ᩠ᨣᩃᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᨲᩥᩔᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᩅᩣᨧᨶᩣᨾᨣ᩠ᨣᩅᩈᩮᨶ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩅᩣᨴᨾᨲᩴ ᩋᩣᩁᨻ᩠ᨽ ᨲᨠ᩠ᨠᩅᩈᩮᨶ ᨾᩣᨲᩥᨠᩴ ᨮᨸᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩦᨸᩁᩅᩣᨴᩦᨶᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣᩅᩥᩈᨩ᩠ᨩᨶᨶᨿᩮᨶ ᩅᩣᨴᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩮᨸᨸᩣᨸᨶᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᨸᨭᩥᩅᩮᨵᩅᩈᩮᨶᩮᩅ ᨮᨸᩮᩈᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᨴᨲ᩠ᨳᩔ ᨸᨠᩣᩈᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᨠᩅᩣᨴᩦᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᨸᩁᩅᩣᨴᩦᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩦᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᨸᩁᩅᩣᨴᩦᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩅᩥᨽᩣᨣᩴ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᨱ᩠ᨱᨶᩴ ᨠᩁᩥᩔᩣᨾ᪨

“ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩏᨸᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ ᩈᨧ᩠ᨧᩥᨠᨭ᩠ᨮᨸᩁᨾᨲ᩠ᨳᩮᨶᩣ”ᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᩈᨠᩅᩣᨴᩦᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ, ᨲᩣᨿ ᨧ “ᨿᩮᩣ ‘ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ’ᨲᩥ ᩑᩅᩴᩃᨴ᩠ᨵᩥᨠᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩅᩣᨴᩦ, ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ”ᨲᩥ ᨴᩦᨸᩮᨲᩥ᪨ ᨠᩮ ᨸᨶ ᨲᩮ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩅᩣᨴᩥᨶᩮᩣᨲᩥ? ᩈᩣᩈᨶᩮ ᩅᨩ᩠ᨩᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᨠᩣ ᨧᩮᩅ ᩈᨾ᩠ᨾᩥᨲᩥᨿᩣ ᨧ, ᨻᩉᩥᨴ᩠ᨵᩣ ᨻᩉᩪ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣ ᨧ᪨ ᨠᨳᩴ ᨸᨶ ᨲᩮ ᩈᩣᩈᨶᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣᨲᩥ? ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨲᩮᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᩮ ᩅᩔᩈᨲᩮ᪨ ᨽᨣᩅᨲᩥ ᨠᩥᩁ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᩮ ᨾᩉᩣᨠᩔᨸᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᨶ ᩈᨾᩩᩔᩣᩉᩥᨲᩮᩉᩥ ᨲᨸ᩠ᨸᨾᩩᨡᩮᩉᩥ ᩅᩈᩥᨣᨱᩮᩉᩥ ᩈᩩᨽᨴ᩠ᨴᩅᩩᨯ᩠ᨰᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣᨴᩦᨶᩴ ᨸᩣᨸᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨶᩴ ᨸᩅᩮᩈᩮᩣᨠᩣᩈᨶᩥᩈᩮᨵᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᨩᩣᨲᩈᨲ᩠ᨲᩩᩁᩣᨩᩣᨶᩴ ᩈᩉᩣᨿᩴ ᩃᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩅᩥᨶᨿᩈᨦ᩠ᨣᩉᩴ ᩋᩣᩁᩮᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩣᩈᨶᩮ ᩋᨧᩃᩮ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩣᨸᩥᨲᩮ ᨲᨲᩮᩣ ᩅᩔᩈᨲᩔ ᩋᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᩅᩮᩈᩣᩃᩥᨿᩴ ᩅᨩ᩠ᨩᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᨠᩮᩉᩥ ᨴᩦᨸᩥᨲᩣᨶᩥ ᨴᩈ ᩅᨲ᩠ᨳᩪᨶᩥ ᨾᨴ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮ ᨧ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩈᨲ᩠ᨳᩮᩁᩈᨾᩩᩔᩣᩉᩥᨲᩮᩉᩥ ᩅᩈᩥᨣᨱᩮᩉᩥ ᨸᩩᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩅᩥᨶᨿᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮ ᨠᨲᩮ ᨲᩮᩉᩥ ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᩣ ᨴᩈᩈᩉᩔᩣ ᩅᨩ᩠ᨩᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᨠᩣ ᨠᨬ᩠ᨧᩥ ᨴᩩᨻ᩠ᨻᩃᩁᩣᨩᩣᨶᩴ ᨻᩣᩃᩴ ᩃᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩪᩃᩈᨦ᩠ᨣᩉᩴ ᨽᩥᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩋᨽᩣᩅᩣᨶᩩᨠᩪᩃᩅᨧᨶᩴ ᨸᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩅᨧᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᨨᨯ᩠ᨯᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩉᩣᩈᨦ᩠ᨣᩦᨲᩦᩉᩥ ᩅᩥᩈᩩᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩅᩥᨶᨿᩈᨦ᩠ᨣᩉᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩉᩣᩈᨦ᩠ᨣᩦᨲᩥᨠᩣᨧᩁᩥᨿᨠᩩᩃᩴ ᨶᩣᨾ ᩋᨠᩴᩈᩩ᪨ ᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩈᩣᩈᨶᩴ ᨸᨶ ᨳᩮᩁᩮᩉᩥ ᨸᩁᩥᨸᩣᩃᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ “ᨳᩮᩁᩅᩣᨴᩮᩣ”ᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᩥ, ᩍᨾᩮᩈᩩ ᨸᨶ ᨴ᩠ᩅᩦᩈᩩ ᩅᩣᨴᩮᩈᩩ ᨾᩉᩣᩈᨦ᩠ᨣᩦᨲᩥᨲᩮᩣ ᨽᩥᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨻ᩠ᨿᩮᩣᩉᩣᩁᩥᨠᩣ, ᨣᩮᩣᨠᩩᩃᩥᨠᩣ ᨧ, ᨲᨲᩮᩣ ᨸᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᩥᩅᩣᨴᩣ, ᨻᩣᩉᩩᩃᩥᨿᩣ, ᨧᩮᨲᩥᨿᩅᩣᨴᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨧ ᩅᩣᨴᩣ, ᨾᩉᩣᩈᨦ᩠ᨣᩦᨲᩥᨠᩮᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨨ ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᨠᩩᩃᩣᨶᩥ ᨶᩣᨾ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ᪨ ᨲᨳᩣ ᨳᩮᩁᩅᩣᨴᨲᩮᩣ ᨽᩥᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩉᩥᩴᩈᩣᩈᨠᩣ, ᩅᨩ᩠ᨩᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᨠᩣ ᨧ, ᨲᨲᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩩᨲ᩠ᨲᩁᩥᨿᩣ, ᨽᨴ᩠ᩁᨿᩣᨶᩥᨠᩣ, ᨨᨶ᩠ᨶᩣᨣᩣᩁᩥᨠᩣ, ᩈᨾ᩠ᨾᩥᨲᩥᨿᩣ ᨧ, ᨾᩉᩥᩴᩈᩣᩈᨠᨲᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳᩥᨠᩣ, ᨵᨾ᩠ᨾᨣᩩᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ ᨧ, ᨲᨲᩮᩣ ᨠᩔᨸᩥᨠᩣ, ᨲᨲᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩥᨠᩣ, ᨲᨲᩮᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᩣᨴᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᩍᨾᩮ ᩑᨠᩣᨴᩈ ᩅᩣᨴᩣ ᨩᩣᨲᩣ᪨ ᨲᩮ ᨸᩩᩁᩥᨾᩮᩉᩥ ᨨᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᩁᩈ ᨽᩥᨶ᩠ᨶᩅᩣᨴᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᩮ ᩅᩔᩈᨲᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣ, ᨳᩮᩁᩅᩣᨴᩮᩣ ᨸᨶ ᩑᨠᩮᩣᩅ ᩋᩈᨾ᩠ᨽᩥᨶ᩠ᨶᨠᩮᩣ, ᨲᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩈᩣᩈᨶᩮ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩁᩈ ᨶᩥᨠᩣᨿᩣ ᨩᩣᨲᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ, ᨿᩮ “ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩁᩈᩣᨧᩁᩥᨿᨠᩩᩃᩣᨶᩦ”ᨲᩥ ᨸᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩍᨾᩮᩈᩴ ᨸᨶ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩁᩈᨶ᩠ᨶᩴ ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᩅᩣᨴᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩋᩣᨿᨲᩥᩴ ᩈᩣᩈᨶᩔ ᩋᩣᩃᩩᩊᨶᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᩔᩈᨲᩣᨶᩴ ᩋᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᩈᩣᩈᨶᩮ ᨸᨭᩥᩃᨴ᩠ᨵᩈᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᩋᩈᩮᩣᨠᩮᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩁᨬ᩠ᨬᩣ ᨻᩣᩉᩥᩁᨠᩮ ᩋᨶᩮᨠᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᨠᩮ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩣᩈᨶᩮ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩮ ᩃᩣᨽᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩮ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩮ ᩃᩣᨽᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᩈᩣᩈᨶᩮ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨠᩣᨶᩥ ᩈᨠᩣᨶᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨣᨲᩣᨶᩥ ᨲᨲᩮᩣ ᨴᩦᨸᩮᨶ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᨾᩉᩣᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩈᩩ ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᨠᩩᩃᩮᩈᩩ ᨧ ᩈᨾᨿᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ

វិចិនិត្វា សេតកានិ ឋត្វា ឧប្បន្នាធិតេសុ បរិសុទ្ធេ មហាភិក្ខុសង្ឃេ និសីទិត្វា មោគ្គលិបុត្តតិស្សត្ថេរស្ស យានិ តទា ឧប្បន្នានិ វត្ថូនិ, យានិ ច អាយតិំ ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ, សព្វានិបិ តានិ អត្ថតោ សត្ថារា ទិន្នមាតិកានុសារេន បដិពាហិត្វា សុត្តសហស្សបដិមណ្ឌិតំ បរប្បវាទមថនំ អាយតិលក្ខណំ កថាវត្ថុប្បករណំ មាតិកាវិភជនវសេន ភាសិត្វា តំ តតិយសង្គីតិយំ សង្គហំ អារោបេត្វា អាលុឡិតំ សាសនំ បគ្គហេតុំ សមត្ថភាវំ ភិក្ខុសង្ឃេ បកាសេតុំ អាយតិវាទប្បដិពាហននយទស្សនវសេន ឋបិតំ កថាវត្ថុមាតិកំ វត្វា ថេរស្ស ឱកាសំ ឋបេត្វា តស្សា វិភង្គំ ន អវោចាតិ វេទិតព្វំ។

តត្ថ បុគ្គលោតិ អត្តា ជីវោ សត្តោ។ ឧបលព្ភតីតិ បញ្ញាយ ឧបគន្ត្វា លព្ភតិ, ញាយតីតិ អត្ថោ។ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនាតិ ឯត្ថ សច្ចិកដ្ឋោតិ មាយាមរីចិអាទយោ វិយ អភូតាការេន អគ្គហេតព្វោ ភូតដ្ឋោ។ បរមត្ថោតិ អនុស្សវាទិវសេន អគ្គហេតព្វោ ឧត្តមត្ថោ។ ឧភយេនាបិ យថា រូបវេទនាទយោ ធម្មា ភូតេន សភាវេន ឧបលព្ភន្តិ, ឯវំ តវ “បុគ្គលោ ឧបលព្ភតី”តិ បុច្ឆតិ។ បរវាទី “អាមន្តា”តិ បដិជានាតិ។ បដិជាននញ្ហិ កត្ថចិ “អាម ភន្តេ”តិ អាគច្ឆតិ, កត្ថចិ “អាមោ”តិ អាគច្ឆតិ, ឥធ បន “អាមន្តា”តិ អាគតំ។ តត្រាយំ អធិប្បាយោ – បរវាទី ហិ យស្មា ភគវតា “អត្ថិ បុគ្គលោ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ”តិអាទិនា (អ॰ និ॰ ៤.៩៥-៩៦) បុគ្គលោ បកាសិតោ, ភគវា ច អវិតថវាទី, តស្មា សោ “សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេនេវ អត្ថី”តិ លទ្ធិំ គហេត្វា “អាមន្តា”តិ បដិជានាតិ។

អថស្ស តាទិសស្ស លេសវចនស្ស ឆលវាទស្ស ឱកាសំ អទទមានោ សកវាទី “យោ សច្ចិកដ្ឋោ”តិអាទិមាហ។ តត្រាយំ អធិប្បាយោ – យ្វាយំ ហេដ្ឋា រូបវេទនាទិកោ ឆព្ពិធភេទោ អាគតោ, ន សម្មុតិវសេន, នាបិ អនុស្សវាទិវសេន គហេតព្វោ, អត្ថតោ បន ភូតតាយ ច សច្ចិកដ្ឋោ, អត្តបច្ចក្ខតាយ ច បរមត្ថោ, សោ តយា បដិញ្ញាតោ បុគ្គលោ តេន តេន សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន អាការេន ឧបលព្ភតិ, យថា រុប្បនានុភវនាទិនា សកិមេនាការេន បុន សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថោ ឧបលព្ភតិ, កិំ តថា បុគ្គលោបិ ឯវំ ឧបលព្ភតីតិ វុត្តំ ហោតិ។ ន ហេវំ វត្តព្វេតិ អវជាននា បរវាទិស្ស។ សោ ហិ តថារូបំ បុគ្គលំ អនិច្ឆន្តោ អវជានាតិ។ ន ហិ អត្តា នាម ខន្ធាទិវិមុត្តោ កោចិ ទិស្សតិ អញ្ញត្រ វោហារមត្តា។ តត្រាយំ បទត្ថោ – ន ហិ ឯវំ វត្តព្វេតិ “ន ហ ឯវ”ន្តិបិ បាឋោ, ឯកន្តម្បិ ឯវំ ន វត្តព្វាតិ អត្ថោ។

អាជានាហិ និគ្គហន្តិ សកវាទីវចនំ។ យស្មា ហិ បុរិមាយ វត្តព្វបដិញ្ញាយ បច្ឆិមា នវត្តព្វបដិញ្ញា, បច្ឆិមាយ ច បុរិមា ន សន្ធិយតិ, តស្មា និគ្គហំ បត្តោ, តំ និគ្គហំ ទោសំ អបរាធំ អាជានាហិ, សម្បដិច្ឆាហីតិ អត្ថោ។ ឯវំ និគ្គហំ អាជានាបេត្វា ឥទានិ តំ ឧបនាយ ចេវ អនុលោមបដិលោមតោ បាបនារោបនានញ្ច វសេន បាកដំ ករោន្តោ “ហញ្ចិ បុគ្គលោ”តិអាទិមាហ។ តត្ថ ហញ្ចីតិ យទិ។ សចេ បុគ្គលោ ឧបលព្ភតីតិ អត្ថោ។ អយំ តាវ បរវាទីបក្ខស្ស អនុវទនេន ឋបនតោ និគ្គហបតិដ្ឋាបនតោ និគ្គហបាបនារោបនានំ លក្ខណភូតា អនុលោមដ្ឋបនា នាម។ តេន វត រេតិអាទិ អនុលោមបញ្ចកំ និគ្គហស្ស បាបិកត្តា អនុលោមបាបនា នាម។ តត្ថ តេនាតិ ការណវចនំ។ វតាតិ ឱកប្បនវចនំ និយមវចនំ។ រេតិ អាមន្តនវចនំ។ ឥទំ វុត្តំ ហោតិ – តេន វត រេ វត្តព្វេ វត រេ ហម្ភោ ករេយ្យ តេន ការណេន វត្តព្វោ វាតិ អត្ថោ។ យំ តត្ថ វទេសីតិអាទិ អនុលោមបញ្ចកំ និគ្គហស្ស អារោបិតត្តា អនុលោមរោបនា នាម។ យញ្ចស្ស បរិយោសានេ “មិច្ឆា”តិ បទំ, តស្ស បុរតោ “ឯវំ តេ”តិ អាហរិតព្វំ។ ឯវំ តេ មិច្ឆាតិ អយមេត្ថ អត្ថោ។ ឯវំ ឧបរិបិ។ បុរតោ

បិឡ្ឌឃយ្បិ ឲតំ អាកាតេយច៉ តោ ចេ បត ចត្តរ្តោតិអាឌិ “ត ហេចុ ចត្តរ្តោ”តិ បដិក្លិត្តបក្លស្ស អត្មចតេតត ឆបិតត្តា បដិលោមតោ តិក្កហបិបតារោបតាត់ លក្ខណក្ខតា បដិលោមដ្ឋបតា តាយ៉ តោ ច ចត ទេតិអាឌិ បដិលោមបក្ខេ តិក្កហស្ស បិបិតត្តា បដិលោមបិបតា តាយ៉ បុត ឃំ តត្វ ចចេឆីតិអាឌិ បដិលោមបក្ខេ តិក្កហស្ស អារោបិតត្តា បដិលោមរោបតា តាយ៉

តត្រាឃំ អាឌិតោ បដ្ឋាយ សន្ខេបតោ – ឃឌិ បុក្កលោ ដ្ឋបលត្ថតិ សន្ធិកដ្ឋបរយត្វេត, តេតត ចត កោ សោ ដ្ឋបលត្ថតីតិ ចត្តរ្តោ៉ ឃំ បត តត្វ ចចេឆិ “ចត្តរ្តោ លោ បុរិយបញ្ញោ‘សន្ធិកដ្ឋបរយត្វេត ដ្ឋបលត្ថតី’តិ តោ ច ចត្តរ្តោ ត្យុតិឃបញ្ញោ‘តតោ សោ បុក្កលោ ដ្ឋបលត្ថតី’”តិ, ត្ថាត់ តេ យិន្ឋាតិ ឲចិ តាច អត្មលោមតោ ឆបតាបិបតារោបតា ហោត្តិ៉

អឆ ត ចត្តរ្តោ ត្យុតិឃបញ្ញោ“តតោ សោ បុក្កលោ ដ្ឋបលត្ថតី”តិ, បុរិយបញ្ញោបិ ត ចត្តរ្តោច៉ ឃំ បត តត្វ ចចេឆិ “ចត្តរ្តោ លោ បុរិយបញ្ញោ‘សន្ធិកដ្ឋបរយត្វេត ដ្ឋបលត្ថតី’តិ, តោ ច ចត្តរ្តោ ត្យុតិឃបញ្ញោ‘តតោ សោ បុក្កលោ ដ្ឋបលត្ថតី’”តិ, ត្ថាត់ តេ យិន្ឋាតិ ឲចិ បដិលោមតោ ឆបតាបិបតារោបតា ហោត្តិ៉ ឲចយេតំ តិក្កហស្ស ច អត្មលោមតោ ន្តិត្ថ, បដិលោមតោ ន្តិត្ថត្តិ ចត្យុត្ថ បិបតារោបតាតត្វា ត្យុត្តត្តា ដ្ឋបលត្ថតីតិអាឌិកំ អត្មលោមបត្វាកំ តាយ៉ ឲត្វ ច កិត្វាបិ អត្មលោមតោ បិបតារោបតាហិ ឲកោ, បដិលោមតោ បិបតារោបតាហិ ឲកោតិ ទេ្វ តិក្កហា កតា, អាឌាតាហិ តិក្កហត្តិ ឲតស្សេច បត បឆយស្ស តិក្កហស្ស ន្តិហាកាទេហិ អារោបិតត្តា ឲកោចាឃំ តិក្កហោតិ កហេតរ្តោ៉ បឆយោ តិក្កហោ៉

ត្ថាតិ បត្វតិកតយោ ហោតិ៉ តត្វ បុក្កលោ ត្យុបលត្ថតីតិ បុន្ឋា បរចាឌិស្ស៉ សកចាឌី ឃចា ទ្វបចេឆតាឆយោ ឆយ្ហា ដ្ឋបលត្ថត្តិ, ឲចិ អត្មបលត្ថតីឃតោ “អាយត្តា”តិ បដិឌាតាតិ៉ បុត ត្ថាតទោ អត្តតា អឆិបេ្យតំ សន្ធិកដ្ឋិយេច សត្ថាឃ “យោ សន្ធិកដ្ឋោ”តិអាឌិយាហ៉ សយ្ហតិសត្វបរយត្វសត្វាតិ ចា ឲកតោ កត្វាបិ បរចាឌី ឲចយាហ៉ សកចាឌី បុក្កលោ ហិ ដ្ឋបិឌាឃបញ្ញត្តិសត្ថាចតោបិ ន្តិត្ថ សត្វាត់ ឲកតោ កត្វា បុន្ឋិតត្តាបិ “ត ហេច”ត្តិ បដិក្លិបតិ៉ ត្ថាតិ កិត្វាបិ តេត បឆយំ បរយត្វសត្វចរសត ត្យុបលត្ថតីឃតា សយ្យដិន្ឋិតា, បន្ឋា បត សយ្ហតិសត្វចរសត ចា ចោយិស្សកចរសត ចា បដិក្លិត្តា៉ បរចាឌី បត “ត្យុបលត្ថតី”តិ ចចតសាយញ្ញាយត្តំ ឈលចាត់ តិស្សាឃ “ឃំ តឃា បឆយំ បដិញ្ញាតំ, តំ បន្ឋា បដិក្លិត្ត”ត្តិ កណ្ឌតស្ស បដិកណ្ឌត់ ចិឃ អត្តតោ កតស្ស តិក្កហកយ្ហស្ស បដិកយ្ហំ កទោតត្តា “អាឌាតាហិ បដិកយ្ហ”ត្តិ អាហ៉ ត្ថាតិ ឃចាស្ស អត្មលោមបត្វកោ សកចាឌិតា ចាឌដ្ឋបត់ កត្វា អត្មលោមបដិលោមតោ បិបតារោបតាហិ បរចាឌិតិក្កហោ បិកដេ្ឋ កតោ, ឲចិ បដិកយ្ហំ បិកដំ កទោតត្តា “ហត្វិ បុក្កលោ”តិអាឌិយាហ៉ តំ ហេដ្ឋា ត្យុត្តតយេតច អត្វតោ ចេឌិតត្តំ៉ ឃស្មា បតត្វ ឆបតា តាយ បរចាឌិបក្ខស្ស ឆបតតោ “អឃំ តច ឆោសោ”តិ ឆស្សតំ ឆបតយត្តយេច ហោតិ, ត តិក្កហស្ស ចា បដិកយ្ហស្ស ចា បិកឌីកាចករណំ, បិបតារោបតាហិ បតស្ស បិកឌីករណំ ហោតិ, តស្មា ត្ថាត់ អត្មលោមបដិលោមតោ បិបតារោបតាត់ ចរសត ចត្យុហាកាទេហិ បដិកយ្ហស្ស កតត្តា បដិកយ្ហចត្យុក្កំ តាយាតិ ឲកំ ចត្យុក្កំ ចេឌិតត្តំ៉

ឲចិ បដិកយ្ហំ កត្វា ត្ថាតិ ឃ្វាស្ស អត្មលោមបត្វកោ សកចាឌិតា តិក្កហោ កតោ, តស្ស តយេច ឈលចាត់ តិស្សាឃ ត្យក្កដកាចំ ឆស្សេត្តា “ត្វំ ចេ បត យញ្ញាសី”តិអាឌិយាហ៉ តត្វ ត្វំ ចេ បត យញ្ញាសីតិ ឃឌិ ត្វំ យញ្ញាសិ៉ “ចត្តរ្តោលោ”តិ ត្ថាត់ បត្វតិកោ “អាយត្តា”តិ បដិឌាតត់

សន្ធាយ ទុត្តំ, “តតោ ច ចត្តទេត្ត”តិ ឱ្ហានំ បត “ត ហេចា”តិ អចនាតតំ សន្ធាយ ទុត្តំ។ តេត តច តត្តាតិ តេត កាទលោត ត្វំឃេច តស្មិំ “ឃោ តុបលទ្ធតី”តិ បទេក្ខ ហេចំ បដិឌាតត្តិ “អាយត្តា”តិ ឲចំ បដិឌាតទេត្តា។ ហេចំ តិក្កុហេតទេត្តតិ បុត “ត ហេចា”តិ អចនាតទេត្តា ឲចំ តិក្កុហេតទេត្តា។ អឆ តំ តិក្កុល្យាយាតិ អនេឆចំ តិក្កុល្យាការហំ តំ តិក្កុល្យាយ, ឃុតិក្កុហិតោ ច ហោឃឹតិ សកេត យតេត តិក្កុហិតត្តា ឃុតិក្កុហិតោ ច កចសិ។ ឲចយស្ស តិក្កុហេតត្តកាចំ ជនស្សេត្វា ឱ្ហានាតិ តំ តិក្កុល្យត្តា “ហត្ថិ”តិអាឌិយាហ។ តត្ថ ជបតាបិបតាទោបតា ហេដ្ឋា ចុត្តតឃេតច ចេឌិតត្តា។ បរិឃោយសាតេ បត ឱ្ហានំ តេ យិដ្ឋាតិ ឱ្ហានំ តច ចចតំ យិដ្ឋា ហោតីតិ អតេត្វា។ ឱ្ហានំ ឈលចាតេត ចត្តហិ អាកាទហិ តិក្កុហស្ស កតត្តា តិក្កុហចត្តក្ក តាយ។

ឲចំ តិក្កុហំ កត្វាបិ ឱ្ហានាតិ “ឃឌិ អយំ យឃា តច យតេត កតោ តិក្កុហោ ទុត្តិក្កុហោ, ឃោបិ យយ តឃា ហេដ្ឋា អតុលិយបត្តកេ កតោ តិក្កុហោ, សោបិ ទុត្តិក្កុហោ”តិ ជនស្សេត្វា “ឲសេ ចេ ទុត្តិក្កុហិតោ”តិអាឌិយាហ។ តត្ថ ឲសេ ចេ ទុត្តិក្កុហិតោតិ ឲសោ ចេ តច ចាតោ យឃា ទុត្តិក្កុហិតោ, អឆ ចា ឲសោ ចេ តច យឃា កតោ តិក្កុហោ ទុត្តិក្កុហោ។ ហេចយេចំ តត្ថ ឥក្ខាតិ តត្វាបិ តឃា យយ ហេដ្ឋា កតោ តិក្កុហេ ឲចយេចំ បស្ស។ ឱ្ហានាតិ ឃ្លាស្ស ហេដ្ឋា សកចាឌិតា តិក្កុហោ កតោ, តំ “ចត្តទេត្ត ហោ”តិអាឌិចចតេត ជនស្សេត្វា បុត តំ តិក្កុហំ អតិក្កុហកាចំ ឧបតេទេត្តា “តតោ ច យយំ តឃា”តិអាឌិយាហ។ តត្ថ តតោ ច យយំ តឃា តត្ថ ហេតាយ បដិញ្ញាយាតិអាឌីសុ អយយេត្វា – ឃស្មា សោ តឃា យយ កតោ តិក្កុហោ ទុត្តិក្កុហោ, តស្មា យយំ តឃា តត្ថ អតុលិយបត្តកេ “អាយត្តា”តិ ឲតាយ បដិញ្ញាយ ឲចំ បដិឌាតត្តា បុត “ត ហេចា”តិ បដិទេក្ខេប កតេបិ “អាឌាតាហិ តិក្កុហ”ត្តិ ឲចំ តិក្កុហេតត្តាឃេច, ឲចំ អតិក្កុហេតត្តាយ្បិ យំ តិក្កុល្យាសិ, ឲ្យាឌិសេត បត តិក្កុហេត ទុត្តិក្កុហិតា យឃំ ហោយ។ ឱ្ហានាតិ ឃំ តិក្កុហំ សន្ធាយ ទុត្តិក្កុហិតា ច ហោយាតិ អចោច, តំ ជនស្សេតុំ “ហត្ថិ បុក្កលោ…បេ… ឱ្ហានំ តេ យិដ្ឋា”តិ អាហ។ ឲចយិឌំ អតុលិយបដិលេយតោ ចត្តហិ បិបតាទោបតាហិ តិក្កុហស្ស ឧបតីតត្តា ឧបតឃតចត្តក្ក តាយ ហោតិ។

ឱ្ហានាតិ ត ហេចំ តិក្កុហេតទេត្តតិអាឌិកំ តិក្កុយតចត្តក្ក តាយ ហោតិ។ តត្ថ ត ហេចំ តិក្កុហេតទេត្តតិ ឃឆាហំ តឃា តិក្កុហិតោ, ត ហិ ឲចំ តិក្កុហេតទេត្តា, ឲតស្ស ហិ តិក្កុហស្ស ទុត្តិក្កុហកាចោ យឃា សាធិតោ។ តេត ហីតិ តេត កាទលោត។ ឃស្មា ឲស តិក្កុហោ ទុត្តិក្កុហោ, តស្មា ឃំ ឃំ តិក្កុល្យាសិ។ ហត្ថិ បុក្កលោ…បេ… ឱ្ហានំ តេ យិដ្ឋាតិ ឱ្ហានំ តិក្កុល្យត តច យិដ្ឋាតិ អតេត្វា។ តេត ហិ ឃេ កតេ តិក្កុហេតិ ឃេត កាទលោត ឱ្ហានំ យិដ្ឋា, តេត កាទលោត ឃោ តឃា តិក្កុហោ កតោ, សោ ទុក្កដោ។ ឃំ យឃា បដិកយ្ចំ កតំ, តនេច ឃុកតំ។ ឃាបិ ចេសា បដិកយ្ចចត្តក្កាឌិចសេត កឆាយក្កុសយ្បដិបិតតា កតា, សាបិ ឃុកតាតិ។ តនេច បុក្កលោ ឧបលទ្ធតីតិអាឌិកស្ស អតុលិយបត្តកស្ស តុបលទ្ធតីតិអាឌិកាតំ បដិកយ្ចតិក្កុហោបតឃតិក្កុយតចត្តក្កាតត្តា ចសេត អតុលិយបត្តតីកំ តាយ តិឌ្ឌិដ្ឋត្តិ ចេឌិតត្តា។ ឲត្តាចតា សកចាឌិតោ បុត្តបទេក្ខ សតិ បទចាឌិតោ ចចតសាយញ្ញាយទេត្តត ឈលចាតេត ឌឃោ ហោតិ។

ឱ្ហានាតិ ឃឆា បទចាឌិតោ បុត្តបទេក្ខ សតិ សកចាឌិតោ ឆយេ្ចតេច តនេឆត ឌឃោ ហោតិ, តឆា ចាតុប្បត្តិំ ជនស្សេតុំ “បុក្កលោ តុបលទ្ធតី”តិ បច្ចតីកាតុលិយបត្តកំ អាទេទ្ធំ។ តត្ថ បច្ចតីកេ បុដ្ឋា បទចាឌិស្ស, ទុបិឌិតេតំ សច្ចិកដ្ឋបទយត្ថំ សន្ធាយ បដិញ្ញា សកចាឌិស្ស, ឃុទ្ធសយ្ចុតិសច្ចំ ចា បទយត្វយិស្សកំ ចា សយ្ចុតិសច្ចំ សន្ធាយ “ឃោ សច្ចិកដ្ឋោ”តិ បុត អតុឃោកោ បទចាឌិស្ស, សយ្ចុតិចសេត “បុក្កលោ

តុបលទ្ធតី”តិ តចត្តទ្ធត្តា យិស្សកចសេត ចា អតុសោយាកស្ស សំកិល្លត្តា “ត ហេច”ត្តិ បដិក្លេបេ សកចាឌិស្ស, បដិញ្ញាតំ បដិក្លិបតីតិ ចចតសាយញ្ញាយសេត្តត “អាឌាតាហិ តិក្កហ”ត្តិអាឌិចចតំ បរចាឌិស្ស៓ ឲចយឃំ បុក្កលេ តុបលទ្ធតីតិ ទុតិយចាឌំ តិស្សាឃ ទុតិសោយា តិក្កហោ ហោតីតិ ចេឌិតព្វោ៓ ឲចំ តេត លលេត តិក្កហោ អាសេរាបិតោ៓

ញ្ញាតិ ឆលេខុត សលេយត បរចាឌិបដិញ្ញាឃ អត្តតោ ចាទេគ ឌឃំ ឌស្សេតុំ អតុលេយតយេ បុច្ឆា សកចាឌិស្ស, អត្តតោ លទ្ធិ តិស្សាឃ បដិញ្ញា បរចាឌិស្ស, លទ្ធិឃា ឋកានំ អឌត្វា បរយត្តចសេត បុត អតុសោយាកោ សកចាឌិស្ស, បរយត្តចសេត បុក្កលស្ស អតុបលទ្ធតោ បដិក្លេបេ បរចាឌិស្ស, តតោ បរំ ឆលេខុត សលេយត អត្តតោ ឌឃឌស្សតតុំ “អាឌាតាហិ បដិកម្ម”ត្តិអាឌិ សត្ថា សកចាឌិចចតសេច ហោតិ៓ តត្ត សព្វេសំ បដិកម្មតិក្កហោបតឃតតិក្កយតចតុក្កាតំ ហេដ្ឋា ទុត្តតយោតច អតេ្វា ចេឌិតព្វោ៓ ឲចយិឌំ “បុក្កលេ តុបលទ្ធតី”តិអាឌិកស្ស បច្ចតិកបច្ចាកស្ស “រូបលទ្ធតី”តិអាឌីតំ បដិកម្មតិក្កហោបតឃតតិក្កយតចតុក្កាតច្ចា ចសេត បច្ចតិកាតុលេយបច្ចាកំ តាយ តិឌ្ឌិដ្ឋិ ហោតិ៓ ឲចរេយតាតិ បធយសច្ចិកដ្ឋេ ឆេ្ច បច្ចាកាតិ តិឌ្ឌិដ្ឋាតិ, តតេ្តំ ទុច្ចតិ –

“តិក្កហោ បរចាឌិស្ស, ឃុទ្ធោ បធយបច្ចាកេ;

អឃុទ្ធោ បត តស្សេច, បដិកម្មឌសោយា តតិ៓

“តិក្កហោ សកចាឌិស្ស, អឃុទ្ធោ ទុតិយបច្ចាកេ;

ចិឃុទ្ធោ បត តស្សេច, បដិកម្មឌសោយា តតិ៓

“តប្ពា ទ្វិឃុបិ ធាតេតឃុ, ឌសោយាច សកចាឌិតោ;

ឆលេខុត ហិ ឌសោយា តាយ, អឆលេខុត កុតោ ឌសោយា៓

“សច្ចិកដ្ឋេ ឃធា ចេត្ត, បច្ចាកច្ចយយល្លិតោ;

ឆយ្យាឆយ្យចសេសតេច, ទុតេ្តា ឌឃបរាឌសោយា៓

“ព្ពតោ បរេឃុ សព្វេឃុ, សច្ចិកដ្ឋេឃុ បល្លិតោ;

ᩑᩅᨾᩮᩅ ᩅᩥᨠᩣᩁᩮᩅᨿ᩠ᨿ, ᨦᩮᨠᩣ ᨴᨾᨷᩁᩣᨴᩮᨾ”ᨲᩥ᩺ (ᨠᨦ᩠ᨡᩣ᩺ ᩋᨭ᩠ᨮ᩺ ᩃᩥ-᪑᪐);

ᨷᨮᨾᩮᩣ ᩈᩩᨠ᩠ᨠᩅᩥᩔᨭ᩠ᨮᩥᨠᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᩺

ᩑᨴᩴ ᩈᩩᨠ᩠ᨠᩅᩥᩔᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨬᩣᨲᩣᨲᩥ ᨲᨾᩮᩅ ᩋᨷᩁᩮᩉᩥᨷᩥ ᨬᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᨽᩮᨿᩉᩥ ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᨲᩩᩴ ᨷᩩᨶ “ᨷᩩᨠ᩠ᨠᩃᩮᩣ ᨠᩩᨷᩃᨴ᩠ᨵᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩴ᩺ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨷᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᨷᩁᩅᩣᨴᩥᩔ᩺ ᨷᩩᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩈᩁᩦᩁᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩋᨶᩩᨿᩮᩣᨣᩮᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨶᩩᨷᩮᨲᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ ᩈᨿᨶᩩᨷᩔᨶᩣᩅᩈᩮᨶ “ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᨩᩦᩅᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᩈᩁᩦᩁ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᨷᨩ᩠ᨩᨶᩅᩈᩮᨶ ᨴᩮᩣᩈᩮᩣ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᩮᩣ ᨷᩁᩅᩣᨴᩥᩔ᩺ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨷᨧ᩠ᨧᨶᩦᨠᨷᨬ᩠ᩉᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᩺ ᨷᩣᩊᩥᨿᩴ ᨷᨶ ᩈᩴᨡᩥᨲ᩠ᨲᩴ᩺ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩁᩦᩁᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ “ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᨶᩩᨷᩃᨻ᩠ᨽᨲᩦ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᩁᩦᩁᨲᩮᩣ ᨩᩦᩅᩮᩣ ᨠᩩᨷᩃᨻ᩠ᨽᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨶᩦᨠᩮ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᩮᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨷᨮᨾᩴ ᩋᨶᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨧ᩠ᨨᩣ ᩋᩅᨩᩣᨶᩣᨲᩦᨲᩥ ᩃᩃᩅᩣᨴᩔ ᩅᩈᩮᨶ ᨷᨭᩥᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᩁᩅᩣᨴᩥᩔ, ᩈᩮᩈᩴ ᨷᩣᩊᩥᨶᨿᩮᨶᩮᩅ᩺

ᨴᩩᨲᩥᨿᨶᨿᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᨴᩣᨲᩥ ᨷᩩᩁᩥᨾᨷᨧ᩠ᨨᩥᨾᨩᩣᨲᩥᨠᩣᩃᨬ᩠ᨧ ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᨷᨴᩥᨠᩥᨬ᩠ᨧᨶᨠᩣᩃᨬ᩠ᨧ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩋᨶᩩᨿᩮᩣᨣᩮᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᩈᩮᩣᨷᩥ ᨶᨲ᩠ᨳᩥᨿᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᨧᩣᩅᩩᨲᩮᩣ ᩅᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩴ ᩋᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᩅᩈᩮᨶ ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᨷᨴᩥᨠᩥᨬ᩠ᨧᨶᩣᨶᩴ ᩅᩥᩈᩮᩈᩣᨽᩣᩅᩅᩈᩮᨶ ᨴᩮᩣᩈᩮᩣ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᩮᩣ ᨷᩁᩅᩣᨴᩥᩔ᩺ ᩈᩮᩈᩴ ᨷᨮᨾᨶᨿᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ᩺

ᨲᨲᩥᨿᨶᨿᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩪᨲᩥ ᩃᨶ᩠ᨵᩣᨿᨲᨶᩣᨴᩦᨶᩥ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨠᩅᩣᨴᩥᩔ, ᨶᩩᨷᩮᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᩣ, ᩅᨠ᩠ᨡᩩᨾ᩠ᩉᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᨴᩮᩣᩈᩮᩣ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᩮᩣ ᨷᩁᩅᩣᨴᩥᩔ᩺ ᩈᩮᩈᩴ ᨲᩣᨴᩥᩈᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᩺

ᩑᩅᨾᩥᨾᩣᨶᩥ ᨲᩦᨱᩥ ᨾᩩᨡᩣᨶᩥ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨷᨧ᩠ᨧᨶᩦᨠᨷᨬ᩠ᩉᩮ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨸᨬ᩠ᨧᨠᩈᩮᩈᩮᨶ ᨲᩣᩅ ᨷᨭᩥᨷᩣᨭᩥᨿᩣ ᨠᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩩᨶ ᨷᨧ᩠ᨧᨶᩦᨠᩣᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨷᨬ᩠ᩉᩮ ᨷᨧ᩠ᨧᨶᩦᨠᨸᨬ᩠ᨧᨠᩈᩮᩈᩮᨶ ᨠᩣᩁᩮᨲᩩᩴ “ᨷᩩᨠ᩠ᨠᩃᩮᩣ ᨶᩩᨷᩃᨻ᩠ᨽᨲᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩴ᩺ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨴᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᩺ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᩅᨲᩣ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨠᩔ ᩅᩈᩮᨶ ᨬᩣᨾᨿᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᨿᩣᨶᩴ ᩈᨦ᩠ᨠᩥᨱ᩠ᨱᩣᨶᩴ ᩑᨠᩮᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨦ᩠ᨠᩥᨱ᩠ᨱᩮ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨷᨧ᩠ᨧᨶᩦᨠᩔ, ᨷᨧ᩠ᨧᨶᩦᨠᩣᨶᩩᩃᩮᩣᨾᩔ ᩅᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᨶᩦᨠᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩋᨭ᩠ᨮ ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩩᨡᩣ ᨽᩣᨿ ᩅᩣᨴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᩺ ᨿᩣ ᩑᨠᩮᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨾᩩᨡᩮ ᩑᨠᩮᨠᩔ ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩉᩔ ᩅᩈᩮᨶ ᨴᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᩺ ᨲᩮᨶᩮᨲᩴ ᨴᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ –

“ᩑᨴᩴ ᩅᨶ᩠ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨷᩮᩔ ᨷᩮᨿ᩠ᨿᩣᨬ᩠ᨬ, ᨷᨬ᩠ᨧᨠᨬ᩠ᨧᨿᨾᩮᨠᨴᩮᨲᩣ;

ᩑᩈᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩩᨡᩣ ᨽᩣᨿ, ᩅᩣᨴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᨷᨠᩣᩈᩥᨲᩣ᩺

“ᩋᨭ᩠ᨮᩮᩅ ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩉᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ, ᩅᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨲᩮᩈᩩ ᨴᩮᩣᩈᩥᨠᩣ;

អឆយ្ហិកា ច ចត្តារោ, សត្តត្ត សកចាគិនោ;

ឧភយោ បរោឧភយោ ចេច, សត្តត្ត បរចាគិនោ”តិ៑ (ពចា៑ អដ្ឋ៑ ១៣);

អយំ តាវេចត្ថ អត្ថុត្តាភត្ថតោ វិចណ្ណនា៑

អត្ថចិតិច្ឆយោ បនេត្ថាបិ យោក្កលិបុត្តតិស្សត្ថេរេន ពតតិច្ឆេសស្ស តយរុលយត្តគស្សភចសេភេច ហោតិ៑ ឆេរេន ហិ កាចតា ឧបិតាយ ឧតិស្សា យាតិកាយ បត្ថុរចសេភ តិច្ឆេសំ អកត្វា កាចតា ចិត្តអដ្ឋរុលចាគយុត្តិតយេ ឧត្វា អបរេហិ បរិយាយេហិ បុក្កលចាគំ, តគញ្ញា តាតប្បការំ យិច្ឆាកាហញ្ចា តិរាពរោរតត្ថេភេច បុក្កលពថំ អាគិ ពត្វា សាឆិកត្ថិសតាពចាហិ តិច្ឆេសោ ពតោ៑

តត្ថ បុក្កលចាគតិរាពរលត្ថំ តាច លត្ថាយតតឆាត្បុត្តុ្រយចសេភ សត្តបញ្ញាសាយ ឆយ្យេសុ ឧពេពភ សច្ចិ “បុក្កលោ ស្បលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេត, រូបញ្ចា ស្បលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេត...បេ... បុក្កលោ ស្បលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេត, ចេគតាបិ ស្បលព្ភតិ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេតា”តិអាគិតា ភយេត បុក្កលសំសត្តចសប្បចត្តុំ សុច្ចិពសំសត្តំ, យចា រូបចេគតាគយោ សត្តបញ្ញាស ឆយ្យា អញ្ញាយញ្ញា ចិសគិសា ស្បលព្ភត្តិ, ឧចំ រូបាគីហិ ចិសគិសោ បុក្កលោ ស្បលព្ភតីតិ បុច្ឆតចសប្បចត្តុំ ឌ្ឍបយ្យំសត្តំ, “រូបំ បុក្កលោ, រូបស្មិំ បុក្កលោ, អញ្ញាត្រ រូបា បុក្កលោ, បុក្កលស្មិំ រូប”ត្តិ ឧចំ ចត្បុក្កតយេត សត្តបញ្ញាសាយ ឆយ្យេហិ បុច្ឆតចសប្បចត្តុំ ចត្បុក្កតយសំសត្តត្តិ ពិចិធា សំសត្តតយា ចុត្តា៑ តត្ថ បុក្កលស្ស រូបាគិសកាចេត្ត តិច្ចសស្សតុច្ឆេគាគិប្បសក្កតោ យចាត្តរូបំ តិរាពរណំ ចេគិតព្វំ, អតិចិត្តារកយេភត្ថ ស្បរិ ចេចា ត ចិត្តារីយតិ៑

តេតា “យចា រូបាគយោ សប្បច្ចយា, អប្បច្ចយាគយោ ចា ហោត្តិ, ឧចំ តច បុក្កលោបិ សប្បច្ចយតាគិលក្ខណយុត្តោ”តិ បុច្ឆតចសប្បចត្តា លក្ខណយុត្តិពចា, “បុក្កលោ”តិ, “ស្បលព្ភតី”តិ ច បគច្ចយាគិសោឆតត្ថ “យោ បុក្កលោ, សោ ស្បលព្ភតិ៑ យោ ចា ស្បលព្ភតិ, សោ បុក្កលោ”តិអាគិបុច្ឆតចសប្បចត្តុំ ចចតសោឆតំ, “រូបឆាតុយា រូបី”តិអាគិ តាយបញ្ញត្តិសោឆតចសប្បចេត្តា បញ្ញត្តាតុយោរកា ច, “សោច បុក្កលោ សត្តាចតិ អស្មា លោកា បរំ លោកំ, អញ្ញោ ចា, ត អញ្ញោ ចា, តេច អញ្ញោ តាតញ្ញោ ចា”តិអាគិតា ពតិបរិចត្តភយុលភ ចុតិបដិសត្តាតុយោរកា, “រុក្ខំ ស្បាគាយ លាយាគិតំ ចិយ លត្តាគិ ស្បាគាយ បរយត្តតោ បុក្កលបញ្ញត្តី”តិ ចាតេគ តស្ស អតិច្ចសត្តតាគិប្បសក្កឹបពោ ស្បាគាបញ្ញត្តាតុយោរកា, “ពល្យាណបាបពាតំ ពយ្យាតំ ពារពោ បុក្កលោ”តិ ចាតេគ តស្ស ចដ្ឋុក្កាតុបច្ឆេគាគិប្បសក្កឹបពោ បុរិសពារាតុយោរកា ច, “យោ ត្ថគ្ចិចិក្ឫត្តពោ, សោ បុក្កលោ”តិអាគិចាគេភគពោ អភិញ្ញាតុយោរកា, “យាតាបិតាគយោ តាយ អត្ថិ, តេត បុក្កលោ អត្ថី”តិ ចាគេភគពោ ញាតពាតុយោរកា, “ឧចំ លត្តិយោ”តិអាគិ ឧាត្យាតុយោរកា, “ពហេដ្ឋា បត្ថាឌិតោ”តិអាគិ បដិបត្តាតុយោរកា, “តេគចា យតុស្សា”តិអាគិ ស្បបត្តាតុយោរកា, “សោតាបត្តោ”តិអាគិ បដិចេឆាតុយោរកា, “អដ្ឋ បុរិសបុក្កលោ”តិអាគិ សត្ឃាតុយោរកា, “បុក្កលោ សត្តតោ”តិអាគិចសប្បចេត្តា សច្ចិកដ្ឋសភាកាតុយោរកា, “សុលំ ចេគតំ ចេគិយយាតោ”តិអាគិ ចេគពាតុយោរកា, “ពាយេ

ᨠᩣᨿᩣᨶᩩᨷᩔᩦ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᩣᨶᩩᨿᩮᩣᨣᩮᩣ, "ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᩉᩥᨲᩣᨿ ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩈᨽᩣᩅᩈᩣᨵᨠᩔᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᩈᨲ᩠ᨳᩥᩔᩥᨲᩔ –

ᩈᨴ᩠ᨵᩣ ᨽᨿᩣ ᩋᨽᩥᨲ᩠ᨳᩣ (ᨿ᩺ ᨭᩦ᩺ ᪑᪺᪒᪓᪒, ᪒᪓᪙; ᨽ᩺ ᨷ᩺ ᪒᪔᪖), ᨴ᩠ᩅᩮᨷᩮᨧ ᨹᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨹᩩᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ (ᩈᩴ᩺ ᨭᩦ᩺ ᪒᪺᪑᪓)᩺

ᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᩈᩮᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨷᩮᨧ᩠ᨨᩈᩥ, ᨿᩣᩁ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨣᨲᩴ ᨶᩩ ᨲᩮ;

ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨷᩩᨬ᩠ᨩᩮᩣᨿᩴ, ᨶᨿᩥᨵ ᩈᨲ᩠ᨲᩪᨷᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ᩺

ᨴ᩠ᩅᩮᨷᩮᨧ ᩉᩥ ᩈᨾ᩠ᨽᩣᨲᩥ, ᨴ᩠ᩅᩮᨠᩥ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ ᩅᩮᨲᩥ ᨧ;

ᨶᩣᨬ᩠ᨬᨲᩕ ᨴ᩠ᩅᩮᨠᩣ ᩈᨾ᩠ᨽᩣᨲᩥ, ᨶᩣᨬ᩠ᨬᩴ ᨴ᩠ᩅᩮᨠᩣ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ᩺ (ᩈᩴ᩺ ᨶᩥ᩺ ᪑᪺᪑᪖᪑);

ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨧ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᩈᩩᨬ᩠ᨬᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩥᨿᩮᨶ ᩅᩣ...ᨷᩮ... ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ (ᩈᩴ᩺ ᨶᩥ᩺ ᪔᪺᪘᪕)᩺

"ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩥ ᩅᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩥᨿᩴ ᨾᩮᨲᩥ ᩋᩔᩣᨲᩥ...ᨷᩮ... ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩥ ᨧ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩥᨿᩮ ᨧ ᩈᨧ᩠ᨧᨲᩮᩣ ᨳᩮᨲᨲᩮᩣ ᩋᨶᩩᨷᩃᨻ᩠ᨽᨶᩥᨿᨾᩣᨶᩮ ᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨲᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ, ᩈᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᩣ, ᩈᩮᩣ ᨷᩮᨧ᩠ᨧ ᨽᩅᩥᩔᩣᨾᩥ, ᨶᩥᨧ᩠ᨧᩮᩣ ᨵᩩᩅᩮᩣ ᩈᩔᨲᩮᩣ ᩋᩅᩥᨷᩁᩥᨱᩣᨾᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ, ᩈᩔᨲᩥᩈᨾᩴ ᨲᨳᩮᩅ ᨮᩔᩣᨾᩦᨲᩥ , ᨶᨶᩣᨿᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨠᩮᩅᩃᩮᩣ ᨷᩁᩥᨷᩪᩁᩮᩣ ᨻᩣᩃᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ"ᨲᩥ (ᨿ᩺ ᨭᩦ᩺ ᪑᪺᪒᪓᪓), "ᨲᨲᩕ, ᩈᩮᨶᩥᨿ, ᨿ᩠ᩅᩣᨿᩴ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮ ᨧᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩈᨧ᩠ᨧᨲᩮᩣ ᨳᩮᨲᨲᩮᩣ ᨶ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᩮᨲᩥ, ᩋᨽᩥᩈᨾ᩠ᨷᩁᩣᨿᩮ ᨧ...ᨷᩮ... ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᩈᩮᨶᩥᨿ, ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ
ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩣᨽᩣᩅᨴᩦᨷᨠᩔᩩᨲ᩠ᨲᩈᨲᩔᨶᨿᩈᨾ᩠ᨷᩅᩮᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩈᨲᩔᨶᩣᨶᩩᨿᩮᩣᨣᩮᩣ ᨶᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᨠᨶ ᨠᨳᩣᨿᩮᨣ᩠ᨣᨶ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣᩁᩮᨲᩣ ᨷᨮᨾᩣ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᨠᨳᩣ ᨴᩦᨷᩥᨲᩣ᩺ ᨲᨲ᩠ᨳ "ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᩉᩥᨲᩣᨿ ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨿᨳᩣ ᩁᩪᨷᩣᨴᨿᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩃᨠ᩠ᨡᨱᩈᩣᨾᨬ᩠ᨬᩃᨠ᩠ᨡᨱᩅᩈᩮᨶ ᩃᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶ ᩑᩅᩴ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ, ᩁᩪᨷᩣᨴᩦᩈᩩ ᨷᨶ ᩈᨲᩥ ᩃᩮᩣᨠᩅᩮᩣᩉᩣᩁᩅᩈᩮᨶ "ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ"ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦᨲᩥ᩺ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᨧᩮᨲᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ – "ᨿᩣᨿ ᨡᩮᩣ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲ...ᨷᩮ... ᩃᩮᩣᨠᩅᩮᩣᩉᩣᩁᩣ ᩃᩮᩣᨠᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ"ᨲᩥ (ᨴᩦ᩺ ᨶᩥ᩺ ᪑᪺᪔᪔᪐)᩺ ᨴ᩠ᩅᩮᨷᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᨠᨳᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨲᩥᨠᨳᩣ, ᨷᩁᨾᨲ᩠ᨳᨠᨳᩣ ᨧ᩺ ᨲᨲ᩠ᨳ "ᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨴᩮᩅᩮᩣ
ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨲᩥᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ, "ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩋᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᨡᨶ᩠ᨵᩣ ᩋᩣᨿᨲᨶᩣᨶᩦ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩣ ᨷᩁᨾᨲ᩠ᨳᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ᩺ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᩉᩥ ᨿᩮ ᨿᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨿᨳᩣ
ᨿᨳᩣ ᨻᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᨾᩩᨡᨷᨭᩥᨷᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨠᩣᨲᩩᩴ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮᩈᩴ ᨲᩮᩈᩴ ᨲᨳᩣ ᨲᨳᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨲᩥᩅᩈᩮᨶ ᩅᩣ ᨷᩁᨾᨲ᩠ᨳᩅᩈᩮᨶ ᩅᩣ ᩅᩮᩣᨾᩥᩔᨠᩅᩈᩮᨶ ᩅᩣ
ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨶ᩠ᨲᩣ ᨶᩣᨿᩁᩪᨷᨷᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩅᩔᨶᩅᩈᩮᨶ ᩋᨿᨾᩴ ᨿᩩᨣ᩠ᨣᩴ ᨷᨠᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩥ᩺ ᩋᨿᨬ᩠ᩉᩥ–

ᨴ᩠ᩅᩮ ᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶᩥ ᩋᨠ᩠ᨡᩣᩈᩥ, ᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩅᨴᨲᩴ ᩅᩁᩮᩣ;

ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨲᩥᩴ ᨷᩁᨾᨲ᩠ᨳᨬ᩠ᨧ, ᨲᨲᩥᨿᩴ ᨶᩪᨷᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ᩺

ពត្ថ –

ឞទ្ទ្កពចចតំ ឞច្ចំ, ទលោកឞម្មុតិការណំ;

បទមត្ថចចតំ ឞច្ចំ, ឆម្មាតំ ពថលក្ខណំ·

ពស្មា ចិញ្ញូ អកត្វាត, ញ្យញ្ជនេតកិតិទេចសតំ;

បទមទេត្ថ បតិដ្ឋាយ, បុក្កលាទីំ ចិចជ្ជយេ·

បញ្ញត្តិំ អតតិក្កម្ម, បទមទេត្ថា បកាសិទេតា;

ចិតាយកេត ទេយា យស្មា, ពស្មា អទេញ្ញាបិ បណ្ឌិទេតា;

បទមត្ថំ បកាសេន្តោ, ឞមញ្ញំ តាតិធាចយេតិ· (កខា· អដ្ឋ· ១១៦ស៊ី);

អយំ បុក្កលកខាតយោ·

បទិហាតិកខាតិចណ្ណតា

បុក្កលកខាទេពា បទំ “បទិហាឃតិ អទហា អទហត្តា”តិអាកិតា អទេសខា, ទេសាតាបន្ធផលខ្ពីតទេសខា ច អក្កយក្កផលទេតា បទិហាឃន្តីតិ បចត្តា បទិហាតិកខា· បព្ពជ្ជា ចិយ បជិទេចឆសន្ត្ថទេតា ព្រហ្មចទិយចាទេសាបិ យត្វេស្សុ ឧច កចតិ, តត្ថិ ទេនទេចសុ ព្រហ្មចទិយចាទេសាតិ បចត្តា ព្រហ្មចទិយកខា· ទ្យក្ខួឧស្សទេតត ឧកទេនទេសទេតា កិទេលសា បហីយន្តិ, ពខា សមុទយស្សតាឌីហីតិ ឧចំ តាតាកិសមយចទេសត ឱឌិទេសា កិទេលសា បហីយន្តីតិ បចត្តា ឱឌិទេសាកខា· ឞសាតលិកឹ បុថុជ្ជទេនា កាមរាកញ្យាបាទេច សមុទ្ធេឞចទេសត ជហតិ, ទេសា ចតុសច្ចាកិសមយា បចយទេយច អតាកាយឹ ទេហាតីតិ បចត្តា ជហតិកខា· អតីតាទិទេភទំ សព្ពំ លក្ខណិកំ កាលត្តួទេយបិ លក្ខណិសភាទេចត អត្ថីតិ បចត្តា សព្ពមត្ថីតិកខា· អតីតំ, អតាកតញ្ច លក្ខណិកំ អត្ថីតិ បចត្តា អតីតក្ខន្ធាទិកខា· អតីទេតស្វុ ចិបាកធម្មធទេម្មស្វុ ឧកច្ចំ អចិបក្កចិបាកទេយច អត្ថិ, ត ត្ថាតទេត្តិ បចត្តា ឧកច្ចមត្ថីតិកខា· សទេព្ពា ធម្មា សតិបដ្ឋាតាតិ បចត្តា សតិបដ្ឋាតកខា· អតីតាតាកតាទិចទេសត តត្ថិ, សកភាទេចត ចា អត្ថិ, បទភាទេចត តត្ថីតិ បចត្តា ទេហចត្ថិកខា· ពត្ថ ទេហចត្ថីតិ ឧចំ ព្ញាយិតា បកាទេទត អត្ថីតិ

អនេត្តា៍

អឆិយាតិកាត៌, ក្យុហកាត៌ ចា អរហត្តបដិញ្ញាត៌ ស្វុក្កចិស្សដ្ជិ ឌិស្វា យារកាឃិកា ឥឆចតា ក្សបសំហរត្តីតិ បចត្តា បទ្មបហារកថា៍ អរហតេតា បរេរសំ តាយកោត្តាឌឹស្វុ អត្តិ អញ្ញាលំ, អត្តិ កញ្ញា, បរេរហិ ខាបតឹឃតោ អត្តិ បរចិតរលាតិ តិស្សោ កថា៍ សោតាបត្តិយក្កួលោ ទ្យូល្លត្តិ ចាចា កិឌ្ឍតីតិ បចត្តា ចឌឹកេឥកថា៍ ទ្យុល្លត្តិ ចាង់ ការសេត្តា ទ្វេក្លួ ខាលំ អាហរតិ, តច្ចោ លេលិក្យុត្តរត្តិ បចត្តា ទ្យុល្លាហារកថា៍ សយាបត្តិឃំ, កចេក្ក ច ចិត្តំ ចិរំ តិដ្ឋតីតិ បចត្តា ចិត្តដ្ឋិតិកថា៍ សេទ្ធ សព្ទារា តិប្បុរិឃារយេត អាឌិត្តា ក្យុក្កុ្យអតិរឃសឌិសាតិ បចត្តា ក្យុក្កុ្យអកថា៍ បរេច្ចកំ ចត្យុសច្ចស្សតចេសេត ឲរោកស្ស យក្កស្ស ចត្យុល្លត្តំ ក្សប្បត្តិចសេត សោធ្យអសហិ កោដ្ឋាសេហិ អរហត្តប្បត្តីតិ បចត្តា អត្យុប្បុញ្ញាកិសយឃកថា៍ ត្យុក្ខាត៌ ចោហារចចត៌ លេលិក្យុត្តរត្តិ បចត្តា ចោហារកថា៍ ស្យុទ្ធសត្តាត៌ អប្បដិសញ្ញាឃ យកេក្កត ចិតា កិលេសតិរោធសញ្ញាតោ អប្បដិសញ្ញាតិរោធា, បដិសញ្ញាឃ តេត យកេក្កត កិលេសតិរោធាតិ ឥទ្ធ តិរោធាតិ បចត្តា តិរោធកថា៍

តថាកតពាលំ សាចកសាធារលត្តិ បចត្តា ពាលកថា៍ អាសចក្លឃខាលចិរហិតំ តចពាលំ លេលិក្យុត្តរត្តិ បចត្តា អរិឃត្តិកថា៍ សរាកំ ចិត្តំ តិព្ពាត៌ អារេក្ក រាកតោ ចិមុច្ចតីតិ បចត្តា ចិមុត្តិកថា៍ ឍសេតត ចិក្លួក្កចិមុត្តិឃា បឆមំ ចិមុត្តំ ចិត្តំ យក្កួលោ សមុទ្ឆេទចិមុត្តិឃា ចិមុច្ចមាត៌ តាយ ហោតីតិ បចត្តា ចិមុច្ចមាតកថា៍ អដ្ឋមកសព្ទាតស្ស សោតាបត្តិយក្កដ្ឋស្ស អត្យុលេមកោត្រក្យុក្កួលោ ឌិដ្ឋិចិចិកិច្ឆា បហឹឃត្តិ តាយ, យក្កួលោ បហឹតា តាយាតិ បចត្តា អដ្ឋមកកថា៍ អដ្ឋមកស្ស យក្កួលោ សទ្ធិន្ទ្រិឃាឌីតិ បដិលកត្តិ, ត បដិលទ្ធាតីតិ បចត្តា អដ្ឋមកស្ស ឥន្ទ្រិឃកថា៍ ចត្យុត្ឆញ្ញាតឆម្ពុបត្ថេទ្ធិ មំសចក្លួយេច ឌិព្ពចក្លួ តាយាតិ បចត្តា ឌិព្ពចក្លួកថា៍ តថា មំសសោតេ ឌិព្ពសោតកថា៍ ឃថាកម្មុបកតខាលាលយេច ឌិព្ពចក្លួតិ បចត្តា ឃថាកម្មុបកតខាលាលកថា៍ ឥឆចក្រាហូកាត៌ បំលាតិបំតាឌិអសំចរាកាចយេត្តត សម្បត្តចិរតិឃា អការេចបិ សំចេរា អត្តីតិ បចត្តា សំចរកថា៍ អសញ្ញឹតម្បិ ទ្យុតិបដិសន្ធិក្លួលោ សញ្ញា អត្តីតិ បចត្តា អសញ្ញាកថា៍ តេចសញ្ញាតាសញ្ញាឃតតក្សុមិឃំ សញ្ញា តប្បចត្តតីតិ បចត្តា តេចសញ្ញាតាសញ្ញាឃតតកថា៍

អរហា កិហី អស្សាតិ បចត្តា កិហិស្ស អរហាតិកថា៍ អតាកាមិតោ ស្យុទ្ធាចាសេស្វុ បដិសន្ធិចិត្តេត ក្សបបត្តិក្លួលោ អរហត្តោ ហោត្តីតិ បចត្តា ក្សបបត្តិកថា៍ អរហតោ លេលិកិឃឆម្មាបិ អតាសចាតិ បចត្តា អតាសចកថា៍ បច្ចប្បុត្តក្លួលោ សមក្កិកាចសយត្តាកេយា ច ទ្យូបិចចរាឌិក្សុមត្តរបដិលិកសយត្តាកេយា ចាតិ ឥទ្ធ សយត្តាកយា, ឃេសំ បត ត្តុេយ ឥទ្ធ សយត្តាកេយ ឆេបត្តា អញ្ញោបិ ហេត្ត ក្សបបត្តិឆម្មចេសេត ឲរោ សយត្តាកេយា តាយ អត្តិ, តេត អរហា ចត្យុហិ ឞលេហិ សយត្តាកេតាតិ បចត្តា សយត្តាកតកថា៍ ត្តុមិតាច តយេត អរហា ឞហិ ក្សបេក្ខាហិ សយត្តាកេតាតិ បចត្តា ក្សបេក្ខាសយត្តាកតកថា៍ យក្កខាលាលសព្ទញ្ញុតញ្ញាលសព្ទាតពោធិឃា សពា សន្តិហិតការេចត ត្យុទ្ធោតិ បចត្តា ពោធិឃា ត្យុទ្ធោតិកថា៍ យហាបុរិសលក្ខួលឃុត្តាច ពោធិសត្តាតិ បចត្តា លក្ខួលកថា៍ ពោធិសត្តាតម្បិ យក្កតិឃាមេយា អត្តីតិ បចត្តា តិឃាមេយាក្កត្តិកថា៍ ចត្យុត្តយក្កដ្ឋា តីហិ ឞលេហិ សយត្តាកេតាតិអាឌិតា បចត្តា អបរាបិ សយត្តាកតកថា៍ បឆមយក្កាឌីហិ បហឹតេហិ សព្ធិ តិប្បុរិឃាឃតោ អរហត្តំ សព្ទសំយោជតប្បហាតត្តិ បចត្តា សព្ទសំយោជតបហាតកថា៍

តិប្បុរិឃាឃតោ ឞលំ ចិមុត្តិ តាយ, ចិបស្សតាយក្កបច្ចចេក្លួលខាលាតិ បត បរិឃាឃតោ៍ ឲចំ បត អក្កេហត្តា ឃំ កិច្ចិ

កិលេសចិប្បយុត្ត ខោាល៉ា ចិយុត្តីតិ បចត្តា ចិយុត្តិកថា ឮទ្ធាឌិអសេលចារេយូល៉ា អសេលខោាលាត្តិ បចត្តា អសេលខោាលាកថា បឆចឹកនិលាឌិសមាបត្តិយោ បទេយត្វេតា អចិជ្ជយានេត បជ្ញាត្តារេយូលោ បចត្តត្តា ចិបទឹតខោាលាត្តិ បចត្តា ចិបទឹតកថា តត្វ អតិទេ្ធ តិទ្ធត្តិអាឌិតា ចត្យន្ត្រីឆោ ចិបល្លាសោ ទេចឌិតទេ្ថា សទេ្ថាសំ បុទ្ធជ្ជតាត៌ តិឃាយកយតាឃ ខោាល៉ា អត្វីតិ បចត្តា តិឃាយកថា សត្ថំ ខោាល៉ា បឌិសម្ភិទាតិ បចត្តា បឌិសម្ភិទាកថា សម្មុតិចិសឃយ្យិ ខោាល៉ា ក្សតារេយូលាយេចាតិ បចត្តា សម្មុតិខោាលាកថា ទេឆទេតាបទិឃខោាល៉ា ចិត្តារេយូលាយេច, ត ថាំសម្បយុត្តទាកាឌិទេចតសិការេយូលាត្តិ បចត្តា ចិត្តារេយូលាកថា សត្ថាស្មិ អតាកាតឆេយ្ម សទេ្ថាសំ ខោាល៉ា អត្វីតិ បចត្តា អតាកាតខោាលាកថា បទ្ធុប្បទេត្ត អត្ថតា ខោាទេលាបិ ខោាល៉ា បចត្តតីតិ បចត្តា បទុប្បត្តខោាលាកថា ឮទ្ធា ចិឃ សាចកាបិ ទេតត ទេតត ទេចតេឃ្យជទេតត បត្តត្ថាផល់ ខោត្វាច តឆត្វាឃ ឆម្មំ ទេឆសេត្តីតិ បចត្តា ផលខោាលាកថា

សម្មុត្តតិឃាយេយា តិឃយេតា តិទ្ធទេដ្ឋត អសន្តទេតាតិ បចត្តា តិឃាយកថា “ឆម្មដ្ឋិតតា ឆម្មតិឃាយតា”តិអាឌិចចតទេតា បឌិទ្ធសមុប្បាទោ អសន្តទេតាតិ បចត្តា បឌិទ្ធសមុប្បាទកថា “សទ្ធាតិ តថាតិ អចិតថាតី”តិអាឌិចចតទេតា ចត្យសទ្ធាតិ អសន្តតាតីតិ បចត្តា សទ្ធកថា “ចត្តារោ អារុប្បា អាទេតជ្ជា”តិ ចចតទេតា អសន្តតាតិ បចត្តា អារុប្បកថា តិទោឆសមាបត្តិ អសន្តតាតិ បចត្តា តិទោឆសមាបត្តិកថា អសន្តទេតា អាកាសោាតិ អាកាសកថា អាកាសោ សតិទស្សទេតាតិកថា បឆចឹឆាត្យ សតិទស្សតាតិអាឌិ កត្វា កាឃកម្មំ សតិទស្សតត្តិ បទិយោាសាតកថា

តត្វិ ទេកចិ ឆម្មា ទេកហិចិ ឆម្មេហិ សក្ហិតា, ទេតត ទុកចិឆេត ទ្វបសក្ហេហាតិអាឌិ តិទត្វកត្តិ បចត្តា សក្ហិតកថា ទេចឥតាឥយោ អទ្វបឆម្មា អជ្ញាមជ្ញា ត សម្បយុត្តាតិ បចត្តា សម្បយុត្តកថា ទេចតសិកំ តត្វីតិ បចត្តា ទេចតសិកកថា ទេចតតាឆម្មោច ឥាត៌, ត ទេឥឃ្យឆម្មោតិ បចត្តា ឥាតកថា បឌិក្ហាហកាត៌ បទិភោកយឃំ បុជ្ញា អត្វីតិ បចត្តា បទិភោកកថា ទេបតា ឮទេតា ឌិត្តឹចទាឌឹទេហច ឃាទេបត្តីតិ បចត្តា ឮទេតាឌិត្តកថា បឆចឹកម្មចិបាកោតិកថា ឌទាយទល់ ចិបាកោតិកថា កិលេសប្បហាតមត្តេយេច សាមជ្ញាផល់, ត ចិត្តទេចតសិកា ឆម្មាតិ បចត្តា អទិឃឆម្មចិបាកកថា អជ្ញាមជ្ញាឌិបទ្ធឃតាឃ ចិបាកោ ចិបាកឆម្មឆម្មោតិកថា

អសុទកាយេត សត្ថិ ៧ កតិយោាតិ បចត្តា កតិកថា មតសទេត្តា មាត្យ្សត្យសមឃទ្ធា មាតាបិត្យសំយោកទ្ធា ឌ្ធលោកឃមាទេតា សត្តាហំ, អតិទេកសត្តាហំ ចា ឃម្មិ កទេច តិដ្ឋតិ, ទេសា អត្តរាកទេចា តាម អត្វីតិ បចត្តា អត្តរាកចកថា ទ្វបិឌិបទ្ធាកាយក្យលាច កាយឆាត្យ តាម, ត ត្យ ចត្វកាយកិលេសកាយាតិ បចត្តា កាយក្យលាកថា បទេ្ធាចាឃតតាតិ កាយាតិកថា ទ្វបឆម្មាច ទ្វបឆាត្យតិកថា អទ្វបឆម្មាច អទ្វបឆាត្យតិកថា ទ្វបឆាត្យឃា សត្តា ឈាតាឌីហិ សត្ថិ សឡអាឃតតិកាតិ បចត្តា ទ្វបឆាត្យឃាអាឃតតកថា អារុទេប្បបិ អត្វិ ស្សុយទ្វបត្តិកថា កាឃចឹចិជ្ញាត្តិចទេសត ទ្វបំ កម្មត្តិកថា ចិត្តចិប្បយុទេត្តា អទ្វបឆម្មោច ឌីចិតិទ្រ្ឋិយំ, ទ្វបឌីចិតិទ្រ្ឋិយំ តត្វីតិ បចត្តា ឌីចិតិទ្រ្ឋិយកថា អទិឃ្យបចាឥកម្មេត អទហត្តា បទិហាឃតីតិ បចត្តា កម្មហេត្យកថា

អតិទ្ធាឌិចទេសត សន្តាទេទ អាឌិតចទេតា អបស្សិត្វា តិទ្ធាត៌ អាតិសំសទេតា បស្សត្តស្ស សំយោាឌតប្បហាត៌ ទេហាតីតិ បចត្តា អាតិសំសឥស្សាចិកថា តិទ្ធាតារេយូលាយ្យិ សំយោាឌត៌ អត្វីតិ បចត្តា អយតារេយូលាកថា ទ្វបំ សារេយូលាត្តិកថា អត្យសឃា

អនារម្មណាតិកថា។ ញាណំ អនារម្មណន្តិកថា។ អតីតារម្មណា អនាគតារម្មណា ចិត្តំ អនារម្មណន្តិកថាទ្វយំ។ សព្វំ ចិត្តំ វិតក្កានុបតិតន្តិកថា។ វិតក្កវិប្ផារោវ សទ្ទោ, សោ ច ន សោតវិញ្ញេយ្យោតិ បវត្តា វិតក្កវិប្ផារសទ្ទកថា។ វិនាបិ វិតក្កេន វាចា បវត្តតីតិ បវត្តា នយថាចិត្តស្សវាចាតិកថា។ វិនាបិ វិតក្កេន កាយកម្មំ បវត្តតីតិ បវត្តា នយថាចិត្តស្សកាយកម្មន្តិកថា។ អតីតេហិបិ ខន្ធេហិ, អនាគតេហិបិ ខន្ធេហិ សមន្នាគតោតិ បវត្តា អតីតានាគតសមន្នាគតកថា។

ភវង្គចិត្តេ អនិរុទ្ធេ ឯវ កុសលាកុសលចិត្តានិ ឧប្បជ្ជន្តិ, តទាការេ ច សង្គតិនិរោធោ សិយាតិ បវត្តា និរោធកថា។ សហ វាចាហិ វិញ្ញត្តិរូបំ មគ្គោតិកថា។ បញ្ចវិញ្ញាណសមង្គិស្សាបិ មគ្គភាវនា អត្ថីតិ បវត្តា បញ្ចវិញ្ញាណសមង្គិស្សមគ្គកថា។ បញ្ចវិញ្ញាណា កុសលាបិ អកុសលាបីតិកថា។ បញ្ចវិញ្ញាណា សាភោគាតិកថា។ មគ្គក្ខណេ លោកិយេន, លោកុត្តរេន ចាតិ ទ្វីហិ សីលេហិ យុត្តាតិកថា។ សីលំ អចេតសិកន្តិកថា។ សីលំ ន ចិត្តានុបរិវត្តីតិកថា។ សមាទានហេតុចិត្តវិប្បយុត្តោ បុញ្ញូបចយោ ហោតីតិ បវត្តា សមាទានហេតុកថា។ វិញ្ញត្តិ សីលន្តិកថា។ បាណាតិបាតាទយោ វិនាបិ វិញ្ញត្តិំ ហោន្តីតិ បវត្តា អវិញ្ញត្តិទុស្សីល្យន្តិកថា។

អនុសយា អព្យាកតា, អហេតុកា, ចិត្តវិប្បយុត្តាតិ តិស្សោបិ អនុសយកថា។ អសេខស្ស ញាណវិប្បយុត្តប្បវត្តិយា សោ ញាណីតិ ន វត្តព្វោតិ បវត្តា ញាណកថា។ ញាណំ ចិត្តវិប្បយុត្តន្តិកថា។ មគ្គក្ខណេ ឥទំ ទុក្ខន្តិ ញាណំ បវត្តតីតិ បវត្តា ឥទំ ទុក្ខន្តិកថា។ ឥទ្ធិពលេន អាយុកប្បំ វិនាបិ មហាកប្បំ តិដ្ឋន្តីតិ បវត្តា ឥទ្ធិពលកថា។ ចិត្តសន្តតិ សមាធិ, ន ឯកចិត្តក្ខណិកោតិ បវត្តា សមាធិកថា។ អវិជ្ជាទិបដិច្ចសមុប្បាទង្គេហិ អញ្ញា ធម្មដ្ឋិតតាតិ បវត្តា ធម្មដ្ឋិតតាកថា។ រូបាទីហិ អញ្ញា អនិច្ចតាតិ បវត្តា អនិច្ចតាកថា។

វិញ្ញត្តិយោ វិនាបិ ឥន្ទ្រិយសំវរោ កាយវចីកម្មន្តិ បវត្តា កថា។ សព្វំ កម្មំ វិបាកជនកន្តិ បវត្តា កម្មកថា។ សទ្ទោ វិបាកោតិ បវត្តា កថា។ សឡាយតនំ វិបាកោតិ បវត្តា កថា។ មគ្គំ វិនាបិ សត្តក្ខត្តុបរមតាតិកថា។ តថា កោលំកោលឯកពីជិកថាទ្វយំបិ។ ទិដ្ឋិសម្បន្នោ ជីវិតា វោរោបេតីតិកថា។ ទិដ្ឋិសម្បន្នស្ស អបាយគមនីយា សទ្ធិំ រូបាទិតណ្ហាសង្ខាតទុគ្គតិបហីនាតិ បវត្តា ទុគ្គតិកថា។ សត្តមភវិកស្ស តណ្ហាសមុដ្ឋិតា ទុគ្គតិ អប្បហីនាតិ បវត្តា សត្តមភវិកកថា។

សង្ឃភេទកប្បដ្ឋិ កប្បំ កត្វា នេន មហាកប្បំ អសីតិភាគំ កត្វា តតោ ឯកភាគមត្តំ កាលំ អាយុកប្បំ និរយេ បច្ចតីតិ អគ្គហេត្វា សកលំ មហាកប្បំ បច្ចតិ, វិនស្សមានេបិ កប្បេ ចក្កវាឡន្តរេសុ បច្ចតីតិ បវត្តា កប្បដ្ឋកថា។ សង្ឃភេទកោ អប្បនាកុសលានិ វិយ កាមាវចរកុសលម្បិ ន បដិលភតីតិ បវត្តា កុសលបដិលាភកថា។ អគ្គសម្បន្នាយ អាណត្តិយា អភាវេបិ មាតុឃាតាទិអានន្តរិយកម្មុបយោគោ មិច្ឆត្តនិយតោ ឯវាតិ បវត្តា អនន្តរាបយុត្តកថា។ អនិយតធម្មេសុបិ កោចិ កុសលសម្បយុត្តានិយតា អត្ថីតិ បវត្តា និយតស្ស និយាមកថា។ នីវរណេហិ និវុតេន បដិច្ឆន្នេនេវ ចិត្តេន នីវរណំ បជហតីតិ បវត្តា និវុតកថា។ សម្មុខីភូតំ សំយោជនមេវ ជហតីតិ បវត្តា សម្មុខីភូតកថា។ សមាបន្នោ ច ឈានារម្មណនិកន្តិយា ឈានំ អស្សាទេតីតិ បវត្តា សមាបន្នោ អស្សាទេតីតិកថា។ ទុក្ខវេទនាយបិ រាគស្សាទវេទនា ហោតីតិ បវត្តា អសាតរាគកថា។ ធម្មតណ្ហា អព្យាកតាតិកថា។ ធម្មតណ្ហា ន ទុក្ខសមុទយោតិកថា។

កុសលំ ចា អកុសលស្ស, អកុសលំ ចា កុសលស្ស អនន្តរា ឧប្បជ្ជន្តីតិ បចត្ថា កុសលាកុសលបដិសន្ធហតកថា៎ កញ្ចុនេសម្បូកាតរបិ ពីជបត្តំ សព្វអាយតនំ បដិសន្ធិក្ខណេ ឧប្បជ្ជតីតិ បចត្ថា សព្វអាយតនុប្បត្តិកថា៎ បច្ចុចិន្នាណាតិ អញ្ញាយញ្ញាស្ស អនន្តរា ឧប្បជ្ជន្តីតិ បចត្ថា អនន្តរបច្ចយកថា៎ សមុចាចាកមុត្តចិន្នាត្តិមេយា អរិយរូបត្តិកថា៎ កាយរាកាឌិមេតា អញ្ញោ អនុសមេយាតិកថា៎ កិលេសបរិយុដ្ឋានំ ចិត្តចិប្បយុត្តត្តិកថា៎ យថា កាយរាគេកា កាយធាតុយំ បរិយាបន្នោ, ឯវំ រូបរាកអរូបរាកា រូបារូបធាតុយំ បរិយាបន្នាតិ បចត្ថា បរិយាបន្នកថា៎ ឆ្ងយំ ឌិដ្ឋិកតំ អព្យាកតត្តិកថា៎ ឌិដ្ឋិកតំ អបរិយាបន្នត្តិកថា៎ មេយា មេយនំ មេហតុបច្ចមេយា, មេសា បុន មេតនំ សហជាតាឌិបច្ចមេយា ន មេហាតិ, ឯកធាច ឯកស្ស បច្ចមេយា មេហាតីតិ បចត្ថា បច្ចយតាកថា៎ អចិន្ទាច សង្ខារានំ បច្ចមេយា, ន បន សង្ខារា អចិន្ទាយាតិ បចត្ថា អញ្ញាយញ្ញាបច្ចយកថា៎ កាលទ្ធាភា ញ្ញុមេយ បរិតិប្បន្នេត្ត បញ្ញាត្តិមត្តាតិ បចត្ថា អទ្ធាកថា៎ ឯវំ លលាលយមុហុត្តកថា៎ អញ្ញាស្ស អាសចស្ស អភាចា អាសចា អភាសចាតិ បចត្ថា អាសចកថា៎ មេលាកុត្តរានំ ធម្មានំ ជរាមរណំ មេលាកុត្តរន្តិ បចត្ថា ជរាមរណកថា៎ តិរោធសមាបត្តិ មេលាកុត្តរាតិ បចត្ថា សញ្ញាវេទយិតកថា៎ សា មេលាកិយាតិ បចត្ថា ទុតិយសញ្ញាវេទយិតកថា៎ តិរោធសមាបន្នោបិ កាលំ ករេយ្យាតិ បចត្ថា តតិយសញ្ញាវេទយិតកថា៎ តិរោធសមាបត្តិ អសញ្ញាសត្តុបិកាតិកថា៎ កម្មមេតា អញ្ញោ ចិត្តចិប្បយុត្តោ កម្មុបចមេយាតិកថា៎

ពាលប្បត្តា ញុទ្ធាឌមេយា ញុទ្ធិពាលេភ សត្តានំ ចិត្តំ រាកាឌិអនុប្បត្តិយា តិក្កហ្មតីតិ បចត្ថា តិក្កហកថា៎ ឯវំ កុសលុប្បត្តិយា បរចិត្តបក្កហតកថា៎ ញុទ្ធា ញុទ្ធិយា បរេសំ សុខំ ទេន្តីតិ បចត្ថា សុខានុប្បទានកថា៎ “សង្ខារា អតិច្ចា”តិ យតសិករោតា អតីតាឌិភេឌភិន្នេ សព្វេ សង្ខារេ អារម្មណចមេសភ ឯកមេតា អធិកណ្ហាតីតិ បចត្ថា អធិកយ្ហមតសិការកថា៎ រូបំ មេហតុកត្តិកថា៎ ឯវំ រូបំ សមេហតុកត្តិកថា៎ រូបំ កុសលាកុសលត្តិកថា៎ រូបំ ចិបាកោតិកថា, យថា កាយាចចរកម្មេភ ជាតំ រូបំ កាយាចចរំ, ឯវំ រូបាចចរារូបាចចរកម្មេហិ ជាតំ រូបំ រូបាចចរារូបាចចរន្តិកថា៎ រូបរាគេកា រូបធាតុយា, អរូបរាគេកា ច អរូបធាតុយា បរិយាបន្នោតិកថា៎

អត្ថិ អរហមេតា បុញ្ញោបចមេយាតិកថា៎ តត្ថិ អរហមេតា អកាលមច្ចុតិកថា៎ ឃំ កិញ្ចិ ឧប្បជ្ជតិ, សព្វមិឌំ កម្មមេតាតិកថា៎ ញុន្ទ្រិយពទ្ធមេវ ទុក្ខំ, ន សព្វេ សង្ខារាតិ បចត្ថា ញុន្ទ្រិយពទ្ធកថា៎ សព្វេ សង្ខារា ទុក្ខា ឋមេបត្វា អរិយមក្កត្តិកថា៎ មក្កផលាមេនច សង្ឃោ ភាម, ន ច តានិ ឌក្ខិណំ បដិក្កណ្ហាតិ, តស្មា ន ចត្តព្វំ សង្ឃោ ឌក្ខិណំ បដិក្កណ្ហាតីតិកថា៎ តថា ន ចត្តព្វំ សង្ឃោ ឌក្ខិណំ ចិមេសាធេតីតិកថា៎ ន ចត្តព្វំ សង្ឃោ កុញ្ជតីតិកថា៎ ន ចត្តព្វំ សង្ឃស្ស ឌិន្នំ មហប្ផលន្តិកថា៎ ញុទ្ធោ ន កិញ្ចិ កុញ្ជតិ, តស្មា ន ចត្តព្វំ ញុទ្ធស្ស ឌិន្នំ មហប្ផលន្តិកថា៎ ឌាយកមេតា ឌានំ ចិសុជ្ឈតិ, ន បដិក្កាហកមេតាតិ បចត្ថា ឌក្ខិណាចិសុទ្ធិកថា៎

ញុទ្ធោ តុសិតមេលាកេ ឯច តិព្ពត្តិត្តិ, ន មនុស្សមេលាកេ៎ ឯត្ថ ហិ តិម្មិតរូបមត្តំ ឌស្សេន្តីតិ បចត្ថា មនុស្សមេលាកកថា៎ តិម្មិតរូបំ ធម្មំ ឌេមេសតិ, ន ញុមេទ្ធាតិ បចត្ថា ធម្មមេឌសតាកថា៎ រាមេកាច ករុណា ភាម, តមេតា តត្ថិ ញុទ្ធានំ ករុណាតិកថា៎ ញុទ្ធានំ ឧច្ចារបស្សាមេចា អញ្ញោ កន្ធជាមេត អតិចិយ អធិកណ្ហាតីតិ បចត្ថា កន្ធជាតកថា៎ ញុទ្ធោ ឯមេកាភ មមេក្កភ ចត្តារិ សាមញ្ញផលានិ សច្ឆិកមេរាតីតិ បចត្ថា ឯកមក្កកថា៎

បរិក្ខារានិ ចិតាច បដិយាទិន្នានិ ទុតិយាទិន្នានំ សក្កយតីតិ បទត្ថា ញាតសក្កត្តិកថា បច្ចាកតវេ អចិតក្កចិទារយត្តំ ញាតំ ចិស្មំ ញាតំ តាយ ត ហោតិ, ញាតត្តរិកំ តាយ ហោតីតិ បទត្ថា ញាតត្តរិកកថា សយាបត្តោ សត្តំ សុលាតីតិកថា ចិន្នាលំ ចិតា បសាទចក្ខុតា ទុបំ បស្សតីតិកថា

តេកាលិកេ កិលេសេ បជហតីតិ បទត្ថា កិលេសប្បជហតកថា តិន្នាតសន្តាតាបិ សុន្នាតា សន្តារក្ខន្ធបរិយាបន្នាតិ បទត្ថា សុន្នាតកថា អសន្តតយេច សាមន្នាផលត្តិកថា ឥមេសំ កោសត្តិ ឆព្វានំ បដិលិកា អសន្តតាតិ បទត្ថា បត្តិកថា សព្វឆព្វានំ សកាចសន្តាតា តថតា អសន្តតាតិ បទត្ថា តថតាកថា អតចដ្ឋេដ្ឋេត តិន្នាតយ្យំ កុសលត្តិកថា អាតត្តរិយានិ ចិតាបិ អត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស អច្ចត្តតិយាយតាតិកថា លោកិយសន្តានេយា ត ព្ហត្រិយាតីតិ បទត្ថា ព្ហត្រិយកថា

អសង្ខិច្ចាបិ អាតត្តរិកោ ហោតីតិ បទត្ថា អសង្ខិច្ចកថា តត្ថិ បុថុជ្ជនស្ស ញាណត្តិ បទត្ថា ញាណកថា តេរេយិកានំ កព្វាតេច តិរេយបិលទ្ទបេត ចឆេត្តិ, ត តិរេយបិលិតិ បទត្ថា តិរេយបិលកថា អត្ថិ ឆេចេសុ តិរេច្ឆាតាតិកថា ចិរតិត្តយំ ចិត្តចិប្បយុត្តំ, បច្ចង្គិកោច យក្កាតិ បទត្ថា យក្កកថា បដិច្ចសមុប្បាទេសុ ញាណំ លោកុត្តរត្តិ បទត្ថា ញាណកថា

តិស្សា សង្គីតិយោ អារព្ភ សាសតំ តចំ កតត្តិ បទត្ថា សាសតកថា បុថុជ្ជនោ ឧកក្ខលេ តេឆាតុកេហិ ឆព្វេហិ អចិចិត្តោតិ បទត្ថា អចិចិត្តកថា គោឃ្យាចរលាហេតុកំ កិច្ចិ សំយោជនំ អប្បហាយបិ អរហា ហោតីតិ បទត្ថា សំយោជនកថា “សព្វារា តិច្ចា ហោតុ, ទុក្ខា តិច្ចបុប្បផលិនិយុត្តា លេយិតោ ហោតូ”តិអាទិតា យថាធិប្បាយំ ព្ហទ្ធិ បទត្តីតិ បទត្ថា ព្ហទ្ធិកថា ព្យុទ្ធានំ សទ្ទិរអាយុបការេចយត្តតា អព្ភាបិ ចេយត្តតា អត្ថីតិ បទត្ថា ព្យុទ្ធកថា ឧកស្មិំ លេលា សព្វលោកធាតុសុ អតេតក ព្យុទ្ធា សន្តីតិ បទត្ថា សព្វទិសាកថា សព្វេ ឆព្វា តិយតាតិ បទត្ថា ឆព្វកថា សព្វកព្វានិ ផលទាតេ តិយតាតីតិ បទត្ថា កព្វកថា

អរហា អសព្វញ្ញុការេចត សព្វញ្ញុចិសយេ កិច្ចិ សំយោជនំ អប្បហាយ បរិតិព្វាតីតិ បទត្ថា បរិតិព្វាតកថា អរហា កុសលចិត្តោ បរិតិព្វាយតីតិ បទត្ថា កុសលចិត្តកថា អរហា អាតេតជ្ជេ សណ្ឋិតោ បរិតិព្វាយតីតិ បទត្ថា អាតេតជ្ជកថា អត្ថិ គព្ភសេយ្យាយ ឆព្វាភិសមយោ, អត្ថិ គព្ភសេយ្យាយ អរហត្តប្បត្តិ, សុបិតន្តេ ឆព្វាភិសមយោ, អរហត្តប្បត្តិ ចាតិ បទត្ថា តិស្សាបិ កថា សព្វំ សុបិតចិត្តំ អព្យាកតត្តិកថា លហិកតាយ ចិត្តានំ តត្ថិ អាសេចតបច្ចយតាតិកថា សព្វា សន្តតា ឧកចិត្តក្ខណិកាតិ បទត្ថា លហិកកថា

តំតំលទ្ធិភេទវសេន សង្ខេបតោបិ វុច្ចមានា អតិភារិយំ គន្ថំ ករោន្តិ, តស្មា ន វិត្ថារិតា. តំ បន នយំ ឥច្ឆន្តេហិ បាឡិអដ្ឋកថាសុ (កថា. ១ អាទយោ; កថា. អដ្ឋ. និទានកថា) ឯវ វិត្ថារតោ គហេតព្ពោតិ អយមេត្ថ បាឡិនយេន សទ្ធិំ អត្ថវិនិច្ឆយោ.

មោហវិច្ឆេទនិយា អភិធម្មមាតិកត្ថវណ្ណនាយ

កថាវត្ថុមាតិកត្ថវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៩. យមកមាតិកា

មូលយមកមាតិកវណ្ណនា

ឥទានិ យមកមាតិកាយ សំវណ្ណនានយោ ហោតិ. សា បនេសា មូលយមកមាតិកា ខន្ធាយតនធាតុសច្ចសង្ខារអនុសយចិត្តធម្មិន្ទ្រិយយមកមាតិកាតិ ទសវិធា ហោតិ. កេនដ្ឋេន ចេត្ថ យមកន្តិ? យុគឡដ្ឋេន. យុគឡំ ហិ “យមកបាដិហារិយំ”, “យមកសាលា”តិអាទីសុ “យមក”ន្តិ វុច្ចតិ, ឥតិ យុគឡសង្ខាតានំ យមកានំ វសេន ទេសិតត្តា ឥមេសុ ទសសុ ឯកេកស្មិំ, ឯកេកំ វិភជនត្តា និទ្ទេសោបិ, សព្ពេសំ សមូហត្តា បករណម្បិ យមកំ នាម. ឥធ បនេតា និទ្ទេសយមកំ ឧបាទាយ “យមកមាតិកា”ត្វេវ វុត្តា, តាសំ បន ទសន្នំ យមកមាតិកានំ មូលយមកមាតិកា អាទិ. តត្ថាបិ “យេ កេចិ កុសលា ធម្មា, សព្ពេ តេ កុសលមូលា. យេ វា បន កុសលមូលា, សព្ពេ តេ ធម្មា កុសលា”តិ ឥទំ យមកំ អាទិ. តស្ស កុសលមូលសង្ខាតានំ ទ្វិន្នំ អត្ថានំ វសេន អត្ថយមកន្តិ វា, តេសញ្ញេវ អត្ថានំ អនុលោមតោ បដិលោមតោ បវត្តបាឡិធម្មវសេន ធម្មយមកន្តិ វា, អនុលោមបដិលោមតោ បវត្តបុច្ឆាវសេន បុច្ឆាយមកន្តិ វា តិធា យមកភាវោ វេទិតព្ពោ. សេសេសុបិ ឯសេវ នយោ.

ឥទានិ ឥមេសំ យមកានំ វសេន ទេសិតាយ ឥមិស្សា មូលយមកមាតិកាយ តាវ នយយមកបុច្ឆាអត្ថវារប្បភេទវសេន បាឡិវវត្ថានំ ឯវំ វេទិតព្ពំ – កុសលត្តិកមាតិកាយ ហិ “កុសលា ធម្មា”តិ ឥទំ អាទិបទំ និស្សាយ មូលនយោ មូលមូលនយោ មូលកនយោ មូលមូលកនយោតិ ឥមេ ចត្តារោ នយា ហោន្តិ. តេសុ ឯកេកស្មិំ នយេ មូលយមកំ ឯកមូលយមកំ អញ្ញមញ្ញមូលយមកន្តិ តីណិ តីណិ យមកានីតិ ទ្វាទស យមកានិ. ឯកេកស្មិំ យមកេ អនុលោមបដិលោមវសេន ទ្វេ ទ្វេ បុច្ឆាតិ ចតុវីសតិ បុច្ឆា, ឯកេកបុច្ឆាយ សន្និដ្ឋានសំសយវសេន ទ្វេ ទ្វេ អត្ថាតិ អដ្ឋចត្តាលីស អត្ថា.

តត្ថ យេ កេចិ កុសលាតិ កុសលេសុ “កុសលា នុ ខោ, ន កុសលា នុ ខោ”តិ សន្ទេហាភាវតោ ឥមស្មិំ បទេ សន្និដ្ឋានត្ថោ វេទិតព្ពោ. សព្ពេ តេ កុសលមូលាតិ “សព្ពេ តេ កុសលា ធម្មា កុសលមូលា នុ ខោ, ន នុ ខោ”តិ ឯវំ វិមតិវសេន បុច្ឆិតត្តា ឥមស្មិំ បទេ សំសយត្ថោ វេទិតព្ពោ. សោ ច ខោ វេនេយ្យានំ សំសយដ្ឋានេ សំសយំ ទីបេត្វា តំនិរាករណត្ថំ ភគវតា វុត្តោ, តថាគតស្ស បន សំសយដ្ឋានំ នាម នត្ថិ. ឥតោ បរេសុបិ បុច្ឆាបទេសុ ឯសេវ នយោ. យថា ច កុសលបទំ និស្សាយ ឥមេ ចត្តារោ នយា ហោន្តិ, អកុសលបទំ និស្សាយបិ តថេវ, អព្យាកតបទំ និស្សាយបិ តថេវ, កុសលាទីនិ តីណិបិ បទានិ ឯកតោ កត្វា និទ្ទិដ្ឋំ នាមបទំ និស្សាយ តថេវាតិ កុសលត្តិកមាតិកាយ ចតូសុ បទេសុ សព្ពេបិ សោឡស នយា, អដ្ឋចត្តាលីស យមកានិ, ឆន្នវុតិ បុច្ឆា, ទ្វានវុតិសតំ អត្ថា ច ឧទ្ទេសវសេន វុត្តាតិ វេទិតព្ពា. ឯត្តាវតា មូលវារោ ហេតុវារោ និទានវារោ សម្ភវវារោ បភវវារោ សមុដ្ឋានវារោ អាហារវារោ អារម្មណវារោ បច្ចយវារោ សមុទយវារោតិ សព្ពេបិ ទស វារា ហោន្តិ. តត្ថ មូលវារេ អាគតបរិច្ឆេទេនេវ អវសេសេសុបិ នយាទយោ វេទិតព្ពា. បាឡិ បនេត្ថ អតិសំខិត្តា. ឥតិ សព្ពេសុបិ ទសសុ វារេសុ សដ្ឋិសតំ នយា, អសីតិអធិកានិ ចត្តារិ

ឃយកាឋតាតិ, ឋដ្ឋិអឌិកាតិ តច បុច្ឆាឋតាតិ, ឋិឋាឌិកាតិ ទុក្ខតឋិឋតិ អត្ថឋតាតិ ច វុឌ្ឌិដ្ឋាតិតិ ចេឌិតព្ពាតិ៍

ទុចរេមត្ថ តឃឃយកាបុច្ឆា អត្ថចារបរ្យកេឌចរេឋត បិញ្ញព្ពចចត្ថាតំ ឋិឌិត្វា ព្ពឌាតិ តឋ្យា អត្ថព្ពាតបឌត្ថាត្ឋារេរតច ឋិកក្ខតឃឋហិតោ ឋទ្ធេប្បត្ថចណ្ណតាតឃោ ទុចំ ចេឌិតព្ពោ – តត្ថ ឃេ កេឋិតិ អតចរេឋឋចចតំ៍ ក្យឋលិ ឌយ្ញាតិ អតចន្ឋ្យុលឋិបិកា តិឋ្យត្តឋកាចា៍ ឋព្ពោ ទេត ក្យឋលម្លុលិតិ កំ ទេត ឋព្ពោឃេច ក្យឋលម្លុលិ ហោត្តីតិ បុច្ឆា៍ ព្ពយាតិ បត ឋិឋ្យន្ឋុតយាតិកាឃ តត្ថិ៍ ឃយកាយាតិកាឃ ហិ ឋព្ពាត្ថ បុច្ឆាបឌាតតច វុឌ្ឌដ្ឋាតិ, ត ឋិឋ្យន្ឋុតាតិតិ៍ ឋិឋ្យន្ឋុតាតិ បត តិចេ្ឌឋេឃេច ចុត្តាតិ, តឋ្ញា ឋព្ពាត្ថ តិចេ្ឌឋតេឃតេច ឋិឋ្យន្ឋុតយុលំ ឌឋ្យឃិឋ្យាយ៍ ព្ពយិឋ្យាច “ឃេ កេចិ ក្យឋលិ ឌយ្ញា, ឋព្ពោ ទេត ក្យឋលម្លុលិ”តិ បុច្ឆាឃ ឋិកក្ខតឃេត ព្ពឌំ ឋិឋ្យន្ឋុតយុលំ៍ “តីលោច ក្យឋលម្លុលិតិ, អចរេឋឋា ក្យឋលិ ឌយ្ញា ត ក្យឋលម្លុលិ”តិ តឋ្យា ចាឃយត្ថា – ត ទេត ឋព្ពោ ក្យឋលិ ឌយ្ញា ក្យឋលម្លុលិតិ ហោត្តិ, អលេិកាឌិតិ បត តីលោច ក្យឋលម្លុលិតិតិ៍ ឃេ ចា បត ក្យឋលម្លុលិ តឃោ អលេិកាឌឃោ ក្យឋលិតំ ម្លុលិតិ ចុត្តា, ឋព្ពោ ទេត ក្យឋលិ ឌយ្ញាតិ កំ ទេត ឋព្ពោ តឃោបិ ឌយ្ញា ក្យឋលិតិ បុច្ឆា៍ តឋ្យា តិចេ្ឌឋ “អាយត្តា”តិ ឋិឋ្យន្ឋុតំ៍ តឋ្យ ទេតឋំ តិល្លុំ ម្លុលិតំ ក្យឋលកាចយ្យិ ឋយ្យដិច្ឆាយីតិ អត្ថា៍ អឃំ តាច ម្លុលតឃេ ម្លុលឃយកាតឃោ៍

ទុកម្លុលឃយកេ បត ឋព្ពោ ទេត ក្យឋលម្លុលេត ទុកម្លុលិតិ កហតដ្ឋេត ទុកម្លុលកំ អក្ខេហត្វា ឋយាតទ្ធេត កេហតព្ពា, អឃំ ហេត្ថ អត្ថា – “ឋព្ពោ ទេត ក្យឋលម្លុលេត ទុកំ ឋយាតំ ម្លុលំ ទុតេឋត្តិ ទុកម្លុលិ”តិ៍ ឃំ ឋឋ្យ្យឋ្យ ម្លុលំ, កំ តេឌច ចេឌតាឌិតត្តិ អឃំ បុច្ឆា៍ អឆ តេឋំ តឆាកាចំ ឋយ្យដិច្ឆតចេឋត “អាយត្តា”តិ ឋិកក្ខេ ឋិឋ្យន្ឋុតំ៍ ឃេ ចា បត ក្យឋលម្លុលេត ទុកម្លុលិ, ឋព្ពោ ទេត ឌយ្ញា ក្យឋលិតិ បុច្ឆា៍ តឋ្យា បត ក្យឋលចិត្តឋយ្ញដ្ឋាតំ ទ្វុបំ ក្យឋលម្លុលេត ទុកម្លុលយេច, ត ក្យឋលំ, ឋឋ្យាឌិឌយ្ញាតំ បត ក្យឋលម្លុលេត ទុកម្លុលេច្ចុច ក្យឋលច្ចុាតិ ព្ពឌំ ឋិឋ្យន្ឋុតំ៍ ឃេឆច ហិ ឋឋ្យាឌិតំ អលេិកាឌឃោ ស្ញុបតិដ្ឋិតកាចឋាឌេតត ហេតុបច្ចុឃត្តា ម្លុលំ, តឆា តំឋយ្ញដ្ឋាតទ្វុបឋ្យាបីតិ តំទ្វុបយ្យិ អទ្វុបឌយ្ញុហិ ឋដ្ឋិ ឋយាតម្លុលត្តិ ចុច្ចុតិ, ត បត ក្យឋលំ អតចន្ឋ្យុលឋិបិកត្តាកាចា៍ ទុកម្លុលឃយកាតឃោ៍

អព្ពាយព្ពាម្លុលឃយកេ បត “ឃេ កេចិ ក្យឋលិ”តិ អបុច្ឆិត្វា “ឃេ កេចិ ក្យឋលម្លុលេត ទុកម្លុលិ”តិ បុច្ឆា កតា៍ កឋ្ញា? ព្ពយិតាបិ ញ្យន្ឋុតេតត តឋ្យចត្ថឋ្យ ឋម្ពុចឌឋ្យតត្ថំ, ក្យឋលឋយ្ញដ្ឋាតទ្វុបឋ្យាបិ ឋយ្យិល្ហតត្ថច្ចុា៍ អព្ពាយព្ពាម្លុលិតិ ឋព្ពោច ទេត កំ អព្ពាយព្ពាឋ្យ ហេតុបច្ចុឃដ្ឋេត ម្លុលិតិ ហោត្តីតិ បុច្ឆា៍ តឋ្យា ឃាតិ ច្ចេ តីហិ ម្លុលិតិ ទុកេតា វុបយ្ញុត្តិ, តាតេច ទុកម្លុលិតិ ចេច អព្ពាយព្ពាម្លុលិតិ ច, អចរេឋឋា ក្យឋលម្លុលឋហឌាតា ទ្វុបិទ្វុបឌយ្ញា ក្យឋលម្លុលេត ទុកម្លុលិច, ត ច អព្ពាយព្ពាម្លុលិតិ ឋិឋ្យន្ឋុតំ៍ តឋ្យច បដិលេិយតឃេ ឋព្ពោ ទេត អព្ពាយព្ពាម្លុលិ អលេិកាឌឃោ ក្យឋលិតិ បុច្ឆា៍ អាយត្តាតិ ឋិឋ្យន្ឋុតំ៍ ម្លុលតឃោ៍

ឃឆា ច ម្លុលតឃេ ម្លុលឃយកទុកម្លុលឃយកអព្ពាយព្ពាម្លុលឃយកចរេឋត លក្ខិឌា បុច្ឆាឋិឋ្យន្ឋុតតឃា ចុត្តា, ទុចំ ម្លុលម្លុលតឃាឌិស្វុបិ ចេឌិតព្ពា៍ អឃំ បតេត្ថ ឋិឋេឋា – ឋព្ពោ ទេត ក្យឋលម្លុលម្លុលិតិ ឋព្ពោ ទេត ក្យឋលម្លុលឋព្ពាតា ម្លុលិ, ក្យឋលម្លុលម្លុលិច្ចេច អត្ថា៍ ទុកម្លុលម្លុលិតិ ឋយាតដ្ឋេត ទុកេយច ម្លុលម្លុលំ ទុតេឋត្តិ ទុកម្លុលម្លុលិ, ឋយាតម្លុលម្លុលិច្ចេច អត្ថា៍ អព្ពាយព្ពាម្លុលម្លុលិតិ អព្ពាយព្ពាឋ្យ ម្លុលំ អព្ពាយព្ពាម្លុលំ, តំ ហេតុបច្ចុឃដ្ឋេត ម្លុលំ ទុតេឋត្តិ អព្ពាយព្ពាម្លុលម្លុលិ, អព្ពាយព្ពាម្លុលម្លុលិច្ចេច អត្ថា៍ ឋេឋំ តាឌិឋយេចាតិ៍

មូលមូលនយោ។

មូលកនយេ បន សព្ពេ តេ កុសលមូលកាតិ សព្ពេ តេ កុសលា ហេតុបច្ចយេន កុសលកំ មូលំ ឯតេសន្តិ កុសលមូលកាតិ បុច្ឆា។ អាយត្តាតិ វិស្សជ្ជនំ។ “យេ ច បន កុសលមូលកា, សព្ពេ តេ ឯកមូលា កុសលា”តិ បុច្ឆា។ យំ រូបំ, តំ ឋបេត្វា សេសំ កុសលន្តិ វិស្សជ្ជនំ, សេសំ តាទិសមេវាតិ។ មូលកនយោ។

មូលមូលកនយេ បន កុសលមូលមូលកាតិ កុសលមូលសង្ខាតំ មូលំ ឯតេសន្តិ កុសលមូលមូលកា។ សេសំ តាទិសមេវាតិ។

អយំ តាវ កុសលបទេសុ បុច្ឆាវិស្សជ្ជននយោ។ អកុសលបទាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។ អយំ បន វិសេសោ – អកុសលបទមូលេសុ ឯកមូលវារកេ “យេ កេចិ អកុសលា ធម្មា, សព្ពេ តេ អកុសលមូលេន ឯកមូលា”តិ បទបុច្ឆាយ “អហេតុកំ អកុសលំ អកុសលមូលេន ឯកមូល”ន្តិ និទ្ទេសេន វិស្សជ្ជនំ កតំ។ តត្ថ អហេតុកំ អកុសលន្តិ ទ្វីសុ មោហមូលចិត្តេសុ មោហំ សន្ធាយ វុត្តំ, អព្យាកតបទមូលេសុ ឯកមូលវារកេ “យេ កេចិ អព្យាកតា ធម្មា, សព្ពេ តេ អព្យាកតមូលេន ឯកមូលា”តិ បុច្ឆាយ “អហេតុកំ អព្យាកតំ ឋបេត្វា សេសា អព្យាកតមូលេន ឯកមូលកា”តិ វិស្សជ្ជនំ។ តត្ថ អហេតុកំ អព្យាកតន្តិ អដ្ឋារសាហេតុកចិត្តុប្បាទា, រូបំ, និព្ពានញ្ច។ ឯត្ថ ច កិញ្ចាបិ សហេតុកអព្យាកតចិត្តសមុដ្ឋានរូបម្បិ អព្យាកតមូលេន ឯកមូលមេវ, តំ បន អដ្ឋាហារិកំ កត្វា និទ្ទេសេ ឯកតោ លក្ខណានុវសេនេតំ វិស្សជ្ជនំ កតន្តិ វេទិតព្ពំ។

នាមបទមូលេសុ ច “យេ កេចិ នាមា ធម្មា, សព្ពេ តេ នាមមូលា”តិ បុច្ឆាយ “នវេវ នាមមូលានិ, អវសេសា នាមា ធម្មា, ន នាមមូលា”តិ វិស្សជ្ជនំ។ ឯកមូលនយេ បនេត្ថ “យេ កេចិ នាមា ធម្មា, សព្ពេ តេ នាមមូលេន ឯកមូលា”តិ បុច្ឆា។ “អហេតុកំ នាមំ ឋបេត្វា សេសំ នាមមូលេន ឯកមូល”ន្តិ វិស្សជ្ជនំ។ តត្ថ អហេតុកចិត្តុប្បាទវិចិកិច្ឆុទ្ធច្ចសម្បយុត្តមោហនិព្ពានវសេន អហេតុកំ នាមំ វេទិតព្ពំ។ សេសំ សព្ពត្ថ កុសលបទេ វុត្តានុសារេន សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ។ អយំ មូលវារេ នយោ។

ឥតោ បរេសុ ហេតុវារាទីសុ នវសុ វារេសុ មូលវារសទិសោវ សព្ពត្ថ វណ្ណនានយោ។ ហេតុអាទិបទមត្តេយេវ ហេតុ វិសេសោ, តានិ ច មូល-សទ្ទបរិយាយវសេន អលិកាទិហេតុការណេន។ អលិកាទយោ ហិ សហជាតធម្មសង្ខាតស្ស អត្តនោ ផលស្ស បតិដ្ឋានដ្ឋេន មូលំ។ តស្ស និប្ផាទនត្ថំ ហិនោតីតិ បវត្តតីតិ ហេតុ, “ហន្ទ តំ គណ្ហថា”តិ និយ្យាតេន្តំ វិយ អត្តនោ ផលំ និទេតីតិ និទានំ។ ឯតស្មា ផលំ សម្ភវតីតិ សម្ភវោ។ បភវតីតិ បភវោ។ សមុដ្ឋាតីតិ តំ ឯត្ថ, ឯតេនាតិ វា សមុដ្ឋានំ។ តំ អាហរតីតិ អាហារោ។ អប្បដិក្ខិបិតព្ពេន ឯតេន អាលម្ពិយតីតិ អាលម្ពណំ។ ឯតំ បដិច្ច តំ ឯតីតិ បច្ចយោ។ ឯតស្មា តំ សមុទេតីតិ សមុទយោ។ សព្ពំ ការណបរិយាយេន វុត្តា “មូលំ ហេតុ និទានញ្ចា”តិ គាថា ឯវម្បិ វាទានំ ឋានគាថា នាម។ អយំ មូលយមកមាតិកត្ថវណ្ណនានយោ។

ខន្ធយមកមាតិកត្ថវណ្ណនា

ខន្ធយមកបាឡិយា បន បាឡិវវត្ថានំ តាវ ឯវំ វេទិតព្ពំ – “បញ្ចក្ខន្ធា”តិ បទំ អាទិំ កត្វា យាវ “ន ខន្ធា ន សង្ខារា”តិ បទំ, តាវ បវត្តា អយំ ខន្ធយមកមាតិកា នាម។ សា បណ្ណត្តិវារស្ស “ឧទ្ទេសវារោ”តិបិ “បុច្ឆាវារោ”តិបិ វុច្ចតិ។ សោ ច បទសោធនវារោ បទសោធនមូលចក្កវារោ សុទ្ធខន្ធវារោ សុទ្ធខន្ធមូលចក្កវារោតិ ចតូហិ នយវារេហិ បដិមណ្ឌិតោ។ តត្ថ “រូបំ រូបក្ខន្ធោ, រូបក្ខន្ធោ រូប”ន្តិអាទិនា នយេន បទេនេវ សោធេត្វា គតោ បទសោធនវារោ នាម។ សោ អនុលោមបដិលោមវសេន ទុវិធោ ហោតិ។ តស្ស អនុលោមវារេ “រូបំ រូបក្ខន្ធោ, រូបក្ខន្ធោ រូប”ន្តិអាទីនិ បញ្ច យមកានិ, បដិលោមវារេបិ “ន រូបំ ន រូបក្ខន្ធោ, ន រូបក្ខន្ធោ ន រូប”ន្តិអាទិនា បញ្ច វារា។

តតោ បរំ តេសញ្ញេវ បទសោធនវារេ សោធិតានំ ខន្ធានំ “រូបំ រូបក្ខន្ធោ, ខន្ធា វេទនាក្ខន្ធោ”តិអាទិនា នយេន ឯកេកខន្ធមូលកានិ ចត្តារិ ចត្តារិ ចក្កានិ ពន្ធិត្វា គតោ បទសោធនមូលកានំ ចក្កានំ អត្ថិតាយ បទសោធនមូលចក្កវារោ នាម។ សោបិ អនុលោមបដិលោមវសេន ទុវិធោ ហោតិ។ តស្ស អនុលោមវារេ “រូបំ រូបក្ខន្ធោ, ខន្ធា វេទនាក្ខន្ធោ”តិអាទីនិ ឯកេកខន្ធមូលកានិ ចត្តារិ ចត្តារិ កត្វា វីសតិ យមកានិ។ បដិលោមវារេបិ “ន រូបំ ន រូបក្ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន វេទនាក្ខន្ធោ”តិអាទីនិ វីសតិមេវ។

តតោ បរំ “រូបំ ខន្ធោ, ខន្ធា រូប”ន្តិអាទិនា នយេន សុទ្ធខន្ធវសេនេវ គតោ សុទ្ធខន្ធវារោ នាម។ សោបិ អនុលោមបដិលោមវសេន ទុវិធោ ហោតិ។ តស្ស អនុលោមវារេ “រូបំ ខន្ធោ , ខន្ធា រូប”ន្តិអាទីនិ បញ្ច យមកានិ។ បដិលោមវារេបិ “ន រូបំ ន ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន រូប”ន្តិអាទីនិ បញ្ចេវ។

តតោ បរំ តេសញ្ញេវ សុទ្ធខន្ធានំ “រូបំ ខន្ធោ, ខន្ធា វេទនា”តិអាទិនា នយេន ឯកេកខន្ធមូលកានិ ចត្តារិ ចត្តារិ ចក្កានិ ពន្ធិត្វា គតោ សុទ្ធខន្ធមូលកានំ ចក្កានំ អត្ថិតាយ សុទ្ធខន្ធមូលចក្កវារោ នាម។ សោបិ អនុលោមបដិលោមវសេន ទុវិធោ ហោតិ។ តស្ស អនុលោមវារេ “រូបំ ខន្ធោ, ខន្ធា វេទនា”តិអាទីនិ ឯកេកខន្ធមូលកានិ ចត្តារិ ចត្តារិ កត្វា វីសតិ យមកានិ។ បដិលោមវារេបិ “ន រូបំ ន ខន្ធោ, ន ខន្ធា ន វេទនា”តិអាទីនិ វីសតិមេវ។ ឯវមេតេសុ ចតូសុ នយវារេសុ ឯកំ យមកសតំ, ទ្វេ បុច្ឆាសតានិ, ឯកេកបុច្ឆាយ សន្និដ្ឋានសំសយវសេន ទ្វេ ទ្វេ អត្ថេ កត្វា ចត្តារិ ច អត្ថសតានិ និទ្ទិដ្ឋានីតិ វេទិតព្ពានិ។

ឯវមេតិស្សា បាឡិវវត្ថានំ វិទិត្វា ឥទានិ អនុត្តានបទត្ថានុសារេន វិនិច្ឆយសហិតសង្ខេបវណ្ណនានយោ ឯវំ វេទិតព្ពោ។ បញ្ចក្ខន្ធាតិ អយំ យមកវសេន បុច្ឆិតព្ពានំ ខន្ធានំ ឧទ្ទេសោ។ រូបក្ខន្ធោ...បេ... វិញ្ញាណក្ខន្ធោតិ តេសញ្ញេវ បភេទតោ នាមវវត្ថានំ។ តតោ បរំ បទសោធនវារាទយោ ចត្តារោ នយវារា។ តត្ថ រូបំ រូបក្ខន្ធោតិ យំ កិញ្ចិ “រូប”ន្តិ វុច្ចតិ, សព្ពំ តំ “រូបក្ខន្ធោ”តិ បុច្ឆតីតិ វចនសោធនត្ថំ បុច្ឆា។ តស្សា ច “បិយរូបំ សាតរូបំ រូបំ ន រូបក្ខន្ធោ, រូបក្ខន្ធោ រូបញ្ចេវ រូបក្ខន្ធោ ចា”តិ ឥទំ និទ្ទេសនយេន វិស្សជ្ជនំ។ តត្ថ បិយរូបំ សាតរូបន្តិអាទីសុ យំ “រូប”ន្តិ វុត្តំ, តំ រូបមេវ ន រូបក្ខន្ធោ។ យោ បន “រូបក្ខន្ធោ”តិ វុត្តោ, សោ “រូប”ន្តិបិ

“ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ”ᨲᩥᨷᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩑᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩁᩪᨷᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨷᨶ “ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩔ ᨶᩥᨿᨾᩮᨶ ᩁᩪᨷᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨿ, ᩅᩮᨴᨶᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨿ ᨧ “ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ᪨ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᩈᨬ᩠ᨬᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨿ “ᨷᨷᨬ᩠ᨧᩈᨬ᩠ᨬᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩋᩣᨣᨲᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᨶ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ, ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᨧᩮᩅ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ᪨ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨿ ᨧ “ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ᪨ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨿ “ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩣ ᩅᨲ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ, ᨲᨲᩮᩣ ᩋᩅᩈᩮᩈᩣ ᩈᨦ᩠ᨡᨲᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣ ᨶ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ᪨ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨿ “ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ᪨ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨿ, ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨿ ᨧ “ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ᪨

ᨷᨧ᩠ᨧᨶᩦᨠᩅᩤᩁᩮ ᨶ ᩁᩪᨷᩴ ᨶ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨿ “ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ᪨ ᨲᩔ ᩁᩪᨷ-ᩈᨴ᩠ᨴᩅᨧᨶᩦᨿᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨶ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᨶ ᩁᩪᨷᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨿ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩅᩥᨶᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩣ “ᨷᩥᨿᩁᩪᨷᩴ ᩈᩣᨲᩁᩪᨷ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨶ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ, ᩁᩪᨷᩴ, ᨷᩥᨿᩁᩪᨷᩈᩣᨲᩁᩪᨷᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩅᩥᨶᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨷᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨶ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᨧᩮᩅ ᨶ ᩁᩪᨷᨬ᩠ᨧᩣᨲᩥ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ᪨ ᨶ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᨶ ᩅᩮᨴᨶᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨿ, ᨶ ᩅᩮᨴᨶᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᨶ ᩅᩮᨴᨶᩣᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨿ, ᨶ ᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᨶ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨿ ᨧ “ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ᪨ ᨶ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣ ᨶ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨿ “ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ᪨ ᨶ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᨶ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨿ ᨷᨶ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᨶ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ, ᩈᨬ᩠ᨬᩣ, ᨲᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᨬ᩠ᨬᩴ, ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨬ᩠ᨧ ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩅᩈᩮᩈᩣ ᨶ ᨧᩮᩅ ᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᨶ ᨧ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ᪨ ᨶ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣ ᨶ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨿ “ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ᪨ ᨶ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᨶ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨿ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩴ ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩅᩈᩮᩈᩈᨦ᩠ᨡᨲᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨶ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ, ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣ, ᩋᩈᨦ᩠ᨡᨲᩣ ᨷᨶ ᨵᩣᨲᩩ ᨶ ᨧᩮᩅ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣ ᨶ ᨧ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ᪨ ᨶ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ ᨶ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨿ, ᨶ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᨶ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨿ ᨧ “ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ᪨ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨧ ᨶᨿᩮᨶ ᩍᨲᩁᩮᩈᩩᨷᩥ ᨷᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᩥᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᨶᨿᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ, ᩅᩥᩈᩮᩈᨾᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᨶ ᩅᨠ᩠ᨡᩣᨾ᪨

ᨷᨴᩈᩮᩣᨵᨶᨾᩪᩃᨧᨠ᩠ᨠᩅᩤᩁᩮ ᨷᨶ ᩋᨿᩴ ᩅᩥᩈᩮᩈᩮᩣ – ᨡᨶ᩠ᨵᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᨿᩮ ᨠᩮᨧᩥ ᨡᨶ᩠ᨵᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᩅᩮᨴᨶᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ᪨ ᨲᩔᩣ “ᩅᩮᨴᨶᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᨧᩮᩅ ᩅᩮᨴᨶᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᨧ, ᩋᩅᩈᩮᩈᩣ ᨷᨶ ᨡᨶ᩠ᨵᩣ, ᨶ ᩅᩮᨴᨶᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ᪨ ᩈᩮᩈᩮᩈᩩᨷᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩤ᪨ ᨷᨧ᩠ᨧᨶᩦᨠᩮ ᨷᨶ ᨶ ᨡᨶ᩠ᨵᩣ ᨶ ᩅᩮᨴᨶᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨿ “ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨿᩮ ᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨷᩥ ᨶ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣᨷᩥ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ “ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ, ᩈᩮᩈᩴ ᩈᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᨾᩮᩅ᪨ ᨷᨴᩈᩮᩣᨵᨶᨾᩪᩃᨧᨠ᩠ᨠᩅᩤᩁᩮ᪨

ᩈᩩᨴ᩠ᨵᨡᨶ᩠ᨵᩅᩤᩁᩮ ᨷᨶ “ᩁᩪᨷᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ”ᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨿ “ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ ᨷᩥᨿᩁᩪᨷᩣᨴᩦᨶᨾ᩠ᨷᩥ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩈᩩ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ᪨ “ᨡᨶ᩠ᨵᩣ ᩁᩪᨷ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨿᩮ ᨠᩮᨧᩥ ᨡᨶ᩠ᨵᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᩉᩥᩔ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮ “ᨡᨶ᩠ᨵᩣ ᩁᩪᨷ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨷᨴᩴ ᩋᨶᩩᨴ᩠ᨵᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ “ᨡᨶ᩠ᨵᩣ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩈᩮᨶᩮᩅ ᨷᨴᩴ ᩏᨴ᩠ᨵᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ “ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᨧᩮᩅ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᨧ, ᩋᩅᩈᩮᩈᩣ ᨡᨶ᩠ᨵᩣ, ᨶ ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩴ ᨠᨲᩴ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨧ ᨠᩣᩁᨱᩮᨶ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᨡᨶ᩠ᨵᩅᩤᩁᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩅᨧᨶᩈᩮᩣᨵᨶᩮ ᩅᩥᨿ ᩉᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨶ ᩅᨧᨲᩥ ᨷᨿᩣᩃᩴ, ᨿᨳᩣ ᨷᨶ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᨡᨶ᩠ᨵᩣ ᩃᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᨳᩣ ᨲᨳᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣᩅ ᨷᨿᩣᩃᩴ᪨ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᨿᨲᨶᨿᨾᨠᩣᨴᩦᩈᩩᨷᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩤ᪨ ᨷᨧ᩠ᨧᨶᩦᨠᩮ “ᨶ ᩁᩪᨷᩴ ᨶ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ”ᨲᩥ ᨿᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᨩᩣᨲᩴ ᩁᩪᨷᩴ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣᨷᩥ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ, ᨲᩔᩣ “ᩁᩪᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩅᩥᨶᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨡᨶ᩠ᨵᩣ, ᨶ ᩁᩪᨷᩴ, ᨲᨳᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨶ ᨷᨶ ᩁᩪᨷᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᨶ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᨧᩣ”ᨲᩥ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩈᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᨾᩮᩅ᪨ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᨡᨶ᩠ᨵᩅᩤᩁᩮ᪨

ឞុទ្ធលក្ខន្ធមូលចក្កចារេបិ “លទ្ធា វេទនាក្ខន្ធោ”តិអាទិនា វេដ្ឋា ទុត្តនយេន អវត្វា វេទិតព្ពោតិ អយំ បណ្ណត្តិវារេ នយោ៎

ឃថ្វា បន និទ្ទេសេ ឰមិស្សា បន ឞាតិកាយ បណ្ណត្តិវារបន្លាតំ និទ្ទេសំ ចត្វា តតោ ឰមំ ឞាតិកាក្កមំ មុញ្ចិត្វា អបរេន បរិយាយេន អនេញ្ញាបិ ៥ទ្ទេសចារចិទហិតា “បចត្តិចារោ បរិញ្ញាចារោ”តិ ទ្វេ មហាចារា បុឆ្ឆាទិស្សជ្ជនចសេន ទុត្តា, តថ្វា ពោសំ ទ្វិន្នម្បិ ចារានំ នយោ ឌស្សេតព្ពោ៎ តតោ បចត្តិចារេ តាច បិច្ចត្តចចត្វាតបុគ្គិកា មុលមត្តប្យកាយនា – ឰមម្ហិ ហិ ៥ប្បាឌចារោ និរោឌចារោ ៥ប្បាឌនិរោឌចារោតិ តយោ អន្តរចារា ហោន្តិ៎ តត្ថ ៥ប្បាឌចារេ តាច តិណ្ណំ អទ្ធានំ ចសេន ៧ កាលភេឌា ហោន្តិ បច្ចុប្បន្នោ, អតីតោ, អតាគតោ, បច្ចុប្បន្នាតីតោ, បច្ចុប្បន្នាតាគតោ, អតីតាតាគតោតិ៎ ៩ចសេតោសុ ៧សុ កាលភេឌេសុ ឃ្វាយំ បឋមោ បច្ចុប្បន្នោ, តត្ថ បុគ្គលតោ ឱកាសតោ បុគ្គលោកាសតោតិ តយោ ចារា ហោន្តិ៎

តត្ថ “ឃស្ស ទ្ធបក្ខន្ធោ ៥ប្បជ្ជតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ៥ប្បជ្ជតីតិ? អសញ្ញាសត្តំ ៥បបជ្ជន្តានំ ពោសំ ទ្ធបក្ខន្ធោ ៥ប្បជ្ជតិ, នោ ច ពោសំ វេទនាក្ខន្ធោ ៥ប្បជ្ជតិ៎ បញ្ចវោការេ ៥បបជ្ជន្តានំ ពោសំ ទ្ធបក្ខន្ធោ ច ៥ប្បជ្ជតិ, វេទនាក្ខន្ធោ ច ៥ប្បជ្ជតិ៎ ឃស្ស ចា បន វេទនាក្ខន្ធោ ៥ប្បជ្ជតិ, តស្ស ទ្ធបក្ខន្ធោ ៥ប្បជ្ជតីតិ? អទ្ធបំ ៥បបជ្ជន្តានំ ពោសំ វេទនាក្ខន្ធោ ៥ប្បជ្ជតិ, នោ ច ពោសំ ទ្ធបក្ខន្ធោ ៥ប្បជ្ជតិ៎ បញ្ចវោការេ ៥បបជ្ជន្តានំ ពោសំ វេទនាក្ខន្ធោ ច ៥ប្បជ្ជតិ, ទ្ធបក្ខន្ធោ ច ៥ប្បជ្ជតិ៎ ឃស្ស ទ្ធបក្ខន្ធោ ៥ប្បជ្ជតិ...បេ... តស្ស ចិញ្ញាណក្ខន្ធោ ៥ប្បជ្ជតិ...បេ... ឃស្ស ចា បន ចិញ្ញាណក្ខន្ធោ ៥ប្បជ្ជតិ, តស្ស ទ្ធបក្ខន្ធោ ៥ប្បជ្ជតីតិ...បេ... បញ្ចវោការេ ...បេ... ៥ប្បជ្ជតី”តិ ៩ចំ ទ្ធបក្ខន្ធមូលកានិ ចត្តារិ, “ឃស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ៥ប្បជ្ជតិ, តស្ស សញ្ញាក្ខន្ធោ ៥ប្បជ្ជតី”តិអាទិនា ច វេទនាក្ខន្ធមូលកានិ តីណិ, សញ្ញាក្ខន្ធមូលកានិ ទ្វេ, សង្ខារក្ខន្ធមូលកំ ៩កន្តិ ៩ចមេតានិ បច្ចុប្បន្នកាលេ បុគ្គលចារេ អនុលោមនយេ ឌស ឃមកានិ ហោន្តិ៎ តត្ថ ទ្ធបក្ខន្ធមូលកេសុ ចតូសុ អាទិតោ ៩កមេច បិច្ចត្តយំ ចិស្សជ្ជិតំ, សេសានិ តេន សទិសចិស្សជ្ជនានីតិ តន្តិយា លហុកាចត្ថំ សំខិត្តានិ៎

វេទនាក្ខន្ធមូលកេ បន សព្ពត្ថ “អាបត្តា”តិ ៩កសទិសមេច ចិស្សជ្ជនំ៎ វេទនាទីសុ ៥ប្បន្នេសុ តិយមេន សញ្ញាទីនំ ៥ប្បជ្ជនតោ តត្ថ សព្ពានិ សំខិត្តានិ៎ ឃថា ច បុគ្គលចារេ ឌស ឃមកានិ, ៩ចំ ឱកាសចារេបិ “ឃត្ថ ទ្ធបក្ខន្ធោ ៥ប្បជ្ជតិ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ៥ប្បជ្ជតីតិ? អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ...បេ... បញ្ចវោការេ តត្ថ...បេ... ៥ប្បជ្ជតី”តិអាទិនា, បុគ្គលោកាសចារេបិ “ឃស្ស ឃត្ថ ទ្ធបក្ខន្ធោ ៥ប្បជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ៥ប្បជ្ជតីតិ? អសញ្ញាសត្តំ...បេ... បញ្ចវោការំ...បេ... ៥ប្បជ្ជតី”តិអាទិនា៎ បច្ចុប្បន្នកាលេ តីសុ ចារេសុ អនុលោមនយេ តិំស ឃមកា ហោន្តិ៎ ឃថា អនុលោមនយេ តិំស, ៩ចំ បដិលោមនយេបិ “ឃស្ស ទ្ធបក្ខន្ធោ ន ៥ប្បជ្ជតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ន ៥ប្បជ្ជតីតិ? អទ្ធបំ ៥បបជ្ជន្តានំ ពោសំ ទ្ធបក្ខន្ធោ ន ៥ប្បជ្ជតិ, នោ ច ពោសំ វេទនាក្ខន្ធោ ន ៥ប្បជ្ជតិ៎ សព្ពេសំ ចចន្តានំ ពោសំ ទ្ធបក្ខន្ធោ ច ន ៥ប្បជ្ជតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន ៥ប្បជ្ជតិ៎ ឃស្ស ចា បន វេទនាក្ខន្ធោ ន ៥ប្បជ្ជតិ, តស្ស ទ្ធបក្ខន្ធោ ន ៥ប្បជ្ជតីតិ? អសញ្ញាសត្តំ ៥បបជ្ជន្តានំ ពោសំ វេទនាក្ខន្ធោ ន ៥ប្បជ្ជតិ, នោ ច ពោសំ ទ្ធបក្ខន្ធោ ន ៥ប្បជ្ជតិ៎ សព្ពេសំ ចចន្តានំ ពោសំ វេទនាក្ខន្ធោ ច ន ៥ប្បជ្ជតិ ទ្ធបក្ខន្ធោ ច ន ៥ប្បជ្ជតី”តិអាទិនា, “ឃត្ថ ទ្ធបក្ខន្ធោ ន ៥ប្បជ្ជតិ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន ៥ប្បជ្ជតីតិ? ៥ប្បជ្ជតិ៎ ឃត្ថ ចា បន...បេ... ន ៥ប្បជ្ជតីតិ? ៥ប្បជ្ជតី”តិអាទិនា ច, “ឃស្ស ឃត្ថ ទ្ធបក្ខន្ធោ ន ៥ប្បជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ន ៥ប្បជ្ជតីតិ...បេ... សព្ពេសំ ចចន្តានំ តទុភយំ

នុប្បជ្ជតី”តិអាគតា តានិ តីណិ យមកា។ ឯវំ បច្ចុប្បន្នកាលេ សដ្ឋិ យមកានីតិ, ទ្វិគុណា បុច្ឆា, ទ្វិគុណា ច អត្ថា វេទិតព្វា។

តត្ថ យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ យស្ស បុគ្គលស្ស បដិសន្ធិក្ខណេ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ។ តស្ស វេទនាក្ខន្ធោតិ វេទនាក្ខន្ធោបិ តស្ស តស្មិំយេវ ខណេ ឧប្បជ្ជតីតិ អត្ថោ ឥមិនាវ នយេន។ តត្ថ អសញ្ញសត្តន្តិ អសញ្ញត្តភវំ បដិសន្ធិវសេន ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ឧប្បជ្ជនក្ខណេ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, នោ ច តេសំ អចិត្តកត្តា វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតីតិ អត្ថោ។ ឥមិនាវ នយេន “យស្ស វា បន វេទនាក្ខន្ធោ”តិអាទិកេសុ បុច្ឆាវិស្សជ្ជនេសុ, តតោ បរេសុបិ សព្ពត្ថ អត្ថោ វេទិតព្វោ។

ឥទំ បនេត្ថ ឧប្បាទនិរោធេសុ និយមលក្ខណំ – សកលេបិ ហិ ឥមស្មិំ ខន្ធយមកេ តត្ថ តត្ថ ឧប្បន្នានំ សត្តានំ បវត្តេ យាវ មរណា វា លទ្ធានំ អបរិយន្តេសុ ឧប្បាទនិរោធេសុ វិជ្ជមានេសុបិ លហុបរិវត្តានំ ខណានំ វិនិព្ភោគំ កត្វា ឧប្បាទនិរោធេ ទស្សេតុំ ន សុករន្តិ បវត្តិយំ ឧប្បាទនិរោធេ អនាមសិត្វា បដិសន្ធុប្បាទវសេនេវ ឧប្បាទវារោ, និរោធមរណកាលេ និរោធវសេនេវ ច និរោធវារោ កថិតោ។ ឯវមេត្ថ ឧប្បាទនិរោធេសុ និយមលក្ខណំ វិទិត្វា បដិសន្ធុប្បាទមេវ ច ចុតិនិរោធមេវ ច គហេត្វា តេសុ តេសុ ឋានេសុ អាគតានំ បុច្ឆាវិស្សជ្ជនានំ អត្ថវិនិច្ឆយោ វេទិតព្វោ។

បដិលោមនយេ បន សព្ពេសំ ចវន្តានន្តិ មរណចិត្តស្ស ភង្គក្ខណសមង្គីនំ។ តេសំ ហិ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ, វេទនាក្ខន្ធោ ច ចុតិចិត្តស្ស ឧប្បត្តិក្ខណេ ឯវ ឧប្បន្នត្តា។ “យត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតី”តិ បុច្ឆាយ អរូបភវំ សន្ធាយ “ឧប្បជ្ជតី”តិ ឥទំ វិស្សជ្ជនំ កតំ, អនន្តរបុច្ឆាយ អសញ្ញភវំ សន្ធាយ “ឧប្បជ្ជតី”តិ ឥទំ វិស្សជ្ជនន្តិ វេទិតព្វំ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ អយំ បច្ចុប្បន្នកាលេ នយោ។

យថា ច បច្ចុប្បន្នកាលេ សដ្ឋិ យមកានីតិ, ឯវំ សេសេសុបិ បញ្ចសុ កាលភេទេសុ បច្ចេកន្តិ គហេតព្វំ។ បុច្ឆាវិស្សជ្ជនេសុ បនេត្ថ កិញ្ចាបិ “យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? អាមន្តា”តិអាគតា, “យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? បញ្ចវោការេ ឧប្បជ្ជិត្ថ, នាញ្ញត្ថ”តិអាគតា ច, “យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ ឧប្បជ្ជិត្ថ, នាញ្ញត្ថ”តិអាគតា ច អតីតកាលេ អនុលោមនយេ, “យស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? នត្ថិ”តិអាគតា, “យត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? ឧប្បជ្ជិត្ថ”តិអាគតា, “យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? អរូបីនំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, នោ ច តេសំ...បេ... សុទ្ធាវាសានំ តេសំ តត្ថ តទុភយំ នុប្បជ្ជិត្ថា”តិអាគតា តីសុ វារេសុ បដិលោមនយេ ច,

“យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? អាមន្តា”តិអាគតា, “យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ...បេ... បញ្ចវោការេ ឧប្បជ្ជិស្សតី”តិអាគតា, “យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ...បេ... បញ្ចវោការានំ តេសំ តត្ថ ឧប្បជ្ជិស្សតី”តិអាគតា ច អនាគតកាលេ អនុលោមនយេ, “យស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស

វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ? យេ អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ, តេសំ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ, នេតរោ, បច្ឆិមភវិកានំ ឧភយំ នុប្បជ្ជិស្សតី”តិអាទិនា, “យត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតី”តិអាទិនា, “យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ? អរូបីនំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ, នេតរោ, បច្ឆិមភវិកានំ ឧភយំ នុប្បជ្ជិស្សតី”តិអាទិនា បដិលោមនយេ ច,

“យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថា”តិអាទិនា, “យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ...បេ... បញ្ចវោការេ ឧប្បជ្ជតី”តិអាទិនា, “យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? សុទ្ធាវាសំ អសញ្ញសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, បញ្ចវោការេ បន ឧប្បជ្ជិត្ថា”តិអាទិនា បច្ចុប្បន្នេ អតីតកាលេ អនុលោមនយេ, “យស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថា”តិអាទិនា, “យត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? ឧប្បជ្ជិត្ថា”តិអាទិនា, “យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ , តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? បញ្ចវោការា ចវន្តានំ អរូបីនញ្ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ, នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជតិ វេទនាក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិត្ថា”តិអាទិនា បដិលោមនយេ ច,

“យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? បច្ឆិមភវិកានំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតី”តិអាទិនា, “យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? បញ្ចវោការេ...បេ... ឧប្បជ្ជិស្សតី”តិអាទិនា ច, “យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ? បច្ឆិមភវិកានំ បញ្ចវោការេ...បេ... ឧប្បជ្ជិស្សតី”តិអាទិនា ច បច្ចុប្បន្នេ អនាគតកាលេ អនុលោមនយេ, “យស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ បញ្ចវោការេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវិកានំ...បេ... នុប្បជ្ជិស្សតី”តិអាទិនា, “យត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ? ឧប្បជ្ជិស្សតី”តិអាទិនា, “យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ...បេ... បញ្ចវោការេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវិកានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ...បេ... នុប្បជ្ជិស្សតី”តិអាទិនា បដិលោមនយេ ច,

“យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? បច្ឆិមភវិកានំ ឧប្បជ្ជិស្សតី”តិអាទិនា, “យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ...បេ... បញ្ចវោការេ ឧប្បជ្ជិស្សតី”តិអាទិនា, “យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? បញ្ចវោការេ បច្ឆិមភវិកានំ អសញ្ញសត្តានំ...បេ... ឧប្បជ្ជិស្សតី”តិអាទិនា អតីតេន អនាគតកាលេ អនុលោមនយេ, “យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? នត្ថី”តិអាទិនា, “យត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ? ឧប្បជ្ជិស្សតី”តិអាទិនា, “យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស តត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ...បេ... សុទ្ធាវាសានំ អរូបេ បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិត្ថ វេទនាក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិស្សតី”តិអាទិនា បដិលោមនយេ ច សុទ្ធា អត្ថវិសេសា ឧបលព្ភន្តិ។ តថាបិ គន្ថវិត្ថារភយេន អនវសេសតោ ន ទស្សយិស្សាម, ទស្សិតនយេនេវ សព្ពត្ថ បុច្ឆាវិស្សជ្ជនំ សក្កា បណ្ឌិតេន ញាតុន្តិ អយំ ឧប្បាទវារេ នយោ។

យថា ច ឧប្បាទវារេ ឯវំ កាលភេទេសុ បច្ចេកំ បុគ្គលោកាសតោ អនុលោមបដិលោមនយភេទេន ៤ ៤ វារា, ឯកេកស្មិំ វារេ ឯក ឯក កត្វា បញ្ច បញ្ច យមកានិ, សព្វានិបិ បញ្ចអសីតានិ តីណិ យមកសតានិ, តតោ ទ្វិគុណា បុច្ឆា, ទ្វិគុណា អត្ថា ច ហោន្តិ, ឯវំ និរោធវារេ ឧប្បាទនិរោធវារេបិ វេទិតព្វា។ តត្ថ ច “យស្ស រូបក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតីតិ...បេ... បញ្ចវោការា ចវន្តានំ...បេ... និរុជ្ឈតី”តិអាទិនា, “យស្ស រូបក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតីតិ...បេ... សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ...បេ... ន និរុជ្ឈតី”តិអាទិនា និរោធវារេ, “យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ និរុជ្ឈតីតិ? នោ។ យស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ, តស្ស វេទនាក្ខន្ធោ ន និរុជ្ឈតីតិ...បេ... អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញសត្តា ចវន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជតិ, វេទនាក្ខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតី”តិអាទិនា ឧប្បាទនិរោធវារេ ច ហេដ្ឋា វុត្តានុសារេន សព្ពត្ថ បុច្ឆាវិស្សជ្ជននយោ ញាតព្វោតិ អយំ បវត្តិវារេ នយោ។

បរិញ្ញាវារេ បន បុគ្គលវារាទីសុ តីសុ បុគ្គលវារោ ឯកោវ លព្ភតិ, ន ឱកាសបុគ្គលោកាសវារា សម្ភវិស្សជ្ជនត្តា។ យោ ហិ កោចិ បុគ្គលោ រូបាទីនិ បរិជានន្តោ ច , យត្ថ កត្ថចិ និរុទ្ធោបិ តាទិសោវ ហោតិ, តស្មា ឯវំ កាលភេទេសុ អនុលោមតោ បុគ្គលវសេន ទ្វេ ទ្វេ វារា, ឯកេកស្មិំ វារេ ឯក ឯក កត្វា តីណិ តីណិ យមកានីតិ តីសំ យមកសតំ, តទ្ទិគុណា បុច្ឆា, តទ្ទិគុណា ច អត្ថា វេទិតព្វា។ តត្ថ ច “យោ រូបក្ខន្ធំ បរិជានាតិ, សោ វេទនាក្ខន្ធំ បរិជានាតីតិ? អាមន្តា”តិអាទិនា ច, “យោ រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានាតិ, សោ វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានាតីតិ? អាមន្តា”តិ អាទិនា ច អនុលោមបដិលោមតោ អាទិតោ តីសុ កាលេសុ សព្វបុច្ឆាសុ “អាមន្តា អាមន្តា”ត្វេវ វិស្សជ្ជនំ ញាតព្វេសុ បន តីសុ មិស្សកកាលេសុ “យោ រូបក្ខន្ធំ បរិជានាតិ, សោ វេទនាក្ខន្ធំ បរិជានិត្ថាតិ? នោ។ យោ វា បន...បេ... នោ”តិ ឯវំ ញាតព្វេសុ កាលទ្វយេបិ អនុលោមនយេ “នោ នោ”ត្វេវ វិស្សជ្ជនំ។

បដិលោមនយេ បន “យោ រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានាតិ, សោ វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានិត្ថាតិ? អរហា រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានាតិ, នោ ច សោ វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានិត្ថ។ អគ្គមគ្គសមង្គិញ្ច អរហន្តញ្ច ឋបេត្វា អវសេសា បុគ្គលា រូបក្ខន្ធញ្ច ន បរិជានន្តិ, វេទនាក្ខន្ធញ្ច ន បរិជានិំសូ”តិអាទិនា, “យោ រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានាតិ, សោ វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានិស្សតីតិ? យេ មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ, តេ រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានន្តិ, នោ ច វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានិស្សន្តិ។ អរហា យេ ច បុថុជ្ជនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ, តេ រូបក្ខន្ធញ្ច ន បរិជានន្តិ, វេទនាក្ខន្ធញ្ច ន បរិជានិស្សន្តី”តិអាទិនា ច, “យោ រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានិត្ថ, សោ វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានិស្សតីតិ? យេ មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ, តេ រូបក្ខន្ធំ ន បរិជានិំសុ, នោ ច វេទនាក្ខន្ធំ ន បរិជានិស្សន្តិ។ អគ្គមគ្គសមង្គី យេ ច បុថុជ្ជនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ, តេ រូបក្ខន្ធញ្ច ន បរិជានិំសុ, វេទនាក្ខន្ធញ្ច ន បរិជានិស្សន្តី”តិអាទិនា ច បុច្ឆាវិស្សជ្ជននយោ វេទិតព្វោ។

ឯត្ថ ច អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នតា តយោ អទ្ធា បវត្តិវារេ វុត្តិបដិសន្ធិចវនេន ន លព្ភន្តិ, បវត្តេ ចិត្តក្ខណវសេន លព្ភន្តិ។ លោកុត្តរមគ្គក្ខណស្មិំ ហិ និព្វានារម្មណេន ចិត្តេន បញ្ចសុ ខន្ធេសុ បរិញ្ញាកិច្ចនិប្ផត្តិយា ឯវំ កត្វា ឯកំ ខន្ធំ បរិជានន្តោ ញាតព្វោ “បរិជានាតី”តិ អនុលោមបក្ខេ បរិញ្ញាកិច្ចស្ស យថាលព្ភត្តា អគ្គមគ្គសមង្គី សន្ធាយ “អាមន្តា”តិ វិស្សជ្ជនំ វុត្តំ។ “ន បរិជានាតី”តិ បដិលោមបក្ខេ បុថុជ្ជនាទយោ សន្ធាយ “អាមន្តា”តិ វិស្សជ្ជនំ វុត្តន្តិ វេទិតព្វំ។ “បរិជានិត្ថា”តិ ញាយស្មិំ បន អតីតកាលវារេ

យក្កាតត្តុទេ អក្កុឋលេ ធិតោបិ បរិញ្ញាកិច្ចស្ស តិដ្ឋិតត្តា បរិឌាតិត្វេយច តាយ៍ “បរិឌាតាតី”តិ ច អក្កុយក្កុសយដ្ឋី ចុច្ចតិ, “បរិឌាតិស្សត្តី”តិ បុច្ចុជ្ជតាឥយោ, តស្វា យោ ត បរិឌាតាតិ, យោ បរិឌាតិត្វាតិ ចា, បរិឌាតិស្សតីតិអាឌិតា ចា ចត្តុំ អសក្កុលោឃ្យតាឃ “អាយត្តា”តិ ចិស្សជ្ជតំ ពតំ៍

បឌិលេបិយតយេ បត “អក្កុយក្កុសយដ្ឋិញ្ចា អទហត្តញ្ចា ជយេបត្វា”តិ ពា្ជំ អក្កុយក្កុសយដ្ឋិយេតា “ត បរិឌាតាតី”តិ ចចតំ, អទហយេតា ច “ត បរិឌាតិត្វា”តិ ចត្តុំ អសក្កុលោឃ្យតាឃ ចុត្តុំ, “យេឃ ច បុច្ចុជ្ជតា យក្កុ ត បឌិលកិស្សត្តី”តិ ពា្យិតា អតីតេត ចិឃ អតាគតេតបិ អតត្តកាលំ អយុច្ចតកា សត្តា តាយ អត្ថីតិ ជយេស្សតិ, តេត ច អទហតា តិដ្ឋិតបរិញ្ញាកិច្ចេត, “ត បរិឌាតិស្សត្តី”តិ ចត្តព្វាតំ ចា អាបទេត្តត សយកា ឌាតា, សព្វាតួ ច ឲកំ លត្ត្ឌ បរិឌាតទេត្តា សព្វាំ បរិឌាតាតិ, អបរិឌាតទេត្តាបិ ច សព្វាំ ត បរិឌាតាតីតិ ទេចឌិតព្វាត្តិ អយំ

លត្ត្ឌយយកយាតិកត្វសំចណ្ណតាតយោ៍

អាឃតតឃយកយាតិកត្វចណ្ណតា

អាឃតតឃយកយាតិកាឃ បត បិញ្ញាច្ចចត្វាតាឌិកំ សព្វាំ លត្ត្ឌយយកយាតិកាឃ ចុត្តតយេតេច ទេចឌិតព្វាំ អញ្ញា្រតា ចិទេសសា , តត្រាយំ ចិទេសទេសា – “ខ្វាឥសាឃតតាតី”តិ បជំ អាឌិំ កត្វា ឃាច “តាឃតតា ត យទេតា”តិ, តាច បចត្តា អយំ អាឃតតយាតិកា តាយ៍ តត្វ ខ្វាឥសាឃតតាតិ ខ្លុដ្ឋិសិត្វា ឃយកចទេសត បុឆ្លាសុ លត្ត្ឌបជំ ជយេបត្វា ចក្ខាឌីតិ បញ្ចា អជ្ឈត្តិកាឃតតាតិ បជយំ ចុត្តាតិ, បឆ្លា ទូបិឌិបញ្ចាពាហិទាឃតតាតិ, បរិយោសាសេត យតាឃតតឆម្មាឃតតាតីតិ ឲចំ បិញ្ញាច្ចចត្វាទេត បទេញ្ញា ចិស្សជ្ជទេត បត “ចក្ខុ ចក្ខាឃតតត្តិ? ឌិព្វចក្ខុ បញ្ញាចក្ខុ ចក្ខុយេច, ត ចក្ខាឃតតំ, ចក្ខាឃតតំ ចក្ខុ ទេច ចក្ខាឃតតញ្ចា៍ សោតំ សោតាឃតតត្តិ? ឌិព្វសោតំ តណ្ហាសោតំ សោតយេច, ត សោតាឃតតំ៍ ឈាតំ ឈាតាឃតតត្តិ? អាយត្តា...បេ... កាយោ កាឃាឃតតត្តិ? តាយកាយោ ចិត្តកាយោតិអាឌិ កាយោ, ត កាឃាឃតតំ៍ ទូបំ ទូបាឃតតត្តិ? ក្វតាឌិ, បិឃទូបាឌិ ច ទូបំច, ត ទូបាឃតតំ៍ សទ្ទោ សទ្ទាឃតតត្តិ? អាយត្តា៍ កទេន្ធា កន្ធាឃតតត្តិ? សីលកន្ធាឥយោ កទេន្ធាច, ត កន្ធាឃតតំ៍ ទេសា ទសាឃតតត្តិ? អត្វទសាឥយោ ទេសាច, ត ទសាឃតតំ៍ ឆម្មោ ឆម្មាឃតតត្តិ? បរិឃត្តិឆម្មាឥយោ ឆម្មោច, ត ឆម្មាឃតតំ៍ ឆម្មាឃតតំ ឆម្មោតិ? អាយត្តា”តិ អយំ បណ្ណត្តិចាទេទ ចិទេសទេសា៍

បចត្តិចាទេទ បត “ឃស្ស ចក្ខាឃតតំ ក្ខប្បជ្ជតិ, តស្ស សោតាឃតតំ ក្ខប្បជ្ជតីតិ? សចក្ខុកាតំ អសោតកាតំ ក្ខបបជ្ជត្តាតំ តេសំ ចក្ខាឃតតំ ក្ខប្បជ្ជតិ, តោ ច តេសំ សោតាឃតតំ ក្ខប្បជ្ជតិ៍ សចក្ខុកាតំ សសោតកាតំ ក្ខបបជ្ជត្តាតំ តេសំ ចក្ខាឃតតញ្ចា ក្ខប្បជ្ជតិ, សោតាឃតតញ្ចា ក្ខប្បជ្ជតិ...បេ... ឃស្ស ទូបាឃតតំ ក្ខប្បជ្ជតិ, តស្ស យតាឃតតំ ក្ខប្បជ្ជតីតិ? អចិត្តកាតំ ទូបាឃតតំ ក្ខប្បជ្ជតិ, តោ ច តេសំ យតាឃតតំ ក្ខប្បជ្ជតិ៍ បញ្ចាទេចាកាទេទ ក្ខប្បាឥក្ខលោ តត្រុកយំ ក្ខប្បជ្ជតិ៍ ឃស្ស ចា បត យតាឃតតំ ក្ខប្បជ្ជតិ, តស្ស ទូបាឃតតំ ក្ខប្បជ្ជតីតិ? អទូបកចចដ្ឋិទេត សញ្ញាកទេច ក្ខបបជ្ជត្តាតំ...បេ... ក្ខប្បជ្ជតិ ៍ ឃស្ស ទូបាឃតតំ ក្ខប្បជ្ជតិ, តស្ស ឆម្មាឃតតំ ក្ខប្បជ្ជតីតិ? អាយត្តា៍ ឃស្ស ចា បត...បេ... ក្ខប្បជ្ជតីតិ? អទូបកចចដ្ឋិទេត សព្វាត្វ ក្ខប្បជ្ជតិ៍ ឃស្ស យតាឃតតំ ក្ខប្បជ្ជតិ, តស្ស ឆម្មាឃតតំ ក្ខប្បជ្ជតីតិ? អាយត្តា, ឃស្ស ចា បត...បេ... ក្ខប្បជ្ជតីតិ? អសញ្ញាកចចដ្ឋិទេត សព្វាត្វ ក្ខប្បជ្ជតី”តិ ឲចំ សទ្ទាឃតតចដ្ឋិតា ទេសសាឃតតយាតិកាឃយកយោឌតា ឃចាតុទូបំ

ខេចឌិតព្ពា៏ សង្ខាយតនំ ហិ បដិសន្ធិក្ខណេ ន លព្ភតិ, អយំ ឧប្បាទវារេ ចិសេសោ, ភូមិតា នយេន និរោធវារាទីសុ, បរិញ្ញាវារេ ច យោជនាចិសេសោ ខេចឌិតព្ពោ, សព្ពត្ថ ច លព្ភមានា អាយតនានិ ទស្សេតា ច យមកវារទស្សេតា ច ខេចឌិតព្ពា៏ សេសំ តាទិសមេវាតិ អយំ អាយតនយមកមាតិកាវណ្ណនានយោ៏

ធាតុយមកមាតិកាវណ្ណនា

ធាតុយមកមាតិកាយ បន បរិច្ឆេទវណ្ណនំ សព្ពំ អាយតនយមកមាតិកាយ វុត្តនយេនេវ ខេចឌិតព្ពន្តិ អយំ ធាតុយមកមាតិកាវណ្ណនានយោ៏

សច្ចយមកមាតិកាវណ្ណនា

សច្ចយមកមាតិកាយ បន លព្ភមានេ វុត្តនយេន វាររេខា, កាលភេទខា ច ខេចឌិតព្ពា, បរិច្ឆេទវណ្ណនេ បនេត្ថ ឧចតុ សច្ចានំ ចសេន បទសោធនវារោ បទសោធនមូលចក្កវារោ សុទ្ធសច្ចវារោ សុទ្ធសច្ចមូលចក្កវារោតិ ឥមេសុ ឧតូសុ វារេសុ យមកគណនា ខេចឌិតព្ពា៏ សុទ្ធាចិស្សជ្ជនេសុ បន “ទុក្ខំ ទុក្ខសច្ចន្តិ? អាមន្តា៏ ទុក្ខសច្ចំ ទុក្ខន្តិ? កាយិកចេតសិកំ ទុក្ខំ ឋបេត្វា អវសេសំ ទុក្ខសច្ចំ, ន ទុក្ខំ៏ កាយិកចេតសិកំ ទុក្ខំ បន ទុក្ខញ្ចេវ ទុក្ខសច្ចញ្ច៏ សមុទយោ សមុទយសច្ចន្តិ? តណ្ហំ ឋបេត្វា អវសេសោ សច្ចវិភង្គេ និទ្ទិដ្ឋោ ក្យុសលាទិធម្មោ សមុទយោ, ន សមុទយសច្ចំ៏ តណ្ហា បន សមុទយោ ចេវ សមុទយសច្ចញ្ច៏ សមុទយសច្ចំ សមុទយោតិ? អាមន្តា៏ និរោធោ និរោធសច្ចន្តិ? តទង្គនិរោធាទយោ, ខណិកនិរោធោ ច និរោធោ ច, ន និរោធសច្ចំ៏ និព្ពានំ បន និរោធោ ចេវ និរោធសច្ចញ្ច៏ និរោធសច្ចំ និរោធោតិ? អាមន្តា៏ មគ្គោ មគ្គសច្ចន្តិ? មិច្ឆាមគ្គាទយោ មគ្គោ, ន មគ្គសច្ចំ៏ អរិយមគ្គោ បន មគ្គោ ចេវ មគ្គសច្ចញ្ច៏ មគ្គសច្ចំ មគ្គោតិ? អាមន្តា”តិអាទិនា បណ្ណត្តិវារេ នយោ ខេចឌិតព្ពោ៏

បចត្តិវារេ បន “យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតីតិ? សព្ពេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បចត្តេ តណ្ហាចិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណេ តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ, នោ ច តេសំ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ៏ តណ្ហាយ ឧប្បាទក្ខណេ តេសំ ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ៏ យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ជតីតិ...បេ... បច្ចោទេកាវេរ មគ្គស្ស ឧប្បាទក្ខណេ តេសំ ឧប្បជ្ជតិ៏ យស្ស វា បន...បេ... ឧប្បជ្ជតីតិ? អរូបេ មគ្គស្ស ឧប្បាទក្ខណេ តេសំ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ, នោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ៏ បច្ចោទេកាវេរ តេសំ ឧប្បជ្ជតិ៏ យស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ជតីតិ? នោ, យស្ស វា បន...បេ... នោ”តិអាទិនា បុគ្គលវារេ, “យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ, តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតីតិ? អសញ្ញសត្តេ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ, នោ ច តត្ថ តទញ្ញា, អញ្ញត្ថ តទុភយម្បិ៏ យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ, តត្ថ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ជតីតិ? អបាយេ, អសញ្ញសត្តេ ច ទុក្ខមេវ, នោ ច តត្ថ តទញ្ញា, អញ្ញត្ថ តទុភយម្បី”តិអាទិនា ឱកាសវារេ, បុគ្គលោកាសវារេបីតិ ឥមិនា អនុសារេន,

“យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ យស្ស វា បន…បេ… ឧប្បជ្ជតីតិ? សព្ពេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណេ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ, នោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ។ សព្ពេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ភង្គក្ខណេ អរូបេ មគ្គស្ស ច ផលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណេ តេសំ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតិ, ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតី”តិអាទិនា, “យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ, តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតីតិ? នត្ថិ។ យត្ថ វា បន សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ, តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតីតិ? ឧប្បជ្ជតី”តិអាទិនា ច, “យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ យស្ស វា បន យត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតីតិ? សព្ពេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណេ តេសំ តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឯវ ឧប្បជ្ជតិ, នេតរំ, សព្ពេសំ បន ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ភង្គក្ខណេ អរូបេ មគ្គស្ស ច ផលស្ស ច ឧប្បាទក្ខណេ តេសំ តត្ថ តទុភយម្បិ ឧប្បជ្ជតី”តិអាទិនា ច សព្ពត្ថ បដិលោមនយេ ច,

“យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? អាមន្តា។ យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? អភិសមេតាវីនំ ឧប្បជ្ជិត្ថ, ន ឥតរេស”ន្តិអាទិនា, “យស្ស យត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស តត្ថ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញសត្តានំ តត្ថ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ថ, នេតរំ, ឥតរេសំ តទុភយំ ឧប្បជ្ជិត្ថា”តិអាទិនា, “យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? អគ្គមគ្គសមង្គីនំ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អគ្គមគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ, តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, នេតរំ, ឥតរេសំ តទុភយំ ឧប្បជ្ជិស្សតី”តិអាទិនា ច, “យស្ស ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? អាមន្តា, យស្ស វា បន…បេ… ឧប្បជ្ជតីតិ? សព្ពេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ភង្គក្ខណេ អរូបេ មគ្គផលុប្បត្តិក្ខណេ តេសំ សមុទយសច្ចំ ឧប្បជ្ជិត្ថ, នោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ។ សព្ពេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណេ សមុទយសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ថ , ទុក្ខសច្ចញ្ច ឧប្បជ្ជតី”តិអាទិនា ច សេសកាលភេទេសុ ច អនុលោមបដិលោមាទីសុ ច ឧត្តានុសារេន ឧប្បាទវារេ សព្ពត្ថ វិស្សជ្ជននយោ យថានុរូបំ ញាតព្ពោ។ “យស្ស ទុក្ខសច្ចំ និរុជ្ឈតិ, តស្ស សមុទយសច្ចំ និរុជ្ឈតីតិ…បេ… តណ្ហាយ ភង្គក្ខណេ តេសំ តទុភយំ និរុជ្ឈតី”តិអាទិនា និរោធវារេ, ឧប្បាទនិរោធវារេបីតិ ឯវំ បវត្តិវារេ សព្ពត្ថ យថានុរូបតោ យោជនា វេទិតព្ពា។

តថា “យោ ទុក្ខសច្ចំ បរិជានាតិ, សោ សមុទយសច្ចំ បជហតីតិ? អាមន្តា”តិអាទិនា បរិញ្ញាវារេបីតិ ឯវមេត្ថ បាឡិគតនយោ ញាតព្ពោ។

អត្ថវិនិច្ឆយេ បនេត្ថ ឥទំ លក្ខណំ – បវត្តិ វារេ តាវេត្ថ និរោធសច្ចំ ន លព្ភតេវ, សេសេសុ បន តីសុ សច្ចេសុ សមុទយមគ្គសច្ចានិ ឯកន្តេន បវត្តិយំ ឯវ លព្ភន្តិ។ ទុក្ខសច្ចំ ទុតិបដិសន្ធីសុបិ បវត្តេបីតិ ឯវមេត្ថ យំ យំ សព្ពត្ថ លព្ភតិ, តស្ស តស្ស វសេន អត្ថវិនិច្ឆយោ វេទិតព្ពោ។ តត្រិទំ នយមុខំ – សព្ពេសំ ឧបបជ្ជន្តានន្តិ អន្តមសោ សុទ្ធាវាសានម្បិ។ តេបិ ហិ ទុក្ខសច្ចេនេវ ឧប្បជ្ជន្តិ។ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តស្សាតិ ឥទំ ទុក្ខសច្ចសមុទយសច្ចេសុ ឯកកោដ្ឋាសស្ស ឧប្បត្តិទស្សនត្ថំ វុត្តំ, តម្បិ បញ្ចវោការវសេនេវ គហេតព្ពំ។ ចតុវោការេ បន តណ្ហាវិប្បយុត្តផលសមាបត្តិយា ឧប្បាទក្ខណេ ឯកម្បិ សច្ចំ ន ឧប្បជ្ជតិ។ តទុភយន្តិ ទុក្ខសមុទយសច្ចទ្វយំ។ តស្មិំ ហិ ខណេ តណ្ហំឋបេត្វា សេសំ ទុក្ខសច្ចំ នាម ហោតីតិ តំ សន្ធាយេតំ វុត្តំ។ មគ្គស្ស ឧប្បាទក្ខណេ បន រូបេវ ទុក្ខសច្ចំ នាម, សេសា មគ្គសហជាតា

ធម្មា សច្ចវិប្បយុត្តា ច។ តេនេវ ការណេន “អរូបេ មគ្គស្ស ឧប្បាទក្ខណេ តេសំ មគ្គសច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ, នោ ច តេសំ ទុក្ខសច្ចំ ឧប្បជ្ជតី”តិ វុត្តំ។ សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណេ។ តេសំ តត្ថាតិ តេសំ តស្មិំ ឧបបត្តិក្ខណេ តណ្ហាវិប្បយុត្តចិត្តុប្បត្តិក្ខណេ ចាតិ ឯវមេត្ថ ពលវសេន ឱកាសោ វេទិតព្វោ។ អញ្ញេសុបិ ឯវរូបេសុ ឯសេវ នយោ។ អនភិសមេតាវិន្តិ អនភិសមិតសច្ចានន្តិ ឥមិនា នយមុខេន សព្វត្ថ អត្ថវិនិច្ឆយោ វេទិតព្វោ។

បរិញ្ញាវារេ បន ញាតតីរណបហានវសេន តិស្សោបិ បរិញ្ញាយោ លព្ភន្តិ។ យស្មា បន លោកុត្តរធម្មេសុ បរិញ្ញានាម នត្ថិ, តស្មា ឥធ ទ្វេ ឯវ សច្ចានិ គហិតានិ។ តត្ថ “ទុក្ខសច្ចំ បរិជានាតី”តិ ញាតតីរណបរិញ្ញាវសេន វុត្តំ, “សមុទយសច្ចំ បជហតី”តិ ញាតបហានបរិញ្ញាវសេន, ឥតិ ឥមាសំ បរិញ្ញានំ វសេន សព្វត្ថ អត្ថោ វេទិតព្វោ។ អយំ សច្ចយមកមាតិកត្ថសំវណ្ណនានយោ។

សង្ខារយមកមាតិកត្ថវណ្ណនា

សង្ខារយមកមាតិកាយ បន ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ មហាវារន្តរាទិភេទា វេទិតព្វា។ អយំ បនេត្ថ វិសេសោ – មាតិកាយ តាវ យថា ហេដ្ឋា ខន្ធាទយោ ធម្មេ ឧទ្ទិសិត្វា “រូបំ រូបក្ខន្ធោ”តិអាទិនា បទសោធនវារោ អារទ្ធោ, តថា អនារភិត្វា “អស្សាសបស្សាសា កាយសង្ខារោ”តិអាទិនា បឋមំ តយោបិ សង្ខារា វិភជិត្វា ទស្សិតា។ តត្ថ កាយស្ស សង្ខារោ កាយសង្ខារោ, អស្សាសបស្សាសា។ “កាយិកា ឯតេ ធម្មា កាយបដិពទ្ធា”តិ (ម។ និ។ ១។៤៦៣; សំ។ និ។ ៤។៣៤៨) វចនតោ ការណភូតស្ស ករជកាយស្ស ផលភូតោ ឯស សង្ខារោតិ កាយសង្ខារោ។ អបរោ នយោ – សង្ខរីយតីតិ សង្ខារោ។ កេន សង្ខរីយតិ? កាយេន។ អយំ ហិ វាតោ វិយ ភស្តាយ ករជកាយេន សង្ខរីយតិ, ឯវម្បិ កាយស្ស សង្ខារោតិ កាយសង្ខារោ, កាយេន កតោ អស្សាសបស្សាសវាតោតិ អត្ថោ។ ចេតសា វិតក្កេត្វា វិចារេត្វា បច្ឆា វាចំ ភិន្ទតិ, តស្មា “វិតក្កវិចារា វចីសង្ខារោ”តិ (ម។ និ។ ១។៤៦៣) វចនតោ បន សង្ខរោតីតិ សង្ខារោ, កិំ សង្ខរោតិ? វចិំ។ វចិយា សង្ខារោតិ វចីសង្ខារោ, វចីភេទសមុដ្ឋាបកស្ស វិតក្កវិចារទ្វយស្សេតំ នាមំ។ “សញ្ញា ច វេទនា ច ចេតសិកា ឯតេ ធម្មា ចិត្តបដិពទ្ធា”តិ (ម។ និ។ ១។៤៦៣; សំ។ និ។ ៤។៣៤៨) វចនតោយេវ បន តតិយបទេ សង្ខរីយតីតិ សង្ខារោ, កេន សង្ខរីយតិ? ចិត្តេន, ឥតិ ចិត្តស្ស សង្ខារោតិ ចិត្តសង្ខារោ, សព្វេសម្បិ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ ចេតសិកានំ ធម្មានំ ឯតំ អធិវចនំ។ វិតក្កវិចារានំ បន វចីសង្ខារភាវេន វិសុំ គហិតត្តា “ឋបេត្វា វិតក្កវិចារេ”តិ វុត្តំ។

ឥទានិ “កាយោ កាយសង្ខារោ”តិ បទសោធនវារោ អារទ្ធោ, តស្ស អនុលោមនយេ តីណិ, បដិលោមនយេ តីណីតិ ឆ យមកានិ។ បទសោធនមូលចក្កវារេ ឯកេកសង្ខារមូលកានិ ទ្វេ ទ្វេ កត្វា អនុលោមនយេ ឆ, បដិលោមនយេ ឆាតិ ទ្វាទស យមកានិ។ សុទ្ធសង្ខារវារេ បន យថា សុទ្ធខន្ធវារាទីសុ “រូបំ ខន្ធោ, ខន្ធា រូប”ន្តិអាទិនា នយេន យមកានិ វុត្តានិ, ឯវំ “កាយោ សង្ខារោ, សង្ខារា កាយោ”តិ អវត្វា “កាយសង្ខារោ វចីសង្ខារោ”តិអាទិនា នយេន កាយសង្ខារមូលកានិ ទ្វេ, វចីសង្ខារមូលកំ ឯកន្តិ អនុលោមេ តីណិ, បដិលោមេ តីណីតិ ឆ យមកានិ វុត្តានិ។ កិំ ការណា? សុទ្ធិកឯកេកបទវសេន អត្ថភេទាភាវតោ, កាយសង្ខារោតិ បន ទ្វីហិបិ បទេហិ ឯកោវ អត្ថោ លព្ភតីតិ អយំ វិសេសោវ, តស្មា ឯកេកបទវសេន ន វុត្តំ, “កាយោ កាយសង្ខារោ”តិអាទិ បន

វត្តព្ពំ សិយា, សោបិ នយោ បទសោធនវារេ វិនាបិ ឯតេន វចនំ យុជ្ជតីតិ តទេត្ថ វុទេត្វា, ឃ្កាធ បន កាយសង្ខារាទីនិ វចីសង្ខារាទីហិ អញ្ញត្តា “កាយសង្ខារោ វចីសង្ខារោ”តិអាទិនាបិ យមកានិ វុត្តានិ។ សុទ្ធសង្ខារមូលចក្កវារោ បនេត្ថ ន គហិតោតិ អយំ តាវេត្ថ បាឡិវវត្ថានេ វិសេសោ។

បញ្ហវិស្សជ្ជនេសុ បន “កាយោ កាយសង្ខារោតិ? នោ, កាយសង្ខារោ កាយោតិ? នោ”តិ វា ឯវំ សព្ពត្ថ បដិសេធោ វិស្សជ្ជនានំ កាយាទីនំ ឯវ កាយសង្ខារាទិនាមត្តា។ ន ហិ កាយាទយោ វិយ កាយសង្ខារាទីនំ នាមំ ហោតិ, បដិលោមេ បន ន កាយោ ន កាយសង្ខារោតិ យោ កាយោ ន ហោតិ, សោ កាយសង្ខារោបិ ន ហោតីតិ បុច្ឆាយ អត្ថោ, តស្មា កាយសង្ខារោ ន កាយោ កាយសង្ខារោតិ កាយសង្ខារោ កាយោ ន ហោតិ, កាយសង្ខារោយេវ បនេសោ ហោតិ, កាយញ្ច កាយសង្ខារញ្ច ឋបេត្វា អវសេសំ សង្ខតាសង្ខតាទិភេទំ សព្ពំ ន ច កាយោ, ន ច កាយសង្ខារោតិ វិស្សជ្ជនំ។ សេសេសុបិ ឯសេវ នយោ, ឥតរេសុ ច អនុលោមបដិលោមេសុ “កាយោ កាយសង្ខារោតិ? នោ, សង្ខារា វចីសង្ខារាតិ? វចីសង្ខារា សង្ខារា ចេវ វចីសង្ខារា ច, អវសេសា សង្ខារា, ន វចីសង្ខារា, ន សង្ខារា ន វចីសង្ខារាតិ? អាមន្តា”តិអាទិនា សព្ពត្ថ បុច្ឆាវិស្សជ្ជននយោ វេទិតព្ពោ។

បវត្តិវារេ បន “យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស វចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតីតិ? វិនា វិតក្កវិចារេហិ អស្សាសបស្សាសានំ ឧប្បាទក្ខណេ តេសំ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ, នោតរោ, សវិតក្កសវិចារចិត្តសមង្គីនំ បន កាមាវចរសត្តានំ ឧភយម្បិ ឧប្បជ្ជតិ។ យស្ស វា បន...បេ... ឧប្បជ្ជតីតិ? រូបារូបភវិកានំ វិតក្កវិចារុប្បាទក្ខណេ វចីសង្ខារោវ ឧប្បជ្ជតិ, នោតរោ...បេ... យថាវុត្តកាមាវចរានំ បន ឧភយំ ឧប្បជ្ជតិ។ យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា...បេ... យស្ស វា បន...បេ... ឧប្បជ្ជតីតិ...បេ... អស្សាសបស្សាសានំ ឧប្បាទក្ខណេ ឧភយំ ឧប្បជ្ជតិ។ យស្ស វចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា...បេ... យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ, តត្ថ វចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតីតិ ? កាមាវចរសត្តានំ ទុតិយជ្ឈានេ តតិយជ្ឈានេ តត្ថ កាយសង្ខារោវ ឧប្បជ្ជតិ, នោតរោ, បឋមជ្ឈានាទីសុ បន ឧភយំ ឧប្បជ្ជតិ។ យត្ថ វា បន ...បេ... ឧប្បជ្ជតីតិ? កាមាវចរេ ឧប្បជ្ជតិ, ន រូបារូបភវេសុ។ យត្ថ កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតិ, តត្ថ ចិត្តសង្ខារោ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាមន្តា។ យត្ថ វា បន...បេ... ឧប្បជ្ជតីតិ? កាមាវចរសត្តានំ ចតុត្ថជ្ឈានេ រូបារូបភវេ ច តត្ថ ចិត្តសង្ខារោវ ឧប្បជ្ជតិ, នោតរោ, បឋមជ្ឈានាទីសុ បន ឧភយំ ឧប្បជ្ជតី”តិអាទិនា,

“យស្ស កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ, តស្ស វចីសង្ខារោ នុប្បជ្ជតីតិ? វិនា អស្សាសបស្សាសេហិ វិតក្កវិចារានំ ឧប្បាទក្ខណេ តេសំ កាយសង្ខារោវ នុប្បជ្ជតិ, នោតរោ, សព្ពេសំ ចិត្តស្ស ភង្គក្ខណេ វិនា អស្សាសបស្សាសេហិ អវិតក្កអវិចារចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណេ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញសត្តានំ ឧភយម្បិ នុប្បជ្ជតិ...បេ... យស្ស កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ, តស្ស ចិត្តសង្ខារោ នុប្បជ្ជតីតិ...បេ... សព្ពចិត្តានំ ភង្គក្ខណេ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញសត្តានំ នុប្បជ្ជតី”តិអាទិនា ច, “យត្ថ កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជតិ, តត្ថ វចីសង្ខារោ នុប្បជ្ជតីតិ...បេ... ចតុត្ថជ្ឈានេ រូបភវាទីសុ នុប្បជ្ជតី”តិអាទិនា ច, “យស្ស កាយសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស វចីសង្ខារោ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? អាមន្តា”តិអាទិនា, “យស្ស កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស ចិត្តសង្ខារោ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? នត្ថី”តិអាទិនា, “យស្ស យត្ថ កាយសង្ខារោ នុប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស តត្ថ វចីសង្ខារោ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ...បេ... ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបន្នានំ សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញសត្តានំ

ទេឋំ តត្ថ កាឃសង្ខារោ ន ត្បុប្បជ្ជិត្ថ ចចីសង្ខារោ ចា”តិអាឌិតា ន,

“ឃស្ស កាឃសង្ខារោ ក្ខុប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស ចចីសង្ខារោ ក្ខុប្បជ្ជិស្សតីតិ? អាឃន្តា៑ ឃស្ស ចា បត...បេ... ក្ខុប្បជ្ជិស្សតីតិ? ឃស្ស ឌិត្តស្ស អតត្តរា កាឃាចចរាត់ បច្ឆិមចិត្តំ ក្ខុប្បជ្ជិស្សតិ, ទុបិទុបកេច បច្ឆិមកចិកាត់ ចចីសង្ខារោច ក្ខុប្បជ្ជិស្សតិ, ត កាឃសង្ខារោ , អញ្ញោន់ បត តត្រកឃំ ក្ខុប្បជ្ជិស្សតី”តិអាឌិតា ន, “ឃស្ស កាឃសង្ខារោ ត្បុប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស ចចីសង្ខារោ ត្បុប្បជ្ជិស្សតីតិ...បេ... បច្ឆិមចិត្តសមង្គីត់ ឃស្ស ឌិត្តស្ស អតត្តរា អចិតក្កអចិចារ៉េ បច្ឆិមចិត្តំ ក្ខុប្បជ្ជិស្សតិ, ទេឋំ តត្រកឃំ ត្បុប្បជ្ជិស្សតី”តិអាឌិតា សព្ពកាលកេដេសុ ឃធាត្បទុបទោតា ក្ខុប្បាគចាទេ ទេឃាឌតាតទេឃា ទេចឌិតព្ពោ៑ “ឃស្ស កាឃសង្ខារោ តិរុជ្ឈតិ, តស្ស ចចីសង្ខារោ តិរុជ្ឈតីតិ...បេ... បជេមព្ញាត់ សមាបន្នាត់ កាឃាចចរាត់ អស្សាសបស្សាសាត់ កក្កក្ខណេ តត្រកឃំ តិរុជ្ឈតិ៑ ឃស្ស កាឃសង្ខារោ តិរុជ្ឈតិ, តស្ស ឌិត្តសង្ខារោ តិរុជ្ឈតីតិ? អាឃន្តា”តិអាឌិតា តិទោធចាទេ, “ឃស្ស កាឃសង្ខារោ ក្ខុប្បជ្ជតិ, តស្ស ចចីសង្ខារោ តិរុជ្ឈតីតិ? តោ”តិអាឌិតា ក្ខុប្បាគតិទោធចាទេ ន,

“ទេឃា កាឃសង្ខារ៉េ បរិឌាតាតិ, ទេសា ចចីសង្ខារ៉េ បរិឌាតាតីតិ? អាឃន្តា”តិអាឌិតា បរិញ្ញាចាទេ ន ទេហដ្ឋា ត្បុត្តាត្បុសារេត សព្ពត្ថ បិញ្ចព្ពតទេឃា ទេចឌិតព្ពោ៑

បចត្តិចាទេ បតេត្ថ បន្ត្បុប្បត្តកាលេ បុក្កលចារស្ស អត្បុលេមតទេឃ កាឃសង្ខារម្ចលកាតិ ទេ្ធ, ចចីសង្ខារម្ចលកំ ឲកត្តិ តីទេលាច ឃមកាតិ លព្ភត្តិ៑ តស្ស បដិលេមតទេឃបិ ឌ្ឋកាសចារាឌីស្បុបិ ឲទេសច តទេឃា៑ ឲចទេមត្ថ សព្ពចាទេសុ តិណ្ណិ តិណ្ណិ ឃមកាត់ ចទេសត ឃមកាណាតា ទេចឌិតព្ពា៑ អត្ថចិតិច្ឆទេឃ បតេត្ថ ព្ពាឝំ លក្ខណំ – ព្ពមស្មិំ ហិ សង្ខារឃមកេ “អស្សាសបស្សាសាត់ ក្ខុប្បាគក្ខណេ, ចិតក្កចិចារាត់ ក្ខុប្បាគក្ខណេ”តិអាឌិចចតទេតា (ឃម៑ ១៑សង្ខារឃមក៑១៨) បន្ត្បុប្បត្តាឌិកាលកេដោ បចត្តិចទេសតាបិ កទេហតព្ពោ, ត ត្បុតិបដិសន្ធិចទេសតេច៑ “ត្បុតិឃជ្ឈាតេ តតិឃជ្ឈាតេ តត្ថ កាឃសង្ខារោ ក្ខុប្បជ្ជតី”តិអាឌិចចតទេតា (ឃម៑ ១៑សង្ខារឃមក៑១១) ន ឈាតម្បិ ឌ្ឋកាសចទេសត កហិតត្តិ ទេចឌិតព្ពំ៑ ឲចទេមត្ថ ឃំ ឃំ លព្ភតិ, តស្ស តស្ស ចទេសត អត្ថចិតិច្ឆទេឃា ទេចឌិតព្ពោ៑ តព្រិឝំ តឃម្បំ –

“ចិតា ចិតក្កចិចារទេហី”តិ ត្បុតិឃតតិឃជ្ឈាតចទេសត ត្បុត្តំ, ត ចត្បុត្ថជ្ឈាតចទេសត តត្ថ អស្សាសបស្សាសាត់ អភាចទេតា៑ “ឌិត្តស្ស កក្កក្ខណេ”តិ ព្ពាឝំ កាឃសង្ខារស្ស ឲកត្តចិត្តសមុដ្ឋាតត្តា ត្បុត្តំ, ក្ខុប្បជ្ជមាតទេមច ហិ ឌិត្តំ ទុបំ, អទុបំ ចា សមុដ្ឋាទេបតិ, ត ភិជ្ជមាតំ, ឋិតំ ចា៑ “បច្ឆិមចិត្តសមង្គីត”ន្តិ សព្ពបច្ឆិមេត អប្បដិសន្ធិកចិទេត្តត សមង្គីត់ ឹណាសចាត់៑ “អចិតក្កអចិចារ៉េ បច្ឆិមចិត្ត”ន្តិ ឲត្ថ ទុបិចចរាត់ ត្បុតិឃជ្ឈាតិកាឌិត្បុតិចិត្តចទេសត, អទុបិចចរាតព្ញា ចត្បុត្ថជ្ឈាតិកត្បុតិចិត្តចទេសត អទេត្ថា កទេហតព្ពោ៑

“ឃស្ស កាឃសង្ខារោ តិរុជ្ឈតិ, តស្ស ឌិត្តសង្ខារោ តិរុជ្ឈតី”តិ ឲត្ថ តិឃមទេតា កាឃសង្ខារស្ស ឌិត្តសង្ខារេត សទ្ធិំ ឲកក្ខណេ តិរុជ្ឈតទេតា “អាឃន្តា”តិ បដិចចតំ ឌិត្តំ ត ឲកឌិត្តក្ខណិកត្តា៑ ឌិត្តសង្ខារោ ហិ កាឃសង្ខារេត ចិតាបិ ក្ខុប្បជ្ជតិ ន តិរុជ្ឈតិ ច៑ កាឃសង្ខារោ បត ឌិត្តសមុដ្ឋាតត្តា ទេឃត ឌិទេត្តត សទ្ធិំ ក្ខុប្បជ្ជតិ, តទេតា បដ្ឋាឃ សត្តរសទេមត សទ្ធិំ តិរុជ្ឈតិ, ឲសា ឌិត្តសមុដ្ឋាតទុបស្ស ធម្មតា៑ ឃំ បត ចិភង្គប្បករណស្ស ឝីហឡអដ្ឋកថាឃ “ឌិត្តសមុដ្ឋាតទុបំ សត្តរសមចិត្តស្ស ក្ខុប្បាគក្ខណេ តិរុជ្ឈតី”តិ ត្បុត្តំ, តំ ព្ពមាឃ បិញ្ចព្ពឃា ចិរុជ្ឈតិ៑ “ឃស្ស កាឃសង្ខារោ ក្ខុប្បជ្ជតិ, តស្ស ចចីសង្ខារោ តិរុជ្ឈតី”តិ ឲត្ថ ឃស្មា កាឃសង្ខារោ ឌិត្តស្ស ក្ខុប្បាគក្ខណេ ក្ខុប្បជ្ជតិ, ត ច តស្មិំ ណទេណ

ចិតក្កចិតារា តិរុដ្ឋន្តិ, តស្មា “គតា”តិ បដិសេធោ ពតោ។ ឲ្យបិតា តឃយុទេត សព្វាតួ ចិតិត្ថេឃា ទេចឹតន្ថោ។ អយំ សន្លារឃយកយាតិកក្ខសំចណ្ណតាតឃោ។

អត្យុឃឃយកយាតិកក្ខចណ្ណតា

អត្យុឃឃយកយាតិកាឃ បត ឋិញ្ញពួចចក្ខាតំ តាច ឲុចំ ទេចឹតន្ថំ។ អត្យុឃឃយកេបិ លត្ថឃយកយាតិកាឌីឞុ ចិឃ ឥឞេតំ អកក្ខា អន្តោត តឃេត ឋិញ្ញពួឥឞតា ពតា។ កចំ? បធយំ តាច បរិទេន្ធឥចារេា បរិច្ឆិត្តទេ្ធឃចារេាតិ ទ្វេ ចារា ដ្ឋទេ្ធឃចឃេត ទេឃិតា, តទោតា ដ្ឋប្បត្តិដ្ឋាគចារេាតិ ឲុកោ លុទ្ធកចារេ។ តទោតា អត្យុឃចារេា ឃាត្យុឃចារេា បឌហតចារេា បរិន្តាចារេា បហឹតចារេា ដ្ឋប្បន្នត្ថចារេា ឆាតុចារេាតិ អត្យុឃេ ឃោរេឌក្ខា ឃយកចឃេត បបញ្ចុតោ តិដ្ឋិទ្វា ឃក្កូ យហាចារាតិ អដ្ឋកតិទ្ធេឃចឃេត ទេឃិតា, ឲុចំ ឥឃហិ ចារេហិ អត្យុឃឃយកឥឞតា ពតា។ តោឞុ ឃេ ពួយ ហិ បរិទេន្ធឥចារេាតិអាឌីតា ទ្វេ ចារា ដ្ឋទេ្ធឃចឃេត ចុក្ខា, ទោ ពួឆ អត្យុឃឃយកយាតិកាតិ កទេហតន្ថា។

តក្ខ ហិ ឃក្កូ អត្យុឃាតិ អយំ កលតាឃ បរិច្ឆិត្តិក្ខា អត្យុឃាតំ ឥឞិតក្ខា បរិទេន្ធឥចារេា តាឃ។ កាឃរាកាត្យុឃោ...បេ... អចិន្នាត្យុឃោតិ អយំ បរិទេន្ធឥចឃេត បរិច្ឆិត្តាតំ តាឃយក្ខំ ដ្ឋដ្ឋិឃិក្ខា “ពួយេ តាឃ ទេ”តិ ឥឞិតក្ខា បរិច្ឆិត្តទេ្ធឃចារេា តាឃ។ តក្ខ អត្យុក្ខាតក្ខទោ តាច អត្យុឃាតិ កោតទ្ធេត អត្យុឃា? អត្យុឃតទ្ធេតា។ កោ ឲុឃ អត្យុឃតទ្ធោ តាយាតិ? អប្បហឹតទ្ធោ។ កាឃរាកាត្យុឃាឥឃោ ហិ អប្បហឹតទ្ធេត តស្ស តស្ស ឃក្កាគេ អត្យុឃេត្តិ តាឃ, តស្មា “អត្យុឃា”តិ ចុក្ខន្តិ, អត្យុឃេត្តិតិ ច តំ តំ អត្យុទ្ធំ ការេណំ លភិក្ខា ដ្ឋប្បន្នក្តិតិ អត្ថោ។ អធាបិ ឃិឃា – អត្យុឃតទ្ធោ តាឃ អប្បហឹតាកាទេា, អប្បហឹតាកាទេា ច ត ដ្ឋប្បន្នតិ, តស្មា អត្យុឃា ត ដ្ឋប្បន្នក្តិតិ។ តព្វិធំ បដិចចតំ – អប្បហឹតាកាទេា អត្យុឃោ, អត្យុឃោតិ បត អប្បហឹតទ្ធេត ឆាឃកតកិលេឃា ចុក្ខតិ, ឃោ ចិត្តឃយ្យុឃុក្ខា ឃាទេយុលោ ឃប្បច្ចឃទ្ធេត ឃទេហតុកោ ឲុកក្ខាកុឃលេច ទេហាតិ កចាចត្ត៑ុំ (កចា។ ៥៥៥ អាឥឃោ) អត្យុឃាតំ ចិត្តចិប្បយុត្តការស្ស បដិឃេឌិតក្ខា , ឃោ ច អតឹទោាបិ ទេហាតិ, អតាកទោាបិ បច្ចុប្បន្នាបិ, តស្មា ដ្ឋប្បន្នតិតិ ចក្ខំ យុត្តំ។ តធា ហិ ឆយ្វុឃក្ខហេ ឃោហស្ស បឥការេគេ ១៧លិ “អចិន្នាត្យុឃោ អចិន្នាបរិយុដ្ឋាតំ...បេ... អយំ តស្មិំ ឃមយេ ឃោទេហា ទេហាតី”តិ (ឆ។ ឃ។ ១៥៤០)។ ពួយស្មិត្ថា ឃយកោ ដ្ឋប្បន្នតចារេ “ឃស្ស កាឃរាកាត្យុឃោ ដ្ឋប្បន្នតិ, តស្ស បដិឃាត្យុឃោ ដ្ឋប្បន្នតី”តិអាឌិ ចុក្ខំ, តស្មា “អត្យុឃេត្តិតិ តំ តំ អត្យុទ្ធំ ការេណំ លភិក្ខា ដ្ឋប្បន្នក្តិ”តិ ឃំ ចុក្ខំ, តំ ឞុចុក្ខត្តិ ទេចឹតន្ថំ។ កាឃរាកាត្យុឃោតិ កាឃរាទេកា ច ឃោ អប្បហឹតទ្ធេត អត្យុឃោ ចាតិ កាឃរាកាត្យុឃោ។ ឃេឃបឥឞុបិ ឲុឃេច តឃោ។ អយំ តាទេចក្ខ អត្យុក្ខាតក្ខោ។ អក្ខចិតិត្ថេឃា បគេក្ខាបិ តិទ្ធេឃតឃយុលឥឞ្សតចឃេគេច ទេហាតិ, តិទ្ធេឃោ ទេចក្ខ ទេហដ្ឋា ចុទ្ធក្ខា។

ដ្ឋប្បត្តិដ្ឋាគចារាឥឃោ អដ្ឋ ចារា ច, តព្វាឃំ ឋិញ្ញពួចចក្ខាតាត្យុប្បត្តិកាយុលយក្ខប្បកាឃតា។ ទោឃំ ហិ បឥឃោ អត្យុឃាតំ ដ្ឋប្បត្តិដ្ឋាគចារេា តាឃ។ តក្ខ ចារេកេឌោ ឃយកឃោឌតចារេ តត្ថិ, ពួតទេឞុ បត ឃក្កូឞុ យហាចារេឞុ អត្ថិ។ ទោឞុ ហិ បឥឃោ អត្យុឃចារេា អត្យុលោមបដិលោមតឃចឃេត ទុចិឆា ទេហាតិ។ តក្ខ អត្យុលោមតឃេ “ឃស្ស ឃក្ខ...បេ... អត្យុឃេតី”តិ

បុគ្គលោកាសតទុភយនាមវសេន តយោ អន្តរវារា ហោន្តិ, តេសុ ឯកេកស្មិំ ឯកមូលកទ្វិមូលកតិមូលកចតុមូលកបញ្ចមូលកឆមូលកានិ វសេន យមកភេទា ហោន្តិ។ យថា ច អនុលោមនយេ, ឯវំ បដិលោមនយេបិ វេទិតព្វា។ យថា ចេត្ថ អនុសយវារេ, ឯវំ សានុសយវារបជហនវារបរិញ្ញាវារបហីនវារុប្បជ្ជនវារេសុ បញ្ចសុបិ។ អយំ បនេត្ថ បុរិមេសុ តីសុ វារេសុ វិសេសោ។ ឱកាសវារេ “យត្ថ តត្ថា”តិ អវត្វា “យតោ តតោ”តិ និស្សក្កវចនេន ទេសនា កតា។ សេសំ តាទិសមេវ។ យោ បនាយំ សព្វបច្ឆិមោ ធាតុវារោ នាម, សោ បុច្ឆាវារោ វិស្សជ្ជនវារោតិ ទ្វិធា ឋិតោ។ តត្ថ បុច្ឆាវារោ អនុលោមបដិលោមវសេន ទុវិធោ។ តស្សាវសានេ បុច្ឆានុក្កមេន វិស្សជ្ជនំ កតន្តិ។ ឯវំ តាវេត្ថ បាឡិវវត្ថានំ វេទិតព្វំ។

ឥតិទំ អដ្ឋន្នំ វារានំ អាទិតោ បដ្ឋាយ មុខមត្តទស្សនំ។ “កត្ថ កាមរាគានុសយោ អនុសេតិ? កាមធាតុយា ទ្វីសុ វេទនាសុ ឯត្ថ កាមរាគានុសយោ អនុសេតិ។ កត្ថ បដិឃានុសយោ អនុសេតិ? ទុក្ខាយ វេទនាយ...បេ... មានានុសយោ កាមធាតុយា ទ្វីសុ វេទនាសុ រូបធាតុយា អរូបធាតុយា ច អនុសេតិ។ ទិដ្ឋានុសយោ, វិចិកិច្ឆានុសយោ ច សព្វសក្កាយបរិយាបន្នេសុ ធម្មេសុ, ភវរាគានុសយោ រូបារូបធាតូសុ, អវិជ្ជានុសយោ សព្វសក្កាយបរិយាបន្នេសុ ធម្មេសុ អនុសេតី”តិ អយំ តាវ បឋមវារេ បាឡិនយោ។

តត្ថ កាមធាតុយា ទ្វីសុ វេទនាសូតិ កាមាវចរភូមិយំ សុខាយ ចេវ ឧបេក្ខាយ ចាតិ ទ្វីសុ វេទនាសុ, កាមរាគានុសយោ បន សហជាតវសេន, អារម្មណវសេន ចាតិ ទ្វីហាការេហិ អនុសេតិ ឧប្បជ្ជតិ, តត្ថ អកុសលេហិ សុខោបេក្ខាហិ សហជាតោបិ ហុត្វា តា អារម្មណំ កត្វាបិ ឧប្បជ្ជតិ។ អវសេសា បន កាមាវចរកុសលវិបាកកិរិយវេទនា អារម្មណមេវ កត្វា ឧប្បជ្ជតិ, ឥមាសុ វេទនាសុ អនុសយមានោ ចេវ តាហិ វេទនាហិ សម្បយុត្តេសុ សញ្ញាសង្ខារវិញ្ញាណេសុបិ អនុសេតិយេវ។ ឥមាសំ បន វេទនានំ អស្សាទេន កាមរាគានុសយុប្បត្តិយា សេសសម្បយុត្តេហិ បធានត្តា, ឱឡារិកត្តេន វេទនាយានំ សុខុមត្តា ច ទ្វីសុ វេទនាសុយេវ អនុសេតីតិ វុត្តំ, ឯវំ ឧបរិបិ។ ន កេវលញ្ចេស អនុសយមានោ ឥមាសុ ទ្វីសុ វេទនាសុយេវ, វេទនាសម្បយុត្តេសុ ធម្មេសុ ច អនុសេតិ, ឥដ្ឋេសុ បន រូបាទីសុបិ អនុសេតិ ឯវ។ វុត្តម្បិ ចេតំ វិភង្គប្បករណេ “យំ លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ, ឯត្ថ សត្តានំ កាមរាគានុសយោ អនុសេតី”តិ (វិភ. ៨១៩), ឯត្ថានុសយយមកេបិ វុត្តំ “ទុក្ខាយ វេទនាយ រូបធាតុយា ឯត្ថ កាមរាគានុសយោ នានុសេតី”តិអាទិ។ ឯតេន វុត្តាវសេសរូបាទីសុ ឆសុបិ អារម្មណេសុ អនុសេតីតិ វុត្តំ ហោតិ។ ឥធ បន តំ សព្វំ អវត្វា កិញ្ចិទេវ បធានត្តាទិនា ការណេន វុត្តន្តិ គហេតព្វំ។

ទុក្ខាយាតិ ឯត្ថ បដិឃចិត្តសម្បយុត្តា ទ្វេ ទោមនស្សវេទនា, កាយវិញ្ញាណសម្បយុត្តា ទុក្ខវេទនា ចាតិ តិស្សោ វេទនា, តំសម្បយុត្តា ច ធម្មា, អនិដ្ឋា ច រូបាទយោ ធម្មា បដិឃានុសយស្ស សហជាតវសេន, អារម្មណវសេន ច យថារហំ អនុសយនដ្ឋានំ។ កិំ បន ឥតរា ទ្វេ វេទនា ឥដ្ឋារម្មណំ វា បដិឃស្ស អារម្មណំ ន ហោន្តីតិ? នោ ន ហោន្តិ។ បរិហីនជ្ឈានស្ស ហិ នដ្ឋំ ឥដ្ឋំ សសម្បយុត្តធម្មំ ឈានមារព្ភ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ, តំ បន អារម្មណមត្តមេវ, នានុសយនដ្ឋានំ ឥដ្ឋត្តា។ អនិដ្ឋមេវ ហិ ឥដ្ឋតោ បដិហនននិមិត្តំ, យំ បន តទុប្បន្នំ, តស្ស បដិឃមត្តមេវ ហោតិ, ន បដិឃានុសយោតិ។ បដិឃានុសយោ ហិ អនិដ្ឋារម្មណេ បដិហននវសេន ឧប្បន្នោ ធាមគតោ កិលេសោ, ឥតរោ ទោមនស្សេន សទ្ធិំ ឧប្បន្នោបិ អត្តនោ បដិហននកិច្ចស្ស អករណតោ បដិឃានុសយោ ន ហោតិ,

អដ្ឋាហារិកត្តំ កច្ឆតិ់ ឃឆា ហិ បិឍាតិបិតចេតកាឃ សង្កិ ក្ខុប្យត្កេបិ ញ្យាបិកេា យកាេកយុំ កាយ ត ហេាតិ, អដ្ឋាហារិកត្តំ កច្ឆតិ,

ឲចត្តិ កហេតត្ថំ់ តេតចេ តក្លេយុស្សិតំ កោេយតស្សំ សេបិតត្ថំ ចុត្តំ់ យាតាត្យសឃស្ស បត ទុក្លកោេយតស្សចឌ្ឍិតា សេដ្ឋ លេិកិឃា ឆយុា

អត្យសឃតដ្ឋាតំ់ “ទុក្លាឃ ចេឆកាឃ អបរិឃាបត្កេ ឲត្ត…បេ… យាតាត្យសឃោ ច តាត្យសតេិ”តិ ហិ ចុត្តំ់ ឌិដ្ឋាត្យសឃចិចិកិច្ឆាត្យសឃាតំ

បត លេិក្យត្តរចេឌ្ឍិតា សេដ្ឋាបិ ឆយុា អត្យសឃតដ្ឋាតំ់ តេតត ចុត្តំ “សដ្ឋសក្កាឃបរិឃាបត្កេស្យុ ឆយុស្យុ”តិ់ តត្ត សំសារចដ្ឋតិស្សិតដ្ឋេត

សក្កាឃបរិឃាបត្កេស្យុ សដ្ឋឆយុស្យុតិ អត្តេា់ ឲចំ អចិជ្ជាត្យសយោបិ ចេឌិតដ្ឋោ់ សដ្ឋត្ត ច សហឌាតារយុឍកេកោ ហេដ្ឋា

ចុត្តតយោតេច ចេឌិតដ្ឋោ់

កចរាកាត្យសឃោ បត កិញ្ចាបិ ឌិដ្ឋិចិប្យឃុត្តេស្យុ ចត្យស្យុ ចិត្តេស្យុ ក្ខុប្យជ្ឈតោេ សហឌាតចសេត កាយឆាត្យឃា ខ្ញុស្យុ ចេឆតាស្យុ អត្យសតេិតិ

ចត្តដ្ឋោ កចេឃ្យ, សោេ បត ឃយុា ទ្សុបិទ្សុបិចចរេយចារយុឍំ លកតិ, ត កាយាចចរារយុឍយេច, អត្យសឃាតំ បត តំ ត អត្យសឃតដ្ឋាតំ,

តស្យុា អារយុឍចសេត តិឃយំ អកត្វា “ទ្សុបឆាត្យឃា អទ្សុបឆាត្យឃា ឲត្ត កចរាកាត្យសឃោ អត្យសតេិ”តិ ចុត្តំ់ តំ រាកចសេត សោេ ច

សដ្ឋោបិ រាកោ កាយរាកាត្យសឃោ កហេតដ្ឋោតិ អឃំ ក្ខុប្យត្តិដ្ឋាតចាររេ តយោ់

ឌ្ឍតរេស្យុ បត សត្តស្យុ យហាចារេស្យុ តាច “ឃស្ស កាយរាកាត្យសឃោ អត្យសតេិ, តស្ស បដិឃាត្យសឃោ អត្យសតេិតិ? អាយត្តា់ ឃស្ស ចា

បត បដិឃាត្យសឃោ អត្យសតេិ, តស្ស កាយរាកាត្យសឃោ អត្យសតេិតិ? អាយត្តា់ ឃស្ស កាយរាកាត្យសឃោ អត្យសតេិ, តស្ស

យាតាត្យសឃោ អត្យសតេិតិ? អាយត្តា់ ឃស្ស ចា បត យាតាត្យសឃោ អត្យសតេិ, តស្ស កាយរាកាត្យសឃោ អត្យសតេិតិ? អតាកាយិស្ស

យាតាត្យសឃោ អត្យសតេិ, តោេ ច តស្ស កាយរាកាត្យសឃោ អត្យសតេិ, តិណ្ណំ បុក្កលិតំ យាតាត្យសឃោ ច អត្យសតេិ, កាយរាកាត្យសឃោ ច

អត្យសតេិ់ ឃស្ស កាយរាកាត្យសឃោ អត្យសតេិ, តស្ស ឌិដ្ឋាត្យសឃោ អត្យសតេិតិ? ខ្ញុត្កំ បុក្កលិតំ កាយរាកាត្យសឃោ អត្យសតេិ, តោេ ច…

បេ… ឌិដ្ឋាត្យសឃោ ច អត្យសតេិ, ឃស្ស ចា បត…បេ… អាយត្តា់ ឃស្ស កាយរាកាត្យសឃោ អត្យសតេិ, តស្ស ចិចិកិច្ឆាត្យសឃោ

អត្យសតេិ”តិ បុច្ឆាឃបិ ឌិដ្ឋាត្យសឃសឌិសយេច ចិស្សជ្ជតំ់ ឃស្ស កាយរាកាត្យសឃោ អត្យសតេិ, តស្ស កចរាកាត្យសឃោ អត្យសតេិតិ?

អាយត្តា់ ឃស្ស ចា បត…បេ… អត្យសតេិតិ…បេ… តិណ្ណំ បុក្កលិតំ កចរាកាត្យសឃោ ច អត្យសតេិ, កាយរាកាត្យសឃោ ច អត្យសតេិ់

អចិជ្ជាត្យសយេបិ ឲសេច តយោ់ ឌ្ឍយិតា តយេត បដិឃាត្យសឃាឌិយុលិកាស្យុ បុច្ឆាស្យុ ចិស្សជ្ជតតយោ ចេឌិតដ្ឋោ់ អឃំ ឲកយុលកោ

តយោ់

ឃស្ស កាយរាកាត្យសឃោ ច បដិឃាត្យសឃោ ច អត្យសតេិ, តស្ស យាតាត្យសឃោ អត្យសតេិតិ? អាយត្តា់ ខ្ញុត្កំ ខ្ញុយុលិកា…បេ…

បញ្ចាយុលិកាតំ បត ឲកយុលេ ចុត្តាត្យសារេត ចិស្សជ្ជតតយោ ចោតតដ្ឋោ់ តត្រាឃំ បច្ឆិយាត្យសយេ យោេឌតា – “ឃស្ស

កាយរាកាត្យសឃោ ច បដិឃាត្យសឃោ ច យាតាត្យសឃោ ច ឌិដ្ឋាត្យសឃោ ច ចិចិកិច្ឆាត្យសឃោ ច កចរាកាត្យសឃោ ច អត្យសតេិ,

តស្ស អចិជ្ជាត្យសឃោ អត្យសតេិតិ? អាយត្តា់ ឃស្ស ចា បត អចិជ្ជាត្យសឃោ អត្យសតេិ, តស្ស កាយរាកាត្យសឃោ ច…បេ…

កចរាកាត្យសឃោ ច អត្យសតេិតិ? អតាកាយិស្ស អចិជ្ជាត្យសឃោ ច យាតាត្យសឃោ ច កចរាកាត្យសឃោ ច អត្យសតេិ, ត ឌ្ឍតរេ, ខ្ញុត្កំ

បុក្កលិតំ អចិជ្ជាត្យសឃោ ច កាយរាកបដិឃយាតកចរាកាត្យសឃា ច អត្យសតេត្តិ, ត ឌិដ្ឋិចិចិកិច្ឆាត្យសឃា, បុថុជ្ជតស្ស បត សដ្ឋោបិ

អតុសេត្តិ”តិ អឃំ បុគ្គលចារេ៍ ភឃោ៍

ឱ្កាសចារេ៍ បភ “ឃត្ថ កាយរាកាតុសឃោ អតុសេតិ, ពត្ថ បដិឈាតុសឃោ អតុសេតីតិ? ភោ៍ ឃត្ថ ចា បភ...បេ... អតុសេតីតិ? ភោ៍ ឃត្ថ កាយរាកាតុសឃោ អតុសេតិ, ពត្ថ យាភាតុសឃោ អតុសេតីតិ? អាយត្តា៍ ឃត្ថ ចា បភ យាភាតុសឃោ អតុសេតិ, ពត្ថ កាយរាកាតុសឃោ អតុសេតីតិ? ទ្វបឆាតុឃា អទ្វបឆាតុឃា ឡត្ថ យាភាតុសឃោ អតុសេតិ , ភ កាយរាកាតុសឃោ, កាយឆាតុឃា ក្ខិសុ ចេឥតាសុ ពក្យកឃំ អតុសេតិ៍ ឃត្ថ កាយរាកាតុសឃោ...បេ... អតុសេតីតិ? អាយត្តា៍ ឃត្ថ ចា បភ...បេ... អតុសេតីតិ? ទុក្ខាឃ ចេឥតាឃ ទ្វបឆាតុឃា អទ្វបឆាតុឃា ឡត្ថ ចិចិកិច្ឆាតុសឃោ អតុសេតិ, ភ កាយរាកាតុសឃោ, កាយឆាតុឃា ក្ខិសុ ចេឥតាសុ ពក្យកឃំ អតុសេតិ៍ ឃត្ថ កាយរាកាតុសឃោ...បេ... អតុសេតិ, ពត្ថ កចរាកាតុសឃោ អតុសេតីតិ? ភោ៍ ឃត្ថ ចា បភ...បេ... ភោ៍ ឃត្ថ កាយរាកាតុសឃោ អតុសេតិ, ពត្ថ អចិជ្ជាតុសឃោ អតុសេតីតិ? អាយត្តា៍ ឃត្ថ ចា បភ...បេ... អតុសេតីតិ? ទុក្ខាឃ ចេឥតាឃ ទ្វបិទ្វបឆាតុឃា ឡត្ថ អចិជ្ជាតុសឃោ អតុសេតិ, ភ កាយរាកាតុសឃោ, កាយឆាតុឃា ក្ខិសុ ចេឥតាសុ ពក្យកឃំ អតុសេតិ៍

ឃត្ថ បដិឈាតុសឃោ អតុសេតិ, ពត្ថ យាភាតុសឃោ អតុសេតីតិ? ភោ៍ ឃត្ថ ចា បភ...បេ... ភោ៍ ឃត្ថ បដិឈាតុសឃោ អតុសេតិ, ពត្ថ ឌិដ្ឋាតុសឃោ ចិចិកិច្ឆាតុសឃោ អតុសេតីតិ? អាយត្តា៍ ឃត្ថ ចា បភ...បេ... អតុសេតីតិ? កាយឆាតុឃា ក្ខិសុ ចេឥតាសុ ទ្វបិទ្វបឆាតុឃា ឡត្ថ ចិចិកិច្ឆាតុសឃោ អតុសេតិ, ភ បដិឈាតុសឃោ, ទុក្ខាឃ បភ ចេឥតាឃ ពក្យកឃំ អតុសេតិ៍ ឃត្ថ បដិឈាតុសឃោ អតុសេតិ, ពត្ថ កចរាកាតុសឃោ អតុសេតីតិ? ភោ៍ ឃត្ថ ចា បភ...បេ... ភោ៍ ឃត្ថ បដិឈាតុសឃោ អតុសេតិ, ពត្ថ អចិជ្ជាតុសឃោ អតុសេតីតិ? អាយត្តា៍ ឃត្ថ ចា បភ...បេ... អតុសេតីតិ...បេ... ទុក្ខាឃ ចេឥតាឃ ពក្យកឃំ អតុសេតិ, អញ្ញាត្ថ អចិជ្ជាតុសឃោ ច៍

ឃត្ថ យាភាតុសឃោ អតុសេតិ, ពត្ថ ឌិដ្ឋាតុសឃោ ចិចិកិច្ឆាតុសឃោ អតុសេតីតិ? អាយត្តា៍ ឃត្ថ ចា បភ...បេ... អតុសេតីតិ? ទុក្ខាឃ ចេឥតាឃ ឌិដ្ឋាតុសឃោច, ភេពរោ , ពឥញ្ញោសុ បញ្ញត្ថ អតុសេតិ៍ ឃត្ថ យាភាតុសឃោ អតុសេតិ, ពត្ថ កចរាកាតុសឃោ អតុសេតីតិ? កាយឆាតុឃា ក្ខិសុ ចេឥតាសុ យាភាតុសឃោ, ភេពរោ, ទ្វបិទ្វបឆាតុឃា បភ ពក្យកឃំ អតុសេតិ៍ ឃត្ថ ចា បភ...បេ... អាយត្តា៍ ឃត្ថ យាភាតុសឃោ អតុសេតិ, ពត្ថ អចិជ្ជាតុសឃោ...បេ... អាយត្តា៍ ឃត្ថ ចា បភ...បេ... អតុសេតីតិ? ទុក្ខចេឥតិ ឆបេត្វា ពឥញ្ញាសុ បញ្ញត្ថ ពក្យកឃំ អតុសេតិ៍ ឃត្ថ ឌិដ្ឋាតុសឃោ, ពត្ថ ចិចិកិច្ឆាតុសឃោ...បេ... អាយត្តា៍ ឃត្ថ ឌិដ្ឋាតុសឃោ, ពត្ថ កចរាកាតុសឃោ អតុសេតីតិ? កាយឆាតុឃា ពីសុ ចេឥតាសុ ឌិដ្ឋាតុសឃោច, ទ្វបិទ្វបកចេសុ ពក្យកឃំ អតុសេតិ៍ ឃត្ថ ចា បភ...បេ... អាយត្តា៍ ឃត្ថ ឌិដ្ឋាតុសឃោ អតុសេតិ, ពត្ថ អចិជ្ជាតុសឃោ...បេ... អាយត្តា៍ ឃត្ថ ចា បភ...បេ... អាយត្តា៍ ឡស ភឃោ ចិចិកិច្ឆាឃ្វលកោសុបិ៍ ឃត្ថ កចរាកាតុសឃោ, ពត្ថ អចិជ្ជាតុសឃោ អតុសេតីតិ? អាយត្តា៍ ឃត្ថ ចា បភ...បេ... អតុសេតិ, ពត្ថ កាយឆាតុឃា ពីសុ ចេឥតាសុ អចិជ្ជាតុសឃោច, ទ្វបិទ្វបកចេសុ បភ ពក្យកឃំ អតុសេតី”តិ អឃឃេត្ថ ឡកឃ្វលភឃោ៍

“ឃស្ស...បេ... ភាតុសេតិ៍ ឃស្ស...បេ... ភាតុសេតិ យាភាតុសឃោ, អរេហតោ បភ ពក្យកឃឿ ភាតុសេតិ៍ ឃស្ស ចា បភ...បេ... អាយត្តា៍

យស្ស កាមរាគានុសយោ អនុសេតិ, តស្ស ទិដ្ឋានុសយោ វិចិកិច្ឆានុសយោ អនុសេតីតិ? អាមន្តា។ យស្ស វា បន...បេ... អនុសេតីតិ? ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ វិចិកិច្ឆានុសយោច អនុសេតិ, នេតរោ, អនាគាមិអរហន្តានំ នុភយម្បិ អនុសេតី”តិអាទិនា នយេន បុគ្គលវារេន,

“យត្ថ កាមរាគានុសយោ អនុសេតិ, តត្ថ បដិឃានុសយោ អនុសេតីតិ? ទុក្ខាយ វេទនាយ កាមរាគានុសយោច អនុសេតិ, នេតរោ, រូបារូបធាតុបរិយាបន្នេសុ នុភយំ អនុសេតិ។ យត្ថ វា បន...បេ... អនុសេតីតិ ? កាមធាតុយា ទ្វីសុ វេទនាសុ បដិឃានុសយោច, រូបារូបបរិយាបន្នេសុ បន នុភយំ អនុសេតិ។ យត្ថ កាមរាគានុសយោ អនុសេតិ, តត្ថ មានានុសយោ អនុសេតីតិ? រូបារូបធាតូសុ កាមរាគានុសយោច, ទុក្ខាយ បន វេទនាយ, អបរិយាបន្នេសុ ច នុភយំ អនុសេតិ។ យត្ថ វា បន...បេ... អាមន្តា។ យត្ថ កាមរាគានុសយោ អនុសេតិ, តត្ថ ទិដ្ឋានុសយោ, វិចិកិច្ឆានុសយោ អនុសេតីតិ? ទុក្ខាយ វេទនាយ រូបារូបធាតូសុ កាមរាគានុសយោច, អបរិយាបន្នេ បន នុភយំ អនុសេតី”តិអាទិនា នយេន ឋានវារេន ច,

“យស្ស យត្ថ កាមរាគានុសយោ អនុសេតិ, តស្ស តត្ថ បដិឃានុសយោ អនុសេតីតិ? តិណ្ណំ បុគ្គលានំ ទុក្ខាយ វេទនាយ កាមរាគានុសយោច, រូបារូបបរិយាបន្នេសុ នុភយំ អនុសេតិ, ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ សព្វត្ថ នុភយំ អនុសេតិ។ យស្ស វា បន យត្ថ...បេ... អនុសេតីតិ? តិណ្ណំ បុគ្គលានំ កាមធាតុយា ទ្វីសុ វេទនាសុ បដិឃានុសយោច, រូបារូបបរិយាបន្នេសុ នុភយំ អនុសេតិ, ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ សព្វត្ថ នុភយំ អនុសេតិ។ យស្ស យត្ថ កាមរាគានុសយោ អនុសេតិ, តស្ស តត្ថ មានានុសយោ អនុសេតីតិ? តិណ្ណំ បុគ្គលានំ រូបារូបធាតុយា កាមរាគានុសយោច, នេតរោ, ទុក្ខាយ វេទនាយ, អបរិយាបន្នេ ច នុភយំ អនុសេតិ, អនាគាមិស្ស កាមធាតុយា ទ្វីសុ វេទនាសុ រូបារូបធាតុយា កាមរាគានុសយោច, អរហតោ បន សព្វត្ថ នុភយំ អនុសេតី”តិអាទិនា បុគ្គលោកាសវារេន ច វុត្តានុសារេន នយេន ញាតព្ពោតិ អយំ បិណ្ឌត្ថនយោ។

តត្ថ “យស្ស កាមរាគានុសយោ អនុសេតិ, តស្ស បដិឃានុសយោ អនុសេតី”តិ វុត្តេ យទេតំ “អាមន្តា”តិ បដិវចនំ ទិន្នំ, តំ ទុទ្ទិន្នំ វិយ ខាយតិ។ កស្មា? កាមរាគបដិឃានំ ឯកក្ខណេ អនុប្បត្តិតោ។ យថា ហិ “យស្ស មនាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ជតី”តិអាទីសុ មនាយតនធម្មាយតនានីតិ ឯកក្ខណេ ឧប្បជ្ជន្តិ, ន តថា កាមរាគបដិឃា, វិសុំយេវ ឧប្បជ្ជនតោ, តស្មា ឯត្ថ “នោ”តិ បដិសេធោ កាតព្ពោ សិយា, តំ បន អកត្វា “អាមន្តា”តិ បដិវចនស្ស ទិន្នត្តា ហេដ្ឋា យមកេសុ វិយ ឯត្ថ លាភបច្ចុប្បន្នវសេន វត្តមានវោហារំ អគ្គហេត្វា អញ្ញថា កថេតព្ពោ។ កថំ កថេតព្ពោ? អប្បហីនវសេន។ អប្បហីនត្តំ ហិ សន្ធាយ អយំ អនុសេតីតិ វត្តមានវោហារោ វុត្តោ, ន លាភបច្ចុប្បន្នំ, តស្មា ឯវមិស្សា បុច្ឆាយ យស្ស កាមរាគានុសយោ អប្បហីនោ, ន អនុប្បត្តិធម្មតំ អាបាទិតោ, តស្ស បដិឃានុសយោ អប្បហីនោ, ន អនុប្បត្តិធម្មតំ អាបាទិតោ, តស្ស បដិឃានុសយោ អប្បហីនោតិ ឧបនេត្វា កថេតព្ពោ។ យស្មា ច តេសុ កាមរាគបដិឃេសុ យស្សេកោ អប្បហីនោ, តស្ស ឥតរោបិ អប្បហីនោវ ហោតិ, តស្មា “អាមន្តា”តិ វុត្តំ។ ឥតោ បរេសុបិ ឯវរូបេសុ ឧប្បជ្ជតិវារាទិវិស្សជ្ជនេសុ ឯសេវ នយោ។ តិណ្ណំ បុគ្គលានន្តិ បុថុជ្ជនសោតាបន្នសកទាគាមីនំ។ ទ្វិន្នន្តិ សោតាបន្នសកទាគាមីនំ។ ឯវំ ឧប្បជ្ជនំ ទីបិតំ។ ឱកាសវារស្ស បឋមទុតិយបុច្ឆាសុ យស្មា កាមរាគបដិឃា ឯកចិត្តេ ន ឧប្បជ្ជន្តិ, តស្មា “នោ”តិ បដិសេធោ កតោ។ ទុកមូលិកេសុ ច យស្មា កាមរាគបដិឃាទយោ ឯកស្មិំ ធាតុសង្ខាតេ ចិត្តេ, អារម្មណេ វា ន ឧប្បជ្ជន្តិ, តស្មា

“ភត្ថិ”តិ តត្ថ បដិក្ខេបេបិ កតោ, អយំ បុដ្ឋោ អបុដ្ឋោ ទុចាតិ អធិប្បាយោˋ បុក្កលិកាយចារេ ចព្វត្តិ បុច្ឆេជ្ជភនេយាតាបត្ថុបកធាកាយិអភាកាយឹភ៌ˋ បដិលេមេ ក្ខិត្តិ អភាកាយិអរហត្តេ បក្ខាឃ ចុព្វត្តិ អយំ អត្ថុបឃចារេ ភនេយាˋ

បាត្ថុបឃចារេ បត “នេយា កាយរាកាត្ថុបនេយភ បាត្ថុបនេយា, នេបា បដិឃាត្ថុបនេយភ បាត្ថុបនេយាតិ? អាយត្តា...នេប... យាភាត្ថុបនេយភ បាត្ថុបនេយាតិ? អាយត្តាˋ នេយា ចា បត យាភាត្ថុបនេយភ បាត្ថុបនេយា, នេបា កាយរាកាត្ថុបនេយភ បាត្ថុបនេយាតិ? អភាកាយឹ យាភាត្ថុបនេយភេច, ភ កាយរាកាត្ថុបនេយភ, តនេយា បត បុក្កលិ តក្ខុកនេយភាបិ អត្ថុបនេយភា”តិ ឮយិភា ភនេយភ នេបនេបុ ក្ខុកម្ពុលិជឹបុ បុច្ឆាចិប្បជ្ជភភនេយា ទាតាតេក្ខា, អយំ បុក្កលចារេ ភនេយាˋ

“ឃនេតា កាយរាកាត្ថុបនេយភ បាត្ថុបនេយា, តនេតា បដិឃាត្ថុបនេយភ បាត្ថុបនេយាតិ? នេភា...នេប... យាភាត្ថុបនេយភ បាត្ថុបនេយាតិ? អាយត្តាˋ ឃនេតា ចា បត យាភាត្ថុបនេយភ បាត្ថុបនេយា, តនេតា កាយរាកាត្ថុបនេយភ បាត្ថុបនេយាតិ? ទ្វបិទ្វបធាព្យា យាភាត្ថុបនេយភេច, នេភតនេភ, កាយធាព្យា ក្ខិបុ នេចធភាបុ តក្ខុកនេយភាបី”តិអាឌិភា ឱ្យកាយចារេ ច,

“នេយា ឃនេតា កាយរាកាត្ថុបនេយភ បាត្ថុបនេយា, នេបា តនេតា បដិឃាត្ថុបនេយភ បាត្ថុបនេយាតិ? នេភា”តិអាឌិភា បុក្កលិកាយចារេ ចាតិ ទុចំ អត្ថុលិយភនេយ ច, “នេយា កាយរាកាត្ថុបនេយភ តិរត្ថុបនេយា, នេបា បដិឃាត្ថុបនេយភ តិរត្ថុបនេយាតិ? អាយត្តា”តិអាឌិភា បដិលេមិយភនេយបិ បត្តាត្ថុ អត្ថុបឃចារេ ចុព្វាត្ថុបារនេតា បុច្ឆាចិប្បជ្ជភភនេយា ទាតាតេក្ខាˋ

តត្ថ ឃនេតា កាយរាកាត្ថុបនេយភ បាត្ថុបនេយាតិ ឃនេតា ការលានេតា ក្ខប្បនេត្ថភ កាយរាកាត្ថុបនេយភ បាត្ថុបនេយា, កិំ នេបា តនេតា ការលានេតា ក្ខប្បត្ថុបដិឃាត្ថុបនេយភបិ បាត្ថុបនេយាតិ ចុច្ឆតិˋ ឃត្មា បនេភេត នេក្ខ ទុកត្មា ធាភា ភ ក្ខប្បជ្ជត្តិ, តត្មា “នេភា”តិ បដិនេបធា កតោ នេបចំ តាឌិបនេយចាតិ អយំ បាត្ថុបឃចារេ ភនេយាˋ

បឌហភចារេ បត “នេយា កាយរាកាត្ថុបយំ បឌហតិ, នេបា បដិឃាត្ថុបយំ បឌហតីតិ? អាយត្តា...នេប... យាភាត្ថុបយំ បឌហតីតិ? តនេធកក្ខេ បឌហតិˋ នេយា ចា បត យាភាត្ថុបយំ បឌហតិ, នេបា កាយរាកាត្ថុបយំ បឌហតីតិ? នេភា...នេប... នេបា ឌិក្ខាត្ថុបយំ ចិចិកិច្ឆាត្ថុបយំ បឌហតីតិ? នេភាˋ នេយា ចា បត ចិចិកិច្ឆាត្ថុបយំ បឌហតិ, នេបា កាយរាកាត្ថុបយំ បឌហតីតិ ? តនេធកក្ខេ បឌហតិˋ នេយា...នេប... ភចរាកាត្ថុបយំ អចិជ្ជាត្ថុបយំ បឌហតីតិ? តនេធកក្ខេ បឌហតិ...នេប... នេយា កាយរាកាត្ថុបឃញ្ញា បដិឃាត្ថុបឃញ្ញា យាភាត្ថុបឃញ្ញា...នេប... បឌហតីតិ? ភត្ថិ”តិអាឌិភា បុក្កលចារេ,

“ឃនេតា កាយរាកាត្ថុបយំ បឌហតិ, តនេតា បដិឃាត្ថុបយំ បឌហតីតិ? នេភា...នេប... ឃនេតា កាយរាកាត្ថុបយំ បឌហតិ, តនេតា យាភាត្ថុបយំ បឌហតីតិ? អាយត្តាˋ ឃនេតា ចា បត យាភាត្ថុបយំ បឌហតិ, តនេតា កាយរាកាត្ថុបយំ បឌហតីតិ? ទ្វបិទ្វបធាព្យា តនេតា យាភាត្ថុបឃនេយច, កាយធាព្យា បត ក្ខិបុ នេចធភាបុ តនេតា យាភាត្ថុបយំ បឌហតី”តិអាឌិភា ឱ្យកាយចារេ ច,

“ເຍາ ຍເຕາ ກາມຣາຄານຸສຍໍ ປຊຫຕິ, ເສາ ຕເຕາ ປຏິຆານຸສຍໍ ປຊຫຕີຕິ? ເນາ…ເປ… ມານານຸສຍໍ ປຊຫຕີຕິ? ຕເທກຏ຺ຐໍ ປຊຫຕິ…ເປ… ວິຈິກິຈ຺ຉານຸສຍໍ ປຊຫຕີຕິ? ເນາ. ເຍາ ວາ ປນ ຍເຕາ ວິຈິກິຈ຺ຉານຸສຍໍ ປຊຫຕິ, ເສາ ຕເຕາ ກາມຣາຄານຸສຍໍ ປຊຫຕີຕິ? ອຏ຺ຐມເກາ ທຸກ຺ຂາຍ ເວທນາຍ ຣູປາຣູປຘາຕຸຍາ ເສາ ຕເຕາ ວິຈິກິຈ຺ຉານຸສຍໍ ປຊຫຕິ, ເນາ ຈ ເສາ ຕເຕາ ກາມຣາຄານຸສຍໍ ປຊຫຕິ, ເສ຺ວວ ປຸຄ຺ຄເລາ ກາມຘາຕຸຍາ ທ຺ວີສຸ ເວທນາສຸ ເສາ ຕເຕາ ວິຈິກິຈ຺ຉານຸສຍໍ ປຊຫຕິ, ກາມຣາຄານຸສຍໍ ຕເທກຏ຺ຐໍ ປຊຫຕີ”ຕິອາຄຕາ ປຸຄ຺ຄເລາກາສວາເຣ ຊາຕິ ເອວໍ ອນຸເລາມນເຍ ຈ, “ເຍາ ກາມຣາຄານຸສຍໍ ນ ປຊຫຕິ, ເສາ ປຏິຆານຸສຍໍ ນ ປຊຫຕີຕິ? ອາມນ຺ຕາ…ເປ… ວິຈິກິຈ຺ຉານຸສຍໍ ນ ປຊຫຕີຕິ ? ອຏ຺ຐມເກາ ກາມຣາຄານຸສຍໍ ນ ປຊຫຕິ, ເນຕໍ, ອນາຄາມິມຄ຺ຄສມງ຺ຄີ, ອຏ຺ຐມກໍ ຐເປຕ຺ວາ ອວເສສາ ປຸຄ຺ຄລາ ຕທຸພຍໍ ນ ປຊຫນ຺ຕີ”ຕິອາຄຕາ ປຏິເລາມນເຍ ຈ ສພ຺ພຕ຺ຖ ປຸຈ຺ຉາວິສ຺ສຊ຺ຊນເຍາ ຎາຕເພ຺ພາ.

ຕຕ຺ຖ ປຊຫຕີຕິ ເຕນ ເຕນ ມຄ຺ເຄນ ປຫານປຣິຎ຺ຎາວເສນ ປຊຫຕິ. ຕເທກຏ຺ຐນ຺ຕິ ປຫາເນກຏ຺ຐໍ ສນ຺ທາຍ ວຸຕ຺ຕໍ. ປຐມມຄ຺ຄາທີນາ ຫິ ນ ເກວລໍ ທິຏ຺ຐາທິກາ ເອວ ສມ຺ມາ ປຫີຍນ຺ຕິ, ອຖ ເຂາ ອປາຍຄມນີຍາ ເຕນ ກາມຣາຄປຏິຆາທເຍາປິ ປຫີຍນ຺ຕິ ເອວໍ. ປຐມມຄ຺ເຄນ ຫິ ກາມຣາຄາ, ອປາຍຄມນີຍາ ຈ ມານາທິຏ຺ຐາທເຍາປິ, ຕຕິຍມຄ຺ຄຈ຺ຍາຕິ ປຫາເນກຏ຺ຐາ ຫຸຕ຺ວາ ປຫີຍນ຺ຕິ ເອວາຕິ “ເນາ”ຕິ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄໍ ສນ຺ທາຍ ວຸຕ຺ຕໍ. ເສາ ຫິ ກາມຣາຄານຸສຍໍເນວ ປຫີນຕ຺ຕາ ນ ປຊຫຕີຕິ. ຍເຕາ ກາມຣາຄານຸສຍໍ ປຊຫຕີຕິ ຍເຕາ ຍຸປ຺ປຊ຺ຊນໍ ກາມຣາຄານຸສຍໍ ປຊຫຕີຕິ ອເຕ຺ຖາ, ອຏ຺ຐມເກາຕິ ເສາຕາປຕ຺ຕິມຄ຺ຄຏ຺ເຐາ. ເສາ ຫິ ທຸກ຺ຂເວທນາຍຸຕ຺ເຕນ ອຣຫຕ຺ຕຜລຏ຺ເຐາ ປຏ຺ຐາຍ ຄລິມຍາເຕາ ອຏ຺ຐມເກາ ນາມ. ປຏິເລາມນເຍ ອນາຄາມິມຄ຺ຄສມງ຺ຄີຖາ ອຏ຺ຐມກຏ຺ຐາ ຐເປຕ຺ວາ ອວເສສາຕິ ປຸຖຸຊ຺ຊນເສາຕາປນ຺ນສກທາຄາມິເນາ. ເຕສຸ ຫິ ປຸຖຸຊ຺ຊນາ ປຫານປຣິຎ຺ຎາຍ ອຄາເວນ ນ ປຊຫນ຺ຕິ, ເສສາ ເຕສໍ ປຫີນຕ຺ຕາຕິ ອິມິນາ ນເຍນ ສພ຺ພຕ຺ຖ ວິນິຈ຺ຉເຍາ ເວທິຕພ຺ເພາຕິ ອຍໍ ປຊຫນວາເຣ ນເຍາ.

ປຣິຎ຺ຎາວາເຣ ປນ “ເຍາ ກາມຣາຄານຸສຍໍ ປຣິຊານາຕິ, ເສາ ປຏິຆານຸສຍໍ ປຣິຊານາຕີ”ຕິອາຄຕາ ປຊຫນວາຣສທິເສາ. ອຍມ຺ປິ ຫິ ປຊຫນວາເຣາ ວິຍ ມຄ຺ຄຏ຺ເຐນ ວເສນ ວິສ຺ສຊ຺ຊິເຕາ. ຕຕ຺ຖ ປຣິຊານາຕີຕິ ຕີຫິ ປຣິຎ຺ຎາຫິ ປຣິຊານາຕີຕິ ອເຕ຺ຖາ. ອຍໍ ປຣິຎ຺ຎາວາເຣ ນເຍາ.

ປຫີນວາເຣ ປນ “ຍສ຺ສ ກາມຣາຄານຸສເຍາ ປຫີເນາ, ຕສ຺ສ ປຏິຆານຸສເຍາ ປຫີເນາຕິ? ອາມນ຺ຕາ…ເປ… ມານານຸສເຍາ ປຫີເນາຕິ? ອນາຄາມິສ຺ສ ກາມຣາຄານຸສເຍາຈ, ອຣຫເຕາ ປນ ມານານຸສເຍາປິ ປຫີເນາ”ຕິອາຄຕາ ປຸຄ຺ຄລວາເຣ, “ຍຕ຺ຖ ກາມຣາຄານຸສເຍາ ປຫີເນາ, ຕຕ຺ຖ ປຏິຆານຸສເຍາ ປຫີເນາຕິ? ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ປຫີເນາຕິ ວາ ອປ຺ປຫີເນາຕິ ວາ. ຍຕ຺ຖ ວາ ປນ…ເປ… ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ…ເປ… ຕຕ຺ຖ ມານານຸສເຍາ ປຫີເນາຕິ? ອາມນ຺ຕາ. ຍຕ຺ຖ ວາ ປນ…ເປ… ປຫີເນາຕິ? ຣູປາຣູປຘາຕຸຍາ ເອຕ຺ຖ ມານານຸສເຍາ ປຫີເນາ, ກາມຣາຄານຸສເຍາ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ກາມຘາຕຸຍາ ທ຺ວີສຸ ເວທນາສຸ ເອຕ຺ຖ ຕທຸພໍ ປຫີນ”ນ຺ຕິອາຄຕາ ໂອກາສວາເຣ, ປຸຄ຺ຄເລາກາສວາເຣຕິ ເອວໍ ອນຸເລາມນເຍ, “ຍສ຺ສ ກາມຣາຄານຸສເຍາ ອປ຺ປຫີເນາ, ຕສ຺ສ ປຏິຆານຸສເຍາ ອປ຺ປຫີເນາຕິ? ອາມນ຺ຕາ. ຍສ຺ສ ວາ ປນ…ເປ… ອາມນ຺ຕາ…ເປ… ຍສ຺ສ ວາ ປນ ມານານຸສເຍາ ອປ຺ປຫີເນາ, ຕສ຺ສ ກາມຣາຄານຸສເຍາ ອປ຺ປຫີເນາຕິ? ອນາຄາມິສ຺ສ ມານານຸສເຍາຈ, ຕິຓ຺ຓໍ

បុគ្គលិកំ តទុភយំ អប្បហីន”ន្តិអាទិនា បដិលោមនយេ ច វុត្តនយេនេវ បុច្ឆាវិស្សជ្ជននយោ ញាតព្វោ។

ឯត្ថ ច ផលដ្ឋវសេនេវ អត្ថោ វេទិតព្វោ មគ្គដ្ឋានំ បហីនកិលេសត្តាភាវា។ តេសំ ហិ អនុសយា បហីយន្តិ ឯវ, ន បន បហីនាតិ អនាគាមិអាទយោ ផលដ្ឋាវ វេទិតព្វា, ឱកាសវារេ បន “ន វត្តព្វា”តិ ឥទំ ឯកុប្បត្តិដ្ឋានស្ស អសម្ភវតោ វុត្តំ។ អញ្ញំ ហិ កាមរាគានុសយស្ស ឧប្បត្តិដ្ឋានំ, អញ្ញំ បដិឃានុសយស្ស។ អនាគាមិបុគ្គលស្ស ច យត្ថ អនុសយោ ឧប្បជ្ជតិ, មគ្គេ កាចិទេវ តត្ថេវ សោ បហីនោ នាម ហោតិ, តស្មា សោ តត្ថ បហីនោតិ ច, អប្បហីនោតិ ច ន វត្តព្វោ, សព្ពត្ថាបិ បន សយំ អនាគតេ តត្ថ អប្បហីនោតិ ន វត្តព្វោ។ ឱកាសេ បន សោមនស្សដ្ឋានំ សន្ធាយ “អាមន្តា”តិ វុត្តំ។ មានានុសយោ ហិ កាមធាតុយា វេទនាទ្វយសន្តានេ សោមនស្សដ្ឋានេ កាមរាគេន សទ្ធិំ បហីនោ នាម ហោតិ។ យស្ស កាមរាគានុសយោ អប្បហីនោតិ បុច្ឆន្តស្ស, សោតាបត្តិសកទាគាមិផលដ្ឋានញ្ច វសេន អត្ថោ វេទិតព្វោ។ “តិណ្ណំ បុគ្គលាន”ន្តិ ហិ វុត្តំ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ អយំ បហីនវារេ នយោ។

ឧប្បជ្ជនវារេ បន “យស្ស កាមរាគានុសយោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស បដិឃានុសយោ ឧប្បជ្ជតី”តិអាទិនា សព្ពត្ថ អនុសយវារសទិសោវាតិ អយំ ឧប្បជ្ជនវារេ នយោ។

ធាតុវារេ បន “កាមធាតុយា ចុតស្ស កាមធាតុំ ឧបបជ្ជន្តស្ស កតិ អនុសយា អនុសេន្តិ, កតិ អនុសយា នានុសេន្តិ, កតិ អនុសយា ភង្គា? កាមធាតុយា ចុតស្ស រូបធាតុំ ឧបបជ្ជន្តស្ស...បេ... កតិ ភង្គា? កាមធាតុយា ចុតស្ស អរូបធាតុំ ឧបបជ្ជន្តស្ស...បេ... រូបធាតុំ ឧបបជ្ជន្តស្ស ន អរូបធាតុំ ឧបបជ្ជន្តស្ស...បេ... កតិ ភង្គា? កាមធាតុយា ចុតស្ស ន កាមធាតុំ, ន អរូបធាតុំ ឧបបជ្ជន្តស្ស...បេ... ន រូបធាតុំ ន អរូបធាតុំ ឧបបជ្ជន្តស្ស។ ន កាមធាតុំ ន រូបធាតុំ ឧបបជ្ជន្តស្ស កតិ ភង្គា”តិ ឯវំ កាមធាតុមូលកា នវ បុច្ឆា, តថា “រូបធាតុយា ចុតស្សា”តិអាទិនា រូបធាតុមូលកា នវ, អរូបធាតុយា នវ ចាតិ សត្តវីសតិ អនុលោមបុច្ឆា, តថា “ន កាមធាតុយា ចុតស្សា”តិអាទិនា សត្តវីសតិ បដិលោមបុច្ឆា ច, តថា “ន កាមធាតុយា ន អរូបធាតុយា ចុតស្ស កាមធាតុំ ឧបបជ្ជន្តស្សា”តិអាទិនា សត្តវីសតិ ទុកមូលកា បុច្ឆា ចាតិ ឯវំ បុច្ឆាវារេ ឯកាសីតិ បុច្ឆា វេទិតព្វា។

តត្ថ អនុសេន្តីតិ និច្ចសន្តានេ អនុគតា ហុត្វា កតិ អនុសេន្តិ, ភង្គាតិ អនុសេន្តិ ច នានុសេន្តិ ចាតិ ឯវំ កតិ វិភជិតព្វាតិ អត្ថោ។ ន កាមធាតុំ ឧបបជ្ជន្តស្សាតិ កាមធាតុវិរហិតា ទ្វេ រូបារូបធាតុយោ ឧបបជ្ជន្តស្ស។ ន កាមធាតុំ ន រូបធាតុន្តិ អរូបធាតុំ ឧបបជ្ជន្តស្ស។ ន កាមធាតុយាតិ រូបារូបធាតូហិ ចុតស្ស, ឯវំ សេសេសុបិ សព្ពត្ថ បដិសន្ធិវសេន, ធាតុវសេន ច អត្ថោ វេទិតព្វោតិ អយំ ឧទ្ទេសវារេ នយោ។

និទ្ទេសវារេ បនស្ស “កាមធាតុយា ចុតស្ស កាមធាតុំ ឧបបជ្ជន្តស្ស កស្សចិ សត្ត អនុសយា អនុសេន្តិ, កស្សចិ បញ្ច អនុសយា អនុសេន្តិ, អនុសយា ភង្គា នត្ថិ, កាមធាតុយា ចុតស្ស រូបធាតុំ ឧបបជ្ជន្តស្ស កស្សចិ សត្ត អនុសយា អនុសេន្តិ, កស្សចិ បញ្ច, កស្សចិ តយោ ...បេ... ភង្គា នត្ថី”តិ បាឡិយា នយេន សព្ពត្ថ វិស្សជ្ជនំ វេទិតព្វំ, អយំ បនេត្ថ វិសេសោ – រូបធាតុយា ចុតស្ស កាមធាតុំ ឧបបជ្ជន្តស្ស សត្តេវ

អនុសយា អនុសេន្តិ, តថា “អរូបធាតុយា ចុតស្ស កាមធាតុំ ឧបបជ្ជន្តស្សា”តិអាទីសុបិ, អរូបធាតុយា បន ចុតស្ស រូបធាតុយា ឧបបត្តិ នត្ថិ, តស្មា ឧបបជ្ជមានោ កាមធាតុំ ឯវ ឧបបជ្ជតិ, សព្ពត្ថ អនុសយា អនុសេន្តីតិ ឯវំ អញ្ញេសុបិ ឯវរូបេសុ វិស្សជ្ជននយោ វេទិតព្ពោតិ អយំ វិសេសោ, សេសំ វុត្តនយេនេវាតិ អយមេត្ថ បាឡិវណ្ណនានយោ។

តត្ថ កស្សចិ សត្តាតិ បុថុជ្ជនវសេន វុត្តំ, បញ្ចាតិ សោតាបន្នសកទាគាមីនំ វសេន។ តេសំ ហិ ទិដ្ឋិវិចិកិច្ឆានុសយា បហីនាតិ, កាមធាតុយា បន អនាគាមីនំ ឧបបត្តិអភាវតោ បញ្ចវោការេ “កស្សចិ តយោ”តិ ន វុត្តំ, រូបារូបធាតូសុ ឧប្បជ្ជនវារេសុ ឯវ វុត្តំ... បេ... អនាគាមីនំ ហិ កាមរាគបដិឃានម្បិ បហីនត្តា តយោវ អនុសយា អនុសេន្តិ, ទ្វេ ច អនុសយានំ ឧប្បត្តិវសេន នយា, អនុសយានំ អនុសយនំ អគ្គហេត្វា អប្បហីនាការេន បដិសន្ធិក្ខណេ អបិ អនុសយនំ គហេតព្ពំ។ សព្ពត្ថាតិ អរិយសាវកស្ស រូបារូបធាតុយា ចុតស្ស ហេដ្ឋា កាមភវាទីសុ ឧបបត្តិ នាម នត្ថិ, បុថុជ្ជនស្សេវ ហោតិ, តស្មា “សព្ពត្ថា”តិ និយមេត្វា វុត្តំ, អរូបធាតុយា ចុតស្ស រូបធាតុយា ឧបបត្តិ នត្ថីតិ។ កស្មា នត្ថិ? អរូបីនំ រូបជ្ឈានស្ស អភាវា។ តេ ហិ សព្ពសោ រូបសញ្ញានំ សមតិក្កមនរូបធាតុំ ឧបបន្នាតិ។ សេសំ នយតោ សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ អយំ ធាតុវារេ នយោ។ អយំ អនុសយយមកមាតិកត្ថសំវណ្ណនានយោ។

ចិត្តយមកមាតិកត្ថវណ្ណនា

ចិត្តយមកមាតិកាយំ បន បាឡិវវត្ថានំ តាវ ឯវំ វេទិតព្ពំ។ អាទិម្ហិ ហិ មាតិកាយំ បុគ្គលវារោ ធម្មវារោ បុគ្គលធម្មវារោតិ អាទិតោ តាវ តយោ សុទ្ធិកមហាវារា ហោន្តិ, តត្ថ “យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ន និរុជ្ឈតី”តិ ឯវំ បុគ្គលវសេន ចិត្តស្ស ឧប្បជ្ជននិរុជ្ឈនាទិភេទំ ទីបេន្តោ គតោ បុគ្គលវារោ នាម។ “យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ន និរុជ្ឈតី”តិ ឯវំ ធម្មវសេនេវ ចិត្តស្ស ឧប្បជ្ជននិរុជ្ឈនាទិភេទំ ទីបេន្តោ គតោ ធម្មវារោ នាម។ “យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ន និរុជ្ឈតី”តិ ឯវំ ឧភយវសេនេវ ចិត្តស្ស ឧប្បជ្ជននិរុជ្ឈនាទិភេទំ ទីបេន្តោ គតោ បុគ្គលធម្មវារោ នាម។

តតោ “យស្ស សរាគំ ចិត្ត”ន្តិអាទីនំ សោឡសន្នំ បទានំ វសេន អបរេ សរាគាទិបទវិសេសិតា សោឡស បុគ្គលវារា, សោឡស ធម្មវារា, សោឡស បុគ្គលធម្មវារាតិ អដ្ឋចត្តាលីស មិស្សកវារា ហោន្តិ, តេ សរាគាទិបទមត្តំ ទស្សេត្វា សំខិត្តា។ តតោ “យស្ស កុសលំ ចិត្ត”ន្តិអាទិកា តេនេវ ឆសដ្ឋិសតបទានំ អភិធម្មមាតិកាបទានំ វសេន អបរេ កុសលាទិបទវិសេសិតា ឆសដ្ឋិសតបុគ្គលវារា, ឆសដ្ឋិសតធម្មវារា, ឆសដ្ឋិសតបុគ្គលធម្មវារាតិ អដ្ឋនវុតិចតុសតា មិស្សកវារា ហោន្តិ, តេបិ កុសលាទិបទមត្តំ ទស្សេត្វា សំខិត្តាយេវ, យានិ បនេត្ថ សនិទស្សនាទីនិ បទានិ ចិត្តេន សទ្ធិំ ន យុជ្ជន្តិ, តានិ មោឃបុច្ឆាវសេន គហិតានីតិ។

តេសុ បន តីសុ វារេសុ សព្ពបឋមេ សុទ្ធិកបុគ្គលវារេ តាវ ឧប្បាទនិរោធកាលសម្ភេទវារោ ឧប្បាទុប្បន្នវារោ និរោធុប្បន្នវារោ ឧប្បាទវារោ និរោធវារោ ឧប្បាទនិរោធវារោ ឧប្បជ្ជមាននិរោធវារោ ឧប្បជ្ជមានុប្បន្នវារោ

និរុជ្ឈមានុប្បន្នវារោ ឧប្បន្នុប្បាទវារោ អតីតានាគតវារោ ឧប្បន្នុប្បជ្ជមានវារោ និរុទ្ធនិរុជ្ឈមានវារោ អតិក្កន្តកាលវារោ ចាតិ ចុទ្ទស អន្តរវារា, តេសុ ឧប្បាទវារោ និរោធវារោ ឧប្បាទនិរោធវារោតិ ឥមេសុ តីសុ វារេសុ បច្ចេកំ បច្ចុប្បន្នាតីតស្ស, បច្ចុប្បន្នានាគតស្ស, អតីតានាគតស្ស ចាតិ តិណ្ណំ កាលភេទានំ វសេន អនុលោមបដិលោមតោ ទ្វេ ទ្វេ កត្វា អដ្ឋារស យមកានិ, ឧប្បន្នុប្បាទវារេ អតីតានាគតកាលវសេន អនុលោមតោ ទ្វេ, បដិលោមតោ ទ្វេតិ ចត្តារិ យមកានិ, សេសេសុ អាទិតោ និដ្ឋិតេសុ តីសុ, អន្តេ និដ្ឋិតេសុ តីសុ, អវសានេ និដ្ឋិតេសុ ចតូសូតិ ទសសុ វារេសុ អនុលោមតោ ឯកំ, បដិលោមតោ ឯកន្តិ ទ្វេ ទ្វេ កត្វា វីសតិ យមកានិ, ឯវំ សព្ពេសុបិ ចុទ្ទសសុ អន្តរវារេសុ ទ្វាចត្តាលីស យមកានិ, ចតុរាសីតិ បុច្ឆា, អដ្ឋសដ្ឋិអត្ថសតំ ហោតិ។ យថា ច ឯកស្មិំ សុទ្ធិកបុគ្គលវារេ, តថា សុទ្ធិកធម្មវារេ, សុទ្ធិកបុគ្គលធម្មវារេបីតិ តីសុ វារេសុ ឆព្វីសតិយមកសតំ, តតោ ទិគុណា បុច្ឆា, ទិគុណា អត្ថា ច វេទិតព្វា, ឥទំ បន វារត្តយំ សរាគាទិវសេន សោឡសបទំ, កុសលាទិវសេន ឆសដ្ឋិបទិកំ កត្វា ឥមិស្សា ចិត្តយមកមាតិកាយ អនេកានិ យមកសហស្សានិ, តទ្ទិគុណា បុច្ឆា, តទ្ទិគុណា អត្ថា ច ហោន្តិ, បាឡិ បន សំខិត្តា។ ឯវំ បាឡិវវត្ថានំ វិទិត្វា ឥទានិ អនុត្តានបទត្ថានុសារេន វិនិច្ឆយកថាយ សង្ខេបតោ វណ្ណនានយោ ឯវំ វេទិតព្វោ។

យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតីតិ យស្ស បុគ្គលស្ស ចិត្តំ ឧប្បាទក្ខណសមង្គិតាយ ឧប្បជ្ជតិ។ ន និរុជ្ឈតីតិ និរោធក្ខណំ អប្បត្តតាយ ន និរុជ្ឈតិ។ តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ កិំ តស្ស បុគ្គលស្ស តតោ បដ្ឋាយ ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ បុច្ឆា, តស្សា ច, “បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណេ តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ន និរុជ្ឈតិ, និរុជ្ឈិស្សតិ នុប្បជ្ជិស្សតិ, ឥតរេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណេ តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ន និរុជ្ឈតិ, និរុជ្ឈិស្សតិ ចេវ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចា”តិ វិស្សជ្ជនំ។ តត្ថ តេសំ ចិត្តន្តិ យេសំ ខីណាសវានំ បច្ឆិមចិត្តសង្ខាតស្ស ចុតិចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ វត្តតិ, តេសំ តទេវ ចុតិចិត្តំ ឧប្បាទប្បត្តតាយ ឧប្បជ្ជតិ នាម, ភង្គំ អប្បត្តតាយ ន និរុជ្ឈតិ នាម, ឥទានិ បន ភង្គំ បត្វា តំ តេសំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ, តតោ អប្បដិសន្ធិកត្តា អញ្ញំ នុប្បជ្ជិស្សតិ។ ឥតរេសន្តិ បច្ឆិមចិត្តសមង្គិំ ខីណាសវំ ឋបេត្វា អវសេសានំ សេក្ខាសេក្ខបុថុជ្ជនានំ និរុជ្ឈិស្សតិ ចេវ អញ្ញំ បន តស្មិំ វា អញ្ញស្មិំ វា អត្តភាវេ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចាតិ អត្ថោ។

“យស្ស វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ នុប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ន និរុជ្ឈតី”តិ ឥមិស្សា ទុតិយបុច្ឆាយ បច្ឆិមចិត្តសមង្គិនោ ខីណាសវស្ស ចិត្តំ សន្ធាយ “អាមន្តា”តិ វិស្សជ្ជនំ។ “យស្ស ចិត្តំ នុប្បជ្ជតិ និរុជ្ឈតិ, តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ឧប្បជ្ជិស្សតី”តិ បុច្ឆាយ “នោ”តិ បដិសេធេន វិស្សជ្ជនំ។ ន ឧប្បជ្ជតិ និរុជ្ឈតីតិ ហិ ភង្គក្ខណេ អរហតោ បច្ឆិមចិត្តម្បិ សេសានំ និរុជ្ឈមានចិត្តម្បិ វុច្ចតិ, តតោ បដ្ឋាយ បន អរហតោ តាវ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ សក្កា វត្តុំ, ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ បន ន សក្កា, តស្មា “នោ”តិ វុត្តំ បដិសេធោ កតោ។ “យស្ស វា បន ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស ចិត្តំ នុប្បជ្ជតិ និរុជ្ឈតី”តិ បុច្ឆាយ “នត្ថី”តិ បដិក្ខេបេន វិស្សជ្ជនំ។ យស្ស ហិ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, សោ ច បុគ្គលោ នត្ថីតិ។

យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស ចិត្តំ ឧប្បន្នន្តិ? អាមន្តា, យស្ស វា បន...បេ... ឧប្បជ្ជតីតិ? សព្ពេសំ ចិត្តស្ស ភង្គក្ខណេ តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ, នោ ច ឧប្បជ្ជតិ, សព្ពេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណេ តេសំ ចិត្តំ ឧប្បន្នញ្ចេវ ឧប្បជ្ជតិ ច, យស្ស ចិត្តំ នុប្បជ្ជតិ , តស្ស ចិត្តំ នុប្បន្នន្តិ? ចិត្តស្ស ភង្គក្ខណេ ចិត្តំ នុប្បជ្ជតិ, នោ ច នុប្បន្នំ, និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញសត្តានំ ចិត្តំ នុប្បជ្ជតិ ចេវ នុប្បន្នញ្ច។ យស្ស វា បន...បេ... នុប្បជ្ជតីតិ?

អាមន្តា។ ឯត្ថ ច ឧប្បន្នំ ឧប្បាទសមង្គិតោ បដ្ឋាយ, ឧប្បជ្ជតីតិ ច ឧប្បាទសមង្គិតា។

យស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ, តស្ស ចិត្តំ ឧប្បន្នំ? អាមន្តា។ យស្ស វា បន...បេ... និរុជ្ឈតីតិ? ភង្គក្ខណេ តថា។ យស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ, តស្ស ចិត្តំ នុប្បន្នំ? និរោធសមាបន្នានំ ចិត្តំ។ យស្ស វា បន...បេ... អាមន្តា។

យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? អាមន្តា។ យស្ស វា បន...បេ... ឧប្បជ្ជតីតិ? ទុតិយស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណេ តថា។ ឯត្ថ ច ឧប្បាទប្បត្តត្តា ឧប្បជ្ជិត្ថ, តំ អតីតត្តា ឧប្បជ្ជតិ នាមាតិ អវត្វាតិ អដ្ឋកថាយំ បច្ចុប្បន្នវចនេន អវត្វា វុត្តំ។ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ បន ឥមស្ស អតីតចិត្តក្ខណវសេន អវត្វា គហេតព្វា ឯវ ឧបរិបរិច្ឆេទា ន និរុជ្ឈតិ, ន អញ្ញថាតិ បញ្ញាយតិ, តស្មា បុព្វាបរំ ឧបលក្ខេត្វា បរិច្ឆេទអវិរោធេន អវត្វា គហេតព្វា។

យស្ស ចិត្តំ នុប្បជ្ជតិ, តស្ស ចិត្តំ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? ឧប្បជ្ជិត្ថ។ យស្ស វា បន...បេ... នុប្បជ្ជតីតិ? នត្ថិ។ យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? បច្ឆិមចិត្តសមង្គិខីណាសវានំ ចិត្តំ តថា។ យស្ស វា បន...បេ... ឧប្បជ្ជតីតិ? ឧប្បាទក្ខណេ តថា។ យស្ស ចិត្តំ...បេ... នុប្បជ្ជិស្សតីតិ? អសេខានំ បច្ឆិមចិត្តស្ស ភង្គក្ខណេ តថា។ យស្ស វា បន...បេ... នុប្បជ្ជតីតិ? បច្ឆិមចិត្តស្ស ភង្គក្ខណេ តថា។ យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? បច្ឆិមចិត្តសមង្គិំ ឋបេត្វា សេសានំ តថា។ យស្ស វា បន...បេ... អាមន្តា។ យស្ស ចិត្តំ នុប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស ចិត្តំ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ? នត្ថិ។ យស្ស វា បន...បេ... នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? ឧប្បជ្ជិត្ថ។

យស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ, តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? អាមន្តា។ យស្ស វា បន...បេ... និរុជ្ឈតីតិ? ភង្គក្ខណេ តថា។ យស្ស ចិត្តំ...បេ... ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? និរុជ្ឈិត្ថ។ យស្ស វា បន...បេ... នត្ថិ។ យស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ, តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? បច្ឆិមចិត្តសមង្គិំ ឋបេត្វា សេសានំ ចិត្តស្ស ភង្គក្ខណេ តថា។ យស្ស វា បន...បេ... សេសានំ ភង្គក្ខណេ តថា។ យស្ស ចិត្តំ...បេ... និរុជ្ឈិស្សតិ។ យស្ស វា បន...បេ... និរុជ្ឈតិ។

យស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? បច្ឆិមចិត្តស្ស ភង្គក្ខណេ ឋបេត្វា សេសានំ ចិត្តំ តថា។ យស្ស វា បន...បេ... អាមន្តា។ យស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត្ថ, តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? នត្ថិ។ យស្ស វា បន...បេ... ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? និរុជ្ឈិត្ថ។

យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? អាមន្តា។ យស្ស វា បន...បេ... ឧប្បជ្ជតីតិ? ទុតិយស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណេ តថា។ យស្ស ចិត្តំ នុប្បជ្ជតិ, តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ? និរុជ្ឈិត្ថ។ យស្ស វា បន...បេ... នត្ថិ, យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? អាមន្តា។ យស្ស វា បន...បេ... ឧប្បជ្ជតីតិ? ទុតិយស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណេ តថា។ យស្ស ចិត្តំ នុប្បជ្ជតិ, តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? បច្ឆិមចិត្តស្ស ភង្គក្ខណេ តថា។ យស្ស វា បន...បេ... អាមន្តា។ យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? និរុជ្ឈមានំ បច្ឆិមចិត្តំ ឋបេត្វា តថា។ យស្ស វា បន...បេ... អាមន្តា។ យស្ស ចិត្តំ នុប្បជ្ជិត្ថ, តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ? នត្ថិ។ យស្ស វា បន...បេ... នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? ឧប្បជ្ជិត្ថ។

ຍສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ນ ນິຣຸຊ຺ຌຕີຕິ? ອາມນ຺ຕາ. ຍສ຺ສ ວາ ປນ...ເປ... ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕີຕິ? ປວຕ຺ເຕ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ອຸປ຺ປາທກ຺ຂເຓ ຕຖາ. ຍສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ນຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ນິຣຸຊ຺ຌຕີຕິ? ປວຕ຺ເຕ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ຠງ຺ຄກ຺ຂເຓ ຕຖາ. ຍສ຺ສ ວາ ປນ...ເປ... ນຸປ຺ປຊ຺ຊຕີຕິ? ອາມນ຺ຕາ.

ຍສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊມານໍ, ຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປນ຺ນນ຺ຕິ? ອາມນ຺ຕາ. ຍສ຺ສ ວາ ປນ...ເປ... ອຸປ຺ປຊ຺ຊມານນ຺ຕິ? ປວຕ຺ເຕ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ອຸປ຺ປາທກ຺ຂເຓ ຕຖາ. ຍສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ນຸປ຺ປຊ຺ຊມານໍ, ຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ນຸປ຺ປນ຺ນນ຺ຕິ? ນິໂຣທສມາປນ຺ນານໍ ຈິຕ຺ຕໍ ຕຖາ. ຍສ຺ສ ວາ ປນ...ເປ... ອາມນ຺ຕາ.

ຍສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ນິຣຸຊ຺ຌມານໍ, ຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປນ຺ນນ຺ຕິ? ອາມນ຺ຕາ. ຍສ຺ສ ວາ ປນ...ເປ... ຠງ຺ຄກ຺ຂເຓ ຕຖາ. ຍສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ນ ນິຣຸຊ຺ຌມານໍ, ຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ນຸປ຺ປນ຺ນນ຺ຕິ? ນິໂຣທສມາປນ຺ນານໍ ຈິຕ຺ຕໍ ຕຖາ. ຍສ຺ສ ວາ ປນ...ເປ... ອາມນ຺ຕາ.

ຍສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ, ຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຕ຺ຖາຕິ? ອາມນ຺ຕາ. ຍສ຺ສ ວາ ປນ...ເປ... ອຸປ຺ປນ຺ນນ຺ຕິ ? ຈິຕ຺ຕສມງ຺ຄີນໍ ຕຖາ. ຍສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ນຸປ຺ປນ຺ນໍ, ຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ນຸປ຺ປຊ຺ຊິຕ຺ຖາຕິ? ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຕ຺ຖ. ຍສ຺ສ ວາ ປນ...ເປ... ນຸປ຺ປນ຺ນນ຺ຕິ? ນຕ຺ຖິ...ເປ... ຍສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ນຸປ຺ປນ຺ນໍ, ຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ນຸປ຺ປຊ຺ຊິສ຺ສຕີຕິ? ອຸປ຺ປຊ຺ຊິສ຺ສຕິ. ຍສ຺ສ ວາ ປນ...ເປ... ນຸປ຺ປນ຺ນນ຺ຕິ? ອຸປ຺ປນ຺ນໍ.

ຍສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຕ຺ຖ ໂນ ຈ ຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ, ຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິສ຺ສຕີຕິ? ອາມນ຺ຕາ. ຍສ຺ສ ວາ ປນ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິສ຺ສຕິ ໂນ ຈ ຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ, ຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຕ຺ຖາຕິ? ອາມນ຺ຕາ. ເອຕ຺ຖ “ໂນ ຈ ຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ນຸປ຺ປນ຺ນ”ນ຺ຕິ ປາຐໍ ອສຍ຺ຍາທິອຈິຕ຺ຕເກ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ. ເຕນ ນິຍເມນ ຈິຕ຺ຕປ຺ປວຕ຺ຕິຍາ ອພາວໂຕ “ອາມນ຺ຕາ”ຕິ ອຸຠຍຕ຺ຖ ວິສ຺ສຊ຺ຊນໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ອຍຸຕ຺ຕາ ວາເຣ ກາລວຕ຺ເຍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຍຕ຺ເຕໂນຕິ ຄເຫຕພ຺ພາ.

“ຍສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ນຸປ຺ປຊ຺ຊິຕ຺ຖ ໂນ ຈ ຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ນຸປ຺ປນ຺ນໍ, ຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ນຸປ຺ປຊ຺ຊິສ຺ສຕີຕິ? ນຕ຺ຖິ. ຍສ຺ສ ວາ ປນ ຈິຕ຺ຕໍ ນຸປ຺ປຊ຺ຊິສ຺ສຕິ ໂນ ຈ ຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ນຸປ຺ປນ຺ນໍ, ຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ນຸປ຺ປຊ຺ຊິຕ຺ຖາຕິ? ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຕ຺ຖ.

ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊມານນ຺ຕິ? ອຸປ຺ປາທກ຺ຂເຓ ຈິຕ຺ຕໍ ຕຖາ. ອຸປ຺ປຊ຺ຊມານໍ ອຸປ຺ປນ຺ນນ຺ຕິ? ອາມນ຺ຕາ. ນຸປ຺ປນ຺ນໍ ນຸປ຺ປຊ຺ຊມານນ຺ຕິ? ອາມນ຺ຕາ. ນຸປ຺ປຊ຺ຊມານໍ ນຸປ຺ປນ຺ນນ຺ຕິ? ອຕີຕານາຄຕຈິຕ຺ຕໍ ຕຖາ.

ນິຣຸທ຺ຘໍ ນິຣຸຊ຺ຌມານນ຺ຕິ? ໂນ, ນິຣຸຊ຺ຌມານໍ ນິຣຸທ຺ຘນ຺ຕິ? ໂນ, ອນິຣຸທ຺ຘໍ ອນິຣຸຊ຺ຌມານນ຺ຕິ? ອຸປ຺ປາທກ຺ຂເຓ ອນາຄຕຍ຺ຈ ຈິຕ຺ຕໍ ຕຖາ. ອນິຣຸຊ຺ຌມານໍ ອນິຣຸທ຺ຘນ຺ຕິປິ ຕເຖວ.

ຍສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊມານໍ ຂຓໍ ຂຓໍ ວີຕິກ຺ກນ຺ຕໍ ອຕິກ຺ກນ຺ຕກາລໍ, ນິຣຸຊ຺ຌມານໍ ຂຓໍ ຂຓໍ ວີຕິກ຺ກນ຺ຕໍ ອຕິກ຺ກນ຺ຕກາລໍ, ຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ? ໂນ ຈ ຠງ຺ຄກ຺ຂຓໍ ວີຕິກ຺ກນ຺ຕໍ, ອຕີຕໍ ຈິຕ຺ຕໍ ຕງ຺ຂຓໍ ວີຕິກ຺ກນ຺ຕໍ, ຍສ຺ສ ວາ ປນ ຈິຕ຺ຕໍ ນິຣຸຊ຺ຌມານໍ ຂຓໍ ຂຓໍ ວີຕິກ຺ກນ຺ຕໍ ອຕິກ຺ກນ຺ຕກາລໍ, ອຸປ຺ປຊ຺ຊມານໍ ຂຓໍ ຂຓໍ ວີຕິກ຺ກນ຺ຕໍ ອຕິກ຺ກນ຺ຕກາລໍ, ຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ? ອຕີຕໍ ຈິຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ ຐປິຕາ ນເຍນ ປຸຄ຺ຄລວາເຣ ປຍ຺ຫໍ ວິສ຺ສຊ຺ຊນນເຍາ ເວທິຕພ຺ພາ.

ឋបេត្វា ឧប្បជ្ជមានំ ខណន្តិ ឧប្បជ្ជមានស្ស ខណំ, ឧប្បាទក្ខណន្តិ អត្ថោ។ ខណំ វីតិក្កន្តំអតិក្កន្តកាលន្តិ ច ឥទំ វីតិក្កន្តំ, យេនេវ បន ឧប្បាទក្ខណំ វីតិក្កន្តំ ហុត្វា អតិក្កន្តកាលន្តិ សង្ខំ គច្ឆតិ, និរុជ្ឈមានំ ខណន្តិ និរុជ្ឈមានស្ស ខណំ, ភង្គក្ខណន្តិ អត្ថោ។ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលន្តិ កិំ តស្ស ចិត្តំ ឯកំ និរោធក្ខណម្បិ វីតិក្កន្តំ ហុត្វា អតិក្កន្តកាលំ នាម ហោតីតិ បុច្ឆតិ។ យស្ស ភង្គក្ខណេ ចិត្តំ ឧប្បាទក្ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ ហុត្វា អតិក្កន្តកាលំ នាម ហោតិ, និរោធក្ខណំ វីតិក្កន្តំ ហុត្វា អតិក្កន្តកាលំ នាម ហោតិ, អតីតំ បន ចិត្តំ ឧភោបិ ខណេ ខណំ វីតិក្កន្តំ ហុត្វា អតិក្កន្តកាលំ នាម ហោតីតិ អតីតចិត្តមេវេត វិស្សជ្ជនំ កតំ។ ឥមិនាច ឧបាយេន ឧបរិមេសុ អត្ថទយុច្ឆាទានីសុ ច សព្វវិស្សជ្ជនេសុ អត្ថោ វេទិតព្វោ។ អយំ អតិក្កន្តកាលវារេ នយោ។

យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ននិរុជ្ឈតិ, តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ? អាមន្តា។ យំ វា បន...បេ... អាមន្តា។ យំ ចិត្តំ នុប្បជ្ជតិ និរុជ្ឈតិ, តំ ចិត្តំ ននិរុជ្ឈិស្សតិ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? នោ។ យំ វា បន ចិត្តំ ននិរុជ្ឈិស្សតិ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តំ ចិត្តំ នុប្បជ្ជតិ និរុជ្ឈតីតិ? នត្ថិ។

យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ, តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នន្តិ? អាមន្តា។ យំ វា បន...បេ... ឧប្បជ្ជតីតិ? ឧប្បាទក្ខណេ ចិត្តំ តថា, ឯកំ បដិលោមបុច្ឆាយបិ តថេវ សេសាសុបិ។ “យំ ចិត្តំ នុប្បជ្ជតិ, តំ ចិត្តំ នុប្បន្នន្តិ? អតីតានាគតំ ចិត្តំ តថា។ យំ វា បន...បេ... អាមន្តា...បេ... ភង្គក្ខណេ ចិត្ត”ន្តិអាទិនា, “យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ, តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? នោ។ យំ ចិត្តំ នុប្បជ្ជតិ, តំ ចិត្តំ នុប្បជ្ជិត្ថាតិ? ភង្គក្ខណេ ចិត្តំ អនាគតញ្ចា”តិអាទិនា, “យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ, តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? នោ។ យំ វា បន...បេ... នោ, យំ ចិត្តំ នុប្បជ្ជតិ, តំ ចិត្តំ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ? អនាគតំ ចិត្តំ នុប្បជ្ជតិ, នោ ច តំ ចិត្តំ នុប្បជ្ជិស្សតិ, ភង្គក្ខណេ ចិត្តំ អតីតំ ចិត្ត”ន្តិអាទិនា ច, “យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? នោ។ យំ វា បន...បេ... នោ, យំ ចិត្តំ នុប្បជ្ជិត្ថ, តំ ចិត្តំ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ? អនាគតំ ចិត្ត”ន្តិអាទិនា ច,

“យំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ, តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? នោ”តិអាទិនា ច, “យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ, តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិត្ថាតិ? នោ”តិអាទិនា ច, “យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ, តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ? អាមន្តា”តិអាទិនា ច, “យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ថ, តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ? នោ”តិអាទិនា ច,

“យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជមានំ, តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នន្តិ? អាមន្តា។ យំ វា បន...បេ... ឧប្បជ្ជមានន្តិ...បេ... ឧប្បាទក្ខណេ ចិត្ត”ន្តិអាទិនា ច, “យំ ចិត្តំ និរុជ្ឈមានំ, តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នន្តិ? អាមន្តា”តិអាទិនា ច, “យំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ, តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ? នោ។ យំ វា បន...បេ... នោ”តិអាទិនា ច,

“យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ, តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ? នោ។ យំ វា បន...បេ... នោ។ យំ ចិត្តំ នុប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តំ ចិត្តំ នុប្បន្នំ, តំ ចិត្តំ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ? អាមន្តា”តិអាទិនា ច, “ឧប្បន្នំ ឧប្បជ្ជមានន្តិ...បេ... ឧប្បាទក្ខណេ ឧប្បន្នញ្ចេវ ឧប្បជ្ជមានញ្ច។ ឧប្បជ្ជមានំ ឧប្បន្នន្តិ? អាមន្តា”តិអាទិនា ច, “និរុទ្ធំ និរុជ្ឈមានន្តិ? នោ”តិអាទិនា ច,

“យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជមានំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ, និរុជ្ឈមានំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ, តំ ចិត្តន្តិ...បេ... អតីតំ ចិត្ត”ន្តិអាទិនា

ច ឆម្មវារេ,

“ឃស្ស ឃំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ន និរុជ្ឈតិ, តស្ស តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ? អាមន្តា”តិអាទិនា ច បុគ្គលឆម្មវារេ ច, សរាគាទីហេហិ, កុសលាទីហេហិ ច មិស្សេសុ សន្តានេសុ ច បុគ្គាសុ ហេដ្ឋា ចុត្តានុសារេន ចិស្សជ្ជនតយោ វេទិតព្ពោ៉ អយំ ចិត្តឃមកបាឡិវណ្ណនាតយោ៉

ឆម្មឃមកបាឡិវណ្ណនា

ឆម្មឃមកបាឡិការ បន ឧទ្ទេសេ ចុត្តនយេនេវ ហិមុត្តនិទ្ទេសំ វេទិតព្ពំ៉ “យោ កុសលំ ឆម្មំ ភាវេតិ, សោ អកុសលំ ឆម្មំ បជហតី”តិ អាគតត្តា បនេត្ថ បរិញ្ញាវារោ ភាវនាវារោ នាម៉ តត្ថ ឃស្មា អព្យាកតោ ឆម្មោ នេវ ភាវេតព្ពោ ន បហាតព្ពោ, តស្មា បនេវេ ន ឧទ្ធដន្តិ វេទិតព្ពំ ៉ បុច្ឆាចិស្សជ្ជនេ បនេត្ថ “កុសលាកុសលា ឆម្មាតិ? អាមន្តា”តិអាទិនា, “ឆម្មា អកុសលា ឆម្មាតិ? អកុសលា ឆម្មា ឆម្មា ចេវ អកុសលា ឆម្មា ច, អវសេសា ឆម្មា ន អកុសលា ឆម្មា”តិអាទិនា ច បណ្ណត្តិវារេ ចិស្សជ្ជនតយោ ញាតព្ពោ៉

“ឃស្ស កុសលា ឆម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ, តស្ស អកុសលា ឆម្មា ឧប្បជ្ជន្តីតិ? នោ៉ ឃស្ស វា បន...បេ... ឃស្ស កុសលា ឆម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ, តស្ស អព្យាកតា ឆម្មា ឧប្បជ្ជន្តីតិ? បញ្ចវោការេ កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណេ...បេ... ឧប្បជ្ជន្តី”តិអាទិនា ច, “ឃត្ថ កុសលា ឆម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ, តត្ថ អកុសលា ឆម្មា ឧប្បជ្ជន្តីតិ? អាមន្តា...បេ... តត្ថ អព្យាកតា ឆម្មា ឧប្បជ្ជន្តីតិ? អាមន្តា៉ ឃត្ថ វា បន អព្យាកតា ឆម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ, តត្ថ កុសលា ឆម្មា ឧប្បជ្ជន្តីតិ ...បេ... ចតុវោការេ...បេ... ឧប្បជ្ជន្តី”តិអាទិនា ច, “ឃស្ស ឃត្ថ កុសលា ឆម្មា...បេ... ឧប្បជ្ជន្តីតិ? នោ”តិអាទិនា ច,

“ឃស្ស កុសលា ឆម្មា នុប្បជ្ជន្តិ, តស្ស អកុសលា ឆម្មា នុប្បជ្ជន្តីតិ...បេ... សព្ពេសំ ចិត្តស្ស ភង្គក្ខណេ អព្យាកតចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណេ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ កុសលា ច ឆម្មា នុប្បជ្ជន្តិ, អកុសលា ច ឆម្មា នុប្បជ្ជន្តី”តិអាទិនា ច, “ឃស្ស កុសលា ឆម្មា នុប្បជ្ជន្តិ, តស្ស អព្យាកតា ឆម្មា នុប្បជ្ជន្តីតិ...បេ... សព្ពេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ភង្គក្ខណេ អារុប្បេ អកុសលានំ ឧប្បាទក្ខណេ ច នុប្បជ្ជន្តី”តិអាទិនា ច, “ឃត្ថ កុសលា ឆម្មា នុប្បជ្ជន្តិ, តត្ថ អកុសលា ឆម្មា នុប្បជ្ជន្តីតិ? អាមន្តា...បេ... តត្ថ អព្យាកតា ឆម្មា នុប្បជ្ជន្តីតិ? ឧប្បជ្ជន្តិ៉ ឃត្ថ វា បន អព្យាកតា ឆម្មា នុប្បជ្ជន្តិ, តត្ថ អកុសលា ឆម្មា នុប្បជ្ជន្តីតិ? នត្ថិ”តិអាទិនា ច ឧប្បាទវារេ,

“ឃស្ស កុសលា ឆម្មា និរុជ្ឈន្តិ, តស្ស អកុសលា ឆម្មា និរុជ្ឈន្តីតិ? នោ”តិអាទិនា និរោធវារេ ច,

“ឃស្ស កុសលា ឆម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ, តស្ស អកុសលា ឆម្មា និរុជ្ឈន្តីតិ? នោ”តិអាទិនា ឧប្បាទនិរោធវារេ ច,

“យោ កុសលំ ឆម្មំ ភាវេតិ, សោ អកុសលំ ឆម្មំ បជហតីតិ? នោ...បេ... យោ កុសលំ ឆម្មំ ន ភាវេតិ, សោ អកុសលំ ឆម្មំ នប្បជហតីតិ?

អក្កយក្កសយក្កិញ្ញា អរហត្តញ្ញា ឌបេត្វា អចសេសា បុក្កលា”ទិអាឌិតា កាចតាចារេ ច បុឆ្ឋាចិយ្យព្ពុតតយោ ហេដ្ឋា ចុត្តាតុសារេត ញាតព្ពា`

អត្វចិតិច្ឆយេ បនេត្វ ពួង លក្ខណំ ពួយស្ស ហិ ឆមុឃយកស្ស បចត្តិយហាចារេ ហ្វប្បជ្ជត្តិ និរុទ្ធត្តិតិ ពួយេស ហ្វប្បាតនិរោធេស ក្សុលាក្សុលឆម្មា ពាច ឲកេត្តន បចត្តិឃំយេច លក្ខុត្តិ, ត ទ្ធិបឋិសត្តិស្ស, អញ្ញាកពឆម្មា បត បចេត្ត ច ទ្ធិបឋិសត្តិស្ស ចាតិ ពិស្សបិ ការេលស្ស លក្ខុត្តិ, ឲចេយត្វ ឃំ ឃត្វ ឃត្វ លក្ខុតិ, ពស្ស ចេសត ពត្វ ពត្វ ចិតិច្ឆយោ ចេឌិពេត្តា`

ពព្វិចំ តឃយុព – ក្សុលាក្សុលានំ ពាច ឲកក្លេល អត្យប្បជ្ជតេពា “តោ”ពិ បឋិសេឆា កេពា` អញ្ញាកពា ចាពិ ពួង ចិត្តសយដ្ឋាតទ្វបំ សត្តាឃ ទ្ធត្តំ ឃត្វ ក្សុលា ឆម្មា ត្យប្បជ្ជត្តិពិ អសព្ពាកចំ សត្តាឃ ទ្ធត្តំ, អញ្ញាកពាតំ ឆម្មាតំ អត្យប្បត្តិដ្ឋាតស្សាកាចា “តត្វិ”ពិ បឋិក្លេបិ កេពា, តិរោធចារេ ក្សុលាក្សុលានំ ឲកេពា អតិរុទ្ធតេពា “តោ”ពិ ទ្ធត្តត្តិ ពួយិតាច តឃយុលេត សព្ពត្វ ចិតិច្ឆយោ ចេឌិពេត្តា` អឃំ ឆមុឃយកយាពិកត្វសំចណ្ណតាតយោ`

ពុត្តិយឃយកយាពិកត្វចណ្ណតា

ពុត្តិយឃយកយាពិកាឃំ បត លត្តឃយកយាពិកាឌិស្ស ទ្ធត្តតយេតច បិញ្ញពួចចត្វាតាឌិកោ សព្ពា អត្វសំចណ្ណតាតយោ ចេឌិពេត្តា` យតិត្តិឃំ បេតត្វ ឃចា ចក្ខុត្តិឃាឌិម្យលេកហិ, ពេឆច ពួត្តិត្តិឃាឌិម្យលេកហិ សត្តិ សយ្យោឃាក់ កត្តិ, ពស្មា តិក្លិត្តបឋិបិឋិឃា អយោឌេត្វា សព្ពាហិបិ ចក្ខុត្តិឃម្យលិឌីហិ សត្តិ បវិយោឃសាតេ យោឌិពំ, ចក្ខុត្តិយេត ច សត្តិ ស្សពិត្តិឃទ្ធក្លិត្តិឃកោឃតស្សិត្តិឃាតិ, លេកិត្តទិត្តិឃាតិ ច បឋិសត្តិឃំ តត្វិពិ ត កហិពាតិ` ឃចា ចេត្វ, ឲចំ សេរិត្តិឃម្យលេកស្សបិ ឃចាត្យទ្វបំ ញាពព្វំ` ពួត្តិឃាតំ បត ពាហុកពាឃ ឆាពុឃយកេពាបិ ពាហុពរាតិ ឃយកាតិ ហោត្តិ អឃំ ចិសេសោ, សេសំ ហេដ្ឋា ទ្ធត្តាតុសារេត ញាពព្វត្តិ` អឃំ ពុត្តិយឃយកយាពិកត្វសំចណ្ណតាតយោ`

យោហចិឆ្ឆេតតិយា អភិឆមុយាពិកត្វចណ្ណតាឃ

ឃយកយាពិកត្វចណ្ណតា តិដ្ឋិពា`

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៧. បដ្ឋានមាតិកត្ថវណ្ណនា

ឥទានិ បដ្ឋានមាតិកាយ អត្ថសំវណ្ណនានយោ ហោតិ។ កេនដ្ឋេន បដ្ឋានន្តិ? នានប្បការបច្ចយដ្ឋេន។ ប-សទ្ទោ ហិ នានប្បការត្តំ ទីបេតិ, ឋាន-សទ្ទោ បច្ចយត្តំ។ អថ វា វិភជនដ្ឋេន បដ្ឋានំ។ យថា ហិ បញ្ញាបនា បដ្ឋបនា វិវរណា វិភជនា ឧត្តានីកម្មន្តិ អាគតដ្ឋានេ វិភជនដ្ឋោ បដ្ឋានសទ្ទសមានត្ថោ បដ្ឋបនា-សទ្ទោ ទិស្សតិ, ឯវមិធាបិ កុសលាទីនំ ធម្មានំ ហេតុបច្ចយាទីហិ វិភជនតោ វិភជនដ្ឋេន បដ្ឋានំ នាម។ អថ វា បដ្ឋិតដ្ឋេន បដ្ឋានំ, គមនដ្ឋេនាតិ អត្ថោ។ សព្ពធម្មេសុ ហិ អសង្គមនស្ស សព្ពញ្ញុតញ្ញាណស្ស ហេតុបច្ចយាទិភេទភិន្នេសុ កុសលាទីសុ វិត្ថារិតនយលាភតោ និស្សង្គចារេន បវត្តគមនត្តា គមនដ្ឋេន បដ្ឋានំ នាម, ឥតិ នានប្បការបច្ចយដ្ឋេន, វិភជនដ្ឋេន, គមនដ្ឋេន ច តិកបដ្ឋានាទីសុ ចតុវីសតិយា បដ្ឋានេសុ ឯកេកម្បិ បដ្ឋានំ នាម, តេសំ បន សមូហតោ បករណំ បដ្ឋានំ នាម, តេសំ បដ្ឋានានំ មាតិកា។ សយម្បិ វា បដ្ឋានភូតា មាតិកា, សព្ពម្បេតំ បដ្ឋានមាតិកា។ យា សា “ហេតុបច្ចយោ, អារម្មណបច្ចយោ…បេ… អវិគតបច្ចយោ”តិ ឯវំ តិកបដ្ឋានាទិចតុវីសតិប្បភេទសមន្តបដ្ឋានទេសនាយ មូលភូតបច្ចយភេទស្ស វសេន ភគវតា បករណស្ស អាទិម្ហិ ឋបិតា, អយំ តាវ បដ្ឋានមាតិកា នាម។

តត្ថ អនុត្តានត្ថាទិសហិតោ សង្ខេបត្ថវិនិច្ឆយោ តាវ ឯវំ វេទិតព្ពោ – ហេតុបច្ចយោតិអាទីសុ ហិ ហេតុ ច សោ បច្ចយោ ចាតិ ហេតុបច្ចយោ, ហេតុ ហុត្វា បច្ចយោ ហេតុបច្ចយោ, ហេតុភាវេន បច្ចយោតិ វុត្តំ ហោតិ។ តត្ថ ហេតូតិ វចនាវយវការណមូលានមេតំ អធិវចនំ។ “បដិញ្ញាហេតូ”តិអាទីសុ ហិ លោកេ វចនាវយវោ “ហេតូ”តិ វុច្ចតិ, សាសនេ បន “យេ ធម្មា ហេតុប្បភវា”តិអាទីសុ (មហាវ. ៦០; អប. ថេរ ១.១.២៨៦) ការណំ, “តយោ កុសលា ហេតូ, តយោ អកុសលា ហេតូ”តិអាទីសុ (ធ. ស. ១០៥៩) មូលំ, ឥទំ ឥធ អធិប្បេតំ , តំ បដិច្ច ឯតស្មា ឯតីតិ បច្ចយោ, អបច្ចក្ខាយ នំ វត្តតីតិ អត្ថោ។ យោ ហិ ធម្មោ យំ ធម្មំ បដិច្ច អបច្ចក្ខាយ តិដ្ឋតិ វា ឧប្បជ្ជតិ វា, សោ តស្ស ឧបការកលក្ខណោ បច្ចយោ នាម។ ឥតិ មូលដ្ឋេន ហេតុ, ឧបការកដ្ឋេន បច្ចយោតិ សង្ខេបតោ មូលដ្ឋេន ឧបការកោ ធម្មោ ហេតុបច្ចយោ, កុសលាទីនំ កុសលាទិភាវសាធកោតិ កេចិ, ឯវំ សន្តេ បន តំសមុដ្ឋានរូបេសុ ហេតុបច្ចយតា ន សម្បជ្ជតិ, អហេតុកចិត្តានញ្ច វិនា ឯតេហិ អព្យាកតភាវោ សិទ្ធោ, សហេតុកានម្បិ ច យោនិសោមនសិការាទិបដិពទ្ធោ កុសលាទិភាវោ, ន សម្បយុត្តហេតុបដិពទ្ធោ។ យទិ ច សិយា, ហេតូសុបិ កុសលាទិភាវោ ហេតុ អញ្ញេន ភវិតព្ពំ, កុសលាទិភាវសាធនវសេន បន ហេតូនំ មូលដ្ឋំ អគ្គហេត្វា សុប្បតិដ្ឋិតភាវសាធនវសេន គយ្ហមានេ ន កិញ្ចិ វិរុជ្ឈតិ។ លទ្ធហេតុបច្ចយា ហិ ធម្មា វិរូឡ្ហមូលា វិយ បាទបា ថិរា ហោន្តិ សុប្បតិដ្ឋិតា, អហេតុកា បន តិលពីជកាទិសេវាលា វិយ ន សុប្បតិដ្ឋិតា, ឥតិ មូលដ្ឋេន ឧបការកោតិ សុប្បតិដ្ឋិតភាវសាធនេន ឧបការកោ ធម្មោ ហេតុបច្ចយោតិ វេទិតព្ពោ។

និទ្ទេសេ “ហេតូ ហេតុសម្បយុត្តកានំ ធម្មានំ តំសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ វុត្តំ, តត្ថ “ចិត្តសមុដ្ឋានាន”ន្តិ អវត្វា “តំសមុដ្ឋានាន”ន្តិ ឥទំ អចិត្តសមុដ្ឋានានម្បិ សង្គណ្ហនត្ថំ។ បញ្ហាវារស្មិំ ហិ “បដិសន្ធិក្ខណេ វិបាកាព្យាកតា ហេតូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ អាគតំ, យស្មា បនាយំ ហេតុ បដិសន្ធិយម្បិ កដត្តារូបានំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ

ហោតិ , ន បវត្តតិ? បដិសន្ធិយំ កម្មជរូបានំ ចិត្តបដិពទ្ធវុត្តិតាយ, ភវបច្ចយនិបាតតោ ចិត្តជាតិ។ ឥតររូបសន្តតិំ ឧប្បត្យាការេន ឯវ ទុព្ពលវត្តំ ចិត្តមេវ និស្សាយ ឧប្បជ្ជតិ ចេវ តិដ្ឋតិ ច។ តំ ចិត្តម្បិ ហិ បដិសន្ធិក្ខណេ កម្មវេគក្ខិត្តតាយ ចេវ អបុរេជាតវត្ថុកតាយ ច អប្បតិដ្ឋិតំ, បបាតេ បតិតមត្តកោ បុរិសោ ន កិញ្ចិ សិប្បំ កាតុំ វិយ ចិត្តជរូបំ ជនេតុំ ន សក្កោតិ, តមេវ កដត្តារូបំ និស្សាយ បតិដ្ឋាតិ។ បដិសន្ធិចិត្តានិ ហិ រូបំ ន ជនេន្តិ, កម្មជរូបមេវ បន តេសំ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបដ្ឋានេ តិដ្ឋតិ, បវត្តិយំ បន បដិលទ្ធុបត្ថម្ភតាយ តំ រូបំ វិនាបិ កម្មបដិពទ្ធាវ បវត្តិ, ហេតុបច្ចយស្ស បនេត្ថ កុសលាទិភេទតោ, មូលភេទតោ ច វិការោ ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ វេទិតព្វោតិ អយំ ហេតុបច្ចយេ នយោ។

តតោ បរេសុ អារម្មណភាវេន ឧបការកោ ធម្មោ អារម្មណបច្ចយោ, សោ និទ្ទេសេ "រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុយា...បេ... ផោដ្ឋព្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណធាតុយា តំសម្បយុត្តកានញ្ច ធម្មានំ...បេ... រូបាយតនំ សទ្ទាយតនំ គន្ធាយតនំ រសាយតនំ ផោដ្ឋព្វាយតនំ មនោធាតុយា...បេ... សព្វេ ធម្មា មនោវិញ្ញាណធាតុយា...បេ... យំ យំ ធម្មំ អារព្ភ យេ យេ ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ចិត្តចេតសិកា ធម្មា, តេ តេ ធម្មា តេសំ តេសំ ធម្មានំ អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ"តិ ឯវំ និទ្ទិដ្ឋត្តា ន កោចិ ធម្មោ ន ហោតិ។ យថា ហិ ទុព្ពលបុរិសោ ទណ្ឌំ វា រជ្ជុំ វា អាលម្ពិត្វា ឧដ្ឋហតិ ចេវ តិដ្ឋតិ ច, ឯវំ ចិត្តចេតសិកា ធម្មា រូបាទីសុ យំ កិញ្ចិ អាលម្ពិត្វា ឧប្បជ្ជន្តិ ចេវ តិដ្ឋន្តិ ច, តស្មា លោកិយលោកុត្តរាទិភេទា សព្វេបិ ធម្មា យថាយោគំ ចិត្តចេតសិកានំ អារម្មណបច្ចយោតិ វេទិតព្វោតិ អយំ អារម្មណបច្ចយេ នយោ។

ជេដ្ឋកដ្ឋេន ឧបការកោ ធម្មោ អធិបតិបច្ចយោ, សោ និទ្ទេសេ "ឆន្ទាធិបតិ ឆន្ទសម្បយុត្តកានំ ធម្មានំ តំសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ...បេ... វីរិយចិត្តវីមំសាធិបតិ...បេ... អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ, យំ យំ ធម្មំ គរុំ កត្វា យេ យេ ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ចិត្តចេតសិកា ធម្មា, តេ តេ ធម្មា តេសំ តេសំ ធម្មានំ អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ"តិ ឯវំ ទ្វិធា និទ្ទិដ្ឋោ។ តត្ថ ឆន្ទាទយោ សហជាតាធិបតិការេន វុត្តា, គរុកាតព្វំ អារម្មណាធិបតិការេន។ តត្ថ ច លោកិយកុសលតោ អារម្មណាធិបតិ លោកិយកុសលានញ្ច លោភសហគតចិត្តានញ្ច អារម្មណាធិបតិ ហោតិ, នាញ្ញស្ស, អកុសលតោ បន លោភសហគតចិត្តុប្បាទោតិ វុច្ចតិ ឥតរេសុ គរុកាតព្វតាយ អភាវតោ, សោ ទ្វិហេតុកាហេតុកាទិលោកិយវិបាករូបក្ខន្ធតោ ច លោភសហគតស្សេវ, នាញ្ញស្ស, តថា កិរិយតោបីតិ អដ្ឋកថាយំ អាគតំ, តំ ញាណសម្បយុត្តកិរិយានំ សព្វញ្ញុតញ្ញាណាភិញ្ញាទិប្បវត្តានំ កាមាវចរកុសលេហិ គរុកាតព្វកាលស្សាបិ វោទានកាលស្ស ទស្សនតោ ឩនំ សិតន្តំ។ លោកុត្តរកុសលានិ បន កាមាវចរញាណសម្បយុត្តជវនានេវ អារម្មណាធិបតិបច្ចយា ហោន្តិ, និព្វានំ បន តេសញ្ចេវ លោកុត្តរកុសលវិបាកានញ្ចាតិ វេទិតព្វន្តិ អយំ អធិបតិបច្ចយេ នយោ។

អនន្តរការេន ឧបការកោ ធម្មោ អនន្តរបច្ចយោ, សោ ច សមនន្តរបច្ចយោ, ព្យញ្ជនមត្តមេវ នានំ "ឧបចយសន្តតី"តិអាទីសុ វិយ។ យម្បិ "អត្ថានន្តរតាយ អនន្តរបច្ចយោ, កាលានន្តរតាយ សមនន្តរបច្ចយោ"តិ អាចរិយានំ មតំ, តំ "និរោធា វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនកុសលំ ផលសមាបត្តិយា សមនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ"តិអាទីហិ វិរុជ្ឈតិ, តំនិទ្ទេសេ "ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ តំសម្បយុត្តកា ច ធម្មា មនោធាតុយា...បេ... កាយវិញ្ញាណធាតុ...បេ... មនោធាតុ...បេ... មនោវិញ្ញាណធាតុយា...បេ... បុរិមា

បុរិយា ក្យុសលា ឆយ្ខា បច្ឆិយាគំ បច្ឆិយាគំ ក្យុសលាគំ ឆយ្ខាគំ...េប... អព្យាកតាគំ ឆយ្ខាគំ...េប... បុរិយា បុរិយា អក្យុសលា ឆយ្ខា បច្ឆិយាគំ បច្ឆិយាគំ អក្យុសលាគំ...េប... អព្យាកតាគំ...េប... េឃសំ េឃសំ ឆយ្ខាគំ អគន្តរា េឃ េឃ ឆយ្ខា វុប្បជ្ជត្តិ ចិត្តេចតសិកា ឆយ្ខា, េត េត ឆយ្ខា េតសំ េតសំ ឆយ្ខាគំ អគន្តរបច្ចេយគ បច្ចេយា”តិ ឋ្លបិតា អគន្តរបច្ចយគិេទ្ទសវេសេកា ឲេច សយគន្តរបច្ចេយា គិទ្ទិេដ្ឋា អញ្ញាត្រ តាយតាតាត្តាតិ អយំ អគន្តរសយគន្តរបច្ចយទ្វេយ គេយា៉

វុប្បជ្ជយាគតាច សហ វុប្បជ្ជយាគការេចគ វុបការេកា ឆេយ្ខា សហជាតបច្ចេយា, េសា គិេទ្ទេស “ចត្តារេទា ខន្ធា អរូបិេគា អញ្ញាមញ្ញា សហជាតបច្ចេយគ បច្ចេយា, ចត្តារេទា មហាភូតា អញ្ញាមញ្ញា...េប... ឱក្កន្តិក្ខេណ គាមរូបំ អញ្ញាមញ្ញា...េប... ចិត្តេចតសិកា ឆយ្ខា ចិត្តសមុដ្ឋាតាគំ រូបាគំ...េប... មហាភូតា វុបាទារូបាគំ...េប... រូបិេគា ឆយ្ខា អរូបីគំ ឆយ្ខាគំ កិញ្ចិកាេល សហជាតបច្ចេយគ បច្ចេយា, កិញ្ចិកាេល គសហជាតបច្ចេយគ បច្ចេយា”តិ ឲេចំ ឍត្តិេឆា គិទ្ទិេដ្ឋា៉ តត្ថ អញ្ញាមញ្ញាត្តិ ឋ្លបិតា េតសំ ឆយ្ខាគំ ឲកក្ខេណ បច្ចយកាចេញ្ចាច បច្ចយុប្បត្តកាចេញ្ចា ឌឹេបតិ, បដិសន្ធិក្ខេណ ចត្ថុរូបំ រូបំ គាម៉ ចិត្តេចតសិកាតិ បចត្តិយំ ចត្តារេទា ខន្ធា, បដិសន្ធិយម្បិតិ េពចិ តត្ថ កដត្តារូបិគម្បិ ចិត្តសមុដ្ឋាេគ បចិដ្ឋត្តា៉ េតសំ ហិ បដិសន្ធិចិត្តេចតសិកា សហជាតបច្ចយា េហាត្តិេយច, តាតិ បគ ចត្ថុចិេទហិតាតិ រូបាតិ បចត្តិយំ ចិត្តសមុដ្ឋាតាគំ ចិយ ចិត្តេចតសិកាគំ បច្ចយត្ថំ គ ឞរត្តិ, តស្មា “អញ្ញាមញ្ញា”ត្តិ គ ភុត្តំ, តថា ភូតាគំ វុបាទារូបំ៉ ឲេចំ ហិ អកាយ្យរូាេគ បដិសន្ធិយំ កដត្តារូបាគំ សហជាតា គាម គិស្សយតា គ ភុត្តាតិ សហជាតបច្ចយគិេទ្ទសា អបរិបុណ្ណា ឲេច សិយា៉ កិញ្ចិកាេលតិ ឋ្លេយម្បិ ឱក្កន្តិក្ខេណ ហេឃចត្ថុេមច សន្ធាយ ភុត្តត្តា តតិយេកាដ្ឋាសេមច កេជតិតិ អត្ថេតា អយំ បច្ចេយា បញ្ចចិេឆាតិ អយំ សហជាតបច្ចេយ គេយា៉

អញ្ញាមញ្ញា វុប្បាទគុបត្ថម្ភកការេចគ វុបការេកា ឆេយ្ខា អញ្ញាមញ្ញាបច្ចេយា តិឞណ្ឌកំ ចិយ៉ េសា គិេទ្ទេស “ចត្តារេទា ខន្ធា អរូបិេគា អញ្ញាមញ្ញាបច្ចេយគ បច្ចេយា, ចត្តារេទា មហាភូតា...េប... ឱក្កត្តិក្ខេណ គាមរូបំ អញ្ញាមញ្ញាបច្ចេយគ បច្ចេយា”តិ ឲេចំ តិឆា គិទ្ទិេដ្ឋាតិ អយំ អញ្ញាមញ្ញាបច្ចេយ គេយា៉

អធិដ្ឋាតាការេគ, គិស្សយាការេគ ច វុបការេកា ឆេយ្ខា គិស្សយបច្ចេយា តរុចិត្តកម្មាឌីគំ បឋឌីបដេឆេយា ចិយ, េសា គិេទ្ទេស សហជាតបច្ចេយ ចិយ ឍឆាច គិទ្ទិេដ្ឋា៉ ឍេដ្ឋា បេគត្ថ េកាដ្ឋាេសា “ចក្ខាយតគំ ចក្ខុចិញ្ញាណឆាតុយា, េសាតឃាគជិព្ហាកាយាយតគំ កាយចិញ្ញាណឆាតុយា...េប... យំ រូបំ គិស្សាយ មេគាឆាតុ ច មេគាចិញ្ញាណឆាតុ ច ចត្តត្តិ, តំ រូបំ មេគាឆាតុយា ច មេគាចិញ្ញាណឆាតុយា ច តំសម្បយុត្តកាគញ្ចា ឆយ្ខាគំ គិស្សយបច្ចេយគ បច្ចេយា”តិ ឲេចំ បុេរជាតគិស្សយឞស្សេគេសេគ ចិភត្តោ, េសសំ តាឌិសេមច៉ តត្ថ រូបត្តិ ហេឃចត្ថុ៉

វុបគិស្សយបច្ចេយាតិ ឲត្ថ បគាយំ ចចគត្ថោ – តឌឌីគចុត្តិតាយ អត្តេគា ឞេលគ គិស្សិេតា, គប្បដិក្ខិត្តាតិ គិស្សេយា, យថា បគ បុេសា អាឃាេរសា វុបឃាេរសា, ឲេចំ ភុេសា គិស្សេយា វុបគិស្សេយា, ពលចការណេស្សតំ អធិចចគំ, តស្មា ពលចការណការេចគ វុបការេកា ឆេយ្ខា វុបគិស្សយបច្ចេយាតិ េចឌិតេព្ពា៉ េសា អារម្មណូបគិស្សេយា អគន្តរូបគិស្សេយា បកតូបគិស្សេយាតិ តិចិេឆា

ហោតិ។ តត្ថ អារម្មណូបនិស្សយោ តាវ អារម្មណាធិបតិនា សទ្ធិំ នានត្តំ អកត្វា វិភត្តោ។ តត្ថ យំ អារម្មណំ គរុំ កត្វា ចិត្តចេតសិកា ឧប្បជ្ជន្តិ, តំ និយមតោ តេសុ អារម្មណេសុ ពលវារម្មណំ ហោតិ, ឥតិ គរុកាតព្ពមត្តដ្ឋេន អារម្មណាធិបតិ, ពលវការណដ្ឋេន អារម្មណូបនិស្សយោតិ ឯវមេតេសំ នានត្តំ វេទិតព្ពំ។

អនន្តរូបនិស្សយោបិ អនន្តរបច្ចយេន នានត្តំ អកត្វាវ វិភត្តោ, ឯវំ សន្តេបិ អត្តនោ អត្តនោ អនន្តរំ អនុរូបស្ស ចិត្តុប្បាទស្ស បវត្តនសមត្ថតាយ អនន្តរតា, បុរិមចិត្តស្ស បច្ឆិមចិត្តុប្បាទនេ ពលវតាយ អនន្តរូបនិស្សយតា ច វេទិតព្ពា។ យថា ហិ ហេតុបច្ចយាទីសុ កិញ្ចិ ធម្មំ វិនាបិ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ, ន ឯវំ អនន្តរចិត្តំ វិនា ចិត្តស្ស ឧប្បត្តិ នាម អត្ថិ, តស្មា ពលវបច្ចយោ ហោតិ, ឥតិ ពលវការណដ្ឋេន អនន្តរោ ច អនន្តរូបនិស្សយោតិ ឯវមេតេសំ នានត្តំ វេទិតព្ពំ។

បកតោ ឧបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ, បកតោ នាម អត្តនោ សន្តានេ ឧប្បាទិតោ វា សទ្ធាសីលាទិ ឧបសេវិតោ វា ឧតុភោជនាទិបកតិយាយេវ វា ឧបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ, ឥតិ បទូបនិស្សយេន អមិស្សោតិ អត្ថោ។ សោ ច បកតូបនិស្សយោ “សទ្ធំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ, សីលំ សមាទិយតិ, ឧបោសថកម្មំ ករោតិ, ឈានំ ឧប្បាទេតិ; វិបស្សនំ, មគ្គំ, អភិញ្ញំ, សមាបត្តិំ ឧប្បាទេតិ; សីលំ, សុតំ, ចាគំ, បញ្ញំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ...បេ... សមាបត្តិំ ឧប្បាទេតី”តិអាទិនា នយេន សទ្ធាទីនំ វសេន ពហុធា វិភត្តោ, ឯវំ ឧបនិស្សយបច្ចយោ តិវិធោ។ និទ្ទេសេ បនាយំ “បុរិមា បុរិមា កុសលា ខន្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ កុសលានំ ខន្ធានំ ...បេ... អកុសលានំ កេសញ្ចិ...បេ... អព្យាកតានំ ខន្ធានំ...បេ... បុរិមា បុរិមា អកុសលា ខន្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ អកុសលានំ...បេ... កុសលានំ កេសញ្ចិ...បេ... អព្យាកតានំ ខន្ធានំ...បេ... បុរិមា បុរិមា អព្យាកតា ខន្ធា...បេ... អព្យាកតានំ, កុសលានំ, អកុសលានំ ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ, បុគ្គលោបិ ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ, សេនាសនម្បី”តិ ឯវំ និទ្ទិដ្ឋោ។ តត្ថ បុរិមាតិ អនន្តរូបនិស្សយេ សមនន្តរាតីតាវ លព្ភន្តិ។

អារម្មណូបនិស្សយបកតូបនិស្សយេសុ បន នានាវីថិវសេន បុរិមតរាវាតិ តយោបិ រាសី កុសលេន កុសលបទេ លព្ភន្តិ។ កុសលេន បនាកុសលេ សមនន្តរាតីតា ន លព្ភន្តិ, តេនាហ “កេសញ្ចី”តិ។ វុត្តំ ហិ “កុសលា ខន្ធា អកុសលស្ស ខន្ធស្ស អារម្មណូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ, អារម្មណូបនិស្សយោ បន ទានំ ទត្វា...បេ... តំ គរុំ កត្វា រាគោ ឧប្បជ្ជតិ...បេ... បកតូបនិស្សយោ សទ្ធំ ឧបនិស្សាយ មានំ ជប្បេតី”តិអាទិនា បញ្ហាវារេ អាគតំ ឥមំ នយំ សន្ធាយ វុត្តំ។

អកុសលេន កុសលបទេ ហិ សមនន្តរាតីតា ន លព្ភន្តិ, តេនាហ “កេសញ្ចី”តិ។ វុត្តំ បន “អកុសលា ខន្ធា កុសលស្ស ខន្ធស្ស បកតូបនិស្សយោ។ រាគំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ...បេ... បាណំ ហន្ត្វា តស្ស បដិឃាតត្ថាយ ទានំ ទេតី”តិអាទិនា នយេន បញ្ហាវារេ អាគតំ បកតូបនិស្សយមេវ សន្ធាយ វុត្តំ។ យថា ហិ អកុសលំ កុសលស្ស អនន្តរូបនិស្សយោ ន ហោតិ, តថា អារម្មណូបនិស្សយោបិ ន ហោតិ។ ន ហិ តំ គរុំ កត្វា កុសលំ បវត្តតិ។

អកុសលេន អព្យាកតបទេ បន អារម្មណូបនិស្សយោវ ន លព្ភតិ។ ន ហិ តំ អព្យាកតា គរុំ ករោន្តិ, អនន្តរា បនស្ស ហោន្តិ។ តេនេវេត្ថ

“កេលស្មិំ”តិ ន វុត្តំ. សេសបទេសុ ហេដ្ឋាបិ ឧបនិស្សយា លក្ខណេន “បុគ្គលោបិ, សេនាសនម្បី”តិ វុត្តម្បិ ឥទំ បកតូបនិស្សយវសេនេវ វុត្តំ, ឧតុភោជនាទយោ ចេវ សទ្ទហេតព្ពា. ពលវន្តោ បច្ចយា ឯកន្តាយ បញ្ញត្តិយា សទ្ធិំ សព្វេបិ ចតុក្ខភូតា ធម្មា សង្គហិតាតិ វេទិតព្ពាតិ អយំ ឧបនិស្សយបច្ចយោ នាម.

បឋមតរំ ឧប្បជ្ជិត្វា វត្តមានភាវេន ឧបការកោ រូបធម្មោ បុរេជាតបច្ចយោ, សោ បសាទវត្ថុវិសយហទយវត្ថុវសេន ឯកាទសវិធោ និទ្ទិដ្ឋោ ច “ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុយា តំសម្បយុត្តកានញ្ច ធម្មានំ បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ…បេ… កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណធាតុយា …បេ… រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុយា…បេ… ផោដ្ឋព្ពាយតនំ កាយវិញ្ញាណធាតុយា…បេ… រូបាយតនំ សទ្ទគន្ធរសផោដ្ឋព្ពាយតនំ មនោធាតុយា…បេ… យំ រូបំ និស្សាយ…បេ… តំ រូបំ មនោធាតុយា ច មនោវិញ្ញាណធាតុយា ច កិញ្ចិកាលេ បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ, កិញ្ចិកាលេ ន បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ ឯវំ វត្វាបិ បញ្ចទ្វារេ វត្ថារម្មណវសេន, មនោទ្វារេ វត្ថុវសេនេវ ចាយំ និទ្ទិដ្ឋោ. បញ្ញាចារេ បន អារម្មណបុរេជាតំ “អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតី”តិ អាគតត្តា មនោទ្វារេបិ អដ្ឋារសន្នំ រូបានំ វសេន អារម្មណបុរេជាតម្បិ លព្ភតេវាតិ អយំ បុរេជាតបច្ចយោ នាម.

បុរេជាតានំ រូបធម្មានំ ឧបត្ថម្ភកត្តេន ឧបការកោ អរូបធម្មោ បច្ឆាជាតបច្ចយោ គិជ្ឈបោតកសរីរានំ អាហារាសាចេតនា វិយ. និទ្ទិដ្ឋោបិ ចស្ស “បច្ឆាជាតា ចិត្តចេតសិកា ធម្មា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បច្ឆាជាតបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ ឯវំ វុត្តំ. តត្ថ ឥមស្ស កាយស្សាតិ ចតុសមុដ្ឋានិកតិសមុដ្ឋានិកភូតុបាទាយរូបកាយស្ស. ធម្មតោ ចាយំ ឋបេត្វា បដិសន្ធិវិបាកេ អារុប្បវិបាកេ អវសេសា សព្វេ ចតុក្ខន្ធកា អរូបធម្មាតិ វេទិតព្ពាតិ អយំ បច្ឆាជាតបច្ចយោ នាម.

អាសេវនដ្ឋេន អនន្តរានំ បគុណពលវភាវាយ ឧបការកោ ធម្មោ អាសេវនបច្ចយោ គន្ថាទីសុ បុរិមាភិយោគោ វិយ. សោ កុសលាកុសលកិរិយជវនវសេន តិវិធោ. និទ្ទិដ្ឋោ បនស្ស “បុរិមា បុរិមា កុសលា ធម្មា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ កុសលានំ ធម្មានំ…បេ… អកុសលានំ ធម្មានំ…បេ… កិរិយាព្យាកតានំ ធម្មានំ អាសេវនបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ និទ្ទិដ្ឋោ. តត្ថ បុរិមា បុរិមាតិ សព្វត្ថ សមនន្តរាតីតាវ គហេតព្ពា, តត្ថាបិ កុសលាទយោ អព្យាកតានំ វិបាកានំ សមនន្តរាតីតាបិ វាសនាវសេន អាសេវនេន បគុណពលវភាវវិសិដ្ឋំ អត្តនោ កុសលាទិភាវសង្ខាតំ គហណំ អសមត្ថតាយ អាសេវនបច្ចយា ន ហោន្តិ, ភូមិតោ, បន អារម្មណតោ ច ភិន្នាបិ កាមាវចរាទិភេទភិន្នកុសលកិរិយា អត្តនោ សមានវេទនាភេទេន មហគ្គតលោកុត្តរកុសលកិរិយានម្បិ, សង្ខារារម្មណញ្ច អនុលោមកុសលំ និព្វានារម្មណស្ស គោត្រភុកុសលស្ស អាសេវនបច្ចយា ហោន្តិយេវ. លោកុត្តរោ បន អាសេវនបច្ចយោ នត្ថិ, តថា វិបាកោ ឯកប្បវត្តិយមត្តាតិ អយំ អាសេវនបច្ចយោ នាម.

ចិត្តប្បយោគសង្ខាតេន កិរិយភាវេន ឧបការកោ ធម្មោ កម្មបច្ចយោ. សោ នានាក្ខណិកាយ កុសលាកុសលចេតនាយ ចេវ សហជាតាយ ច សព្វាយបិ ចេតនាយ វសេន ទុវិធោ ហោតិ. និទ្ទិដ្ឋោបិ ចស្ស “កុសលាកុសលំ កម្មំ វិបាកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ…បេ… ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ធម្មានំ តំសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ កម្មបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ និទ្ទិដ្ឋោ. តត្ថ កម្មន្តិ ចេតនាកម្មមេវ

ពេតព្វា ច រូបិនត្តិ ពម្មស្ស ពេតព្វា ឧបនិតព្វា តិប្បាឌិតព្វា ឧប្បត្តាត់ ពម្មខាត់ រូបិត់ ពេតព្វា ខុច, ពម្មប្បិ ពាលត្តនេរេយច អចរេយនបច្ចយនយារេយារេក នតិ អព្វួតោ ឋល់ ឧប្បារេឌតិ, ត ឡ ចិតជ្ជព្វា ជិតព្វា ថំ ចា ជិថំ បត ពម្មំ ត ខរេតតិៈ ខុថំ ថំនមុដ្ឋានត្តិ ព្ពួមិតា បដិនត្តិឃំ ពេតព្វារូបក្កហណំ ឌជ្ជត្តិ អយំ ពម្មបច្ចយេ តរេយាៈ

តិរុស្សាហនត្តការេចត តិរុស្សាហនត្តកាចាយ ឧបពារេពា ចិបិពឆេយ្យ ចិបិពបច្ចរេយាៈ រេសា បចេត្តួ ចិត្តនមុដ្ឋាតាត់, បដិនត្តិក្លូរេលា ពេតព្វារូបិត់, នព្ពត្ត ច នម្បយុត្តឆម្មាត់ បច្ចរេយា រេហាតិៈ យឆាហ នព្ពបញ្ញាចារេរ – “ចិបិពាញ្យាពរេតា ខុរេពា លរេន្តា តិណ្ណត្តំ លន្តាត់ ចិត្តនមុដ្ឋាតាតញ្ចា រូបិត់ បដិនត្តិក្លូរេលា…រេប… ពេតព្វា ច រូបិត់ ចិបិពបច្ចរេយត បច្ចរេយា”តិអាឌិៈ តិរេទ្ធូរេន បតស្ស “ចិបិពា ចព្វារេរា លន្តា អរូបិរេតា អព្ពាមព្ពា ចិបិពបច្ចរេយត បច្ចរេយា”តិ ខុត្តពរេមច ចុត្តំៈ ថំ បញ្ញាចារេរ ចុត្តចិឆាត់ នន្តាយ នាចរេនន៉ំ ចុត្តត្តិ អយំ ចិបិពបច្ចរេយ តរេយាៈ

រូបិរូបិត់ ឧបត្ថម្ភពរេដ្ឋត ឧបពារេពា ចព្វារេរា អាហារា អាហារបច្ចរេយាៈ តិរេទ្ធូរេន បត “ពពាញ្ញ្ចព្រាពារេរា អាហារេរា ព្ពួមស្ស ពាយស្ស… រេប… អរូបិរេតា អាហារា នម្បយុត្តពាត់ ឆម្មាត់ ថំនមុដ្ឋាតាតញ្ចា រូបិត់ អាហារបច្ចរេយត បច្ចរេយា”តិ ខុថំ តិទ្ទិដ្ឋៈ ពព្វួ ចព្យនមុដ្ឋាតមុបពាតា ឋូឌា ពពាញ្ញ្ចព្រាពារេរា អាហារេរា តាមៈ រេសា យស្មា អាហារូបរេនចិតរេព្ពាច អព្ពាហងាហារេរាព្យខាហារូបព្វួរេន្តា ខុច ច ពម្មខាឌិអាហារេរា ព្ពួមស្ស ពាយស្ស ជិតិយា បចព្វតិ, ត អព្ពាធា, តស្មា ពពាញ្ញ្ចព្រាពាតរ៍ព្ពាព្យខចព្វួនត្តិស្សិតតាងស្សតព្វំ ពពាញ្ញ្ចព្រាពារេរា អាហារេរាតិ ចុរេត្តាៈ ពិញ្ចាបិ ចាឃំ “ព្ពួមស្ស ពាយស្សា”តិ អចិរេនរេនត ចុរេត្តា, ចិរេនរេតា បត អាហារេឌរូបស្ស ឌតរេពា រេចច អតុបិលរេពា ច ហុត្វា រេនរេតិនត្តតិនមុដ្ឋាតរូបស្ស អតុបិលរេពា ខុច ហុត្វា អាហារបច្ចរេយា រេហាតិៈ ថំនមុដ្ឋាតាតត្តិ ព្ពួមិតា បដិនត្តិឃំ ពម្មនមុដ្ឋាតាតិ ពហិតារេតចៈ បញ្ញាចារេរ ហិ “បដិនត្តិក្លូរេលា ចិបិពាញ្យាពតា អាហារា នម្បយុត្តពាត់ លន្តាត់ ពេតព្វា ច រូបិត់ អាហារបច្ចរេយត បច្ចរេយា”តិ ចុត្តត្តិ អយំ អាហារបច្ចរេយ តរេយាៈ

អធិបតិយដ្ឋេត ឧបពារេពា ព្ពួតិ្ថ្រិយបុរិនិទ្រិយចជ្ជា ចិនតិ ព្ពួទ្រិយា ព្ពួទ្រិយបច្ចរេយាៈ ព្ពួតិ្ថ្រិយបុរិនិទ្រិយាតិ ហិ ពិញ្ចាបិ ព្ពួតិ្ថ្រិយបុរិនលិក្កាពប្បាឌឹត់ ឞឹឌក្ខតាតិ, រេតច បត រេពនំ, ត អរេព្ពានំ ព្ពួទ្រិយាឌិបច្ចយថំ ឋរន្តិៈ ឃុត្តត្តិពបរិយារេយត បត រេពនំ បពព្វួបតិស្សយកាថំ ឋរន្តិតិ ឆាចិនរេពច ព្ពួទ្រិយាតិៈ ពព្វួ ចក្ខុទ្រិយាឌរេយា បញ្ចា អរូបឆម្មាតរេយច ព្ពួទ្រិយបច្ចរេយា, រូបឌីចិតិទ្រិយំ ពេតព្វារូបិតរេយច, រេនសា រូបិរូបិត់ៈ តិរេទ្ធូរេន “ចក្ខុទ្រិយំ ចក្ខុចិញ្ញាណឆាព្យយា ថំនម្បយុត្តពាតញ្ចា ឆម្មាត់…រេប… ពាយចិញ្ញាណឆាព្យយា…រេប… រូបឌីចិតិទ្រិយំ ពេតព្វារូបិត់, អរូបិរេតា ព្ពួទ្រិយា នម្បយុត្តពាត់ ឆម្មាត់ ថំនមុដ្ឋាតាតញ្ចា រូបិត់ ព្ពួទ្រិយបច្ចរេយត បច្ចរេយា”តិ ខុថំ តិទ្ទិដ្ឋៈ ថំនមុដ្ឋាតាតត្តិ ខុព្វួបិ ពេតព្វារូបម្បិ នក្កហិថំៈ បញ្ញាចារេរ ហិ “បដិនត្តិក្លូរេលា ចិបិពាញ្យាពតា ព្ពួទ្រិយា នម្បយុត្តពាត់ លន្តាត់ ពេតព្វា ច រូបិត”ត្តិ ចុត្តត្តិ អយំ ព្ពួទ្រិយបច្ចរេយ តរេយាៈ

ឧបតិជ្ឈាយតដ្ឋេត ឧបពារេពាតិ ឌរេបព្វា ទ្វិបញ្ចចិញ្ញារេលាប្ញ រេចឌតាព្ពួឃំ, ខុពក្កតញ្ចា រេនសាតិ ព្យុនលាឌិរេភឌាតិ នព្វួ ឈាតង្គាតិ ឈាតបច្ចរេយាៈ ទ្វិបញ្ចចិញ្ញាណាត់ ហិ អភិតិបាតមព្វួព្វា រេតប្ញ រេចឌរេតពក្កតា ឧបតិជ្ឈាយតាពារេស្ស អភារេចត ឈាតរេង្គប្ញ ត ឧទ្ធដា,

តិទ្ទេស បតស្ស “ឈាតក្ខាតិ ឈាតសប្បយុត្តកាតំ ឆម្មាតំ តំសមុដ្ឋានាតញ្ច រូបាតំ ឈាតបច្ចយេត បច្ចយោ”តិ តិទ្ទិដ្ឋេ។ ព្ទឆាបិ តំសមុដ្ឋានាតត្តិ ព្ទយិតា ច កដត្តារូបម្បិ កហិតំ។ បញ្ហាចារេហិ “បដិសត្តិក្ខណេ ចិបិកាឆ្យាកតាតិ ឈាតក្ខាតិ សប្បយុត្តកាតំ ខត្ថាតំ កដត្តា ច រូបាត”ត្តិ ចុត្តត្តិ អយំ ឈាតបច្ចយេ តយោ។

ឃទោ តទោ ចា តិឃ្យាតដ្ឋេត ឧបការកាតិ ក្សលាទិកេតាតិ ត្វាឆេស យក្កាតិ យក្កបច្ចយោ។ តិទ្ទេស បត “យក្កាតិ យក្កសប្បយុត្តកាតំ ឆម្មាតំ តំសមុដ្ឋានាតញ្ច រូបាតំ យក្កបច្ចយេត បច្ចយោ”តិ តិទ្ទិដ្ឋេ។ ឲត្តាបិ តំសមុដ្ឋានាតត្តិ ព្ទយិតា កដត្តារូបក្កហណំ។ បញ្ហាចារេ ហិ “បដិសត្តិក្ខណេ ចិបិកាឆ្យាកតាតិ យក្កាតិ សប្បយុត្តកាតំ ខត្ថាតំ កដត្តា ច រូបាត”ត្តិ ចុត្តំ, អទេហតុកចិត្តេសុ ទេត្ត ចិឌ្ឍយាតាតិ យក្កាតិ យក្កបច្ចយា ត ហោត្តិ។ អយំ យក្កបច្ចយេ តយោ។

ឲកចត្តុកឲការម្មណឲក្សប្បាគឲកតិទោឆសល្លាទតត សប្បយុត្តកាទេត ឧបការកា អរូបិតោ ឆម្មា សប្បយុត្តបច្ចយោ។ តិទ្ទេស បត “ចត្តារោ ខត្ថា អរូបិតោ ឆម្មា អញ្ញមញ្ញា សប្បយុត្តបច្ចយេត បច្ចយោ”តិ តិទ្ទិដ្ឋាតិ អយំ សប្បយុត្តបច្ចយេ តយោ។

ឲកចត្តុកាឌិកាចាត្សុបកេយត ឧបការកា រូបិតោ ឆម្មា អរូបីតំ, អរូបិតោ ឆម្មា រូបីតំ ចិប្បយុត្តបច្ចយោ, សោ សហជាតបុរេជាតបច្ឆាជាតចសេត តិចិឆោ ហោតិ។ ចុត្តំ ហេតំ “សហជាតា ក្សលា ខត្ថា ចិត្តសមុដ្ឋានាតំ រូបាតំ...បេ... បច្ឆាជាតា ក្សលា ខត្ថា បុរេជាតស្ស ព្ទយស្ស កាយស្ស ចិប្បយុត្តបច្ចយេត បច្ចយោ”តិអាឌិ។ បុរេជាតំ បត លចត្ថុចសេតេច ទេឌិតព្ពំ។ តិទ្ទេស បតស្ស “រូបិតោ ឆម្មា អរូបីតំ...បេ... អរូបិតោ ឆម្មា រូបីតំ ឆម្មាតំ ចិប្បយុត្តបច្ចយេត បច្ចយោ”តិ ឲចំ សាមញ្ញេតា តិទ្ទិដ្ឋេ។ តត្ថ រូបិតោតិ ព្ទជំ លចត្ថុំ ចសេត ចុត្តំ, រូបិទេយា បត អារម្មណឆម្មា សម្បយោគាសង្កាយាភាវេត ចិប្បយុត្តបច្ចយា ត ចុត្តា។ ចក្ខាទីតំ ហិ ចត្ថុំ អព្ភត្តរតោ អរូបឆម្មា តិក្ខមត្តា ចិយ ឧប្បជ្ជត្តិ, តត្ថ សម្បយោគាសង្កា ហោតិ។ បញ្ហាចារេបិ ហិ “ចត្ថុ ក្សលាតំ ខត្ថាតំ...បេ... ចក្ខាយតតំ ចក្ខុចិញ្ញាណឆាត្សា”តិអាទិតា លចត្ថុតេច ឧទ្ទដាតិ, អរូបិតោ ឆម្មា រូបីតត្តិ ឲត្តាបិ តិព្ពាតំ អរូបម្បិ សមាតំ រូបស្ស ចិប្បយុត្តបច្ចយោ ត ហោតិ សព្ពឆា សម្បយោគាសង្កាភាចទោ, “ចត្សហិ សម្បយោគោ ចត្សហិ ចិប្បយោគោ”តិ (ឆាត្ស។ ១) ហិ ចុត្តត្តិ អយំ ចិប្បយុត្តបច្ចយេ តយោ។

បច្ចុប្បត្នលក្ខណេត អត្ថិភាទេត តាឌិសស្សេច ឆម្មស្ស ឧបត្ថម្ភកដ្ឋេត ឧបការកោ ឆម្មោ អត្ថិបច្ចយោ, សោ តិទ្ទេស “ចត្តារោ ខត្ថា អរូបិតោ អញ្ញមញ្ញា...បេ... ចត្តារោ មហាភូតា អញ្ញមញ្ញា, ឱក្កត្តិក្ខណេ តាមរូបំ អញ្ញមញ្ញា, ចិត្តចេតសិកា ឆម្មា ចិត្តសមុដ្ឋានាតំ រូបាតំ, មហាភូតា ឧបាទារូបាតំ, ចក្ខាយតតំ ចក្ខុចិញ្ញាណឆាត្សា...បេ... រូបាយតតំ ចក្ខុចិញ្ញាណឆាត្សា តំសប្បយុត្តកាតញ្ច ឆម្មាតំ...បេ... រូបាយតតំ...បេ... ផោដ្ឋព្ពាយតតំ យទោឆាត្សា...បេ... យទោឆាត្សា ច យទោចិញ្ញាណឆាត្សា ច តំសប្បយុត្តកាតញ្ច ឆម្មាតំ អត្ថិបច្ចយេត បច្ចយោ”តិ ឲចំ សហជាតបុរេជាតចសេត ច ពហុឆា តិទ្ទិដ្ឋេ, បញ្ហាចារេ បត “សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ព្ទត្រ្ទិយ”ត្តិ ព្ទទេយំ បញ្ចត្តម្បិ ចសេត អាកតត្តា បច្ឆាជាតកពឡ្ធរាការអាហាររូបជីចិតិត្រ្ទិយាតំ ចសេតាបិ អត្ថិបច្ចយោ កហេតព្ពោចាតិ អយំ អត្ថិបច្ចយេ តយោ។

ອຕ຺ຕໂຄ ອຄຕ຺ຕໍ ຽປຍ຺ຍາຄາຕໍ ອຣູປສຍ໌າຕໍ ປຈຕ຺ຕິຍ຺ຍກາສຄາຕຈເສຕ ຽປກາຣກາ ສຍຄຕ຺ຕຣຄິຣ຺ຸຕາ ອຣູປສຍ໌າ ຄຕ຺ຖິປຈ຺ຈເຍາ, ຄິເຄ຺ຄເສ ປຄ "ສຍຄຕ຺ຕຣຄິຣ຺ຸຕາ ຈິຕ຺ຕເຈຕສິກາ ສຍ໌າ ປຊຸປ຺ປຄ຺ຄາຕໍ ຈິຕ຺ຕເຈຕສິກາຕໍ ສຍ໌າຕໍ ຄຕ຺ຖິປຈ຺ຈເຍຄ ປຈ຺ຈເຍາ"ຕິ ໑ຈໍ ສາຍຍ຺ຍາເຕາຈ ຄິຄ຺ເຈ຺ຈາ ສຍ຺ຍາ ອຄຕ຺ຕຣປຈ຺ຈຍສຄິສຕາຍ ຕຕ຺ຖ ຄິຄ຺ເຈ຺ຈຄເຍເຄເຈຕ຺ຖ ຈິເສເສາ ຍາຕເຍ຺ຍາຕິ ອຍໍ ຄຕ຺ຖິປຈ຺ຈເຍ ຄເຍາ

ຄຕ຺ຖິປຈ຺ຈຍສຍ໌າຈ ຈິກຕກາເຈຄ ຽປກາຣກຕ຺ຕາ ຈິກຕປຈ຺ຈເຍາຕິ ສຫ ຄິເຄ຺ຄເສຄ ຄຕ຺ຖິປຈ຺ຈຍສຄິເສາຈາຕິ

ອຈິກຕປຈ຺ຈເຍາປິ ສຍ຺ຍາ ອຕ຺ຖິປຈ຺ຈຍສຄິເສາຈ, ເຄສຄາຈິລິເສຕ, ເຈເຄຍ຺ຍຈເສຕ ຈາ ອຍໍ ຄຸເກາ ຄຸເຕ຺ຕາຕິ ອຍໍ ອຈິກຕປຈ຺ຈເຍ ຄເຍາ

ປກິຓ຺ຓກຈິຄິສ຺ສເຍາ

ຽເຍສຸ ປຄ ຈຕຸຈີສຕິຍາ ປຈ຺ຈເຍສຸ ຍາກາຫຈາຣສ຺ສ ຈິສຄກາຈຕ຺ຖໍ –

ສຍ໌ເຕາ ກາລເຕາ ເຈຈ, ໑ກສ຺ສາເຄກປຈ຺ຈຍາ;

ອເຄເກກສ຺ຖາ ສຍ໌າຄໍ, ໑ກປຈ຺ຈຍກາຈເຕາ

ສກາກາ ຈິສກາກາ ຈ, ຍຸກຍ຺ຍອາ ຊຄກາຄິເຕາ;

ສຍ຺ຍ຺ເຈາຄາຄິເກສາ ຈ, ຣູປາຣູປຈິກປ຺ປເຕາ;

ກຈເຕາ ສຄ຺ກຫາ ເຍາເຍ຺ຍາ, ປກິຓ຺ຓກຈິຄິສ຺ສເຍາ

ຕຕ຺ຖ ສຍ໌ເຕາຕິ ຽເຍສຸ ຫິ ປຈ຺ຈເຍສຸ ເຫຕຸປຈ຺ຈເຍາ ຕາຈ ຄາຍຣູປສເຍ໌ສຸ ຄາຍສເຍ໌ກເຄເສາ, ຕຈາ ສຫຊາຕາສິປຕິກຍ໌ເຍາຄຍກ຺ກປຈ຺ຈຍາ, ຕຈາ ອາເສຈຄຈິປາກປຈ຺ຈຍາ, ຈຕຸກ຺ກ຺ຸຄສຄ຺ກຫິຕາປິ ຈິປາກສຍ໌າ ອຄຕ຺ຕຣສຍຄຕ຺ຕຣປສ຺ຊາຊາຕສຍ຺ຍຸຕ຺ຕຄຕ຺ຖິຈິກຕປຈ຺ຈຍາ ຄິຍ຺ຍາຄສ຺ສ ອສຄ຺ກຫເຕາ ຄາເຍກເຄເສາຕິປິ ຈຕ຺ຸ ຈຊຸຕິ ປຸເຣຊາຕປຈ຺ຈເຍາ ຣູປສເຍ໌າຈ, ເສສາ ຍຈາລິເກຈເສຕ ຄາຍຣູປສຍ໌າ ຕຕ຺ຖ ຈ ອາຣຍ໌ຓາສິປຕິອາຣຍ໌ຓຸປຄິສ຺ສຍປກຕຸປຄິສ຺ສເຍສຸ ປຍ຺ຍຕ຺ຕິປິ ສຄ຺ກຫິຕາຕິ ອຍໍ ສຍ໌ເຕາ ຈິຄິສ຺ສເຍາ

កាលតោ បន ហេតុសហជាតអញ្ញមញ្ញនិស្សយបុរេជាតបច្ឆាជាតវិបាកអាហារិន្ទ្រិយឈានមគ្គសម្បយុត្តវិប្បយុត្តអត្ថិអវិគតបច្ចយា បន្នរស បច្ចុប្បន្នាវ ហុត្វា អត្តនោ ផលស្ស បច្ចយា ហោន្តិ, អនន្តរសមនន្តរអាសេវននត្ថិវិគតបច្ចយា បញ្ច អតីតា ឯវ ហុត្វា, កម្មបច្ចយោ បនេកោ បច្ចុប្បន្នោបិ អតីតោបិ ហុត្វា, សេសា អារម្មណអធិបតិឧបនិស្សយបច្ចយា តយោបិ តេកាលិកាបិ, និព្វានបណ្ណត្តិវសេន កាលវិមុត្តាបិ ហុត្វា អត្តនោ ផលស្ស បច្ចយា ហោន្តីតិ អយំ កាលតោ វិនិច្ឆយោ។

ឯកស្សានេកបច្ចយាតិ ឯកធម្មស្ស, ឯកបច្ចយស្ស ច អនេកបច្ចយភាវតោ។ កថំ? ហេតុបច្ចយេ តាវ អមោហោ ឯកោ ធម្មោ, សោ បុរេជាតកម្មអាហារឈានវជ្ជិតានំ វីសតិយា បច្ចយានំ វសេន អនេកបច្ចយោ ហោតិ, ហេតុបច្ចយត្តំ អវិជហន្តោវ អធិបតិសហជាតអញ្ញមញ្ញនិស្សយវិបាកិន្ទ្រិយមគ្គសម្បយុត្តវិប្បយុត្តអត្ថិអវិគតានំ អញ្ញេសំ ឯកាទសន្នំ វសេន វា អនេកបច្ចយោ ហោតិ , តថា អលោភាទយោ, តេសុ បន អលោភាទោសា ឥន្ទ្រិយមគ្គបច្ចយា ន ហោន្តិ, តេ តយោ អវិបាកភូតា លោភទោសមោហា វិបាកបច្ចយាបិ ន ហោន្តិ, តេ បន អមោហវជ្ជិតា បញ្ច អធិបតិបច្ចយា ន ហោន្តិ, តថា សេសាបិ អវិបាកភូតា។

អារម្មណបច្ចយេ រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុយា អារម្មណបុរេជាតអត្ថិអវិគតានំ ចតុន្នំ វសេន អនេកបច្ចយោ ហោតិ, តថា មនោធាតុយា, អហេតុកមនោវិញ្ញាណធាតុយា ច។ សហេតុកាយ បន អារម្មណាធិបតិអារម្មណូបនិស្សយានម្បិ វសេន, សទ្ទាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។ ធម្មាយតនំ បន និស្សយវិប្បយុត្តានំ វសេនាបិ អនេកបច្ចយោ ហោតិ, តថា អារម្មណបច្ចយត្តំ អវិជហន្តោវ អារម្មណាធិបតិនិស្សយូបនិស្សយបុរេជាតវិប្បយុត្តអត្ថិអវិគតានំ វសេន អបរេសម្បិ សត្តន្នំ វសេន អនេកបច្ចយោ ហោតីតិ អយមេត្ថ សង្ខេបបរិច្ឆេទោ។ តត្ថ អរូបីនំ បន រូបីនំ វា អតីតានាគតានំ អារម្មណបច្ចយភាវេ សតិ អារម្មណាធិបតូបនិស្សយមត្តមេវ សន្តតិ លព្ភតិ។

អធិបតិបច្ចយេ អារម្មណាធិបតិ វុត្តនយោវ។ សហជាតាធិបតីសុ ចិត្តំ ហេតុបុរេជាតកម្មឈានមគ្គវជ្ជិតានំ ឯកូនវីសតិយា បច្ចយានំ វសេន អនេកបច្ចយោ ហោតិ, អធិបតិបច្ចយត្តំ អវិជហន្តោ អបរេសំ សហជាតអញ្ញមញ្ញនិស្សយវិបាកាហារិន្ទ្រិយសម្បយុត្តវិប្បយុត្តអត្ថិអវិគតានំ ទសន្នំ វសេនេវ, តថា វីរិយំ អាហារបច្ចយវជ្ជិតានំ មគ្គបច្ចយសហិតានំ វសេន, ឆន្ទោ អាហារិន្ទ្រិយវជ្ជិតានំ វសេន អនេកបច្ចយោ ហោតិ, វីមំសា ហេតុបច្ចយេ វុត្តនយាវ។

អនន្តរបច្ចយេ ចតូសុ ខន្ធេសុ វេទនាក្ខន្ធោ តាវ ហេតុបុរេជាតកម្មាហារមគ្គបច្ចយវជ្ជិតានំ វីសតិយា វសេន , សញ្ញាក្ខន្ធោ តេសុ ឥន្ទ្រិយឈានវជ្ជិតានំ សត្តរសន្នំ វសេន, សង្ខារក្ខន្ធោ ហេតុបុរេជាតកម្មិន្ទ្រិយឈានមគ្គវជ្ជិតានំ អដ្ឋារសន្នំ វសេន, តថា ចេតនា កម្មសហិតានំ, វិតក្កោ ហេតុបុរេជាតកម្មអាហារិន្ទ្រិយវជ្ជិតានំ ឈានមគ្គសហិតានំ, វិចារោ, បីតិ ច អនន្តរិយានំ មគ្គវជ្ជិតានំ, ឯកគ្គតា ហេតុបុរេជាតកម្មាហារវជ្ជិតានំ វីសតិយា បច្ចយានំ វសេន, សទ្ធា, ជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច អនន្តរានំ ហេតុបុរេជាតកម្មាហារឈានមគ្គវជ្ជិតានំ អដ្ឋារសន្នំ, សតិ មគ្គសហិតានំ ឯកូនវីសតិយា, ហិរិឱត្តប្បកាយបស្សទ្ធាទិលហុតា, យេវាបនកេសុ អទោសាមោហមនសិការតត្រមជ្ឈត្តតា,

ករុណាយុត្តិតា ច ហេតុបុរេជាតកម្មាហារឥន្ទ្រិយឈានមគ្គសម្បយុត្តវិប្បយុត្តអត្ថិអវិគតវសេន ច សត្តរសន្នំ, ចិរតិយោ បន យក្កសហិតាត់ អដ្ឋារសន្នំ, មិច្ឆាទិដ្ឋិ តទោ ចិបាកចឈ្លាត់ សត្តរសន្នំ ចវេសត, មិច្ឆាចាចាកម្មន្តាជីចា ពេហិ វេច កម្មាហារបច្ចយេហិ ចាតិ ទុក្ខតិសតិយា បច្ចយាត់ ចវេសត,

អហិរិក់ អនោត្តប្បំ មានោ ទិត់ មិច្ឆាសង្កប្បោតិ ឥមេ ហេតុបុរេជាតកម្មចិបាកាហារិន្ទ្រិយឈានមគ្គចឈ្លាត់ សោឡសន្នំ, ចិចិកិច្ឆា ឥស្សាមច្ឆរិយកុក្កុច្ចាតិ តទោ អធិបតិចឈ្លាត់ បន្នរសន្នំ ចវេសត អនេកបច្ចយា ហោន្តិ អតត្តរបច្ចយត្តំ អចិដហត្តាត់ បរេតពោសំ

សមនន្តរាបតិស្សយកម្មតត្ថិចិគតាត់ អបរេសំ លន្នំ ចវេសត ច ចិញ្ញាណក្ខន្ធស្ស អធិបតិបច្ចយេតេច អនេកបច្ចយការេចា វេទិតព្វោ

សហជាតបច្ចយេ យហាក្ខតាតិ អារម្មណអារម្មណាធិបតិសហជាតអញ្ញមញ្ញតិស្សយ៏យាបតិស្សយបុរេជាតអត្ថិអចិគតាត់ តចន្នំ, ហទយវត្ថុ ពោសវេញ្ញាច ចិប្បយុត្តសហិតាត់ ចវេសត តិស្សយបច្ចយេ ចក្ខាយតនាជីតិ

អារម្មណអារម្មណាធិបតិតិស្សយ៏យាបតិស្សយបុរេជាត៏ឥន្ទ្រិយចិប្បយុត្តអត្ថិអចិគតាត់ តចន្នំ ចវេសត បុរេជាតបច្ចយេ

រូបសទ្ទគន្ធរសាយតនាជីតិ អារម្មណអារម្មណាធិបតិរូបតិស្សយបុរេជាតអត្ថិអចិគតាត់ លន្នំ ចវេសត អាហារបច្ចយេ ឃនា

អារម្មណអារម្មណាធិបតិរូបតិស្សយាហារអត្ថិអចិគតាត់ លន្នំ បច្ចយាត់ ចវេសត អនេកធា បច្ចយា ហោតិ តំតំបច្ចយត្តំ អចិដហត្តាត់

ពោសំ ពោសំ សន្តាត អារម្មណាធិបតិអតត្តរសមនត្តរូបតិស្សយាឌិបច្ចយតា ចុត្តគហេត វេទិតព្វោ សេសំ សុចិញ្ញោយ្យមេវចាតិ អយំ

ឧកស្សារតកបច្ចយតោ ចិតិច្ឆយោ

អនេកេកសង្ខាធម្មាត់, ឧកបច្ចយការេតោតិ ឧតេសុ ហិ ធម្មេសុ កម្មបច្ចយំ សេសេសុ ពេធិសតិយា បច្ចយេសុ អនេកេ អនេកេសំ ធម្មាត់ ឧកតោ ឧតេកេក់ បច្ចយា ហោន្តិ កម្មបច្ចយោ បន វេធនា ឧកធម្មាចាតិ អយំ អនេកធម្មាត់ ឧកបច្ចយការេតោ ចិតិច្ឆយោ

សភាគា ចិសភាគា ចាតិ ឧតេសុ ហិ អនន្តរសមនន្តរអនន្តរូបតិស្សយាសេចនតត្ថិចិគតបច្ចយា សភាគា, តថា

អារម្មណអារម្មណាធិបតិអារម្មណូបតិស្សយា បុរេជាតបច្ចយា បនេត្ថ បច្ឆាជាតេហ ចិសភាគេកា, តថា សម្បយុត្តោ ចិប្បយុត្តេហ, អត្ថិ តត្ថិតា, ចិគតា អចិគតេហាតិ អយំ សភាគចិសភាគតោ ចិតិច្ឆយោ

យុគឡអាតិ ឧត្ត អត្ថសទ្ទិក្ខតាយ សទ្ទសទ្ទិក្ខតាយ កាលបដិបក្ខតាយ ហេតុផលតាយ អញ្ញមញ្ញបដិបក្ខតាយាតិ ពួមេហិ ការណេហិ យុគឡអំ វេទិតព្វំ អតត្តរសមនន្តរា ហិ អត្ថសទ្ទិក្ខតាយ ឧកំ យុគឡអំ តាយ តិស្សយូបតិស្សយា សទ្ទសទ្ទិក្ខតាយ, បុរេជាតបច្ឆាជាតា កាលបដិបក្ខតាយ, កម្មចិបាកា ហេតុផលតាយ, សម្បយុត្តចិប្បយុត្តា អញ្ញមញ្ញបដិបក្ខតាយ ឧកំ យុគឡអំ, តថា អត្ថិតត្ថិបច្ចយា, ចិគតអចិគតបច្ចយាតិ អយំ យុគឡអតោ ចិតិច្ឆយោ

ជនកាជនេតោតិ ជនកោបត្ថម្ភកតោ ឧតេសុ ហិ អតត្តរសមនត្តរូបតិស្សយបកតូបតិស្សយាសេចនបច្ចយា, តាតក្ខណិកា កម្មបច្ចយោ, តត្ថិចិគតបច្ចយា ចាតិ ពួមេ ជនកា ឧច, ន រូបត្ថម្ភកា បច្ឆាជាតបច្ចយោ រូបត្ថម្ភកោ ឧច, ន ជនកោ សេសា ជនកា វេច រូបត្ថម្ភកា ចាតិ អយំ ជនកាជនេតោ ចិតិច្ឆយោ

សព្ពដ្ឋានាទិភេទាតិ សព្ពដ្ឋានិកអសព្ពដ្ឋានិកភេទតោ។ ឯតេសុ ហិ សហជាតនិស្សយអត្ថិអវិគតបច្ចយា សព្ពដ្ឋានិកា។ សព្ពេសុ បច្ចយុប្បន្នេសុ ឥច្ឆិតត្តា។ ឯតេហិ វិនា ឧប្បជ្ជមានោ ឯកធម្មោបិ នត្ថិ។ សេសា អសព្ពដ្ឋានិកា។ តត្ថ ច អារម្មណអារម្មណាធិបតិអនន្តរសមនន្តរានន្តរូបនិស្សយបកតូបនិស្សយបុរេជាតាសេវនសម្បយុត្ត អត្ថិនត្ថិវិគតបច្ចយា អរូបធម្មានញ្ញេវ ការណតោ អសព្ពដ្ឋានិកា។ តថា បច្ឆាជាតបច្ចយោ រូបានញ្ញេវ ការណតោ, សេសា ឯកច្ចានំ រូបារូបធម្មានំ ការណតោ អសព្ពដ្ឋានិកា។ អយំ សព្ពដ្ឋានាទិភេទតោ វិនិច្ឆយោ។

រូបាទិរូបវិកប្បតោតិ រូបំ រូបស្ស, រូបំ អរូបស្សាតិអាទិ វិកប្បតោ។ ឯតេសុ ហិ ឯកោបិ បច្ចយោ រូបមេវ ហុត្វា រូបស្សេវ បច្ចយោ ភវន្តោ នាម នត្ថិ, រូបមេវ បន អរូបស្សេវ អត្ថិ, សោ បុរេជាតបច្ចយោ ឯកោ ឯវ។ រូបមេវ ហុត្វា រូបារូបស្សេវ បច្ចយោ នាមាតិបិ នត្ថិ, អរូបមេវ ហុត្វា អរូបស្សេវ បច្ចយោបិ អត្ថិ, សោ អនន្តរសមនន្តរអាសេវនសម្បយុត្តនត្ថិវិគតវសេន ឆព្ពិធោ។ អរូបមេវ បន រូបស្សេវ បច្ចយោបិ អត្ថិ, សោ បច្ឆាជាតបច្ចយោ ឯកោ ឯវ។ អរូបមេវ ហុត្វា រូបារូបានម្បិ អត្ថិ, សោ ហេតុកម្មវិបាកឈានមគ្គវសេន បញ្ចវិធោ។ រូបារូបបញ្ញត្តិ ហុត្វា អរូបស្សេវ បច្ចយោបិ អត្ថិ, សោ អារម្មណូបនិស្សយវសេន ទុវិធោ។ រូបារូបំ បន រូបារូបស្សាបិ អត្ថិ, សោ អធិបតិសហជាតអញ្ញមញ្ញនិស្សយាហារិន្ទ្រិយវិប្បយុត្តអត្ថិអវិគតវសេន នវវិធោតិ អយំ រូបាទិរូបវិកប្បតោ វិនិច្ឆយោ។

ភវតោតិ ឥមេសុ ហិ បច្ចយេសុ បញ្ចវោការភវេ តាវ ន កោចិ បច្ចយោ ន លព្ភតិ នាម, សព្ពេបិ លព្ភន្តិ។ ចតុវោការភវេ បន បុរេជាតបច្ឆាជាតវិប្បយុត្តបច្ចយេ អបនេត្វា សេសា ឯកវីសតិយេវ។ ឯកវោការភវេ សហជាតអញ្ញមញ្ញនិស្សយកម្មិន្ទ្រិយអត្ថិអវិគតវសេន សត្តេវ។ ពាហិរេ បន អនិន្ទ្រិយពទ្ធរូបេ ឯតេសុ កម្មិន្ទ្រិយវជ្ជា បញ្ចេវ លព្ភន្តីតិ អយំ ភវតោ វិនិច្ឆយោ។

សង្គហាតិ សព្ពេបិ ហិ ឥមេ ចតុវីសតិ បច្ចយា អារម្មណសហជាតូបនិស្សយបុរេជាតបច្ឆាជាតកម្មាហារិន្ទ្រិយេសុ អដ្ឋសុ ច បច្ចយេសុ សង្គហំ គច្ឆន្តិ។ កថំ? ឯតេសុ ហិ ហេតុអញ្ញមញ្ញវិបាកឈានមគ្គសម្បយុត្តបច្ចយា ៦ សហជាតបច្ចយេ សង្គហំ គច្ឆន្តិ។ អនន្តរសមនន្តរាសេវននត្ថិវិគតបច្ចយា បញ្ច អនន្តរូបនិស្សយេ ឧបនិស្សយបច្ចយេ។ និស្សយបច្ចយោ សហជាតបុរេជាតភេទតោ ទុវិធោ។ តត្ថ សហជាតោ សហជាតបច្ចយេ, បុរេជាតោ បុរេជាតបច្ចយេ។ អធិបតិបច្ចយោបិ អារម្មណភូតោ អារម្មណូបនិស្សយេ, សហជាតភូតោ សហជាតបច្ចយេ។ វិប្បយុត្តបច្ចយោបិ សហជាតបុរេជាតបច្ឆាជាតភូតតាយ តត្ថ តត្ថ សង្គហំ គច្ឆតិ។ អត្ថិអវិគតបច្ចយាបិ សហជាតបុរេជាតបច្ឆាជាតាហារិន្ទ្រិយភូតតាយ តត្ថ តត្ថ បច្ចយេសុ សង្គហំ គច្ឆន្តិ។ ឯវំ ឥមេសុ បច្ចយេសុ សព្ពបច្ចយានំ សង្គហោ វេទិតព្ពោ។ តេនេវ តិកបដ្ឋានបាឡិយំ បច្ចនីយនយេ ឥមេសំ អដ្ឋន្នំ បច្ចយានំ វសេនេវ កតិបយបញ្ហា វិស្សជ្ជិតា។ ឥមេសំ បន អដ្ឋន្នម្បិ អញ្ញមញ្ញសង្គហោបិ អត្ថិយេវ។ តេសុ ហិ អារម្មណបច្ចយោ អធិបតិភូតោ ឧបនិស្សយេ , អនធិបតិភូតោ ន គច្ឆតីតិ អារម្មណបច្ចយោ ហុត្វា វិសុញ្ញេវ តិដ្ឋតិ។ កម្មបច្ចយោបិ សហជាតោ សហជាតេ។ នានាក្ខណិកោ បន

ពលវា វិបាកក្ខន្ធានំ ឧបនិស្សយោ ហោតីតិ ឧបនិស្សយបច្ចយេ សង្គហំ គច្ឆតិ។ ពលវាបិ បន កម្មជរូបានំ, ទុព្ពលោ អរូបានំ នានាក្ខណិកកម្មបច្ចយោ ហុត្វា វិប្បយុត្តេន តិដ្ឋតិ។ អាហារបច្ចយោបិ អរូបភូតោ សហជាតោ, រូបភូតោ ន កិញ្ចីតិ វិប្បយុត្តេន តិដ្ឋតិ, ឥន្ទ្រិយបច្ចយោបិ អរូបភូតោ សហជាតោ, បសាទិន្ទ្រិយា បុរេជាតោ, រូបជីវិតិន្ទ្រិយំ ន កិញ្ចិ សង្គហំ គច្ឆតីតិ ឥន្ទ្រិយបច្ចយោ ហុត្វា វិប្បយុត្តេន តិដ្ឋតីតិ ឯវមេវំ អញ្ញមញ្ញសង្គហោបិ អវេច្ច។ សព្ពេបិ បនេតេ ចតុវីសតិ បច្ចយា អារម្មណូបនិស្សយកម្មអត្ថិបច្ចយេសុ ចតូសុបិ សង្គហំ គច្ឆន្តីតិ អយំ សង្គហតោ វិនិច្ឆយោ។ អយំ អនុត្តានបទត្ថសហិតោ សង្ខេបត្ថវិនិច្ឆយោ។

បកិណ្ណកវិនិច្ឆយោ និដ្ឋិតោ។

វិភង្គនយេ បនេត្ថ បិណ្ឌវវត្ថានំ តាវ សង្ខេបតោ ឯវំ វេទិតព្ពំ។ បដ្ឋានបិណ្ឌិយំ ហិ “ហេតុបច្ចយោ...បេ... អវិគតបច្ចយោ”តិ បច្ចយបទានិ មាតិកាវសេន និក្ខិបិត្វា តេសំ បច្ចយានំ – “ហេតូ ហេតុសម្បយុត្តកានំ ធម្មានំ តំសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ”តិអាទិនា នយេន បច្ចយភាជនីយសង្ខាតោ និទ្ទេសវារោ បឋមំ វុត្តោ។ សោបិ ច អនុត្តានសង្ខេបត្ថវិនិច្ឆយោ តត្ថ តត្ថ ទស្សិតោ ឯវ។ តទនន្តរំ តេសំ ចតុវីសតិយា បច្ចយានំ កុសលត្តិកាទយោ ទ្វាវីសតិតិកេ, ហេតុទុកាទយោ សតំ ទុកេ ច និស្សាយ នានានយតោ វិភជនវសេន ចតុវីសតិសមន្តបដ្ឋានសមោធានំ អនន្តនយសមន្តបដ្ឋានំ វិភត្តំ។ កថំ? ចតុព្ពិធំ ហិ បដ្ឋានំ – អនុលោមបដ្ឋានំ, បច្ចនីយបដ្ឋានំ, អនុលោមបច្ចនីយបដ្ឋានំ, បច្ចនីយានុលោមបដ្ឋានន្តិ។ តត្ថ “កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា”តិអាទិនា, “ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា”តិអាទិនា កុសលាទីនំ, ហេតុអាទីនញ្ច ធម្មានំ អនុលោមវសេន បវត្តំ អនុលោមបដ្ឋានំ នាម។ “នកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា...បេ... នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា”តិអាទិនា កុសលាទីនំ, ហេតុអាទីនញ្ច ធម្មានំ បច្ចនីយវសេន បវត្តំ បច្ចនីយបដ្ឋានំ នាម។ “កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា...បេ... ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា”តិអាទិនា បវត្តំ អនុលោមបច្ចនីយបដ្ឋានំ នាម។ “នកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ...បេ... នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា”តិអាទិនា បវត្តំ បច្ចនីយានុលោមបដ្ឋានំ នាម។

ឯវមេតេសុ ចតូសុ បដ្ឋានេសុ យំ ធម្មំ អនុលោមបដ្ឋានំ នាម, តំ តាវ ឆព្ពិធំ ហោតិ – តិកបដ្ឋានំ ទុកបដ្ឋានំ ទុកតិកបដ្ឋានំ តិកទុកបដ្ឋានំ តិកតិកបដ្ឋានំ ទុកទុកបដ្ឋានន្តិ។ យថា ចេតំ, ឯវំ បច្ចនីយបដ្ឋានាទីនិបិ ឆឡិ ឆឡិ បច្ចេកន្តិ ចតុវីសតិសមន្តបដ្ឋានសមោធានំ បដ្ឋានប្បករណំ វេទិតព្ពំ។ សម្មាសម្ពុទ្ធេន ហិ អនុលោមបដ្ឋានេ ទ្វាវីសតិតិកេ និស្សាយ តិកបដ្ឋានំ នាម និទ្ទិដ្ឋំ។ សតំ ទុកេ និស្សាយ ទុកបដ្ឋានំ នាម។ តតោ តិកេ ទុកេសុ បក្ខិបិត្វា ទុកតិកបដ្ឋានំ នាម។ តតោ ទុកេ តិកេសុ បក្ខិបិត្វា តិកទុកបដ្ឋានំ នាម។ តិកេ បន តិកេសុយេវ បក្ខិបិត្វា តិកតិកបដ្ឋានំ នាម។ ទុកេ ច ទុកេសុ ឯវ បក្ខិបិត្វា ទុកទុកបដ្ឋានំ នាម និទ្ទិដ្ឋំ។ បឋមំ តាវេត្ថ អនុលោមបដ្ឋានេ តិកបដ្ឋានានយោ និទ្ទិដ្ឋា។ ឯវំ បច្ចនីយបដ្ឋានេ, អនុលោមបច្ចនីយបដ្ឋានេ, បច្ចនីយានុលោមបដ្ឋានេតិ ចតុវីសតិសមន្តបដ្ឋានានិ វេទិតព្ពានិ។

ឯត្ថ ច ទុវិធំ អនុលោមំ, បច្ចនីកញ្ច ធម្មានុលោមំ ធម្មបច្ចនីកំ, បច្ចយានុលោមំ បច្ចយបច្ចនីកន្តិ។ តត្ថ "កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ"តិអាទិនា កុសលាទីនំ តិកធម្មានំ, ហេតុអាទីនំ ទុកធម្មានញ្ច អនុលោមទេសនាវសេន ធម្មានុលោមំ វេទិតព្វំ។ "នកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នកុសលោ ធម្មោ"តិអាទិនា តិកទុកធម្មានំ បច្ចនីកវសេន ធម្មបច្ចនីកំ វេទិតព្វំ។ "ហេតុបច្ចយា អារម្មណបច្ចយា"តិ ឯវំ ចតុវីសតិយា បច្ចយានំ អនុលោមទេសនាវសេន បច្ចយានុលោមំ វេទិតព្វំ។ "នហេតុបច្ចយា នារម្មណបច្ចយា"តិ ឯវំ បច្ចយានំ បច្ចនីកវសេន បច្ចយបច្ចនីកំ វេទិតព្វំ។ តត្រ យទិទំ ធម្មានុលោមំ ធម្មបច្ចនីកញ្ច, តស្ស វសេន ចតុវីសតិសមន្តបដ្ឋានំ វេទិតព្វំ។ បច្ចយានុលោមំ បច្ចយបច្ចនីកញ្ច អនុលោមតិកបដ្ឋានាទីសុ ចតុវីសតិយា បដ្ឋានេសុ ឯកេកតិកទុកេសុ ឯវំ លព្ភតិ។ តញ្ច ឧបរិ បាឡិនយទស្សនេ ឯវ បាកដំ ភវិស្សតិ។ តត្រិមានិ ចតុវីសតិ បដ្ឋានានិ ឥមេសំ តិកទុកានំ វសេន និទ្ទិដ្ឋត្តា តិកបដ្ឋានំ...បេ... ទុកទុកបដ្ឋានន្តិ វុច្ចតិ។

តេសុ តិកទុកេសុ ឯកេកំ តិកទុកំ ឥមេសំ ហេតុបច្ចយាទីនំ ចតុវីសតិយា បច្ចយានំ អនុលោមាទិនយចតុក្កវសេន សត្តហិ សត្តហិ មហាវារេហិ វិត្ថារតោ វិភត្តំ។ កតមេហិ សត្តហិ? បដិច្ចវារោ សហជាតវារោ បច្ចយវារោ និស្សយវារោ សំសដ្ឋវារោ សម្បយុត្តវារោ បញ្ហាវារោតិ ឥមេហិ ។ តត្ថ "កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ"តិអាទិនា បដិច្ចាភិធានេន វុត្តោ បដិច្ចវារោ នាម។ "កុសលំ ធម្មំ សហជាតោ, កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា, កុសលំ ធម្មំ និស្សាយ, កុសលំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ, កុសលំ ធម្មំ សម្បយុត្តោ"តិ ឯវំ សហជាតាទិអភិធានេហិ វុត្តា បញ្ច វារា សហជាតាទិវារានិ។ បរតោ ច សំសដ្ឋសម្បយុត្តវារេសុ ទ្វីសុ អរូបធម្មវសេនេវ បច្ចយបច្ចុប្បន្នា ច, សេសេសុ ចតូសុ វារេសុ, សត្តមេច បញ្ហាវារេ ច រូបារូបវសេន, បច្ចយវារេ, និស្សយវារេ ច សហជាតបច្ឆាជាតបុរេជាតវសេន, សេសេសុ សហជាតវសេន បច្ចយបច្ចុប្បន្នា ច ភជិតាតិ អយំ វិសេសោ។ សត្តមវារេ បន យស្មា "កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ"តិអាទិនា នយេន តេ តេ បញ្ហេ ឧទ្ធរិត្វា បុន "កុសលា ហេតូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ"ន្តិអាទិនា នយេន សព្វេបិ តេ បញ្ហា និជ្ជដា, និគ្គុម្ពា ច កត្វា វិភត្តា, តស្មា ឯសោ វារោ បញ្ហានំ សាធុកំ វិភត្តត្តា បញ្ហាវារោត្វេវ សង្ខំ គតោ។ ឥតិ ឥមេហិ សត្តហិ មហាវារេហិ ចតុវីសតិយា សមន្តបដ្ឋានេសុ សព្វេបិ តិកទុកា ចតុវីសតិយា បច្ចយានំ អនុលោមាទិវសេន វិត្ថារតោ វិភត្តា។ កថំ? អនុលោមបដ្ឋានេ ហិ យទិទំ ទ្វាវីសតិតិកេ និស្សាយ តិកបដ្ឋានំ នាម សព្វបឋមំ និទ្ទិដ្ឋំ។ តត្ថ កុសលត្តិកំ តាវ ឥមេហិ បដិច្ចវារាទីហិ មហាវារេហិ បច្ចយានុលោមាទិនយចតុក្កតោ វិភត្តំ។ តត្ថ យោ តាវេស សព្វបឋមោ បដិច្ចវារោ នាម, សោ ឧទ្ទេសនិទ្ទេសតោ ទុវិធោ ហោតិ។

តត្ថ ឧទ្ទេសវារោ កុសលាទយោ បដិច្ច ហេតុបច្ចយាទិវសេន កុសលាទីនំ យុត្តានំ, អកុសលាទីនំ អយុត្តានញ្ច ធម្មានំ ឧប្បត្តិបុច្ឆនវសេនេវ បវត្តត្តា "បុច្ឆាវារោ"តិបិ, បុច្ឆានញ្ញេវ បញ្ញាបនតោ "បណ្ណត្តិវារោ"តិបិ វុច្ចតិ។ ន ហិ តត្ថ វិស្សជ្ជនំ អត្ថិ។ និទ្ទេសវារោ បន បុច្ឆាវារេ បរិបុច្ឆិតេសុ បញ្ហេសុ "សិយា អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជេយ្យា"តិអាទិកំ អយុត្តំ បញ្ហំ អគ្គហេត្វា លព្ភមានានញ្ញេវ បញ្ហានំ វសេន បវត្តោ។ ឥតរេសុ បន សហជាតាទីសុ, សេសេសុ ច តិកេសុ, សេសបដ្ឋានេសុ ច សព្វត្ថ បុច្ឆាវារោ នត្ថិ, លព្ភមានវសេន សព្វវិស្សជ្ជនេវ ទស្សិតត្តា ឥទមេត្ថ សង្ខេបតោ បាឡិវវត្ថានំ។

ឥទានិ បនេត្ថ អាទិតោ បដ្ឋាយ ឯវំ វិភង្គនយោ វេទិតព្វោ។ អនុលោមបដ្ឋានស្មិញ្ហិ តិកបដ្ឋានេ កុសលត្តិកស្ស សត្តសុ មហាវារេសុ បឋមស្ស បដិច្ចវារស្ស បុច្ឆាវារេ តាវ – “សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជេយ្យ ហេតុបច្ចយា...បេ... អកុសលោ ធម្មោ...បេ... អព្យាកតោ...បេ... កុសលោ ច អព្យាកតោ ច...បេ... អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច...បេ... កុសលោ ច អកុសលោ ច...បេ... កុសលោ ច អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជេយ្យុំ ហេតុបច្ចយា”តិ កុសលបទមូលា សត្ត បុច្ឆា វុត្តា។

ឯវំ អកុសលបទមូលា, អព្យាកតបទមូលា ច។ “សិយា កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ...បេ... សិយា អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច...បេ... សិយា កុសលញ្ច អកុសលញ្ច...បេ... សិយា កុសលញ្ច អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ចា”តិ ទ្វិមូលកា, តិមូលកា ច សត្ត សត្ត បុច្ឆាតិ ឯកូនបញ្ញាស បុច្ឆា ហេតុបច្ចយមូលកា វុត្តា។

ឥមិនាវ នយេន “សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជេយ្យ អារម្មណបច្ចយា...បេ... អវិគតបច្ចយា”តិ ឯវំ សេសបច្ចយមូលកាបិ បុច្ឆា វេទិតព្វា។ ឯកមូលកនយោ។

យថា ច ឯកមូលកេ, ឯវំ “សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជេយ្យ ហេតុបច្ចយា អារម្មណបច្ចយា...បេ... ហេតុបច្ចយា អវិគតបច្ចយា”តិអាទិនា ទ្វិមូលកេបិ។ “ហេតុបច្ចយា អារម្មណបច្ចយា អធិបតិបច្ចយា...បេ... ហេតុបច្ចយា អារម្មណបច្ចយា អនន្តរបច្ចយា...បេ... ហេតុបច្ចយា អារម្មណបច្ចយា អវិគតបច្ចយា”តិអាទិនា តិមូលកាទីសុ សព្វមូលកបរិយោសានេសុ វារេសុ នយោ វេទិតព្វោ។ ហេតុបច្ចយមូលកនយោ។

យថា ច ហេតុមូលកេ, ឯវំ “សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជេយ្យ អារម្មណបច្ចយា”តិអាទិនា សេសបច្ចយមូលកេសុបិ នយោ ញាតព្វោ។ បច្ចយានុលោមវារោ។ ឯតេនេវ ឧបាយេន “សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជេយ្យ នហេតុបច្ចយា”តិអាទិនា សព្វប្បការយុត្តោ បច្ចយបច្ចនីកវារោបិ។ “សិយា កុសលំ ធម្មំ...បេ... ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា នអារម្មណបច្ចយា”តិអាទិនា អនុលោមបច្ចនីកបច្ចយវារោបិ។ “សិយា កុសលំ ធម្មំ...បេ... ឧប្បជ្ជេយ្យ នហេតុបច្ចយា អារម្មណបច្ចយា”តិអាទិនា បច្ចនីយានុលោមវារោបិ សព្វត្ថ នេតព្វោតិ អយំ តាវេត្ថ បុច្ឆាវារេ នយោ។

និទ្ទេសវារោ បន ឧទ្ទេសវារេ ទស្សិតាសុ បុច្ឆាសុ កុសលាកុសលាទីនំ សហុប្បត្តិយា អភាវតោ យា ឯតា “កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតី”តិអាទិកា បុច្ឆា សព្វសោ វិស្សជ្ជនំ លភន្តិ, តា បហាយ យា វិស្សជ្ជនំ លភន្តិ, តាសមេវ វិស្សជ្ជនវសេន បវត្តោ។ តត្រាយំ នយោ – “កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា។ កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា។ តយោ ខន្ធេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ។ ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា។ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា។ កុសលេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ។ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុបច្ចយា។ កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ។ តយោ ខន្ធេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ។ ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូប”ន្តិ ឯវំ

កុសលបទមូលិកេសុ សត្តសុ បុច្ឆាសុ តិស្សោវ លព្ភមានា វិស្សជ្ជិតា។ តថា អកុសលបទមូលិកេសុបិ តិស្សោវ។ អព្យាកតបទមូលិកេសុ បន "អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា។ វិបាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ...បេ... ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ។ បដិសន្ធិក្ខណេ វិបាកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ...បេ... ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ។ ខន្ធេ បដិច្ច វត្ថុ, វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា។ ឯកំ មហាភូតំ បដិច្ច តយោ មហាភូតា...បេ... ទ្វេ មហាភូតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាភូតា។ មហាភូតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូប"ន្តិ ឯកាវ។ ទ្វិមូលិកាទីសុ ច "កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា។ កុសលេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូប"ន្តិ ឯកា។ តថា "អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច បដិច្ចា"តិ, ឯវំ ហេតុបច្ចយមូលិកាសុ ឯកូនបញ្ញាសាយ បុច្ឆាសុ នវេវ លព្ភមានា វិស្សជ្ជិតា។ សេសា ចត្តាលីស មោឃបុច្ឆាតិ ន វិស្សជ្ជិតា។ ឯវំ ឧបរិ អារម្មណបច្ចយាទីសុ វិស្សជ្ជិតាវសេសា មោឃបុច្ឆាតិ វេទិតព្ពា។ វិជាននសុខត្ថំ បន ភគវតា បុច្ឆាវារេ លព្ភមានា, អលព្ភមានា ច សព្ពាបិ តា ទស្សិតាតិ វេទិតព្ពាតិ។

តត្ថ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ចាតិ សហជាតេសុ វេទនាក្ខន្ធាទិកេសុ ឯកំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច បដិគន្ត្វា, សហុប្បត្តិសង្ខាតេន សមិស្សការេន បត្វាតិ អត្ថោ។ សមិស្សត្វា ហិ ឯត្ថ បដិសទ្ទោ "បដិភូតិ"តិអាទីសុ វិយ។ កុសលោ ធម្មោតិ សញ្ញាក្ខន្ធាទិកេសុ សហុប្បន្នោ កុសលោ ធម្មោ។ ឧប្បជ្ជតីតិ បិណ្ឌកាលតោ ឧទ្ធំ ឧប្បាទាទិំ បាបុណាតិ, អត្តានំ វា បដិលភតិ។ ហេតុបច្ចយាតិ ន កេវលំ កុសលធម្មមត្តមេវ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ, អថ ខោ កុសលហេតុនា ហេតុបច្ចយំ សាធេន្តេន ច ឧប្បជ្ជតីតិ ឯវមេត្ថ អត្ថោ វេទិតព្ពោ។

ឯវមិទំ "ឧប្បជ្ជេយ្យា"តិ បុច្ឆាយ "ឧប្បជ្ជតី"តិ អវិសេសេន វិស្សជ្ជនំ កត្វា ឥទានិ យំ ធម្មំ បដិច្ច យោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ, តេ បច្ចយបច្ចយុប្បន្នេ ខន្ធវសេន វិសេសេត្វា ទស្សេតុំ "កុសលំ ឯកំ ខន្ធ"ន្តិអាទិ វុត្តំ។ យស្មា បនេត្ថ ឯកោ ខន្ធោ ឯកស្សេវ, ទ្វិន្នញ្ចេវ, ទ្វេ វា បន ឯកស្សេវ បច្ចយា នាម ន ហោន្តិ, តស្មា តេ បការេន អនាមសិត្វា "ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា"តិអាទិនា បច្ចយការេន គហិតាវសេសំ សព្ពំ បច្ចយុប្បន្នំ កត្វា ទស្សិតន្តិ វេទិតព្ពំ។ ឯវំ ឧបរិបិ សព្ពត្ថ។ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបន្តិ ឥទំ បដិច្ចត្ថស្ស សហជាតត្តា យំ កុសលេន សហជាតញ្ច ហេតុបច្ចយញ្ច លភតិ, តំ ទស្សេតុំ វុត្តំ "វិបាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកត"ន្តិ។ ឯត្ថ ហេតុបច្ចយាធិការេ អហេតុកា ន គហេតព្ពា។ ខន្ធេ បដិច្ច វត្ថូតិអាទិ កដត្តារូបគ្គហណេន វត្ថុម្ហិ គហិតេបិ វត្ថុំ បដិច្ច អនុរូបក្ខន្ធានំ ឧប្បត្តិទស្សនត្ថំ វុត្តំ។ ឯកំ មហាភូតន្តិអាទិ បន រូបាព្យាកតំ បដិច្ច រូបាព្យាកតស្ស ឧប្បត្តិទស្សនត្ថំ។ ហេតុបច្ចយេ ឧបត្ថម្ភកានេវេត្ថ ចិត្តជានំ, បដិសន្ធិយំ កម្មជានញ្ច អញ្ញមញ្ញំ បច្ចយបច្ចយុប្បន្នតា វេទិតព្ពា, ន អហេតុកចិត្តជឧតុជាទីនំ តេសំ ហេតុបច្ចយា ឧប្បត្តិយា អភាវតោ។ មហាភូតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានន្តិអាទិ មហាភូតេ បដិច្ច ឧបាទាទីនំ ឧប្បត្តិទស្សនត្ថំ វុត្តំ។ ឥមិនា ឧបាយេន អារម្មណបច្ចយាទីសុបិ វិស្សជ្ជនានំ អត្ថោ វេទិតព្ពោ។

អារម្មណបច្ចយេ "កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណបច្ចយា។ ឯកំ ខន្ធំ...បេ... ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ...បេ... អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណបច្ចយា។ វិបាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ...បេ... ទ្វេ ខន្ធា។ បដិសន្ធិក្ខណេ វិបាកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ...បេ... ទ្វេ ខន្ធា។ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា"តិ ឯវំ តិស្សោ វិស្សជ្ជិតា។ សេសា

រូបមិស្សកត្តា, រូបស្ស ច អារម្មណបច្ចយេន អនុប្បត្តិតោ ន គហិតា។ តេនេវ “វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា”តិ វត្វា “ខន្ធេ បដិច្ច វត្ថុ”តិ ន វុត្តំ។ វត្ថុ ច អារម្មណបច្ចយាតិ សហជាតំ កុសលំ ខន្ធំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជមានតោ កុសលោ ខន្ធោ តតោ អញ្ញេន អសហជាតេន លក្ខិតេន អារម្មណភូតេន បច្ចយេនាតិ ឯវំ អត្ថោ គហេតព្ពោ។ ន ហិ អត្តនា សហជាតំ អារម្មណំ កត្វា ចិត្តចេតសិកា ឧប្បជ្ជន្តិ។

អធិបតិបច្ចយេ ហេតុបច្ចយសទិសំ វិស្សជ្ជនំ។ អនន្តរសមនន្តរេសុ បន រូបាភាវតោ អារម្មណបច្ចយសទិសំ។ សហជាតបច្ចយេបិ ហេតុបច្ចយសទិសំ។ អព្យាកតំ បដិច្ច អព្យាកតុប្បត្តិយា បន “ពាហិរំ ឯកំ មហាភូតំ បដិច្ច...បេ... ទ្វេ មហាភូតា។ មហាភូតេ បដិច្ច ឧបាទារូបំ...បេ... អាហារសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាភូតំ...បេ... ទ្វេ មហាភូតា...បេ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ឯកំ...បេ... ទ្វេ មហាភូតា...បេ... អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហាភូតំ បដិច្ច...បេ... ទ្វេ មហាភូតា...បេ... កដត្តារូបំ ឧបាទារូប”ន្តិ ឥទំ អធិកំ។ ឯវំ អញ្ញមញ្ញបច្ចយេបិ។ កេវលំ តត្ថ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបញ្ច ន គហិតំ តេសំ អញ្ញមញ្ញបច្ចយត្តាភាវា។ និស្សយបច្ចយេបិ សហជាតបច្ចយសទិសំ វិស្សជ្ជនំ។ បដិច្ចត្ថស្ស បន សហជាតត្តា ចក្ខ្វាទីសុ បុរេជាតនិស្សយា ឯត្ថ ន គហិតាតិ។ ឧបនិស្សយបច្ចយេបិ រូបស្ស ឧបនិស្សយបច្ចយុប្បន្នត្តាភាវា អារម្មណបច្ចយសទិសមេវ វិស្សជ្ជនំ។

បុរេជាតបច្ចយេ បន “កុសលំ ខន្ធំ បដិច្ច កុសលោ ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ បុរេជាតបច្ចយា។ កុសលំ ឯកំ...បេ... ទ្វេ ខន្ធា។ វត្ថុំ បុរេជាតបច្ចយា។ អកុសលំ ខន្ធំ បដិច្ច អកុសលោ...បេ... អព្យាកតំ ខន្ធំ បដិច្ច អព្យាកតោ...បេ... បុរេជាតបច្ចយា។ វិបាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ...បេ... ទ្វេ ខន្ធា។ វត្ថុំ បុរេជាតបច្ចយា”តិ ឯវំ តិស្សោ បុច្ឆា វិស្សជ្ជិតា។ តត្ថ វត្ថុំ បុរេជាតបច្ចយាតិ ឥទំ អារម្មណបុរេជាតនិវត្តនត្ថំ វុត្តំ។ តំ ហិ ចក្ខុវិញ្ញាណាទីនំយេវ បុរេជាតបច្ចយំ សាធយតិ, ន មនោវិញ្ញាណធាតុយាតិ ឯត្ថ ន គហិតំ។

បច្ឆាជាតបច្ចយោ ឯត្ថ អរូបខន្ធេសុ ន លព្ភតិ។ រូបខន្ធេសុ ច ឧបត្ថម្ភកោវ, ន ជនកោ, តស្មា “អព្យាកតំ ខន្ធំ បដិច្ច អព្យាកតោ ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតី”តិអាទិ ន វត្តព្ពាវាតិ អយំ ន គហិតោ។ អាសេវនបច្ចយេបិ អារម្មណបច្ចយេ វិយ តិស្សោវ បុច្ឆា វិស្សជ្ជិតា។

កម្មបច្ចយេ “កុសលំ ខន្ធំ បដិច្ច កុសលោ ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ កម្មបច្ចយា។ កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ...បេ... អព្យាកតោ ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ...បេ... ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ...បេ... កុសលោ ច អព្យាកតោ ច ខន្ធោ...បេ... ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូប”ន្តិ កុសលបទេ តិស្សោ, តថា អកុសលបទេ។ អព្យាកតបទេ បន “អព្យាកតំ ខន្ធំ បដិច្ច អព្យាកតោ...បេ... វិបាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច...បេ... មហាភូតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ, អសញ្ញសត្តានំ...បេ... កដត្តារូបំ ឧបាទារូប”ន្តិ ឯវំ តិស្សោ។ “កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ខន្ធំ បដិច្ច អព្យាកតោ...បេ... កុសលេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូប”ន្តិអាទិនា សហជាតសទិសំ វិស្សជ្ជនំ។ នត្ថិវិគតបច្ចយេសុ អារម្មណសទិសំ។

ឯវំ សព្ពបច្ចយេសុ លព្ភមានបញ្ហេ វិស្សជ្ជនំ ទស្សេត្វា តតោ ហេតុអធិបតិឈានមគ្គបច្ចយា ឯកសទិសា។

ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᩈᨾᨶᨶ᩠ᨲᩁᩪᨷᨶᩥᩔᨿᩣᩈᩮᩅᨶᨶᨲ᩠ᨳᩥᩅᩥᨣᨲᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩑᨠᩈᨴᩥᩈᩣ᪨ ᩈᩉᨩᩣᨲᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨶᩥᩔᨿᩋᨲ᩠ᨳᩥᩋᩅᩥᨣᨲᩣ ᩑᨠᩈᨴᩥᩈᩣ᪨ ᩋᩣᩈᩮᩅᨶᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᩅᩥᨷᩣᨠᩮᩣ ᨶ ᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨩᩁᩪᨷᩴ, ᩏᨷᩤᨴᩤᩁᩪᨷᨬ᩠ᨧ ᨶ ᩃᨻ᩠ᨽᨲᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣᨶᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩈᨴᩥᩈᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᨲ᩠ᩅᩤ ᨷᩩᨶ ᨲᩮᩈᩴ “ᩉᩮᨲᩩᨿᩣ ᨶᩅ᪨ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮ ᨲᩦᨱᩥ᪨ ᩋᨵᩥᨷᨲᩥᨿᩣ ᨶᩅ᪨ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᩈᨾᨶᨶ᩠ᨲᩁᩮᩈᩩ ᨲᩦᨱᩥ᪨ ᩈᩉᨩᩣᨲᩮ ᨶᩅ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩮ ᨲᩦᨱᩥ᪨ ᨶᩥᩔᨿᩮ ᨶᩅ᪨ ᩏᨷᨶᩥᩔᨿᩮ ᨲᩦᨱᩥ᪨ ᨷᩩᩁᩮᨩᩣᨲᩮ ᨲᩦᨱᩥ᪨ ᩋᩣᩈᩮᩅᨶᩮ ᨲᩦᨱᩥ᪨ ᨠᨾ᩠ᨾᩮ ᨶᩅ᪨ ᩅᩥᨷᩣᨠᩮ ᩑᨠᩴ᪨ ᩋᩣᩉᩣᩁᩮ ᨶᩅ᪨ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩮ ᨶᩅ᪨ ᨫᩣᨶᩮ ᨶᩅ᪨ ᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᨶᩅ᪨ ᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨲᩦᨱᩥ᪨ ᩅᩥᨷ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨶᩅ᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣ ᨶᩅ᪨ ᨶᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣ ᨲᩦᨱᩥ᪨ ᩅᩥᨣᨲᩮ ᨲᩦᨱᩥ᪨ ᩋᩅᩥᨣᨲᩮ ᨶᩅᩣ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩉᩮᨲᩩᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣᨴᩦᨶᩴ ᩑᨠᩮᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩅᩤᩁᨣᨱᨶᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᩑᨠᨾᩪᩃᨠᨶᨿᩮᩣ᪨

ᨿᨳᩣ ᨧ ᩑᨠᨾᩪᩃᨠᩮ, ᩑᩅᩴ “ᩉᩮᨲᩩᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨴ᩠ᩅᩥᨾᩪᩃᨠᩣᨴᩦᩈᩩᨷᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨾᩪᩃᨠᨷᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩮᩈᩩ ᨿᨳᩣᨶᩩᩁᩪᨷᩴ ᨶᨿᩣ ᨶᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨷᩣᩊᩥᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᨶᨿᩴ ᩋᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᩉᩮᨲᩩᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮ ᨲᩦᨱᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩅᩤᩁᨣᨱᨶᩮᨠᨴᩮᩈᩮᩣ ᨴᩔᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣᨶᩩᩃᩮᩣᨾᩮ ᨶᨿᩮᩣ᪨

ᨷᨧ᩠ᨧᨿᨷᨧ᩠ᨧᨶᩦᨿᩮ ᨷᨶ “ᩋᨠᩩᩈᩃᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩋᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨶᩉᩮᨲᩩᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ᪨ ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩣᩈᩉᨣᨲᩮ ᩏᨴ᩠ᨵᨧ᩠ᨧᩈᩉᨣᨲᩮ ᨡᨶ᩠ᨵᩮ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩣᩈᩉᨣᨲᩮᩣ ᩏᨴ᩠ᨵᨧ᩠ᨧᩈᩉᨣᨲᩮᩣ ᨾᩮᩣᩉᩮᩣ᪨ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨶᩉᩮᨲᩩᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ᪨ ᩋᩉᩮᨲᩩᨠᩴ ᩅᩥᨷᩣᨠᩣᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩴ ᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩴ ᩑᨠᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᩴ...ᨷᩮ... ᨴ᩠ᩅᩮ ᨡᨶ᩠ᨵᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᩁᩪᨷᩴ᪨ ᩋᩉᩮᨲᩩᨠᨷᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᩅᩥᨷᩣᨠᩣᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩴ ᩑᨠᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᩴ...ᨷᩮ... ᨴ᩠ᩅᩮ ᨡᨶ᩠ᨵᩣ ᨠᨭᨲ᩠ᨲᩣ ᨧ ᩁᩪᨷᩴ...ᨷᩮ... ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩴ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᨡᨶ᩠ᨵᩣ᪨ ᩑᨠᩴ ᨾᩉᩣᨽᩪᨲᩴ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ...ᨷᩮ... ᨾᩉᩣᨽᩪᨲᩮ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩁᩪᨷᩴ, ᨠᨭᨲ᩠ᨲᩣᩁᩪᨷᩴ ᩏᨷᩤᨴᩤᩁᩪᨷᩴ...ᨷᩮ... ᩑᨠᩴ ᨾᩉᩣᨽᩪᨲᩴ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ...ᨷᩮ... ᩏᨷᩤᨴᩤᩁᩪᨷ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᩉᩣ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥᨲᩣ᪨

ᨶᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮ “ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩮᩣ...ᨷᩮ... ᨠᩩᩈᩃᩮ...ᨷᩮ... ᩋᨠᩩᩈᩃᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩮᩣ...ᨷᩮ... ᩋᨠᩩᩈᩃᩮ...ᨷᩮ... ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩮᩣ...ᨷᩮ... ᨠᩩᩈᩃᨬ᩠ᨧ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᨬ᩠ᨧ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩮᩣ...ᨷᩮ... ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩁᩪᨷᩴ, ᩋᨠᩩᩈᩃᨬ᩠ᨧ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᨬ᩠ᨧ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩮᩣ...ᨷᩮ... ᨾᩉᩣᨽᩪᨲᩮ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩁᩪᨷ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᩉᩣ ᨷᨬ᩠ᨧ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥᨲᩣ᪨

ᨶᩋᨵᩥᨷᨲᩥᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮ “ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ...ᨷᩮ... ᨠᩩᩈᩃᩴ ᩑᨠᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᩴ...ᨷᩮ... ᨴ᩠ᩅᩮ ᨡᨶ᩠ᨵᩣ᪨ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩮᩣ...ᨷᩮ... ᨠᩩᩈᩃᩮ ᨡᨶ᩠ᨵᩮ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩁᩪᨷᩴ᪨ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨧ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩮᩣ ᨧ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ...ᨷᩮ... ᩋᨠᩩᩈᩃᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩋᨠᩩᩈᩃᩮᩣ...ᨷᩮ... ᨴ᩠ᩅᩮ ᨡᨶ᩠ᨵᩮ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨡᨶ᩠ᨵᩣ, ᩋᨠᩩᩈᩃᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩮᩣ...ᨷᩮ... ᩋᨠᩩᩈᩃᩮ ᨡᨶ᩠ᨵᩮ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩁᩪᨷᩴ᪨ ᩋᨠᩩᩈᩃᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩋᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨧ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩮᩣ ᨧ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ...ᨷᩮ... ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩮᩣ ...ᨷᩮ... ᨾᩉᩣᨽᩪᨲᩮ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ...ᨷᩮ... ᨠᨭᨲ᩠ᨲᩣᩁᩪᨷᩴ ᩏᨷᩤᨴᩤᩁᩪᨷᩴ᪨ ᨠᩩᩈᩃᨬ᩠ᨧ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᨬ᩠ᨧ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩮᩣ...ᨷᩮ... ᨠᩩᩈᩃᩮ ᨡᨶ᩠ᨵᩮ ᨧ ᨾᩉᩣᨽᩪᨲᩮ ᨧ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩁᩪᨷᩴ᪨ ᩋᨠᩩᩈᩃᨬ᩠ᨧ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᨬ᩠ᨧ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᩮᩣ...ᨷᩮ... ᩋᨠᩩᩈᩃᩮ ᨡᨶ᩠ᨵᩮ ᨧ ᨾᩉᩣᨽᩪᨲᩮ ᨧ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩁᩪᨷ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩅ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥᨲᩣ᪨
ᨶᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᨶᩈᨾᨶᨶ᩠ᨲᩁᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᨶᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨷᨧ᩠ᨧᨿᩈᨴᩥᩈᩣ᪨

នាញ្ញមញ្ញបច្ចយេ “កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ...បេ... កុសលេ...បេ... ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ...បេ... អកុសលេ...បេ... ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ...បេ... វិបាកាព្យាកតេ កិរិយាព្យាកតេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ។ បដិសន្ធិក្ខណេ វិបាកាព្យាកតេ...បេ... កដត្តា រូបំ។ មហាភូតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ។ ពាហិរេ មហាភូតេ បដិច្ច ឧបាទារូបំ។ អាហារសមុដ្ឋានេ មហាភូតេ បដិច្ច ឧបាទារូបំ។ ឧតុសមុដ្ឋានេ...បេ... ឧបាទារូបំ។ អសញ្ញសត្តានំ មហាភូតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ។ កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ...បេ... កុសលេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ។ អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ...បេ... អកុសលេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូប”ន្តិ បញ្ច វិស្សជ្ជិតា។ តត្ថ វិបាកាព្យាកតេខន្ធេ បដិច្ច កដត្តារូបន្តិ ហទយវត្ថុវជ្ជំ វេទិតព្ពំ។ នោបនិស្សយបច្ចយោ នារម្មណបច្ចយសទិសោ។

នបុរេជាតបច្ចយេ “កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ...បេ... អរូបេ កុសលំ...បេ... ទ្វេ ខន្ធា។ កុសលំ បដិច្ច អព្យាកតោ...បេ... ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូប”ន្តិ កុសលបទេ ទ្វេ, តថា អកុសលបទេបិ។ “អព្យាកតំ បដិច្ច អព្យាកតោ...បេ... អរូបេ វិបាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ...បេ... ពាហិរំ...បេ... ឧបាទារូបំ។ កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ។ កុសលេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ។ អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច...បេ... អកុសលេ ខន្ធេ ច...បេ... រូប”ន្តិ ឥមា តិស្សោតិ សត្ត វិស្សជ្ជិតា។ នបច្ឆាជាតនាសេវនបច្ចយា នាធិបតិបច្ចយសទិសា។ តត្ថ កុសលាកុសលកិរិយានំ បឋមជវនវសេន នាសេវនបច្ចយប្បវត្តិ វេទិតព្ពា។

នកម្មបច្ចយេ “កុសលំ បដិច្ច កុសលោ, កុសលា ចេតនា។ អកុសលំ បដិច្ច អកុសលោ, អកុសលា ចេតនា។ អព្យាកតំ បដិច្ច អព្យាកតោ, វិបាកកិរិយា ចេតនា។ ពាហិរំ, អាហារសមុដ្ឋានំ, ឧតុសមុដ្ឋាន”ន្តិ តិស្សោ វិស្សជ្ជិតា។

នវិបាកបច្ចយេ “កុសលំ បដិច្ច កុសលោ, អព្យាកតោ។ កុសលោ ច អព្យាកតោ ចា”តិ កុសលបទេ តិស្សោ, តថា អកុសលបទេបិ។ “អព្យាកតំ បដិច្ច អព្យាកតោ...បេ... ពាហិរំ អាហារសមុដ្ឋានំ ឧតុសមុដ្ឋានំ អសញ្ញ...បេ... ឧបាទារូបំ...បេ... អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច អព្យាកតោ”តិ ឥមា តិស្សោតិ នវ វិស្សជ្ជិតា។

នាហារបច្ចយេ “អព្យាកតំ បដិច្ច អព្យាកតោ។ ពាហិរំ ឧតុសមុដ្ឋានំ, អសញ្ញ...បេ... ឧបាទារូប”ន្តិ ឯកាវ។

នេន្ទ្រិយបច្ចយេ “អព្យាកតំ បដិច្ច អព្យាកតោ។ ពាហិរំ អាហារសមុដ្ឋានំ...បេ... ឧតុសមុដ្ឋានំ...បេ... អសញ្ញសត្តានំ មហាភូតេ បដិច្ច រូបជីវិតិន្ទ្រិយ”ន្តិ ឯកាវ។

នឈានបច្ចយេ “អព្យាកតំ បដិច្ច អព្យាកតោ។ បញ្ចវិញ្ញាណសហគតំ...បេ... ពាហិរំ អាហារោតុអសញ្ញោបាទារូប”ន្តិ ឯកាវ។

នមគ្គបច្ចយេ “អព្យាកតំ បដិច្ច អព្យាកតោ។ អហេតុកំ វិបាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ...បេ... ចិត្តសមុដ្ឋានំ...បេ...

អហេតុកបដិសន្ធិក្ខណេ វិបាកា...បេ... កដត្តា ច រូបំ...បេ... ពាហិរំ អាហារុតុអសញ្ញុបាទារូប”ន្តិ ឯកាវ។

នសម្បយុត្តបច្ចយោ នារម្មណបច្ចយសទិសោ។

នវិប្បយុត្តបច្ចយេ “កុសលំ បដិច្ច កុសលោ។ អរូបេ កុសលោ ច។ អកុសលំ...បេ... អរូបេ អកុសលោ។ អព្យាកតំ បដិច្ច អព្យាកតោ, អរូបេ វិបាកកិរិយាព្យាកតំ។ ពាហិរំ អសញ្ញ...បេ... ឧបាទារូប”ន្តិ ទ្វយា តិស្សោ ច បុច្ឆា វិស្សជ្ជិតា។ នោនត្ថិនោវិគតបច្ចយា នារម្មណបច្ចយសទិសា។ នសហជាតននិស្សយនោអត្ថិនោអវិគតបច្ចយា បនេត្ថ ចត្តារោបិ ន លព្ភន្តីតិ។

ឯវំ បច្ចនីយេ លព្ភមានបញ្ហវិស្សជ្ជនំ ទស្សេត្វា ឥទានិ “នហេតុយា ទ្វេ។ នារម្មណេ បញ្ច។ នាធិបតិយា នវ។ នានន្តរេ នសមនន្តរេ នាញ្ញមញ្ញេ ទ្វេ។ នូបនិស្សយេ បញ្ច។ នបុរេជាតេ សត្ត។ នបច្ឆាជាតេ នាសេវនេ នវ។ នកម្មេ តីណិ។ នវិបាកេ នវ។ នាហារេ នឥន្ទ្រិយេ នឈានេ នមគ្គេ ឯកំ។ នសម្បយុត្តេ បញ្ច។ នវិប្បយុត្តេ តីណិ។ នោនត្ថិនោវិគតេសុ បញ្ចា”តិ វិស្សជ្ជនវារគណនា វុត្តាតិ អយំ ឯកមូលកនយោ។

ឥមិនា ច នយេន ទុមូលកាទីសុបិ យថាក្កមំ នយោ នេតព្វោ, វិត្ថារយំ បន “នហេតុបច្ចយា នារម្មណេ ឯក”ន្តិអាទិនា វិស្សជ្ជនវារគណនាយ ទស្សិតាតិ អយំ បច្ចយបច្ចនីយនយោ។

ឥមិនា វុត្តានុសារេនេវ “កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា នារម្មណបច្ចយា”តិអាទិនា អនុលោមបច្ចនីយនយេ, “អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុបច្ចយា អារម្មណបច្ចយា”តិអាទិនា បច្ចនីយានុលោមនយេ បញ្ហាវិស្សជ្ជននយោ វេទិតព្វោ។ វិត្ថារយំ បនេត្ថ វិស្សជ្ជនវារគណនាយ ទស្សិតាតិ អយំ អនុលោមបច្ចនីយកុសលត្តិកេ បដិច្ចវារនយោ។

សហជាតវារាទីសុបិ ឆវារេសុ បដិច្ចវារេ វុត្តានុសារេន សព្វត្ថ នយោ នេតព្វោ។ យោ បន តត្ថ តត្ថ វិសេសោ, អត្ថវិសេសោ ច ឧបលព្ភតិ, តេ បដ្ឋានបាឡិអដ្ឋកថាសុ ឯវ សព្វាការតោ កថេតព្វា។ ឥធ បន តេ សព្វេ សង្ខេបនយេន ទស្សិយមានាបិ គន្ថការិយំ ករោន្តីតិ ន ទស្សិតា។

តេសុ បន វារេសុ “កុសលំ ធម្មំ សហជាតោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា។ កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា... កុសលំ ធម្មំ និស្សាយ... កុសលំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ... កុសលំ ធម្មំ សម្បយុត្តោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា”តិ ឯវំ អាគតោ បញ្ហាសុ វារេសុ បិណ្ឌគតិ ញាតព្វា។ តេសុ ច បដិច្ចសហជាតា ឯកត្ថា, បច្ចយនិស្សយា ឯកត្ថា, សំសដ្ឋសម្បយុត្តា ឯកត្ថា។ តត្ថ “កុសលំ ធម្មំ សហជាតោ”តិអាទីសុ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច តេន សហជាតោ ហុត្វាតិអាទិនា យថាក្កមំ អត្ថោ វេទិតព្វោ។ បច្ចយេ បន បញ្ហាវារេ “កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស

ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ៖ កុសលា ហេតូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ៖ កុសលោ អព្យាកតស្ស...បេ... កុសលស្ស ច អព្យាកតស្ស ច...បេ... កុសលា ហេតូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ចា”តិអាទិនា ហេតុបច្ចយេ,

“កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ៖ ទានំ ទត្វា សីលំ សមាទិយិត្វា ឧបោសថកម្មំ កត្វា តំ បច្ចវេក្ខតិ៖ បុព្វេ សុចិណ្ណានិ...បេ... ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ... សេខា គោត្រភុំ វោទានំ បច្ចវេក្ខន្តិ៖ សេខា វា បុថុជ្ជនា វា កុសលំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ៖ ចេតោបរិយញាណេន កុសលចិត្តសមង្គិស្ស ចិត្តំ ជានន្តិ ៖ អាកាសានញ្ចាយតនកុសលំ វិញ្ញាណញ្ចាយតនកុសលស្ស អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ៖ អាកិញ្ចញ្ញាយតនកុសលំ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនកុសលស្ស... កុសលា ខន្ធា ឥទ្ធិវិធញាណស្ស ចេតោបរិយបុព្វេនិវាសយថាកម្មូបគអនាគតំសញាណស្ស អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ៖

កុសលោ អកុសលស្ស...បេ... ទានំ ទត្វា...បេ... កត្វា តំ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ៖ តំ អារព្ភ រាគោ ឧប្បជ្ជតិ៖ ទិដ្ឋិ វិចិកិច្ឆា ឧទ្ធច្ចំ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ៖ បុព្វេ សុចិណ្ណានិ អស្សាទេតិ ...បេ... ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ៖ ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ អស្សាទេតិ...បេ... ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ៖ ឈានេ បរិហីនេ វិប្បដិសារិស្ស ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ៖

កុសលោ អព្យាកតស្ស...បេ... បច្ចយោ៖ អរហា មគ្គំ បច្ចវេក្ខតិ៖ បុព្វេ សុចិណ្ណានិ... កុសល...បេ... វិបស្សតិ...បេ... វិបាកោ តទារម្មណតា ឧប្បជ្ជតិ៖ អាកាសានញ្ចាយតនកុសលំ វិញ្ញាណញ្ចាយតនវិបាកស្ស...បេ... កិរិយស្ស៖ អាកិញ្ចញ្ញាយតន...បេ... វិបាកស្ស ច កិរិយស្ស ច៖ កុសលា ខន្ធា ចេតោបរិយ...បេ... អនាគតំសញាណស្ស អាវជ្ជនាយ៖

អកុសលោ អកុសលស្ស...បេ... បច្ចយោ៖ រាគំ អស្សាទេតិ...បេ... ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ៖ អកុសលោ កុសលស្ស...បេ... បច្ចយោ៖ សេខា បហីនេ កិលេសេ...បេ... អនាគតំសញាណស្ស៖ អកុសលោ អព្យាកតស្ស... អរហា បហីនេ កិលេសេ...បេ... អាវជ្ជនាយ៖

អព្យាកតោ អព្យាកតស្ស... អរហា ផលំ បច្ចវេក្ខតិ៖ និព្វានំ, ចក្ខុំ...បេ... ផោដ្ឋព្វំ វិបស្សតិ៖ ទិព្វេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ...បេ... អាកិញ្ចញ្ញាយតនកិរិយំ...បេ... កិរិយស្ស៖ រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស...បេ... អាវជ្ជនាយ៖ អព្យាកតោ កុសលស្ស... សេខា ផលំ...បេ... អនាគតំសញាណស្ស៖ អព្យាកតោ អកុសលស្ស... ចក្ខុំ អស្សាទេតី”តិអាទិនា អារម្មណបច្ចយេ ច,

“កុសលោ កុសលស្ស អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ៖ អារម្មណាធិបតិ, សហជាតាធិបតិ៖ អារម្មណាធិបតិ – ទានំ ទត្វា”តិអាទិនា អធិបតិបច្ចយេ ច,

“កុសលោ កុសលស្ស អនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ”តិអាទិនា វិត្ថារតោ អនន្តរសមនន្តរសហជាតអញ្ញមញ្ញនិស្សយបច្ចយេសុ ច,

“កុសលោ កុសលស្ស ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ៖ អារម្មណូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ៖ អារម្មណូបនិស្សយោ – ទានំ ទត្វា”តិអាទិនា អារម្មណបច្ចយេ វុត្តនយេន, “អនន្តរូបនិស្សយោ – បុរិមា បុរិមា កុសលា ខន្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមាន”ន្តិអាទិនា អនន្តរបច្ចយេ វុត្តនយេនេវ, “បកតូបនិស្សយោ – សទ្ធំ ឧបនិស្សាយ...បេ... ឧបោសថកម្មំ ករោតិ៖ ឈានំ, វិបស្សនំ, មគ្គំ, អភិញ្ញំ, សមាបត្តិំ ឧប្បាទេតិ៖ សីលំ, សុតំ, ចាគំ, បញ្ញំ ឧបនិស្សាយ...បេ... បឋមស្ស ឈានស្ស បរិកម្មំ បឋមស្ស ឈានស្ស ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ...បេ... អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនស្ស...បេ... យថាកម្មូបគញាណំ អនាគតំសញាណស្ស...បេ... បឋមស្ស មគ្គស្ស បរិកម្មំ បឋមស្ស...បេ... តតិយោ មគ្គោ ចតុត្ថស្ស៖ មគ្គោ សេខានំ អត្ថបដិសម្ភិទាយ...បេ... ឋានាឋានកោសល្លស្ស ឧបនិស្សយ៖ កុសលោ អកុសលស្ស...បេ... អារម្មណូបនិស្សយោ៖ បកតូប...បេ... បកតូបនិស្សយោ – សទ្ធំ ឧបនិស្សាយ មានំ ជប្បេតិ៖ ទិដ្ឋិំ គណ្ហាតិ...បេ... សទ្ធា សីលំ សុតំ ចាគោ បញ្ញា រាគស្ស, ទោសស្ស, មោហស្ស, មានស្ស, ទិដ្ឋិយា៖ បត្ថនាយ...បេ... កុសលោ អព្យាកតស្ស...បេ... អារម្មណូបនិស្សយោ៖ អនន្តរូបនិស្សយោ៖ បកតូប...បេ... បកតូបនិស្សយោ – សទ្ធំ ឧបនិស្សាយ អត្តានំ អាតាបេតិ...បេ... កាយិកស្ស សុខស្ស, ទុក្ខស្ស, ផលសមាបត្តិយា៖ កុសលំ កម្មំ វិបាកស្ស...បេ... មគ្គោ អរហតោ អត្ថបដិសម្ភិទាយ បច្ចយោ៖

អកុសលោ អកុសលស្ស...បេ... បកតូបនិស្សយោ – រាគំ ឧបនិស្សាយ បាណំ ហនតិ...បេ... សម្ផំ បលបតិ...បេ... សង្ឃំ ភិន្ទតិ៖ ទោសំ, មោហំ, មានំ, ទិដ្ឋិំ, បត្ថនំ ឧបនិស្សាយ...បេ... សង្ឃំ ភិន្ទតិ...បេ... បាណាតិបាតោ បាណាតិបាតស្ស...បេ... សង្ឃភេទកម្មស្ស...បេ... បច្ចយោ៖

អកុសលោ កុសលស្ស...បេ... បកតូបនិស្សយោ – រាគំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ...បេ... មគ្គំ ឧប្បាទេតិ...បេ... សមាបត្តិំ ឧប្បាទេតិ៖ រាគោ...បេ... បត្ថនា៖ សទ្ធាយ, សីលស្ស...បេ... បញ្ញាយ ឧបនិស្សយ៖ បាណំ ហន្ត្វា តស្ស បដិឃាតត្ថាយ ទានំ ទេតី”តិអាទិនា ច ឧបនិស្សយបច្ចយេ ច,

“អព្យាកតោ អព្យាកតស្ស បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ...បេ... អារម្មណបុរេជាតំ – អរហា ចក្ខុំ...បេ... ផោដ្ឋព្វំ, វត្ថុំ វិបស្សតិ...បេ... ទិព្វេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ...បេ... រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស...បេ... វត្ថុបុរេជាតំ – ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស...បេ... វត្ថុ វិបាកាព្យាកតាន”ន្តិអាទិនា បុរេជាតបច្ចយេ ច,

“កុសលោ អព្យាកតស្ស...បេ... បច្ឆាជាតា កុសលា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្សា”តិអាទិនា បច្ឆាជាតបច្ចយេ ច,

“កុសលោ កុសលស្ស...បេ... បុរិមា បុរិមា កុសលា ខន្ធា”តិអាទិនា អាសេវនបច្ចយេ ច,

“សហជាតា នានាក្ខណិកា, សហជាតា កុសលា ចេតនា...បេ... សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ៖ នានាក្ខណិកា វិបាកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបាន”ន្តិអាទិនា កម្មបច្ចយេ ច,

“អព្យាកតោ អព្យាកតស្ស...បេ... ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្ន”ន្តិអាទិនា វិបាកបច្ចយេ ច,

“កុសលោ កុសលស្សា”តិអាទិនា អាហារបច្ចយាទីសុ ច, “កុសលោ អព្យាកតស្ស, សហជាតំ, បច្ឆាជាតំ, សហជាតា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ។ បច្ឆាជាតា ឥមស្ស កាយស្ស...បេ... អព្យាកតោ កុសលស្ស...បេ... បុរេជាតំ វត្ថុ កុសលានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តបច្ចយេន បច្ចយោ”តិអាទិនា វិប្បយុត្តបច្ចយាទីសុ ច បាឡិគតិ វេទិតព្ពា។

តត្ថ កុសលក្ខន្ធា តាវេស យស្មា ឧប្បជ្ជន្តា ឋបេត្វា បច្ឆាជាតបច្ចយំ, វិបាកបច្ចយញ្ច សេសេហិ ទ្វាវីសតិយា បច្ចយេហិ ឧប្បជ្ជន្តិ។ កុសលស្ស ច បច្ចយា ហោន្តា ឋបេត្វា បុរេជាតបច្ឆាជាតវិបាកវិប្បយុត្តបច្ចយេ សេសេហិ វីសតិយា បច្ចយេហិ បច្ចយា ហោន្តិ។ ឯវំ កុសលា កុសលានំ, អកុសលា ច អកុសលានំ យថានុរូបំ បច្ចយា ហោន្តិ, តស្មា កុសលានំ តំតំបច្ចយុប្បត្តិវិភាគំ ទស្សេតុំ បញ្ហាចារោ វុត្តោ។ តត្ថ សេខា គោត្រភុន្តិ សោតាបត្តិ មគ្គាយ វុត្តំ, វោទានន្តិ សកទាគាមិអនាគាមិនោ។ ឯតំ ហិ គោត្រភុចិត្តំ វោទានំ នាម។ យម្ហា វុដ្ឋហិត្វាតិ យម្ហាចិត្តតោ វុដ្ឋាយ។ ន ហិ យម្ហានន្តរា បច្ចវេក្ខណា នាម អត្ថីតិ អយំ អនុលោមបដ្ឋានេ កុសលត្តិកនយោ។

វេទនាត្តិកាទីសុ “សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា។ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា។ ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ”តិអាទិនា កុសលត្តិកេ វុត្តានុសារេន បដិច្ចវារាទីសុ បញ្ហាចារបរិយោសានេសុ សត្តសុ វារេសុ ឯកេកស្មិំ បច្ចយានុលោមាទីហិ ច ឯកមូលាទីហិ នយេហិ ច សព្វត្តិកេសុ លព្ភមានបទវសេន គណនានយោ យោជេត្វា ញាតព្ពោ។ តត្ថ វេទនាត្តិកេ វេទនាក្ខន្ធស្ស អលព្ភនតោ “ឯកំ ខន្ធំ និស្សាយ ទ្វេ ខន្ធា”តិអាទិ វុត្តំ។ សព្វត្ថ វិសេសោ បាឡិអដ្ឋកថានុសារេនេវ ញាតព្ពោតិ អយំ អនុលោមបដិលោមេ តិកបដ្ឋាននយោ។

ទុកបដ្ឋានេ បន “ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា។ អលោភំ បដិច្ច អទោសោ។ អមោហោ។ អទោសំ អមោហំ បដិច្ច អលោភោ។ អទោសោ។ លោភំ បដិច្ច មោហោ។ មោហំ បដិច្ច លោភោ។ ទោសំ បដិច្ច មោហោ។ មោហំ បដិច្ច ទោសោ។ បដិសន្ធិក្ខណេ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ...បេ... ហេតុ ច នហេតុ ច។ នហេតុំ បដិច្ច នហេតុ ធម្មោ ន...បេ... ហេតុ ច នហេតុ ចា”តិអាទិនា ហេតុទុកេ,

“សហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច សហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា។ សហេតុកំ ឯកំ ខន្ធំ...បេ... សហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច។ អហេតុកោ...បេ... ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ។ បដិសន្ធិក្ខណេ...បេ... សហេតុកោ ច, អហេតុកោ ច...បេ... អហេតុកំ ខន្ធំ បដិច្ច អហេតុកា។ វិចិកិច្ឆាសហគតំ ឧទ្ធច្ចសហគតំ មោហំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា...បេ... ចិត្តសមុដ្ឋានំ។ អាហារសមុដ្ឋានន្”តិអាទិនា សហេតុកទុកាទីសុ ច កេនចិវិញ្ញេយ្យទុកាវសានេសុ សព្វទុកេសុ បច្ចេកំ បដិច្ចវារាទីសុ សត្តសុ មហាវារេសុ ឯកេកស្មិំ បច្ចយានុលោមាទីសុ ចតូសុ នយេសុ

ឯកមូលកាទីហិ សត្តវារេហិ កុសលត្តិកេ វុត្តានុសារេន យថានុរូបំ វិកប្បនយោ យោជេត្វា ញាតព្វោ។ សព្ពស្មិម្បិ ហិ បដ្ឋានេ កេនចិ វិញ្ញេយ្យទុកំ ន លព្ភតីតិ អយំ ទុកបដ្ឋាននយោ។

ទុកតិកបដ្ឋានេ បន “ហេតុំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា”តិអាទិនា ហេតុទុកេន សទ្ធិំ កុសលត្តិកេ កុសលំ បទំ យោជេត្វា បដិច្ចវារាទីសុ សត្តសុ វារេសុ បច្ចយានុលោមាទីនំ ចតុន្នំ នយានំ វសេន លព្ភមានកបច្ចយា ឯកមូលកាទិនយេហិ ទស្សិតា។ យថា ច កុសលំ បទំ, ឯវំ អកុសលំ បទំ, អព្យាកតញ្ច ហេតុទុកេន យោជេត្វា វុត្តនយេន ទស្សេត្វា ហេតុកុសលទុកតិកន្តិ ឋបិតំ។ បាឡិ បន អតិសំខិត្តា។ យថា កុសលត្តិកំ, ឯវំ “ហេតុំ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា”តិអាទិនា លព្ភមានកបទវសេន វេទនាត្តិកាទយោបិ ហេតុទុកេន យោជេត្វា ហេតុវេទនាទុកតិកាទីនិ ឯកវីសតិទុកតិកានិ ទស្សិតានីតិ។ យថា ច ហេតុទុកេន សទ្ធិំ លព្ភមានកបទវសេន ទ្វាវីសតិ តិកា យោជិតា, ឯវំ សហេតុកទុកាទីហិ សព្ពេហិ សទ្ធិំ បច្ចេកំ ទ្វាវីសតិ តិកា យោជេតព្វា។ បាឡិ បនេត្ថ ថោកា បទេសុបិ សព្ពត្ថ អតិសំខិត្តា។ ឯវំ ទ្វាវីសតិ តិកេ គហេត្វា ទុកសតេ បក្ខិបិត្វា ទុកតិកបដ្ឋានំ ទេសិតន្តិ អយំ ទុកតិកបដ្ឋាននយោ។

តិកទុកបដ្ឋានេបិ “កុសលំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា”តិអាទិនា កុសលត្តិកេន សទ្ធិំ ហេតុបទំ យោជេត្វា បដិច្ចវារាទីសុ សត្តសុ មហាវារេសុ បច្ចយានុលោមាទិនយចតុក្កវសេន លព្ភមានកបច្ចយា ឯកមូលាទីហិ សត្តវារេហិ ទស្សិតា។ យថា ហេតុបទំ, ឯវំ នហេតុបទម្បិ កុសលត្តិកេន សទ្ធិំ យោជេត្វា កុសលហេតុតិកទុកន្តិ ឋបិតំ។ យថា ច កុសលត្តិកេន សទ្ធិំ ហេតុទុកំ, ឯវំ “សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ហេតុំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ចា”តិអាទិនា វេទនាត្តិកាទីហិបិ តំ យោជេត្វា វេទនាត្តិកទុកាទីនិ ឯកវីសតិ តិកទុកានិ ទស្សិតានិ។ យថា ច ហេតុទុកំ, ឯវំ សហេតុកាទយោបិ សព្ពេ បច្ចេកំ ទ្វាវីសតិយា តិកេហិ លព្ភមានបទវសេន យោជិតា។ ឯវំ ទុកសតំ ទ្វាវីសតិយា តិកេសុ បក្ខិបិត្វា តិកទុកបដ្ឋានំ ទេសិតន្តិ អយំ តិកទុកបដ្ឋាននយោ។

តិកតិកបដ្ឋានេបិ “កុសលំ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា”តិអាទិនា កុសលត្តិកំ វេទនាត្តិកាទីហិ សព្ពត្តិកេហិ, វេទនាត្តិកាទយោ ច កុសលត្តិកាទីហិ វុត្តនយេន យោជេត្វា បច្ចយា ទស្សិតា។ ឯវំ តិកេសុ ឯវ តិកេ បក្ខិបិត្វា តិកតិកបដ្ឋានំ ទេសិតន្តិ អយំ តិកតិកបដ្ឋាននយោ។

ទុកទុកបដ្ឋានេបិ “ហេតុំ សហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ សហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា”តិអាទិនា ហេតុទុកំ សហេតុកាទីហិ, សហេតុកញ្ច ហេតុទុកាទីហិ យោជេត្វា ហេដ្ឋា វុត្តនយេហិ បច្ចយា ទស្សិតា។ ឯវំ ទុកេសុ ឯវ ទុកេ បក្ខិបិត្វា ទុកទុកបដ្ឋានំ ទេសិតន្តិ អយំ ទុកទុកបដ្ឋាននយោ។ ឯវំ តាវ អនុលោមបដ្ឋានេ –

“តិកញ្ច បដ្ឋានវរំ ទុកុត្តមំ,

ទុកតិកញ្ចេវ តិកទុកញ្ច;

តិកតិកញ្ចេវ ទុកទុកញ្ច,

ឆ អនុលោមម្ហិ នយា សុគម្ភីរា”តិ។ –

វុត្តា ឆ នយា វេទិតព្វា។ បច្ចយវសេន បនេតេសុ ឆសុ ឯកេកស្មិំ បដ្ឋានេ បច្ចយានុលោមាទីនំ ចតុន្នំ នយានំ វសេន ឯកេក បរិយាយេន ចតុវីសតិនយបដិមណ្ឌិតមិទំ ធម្មានុលោមបដ្ឋានន្តិ វេទិតព្វំ។ អយំ អនុលោមបដ្ឋាននយោ។

បច្ចនីយបដ្ឋានេ បន “នកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា។ អកុសលំ អព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច...បេ... ទ្វេ ខន្ធា, ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូប”ន្តិអាទិនា តិកបដ្ឋានេ, “នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា។ នហេតុំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច...បេ... ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូប”ន្តិអាទិនា ទុកបដ្ឋានេ ច, “នហេតុំ នកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ នកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា។ នហេតុំ អកុសលំ អព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា”តិអាទិនា ទុកតិកបដ្ឋានេ ច, “នកុសលំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច នកុសលោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតី”តិអាទិនា តិកទុកបដ្ឋានេ ច, “នកុសលំ នសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច នកុសលោ នសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតី”តិអាទិនា តិកតិកបដ្ឋានេ ច, “នហេតុំ នសហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ នសហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា”តិអាទិនា ទុកទុកបដ្ឋានេ ចាតិ ឆសុ បច្ចនីយបដ្ឋានេសុ អនុលោមតិកបដ្ឋានាទីសុ ឆសុ បដ្ឋានេសុ វុត្តេន សព្វេន បការេន បិញ្ញត្តនយោ វេទិតព្វោ។ ខន្ធា កុសលាទីនំ, ហេតុអាទីនញ្ច ធម្មានំ បច្ចយុប្បន្នភាវបដិក្ខេបវសេន បវត្តត្តា ធម្មបច្ចនីយបដ្ឋានំ នាម ជាតំ។ តត្ថ ហិ នកុសលំ ធម្មំ បដិច្ចាតិ កុសលស្ស បច្ចយបដិក្ខេបោ។ នកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតីតិ កុសលស្ស បច្ចយុប្បន្នភាវបដិក្ខេបោ។ តថា “អកុសលំ អព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច...បេ... អកុសលោ, អព្យាកតា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ឧប្បជ្ជតី”តិ ឯវមាទិនា នយេនេត្ថ អត្ថោ វេទិតព្វោ។ ឯវមេត្ថ បច្ចនីយបដ្ឋានេ –

“តិកញ្ច បដ្ឋានវរំ ទុកុត្តមំ,

ទុកតិកញ្ចេវ តិកទុកញ្ច;

តិកតិកញ្ចេវ ទុកទុកញ្ច,

ឆ បច្ចនីយម្ហិ នយា សុគម្ភីរា”តិ។ –

វុត្តា ឆ នយា វេទិតព្ពា។ បច្ចយវសេន បនេត្ថាបិ ឯកេកស្មិំ បច្ចយានុលោមាទីនំ ចតុន្នំ ចតុន្នំ នយានំ វសេន ចតុវីសតិនយបដិមណ្ឌិតមិទំ ធម្មបច្ចនីយបដ្ឋានន្តិ វេទិតព្ពន្តិ អយំ បច្ចនីយបដ្ឋាននយោ។

អនុលោមបច្ចនីយបដ្ឋានេ បន “កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា។ កុសលេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូប”ន្តិអាទិនា តិកបដ្ឋានេ, “ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា”តិអាទិនា ទុកបដ្ឋានេ ច, “ហេតុំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ នកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតី”តិអាទិនា ទុកតិកបដ្ឋានេ ច, “កុសលំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច នកុសលោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតី”តិអាទិនា តិកទុកបដ្ឋានេ ច, “កុសលំ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច នកុសលោ នសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតី”តិអាទិនា តិកតិកបដ្ឋានេ ច, “ហេតុំ សហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ នសហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតី”តិអាទិនា ទុកទុកបដ្ឋានេ ច ហេដ្ឋា វុត្តនយេន សព្ពេន បការេន បាឡិនយោ វេទិតព្ពោ។ ឥទំ កុសលាទីនំ ធម្មានំ បច្ចយត្តំ អប្បដិក្ខិបិត្វា បច្ចយុប្បន្នានំ កុសលាទិភាវបដិក្ខេបវសេន បវត្តត្តា ធម្មានុលោមបច្ចនីយបដ្ឋានំ នាម ជាតំ។ តត្ថ ហិ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ចាតិ កុសលស្ស បច្ចយភាវវិធានំ។ នកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតីតិ កុសលស្ស បច្ចយុប្បន្នភាវនិវារណំ, តស្មា “កុសលេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូប”ន្តិអាទិនា វិស្សជ្ជនំ វុត្តន្តិ វេទិតព្ពន្តិ ឯវមេត្ថ អនុលោមបច្ចនីយបដ្ឋានេ –

“តិកញ្ច បដ្ឋានវរំ ទុកុត្តមំ,

ទុកតិកញ្ចេវ តិកទុកញ្ច;

តិកតិកញ្ចេវ ទុកទុកញ្ច,

ឆ អនុលោមបច្ចនីយម្ហិ នយា សុគម្ភីរា”តិ –

វុត្តា ឆ នយា វេទិតព្ពា។ បច្ចយវសេន បនេត្ថាបិ ឯកេកស្មិំ បច្ចយានុលោមាទីនំ ចតុន្នំ ចតុន្នំ នយានំ វសេន ចតុវីសតិនយបដិមណ្ឌិតមិទំ ធម្មានុលោមបច្ចនីយបដ្ឋានន្តិ វេទិតព្ពន្តិ អយំ អនុលោមបច្ចនីយបដ្ឋាននយោ។

បច្ចនីយានុលោមបដ្ឋានេ “នកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ…បេ… នកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា”តិអាទិនា តិកបដ្ឋានេ, “នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតី”តិអាទិនា ទុកបដ្ឋានេ ច, “នហេតុំ នកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ អកុសលោ ធម្មោ…បេ… ហេតុ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតីតិ”អាទិនា ទុកតិកបដ្ឋានេ ច, “នកុសលំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ហេតុ ធម្មោ…បេ… អព្យាកតោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតី”តិអាទិនា តិកទុកបដ្ឋានេ ច, “នកុសលំ នសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ…បេ… អព្យាកតោ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតី”តិអាទិនា

តិកតិកបដ្ឋានេ ច, “នហេតុំ សហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ សហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតី”តិអាទិនា ទុកទុកបដ្ឋានេ ច, ហេដ្ឋា វុត្តេន បការេន បិណ្ឌនយោ វេទិតព្វោ។ ឯត្ថ កុសលាទិធម្មានំ បច្ចយត្តំ បដិក្ខិបិត្វា តេសំ បច្ចយុប្បន្នភាវអប្បដិក្ខេបវសេន បវត្តត្តា ធម្មបច្ចនីយានុលោមបដ្ឋានំ នាម ជាតំ។ តត្ថ នកុសលំ ធម្មន្តិ កុសលស្ស បច្ចយភាវនិវារណំ។ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតីតិ អកុសលស្ស ឧប្បត្តិវិធានំ។ កុសលំ បន បដិច្ច កុសលស្ស ឧប្បត្តិអភាវតោ “កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតី”តិ អវត្វា “អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតី”តិ លព្ភមានបទវសេន វុត្តំ។ កុសលំ, ហិ អកុសលំ, អព្យាកតំ វា សហជាតបច្ចយំ កត្វា ឧប្បជ្ជមានោ កុសលោ នាម នត្ថិ, តស្មា អកុសលស្ស ច អព្យាកតស្ស ច វសេន ទេសនា កតា។ ឯវមញ្ញត្ថ។ ឯវមេត្ថ ធម្មបច្ចនីយានុលោមបដ្ឋានេ –

“តិកញ្ច បដ្ឋានវរំ ទុកុត្តមំ,

ទុកតិកញ្ចេវ តិកទុកញ្ច;

តិកតិកញ្ចេវ ទុកទុកញ្ច,

ឆ បច្ចនីយានុលោមម្ហិ នយា សុគម្ភីរា”តិ –

វុត្តា ឆ នយា វេទិតព្វា។ បច្ចយវសេន បនេត្ថាបិ តិកបដ្ឋានាទីសុ ឯកេកស្មិំ បច្ចយានុលោមាទីនំ ចតុន្នំ ចតុន្នំ នយានំ វសេន ឯកេកន បរិយាយេន ចតុវីសតិនយបដិមណ្ឌិតមិទំ ធម្មបច្ចនីយានុលោមបដ្ឋានន្តិ វេទិតព្វន្តិ អយំ បច្ចនីយានុលោមបដ្ឋាននយោ។

ឯវមិទំ ភគវតា អនុលោមបដ្ឋានាទីសុ ចតូសុ ឯកេកស្មិំ បដ្ឋានេ តិកទុកាទីនេញ្ញាច ឆន្នំ ឆន្នំ នយានំ វសេន ចតុវីសតិនយបដិមណ្ឌិតំ សមន្តបដ្ឋានមហាបករណំ ទេសិតំ។ បច្ចយវសេន បនេតេសុ ចតុវីសតិយា បដ្ឋានេសុ ឯកេកស្មិំ បច្ចយានុលោមាទីនំ ចតុន្នំ ចតុន្នំ នយានំ វសេនេតំ ឆន្នវុតិនយបដិមណ្ឌិតំ ហោតិ, ធម្មវសេនេវ ចេតំ បករណំ ចតុវីសតិសមន្តបដ្ឋានំ វុត្តន្តិ អយមេត្ថ វិភង្គនយោ។

មោហវិច្ឆេទនិយា អភិធម្មមាតិកត្ថវណ្ណនាយ

បដ្ឋានមាតិកត្ថវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

និគមនកថា

ឯត្តាវតា ច –

១។

យាតិកាឃាភិឆយ្យស្ស, អារទ្ធា អត្តចណ្ណតា;

យោហចិន្ទោគតិ តាយ, ឃា សា តិដ្ឋយុបិកតា។

២។

តិដ្ឋំ ឃចាយំ សយ្យត្តា, លទ្ធីហិ អភិបត្តិតា;

សន្តោ តិដ្ឋំ តចា សត្តា, សរេយត្រ ស្វយរេតារចា។

៣។

ឃោ កយ្កិរោ សសាគិតំ, សយុទ្ធោច ភឃាចរេហា;

ការេលស្មិំ ឆីយតញ្ញាបិ, អបិ កត្តាចរេលិករេត។

៤។

បចយត្តរឆាតស្ស, អភិឆយ្យស្ស តស្ស ឃំ;

សិលិរេលលា តិឆីតំច, ឆយ្យត្តាតំ បកាសិកា។

៥។

តាចា ចិឃ សយុទ្ធស្ស, ស្វរេលាតរលាបទ្ធតិ;

បាញ្ញត្តអដ្ឋកថា ចេឃា, បរិសុទ្ធា អភាក្យលិ៍

៩៍

ភឃតោបិ អចិក្កិណ្ណា, អសំកិណ្ណា ភិកាឃតោ;

ឃតោ សក្កច្ច សោតព្ពា, សទ្ធម្មដ្ឋិតិឃា សតា៍

លិ៍

សទ្ធម្មដ្ឋិតិកាមេន, អភត្យក្កំសភាឌិតោ;

យឃាបិ ចណ្ណឃត្តេភ, រចិតា សុទ្ធចេតសា;

តេត្តិំសកាលចារាឃ, បរិយាលោភ តត្តិឃា៍

ប៉៍

យាតិកាចណ្ណភា ឃា សា, ឃាច ភិដ្ឋិ ឃឆាពលិ;

សព្ពត្ថសដ្ឋហា ឲសា, អភាក្យលបកក្កយា៍

ដ៍

ឃំ បត្តំ ក្យសលំ តេភ, បត្វា សព្ពោឌិឫត្តយំ;

ភិដ្ឋិ បិបេឃ្យយលិលេ, បិលិភោ ហិតចេតសា៍

១០៍

ភាភាឌភាឆិរយហឹឃតរស្ស,

ខោញអរដ្ឋស្ស ករយឆិចាហក្យលត្ថរស្ស;

ពារខចរិប្ទតរសិលេត ហិតាលឃស្ស,

រាឌាឆិរាឌចរចំរស្យបឹហិតស្ស៕

១១៕

បដ្ឋប្បិ្យខោញអពពលដ្ឋភិខេកភ បក្កំ,

ប្ទរំ ចិរាលចិកខេចហិ បហាក្យលេហិ;

បិពារខក្កបរិលាហិ ខ ខេកាប្យខរហិ,

ឃ្យត្តំ ឌភាក្យលស្យរខ្ញូតរាឌបក្កំ៕

១៦៕

រញ្ញបខេកាកបរិខេកាកឆខេភហិ ភាភា-

ចខេណ្ណហិ ប្យណ្ណចិចិឆាបហិខេពហិ ខេរាកំ;

ខោញអាឆិភាកប្យរភត្ថភាឆក្ទតំ,

ខេឃ តត្វ ខេរាកតចិហារចរាគិរាយា៕

១២៉

ពេសំ យុទេ ឧតយតោហរសត្វពិម្ព-

សម្ភាចិពេ យហតិ សដ្ឋតយាតតិដេឃ;

ចិដ្ឋាលដេឃហិ ក្ខឃាចលសត្ថិកេហិ,

ពេលាំសក្ខុជ សិលដេរាបយដេចតិដេឃហិ៉

១៣៉

បំសាឝហយ៉ុឃចដេទហិ ច យណ្ឌបេហិ,

ឧយ្យូតាលបតសាឝិតរាចលឹហិ;

តដេក្ខាបតក្ខកុឧកស្សុ ចទស្សុ ដេកាក-

ចក្កាចលឹសយសុឆាកតដេកាបុដេទហិ៉

១៤៉

ឃុដេត្តា ចិសាលសិកតាសិតយាឭអដេកហិ,

ឃុដេត្តា សុឹលឃតិសឈ្ឈិតដេសចិតយិឿា

កល្យាណកយុតិទដេតហិ ហដ្ឋបហាដេទ,

តាកន្ទុតចឃ្យចិហារចដេទ ចសដេត្តា៉

១៩៍

ភាយេភ ឃោ ឆ្វពឈរក្កបយាភភាយោ,

ចន្ត្រោច បាកជភកោឌិពឌិពបញ្ញោ;

សព្ត្តេរសុ ភិបុណោ បិជព្តេឃ ច,

ចាឌឹកឃ្នុឆបិបិភេ យិកទាឌលិលោ៍

១សិ៍

ឃោ សាកេទាច ភ បិលញ្ឈពិ ឃឹលេចល-

យប្បិដ្ឋពាឌិក្យហសាទបិក្ខុសិពេត្តា;

ឌោពេពិ សាសភយល៌ គិលិល៌ ឌហេត្តា,

សក្កដ្ឋ ឈយុបិភឃំ បរិឌឹបឃេត្តា៍

១ប័៍

ពេភាកិឈយុបិជពណ្ហចបិប្យកិណ្ហ-

សាទព្វទព្តភិពេទច សយុក្ខទិព្វា;

សយុាបឌាភកញ្ញអលក្កទណាឃ េយាហ-

ចិន្តេតិ ចិនចិតា នតភាចលិ ឃា៍

១៥៍

ឍាឃំ បកាឍត្យ ឍ្យកិត្តិចិនាឌយាភា,

ឆេម្ហុឍ្យ យោហតិមិនំ ចិតិហន្ថ ឍម្ហា;

អាកាត្យ តាច ខិភឍាឍភេឌាតិ ឃាច,

ចត្តិឍ្យតិឍ្យ ឌភតាហិតយាចហត្តិ៍

ត្តុតិ ចោត្យអនេដ្ឋ យហាពឍ្យបេត្តនេភ ចិនចិតា

យោហចិន្តេតិ ភាយ

អកិឆម្ហុយាតិពត្តចណ្ហភា តិដ្ឋិតា៍